

מסכת חולין פָּרַק ראשון הפל שוחטין (דף ב ע"א) בפירש"י בד"ה הפל שוחטין כל היכא דתנן כו' ומפרש הפל לאתווי מאי והפל שוחטין דמתני' פליגי בה אמוראי למר לאתווי טמא בחולין ולמר לאתווי פותי או מומר עכ"ל הנה זכר אוקמתא דרבה בר עוליה ודרכא בכותי ודרב אשי בישראל מומר ומאוקמתא דרבינא בתרי לישני לקמן לא זכר פלום ואפשר דהנה הם אליבא דהלכתא ולכך זכר אותם דנ"מ לדינא אבל תרי לישני דרבינא לית הלכה פן פדמסיק לקמן כולהו פריבין לא אמרי רוב מצוין אצל שחיטה מומחין הם ולעלופי לא תישיבין וכו' פסק בי"ד סי' א' ובחזושינו לי"ד אבאר שם באנרף ולכך השמיט אוקמתא דרבינא.

ומה שפתבנו דהנה הם אליבא דהלכתא פן הוא סברת הראב"ד ז"ל דהה דרבה בר עוליא דחולין שנעט"ק פקודש דמי הלכה הוא שפן פתב בפ"א מה' אבות הטומאה הלכה ט' שיהשיג על הר"מ ז"ל במ"ש דלאו פקודש דמי יע"ש.

ואמת שמגמ' דריש ערכין משמע דלאו פקודש דמי מדאמר הפל שוחטין חדא לאתווי פותי וחדא ישראל מומר ואמאי לא אמר חדא לטמא בחולין דהנה א"ש לישנא דכולן אלא משמע דסתמא דתלמודא סובר דלאו פקודש דמי.

והא דכותי הלכה הוא אף דלקמן דף ו' ע"א מסיק דשחיטת פותי ואף בעע"ג דהנה פנכרי מ"מ נ"מ לדין בישראל חשוד לעבור על לאו דלפני עור דדינו כמו פותי קודם שגזרו עליו או לסברת שלטי הגבורים בפ"ק דחולין דישראל מומר להכעיס לאותו דבר עדיף טפי מומר לתיאבון דזה לא מרתת וזה מרתת וישראל יוצא ונכנס שרי דיעבד דלא כר"מ ז"ל בהלכות שחיטה שסובר דדינו פנכרי גמור ולקמן גבי מימרא דרב אשי אבאר זאת בעז"ה וא"כ נפקא מינ' טובא לדין ומש"ה הביא הנה אוקמתות ואף דרש"י אין דרפו בכך מ"מ צריף לומר פן ופעמים שכותב פסק הלכה: ובד"ה וכולן בגמ' מפרש מאי וכולן עכ"ל ר"ל דאחש"ו לחוד' לא מצוי קאי דא"כ ואם שחטו מיבעי ליה אלא משמע דקאי נמי אמאי דמרבינן מהפל דפעמים אינו פשר אלא באחרים רואין אותו ועיין לקמן מ"ש שם בזה: בתוס' בד"ה הפל שוחטים פתב בהלכות ארץ ישראל דנשים לא ישחטו מפני שדעתן קלות ואין נראה כו' ולא אמר משום נשים דתני להו ברישא והא דלא תני אחד נשים כו' אפילו פהנות עכ"ל אותו חכם שפתב הלכ' א"י פתב זאת מסברא דנפשי' דנשים אין שוחטות מפני שדעתן קלות ור"ל שאין להם נאמנות לומר ששחטו פראוי ואפשר שהוציא ממה דאמרי' בריש פסחים ד' ע"ב פיון דמדרכנן הוא הימנוהו רבנן דדרבנן משמע דאם הנה דאוריית' לא הוה מהימני וה"ה בשחיטה ועיין בתו' שם בד"ה הימנוהו יע"ש והם לשיטתיהו דהכא שפתבו דיש להם נאמנות אפילו בקדשים לכתחלה ולכך תירצו דשאני בדיקת חמץ דיש טירחא ותירא אבל הלכות א"י סובר דאין לחלק ולכך היכא דאפשר לתקוני מתקנינן ולכתחלה אין שוחטות וה"ה בדיקת חמץ אי הנה דאוריית' הנה צריף לחזור ולבדוק ולא הוה מהימני ומיהו דיעבד מודה הלכ' א"י דכשירה שחיטתן מהא דכל הפסולים ששחטו וקחשיב נשים בהדיהו, ולפי מה שאכתוב לקמן אין ראיה ומה שיש להקשות בדברי יש"ש בסימן א' במ"ש על מש"כ התוס' דנשים נאמנין על השחיטה היינו שמעידין שאדם שחט פראוי וכן בדיקת חמץ היינו שמעידין

שְׂאֵחֲרֵי בְּדִקוּהָ וְהָא הֵתָם בְּפִסְחֵי אֶמְרֵי וְקֶאֱמְרֵי הֲגֵי אֲנִן בְּדִקְנוּהָ אַבְאָר בִּי"ד בְּסִימָן א' בְּאִנְרָה בַעֲזָה י".

או דְּסִבְרַת וְהוֹכַחַת ה' א"י מִמִּתְנֵי גוֹפָא דְלָא קִתְנֵי הַפֵּל שׁוֹחֲטִין א' אֲנָשִׁים וּא' נָשִׁים כְּדִקְתְּנֵי רִישׁ תְּמוּרָה אַבְל נִרְאָה דְמִהֵתָם אִין רֶאָזָה וְכַמ"ש הִתּוּ דְשִׁאֲנֵי הֵתָם דְּכָל הַפְּרָשָׁה בְּלִשׁוֹן זָכָר נְאֻמְרָה דֹאלַת"ה הָא בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת לֹא תְנֵי א' אֲנָשִׁים וּא' נָשִׁים וּבְרִישׁ עֲרֻכִין נְמִי לֹא תְנֵי א' אֲנָשִׁים וּא' נָשִׁים אֲלֵא דְשִׁאֲנֵי הֵתָם דְה"א מְשׁוּם דְהַפְּרָשָׁה בְּלִשׁוֹן זָכָר נְאֻמְרָה.

וְלִשְׁב קוֹשְׁיַת הַתּוֹס' עַל הַלְכוֹת א"י מַה דְלָא מְשַׁנֵּי הֵתָם אִיִּידֵי דְנָשִׁים דְתְנֵי בְרִישָׁא י"ל דְאוֹתוֹ חָכָם שְׁפַתְב הַלְכוֹת אֶרְצָא יִשְׂרָאֵל סוֹבֵר דְנָשִׁים אֶף דִיעֵבַד שְׁחִיטָתוֹן פְּסוּלָה לְאַחֲרִים מְפַנֵּי שְׁדַעְתָּן קִלּוֹת דְהֵיִינוּ שְׁחִשׁוּדִין עַל לָאו דְלִפְנֵי עוֹר וְכַמ"ש לְקַמְן מְזָה וְכַמ"ש הַפְּרִישָׁה בִי"ד סִימָן א' וְהֵיִיא דְזַבְחִים ע"כ מִיִּירֵי בְּאַחֲרִים רוֹאִין אוֹתוֹן וְסוֹבֵר בְּאַחֲרִים רוֹאִין אִין שׁוֹחֲטוֹת לְכַתְחֵלָה דְעַדִּיפִי מִן חֲרַשׁ שׁוֹטָה וְקִטְוִן דְאַף בְּאַחֲרִים רוֹאִין אִין פְּשֵׁר לְכַתְחֵלָה דְהֵהוּ מוֹעֲדִין לְקַלְקַל בְּיוֹתֵר וְחִיִּישִׁינוּן שְׁמָא לֹא מְסָקִי אֲדַעְתִּיָּהוּ הֲגֵי אַחֲרִים מְשֵׁא"כ בְּאַשָׁה דְהָא בְּגִדוֹל וְיָדַע דְלָא גְמִיר סוֹבֵר הֲרֵא"ש וְהַטּוֹר בְּסִימָן א' וְהַרְשָׁב"א ו"ל בְּחִדוּשֵׁיו וְבַת"ה א בְּלוּלָב הַגְּזוּל דְמִן תְּרַל לְשַׁחֲטָה לְכַתְחֵלָה בְּאַחֲרִים רוֹאִין אוֹתוֹ דְלָאו מוֹעֵד הוּא לְקַלְקַל כ"כ כְּמוֹ חֲש"ו וְה"ה אֲשָׁה וּא"כ ע"כ הָא דְתַנּוּן הַחֵם דִיעֵבַד מְשׁוּם טְמֵא נְקִיט לָהּ וְלֹא מְשׁוּם נָשִׁים דְאִי בְּאִין עַע"ג אֶף דִיעֵבַד אֶסוּר וְאִי בַעַע"ג אֶף לְכַתְחֵלָה שְׂרִי וְכַדְכְּתִיבָנָא: או יֵאמֵר ע"פ מַה שְׁפַתְב הַפֵּל בּוֹ הֵבִיאוּ הַב"י בְּסִימָן א' הַר"ר יִצְחָק פֶּתַב שְׂאִין הַנָּשִׁים שׁוֹחֲטוֹת אֲלֵא לְעַצְמָן וְלֹא לְאַחֲרִים וְעֵינֵן בְּדִרִישָׁה ס"ק י"ח דְחִשְׁדִּי לְעַבְרוֹר אֲלִפְנֵי עוֹר כּו' יַע"ש וְהֵהָה י"ל דְלְאַחֲרִים אֶף דִיעֵבַד פְּסוּל וְיֵישׁ כְּדַמּוֹת רֶאָזָה לְזָה דֹאל"כ אֲמַאי לֹא מוֹקִי הַפֵּל שׁוֹחֲטִין דְמִתְנֵי בְּהֵכִי לְרַבּוֹת נָשִׁים שְׁשׁוֹחֲטִין לְעַצְמָן לְכַתְחֵלָה וְשְׁחִיטָתוֹן פְּשִׁירָה דִיעֵבַד לְאַחֲרִים או לְאַחֲרִים לְכַתְחֵלָה בְּאַחֲרִים רוֹאִין וְאִי דְקִשְׁיָא וְכוּלָן הָא לְרַבִּינָא וְלִרְב אֲשִׁי נְמִי לֹא מִיְתוּקָם וְכוּלָן אֲלֵא אַחֲש"ו כְּדַמְסִיק לְקַמְן אֲלֵא מְשַׁמַּע לְאַחֲרִים אֶף דִיעֵבַד פְּסוּל וְהֵיִיא מִתְנֵי דְכָל הַפְּסוּלִים מִיִּירֵי בְּקַרְבָּן שְׁלֵהֶם דְלְעַצְמָן כְּשִׁירִים הֵם לְשַׁחֲטָה אִי מְשׁוּם דְאוֹכְלִין מִן הַקַּרְבָּן או דְבָא לְכַפְּרָה דְהֵהוּ לְעַצְמָן דְאַף לְכַתְחֵלָה כְּשֵׁר וּמִש"ה צְרִיף לֹמֵר דְנְקִיט אִיִּידֵי מְשׁוּם טְמֵא דְאִי נָשִׁים לְעַצְמָן אֶף לְכַתְחֵלָה וְלְאַחֲרִים אֶף דִיעֵבַד אֶסוּר.

וּמַה שְׁיֵישׁ לְעֵינֵן לֹקְמֵי מִתְנֵי דִיעֵבַד בְּחוֹמָהּ כְּפִיט בְּשֵׁר עֵינֵן מ"ש לְקַמְן גְּבִי אוֹקְמָתָא דְאַבְיֵי יַע"ש: וְרֵאִיתִי לְהַתּוֹס' בְּקִדּוּשֵׁין דְף נ"ב ע"ב בד"ה וְכִי אֲשָׁה בַעֲזָרָה מְנִינֵן שְׁפַתְבו עַל מַה שְׁפִירִישׁ"י דְאַשָׁה אֶסוּרָה לְכַנּוֹס לְעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל הַקָּשׁוּ דְלָא מְצִינוּ בְּשׁוּם מְקוֹם שְׁתֵּהָא אֲשָׁה אֶסוּרָה לְכַנּוֹס וְעוֹד דְתַנּוּן שְׁהַשְׁחִיטָה כְּשִׁירָה בְּנָשִׁים א"כ יְכוּלָה לְכַנּוֹס לְעֶזְרָה עַכ"ל וְרַצוֹנָם לֹמֵר דַּע"כ אֲשָׁה יְכוּלָה לְכַנּוֹס לְעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל דֹאל"כ אֲמַאי לֹא אָמַר הֵתָם דְמִש"ה נְקִיט שְׁשַׁחֲטוּ דִיעֵבַד מְשׁוּם נָשִׁים דְלְכַתְחֵלָה לֹא דְלִמָּא אֲתִי לְאִימְשׁוּכִי בְּפָנִים וְכַמ"ש הִתּוּ כָּאֵן בְּשַׁמְעֵתִין ע"ב בד"ה שְׁמָא יַגַּע הִיכָא שְׁהוּא טְהוֹר גְּמוֹר טְפִי אִיכָּא לְמִיגְזוֹר דְלִמָּא אֲתִי לְאִימְש' דְלָא זְהִיר כְּמוֹ טְמֵא יַע"ש וְה"נ וְדֹאִי דְאִיכָּא לְמִיגְזוֹר כִּיּוֹן שְׁהִיא טְהוֹרָה גְּמוֹר' אֲלֵא מְדַרְבְּנָן אֶסוּרָה כְּפִירִישׁ"י בְּקִדּוּשֵׁין וְטַעַמ' שְׁמָא תְּפָרוֹס נְדָה א"כ אֲמַאי לֹא אָמַר אִיִּידֵי דְנָשִׁים.

אָבֵל אֵין לֹמֵר דִּוְיִיקִי מִדְתָּנִן שְׁהַשְׁחִיטָה כְּשִׁירָה בְּנָשִׁים מִשְׁמַע אַף לְכַתְּחֵלָ' דו"א דְּהָא תָּנִן גַּמִּי וּבִטְמָאִים וְהֵתָם דְּנֹקָא דִּיעֲבַד וּא"כ ה"ה נָשִׁים דְּלְכַתְּחֵלָה לָא דִּלְמָא אָתִי לְאִימְשׁוּכִי. וְהָא דְּפָרִיף הֵתָם וּרְמִינָהוּ הֵיִינוּ מִשׁוּם דְּתַנָּא וְשַׁחַט שְׁחִיטָ' כְּשִׁירָה בְּזָר וְכֹן הָא דְּאָמַר מִקְבֵּלָה וְאִילָף מְצֻנָת פְּהוּנָה וּמִש"ה פָּרִיף לָהּ וּע"כ כּמ"ש: הֵן אָמַת דְּמַהֵיָא דְּכֹן זֹמָא אֵין רְאָיָה דְּמִבְעֵיָא לִיה בְּדָף ל"א בְּיוֹמָא אִי גְזָרִינָן בְּטַהוּר גְּמוּר דִּלְמָא אָתִי לְאִימְשׁוּכִי בְּפָנִים דְּשִׁאֲנִי הֵתָם דְּטְבִילָה זֹו לְכֹן זֹמָא הוּא מִן הַתּוֹרָה וּמִש"ה גְּזָרִינָן מִשׁא"כ בְּאִשָּׁה דְּאֵין אֶסוּרָה לְכַנּוּס לְעֲזָרָה כ"א מְדַרְבְּנָן לָא גְזָרִינָן דְּהִנָּה גְזִירָה לְגְזִירָה שׁוּב רְאִיתִי בְּתוּס' בְּיוֹמָא דָּף ל' ע"א בּד"ה וּמָה דְּלְכֹן זֹמָא לָא הָוָה טְבִילָה זֹו מִן הַתּוֹרָה כ"א הִנְכַנְס לְעַבְדָּו עֲבוּדָה דְּהַק"ו מִיָּה"כ הוּא דְּמִשְׁנָה מְקוּדָשׁ לְקוּדָשׁ הוּא לְצוֹרָף עֲבוּדָה אָבֵל שְׁלֵא לְצוֹרָף עֲבוּדָה הָוָה מְדַרְבְּנָן יַע"ש וּא"כ הָא דְּמִבְעֵיָא לָן שָׁם ל"א ע"א מָהוּ שְׁיַעֲשֵׂה סָפִין אַרְנֹפָה דִּלְמָא אָתִי לְאִימְשׁוּכִי בְּפָנִים אַף דְּהָוָה מְדַרְבְּנָן דְּשַׁחִיטָה לָאוּ עֲבוּדָה הִיא וּכְשִׁירָה בְּזָר וְדָאִי דְּלִיפָא ק"ו מִיָּה"כ דְּהֵתָם לְצוֹרָף עֲבוּדָה גְּמוּרָה הָוָה וְאַף דְּאָמַר הֵתָם תִּיבְעִי לְרַבְּנָן דְּשִׁאֲנִי הֵכָא דְּעַבִּיד עֲבוּדָה לָאוּ דְּנֹקָא אֶלָּא מְדַרְבְּנָן בְּעִי טְבִילָה דְּעַבִּיד מִיָּה"כ עֲבוּדָה כָּל דְּהוּ הֵיִינוּ שְׁחִיטָה וְכִי אָמְרִי רַבְּנָן דָּא"צ בְּלֵא לְצוֹרָף כָּלָל וּמִשׁא"כ הֵכִי יַע"ש וּמ"מ לָא דְּעֲנָא מָאִי קוּשְׁיָא וְהָא הָוּ דְּיוֹמָא הוּא אִיבְעֵיָא דְּלָא אִיפְשָׁטָא לְכֹן זֹמָא וּא"כ מִש"ה לָא אָמַר אִיִּדִי דְּנָשִׁים דְּהִיא גּוּפָא מְסַפְקָא לִיהָ אִי נָשִׁים שׁוֹחֲטִין לְכַתְּחֵלָה בְּסָפִין אַרְנֹפָה קִצָּת לְכַתְּחֵלָה דְּלָא גְזָרִינָן דִּילְמָא אָתִי לְאִימְשׁוּכִי בְּפָנִים וּמִש"ה לָא אָמַר אִיִּדִי דְּנָשִׁים וְאַמַּר אִיִּדִי דְּטְמָאִים וְהָא וְדָאִי דְּנָשִׁים שׁוֹחֲטִין לְכַתְּחֵלָה בְּסָפִין אַרְנֹפָה קִצָּת אִי לָא גְזָרִינָן דִּילְמָא אָתִי לְאִימְשׁוּכִי אַף בְּטַהוּר גְּמוּר.

וְדַע דְּלִיפָא לְמִימַר דְּמִש"ה אָמַר אִיִּדִי דְּטְמָא וְנָשִׁים גַּמִּי דָּא"כ הָוָה תְּלַתָּא אַגַּב חֲדָא לָא קַתְּנִי כְּדְּפָרִיף רִישׁ קְדוּשִׁין דְּתַנָּא דְּרַכִּים וּמִש"ה אָמַר ג"כ מִשׁוּם טְמָא דָּא"כ הָוָה לִיה לֹמֵר נָשִׁים וְטְמָא וְעוּד דְּבַכָּה"ג אַף מִשׁוּם חֲדָא צָרִיף לְמִיתְנִי דִּיעֲבַד הִיאָף יֹאמַר לְכַתְּחֵלָה וְטְמָא אֶסוּר לְכַתְּחֵלָה מִשׁא"כ אִי תַנָּא דִּיעֲבַד אֵין כָּאֵן שְׁקַר דָּאָה"נ דְּאִינָף לְכַתְּחֵלָה שְׂרִי וּמִשׁא"כ בְּהֵיָא דְּקְדוּשִׁין יַע"ש: שָׁם בְּמִשְׁנָה חוּץ מִחִש"ו שְׁמָא יְקַלְקְלוּ אֶת שְׁחִיטָתָן וַיֵּשׁ גּוֹרְסִין שְׁמָא יְקַלְקְלוּ בְּשַׁחִיטָתָן וּלְפִירִש"י הִגְרִסָּא אֶת שְׁחִיטָתָן דְּבְאַחֲרִים רֹאֵין עֶסְקִינָן וּמִש"ה קַתְּנִי יְקַלְקְלוּ דְּלְכַתְּחֵלָה לָא כְּדְּיִיק רַבָּא לְקַמָּן דָּף י"ב ע"ב דָּאֵין מוֹסְרִין חוּלִין לְכַתְּחֵלָה וּכְפִירִש"י שָׁם וּא"כ מִש"ה נְקִיט שְׁמָא יְקַלְקְלוּ אֶת שְׁחִיטָתָן דְּהִנֵּי אַחֲרִים לָאוּ אֲדַעֲתִיָּהוּ וַיֹּאכְלוּ מִשְׁחִיטָתָן וְהָא דְּתַנָּא לְשׁוֹן שְׁמָא אַף דְּשַׁחִיטָתָן וְדָאִי גְבִילָה בְּאֵין סָפִק כְּדַמְסִיק לְקַמָּן פ"ו ע"א מְחִיב הִנָּה ר"מ עַל שְׁחִיטָתָן מִשׁוּם גְּבִיל' דְּלְשׁוֹן שְׁמָא קָאִי אַחֲרִים שְׁמָא לָא יְדַקְדְּקוּ לְרֹאוֹת אַחֲרֵיהֶם וּלְכָף אֵין מוֹסְרִין לָהֶם לְכַתְּחֵלָה וּלְשִׁיטָת ר"ת דָּאֵין מוֹסְרִין לָהֶם בְּאֵין אַחֲרִים רֹאֵין אוֹתָן מִיִּירִישָׁא וְאַף לְהַשְׁלִיף לְכַלְבִּים אֵין מוֹסְרִין לָהֶם דְּשְׁמָא יְבוֹאוּ אַחֲרִים לְאַכּוֹל מִשְׁחִיטָתָן וְכִמוּ שְׁאַפְרִשׁ בְּתו' בּד"ה שְׁמָא יְקַלְקְלוּ וּא"כ הִגִּי' בְּשַׁחִיטָתָן וּר"ל שְׁמָא יְבוֹאוּ לְקַלְקֵל אַחֲרֵי' שְׁיֹאכְלוּ מִשְׁחִיטָה זֹו כו' וּא"כ א"ש מֵלֵת שְׁמָא: ע"ש וְכוּלָן, שְׁשַׁחֲטוּ וְאַחֲרִים רֹאֵין אוֹתָן שְׁחִיטָתָן כְּשִׁירָה אַף דְּמִלְתָּא דְּפְשִׁיטָא הִיא דְּבְאַחֲרִים רֹאֵין שְׁשַׁחֲטוּ שְׁפִיר דְּכָשֵׁר וְכֹן פָּרִיף לְקַמָּן י"ב ע"א אָמַר רַב רָאָה אָחַד שְׁשַׁחֲט כו' אִי דִּידַע דְּלָא גְּמִיר פְּשִׁיטָא וּפִירִש"י פְּשִׁיטָא דְּרָאָה כָּשֵׁר וְלָא רָאָה פְּסוּל יַע"ש אַפְשָׁר לֹמֵר דְּכָאֵן אֲשַׁמְעִינוּ דְּנֹקָא דִּיעֲבַד וְלָא לְכַתְּחֵלָה אוּ דְּלָא גִימָא דְּהִנֵּי מַעֲשֵׂה קוּף הֵם וְאַף דִּיעֲבַד פְּסוּלָה וְאַף בְּאַחֲרִים רֹאֵין אוֹתָן.

והנה במה שאמר באחרים רואין אותן בלשון רבים הנה נראה לומר דוקא בשנים הוא דמהימני ולא באחד רואה דלא מהימן דהם ז"ל הקשו איך שוחט מהימן והא ע"א אין נאמן באיסורין היכא דאיתחזק איסורא והכא איכא חזקה דבהמה בחייה בחזקת איסור עומדת ומירצו כל שבידו נאמן פדמסיק ריש האשה רבה וה"נ בידו לשחוט שפיר ועיין ב"י סימן א' וא"כ כל זה בשוחט עצמו אבל בחש"ו ששחטו ואחד רואה לא מהימן דע"א אין נאמן היכא דאיתחזק איסורא והכא אין בידו ואין נאמן לומר ששחטו פראוי אבל מהא דלקמן אמר רב ראה א' ששחט משמע דחד מהימן ובי"ד אבאר ומלשון ראה נדאי משמע דחד נמי מהימן לומר שהוא שחט פראוי: ובתוס' בד"ה שפא יקלקלו אבל חש"ו שוחטין לכתחלה כו' ולרבא לא קאי אלא אחש"ו כל כי היכא דלא חנייש בהא דלא קתני ואם שחטו שפא קלקלו עכ"ל מה שהקשו על פירש"י ז"ל דמסיפא שמעינן לה כפר תירצו האחרונים דאשמעינן ברישא אף בעומד ע"ג דעדיף טפי מאחרים רואין מרחוק דלאו אדעתיהו אפ"ה לכתחלה לא נזה שפתב רש"י בדרף י"ב ע"ב אין מוסרין חולין לכתחלה בעע"ג יע"ש ויפה כיוונו בזה.

והא דלא תני בסיפא וכולן ששחטו ואחרים עומדין ע"ג דאשמעינן אף באחרים רואין מרחוק אפ"ה דיעבד פשר או דאשמעינן דלא בעינן פונה לשחיטה ועיין דף י"ב ע"ב בתו' בד"ה מאן תנא יע"ש.

ומ"ש התוס' אבל חש"ו שוחטין לכתחלה רצונם לומר דהא מצי למיטעי דש"ו אף לכתחלה ונקיט דיעבד משום טמא ולזה כתבו דרבא הוא דדייק לה ולדידיה לא קאי וכולן אלא אחש"ו לחודי' דמוקי למתני' בכותי יע"ש ומ"ש עוד דרבא לא דייק בין יקלקלו לקלקלו כי היכי דלא חנייש בהא דלא קתני ואם שחטו ר"ל דפריף לקמן וכולן אהיאי אי אחש"ו ואם שחטו מיבעי ליה ואסיקנא בקושיא ולדידיה צ"ל דלא חנייש בכף וה"ה בהא דיקלקלו.

ולפ"ז הא דחוי' מחש"ו שפא יקלקלו היינו דיעבד ובאין אחרים רואין אותן מיירי וא"כ מלת שפא קשה דהא נדאי גבלה הוא לר"מ בפירק פסוי הדם דף פ"ו דמחייב על שחיטתן משום גבילה דסתם מתני' ר"מ והלכה פמותו ג"כ כמו שפסק הר"מ ז"ל בפ"ב מהלכות שחיטה וטעמו דהורה רבי כר"מ שם יע"ש וא"כ צ"ל דמתני' רבנן דחשבי לשחיטת חש"ו לספק ומיהו התו' לא כתבו פן כ"א לפום רהיטא ולא קניימא הכי במסקנא ועיין מ"ש דף י"ב ע"ב: בא"ד ור"ת מפרש דאין מוסרין אף להשליף לכלבים דלמא אתי למיכל מיני' כו' וניחא השתא דבאין אחרים רואין עסקינן ברישא עכ"ל הא נדאי אף באחרים רואין אין מוסרין לכתחלה להשליף לכלבים דיבואו למיכל משחיטה זו אלא דכתבו פן דלשיטת רש"י רישא דקתני יקלקלו מיירי באחרים רואין אותן ולא א"ש דהא אדיעבד קאי ושחיטתן פשירה חוי' מחש"ו דאף דיעבד נמי לא וכדמסיק בגמ' ג' ע"א וברש"י שם ד"ה חוי' מחש"ו דאף דיעבד נמי לא דהא אדיעבד קניימינן ויקלקלו משמע לכתחלה אבל דיעבד ש"ד דבאחרים רואין מיירי וא"כ זה דחזק משא"כ לר"ת מיירי רישא באין אחרים רואין וא"ש חוי' מחש"ו דאף דיעבד נמי לא דאין רוב מעשים מתוקנים ואפילו למסור להשליף לכלבים אסור לכתחלה שפא יקלקל לאחרים בשחיטה זו שיבואו למיכל מיני' שרואין שפסרו להם לשחוט ולא ידעו דלהשליף לכלבים מסרו

לָהֶם וְעַיִל בַּח שְׁפִי קָצַת בְּדָרְךָ אַחַר וּבִי אָבָאָר וְעַיִן שׁ"ד: בפירוש"י בד"ה וּשְׁחִיטָתוֹן פְּשִׁירָה דִּיעֵבַד כּו' וְהָא לִיכָא לְמִימַר פְּוֹלָה מִתְּנִי לְכַתְחָלָה וְחֻדָּא קִתְּנִי דְכִינּוֹן דְּתַנּוּ הַפֵּל שׁוֹחֲטִין פְּשִׁיטָא דְכְּשִׁירָה עַכ"ל ר"ל דְּלִיכָא לְמִימַר הֵכִי קִתְּנִי הַפֵּל שׁוֹחֲטִין וְאִם שְׁחִטּוֹ שְׁחִיטָתוֹן פְּשִׁירָה פְּשִׁיטָא כּו' וְהָא לִיכָא לְמִימַר דְּנִקְיֵט הֵכִי פְּדִי דְּנִדְעָה דַּחֲשׁוֹ אָף דִּיעֵבַד אָסוּר וְעֵלָה קָאִי וְאִי הֵנָּה תְּנִי הַפֵּל שׁוֹחֲטִין חוּץ מִחֲשׁוֹ ה"א דְּלְכַתְחָלָה אָסוּר וְדִיעֵבַד שׁ"ד וְלִישְׁנָא דִּיקְלָקְלוּ הֵנָּה מְסִינְעָ לִיהָ יֵשׁ לּוֹמַר דְּמְסִיפָא שְׁמַעִינּוּ לָהּ דְּקִתְּנִי שְׁשִׁחֲטוֹ דִּיעֵבַד וְאַפ"ה בְּעֵינּוּ אַחֲרִים רוֹאִין אוֹתוֹן הָא לֹא ה"ה אָף דִּיעֵבַד פְּסוּל: וּבַד"ה לֹא שְׁהָאָדָם רִשְׁאִי וְלֹא נִקְיֵט לְשׁוֹן קָצְרָה הַפֵּל שְׁהַמִּירוֹ כּו' דְּלִשׁוֹן תְּנָאִי הוּא עַכ"ל קָצַת קָשָׁה אֲמַאי לֹא פִירֵשׁ דְּהָאִי לֹא שְׁהָאָדָם רִשְׁאִי מְשׁוּם סִיפָא נִקְיֵט לָהּ כַּמ"ש רִשׁ"י ע"ב בַּד"ה תְּרַתִּי דִּיעֵבַד דְּהָא דְּתַנִּי לֹא שְׁהָאָדָם רִשְׁאִי מְשׁוּם סִיפָא דְּסוֹפֵג אַרְבַּעִים כּו' וְהֵכִי נְמִי הֵנָּה לִיהָ לְפָרֵשׁ פְּוֹ בְּהָא מְשׁוּם סִיפָא נִקְיֵט לָהּ וְאַפ"ה הֵתָם שְׁאֲנִי דְּעַקַר לְהַפֵּל דְּרִישָׁא מְמִילָא תְּנִי לֹא שְׁהָאָדָם רִשְׁאִי מְשׁוּם כִּי הֵכָא לֹא תְּנִי הֵךְ לִישְׁנָא אֲלֵא וּשְׁחִיטָתוֹן פְּשִׁירָה וְהַפֵּל דְּרִישָׁא בְּדוֹנְכַתְּלִי קָאִי דְּמִשְׁמַע לְכַתְחָלָה וְקִשְׁיָא רִישָׁא לְסִיפָא וְעַיִן מ"ש לְקַמֵּן בַּד"ה תְּרַתִּי: וּבַתוֹ בַּד"ה הֵתָם פְּדִקְתְּנִי טַעְמָא כּו' וְהֵנָּה מְצִי לְשׁוֹנֵי מְשׁוּם סִיפָא כּו' עַכ"ל ר"ל דְּמָה קוֹשְׁיָא הַפֵּל מְמִירוֹן לְכַתְחָלָה וְהָא אִיכָא הַפֵּל דִּיעֵבַד כְּמוֹ הַפֵּל מְעִרִיכִין וְאִי דְּתַרְתִּי דִּיעֵבַד לְמָה לִי הָא אִיזְטָרִיף לֹא שְׁהָאָדָם רִשְׁאִי מְשׁוּם סוֹפֵג אֶת הָאֲרַבְעִים.

וּלְכָךְ פִּירֵשׁ רַבֵּינוּ תָם דְּהַפֵּל לְכַתְחָלָה הוּא דְּהֵינּוּ בְּמִזִּיד תְּמוּרָתוֹ תְּמוּרָה וּמְשׁוּם הֵכִי אִיזְטָרִיף לִיהָ לֹא שְׁהָאָדָם רִשְׁאִי לּוֹמַר דְּלְכַתְחָלָה לְעֵשׂוֹת פֶּן וּדְאִי אָסוּר וּקְרָא פְּתִיב לֹא יִחְלִיפְנוּ אֲלֵא שְׁאִם הִמִּיר מוֹמֵר בְּמִזִּיד וְכִשֵּׁר לְקַרְבָּן וּמ"ש עוֹד לְעַנְיָן פֶּשֶׁר לְמִזְבֵּחַ פְּשִׁיט לֶן שׁוֹגֵג יוֹתֵר מִמִּזִּיד ר"ל לְעַנְיָן שְׁתֵּהָא נְתַפְסָת בְּקַדוּשַׁת חֲבֵרְתָהּ פְּשִׁיט לֶן יוֹתֵר מִזִּיד מְשׁוֹגֵג אֲבָל לְעַנְיָן שְׁתֵּהָא פְּשִׁירָה לְמִזְבֵּחַ שׁוֹגֵג מְסַתְּבָרָא יוֹתֵר, וְעַיִן בַּר"מ מְלוּבָלִין וּבַתְּמוּרָה דָּף י"ז ע"א וּבַתוֹ בַּד"ה גַּבִּי תְּמוּרָה לְקִי וְע"ש וְאִין פְּאֵן מְקוּמוֹ לְהֵאָרִיף: וּבַד"ה וְסוֹפֵג אֶת הָאֲרַבְעִים וְא"ת הֵיךְ לּוֹמַר וְסוֹפֵג שְׁמוֹנִים דְּתַרִּי לְאוּנִי פְּתִיבִי וִי"ל חַד בְּשֵׁלוֹ וְחַד בְּשֵׁל חֲבִירוֹ עַכ"ל פֶּן הוּא בַּתְּמוּרָה דָּף ט' ע"א אֲלֵא דְלֹא יִדְעָנָא מְאִי קוֹשְׁיָא וְהָא מִימָר הוּא דְּאָמַר דְּלִיקְהוּי שְׁתִּיְהוֹן קוֹדֵשׁ וּמִש"ה לֹא לְקִי אֲלֵא חֻדָּא פְּדִאָמַר' הֵתָם דְּאִי הֵנָּה פְּתִיב לֹא יִחְלִיפְנוּ ה"א תַּצָּא זֹו וְתַכְּנִס זֹו הוּא דְּלִקִי אֲבָל מְמִיר לֹא וּפִירֵשׁ"י חִילּוֹף תַּצָּא זֹו וְתַכְּנִס זֹו וְא"כ בְּמִמִּיר דְּלִיכָא אֲלֵא חַד לָאו לֹא לְקִי אֲלֵא מ' וּבְמַחְלִיף וּדְאִי הֵיךְ לְלִקוֹת שְׁמוֹנִים דְּבִיָּה אִיכָא תְּרִי לְאוּנִי לֹא יִחְלִיפְנוּ וְלֹא יִמִּיר דָּאִם בְּשְׁתִּיְהוֹן קוֹדֵשׁ לְקִי מְכ"ש תַּצָּא זֹו וְתַכְּנִס זֹו וְכַה"ג לֹא הֵנָּה עוֹנֵשִׁין מִן הַדִּין וְלָזָה פְּתִיבּוּ הַתּוֹסְפוֹת דְּלֹא יִחְלִיפְנוּ אִיזְטָרִיף לְשֵׁל חֲבִירוֹ וְכַמ"ש רִשׁ"י שְׁם דְּחִילּוֹף ע"י ב' אֲנָשִׁים מְשַׁמַּע וְע"ש וְאִיזְטָרְכוּ תְּרוּנֵיהוּ וּמִש"ה לֹא לְקִי אֲלֵא חֻדָּא אֲלֵא דְלֹא הִבִּינוֹתִי דְּהָא מִתְּנִי הַפֵּל מְמִירוֹן קְאָמַר וְאֵה"ג דְּבְמַחְלִיף שְׁמוֹנִים לְקִי וְאִפְשֵׁר דְּקוֹשְׁיַת הַתּוֹ דְּהֵנָּה לִיהָ לּוֹמַר הַפֵּל מְחִלִּיפִין וְסוֹפֵג שְׁמוֹנִים וְתִי כּו' וְעַיִן בַּתִּי"ט שְׁם: פְּתַב מְהַרְשֵׁ"א ז"ל דְּלְמַאי דְּאָמְרִינּוּ בַּתְּמוּרָה ד' ע"ב דְּמִש"ה לְקִי בְּמִמִּיר אָף דְּנִיחַתְּק לְעֵשָׂה דְלֹא אֲתִי חַד עֵשָׂה וְעַקַר תְּרִי לְאוּנִי אִין מְקִים לְקוֹשְׁיַתְּם דְּאֵהְנָה תְּרִי לְאוּנִי לֹא לְקִי אֲלֵא חֻדָּא מְשׁוּם דְּאִי לֹא הֵנָּה אֲלֵא חַד לָאו לֹא הֵנָּה לְקִי פְּלֵל עַכ"ל פְּוֹנְתוֹ דְּהֵנִי תְּרִי לְאוּנִי אִיזְטָרְכוּ דְּאִי לֹא הֵנָּה פְּתִיב אֲלֵא חֻדָּא לֹא הֵנָּה לְקִי פְּלֵל דְּהֵנָּה נִיחַתְּק לְעֵשָׂה מְשׁוּם כִּי הִשְׁתָּא דְּכַתְּבִי תְּרוּנֵיהוּ לֹא אֲתָא קוֹד עֵשָׂה וְעַקַר תְּרִי לְאוּנִי וְכִינּוֹן דְּלְצוֹרָךְ פְּתַבִּינְהוּ מְנָא לֶן לּוֹמַר דְּלְטַפּוּי לְאוּנִי הוּא דְּאֲתָא וְאִין לּוֹקָה אֲלֵא מ' אֲבָל הָא לֹא קוֹשְׁיָא לִיהָ דְּלֹא

אָתָּא חַד עֲשֵׂה וְעָקֵר תְּרִי לְאוּי אָבֵל חַדָּא מִיָּהָא עוֹקֵר וְלֹא נִשְׂאָר אֱלָא חַדָּא דְזוּ"א דְמַגְלֵן
זֹאת דְאִימָא דְלֹא אָתִי חַד עֲשֵׂה וְעָקֵר תְּרִי לְאוּי פְּלֵל וְכָלֵל וְלָקִי עַל שְׁנֵיהֶם וּבְכָלֵלִים
הָאֵרְכְּנוּ בְּנָה.

אֱלָא דְהָכִי קִשְׂיָא לִיה פִּינּוּ דְצָרִיכִי תְרַנּוּיָהּ מִמִּילָא אִין לֹוֶקָה אֱלָא חַדָּא. אֱלָא דְלִפּ"ז הָיָה
לוֹ לְהַקְשׁוֹת אֵהָא דְאָמְרִינּוּ בְתַמּוּרָה דְרַף ט' וְלִכְתּוּב לֹא יִחְלִיפְנוּ וְלֹא בְעֵי לֹא יִמִיר וּמֵאִי
קוּשְׂיָא וְהָא צָרִיכִי תְרַנּוּיָהּ דְאִי הָיָה פְתִיב חַדָּא לֹא הָנִי לָקִי פְלֵל דְהָנִי נִימְתַק לְעֲשֵׂה וְנִרְאָה
דְרַף אִי הָיָה פְתִיב לֹא יִחְלִיפְנוּ וְאִם הָמָר יִמִיר כּו' הָנִי לָקִי פִינּוּ דְהִלְאֹו בְלִשׁוֹן חִילּוּף
וְהַעֲשֵׂה בְלִשׁוֹן תְּמוּרָה בְכַה"ג לֹא חֲשִׁיב נִימְתַק לְעֲשֵׂה וְכַה"ג פְּתַב מְהֵרֵשׁ"א בְּמַס' בְּבֹא
מְצִיעָא דְרַף ס"א ע"א בְּתוּס' בּוּד"ה לְעֵבֹר בְּב' לְאוּי דְכִי מוֹקְמִינּוּ לֹא תְגֹזֹל לְעוֹשֵׂק שְׂכָר
שְׂכִיר לָקִי אִף דְכְתִיב אוּ הָעוֹשֵׂק אֲשֶׁר עָשָׂק לֹא הָנִי נִימְתַק דְהִלְאֹו פְתוּב בְּלִשׁוֹן אַחַר וְהָא
דְפָרִיף וְהָרִי מִימָר הֵינּוּ לְמַסְקָנָא דְמֵלֵא יִחְלִיפְנוּ לֹא הָנִי שְׁמַעִינּוּ מִמִיר דְתְרַנּוּיָהּ מְקַדָּשׁ
קְדָשִׁי פְרִיף שְׁפִיר דְאָמִימָר לֹא הָיָה לְלִקּוֹת דְנִימְתַק לְעֲשֵׂה וְאִפּ"ה מְשַׁנֵּי דְלֹא אָתִי עֲשֵׂה
וְעָקֵר תְּרִי לְאוּי וְאִף דְבְמִימָר לֹא הָיָה כ"א חַד לֹאוּ אִפּ"ה פִינּוּ דְסְמוּכִי בְהִדְדֵי תְרִי לְאוּי
לֹא עָקֵר וּבְזָה יֵשׁ לִינְשִׁיב הָא דְלֹא הִתְחִיל הַפֵּל מִחִלְפִין לְאֲשַׁמְעִינּוּ אִף בְּמִמִיר וְלָקִי: וְדַע
דְבְמִמִיר שְׂאוּמָר שְׁתִּיבָהּ קוּדָשׁ תְרַנּוּיָהּ מְקַדָּשׁ קְדָשִׁי וְקָרָא מְלֵא פְתִיב וְאִם הָמָר יִמִיר
וְהָיָה הוּא וְתַמּוּרְתוֹ יִהְיֶה קוּדָשׁ אֱלָא בְמַחְלִיף דְאָמַר תַּצֵּא זֹו וְתַכְנֵס זֹו מַגְלֵן דְתְרַנּוּיָהּ
קְדָשִׁי פִינּוּ שְׁבַדְעָתוֹ הָיָה שְׁתַּצֵּא זֹו וְתַכְנֵס זֹו וְכִינּוּ דְלֹא אֵהָנִי מְעַשְׂיֹו דְאִין הִקְדָּשׁ תָּם יוֹצֵא
לְחוּלִין בְּלֵא מוּם אִימָא דְהָנִי חוּלִין כְּדַמְעִיקְרָא וְלֹא קְדָשִׁי פְלֵל.

וּבְשִׁלְמָא לְאַבְיֵי דְאָמַר בְתַמּוּרָה כֹּל מְלֵתָא דְאָמַר רַחֲמֵנָא לֹא תַעֲבִיד דְאִי עֵבִיד מְהֵנִי נִיחָא
דַע"כ הָאִי יִהְיֶה קוּדָשׁ אֲמַחְלִיף קִאִי דְהָכִי פְרִיף הִתָּם בְתַמּוּרָה וְלְאַבְיֵי הָאִי יִהְיֶה קוּדָשׁ
לְמָה לִי דְהָא בְעֵלְמָא, נְמִי מְהֵנִי וּמְשַׁנֵּי ה"א תַּצֵּא זֹו וְתַכְנֵס זֹו יַע"ש דְרַף ה' וְהֵינּוּ לְמַחְלִיף
דְאִי לְמִמִיר מְהִיכִי תִיִתִי שְׁתַּצֵּא זֹו וְתַכְנֵס זֹו וְהָא אִיִּהּ לֹא אָמַר הָכִי אֱלָא תְרַנּוּיָהּ קְמַקְדָּשׁ
לִיה אֱלָא אַחֲלִיף הוּא דְכְתִיב דַּה"א תַּצֵּא זֹו וְתַכְנֵס זֹו אֱלָא לְרַבָּא דְאִיִּצְטְרִיף לְגוּפָא
דְבְעֵלְמָא לֹא מְהֵנִי א"כ אִימָא דְבְמַחְלִיף לֹא מְהֵנִי: וְלִפִי מַה שְׁהַתְּבַאֵר בְּחַדוּשֵׁינוּ בְּפִתְיָחָה
בְּחֻלְקָא א' יֵשׁ לִינְשִׁיב קוּשְׂיָת מְהֵרֵשׁ"א בְּעֵנִין אַחַר וְהוּא דְאַבְיֵי דְפְרִיף רִישׁ אַמּוּרָה ה' ע"ב
וְהָרִי מִמִיר לְשִׁיטְתָּיָהּ פְרִיף דְאָמַר כֹּל מְלֵתָא דְאָמַר רַחֲמֵנָא לֹא תַעֲבִיד אִי עֵבִיד מְהֵנִי דְאִי
לֹא אֲמֵאִי לָקִי וַא"כ בְּצַבּוּר דְלֹא מְהֵנִי דְאִין עוֹשִׂין תְּמוּרָה לֹא לָקִי וּמַש"ה אָמַר רִישׁ
תְּמוּרָה ה"מ לֹאוּ דְשׁוּנָה בְּכָל אָבֵל תְּמוּרָה לֹא דְאִין נוֹהֵג בְּצַיְבוּר וְכַמ"ש יַע"ש מַשֵּׁא"כ
לְרַבָּא דְאָמַר לֹא מְהֵנִי וְהָאִי דְלָקִי מְשׁוּם דְעֵבֵר אֲמִימָרָא דְרַחֲמֵנָא א"כ גַּם בְּצַיְבוּר לָקִי לֹא
קִשְׂיָא פְלֵל וְהָרִי מִמִיר דְנִימְתַק וְלָקִי דְטַעֲמָא רַבָּה אִיתֵי בִּיהַּ דְכִינּוּ שְׂאִין הָעֲשֵׂה מְנַתַּק לְלֹאוּ
בְּמַקְצָתוֹ דְהֵינּוּ צַיְבוּר שׁוּב אִין מְנַתַּק בְּיַחֲזִיד וְכַעֲזִין מַה שְׁכַתְּבַר הַר"מ בַּח"א מַה' תְּמוּרָה
יַע"ש וַא"כ הִקְשָׁה לְהֵם שְׁפִיר לְרַבָּא וּבְפָרְט דְהִלְכְתָּא פְּתִיבָהּ לְחַד דְעָה וְעֵינּוּ פְרָק י"ג
מַה' שְׂאֵלָה וְשְׂכִירוֹת וּבַמ"מ יַע"ש אֲמֵאִי לֹא לָקִי שְׂמוּנִים.

וְעֵינּוּ לְחֵם מְשַׁנֵּה רִישׁ הִלְכוֹת תְּמוּרָ' וּבְרַכְ' זְבַח רִישׁ מְסַכְתַּת תְּמוּרָה יַע"ש וְאִין לְהַקְשׁוֹת
דְרַף לְאַבְיֵי מ"מ לֹא הָנִי נִימְתַק דְהִלְאֹו שְׁיִיף אִיסוּרִי' גְּבִי צַיְבוּר וְהָעֲשֵׂה לֹא שְׁיִיכָה שְׁפָלֵל
בְּצַיְבוּר וְנִימָא פְטַעַם הַר"מ ז"ל בְּרִישׁ פ"א דְתְּמוּרָה דְעֲשֵׂה דְקִיל לֹא דְחִיָּא לְלֹאוּ הַשְׁנָה
בְּכָל י"ל דַּמ"מ הַעֲשׂ מְנַתַּק לְיַחֲזִיד וְהִלְאֹו בְּצַיְבוּר אִין לוֹקִין דְלֹא מְהֵנִי מְעַשְׂיֹו וְנִימָא

כטעם השני שפכתבנו בפללים פה בח"ש ועיין ריש הלכות חמץ ומצה במשנה למלה ועיין בפללים פאן ובחדושינו לחלק א' בפתיחה יע"ש: ובד"ה טוב מזה ומזה כו' דלא מיייתי בגמרא האי קרא עכ"ל אפשר דכוננת רש"י דר"מ לאו מדסמיה לקרא דאת אפשר תדור דייק דטוב מזה ומזה אלא ר"מ דייק דאי קרא כפשטי' איירי פשיט' ומאי למימר' דטוב אפשר לא תדור משתדור ולא תשלם אלא ע"כ קרא ה"ק טוב אפשר לא תדור כלל כי משתדור שמה ולא תשלם אלא דקשיא ליה לרש"י ו"ל דלא הנה למסתם דבריו כ"כ בקרא לכה פתב דסמיה עצמו אמ"ש מקודם את אפשר תדור שלם וע"ז אמר טוב אפשר לא תדור כו' ור' יהודא דאמר דווקא מאפשר תדור ולא תשלם והיא טוב אין להקשות פשיטא וקרא למאי אתי די"ל דהיא גופא אשמעינן דווקא משתדור ולא תשלם הא משתדור ותשלם לא שנה טוב יותר דלא תימא וכי תחזיל לדור אף במשלם מייירי קמ"ל ועיין בחדושי הריטב"א ו"ל מ"ש פאן: (ע"ב) גמרא אנא שחיטתן פשיטה קשיא לי דאי דיעבד תרתי דיעבד למה לי עכ"ל אבל הא לא קשיא ליה דאי הפל דיעבד אמאי לא תני נשים במתני' לשיטת הלכות א"י דכבר פכתבנו לעיל דגם הלכות א"י מודה, דהא דתנו בתמורה א' אנשים וא' נשים משום דכל שהפרשה בלשון זכר נאמרה ואותו חכם שכתב הלכו' א"י לאו מדלא תני נשים במתני' הוכיח סברתו אלא מפסחים דאמר הימנוהו בדרבנן: וברש"י בד"ה דאי דיעבד תרתי דיעבד למה לי כו' שחיטת הפל פשיטה א"נ ליתני הפל שוחטין לחודי' כו' ואלא מפרש עכ"ל הוקשה לו מאי קושיא תרתי דיעבד למה, לי הא איצטריה ושחיטתן פשיטה דלא נימא מה דמרינו מהפל לכתחלה הנה פיון דאיפא הפל לכתחלה לזה פתב דליתני שחיטת הפל פשרה ואי דלאו לשון תנאים הוא זה כמ"ש רש"י לעיל דמשום זה לא הנה למיתני תרתי דיעבד דפשיטא דזה יותר לאו לשון תנאים הוא ועוד ליתני הפל שוחטין לחודיה ואי דלא ליתני למיטעי והא בערכין לא מפר' כו' ועיין במהרש"א אבל דברי מהר"מ מלובלין אינו מבין דלא מתרץ במה שכתב רש"י דליתני שחיטת הפל פשיטה יע"ש.

ומ"ש רש"י דאשמעינן דלוקין על לאו שאין בו מעשה התם בתמורה מפרש דבדבורו עביד מעשה והיא גופא אשמעינן וה"ה דה"מ לומר דאשמעינן אף דהנה לאו הנתיק לעשה אפ"ה לוקין פדמסיק בתמורה דלא אתא חז, עשה ועקר תרי לאוין: גמרא פיצד הוא עושה מביא ספין ארנפה דווקא ספין ארנפה דבספין קצרה א"א שלא ליגע בבשר בסוף גמר שחיטה מחמת שהספין קצרה ואסור לטמאות מדרבנן חולין שנעט"ק מדרבנן ולכה אמר אביא ספין ארנפ' ומיהו זאת יוצדק לפי מ"ש התו' בד"ה ובמוקדשין בתירוץם שנית דלענין טומאה אמרינו מפרכסת אינה פחיה אבל לפי מ"ש בתירוץ ראשון דחיישינו שמה יגע אחר פרפוס א"כ בחולין שנעט"ק אף בספין קצרה יכול לשחוט דאף אם יגע בבשר בעודה מפרכסת לית לן בה ולשמה ישנה אחר פרפוס הנה גזיר' לגזירה ומיהו י"ל כל מה דאפשר לתמן מתקנינו דשמה מיד בסוף שחיטה תמות בהמה יגע בה בספין קצרה ומ"ה דווקא ספין ארנפה: ע"ש חוץ מחש"ו דאפילו בחולין גרידי דיעבד נמי לא שמה ישנה עכ"ל פתוב רש"י גרידי שלא קיבל עליו טהרה פהו ר"ל שלא קבל עליו הפהו שייאכל חולין בטהרה כמו קדשים דכהנים הוא דאכלי חולין בטהרה משום שאוכלין תמיד בשר קדשים חטאות ואשמות, ומ"מ נראה דלאו דווקא הוא דגם ישראל אוכל חולין בטהרה שאוכל שלמים וכיוצא בזה ומ"ש עוד שמה ישנה פלומו שמה שמה

הוֹצֵרָה לְכַתּוּב כֵּן דְּבִדְעֵבֵד לֹא שִׁינָה לְשׁוֹן שְׁמָא יִשְׁהוּ וְכַתּוּב דְּעַל מַתְנֵי לֹא לְדַאֲשְׁמַעִינוּ דְּאִין מוֹסְרִין חוֹלִין כּו' וּמִיָּהוּ וְנִדְאִי דְחַשׁ'וּ דִּיעֵבֵד נְמִי לֹא דְאִדְעֵבֵד קְיָמִינוּ וּמְסִיפָא נְמִי דְבְאַחֲרִים רוֹאִין דִּיעֵבֵד וּבְלֹא, אַחֲרֵי דִיעֵבֵד, נְמִי לֹא וּמ"ש חוּץ מַחֲשׁ'וּ דְאַפְּי' בְּחוֹלִין גְּרִידֵי שְׁמָא יִשְׁהוּ הָאֲמַתּ הוּא אוֹמֵר דְּלֹא בְּנֵי דְעָה הֵם וּבְנִדְאִי אַף בְּחוֹלִין גְּרִידֵי אֲסוּרִים דִּיעֵבֵד דְּמוּעֵדִין לְקַלְקַל אֲבָל מִמַּתְנֵי לֹא מוּכַח דְּאִיפָא לְמִימַר דְּחוּץ מַחֲשׁ'וּ אֲשַׁחֲטָתּוּן כְּשִׁינָה לְחוּד קָאִי וְלֹא אַהֲפֵל שׁוֹחֲטִין דְּרִישָׁא וּכְמוּ שְׁאַבְבָּאָר לְקַמְן לְאַבְיֵי דְחוּץ לֹא קָאִי כ"א אִדְעֵבֵד וּא"כ מַש"ה פְּסוּלִין בְּקִדְשִׁים דְּבַעֲיָנוּ כְּנֻנָה לְשַׁחֲטָה וּמַתְעַסֵּק פְּסוּל עֵינָן.

דָּף י"ג לְקַמְן וְהֵנִי לֹא בְּנֵי כְּנֻנָה ה' וְכַדְמִסִּיק נְמִי לְקַמְן י"ב ע"ב מֵאֵן תְּנָא דְלֹא בַעֲיָנוּ כְּנֻנָה לְשַׁחֲטָה וְאֵ מְסִיפָא דְכּוֹלֵן שְׁשַׁחֲטוּ וְאַחֲרִים רוֹאִין שְׁשַׁחֲטָתּוּן כְּשִׁינָה מִיָּרִי נְמִי בְּקִדְשִׁים וְנִאֲמַר דְּאַחֲרִים רוֹאִין אוֹתָן שְׁמֻזְהִירִין לוֹ שְׁשַׁחֲטוּ לְשֵׁם קְדָשִׁים וּמַש"ה כְּשֵׁר וּלְפִי מ"ש הַתּוֹס' בְּדָף י"ב בּוּד"ה מֵאֵן תְּנָא א"ש יְעוּיָן שֵׁם אֲבָל אִם נִאֲמַר דְּאַחֲרִים הֵינָנוּ נְמִי עַג קָשָׁה וּמִיָּהוּ ז"א דְהָא דִּינִיק לְקַמְן מֵאֵן תְּנָא דְלֹא בַעֲיָנוּ כְּנֻנָה לְשַׁחֲטָה.

וְשֵׁם אֲבָבָר בַּעֲזָה י"י וְעֵינָן מ"ש בְּתוֹסְפוֹת בּוּד"ה אִילִימָא אַחֲשׁ'וּ יַע"ש: שֵׁם גְּמָרָא אִילִימָא אַחֲשׁ'וּ עֲלָה קָאִי כּו' הָא אֲמַרְתָּ לְכַתְּחֵלָה נְמִי שְׁחִיטָה כּו' דְּלִיתֵי קַמְן דְּנִישְׁיִילָהָ עַכ"ל פִּירֵשׁ'י עֲלָה קָאִי מִיָּנִיָּהוּ קְסֵלִיק מֵאִי וְכּוֹלֵן וְיָהִיָּה פִּירוּשׁוֹ בְּנִיחוּתָא עֲלָה קָאִי וּמֵאִי וְכּוֹלֵן אֲבָל לְפִי הַתּוֹסְפוֹת בּוּד"ה אִילִימָא אַחֲשׁ'וּ עֲלָה קָאִי בְּלִשׁוֹן תִּימָא ר"ל אִיפּ, ס"ד דְּעֲלָה לְחוּדָהָ קָאִי וְאִם שְׁחִיטוּ מִיָּבְעֵי לִיהּ וְהָא דְפָרִיף הָא אֲמַרְתָּ שְׁחִיטָה לְכַתְּחֵלָה וְלֹא פָרִיף לְמָה לִי כָּל אַחֲרִים רוֹאִין אוֹתָן וּמִיָּהוּ בְּאַמַּת דְּמִסִּיק דְּלִיתָהָ קַמְן דְּנִישְׁיִילָהָ וּלְכַד צָרִיף אַחֲרִים הֵרוֹאִין אוֹתָן א"כ מְצִי קָאִי נְמִי וְכּוֹלֵן אַחֲוֹלִין שְׁנַעַט"ק וְאִי אִין אַחֲרִים רוֹאִין אוֹתָן אֲסוּר לְאַכּוֹל, מְסַפֵּק דְּשְׁמָא נִגַע בְּבִשְׂרָא וְאֲסוּר לְאַכּוֹל חוֹלִין טְמֵאִים שְׁנַעַט"ק מְדַרְבְּנָן וְעֵין לְקַמְן ל"ה בְּהָא דְשְׁלִישֵׁי נֶאֱכָל בְּנִזִיד הַדְּמַע יַע"ש וְאֵה"נ דְּאַף לְכַתְּחֵלָה שְׂרִי בְּחוֹלִין עַט"ק וְנִקְיָט שְׁשַׁחֲטוּ מִשׁוּם חַשׁ'וּ וְצ"ל דְּעַדִּיפָא מִיָּנִיָּה פָרִיף הָא אֲמַרְתָּ שְׁחִיטָה לְכַתְּחֵלָה אַף בְּלֹא אַחֲרִים רוֹאִין אוֹתוֹ וְעֵינָן מ"ש לְקַמְן דָּף ג' הָא אֲמַרְתָּ כְּשִׁינָה לְעַג שְׁחִיטָה לְכַתְּחֵלָה יַע"ש וְסַפֵּק טְוִמְאָה בְּרַה"י כְּנֻדְאִי הוּא וּבְחִדוּשֵׁינוּ לְפִסְחֵי בְּסַפֵּק מְשַׁקִּין לִיטְמָא אֲבָבָר שֵׁם.

וְהָא דְפָרִיף בְּבָרִי לִי סְגִי ר"ל לְמָה לִי אַחֲרִים רוֹאִין בְּבָרִי לִי דְקִיל טְפִי נְמִי סְגִי. וְהַקָּשָׁה הֵרִיטְבָא ז"ל בְּחִדוּשֵׁי דָאָם כֵּן מַה מְשַׁנֵּי דְלִיתָהָ קַמְן דְּנִישְׁיִילָהָ הָא מְכַל שְׁכּוֹן שְׁמַעִינוּ לָהּ דָּאִי בְּבָרִי סְגִי כָּל שְׁכּוֹן בְּאַחֲרִים רוֹאִין יַע"ש וְלִי נִרְאָה דְאֲשְׁמַעִינוּ תְּנָא דְפַעְמִים אִין כְּשֵׁר אֲלֵא בְּאַחֲרִים.

רוֹאִין וְלֹא בַע"א וְכַגּוֹן דְּלִיתֵי קַמְן וְאַשְׁמַעִינוּ עֲזָרָה רְשׁוּת הַיְחִיד הֵנָּה אוֹ אַף דְרִשׁוּת הַרְבִּים הֵנָּה רַבֵּי פְעָמִים לֹא יְכוּל לִינְהַר מְלִיגַע כְּמוֹ שְׁפַתְבוּ הַתּוֹסְפוֹת בּוּד"ה דְּלִיתָהָ קַמְן יַע"ש וּלְפִי ז"ה בְּחוֹלִין עַט"ק אֲסוּר בְּלִיתֵי קַמְן דְּסַפֵּק דְּרַבְּנָן דְּנִקָּא בְּסַפֵּק הַשְׁקוּל מוֹתֵר לֹא בַע"א וּלְפִי מ"ש הַתּו' עוֹד דְּמִיָּרִי בְּכֻמָּה וּר"ל בְּרַה"י א"כ קָשָׁה מֵאִי קַמ"ל וְכּוֹלֵן כְּשִׁיטָא דְכְּשֵׁר בְּאַחֲרִים רוֹאִין אוֹתָן וִי"ל דָּאִי לֹא וְכּוֹלֵן ה"א לְכַתְּחֵלָה לֹא יִשְׁחַתּוּ שְׁמָא אֲתִי לְאִימְשׁוּכֵי בְּפָנִים וְדִיעֵבֵד כְּשֵׁר בְּלֹא שׁוּם דְּבָר קַמ"ל דְּבַעֲיָנוּ בְּרִי לִי אוֹ אַחֲרִים בְּלִיתָהָ קַמְן דְּחִיּוּשֵׁינוּ שְׁמָא יַגַע בְּבִשְׂרָא אוֹ דְאֲשְׁמוּעִינוּ מְפָרְסָת אִינָה כְּחִיָּה לְכָל דְּבָרִיָּה וְעֵינָן: גַּמ' וְהָא מְהַבָּא נְפָקָא מְהַתָּם נְפָקָא קְשִׁיָּא לִי אִי מְהַתָּם ה"א טַעַמ' דְּלִמָּא אֲתִי

לאימְשוכי בַּפְּנִים וּלְכַף לְכַתְחֵל' לֹא יִשְׁחַנֵּט וְהִיכָא דְלֹא שְׁיִיךְ דְלִמָּא אֲתִי לְאִימְשוכי כְּמוֹ
בְּכַמֵּת יְחִיד אוֹ בְּשַׁחֲטֵת פְּרָה שְׁהִיא חוּץ לְמַקְדָּשׁ אֵף לְכַתְחֵלָה שְׂרִי דְלֹא חֲיִינְשֵׁינּוּ שְׁמָא
יִגַע וּמכ"ש לְפִי מ"ש הַתּוֹסְפוֹת דְחִינְשֵׁינּוּ שְׁמָא יִגַע אַחַר פְּרָפּוּס דְחַשְׁשָׁא רַחוּקָה הִיא
וּלְכַף אֲשַׁמוּעֵינּוּ הֵכָא דְלְכַתְחֵלָה לֹא יִשְׁחַנֵּט שְׁמָא יִגַע בְּבִשְׂרָא וְאִם שְׁחַט צְרִיף לֹאמַר בְּרִי
לִי וְאִי לִיתִי' קָמֵן צְרִיף אַחֲרֵימָּן רֹאזִין וְאֵף אִם נִדְחֹק לֹאמַר דְמִקְשָׁה לְמָה לִי הֵכָא וְהֵתָם
לִיתְנִי הֵכָא לְחוּד אוֹ הֵתָם מ"מ לְקָמֵן קְשָׁה דְאָמַר פְּוִלְהוּ פְּרָבָה בַּר עֲוֹלָא לֹא אֲמַרִי הֵתָם
עֵיקָר וְהֵכָא לֹא צְרִיף וְהָא טוּבָא אֲשַׁמְעֵינּוּ וּכְמ"ש וּלְתִי' רֵאשׁוֹן שְׁפַתְבוּ הַתּו' בַּד"ה שְׁמָא
יִגַע דְטַמָּא מִיְזַהָר זְהִיר א"ש וּלְתִי' שְׁנֵי דְחִינְשֵׁינּוּ דְלִמָּא אֲתִי לְאִימְשוכי אֲלֵא דְנִקְיֵט שְׁמָא
יִגַע מִשׁוּם סִיפָא דְאִם שְׁחַט צְרִיף שְׁיִאמַר בְּרִי לִי וְלִיתִי' קָמֵן קְשָׁה וּבְתוֹסְפוֹת לְקָמֵן דָּף ג'
אַבָּאָר, עוֹד בְּזָה וְעֵינּוּ מ"ש בַּד"ה שְׁמָא יִגַע בְּבִשְׂרָא וּבְתוֹסְפוֹת בַּד"ה שְׁמָא יִגַע בְּבִשְׂרָא
דְאֲפִילוּ טְהוֹר גְּמוּר לְבָן זֹמָא כו' וְאָסוּר לְשַׁחֲנוּט בְּסַפִּין דְלִמָּא אֲתִי לְאִימְשוכי כו' אֲבָל
טַמָּא מִיְזַהָר זְהִיר עַכ"ל מ"ש דְאָסוּר לְשַׁחֲנוּט בְּסַפִּין אַרְנוּפָה לְבָן זֹמָא אִיבְעִיָא דְלֹא
אִיפְשָׁטָא הוּא בְּיוּמָא ל"א ע"א אֲלֵא דְהַתּו' כְּתָבוּ שֵׁם בַּע"א בַּד"ה אוֹ דְלִמָּא שְׁפָרִישׁ חוּלִין
אָמַר שְׁמָא יִגַע בְּבִשְׂרָא אֵף לְאַחַר פְּרָפּוּס וְלֹא אָמַר דְלִמָּא אֲתִי לְאִימְשוכי וְאֵף דְכָאן, מְסַפְקָא
לִיָּה הֵינּוּ מִשׁוּם דְטְהוֹר הוּא אֲבָל בְּטַמָּא דְאִית בִּיָּה פְּרַת נְדָאִי גְזָרִינּוּ וִי"ל דְהִיא הַנּוֹתְנָת
דְמִיְזַהָר זְהִיר.

וְדַע דְיֵישׁ לְהַקְשׁוֹת כִּינּוּ דְטַמָּא מִיְזַהָר זְהִיר וְלֹא חֲיִינְשֵׁינּוּ דְדְלִמָּא אֲתִי לְאִימְשוכי בְּפְנִים א"כ
אִיךְ חֲיִינְשֵׁינּוּ שְׁמָא יִגַע בְּבִשְׂרָא וְהִלָּא זְהִיר הוּא בְּכַף וּמִיָּהוּ אִי אֲמַרִינּוּ בִּיאָה בְּמַקְצַת לֹא
שְׁמִי' בִּיאָה א"ש וְרַצוּנִי לֹאמַר לֹא מְבַעֲיָא לְשִׁיטַת הַר"מ וִי"ל בְּהַלְכוֹת בִּיאַת מַקְדָּשׁ פְּרָק
ג' הַלְכָה י"ח דְבִיאָה בְּמַקְצַת לֹא אָסוּר כִּי אִם מְדַרְבְּנָן אֲתִי שְׁפִיר דְלֹא זְהִיר וְאֵף לְהַשְׁגוֹת
הַר"א וִי"ל שֵׁם דְלוּקָה מִן הַתּוֹרָה קָאמַר מ"מ לֹא זְהִיר דְנוּקָא בְּטַמָּא הוּא דְאִית בִּיָּה פְּרַת
זְהִיר וְלֹא בְּדָבָר שְׁזָדוּנוּ בְּלֹא וְכֵן מִשְׁמַע בְּתוֹסְפוֹת יוּמָא דָּף ל"א בַּד"ה אוֹ דְלִמָּא שְׁפַתְבוּ
דְטַמָּא דְאִית בִּיָּה פְּרַת מִיְזַהָר זְהִיר וּמִיָּהוּ ז"א דְשֵׁם כְּתָבוּ בְּקוּשְׁיִיתָם זֹאת, אֲבָל בְּתִירוּצָם
אֵף בְּלֹא פְּרַת נְמִי מִיְזַהָר זְהִיר וְשִׁאנֵי טְהוֹר גְּמוּר לְבָן זֹטָא דְלֹא הִנּוּה אֲלֵא מְדַרְבְּנָן לֹא
זְהִיר וּכְמ"ש הַתּוֹס' דָּף ל' ע"א בְּיוּמָא וְהַבְּאֲתִי לְעֵיל.

וּמִיָּהוּ הַתּוֹסְפוֹת רִישׁ כָּל הַפְּסוּלִים בְּזִבְחִים בַּד"ה וּבְטַמָּאִים כְּתָבוּ דַּמְש"ה לֹא אָמַר שְׁמָא
יְכַנִּים יָדוּ לְפָנִים אֵף דְאִיכָּא לְמ"ד בִּיאָה בְּמַקְצַת שְׁמִיָּה בִּיאָה עַכ"ל וְיֵישׁ לְהַקְשׁוֹת לְמ"ד
בִּיאָה בְּמַקְצַת שְׁמִיָּה בִּיאָה וּמִיְזַהָר זְהִיר א"כ לְכַתְחֵלָה אֲמַאי לֹא יִשְׁחַנֵּט טַמָּא דְחִינְשֵׁינּוּ
שְׁמָא יִגַע בְּבִשְׂרָא וְאִיךְ יָבוּא לִידֵי נְגִיעָה כִּינּוּ דְמִיְזַהָר זְהִיר וִי"ל בְּקַדְשִׁים, קָלִים דְמַצִּי
לְמִשְׁחַט אֲצֵל הַפֶּתַח מִמֶּשׁ וּמַצִּינוּ שְׁיִגַע בְּבִשְׂרָא וְלֹא לִיְהוּי בִּיאָה בְּמַקְצַת כָּלֵל דְהַבְהֵמָה
עוֹמְדַת בְּשׁוּהָ לְפֶתַח וְכִי נִגַע לֹא הַכְּנִיס יָדוּ לְפָנִים כָּלֵל לְעֲזָרָה וּמַש"ה לְכַתְחֵלָה לֹא יִשְׁחַנֵּט
שְׁמָא יִגַע בְּבִשְׂרָא: וּלְפִי זֶה יֵישׁ לֹאמַר דְנוּקָא בְּקַדְשִׁים קָלִים הוּא דְאָסוּר לְטַמָּא לְשַׁחֲנוּט
לְכַתְחֵלָה וְלֹא בְּקַדְשֵׁי קַדְשִׁים אִם נֹאמַר כו' יוֹסִי בְּזִבְחִים דְאָמַר מְרַחֵק צְפוֹן דְאִין כְּשֶׁר
לְשַׁחֲנוּט קַדְשֵׁי קַדְשִׁים כ"א נִגְדַּת הַמְּזַבֵּחַ הוּא הַנְּקָרָא צְפוֹן וְלֹא כָּל עֲזָרָה כָּלֵל עַד הַפֶּתַח
יַע"ש בְּזִבְחִים דָּף כ' ע"א פְּלוּגְתָא דַּר' יוֹסִי בַר' יְהוּדָא וְרַבִּי וְלַר"י דְאָמַר מְרַחֵק צְפוֹן שְׂרִי
לְטַמָּא לְשַׁחֲנוּט ק"ק לְכַתְחֵלָה דְלֹא חֲיִינְשֵׁינּוּ שְׁמָא יִגַע בְּבִשְׂרָא בְּשַׁעַת גְּמַר שְׁחִיטָה וְאִיךְ יָכוֹל
לְבוּא לִידֵי נְגִיעָה כִּינּוּ דְמִיְזַהָר זְהִיר לְכַנּוּס לְפָנֵי וְלַרְבִּי אֵף בַּק"ק אִיתָא לְהַךְ דִּינָא דְכְּשֶׁר
כָּל הַעֲזָרָה חֲצִי שֶׁל צַד צְפוֹן וּלְפִי זֶה הַכָּל שׁוֹחֲטִין דְמַתְנִי' אֲפֹשֶׁר בְּקַדְשֵׁי קַדְשִׁים וּשְׁחִיטָתוֹן

פְּשָׁרָה בְּקִדְשֵׁים קָלִים אֱלֹא דְמִתְגַּיְתוּן רַבִּי הֵיא וְכֹן פֶּסֶק הֵר"מ ז"ל וְעֵינֵין בְּזִבְחִים: בֵּא"ד
א"נ נְקִיט שְׁמָא יַגַּע מְשׁוּם דְּבַעֵי לְמִימַר וְאִם שְׁחַט וְאָמַר בְּרִי לִי כו' עכ"ל לְכַאוּרָה דְּכוּלָן
שְׁשֻׁחְטוּ לֹא הֵנָּה א"ש אִי טַעֲמָא דְלִמָּא אֲתִי לְאִימְשׁוּכִי לְמָה לִי דִיעֵבַד אַחֲרִים רוֹאִין אֱלֹא
דְּמִלְשׁוֹן דְּבַעֵי לְמִימַר וְאִם שְׁחַט וְאָמַר בְּרִי לִי מִשְׁמַע דְּהֵיָא גּוֹפָא לֹא הֵנָּה א"ש אִי הֵנָּה
טַעֲמָא דְלִמָּא אֲתִי לְאִימְשׁוּכִי וְרֵאִיתִי לְמַהֲר"מ מְלוּבָלִין ז"ל שְׁפָתַב דְּפִשְׁטָא דְכְּשִׁירָה
דִיעֵבַד יַע"ש וְלֹא יִדְעָנָא דְהִשְׁתָּא נְמִי דְטַעֲמָא שְׁמָא יַגַּע נְמִי קִשְׁיָא פְּשִׁיטָא דְבְּבָרִי לִי סְגִי
וְאִפְשָׁר דְה"א דְטְרוּד בְּשַׁחֲטָה וְלֹא אֲדַעְתִּין וְאִם נֶאֱמַר שְׁמָא יַגַּע אַחַר פְּרָכּוּס לֹא א"ש
עוֹד פְּתַב מַהֲר"מ ז"ל דְהָא דְהִקְשׁוּ אַמְאִי לֹא אָמַר טַעֲמָא דְלִמָּא אֲתִי לְאִימְשׁוּכִי וְלֹא לִימָא
פְּלָל טַעֲמָא דְנִגְיַעָה דֵא"כ פְּשִׁיטָא בְּחוּלִין עֵט"ק דְשׁוּחַט לְכַתְחֻלָּה אֱלֹא דְקִשְׁיָא לְהוּ אִימָא
בְּסַפִּין אַרְנוֹפָה אַף בְּקִדְשֵׁי לֹא חִיִּישִׁין לְנִגְיַעָה וּמְשׁוּם דְלִמָּא אֲתִי לְאִימְשׁוּכִי יַע"ש וְלֹא
הִבִּינוּתִי דְאִי בְּסַפִּין אַרְנוֹפָה לֹא חִיִּישִׁין לְנִגְיַעָה א"כ אֲפִתִי מֵאִי קַמ"ל בְּחוּלִין עֵט"ק לֹא
חִיִּישִׁין לְנִגְיַעָה דְהֵנָּה גְזִירָה לְגִזְרָה הָא בְּלֵא"ה לֹא חִיִּישִׁין פְּלָל וֵא"י דֵאֵה"נ הִפְלִ
שׁוּחַטִין דְלֹא חִיִּישִׁין פְּלָל לְנִגְיַעָה בְּסַפִּין אַרְנוֹפָה וְלָמָּה לִי בְּאַמַּת לֹמַר טַעֲמָא דְהֵנָּה גְזִירָה
לְגִזְרָה: בֵּא"ד אִי נְמִי דֵהֲכִי אִיִּירִי בְּסַמּוּף וּבְזָה יִתְיַשֵּׁב בְּסַמּוּף עכ"ל פְּתַב מַהֲר"מ מְלוּבָלִין
ז"ל ר"ל בֵּד"ה דְלִיתִיָּה קָמֵן דְעִזְרָה ר"ה וְהִכָּא אִיִּירִי בְּבִמָּה עכ"ל וְלֹא יִדְעָנָא אַמְאִי לֹא
הָא דְהִקְשׁוּ אַמְאִי לֹא אָמַר דְלִמָּא אֲתִי לְאִימְשׁוּכִי בְּפָנִים וְאִי אִיִּירִי בְּבִמָּה א"ש.

וְדַע דִּישׁ לְהִקְשׁוֹת אַמ"ש אִיף יִתְכֹן שְׁתָּהָא סַפִּין אַרְנוֹפָה כ"כ וְתִי בְּבִמָּה וּלְפ"ז לֹא יִצְוִיר
טַמָּא שְׁיִשְׁחֹט בְּקִדְשֵׁים אִם לֹא בְּבִמָּה א"כ מִתְגַּיְתוּ דְרִישׁ פֶּל הִפְסוּלִים קִשְׁיָב טַמָּאִים
וְזָרִים וְאִיף פְּלָל שְׁנִיָּהִם וְחַד וְהָא זָרָה בְּבִמָּה אַף לְשָׂאָר עֲבוּדוֹת פֶּשֶׁר דָּאִין זְרוּת בְּבִמָּה
וְעֵינֵין בְּסוּף זִבְחִי וְאִפְשָׁר דְלֹא בְּחַד גְּוֹנָא מִיִּירִי דְזָר בְּמַקְדֵּשׁ וְטַמָּא בְּבִמָּה וְעוֹד דְמִתְגַּיְתוּ
דְהֵתֵם אִיִּירִי בְּפָנִים וֵאֵה"נ דְלֹא יִשְׁחֹט לְכַתְחֻלָּה דְלֹא יִצְוִיר וְעֵינֵין שְׁם בְּזִבְחִי רִישׁ פֶּל
הִפְסוּלִים וּבְתוֹס' שְׁם: וּבֵד"ה שְׁמָא יִשְׁהוּ וּמִיָּהוּ עִיקוּר דְסַפִּין פְּגוּמָה לֹא מִיִּנְכַר עכ"ל
וּר"ל דְהֵנָּה לֹמַר שְׁמָא שְׁחַטוּ בְּסַפִּין פְּגוּמָה וְהָא דְקִתְגִי וְכוּלָן שְׁשֻׁחְטוּ וְאַחֲרִים רוֹאִין אוֹתָן
ע"כ בְּבִדְק סַפִּין וְנָתַן לוֹ וְאַחֲרִי רוֹאִין שְׁלֵא יִשְׁהוּ מִשָּׂא"כ בְּמוּמָר לְקַמֵּן פְּרִיף שְׁפִיר
אַחֲרִים לְמָה לִי וּבֵד"ה אִילִימָא אַחַש"ו עֲלָה קָאִי פִי עֲלָה לְחוּדִי קָאִי אָבֵל הָא פְּשִׁיטָא כו'
דְלֹא בְּעֵינֵין פְּוֹנָה לְשַׁחֲטָה עכ"ל יִרְאָה דְהֵתוּ לֹא פִירְשׁוּ פְּרִשׁ"י אֱלֹא בְּלִשׁוֹן בְּתַמִּיָּה אִיף
ס"ד עֲלָה לְחוּדִי הֵנָּה לִיָּה לֹמַר וְאִם שְׁחַטוּ אָבֵל מַהֲר"מ מִשְׁמַע דְמִפְּרִשׁ לְתוּ כְּמוֹ לְרִשׁ"י
בְּנִיחוּתָא וּמ"ש אִילִימָא עֲלָה לְחוּדִי קָאִי יַע"ש וְלֹא יִדְעָתִי לְמָה.

וּמ"ש עוֹד הֵתוּ דְאִי לֹא אַחַש"ו קָאִי א"כ מְנָלֵן דְלֹא בְּעֵינֵין פְּוֹנָה לְשַׁחֲטָה יִשׁ לְתַמְנָן וְהָא
רְבָא הוּא דֵאֵמ' הַכִּין לְקַמֵּן ל"ב ע"ב וְאִיָּהוּ אָמַר דּוּכוּלָן לֹא קָאִי כ"א אַחַש"ו לְחוּד אָבֵל
לְרַבָּה בַר עֲוֹלָא אֵה"נ דְכוּלָן לֹא קָאִי אֱלֹא אִמָּה דְמַרְבִּין מִהִפְל וְדוּחַק לֹמַר שְׁפָתַבו פֶּן
אִמְקָשָׁה דְפְרִיף לְקַמֵּן מֵאֵן תְּנָא דְאִימָא הוּא מְדַבְּרִי רְבָא פִי כֹן הִסְוִיָּא וִי"ל בְּדוּחַק לְמָה
דְמַסִּיק רְבָא חֲדָא לְאִתּוּיָּי פּוֹתִי וְחֲדָא יִשְׂרָאֵל מוּמָר וְהִפְל שׁוּחַטִין דְמִתְגַּיְתוּ מְצִי לְאוּקְמִין
בְּיִשְׂרָאֵל מוּמָר וְכוּלָן א"ש כְּפִי מ"ש הֵר"מ ז"ל דְמוּמָר אִין רֹב מְצוּיִן מוּמָחִין וְלְקַמֵּן
אַבָּאָר א"כ מְנָא לִי לְרַבָּא דְמֵאֵן תְּנָא וְלְקַמֵּן אַבָּאָר: גְּמָרָא הָאִי טַמָּא דְאִיטְמִי בְּמֵאִי עכ"ל
מְקַשִּׁין הָעוֹלָם שְׁם בְּזִבְחִים דְהֵנָּה לְאִקְשׁוּיָּי פִי שְׁם מְקוּמָה וְהִכָּא אַגַּב גְּרָרָא נְסִיב לָהּ וְאִין
לֹמַר הֵתֵם ה"א שְׁלֵא הוּכְשָׁרוּ שְׁלֵא הָיָה מְשָׁקָה טוּפַח עֲלִי וְלֹא יִשְׁחֹט לְכַתְחֻלָּה דְלִמָּא
אֲתִי לְאִימְשׁוּכִי אוֹ שְׁמַכְנִיס כְּלִי טַמָּא לְעִזְרָה מִשָּׂא"כ הִכָּא ע"כ בְּהוּכְשָׁרוּ דְהָא וְכוּלָן

מוקמינו בלינתו קמו כו' ופריה שפיר והא דאמר התם שמה יגע אגב דמסיק פאן שמה יגע כו'.

או התם אין קושיא דאסור לכתחלה להכניס פלי טמא ועיין בעירובין ק"ד יע"ש אלא דונדאי חיבת הקודש מכשיר ותקשה התם וי"ל עפ"י מ"ש התו' בד"ה ובמוקדשין דמפרקסת אינה פתיה לכל דבריה או דהנה כחי לכל דבריה ועפ"י מה דאמר פיצד הוא עושה מביא ספין ארנפה ושוחטו בה יש לנישב זאת ועיין מ"ש לעיל מזה: (דף ג ע"א) גמרא ליטמנה לספין ואזיל ספין וטמיתה לבשר לפי מ"ש התוס' בד"ה ובמוקד' דמפרקסת כחי לכל דבריה לא הנה מקשה מפאן מידי ועיין מה שפכתתי בסמוך: כתב הר"מ ו"ל בפ"א מהל' פסולי המוקדשין כל הפסולין שוחטין לכתחלה חוץ מטמא אף שהוא חוץ לעזרה ופשט ידיו לעזרה גזירה שמה יגע וכתב הלח"מ אף דבריש כל הפסולין מוקי בספין ארנפה כתב רבינו ופשט ידיו לעזר' משום דבפ"ג מה' ביאת מקדש כתב דביא' במקצ' לא שמה ביאה עכ"ל מ"ש בריש כל הפסולי' מוקי בספין ארנפה לא מצאתיו שם ומ"ש דבפ"ג מה' ביאת מקדש פסק דביאה במקצת לא שמה ביאה מ"מ הא כתב שם דלוקה מפות מרדות מדרבנן וא"כ אפתי בפשט ידיו אף בלא שמה יגע אסור להכניס ידיו לכתחלה לעזר' ועוד בספין קצרה א"א דלא נגע ואמאי דיעבד פשר דהא בחולין עט"ק מוקין בספין ארנפה משמע בקצרה א"א דלא נגע ומיהו זאת יש לנישב וקושיא ראשונה צ"ע: עוד אבאר לה שמה התו' לעיל בד"ה שמה דחבת הקודש מכשרתו אף דלהר"מ ו"ל שפסק בפרק עשירי מהל' טומאת אוכלין הלכה י"ו דחיבת הקודש לא מכשיר כ"א מדרבנן אפ"ה לא הנה גזירה לגזירה דאי יטמא הבשר צריה לשרוף עכ"פ מדרבנן והתורה אמרה משמרת תרומתי וה"ה קודש שאסור להפסיד קודש ולא הנה אלא חדא גזירה: גמרא אמר הכי קמני הפל שוחטין ואפילו כותי בד"א בישראל ע"ג עכ"ל וקמ"ל דלכתחלה שרי באחרים רואין אותן ואף דבחש"ו לא שרי באחרים אלא דיעבד דמועדין לקלקל ביותר או דמש"ה אין מוסרין להם לכתחלה דאסור לנבל בהמה כשירה כמ"ש הפוסקים משא"כ בכותי לא שייך הני טעמים.

ולכך שרי לכתחלה באחרים רואין. ואם נאמר דדיעבד שרי אף בלא חותם פזית בשור ביוצ' ונכנס ועיין בתו' בד"ה המניח א"ש טפי דמש"ה שרי באחרים לכתחלה דליפא למיחש שמה ידקדקו יפה לראות מה בכך הא דיעבד שרי ביוצ' ונכנס ולא גרעי הני אחרים מיוצא ונכנס ושרי לכתחלה פסברת הגאונים שהביא הטור בס"א וילקמן אבאר בעזה"י: ע"ש אכלו מותר לאכול משחיטתו לא אכלו אסור לאכול משחיטתו אם נאמר כמ"ש התו' בד"ה המניח בתירוץ שנית א"ש כפ"ל הלשון דאי לא הנה אמר אלא אכלו מותר לאכול ה"א דעיקר מה שחותם ונותן לו הוא פדי שיהא ישראל רשאי לאכול וליתא דאי לית' לפנינו נמי שרי אלא מה שחותם הוא דאי לא אכלו אסור לאכול משחיטתו דכל היכא דאיכא לברורי מבררינו ולת' ראשון צ"ל להיפך לא אכלי דלית' קמן ולת' שני א"ש: אלא אפתי הא אמרת כשישראל ע"ג שחיט לכתחלה אין להקשות דלמא נקיט לשון דיעבד משום חש"ו דעלה קאי אבל אה"נ דמה דמרבין מהכל שוחטין אף לכתחלה וכה"ג כתבו התו' במתני' ד"ה שמה יקלקלו אלא דמ"מ פריה שפיר דמדקמני וכולן ולא נקיט ואם שחטו משמע דאתא לאשמעינן דמה דמרבין מהכל שרי באחרים רואין והא מרישא שמעינן לה כפר דהכל שוחטין מרישא באחרים רואין אותן וע"כ הא דנקיט תו

וכולן לאשמענו דפעמים אין פשר באחרים אלא דייעבד וקשׂיא רישא לסיפא ומש"ה פריה שפיר ועיין לעיל מה שאכתוב לקמן עוד מזה בעזה"י: ובפרש"י בד"ה ונאפילו כותי דמצנה שהחזיקו בה היא כו' אבל ישראל יוצא ונכנס לא ימסור לו לשחוט כו' עכ"ל מ"ש דמצנה שהחזיקו דאל"כ אין מוסרין להם ואף דייעבד אסור דהנה פנכרי ומומר להכעיס דאין מאמין בזביחה דאסור אף באחרים רואין אותן ועיין י"ד סי' ב' ובתו' לקמן ד' ע"ב בד"ה אלא מומר לאותו דבר יע"ש ולכך אי לא החזיקו במצנה זו בחמשה דברים שבהל' שחיטה לא הוי בכלל ונבחת.

ומ"ש אבל יוצא ונכנס לא ימסור לכתחלה לשחוט אין הכרע בדבריו דאפשר דנקיט לשון גמ' והיינו בחותם פזית בשר אפ"ה לא ימסור לכתחלה ובלא חותם אפשר אף דייעבד אסור כמו שכתבו התוס' בד"ה המניח בתי' א' ומ"ש עוד דאין מקפידין אם יאכלו ישראל גבילות כו' משמע דלא חיישינן שיינבלו בידים להכעיס להכשיל אחרים אלא פיון שאין מקפידין על לפני עור חיישינן שמה שיהא או דרס בלא פשיעה ולא יגיד פיון דאין מקפיד על לאו דלפני עור כו' ואף דכתבו הפוסקים והרשב"א בחדושו ובת"ה הביאו הב"י בסי' ב' דכל שרוצה לשחוט שחיטה הגונה לא חיישינן דלמא איתרמי ליה ששהה ודרס כמו שאבאר לקמן במומר לתאבון שאני הכא פיון דלא מקפיד על לפני עור כו' אינו נותן לב לשחוט שחיטה הגונה וחיישינן שמה שיהא בלא פשיעה ואינו דומה לחש"ו ועיין עוד לקמן ובדרישה בי"ד סימן א' וב' יע"ש: ובד"ה חוץ מחש"ו דאפ"ל דייעבד נמי לא דהא אדייעבד קיימינן עכ"ל ר"ל דלאב"י כפי מה דמוקי מתני' ודאי דאי אפשר לפרש חוץ מחש"ו רק אדייעבד דאי אהפל הא חש"ו נמי פשר באחרים רואין ומיהו ז"א דאפתי מצינו לפרושי חוץ מחש"ו דאין מוסרין להם לכתחלה אף באחרים רואין אלא דאדייעבד קיימינן דמינן' קסליק ואיני יודע אמאי לא פ"ל כן בדברי רבה בר עולא וי"ל דלעיל איכא למימר אדייעבד בקדשים ומשום דלאו בני פנונה הו' אלא דא"כ קשׂיא סיפא דכולן ששחטו בדייעבד ונדקא בחולין או דשמה יקלקלו לא א"ש ואין להאריך: ובתו' בד"ה המניח קתני דייעבד כו' א"נ פל זמן שיכול לתמן ע"י חותם פזית יתמן ואי ליתא לכותי שרי עכ"ל ר"ל דאי איתא קמן מתמן ואי לא יאכל אסור לאכול ומכאן נראה דאף דאי ליתא לכותי קמן שרי דייעבד אפ"ה אין לו ליתן לכתחלה ביוצא ונכנס ע"י חותם פזית בשר דחיישינן שמה מישתלי אח"כ כמ"ש התו' ע"ב בד"ה בודק ואף דאי מישתלי שרי דייעבד פסברת הגאונים שהביא הטור בסי' א' אלא דכל כה"ג קרוב הדבר שנדאי מישתלי ליתן אח"כ פזית בשר ואסור ליתן לו לכתחלה ולא דמי לאחרים רואין דכתבתי לעיל דשרי לכתחלה דא"נ לא ידקדקו היטב הנה יוצא ונכנס דשרי דייעבד משא"כ הכא ליתן לכתחלה ע"י חותם דנדאי אח"כ מישתלי.

ולפ"ז ע"כ מ"ש התוס' לקמן ע"ב בד"ה רוב מצוין ושוחטין לכתחלה היינו אף אי איתא לפנינו אין צריך לשואלו. דאי פסברת הגאונים שהביאו הרא"ש והטור בסי' א' דרשאי ליתן לכתחלה ע"י שיבדקנו אח"כ דאי נמי מישתלי הנה דייעבד ושרי דא"כ לאב"י אמאי לא יתן לאב"י לכתחלה ביוצא ונכנס ע"י חותם פזית ועיין מ"ש לקמן שם: ע"ש גמ' הא אמרת כשישראל ע"ג שחיט לכתחלה.

לקמן י"ב ע"ב פתב מהרש"א אמה שפכת המרדכי ריש חולין דמה קשיא פאן דלמא יש חילוק בין ע"ג דשחיט לכתחלה ובין אחרים רואין מרחוק ותי מהרש"א דבכותי לא שניף לחלק דלא שניף דלא מכונן אלא דלא חייש אלפני עור ועוד דקתני סיפא דלא בעי פונה ליפא לאלומי ע"ג מאחרים רואין עכ"ל יע"ש היטב הנה מ"ש בתי א' דלא שניף לחלק בכותי דבר פונה הוא אם ר"ל דבר פונה הוא מה בכך פיון דלא חייש אלפני עור שפיר יש לחלק בין ע"ג דעביד אדעתה דידיה ובין אחרים רואין מרחוק ואין מזהירין לעשות בכונה דוקא דיעבד ולא לכתחלה גם בתי שני דקתני סיפא דלא בעינו פונה לשחיטה מ"מ אימא דלכתחלה בעינו פונה לשחיטה אלא דאין זה סברא דלא אשפחו בשום דוקא חילוק בין תחלה ודיעבד לענון פונה דמאן דלא בעי פונה אף לכתחלה פשר גם יש לומר דבכותי לא שניף ע"ג ומזהירו דמ"מ גדול אדעתה דנפשי עביד ודוקא חש"ו דלאו בני דעה נינהו עבדי אדעתה דגדול ולא בכותי דאדעתה דנפשי קעביד ומה"ט פתב הרא"ש הביאו הטור בהל' ציצית דבעינו לשמן אם עשאן נכרי לא מהני גדול ע"ג דאדעתה דנפשי עביד וה"ה פאן.

עוד י"ל דכותי נהי דלא חייש אלפני עור היינו דלא איכפת ליה אבל לעשות להכעיס לא ומש"ה אין לחלק בכותי דאף דבעינו פונה לשחיטה מ"מ הכותי מכונן דלהכעיס לא עביד ומה שצריך ישראל ע"ג היינו דלמא איתרמי לי ששקה ולא יגיד וכמ"ש לעיל או דדרס בכונה למהר שחיטתו ומש"ה צריך ע"ג כמ"ש הר"ן ז"ל בחדושי פחמ"ש שישות ובמכונן לא חיישין וכמ"ש: ועם זה יתיישב מ"ש מהרש"ל ז"ל ביש"ש סי' י"ג בפ' שני דהא דלא בעינו פונה לשחיטה היינו שלא מכונן פלל אבל אם פיון שלא לשחוט לשם שחיטה אלא כמחתה פשר אף ששחט פראוי פסול ועיין בתב"ש סי' ד' שפכת דמדגלי רחמנא מתעסק בקדשים הא בחולין פשר היינו בסתמא אבל לא כשפון להיפך יע"ש א"כ בכותי אמאי שרי פשישראל ע"ג דלמא מכונן לחתיכת קנה או דלעת ולא לשם שחיטה דזה פסול אלא דלהכעיס לא עביד וי"ל בע"א: שוב עיינתי במרדכי גבי הא דאמר לקמן י"ב רא"ה א' ששחט דיש רוצין לומר דחש"ו שוחטין לכתחלה בע"ג ומחלקין בין אחרים רואין משום דקשיא להו הא דגטין הפל כשירין לכתוב הגט אף חש"ו פשישראל ע"ג ול"נ דא"כ מה פריך לעיל אב"י עכ"ל וכוונתו נ"ל מבואר דיש רוצים לומר דחש"ו שוחטין לכתחלה בע"ג דראו יפה משא"כ באחרים רואין מרחוק חיישין שפא לא יראו יפה ובדיעבד לא.

חיישין להכי ומייתי ראיה מדדניק מאן תנא דלא בעינו פונה לשחיטה ומאי קושיא והא בע"ג שרי והוא קושית התו' שם י"ב ע"ב אלא דאחרי רואין לאו היינו ע"ג וא"כ יש לחלק ג"כ בין ע"ג דשוחט לכתחלה חש"ו ובאחרי מרחוק דיעבד דוקא שפא לא דקדקו ואין נראה דא"כ מה פריך לעיל לאב"י אימא דיש חילוק בין ע"ג דמדקדקין היטב לראות ובין אחרי שאין מדקדקין לראות דמה"ט בחש"ו פשר לכתחלה בע"ג דמדקדקין היטב לראות שישחטו יפה ולא שניף תירוץ של מהרש"א ז"ל.

ולפמ"ש לעיל דבכותי בלא חותה פזית פשר דיעבד שרי בליתי קמן א"כ באחרי רואין מרחוק שרי לכתחלה דא"נ לא דקדקו היטב לראות הא לא גרע מיוצא ונכנס דשרי דיעבד גם פתבנו דיש לחלק בין אחרי ליתן ע"ס אח"כ דכל ע"ס אח"כ קרוב הדבר ודאי

שִׁישְׁכַח לִיתֵן לוֹ אֶחָד פְּנֵי־בֶשֶׁר מִשָּׂא"כ בְּאַחֲרֵים רוֹאִין שְׁפִיר נוֹתְנִין לוֹ לְכַתְּחֻלָּה א"כ
ע"כ שְׁפִיר דְּלִיפָא לְמִיחַשׁ כְּלָל וּמְקַשָּׁה שְׁפִיר: גְּמָרָא הֵתֵם מִי קִתְּנֵי מִנֵּי הַמְּנִיחַ קִתְּנֵי יֵשׁ
לְהַקְשׁוֹת לְשִׁיטַת הַגְּאוּנִים וּמְבִיא הָרָא"ש וּשְׂאָר פּוֹסְקִים דְּבִרְיָהֶם דְּמִש"ה נוֹתְנִין לְכָל
אָדָם לְשַׁחֲטָא ע"ס שְׁיִבְדְּקֵנוּ אֶחָד פ"א אִי יוֹדֵעַ הִלְכוֹת שְׁחִיטָה דְּאִי מִשְׁתְּלִי לָאוּ אִיסוּרָא קַעֲבִיד
א"כ מַה קְאָמֵר מִי קִתְּנֵי מִנֵּי וּמִמ"נ לְמַאֲן קְאָמֵר לָהּ אִי לְהַקְשׁוֹת עַל רְבָא דְּאָמֵר יוֹצֵא
וְנִכְנֵס לְכַתְּחֻלָּה וְהָא רְבָא שְׁפִיר קְאָמֵר לָיָה דְּאָמֵרְתָּ יוֹצֵא וְנִכְנֵס לְכַתְּחֻלָּה לָא אַף בְּחוּמְתָּ
כְּפִי־בֶשֶׁר אֶחָד פ"ב דְּהָא אֵת הוּא דְּאָמֵרְתָּ וְאֵם שְׁחַט חוּמְתָּ כְּפִי־בֶשֶׁר וְנוֹתֵן לוֹ וּמוֹקִי
לְשַׁחֲטָתָן פְּשִׁירָה דְּמִתְּנִי בְּכֹף וְהָא בְּיִין נִסְדָּה קִתְּנֵי הַמְּנִיחַ כו' וְא"כ הִיכָא דְּלִיפָא לְבִירוּרֵי
כִּי הֵיכָא דְּיִין נִסְדָּה שְׁרִי דִיעֵבֵד בִּינְצָא וְנִכְנֵס א"כ בְּכוּתֵי אִמָּאי לָא יִשְׁחֲטָא לְכַתְּחֻלָּה בִּינְצָא
וְנִכְנֵס ע"ס חוּמְתָּ כְּפִי־בֶשֶׁר אֶחָד פ"ב וְאִי דְלִמָּא מִיִּשְׁתְּלִי וּמַה בְּכֹף דִיעֵבֵד ש"ד בְּלֵא חוּמְתָּ דְּוִמְנֵי
דְּנוֹתְנִין לְכָל אָדָם לְשַׁחֲטָא כו' וְאִי לְשִׁנּוּי אֵלִיבֵיהּ דְּאִבְיֵי אִתִּי אִתִּי לָא מִיִּתְרַצָּא אִמָּאי
יוֹצֵא וְנִכְנֵס דִיעֵבֵד עִם חוּמְתָּ כְּפִי־בֶשֶׁר וְלֵא לְכַתְּחֻלָּה כִּינּוּן דְּהֵתֵם שְׁרִי בְּלֵא בִירוּרֵי דִיעֵבֵד
בִּינְצָא וְנִכְנֵס הֵוָה לֵן לְשִׁרְוֵי בְּכוּתֵי לְכַתְּחֻלָּה בִּינְצָא וְנִכְנֵס ע"י חוּמְתָּ אֶחָד פ"ב וְצ"ל דְּרְבָא
דְּאָמֵר וְיוֹצֵא וְנִכְנֵס לְכַתְּחֻלָּה לָא מְשַׁמַּע אַף בְּלֵא חוּמְתָּ סוּבֵר דְּרִשְׁאֵי וּפְרִיָּה לֵיהּ לְרְבָא מִי
קִתְּנֵי מִנֵּי הַמְּנִיחַ קִתְּנֵי וְעִינּוּ מ"ש בְּהָא דְּמְקַשָּׁה וְכוּלָּן אֵהֵיָא: וּבְתוֹ' בַּד"ה אִין הַשׁוּמֵר
כו' וּמְשַׁנֵּי אִי מַהֵיָא ה"א דִיעֵבֵד כו' אִי מַהֵיָא לָא מְשַׁמַּע הָכִי עַכ"ל עִינּוּ בְּגִיטִין ד' ע"ב
וּבְתַחֲלָה מִיִּתְנֵיָא רִישָׁא הַמְּבִיא מִמְּדִינַת הַיָּם וְאֶחָד פ"ב סִיפָא הַמְּבִיא בַּא"י מִמְּדִינָה לְמְדִינָה
וּמְפָרְשִׁי הַתּוֹ' דְּפְרִיָּה וְהָא בְּהִדְיָא תַּנּוּן בְּסִיפָא דְּבַא"י א"צ מִמְּדִינָה לְמְדִינָה וְא"כ קִשָּׁה
הַרִישָׁא דְּאִמָּאי קִתְּנֵי הַמְּבִיא בְּמְדִינַת הַיָּם מִמְּדִינָה לְמְדִינָה צְרִיָּה שְׁיִאֵמֵר דְּאִפִּי בְּאוּתָהּ
מְדִינָה נְמִי לְרְבָה דְּאָמֵר לְפִי שְׂאִין בְּקִיָּאִין לְשִׁמָּה וּמְשַׁנֵּי אִי מַהֵיָא דְּסִיפָא ה"א דִיעֵבֵד כו'
וּקְשָׁיָא לְהוּ וְהָא אִין צְרִיָּה מְשַׁמַּע לְכַתְּחֻלָּה אֲבָל רִש"י פִּי דְּקִשְׁיָא לְמָה לִי הַסִּיפָא וְהָא
מְדִיּוּקָא דְּרִישָׁא שְׁמַעִינוּ לָהּ וּמְשַׁנֵּי אִי מְדִיּוּקָא דְּרִישָׁא ה"א דִיעֵבֵד ש"ד בַּא"י וְלִשׁוֹן
מַהֵיָא מְשַׁמַּע מְסִיפָא דְּפְרִיָּה לֵיהּ וְהָא בְּהִדְיָא קִתְּנֵי וְרִישָׁא לְמָה לִי וְע"ש בְּגִיטִין מְזָה:
גְּמָרָא אֵלֵא אִמֵר רְבָא כו' וְכוּלָּן שְׁשַׁחֲטוּ אֵהֵיָא קִשְׁיָא עַכ"ל י"ל בְּאַמְתָּ לְמָה דְּמִסִּיק לְקַמָּן
ע"ב וְאִבְיֵי הֵתֵם לָא נִגַּע הָכָא נִגַּע יֵשׁ לוֹמֵר דְּרְבָא קִיבְלָה מִינֵי מַאֲבִי בְּתֵר דְּמְשַׁנֵּי לִי
דִישׁ חִילּוּק בֵּין יִין נִסְדָּה לְשַׁחֲטָה וְא"כ מְצִינוּ לוֹמֵר דְּרְבָא בְּאַמְתָּ מוֹקִי לְמִתְּנֵי הָכִי הַפֵּל
שׁוֹחֲטִין אַף בִּינְצָא וְנִכְנֵס ע"ס שְׁיִתֵּן לוֹ כְּפִי־בֶשֶׁר אֶחָד פ"ב דְּאִי נְמִי מִיִּשְׁתְּלִי לָאוּ אִיסוּרָא
עֲבִיד דְּסוּבֵר בְּשַׁחֲטָה נְמִי בִינְצָא וְנִכְנֵס שְׁרִי דִיעֵבֵד אִי לִיתָא לְפָנֵינוּ וְלְכֹף שְׁרִי לְכַתְּחֻלָּה
בִּינְצָא וְנִכְנֵס ע"ס שְׁיִתֵּן לוֹ כְּפִי־בֶשֶׁר אֶחָד פ"ב וּבָא וּמְצָאוּ שְׁרִי דִיעֵבֵד ע"י חוּמְתָּ וְלֵא
לְכַתְּחֻלָּה דְּלִמָּא מִיִּשְׁתְּלִי וְכוּלָּן שְׁשַׁחֲטוּ וְאַחֲרֵים רוֹאִין אוֹתוֹ שְׁרִי אַף בְּלֵא חוּמְתָּ כְּפִי־בֶשֶׁר
וְאִי אִיתָא קַמָּן דְּהָא אַחֲרֵים רָאוּ שְׁשַׁחֲטוּ הַכּוּתֵי יָפָה וְאֵה"נ דְּאִי לְכַתְּחֻלָּה שְׁחִיטָא
בְּאַחֲרֵים רוֹאִין דַּא"נ לָא יִדְקְדְּקוּ לְרִאוֹת הֵיטֵב לָא גָרַע מִיּוֹצֵא וְנִכְנֵס וְכ"ש הוּא מִיּוֹצֵא
וְנִכְנֵס אֵלֵא דְּמִש"ה נְקִיט לְשׁוֹן דִיעֵבֵד מְשׁוּם חֲש"ו וּמַה דְּמְקַשָּׁה לְאִבְיֵי וְרְבָא הָא אָמֵרְתָּ
שׁוֹחֲטָא לְכַתְּחֻלָּה כְּבָר פִּירְשָׁנוּ לְעִיל: אָמְנָם לְפִי שִׁיטַת הַגְּאוּנֵי לִיתָא לְהָא אוּקְמָתָא דְּהַפֵּל
שׁוֹחֲטִין מְשַׁמַּע בְּלֵא שׁוּם תִּיקוּן דַּא"כ תִּקְשָׁה קוּשְׁיַת הָרָא"ש ז"ל לְקַמָּן גְּבִי בְּוִלְהוּ
כְּרַבִּינָא לָא אָמֵרֵי דְּאִמָּאי לָא מוֹקִי הַפֵּל שׁוֹחֲטִין בְּאִין יוֹדְעִין שְׁהוּא מְנוּמָה ע"ס שְׁיִבְדְּקֵנוּ
וְתִי דְּהַפֵּל שׁוֹחֲטִין מְשַׁמַּע בְּלֵא שׁוּם תִּיקוּן וְע"ש וְה"נ לִיכָא לְמִימֵר הָכִי אֲבָל לְשִׁי הַתּוֹס'
בַּד"ה הַמְּנִיחַ וְע"ב בַּד"ה רֹב מְצִוִּין דְּמְשַׁמַּע מְסִתִּימַת דְּבִרְיָהֶם אַף בְּלֵא סְמָךְ שְׁיִבְדְּקֵנוּ

אח"כ וכמו שאבאר שם ומש"ה נאדו מאוקמתא דרבינא דשחיטה פשיטה קשיא דאף לכתחלה פשיטה באין יודעין ומצינו למימר דרבא מוקי למתני' באמת כמ"ש ועיין.

ולפ"ז הנה מקום ליישב הא שכתבו התו' ב' ע"ב ד"ה אילימא שהקשינו שם דהא רבא דייק דחולין לא בעי פונה יע"ש אלא דנה ליתא חדא דתו' במתני' ד"ה שמה יקלקלו הקשו לרש"י דמסיפא שמעין לה כו' אלא אחש"ו יע"ש ולפמ"ש אף לרבא באמת מצינו לומר וכולן קאי נמי אמה דמרבינן מהכל ועוד דמה פריה לקמן אלא רבא מ"ט לא אמר כשמעתי' ופירשו התו' דפריה דרישא הנה ליה לוקי במומר ומאי קושיא והא מש"ה אוקי בכותי לתרוצי וכולן ויש ליישב זאת דאה"נ מה דמשגי לדבריו דאביי קאמר ועיין מ"ש לקמן בתו' בד"ה מאי טעמא יעוי"ש: קשיא לי בשמעתי' אמאי לא אוקמיה רבא למתני' באוקמתא רויחא טפי וה"ק הכל שוחטין ואפילו כותי ביישראל יוצא ונכנס בד"א שאין אנו יודעין אי רגיל להתעלף אי לא דרוב מצוין אצל שחיטה מוחזקין הם וכדמסיק לקמן לעלופי לא חיישינן וכמו שאבאר שם אבל אי יודעין שרגיל להתעלף לא ישחוט ואם שחט חותף כזית ונתן לו אכלו מותר לאכול משחיטתו ואי ליתא קמן באחרים רואין סגי.

ואפרש דברי דהב"י בסי' א' פתב דמי שיודעין שרגיל להתעלף מותר לאכול משחיטתו דאי נתעלף הנה אוסרה ולא. הנה מאכילה לנו יע"ש ולפי זה ודאי בכותי דאיהו אלפני עור לא חייש והלכך ברגיל להתעלף אף בייצא ונכנס אסור אם לא על ידי חותף כזית בשך ואי ליתא קמן אסור דכל קלקול שפא לו שלא מדעת לא מרתת ולא נתפס עליו כגנב ומנא אמינא לה ממה שכתב הר"ן ז"ל בחדושי' לחולין בחמש שיטות עלה דכותי ונ"ל דאם שחט בהמה שלו מותר לאכול הימנו אף שלא יאכל הכותי ממנו דלא חיישינן שמה איירע לו קלקול דכל שרוצה לשחוט שחיטה הגונה פראוי הוא שוחט ולא יארע לו קלקול דאלת"ה בייצא ונכנס אמאי שרי דלמא איירע לו קלקול שלא מדעת וכל שלא מדעת לא נתפס עליו כגנב יע"ש היטב וה"ה ודאי במי שרגיל להתעלף ודאי דחיישינן דלמא שקה ולאו אדעת' גם לא מירתת פניו שלא פשע וצריה אחר' רואין אותו בליטא קמן.

ומיהו הא יש ליישב באין יודעין שהוא מוחזק אפשר לא ישחוט לכתחלה אלא ע"ס שיאמר אח"כ ולא שייך הכל דמשמע בלא שום תיקון כמ"ש הרא"ש לשיטת הגאונים לקמן ובהבאתי לעיל יע"ש אלא דאמאי לא אוקמי' הכל שוחטין ביודעין שהוא מוחזק ושחיטתו פשיטה באין יודעין אי אמרינן טעמא דלעלופי לא חיישינן דאם נתעלף הנה אומר ונה א שייך בכותי ועיין ב"י בסי' א' שכתב על דברי הרמב"ם ז"ל ונה פ"י לעלופי לא חיישינן ועיין ע"ב בןלהו פריבא במ"ש שם: ע"ש רב אשי אמר ה"ק הכל שוחטין ואפילו ישראל מומר כו' ובזק ספין וניתן לו כו' עכ"ל ובכותי לא הזכיר בדיקת ספין התו' פתבו בד"ה בזק ספין דכותי אין צריה בדיקת ספין אבל הר"ן בחמש שיטות והריטב"א בחדושי' פתבו דאפשר דגם בכותי בעינן בדיקת ספין ולא הוצרך להשמיענו דבר זה דמלתא דפשיטא הוא: (ע"ב) גמרא בזק ספין אחריו וכו' וכולן ששחטו אהיי עכ"ל מ"ש בזק ספין אחריו ר"ל ודאי דלכתחלה בעינן בדיקת ספין קודם וגם לאחר שחיטה כמו בשוחט כשר דצריה בדיקת הספין תחלה וסוף כמבואר ביו"ד סימן י"ח וכן

כתב בחדושי הרשב"א פאן דאי איתא לספין צריף לבדוק ג"כ אחר שחיט' אלא שמ"ש בודק ספינו ונותן לו וש"ד דאף אי שכח אח"כ ולא בדק לאו איסורא קעביד דמוקמינו לספין אחזקתה ובכל שוחט הדין פן אלא אי לא בדק בתחל' סומך דיעבד על בדיק' של סוף אי נמצ' ספינו יפה מות' וקא דאמ' ואם לאו ר"ל שגאבד הספין אסור לאכול משחיט' דבהמה בחי' בחזקת איסור עומדת עד שינדע לה במה נשחטה וזה ספין לית ליה חזקה דהא לא בדק מקודם אבל הריטב"א ז"ל בחדושי פתב דבכל שוחט א"צ לבדוק הספין אחר שחיטה וה"ה במומר אי בדק לכתחילה ומייתי ראיה מירושלמי דר' זירא זריק לה לאחר שחיטה להספין יענין שם היטב וענין מ"ש לקמן דף יו"ד: ודע שראיתי להרשב"א בחדושי עלה הא דמסיק לעלופי לא חיישינו שפכת בשם הרמב"ן ז"ל דלכתחל' מוסרין לו לשחוט וא"צ (לשואלו) אח"כ אם הוא מוחזק מדאמר לעלופי לא חיישינו וכן פתב אח"כ בד"ה ומיהו היכא דאיתא קמן עלה דכללא דנקטינו מהך שמעתא דעילוי גבן אין מצוי פלל ומוסרין לכתחל' לשחוט א"כ יש להקשות אמאי לא אוקמוה הכי הפל שוחטין במומר לתיאבון בבודק ספין ונותן לו פדרכא בד"א אם אין יודעין שהוא מוחזק דסתם אדם אין מצוי בו עילוי ואם יודעין שרגיל להתעלה אין מוסרין לו לשחוט ואם שחט ואמר ברי פשר כמ"ש רמ"א בהג"ה בי"ד סימן א' ואי ליתא לפנינו צריף אחרים רואין ענין בתב"ש שפכת דונקא באומר ברי הא לא"ה פסול דלא כש"ף שפכת דיעבד פשר יע"ש.

אלא זה טעות דהא במומר לא מהימן באומר ברי לי דהא אי מתרמי ליה לדיד' שנתעלה אוכל ממנה כו' דלא חייש אלפני עור כה"ג באונס. אלא אי קשיא וקא קשיא למ"ש הרא"ש דמתוך דברי רב אלפס משמע דדין א' למחמה ומחזק היכא דאיתא קמן צריף לשואלו אם נתעלה וקביאו הב"י בי"ד סימן א' יע"ש ולפ"ז הא דשוחט לכתחלה באין יודעין שהוא מוחזק ע"ס שישאלנו אח"כ דאי מישתלי לאו איסורא קעביד ולפי זה במומר לתיאבון נדאי אין נותנין לו לכתחלה ע"ס שישאלנו אח"כ דברי ידיה פמאן דליתא דמי דאי גמי נתעלה אכיל מיני' ואין מוסרין לכתחלה באין יודעין שהוא.

מוחזק וא"כ לוקמי מתני' בהכי הפל שוחטין במומר בידעין שהוא מוחזק ובאין יודעין לא ישחוט ודיעבד פשר, ואם יודעין שרגיל להתעלה צריף אחרים רואין אותו הא לא"ה פסול דבר' דילג' פמאן דלית' דמי ויש ליישב זאת דמשמע לי' דכולן ששחטו קאי אהפל שוחטין דרישא או אשחיטתן פשירה ולא אמה דלא הוזכר פלל במתני' לא ברישא ולא בסיפא ולקמן גבי לעלופי לא חיישינו אבאר: וברש"י בד"ה חוץ מחש"ו כו' ודוקא מומר לתיאבון כו' הא אוכל גבילות להכעיס לא דמועד לנבל בידים עכ"ל הא באחרים רואין אותו משמע דכשר דבר זביחה הוא וכן דעת הרשב"א ז"ל דלא כמ"ש הרא"ש ז"ל שדינו פנכרי ואף אחר' לא מהני וענין בי"ד סימן ב' וקמן בשמעת' דרבא אבאר שם בעז"ה מזה באורה: ובתו' בד"ה בודק ספין כו' ואין להקשות אמאי צריף לכתחלה לבדוק הספין כו' ואח"כ יבדוק הספין עכ"ל ואף דבשוחט פשר גמי הדין דצריף בדיקת ספין לכתחלה דהתם איפא טעמא חשש ברכה לבטלה או דאסור לנבל בידים ובמומר לא שייך זה ולכך הוקשה להם ותירצו דחיישינו שמא ישפח אח"כ לבדוק ואיסורא קאכיל דלא הנה לספין חזקת פשרות מעולם וכמ"ש לעיל וענין י"ד סימן ב': בא"ד ויש לומר דחיישינו דלמא מישתלי ואכיל כמו שפי' ר"ת אין מוסרין חולין לכתחלה לחש"ו עכ"ל אם נאמר דמ"ש

ר"ת וְהִבִּיאוּ קו' דְּבָרָיו בְּמִתְנֵי ד"ה שְׁמָא יִקְלְקְלוּ דְלָמָא אֲתִי לְמִיכַל מְשַׁחֲטָה זוּ עֲצָמָה
וּכְמ"ש הַתְּב"ש בְּסִימָן א' וּכְמ"ש בְּפִי הַתּוֹסֵפֶת יע"ש א"ש דְּחִיּוּשֵׁינָן דְלָמָא מְשַׁחֲלֵי וְאָכַל
בְּלֹא בְּדִיקַת סָכִין כְּמוֹ הֶתֶם דְּאָסוּר לִיתָן לָהֶם לְהַשְׁלִיף לְכָל־בָּיִת דְּחִיּוּשֵׁינָן דְלָמָא אֲתִי
לְמִיכַל מְשַׁחֲטָה זוּ וּבִי"ד בְּסִימָן א' בְּש"ף אֲבָאָר מְזָה בַעז"ה: גְּמָרָא רַבִּינָא אָמַר הָכִי
קִתְנֵי הַפֶּל מִן־מַחֲזִין שׁוֹחֲטִין וְאַף שְׂאִין מִן־חֲזָקִין בַּד"א כו'.

מִתְנֵי אֲתִי לְאַשְׁמְעִינוּ דְּמִן־מַחֲזִין אַף שְׂאִין מִן־חֲזָקִין שְׂאִין אָנוּ יוֹדְעִין אִם הוּא מִן־חֲזָק אֲבָל
בְּדָגְלֵי לָן שְׁהוּא רִגִּיל לְהַתְּעַלֵּף לְכַתְּחֻלָּה וְכִמוֹ שְׁאַבְאָר לְקָמֵן בְּסִמּוּף וְהִיא בַּד"א אִינוּ תְּנֵא
אֲלֵא פְּרוּשֵׁי קְמַפְרֵשׁ דְּהֵאִי מִן־מַחֲזִין הִינּוּ שְׂוִידְעִין שְׂוִידְעָה הַלְכוּ' שְׁחִיטָה וּמ"ש רַש"י
מִן־מַחֲזִין יוֹדְעִין ה"ש צ"ל בְּש"י"ן שְׂוִידְעִין ה"ש וּבְמִן־חֲזָקִין פִּירֵשׁ"י שְׁלֹא נִתְעַלֵּף אוֹ
שְׂוִידְעִין לְאִמֵּן יְדִיהֶם וַע"ש וּבְקִצַּת גְּנוּסְחָאוֹת לִיתָא הִי"ו אֲלֵא מִן־מַחֲזִין יוֹדְעִין הַלְכוּת
שְׁחִיטָה וְעֵינָן בְּיוֹרְהָ דְעָה: אֲלֵא אֲשַׁאֲנוּ מִן־מַחֲזִין בְּבוּדְקִין אוֹתוֹ סָגִי דְלִיתָהּ קָמֵן דְּלִיבְדְקִינָה
עַכ"ל הִנֵּה לְדַעַת הָרֵא"ש וְהַטּוֹר בְּסִימָן א' וְכֵן דַּעַת הָרַשְׁבָּ"א, בְּחֻדוּשֵׁי וְהַרְבֵּה פּוֹסְקִים
בְּיַדְעָה דְלֵא גְּמִיר שׁוֹחֲט לְכַתְּחֻלָּה בְּאַחֲרֵי רֹאִין אוֹתוֹ דְלֵאוּ מוֹעֵד הוּא.

לְקַלְקֵל כְּמוֹ חֲש"ו הָא דְנִקְיֵט וְכוּלָן שְׁשַׁחְטוּ מְשׁוּם חֲש"ו נִקְיֵט לָהּ אֲבָל גְּדוּל אַף דְּנִדְאִי
לְאוּ גְּמִיר שׁוֹחֲט לְכַתְּחֻלָּה וְעֵינָן מ"ש לְעִיל בְּהָא דְפָרִיף לְאַבְיֵי הָא אֲמַרְתָּ שְׁחִיטָה לְכַתְּחֻלָּה
אֲשַׁמְעִינוּ תְּנֵא דְמִתְנֵי בְּמָה דְנִקְיֵט וְכוּלָן דְּאִי לִיתָא לְפָנֵינוּ צָרִיף אַחֲרֵיהֶם וְלֹא סְמִכִּינוּ דִּיעֵבַד
אֲרוּב מְצוּיִן אֲצֵל שְׁחִיטָה מִן־מַחֲזִין דְּאִי לְאוּ וְכוּלָן ה"א לְכַתְּחֻלָּה בְּיוֹדְעִין וְדִיעֵבַד בְּאִין
יוֹדְעִין א"צ לְשׁוֹאֲלוֹ אוֹ עַכ"פּ בְּלִיתָא לְפָנֵינוּ וְא' קְשִׁיָּא א"כ לְכַתְּחֻלָּה אֲמַאי לֹא יִתְּנוּ ע"ס
שְׂשִׁיטָלְנוּ אַח"כ דְּאִיפָּא מֵאן דְלֵא יַדַּע מְהֵאִי קְשִׁיָּא אוֹ שְׁנֵאָמַר כְּדַעַת ר"י בַּעַל הַתּוֹ' בַּד"ה
רוּב אוֹ דַּעַת בַּעַל הָעֵיטוֹר שְׁמַבִּיא הַטּוֹר ס' אַזּוּ וּמִש"ה תְּנֵי וְכוּלָן שְׁשַׁחְטוּ וְאַחֲרֵי רֹאִין
וְעֵינָן בַּתּוֹ' בַּד"ה.

דְּלִיתָהּ קָמֵן וּמָה שְׁאַכְתּוּב שָׁם בַּעז"ה: לְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם ז"ל בְּפִי הַמְּשַׁנְיּוֹת וְז"ל הַהֲלָכָה
הַזֹּאת נִתְקַשְׁהָ בְּהַ בְּגְמָרָא כו' וְתִי הַקְּוִשְׁיּוֹת הָאֵלֶּה כְּפִי מָה שְׁנִתְאַמַּת בְּגְמָרָא הוּא כְּמוֹ
שְׁאַבְאָר עֲכָשְׁיוּ בְּקִצְרָה וְזֶה שְׁהַשׁוֹחֲט צָרִיף שְׂיַדַּע כו' וַע"ש כָּל זֶה צָרִיף לְהִיּוֹת מִן־מַחֲזָה
בְּמִלְאֲכַת הַשְׁחִיטָה וְלִכְשִׁיַּדַּע הַדְּבָרִים הַמְּפַסְּדִים אֶת הַשְׁחִיטָה וַיְהִי מִן־מַחֲזָה שׁוֹחֲט
לְכַתְּחֻלָּה כו' אֲבָל אִם לֹא הָיוּ מִן־מַחֲזִין וְעָבְרוּ וְשַׁחְטוּ בּוּדְקִין אוֹתָן כו' וְכ"ז אִם לֹא נִמְצָא
הַשׁוֹחֲט אֲבָל אִם מְצָאנוּ אוֹתוֹ עַל שְׁאֲלָתוֹ אָנוּ סוֹמְכִין לֹא עַל אַחֲרֵים שְׂרָאוּ עַכ"ל דְּבָרָיו
צָרִיכִין בְּיֹאזֵר וּנ"ל דְּהָכִי פִּירוּשׁוֹ דְּהוּא ז"ל פֶּסֶק פְּתָרֵי לִישְׁנָא דְרַבִּינָא לְחוּמְרֵי וְצָרִיף
לְכַתְּחֻלָּה לִידַע אִם הוּא מִן־מַחֲזָה ר"ל אִם יוֹדַע הַלְכוּת שְׁחִיטָה וּמִן־חֲזָקִין שְׁשַׁחְט פְּעָמִים רַבּוֹת
לְפָנֵינוּ וְלֹא נִתְעַלֵּף הָא לְאוּ הָכֵא שְׂאִין אָנוּ יוֹדְעִין אִין נוֹתְנִין לוֹ ע"ס שְׂיַבְדְּקִנוּ אַחֲרֵי כֵּן
בִּין לְעֵנָן מִן־מַחֲזָה וּבִין לְעֵנָן מִן־חֲזָקִין וְדִין אֲחַד לָהֶם וְהַפֶּל שׁוֹחֲטִין אִם יוֹדַע ה"ש וּמִן־חֲזָקִין
שְׁשַׁחְט פְּעָמִים רַבּוֹת כִּי הַר"מ ז"ל קוֹרָא לְמִן־מַחֲזָה הִינּוּ שְׁשַׁחְט ג"כ פְּעָמִי רַבּוֹת וְאִם אִין
אָנוּ יוֹדְעִין לֹא יִשְׁחָט לְכַתְּחֻלָּה וְאִם שַׁחְט בּוּדְקִין אוֹתוֹ וְהִיכָא דְלִיתָא לְפָנֵינוּ בְּאַחֲרֵים
רוֹאִין סָגִי וְהִלְכְתָּא כֵּן מְדָלָא כְּתִב וְאִין הַלְכָה כֵּן כְּאוֹתָהּ מְשַׁנָּה אוֹ דַּל"כ הִנֵּה לִיָּה לְפָרֵשׁ
כְּמוֹ שְׁפִירֵשׁ רַבִּינָא לְמִתְנֵי אוֹ כְּרַבָּה בַר עֲוֹלָא אֲלֵא ש"מ לְפָרוּשֵׁי אֲלִיבָא דְהִלְכְתָּא קְאָמַר
וּפְסִיק פְּתָרֵי לִישְׁנֵי דְרַבִּינָא לְחוּמְרָא וְאִי קְשִׁיָּא אִי בְּיוֹדְעִין שְׁהוּא מִן־מַחֲזָה וּמִן־חֲזָקִין פְּשִׁיטָא
אֲטוּ מֵאן שׁוֹחֲט יֵשׁ לוֹמַר דְּנִדְאִי הַפֶּל אֲתִי לְרַבּוּיֵי כְּמָה דְבָרִים גְּשִׁים וְעֵבְדִים כו' דַּמִּש"ה

לא הנה קשה להמקשה הפל לאתווי מאי אלא הקשה רישא לסיפא הפל לכתחלה ושחיטתן פשיטתן דייעבד כו'.

אלא דיש עוד להקשות בדבריו במ"ש וכ"ז אם לא נמצא השוחט אבל אם מצינו אותו על שאלתו אנו סומכין לא על אחרים שראו אותו דמה האי אם ר"ל אם שאלו אותו ולא ידע דברים המפסידין את השחיטה דאסור אף באחרים רואין וכמ"ש התוספות בד"ה דליתיה קמן זה אינו דהא איהו פסק בפ"ד מה"ש דכשר באחרים רואין אותו שפך פתב שם בהלכה א' ישראל שאינו יודע ה"ש ושחט בינו לבין עצמו אסור הא בראה א' מתחלה ועד סוף פשר וכמימרא דרב נחמן לקמן דף י"ב ע"א יע"ש גם מ"ש דאי ליתא לפנינו ואחרים רואין פשר דמשמע הא אין אחרים רואין אסור אף דייעבד והא נדאי שלא פהלקתא היא דהא פסק בפ"ד מה' אלו הלכה ז"ח דאי ליתא לפנינו פשר דסמכין ארוב מצויין אצל שחיטה מןמחין הם יע"ש ואיך פתב פאן דבעינן אחרים רואין אותו, וכבר פתבנו שנה שפירש הר"מ ז"ל דמתני' הלכה הוא אומר ולא לפרושי בלבד.

וליישב זאת הקושיא צריך לומר במ"ש הפ"ח בשם רמב"ן הביאו ג"כ הש"ך בסי' א' ס"ק ה' דרבינו דאמר דאי ליתא לפנינו בעינן אחרים הוא פשמצינו למירדף אבתריה דבאחרים אין צריך למירדף בתריה ובאין אחרים צריך למירדף בתריה ושואלין אותו אם יודע הלכות שחיטה ואם אינו יודע אסור אבל אם הלך ולא ידענו מה היה לו בזה גם רבינא מודה דכה"ג סומכין ארוב מצויין אצל שחיטה מןמחין ובפרייתא דלקמן דאבדו לו גדייו ומצאן שחוטין מותר מסייע לזה ולא נצטרך לדחוק כמ"ש התו' בד"ה ואם שחט יע"ש ומש"ה בפ"ד מה"ש הלכה ז פתב הרי שראינו ישראל ששחט והלך לו כו' דאיירי בלא מצינו למירדף בתרי' דאז סומכין ארוב מצויין וז"ש רבינא דליתיה קמן דליבדקי' ולא אמר דליתיה' אלא דמצינו למירדף בתרי' ובאחרי' אין צריך למירדף בתרי' וע' בתב"ש ס"ק ג' יע"ש.

ומ"ש דאי אית' לפנינו על שאלתו אנו סומכין לא על אחרים אפשר לפרש בלשון שלילה דאי השוחט לפנינו א"צ לאחרי' דוקא אלא מצינו למשאל אותו ורצה לומר דכולן ששחטו ואחרים רואין דמשמע דליכא שום תקנה אחרת והא מצינו למישאל אותו ומש"ה לא מוקי באיתיה לפנינו ולא ידע אי גמיר.

דבאחרים רואין א"צ לשאול אותו דמשמע דליכא תקנה אחריתא והא דלא מוקי באיתיה לפנינו וידענן דלא גמיר אבאר בתוס' בד"ה דליתיה קמן. או מ"ש דאי איתא לפנינו על שאלתו אנו סומכין ר"ל דלכתחלה אין ליתן לו לשחוט אף באחרים רואין אם לא ששאלו אותו ויודע ה"ש וכל זה דלא פשיטת הגאונים דלכתחלה אין לו ליתן ע"ס שיבדקנו אח"כ ובי"ד אאריף בזה דהטור לא פי' פן בדברי הר"מ ז"ל ועיין פרישה ועיין בכ"מ בפ"ד מה"ש במ"ש דהטור פסק פתרי לישני דרבינא לחומרא וזה ג"כ דלא פהבנת הטור בהר"מ ז"ל ומ"ש הכ"מ דפסק פרבינא בדפוס יעסניץ יש ט"ס וצריך להגיה פלישנא קמא דרבינא וכן בסמוך שם צ"ל כל"ב דרבינא יע"ש ומ"ש דאי ליתא לפנינו פשר שרבינא בעצמו אמר פן דליתיה קמן צ"ע לכאורה דהא לרבינא בעינן אחריה רואין אותו ולפי מ"ש יש ליישב דרבינא אמר דליתיה קמן דמשמע דמצינו למירדף בתרי' אלא

דליתא לפנינו הוא דבעינו אחרים ובאין אחרים רודפין אותו ושואלין אותו אבל לא מצינו להשיבו שפיר סמכינן ארנבא וכבר יתא.

דאבדו לו גדייו ומצאן שחוטין דמותר ועיין לקמן גבי פוליהו פריבנא לא אמרי כי שם אאריה בעזה"י: ובתוספות בד"ה ואם שחט בודקין אותו כו' דסבר רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הם עכ"ל לא ידענא דהא נודאי לאו קושיא היא דדיעבד היכא דליתא לפנינו סמכינן ארנבא ומש"ה במצא תרנגול שחוט דמותר ומ"מ אי איתא לפנינו שרי דנוקא ע"י בדיקה וכן הוא באמת סבר' הגאונים כמ"ש הרא"ש והטור בשמם בסימן א' ואהא דמסיק דליתא לפנינו הנה להו להקשות מבריתא דלקמן דלא בעינו אחרים רואין אותו.

ויש ליישב קצת דהוקשה להם דמדקאמר ואם שחט בודקין אותו משמע לכתחלה ע"ס שיבדקנו אסור דלמא משתלי וע"כ אף דיעבד אסור אי מישתלי וכשיטת הגאונים הוקשה להם שפיר מההיא דמצא תרנגולת שחוט דדיעבד שרי ומ"מ לא מתנישב לי שפיר ועוד דההו' לא סברי כשיטת הגאונים כמ"ש לעיל וכמו שאבאר עוד בתוספות בד"ה רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הם יענין שם: ובד"ה דליתיה קמן דליבדקיה תימא דמשמע אי איתא קמן ולא גמיר אסור כו' עכ"ל ובתב"ש יישוב זה וזה לשונו דאי בלא גמיר פשיטא דראה מותר דלא גרע מחש"ו ולא ראה אסור ומש"ה מוקי דלית' קמן וקמ"ל דלא אמרינו רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הם עכ"ל יע"ש והנה יש לומר דאפתי לוקמי' באיתיה ולא ידע וקמ"ל דיעבד אין לכתחלה לא דלא תימא לכתחלה נמי ולקמן גבי ראה א' ששחט פריה שפיר וכמ"ש שם בס"ד.

עוד אני אומר דקושית התו' היא אמאי לא אוקמיה באיתיה לפנינו ואחרים רואין א"צ לשואלו אם יודע אם לאו דל"ת דיעבד שפיר דמי אף בלא שאלה פלל וכסברת בה"ע שמיבא הטור בסימן א' דלכתחלה אין לו ליתן לשחוט באין יודעין ודיעבד בלא שאלה שרי קמ"ל דצריה דנוקא אחרים רואין אלא ע"כ דאי איתא לפנינו על שאלתו אנו סומכין לא על אחרים שראו דאי לא גמיר לא מהני אחרים רואין אותו וע"ז הוקשה להם שפיר מהא דלקמן ראה א' ששחט מתחלה ועד סוף פשר וכבר כתבנו בפ"ה הר"מ ז"ל דמשמע שאין תקנה אחרת כ"א זה והא אפשר למשאל אותו ועיין לקמן גבי פוליהו פריבנא: בהג"א כתב וזה לשונו כתב הר"ר ברוך מדאמר בבודקין אותו סגי ולא אמר לכתחלה נמי משמע בלא גמיר אסור לכתחלה באחרים רואין עכ"ל וזה דלא כשיטת הטור ביו"ד דעה סי' א' שכתב בי"ד דלא גמיר שוחט לכתחלה באחרים רואין דאיכא למימר דנקיט ששחטו משום חש"ו אבל ידע דלא גמיר שוחט לכתחלה באחרי' רואין.

ולפי מ"ש התוספות דסוגיא דהכי סוברת דבי"ד דלא גמיר אף דיעבד אסור באחרים רואין אותו מדמוקי דלית' קמן ולא מוקי באיתיה קמן ולא ידע כו' א"כ אין ראיה דמש"ה באין אנו יודעין שהוא מומחה ונדאי דלכתחלה לא ישחוט אף באחרי' רואין דשפא לא גמיר ופסול אף דיעבד באחרים רואין משא"כ לדין דפסקינן פהה מימרא דרב נחמן לקמן י"ב ע"ב די"ד דלא גמיר פשר באחרים רואין אה"נ דאף לכתחלה שרי באחרים רואין ולא דמי לחש"ו דמועדים לקלקל משא"כ בגדול דלא גמיר פעמים ששוחט פהגון ולא מועד לקלקל פנ"ל ואפשר דהר"ר ברוך סובר דהו סוגיא נמי סוברת

כְּמִימְרָא דְרַב נַחְמָן דִּידַע דְּלֹא גָמִיר כְּפֶשֶׁר בְּאַחֲרִים רוּאִין וּלְקוֹשְׁיַת הַתּוֹ בַּד"ה דְּלִיתָהּ קָמֵן יִתְרִץ כַּמ"ש הַתּב"ש וְהַבְּאֵתִי דְּבָרָיו לְעִיל.

וְעֵינֵין שָׁם: וְדַע דְּיֵישׁ לְהַקְשׁוֹת בְּדַבְרֵי הַתּוֹ שְׁפָתָבו דְּמִסְוֹגֵיא דְּהִכָּא מִשְׁמַע דִּידַע דְּלֹא גָמִיר פְּסוּל דִּיעֵבַד אַף בְּאַחֲרִים רוּאִין י"ל א"כ אֲמַאי בְּאִין לְפָנֵינוּ סְמְכִינֵן אַחֲרִים פִּינֵן דְּרַבִּינָא סוֹבֵר דְּלֹא אֲמָרִינוּ רֹב מְצוּיִם אֲצֵל שְׁחִיטָה מְוַמְחִין הֵם א"כ נִיחֻוּשׁ דְּלִמָּא לֹא גָמִיר וּפְסוּל אַף בְּאַחֲרִים רוּאִין אוֹתָן.

וְנִרְאֶה לִי הָא דְּכַתְּבוּ הַתּוֹסְפוֹת דִּידַע דְּלֹא גָמִיר אַף בְּאַחֲרִים רוּאִין אוֹתָן אֲסוּר הֵינֵנוּ מְדַרְבְּנֵן חִיּוּשֵׁינוּ שְׁמָא לֹא דְקָדְקוּ יָפָה וּבַחֲשׁ"ו מִסְתַּמָּא דְקָדְקוּ הֵיטֵב אִי דְגָזְרִינֵן אִי יִתִּירוּ בְּאַחֲרִים אֲתִי לְמִיּוֹשְׁרֵי בְּלֹא אַחֲרִים וּבַחֲשׁ"ו לֹא גָזְרִינֵן דְּהַפֵּל יוֹדְעִין שְׁהֵם מוֹעֲדִים לְקַלְקַל וּבִידַע דְּלֹא גָמִיר חִיּוּשֵׁינוּ וְעֵינֵין בַּתּב"ש סִימָן א' ס"ק לַמ"ד יַע"ש הֵיטֵב וְכִינֵן שְׁפֹן בְּאִין לְפָנֵינוּ הֵוָה לִיה סָפֵק דְּרַבְּנֵן וּלְקוֹלָא מִשָּׂא"כ בְּאִי אִיתָא לְפָנֵינוּ שׁוֹאֲלִין אוֹתוֹ דְּכָל הִיכָא דְאִיכָא לְבָרוּרֵי בְּקַל לֹא סְמְכִינֵן אֲסָפֵק דְּרַבְּנֵן לְהַקְל וּבִי"ד סִימָן ק"י אֲבָאָר בְּאִין בְּסָפֵק דְּרַבְּנֵן הִיכָא דְאִיכָא לְבָרוּרֵי אִי אֲמָרִינוּ בִּיה סְפִיקוֹ לְהַקְל וּמִיהוּ הֵוָה נִרְאֶה אַף דְּבְאַחֲרִים לֹא הֵוָה אֲסוּר אֲלֵא מְדַרְבְּנֵן דְּלִמָּא לֹא דְקָדְקוּ יָפָה בְּאִין לְפָנֵינוּ הֵוָה לֵן לְמִיזֵל לְחוּמְרָא דְסָפֵק בְּשְׁחִיטָה הוּא הִיכָא דְאִיתְחַזַּק אִיסוּר' אַף בְּדַרְבְּנֵן סְפִיקוֹ לְהַחֲמִיר כַּמ"ש הַש"ך בִּי"ד סִימָן ק"י וּבַפַּר"ח יַע"ש וּבְחֻדוֹשֵׁינוּ שָׁם נֶאֱרִיךְ בְּהַ בַּעֲזָה"י וַא"כ אֲפִתִּי קָשָׁה בְּאִין לְפָנֵינוּ אֲמַאי כְּפֶשֶׁר.

וּי"ל דְּנֻדְאֵי גַם רַבִּינָא סוֹבֵר רֹב מְצוּיִן אֲצֵל שְׁחִיטָה מְוַמְחִין הֵם אֲלֵא דְסוֹבֵר דְסִמְוֹךְ מִיעוּטָא לְחַזְקָא דְבַהֲמָה בְּחִיָּה בְּחַזְקַת אִיסוּר שְׁאִינ' זְבוּחָה עוֹמְדַת וְה"ל פְּלִגָּא וּפְלִגָּא וְכַמוֹ שְׁהַקְשָׁה הָרֵא"ש בְּאַמַּת לְקַמֵּן בְּהָא דְרֹב מְצוּיִן מְוַמְחִין הֵם וְשָׁם אֲבָאָר בַּעֲזָה"י וְכִינֵן שְׁפֹן הֵוָה לִיה סְפִיקָא וּמִש"ה בְּלִיתָא לְפָנֵינוּ בְּאַחֲרִים רוּאִין כְּפֶשֶׁר דְסְפִיקָא דְרַבְּנֵן לְהַקְל דְתוֹ לִיכָא לְמִימֵר דְאִיתְחַזַּק אִיסוּר' דְבַהֲמָה בְּחִיָּה בְּחַזְקַת שְׁאִין זְבוּחַ דְחַזְקָה כְּמָאן דְּלִיתָא דְמִי דְהָא אִיכָא רֹבָא נְגִדָה וְנִהִי דְסִמְוֹךְ מִיעוּטָא לְחַזְקָה וְהֵוָה סָפֵק הַשְׁקוּל תּוֹ אֲמָרִינוּ סָפֵק לְהַקְל בְּדַרְבְּנֵן כַּה"ג דְלִיכָא תּוֹ חַזְקָה וְכַדְכַתְּיָבֵן דְהֵוָה סָפֵק הַשְׁקוּל וְעֵינֵין בְּרֵא"ש מַה שְׁיִישֵׁב בְּקוֹשְׁיָא זֹו דְסִמְוֹךְ מִיעוּטָא וּלְקַמֵּן גַּבִּי רֹב מְצוּיִן אֲבָאָר שָׁם וּי"ל עוֹד דְבָאִין לְפָנֵינוּ הֵוָה ס"ס וְעֵינֵין בַּתּב"ש וְאִין לְהַאֲרִיךְ פָּאן: גְּמָרָא א"ד הִכִּי קְתַנִּי הַפֵּל מְוַחַזְקִין כּו' דְלִיתָהּ קָמֵן עַכ"ל הָא דְמִשְׁנֵי דְלִיתָהּ קָמֵן דְאִי אִיתָא קָמֵן בְּבָרֵי לִי סְגִי וּמִתְנִי' קְתַנִּי וְאַחֲרִים רוּאִין אוֹתוֹ מִשְׁמַע דְּלִית תְּקֵנָה אַחֲרֵת וְהָא אֲפֶשֶׁר דְנִשְׁיָלְיָהּ וְכַמ"ש לְעִיל יַע"ש וְאִי אֲמָרִינוּ דְבַגְתַּעֲלָף וְלֹא יִדְעִינוּ כְּפָה נְתַעֲלָף דְאִינוּ נֶאֱמָן לֹמֵר שְׁלֵא שְׁהָה שְׁיַעוּר שְׁהֵינִי פִינֵן דְנְתַעֲלָף אִינוּ יוֹדַע כְּפָה שְׁהָה וְכַמ"ש הַב"י וְהַאֲחֵרוֹנִים בְּסִי' א' א"כ קְשִׁיָא אֲמַאי לֹא אוֹקְמִיה בְּאִיתִי לְפָנֵינוּ וְנְתַעֲלָף דְבְאַחֲרִים רוּאִין אוֹתוֹ שְׁחִיטָתוֹ כְּשִׁירָה שְׁרָאוּ שְׁלֵא שְׁהָה שְׁיַעוּר שְׁהֵינִי וְצ"ל כַּמ"ש הַתּב"ש לְתַרְץ קוֹשְׁיַת הַתּוֹסְפוֹת בַּד"ה דְּלִיתָהּ קָמֵן ה"ג פָּאן יַשׁ לֹמֵר כֵּן דְאִי בְּנְתַעֲלָף פְּשִׁיטָא דְבְאַחֲרִים רוּאִין דְכְּשֶׁר דְלֹא גָרַע מַחֲשׁ"ו אֲלֵא דְאֲשְׁמַעִינוּ דְבְלִיתָא לְפָנֵינוּ בְּעֵינֵין אַחֲרִים דְוּוֹקָא וְלֹא סְמְכִינֵן אַרְוָבָא דְמוֹחַזְקִין.

וְלוֹלֵא דְבָרֵי הַתּוֹסְפוֹת בַּד"ה דְּלִיתָהּ הֵייתִי אוֹמֵר דְלֹא נִיחָא לְאוֹקְמִיה כֵּן דְמִשְׁמַעוֹ וְכוּלָּן מִשְׁמַע אוֹ אֶהֱפֵל שׁוֹחֲטִין אוֹ אֲשְׁחִיטְתוּן כְּשִׁירָה וְלֹא אֲדַבֵּר חֲדָשׁ שְׁלֵא הַזְּכָר בְּמִתְנִי' כְּלָל וְכַמ"ש לְעִיל בְּאוֹקְמֵת' דְרַבָּא בְּכוֹתֵי יִנְצָא וְנִכְנַס יַע"ש: וּבַתּוֹ בַּד"ה אַעֲפ"י שְׁאִין מְוַמְחִין

פ"י דלא ידעין אי גמיר או לאו עכ"ל הא דלא פ"י לעיל בלישנא קמא מןמחין אף שאין מןמחין היינו שאין אנו יודעין אי מןמחין דהתם מצינו לפרושי אף ביודעין שאין מןמחין שרי דסתם בן דעת אין מתעלה או אפילו ביודעין שרגיל להתעלה סובר רבינא ב"ל ד' דשרי דאי יארע שיתעלה אומר ולא מאכיל לאחרים ואף לכתחלה פשר ועיין ב"י בי"ד סימן א' פ"ג שיודע ה"ש וע"ש במ"ש על דברי הר"מ ו"ל ב"י שרגיל להתעלה ועיין מ"ש גבי פותי ומש"ה לא כתבו כ"א פ"ג דאין מןמחין שאין אנו יודעין ואי צריך לשואלו אבאר לקמן: במרא ואם שחט ואמר בכי לי שלא נתעלפתי כו' דליתיה קמן דנישניליה עכ"ל הנה יראה בבירור לרבינא דבאינו ידוע אם מןמחין וכ"ש ברגיל להתעלה דבעינן שיאמר פרי לי הא לא"ה שחיתתו אסורה ולא אמרינן פ"ג דגמיר ויודע ה"ש אילו נתעלה לא היה מאכילה לנו בסתם ומ"ש הב"י בסימן א' אף ברגיל להתעלה מותר לאכול משחיתתו אף בלא אומר פרי לי היינו משום דמסיק פוליהו פרבינא לא אמרי לעלופי לא חיישינן והיינו שהיה אומר לנו אם נתעלה ומש"ה פסק דשרי אף ברגיל להתעלה ובש"ע השמיט המחבר דין מי שרגיל להתעלה ורמ"א מביאו אלא שכתב שצריך שיאמר פרי לי שלא נתעלפתי ובש"ע כתב דה"ה בסתם והפר"ח נמשך אחריו אבל דעת רמ"א משמע ונדאי דווקא באומר פרי ולא בסתמא ועיין בתב"ש סימן א' ובי"ד אבאר בעזה"י: ע"ש גמרא להך לישנא דאמרת ה"ה עיקר ה"ה עיקר לכאורה משום דאי ה"ה עיקר אף דחולין שנעט"ק לאו פקודש דמי אפ"ה א"ש דאידי דנקוט טמא במןמחין פסיפא תני נמי טמא בחולין משא"כ דמסיק דהתם עיקר וה"ה אידי דטמא בחולין קאמר שפיר דטמא בחולין גופא לא צריך דלאו פקודש דמי אבל התו' בד"ה חולין לא כתבו כן וי"ל.

ודע דהא דאמר חולין שנעט"ק לאו פקודש דמי אין להקשות דלמא רבי נמי ה"ה קאמר הפל שוחטין טמא בחולין מתרי טעמי א' דלאו פקודש דמי וא"נ פקודש ה"ה גזירה לגזירה תי' הריטב"א בחדושי' לעיל גבי רבה בר עולא דא"כ ה"ה למתני בעלמא דחולין עט"ק לאו פקודש דמי ולא ה"ה למתני פ"ג גבי שחיתיה יע"ש: פוליהו פרבינא לא אמרי.

להך לישנא דאמרת מןמחין אין רוב מצוין מןמחין הם יש בכאן פירושים רבים ויש לעיין בהם מחמת ספיקות רבות הנופלים בהם והנני מבארם אחת אל אחת בעז"ה: הפירוש הא' הוא פירוש התוספות בד"ה רוב מצוין אצל שחיתיה מןמחין הם וכפי מה שהבין הר"י בדבריהם הביאו הב"י בסימן א' דשוחטין לכתחלה וא"צ לשאלו פלל אף אם הוא לפנינו דסמכינן ארנבא ואף היכא דאיכא לברורי.

ומקום יש ברא"ש להמעין בדבריו שהוא ו"ל סובר כ"ה בפ"י דברי התוספות מדכתב והגאונים מפרשי וכו' ודוחק לומר דפרושי קמפרש דדעת ר"י בעל התוספות הוא פשיטת הגאונים ועיין ב"י סימן א' והנני מבאר דלפ"י זה אמרינן דסמכינן, ארנבא אף היכא דאיכא לברורי ובחזקה הוא דאמרינן פל היכא דאיכא לברורי מבררינן וכה"ה דריש פסחים חזקתו בדוק או אין חזקתו בדוק למאי נ"מ לישניליה כו' אבל ברנבא סמכינן אף היכא דאיכא לברורי ובדיקת הרגאה שאני דמצוי בה סירכות ולכ"ה בדקינן אבל בעלמא סמכינן ארנבא וא"צ לשואלו אף אם הוא לפנינו ומה"ט שרי ס"ס אף שיכול להתברר כמבואר בי"ד סימן ק"י כמבואר בש"ע ובפר"ח פלל ב' יע"ש ויש לדחות.

ומיהו מהך דריש פסחים משמע דאף ברוּפא לא סמכינן היכא דאיתא לברורי בקל דהא איבעיא דחזקתו בדוק הוא מטעם דרוב בני אדם בודקין בתיהם בליל י"ד ונהו חזקה מחמת רופא ובחזושינו למסכת פסחים אבאר בזה ועיין בר"ן במסכת חולין אהא דכתב הר"ף ז"ל ויהיכא דראה א' ששחט שהביא הך דפסחים אלא שפתיב וז"ל ודכונתיה אמינן בפסחים כו' למאי נ"מ לישאליה אלא לא סמכינן אחזקה.

ולפי מ"ש יראה דהך דפסחים מטעם רופא הוא דהנה ולא מחמת חזקה לחוד. שוב ראיתי להפר"ח דבא"ח הלכות פסח סימן תל"ו פתב דמשה"ה לא בדיקין אחר י"ח טרפות דרופא אף דאיכא לברורי לא מבדקין ובס"ס משמע מדברי פר"ח דלא הנה אלא חזקה וכנראה מפירוש"י שם דאוקמינן גבא אחזקה שלא עבר על מצות חכמים ובדק בזמנו ומשה"ה בס"ס דהנה כמו רופא כמ"ש הרשב"א סימן ת"א בתשובה לא מבדקין אף היכא דאיכא לברורי ולפי שיטה זו מש"ה נאדו מאוקמתא דרבינא דשחיטתן פשירה קשיא להו דאיך יצויר שחיטתן פשירה דיעבד ולא לכתחלה דבאין יודעין נמי שוחטין לכתחלה וא"צ לשואלו כלל ואין להקשות אמאי לא אוקמיה הפל שוחטין באין יודעין ואי ידעין דלא גמיר אסור לכתחלה אף באחרים רואין ושחיטתן פשירה דיעבד באחרים רואין ז"א דהא חוץ מחש"ו אדיעבד קאי דמינייהו קסליק וא"כ באחרים רואין אף חש"ו פשר פדמסיים בסיפא וכולן ששחטו באחרים רואין פשר כו' ועוד דינדע דלא גמיר שוחט לכתחלה כדעת הרא"ש והטור דלא כהג"א בשם הר"ר ברוך יע"ש.

ולענין לעלופי לא חיישינן יראה לומר כפשוטו לשיטה זו דלא חיישינן לא בתחלה ולא בסוף וא"צ לשואלו וק"ו הדברים אם לשיטת הגאונים ושאר פירושים יש מקום לומר דבעילוף א"צ לשואלו ועדיף מןמחזה דהתם צריך שאלה פינן דאמר רוב מצוין מןמחין כו' ולעלופי אמר דלא חיישינן ועיין ב"י בסימן א' ובר"ן גבי ויהיכא דראה א' ששחט יע"ש מכ"ש לשיטת ר"י בעל התו' דבמנומחה א"צ לשואלו ושוחט לכתחלה כ"ש בעילוף דאמר לא חיישינן כלל שא"צ שאלה כלל.

אלא דשינוי לשון קשה לפי זה דבמנומחין אמר רוב מצוין ובעילוף אמר לא חיישינן בשלמא לפי הגאונים או לשאר פירושים א"ש דבעלופי לא חיישינן ואף אי איתא לפנינו ובמנומחה אי איתא לפנינו שאלו ליה או דאין נותנין לכתחלה לדעת בעל העיטור וכמו שאבאר לקמן בעז"ה משא"כ לשיטת ר"י דאף דלא ידעין אי מןמחה שוחט לכתחלה וא"צ שאלה כלל קשה אמאי שני בלישניה דלענין מןמחין אמר רוב מצוין כו' ובעילוף אמר לעלופי לא חיישינן וי"ל דמשה"ה אמר לא חיישינן אף שידעין שרגיל להתעלף רשאי ליתן לכתחלה וכה"ג פתב הב"י לדעת הר"מ ז"ל בסימן א' דאם נתעלף לא הנה מאכיל' לנו ואף ששם פתב דווקא דיעבד מ"מ לשיטה זו אף לכתחלה נמי וכדכתביבנא: הפירוש הב' הוא שיטת הגאונים הביא הרא"ש דברייהם והרשב"א בחזושינו והוא דלכתחלה נותנין אף באין יודעין שהוא מןמחה ע"ס שישאלנו אח"כ דאי נמי מישתלי לאו איסורא קאכיל דביעבד סמכינן ארוּפא.

ואבאר פי הם ז"ל סוברים דברופא נמי היכא דאיכא לברורי מבדקין ולא דמי לי"ח טרפות דטירחא הוא לבדוק אחריהם משא"כ ה"כא דבקל יכול לברר ומה"ט בדיקת הריאה דכיון דיכול לבדוק ע"י נפישת הריאה בדיקין ויש עוד לומר דשאני פאן דאיכא

למימר סמוך מיעוטא לחזקה ונהו פלגא ופלגא כמ"ש הרא"ש באמת בדרף י' ע"ב וכן הר"טב"א ז"ל בחדושי פאן הקשה דנימא הכי יע"ש וי"ל דאי נמי הנה פלגא ופלגא הנה ספק ויש עוד ספק ונהו כמו ס"ס שפא הוא מןמחה את"ל דאינו מןמח' אפתי שפא שחט שפיר דאף דאין מןמח' זימנין דשחט יפה ואין רוב מעשיו מקולקלי' ועיין לקמן דף ט' דאמר שפא שקה ובדרף י"ב ע"א ראה ששחט ומה"ט ידע דלא גמיר שחט לכתחלה באחרים רואין אותו לדעת הטור דאין רוב מעשיו מקולקלים, וכיין שפן אפשר דהם סברי בס"ס היכא דאיפא לברורי מבררין דלא עדיף כמו רוב אלא גרע מרוב ועיין בחדושי הרשב"א לקמן דף נ"ג ע"א ד"ה קטע דשם צידד לומר דבס"ס היכא דאיפא לברורי מבררין ועיין ש"ך ובפר"ח סימן ק"י יע"ש ועיין בסי' א' בדין שחט שפדק ושכח דחשיב ס"ס שפא שחט שפיר עיין בש"ך ובנה"ך ובפר"ח ובתב"ש דספק שפא לא איבע טריפות בשחיטתו הוא ספק גמור אף בלא גמיר כלל ומש"ה סברי היכא דאימא קמן צריף לשואלו ובי"ד סוף סימן א' אבאר בזה באורך בעזה"י.

ולפי פי' זה כי נאדו מדברי רבינא נאדו מתחלת דבריו שאמר באין יודעין אין שחט לכתחלה ע"ס שיבדקנו דלמא מישתלי וקעביד איסורא דאי לימא לפנינו בעינן אחרים דווקא לדידיה אבל לדידן שרי ע"ס שיבדקנו אח"כ פ"ן דאי לימא פשר כו' ונאדו ג"כ מסוף דבריו לדידן בליתינה כלל אחרים ולדידן סמכינן ארנבא בליתינה קמן אבל במ"ש ואם שחט שואלין אותו גם אנו סברי' פן דאי אימא לפנינו בודקין אותו.

וכבר ידעת מה שנתקשה הרא"ש ז"ל בדברי הגאונים דאפתי לוקמיה הפל שוחטין ע"ס שיבדקנו ושחיטתן פשירה באי לימא קמן וי"ל דלא שייך למתני הפל שוחטין לכתחלה כיון דמחוסר תיקון שצריף לשואלו יע"ש היטב.

הנה מה שהקשה לוקי מתני' בהכי ולא סיים וכולן ששחטו אהיה לזה י"ל גם לרבא ולאפיי ולרב אשי לא מיתוקם וכולן כ"א אחש"ו לחוד דמה"ט נאדו הגאונים ור"י בעל התו' מפי' העיטור דביעבד א"צ לשואלו וקשיא וכולן דהא גם לרבא ולשאר אמוראי קשיא וכולן.

או יאמר דמצינו לאוקמיה ביזע דלא גמיר כפי האמת דכשר באחרים רואין אותו וכמימרא דרב לקמן דף י"ב ע"א והאדנקיט ששחטו משום חש"ו וכמ"ש פמה פעמים לעיל ומש"ה הנצרך לשנויי דלא שייך הפל שוחטין דמחוסר תיקון שצריף לשואלו ואין להקשות לוקמא הפל שוחטין שהוא מןמחה ובאין יודעין ולימא לפנינו דיעבד פשר גם זה לא יתכן דאיף יאמר הפל שוחטין בודעין שהוא מןמחה והא באין יודעין נמי שחט לכתחלה ע"ס שיבדקנו אח"כ: ודע דאם נאמר באין יודעין שהוא מןמחה מותר לשחוט לכתחלה באחרים רואין אותו וביזע דלא גמיר אסור לכתחלה באחרים רואין ועיין בש"ע סימן א' ס"ג בהג"ה ובש"ך ס"ק ט"ו וביש"ש סימן ה' בפ"ק יעו"ש א"כ אפתי איפא לאוקמיה הפל שוחטין באין יודעין שהוא מןמחה באחרים רואין אף בלא סמוך שיבדקנו אחריו ושחיטתן פשירה דיעבד בלא אחרים ולימא לפנינו וכמ"ש הרא"ש ולכתחלה אין ליתן בלא סמוך שיבדקנו וא"ש לישנא דהפל בלא שום תיקון אח"כ כמו לאפיי ולרבא בישראל ע"ג כו' ואי דקשיא וכולן וכמ"ש הפוסקים והתוס' בד"ה רוב כו' ולשיטת הרא"ש לא קשיא ואיהו סובר ביזע דלא גמיר שחט באחרים רואין וכמ"ש

הטור בסי' א' ומש"ה לא מצינו לאוקמיה בהכי דמה איריא שאין יודעין שהוא מומחה
אף בינדע דלא גמיר שוחט לכתחלה באחרים רואין אבל בש"ע שפסק כשי' הגאונים
ופסק בינדע דלא גמיר אסור לכתחלה באחרים רואין אלא באין יודעין אם הוא מומחה
קשיא וצ"ל דסבירא ליה לרמ"א פינו דכולן לא א"ש ניחא לכ"א לאוקמי' באוקמתא
דידיה ולא באוקמת' חדשה וכמ"ש אח"כ בעזה"י וכמ"ש הדרישה בסימן א' לדעת בעל
העיטור יענין שם ולקמן אבאר באור: וראיתי להרשב"א בחדושי' עלה דאמרינו כולהו
כרבינא לא אמרי רוב מצוניין מומחין הם פתב ותמיהא לי אמאי לא אוקמיה באוקמתא
רויחא הפל שוחטין באין יודעין דרוב מצוניין מומחין הם ולא גמיר אסור ואי שחט ואמר
ברי לי שלא דרסתי פשר ואי ליתא באחרים סגי ומפאן יש ללמוד דלא מהני ברי שלו
דכל מילתא דלא רמיא עליה דאינש לא מידכר וכן פסק בש"ע סי' א' יע"ש והנה רואה
שהוא ו"ל לא חשש לסבר' הרא"ש דלא שינה הפל שוחטין פינו שמתוסר תיקון שהרי
כ' מקוד' שסברתו של גאוני תורה וממנ' אין לזוז וכן הב"י הביא פן משמו בסי' א' וע"כ
דמאן בסבר' הרא"ש וא"כ אפתי תקש' לדידיה קושנ' הרא"ש אלא שלא חש לקו'
הרא"ש פינו דכולן לא מיתוקמא ניחא לכ"א לאוקמיה באוקמתא דידיה וכמו שסובר
בה"ע וכמ"ש לעיל וכמו שאבאר לקמן בזה ומיהו לא ידענא דא"כ מה מקשה אבני לא
אמר פרב אשי ובשלמא רב אשי שפיר מקשה אמאי לא סגי ליה בתירוץ של קמאי
ולקמן בשיטת בעל העיטור אבאר: עוד דע לה שהרשב"א סובר בשיטת הרא"ש והטור
דבלא גמיר פשר לכתחלה אם אחרים רואין וכן פתב בחדושי' בד"ה פללא דנקטינו מהני
שמעתתא וא"כ מה קשיא ליה לוקמיה בהכי אלא דכבר כתבנו דאיכא למימר דנקיט
ששחטו משום חש"ו ואה"נ דלא גמיר שוחט לכתחלה באחרים רואין ונדוקא לרבינא
דסובר באין גמיר אף באחרים אסור דייעבד אין לו למסור לכתחלה באחרים רואין אף
באין יודעין אם הוא מומחה דהוא סובר דאין רוב מצוניין מומחין הם יע"ש לעיל מ"ש
באור.

ועוד י"ל בע"א ואין להאריך. אלא דיש להקשו' אמאי לא מוקמי הפל שוחטין באין
יודעין ושחיט' פשירה בליתא לפנינו וכולן בלא גמיר בעינן אחרים אלא דכבר כתבנו
לעיל דאפשר לא ניחא ליה בכך דכולן לא קאי אלא או אהכל או אשחיטתו פשירה ולא
אדבר חדש שלא הונכר במשנה עיין לעיל מ"ש גבי פותי.

סוף דבר לפי שהגאונים נאדו מתחלת דברי רבינא וגם מסוף אבל במ"ש רבינא אי איתא
לפנינו בודקין גם לדין פו ולדברי ר"י בעל תוס' והוא פי' הא' נאדו מפל דבריו דסמכינו
ארנבא אף באיכא לברורי: הפירוש הג' הוא דעת בה"ע הביאו הטור בסי' א' דלכתחלה
אין לו ליתן לשחוט באין יודעין שהוא מומחה אף ע"ס שיבדקנו אח"כ ובדיעבד אף
איתא לפנינו א"צ שאלה פלל ופי' זה יש להעמיס בדברי רש"י ו"ל שכתב הלכה לא בעי
למיבדקה משמע דייעבד אבל לכתחלה אין ליתן אף ע"ס שיבדקנו ומנא אמינא לה לבעל
העיטור דאף ע"ס שיבדקנו אסור לכתחלה מדכתב הב"י בסי' א' דלבעל העיטור לא נאדו
אלא מסוף דברי רבינא ולא מתחלת דבריו הרי בהדיא דהנהו אמוראי לא נטו ימין
ושמאל מתחלת דברי רבינא ולרבינא נדאי אף ע"ס שיבדקנו אסור דלדידיה לא אמרינו
רוב מצוניין כו' ומוקי נמי שחיטתו פשירה בשאלה הא לכתחלה לא ולהני אמוראי ג"כ
פן: והנה הפרישה והט"ז בס"ק ג' הקשו דלוקי מתני' בהכי הפל שוחטין בודעין

ושחיטתן פשיטה באין יודעין שא"צ שאלה פלל ותי הפרישה דכולן לא א"ש יע"ש
והט"ז תי' בע"א וכמו שאבאר לקמן והנה קושיא נג מפת הקודמין היא דתו' בד"ה רוב
מצוין הקשו פן דאי דייעבד ולא לכתחלה לוקי מתני' בהכי והוסיפו עוד בקושיותם דאי
משום וכולן הא לדידהו נמי לא יתיישב וכולן ועיין במהרש"א ו"ל וכבר פתבנו: כי
משיטת הרשב"א בחדושיו במ"ש דאמאי לא אוקמיה דאם שחט נאמר ברי לי שלא
דרסתי כו' מוכח דלא חש לקושיא זו וכדכתבנא לעיל יע"ש ומה שתי' הט"ז דשחיטתן
פשיטה משמע ע"י איזה תיקון הנה הרא"ש ו"ל מיאן בסבא זו מדהוקשה לו לשיטת
הגאונים אמאי לא אוקמיה הפל שוחטין ע"ס שיבדקנו ושחיטתן פשיטה אי ליתא לפנינו
והא לא שייך לומר על אדם אחד תחילה ודיעבד בלא תיקון אלא דמיאן בסבא זו.

הגם שיש קצת ראיה לדברי ט"ז מאוקמתא דאבני הפל שוחטין בכותי בישראל ע"ג
וינצא ונכנס דייעבד לחד תי' של תו' דאי ליתא לפנינו שרי בלא חותם פי ההיא דהמניח
כו' קשה מי הכריח לאבני להזכיר בדבריו חותם פינו דבא לתרץ הפל שוחטין ושחיטתן
פשיטה לא הנה לו לומר אלא ושחיטתן פשיטה בינצא ונכנס סתמא ואי דבא לאשמעינו
דכל היכא דאיכא לברורי מבררין זה לא תלי פאן באוקימתא דמתני' אלא דשחי' פשיטה
משמע ע"י איזה תיקון ומ"מ אין הנפקתה וכמ"ש, וגם ממה שכתבו בדר' ב' ע"ב בד"ה
שמא יגע בפשר שהקשו לימא דלמא אתי לאימשוכי ותי' משום דבעי לומר ואם שחט
נאמר ברי לי שלא נגעתי ועיין במהר"מ מלובלין ו"ל ופשטא דלישנא הכי משמע
דשחיטתן פשיטה לא הנה א"ש נאמאי אי דפשיטא דדייעבד פשר כמ"ש מהר"מ מ"מ
הא גופא איצטריך לאשמעינו פעמים לכתחלה בחולין ע"ט"ק ופעמים דייעבד ולא
לכתחלה בקדשים דשמא אתי לאימשוכי כו' אלא דשחיטתן פשיטה משמע ע"י איזה
תיקון וכמ"ש הט"ז בס"ק ג' בסי' א': ונדע שראיתי להתב"ש בסי' א' סק"ה שכתב ו"ל
ונראה לדעת בה"ע וא"ז דלכתחלה שרי ליתן ע"ס שיבדקנו ואז דייעבד צריך לבדוקו
ולא כב"י וכו' ל"ק קושית ט"ז בס"ק ג' עכ"ל יע"ש היטב הנה רואה שהוא פי' פירוש
מחודש בדברי העיטור דמה דאסר ליתן לכתחלה היינו בלא סמך שיבדקנו ודייעבד אי
שחט א"ל לשואלו אבל ע"ס שיבדקנו שרי לכתחלה וכסברת הגאונים ובשחט צריך
לבדוקו פינו דעל דעת פן נתנו לו לכתחלה, ומ"ש דלא קשה קושית הט"ז בס"ק ג' הוא
ממה דמקשה אמאי לא אוקי מתני' בהכי הפל שוחטין בידועין כו' דבאין יודעין נמי שרי
לכתחלה ע"ס שיבדקנו ואי דלוקי מתני' הפל באין יודעין ע"ס שיבדקנו ושחיטתן פשיטה
בלא בדיקה אף אם הוא לפנינו לדעת העיטור ולכתחלה אין ליתן ע"ס שלא יבדקנו א"כ
י"ל כתי' הא' שכתב הרא"ש לדעת הגאונים דהפל משמע בלא תיקון וה"נ לבה"ע: והנה
רש"י בד"ה מומחין הו' פתב הלכך לא בעי למיבדקה וכתב הב"י דהוא דעת העיטור
וכתב מהרש"א דא"כ לוקי מתני' בהכי ואין לומר דרש"י סובר דלכתחלה אין לשחוט
אלא בעינו תרנוייהו שידועין שהו מומחין ומחזקין וא"כ ליכא לאוקמיה בהכי מתני'
הפל שוחטין מומחין ומחזקין פשיטא ואלא מאן לשחוט ומה קמרי ליה מפלת הפל
ובשלמא לבה"ע דסובר בידועין שהוא מומחה אף בלא איתחזק שרי וא"צ שאלה פלל
בעילוף יע"ש בטור סימן א' קשה שפיר לוקמיה הפל שוחטין מומחין אף שאין מחזקין
אבל רש"י אפשר דסובר דלכתחלה אין לשחוט אלא בידועין שהוא מומחה ומחזק ולא
מצי לאוקמיה מתני' בהכי ועיין במ"ש בפ"י המשניות להר"מ ו"ל שהארכתי בזה אלא

דא"כ עיקר חסר מן הספר דמה האי דאמר רוב מצוין כו' ולא הנה ליה לומר אלא דקסברי
לכתחלה בעינן מומחה ומחוקק וא"כ פשיטא.

ומיהו הא לא קשיא לוקמיה באחרים רואין שרי לכתחלה באין יודעין ודיעבד שרי בלא
אחרים ואף בלא שאלה דאפשר דרש"י סובר דינדע דלא גמיר נמי שוחט לכתחלה
באחרים רואין ועי' בס"פ לילב הגזול קטן היודע לשחוט וברש"י ותוספות ורא"ש ועי' ב"י
ב"י בסי' א' מ"ש בקטן היודע לשחוט ומש"ה לא מצוי לאוקמיה מתני' בהכי דמאי איריא
באין יודעין בידעין דלא גמיר נמי שחיט לכתחלה ומ"ש רש"י הלכך לא בעי למיבדקה
משמע אף באיתא לפנינו וכן הוא דעת בה"ע ולכאורה טעמ' בעי דאמאי לכתחלה אסור
ודיעבד אף דאיתא לפנינו א"צ לשואל כלל והא הנה לכתחלה פניו דאיכא לברורי
מבררין ונהי דסברתם מוכח דאם לא פו אלא היכא דליתא לפנינו סמכינן ארנבא ולא
באיתא לפנינו והא דלא מוקי מתני' בהכי משום דקשי' וכולן הא לאביי ואינך נמי לא
מיתוקם וכולן ולהכי פירשו רש"י ובעל העיטור דאף אי איתא לפנינו אינו צריך שאלה
ולהכי לא מציינו לאוקמיה מתני' בהכי דמשמע ושחי' פשיטה ע"י אינה תיקון וכמ"ש
הט"ז בסי' א' ס"ק ג' הבאתיו לעיל יע"ש מפל מקום קשה הפל טעמא מאי פניו דלכתחלה
אסור כי איתא לפנינו אמאי א"צ שאלה הא הנה לכתחלה לענין זה וכמה שפתי
בסמוך: ומה שכתב מהרש"א ז"ל דבה"ע עשה פשיטה ופסק לכתחלה פריבא דאין
מוסרין ודיעבד פסק בהנהו אמוראי דדיעבד לאבעי בדיקה עכ"ל ולפי זה לא קשה
טעמא דבה"ע דעשה פשיטה ופסק להחמיר לכתחלה ולא דיעבד ואבאר דברי מהרש"א
פי בה"ע בכ"י הסוגיא סובר כפי התו' בד"ה רוב מצוין דלכתחלה שוחט וא"צ למיבדקה
אח"כ אף באיתא לפנינו ולא מיתוקמא ושחיטתן פשיטה דמתני' והוא עשה פשרא לדניא.

ומש"ה אין לפרש בדברי רש"י והלכך לא בעי למיבדקה דיעבד ולפרש הסוגיא פו
דא"כ יקשה לוקי מתני' הפל בידעין והוא קושית הפרישה וט"ז. ולפי דברי מהרש"א
על פירוש ר"י בעל התו' היא דעה שלישית וכמו שפי' ר' ירוחם דבריו דאל"כ אלא
פשיטת הגאונים ז"ל דלכתחלה יכולין ליתן לו ע"ס שביבדקנו אח"כ דא"כ בעל העיטור
פסק דלא במאן במה שפסק דאיתא לפנינו א"צ לשואלו כלל אלא ונדאי כמ"ש והב"י
לא ניחא לי לפרש פו דדעת ר"י היא דעה שלישית דא"כ אמאי השמיט הטור דעת ר"י
בעל התו' אלא דהטור סובר דדעת רש"י הוא דעת בה"ע ופרושי קמפרש הסוגיא פו
ומש"ה.

לא הביא הטור עכ"פ דעת רש"י במ"ש הלכך לא בעי למיבדקה בין תחילה ובין דיעבד
דדעת רש"י הוא כבה"ע: הפירוש הד' הוא דאנו נאמר רוב מצוין אצל שחיטה מומחין
הם פי' פשיטת לפנינו א"צ אחרים רואין דסמכינן ארנבא רוב מצויין מומחין הם וזה
שכתבו התו' בד"ה רוב אבל אין לפרש דיעבד שחיט' פשיטה באין אחרים רואין והיינו
כמ"ש דאי איתא קמן ודאי שוילינן ליה אלא דבאין לפנינו כו' והוקשה להם שפיר אמאי
לא מוקי מתני' בהכי הפל שוחטין בידעין שהו מומחין ושחיטתן פשיטה דיעבד באין
יודעין ע"י שאלה אח"כ ואי וכולן הא לאביי ואינך נמי לא מיתוקמא וכולן אלא אחש"ו
לחוד והשתא לא שייך קושית הט"ז בס"ק ג' דשחיטתן פשיטה עם תיקון דשואלין אותו
אם הוא יודע באיתא לפנינו.

ומדכתבו אבל אין לפרש דקשר באין אחרים רואין וע"ז הוקשה להם משמע דאי הנה מפרשינו אף באיתא לפנינו א"צ שאלה לא הנה קשיא להו לוקי מתני' בהכי וכת' הט"ז וא"כ אפתי קשיא אמאי לא פירשו פן וי"ל דלא מיסתבר להו לומר כה אי באיתא לפנינו א"צ לשואלו ה"ה לכתחלה נמי פשר לשחוט דמ"ש וכמ"ש לעיל דסמינו ארנבא אף היכא דאיכ' לברורי דבאיתא לפנינו הנה לכתחלה'.

ומזה נראה דהתוספות היא דעה שלישית כמו שפ' רבינו ירוחם הביאו הב"י סי' א' דשוחטין לכתחלה בלא ע"ס שיבדקנו וא"צ שאלה אף אי אית' לפנינו א"צ לבדקו ולשואלו פלל דאל"כ אלא פשיטת הגאונים דלכתחלה מוסרין לו ע"ס שיבדקנו א"כ אמאי נקטו בדבריהם דאין לפרש דיעבד שחיטתו פשירה באין אחרים רואין דהיינו בליתייה קמן ולא פתבו סתמא דאין לפרש דיעבד שחיטתו פשירה ונהיינו אף באיתא לפנינו א"צ לשואלו כו' אלא דאי הכי ה"נ דמציינו לפרושי פן נהא דנאדו מאוקמתא דרבינא משום דשחיטתן פשירה משמע ע"י איזה תיקון וכמ"ש הט"ז בס"ק ג' א"כ אפתי אימא דהכי פירושו וכמ"ש.

ואי דיעבד פשר וא"צ לשואלו א"כ לכתחלה יכולין ליתן לו ע"ס שיבדקנו דא"נ מישתלי לאו איסורא קעביד דמה"ט נמי הו"מ לדחויי פירושם שפתבו באין אחרים רואין שרי דיעבד א"כ ה"ה לכתחלה נמי ע"ס שיבדקנו דאי מישתלי לאו איסורא עביד אלא נראה דהתו' רוצים לומר דלכתחלה שרי וא"צ שאלה פלל ומש"ה פתבו דליכא למימר דבאיתא לפנינו צריף לבדקו וה"ה לכתחלה אין ליתן ע"ס שיבדקנו דלא כסברת הגאונים דקרוב הדבר שנוודאי ישפחו אח"כ מלשואלו ואין לעשות פן לכתחלה וכנראה מדבריהם לעיל ע"א בד"ה המניח יע"ש וע"ז פתבו דא"כ לוקי מתני' בהכי הפל שוחטין בידועין שהוא מומחה ושחיטתן פשירה באין יודעין ואי איתא לפנינו בודקין אותו ואי משום וכולן הא לאביי ורבא ואינה נמי לא מיתרצא וכולן וע"כ צריף לומר באיתא לפנינו א"צ שאלה ומש"ה לא מוקי מתני' בהכי דשחיטתן פשירה משמע ע"י תיקון וכסברת הט"ז וכינן שפן משמע להו דאף לכתחלה שוחטין בלא ע"ס שיבדקנו באין יודעין שהוא מומחה דמאי שנא דאי איתא דכל היכא דאיכ' לברורי מבררין ולא סמינו לכתחלה ארנבא א"כ באיתא לפנינו אמאי א"צ בדיקה דזה הני נמי פלכתחלה אלא דאין לחלק ואף לכתחלה נותנין לו בלא ע"ס שיבדקנו ודעת ר"י בעל תו' היא דעה שלישית וכדכתבינא.

ובעלופי לא חיישינו סברי התוספות דאף לכתחלה נותנין לו דלא חיישינו משמע פן וכמו שאבאר לקמן א"כ קשיא להו שפיר אמאי לא מוקי בהכי מתני' הפל מומחין שוחטין אעפ"י שאין מוחזקין: סוף דבר הפל נשמע לפי ר"י בעל התו' הנהו אמוראי נאדו מדברי רבינא מפל וכל בין מתחלת דבריו ומאמצע וסוף דלכתחלה מוסרין לשחוט באין יודעין שהוא מומחה וא"צ שאלה פלל לבסוף ומכ"ש דא"צ אחרים רואין בלייתא לפנינו ולשיטת הגאונים נאדו מתחלת דברי רבינא שאמר לכתחלה לא אף ע"ס שיבדקנו ומסוף דבריו דהיכא דלייתא לפנינו צריף אחרים ולייתא אלא סמינו ארנבא היכא דא"א לבדקו אבל כמ"ש ואם שחט שואלין ג"כ הם סוברים כה דאי אית' קמן צריף לברורי אם יודע דברים המפסדי' את השחיטה.

ונאדו ג"כ מלשון שני דרבינא דאמר מוחזקין אף שאין מומחין דלרבינא א"צ לשואלו
אף אי איתא לפנינו אם הוא מומחה ולהנהי אמוראי צריף שאלה דאין לפרש גם לרבינא
בלשון שני דמוחזקין אף שאין מומחין ע"ס שיבדקנו ושחיטתו פשיטה באין יודעין שהיא
מוחזק וליתא לפנינו צריף אחרים רואין דהא לשיטת הגאונים לא שייף למתני הפל
שוחטין פיון שהוא מחוסר תיקון דאל"כ תקשה קושית הרא"ש לוקמי מתני' כו'.

ולשיט' ר"י סביר' להו להנהו אמוראי פתרי לישני דרבינ' לקול' ובין במומחין ובין
במוחזקין סבירא להו דרוב מצוין וא"צ שאלה פלל לא בתחלה ולא בסוף ולדעת בה"ע
וא"ז וכפי הבנת הב"י הוא ג"כ דעת רש"י ו"ל נאדו הנהו אמוראי מאמצעי דברי רבינא
ומסוף דבריו אבל לא מתחלת דבריו דגם לדידהו אין ליתן ע"ס שיבדקנו ולפי מ"ש
התב"ש נאדו אף מתחלת דבריו דלרבינא אין נותנין ע"ס שיבדקנו ולדידהו נותנין ולפי'
הד' לא נאדו אלא מסוף דבריו דבליתא א"צ אחרים רואין ולא מתחלה ומאמצע.

ועיין במה שאכתוב לקמן בפוגיא דאמר לא חיישינן לעלופי יע"ש: עוד אבאר לה בקצרה
דקא דאחרי' רואין משמע דאין שום תקנ' כ"א באחרים ולא בע"א ומש"ה לא קשי' כמה
קושיות וכבר זכרנו מזה לעיל ועם זה יתישב הא דמוקי אבבי בכותי וכולן קשיא הא
מצינו לומר הפל דיעבד דאיכא הפל דיעבד אלא דתתתי דיעבד למה לי והא מצינו
לפרושי הכי הפל דיעבד פיוצא ונכנס באיתא לפנינו ע"י חותף וליתא לפנינו שרי בלא
כלום וכתירוץ הא' של תו' בד"ה המניח ושחיטתו פשיטה באומצא דנקא ע"י חותף וליתא
אסור וכולן כו' באחרי' רואין אף באיתא לפנינו א"צ פזית בשר אלא דהוא הדבר אשר
דברנו דמשמע דאין תקנה אחרת והא איכא לברורי ע"י חותף ג"כ ועיין: ואפתי פש גבן
לברורי בהא דאמר להו לישנא מוחזקין אין שאין מוחזקין לא לעלופי לא חיישינן יש
בו פירושים רבים גם פן ואבארם בעזה"י: הפירוש הא' הוא דלעלופי לא, חיישינן לא
בתחלה ולא בסוף וא"צ לשואלו פלל ולשיטת הגאונים נוחא הא דאמר לעלופי לא
חיישינן ולעיל אמר רוב מצויין דהתם משום רובא וכל היכא דאיכא לברורי מבררינן
אבל בעילוף אמר ל חיישינן וא"צ שאלה פלל ונהיינו טעמא דרובא דרוב מצויין הנה
קצת רובא דתליא במעשה או דלא הנה אלא רוב לחודי' אבל בעילוף מיעוטא הוא
דמתעלפין ולמיעוטא דמיעוטא לא חיישינן פלל או דאם הנה מתעלף הנה אומר לנו ולא
הנה מאכילה בסתם וכה"ג פתב הב"י בסימן א' לדעת הר"מ ו"ל יע"ש ומש"ה נמי לשיטת
ר"י בעל התו' דאף במומחין א"צ שאלה פלל לא בתחלה ולא בסוף אפ"ה א"ש מה דאמר
לעלופי לא חיישינן מה"ט דאם יתעלף יאמר לנו ואף ברגיל להתעלף אפשר דשוחט
לכתחל' לדעה זו ר"ל לשיטת ר"י בעל התוספות ומה"ט דכתביבנא: הפירוש הב' הוא
דמומחה ומוחזק דין א' להם כמ"ש הרא"ש הביאו הב"י סימן א' ונהיינו לשיטת הגאונים
כמו במומחה נותנין לו ע"ס שיבדקנו פן במוחזק נותנין לו ע"ס שישאלנו אח"כ דאי
ליתא לפנינו פשר ויש לנו סיוע בזה מדברי הרא"ש שפכתב דדין א' למומחה ומוחזק
הביאו הב"י בסימן א' ודעת הר"י"ף לא מתברר לנו אי סובר דלכתחלה מוסרין ע"ס
שיבדקנו או דלכתחל' אין מוסרין ע"ס שיבדקנו ובדיעבד חולק על בעל העיטור וסובר
דצריף בדיקה והוא כפי' הד' שזכרנו לעיל ברוב מצויין כו' ורמזו התו' בד"ה רוב לזה
הפי' כמ"ש לעיל ויותר נראה דסובר כפי' הגאונים דאי כפי' הד' א"כ לוקי מתני' בהכי

פינון דהוא סבר דייעבד צריף שאלה היכא דאיתא לפיניו שפן פתב והיכא דראה א' ששחט ואזיל לעלמא סמכינן ארנבא א"כ לא שניף תירוץ הט"ז ו"ל וכמ"ש לעיל.

ועיין בר"מ פ"ד מה"ש ובפ"י המשניות שפסק פתרי לישני דרבינא לחומרא אבל הרי"ף פוסק דלא פריבנא ועיין ברא"ש: הפי' הג' הוא שיש לנו לומר לעלופי לא חיישינן דייעבד ולא בעינן לשואלו כלל אבל לכתחלה אין מוסרין כמו שפובר בה"ע לענו מן מחין פן יש לנו לומר לענו עילוף וכן הוא דעת הר"מ בפ"ד מהל' שחיטה לפי הבנת הכ"מ שם דלא כמ"ש בב"י ובחדושינו ל"ד נאריף פה בעז"ה ויש לנו לומר דלכתחלה אסור ודיעבד שרי דלכתחלה אין לסמוך על סברא זו דאם יתעלה יאמר לנו ודיעבד סמכינן על זה ולא נצטרף לומר דכל היכא דאיכא לברורי ברוב' מבררין אלא כמ"ש או דאין ליטן לכתחלה דלמא רגיל להתעלה ואיכא בל תשחית בהמה טהורה דמה"ט פתב ה"ר"ן דאין מוסרין לחש"ו לכתחלה באחרים רואין דאסור לנבל בהמה טהורה ודיעבד שרי דאם יתעלה לא הנה מאכילה לנו בסתם וכמ"ש הב"י בסימן א' לדעת הר"מ ו"ל: הפירוש הד' הוא כמו במן מחין דלכתחלה אין מוסרין ודיעבד צריף שאלה ואי ליטא לפיניו פשר וא"צ אחרים דכל היכא דליכ' לברורי סמכינן ארנבא דרוב מצוין אצל שחיטה מן חזקין הם.

וכיון שבררנו כל הפירושים שיש בסוג' זו עדיין נשאר לנו לברר במי שרגיל להתעלה אם רשאי לשחוט לכתחלה מטעם דאם יתעלה יאמר לנו כו' או דייעבד דווקא מה"ט גופא דשמא ישפח אט"פ לומר נתעלפתי וכן מה דינו בששחט והלף לו אי פשר בסתמא או דווקא באומר ברי לי הוא דכשר ולא בהלף לו.

והנה בש"ע סימן א' סעיף ז' פתב י"א דמי שרגיל להתעלה ושחט ואמר ברי לי שחיטתו פשירה וכתב הש"ך בס"ק י"ג דה"ה בשותק והוא ממ"ש הב"י להר"מ ו"ל דמש"ה לא שיילינן ליה דאם נתעלה לא הנה מאכילה לנו.

ומשמע ונדאי מדברי רמ"א דייעבד דווקא ולא לכתחלה שפן פתב ומי שרגיל להתעלה ושחט ואמר שפרי לי משמע הא לכתחלה לא ולא מיבעיא אם נאמר כמ"ש התב"ש בסימן א' דווקא אמ' הא ליטא לפיניו אסור פשיטא דאין ליטן לכתחלה ע"ס שיאמר דלמא מישתלי אלא אפילו לשיטת הש"ך בכוננת רמ"א דאמר לאו דווקא אלא ה"ה שותק אפ"ה אין ליטן לכתחלה ע"ס סברא זו דמסתמא יאמר דשמא ישפח מלומר וגם נראה דאף ע"ס שייבדקו אותו שיאמר ברי אין ליטן לכתחלה דשמא מישתלי וגם הוא ישפח מלומר נתעלפתי ודיעבד דשותק הוא דשרי.

והנה מתורתו של הרשב"א ו"ל בחדושינו יש להוכיח דדיעבד שרי אף בלא אמירה דאל"כ קשיא אמאי לא אוקמי' מתני' באוקמתא רויחא הפל שוחטין באין יודעין אם הוא מן חזק אם לאו ואי פתירו צו של הרא"ש ו"ל דלא שניף למיתני הפל שוחטין פינון דמחוס' תיקון דצריף לשואלו אט"כ ויאמ' ברי לי כמו במן מח' לדעת הגאונים לית' דהא איהו לא חייש לזה מדוקש' לו אמאי לא אוקמי' הפל באין יודעין שהוא מן מחה ושחיטתו בלא גמיר ויאמר ברי לי שלא שהיתי והבאתיו לעיל יע"ש ועוד.

דְּהָא פְּתַב בְּהֵדְיָא שְׁם בְּגַמְר' דְּף ע"ב בד"ה פְּלָלָא דְּנִקְטִינָן מֵהֵנִי שְׁמַעְתָּתָא וּבד"ה וּמִיָּהוּ הֵיכָא דְּאִית' קָמָן דְּבַעֲלִינָן לָא חֲזִינָנִי וְא"צ שְׂאֵלָה לָא בְּתַחֲלָה וְלֹא בְּסוּף וְכֵן פְּתַב הֶרְמֵב"ן דְּעֵילוּף בְּכֹן דַּעַת אִין מְצוּיָן כְּלָל יַע"ש וְא"כ אַמַּאי לָא אִוְקַמְי' הַפֵּל בְּאִין יוֹדְעִין שְׁהוּא מְוַחֲזָק וְשַׁחֲטָתָן כְּשִׁירָה בְּרַגִּיל לְהַתְעַלֵּף שְׂיֵאמַר בְּרִי לִי וּלְכַתְּחֵל' אָסוּר דְּלִמָּא מִיְשְׁתְּלִי לְבִדְקוּ וְאִי לִיתָא לְפָנֵינוּ וְכֹלְוֹן וְאַחֲרִים רוּאִין סְגִי אֵלָא וְנוֹדַי דְּסוּבְר דְּאִי לִיתָא כְּשֵׁר לְאַחֲרִים רוּאִין דָּאָם נְתַעֲלַף הֵיךְ אֹמַר לָנוּ וְקִשְׁנִי וְכֹלְוֹן וְכֹבֵר פְּתַבְנוּ לַעֲי דְּלַדְעָתוּ ו"ל כֹּל דְּקִשְׁנִי וְכֹלְוֹן נִיחָא לְכ"א לְאִוְקַמְי' בְּאִוְקַמְתָּא דִּידְיָה יַע"ש מ"ש לַעֲיִל הָרִי מוֹכַח עַכ"פ דְּלִית' לְפָנֵינוּ כְּשֵׁר מְסַתְּמָא אַבְל בָּאָם הוּא לְפָנֵינוּ אִין בְּיָדִי רְאָיָה דְּאִפְשָׁר כֹּל הֵיכָא דְּאִיכָא לְבְרוּרִי מְבַרְרִינוּ וְלֹא סְמְכִינוּ אֶסְבְּרָא זֹו דְּהֵיךְ אֹמַר לָנוּ וְעֵינָן מ"ש בְּתוֹסְפוֹת בְּד"ה מ"ט לָא אָמַר גַּם מְדַבְּרִי הָרָא"ש ו"ל יֵשׁ כְּדָמוֹת רְאָיָה לְדִין זֶה מְדַהֲוֹקְשָׁה לֹו לְשִׁיטַת הַגְּאוּנִים הַפֵּל בְּאִין יוֹדְעִין שְׁהוּא מְוַחֲזָק וְשַׁחֲטָתָן כְּשִׁירָה בְּאִין לְפָנֵינוּ וְקִשְׁנִי וְכֹלְוֹן וְאִמַּאי ל"ק לִי הַפֵּל בְּאִין יוֹדְעִין וְשַׁחֲטָתָן בְּלִיתָא לְפָנֵינוּ וְאִם רַגִּיל לְהַתְעַלֵּף צְרִיף אַחֲרִים רוּאִין אֵלָא מְשַׁמַּע דִּיעֵבַד שְׂרִי בְּלֹא אַחֲרִים רוּאִין וְיֵשׁ לְדַחוּת וְעֵינָן: וְקִשְׁנִי לִי לְפִי מ"ש הָרָא"ש דְּדִין א' לְמוֹמְחָה וּמְוַחֲזָק וְכֵן פְּתַב הַטּוֹר וְא"א הָרָא"ש ו"ל לָא חִילְקָא בִּין מְוַחֲזָק לְמוֹמְחָה וְהַנְרָאָה דְּלְכַתְּחֵלָה מוֹסְרִין לֹו ע"ס שְׂיֵשְׂאֵלְנוּ אַח"כ אִם יוֹדַע ה"ש וְלֹוּמַר בְּרִי לִי שְׂלֵא נְתַעֲלַפְתִּי וְעֵינָן פְּרִישָׁה סִימָן א' ס"ק יו"ד יַע"ש הֵיטֵב וְכִינָן שְׁכֹן יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת אַמַּאי לָא אִוְקַמְיָה הֵכִי הַפֵּל שׁוֹחֲטִין בְּמוֹמַר אוֹכַל גְּבִילוֹת לְתִיאַב' וְכַדְרָבָא בּוֹדֵק סְפִין וְנוֹתָן לֹו בְּד"א שְׂיִוְדְעִין בּוֹ שְׁמוֹחֲזָק שְׂלֵא יִתְעַלֵּף וּבְדִין מְוַחֲזָקָה לָא אִינְרִי כְּלָל הַתְּנָא אַבְל אִם אִין יוֹדְעִין שְׁהוּא מְוַחֲזָק אִין לִיתָן לְכַתְּחֵלָה לְשַׁחוּט דְּנוֹדַי הֵכִין הוּא פִּינוּ דְּלְכַתְּחֵלָה לָא סְמְכִינוּ אַרְנוּבָא דְּכָל הֵיכָא דְּאִיכָא לְבְרוּרִי מְבַרְרִינוּ אֵלָא ע"ס שְׂיִבְדְקָנוּ מוֹתַר לְשַׁחוּט וְזֶה בְּאֵדָם כְּשֵׁר אַבְל בְּמוֹמַר לְתִיאַבוּן וְנוֹדַי דְּבְרִיו שְׁלוֹ אִינוּ פְּלוּם דָּאָם נְתַעֲלַף גַּם הוּא יֵאכַל מְמַנָּה דְּנָהִי דְּלֹא שְׂבִיק הֵיחֲתָרָא כו' שְׁהֵרִי הֶר"ן ו"ל בְּחַדוּשֵׁיו פְּתַב גְּבִי כּוֹתִי וּבְכִפּוּרֵי שׁוֹ לְרִי"ף ו"ל וְגַם הֶרְשֵׁב"א בְּחַדוּשֵׁיו גְּבִי מוֹמַר כְּתַב דְּלִיכָא לְמִיחַשׁ דְּשַׁמָּא אִיחֲתַרְמִי לִיָּה דְּשִׁקָּה וּמַאֲכִילָה לָנוּ י"ל דְּחֻזְקָה עַל בֶּן דַּעַת שְׂאִין מְקַלְקַל שְׁחִיטָתוּ כֹּל שְׂרוּצָה לְשַׁחוּט שְׁחִיטָה הַגּוֹנָה יַע"ש מִשְׂא"כ בְּחִינְשֵׁי שְׂמָא נְתַעֲלַף וְנוֹדַי בְּרִי שְׁלוֹ לָאוּ פְּלוּם הוּא וְלִיכָא אֵלָא רְנוּבָא וּלְכַתְּחֵלָה לָא סְמְכִי אַרְנוּבָא אֵלָא בְּיוֹדְעִין שְׁהוּא מְוַחֲזָק וְשַׁחֲטָתָן כְּשִׁיר' בְּאִין יוֹדְעִין דְּסְמְכִינוּ אַרְנוּב' וְשַׁחֲטָתָן כְּשִׁירָה בְּרַגִּיל לְהַתְעַלֵּף וְעֵינָן מ"ש לְקָמָן בְּתוּ ד"ה מ"ט לָא אָמַר יַע"ש: כְּתַב הָרָא"ש ו"ל וּמְדַבְּרִי הֶרִי"ף ו"ל אִין לְהוֹכִיחַ אִי בְּעֵי מְוַחֲזָקִין יַע"ש וְיֵשׁ לְהַקְשׁוֹת דְּמַהֲהִיא בְּרִייתָא דְּאֶבְדוּ לֹו גְּדִיּוּ דְּמוֹכַח דְּלֹא בְּעֵינָן מְוַחֲזָקִין מְשַׁם מוֹכַח דְּלֹא בְּעֵינָן מְוַחֲזָקִין וְיֵשׁ לְיִישַׁב דַּה"ק דְּנוֹדַי לְרַבִּינָא בְּסַתְּם שְׂאִין אָנוּ יוֹדְעִין אִם הוּא מְוַחֲזָק אָסוּר עַד שְׂיֵאמַר בְּרִי לִי וְאִי לִיתָא לְפָנֵינוּ אָסוּר עַד שְׂיֵרָאוּ אַחֲרִים דְּלֹא סְבִירָא לִיָּה רֹוב מְצוּיָין מְוַחֲזָקִין הֵם וּמכ"ש דְּאִי יְדְעֵינוּ דְּרַגִּיל לְהַתְעַלֵּף דְּאָסוּר בְּלִיתָא לְפָנֵינוּ וְאִמּוֹרָאִי דְּמַבְתַּר רַבִּינָא מְסָקִי לַעֲלוּפִי לָא חֲזִינָנִי בְּלִיתָא לְפָנֵינוּ וְאִף בְּרַגִּיל לְהַתְעַלֵּף שְׂרִי בְּלִיתָא לְפָנֵינוּ מְדָאֵמַר לַעֲלוּפִי לָא חֲזִינָנִי וְלֹא אָמַר רֹוב מְוַחֲזָקִין כְּמוֹ דְּאָמַר בְּרֹוב מְצוּיָין כו' וּכְמ"ש הַב"י בְּסִי' א' וְהֶר"ן ו"ל ש"מ דְּטַעְמָא דְּאִי נְתַעֲלַף הֵיךְ אֹמַר לָנוּ וְלֹא הֵיךְ מַאֲכִילָה לָנוּ בְּסַפְקָא פִּינוּ שְׁהוּא מְוַחֲזָקָה וְנוֹדַי אוֹסְרָה דְּאִינוּ יוֹדַע כְּמָה שְׁקָה וּמִש"ה נּוֹתְנִין לְכַתְּחֵלָה ע"ס שְׂיֵשְׂאֵלְנוּ אַח"כ דְּאִי נָמִי מִיְשְׁתְּלִי שְׂרִי דִּיעֵבַד דְּלֹא יֵאֲכִילָנָה מְסַפְקָא וְלִפִּי זֶה אִין הוֹכְחָה מֵהֵרָב בְּרִייתָא דְּאֶבְדוּ לֹו גְּדִיּוּ וְתַרְגּוּלִיו דְּטַעְמָא

דלעלופי לא חיישינו שיהיה אומר לנו דהתם טעמא דרוב מצוין אצל שחיטה מוחזקין הו
אבל ברגיל להתעלף או שיודעין שזה תחילת שחיטתו דהנה ברגיל להתעלף אסור אף
דיעבד עד שיאמר ברי לי שלא נתעלפתי והלכה אין ראיה לומר פן וזה שכ' הרא"ש ו"ל
ולענן אי בעי מוחזקין ר"ל אי בעינו שיוחזק ג"פ בפני חכם או אף בדידענו שלא הוחזק
שזה תחילת שחיט' או ברגיל להתעלף אי ליתא לפנינו אין ראיה מהתם ואף דמסיק
לעלופי לא חיישינו אין ראיה ואח"כ מסיק דמדברי הרי"ף משמע דדין אחד למומחה
ומוחזק דהיכא דאיתא לפנינו צריף לשואלו אם נתעלף וליתא לפנינו שרי מההיא דמצא
תרנגולת בשוק והיינו דנקא בלא ידענו אי רגיל להתעלף אבל ברגיל להתעלף אסור
אף דיעבד בליתא לפנינו ויש עוד לפרש ולענן אי בעי מוחזקין שכ' הרא"ש דה"ק אי
בעי לשילוי ליה היכא דאית' לפנינו ור"ל דנותנין לו ע"ס שיבדקנו אי מוחזקין אי לאו
מהכא משמע לעלופי לא חיישינו דא"צ לשואלו לא בתחלה ולא בסוף פיון דאמ' לא
חיישינו ומהאי דמצא תרנגולת שחוט' לקמן אין ראיה והראשון נראה יותר.

ועיין מה שאכתוב עוד לקמן בזה בעזה"י: ומעתה פיון שביררנו באורף וברוחב פל
הפירושים בסוגיא הזאת וסלקנו פל היתדות ת"ל אתחיל בפירוש הסוגיא בעזה"י.
בפירוש"י בד"ה בודקין שיודע הלכות שחיטה עכ"ל פתב פן לומר דבודקין אותו אם יודע
ה"ש לא שבודקין אותו אם נתעלף או לא וכן הוא בהדיא בגמרא בודקין אותו אם יודע
לומר ה"ש פי רבינא בל"ק סובר דא"צ שאלה פלל לענן עילוף לא בתחלה ולא בסוף
וכן בלישנא בתרא מוחזקין אף שאין מומחין ואם שחט בודקין אם נתעלף אבל שאלת
מומחין א"צ פלל ועוד דנדאי הכין הוא דאל"כ אלא מוחזקין אף שאין מומחין ע"ס
שיבדקנו אח"כ אם הוא מומחה א"כ לא שייף לשון הפל פיון שמחוסר תיקון דאל"כ
תקשה קושית הרא"ש לשיטת הגאונים לוקי מתני כו' ולפי זה תמיהא לי מה ראו הגאונים
על פכה לומר דנותני' לו ע"ס שיבדקנו אם יודע ה"ש ושאלה אם נתעלפה ומנלן לאפוש
מחלוקת נימא דהנהו אמוראי סבירא להו כתרי לישני דרבינא לקולא ממש וא"צ שאלה
פלל, בין בידוע ה"ש ובין בנתעלף אף אי איתא לפנינו ובשלמא במומחין איכא למימר
דמדאמר רוב מצוין מומחין הם סבירא להו לגאונים דאף ברובא פל היכא דאיכא לברורי
מבררין ושאיני בדיקת י"ח טריפות דהנה טורח גדול ובדיקת הריאה דבקל יכול לבדקה
ע"י נפיחה בדיקנו וה"ה פאן דבקל יכול לשואלו ורבינא דאמר בל"ב לשאין מומחין
וסובר דא"צ שאלה היינו דכל המצוי אצל שחיטה מומחין הם משא"כ אמוראי דבתר
רבינא דמסיק רוב מצוין ולא אמר סתמא לשאין מומחין לא חיישי' ש"מ דרובא בלבד
הוא דהנה וכל היכא דאיכ' לברורי מבררין משא"כ בעילוף קשי' לי דמשמע מדברי
הרא"ש והטור בסימן א' דדין א' למומחה ומוחזק ועיין פרישה ס"ק יו"ד וכן פתב הטור
וא"א לא חילק באם הוא לפנינו צריף לשואלו אם הוא מוחזק ומנלן לאפוש מחלוקת
פיון דרבינא דאמר בלישנא קמא לעילוף לא חיישי' פלל והגמרא ג"כ לא מזכיר אלא
לעלופי לא חיישי' ולא רוב מוחזקין הם אלא לא חיישי' או שאין מצוי פלל עילוף בכו
דעת כמ"ש הרשב"א בחדושי' דף ד' ע"ב בשם הרמב"ן ד"ה ומיהו היכא דאיתא קמן
וא"כ אמאי הצריף שאלה לענן עילוף גם לענן מומחין יש להם ראי' מריש פסחים
וסוכרים דהתם גמי חזקה מחמת רובא הנה דרוב בני אדם בודקין בתיהם ליל י"ד וא"כ
חזינו דצריף לברורי מ"מ בעילוף קשה: וניחא לי דע"כ רבא ורב אשי ושאר אמוראי

דמסיק לעלופי לא תישינו היינו באי ליתא לפנינו אבל איתא צריק שאלה ולכתחלה נותנין ע"ס שיבדקנו דאל"ה אלא לא תישי' כלל ואף אי איתא לפנינו א"צ שאלה א"כ לוקי מתני' בהכי הפל שוחטין באין יודעין שהוא מוחזק דלעלופי לא תישינו וא"ל שאלה כלל ואי ידעין שזה תחילת שחיטתו או ביודעין שרגיל להתעלף אין נותנין לו אף ע"ס שישיאלנו אח"כ דלמא מישתלי ולא ישיאלנו שיאמר פרי לי ואסור אף דיעבד פסברת רמ"א בהג"ה בסי' א' סעיף ג' וכדמשמע מפשט לשונו דוקא באומר פרי לי דלא פשי"ף שם וכמ"ש התב"ש ואורח משור בסי' א' יע"ש ודיעבד פשר באומר פרי לי וליתא לפנינו אחרים רואין סגי ודוקא דיעבד דדמי לחש"ו דמועד ג"כ לקלקל דרגיל להתעלף אלא ודאי באין יודעין שהוא מוחזק צריק שאלה אם נתעלף ולא מצי לאוקמיה מתני' בהכי דלא שיני' הפל שוחטין פינו דמחוסר תיקון וכמ"ש הרא"ש לשיטת הגאונים במחזין ולקף מוכח שפיר דלכתחלה אין ליתן אלא ע"ס שישיאלנו אח"כ ומש"ה השנה הרא"ש ז"ל מומחה ומוחזק דאי איתא צריק שאלה: אלא דיש להקשות אמאי לא אוקמין הפל ברגיל להתעלף ע"י אחרים וע"ס שישיאלנו דאי נמי משתלי דיעבד ש"ד ע"י אחרים ושחיטתו פשי"ף דיעבד בלא אחרים ע"י שאלה שיאמר פרי לי אלא דלק"מ דלא שיני' הפל פינו דמחוסר תיקון ושמעין מיהת מהא דרגיל להתעלף ע"י אחרים לא פרי אלא דיעבד ולא לכתחלה דדמי לחש"ו דמועד לקלקל דאל"כ לוקי מתני' הפל ברגיל להתעלף ע"י אחרים ושחיטתו פשי"ף ע"י פרי בלא אחרים וכולן הא לאיני' נמי לא מיתוקמא וכולן וכעין קושית הרא"ש ז"ל אלא דאסור לכתחלה ודמי לחש"ו ובזה עלו דברי הרא"ש, ז"ל וכפי שיטת הגאונים ז"ל במ"ש פהוגן: ובד"ה מומחזין הו הלפ"ה לא בעי למיבדקה עכ"ל עיין במהרש"א שפירש דברי רש"י דא"צ למיבדקה בין בתחלה בין בסוף והוא פדעת ר"י בעל התו' בד"ה רוב מצוין וכפי מה שפי' רבינו ירוחם דבריו הביאו הב"י בסי' א' יע"ש והב"י מפרש דברי רש"י כבה"ע דיעבד א"צ למיבדק אבל לכתחלה אין מוסרין אף ע"ס שיבדקנו.

אבל הא לא ניחא לכולהו לפרש דברי רש"י כשיטת הגאונים דלא בעי למיבדקה לכתחלה אלא נותנין לו ע"ס שיבדקנו אח"כ דאי נמי מישתלי לאו איסורא קאכיל דמסתימ' לשון רש"י לא משמע כף אלא או דיעבד וכלישנא דגמרא בודקין אותו דהיינו דיעבד או דבין לכתחלה ובין דיעבד א"צ וממילא הוא פינו דיעבד א"צ אף באית' לפנינו דהנה לכתחלה וש"מ אף היכא דאיכא לברורי לא מבררין א"כ ה"ה לכתחלה נמי דמ"ש אבל אי הנה סבירא ליה כשיטת הגאונים הנה ליה לומר דלא בעינן לידע לכתחלה אלא ע"ס שיבדקנו אח"כ ומדכ' א"צ למיבדקה משמע דאדיעבד קאי וכלישנא דגמרא וממילא הוא הדין לכתחלה בלא על סמך שיבדקו וכדכתבנא.

נתעלף עמוס ח' ולא מישעי' נ"א לומד אף רגיל פאשה ורש"י לשיטתו' ודוק היטב: ובד"ה פי קוש' מהמניח נכרי בחנותו עכ"ל לכאורה מהא דאין השומר הנה ליה לפרש דמ"ש לא מוקי רבא פאפיי דמהמניח אין ראיה פדדחי לעיל מי קתני מניח המניח קתני כו' ונהי דנאמר דהא דאמר לעיל מי קתני המניח לאו לשנויי אליבא דאפיי אלא לאקשוני על רבא וכמ"ש התורה בד"ה המניח קתני דיעבד וא"כ מההיא דהמניח נמי קשי' לאפיי דאיהו אמר יוצא ונכנס ע"י חותף דווקא והתם אף בלא סמך כלל פרי או דנותנין לו יוצא ונכנס ע"ס שיחתוף פזית עכ"פ דא"נ מישתלי לאו איסורא קאכיל כדמוכח

מהמניח וכעין שיטת הגאונים ממנחם ע"ס שישאלנו כו' וכמ"ש לעיל באוקמתא דאבני
בכותי יע"ש מ"מ מהא דאין השומר נודאי דעדיף להביא ראיה מינן' דנותנין לכתחלה
אף בלא סמך פלל.

ובהא דאבני ולא אמר פרבא פי' רש"י ו"ל דיליף מהשומר את החנות דיוצא ונכנס
לכתחלה והיגו מאין השומר וא"כ קשי'. ויש ליישב מדאמר רבא לא אמר פאבני פי
קושץ' ואבני לא אמר פרבא כו' דמשמע שהן ענינים חלוקים והא ליתא דהא אבני ורבא
מחולקין בגופא אחד אי פותי ביוצא ונכנס שוחט לכתחלה או דיעבד דווקא א"כ הכי
הנה ליה למימר רבא לא אמר פאבני פי קושץ' ואבני התם נגע הקא לא נגע כו' דר"ל
דאבני איך הבין קושץ' רבא אבל מדאמר ואבני לא אמר פרבא משמע שהוא ענין בפ"ע
ולכך פירש"י דרבא לא אמר פאבני ביוצא ונכנס צריף חותף פזית בשר פי קושץ' היגו
מהמניח דוודאי מהתם ג"כ מוכח דיעבד א"צ פלום ולאבני אין קושץ' מהמניח דהיכא
דאיפא לברורי מבררין וכמ"ש התורה לעיל בד"ה המניח בתירוץ שנית יע"ש ולא
חש התלמוד לומר זה נהדר אמר ואבני לא אמר פרבא ר"ל ביוצא ונכנס אמאי לכתחלה
לא מהא דאין השומר ומשני התם נגע הקא לא נגע.

ואין למילף זה מזה ומה דמקשי ליה רבא לאבני מהמניח לענין שא"צ פזית בשר אף
דרבא בעצמו סובר פל היכא דאיפא לברורי מבררין דבא ומצאו פתבו התוספות דבאין
לפנינו שרי בד"ה אבל בא ומצאו כו' רש"י לא סבירא ליה פן דיש לחלק בין נכרי שמצאו
בצד הבור ובין שחיטה כמ"ש התורת חיים דהתם שנמצא בצד הבור מירפת שנקנס
שלא ברשות אבל במניח וכן אין השומר איירי במטהר יינו של נכרי ומש"ה מייתי רבא
שפיר ראיה עיין בתו"ח וכו', צריף לומר לשיטת הגאונים דבא ומצאו אף דיעבד בענין
פזית בשר נאי ליתא לפנינו, אסור דאל"כ אמאי אסור לכתחלה בע"ס פזית בשר דא"נ
מישתלי לאו איסורא קאכיל אלא דיש לחלק בין נכרי שנמצא בצד הבור ובין מצאו
ששחט אף לרבא וכמ"ש התורת חיים: עוד הנה נראה לכאורה לומר דוודאי רבא
דאותב' לעיל לאבני מאין השומר צריף לשיטת' הוא דאותב'ה וסבירא ליה אין צריף
לכתחלה משמע בפשטא דלישנא דמתני' משום דאיהו אית ליה בריש גיטין לפי שאין
עדים מצוין לקיימו משא"כ לרבה התם דאית ליה לפי שאין בקיאיין לשמה א"כ קושץ'
מה דמקשה התם תנן המביא גט במדינת הים ממדינה למדינה צריף הא באותה מדינה
אין צריף ומשני ל"ת כו' אלא בא"י אף ממדינה למדינה א"צ ופריף הא תני סיפא המביא
בא"י א"צ ומשני ה"א דיעבד ובפ' התוספות לעיל ע"א בד"ה אין השומר מוכרח הוא
דאל"כ ליתני רבותא טפי באותה מדינה במדינת הים צריף נאי לאשמעינן בא"י מסיפא
שמעינן ובתוספות בגיטין האריכו יע"ש וע"כ לרבה א"צ משמע נמי דיעבד ולא כמו
שתיקצו התוספות לעיל יע"ש וא"כ לאבני נמי אין קושץ' ורבא לשיטת' הוא דקושץ'
ליה מאין השומר וא"כ א"ש דרבא לא אמר פאבני דלכתחלה לא ביוצא ונכנס פי קושץ'
מאין השומר ואבני איפא לתרוצי דאין השומר צריף דיעבד הוא ר"ל דיעבד אין צריף
היין ניתר בעומד ע"ג אלא אף ביוצא ונכנס נהדר אמר אבני לא אמר פרבא ר"ל דיוצא
ונכנס לכתחלה עכ"פ בחותף פזית בשר דא"נ מישתלי לאו איסורא קאכיל דהא התם לא
שייף בנכרי שום דבר ומשני דאין ראי' מהת' דלא נגע והכ' נגע אבל רש"י לשיטת' שם
בגיטין דף ד' דמסיפא אין ראיה פלל דאימא דמיירי באותה מדינה עצמה יע"ש היטב נאי

מההיא היינו מרישא וא"צ ונדאי משמע לכתחלה לכ"ע ועיין במהרש"א ובמהר"ם מלוברלין ז"ל ובפני יהושע שם בחדושיו למסכת גיטין ומש"ה פירש להקפיד רבא לא אמר פאפיי: ובד"ה לא סבירא ליה הא דרבא דיהא ישראל מומר שוחט לכתחלה בבדיקת ספין עכ"ל משמע מלשונו דדיעבד מיהא שרי אף באין אחרים רואין אותו ולכתחלה אין לסמוך על סברא זו דלא שביק היתרא ואכיל איסורא.

ומה שהכריח אותו לזה ולא פ"י דאף דיעבד אסור פ"י דדש ביה פהיתרא דמ"א דהא לקמן דף ד' ע"ב מ"יטי סייעתא לרבא מברייטא הכל שוחטין ואפילו פותי וע"ל וישאל מומר כו' ודחי לה דלמא פדרב ע"נ במומר לע"ז וכיון דדחי לקמן לדרב ע"נ וקם בתיובתא ונדאי דתו הלכתא פרבא וכמו שאבאר לקמן וכן פתבו הפוסקים ולקמן אאריף בזה בעזה"י וא"כ איך יאמר דלא סבירא ליה הא דרבא ולכך פ"י דלכתחלה אין לסמוך על האי סברא דלא שביק היתרא ומברייטא דהכל שוחטין לקמן אימא דיעבד הוא פ"י דמסיק לעיל דאיכא הכל דיעבד ואי דתני נמי פותי וע"ל מה בכך הא כדאימא וקא כדאימא או פותי ביוצא ונכנס או בא ומצאו ע"י חותף כו' וע"ל נמי לשיטת הר"מ ז"ל שסובר דמומר לשאר עבירות בעי בדיקת ספין ונזקא ונהביאו הטור בסימן ב' וכמו שאבאר לקמן בסמוך וא"ש דכולהו הנה דיעבד דשוחט ע"ס שיבדקו הספין אחריו כו'.

וכוליהו חד דינא אית להו: ודע דלפי מ"ש הר"מ ז"ל ונהביאו הטור ג"כ בסימן ב' דמומר לשאר עבירות בעי בדיקת ספין א"כ אמאי לא אוקמי מתני' בהכי הכל שוחטין במומר לשאר עבירות ונדאי אין לומר דסובר במומר לשאר עבירות לא מהני בדיק' ספין דקיי"ל מומר לד"א לא הנה מומר לכה"ת כול' ויש ליישב ושיטת' פבר נתבאר או פדעת ר"י בעל התו' או פדעת העיטור ולא פשיטת הגאונים ולשיטת הגאונים צ"ל דלא סבירא ליה הא דרבא דאף דיעבד אסור באין עומד על גביו ישראל פשר וקא דקתני לקמן בבריי' הכל שוחטין ואפ"י ישראל מומר יש לדחות מומר לע"ז בפעם אחת או בצנעא או בשאר גונוי וליכא סייעתא לרבא אף דאיתותב רב ע"נ כמו שאבאר לקמן בס"ד ומש"ה א"ש דאל"כ לוקמי הכ"ש בישאל לע"ג דאי נמי לא ידקדקו יפה או דאמי למיטעי אף באין אחרים מה בכך הא דיעבד שרי ועיין מ"ש לקמן בברייטא שחיטת פותי מותרת ובתוס' בד"ה מ"ט לא אמר פשמעת' יעוין שם וכאן אין להאריף בזה: גמרא לדבריו דאפיי קאמר וליה לא סבירא ליה ר"ל דלא סבירא ליה לאוקמי מתני' בכותי אלא בישאל מומר דבדין הוא שתקדום שחיטת ישראל מומר לדין פותי כמ"ש מהרש"א ז"ל בשם בעל המאור.

וכמו שאבאר בתוספות בד"ה מ"ט לא אמר פשמעתיה ואה"נ דרבא מוקי לקמן אידך הכל שוחטין לאתויי פותי לקמן דף י"ז. ויש טועים ומקשין איך יאמר דלא סבירא ליה הא מוקי לקמן אידך הכל בכותי וקושיא וסברא נפסדת היא כמ"ש פאן.

וכבר היה אפשר לפרש אפילו אי יתבין להו פולהו טעותייהו דת"ק דלא סבירא ליה היינו במצאו ששחט לא מהני חותף פזית בשר וכת"ק דרשב"ג דף ד' ע"א דבדלא פתיבא לא מהני אחזיק ביה וכמ"ש הרשב"א הביאו הטור בסימן ב' והב"י דהלכה כת"ק דרשב"ג ומש"ה לא מוקי מתני' בהכי דלא פהלכתא ומתני' דלקמן בעע"ג או ביוצא ונכנס וקא דלא קשי מנכרי שנמצא בצד הבור דאלמא דיעבד בלא חותף נמי מהני וה"ה

לת"ק י"ל דשאני התם שנגכנס שלא ברשותוכמ"ש התורת חיים הבאתיו לעיל אלא דאין צורך לזה דלי לא סבירא לאוקמיה מתני' דהכי בכותי דין הוא שתקדום דין שחיטת ישראל מומר לדין שחיטת פותי וכמ"ש בעל המאור יע"ש: ובתוספות בד"ה קסבר פותים גרי אריות הן כו' ומומר אוכל נבילות להכעיס עיין בחדושינו לקמן דף ד' ע"א גבי אומר רבא ישראל מומר ושם אבאר בעזה"י נדע דאף דפלוגתא דתנאי היא אי פותים גרי אריות הן או גרי אמת ולקמן ד' ע"ב תניא בברייתא הפל שוחטין ואפילו פותי אלמא איפא מ"ד גרי אמת הן מ"מ לא ניקח ליה לרב אשי לאוקמי מתני' דלא פהלקתא דאיהו: סבירא ליה דגרי אריות הן והא דלא אומר דסבירא ליה כת"ק דרשב"ג דלא מהני חותף כזית בשור ולשיטת התוספות בד"ה בא ומצאו ששחט א"ש ולשיטת התורת חיים י"ל דזה הנה די במה דלא אומר פרבא אבל פאביי אמאי לא אומר דישאל ע"ג שוחט לכתחלה ויוצא ונגכנס דיעבד בלא חותף ומשום הכי אומר גרי אריות הן ודי לסתור בזה הקושא דלא אומר פתרוניהו.

ומיהו באמת איפא למימר דוקא חותף לאביי ביוצא ונגכנס לעיפובא דהא מחלק בין יין נסוף לשחיטה: ובד"ה מ"ט לא אומר פשמעתיה תימא כו' ויש לומר דקמיינתא איבעי ליה לאוקמי' פשמעתין' עכ"ל וכתב מהרש"א ז"ל בשם בעל המאור דבדין הוא שתקדום דין שחיטת ישראל מומר לדין שחיטת פותי שהרי עצאום לבסוף פנקרים יע"ש והנה נראה לומר לפי מ"ש לעיל דהנה מצי לאוקמי' מתני' במומר לתיאבון בבודק ספין בד"א שיודעין שמוחזק אבל אין יודעין לכתחלה לא ישחוט או התו' סברי פשיטת הגאונים וקפי מ"ש הב"י בסימן א' דדעת ר"י הוא פשיטת הגאונים וא"כ באין יודעין שהווא מוחזק נותנין לו ע"ס שישאלנו אח"כ ובמומר ברי דידי' לאו כמ"ש לעיל ובשלמ' למיחוש שפא יארע לו איזו קלקול לא חיישינו משא"כ באין יודעין שהווא מוחזק חיישי' שפא יתעלף וישנה באונס ולא יאמר לנו פיון דגם לדידי' אי מתרמי פהאי יאכל ממנה כ"ש דלא חייש אלפני עור כה"ג ולא הנה אלא רובא ולכתחלה לא סמכינן ארובא ודיעבד שחיטתו פשירה דסמכינן ארובא וברגיל להתעלף או שנה תחילת שחיטתו בעינן אחרים רואין וכמ"ש פל זה לעיל ומש"ה מקשי שפיר קמיינתא הנה ליה לאוקמי' פשמעתין' והנה א"ש וכולן משא"כ אי מוקמינן לקמיינתא בכותי לא א"ש וכולן יש ליישב מ"ש התוספות ב' ע"ב בד"ה איילמא אחש"ו דדייקי שפיר מרבא דהא באמת גם לרבא א"ש וכולן כמו לרבינא שהקשו התוספות ד"ה דליתיה קמן תימא דמשמע איתא קמן לא מהני דאל"כ לוקמי' הפל ביודעין ושחי' פשירה באין יודעין ואחרים ביזע דלא גמיר ועיין שם במהר"מ מלובלין ושאר מפרשים הכי נמי איפא לאוקמי' במומר ואי קשי' הא דכתבו התו' במתני' ד"ה שפא יקלקלו שהקשו לרש"י הא מסיפא שמעינן לה דרבא הוא דדייק לקמן ולדידיה לא קאי וכולן אלא אחש"ו והא באמת מצי קאי וכולן אפה דמרבינן מהפל וכמ"ש יש לומר דרש"י לשיטתו שכ' רוב מצויין הלכא לא בעי למיבדקה ופשטא דלישנא משמע פפי מה שפי' הב"י דבריו דסובר כבה"ע א"כ קשה קושית מהרש"א אמאי לא אוקי מתני' בהכי וצ"ל כתי' הט"ז דלא שייך ושחיטתו פשירה בלא שום תיקון וא"כ תו לא מצינו לאוקמי' מתני' הפל שוחטין ביודעין שהווא מוחזק ושחיטתו פשירה באין יודעין בלא תיקון דהא ברי דידיה פמאן דליתא דמי דמומר לתיאבון הוא אלא ארובא סמכינן ושחי' פשירה משמע ע"י תיקון ונהי דבכותי ע"י חותף ולתני' שני של תו'

ד"ה המניח דאי ליתא לפנינו פשר מ"מ שינה שפיר ושחיתתן פשיטה ע"י תיקון דאי איתא לפנינו מבררין ואי אכיל נדאי שרי אבל במומר נהי דאי איתא לפנינו ואמר דנתעלה אסור מ"מ שחיתתן פשיטה ע"י תיקון ליתא דאם יאמר שלא נתעלה אמירה דידיה לית ביה משא אלא על רובא סמכינן ולא שינה תיקון וזה לשיטת רש"י אבל לשיטת התוס' אין הכי נמי דמוקמינן הכי וכדכתיבנ': ודע דבכותי נמי מצינו לומר פן הפל שוחטין ביודעין שהו' מוחזק ביוצא ונכנס אבל אין יודעין שהוא מוחזק אסור לכתחלה דלא מירמת מה שהוא באונס וכמ"ש לעיל שם בשם הר"ן דדייק אמאי מותר ביוצא ונכנס בכותי דלמא אירע לו איזה אונס ובאונס לא מירמת ובהאתיו לעיל.

ודיעבד שרי דסמכינן ארובא ואי ידעין דרגיל להתעלה בעינן אחרים רואין אותו ואי דלכתחלה רשאי ליתן לו באין יודעין ע"ס שינתנו לו פזית בשר אח"כ דאי נמי מןשתלי לאו איסורא עביד מ"מ מצינו לאוקמי' הפל ביודעין ובאין יודעין בלא ע"ס חותה פזית בשר אין ליתן לכתחלה ושחיתתן פשיטה דיעבד ואין להאריך: וזה לשון הר"ן ז"ל בחמש שיטות בחידושי' לחולין באוקמתא דכותי כו' אבל בהמה דידי' ששחט אוכלין ממנה אפי' לא יאכל הוא ממנה ולא חיישינן שמא אירע לו א' מהדברים הפוסלין את השחיטה ויאכיל אותה דלפסול שלא מדעת לא חיישינן וכן כתב הרשב"א בחידושי' דאין קלוקלי שחיטה יוצא מן דעת הרוצה לשחוט פהוגן ועיין בר"ן אצל הרי"ף יע"ש דאל"כ איך שרי רבא ביוצא ונכנס והא שריותיה דידיה משום דנתפס פגנב וכל שלא מדעת לא נתפס פגנב עכ"ל וה"נ כפי מ"ש דבאין יודעין אסור לכתחלה ובי"ד סי' ב' אבאר בזה בעזה"י ועיין בכר"ח סי' ב' ובתב"ש סי' א' וב' ולענין מומר להכעיס אי פסול באחרים רואין או פשר ואי לכתחלה או דיעבד אבאר במימרא דרבא לקמן מומר לתיאבון באורף גם לענין צדוקי ובקיתוסי אי דינו פכותי קודם שגזרו עליהם אבאר שם ועיין בי"ד סי' ב' ובאחרונים יע"ש: ת"ר שחיתת כותי מותרת בד"א פשיטראל ע"ג אבל בא ומצאו חותה פזית בשר ונותן לו אכלו מותר לאכול משחיתתו וא"ל אסור לאכול משחיתתו עכ"ל דע דהא דאין מוסרין לחש"ו לכתחלה באחרים רואין אותן כתב הרשב"א בד' שיטות והר"ן בחמש שיטות תרי טעמי א' שמא לא ידקדקו הגי אחרים לראות יפה או דמועדין הן לקלקל ואיכא משום בל תשחית דאסור לנבל בהמה טהורה ודיעבד לא חיישינן שמא לא ראו יפה.

ובגדול דלא גמיר איכא דעות הרשב"א והרא"ש והטור דשוחט לכתחלה והיינו טעמא דאי מעשיו מקולקלים כמו חש"ו וכן כתב הרשב"א בחידושי' דף ד' ובת"ה יע"ש. ועוד יש לחלק בגדול שרי לכתחלה אחרים רואין דלא גזרינן אטו אין אחרים רואין שייסברו שזה גמיר הוא ואי משום שינתנו לזה יאמר להם שאינו גמיר ה"ש משא"כ בחש"ו גזרינן דלמא יתנו להם באין אחרים רואין.

ועיין בפרישה בסי' א' ס"ק כ"ו ובכר"ח גבי ידע דלא גמיר בסימן א' אלא אי הוה טעמא דגזרינן אטו אין אחרים א"כ בכותי אמאי שרי לכתחלה באחרים ע"ג ולא גזרינן אטו אין אחרים משא"כ אי טעמא דלמא לא ידקדקו יפה לראות וכותי כל מעשיו מתוקנים או דא"נ לא ידקדקו יפה הו"ל ביוצא ונכנס דשרי דיעבד בלא חותה פזית בשר לחד תי' של תוספת ד"ה המניח ועיין מה שכתבו שם נמצא דיש שלשה טעמים בדבר זה דאין

שוחטין לכתחלה וכמ"ש: והנה רש"י ז"ל פ"א שחיטת פותי מותרת לכתחלה ומלשון הברייטא אין ראיה דאיפא למימר דיעבד וגדולה מזו בס"פ לולב הגזול קטן היודע לשחוט מותר לאכול משחיטתו איפא מאן דמפרש דיעבד וכ"ש הכא שיש לפרושי פן והחילוק בין בא ומצאו דהתם בעינן פזית בפשר דיעבד וע"ג בלא פזית בפשר שרי אלא דפי' פן משום דבין לאבני ובין לרבא שרי לכתחלה בע"ג עכ"פ ואף למאן דסובר דינע דלא גמיר אסור לכתחלה באחרים רואין שאני פותי דמומחה ומוחזק שרי לכתחלה פהאי גוונא באחרים רואין אותו: פתב הריטב"א ז"ל בחדושו דהנה למירמי רישא אסיפא בלא אבני ורבא עכ"ל ר"ל דקשיא דיוקים אהדדי דמרישא משמע ע"ג לכתחלה וינצא ונכנס דיעבד ומסיפא משמע דוקא בא ומצאו הא ינצא ונכנס לכתחלה ולשנויי נמי יוצא ונכנס בא ומצאו קרי או ע"ג קרי ויש לומר דלא מצי למירמי רישא אסיפא דע"ג לכתחלה וינצא ונכנס דיעבד בלא חותף ובא ומצאו בחותף ואי לימא אסור.

ועיין מ"ש לקמן גבי לאבני קשיא סיפא ולרבא קשיא רישא והא דאמר בא ומצאו חותף אשמעינן דבלא חותף אסור דלא דמי לנכרי שנמצא בצד הבור או פרש"ב"ג דכל מצוה שהחזיקו בה פותים הרבה מדקדקין וסומך עליהם: (דף ד' ע"א) גמרא פיוצא בו מצא דקוריא של ציפורין קוטע ראשו של אחר מהן אכלו כו' יראה לי דבא לאשמעינן דשוונן הנה בא ומצאו ששחט כמו מצא בידו דקוריא של ציפורין ומיירי שעשאן למוכרו בשוק דאי לעצמן ודאי מותר לאכול מהן בלא חותף פזית ונותן לו כמ"ש לעיל בשם הר"ן בחמש שיטות באוקמתא דכתי דכל לעצמו ודאי שחט פראוי דחזקה על פן דעת שאין קלקולי שחיטה יוצא מתחת ידו אלא דמצא דקוריא למכור בשוק וקמ"ל מה במצא דקוריא ונדאי לעיפובא הא דחותף ונותן לו ואי לימא לפנינו אסור פיון דידיה הוא שוחט מאן גטיר ליה אף בבא ומצאו ששחט בהמת ישראל לעיפובא בעינן פזית בפשר דלא כמ"ש התוס' לעיל בד"ה אבל בא ומצאו דלרבא אי לימא לפנינו שרי כמו בנכרי שנמצא בצד הבור אלא כמ"ש התורת חיים הבאתיו לעיל יע"ש.

אבל אם נאמר כמ"ש התוספות לעיל צריף לומר דאשמעינן דאף בעוף סמכינו עלה במה דאוכל הפותי ממנה דה"א בבמה דיש לעיקר שחיטה עיקר מן התורה דכתיב ונבחת הוא דאמרינו פיון דאחזיק.

בהו פותי מיןזהר זהירי ביה משא"כ בעוף דלדין נמי מהיקשא דנאת תורת הבהמה ועוף נפקא ברפ"ב לקמן ה"א דלא זהירי בהו פותים קמ"ל דאפ"ה מיןזהר זהירי ביה וע' מ"ש לקמן בהא ודלמא אין שחיטה ע"ש גמרא אבי דייק מרישא רבא דייק מסיפא עכ"ל הנה אבני דייק מרישא דיוצא ונכנס לכתחלה לא שפיר קשה לאבני סיפא דבא ומצאו הא יוצא ונכנס לא צריף פזית בפשר ואי דאה"נ וכמ"ש התו' לעיל ד"ה המניח דכל היכא דאיפא לברורי מבררין ואי לימא לפנינו שרי משא"כ בא ומצאו דאי לימא לפנינו אסור ובזה מדויק לישנא דברייטא דקתני בא ומצאו חותף פזית בפשר כו' ואם לאו אסור ולא קתני ואם לא אכלו דה"א דווקא כי איתא ולא אכלו ולכך אמר ואם לאו ר"ל שאינו נותן לו או שאין לפנינו אסור ואבני אמר לעיל ואם לא אכלו וא"כ משמע דווקא באית' לפנינו ולא אכלו הא לימא לפנינו שרי אלא דא"כ קשיא יוצא ונכנס לכתחלה נמי ע"ס שיתנו

לו פזית בְּשֵׁר וּכְשִׁיטת הַגְּאוּנִים שְׁפִתְבְּנו לְעִיל דַּא"נ מִיְשָׁתְלִי לָאוּ אִיסוּרָא הוּא וּמַש"ה
מְקֻשָּׁה וְלֹאבֵי קִשִׁי סִיפָא פִּינָן דְּעַל כ"פ מוּכַח דְּדִיעֵבַד לָא בְּעִינָן חוּמְתָהּ כּו'.

וּמִשְׁנֵי יוֹצֵא וְנִכְנַס בָּא וּמְלָאוּ קָרִי לִיה ר"ל דְּלֹא מִיְשָׁתְרִי דִיעֵבַד אֱלָא בְּחוּמְתָהּ פְּזִית בְּשֵׁר
וְאִי לִיתָא אָסוּר דְּאִבֵּי לְשִׁיטְתִּי דְּמַחְלָק בֵּין שְׁחִיטָה לִינן נֶסֶף דְּהֵתָם לָא נִגְעָה וְהִכָּא נִגְעָה
וְאִין רְאִיָּה מִהַמְנִיחַ לְכָאן וּלְכָה אִי לִיתָא לְפָנֵינוּ אִף דִיעֵבַד אָסוּר וּלְכַתְחֻלָּהּ אָסוּר ע"ס
שְׁיִתְנוּ לּוֹ אַח"כ דִּילְמָא מִיְשָׁתְלִי וְלֹא יִתְנוּ לּוֹ אַחֲרֵי כֵן כּו'.

אֲבָל לְשִׁיטת ר"י בְּעַל הַתּוֹ' אוֹ לְשִׁיטת בַּה"ע דְּרֹב מְצוּיָן אֲצֵל שְׁחִיטָה מְנוּחִין הֵם וְאִי
אִיתָא לְפָנֵינוּ א"צ שְׁאֵלָה וְאִפ"ה אִין לִיתָן לְכַתְחֻלָּהּ אִף ע"ס שְׁיִבְדְּקֵנוּ אַח"כ וּכְפִל' הַב"י
בְּסִי' א' יַע"ש וַא"כ מֵאִי קוּשְׁיָ' לֹאבֵי מְסִיפָא אִימָא דִּינִצָּא וְנִכְנַס דִיעֵבַד שְׁרִי בְּלֹא חוּמְתָהּ
פְּזִית בְּשֵׁר בָּאִין לְפָנֵינוּ וְכָא וּמְצָאוּ לֹא נִיְתָר כ"א ע"י חוּמְתָהּ דְּנִקָּא וַא"כ אִין רְאִיָּה מְסִיפָא
לְהִיפּוֹף וּמ"מ לְכַתְחֻלָּהּ לֹא וְכִמוֹ בְּמִנְחִין בָּאִין יוֹדְעִין וְה"נ דְּכִנּוּתִי בְּאִיתָא לְפָנֵינוּ
מְבָרְרִין וְלִיתָא לְפָנֵינוּ שְׁרִי כַּמ"ש אָמַר אֲבֵי חוּמְתָהּ פְּזִית בְּשֵׁר וְהִינּוּ בְּאִיתָא לְפָנֵינוּ
וְשָׂמָא מְשׁוּם דְּבִבְרִיתָא לֹא הִנּוּכְרָא בְּפִי דְּבָאִין לְפָנֵינוּ אָסוּר בְּבָא וּמְצָאוּ אֱלָא אֲכָלוּ כּו'
וַא"כ הִנּוּ לְאִשְׁמְעִינָן בִּינִצָּא וְנִכְנַס ג"כ דְּבָאִית' לְפָנֵינוּ צְרִיף חוּמְתָהּ פְּזִית בְּשֵׁר.

וְאִין לְהִקְשׁוֹת דְּאִי הִנּוּ תְּנִי יוֹצֵא וְנִכְנַס ה"א דְּכָאן הוּא דְּמַהֲנֵי חוּמְתָהּ דַּא"נ הִלְכָה כַּת"ק
דְּרִשְׁבָּ"ג דְּכָל דְּלֹא פְּתִיבָא לֹא סְמִכִין עֲלֵיהּ מ"מ ה"א דְּהֵף בְּחִינָה הוּא לְחוּמְרָא דְּאִי לֹא
אֲכִיל אָסוּר מְשֵׂא"כ בָּא וּמְצָאוּ דְּהַבְּחִינָה הוּא דְּאִי אֲכָלוּ שְׁרִי וְלִיתָא לְפָנֵינוּ אָסוּר וּקְמ"ל
פְּרִשְׁבָּ"ג דְּסוּמְכִין עֲלֵיהּ בְּמַצָּה שְׁהַחֲזִיקוּ בָּהּ יֵשׁ לֹמַר דְּהָא מְסִיפָא שְׁמַעִינָן לָהּ דְּמַצָּא
דְּקוּרִיא שֶׁל צִיפְרִין דְּסְמִכִין עֲלֵיהּ וַא"כ בְּבָא וּמְצָאוּ הִנּוּ לְאִשְׁמְעִינָן רְבוּתָא טְפִי דְּאִף
יוֹצֵא וְנִכְנַס בְּאִית' לְפָנֵינוּ צְרִיף פְּזִית בְּשֵׁר דְּהָא לֹא הִנּוּכְרָא בְּפִי בְּבִרְיָתָא דְּאִי לִיתָא לְפָנֵינוּ
אָסוּר בְּבָא וּמְצָאוּ וְעִינָן מ"ש בְּדַבְּרֵי רַבָּא: רַבָּא דִּינִיק מְסִיפָא וּפִירִש"י דִּינִצָּא וְנִכְנַס לֹא
מְצָרִיף תַּנָּא בְּדִיקָה אֱלָא בְּבָא וּמְצָאוּ.

וְהִדִּין עִמּוֹ דְּלֹא מוּכַח מְכָאן אֱלָא דִּינִצָּא וְנִכְנַס א"צ פְּזִית בְּשֵׁר אֲבָל הָא וְנִדְּאִי דְּלֹא שְׁמַעִינָן
דִּינִצָּא וְנִכְנַס שְׁרִי לְכַתְחֻלָּהּ דְּאִימָא דְּוּנִקָּא דִיעֵבַד וְלֹא לְכַתְחֻלָּהּ וְאִפְשָׁר דְּאִף בְּאִיתָא א"צ
פְּזִית בְּשֵׁר וְאִפ"ה אִין לִיתָן לְכַתְחֻלָּהּ ע"ס שְׁיִתְנוּ לּוֹ פְּזִית בְּשֵׁר וְלֹא סְמִכִין אִשְׁמַעֲמָא
דְּמִירְתָּת וְכִמוֹ לְשִׁיטת בַּה"ע דְּאִי שְׁחַט א"צ שְׁאֵלָה פְּלִל וּלְכַתְחֻלָּהּ לֹא יִשְׁחוּט וְאִף דְּהִיכָּא
דְּשְׁחַט אִמָּאִי לֹא בְּדִקִּינָן לִיה דְּלַעֲגָן זֶה הִנּוּ פְּלַכְתְּחֻלָּהּ אִפ"ה דִיעֵבַד לֹא שְׁאֲלִינָן לִיה ה"ה
בְּכוּתִי אִי שְׁחַט א"צ פְּזִית בְּשֵׁר וְאִף אִיתָא לְפָנֵינוּ דְּסְמִכִין אִמִּירְתָּת וְאִפ"ה לְכַתְחֻלָּהּ לֹא
סְמִכִין אִשְׁמַעֲמָא דְּמִירְתָּת וְשִׁיטת רִש"י בְּרֹב מְצוּיָן פְּתַב הַב"י שְׁהוּא פְּשִׁיטת בַּה"ע וּכְבָר
גְּתַבָּאָר לְעִיל בְּאִנְרָף וְלְשִׁיטת הַגְּאוּנִים ה"ק אֲבֵי דִינִיק מְרִישָׁא רַבָּא דִּינִיק מְסִיפָא נוּכַל
לֹמַר דְּדִינִיק מְסִיפָא פֶּל דְּבָרִיו דִּינִצָּא וְנִכְנַס לְכַתְחֻלָּהּ שְׁרִי בְּלֹא ע"ס פְּלִל וּמַכ"ש דִיעֵבַד
דְּאִי אִיתָא לְפָנֵינוּ א"צ לִיתָן לּוֹ פְּזִית בְּשֵׁר פְּלִל דְּאִי בִּינִצָּא וְנִכְנַס בָּאִין לְפָנֵינוּ שְׁרִי וּבְאִיתָא
לְפָנֵינוּ פֶּל הִיכָּא דְּאִיפָּא לְבָרוּרִי מְבָרְרִין וְכָא וּמְצָאוּ אִף בְּלִיתָא אָסוּר כַּמ"ש הַת"ח לְעִיל
דְּלֹא דְּמִי לְנִכְרִי שְׁנַמְצָא בְּצַד הַבּוּר בְּנִכְנַס שְׁלֹא בְּרִשׁוּת א"כ בִּינִצָּא וְנִכְנַס שְׁרִי לְכַתְחֻלָּהּ
ע"ס שְׁיִתְנוּ לּוֹ פְּזִית בְּשֵׁר וַא"כ מְתַנִּי בְּמָאִי מְנוּחִין לָהּ הַפֶּל שְׁחַטִּין אִם בִּינִצָּא וְנִכְנַס
ע"ס הָא לֹא שְׁיִיף הַפֶּל פִּינָן דְּמַחְסוּר תִּקּוּן כַּמ"ש הָרָא"ש לְשִׁיטת הַגְּאוּנִים דַּא"כ תְּקֻשָּׁה
קוּשְׁיַת הָרָא"ש בְּהָא דְּרֹב מְצוּיָן וְהַתַּבָּאָר לְעִיל נָאִי בַעַע"ג מֵאִי אֲרִיָּא עַע"ג בִּינִצָּא וְנִכְנַס

נְמִי ע"ס שְׁיִתְּנוּ לוֹ וְאִין זֶה קִוְשֵׁי וְעֵינִין וְלִשְׁיטת ר"י אִם הִיא דְעָה שְׁלִישִׁית א"ש טְפִי דְבָא וּמְצָאוּ לְרַבָּא חוּמְהָ הֵינְנוּ בְּאִיתָ לְפָנֵינוּ וְאִי לִיתָא שְׁרִי פִינּוּ דְרַבָּא מְדַמָּה שְׁחִיטָה לִינִין נְסוּף וּכְמ"ש הַתּוֹ בַּד"ה אָבֵל בָּא וּמְצָאוּ דְלָא כַת"ח וְא"כ בִּינְצָא וְנִכְנַס ע"כ אַף בְּאִיתָ לְפָנֵינוּ א"צ חוּמְהָ פְּזִית בְּשֵׁר וּמְמִילָא דְאַף לְכַתְּחֵלָּ שְׁרִי לִיתָן לוֹ אַף בְּלֵא ע"ס שְׁיִתְּנוּ לוֹ אַח"כ דַּל"כ אֲמַאי דִּיעֲבַד בְּאִיתָ לְפָנֵינוּ א"צ חוּמְהָ הָא הֵנּוּ כְּלַכְתְּחֵלָּה וְכֹלְהָ מְלִתָּא דִּינִיק רַבָּא מְסִיפָא לְפִי שְׁיִטָּה זֹו.

וּפִי ר"י בְּעַל הַתּוֹס' הוּא פִי מְוָרְוּחַ בְּכֹלְהָ שְׁמַעְתִּין וּכְמ"ש לְעֵיל: שָׁם וְדַלְמָא סִימְנָא יְהִיב בְּגוּוּיָה לְפִירֵש"י שְׁפִי דְקוּרְיָא מְחֻרְוֹת פְּרִיָּה מְעִיקְרָא וְדַלְמָא הִיא דְשְׁחִיט שְׁפִיר שְׁנָתָן סִימְן בְּמַנְיָן הַמְחֻרְוֹת שֶׁהוּא ג' או' ד' וְרֵאשׁ הַמְחֻרְוֹת.

וּמְשַׁנֵּי בְּמַכְנִיסֵן תַּחַת כְּנָפֵיו וּפְרִיָּה וְדַלְמָא הִיא דְשְׁחִיט שְׁפִיר דְבִצְפּוֹר גּוּפָא יְהִיב סִימְנָא וּלְפִי הַתּוֹ פְּרִיָּה וְדַלְמָא הִיא דְשְׁחִיט צְפוֹר שְׁנָתָן סִימְן בְּגוּף הָעוֹף וּמְשַׁנֵּי בְּמַכְנִיסֵן תַּחַת כְּנָפֵיו וּפְרִיָּה וְדַלְמָא סִימְנָא יְהִיב בְּגוּוּיָה פִי בְּהֵאֵי רִישֵׁיהָ אָבֵל מְלִשׁוֹן רִש"י דַּלְמָא הִיא דְשְׁחִיט שְׁפִיר וְזֶה הֵיךְ מְפִירוּ לֹא מְשַׁמַּע פֶּן שְׁנָתָן סִי בְּמַנְיָן יַע"ש: וְדַלְמָא קְסָבְרִי כּוֹתִים אִין שְׁחִיטָה לְעוֹף מִן הַתּוֹרָה וְלִיטְעָמִיָּה כּוֹ עכ"ל וְאַף שְׁפַתְבוּ הַתּוֹ לְעֵיל ד"ה אָבֵל בָּא וּמְצָאוּ דְלְרַבָּא בָּא וּמְצָאוּ שְׁרִי בְּלִיתָא לְפָנֵינוּ בְּלֵא חוּמְהָ פְּזִית בְּשֵׁר יַע"ש וְא"כ מַאי קוּשְׁיָא דְהָא הַבְּחִינָה הוּא לְהַחְמִיר י"ל בְּשֵׁלְמָא בָּא וּמְצָאוּ שְׁפִיר סְמַכִּינָן עַל בְּחִינָה דְאִי אָכִיל סְמַכִּינָן אֲמִירַתָּ נְמִי וְאִי לֹא יֹאכַל אָסוּר דְמָה שְׁנוּתָנִין לוֹ הוּא דְאִי לֹא יֹאכַל דְאָסוּר מִשָּׂא"כ בְּמְצָא דְקוּרְיָא שֶׁל צִיפְרִין דְלָא מִירַתָּ דְשִׁלוּ הֵן וְעֲשָׂאֵן לְמַכְּוֹר בְּשׁוּק וְנִדְאִי דְאִי לִיתָא אָסוּר וְעִיקָר הִיתְרָא מֵה שִׁיאַכַל פְּרִיָּה שְׁפִיר וְדַלְמָא קְסָבְרִי כּוֹתִים אִין שְׁחִיטָה לְעוֹף מִן הַתּוֹרָה וְהָא דְאָמַר וְלִיטְעָמִיָּה שְׁהִיָּה כּוֹ מִי כְּתִיבִי לֹא אָבָא וּמְצָאוּ קְשִׁיָּא לִיָּה דְהֵתָם אִיפָּא לְשִׁנּוּי דְמָה שְׁנוּתָנִין לוֹ הוּא לְבְרוּרִי שְׂאֵם לֹא יֹאכַל וּמכ"ש לְרַבָּא דְהִלְכְתָּא פְּנוּתִיהָ אֲלֵא דְקְשִׁיָּא לִיָּה לְמָה לָּהּ לְהַקְשׁוֹת וְדַלְמָא אִין שְׁחִיטָה לְעוֹף מִן הַתּוֹרָה וְאֲמַאי לֹא בְּפִשִׁיטוֹת לְעַנְיָן דְקוּרְיָא דַּלְמָא לֹא אַחְזִיק בַּהּ הִלְכוֹת שְׁחִיטָה וְרִש"י שְׁפִי וְלִיטְעָמִיָּה הֵךְ זְבִיחָה דְכְּתִיב בְּבָקָר וּבְצֹאֵן מִי כְּתִיבִי אֲפֹשֶׁר דְסוֹבֵר כְּמ"ש הַת"ק דִּישׁ לְחַלֵּק בֵּין נְמְצָא בְּצַד הַבּוֹר וְאָבָא וּמְצָאוּ נְמִי קְשִׁיָּא: לְשׁוֹן הַרִיטְב"א ז"ל אֲלֵא בֵּין דְאַחְזִיק כּוֹ וּמָה דְקֹאֲרִי לִיָּה דְסוֹבֵר בְּהֵמָה דְאִית לִיָּה עִיקָר מִן הַתּוֹרָה אֲמַרִינָן אַחְזִיק אָבֵל עוֹף אִין לוֹ עִיקָר מִן הַתּוֹרָה עכ"ל ר"ל דְהַמְקַשָּׁה דְפְרִיָּה וְדַלְמָא קְסָבְרִי כּוֹתִים אִין שְׁחִיטָה לְעוֹף מִן הַתּוֹרָה וְאִיָּה לֹא הַקְשָׁה שְׁהִיָּה דְרָסָה מִי כְּתִיבִי אֲלֵא דְבַהֲמָה דְעִיקָר כְּתִיב זְבִיחָה אֲמַרִינָן דְמַהֲנִי לְאַחְזִיק מִשָּׂא"כ עוֹף דְמַהֲיָקְשָׁא נְפָקָא בְּרַפ"ב זֹאת תּוֹרַת.

בְּהֵמָה וְעוֹף נְפָקָא. מֵה שְׂאֵמַר שְׁהִיָּה דְרָסָה חֲלָדָה הַגְּרָמָא וְעִיקָר אֲגַבִּי שְׁהִיָּה דְרָסָה חֲלָדָה עִיקָר דְסָפִין פְּגוּמָה דְלֹא מִינְכַר נְקִיט נְמִי הַגְּרָמָא דְמִינְכַר הוּא כְּמ"ש הַתּוֹ ב' ע"ב ד"ה שְׂמָא יִשְׁהוּ וּבִיּוֹרָה דְעָה אָכְתוּב בְּזֶה בְּדִין הַקְּרָאִים בְּזִמְן הִזָּה גַם מֵה שְׂאֵמַר בְּכָל הַסּוּגְיָא חוּמְהָ פְּזִית בְּשֵׁר וְנוֹתָן לוֹ בְּדוּוּקָא נְקִיט פְּזִית דְחֻצֵי שְׁיַעוֹר לר"ל מְוָתֵר מִן הַתּוֹרָה וּבְדְרַבְּנָן לֹא מַהֲנִי הַחֻצוֹת וְלר"י דְאָמַר חֻצֵי שְׁיַעוֹר אָסוּר מִן הַתּוֹרָה אֲפֹשֶׁר דְלֹא הַחֻצוֹת בְּפַחוֹת מְכּוּזִית וּבְכּוּזִית הַחֻצוֹת אוֹ דְסַתָּם אָכִילָה בְּכּוּזִית הוּא וְעֵינִי בְּרִישׁ הִלְכוֹת חֻמְצָא וּמְצָה בְּמִשְׁנָה לְמִלְחָה אִי סַתָּם אָכִילָה בְּכּוּזִית וְהִלְכְתָּא אֲתִי לְזַמֵּר בְּכ"ש לֹאִסוּרָא אוֹ סַתָּם אָכִילָה בְּכ"ש וְהִלְכְתָּא שְׂאִין עוֹנְשִׁין בְּכ"ש וְעֵינִי בְּהִלְכוֹת מְלָכִים בְּר"י שְׁפַתָּב כָּל הַשְׁיַעוֹרִין לִישְׂרָאֵל

לא לב"נ ובמקום אחר הארכנו בו: ע"ש ואחזיק ולא אחזיק בדלא פתיבי תנאי היא ר"ל אי הנה חזקה וסמכינו עליהו או לא הנה חזקה וז"ש ולא אחזיק ר"ל או לא הנה חזקה וריטב"א גורס ואחזיק בדלא פתיבא תנאי היא יע"ש ומ"ש הריטב"א אי אחזיק לדין או נהי דאחזיק לדידהו לדין לא אחזיק ר"ל אי יש לסמוך עליו גם לדין דאף דאוכל ממנו יש לנו לאסור לאכול משחיטתו דאף דאחזיק פעמים עובר ואין לאכול משחיטתו אף בחותף פזית כו': לא בקיאי בשומור ר"ל לשם מצה ונהי דבקיאיין בשומור דחומין מ"מ לא בקיאי לשם מצה ולצאת בלילה ראשונה בעינן שומור קמ"ל דבקיאיין בשומור לשם מצה ולא זו דמותרת אלא אף לצאת ידי חובה לילה הראשונה יוצא ועיין מ"ש בתוספות בד"ה מצת פותי מותרת: ובתו' בד"ה מצת פותי מותרת וא"ת והאיך יוצא בה וקא חשידי אלפני ענר וי"ל שלא אכל פותי מצה אחרת כל הלילה כ"א זו עכ"ל קושיותם לא תלוי במה שפ"י דבעיסה של ישראל מיירי דא"צ מצת פותי דלמא אית ליה מצה אחרת דיוצא בה ועיין במהרש"א בגיטין דף יו"ד שפ"י דקא דלא קשיא להו ארישא איה מותר לאכול דלמא לא שמר מחומין פיון דחשידי לעבור אלפני ענר וי"ל שרואה ישראל והפיר קודם אפ"ה שלא החמיץ וע"ש ולפי זה נקיט רישא מצת פותי מותרת דפשיטא הוא פיון שהפיר ישראל שלא החמיץ אלא אידי דסיפא דיוצא בה וקא דפריד פשיטא אסיפא ומשני מ"ד לא בקיאי בשומור דמשמע דהם עצמן לא בקיאי בדין זה דבעי שומור לשם מצה ואמאי לא משני דא"נ בקיאי בשומור קמ"ל דסמכינו עליהו באם לא אכל אלא ממצה זו הפותי כל הלילה אנו נמי רשאין לצאת בה דמרישא לא שמעינן זה דקא דמותר לישראל לאכול הימנו במכירו שלא החמיץ ואם נאמר דרישא איירי באין מכירו פריד שפיר ש דמותרת אלא סמכינו עלי' באכל ממנה בכתיבא ואחזיק או בכתיבא לחוד ה"ה דסמכינו עליו בשומור לשם מצה באכל הפותי ממנה ומשני מ"ד דלא בקיאי פלל בשומור ק ומיהו ק לתו' נמי י"ל כן דפריד ליתני מצת פותי מותרת לחוד וע"כ בלא הפיר בה שלא החמיץ דאל"כ פשיטא אלא סמכינו אחומין ה"ה אשומור.

אבל למ"ש בספר פני יהושע בגיטין דרישא ע"כ מיירי בהפיר בה ישראל דאל"כ הא איפא שומור דרבנן ולת"ק בדלא פתיבא לאמהני אחזוק יע"ש היטב א"כ אף באמת ע"כ רישא מיירי בהפיר שלא החמיץ.

וא"כ הוי לשנויי דקמ"ל דסמכינו עליהו באם אכל הפותי דמרישא לא מוכח דבהפיר בה מיירי ומיהו י"ל דאפתי לא ידע במאי פליגי ת"ק ורשב"ג ובהא אמר דפליגי בלא אחזיק וכתיבא וא"כ איפא למימר דאחזיק ולא פתיבא או פתיבא ולא אחזיק מהני לת"ק ולרשב"ג דווקא אחזיק וא"כ שער פריד דהיה יכול להשמיענו מצת פותי מותרת בלא הפיר בה ישראל ומשני מ"ד לא בקיאי בשומור.

אבל לפי מה דמסיק דפליג באחזיק ולא פתיבא לת"ק לא מהני וכ"ש דרבנן לא מהני ומצת פותי מותרת ע"כ בהפיר בה שלא החמיץ אה"נ דמצי לשנויי כמ"ש ומה שיש לדקדק בסוגיא זו ובתורה ד"ה א"ב עיין גיטין: וראיתי עוד בספר פני יהושע בגיטין שכתב דרבא לא ס"ל פ"ש ב"ג דאחזיק מהני וא"כ הא דאמר לעיל מ"ט לא אמר כשמעתייה הנינו דרישא הו"ל לאוקמיה במומר ולא בכותי דאיך יאמר ושחיטתו פשיטה

בְּחֻמְתָּהּ וְהָא לָא סְמַכִּינָן עֲלֵיהּ דְּרַבָּא פְּרָשְׁבָּ"ג לָא סְבִירָא לֵיהּ יַע"ש וְאַנִּי אֹמֵר אַף אֵי
הָאָמֵת פֶּה בְּלֹא ה' דְּהִלְכָה כַּת"ק דְּרַשְׁבָּ"ג כַּמ"ש הַרְשָׁבָ"א הִבִּיאוּ הַב"י בְּסִי' ב' מ"מ נֹפֶל
לְאוֹקְמִיָּה קַמְיָתָא פְּשַׁמְעָתִיהּ בְּכוּתִי יוֹצֵא וְנִכְנָס לְכַתְחֻלָּהּ וּבָא וּמְצָאוּ דִיעֵבֵד בְּלֹא חֻמְתָּהּ
אֵי נְמִי בְּחֻמְתָּהּ לְבְרוּרֵי וְאֵי לָא אֲכִיל אֲסוּר לְאַכּוֹל וְלִיתָא לְפָנֵינוּ שְׂרִי וְהַתּוֹס' לְשִׁיטְתֵינָהּ
בְּד"ה אֲבָל בָּא וּמְצָאוּ מַהֲהִיא דְּהַנְּכָרִי שְׁנִמְצָא בְּצַד הַבּוֹר דִּיעֵבֵד בְּלִיתָא לְפָנֵינוּ שְׂרִי
וּמִש"ה הַנִּיחוּ בְּקוֹשְׁיָא ד"ה מ"ט לָא אָמַר: גּוֹפָא אָמַר רַבָּא יִשְׂרָאֵל מוּמָר אוֹכֵל נְבִילוֹת
לְתִיבְּבוֹן יִשְׂרָאֵל בּוֹדֵק סְפִין וְנוֹתֵן לוֹ עַכ"ל הֵנָּה פְּפִי פְּשֻׁטָא דְּלִישְׁנָא מִשְׁמַע דְּוִקָא מוּמָר
לְאוֹתוֹ דְּבָר אֲבָל מוּמָר לְתִיבְּבוֹן לְשַׁאֲר עֲבִירוֹת א"צ בְּדִיקַת סְפִין דְּמוּמָר לְד"א לָא הֵנָּה
מוּמָר לְכָל הַתּוֹרָה כְּוִלָּה וְזֶה דַּעַת הַרְשָׁבָ"א בְּחֻדוּשֵׁיוּ וּבַת"ה וְעֵינֵי' ב"י בְּסִי' ב' וְרַבָּא דְּאָמַר
יִשְׂרָאֵל מוּמָר מִשְׁמַע דְּרַגִּיל בְּכָף כַּמ"ש הַפּוֹסְקִים דְּמוּמָר מִשְׁמַע שְׁעֵבֵר הַרְבֵּה פְּעֻמִּים
יַע"ש וְכ"כ הַת"ח פָּאן דְּוִקָא רַגִּיל בְּכָף אֲבָל בְּפ"א אֵין צְרִיף בְּדִיקַת סְפִין וְהִבִּיא רַאָּה
מִפ"ד דְּהִלְכוֹת שְׁחִיטָה מְדַבְּרֵי הַר"מ דְּמִי שְׁהוּא פְּסוּל לְעֵדוֹת בְּעֲבִירָה מִן הָעֲבִירוֹת הַר"ז
שׁוֹחֵט וְא"צ בְּדִיקַת סְפִין הֵנָּה מַה שְׁהִבִּיא רַאָּה מִפ"ד יֵשׁ לְדַחֲוֹתָהּ כַּמ"ש הַב"י בְּסִי' ב'
דְּשִׁאֲנֵי מוּמָר לְשַׁאֲר עֲבִירוֹת דְּבַפ"א א"צ בְּדִיקַת סְפִין אֲבָל מוּמָר לְאוֹתוֹ דְּבָר אַף בְּפ"א
צְרִיף בְּדִיקַת סְפִין אֲלֵא דַּהֲכ"מ בְּעֵצְמוֹ בְּפ"ד מַה"ש פְּתַב וְז"ל סְבִירַת רַבִּינוּ דְּכָל שְׁאִינוּ
אֲלֵא פ"א א"צ בְּדִיקַת סְפִין דְּרַבָּא אָמַר דְּוִקָא מוּמָר לְכָף יַע"ש וּבְוִדָּא פְּשֻׁט דְּבְרֵי מוּרִין
דְּאַף בְּשְׁחִיטָה בְּעֵינֵי הַרְבֵּה פְּעֻמִּים וְלֹא כַּפְר"ח בְּסִימָן ב' ס"ק כ"ב דְּהַמְעִינֵן יִרְאֵה שְׁדַבְּרֵי
בְּכ"מ סוֹתֵרִין דְּבְרֵי שִׁבְב"י וְאַנִּי רוֹאֵה תוֹרָתוֹ שֶׁל הַפְּהֵן הַגְּדוֹל צְרוּפָה וּבְרוּרָה שְׁפַתְב
בְּסִי' ב' ס"ק כ' וְכַמ"ש בְּש"ע סִי' קִי"ט סְעִיף ז' דְּהַחֲשׂוּד בְּדַבְּרֵי מַעִיד בְּשֶׁל אַחֲרִים וְלֹא
בְּשֶׁל עֲצָמוֹ דְּעַל לְפָנֵי עוֹר חוֹשֵׁשׁ שְׁאִין לוֹ הַנְּאָה מִיְנִיָּה וּמִש"ה בְּפ"א בְּשֶׁל אַחֲרִים נֶאֱמָן
בְּבוֹדֵק סְפִין דְּאִינוּ חֲשׂוּד בְּשֶׁל אַחֲרִים וּבְשֶׁל עֲצָמוֹ ר"ל בְּבַהֲמָה שְׁלוֹ אַף בְּפ"א צְרִיף
לְבַדּוֹק לוֹ סְפִין אִם רוֹצֵה יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁר לְאַכּוֹל מִמֶּנּוּ אֲבָל אִם רַגִּיל בְּכָף אֲפִילוּ לְאַחֲרִים
אֵין נֶאֱמָן לְאוֹתוֹ דְּבָר וְאֵין חִילּוּק בֵּין לְאוֹתוֹ דְּבָר לְשַׁאֲר עֲבִירוֹת דְּבְכָל עֵינֵן צְרִיף בְּדִיקַת
סְפִין פִּינּוּ דְּחֻזֵּינּוּ דְּפַקֵּר לְתַאֲנוּתוֹ חִיּוּשֵׁינּוּ שְׁמָא לֹא מְקַיֵּים שׁוּם מְצוּהָ כְּהִלְכַת' וּבְדִיקַת סְפִין
דְּאִית בִּיָּה טוֹרַח חִיּוּשֵׁינּוּ וּמִיָּהּ כִּי בְּדַק שְׂרִי דְּלֹא שְׁבִיק הִיִּתְרָא וְאֲכִיל אִסּוּרָא.

וְעֵינֵי' בְּסִי' קִי"ט ס"ק י"ח שְׁפִינִים וְכ' אֲבָל בְּמוּמָר שְׁהוּא מוּעֵד לְכָף אִינוּ נֶאֱמָן בְּשֶׁל אַחֲרִים
וְהִרְאֵה מְקוּם לְסִי' ב' ס"ק כ' וּבְסִימָן קכ"ז ס"ק י"ט וְהוּא ט"ס וְצ"ל ס"ק כ' יַע"ש בְּאַנְרָף.
וּמ"ש שְׁפִין פְּתַב בְּסִי' ב' ס"ק כ' שֶׁם לֹא פְּתַב בְּפִי לְחַלֵּק בֵּין מוּמָר לְפ"א אֲלֵא שֶׁם כ'
דְּבַכ"מ מִיְרֵי לְאַחֲרִים מִמִּילָא דְּכֵן הוּא דְּבְמוּמָר אַף בְּשֶׁל אַחֲרִים אִינוּ נֶאֱמָן וְלֹא זֶה בְּלִבְד
אֲלֵא אַף בְּמוּמָר לְשַׁאֲר עֲבִירוֹת צְרִיף בְּדִיקַת סְפִין וְטַעְמָא אַף דְּמוּמָר לְד"א לָא הֵנָּה מוּמָר
לְכָל הַתּוֹרָה כְּוִלָּה וְנֶאֱמָן לְהַעִיד אַף בְּשֶׁל עֲצָמוֹ כְּמוֹ שְׁמוּכַח בְּש"ף סִי' קכ"ז ס"ק כ' וְכֵן
מִתְּשׁוּבַת הַרְשָׁבָ"א סִי' ח"ל דְּמוּמָר לְשַׁאֲר עֲבִירוֹת נֶאֱמָן מ"מ שְׁאֵנִי בְּדִיקַת סְפִין דְּאִית
בִּיָּה טוֹרַח חִיּוּשֵׁינּוּ דְּלָמָּא לֹא יִדְקַדֵּק בִּיָּה פִּינּוּ דְּחֻזֵּינּוּ דְּעַקֵּר לְתַאֲנוּתוֹ שְׁמָא לֹא מְקַיֵּים שׁוּם
מְצוּהָ כְּהִלְכַתָּא וְהֵינּוּ דְּוִקָא כַּה"ג דְּאִית בִּיָּה טוֹרַח אֲמָרִינּוּ הִכִּי וְזֶה שְׁפִינִים בְּס"ק כ' וְל'
הַרְבֵּ שְׁכ' דִּינוּ כְּמוּמָר אִינוּ מְדוּקְדָּק לְפ"ז יַע"ש בְּסִי' ב' ר"ל דְּבַפ"א לְאוֹתוֹ דְּבָר לָא הֵנָּה
כְּמוּמָר וְרַגִּיל דְּבַפ"א נֶאֱמָן בְּשֶׁל אַחֲרִים אַף לְאוֹתוֹ דְּבָר וּבְמוּמָר וְרַגִּיל אַף לְשַׁאֲר עֲבִירוֹת
אִינוּ נֶאֱמָן לְעֵינֵן בְּדִיק' סְפִין וְכַמ"ש פָּאן וּבְחֻדוּשֵׁינּוּ לִי"ד נֶאֱרִיף בַּהּ בַּעַז"ה: וְלִפִּי זֶה רַבָּא
דַּאֵמ' יִשְׂרָאֵל מוּמָר אֲפֻשֵׁר דְּוִקָא נְקִיט מוּמָר דְּאַף בְּשֶׁל אַחֲרִים אִינוּ נֶאֱמָן הָא בְּפ"א שׁוֹחֵט

בְּהַמַּת אַחֲרֵים בְּלֹא בְּדִיקָה סִפִּין דְּהַחֲשׂוּד לְדַבֵּר מְעִיד בְּשֵׁל אַחֲרֵים כַּמֵּ"ש בַּש"ע סִי קִי"ט
ס"ז וְהוּא דַּעַת הַר"מ ז"ל יַע"ש בַּב"י וְהָא דְנִקְטֵי לְאוֹתוֹ דְּבַר וְלֹא לְשַׁאֲרַ עֲבִירוֹת
לְאַשְׁמְעִינוּ אַף לְאוֹתוֹ דְּבַר בְּעֵינֵי דְנוֹקָא מוֹמְרַ בְּשֵׁל אַחֲרֵים אוּ דְלֹא גִימָא פִּינּוּ דְדַשׁ בִּי
פְּהִיטְרָא דְמִיָּא וְהַכ"מ בַּפ"ז מַה"ש לֹא כ' אֶלְא דַּרְב' רַבּוֹת' נִקְטֵי אִפִּי מוֹמְרַ לְאוֹתוֹ דְּבַר
דִּי בְּבִדְיַת סִפִּין וְלִפִּי מ"ש י"ל אֶפִּילוּ לְאוֹתוֹ דְּבַר דְנוֹקָא מוֹמְרַ וְרַגִּיל בְּכַף וְדוֹקָא לְתִיאָבוֹן
אַבְל לְהַכְעִיס הֵנָּה מִיִּן לְכָל הַתּוֹרָה כְּנֹלָה וְאָסוּר אַף בְּיִשְׂרָאֵל עַע"ג לְדַעַת הַר"מ ז"ל
בְּהַלְכוֹת רוּצָח פ"ד דְּהֵנָּה מוֹמְרַ לְכָל הַתּוֹרָה כְּנֹלָה וְעֵינֵי בְּכּוֹר שׁוֹר בַּע"ז כ"ו ע"ב יַע"ש
מִשְׁמַע וְדַאי דְכָל לְהַכְעִיס הֵנָּה מוֹמְרַ לְכָל הַתּוֹרָה כְּנֹלָה וְדִינוּ כְּעַפּוֹ"ם אַבְל הָרֵא"ש זצ"ל
וְהַרְשָׁב"א וּמַרְש"י מִשְׁמַע דְּלְהַכְעִיס מוֹמְרַ הֵנָּה וְלֹא מִיִּן מְשׁוּם דַּבַּע"ז כ"ו ע"ב פְּלִיגֵי רַב
אַחָא וְרַבִּינָא לְהַכְעִיס אִי הֵנָּה מוֹמְרַ אוּ לֹא וְקִי"ל לְקוֹלָא פֶּל הֵיכָא דְפְּלִיגֵי רַב אַחָא וְרַבִּינָא
כַּמֵּ"ש לְקַמֵּן דָּף צ"ג בַּפַּג"ה יַע"ש וּמַש"ה הַלְכָה דְלֹא הֵנָּה מִיִּן וְכִינּוּ שְׁכּוֹ הַרְשָׁב"א פֶּסֶק
דְּבִישְׂרָאֵל עַע"ג שְׂרִי דִיעֵבַד וּמַרְש"י נְמִי נִרְאָה פֶּן דַּעַתוֹ שְׁפַתַּב בְּאוֹקִימְתָא דַּרְב אִשִּׁי אַבְל
לְהַכְעִיס לֹא דְמוֹעֵד לְנַבְל בְּיַדִּים מִשְׁמַע בְּאַחֲרֵים רוֹאִין שְׂרִי וּבְאִין אַחֲרֵים חִיִּישִׁינוּ שְׁמָא
מְנַבְל בְּיַדִּים דְמוֹמְרַ הוּא וְאַף בְּשֵׁל אַחֲרֵים אִין לוֹ נְאַמְנוֹת דָּאֵם הוּא עוֹבֵר כ"ש דְלִית לִיה
לְפָנֵי עוֹר בַּכַּה"ג אַבְל לְשַׁאֲרַ עֲבִירוֹת נְאַמֵּן לְהַעֲיִד וְאַף בְּשֵׁל עַצְמוֹ וְדַעַת הָרֵא"ש וְתוֹס'
לְעִיל ד"ה קְסַבֵּר פּוֹתִים סְבִירָא לְהוּ דְלֹא הֵנָּה מוֹמְרַ לְכָל הַתּוֹרָה לְהַכְעִיס מְדַכְתַּב, הָרֵא"ש
טַעְמָא דְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ לְזַבְחוֹ וְתִפּוּק לִיה דְדִינוּ כְּעַפּוֹ"ם אֶלְא דְלֹא כְּעַפּוֹ"ם וּמ"מ מִמְעַט
מְקַרָּא דְוַזְבְּחָת מִי שְׁהוּא מְאַמֵּן בְּזַבְּיחָה מִשְׁא"כ בְּמוֹמְרַ לְהַכְעִיס לְאוֹתוֹ דְּבַר וּמ"מ מְדַבְּרִי
הַתּוֹס' ד"ה קְסַבֵּר אִין הִכְרַע אִי סְבִירִי דְלְהַכְעִיס מִיִּן הוּא וְעֵינֵי בַב"י סִי ב' אִי מוֹמְרַ לֹא
לְהַכְעִיס וְלֹא לְתִיאָבוֹן לְהָרֵא"ש פֶּסוּל וְלְהָר"ן פֶּשֶׁר וְדַעַת הָר"ן נִרְאָה פְּדַעַת הַר"מ בַּפ"ד
מְהַלְכוֹת רוּצָח יַע"ש.

וְלִפִּי דְבַרִּי הַרְשָׁב"א נְקִיט רַבָּא מוֹמְרַ לְתִיאָבוֹן בּוֹדֵק סִפִּין וְלְהַכְעִיס דְנוֹקָא דִיעֵבַד בְּיִשְׂרָאֵל
עַע"ג וְלִישׁ מִי שְׁסוֹבֵר דָּאֵף לְכַתְחַלָּה בְּאַחֲרֵים רוֹאִין ל בַּת"ה לְהַרְשָׁב"א יַע"ש הֵיטֵב:
וּכְבֵּר כְּתַבְנוּ לְשִׁיטַת הַרְמַב"ם ז"ל וְנִדְאִי אַף מִי שְׁהוּא מוֹמְרַ לְשַׁאֲרַ עֲבִירוֹת נְאַמֵּן לְשַׁאֲרַ
דְּבָרִים וּבַתְנָאִי לְתִיאָבוֹן וְדוֹקָא בְּדִיקַת סִפִּין שְׁיִשׁ בַּה טְוֵרַח וְלַבְדּוֹק מְפַגְמָה פֶּל שְׁהוּ וְיִשׁ
בַּה דְקִדּוּק גְּדוּל סוֹבֵר דָּאֵף בְּמוֹמְרַ לְשַׁאֲרַ עֲבִירוֹת בְּעֵינֵי בְּדִיקַת סִפִּין וְיִשׁ לוֹ רְאָיִה מְהֵאִי
בְּרִייתָא דְלְקַמֵּן הַפֶּל שׁוֹחֲטִין וְאַפִּילוּ יִשְׂרָאֵל מוֹמְרַ יַע"ש וְלְקַמֵּן אַבְאָר עוֹד בְּהֵאִי בְּרִייתָא
וְדִינֵי חֲשׂוֹד וַע"א נְאַמֵּן בְּאִיסוּרֵין הֵלֵא הֵם מְקוֹר נּוֹבַע וְלֹא עַת הָאֶסְרַף פְּהָ וְאַי"ה בִּי"ד סִי
קִי"ט אַבְאָר: ע"ש חֲמַצָּן שֶׁל עוֹבְרֵי עֲבִירָה פִּירִש"י ז"ל שְׁאִין מְבַעְרִין חֲמַצָּן בְּפֶסַח מְפָנִי
הַפְּסִידָה עַכ"ל וְר"ל דְאִי מִשְׁכַּח לְהוּ בְּתַר זְמַן אִיסוּרָא אִין חוֹשְׁשִׁין לְכַף וּמִשְׁהִין אוֹתוֹ עַד
לְאַחַר הַפְּסַח מְפָנִי הַפְּסַד מְמוֹן שְׁלֵהֵם אַפ"ה מְוֹתֵר לְאַחַר הַפְּסַח מִיַּד דְאִי בְּמִשְׁהִין אוֹתוֹ
בְּכּוֹנָה אַף קוֹנָדִם זְמַן אִיסוּרוֹ הָרִי הֵן מוֹמְרִין לְהַכְעִיס לְאוֹתוֹ דְּבַר דְּהָא הֵנָּה יְכוּל לְבַטְלוֹ
וּמִיָּהוּ יִשׁ לוֹמַר פֶּל שְׁאִין מְבַטְלוּ בְּלֵב שְׁלָם אִין הַבִּיטוּל פְּלוּם וְעֵינֵי בַא"ח הַלְכוֹת פֶּסַח
אַבְל אִי הֵנָּה מְהֵנִי בִיטוּל כַּה"ג לֹא הֵנָּה א"ש הָא דְאָמַר סְבִיר' הָא מְנִי ר"י הִיא מ"מ לֹא
הֵנָּה אָסוּר אֶלְא מְדַרְבְּנָן אֶלְא כַּמֵּ"ש דְלֹא הֵנָּה בִיטוּל פֶּלֶל אוּ דְשְׁכַחוּ מְלַבְטְלוּ וְהֵנָּה
דְאוֹרֵייתָא וְעֵינֵי בְּאוֹרַח חַיִּים הַלְכוֹת פֶּסַח בְּדִין בִּיטוּל יַע"ש: וְדַע שְׁיִשׁ לְתַמּוּהָ מֵאִי מִיִּתִי
רְאָיִה מְהֵא דְחֲמַצָּן שֶׁל עוֹבְרֵי עֲבִירָה דְהָא קִי"ל מוֹמְרַ לְד"א לֹא הֵנָּה מוֹמְרַ לְכָל הַתּוֹרָה
וְא"כ נְהִי דְחֲשִׁידִי לְעַבּוֹר עַל לֹא דְבַל יִרְאָה מ"מ אֶלְאֵו דְלֹא תֹאכַל חֲמַצָּן לֹא יְדַעִי דְעַבְרִי

ומש"ה אמריןן דהחליפו בשל עפ"ם אבל בחשוד לאותו דבר אימא פיון דדש ביה
דהיתרא דמא.

וראייתי להת"ח ז"ל שפתיב בהא דלימא מסייע הפל שוחטין ואפילו כותי דמחמץן של
עוברי עבירה ליכא סייעתא מעליא דאיכא למימר נהי דחשידי לעבור בב"י מ"מ לא
חשידי לאכול חמץ שעבר עליו הפסח ואיסור אכילת חמץ חמירא עכ"ל ואני תמה
דאפילו קצת סייעתא ליכא דהא קיי"ל מומר לד"א לא הנה מומר לכל התורה פולה
ומ"ש הת"ח דאיסור אכילת חמץ חמירא יפה פתב דנהי דקיי"ל בי"ד סי' קי"ט ס"ה
דהחשוד לדבר חמור חשוד לדבר הקל ממנו ואפילו אם נאמר דבשניהם שוין נמי הדין
כך וכמו שנאריך בחדושינו בסי' קי"ט א"ה מ"מ הא ודאי דאכילה חמור להם מב"י
דהנה לאו שאין בו מעשה ואכילה עושה מעשה ולוקה עליו ואפילו למה דמסיק דר"ש
הוא דחמץ שעבר עליו הפסח מדרבנן הוא וא"כ שפיר יש ראיה דהחשוד לדבר חמור
חשוד לדבר קל מ"מ אפשר איסור אכילה חמור בעיני הבריות מבל יראה וכה"ג לא הוי
חשוד לדבר קל ועיין באחרונים סי' קי"ט ואפשר מדנקוט חמץן של עוברי עבירה דהיינו
לתיאבון אמאי הא אפילו מומר להכעיס לענין ב"י הא רבא אית ליה בסנהדרין בפרק
זה בורר דף כ"ז דמומר להכעיס פשר לעדות אלמא דלא הנה מומר לכל התורה פולה
דלא פדעת הר"מ ז"ל פ"ד מהלכות רוצח ופ"ב מעכו"ם וי"א מהלכות גזילה ועיין
בתב"ש סי' ב' ודלא כר"ן ג"כ וא"כ ע"כ דחמץן של עוברי עבירה היינו שחשוד לאכול
חמץ שעבר עליו הפסח פי לא משפח להחליף ומ"מ פי משפח להחליף לא שביק היתרא
ואכיל איסורא ומ"ש רש"י חמץן של עוברי עבירה שאין מבער מפניהם פסידו היינו
למסקנא דמסיק ר"ש הוא וא"כ אף שאין אנו יודעין שמוסרין לאכול חמץ שעבר עליו
הפסח מ"מ מומר לדבר החמור הנה חשוד לדבר הקל שנה מן התורה וזה מדרבנן ונאמר
שגם בעיני הבריות ב"י חמור יותר מן אכילה ומש"ה צריך לטעמא שהן מחליפין אלא
שכל זה לא יועיל ולא יציל דאימא דאה"נ דחמץן של עוברי עבירה היינו להכעיס ואפ"ה
שרי אחר הפסח לרבא דאית ליה בסנהדרין דחשוד להכעיס בד"א לא הנה חשוד לכל
התורה ואולי לישנא דברייתא משמע ליה בעוברי עבירה לתיאבון וז"ש תנא דמסייע
לך לרבא וצ"ע: (ע"ב) בפירוש"י בד"ה מיד ואע"ג דלא שקה כדי לאפות כו' עכ"ל ולפי
זה מותר היינו בהנאה דגזרו על פתן כמ"ש התוספות בד"ה מותר מיד ולפירוש"י לאו
בבצק מירי ומה שקשה א"כ איך סבריה כר"י וקא של נכרים נמי אסור לר"י כבר פתבו
הרשב"א ז"ל בד' שיטות וק"ל ב"ד בחמש שיטות ובעל המאור דהנהו רבנן סברי פדהנה
סבר רב אחא בר יעקב בפכ"ש דר"י יליף שאור דאכילה משאור דראיה דשל אחרים
שרי דלא הדר רב אחא בר יעקב מחמת תיובתא אלא מסברא דנפשיה ובתוס' אבאר
בזה: ובד"ה מפני שהן מחליפין כו' ואע"ג דהשתא נמי אסור הוא לגביהם דמיתגני כו'
דא"כ מצינו דמים לחמץ בפסח עכ"ל נראה דה"ק דנדאי איסורי הנאה אם החליפין
אסורין למחליף עצמו מדרבנן וכמו שאבאר לקמן א"ה וא"כ פיון דמסיק ר"ש הוא
דחמץ שעבר עליו הפסח מדרבנן אסור ולאחרים נמי אסור כמו דמוכח מסוגיא דכאן
דאמר ר"ש הוא ואי ר"ש למה לי טעמא שהן מחליפין אלא ודאי אף לר"ש דקנסא קניס
אפ"ה אסור לכל ישראל וכן הוא הלכה וא"כ אמאי שרי ליקח מהן דאמאי נימא שהחליף
דלא מרויח פלוס דכמו שהיה מתחלה מדרבנן מטעם קנס ה"ה עכשיו נמי קנסיה למחליף

עצמו ולמה יטרח להחליף וע"ז תי' דכל מה דאפשר למיעבד פורתא בהיתרא עביד דקל הוא להם חליפי חמץ מחמץ עצמו שעבר עליו הפסח וכתב ולדין מיהא שרי דלא קנסו אלא למחליף עצמו ולא לאחרים כה"ג דמדאורייתא אין לה איסורי.

הנאה שתופסים דמיהם כ"א ע"ז והקדש ושביעית ומדרבנן הוא דקנסי ולאחרים לא קנסו ומ"ש דמיתנהי מחמץ שעבר הפסח ר"ל אף דיעבד אסור למחליף עצמו מטעם קנס למחליף עצמו שעבר ונהנה מאיסורי הנאה וכתב וי"א שאף למחליף עצמו מותר והקשה דא"כ מצינו דמים לחמץ בפסח וכבר פתבו התוספות והפוסקים דהא דמצינו דמים אין ראיה דלכתחלה אסור להחליף ולא מדי מפסיד ליה.

והא ודאי צריכא רבה ליישב דברי רש"י ו"ל ועיין בספר אשל אברהם שכתב ליישב דברי רש"י ו"ל דה"ק דבעיא בנדריים ע"כ דיעבד קאמר מהו בחליפין דאי לכתחלה מאי מיבעי ליה תפשוט דא"כ מצינו דמים לחמץ בפסח ובתו' אבאר ודבר חכמה אמר והו' דברי הר"ן ו"ל בנדריים וכמו שאבאר בתוספות בד"ה מותר מיד באורף מזה בעז"ה אבל הם רחוקים מכוננת דברי רש"י ו"ל להעמיס פיה זה בדבריו: ודע דמדברי רש"י ו"ל מוכח דחליפי חליפין נמי אסורין למחליף עצמו דאי מותרין אמאי לא פירש בפשיטות דמשה מותר מיד דאני אומר דמסתמא החליפו חמץ שלהן עם נכרי ואותו חמץ גם באחר דהשתא מרויחין גם לדידהו דמותר גם להם חמץ זה אלא דסבירא ליה דאף למחליף עצמו אסור אף חליפי חליפין: ובתו' בד"ה מותר מיד כו' דגזרו על פתן של נכרים כו' דבבבא איירי ומותר מיד פשיעור לישא עכ"ל מתחלה פתבו דאיירי בלחם ומותר בהנא' דגזרו על פתן דודאי פת של עכו"ם הוא דמיד משמע שלא שיה פשיעור אפילו דלא הנה מיד וע"כ נאפה בפסח וע"כ הנה פת של עכו"ם אלא בהנאה הוא דמותר ולפי' ר"ת דמייירי בבבא ומותר נמי באכילה וכתבו דלר"ת א"ש הא דהנה סבריה כר"י ולר"י אף חמץ של נכרי שעבר הפסח אסור פדמסיק בפסחים דהדר ביה רב אחא בר יעקב ממה דהיה אומר דיליף שאור דאכילה משאור דראיה אלא ודאי בבבא איירי ומיד היינו פשיעור לישא דזה מיקרי נמי מיד והנה לפירש"י ו"ל דקאמר מיד רבותא אף שמיד ודאי תוך הפסח נאפה ואשמעינן תרתי חדא דהחליף בשל נכרים ויליף שאור דאכילה פדהו' ס"ד דר"א ב"י ואשמעינן דלא שביק היתר' ואכיל איסור'.

ולפי' ר"ת יש ליישב דאפ"ה הנה רבות' אף מיד לאחר הפסח שלא שיה רק שיעור לישא לחוד אפ"ה אמרי' מסתמ' מצא כמה עיסות של נכרים שלשו אחר הפסח והחליף וקצת דחוק הוא.

ועוד ממה שכתבו התוספות והשתא א"ש דלא תקשי כו' ולא פתבו והשתא א"ש נמי פדרבם בכל המקומות דהיינו לפי מה שפי' ר"ת דבבבא איירי יתישב קושני' אחרת וממרוצת דבריהם משמע דהפל ענין א' הוא ולכך נרא' לי דה"ק דבבבא איירי דאי בפת הנה אסור באכילה דגזרו על פתן אלא בהנאה הנה שרי אלא דקושני' אמאי בשיה שיעור אפיה לאחר הפסח הנה לן לומר דלמא החליף עיסה שהיה לו בעיסת נכרי נאפה הוא וליהוי מותר באכילה ובשלמא הא לא קשי' דבשהה לאחר הפסח שיעור ליש' ומכ"ש שיעור אפי' ל"ל טעמא דהחליפו ואמאי לא דהוא עצמו לש אחר הפסח י"ל כפי מה דהנה ס"ד דר' יהודא הוא דחמץ שעבר עליו הפסח מן התורה אסור א"כ הנה ספיקא דאורייתא

לחומרא פיון שיהוא חשוד לעבור על ב"י ושמא חמץ זה של שעבר עליו הפסח ומש"ה
אמרין נהי דכן הוא מסתמא מצוי כמה וכמה עיסות אצל נכרים שהחליפו לו אבל בפת
אם שהה לאחר הפסח שיעור אפיה אית לן למיזל לקולא ולומר שהיה לו עיסה והחליפו
בשל נכרים ואפה דפתן של נכרים מדרבנן אסור וספיקו לקולא ואפ"ה לא אמרינן פן
דאמרין פל מה שאנו מוצאין אצלו הן פת או בצק בשל נכרים ואפה פת דמיטרח לא טרח כמו
לא אמרינן דהיה לו פת והחליף עם בצק בשל נכרים ואפה פת דמיטרח לא טרח כמו
דאמר רבא בודק ספין דמיטרח לא טרח ה"נ פן וזה מה שאמר בברייתא מותר מיד
ואשמעי' בזה טובא דמיד היינו בצק ושקה שיעור לישא לאחר הפסח למאי דסבריה
כר"י ושיעור לישא נמי מיקרי מיד משא"כ אי נמצא אצלו פת דאסור לאכול אותו פת
דנהי דהחליף בשל עכו"ם שאפה אחר הפסח מ"מ הא גזרו על פתן של עכו"ם ומיטרח
לא טרח וזה שאמר מיד דהיינו בצק אבל פת דאין זה מיד דצריף לשהות כשיעור לישא
ואפי' אחר הפסח אסור דגזרו על פתן ועיין מהרש"א וכנראה שזה קצת פוננת דבריו
ובזה א"ש דלא פתבו התוס' והשתא א"ש נמי דהוה משמע שיתישב קושל' אחרת אבל
לפי מ"ש הפל הוא ענין א' וקאי אמ"ש מקודם דגזרו על פתן והבן זה: ודע דלכאורה
היה נראה לומר דלמאי דהוה ס"ד דר"י היא א"ש דקאמר טעמא מפני שהן מחליפין
דהוה ספיקו בדאורייתא ואמר מפני שהן מחליפין דהוה נדאי דלא שביק היתרא ואכיל
איסור' אבל למא דמסיק ר"ש הוא קשה למא לי טעמא מפני שהן מחליפין נימא דאיהו
גופא לש בצק זה אחר הפסח ונהי דיש לדחוק ולומר דאשמעינן אגב אורחא דאר' בדרבנן
לא שביק היתרא ואכיל איסור' מ"מ למא דדחי לה דלמא ר"ש הוא וטעמא דהוה ספק
דרבנן לקולא תיפוק ליה דבספק שאיהו גופא לש בצק זה אחר הפסח סגי לר"ש דחמץ
שעבר הפסח הוי מדרבנן אלא דלמא דמסיק ר"ש הוא לא צריכנא לומר דמיד היינו
בשהה שיעור לישא לאחר הפסח אלא מיד ממש וכפירש"י ורבותא הוא דכי קניס ר"ש
לכ"ע בחמץ של ישראל ולא בשל נכרים דלא עבר בב"י דע"כ לא צריכנא לומר מיד
בשהה שיעור לישא אלא למא דהוה ס"ד דר"י דאר' של נכרים אסור לאחר הפסח
וכמ"ש.

אבל לפי מ"ש דכל מה שנמצא בידו אמרינן מסתמ' היה לו ג"כ תוף הפסח ולא אזלינן
בספיקו להקל בלא"ה א"ש דצריף לומר אימור החליפו בשל נכרים וספיקו להקל בדברי
רבנן וכדכתבנא ועם זה יתישב הא דאמר סבריה הא מני ר"י הוא והקשה הרשב"א
בחדו' פיון דאי ר"ש כ"ש דאיכא סייעתא לרבא וכדמפיק א"כ למא להו למימר סבריה
כר"י ולפי מ"ש א"ש דמש"ה אמר הא מני ר"י וע"כ מיד בשהה שיעור לישא דהוא נמי
מיד מיקרי כמ"ש מהרש"א ו"ל אלא דלמא לי מיד אלא דקמ"ל דווקא בצק ולא פת
דגזרו על פתן ולא אמרינן דהחליף בצק שלו עם נכרים ואפה פת דאמ' מסתמא היה לו
פת ולא אמרינן דהחליף פתו בבצק ואפה פת דמיטרח לא טרח והוה סייעתא לרבא
בתרתי חדא דלא שביק היתרא ואכיל איסור' ועוד דמיטרח לא טרח משא"כ אי בריית'
ר"ש הוא א"כ מצינו לומר מותר מיד ממש לאחר הפסח ורבותא אשמעינן דאר' שנילוש
תוף הפסח אפ"ה שרי דמטעם קניס הוא וכי קניס בשל ישראל ולא בשל נכרים וליכא
סייעתא אלא להא דלא שביק היתרא ואכיל איסורא וכדמסיק ותיהוי נמי ר"ש כו' ר"ל

דעכ"פ סייעטא איפא דאף בדרבנן לא שביק היתרא ואכיל איסורא עיין מהרש"א ו"ל והרואה יראה שדבריו מדוקדקין ובנוין על מ"ש פאן.

ואף שמהר"מ מלובלין ו"ל כתב בע"א ועיין בס' אשל אברהם ודע שכל מה שמצינו בידו ואמרינו מסתמא כן הנה לו בתוך הפסח פת או בצק אלא דהחליפו בשל נכרים ומש"ה בפת אסור דגזרו על פתו ולא אמרינו עיסה הנה לו והחליף עם נכרי דמסתמא פת הנה לו ולשמא החליף פת בצק ל"ח דמיטרח לא טרח ולשמא החליף עם ישראל אחר ג"כ ל"ח דמי יחלוף לו איסורי הנאה דחמץ שעבר עליו הפסח אסור לכל ישראל אף לר' שמעון וכדכתבנא לעיל ועיין בפסחים: בא"ד ומיהו שיש לאסור מההוא דנדרים דף מ"ז ע"א בעי רמי בר חמא כו' ודחי דלמא לכתחלה ושאני קידושי אשה עכ"ל ר"ל שיש לרש"י ראי' דחליפי אסורי הנאה אסורין דיעבד למחליף עצמו דבעיא דרמי בר חמי דמהו בחילופיהו ע"כ היינו אם הדמים אסורין למחליף עצמו או לאו דא"ל דמיבעיא ליה אי מותר להחליף איסורי הנאה פשיט' וכמ"ש הר"ן לשם בנדרים דא"כ מצינו דמים לחמץ בפסח גם מכירה וחליפין הנה דרף הנאה מממש כמו דהזכיר הכתוב בנבילה מכירה להתיר הא שאר איסורי הנאה שבתורה אסורין להחליף ולמכור גם מה ראי' מניתי מהא דמכרו וקידש בדמיהם דאיף לא ראה הפשטן דבדמי הערלה קידש אשה ומה ראניא לאסור להחליף איסורי הנאה בעצמו א"ו בהחליף מיבעיא ליה אי מותר למחליף מדרבנן או לא דמן התורה אין תופס את דמיו אלא ע"ז ושביעית והקדש כדמסיק בע"ז דף נ"ז ע"ב יע"ש והנה רוצה לפשוט מהא דמכרו וקידש מקודשת ויש לפרש או דסובר דאי חליפין אסורין ה"ה חליפי חליפין ואשה הנה כמו חליפי חליפין ונהנה לאצרוכי קידושין אחרים עיין בר"ן שם ומשני הא לכתחלה לא ר"ל שאסור להנות מן חליפין עצמן אבל אם עבר והחליפן חליפי חליפין מותרין הם ולפ"ז א"צ לחלק בין קידושי אשה לשאר דברים אבל רש"י ו"ל דסובר דחליפי חליפין אסורין כמו שמוכח מדבריו פאן דאל"כ לא הנה מקשה מה מרויחין עוברי עבירה בחילוף דטובא מרויחין ולא פורתא דכי מחליף בשל נכרי ומכר הפת הנה ליה הדמים חליפי חליפין דאף למחליף עצמו שרי א"ו דאסורין צ"ל התם בנדרים קידושי אשה שאני משו' פו"ר התירו או דאין ניכר כמו פסות וכלים וכמ"ש כ"נ מדברי תוספות בפר"י דף נ"ז ע"ב ד"ה מכרו וקידש אשה מקודשת דקידושי אשה אינו דומה לחילוף דמים משמע דהיינו חליפי חליפין.

והמקשה הבין מכרו וקידש בדמיהם דאף לכתחלה שרי לקדש אשה בדמיהו ופשיט שפיר דאף למחליף עצמו שרי אותן הדמים דאין לומר שאני קידושי אשה דלכתחלה נדאי לא מהני טעמא דפו"ר גם שאין ניכר מ"מ לכתחלה לאח"ה מיני' אסור ומשני דיעבד קאמר שאם קידש מקודשת או משום פו"ר או דאשה אין ניכר כמו פסות וכלים ולא הנה כמו חליפי חליפין ויש לפרש ג"כ דאי חליפין אסורין אמאי מקודשת הא לא יתיב לה מידי ונהי דלדידה שוין פרוטה לדידה לא שונה מידי ובעינן ונמן ועיין במ"ל פ"ה מהל' אישות באנרף יע"ש ודחי דלמא קידושי אשה שאני והתירו לו דיעבד אם קידשה אבל לכתחלה לקדש בהן אשה לא דאסור למחליף עצמו גם לא שייך משום פו"ר דעדיין לא קידשה ועיין עוד במ"ל פ"ה מהלכות אישות יע"ש: והנה התו' ו"ל סברי פאן בדברי רש"י דמהא דנדרים פיון דאיבעיא דלא איפשטא היא אזלינן לחומרא דאסור למחליף עצמו גם חליפי חליפין אסורין דאין לחלק דמ"ש ונהא דבקיודושי אשה שרי ולא

צָרִיף קִדְוִשִׁין אַחֲרִים אוּ דְלָא אַמְרִינוּ דָּאָף דִּיעֵבֵד אָסוּר דְהֵנָּה פְּחֻלִּיפִי חֻלִּיפִין דָּאָף דִּיעֵבֵד אָסוּר וְאֲנִי קִדְוִשִׁי אֲשֶׁה כֵּן הוּא סְבַרְת רַשׁ"י ז"ל.

וע"ז סמכו בקושיינתם מההיא דשוכר את הפועל שְׁכָרוּ אָסוּר וּפְרִיף כּו' ומאי קושיא וְהָא לְמַחְלִיף עֲצָמוּ אָסוּר וְקִדְוִשִׁין וְאֲנִי דְהֵנָּה דִּיעֵבֵד וְאֵה"נ דְּלִכְתּוּחָלָה אָסוּר לְקַדְשָׁה וְאִי דְהֵנָּה פְּלִכְתּוּחָלָה שֶׁא"צ קִדְוִשִׁי אַחֲרִים מְשׁוּם פּו"ר לֹא גָזְרוּ דִּיעֵבֵד כֵּה"ג וּבְשִׁלְמָא אִי אַמְרִי דְחֻלִּיפִי חֻלִּיפִין שְׁרִי פְרִיף לִיה שְׁפִיר דְשָׁכְרוּ אָסוּר מְשֻׁמַּע פְּיִין גָּסָף עֲצָמוּ וּפְרִיף לִיה מְקִדְוִשִׁי אֲשֶׁה דֵּא"צ קִדְוִשִׁי אַחֲרִים וְלִית לָן לְאַפְלוּגִי בֵּין קִדְוִשִׁי אֲשֶׁה לְשַׁאֲר דְבָרִים דְּאֲשֶׁה הֵנָּה כְּמוֹ חֻלִּיפִי חֻלִּיפִין וּבְגִדְרִים הֵכִי קְאָמַר ת"ש דְּהֵנָּה ס"ד דְּלִכְתּוּחָלָה מוֹתֵר לְקַדְשׁ בְּאוֹתָן דְּמִי עָרְלָה מְשֵׁא"כ לְשִׁיטַת רַשׁ"י דְּמַחְלָק בֵּין קִדְוִשִׁי אֲשֶׁה לְשַׁאֲר קִנְיָנִים וְהֵינּוּ מְשׁוּם דְּקוּשִׁיא לִיה דְּחֻלִּיפִי חֻלִּיפִין נְמִי אָסוּרִין וְאֵמַאי לֹא צָרִיף קִדְוִשִׁין אַחֲרִים אָף דִּיעֵבֵד אֲלֵא דְשִׁאֲנִי קִדְוִשִׁי אֲשֶׁה וְא"כ מַה פְּרִיף מְהָא דְשָׁכְרוּ אָסוּר אֵה"נ דְּחֻלִּיפִי חֻלִּיפִין אָסוּרִין וְקִדְוִשׁ בְּדַמִּיהוּ דִּיעֵבֵד וְאֲשֶׁה לֹא מִינְכֹר כְּמוֹ כְּסוּת וְכֻלִּים וְלֹא הֵנָּה חֻלִּיפִי חֻלִּיפִין מְשֵׁא"כ לְפִי פְשׁוּטוֹ לֹא תְלוּי קוּשִׁינְתָּם כְּאֵן אֲלֵא בל"ו מַאי קוּשִׁיא דְלִמָּא הָא לְכַתּוּחָלָה וְהָא דִּיעֵבֵד וּלְפִי מ"ש א"ש וְעֵינֵן בְּרֵא"ש סוּף פְּרָק הָאִישׁ מְקַדְשׁ וְתִבּוֹא עַל הַמְּכוּנָן יע"ש.

שוב ראיתי בתו' דריש פְּרָק הַשּׁוֹכֵר אֵת הַפּוֹעֵל דָּף ס"ב ע"ב ד"ה וְהִתְנֵן שֶׁהִקְשׁוּ מַאי קוּשִׁי דְלִמָּא לְכַתּוּחָלָה אָסוּר וְדִיעֵבֵד ש"ד וְתִיָּצוּ דְמַתְנִי מְשֻׁמַּע אָף דִּיעֵבֵד עַכ"ל ר"ל דְשָׁכְרוּ אָסוּר הֵינּוּ אָף שֶׁהִחְלִיף דְהֵנָּה חֻלִּיפִי חֻלִּיפִין הַשּׁוֹכֵר אָסוּר וְעֵינֵן בְּרֵא"ש ס"פ הָאִישׁ מְקַדְשׁ וּלְפִי מ"ש כְּאֵן אִין זֶה תִּי לְדַבְרֵי רַשׁ"י אֲלֵא לְפִי שִׁיטְתָּם דְּחֻלִּיפִי חֻלִּיפִין שְׁרִי וְאִין חִילוּק בֵּין קִדְוִשִׁי אֲשֶׁה לְשַׁאֲר דְבָרִים וְאִין לְהֶאֱרִיף כְּאֵן וְעֵינֵן בְּמַהֲרָשׁ"א וְתִבּוֹן שְׁדָרָף רַש"ל הוּא דָּרָף הַיָּשֵׁר וְעֵינֵן בְּר"ן בְּגִדְרִים שֵׁם וְעֵינֵן בְּמִשְׁנֵה לְמַלְךָ פ"ה מֵהַל' אִישׁוֹת בְּאִנְרָף וְאִנְחִנּוּ עֲמִדְנּוּ עַל זֶה בְּמִקּוּם אַחַר וְאִין עַת הָאָסָף פֶּה.

עוד כתב מהרש"א ז"ל דְהַר"ן הִקְשָׁה בְּשִׁמְעָתִין לְפִירַשׁ"י דְלִמְחֻלִּיף עֲצָמוּ אָסוּר מְהָא דְמַכְרָן כּו' וְלֹא יִדְעָנָא מַאי קוּשִׁי דְהָא בְּגִדְרִים מְשֻׁנִי הָא לְכַתּוּחָלָה הָא דִּיעֵבֵד ש"ד עַכ"ל יָפֵה תַּמָּה עָלָיו דְאִין לּוֹמַר דְהַר"ן הִקְשָׁה לְפִירַשׁ"י דְאִין לְחַלְקָה בֵּין חֻלִּיפִין לְחֻלִּיפִי חֻלִּיפִין מֵהֵהִיא דְמַכְרָן וְקִדְוִשׁ דֵּא"צ קִדְוִשִׁין אַחֲרִים הָא י"ל דְשִׁאֲנִי קִדְוִשִׁי אֲשֶׁה וְעוֹד דְעֵינִנְתִּי בְּר"ן וּמְשֻׁמַּעוֹת דְבָרָיו לְכַתּוּחָלָה שְׁרִי לְהַנּוֹת מְחֻלִּיפִין גּוֹפִינְהוּ שְׁכַתְּבּ וְז"ל וְאִיכָּא לְמִידָק לְדַבְרֵי רַשׁ"י דְלִמְחֻלִּיף עֲצָמוּ לֹא שְׁרִי וְהָרִי תִנּוּ מְכָרוּ וְקִדְוִשׁ בְּדַמִּיהוּ מְקוּדְשֵׁת וִי"ל כֵּינּוּ שֶׁהִיא יְכוּלָה לְהַנּוֹת מְקוּדְשֵׁת אֲבָל הַר"מ ז"ל כְּתִב דְלַעֲצָמוּ נְמִי שְׁרִי כּו' עַכ"ל.

קוּשִׁיתוֹ כֵּינּוּ דְלִדְיָדִי אָסוּר לֹא מִיַּד קִיָּהִיב וְתִי כֵּינּוּ דְלִדְיָדִי שְׁרִי הֵנָּה שְׁפִיר נְתִינָה וְעֵינֵן בַּמ"ל הַלְכוֹת אִישׁוֹת פ"ה יע"ש וע"ז כְּתִב וְהַרְמַב"ן אָמַר דְלִמְחֻלִּיף עֲצָמוּ שְׁרִי וְהִבִּיא יְרוּשְׁלַמִי דְלֹא דְמִי חֻלִּיפִי אִיסוּר הֵנָּה דְגָרְסִינוּ בִּירוּשְׁלַמִי מְכָרוּ וְקִדְוִשׁ זֹאת אוֹמְרַת שְׁמַקְדָּשִׁין בְּגִזְלָה יע"ש ר"ל שְׁאִין הַדָּמִים חֻלִּיפִי אִיסוּר יע"ש הֵיטֵב וְשְׁפִיר הִקְשָׁה מְהֵרָשׁ"א ז"ל דֵּא"כ מַה פְּשִׁיט בְּגִדְרִים מְהָא דְמַכְרָן וְקִדְוִשׁ כּו' וְזוֹחֵק גְּדוּל לּוֹמַר דְסִבְרָא לִיה דְאִיבְעָנָא, דְהֵתָם לְכַתּוּחָלָה אִי שְׁרִי לְהַחְלִיף אִיסוּרֵי הַנָּאָה וְכִמוֹ שְׁפִיר' הַמ"ל בַּהַל' אִישׁוֹת דְבָרֵי הָרֵא"ש לְשֵׁם דְהָא הַר"ן שֵׁם בְּגִדְרִים בְּעֲצָמוּ לֹא פִי כֵּן: עוֹד אֲבָאָר לָף שֶׁמ"ש רַש"י בְּשִׁמְעָתִין דְּחֻלִּיפִי אִיסוּר אָסוּרִין לְמַחְלִיף עֲצָמוּ מְשׁוּם שֶׁהִחְלִיפֵן בְּפֶת שֶׁל

גוים ונהוה חליפי איסור הנאה משא"כ פשהחליף עם ישראל אחר מותר המעות למחליף עצמו דלא הנה חליפי איסור או גזל או מתנה המעות שקיבל בידו מן הלוקח דלא מידי שויןא מה שמכר ואין להאריך: בא"ד דאי שקרו אסור גם לאחרים אמאי מקודשת פיון שגם היא אסורה להנות מהן עכ"ל מדברים אלו מוכח דהיכא לדידה לא שנה ולדידה שנה מקודשת דאי לא הכי אמאי מקודשת במקרו וקודש בדמיהו ואי דשאני קודושי אשה דלא גזרו רבנן א"כ בכה"ג נמי לא גזרו רבנן אף דבעלמא אסור לדידה שאני קודושי אשה דלא גזרו בהו רבנן אלא ודאי כמ"ש ועיין במ"ל פ"ה מהלכות אישות גמרא לימא מסייע ליה הפל שוחטין כו' עיין בתורת חיים שפתב אף דכבר אייתי סייעתא מחמצן של עוברי עבירה וע"ש ובהאתיו לעיל יע"ש ועוד י"ל דלמא ר"ש היא ומפני שפחליפין לאו ראוי גמורה היא דהא הנה דסברוה כר' יהודה נמי משום דאי כר"ש אין ראיה דאיכא למימר משום ספיקו כו' וכמ"ש הרשב"א בחדושו יע"ש.

ועוד יש לומר להיפך דלמא ברייתא ר' יהודה היא ונדקא בדאורייתא מיזנהר זהיר ולא בדרבנן כי כן אמר ותיהו נמי ר"ש השתא בדרבנן כו' וכמ"ש רש"י בד"ה מפני שהן מחליפין וא"כ פי מוקמינן כר"י איכא למימר בדאורייתא מיזנהר זהיר ולא בדרבנן וא"כ אסור לשחוט לישראל מומר לתאבון דאיכא מילי טובא בשחיט' דלא אסור אלא מדרבנן כמו שהיה במיעוט בתרא וה"ה חלדה ודרסה וכמו דמבעיא לקמן בפ' השוחט דף ל' ע"ב וכמו שנאריך שם דהני בעיון מדרבנן הוא וא"כ אימא בדרבנן לא סמכינן עליה ודלמא שקה או דרס במיעוט ולא אדעת' דליכא סייעתא מההיא ברייתא דחמצן של עוברי עבירה ולכך מייתי סייעתא מהא דישאל מומר לשחיטה דנדאי איכא סייעתא מעליא וכדבעינן למימר לקמן ובחדו' ל"ד אכתוב בזה דלא נימא ספק דרבנן להקל חדא דהיכא דאיתחזק איסורא לא אמרינן ספק דרבנן להקל ובהמה בחי' בחזקת איסור עומדת ועוד דאין להכניס ולעשות ספק דרבנן לכתחלה ועיין בי"ד סי' ק"י ובש"י: גמרא הכ"ש נאפ' פותי נאפ' ערל נאפ' ישראל מומר כו' מאי לאו מומר לא"ד לא פדרב ענן עכ"ל יש להקשות אימא דמייירי במומר לד"א להכעיס וערל היינו מומר לתאבון לשיטת מי שסובר דלהכעיס לא הנה מין שוב ראיתי בחדושי הרשב"א פאן שהקשה אימא דמייירי בישאל עע"ג וי"ל דא"כ מאי אפילו דהא עדיף מכותי פשישאל עע"ג והקשה אימא דמייירי להכעיס לשחיטה וישאל עע"ג דגרע מפותי וי"ל דמ"מ אין מוסרין לכתחלה דגרע מחש"ו ותנא קאמר דמוסרין לכתחלה עכ"ל מ"ש דתנא קאמר דמוסרין משום לשון הפל לא מוכח מידי דמסיק לעיל דאיכא הפל דיעבד אלא מדנקיט נאפילו ערל דהנה לתאבון דנדאי שוחט לכתחלה דמומר לד"א לא הנה מומר לכל התורה פולה דכן הלכתא ה"ה ישאל מומר נמי לכתחלה נמי מייירי דבחד גוונא מיתניא ומה שהקשיתי בסמוך אימא דמייירי מומר לד"א להכעיס נאשמעינן דאף להכעיס לא הנה מומר לכל התורה פולה דפלוגתא היא בע"ז כ"ז ובהוריות י"ג רב אחא ורבינא והלכה פמאן דמיקל לדעת מי שסובר פן ומכ"ש רבא בסנהדרין פ' זה בורר אית ליה הכי וכמ"ש לעיל בחמצן של עוברי עבירה נאשמעינן אף להכעיס שוחט לכתחלה במומר לד"א ורש"י ז"ל שפתב אלא לאו מומר לערלות שמבעט במצנה זו וסובר דלהכעיס לא הנה מומר לכל התורה פולה מ"מ מנלן הא אימא דערל היינו לתאבון בשביל צערו מניח מלמול אותו ומומר היינו להכעיס וברייתא לא זו אף זו קתני דהא אפילו תני ואם היינו

אומרים כמ"ש הר"מ ז"ל בפ"ד מה"ש דאף מומר לשאר עבירות בעי בדיקת ספין וכמ"ש הכ"מ שם דמתני להו בהדדי ערל וישראל מומר ש"מ פי הדדי ניהו יע"ש הן אמת שיש לראות דהא קתני נמי כותי בהדי, ערל וישראל מומר וכותי לא בעי בדיקת ספין כמו שכתבו התוס' לעיל דף ג' ע"ב וכמעט שהוא מוסכם מפל הפוסקים ובי"ד אכתוב בזה כסי' ב' ואף שיש לדחוק ולנישב מ"מ הא חזינו דלאו בתדאמתא מחתינהו אלא דהוכחת הר"מ ז"ל דלמה לי ערל דהינו לתאבון דלא פרש"י דהוא לשיטתו דלהכעיס הנה מין לכל התורה כולה וכמו שהארנו בזה לעיל ועיין בה' רוצח פ"ד ובשאר דוכתי והבאתיו לעיל וא"כ למה לי ערל השתא מומר לאותו דבר מכ"ש מומר לד"א ולא סבירא ליה דלא זו אף זו גם יחשב לדחוק דתני ספא לגלויי רישא דאי לא הנה תני ערל ה"א מומר לד"א ועוד דליתני בהדיא מומר לשחיטה אלא מש"ה תני להו בהדדי לומר, דכי הדדי ניהו דאף בשאר עבירות נמי צריף בדיקת ספין ולפי זה אף אנו נאמר דאף אי מומר להכעיס לא הנה מומר לכל התורה כולה דהלכה כמאן דמיקל דרב אחא ורבינא הלכה כרבינא לקולא עיין בע"ז כ"ז ע"ב מ"מ האי ישראל מומר לא"ד מיירי דאי להכעיס ולד"א למה לי ערל לתאבון אלא לאשמעינו דכי הדדי ניהו ואי בא"ד צריף בדיקת ספין ה"ה לד"א.

ומשני מומר לע"א וכדב ענן ירצה בזה דמומר לע"ז לתאבון וערל להכעיס והשתא איצטרכו תרנוניהו ערל וישראל מומר דבע"ז נמי מצינו לתאבון ועיין בי"ד סימן ב' והא דמקשה לרב ענן אברייתא דלקמן דרב ענן אף להכעיס סובר דהנה מותר דמייתי ראיה מאחאב ואפשר דהתם להכעיס הנה ולקמן עוד אבאר: וראיתי לשלטי הגבורים הנדפס אצל הרי"ף בפסקא וכולן ששחטו שכתב בשם ריא"ז ז"ל ומומר לחלל שבתות בפרהסיא הנה מומר לכל התורה כולה ושחיטתו אסורה וכתב עוד דמשנמד לכל התורה אינו דינו כעכו"ם דזה מצונה הוא ואם ישראל ע"ג שחיטתו פשיטה עכ"ל סובר הוא ז"ל דהא דמומר לכל התורה אסור לאכול משחיטתו באין ישראל ע"ג דלא מימעט מנזבחת אלא מי שאינו מצונה על השחיטה היינו נכרי ולא דריש ונבחת מי שהוא מאמין בזביח' ובי"ד סי' ב' אבאר אלא דקשי' דא"כ מה פריף לרב ענן מברייתא לקמן דאין מקבלין ממנו קרבן ומה בקו' מ"מ פשאחרי' רואין פשר וי"ל דרב ענן אף באין אחרים ונדאי נמי מכשיר דסתמא אמר גם מהראיה מאחאב דמסתמא לא הנה עובד' או אחר ע"ג אלא דקשי' מהא דאמר לעולם אימא לך מומר לע"ז לא דאמר מר חמורה וכדבא והשתא עכ"פ איכא סייעתא לרבא ואמאי לא דחי דלתרנוניהו ליכא סייעתא דמומר לע"ז וישראל ע"ג כמ"ש וליכא גם לרבא סייעתא: הא דקתני בברייתא הפל שוחטין כותי וערל ומומר הפל לרבוניי מאי לאתויי תרי לישני דרבינא ואף להנהו אמוראי דלא סבירא להו הא דרבינא מ"מ מרבינו ליתא קמן דשרי ואיפשר הפל דייעבד.

או דמהפל אין קוש' לרבוניי נשים ועבדים גם הא דמביא סייעתא לרבא דמומר משמע רגיל בקו' ומש"ה פריף ליה: ע"ש שפן מצינו ביהושפט מלך יהודה שנהנה מסעודת אחאב עכ"ל הנה לשיטת הר"מ ז"ל דאף במומר לשאר עבירות בעי בדיקת ספין כו' קשה א"כ איך אכל יהושפט מסעוד' אחאב דנהי דמומר לע"ז לא הנה מומר לכל התורה כולה לרב ענן עכ"פ לא גרע ממומר לשאר עבירות דבעי בדיקת ספין וכ"ת דבדק ליה ספין לא הנה מפליג נפש' מינ' כדמייתי לקמן ודחוק לומר דרבא פליג עם רב' בזה דלא

מְצִינּוּ פְּלוּגָתָא זֹו בְּתַלְמוּד וּמִיָּהּוּ מְהָא דְמִיִּיתִי לְקַמְן וְהַעֲוָרְבִים מְבִיאִים לוֹ בְּשָׁר מְבִי טַבְּחִי דְאַחְזָב לֹא קָשִׁי לְמָה דִּס"ד דְּלֹא יָדַע עַפ"י הַדְּיָבוּר שְׁאֲנִי אִיךְ אַכְּל אֲלִיָּהּוּ בְּלֹא בְּדִיקַת סַפִּין וּי"ל כַּמ"ש הַתּוֹסֵף בַּד"ה עַפ"י הַדְּיָבוּר דְּזֵה הֵנָּה יָדַע דַּעַפ"י הַקַּב"ה שְׂרִי דְמַסְתְּמָא בְּסַפִּין בְּדוּק שְׁחַט אֲלֹא דְקָשְׁיָא לִיָּה אִיךְ הַתּוֹרָה אִיסוּר שְׁחִיטַת עַפ"י דְּדִינוּ פְּגוּי אַכְּל מְכָאן קָשְׁהָ מִיָּהּוּשְׁפֹט כּו' וּלְפִי מ"ש לְעִיל דְּלָרְבָא יֵשׁ לוֹ הוֹכְחָ מְבַרְיָן דַּאֲל"כ לְמָה לִי עָרַל דַּכ"ש הֵנָּה מְמוּמָר לֹא דְאֲלֹא דְכַהֲדִי נִינְהוּ מַה פְּאָן צְרִיךְ בְּדִיקַת סַפִּין אַף לַד"א בְּעִי בְּדִיקַת סַפִּין וַכַּמ"ש הַכ"מ מִשָּׂא"כ לְרַב עֲנֹן דְמוּקִי בַע"ז אִין רְאוּיָה דְלֶהֱכִי תְּנִי לְהוּ בְּהַדְּדִי לּוֹמַר מַה מּוּמָר לְעַרְלוֹת א"צ שׁוּם תִּיקוּן לֹא עַע"ג וְלֹא בְּדִיקַת סַפִּין ה"נ בְּיִשְׂרָאֵל מּוּמָר כֹּן דָּאִי לֹא הֵנָּה תְּנִי אֲלֹא פּוֹתִי וּמוּמָר לַע"ז ה"א דְמוּמָר דְּמוּמָר דְּכּוֹתִי מַה פּוֹתִי בְּיִשְׂרָאֵל עַע"ג ה"נ בְּמוּמָר לַע"ז בְּעִינֵן עַכ"פ עַע"ג מְשׁוּם דְּחַמוּרָה ע"ז וְהֵנָּה חֲשׂוּד לְכָל הַתּוֹרָה וּמִיָּהּוּ בַע"ג שְׂרִי וְהוּא פְּעִין סְבַרְת רִיא"ז בְּשַׁלְטִי הַגְּבוּרִים בַּפ"ק דְּחֻלּוּן הַבְּאֲתִיו, לְעִיל קַמ"ו דְּמוּמָר לְעַרְלוֹת דְּלֹא צְרִיךְ עַע"ג וְה"ה בְּדִיקַת סַפִּין דְּלֹא הֵנָּה חֲשׂוּד לְכָל הַתּוֹרָה כְּנֹלָה ה"ה בְּמוּמָר לַע"ז הַדִּין כֹּן וּלְקַמְן אַבְּאָר מַה דְּפָרִיךְ לְרַב עֲנֹן מְבַרְיָתָא דְמָכַם יַע"ש: וּבַתּוֹ בַּד"ה אֲלֹא לֹא מּוּמָר לְאוֹתוֹ דְּבָר וּלְתִיאָבוֹן דָּאִי לְהַכְעִיס פְּשִׁיט' דְשְׁחִיטְתוֹ פְּסוּלָה עַכ"ל יִרְאָה לִי לְפָרֵשׁ דְּבַרִּיהֶם דְּהוֹקְשָׁה דְּאִימָא דְמִיָּרִי לְהַכְעִיס וּיִשְׂרָאֵל עַע"ג כְּקוֹשְׁיַת הַרְשָׁפ' אַ בְּחַדוּשְׁיוֹ וְהַבְּאֲתִיו לְעִיל וְהִינּוּ רְבוּתָא אַפִּי מּוּמָר דְּגָרַע מְכּוֹתִי וְאַפְשָׁר הַפֵּל דִּיעֵבַד הוּא דְאִיכְּ הַפֵּל דִּיעֵבַד וְהָא דְתִנָּא בְּהַדְּיָהּוּ יִשְׂרָאֵל עָרַל מ"מ לֹא פְּחָדָא נִינְהוּ דְהָא פּוֹתִי צְרִיךְ חוֹתָף אוֹ יוֹצֵא וְנַכְנַס וְאֵה"נ דְמוּמָר בַע"ג וְדִיעֵבַד וְעָרַל לְכַתְּחֵלָה אוֹ דְסַבִּירָא לְהוּ פְּשִׁיט' הַר"מ ז"ל דְמוּמָר לְשָׂאָר עֲבִירוֹת בְּעִי בְּדִיקַת סַפִּין וְכְנֹלָה בְּרִיית' דִּיעֵבַד בְּעָרַל בְּלֹא בְּדִיקָה תְּחִילָה ע"ס שְׂיַבְדְּקוּן אַח"כ דְּהֵנָּה רַק דִּיעֵבַד אֲלֹא דְהַתּוֹסֵפ' לְשִׁיטְתִּי דְלֶהֱכַעִיס דִּינוּ פְּגוּי וְאַפִּילוּ אַחֲרִים רוֹאִין אוֹתוֹ שְׁחִי פְּסוּל' דְּלֹא כַּשִּׁי רִיא"ז שְׁהַבִּיא שְׁלִטִי הַגְּבוּרִים בַּפ"ק דְּחֻלּוּן וְהַבְּאֲתִיו לְעִיל דְּבַאֲחֲרִים רוֹאִין סְגִי וַע"כ לְתִיאָבוֹן מִיָּרִי וּבְלֹא אַחֲרִי רוֹאִין מִיָּרִי דָּאִי בַע"ג מֵאִי אַפִּי דְהָא וְנִדְאִי עָדִיף יִשְׂרָאֵל מּוּמָר מְכּוֹתִי ר"ל יִשְׂרָאֵל מּוּמָר לְתִיאָבוֹן כַּמ"ש הַרְשָׁפ' א"ז: וְדַע דְּכַבֵּר כְּתַבְּנוּ דְמִצִּינוּ לְמִימַר דְּהַפֵּל דְּבַרִּית' מְרַבִּי כְּתָרִי לִישְׁנֵי דְרַבִּינָא דִּיעֵבַד כְּלִיתָהּ קַמְן לְדַעַת הַגְּאוּנִים וּלְשִׁיטַת הָעֵיטוּר אַף בְּאִיתִי קַמְן וּמִתְנִי לֹא מְצִי לְאוּקְמִי כֹן דְּהַפֵּל לְכַתְּחֵלָה וּשְׁחִיטְתוֹ דִּיעֵבַד לִיכָא לְאוּקְמִי הִכִּי וּלְשִׁי ר"י בַּעַל הַתּוֹסְפוֹת הַפֵּל דְּכָאן לְכַתְּחֵלָה וּבַהֲדִי פּוֹתִי וְעָרַל דְּהֵנָּה נָמִי לְכַתְּחֵלָה וְחֻלּוּן עַט"ק אֲמָרִינוּ לְעִיל דְּלִית לְאִינְךָ אֲמוּרָא יַע"ש אוֹ דְּהַפֵּל מְרַבִּי נְשִׁים וְעַבְדִּים וְעִינֵן מ"ש לְעִיל: (דָּף ה' ע"א) גְּמָרָא עַפ"י הַדְּיָבוּר שְׁאֲנִי וּפִירֵשׁ"י שְׁהַקַּב"ה הַתִּירוּ לוֹ לְפִי שְׁעָה וְכֹן פִּי הַתּוֹסְפוֹת בַּד"ה עַפ"י הַדְּיָבוּר וְהִינּוּ מְשׁוּם דְּסַבִּירָא לְהוּ דְמוּמָר לְכָל הַתּוֹרָה כְּנֹלָה אַף בְּאַחֲרִים רוֹאִין לֹא מְהַנִּי דְטַעֲמָא לֹא מְשׁוּם דְּלָמָּא מְנַבֵּל בְּיָדִים אֲלֹא מְשׁוּם דְּדִינוּ פְּגוּי וּפְסוּל מְנוֹבַחַת וַע"כ שְׁהַקַּב"ה הַתִּיר לוֹ אִיסוּר לְפִי שְׁעָה.

וּלְשִׁיטַת רִיא"ז דְּבַאֲחֲרִים רוֹאִין שְׂרִי ע"פ הַדְּיָבוּר שְׁאֲנִי דְהַקַּב"ה יוֹדַע שְׁנִשְׁחַט כְּרָאוּי וְהַמְקַשָּׁה דְּלֹא הֵנָּה יָדַע עַפ"י הַדְּיָבוּר שְׁאֲנִי לֹא הֵנָּה קָשְׁיָא לִיָּה מְבָשָׁר שְׁנוֹתַעֲלַם מִן הָעֵין דְּאַפְשָׁר דְּסַבִּיב הַמְקוּם הַהוּא שְׁהִי אֲלִיָּהּוּ שָׁם הִיָּה רֹב טַבְּחִי יִשְׂרָאֵל כְּשִׁיעוּר שְׁדָרְךָ הָעוֹרֵב לְבוֹא מְשָׁם כַּמ"ש הַפְּרִישָׁה בִּי"ד סִימָן א' ס"ק כ"ב יַע"ש שְׁהָאָרִיךְ בַּמ"ש הַטוּר מְצָא תְּרַנְגוּלַת שְׁחוּטָה יַעֲוִין שָׁם וַא"כ יֵשׁ לִינִישַׁב גַּם כָּאן לִינִישַׁב שִׁיטַת רִיא"ז: ע"ש מֵאִי עוֹרְבִים עוֹרְבִים מְמָשׁ סַכ"ל מְשׁוּם דְּמַסִּיק עַפ"י הַדְּיָבוּר קְאָמַר הִכִּי מִשָּׂא"כ אִי לֹא ע"פ

הדיבור ע"כ תרי גברי דשמיהו עוברים דאל"כ תקשה מבשר שנתעלם מן העין והתוספות שהקשה להמקשה לא ניחא להו דהמקשה הנה סובר תרי גברי דשמיהו עורבים ועיין מה שאכתוב מזה בתוספות בד"ה על פי הדיבור כו': ובתו' בד"ה ע"פ הדיבור שאני וא"ת כו' דהא אמר רב בשור שנתעלם מן העין אסור עכ"ל אפ"ש דנקטו רב לרבנותא או דהונופר בכאן אבל לעגנו דינא אף לוי מודה במצא בפיו של עוף חיישינו שפא נבילה או טריפה הוא ועיין בדרי' סימן א' מ"ש וא"כ ללוי נמי קשיא ובי"ד סימן ס"ג אכתוב בס"ד: בד"ה קרי לה קטנה כו' דריש געורים מן המצות הקא לא שייך למדרש הכי עכ"ל ר"ל באלישע דריש התם משום שקילל אותם והיינו משום שהיו מנוערים מן המצות משא"כ הקא לעגנו מאי פתיב נערה ולהכי קשיא ליה שפיר קרי לה קטנה: וברש"י ד"ה עורביים מיבעי ליה דלא לייתי למיטעי בעורבים ממש עכ"ל פוננתו מבואר שפא לתרץ קושניית התו' בד"ה עורבים מיבעי ליה יע"ש: ובד"ה מקם ולא פולקם להוציא את המומר גבי קרבן נדבה פתיב עכ"ל בא לתרץ מה שהקשה הרשב"א בחדושי אהא דפריה חוץ מן המומר ה"ד אי לד"א הא אמרת רישא מקבלין קרבנות מפושעי ישראל אימא דמייירי במומר לא"ד יע"ש ומש"ה פתיב רש"י דבקרבו נדבה מייירי בשלמא אי בקרבנות שהן באין לכפרה שפיר הנה מצינו למימר דמייירי במומר לאכול חלב והביא על הדם וכאן מייירי על אותו דבר מה שאין פן אי בקרבן נדבה לא שייך מומר לא"ד ועיין ברשב"א מ"ש: ובד"ה מפושעי ישראל משמע מזידים פדאמרינו ביומא פושעים אלו המורדים עכ"ל אפ"ש פוננתו לומר דלא תימא דמקבלין קרבנות מפושעי ישראל מייירי במומר לד"א לתיאבון או שלא להכעיס וסיפא דחוץ מן המומר כו' מייירי במומר להכעיס לד"א דהנה מומר לכל התורה כולה לשיטת הפוסקים הסוברים פן ומש"ה אין מקבלין הימנו קרבן ומשום פן פלי פושעים אלו המורדים שיודעים רבונם ומתפוננים למרוד בו והיינו להכעיס ואפ"ה מקבלין ממנו קרבן וקשיא רישא לסיפא אבל אין לומר שפא לומר דל"ת דפושעים היינו שוגג דפשיטא ארא פתיב על שוגג שייבא קרבן ומאי קמ"ל: ובד"ה האי תנא, חמירא ליה שפתיב כע"ז כו' ויש גוססאות חמיר שפתיב מע"ז.

לא ידענא מאי בעי רש"י בזה. אן לומר מדאסיק לרב עגן בתיובתא א"כ קם הלכתא פרבא מההיא ברייתא דהפל שוחטין ואפי' ישראל מומר וכמ"ש הרא"ש להדיא נו"ל פיון דאיתותב רב עגן מיתוקמא ברייתא אלא פרבא וכן פתיב הרשב"א בחדושי וקשיא לי לרש"י אמאי לא אמר תיובתא דרב עגן וסייעתא לרבא או דאפי' אמרינו לעיל דלא ס"ל הא דינא דרבא והא ע"כ מוכח מברייתא דהפל שוחטין פרבא אלא דאין ראיה דאיפא למימר דברייתא מרבי ישראל מומר לע"ז בצניעא וכדעת המרדכי פ"ק דחולין דגם בע"ז בעינן בפרהסיא יע"ש בדרישה בסימן ב' ס"ק י"ט יע"ש והא דלא תני הכי בהדיא גם בע"ז דבעינן פרהסיא י"ל דכ"ש משפתיב דחמירא מע"ז בעינן פרהסיא כ"ש ע"ז ולפ"ז ברייתא דישאל מומר בצניעא דלא הנה מומר לכל התורה כולה ואשמעינו אף דחמור משאר עבירות אפ"ה לא הנה מומר לכל התורה בצניעא ומומר דקתני בברייתא סובר רש"י דבפ"א נמי הנה מומר ר"ל דקרי לי' מומר אלא שאין זה נכון דבריי' מצינו לאוקמיה בשפתיב בצניעא דלא הנה מומר לכל התורה ואשמעינו אף דחמור משאר עבירות מותר לשחוט לכתחלה כו' יע"ש: ודע דהא דכתיב הרשב"א פיון דאיתותב רב עגן איפא סייעתא לרבא אין להקשות הא הרשב"א בתשוב' הביאו הב"י סי' קי"ט

והש"ף בסי' ד' ס"ק ד' ג"כ הביאו דע"ז צריף ג"פ דווקא א"כ מה ראיה מברייתא אימא דמיירי במומר לע"ז בפ"א ורבנותא הוא אף דחמור משאר עבירות אפ"ה לא הנה מומר לכל התורה פולה י"ל דמומר משמע רגיל בכך הרבה פעמים כמ"ש הפוסקים והכ"מ בפ"ד מה"ש דמומר היינו רגיל בכך וא"כ ונדאי אית סייעתא לרבא אבל הרא"ש ז"ל שכתב ג"כ דהלכתא פרבא מברייתא ומאי ראיה אימא דמיירי בשבת בצנעא דלא הנה מומר לכל התורה ואשמעינן אף דחמור שבת אפ"ה שוחט ואין לומר דדעת הרא"ש דכי בעינן פרהסיא בפ"א הא בהרבה פעמי' אף בצנעא תדא דמומר לנסף ולחלל אלמא מומר שרגיל בכך אפ"ה דוקא פרהסיא ועוד דהטור בי"ד סימן ב' כתב דבשבת בעינן פרהסיא דוקא וכתב הדרישה בס"ק י"ט מדלא הזכיר הטור בצנעא כמה פעמים אלא דסובר דוקא בפרהסיא יע"ש ומשמע נדאי מדבריו דאף בהרבה פעמים בעינן פרהסיא ואיך יחלוק על אביו הרא"ש ז"ל וצ"ע ולקמן דף י"ד אכתוב מזה בעה"י: והנה מ"ש רש"י האי תנא חמירא לי' שבת כו' לכאורה הגי' הנכונה חמירא שבת מע"ז ובא לתרץ מה שהקשה בעל קיקיון דיונה אימא דמומר לע"ז ושבת לא הנה מומר לכל התורה והא דאין מקבלין קרבן מדכתיב מן למעט אתא ונרבע ורובע אית לימודא אחרניא גם התורת חיים כ' וז"ל לאו מדכתיב מן הבהמה דריש לה דא"כ אימא דלאו פמומר לכל התורה אלא דמרבין להו דחמירי משאר עבירות ולרש"י הןקשה לו כל זה ולזה כתב אימא דמן לשבת אתי דחמור מע"ז אבל ע"ז מקבלין קרבן אלא ונדאי הנה תרתי מצד הסברא דהנה מומר לכל התורה פולה ומכאן נפקא לן ושפיר פריף.

אבל זה טעות דא"כ מאי פריף אימא ממן נפקא ואי דאימא מן לשבת אתא דחמיר י"ל דאה"נ דשבת דחמירא לא אצטריף מן דמצד הסברא הוא דהנה מומר לכל התורה ומכאן נפקא ומן ע"כ לע"ז אתא.

ויש ליישב עפ"י מ"ש בעל קיקיון דיונה וז"ל דלמה ליה לפרושי כו' ברייתא הנה ליה להקשות בפשיטות דקתני לנסף ולחלל אין מקבלין ובמומר לד"א מקבלין וכן הקשה הרשב"א ז"ל ות"י הקיקיון דיונה דאי לאו הכי ה"א דכתיב מן הבהמה מרבין משא"כ דקתני חוץ מן המומר לנסף היין ולחלל שבתות דמלת מומר היא מלה יתירא אלא פירושא דרישא הוא דקתני מכאן ולא המומר דהיינו מומר לכל התורה קאמר דסתם מומר היינו ע"ז וחיילול שבת דהוא נמי מומר לכל התורה פולה חשיב ולפי זה גירסת האי תנא חמירא לי' שבת כע"ז א"ש וה"פ דאי לא חמירא שבת כע"ז א"כ תקשה קושית קיקיון דיונה לפרוץ בלא זה דאי ממן נפקא אימא דקאי רק אע"ז דחמירא כפי הנראה דבע"ז לא הזכיר פרהסיא ובשבת הזכיר פרהסיא ועיין ביורה דעה סי' ב' יע"ש ומגן לרבוויי שבת ואין לומר דע"ז דחמור מצד הסברא דהנה מומר לכל התורה פולה ומכאן נפקא לי' ומן לרבות שבת סוף סוף תקשה ליה לרב עגון דמוכח מכאן דע"ז הוא מומר לכל התורה פולה ולכך כתב רש"י דהאי תנא חמירא לי' שבת כע"ז ואם פי הוא רחוק ממכונן פתבתי: הא דאיתותב רב עגון אף אי גימא דבע"ז בעינן פרהסיא הא רב עגון מייתי ראיה מאחאב דהיה פרהסי' גם מה דמקשה הא אמרת רישא מקבלין קרבנות מפושעי ישראל אימא דמיירי בפ"א וסיפא בהרבה פעמים דלא משמע ליה לחלק בשאר עבירות בין פ"א ובין הרבה פעמים: גמרא מן הבהמה להביא בני אדם שדומין לבהמה מכאן אמרו מקבלין קרבנות מפושעי ישראל עכ"ל.

קשי' לי למה לי קרא להכי הא קיי"ל מומר לד"א לא הנה מומר לכל התורה פולה ומהיכא תיתי דלא מקבלין מיניה קרבן והתוספות שכתבו בד"ה פדי שייחזרו בתשובה לאו טעמא דקרא קא דריש כו' ומאי קושני' הא נודאי מוקמינן קרא דמכם במסתבר טפי דווקא במומר לכל התורה ולא לד"א ודוחק לומר דמהכא שמעינן דמומר לד"א לא הנה מומר לכל התורה מדמקבלין מיניה קרבן דלא משמע הכי בכולא תלמודא אלא מצד הסברא מומר לד"א לא הנה מומר לכל התורה ואין לומר דמכם הנה לן לרבוני פל מילי אפילו לד"א אי לאו ריבוניא דמן הבהמה א"כ מנלן דמומר לע"ז וחילול שבת הנה מומר לכל התורה ושאיני הכא דריבוניא מוקמינן במסתבר טפי אמומר לשאר עבירות ולא לדבר החמור דהיינו ע"ז ושבת ולפי מ"ש קיקיון דיונה דמומר לנסף הוא פירושא דרישא הנה א"ש ומיהו י"ל בלא"ה פיון דקרא ע"כ לאו פללא הוא הוי לן לאוקמי' דווקא במומר לכל התורה משא"כ אי לאו מן הבהמה אית לן לומר דקרא פללא פניל ואף לד"א: שם הא גופא קשיא אמרת מכם ולא פולכם להוציא את המומר כו' הא לא קשיא רישא במומר לכל התורה ומצעתא לד"א עכ"ל מדלא אמר רישא לכל התורה וסיפא לכל התורה חוץ מע"ז ושבת משמע דדינו פגוי אף באין עובר על ב' עבירות אלו ונה פדברי רבינו ירוחם הביאו הב"י בסימן ב' ועיין פר"ח בסימן ב' ס"ק א' ולפי מ"ש יש ראיה מדלא מוקי פאן כמ"ש.

ולפי דברי רבינו ירוחם איצטריף רישא וסיפא רישא במומר לכל התורה חוץ מין נסף ושבת אפ"ה אין מקבלין קרבן וסיפא אשמעינן דבשמים אלו אי בזה או בזה הנה מומר לכל התורה ועיין מה שאכתוב עוד בזה ועיין בר"מ הל' מעה"ק בפירק שלישי יע"ש ולקמן אבאר בזה באורף בעזה"י מה שיש לדקדק בדברי הר"מ הללו בפירק הנ"ל הלכה ד' ואבאר שם מזה בעזה"י: ע"ש חוץ מן המומר לנסף כו' האי מומר ה"ד כו' אלא לאו מומר לנסף היינו וש"מ מומר לע"ז הנה מומר לכל התורה פולה.

פבר פתבנו מה שיש להקשות דא"נ מומר ולנסף את היינו נמי הנה מוכח דמומר לע"ז הנה מומר לכל התורה והרשב"א בחדושו פתב דאורחא הכי לתרוצי הפרייטא תחלה ואח"כ למיפרי מניל'.

ולי נראה ליישב דאי לאו הא חוץ מן המומר לנסף היינו לא הנה קשיא ולא מידי פפי מה שיראה הרואה במשנה למלך בפ"ג מהלכות שגגות הלכה ז' שהאריף מאוד בדיני מומר לענין קרבן וכתב בתוך דבריו דאם דמומר לע"ז דוקא בהרבה פעמים הוא דהנה מומר לכל התורה פולה וכמ"ש התוספות לקמן במתני' י"ד ע"א מ"מ לענין זבח רשעים תועבה אף בפ"א לאו בר קרבן הוא והביא ראיה מסנהדרין פירק חלק דקדשי עיר הנדחת ומותו משום זבח רשעים תועבה אף בפ"א עוד כתב שם דגם בעולה דלא בא לכפרה שייף זבח רשעים יע"ש ולפי דבריו א"ש דאי לאו הא דחוץ מן המומר הייתי אומר דהא דאין מקבלין ממומר לע"ז משום זבח רשעים ואף בפ"א כמבואר בסנהדרין פירק חלק ע"כ דיש חילוק בין קרבן לענין שחיטה וה"ה בהרבה פעמים לענין שחיטה לא הנה מומר לכל התורה ולענין קרבן ע"כ שאני משא"כ השתא דמומר לנסף היינו דהיינו הרבה פעמים דמומר משמע רגיל בכף כמ"ש הפוסקים והכ"מ בפ"ד מהלכות שחיטה גבי מי שהוא פסול לעדות ונהבאתיו לעיל ותפוק ליה אף בפ"א משום זבח רשעים תועבה וע"כ

בעשה תשובה מיירי ואפ"ה אין מקבלין וע"כ מקרא דמכם דאימעט דלאו בר אתויי
 קרבן דהנה מומר לכל התורה פולה ודינו פגוי ולא משום זבת רשעים כמו שפיתבו
 התוספות ע"ב בד"ה אינו שב מדיעתו ופריד שפיר לרב ענן דמייתי מאחאב דהנה רגיל
 בקד ואפ"ה הנה ס"ד דמותר: ודע דלפי זה במומר לכל התורה וה"ה לע"ז ושבת מימעט
 מכם דאין מקבלין קרבן אף בעשה תשובה ואף דקרא דמכם בעולת נדבה קמיירי ונדאי
 פל שעשה תשובה מקבלין ממנו קרבן אח"כ גם אין לומר שהפריש בעודו מומר הא
 בעלי חיים אין נדחין ואף בנראה ונדחה ועיין בפ"ג מהלכות שגגות הלכה ח' מ"מ לפי
 סוגיא דיומא דף ל"ו דעולה בא לכפר על חטא על עשה ולא תעשה שניתק לעשה ושאר
 עבירות ע"ש ובזה אתי שפיר מה שהקשה הרשב"א פאן בשמעתין אימא דחויז מן המומר
 לאותו דבר והא בנדבה משתעי קרא וכבר כתבנו לעיל ולפי מ"ש פאן א"ש דמיירי
 בהפריש עולה על חטא עשה ולא תעשה שניתק לעשה ומומר לא"ד ועיין במ"ל בפ"ג
 מהלכות אלו שהעיר בזה לתרץ פן דלא הקשה אהרשב"א כמ"ש ואף שפיתב רש"י ז"ל
 פי יקריב לכשירצה אה"נ דלא חייבת תורה עולה ע"כ אלא דאם הביא אין מקבלין
 ממנו ובזה א"ש דקרא דמכם מימעט במומר על איזה עשה והביא עולה אין מקבלין ממנו
 במומר לכל התורה או לעבודה זרה ואף בעשה תשובה דבלא עשה תשובה אף בלא קרא
 דמכם אין מקבלין ואף בלא על שום חטא כ"א לדורון אין מקבלין משום זבח רשעים
 ובעשה תשובה אין מקבלין במומר לכל התורה פולה וה"ה ע"ז בהרבה פעמים דדינו
 פעפום אין מקבלין ועיין במ"ל בפ"ג מהל' אלו שהביא ראיה מרש"י ע"ב ד"ה דלאו
 חיובא כו' משום זבח רשעים תועבה יענין שם היטב ואתי שפיר פאן מ"ש בזה: והא
 מהכא נפקא מהתם נפקא יש לומר פפי דרפנו דבלא"ה נדאי הנה יודעין דהאי קרוא
 דמכם בעולת נדבה מיירי ואין שום שייכות להאי קרא דמעם הארץ דמיירי בחטאת שבא
 לכפרה משא"כ השתא דאיצטריך לאתויי חויז מן המומר לנסף היין דאי לא"ה ה"א
 טעמא משום זבח רשעים וכינן דשייך זבח רשעים אף בעולת נדבה א"כ למה לי קרא
 דמכם וע"כ בעשה תשובה ואמאי אין מקבלין קרבן וכי ס"ד אף בעשה תשובה אין
 מקבלין ממנו קרבן כמו שהחמי' המ"ל שם בפ"ג וע"כ קרא להביא עולה על עשהול"ת
 שניתק לעשה שאין מקבלין פיון שבשעה שחטא לאו בר קרבן הנה כמו בחטאת ופריד
 שפיר ותפוק ליה מעם הארץ פיון דתרווייהו לכפרה ומשני שאני עולה דדורון הוא ר"ל
 דלא חייבתה התורה להביא עולה על עשה אלא שמכפרת וה"א שמקבלין מיניה וכן
 להיפך ועיין: (ע"ב) גמרא מעם הארץ פרט למימר ר"ש אומר השב מדיעתו כו' מאי
 בינייהו ואמר רב הונא מומר לאכול חלב עכ"ל הנה יש בכאן שלש פירושים הפי' הא'
 דבהא פליגי דת"ק סובר במומר לד"א אין מקבלין ממנו שום קרבן ור"ש סובר דמקבלין
 לשאר דברים דמומר לד"א לא הנה מומר לכל התורה ופריד מר"ש למה לי מכם דמומר
 לכל התורה דאין מקבלין דהנה מומר לא"ד ומשני חזא בעולה לא שייך מומר לא"ד
 וכפי מ"ש בסמוך א"ש טפי וזה נראה דעת הלח"מ בפ"ב מהלכות שגגות הלכה ב' דר"מ
 ז"ל פסק כר"ש ולא כת"ק מדמקשינן מר"ש והא מהכא נפקא וכמו שאבאר לקמן
 בעזה"י.

הפי' השני הוא פי' ר"ת מומר לאכול חלב הוא לכל התורה חויז מדם לת"ק אין מקבלין
 ולר"ש מקבלין ולפ"ז הלכה כת"ק דנדאי מומר לע"ז לחוד נמי הנה מומר לכל התורה

בְּנֵי אֶפְרַיִם וְדָבָר דַּת"ק וְרַבֵּי שְׁמַעוֹן פְּלִיגֵי בְּמוֹמְרָא לְכָל הַתּוֹרָה חוּץ מִשְׁתֵּי אֱלוֹ ע"ז וְשִׁבְתָּ
לַת"ק הֵנָּה מוֹמְרָא וְלַר"ש לֹא הֵנָּה וְעֵינָיו מ"ש לְעִיל בְּשֵׁם רַבֵּינוּ יְרוּחָם.

הַפִּי הַשְּׁלִישִׁי דְּפִלְגֵי בְּמוֹמְרָא לְאַכְוֹל חֵלֶב אִי הֵנָּה מוֹמְרָא לְדָם אִי הֵנָּה לֹא ד"ד אִי לֹא וּלְפ"ז
הַקְּוִשָׁיָא מִשְׁנֵיהֶם אֲזֵלָא דְכ"ע מוֹמְרָא לֹא ד"ד אִין מְקַבְּלִין וְה"ה בְּמוֹמְרָא לְעַבְדָּה זָרָה דְּהֵנָּה
מוֹמְרָא לְכָל הַתּוֹרָה בְּנֵי אֶפְרַיִם וְיִשְׂרָאֵל לֹא שִׁינְיָא ד"ד אִין כְּפִיָּה שְׁכַתְּבִיתִי לְעִיל יְעֻנִין שָׁם:
וְנֵדַע דְּבַהוּרֵי דְּרַף י"א וְהָא אָמַר רַבָּא מוֹמְרָא לְאַכְוֹל חֵלֶב כ"ע מְבִיא קָרְבָּן עַל הַדָּם וְאִי
כְּפִי ר"ת אִיךָ יִתְכַן שְׂיֵאמַר רַבָּא פֶּן דְּלֹכ"ע מְבִיא קָרְבָּן עַל הַדָּם וְהָא הֵנָּה מוֹמְרָא לְכָל
הַתּוֹרָה וְאִי לְע"ז לְחוּד הֵנָּה מוֹמְרָא לְכָל הַתּוֹרָה וְע"כ צְרִיךָ לֹמַר לְאַכְוֹל חֵלֶב פֶּלַע עֲבִירָה
שְׁבִיתוּרָה חוּץ מִשְׁתֵּי אֱלוֹ ע"ז וְשִׁבְתָּ וְדָלָא פְּרַבֵּינוּ יְרוּחָם הִבִּיאוּ בַש"ע סִימָן ב' סְעִיף ה'
דְּהֵנָּה מוֹמְרָא וּמְדַבְּרֵי רַבָּא לֹא מוֹכַח פֶּן.

וְהַמְעַיְינִין בְּתַבּוּאָת שׁוֹר סִימָן ב' ס"ק כ"ב יִרְאֶה דְּכַוְנָתוֹ מְבֹאֵר דְּהַר"מ הַשְּׁמִיט בַּפ"ג
מֵהֵלְכוֹת מַעַה"ק דִּין דְּמוֹמְרָא דְּכָל הַתּוֹרָה דְּפָסֵק פְּרָבָא בְּהוּרֵי י"א וְר"ל דְּמַדְאָמַר וְהָא
אָמַר רַבָּא מוֹמְרָא לְאַכְוֹל חֵלֶב וְהִבִּיא קָרְבָּן עַל הַדָּם דְּהֵינּוּ לְכָל הַתּוֹרָה חוּץ מִשְׁתֵּי אֱלוֹ
ע"ז וְשִׁבְתָּ וּמוֹמְרָא לְע"ז פָּסֵק בְּבִרְיָתָא דְּחוּץ מִן הַמוֹמְרָא לְנִסְפָּה הֵינּוּ וְלַחֲלָל שְׁבִיתוֹת
בְּפִרְהֵסִיָּא דְּאִין מְקַבְּלִין דְּהֵנָּה מוֹמְרָא לְכָל הַתּוֹרָה פְּנֵי י"ש: וְרֵאִיתִי לְהִלָּחֵם מִשְׁנֵה בַּפ"ב
מֵהֵלְכוֹת שְׁגָוֹת הֵלְכָה ב' שְׁהִקְשָׁה שָׁם קְוִשָׁיָא עֲצוּמָה עַל הַר"מ ז"ל דְּמִזְכָּה שְׁטָרָא לְבִי
תְּרֵי פִינּוֹן שְׁפָסֵק כַּר' יוֹחֲנָן דֹּאע"ג שְׁהִזִּיד בְּלֹא חֵיב סְטָאָת א"כ ע"כ אֲשֶׁר לֹא תַעֲשִׂינָהּ
וְאֲשֶׁם לְכַדְר"ש הַשֵּׁב מִיְדֵיעָתוֹ פְּדַמְסִיק בְּפָרֵק פֶּלַל גְּדוּל וְאִיךָ פָּסֵק בַּפ"ג מֵהֵלְכוֹת מַעַה"ק
דְּנִתְחַלְף חֵלֶב בְּשׁוֹמֵן דְּאִין מְקַבְּלִין הֵימְנוּ דְּלֹא פְּרָבָא אֲלִיבָא דַּר"ש בְּהוּרֵי וְתִי דְּרַבֵּינוּ
פּוֹסֵק פְּרַב הוּנָא וְלִדְיָדִיָּה אִין חִילּוּק בֵּין לְהַכְעִיס וּבֵין לְתִיבָאֵן אִין מְבִיא לַר"ש עַכ"ל
וּלְפִי דְּבִרְיֵי ר"י וְר"ל פְּלִיגֵי בְּהָא דַּר"י סוֹבֵר כַּר"ש דְּהַשֵּׁב מִיְדֵיעָתוֹ כו' וְר"ל כַּת"ק דְּמַעַם
הָאֲרִץ פְּרִט לְמוֹמְרָא וְאִיִּתֵּר אֲשֶׁר לֹא תַעֲשִׂינָהּ וְאֲשֶׁם לֹמַר עַד שִׁישְׁגוּג בְּלֹא וְכַרְתָּ.

וּלְפִי זֶה הָא דְּאָמַר מֵאִי בִּינְיָהוּ הו"מ לֹמַר לַת"ק בְּעֵינָן שִׁישְׁגוּג בְּלֹא ג"כ מֵאֲשֶׁר לֹא
תַעֲשִׂינָהּ וְלַר"ש הִזִּיד בְּלֹא חֵיב וְאֲפֹשֶׁר דַּנ"מ בְּהָאִי דִּינָא גּוּפָא לְעַנְיָן קָרְבָּן וְכַמוֹ שְׁאָמַר
רַב הוּנָא אִין כְּפִיָּה מְבִיא דְּרַבָּא בְּהוּרֵי: עוֹד אֲבָאָר לָהּ הָא דְּפִרְיָה בְּהוּרֵי ב' ע"א לַר'
יוֹחֲנָן דְּאָמַר הוּרוּ בֵּית דִּין שְׁחֵלֵב מוֹמְרָא וְהִלָּף הִיחִיד וְאָכַל חֵלֶב בְּשׁוֹמֵן דְּחֵיב
וְהָא אִינוּ שָׁב מִיְדֵיעָתוֹ הוּא וּמִיִּתֵּי הָא דַּר"ש וּמֵאִי קוּשָׁיָא דְּלֵמָּא ר"י כַּת"ק דַּר"ש סְבִירָא
לָהּ דְּהִלָּכָה כַּת"ק כְּפִי הַנְּרָאָה מְדַבְּרֵי הַתּוֹ דְּכָאֵן בַּד"ה מַעַם הָאֲרִץ לְפִי ר"ת מְת"ק פְּרִיךָ
וְחִשְׁבּוּ לְדוֹחֵק דְּפִרְיָה מַר"ש דְּלִית הִלָּכָתָא כַּר"ש וְגַם רַבֵּינוּ בַּפ"ג מֵהֵלְכוֹת מַעַה"ק וּבַפ"ג
מֵהֵלְכוֹת שְׁגָוֹת כְּפִי הַבְּנֵת הַכ"מ פָּסֵק כַּת"ק יַע"ש אָבֵל י"ל דְּפִרְיָה שְׁפִיר דַּר' יוֹחֲנָן
לְשִׁיטָתוֹ דְּאִיהוּ ע"כ כַּר"ש סוֹבֵר פְּדַמְסִיק בְּכָלֵל גְּדוּל דְּהִזִּיד בְּלֹא חֵיב וְאֲשֶׁר לֹא תַעֲשִׂינָהּ
לְהַשֵּׁב מִיְדֵיעָתוֹ פְּרִיךָ שְׁפִיר בְּנִתְחַלְף חֵלֶב בְּשׁוֹמֵן וְאָכַל אִמָּאִי חֵיב יַע"ש: וְנֵדַע דְּבַהוּרֵי
י"א אָמַר רַב הַמְּנוּנָא מוֹמְרָא לְאַכְוֹל חֵלֶב וְהִבִּיא עַל הַדָּם א"ב וּפְרִיךָ וְהָא אָמַר רַבָּא דְּכ"ע
מְבִיא עַל הַדָּם אֲלֵא בְּמוֹמְרָא לְתִיבָאֵן וְנִתְחַלְף לֹא חֵלֶב בְּשׁוֹמֵן מ"ס דְּהֵנָּה מוֹמְרָא וּמ"ס פִּינּוֹן
דְּאִי מִשְׁפַּח הִתְרָא לֹא אָכִיל לֹא מוֹמְרָא הוּא עַכ"ל הִיָּה נְרָאָה לְפָרְשׁ אִיפְכָא בְּנִתְחַלְף חֵלֶב
בְּשׁוֹמֵן שְׁהִיָּה חֲתִיכָה אַחַת לְפָנֵינוּ וְסוֹבֵר שׁוֹמֵן הוּא מַר סוֹבֵר מוֹמְרָא הוּא הֵינּוּ ר"ש דְּאָמַר
שָׁב מִיְדֵיעָתוֹ וְהָא אִין שָׁב מִיְדֵיעָתוֹ פִּינּוֹן דְּאִין לְפָנֵינוּ כ"א חֲתִיכָה אַחַת א"ג הֵנָּה יַדַּע דְּחֵלֶב

הוא הנה אכיל פי אין לו היתרא ומר סבר היינו ת"ק פיון דאי משפח היתרא לא אכיל איסורא לאו מומר הוא ולא מימעט מעם הארץ אלא להכעיס ולא לתיאבון ולפ"ז הר"מ ז"ל פסק כר"ש דמומר לתיאבון אין מביא קרבן ואי דאמר מר סבר ומר סבר אפ"ה מצינו לומר דמ"ס קמא הוא ר"ש השנוי לאחר ת"ק וכה"ג מצינו בתולין לקמן צ"ח ע"ב בלישנא בתרא של רש"י דמ"ס קמא הוא ר"ש השנוי לאחר ת"ק ועיין בתו' שם בד"ה מ"ס.

וא"כ פסק הר"מ כר"ש במומר לתיאבון דאין מביא וכאוקימתא דרבא בהוריות שם. ומיהו יש לעיין בהיו לפניו שתי חתיכות חלב ושמן וסבר שישמן אכל לר"ש כה"ג מביא קרבן דהשב מידיעתו הוא דשתיקה לפניו ולא שביק היתרא ואכל איסורא אילו הנה ידע דחלב הוא וא"כ אמאי סתם הר"מ ז"ל דבריו בפ"ג מהלכות מעה"ק ובפ"ג מהלכות שגגות ולא חילק באם שתיקה לפניו או לאו.

אבל רואה אני שהלחם משנה בפ"ב מהלכות שגגות חולק ע"ז וסובר דרבינו פוסק כר"ש אליבא דרב הונא וסובר דלתיאבון לר"ש נמי אין שבי מידיעתו מיקרי יע"ש אלמא דאין לחלק בין היו שתיקה לפניו או לאו אפ"ה אין מיקרי שבי מידיעתו ולכך סתם הר"מ ז"ל דבריו וסובר דבכל ענין אין מקבלין ממנו קרבן והדין עמו בהא דלר"ש אין חילוק בין להכעיס ובין לתיאבון דמדלא אמר רב הונא פרבא דא"ב לתיאבון וא"כ בהיו שתיקה לפניו ונתחלה לו חלב בשמן דאינו שבי מידיעתו מיקרי לר"ש אליבא דרב הונא דאל"כ לימא דא"ב שהיו שתיקה לפניו אלא כמ"ש פאן ודע דבל"מ דפוס יעסניץ ט"ס שם וצ"ל ולכך פסק בין להכעיס ובין לתיאבון אין מביא קרבן והוא טעות דמוכח שהשמיטו בדפוס תיבת אין וכתבו דבין להכעיס ובין לתיאבון מביא והוא דהר"מ ז"ל פוסק דאין מביא במומר אף לתיאבון אלא כמ"ש צריף לומר והוא פשוט: עוד קשיא לי בהא דאמר מ"ב בין ת"ק לר"ש אמאי לא אמר דת"ק דריש מעם הארץ פרט למומר דוקא מומר לכל התורה כולה הא מומר לד"א ונהביא על א"ד מקבלין פיון דלא דריש השב מידיעתו ולר"ש אין מקבלין לא"ד ולא מיבעיא למאן דמפרש מומר לאכול חלב ונהביא על דם פליגי לת"ק הנה מומר לא"ד ולר"ש השב מידיעתו מיקרי כמ"ש התו' בד"ה מעם הארץ בתו' השני דפשיטא דקשה אמאי לא אמר לת"ק דוקא לכל התורה ולר"ש אף לא"ד לחוד אלא אפילו לפיר"ת דפי' מומר לכל התורה ונהביא קרבן על הדם אפ"ה קשה אמאי לא אמר בפשיטות לת"ק מומר לכל התורה אין מביאי הא לא"ד לחוד מביא דלא דריש השב מידיעתו ולת"ק מומר לאותו דבר לחוד אין מביא דאינו שבי מידיעתו.

והנה יש לו איפכא תתי' השני שכתבו התו' והרשב"א בחדושי' הביא בשם ר"ת ז"ל תתי' השני עיקר ואח"כ כ' תתי' ראשון בלשון ועי"ל וקר"ן בחדוש שיטות לא הביא בשם ר"ת ז"ל כ"א תתי' השני של תוס' בד"ה מעם הארץ ונראה דאית לן לומר דמומר לכל התורה חוץ מדם ונדאי דלא צריף קרא דאין מקבלין מיניה חטאת דדינו כעפ"ם לענין שחיטה וכן גבי שבת וכדומה גם לר"ש לא מסתבר דמקבלין דדינו כגוי ומעפ"ם אין מקבלין כ"א עולה או שלמים ולא חטאת ואשם דלכפרה ועיין בפ"ב מהלכות מעה"ק ע"ש בכ"מ ומש"ה הביאו תתי' השני לעיקר וא"כ לא קשיא מה שהקשינו אמאי לא אמר לת"ק דוקא מומר לכל התורה הא לא"ד לא דנה אינו דע"ה ע"כ מומר לד"א דמומר לכל

התורה מסבֵּרָא יְדַעִינוּ דְּדִינוּ פְּעוּ"ם וְאִין מְקַבְּלִין קַרְבָּן וְהָא דְאִיצְטְרִיף לְעִיל מִכֶּם וְלֹא פְּוִלְכֶם לְהוֹצִיא אֶת הַמוּמָר הַתָּם בְּעוֹלַת נְדָבָה אִיִּירִי וּמִגּוֹי מְקַבְּלִין עוֹלָה מְרִיבוּיָא דְאִישׁ אִישׁ מִשׁ"ה אִיצְטְרִיף מִכֶּם לְמַעַט יִשְׂרָאֵל מוּמָר מִשָּׂא"כ בְּחֻטָּאת בְּמוּמָר לְכָל הַתּוֹרָה לֹא אִיצְטְרִיף קָרָא וְעַל פְּרָחָף בְּמוּמָר לַד"א וּפְרִיף שְׁפִיר מְאִי בִּינְיָיָהוּ וּמִשְׁנֵי מוּמָר לְאַכּוֹל חֵלֶב וְהִבִּיא קַרְבָּן עַל הַדָּם לַת"ק פִּינּוֹן דְּשִׁנְיָהֶם בְּלֹאוּ אֶחָד הֵנָּה מוּמָר לַא"ד וּר"ש מ"מ מִיקְרִי שָׁב מִיְדִיעָתוֹ.

אַבְל לְפִי תִי רֵאשׁוֹן שֶׁל ר"ת שֶׁהִבִּיאוּ הַתּוֹסְפוֹת קָשָׁה אֲמַאי לֹא קְאָמַר דַּא"ב מוּמָר לַד"א וְהִבִּיא קַרְבָּן לְאוֹתוֹ דְּבַר לַת"ק מְקַבְּלִין מִיְנֵיהּ דַּמַּע"ה מוּקְמִינּוּ בְּמִסְתַּבֵּר טְפִי דוּק' מוּמָר לְכָל הַתּוֹרָה פְּוִלְכָה. וְלַר"ש מוּמָר לַא"ד אִין מְקַבְּלִין וְכ"ש לְכָל הַתּוֹרָה פְּוִלְכָה חוּץ מִדָּם דְּאִין מְקַבְּלִין אַף לְדָם דְּדִינוּ פְּגוּי וְלֹא שָׁב מִיְדִיעָתוֹ מִיקְרִי וְאִין מְקַבְּלִין מִיְנֵיהּ קַרְבָּן וְאֲמַאי לֹא אָמַר א"ב כו': וְהֵנָּה מִתּוֹךְ כֹּף נִרְאָה לִי לֹמַר דְּפְשִׁיטָא לְהוּ לְסַתְמָא דְתַלְמוּדָא דְבִין ת"ק וּבִין ר"ש אֵית לְהוּ דְרָשָׁא דְשָׁב מִיְדִיעָתוֹ מִבִּיא קַרְבָּן וְאִין שָׁב מִיְדִיעָתוֹ אִין מִבִּיא קַרְבָּן וְהוּא פִּינּוֹן דְּחֻזִּינוּ ר"י וּר"ל דְּפְלִיגִי בְּאֵם הַזִּיד בְּלֹאוּ לַר"י מִבִּיא קַרְבָּן וְא"כ אֲשֶׁר לֹא תַעֲשִׂינָה ע"כ לְהַשְׁבֵּ מִיְדִיעָתוֹ אֶתְא וְכַדְמִסִּיק בְּפָרָק פְּלָל גְּדוֹל אֶלָּא דַּלְת"ק אֵית לֵיהּ נְמִי דְרָשָׁא דְמַעַם הָאָרֶץ פְּרִט לְמוּמָר אוּ דַּאֲתָא מוּמָר לְאַכּוֹל חֵלֶב וְהִבִּיא עֲלֵיהֶם דְּאִין מְקַבְּלִין וְאִי לֹאוּ קָרָא דְאֲשֶׁר לֹא תַעֲשִׂינָה הֵנָּה מוּקְמִינּוּ בְּמִסְתַּבֵּר דְּוִקָא לַא"ד אוּ דַּאֲתָא מוּמָר לְכָל הַתּוֹרָה חוּץ מִדָּם דְּאִינוּ מִבִּיא וְהַשְׁתָּא אִיצְטְרִיף לֹא תַעֲשִׂינָה לַא"ד גּוּפָא אוּ דַע"ה אֲתִי לְמִימַר דְּמוּמָר לְאַכּוֹל חֵלֶב הֵנָּה פְּמוּמָר לְדָם דְּתַרְנוּנְיָיָהוּ בְּלֹאוּ אֶחָד נְאָמְרוּ וְאִי לֹאוּ קָרָא דְלֹא תַעֲשִׂינָה הֵנָּה מוּקְמִינּוּ לַא"ד גּוּפָא וּמִיתּוּרָא שְׁמַעִינּוּ לָהּ אוּ יֹאמַר לְתַנְיּוּן הַשְּׁנִי שֶׁל תּוֹסְפוֹת לֹא צְרִיכְנָא לְזַה דַּת"ק לִית לֵיהּ דְרָשָׁא דְהַשְׁבֵּ וְלַר"ת הוּא דְאִיצְטְרִיף לְמִימַר הַכִּי וְכַמ"ש לְעִיל וְלֹא קָשָׁה מִיְדִי לַר"ת וְכַדְכְּתִיבְנָא: וּמַעֲתָה אַף אֲנּוּ נֹאמַר דַּהַר"מ פּוֹסֵק פְּאוּקִימָתָא דְרַבָּא וּפּוֹסֵק כַּת"ק דְּאֶפְי' נְתַחֲלַף חֵלֶב בְּשׁוֹמֵן אִם הוּא מוּמָר לְתַנְיָבוֹן אִין מִבִּיא קַרְבָּן עַל שְׁגָגָתוֹ וְאֶפ"ה אִיצְטְרִיף ג"כ קָרָא דְאֲשֶׁר לֹא תַעֲשִׂינָה כְּמוֹ שְׁאֲבָאָר דַּמַּע"ה נְפִיק לָן מוּמָר לְתַנְיָבוֹן לַא"ד דְּאִין מְקַבְּלִין מִיְנֵיהּ וְזַה דְּוִקָא בְּעוֹדוֹ רְשַׁע וְלֹא חִזַּר בְּתַשׁוּבָה כְּמוֹ שְׁיִרְאָה הַרְוָאָה בַּפ"ג מִהַלְכוֹת שְׁגָגוֹת הַלְכָה ז' בְּדַבְרֵי הַר"מ ז"ל וְז"ל פִּיצַד מוּמָר לְאַכּוֹל חֵלֶב וְאֶכַל חֵלֶב בְּשְׁגָגָה אִין מְקַבְּלִין מְמַנּוּ עַד שְׁיַחְזוֹר בְּתַשׁוּבָה וְאֶפְיָלוּ הֵינָּה מוּמָר לְתַנְיָבוֹן וְנְתַחֲלַף חֵלֶב בְּשׁוֹמֵן אִין מְקַבְּלִין מְמַנּוּ שְׁמִשְׁאֲכַל חֵלֶב בֵּין לְהַכְעִים וּבִין לְתַנְיָבוֹן הַרִי זַה מוּמָר עַכ"ל הַרִי מְפַשְׁטוֹת לְשׁוֹנוֹ מְשַׁמַּע דָּאִם חִזַּר בְּתַשׁוּבָה מְקַבְּלִין מְמַנּוּ אַף עַל חֻטָּא שְׁחָטָא בְּעוֹדוֹ מוּמָר וְעֵינִין בַּמ"ל יַע"ש הֵיטֵב וְאִי דְבַעוּדוֹ מוּמָר הֵנָּה זְבַח רְשָׁעִים פְּקוּשִׁית הַתּוֹסְפוֹת בַּד"ה אִינוּ שָׁב מִיְדִיעָתוֹ כו' י"ל כַּמ"ש הַמ"ל שָׁם בְּתַחֲלַת דְּבַרְיוֹ דְּכָל לְתַנְיָבוֹן לֹא מִיקְרִי זְבַח רְשָׁעִים וְכַמּוֹ שְׁאֲבָאָר בְּתוֹס' ד"ה אִינוּ שָׁב מִיְדִיעָתוֹ כו' וְקָרָא דְאִינוּ שָׁב מִיְדִיעָתוֹ ע"כ מְלַהֲכָעִים מִיְרִי דְאִי לְתַנְיָבוֹן שָׁב מִיְדִיעָתוֹ מִיקְרִי וְכַמ"ש רַבָּא בְּהוֹרִיּוֹת י"א ע"ב דְּאֶקָא בֵּין ת"ק לַר"ש יַע"ש וְע"כ אַף בְּלַהֲכָעִים קְאָמַר קָרָא דְאִין מְקַבְּלִין וּבַעֲשָׂה תַשׁוּבָה מִיְרִי דְבִלָּא עֲשָׂה תַשׁוּבָה יְדַעִינוּ מִסְבָּרָא זְבַח רְשָׁעִים כְּקו' הַתו' ד"ה אִינוּ שָׁב מִיְדִיעָתוֹ אֶלָּא בְּלַהֲכָעִים אִין מְקַבְּלִין קַרְבָּן עַל חֻטָּא בְּעוֹדוֹ מוּמָר אַף שְׁעֲשָׂה אַח"כ תַשׁוּבָה וְנִמְצָא הֵנִי תַרִי קָרָא צְרִיכִי מַע"ה פְּרִט לְמוּמָר לְתַנְיָבוֹן וְזַה דְּוִקָא בְּלֹא עֲשָׂה תַשׁוּבָה הָא עֲשָׂה תַשׁוּבָה מְקַבְּלִין מִיְנֵיהּ וְשָׁב מִיְדִיעָתוֹ וְלַהֲכָעִים אַף בְּעֲשָׂה תַשׁוּבָה אִין מְקַבְּלִין דְּבִלָּא תַשׁוּבָה זְבַח רְשָׁעִים תּוֹעֵבָה וּלְפ"ז פִּינּוֹן דְּהֵנִי תַרִי קָרָא צְרִיכִי

קאָמער שפיר מ"ב פֿינן דת"ק נְמִי אית ליה דְרָשָׁא דְשָׁב מִדִּיעֵתוּ לִיפָּא לְמִימַר דת"ק
בְּמוּמַר לְכָל הַתּוֹרָה וְלֹא לֹא לֹא דְהָא לֹא שָׁב מִדִּיעֵתוּ וּמְשַׁנֵּי רַב הוּנָא מוּמַר לְאַכּוֹל חֶלֶב
דְּהֵינּוּ לְכָל הַתּוֹרָה חוּץ מִדָּם לֹא אֵין מְקַבְּלִין וְלֹר"ש מְקַבְּלִין דמ"מ שָׁב מִדִּיעֵתוּ מִיִּקְרִי
וְנָה לְפָר"ת בְּתִי' רֵאשׁוֹן שְׁהִבִּיאוּ הַתּוֹסְפוֹת בְּד"ה מֵעַם הָאָרֶץ וְהִשְׁתָּא לְשׁוֹן הֶר"מ ו"ל
בפ"ג מְהֻלְכוֹת שְׁגָגוֹת הִלְכָה ז' מְדוּקְדָּקִין שְׁפָתַב אֵין מְקַבְּלִין מִמְּנוּ עַד שְׁעֵשָׂה תְּשׁוּבָה
אַפִּילוּ הָיָה מוּמַר לְתַאֲבוֹן כּו' שְׁמִשְׁאָכַל כּו' דְהָא אַפִּילוּ אֵינוּ ר"ל דְשִׁנְיָהֶם שְׁוִין בֵּין
לְהַכְעִיס וּבֵין לְתַאֲבוֹן כּו' דְזֵה אֵינוּ דְלְתַאֲבוֹן כְּשִׁחְזַר בְּתְשׁוּבָה מְקַבְּלִין וְלְהַכְעִיס אַף שְׁחִזַר
בְּתְשׁוּבָה אֵין מְקַבְּלִין דְשָׁב מִדִּיעֵתוּ ע"כ כְּשִׁחְזַר דֹּא"ל כ' זָבַח רְשָׁעִים תּוֹעֵבָה אֲלֵא אַפִּילוּ
בְּלֹא וי"ו וְה"ק אַפִּילוּ שְׁנֵה הָאִישׁ הָיָה מוּמַר לְתַאֲבוֹן אַפ"ה אֵין מְקַבְּלִין עַד שְׁיַחְזֹר
בְּתְשׁוּבָה וְלֹא מִיִּבְעֵינָא לְהַכְעִיס דָּאז אַפִּילוּ חִזַר בְּתְשׁוּבָה לֹא מְהֵי וַיֵּשׁ לָנוּ כִּינְצָא בְּזֵה
בְּדַבְרֵי הֶר"ח בפ"ד מה"ש שְׁפָתַב לְשֵׁם הָרִים אַפִּילוּ שְׁחַט לְדַבְרֵי הַבָּאִי וְעֵינָן בְּב"י בְּטִי"ד
סִי' ד' שְׁפִירֵשׁ דְבָרֵי הֶר"מ ו"ל לְדַעַת הַטּוֹר כֵּן: וּבְזֵה א"ש דֶּהֲר"מ פֶּסֶק פְּאוּקִימְתָּא דְרָבָא
וְכַת"ק דֶּר"ש וְאַפ"ה אֵינְצִטְרִיךְ הַשָּׁב מִדִּיעֵתוּ דְלְהַכְעִיס אַף בְּעֵשָׂה תְּשׁוּבָה דָּאֵין מְקַבְּלִין
מִיִּנְיָה דְקָרָא לְהָכִי אֵינְצִטְרִיךְ כִּמ"ש וְכִמ"ש הַכ"מ בפ"ג מהל' מַעַה"ק הִלְכָה ד' יַע"ש וְדַע
שִׁמ"ש דָּאֵינוּ שָׁב מִדִּיעֵתוּ לְהַכְעִיס אֵינְרִי דְלְתַאֲבוֹן שָׁב מִדִּיעֵתוּ מִיִּקְרִי כֵן הוּא וְדָאִי
דֹּא"ל דְקָרָא לְתַאֲבוֹן מִיִּרֵי וְהָיָה מוּנָח לְפָנָיו כ"א חֲתִיכָה אַחַת דֹּא"נ הָנָה יִדַע הָיָה אוֹכַל
וְרָבָא מִיִּרֵי בְּהִי לְפָנָיו שְׁמִי חֲתִיכוֹת דֶּלֶר"ש שָׁב מִדִּיעֵתוּ מִיִּקְרִי דְלֹא שְׁבִיק הִתְרָא
וְאַכִּיל אִיסוּרָא אַבְל הַמְעֵינָן בְּגִמְרָא דְהוֹרִיּוֹת י"א ע"א יִרְאָה דָּאֵין שׁוּם מְשַׁמְעוֹת לוֹמַר כֵּן
אַלֵּא סְתָמָא אָמַר בֵּין הָיוּ ב' חֲתִיכוֹת אוֹ חֲתוּכָה אַחַת לְתַאֲבוֹן שָׁב מִדִּיעֵתוּ מִיִּקְרִי דֹּא"ל הָ
הָנָה לִיָּה לוֹמַר הָיוּ ב' חֲתִיכוֹת לְפָנָיו וְכֵן בְּמָה דְמַסִּיק וּמ"ס פִּינָן דָּאִי מְשַׁכַּח הִתְרָא כּו'
לֹא הָיָה לוֹ לוֹמַר אֲלֵא אֵי הָנָה יִדַע וְדָאִי פּוֹרֵשׁ מִמְּנוּ פִּינָן שְׁשִׁנִּים לְפָנָיו אֲלֵא וְדָאִי בְּהִיָּה
א' לְפָנָיו אַפ"ה אֵילוּ מְשַׁכַּח הִתְרָא שְׁבִיק אִיסוּרָא שָׁב מִדִּיעֵתוּ מִיִּקְרִי וְכֵן הֶר"מ ו"ל
סְתַם אֵת דְבָרָיו וְלֹא כְּתַב רַבּוּתָא אַף בְּמוּנָחִין לְפָנָיו שְׁתִּיָּהֵן אֲלֵא דָּאֵין חִילּוּק וְכִמ"ש.

וּמִצָּאֵתִי לִי עַד נֶאֱמַן הִמ"ל דְאַחַר שְׁפָתַב דְלְתַאֲבוֹן לֹא מִיִּקְרִי זָבַח רְשָׁעִים הַנּוֹקְשָׁה לוֹ מֵאִי
הַנּוֹקְשָׁה לָהֶם לְתוֹ ד"ה שָׁב אֵינוּ שָׁב מִדִּיעֵתוּ תִּנְפוּק לִיָּה מְזָבַח רְשָׁעִים וְתִי' דְסְבִירָא לְהוּ
דְרַב הוּנָא מוֹדָה לְרָבָא דְכָל לְתַאֲבוֹן שָׁב מִדִּיעֵתוּ מִיִּקְרִי יַע"ש וְאַכְתִּי מֵאִי קוּוֹשִׂיָא אֵימָא
קָרָא לְתַאֲבוֹן מִיִּרֵי וְלֹא הָיָה מוּנָח לְפָנָיו כ"א חֲתִיכָה אַחַת וְהֵינּוּ נִתְחַלְף לּוֹ חֶלֶב בְּשׁוּמָן
וְעֵינָן בְּהוֹרִיּוֹת י"א וּבְרִש"י שֵׁם דְלֹא הָנִי זָבַח רְשָׁעִים אֲלֵא דָּאֵין חִילּוּק וְכִמ"ש, כָּאֵן וּמָה
שְׁיֵשׁ עוֹד לָן לְדַקְדָּק עֵינָן בְּתוֹ ד"ה אֵינוּ שָׁב מִדִּיעֵתוּ שֵׁם אַבְאָר עַל מְשָׁנָה לְמַלְךְ: סוּף
דְבָר דכ"ע אֵית לְהוּ הַךְ דְרָשָׁא דְאַשְׁרֵי לֹא תַעֲשִׂינָה וְאַשֵׁם הַשָּׁב מִדִּיעֵתוּ דְהִלְכְתָּא כִּר"י
דְאַפִּילוּ הַזִּיד בְּלֹא מְבִיא קָרְבָּן עַל שְׁגָגַת פְּרִת כּו' אֲלֵא דת"ק סְבִירָא לִי ג"כ דְרָשָׁא דַע"ה
וְר"ש לֹא סְבִירָא לִיָּה וּנ"ח אוֹ פְּרַב הוּנָא אוֹ פְּרָבָא בְּמוּמַר לְתַאֲבוֹן וְהֶר"מ ו"ל פֶּסֶק כַּת"ק
וּכְאוּקִימְתָּא דְרָבָא כִּמ"ש הַכ"מ בפ"ג מהל' מַעַה"ק הִלְכָה ד' וְלֹא קוּוֹשִׂיָא קוּוֹשִׂיָת הַלְחָם
מְשָׁנָה וּבְתוֹס' ד"ה אֵינוּ שָׁב מִדִּיעֵתוּ אַבְאָר יוֹתֵר בַּעֲזָה"י גַּם מִיִּנְשָׁב דְלֹא אָמַר א"ב שְׁהַזִּיד
בְּלֹא וְכִמ"ש.

הֵן אָמַת שִׁמ"ש הַכ"מ בפ"ג מהל' מַעַה"ק דְרַבֵּינוּ פּוֹסֵק פְּאוּקִימְתָּא דְרָבָא לֹא יִדְעָנָא מְנָא
לִיָּה דְאֵימָא דְפּוֹסֵק פְּרַב הוּנָא וְכַת"ק מוּמַר לְאַכּוֹל חֶלֶב הֵינּוּ לְכָל הַתּוֹרָה כְּנֹלָה חוּץ מִדָּם
דָּאֵינוּ מְבִיא קָרְבָּן עַל הַדָּם וְהִשְׁתָּא א"ש נְמִי דָּאֵית לִיָּה דֶר"ש נְמִי בְּמוּמַר לֹא ד' לְחוּד

חשב השב מדיעתו ומכ"ש לפי הבנת הכ"מ דלא קחש לקושית הלח"מ א"כ אימא דפסק
פ"ב הונא ופ"ג ר"ת דמומר לאכול חלב היינו לכל התורה חוץ מדם דאינו מביא על
הדם אלא דא"כ קשי' דהנה למפסק פ"בא פ"בא מלתא דהוא פ"בא.

עוד י"ל שפ"בא הוא במומר לתאבון כ"ע גם רב הונא מודה דלר"ש לא הנה מומר ושב
מדיעתו מיקרי וכמ"ש המ"ל בד"ה אינו שב מדיעתו בתו' ולקמן אבאר יע"ש וא"כ
אמאי לא אמר רב הונא מומר לתאבון א"ב פ"ב רבא אלא דס"ל במומר לתאבון גם ת"ק
מודה דלא הנה מומר בד"א וא"פ לא"ד מביא ק"בן ומעם הארץ פ"ט למומר לא ממעט
אלא מומר להכעיס א"כ רבינו דפסק דמומר לתאבון אין מקבלין ק"בן פ"בא דלרב
הונא בין לת"ק ובין לר"ש מקבלין: עוד אבאר לה דרבא דאמר בהוריות י"א ע"א מומר
לתאבון א"ב לשיטתו' הוא דאמר פ"ב דמוקי אינו שב מדיעתו להכעיס ולתאבון הנה שב
מדיעתו לר"ש וכמ"ש המ"ל ג"כ בהל' שגגות פ"ג ואי להכעיס לדבר אחד הנה מומר
לכל התורה פ"בא א"כ מאי אר"י דכתב' רחמנא אינו שב מדיעתו אפילו מומר לד"א
להכעיס אינו מביא ק"בן על כל התורה דדינו פ"בא מסב"א פ"בא שחיטה לדעת
ה"ר' וישאר פוסקים הביאו הב"י בסי' א' דמומר להכעיס לד"א הנה מסב"א מומר לכל
התורה פ"בא בשלמא לעיל ג"כ מ"כ להוציא את המומר ה"ה בעולה קמ"י דמומר
מקב"ל וקמ"ל דישאר מומר ג"כ מ"כ משא"כ בחטאת למה לי קרא להכי אלא רבא
לשיטתו' דאית לי' בפ' זה בורר דעובר עבירה להכעיס פ"בא לעדות דבעינן רשע דחמס
א"כ מוכח דמומר לד"א להכעיס לא הנה מומר לכל התורה ועיין בתב"ש סי' ב' ס"ק י"ז
יע"ש שפיר אמר מומר לתאבון א"ב אכל רב הונא אפ"ש דסובר דמומר להכעיס הנה
מומר לכל התורה ומשום הכי אמר מומר לאכול חלב והביא על הדם איפא בינייהו
דלתנא קמא אין מביא ולרבי שמעון מביא או כפר"ת ויש ליישב פר"ת דלת"ק אשמעינן
מומר לכל התורה חוץ מדם וחוץ ע"ז ושב"ת ואשמעינן דהנה מומר לכל התורה ומינ'
ילפינן נמי לעלמא וכסברת רבינו ירוחם שהביא הב"י בי"ד בסימן י' יע"ש ומומר לא
להכעיס ולא לתאבון אי הנה פ"בא להכעיס או לאו עיין בסימן ב' יע"ש: ובתו' בד"ה אינו
שב מדיעתו אינו מביא ק"בן על שגגתו תימא מה צריך קרא תיפוק ליה דזבח רשעים
תועבה וי"ל בעשה תשובה עכ"ל ה"א דלא הוקשה להם לת"ק הוא פשוט דלת"ק במומר
לאכול חלב והביא ק"בן על הדם לאו זבח רשעים הוא ועיין במ"ל הל' שגגות פ"ג הלכה
ז ומ"ש המ"ל שם דסב"א להו דלרב הונא נמי במומר לתאבון שב מדיעתו מיקרי
ומש"ה קשי' להו וי"ל דא"כ אמאי לא אמר א"ב פ"בא דלת"ק אין מביא במומר לתאבון
ולר"ש מביא אלא משמע כמ"ש הלח"מ שם בפ"ב מהל' אלו דלרב הונא א"פ לרבי שמעון
במומר לתאבון אינו שב מדיעתו מיקרי וצ"ל אם נאמר דסב"א להו דלתאבון לאו זבח
רשעים מיקרי סב"ר' להו דלת"ק נמי לתאבון לא ממעט מע"ה לרב הונא דמומר לד"א
לא הנה מומר לכל התורה פ"בא ופ"ש דהתו' סב"א להו ה"א דאמר מומר לאכול חלב
להכעיס דהנה מומר לכל התורה לת"ק אין מביא ולר"ש מביא דשב מדיעתו מיקרי
וכה"ג צ"ל לפר"ת מומר לאכול חלב לכל התורה ואפ"ה פ"בא שגגות מדם שב מדיעתו
מיקרי לר"ש ועיין בתורת חיים שכתב ודחוק לומר במומר לכל התורה חוץ מדם
דמקבלין ק"בן על הדם והיינו לשיטת ר"ת וכדכתיבנא פ"בא ויתר הדברים שיש לדקדק

בְּזֶה לֹא עֵת הָאֶסְרָף פֶּה וְאִי"ה בְּמִקּוֹם אַחֵר אֶבְאָר: גְּמָרָא אָמַר לִיה ר"ז לר' יַעֲקֹב בַּר אִידִי שְׂמָא לֹא שָׁמַע אֱלָא כְּשֵׁאִין יִשְׂרָאֵל עַע"ג אָמַר לִיה לְמִימָרָא בְּעֵי קַבְלָה מִיְּנִיָּה עַכ"ל.

נִרְאֶה לְפָרֵשׁ דַּר"ז הֵיזְה מְסוּפָּק דְּשְׂמָא ר"ג וּב"ד דְּנִמְנִי וְגַמְרוּ הֵינֵנו בְּיִנְצָא וְנִכְנַס דְּמִתְחַלָּה הֵיזְה מוֹתֵר וְהֵם אֶסְרוּהּ דְּלֹא דְמִי לִינן נִסְדָּה דְּהֵתָם לֹא נִגְע וְהֵכָא נִגְע וְכִסְבֵּרְת אַבְיִי לְעִיל וְזֶה לֹא שָׁמַע ר' אֱלָא בְּאִין עַע"ג לֹא בְּיִנְצָא וְנִכְנַס וְאָמַר לִיה ר' יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְּאִין יִוְצָא וְנִכְנַס כָּל פְּשִׁיטָא דְּאָסוּר וְאִי בְּיִנְצָא וְנִכְנַס מ"ש יִוְצָא וְנִכְנַס מַעַע"ג דְּסִבְרָא לִי פְּרָבָא לְעִיל וְאִפ"ה גְּזָרוּ מִשׁוּם דְּמוֹת יוֹנָה שְׂמָלָאוּ לְהֵם בְּרֵאשׁ הֵר גְּרִיזִים וְא"כ אִין חִילוּק בֵּין עַע"ג לְיִוְצָא וְנִכְנַס.

אָבַל הֵר"ן ז"ל בְּחֻמְשׁ שְׁיטוֹת בְּחֻדוֹשֵׁי לְחֻלִּין פֶּתַב בַּע"א וְז"ל דַּר"ז הֵיזְה מְסוּפָּק שְׂמָא לֹא אָסַר ר"ג אֱלָא דְלֹא לִיסְגִי חוּתְהָ פּוֹיַת וְכַת"ק דְּרִשְׁבִּי"ג דְּכָל מְצוּהָ דְלֹא פְּתִיבָא לֹא סְמַכִּינוּ עֲלֵיהּ וְר"י בַּר אִידִי אָמַר לְמִימָרָא בְּעֵי פְּשִׁיטָא דְּהִלְכָה כַת"ק אֱלָא דְגְזָרוּ אַף בַּעַע"ג דְּפְשִׁיט מַר' יוֹחֲנָן שְׂאָכַל וְע"כ בַּעַע"ג דְּאִי לֹא הֵיכִי שְׂבִיק ת"ק דְּרִשְׁבִּי"ג כו' עַכ"ל וְר"ל דְּאִין יִשְׂרָאֵל עַע"ג דְּכָאן הֵינֵנו בָּא וּמְצָאוּ דְּבַעֲיָנוּ פּוֹיַת בְּשׂוֹר וְכִרְבָּא דְלַעִיל וְיִוְצָא וְנִכְנַס עַע"ג קָרִי לִיה כְּמוֹ דְּמַסִּיק לְעִיל יִוְצָא וְנִכְנַס עַע"ג קָרִי לִי וְעֵין בְּחֻדוֹשֵׁי הֵרִשְׁבִּי"א שְׂכ' ג"כ בְּדִרְבָּה זֶה יַע"ש וְעֵינן ב"י ס' ב' לְעַנְנֵן צְדוּקִים: עוֹד נִרְאֶה לְפָרֵשׁ שְׂמָא לֹא שָׁמַע ר' אֱלָא כְּשֵׁאִין יִשְׂרָאֵל עוֹמֵד עַל גְּבִי אֱלָא בָּא וּמְצָאוּ וְע"י חוּתְהָ פּוֹיַת בְּשׂוֹר וְגְזָרוּ מִשׁוּם דְּמוֹת יוֹנָה שְׂמָצָאוּ וְע"ז הֵנָּה.

כְּמוֹמֵר לְכָל הַתּוֹרָה וּמִשׁוּם הֵכִי לֹא מִהֲמַנְיָנוּ לְהוּ אַף בְּחוּתְהָ פּוֹיַת בְּשׂוֹר וְאוֹכַל דְּהֵנָּה מוֹמֵר לְכָל הַתּוֹרָה אָבַל בַּעַע"ג שְׂרִי וְכִסְבֵּרְת רִיא"ז שְׂהִבְאִתִּי לְעִיל דְּבַעַע"ג שְׂרִי אַף בְּמוֹמֵר לְכָל הַתּוֹרָה כְּפֹלָה דְּמוֹנְבַחַת לֹא מִימְעַט אֱלָא מִי שְׂאִינוּ מְצוּנָה עַל זְבִיחָה אָבַל זֶה אַע"פ שְׂמוּמֵר הוּא יִשְׂרָאֵל הוּא וּמְחַנְיָב הוּא אֱלָא שְׂחֻטָּא וְמַה"ט מוֹמֵר לְהַכְעִיס לְשַׁחֲיטָה כְּשׂוֹר בְּאַחֲרִים עַע"ג לִישׁ מִי שְׂסוּבֵר כֵּן וְבִי"ד סִימֵן ב' אֶכְתּוּב טַעַם הָאוּסְרִין בְּמוֹמֵר לְכָל הַתּוֹרָה בַּעַע"ג וּבְלַהֲכַעֲסִי לְשַׁחֲיטָה מוֹתֵר בַּעַע"ג וְכֵן הוּא דַּעַת הֵרִשְׁבִּי"א וְשָׁם אֶבְאָר בַּעַע"ג יַע"ש אִי בְּאִין יִשְׂרָאֵל עַע"ג אֱלָא בָּא וּמְצָאוּ לְמִימָרָא בְּעֵי בְּלֹא"ה שְׂמָצָאוּ דְּמוֹת יוֹנָה בְּהַר גְּרִיזִים אָסוּר דְּהִלְכָה כַת"ק דְּכָל דְּלֹא פְּתִיבָא לֹא סְמַכִּינוּ עֲלֵי וּמַסִּיק דְּקַבְלָה מִיְּנִיָּה דַר' יוֹחֲנָן שְׂאָכַל וּפְשִׁיט ר"ז דְּשְׁמִיעַ וְלֹא קִיבְלָה מִיְּנִיָּה וּמֵאִי קוּשְׁיָא דְלִמָּא שְׁמִיעַ וְקִיבְלָה מִיְּנִיָּה וְהָא דְּאָכִיל בְּיִשְׂרָאֵל עַע"ג אֱלָא ש"מ אַף בַּעַע"ג אָסוּר מְטַעַם דְּדִינוּ פְּנִכְרִי מוֹנְבַחַת שְׂאִינוּ מְאָמִין בְּזְבִיחָה אוֹ וְטַעַם הֵר"מ ז"ל דְּקָרָא וְאֶכְלֵת מוֹזְבָּחוּ וְבִי"ד סִימֵן ב' אֶבְאָר וּמְפָאן מוֹכַח דְּמוֹמֵר לְכָל הַתּוֹרָה אַף בַּעַע"ג אָסוּר דְּלֹא פְּסִבְרַת רִיא"ז בְּשִׁלְטִי גְבוּרִים שְׂהִבְאִתִּי לְעִיל דַּל"כ וְהָא דְּאָמַר בְּיִשְׂרָאֵל עַע"ג הֵינֵנו יִוְצָא וְנִכְנַס אַכְתִּי דְלִמָּא שְׁמִיעַ וְקַבְלָה וְאָכִיל בַּעַע"ג מְשִׁשׁ אֱלָא דְלֹא מְהַנִּי עַע"ג מְשִׁשׁ מְקָרָא דוֹנְבַחַת כו': וּבְתוֹ' בַּד"ה ר"ג וּבֵית דִּינוּ נִמְנֵנו עַל שְׁחִיטַת פּוֹיַת וְאֶסְרוּהּ כו' נְעוּד תִּימָא דַר"מ גְּזַר עַל סֵתָם יֵינָם וְלֹא גְזַר עַל הַשְׁחִיטָה שְׂהוּא דְּאוּרִיָּתָא עַכ"ל ר"ל אִם הוּא ר"ג שְׂאָחַר ר"מ א"כ ר"מ אִמְאִי גְזַר עַל סֵתָם יֵינָם שְׂהוּא מְדַרְבְּנָן וְלֹא חָשׁ לְגְזוֹר עַל שְׁחִיטָה דְּרֵאוּי לְגְזוֹר יוֹתֵר שְׂהוּא מִן הַתּוֹרָה אָבַל ר"ג דְּיִבְנָה שְׂהִיָּה מְקוּדָם ר"מ גְּזַר עַל הַשְׁחִיטָה שְׂהִיָּה מַה"ת וְר"מ גְּזַר עַל סֵתָם יֵינָם וְעֵינן לְקַמְזָן גְּבִי שְׂדִרְיָ ר"מ לְאִתּוּיָּי חֲמָרָא מְבִי פּוֹיַתִּים יַע"ש.

ומה שהקשה התוס' לפירש"י יישובו הרשב"א בחדושו בד"ה למאי בדר"ו יע"ש וזה לשונו דר"מ לא גזר אלא על יין נסוף ולא על שחיטה דהנה סבירא לי' פרב ענן לעיל דמומר לע"ז לא הנה מומר לכל התורה פולה ומותר לאכול משחיטתו והר"ן ז"ל בחמש שיטות בחדושו פתב ג"כ פדבריו אלא שפייס בה ולא גזר ר"מ אלא באיסורין של דבריהם שהיו קלים בעיניהם עכ"ל פי' פן דאל"כ אמאי גזרו על יינם שקהם פינון דלא גזר על השחיטה לר"מ דמומר לע"ז לא הנה מומר לכל התורה ואף דעובדים ע"ז אין יינם נאסר דהוא לשחיטה כמ"ש לעיל דף ד' ע"ב אהא דאמרי' מ"ש שתייה דמומר לע"ז לא הנה מומר לכל התורה פתב קשיא מ"מ פינון דעובד ע"ז אמאי אין עושה יין נסוף במגעו וי"ל דיינם משום איסור חתנות בנותיהן גזרו עליהן ודוקא אי הנה מומר לכל התורה ודינו פכפכו"ם הנה בכלל גזירתן אף שאין בבנותיו איסור חתנות משא"כ אי לא הנה מומר לכל התורה עכ"ל ומש"ה צריף לפרושי הכי דגזר על יינם דדבריהם היו קלים בעיניהם והנה לא הנה צריף לזה אלא דמש"ה גזרו על סתם יינם דאין נזקין ממגע נכרי ואף אם יתנו לכותי לשחות ישטה דהלכה כת"ק דרשב"ג דכל מצוה דלא פתיבא לא מהמגי וה"ה וכ"ש בדרבנן ובשחיטה לא גזר ביישראל ע"ג ורואהו דמומר לע"ז לא הנה מומר לכל התורה פולה ור"ג דמבמר ר"מ גזר נמי על השחיטה דמומר לע"ז הנה מומר לכל התורה פולה או דר"מ לא גזר על השחיטה שפימיו היו עובדים בצנעא ובע"ז בעינו פרהסיא ג"כ ליש מי שסובר כף ובימי ר"ג היו עובדים בפרהסיא ואז הנה מומר לכל התורה פולה במומר לע"ז ודלא פרב ענן: ודע דלפי מ"ש הר"ן ז"ל בע"ז נהביאו מן הב"י ז"ל ב"ד סימן קכ"ג הלכות יין נסוף דהא דגזרו על יין משום בנותיהן ולא משום שפא נתנסף דמיעוטא הנה ולא גזרו משום מיעוטא עכ"ל ולפ"ז ר"מ דחייש למיעוטא א"ש בפשיטות דמש"ה גזר על יין שפא נתנסף פינון דהיו עובדים ע"ז ור"מ חייש למיעוטא ועל השחיטה לא גזר דמומר לע"ז לא הנה מומר לכל התורה או דהיו עובדים בצנעא ובימי ר"ג היו עובדים בפרהסיא ומומר לע"ז הנה מומר לכל התורה וגזר על השחיטה ובזה א"ש לקמן דאמר למאי אי לשחיטה ויין נסוף מהתם גזר ולמה ליה להזכיר שחיטה אלא דאיכא למימר דר"מ לא גזר אלא על יין דחייש למיעוטא שפא נתנסף ולית ליה האי סברא אי איתא דנסכיה לא הנה מובין לי' אלא כמ"ש הר"ן שם גבי גזרו משום בנותיהן ועיין ב"ד סימן קכ"ג בב"י יע"ש ומש"ה אמר דר"ג גזר נמי על השחיטה דמומר לע"ז הנה מומר לכל התורה א"כ למה הוצרכו לגזור ר"א ור"א עליהם וה"ה להיפך אי הנה אמר דר"ג גזר על שחיטה לא הנה מוכח דגזר על יינם כו' ומש"ה אמר תרתי: ובד"ה צדיקים עצמן לא כ"ש שאתי לידי אכילת איסור שפאכיל בת ישראל בתרומה ואין לו בה קידושין עכ"ל וכן נמי מצינו למימר דאתי לידי אכילת איסור באם שישחרר העבד ואוכל בתרומה והנה זר.

ומ"ש דהוא עבד ואין לו בה קידושין דאי הנה בה קידושין היתה אוכלת בתרומה מחמת רבו פהו. ומכאן משמע דאף באיסור דרבנן אין הקב"ה מזמין לצדיק מהא דכתבו דטעמים קודם הבדלה וכן לקמן בדמאי בר"ז ור"א דהנה דרבנן ואפ"ה אמר דאין הקב"ה מזמין אכילת איסור לפיו של צדיק ואף בספק כמו שאבאר לקמן בעז"ה: (דף ו' ע"א) גמרא ואי ס"ד לא קבלה מיניה לישני פאן פשישראל ע"ג עכ"ל פי' דאי ס"ד דלא קיבלה ר"ז מר' יעקב בר אידי אלא דגזירת ר"ג היתה דלא ליהני חותף פזית בשך א"כ אמאי פשיטא

ליה לר"ז דר"י שאכל לא סבירא לי' הא דר"ג דלמא סבירא ליה ואכל בעע"ג א"נ ב'ינצא ונכנס דעע"ג קרי ליה וקא דלא אמר אי איתא דר"ז לא קיבל מרב יעקב בר אידי א"כ אמאי פשיט ליה דשמיע ליה ולא קיבל אימא דלא שמיע ליה ואי הנה שמיע ליה הנה מקבל ור' חנן שאכל ע"י חותף פזית בשר ואי דאין הקב"ה מזמין אכילת איסור לפיו של צדיק י"ל פיון דר"ג דגזר ע"י חותף דלא מהמנינן להי כת"ק דרשב"ג ודלמא לא שחיט שפיר והש"י הוא היודע דהנה שחיט שפיר אלא ע"כ דקיבלה מיניה דאף בעע"ג אסור משום דמות יונה ומומר לע"ז הנה מומר לכל התורה פולה ור"י שאכל ע"י חותף ולא סבירא לי' הא דר"ג וי"ל דפשיטא ליה לתלמודא דר"י שאכל בעע"ג הנה: דלא שביק ת"ק ופסק פרשב"ג אלא בעע"ג או יוצא ונכנס ומש"ה אמר שפיר דאי לא קיבלה מיניה מה הנה קשה מר"ז שאכל דהא נדאי בעומד על גביו אכיל ולפי מה שכתוב לעיל שפא לא שמע רבי אלא פשאין ישראל עומד על גביו אלא יוצא ונכנס ואמר לה פשאין ישראל עומד על גביו פלל אלא בא ומצאו למימרא בעי אלא יוצא ונכנס ואין חילוק בין עע"ג ליוצא ונכנס או דיוצא ונכנס למימרא בעי דסובר פאביי התם לא נגע ובלא דמות יונה אסור וע"כ ב'ישראל עע"ג נמי אסור א"כ קשיא אמאי לא אמר אי ס"ד לא קיבלה אמאי פשיט ליה דשמיע ולא קבלה אימא לא שמיע ליה ואי הנה שמיע הנה מקבל ור"י שאכל ע"י יוצא ונכנס ואי דאין הקב"ה מביא תקלה על ידם הא רק מספק אסור שפא שקה או דרס והש"י הוא היודע שהיתה שחיטה זו בכשרות ומש"ה הזמין לפיו של צדיק.

ויש לומר דמ"מ פיון שר"ג וב"ד נמנו ואסרו יוצא ונכנס מספק תו הנה ליה איסור דרבנן ואיך נזדמן אכילת איסור לפיו של צדיק דהא דמאי נמי מספק אסור ורוב ע"ה מעשרין הן ואפ"ה תמה ר"א לקמן אין הקב"ה מביא תקלה על ידו ודלמא מעושר הנה אלא פיון דרבנן אסרו לאכול מן ע"ה הנה ליה אכילת איסור וה"ה פאן ומש"ה אמר לישני דלמא הנה ב'ישראל עע"ג אלא אף ב'ישראל עע"ג אסור ודע דמדברי רש"י ז"ל לעיל בד"ה אכל משחיטת פותי ב'ישראל עע"ג או ע"י חותף פזית בשר עכ"ל אלמא סבירא ליה לרש"י ז"ל דהלקה פרשב"ג דאמר אף דלא פתיבא ואחזיק ביה מהמנינן ליה וכבר יש פוסקים סוברים פן ועיין ב"י י"ד סי' ב' יע"ש ולפי זה הנה נראה לומר הא דאמר לישני פאן פשישראל עע"ג פאן פשאין ישראל, עע"ג רצה לומר דגזירת ר"ג וב"ד היתה פאן ישראל עע"ג והקא ב'ישראל עע"ג דאל"כ אין הקב"ה מביא תקלה דומיא דמאי גמ' ר' יצחק בן יוסף שדרן' ר"א לאתוויי, חמרא מבי פותאי כו' לא זזו משם עד שעשאום נכרים גמורין למאי אי לשחיטה ויין נסוף מהתם גזר מאי נכרים גמורים לבטל רשות עכ"ל, קשה פאן טובא חזא ר"א היאך שדרן' לר"י פן יוסף לאתוויי חמרא מבי כותאי וקא ר"מ גזר עלי' ונהי דלמאי דמסיק דלא קבלו מינייהו המקשה דהקשה הא מהתם גזר ולמה להו למגזר ואמאי לא קשי' ליה טפי היאך שלח ליה לבי כותאי וקא פבר גזרו ועוד דאמר מאי נכרים גמורין לבטל רשות דמשמע ודגמורים קשי' ליה דלא הל"ל אלא נכרים ואהא לא משני דמהיכא תיתי דלענן לבטל רשות לא ליהוי נכרים עד שהוצרכו לגזור בפ"י עוד קשה דאינהו לא גזרו רק על שחיטה ויין נסוף והם גזרו על פלהתורה פולה.

וראיתי להר"ן בחמש שיטות והרשב"א בחדושי שפיתבו אי לשחיטה ויין נסוף היינו לשחיטה ולכל איסורין גזר ר"ג ויין נסוף ולכל איסור דרבנן גזר ר"מ יע"ש ופריה שפיר אלא דא"כ לא משני לבטל רשות דהנה בכלל דרבנן.

ומהר"מ מלובלין עמד על קוש'י זו דלמא לבטל רשות גזרו עלניהו ותי' דהם אף על היין גזרו דהיה מעשה ביין הנה עכ"ל ונהנה יקשה קושיות הראשונות שפתבנו גם למה ליה להזכיר שחיטה פינו דעיקר הקוש'י מיין נסד דר"מ גזר עלי' ונהנה מ"ש ר"א לר"י בן יוסף לאתווי חמרא מבי כותאי יש לנישב קצת דבאמת ר"א לא סבירא ליה הא דר"מ דחיג' למיעוטא ומש"ה שלח אצלם ושהיה סבא אמר לית פאן שומרי תורה שקלקלו מעשיהם רובם ככולם ומש"ה אסרו היין שלהם אלא דהמקשה הנה קשי' ליה דלמה להו לר"א ור"א לגזור מקדש על שחיטת פותי וכדומה לא הנה להו לומר אלא דאסור ליקח מהם שום דבר משום גזרת ר"מ ומשני דגזירה ראשונ' בטולי בטולי' או מטעם דלא חיישינן למיעוטא או כפירש"י שא"א לפרוש להם מן הכותים ומש"ה הוצרכו לגזור מקדש ולמנות עליהם דליהוי פנקרים גמורים.

ומה דאמר גמורים לבטל רשות יש לפרש דה"ק דאף דגזור ר"ג על השחיטה היינו טעמא דעובד ע"ז הנה מומר לכל התורה להכעיס כמ"ש הפוסקים ועיין בב"י ובתב"ש בי"ד סי' ב' ומש"ה שחיטתו אסורה דמומר לשחיטה לחוד להכעיס שחיטתו פסולה לדעת הרא"ש ז"ל שאינו חושש לזבח ולא הנה וזבחת אף דסובר דמומר להכעיס בד"א לא הנה מומר לכל התורה מדהוצרך ליתן טעם שאינו חושש לזבח ובי"ד סי' ב' אבאר בזה ומשום הכי גזר ר"ג על שחיטה אף בעע"ג ולא דנהה פנקרי גמור והוא הדין ר"מ דגזר על יינם הוא משום דלמא נתנסף דחיג' למיעוטא וכמ"ש לעיל ולא דנהה פנקרי ונ"מ נהי שאין לו נאמנות בכל התורה פולה מ"מ לענין ביטול רשות אפשר דמהני כמו בישראל שאין תלוי בנאמנות ולכך גזרו עליו דלא מהני עד שישפור כדי שלא ילמוד ממעשיו פדאיתא בפ' הדר ס"ט ועשאום נכרים גמורים ועיין צ"ע קושיות אחרות שהקשינו ובי"ד אבאר בעזה"י.

בהא דאינהו גזור ולא קבלוה פירש"י שא"א לפרוש להם מן הכותים אבל הר"ן ורשב"א פירשו דאח"כ נתקלקלו רובן או כולם ואסרוה ומתחלה לא הנה אלא מיעוטא ולית להו דר"מ דחיג' למיעוטא וכן כתב הת"ח יע"ש ועיין מ"ש בסמוך מזה בהא דר"י בן יוסף: ע"ש אמר ר' זירא אפשר גזרו כו' והא דלא שני לי' דמסתמא פינו דזמן הקב"ה לפיו של ר' אסי אכילה של היתר הוא דע"ה עישר ליין מ"מ פינו דגזרו על תערובת דמאי ונהנה איסור דרבנן לא הנה מזמין לפיו של ר' אסי ועיין מ"ש לעיל: דתניא הלוקח יין כו' פרישין לעשות מהן טחיגין עדשים לעשות מהן רסיסין עכ"ל מ"ש בספרים דתנן הוא טעות דאינו משנה אלא תוספתא בדמאי פ"ג ועיין בכ"מ פ"ג הוא מהל' מעשר הלכה י"ח יע"ש ומ"ש רש"י בד"ה טחיגין מאכל של גריסין ותבלין מעורבין בו אף שסוף כל אלו לערב כתב מהרש"א ז"ל דר"ל שהתבשיל גופו סופו לערב דתבלין אין חייבין במעשר דאל"כ למ"ד טעמא לא בטיל אמאי א"צ לעשר עכ"ל מ"ש דתבלין א"צ לעשר הנה הרשב"א ז"ל בחדושי ונה"ן בחדושי פתבו דאיכא תבלין דחייבין במעשר כמו שומין ובצלים הראוין למאכל בפ"ע ותבלין דפטורין ממעשר הוא כפלל ומלח אלא דמ"מ הקוש'י השניה שהקשה מהרש"א ז"ל ודאי חזקה היא דא"כ לת' השני בגמרא דשאני שאור ותבלין דלטעמא עבידי ולא בטיל א"כ בלוקח שומין ובצלים להתערב עם טחיגין או עם רסיסים שהוא מן עדשים והוא דחייב והו עצמם פטורים כשלקחן מע"ה ואמאי הא טעמא לא בטיל ונהי דאיכא למימר הא דקתני לקמן וחושש משום מעשר אשאור

קאי ותבלין דהתם בפלפל וכדומה מ"מ אין משמע לחלק בין תבלין דהתם לתבלין דשומין ובצלים וראיה לזה מ"ש הפר"ח בי"ד סי' צ"ח ס"ק ר"ד שיהביא מ"ש בפי' הר"מ המשניות דמס' ערלה דשומין ובצלים הם הנקראים תבלין ג"כ והתל' בשפת דף קמ"א דלא הנה סתם תבלין אלא פמון כו' מ"מ פתב הפר"ח לענן לטעמא עבידי אין נ"מ דאי נרגש הטעם של תבלין כו' יע"ש ויש לחלק בין הד' דהכא דאמרין לטעמא עבידי כו', ובין הא שיהא בטל התבלין בתבשיל: והתניא הנותן לשכנתו כו' אינו חושש לשאור ותבלין שבה לא משום שביעית ולא משום מעשר ואם אמר עשי משליכי חושש משום שביעית ומשום מעשר עכ"ל הא דקתני אינו חושש לשאור ותבלין שבה ולא אמר סתמא אינו חושש משום שביעית ומשום מעשר דמצי נמי קאי אעיסה ותבשיל שנתן לה דלא חיישינן לאיחלופי ואמר בזה בג' פנים או דמש"ה נקיט שאור ותבלין ולא שמעינן דוקא דלא חיישינן לאיחלופי הא אי הנה חיישינן לאיחלופי הנה חיישינן אף מל התבלין אף דהנה תערובות דמאי פיון דהוא נתן נה משנו אפ"ה שאני שאור ותבלין דלטעמא עבידי כמ"ש רפ"ח או יאמר דאתיא כר' יוסי משנה ד' פ"ג דדמאי דהנה חייש לאיחלופי דחשודין ע"ה על הגזל וכמ"ש לקמן בתו' ד"ה התם מוריא ומש"ה דוקא על שאור ותבלין לא חיישינן דהנה תערובת ולא גזרו דנתן לה משלו ועיסה ותבשיל מפיר שהוא שלו או יאמר דנקיט משום סיפא דאם אמר עשי משליכי חושש והיינו דאשמעינן פיון דאמר עשי משליכי כמאן דעריב בידים או לטעמא עבידי אבל בעיסה ותבשיל לא הנה משמיענו שום חידוש דאם אמר, עשי משליכי דחושש דפשיטא הוא ומש"ה אגב סיפא נקיט נמי ברישא אינו חושש לשאור ותבלין שבה.

ובזה א"ש הא דפריף אח"כ ולאחלופי לא חיישינן והתנן הנותן לחמותו דוקא הכי פריף לה דמסיק שאני שאור לטעמא עבידי אלמא מוכח דלא חיישינן לאיחלופי דאל"כ אמאי לא חיישינן לשאור ותבלין שבה אבל לתי' ראשון ודאי דלק"מ דא"נ החליפה הנה לי' תערובת דמאי ולא גזרו ולחשש כפר כתבנו דמירי שמפיר העיסה ועיין במהדורא בתרא ומש"ה פריף לה הכי ומ"ש להקשות מאינו חושש משום שביעית אבאר לקמן בד"ה עוד אבאר לה: ורש"י שכתב בד"ה וקדירה לבשל אינו חושש שפא החליפה דלא חשידי אגזל היינו לתירוץ של רפ"ח שני או דקושטא דמלתא כתב דע"ה אין חשוד על הגזל וכמו שאבאר עוד שאני התם כו' כמאן דעריב בידים דמי רפ"ח אמר שאני שאור ותבלין לטעמא עביד ולא בטיל עכ"ל מ"ש וטעמא לא בטיל אין ר"ל דלענן ביטול ביותר מס' מירי דהא ודאי הא דלא גזרו על תערובת דמאי אף שהיינו נרגש בתבשיל דביצים המצומקות פיון ודאי היינו הנה נרגש וכדומה דאל"ה בכל איסורין בטל בס' אלא מ"ש שאני שאור הוא פיון דטעמא הוא הנה כמאן דאיתל' בעיני' ולא הנה תערובות.

וז"ש רש"י בד"ה טעמא לפי שהוא עיקר הרי כמ"ש שוב מצאתי פן בפר"ח יורה דעה סי' צ"ח ס"ק ז' בד"ה וקודם עמדי כו' שכתב כה"ג כמ"ש ומ"ש הפר"ח דלא גזרו על תערובת דמאי אף דאיכא טעמא דאי ליכא טעמא אף ודאי נמי יפה כתב אם נאמר דדשיל"מ במינו הוא דאינו בטל וכמ"ש הר"מ ז"ל בהל' מ"א פט"ו ובי"ד סי' ק"ב.

אבל אם נאמר אף באינו מינו הדין פן ונהרי הרב ז"ל נמי ספוקי מספקא לי' שתלה הדבר בירא' לי ועיין בפר"ח סי' ק"ב ס"ק ג' יע"ש א"כ אין ראי' דלא גזרו על תערובת דמאי

אף שיש בידו להפריש ונהוג דשיל"מ ובנדאי לא מהני ביטול בס' אבל מההיא דמצמקת
בנין ראיה: ודע דהני ב' תירווצים אפשר דלא פליגי אלא דת' ראשון אף בדברים דלא
עבידי לטעמא אם אמר עשי משליכי חושש ות' שני נמי נ"מ באם ידעינו שהחליפה או
בלוקח דברים מעורבין מע"ה חושש בדברים שהן עבידי לטעמא דכמאן דאיתא בעיניה
דמי.

וכן נראה ממ"ש הב"י בי"ד סי' קי"ב במה שפיתבו דפת של נכרים אף בשאור הנה להו
לאסור והביא סוגיא דכאן. או יש לומר דלת' ראשון דוקא אי אמר עשי משליכי הא
לא"ה אף בדברים שהן לטעם לא גזרו ותירוץ השני פליג על ת' ראשון דוקא לטעמא
הא לא"ה אף שאמר עשי משליכי לא גזרו ומיהו משמע ודאי דאי אמר עשי משליכי
כמאן דעריב בידיים והר"מ ז"ל בהלכות מעשר פי"א וי"ג לא הביא כ"א הא דלטעמא לא
בטיל ולא הא דעשי משליכי כפי"א הלכה י"ב ופי"ג הלכה י"ח ואין הכרע מדבריו
ובמקום אחר נאריך בה בעזה"י: והתנו הנותן לחמותו מעשר את שהוא נותן לה ואת
שהוא נוטל הימנה מפני שחשדוה לחלוף המתקלקל עכ"ל המקשה הנה סבור דלטובה
מיפונא כדקתני מפני שמחלפת המקולקל אלא דסבר דה"ה לשכנתו פעמים שמפוננה
לטובה ומחלפת המקולקל ומשני דוקא חמותו דבושה מחתנה ורוצה בתקנת בתה אבל
לאיש אחר ואף בשכנתו אינה מחלפת לטובה ולגזול לא חיישינן.

אבל מדברי רש"י בד"ה התם כדקתני טעמא דלטובה מיפונא משמע דהמקשה הנה סבור
דלגזול חשידי ואפשר שחשדוה לחלוף המקולקל שלה אם לחם שלה או תבשיל נתקלקל
מחליפה ודוקא כה"ג הא בלא שום הנאה לא חיישי' לגזול כדאיתא בש"ע סימן קי"ט
סעיף יו"ד ועיין בפר"ח שם ס"ק ל"ו ומש"ה מסיק דלטובה מיפונא והמתקלקל של
חתנה לא שלה דלגזול לא חיישינן לעלמא גם לטובה לא מיפונא אלא בחמותו ולא באיש
אחר וזה לשון הר"מ ז"ל בפ"ג דמאי משנה ו' מתקלקל כו' תקח זה הנשחת לעצמה
ותחליפנו באחר טוב ממנו ור"י אינו חולק על מה שהוקדם אלא מבאר טעם הדבר וראיה
מ"ש אמר ר"י ולא ר"י אומר ור' יהודא מודה לר' יוסי בפירות שביעית שאינה חשודה
להאכיל לאנשי ביתה פירות שביעית יע"ש הנה מ"ש דר"י אינו חולק על מה שהוקדם
לכאורה מהיכא תיתי דחולק ולפי מ"ש אפשר לומר דת"ק אמר שחשדוה לחלוף
המקולקל היינו שלה דחשידי אגזול וכ"ש לאיש אחר ואפ"ה מעשר את שהוא נותן לה
דלא סבירא ליה כמו ר' יוסי בפונדקית דאין אנו אחראין לרמאין דמ"מ חבד אינו רשאי
להוציא מתחת ידו דבר שאינו מתוקן ור' יהודה פליג את"ק דמשנה ו' וסובר דאי איתא
שחשודה לחלוף המקולקל שלה ולגזול קא מיפונא וזה שאמר שחשודה אין אנו אחראין
לרמאין כר' יוסי אלא דבושה מחתנה ולטובה מיפונא הא לא"ה לא הנה מעשר את
שהוא נותן לה ולכן מפרש דר"י אינו חולק אלא מפרש ומביא ראיה אמר ר"י ולא ר"י
אומר: ויותר נראה לפרש דבריו דלא תימא הנה שתי משניות משנה ה' ומשנה ו' סובר
ת"ק דפונדקית וחתו שוין הם לטובה.

מיפונא ור"י פליג ואמר אין אנו אחראין לרמאין וסבר דלגזול מיפונא וכמ"ש הר"ש
שם כפי' המשניות וכמו שאבאר לקמן בתוס' ד"ה התם מוריא היתרא וה"ה בנותן
לחמותו אמר פן הת"ק ואמר ר"י בחמותו מוזינא לה דלטובה מיפונא ומעשר את שהוא

נותן לה אבל בקמייטא דגזלניה אין אנו אחראין לרמאין כר"י ולכה אמר דאינו פן ורישא דנותן לתמותו נמי ר' יהודה היא ומפרש לה דבושה מתנה וה"ה בפונדקית או דלטובה מיפונא בר בי רב ליכול חמימא כפירש"י בשמעתין או כפי' התוס' דלגזול מיפונא ובשביל טרחתה דתמיד סמוך מורא היתרא ומ"ש דמודה ר' יהודה לר' יוסי אף דר"י בתמותו משמע דלא פליג וסובר ג"כ דצריף לעשר מה שהוא נותן לה דהתם כ"ע מודו דלטובה מיפונא ונהי בפונדקית סובר ר' יוסי דלרעה מיפונא מ"מ בתמותו אפשר דמודה וא"כ איף שניף לומר ומודה ר"י ודחוק לומר דאפונדקית קאי ולפי מ"ש המגיני שלמה ע"כ בשמעתין לתרץ דברי רש"י דאף דפונדקית לטובה מיפונא מ"מ א"א דלא יהא גזילה דלפעמים של חבירו יותר טוב משלה ומ"ה אמר ר"י אין אנו אחראין לרמאין אף שלטובה מיפונא יע"ש ולפי דבריו א"ש מה דתנן הנותן לתמותו מפני שחשודה לחלוף היינו דאי לא היתה חשודה על הגזל לא היתה מחלפת אף דלטובה מיפונא כמ"ש המגיני שלמה וזה דלר' יוסי אף בתמותו אין מעשר מה שהוא נותן לה ומודה ר' יהודה בנותן לתמותו פירות שביעית ולא חניש שמא תאכל תמותו שלא בקדושת שביעית דאינה חשודה להאכיל בני ביתה שביעית דלר' יהודה שביעית, חמירא להו ועיין בגיטין דף ס"א ע"ב יע"ש ולפי דבריו פי' בנותן לתמותו פירות שביעית היינו פירות שביעית ממש ולא חיישינו שמא תחליפם תמותו וגורם לה מכשול פי חמור להם שביעית.

אבל מדברי הר"ש שם בפ' המשניות נראה שמפרש מודה ר' יהודה בנותן לתמותו בשביעית ר"ל בשנת השמיטה והוא נותן לה פירות של שאר שני שבוע ואינו חושש שמא תחליפם בפירות שביעית ותתן לבתה מפני דחמירא להו שביעית ולא חשידא על פה ומודה דאמר ר' יהודה לפי דבריו היינו לרבנן דפליגי עליה וסבירא להו דהנותן לתמותו בנותן לשכנתו דלא חיישינו לאחלוף בתמותו ומודה להם ר"י בשביעית דלא חיישינו לאחלוף דחמירא להם שביעית.

ועיין בר"מ הלכות מעשר פי"ח הלכה י"ב דפסק כרבנן דפליגי על ר' יהודה בתמותו ור"ש שם מביאו בירושלמי ועיין בכ"מ ונהגה הר"מ דפסק בתמותו כרבנן דפליגי עליה דר"י בירושלמי וסביר בתמותו דאינה חשודה לחלוף ובפונדקית פסק דלטובה מיפונא יותר מן תמותו או כפי' התוס' בד"ה מוריא ואמרה דתמיד סמוך עליה ומיפונא לגזול ועיין לקמן.

ומיהו נראה דר"מ פרש"י סובר מההיא דפ"ט דמעשר שני הלכה ז ואין ראיה פיון דמוריא היתרא לאו רשעה גמורה היא ומש"ה מעשר את שהוא נותן לה ונדקא התם בנטע רבעי דהוה גזל גמור אמרינן הלעיטהו לרשע פרש"י ג דמעשר שני יע"ש: עוד אבאר לה שמ"ש לעיל דמש"ה נקיט אינו חושש לשאור ומבלין כר' יוסי דחשודה אגזל אלא דא"ל החליפה הנה תערוכת דמאי ולא גזרו גם כמתבנו דמש"ה פריף לה הכי ולחלופי לא חיישינו לתירוץ השני דרפרם דלת' ראשון לא קשה דלא גזרו על תערוכת דמאי לכאורה ליתא דתינח דמאי אבל שביעית מא"ל דנדאי גזרו על תערוכת שביעית דהנה ספיקא דאורייתא ולחומרא בשלמא דמאי רוב ע"ה מעשרין הן משא"כ שביעית ומכ"ש לפי מ"ש הרשב"א דמירי ע"כ בע"ה שהוא חשוד על השביעית דסתם ע"ה אין

חשוד על השביעית כמו דמוכח ממתני' המוליד חזטין לטוחן ע"ה הרי הם בְּחִזְקָתָן דְּהֵתָם מִיָּרִי בְּמִי שֶׁחֲשׂוּד לְכָף יַע"ש ומש"ה ניחא דקתני בפריייתא הנותן לשכנתו.

אינו חושש משום שביעית ובע"ה חשוד לְכָף מִיָּרִי וְאִמְאִי לֹא תְּנִי סְתָמָא אִין חוֹשֵׁשׁ מִשׁוּם מַעֲשֵׂר וּבְסֵתָם ע"ה דאין חשוד על שביעית וכמו דתנו בפרונדקית חושש משום מעשׂר וכן בתמותו אלא דאי לא הנה תני שביעית ה"א דלחלופי חזטין אלא דלא גזרו על תערובת דמאי לְכָף קָאָמַר שְׂבִיעִית וְזֵה יִנְצֵדַק לְתִי רֵאשׁוֹן פִּינּוֹן דָּאָמַר עֲשׂוּ מִשְׁלִיכִי כו' ולפ"ז הא דנקיט שאור ותבלין יאמר בשני פנים: אַבְּל יֵשׁ לֹמַר דַּמְש"ה לֹא חִיָּשִׁינּוּ שְׂמָא הַחֲלִיפָם בְּפִירוֹת שְׂבִיעִית דְּסָפֵק סְפִיקָא הוּא שְׂמָא לֹא הַחֲלִיפָם כְּלָל וְאֵת"ל הַחֲלִיפָם שְׂמָא לֹא בְּפִירוֹת שְׂבִיעִית וְאֵדְרָבָה רַב פִּירוֹת שֶׁל הֵיטֵר הֵן וּס"ס אַף בְּדֹאֲרֵייתָא מְהֵנִי וְעֵינִן בְּפִנֵּי יְהוֹשֻׁעַ בְּגִיטִין דָּף ס"א בְּהָא דְקָאֲרִי לִיה מַה קָאֲרִי לִי יַע"ש בְּאֲנֹרָה אֵלָא לְהָא דְשְׂמָא הַחֲלִיפָם בְּפִירוֹתֵיהֶם וְהֵם דְּמֵאִי הֵנָּה לָן לְמִיחַשׁ וְאַף דַּס"ס הוּא שְׂמָא לֹא הַחֲלִיפָם וְאֵת"ל הַחֲלִיפָם שְׂמָא מְעוֹשְׂרִין הֵם י"ל כַּמ"ש הַכ"מ בְּהִלְכוֹת מַעֲשֵׂר פִּי"א הִ"ב אֵהָא דְכַתְּבֵי הַר"מ ז"ל דְּהֵטוּחַן כּוֹתִי לֹא חִיָּשִׁינּוּ שְׂהַחֲלִיף עִם תְּבוּאָת ע"ה דְּהֵנָּה ס"ס וְכַתְּבֵי הַכ"מ פִּינּוֹן דְּרַבְּנָן אַחְמֹר וְחֲשָׁשׁוּ לְמִיעוּטָא דְרַב ע"ה מַעֲשְׂרִין הֵם הַחֲמִירוּ דְלֹא מְהֵנִי ס"ס עכ"ל וְיִרְאֶה לִי דַּה"ק פִּינּוֹן דַּס"ס דְשָׂרִי הוּא מִטַּעַם רַבָּא וְכַמ"ש הַרְשֵׁב"א בְּתִשׁוּבָה הִבִּיאוּ הָאֲחֵרוֹנִים דְּבָרֵי וְעֵינִן בַּט"ו וּבַשְּׂ"ף סִי ק"י וּבְפִנֵּי יְהוֹשֻׁעַ בַּק"א בְּסוּגְיָא דְאֵלְמֵנַת עֵיפָה וְא"כ בְּדִמְאִי דְלֹא מְהֵנִי רַב ה"ה ס"ס כֵּן נ"ל.

וכאן נמי דאי הנה חזטין לחלופי לא מהני ס"ס לענין דמאי ואם אמר עשה משליכי חושש משום שביעית ג"כ דליכא אלא חדא ספיקא דשמא של שביעית הן דמשלה עשהה לו. עוד אני אומר טעם אחר דהא דחזטין לחלופי כמו בפרונדקית ותמותו דמעשׂר את שהוא נותן לה ואת שנוטל הימנה אף דהנה ס"ס שמא לא החליפם ואת"ל החליפם שמא מעושׂרין הם דרוב ע"ה מעושׂרין הם י"ל דטבל הנה דבר שיש לו מתירין כמו שמבואר בר"מ הל' מ"א פכ"ו יע"ש ודבר שיש לו מתירין לא מהני ס"ס ועיין בס' ק"י בהגהת רמ"א סעיף ח' ובפר"ח ס"ק מ"ג באנרף דבדשיל"מ לא מהני ס"ס וטבל הנה דשיל"מ להפריש ממקום אחר ומש"ה בנותן לתמותו מעשׂר כו' ומדברי הכ"מ דפי"א מהלכות מעשׂר משמע דמהני ס"ס בדשיל"מ ואפשׂר שכתב בדמאי אפילו היכא דלא הנה דשיל"מ פגון דלית ליה להפריש ממקום אחר וכמ"ש הפר"ח בי"ד ס' ק"ב ס"ק ג' וכמ"ש התוספות והר"ן בס"פ בתרא דע"ז דהא דניהיב טעמא בגמרא דילן פאיסורו כף היתרו פשאין לו להפריש ממקום אחר דלא הנה דשיל"מ יע"ש באנרף ומש"ה יהיב טעמא במוליד חזטין לטוחן נכרי דחזטין בס"ס דלא הלכו בתר רבא וס"ס רבא הוא וכדכתבנא ודע דשביעית אין לה דין שיל"מ והא דתנו בסוף פ"ז דשביעית שביעית מין במינו במשהו שלא במינו בנ"ט לאו דנאקא שביעית אלא כל איסורין שבתור' כן הוא שְׂהֵרִי סֵיִים זֵה הַכָּלָל מִיִּן בְּמִינוֹ בְּמִשְׁהוּ שְׂלֹא בְּמִינוֹ בַּנ"ט וְעֵינִן שָׁם בַּר"מ וְכַמ"ש וּבְפִנֵּי הַרְע"ב וּבַתִּי"ט שָׁם וְאִין הִלְכָה כְּאוֹתָהּ מִשְׁנָה דְאֵנּוּן קִי"ל כָּל אִיסוּרִין שְׂבִתוּרָה בְּמִינוֹ בַּנ"ט חוּץ רַש"י ז"ל שְׁפִסַּק כַּר"י דְּמִין בְּמִינוֹ לֹא בְּטִיל יַע"ש וְעֵינִן בַּר"מ ז"ל פַּט"ו מֵהַל' מ"א הִלְכָה ח' וּבַכ"מ וּבַלַּח"מ יַע"ש וְאֵבְאָר לְקַמְן מְזָה בַּעֲזָה"י שְׂמִצִּינוּ לְמִידִין דְּשְׂבִיעִית אִין לֹא דְבָר שִׁיל"מ דְּלֹאֲחַר הַבְּעוּר שְׂחִיב לְשָׂרֹף לֹא הֵנָּה דְשִׁיל"מ וְעֵינִן שָׁם בְּהַשְׁגוֹת הַר"א וְקוֹדֵם זְמַן הַבְּעוּר שְׂחִיב לְאֹכְלוּ בְּקִדְוֶשֶׁת שְׂבִיעִית שְׂלֹא לְהַפְסִיד וְלֹא לַעֲשׂוֹת

בְּהֵן סְחֹרָה לָא מִיקָרִי דְשִׁיל"מ דְּלֹאֲתוּ דְבָר לָא נְאַסְר מְעוּלָם וּכְמוּ שְׂאֲבָאָר אַח"כּ בַּס"ד וּבְזָה נִיחָא מַה דְתַנּוּ בְּדַמַּי פ"ג מְשֻׁנָּה ד' הַמּוֹלִיף חִיטִין לְטוּחֵן פּוֹתֵי וּלְע"ה הָרִי הֵן בְּחֻזְקָתָן לְמַעֲשָׂרוֹת וְלִשְׁבִיעֵית לְטוּחֵן נְכָרֵי הָרִי הֵן דְמַאי וְלֹא קְאָמַר נְמִי שְׁבִיעֵית אִם הוּא בְּזַמֵּן הַשְּׂמִיטָה אוֹ קְרוּב לָהּ אֲלָא ש"מ דְּלֹא חִיְיָשִׁינּוּ דַס"ס הוּא שְׂמָא לֹא הִחְלִיפּם וְאִת"ל הִחְלִיפּם שְׂמָא שְׁל שְׂאָר שְׁנֵי שְׁבוּעָה דְרַנְבּוֹ הִתְרַ גִּינְהוּ וְלֹא חִיְיָשִׁינּוּ שְׂמָא הִחְלִיפּם דְהֵנָּה ס"ס וְלֹא מִיבְעִיָא לר"י וְתִי' הַכ"מ בְּפִי"א מֵהִלְכוֹת מַעֲשָׂר דְהָא דְלֹא מְהַנִּי ס"ס בְּדַמַּי מְשׁוּם דְרַנְבָּא לֹא מְהַנִּי בִי וְה"ה ס"ס בְּשְׁבִיעֵית לֹא שְׁיָיְדָה זֶה וּמַכ"ש אִי מִיָּרִי דְנוֹקָא בַע"ה חֲשׂוֹד עַל הַשָּׁב וְלִשְׁבִיעֵית הֵנָּה זֶה וְנֹאצ"ל זֶה דְלֹא דְתַנּוּ לְטוּחֵן פּוֹתֵי וְע"ה בְּחֻזְקָתָן לְמַעֲשָׂרוֹת וְלִשְׁבִיעֵית הֵנָּה זֶה וְנֹאצ"ל זֶה דְלֹא מִיבְעִיָא לִשְׁבִיעֵית דְלֹא חִיְיָשִׁינּוּ אֲלָא אִפִּי לְמַעֲשָׂר דְרֵאוּי לְחוּשׁ לֹא חִיְיָשִׁינּוּ חֲשִׂידָא גְזוּל כּו' וְעֵינָן בְּתוֹסְפוֹת י"ט שְׁם בַד"ה לְמַעֲשָׂרוֹת יַעֲזִין שָׁם.

וּמַש"ה נִיחָא נְמִי הָא דְתַנּוּ הַנּוֹתֵן לְפִנְדְקֵית וְלַחֲמוֹתוֹ מַעֲשָׂר אֶת שֶׁהוּא נוֹתֵן לָהּ וְאֶת שֶׁהוּא נוֹטֵל הַיִּמְנָה וְלִשְׁבִיעֵית לֹא חִיְיָשִׁינּוּ וּכְבָר עֲמַד הַרְשָׁב"א בְּחֻזְקָתוֹ שְׁל קְוִשְׂיָא זֶה וְלִפִּי מ"ש מַש"ה לֹא חִיְיָשִׁינּוּ לִשְׁבִיעֵית דְהֵנָּה ס"ס וּכְמ"ש גַּם הַר"מ ז"ל בְּפִי"א מֵהִלְכוֹת מַעֲשָׂר הִלְכָה י"ב פְּתַב דְאִינָה חֲשׂוֹדָה לְהַחֲלִיף מְשׁוּם מַעֲשָׂר שְׁנֵי פֶן וּבִהֲלָכָה י"ג פְּתַב בְּדַבְרֵי הַמְשֻׁנָּה דְהַמּוֹלִיף חִיטִין לְטוּחֵן נְכָרֵי הָרִי הֵן דְמַאי וְלֹא שְׁבִיעֵית יַעֲזִין שָׁם הֵיטֵב הֵן אֶמַת שְׁיֵשׁ לְרֵאוֹת לִפ"ז מַה שֶׁהִשִּׁיג שָׁם הַר"א ז"ל בְּפִי"א עַל מ"ש הַר"מ דְלִנְכָרֵי חִיְיָשִׁינּוּ שְׂמָא הִחְלִיפּם בְּשָׁל ע"ה דְסוּבְר מִירוּחַ נְכָרֵי אִף מְדַרְבְּנָן פְּטוּר וּמַש"ה הַחֲשָׁשָׁא שְׂמָא בְּשָׁל ע"ה הִחְלִיפּם הַטוּחֵן הַנְּכָרֵי וְר"א ז"ל אָמַר פִּי לָזֶה לֹא הֵינּוּ חוֹשְׁשִׁין דְהֵנָּה ס"ס וְעֵינָן בְּכ"מ שָׁם יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת אִם פֶן בְּהָא דְהַנּוֹתֵן לְחֲמוֹתוֹ מַעֲשָׂר אֶת שֶׁהוּא נוֹתֵן לָהּ וְאֶת שֶׁהוּא נוֹטֵל הַיִּמְנָה וְנִהִי דְמַה שֶׁהוּא נוֹתֵן לָהּ צָרִיף לְעֲשָׂר דְלִיכָא אֲלָא חֲדָא סְפִיקָא שְׂמָא תַחֲלִיפּם וְחֻזְקָה עַל חֲבֵר שְׂאִין מוֹצִיא מִתַּחַת יָדוֹ דְבָר שְׂאִינּוּ מְתוּקָן מ"מ לָמָּה הוּא מַעֲשָׂר אֶת שֶׁהוּא נוֹטֵל הַיִּמְנָה וְהָא הֵנָּה ס"ס שְׂמָא לֹא הִחְלִיפּם וְאִת"ל הִחְלִיפּם שְׂמָא מְעוֹשְׂרִין הֵם דְרוּב ע"ה מְעוֹשְׂרִין הֵם וְכֵן בְּפִנְדְקֵית לָמָּה מַעֲשָׂר אֶת שֶׁהוּא נוֹטֵל הַיִּמְנָה לְשִׁיטַת הַר"א ז"ל אִם לֹא שְׂנֹאֲמַר דְהֵתֵם בְּחֲמוֹתוֹ וּפְנִינְדְקֵית מִיָּרִי בַע"ה חֲשׂוֹד לְכָף שְׂאִין נוֹתֵן מַעֲשָׂר מִן פִּירוֹתֵיו וְלֹא מִן סֵתֵם ע"ה מִיָּרִי וּמַש"ה מַעֲשָׂר אֶת שֶׁהוּא נוֹטֵל הַיִּמְנָה דְלִיכָא אֲלָא חֲדָא סְפִיקָא שְׂאִין מַעֲשָׂר כָּל פִּירוֹתֵיו אֲלָא דְקִשְׂיָא מַאי פְרִיף מְשַׁכְּנָתוֹ דְלָמָּה מַש"ה אִינּוּ חוֹשֵׁשׁ דְהֵנָּה ס"ס דְמִיָּרִי בְּסֵתֵם ע"ה לְשִׁיטַת הַר"א ז"ל: עוֹד זֹאת אוֹמֵר לָהּ שְׂמָה שְׁכַתְּבֵנוּ דְבַמְתַּנִּי דָף פ"ז דְשְׁבִיעֵית הַמּוֹלִיף חִיטִין לְטוּחֵן נְכָרֵי חוֹשֵׁשׁ מְשׁוּם דְמַאי וְלֹא מְשׁוּם שְׁבִיעֵית וְכֵן הַר"מ ז"ל בְּפִי"א מֵהִלְכוֹת מַעֲשָׂר פְּתַב הָרִי הֵם דְמַאי וְלֹא סִיִּים בְּהָ שְׁבִיעֵית הֵנָּה בַפ"ד מֵהִלְכוֹת שְׂמִטָּה וְיֹבֵל הִלְכָה כ"ט פְּתַב הַר"מ ז"ל עַפּו"ם שְׁזַרְעָה קֶרַע פִּירוֹתֵיו מוֹתְרִין יַע"ש בְּכ"מ שְׂהָאָרִיף שָׁם בְּדַבְרֵי בַעַל פְּתוּר וּפְרַח וּבַפ' שְׁבִיעֵי מֵהִלְכוֹת אֵלוֹ הִלְכָה ג' פְּתַב הַכ"מ בְּשֵׁם הַר"י קוֹרְקִיס דְתַקְנָה לְיוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ כּו' דְלָמ"ד אִין קִנְיָן לְעַפּו"ם בְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל נִהִי דְמוֹתֵר לְקַח מִן הַנְּכָרֵי פִירוֹת שְׂדֵה שְׁלוֹ מ"מ כְּשִׁינְיָע זְמַן הַבִּיעוּר חָלָה קְדוּשַׁת שְׁבִיעֵית עֲלֵיהֶן וְחִיָּיב לְבַעֲרָם פִּינּוּ דְקִי"ל אִין קִנְיָן לְעַפּו"ם בַּא"י יַע"ש וַא"כ עַל הַר"מ וְדַאי קִשָּׁה אֲמַאי פְּתַב בְּפִי"א מֵהִלְכוֹת מַעֲשָׂר לְטוּחֵן נְכָרֵי הָרִי הֵם דְמַאי וְלֹא זָכַר שְׁבִיעֵית בְּשִׁלְמָא בְּמַתְנֵי אִיכָא לְמִימַר דְלֹא תִנִּי בְּכוֹתֵי שְׁבִיעֵית דְסְבִירָא לְמַתְנֵי דִישׁ קִנְיָן לְעַפּו"ם בַּא"י מַשֵּׂא"כ הַר"מ ז"ל דְסוּבְר אִין קִנְיָן לְעַפּו"ם בַּא"י וּכְמ"ש

הר"י קורקיס ז"ל קשה אלא כמ"ש דשביעית הנה ס"ס ולא גזרו פמו בדמאי ועיין בהלכות שמטה ויובל פ"ז הלכה כ"ב במ"ש הר"מ ז"ל דפירות שביעית מין במינו בכל שהוא ושלם במינו בנותן טעם יע"ש ועיין בפרק ד' מהלכות אלו הלכה כ"ט במה שהאריך הכ"מ וכתב דהא דאין קננו לנכרי בא"י להפקיע מן המעשרות היינו דווקא בשקנאה ישראל אח"כ ולא בעודו ביד הנכרי וכמ"ש בפ"א מהלכות תרומות הלכה יו"ד דדווקא בשחזור ישראל וקנאה מן הנכרי הא לא"ה מן הפקעת היא לגמרי מן המצות בעודה ביד נכרי ואילו בפ"ג מהלכות שמטה ויובל הלכה ג' פתב סתם בשם הר"י קורקיס ז"ל דאין קננו לעפ"ם משמע מהפירות שקנה מקרקע עפ"ם נמי דינא הכי דתייבם בביעור ומש"ה יעץ להם כפירוש רבינו שמשון והתוספות והרמב"ן דמהני הפקר יע"ש וצ"ע הנה מבואר לה דמ"ש במשנה ד' פ"ז דדמאי דהמוליד חייטים לע"ה הרי הו' בתוספתא למעשרות ולשביעית ולטוחו נכרי הרי הם דמאי ולא נקיט נמי שביעית לשיטת הר"מ דשפא החליפם בשל ע"ה אחר משום דהנה ס"ס וילשיטת הר"א ז"ל דפ"א בשל נכרי עצמו ואפשר דהנה ס"ס מכ"ש דדמאי או דאין נוהג שביעית בעודו ביד פותים או דמתניתין סברה יש קננו לעפ"ם בא"י להפקיע מן המצות ולקמן אבאר עוד באורך בעזה"י מזה: עוד אחת ראיתי לכתוב דמ"ש הרב בפ"א המשניות בפ"ז דשביעית משנה ז דאין הלכה דמין במינו במשהו הוא לשאר איסורין אבל לשביעית הנה הלכה דמין במינו במשהו וכתב שם הרב לאחר הביעור ולא קודם הביעור לענן לאכלה ולא להפסד וכן כתב הר"ש בפ"א המשניות.

והנה מ"ש לאחר הביעור היינו לביעור ראשון דמשפלה מן העיר והחומה צריף להוציא מן הבית אבל ביעור שני כשפלה מכל ארץ יהודה ובגליל מכל ארץ הגליל דצריף שריפה לדעת הר"א והר"מ ז"ל בפ"ז מהלכות שמטה ויובלות דלא הנה דשיל"מ והרב ברטנורה גורס בפ"ט דשביעית משנה ט' כג"ה התוס' ור"ש ורמב"ן יע"ש ומש"ה מסתם לה סתומי דלאחר הביעור במשהו וקודם הביעור בנ"ט נמצא דלכ"ע קודם ביעור ראשון ואחר ביעור שני בנותן טעם וביעור ראשון ולרב ברטנורה והעומדים בשיטתה אין ביעור אחר ביעור אלא אחד בלבד במינו במשהו דהנה דשיל"מ שיש יכולת להפקיר יע"ש וא"ש מ"ש דאין חושש משום שביעית דהנה ס"ס וקודם ביעור ראשון מיירי או אחר ביעור שני דלא הנה דשיל"מ וכדכתבנא והר"מ ז"ל דסתם דבריו בפ"ז מהלכות שמטה ויובל הלכה כ"ב דמין במינו בשביעית במשהו לא ידענא למה ונהנה ליה לפרש אימתי ועיין בגדרים דף נ"ח שהביא שם המשנה דשביעית במינו בכל שהוא יע"ש וכבר ידעת כי דיני שבועות ותרומות ומעשרות עניינים ארופים הם ולא עת האסוף פה ואי"ה במקום אחר נאריך בה בעזה"י: (ע"ב) גמרא הנותן לפונדקית מעשר את שהוא נותן לה ואת שהוא נוטל הימנה עכ"ל הא מתניתין מיתגביא ברישא בפ"ג דדמאי משנה ה' והנותן לתמותו הוא משנה ו' ופריף ברישא מתמותו ונהדר מפונדקית ונהא מילתא נדאי צריכא ועיין בחדושי הרשב"א ז"ל במסכת חולין שכתב ג"כ דהא דפרכינו ברישא מהנותן לתמותו דההיא דנותן לתמותו היא בשלהי פרקין ורישא וסיפא מסונים יותר מאמצעית ולהכי פריף מיניה עכ"ל ויש לפרש דהנה ידע המקשה דאיכא לתרוצי הך דפונדקית דלטובה מ'פונדא שהוא סומך עליה תמיד בר בי רב ליתא חמימא כו' בגיחוחא וכפירש"י ז"ל תדע דמש"ה נקיט פונדקית דמשמע הא איש אחר אין חוששין לחלוףי משא"כ

השפא דנקוט בתמותו שמחלקת את המתקלקל דהיינו לטובה מיפונא דר' יהודא לפרש
בא דבריו הראשונים במה דאמר בושח מתנה וקא בפונדקית לא תנו שחשודה לחלף
המקולקל אלא שחשודה לחלף וש"מ דחשודה אגזל אבל אי לאו הא דמקשי מחמותו
הייתי אומר להיפוך דחמותו מחלקת המקולקל שלה וכמ"ש לעיל ובפונדקית לא תנו
המקולקל דלטובה מיפונא שהוא סומך עליו תמיד משא"כ השפא דאקשי ליה מחמותו
ומשני דמחלקת המתקלקל של חתנה ולטובה מיפונא א"כ בפונדקית דלא תנו המתקלקל
אלמא חשודה אגזל ומשני התם מוריא ואמרה בר בי רב ליכול חמימא כו' ירצה בזה
דלא שינה למיתני המתקלקל דא"כ לא נתקלקל אלא נצטנן הלחם לחוד מתחלפא ליה
דתמיד הוא סומך עליה ושכתב רש"י ו"ל בד"ה מפני דלא תנו המתקלקל ובת"י כתב
וקא דלא תנו המתקלקל וזה מורה להדיא כמ"ש פאן והוא נכון: בתוס' בד"ה התם נמי
מוריא ואמרה כו' ר' יוסי אומר אין אנו אחראין לרמאין עכ"ל ר"ל ואם איתא דלטובה
מיפונא אמאי אר"י אין אנו אחראין ע"ד הלעיטהו לרשע כו' וקא לטובה ולא לגזול
מיפונא ועיין במגיני שלמה על קושפא ראשונה דמוריא נמי היתר לנפשה דא"א שלא
יהא גזל דשל חבירו יפה יותר אף שהאשה לטובה מיפונא ומש"ה אמר ר' יוסי אין אנו
אחראין לרמאין יע"ש ובת"י ישב קושית התוס' השניה בע"א וכמ"ש הר"ש דר"י
ורבנו ביה מקולקין דלרבנו לטובה מיפונא ור"י לגזול היא מיפונא דחשידי אגזל כו'
וכן כתב התורת חיים בשמעתין פאן: גמרא והתניא אשת חבר טוחנת עם אשת עם הארץ
כו' תוספתא היא בפ' שביעי דטהרות הביאו ר"ש שם במשנה ג' יע"ש וג' הספרים דכאן
מורה כפירש"י דאשת חבר טפילה לאשת ע"ה ובתבואה של ע"ה מיירי אבל בתוספתא
שם כתוב אשת ע"ה טוחנת עם אשת חבר וקא ודאי כפירוש התוס' ויש לדחות כמו
שדוחה הר"ש פירש"י הא דגרסינן פאן אשת חבר טוחנת עם אשת ע"ה כמו במסכת
אבות יפה תורה עם דרף ארץ וידוע דהתורה עיקר יע"ש בר"ש והכי נמי להיפוך: ובתו'
בד"ה אשת חבר כו' מקבלין דבר מועט לצדקה.

מסיים הר"ן והרשפ"א ו"ל בחדושיהם למסכת חולין דאין לומר בגבאי צדקה הוא דאין
הבעל מקפיד דהא תנא עלה בתוספתא הבן שאוכל אצל אביו ועבד אצל רבו גותן פרוסה
לבנו ולבתו של אהבו עכ"ל אלמא דאין לחוש בדבר מועט ובזה נדחה מה שכתב במגיני
שלמה דדוקא גבאי צדקה אין מקפיד דהא בתוספתא מוכח דאין חילוק ובכל ענין מקבלין
מהן דבר מועט וא"כ מה גזילה איכא בהא דנותנת: בא"ד ועוד היאך טוחנת והלא מסייע
ידי עוברי עבירה כו' אבל בסתם ע"ה לא ולאב"י כו' והקא הא אסרינן בזמן שהיא טהורה
כו' דהא בוררת נוגעת עכ"ל ר"ל דהתם בגיטין דף ס"א תנו שלא תטחון אשת חבר עם
אשת עם הארץ בשביעית שמסייעת ידי עוברי עבירה והדר תנא בוררת עם אשת ע"ה
ופריך מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא דמסייע נמי בטבל ומשני אב"י רוב ע"ה מעשרין
הם ורבא אמר משום זה לא היתה רשאי לסייע אלא מתני' מיירי בע"ה דר"מ שאינו
אוכל חולין בטירה אבל על המעשר נאמן הוא וליכא מסייע ידי עוברי עבירה והוקשה
להם לתוספות לרבא דאיך אמר בתוספתא דבזמן שהיא טמאה תטחון עמה וקא מסייע
עוברי עבירה דהקא ע"כ בע"ה שחשוד על המעשרות מיירי וכדפי' רש"י דשמא תשפח
ותאכל ומש"ה בזמן שטהורה אסורה וא"כ בזמן שטמאה נמי ובלאו האי טעמא דשמא
תאכל אסורה דמסייע עוברי עבירה ואפי' לאב"י דאמר בדמאי רוב ע"ה מעשרין וליכא

משום מסייע ידי עוברי עבירה מ"מ קשיא הך דהתם דאמאי בוררת עמה ולא חיישי לישמא תאכל אשת חבר שאין מעושר פניו דמוקי לה התם בסתם ע"ה ואין לומר דהתם בטומא' איירי וכרשב"א דאמר אף טמאה לא תטחון הא לא אתיא אלא כת"ק דבוררן ונוגעת וע"כ בטורה דאשת חבר נזקרת שלא לטמא חולין ואפ"ה לא חיישינן שמה תאכל שאין מעושר כמו דחיישינן הכי בתוספתא וליכא לאוקמיה הכי בע"ה שהיא חשוד ודאי על המעשרות דלא שייך ביה רוב מעשרין הו או בשביעית דספיקא דאורייתא הוא ומש"ה חיישינן שפיר דלמא תאכל אשת חבר מתבואת ע"ה וקתם במתני' מיירי מסתם ע"ה דלא חיישינן להכי דא"נ מנשיא ואכלה רובן מעשרין הם כמו דלא חיישינן במה שמייע ידי עוברי עבירה מה"ט דרוב מעשרין יש לומר דא"כ הדרא קושין לדוכתיה איך תטחון בזמן שהיא טמאה וקא מסייע ידי עוברי עבירה פניו דבע"ה חשוד ודאי על המעשרות מיירי או מחשש שביעית דע"כ לא אוקמוה אפיי התם בגיטין בסתם ע"ה משום דרובן מעשרין הם וליכא משום מסייע וקרב"א ז"ל בחדושי הקשה ג"כ קושית התוס' דלרבא איך שרי לסייע ידי עוברי עבירה ולאפיי דמוקי התם בע"ה דרבנן (ר"ל שסתם ע"ה חשוד על המעשרות) הא אמר התם דרוב מעשרין הם הא לאו הכי אסור לסייעם עכ"ל ולא ידענא מאי האי שסיים הא לא"ה לא אה"נ דעיקר טעמא משום דרובן מעשרין וליכא משום מסייע וה"נ פאן ליכא משום מסייע ונתוס' לא הוקשה להם פכאן אלא דא"כ במתני' דהתם אמאי לא חיישינן שמה תשפח ותאכל אשת חבר מתבואת ע"ה ואולי יש ליישב במ"ש בסמוך דליכא למימר דאיירי בע"ה חשוד ודאי לכך שאינו מעושר או משום חשש שביעית דא"כ איך תסייע ידי עוברי עבירה ובמגיני שלמה תירץ לרבא עם קושיא שניה של תוספות דרבא נמי סבר דרוב ע"ה מעשרין ומ"ה ליכא פאן מסייע וקתם ע"כ בע"ה דר"מ דא"כ שמה תאכל כמו הקא ולאפיי חילוק בין התם בגיטין דמשום דרכי שלום התירו ופאן לית דרכי שלום ויפה פניו: בא"ד ובתוספתא דטהרות תני לה אף שאין אוכלת נותנת לאחרים ופריה השתא מיגזל גזלה עכ"ל לשון התוספתא ודאי קשיא לפירש"י ז"ל דאשת חבר מסייעא בתבואה לאשת ע"ה א"כ ודאי דהיא לא חשודה אגזל ועוד דמה בכך שהיא נותנת לאחרים ועוד הא נזקרת מליגע פניו דטמאה היא ועיין בר"ש פ"ז דטהרות יע"ש.

ובחדושי הרשב"א ז"ל מסיים וז"ל והשתא פריה בין לת"ק ובין לר"ש עכ"ל. לא ידענא איך יאמר דמת"ק נמי פריה וקא ת"ק בזמן שאשת ע"ה מחזקת עצמה פטמאה טוחנת לא ס"ל הא דר"ש דחברתה אשת ע"ה אחר תתן לתוף פיה של זו שטוחנת ואה"נ דאפשר דלא חיישינן לגזל ובטהורה דאין טוחנת דאין נזקרת מליגע ולא משום שתאכל ותטמא בגייעה אלא דאין נזקרת אם תיגע וחיישינן שמה תיגע בתבואה של חבר ובאמת טמאה היא וכן לרש"י אין הקושיא אלא מר"ש דבזמן שטמאה תטחון דאשת ע"ה לא תתן לאשת חבר דלא חשוד אגזל וא"כ בין לרש"י ותוספות אין הקושיא אלא מר"ש ויש ליישב: כתב הרשב"א ז"ל בחדושי פאן בד"ה פללא דנקטינן מתני' שמעתתא דאין ליתן לחייט לתפור בחוטי קנבוס שלו אם הוא חשוד לתפור בגדיו בפשתן והביא ראיה מהא דאמר עשי לי משליכי אף דאומר לה ליתן מעושר מן התבלין וכן בחשוד לאכול גבינת עפ"ם אין לו לומר ליקח לו גבינה פשירה יע"ש פאן ר"ה ועיין בדמאי פ"ד.

עכ"פ מוכח מפאן דנהי דפסקינן בש"ע סימן קי"ט סעיף ז' דחשוד נאמן על של חבירו היינו במידי דלית ביה שום טירחא ומש"ה באומר לחשוד על הגבינה קנה לי מן הכשירה אינו נאמן והוא ג"כ בסימן קי"ט ואף דהלכה פרישה"ג דפליג על ר"מ דהחשוד בדבר מעיד ודין ועיין שם בסעיף ז' באחרונים ובפר"ח באורח מ"מ היכא דאיפא טרחה חיישינן מתוך שהוקל בעיניו אינו חושש ודוקא להעיד בשל אחרים שהוא מעושר או פדומה נאמן אבל במידי דאית ביה טרח' אינו נאמן ומש"ה תנינן בפ"ד דדמאי האומר למי שהוא חשוד על המעשרות קח לי ממי שהוא נאמן אינו נאמן אא"כ אומר לו מן פלוני מןמחה דייחזיקנו פגנב דמירתת והיינו טעמ' דשמא לא ימצא ביד מי שהוא נאמן ולא יטרח לילך למרחוק ויקנה ממי שאינו נאמן כל זה מבואר להמעניין בפוסקי' וא"כ יש לתמוה על הש"ך בסימן ב' שכתב מי שהוא חשוד ואינו רגיל לאכול נבילות לתיאבון אם שוחט לאחרים אינו צריך בדיקת ספין דהחשוד נאמן על של אחרים ומה בכך כיון שהוקל בעיניו ואינו טורח לעצמו ומכ"ש לאחרי' דאינו מטריח ולא יבדוק הספין ונהי דנאמן בשל אחרים להעיד דחזקה דאין אדם חוטא ולא לו היינו במידי דלית ביה טרחה פלל אבל אי אית ביה טרחה אינו נאמן והיא דפ"ד דדמאי דאם אומר למי שהוא חשוד על המעשרות ליקח ממי שהוא נאמן אינו נאמן דאית ביה טורח ועיין בסימן ב' בהא דמומר לאכול נבילות דנאמן לומר מכשר לקח ובב"י בשם רשב"א מהא דחמצן של עוברי עבירה ובי"ד סימן קי"ט וסימן ב' אבאר בעזה"י: בתוספות בד"ה והתיר רבי את בית שאן כו' שלח ליה ר"י אחרוג עכ"ל דלמד ממנו שודאי אינו מעושר דקסרין מקום שאין מעשרין ודאי ולא דמאי דהנה ספק וג"כ דטמא ושלא הנה לו עוד אחרוג דאל"כ איך שלח ליה והא אסור לשלוח ודאי לרבנן אלא ע"כ דלא הנה לו אחר וכתבו התו' דלמ' עישר דודאי אסור לשלוח אף בהודיעו והא דשלח ליה דקסרין הוא משום טומאה ותיצו דא"כ הנה לו להודיעו זאת שהוא מוכשר ולא לומר דמקסרין הוא אלא שג' דברים הן ומש"ה שלח ליה דמקסרין הוא ופריה דר"י לשיטתו' סובר בפ"ד דדמאי דודאי שרי בהודעה והכא הא הודיעו לו שהוא ודאי שגרי אומר מקסרין הוא ותי' דר"י לא עבד עובדא פנותיה ופריה וקסרין לאו מפירות המותרין הן ר"ל וא"כ מה קאמר שהוא ודאי והא פטורין הן מן המעשר ורבי יוסי שפיר עבד דאמר זה בא לידי מקסרין ופטור מן המעשר ומפני שני דברי' שלח לר"ג פן א' שהוא מוכשר וא' שהוא פטור מן המעשר וא"כ קשיא דמשמע אף מן הודאי פטורין ופי' בתוספות דקשיא ליה לירושלמי דלמא בהודעה שרי דע"כ לא פליגי רבנן עליה דר"י אלא בא"י ולא בח"ל ופירות המותרין ר"ל משום דמאי ולא משום ודאי וכיון שאחרוג מפירות המותרין משום דמאי דמקסרין הוא ולא מא"י א"כ בודאי שרי על ידי הודעה ועיין מהרש"א ומהר"מ מלובלין יע"ש עוד כתב מהר"מ מלובלין דצ"ל לרבנן אף דמאי אסור בא"י ע"י הודעה דאל"כ מה קאמר מפירות המותרין יע"ש רצונו לומר דלמה ליה להזכיר וקלא מפירות המותרין אפי' הנה אחרוג מפירות האסורין משום שמא מא"י הוא א"כ הנה ליה דמאי דפירות קסרין הנה ודאי ושל א"י דמאי ומותר לשלוח אלא שאסור לשלוח אף ע"י הודעה אבל בתוי"ט ראיתי בפ"ג דדמאי עליה דר"י אומר דודאי מותר ע"י הודעה אבל דמאי אף ר"י מודה דאסור ע"י הודעה דגזרינן שמא לא יודיענו ודוקא בודאי לא חיישינן דלא מישתלי לשלוח לחבירו טבל בלא הודעה אבל בדמאי חיישינן ונה שאמר ר"י מתיר בודאי ולא בדמאי

ועיין בר"מ הלכות מעשר בפ"ב יענין שם ובמקום אחר אצ"ר: (דף ז' ע"א) גמרא אלא מקום הניחו לו אבותיו להתגדר בו מפרש"י דהראשונה הניחו בכונה כדי שיבואו בניהם אח"כ ויתגדלו שם ע"י כף ובאמת צריך להבין איך הניחו ע"ז להטעות כל העם אחריהם כדי להגדיל שם של בניהם אבל התוס' פתבו בד"ה מקום הניחו לו אבותיו להתגדר דמן השמים עפבוהו לראשונים ולא נתנו לב על זה והטעות הנה פנין דנחש הנחושת הי' ע"פ הדבור מש"ה לא בפערים מן העולם והניחו מן השמים לחזקה שהוא יבערם כו' משא"כ הו' דפרק במה בהמה יע"ש: ע"ש גמרא וקסבר קדושה ראשונה קדושה לשענה ולא לעתיד לבוא והניחום כדי שישמכו עליהם עניים בשביעית עכ"ל מפרש"י יראה דחזא מלתא הוא וה"ק הרבה פרקים כבשום עולי מצרים ולא עולי בבל דקסברי קדושה ראשונה קדושה לשענה ולא לעתיד לבוא ומפני כן הניחום ולא כבשום כדי שיהו רשאים לחרוש ולזרוע באותן פרפי' פנין דלא כבשום בשניה ובטלה קדושה ראשונה והו' כח"ל כדי שישמכו עניים בשביעית ליתן להם לקט כו' דנהי דדין אותן פרקים כח"ל מ"מ היו נוהגין בו מדרבנן גם בחו"ל לענין תרומת דגן תירוש ויצהר כמ"ש רש"י לעיל גבי והתיר רבי את בית שאן דמעשר ירק מדרבנן ומש"ה בית שאן שרי ולא במינים שהן בא"י מן התירה יע"ש ועיין בד"ה הרבה פרקים.

ולשון וקסבר בוי"ו לא מתישב שפיר דמשמע דהוא ענין אחר אבל מפ"ה הר"מ ז"ל בהלכות תרומות פ"א הלכה ה' למדתי מתוך דבריו פ"ה אחר בסוגיא וילדעתי הכי פירוש הרבה פרקים כבשום עולי מצרים ולא עולי בבל משום דכולן לא עלו והיו מעט אשר עלו ולכך לא כבשום הכל וקסבר ר"מ שאכל עלה של ירק מבית שאן דקדושה ראשונה קדושה לשענה ולא לעתיד לבוא והניחום ר"ל ואעפ"י כן הניחום ולא פטרום מתרומה ומעשרות כדי שישמכו עליהן עניים בשביעית ר"ל אותן הסמוכים למקומות אלו שלא כבשום שבמקומותיהם שכבשום בקדושה שניה הי' אסור לזרוע בשביעית והמקומות שלא קדשו בקדושה שניה מותר לזרוע בשביעית והניחום בקדושת הארץ לענין תרומה: ומעשר כדי שישמכו עניים ויהיה להם מה להתפרנס בשביעית ומש"ה הניחום בקדושה לענין מעשר ותרומה ושאר מתנות עניים שיהא נוהג וא"ת לדעת רבינו מ"ש בית שאן שהתיר רבי דאיהו סבר אפילו מנדאי פטר את בית שאן לזה יש לומר מפני שרחוקי המה ואין ישראל מצויין שם בכיבוש שני ומש"ה פטור לגמרי אף מן נדאי והא דאמר הרבה פרקים כבשום עולי מצרי' ולא עולי בבל דאם כבשום נדאי דהי' נוהג בהן מעשר וכדומה דנהי דמן התורה פטורין בזמן הזה שאין כל יושביה עליה לשיטת הר"מ ז"ל פ"א מהלכות תו"מ מ"מ מדרבנן חיובא מחייבי' ואף שבית שאן ושאר מקומות לא היו מצויין שם ישראל מ"מ לא היה לרבי להתיר ומעיקרא מאי קסברי דנהי נהגו איסור אלא דנהי טעו וסברו דנתקדש' בקדוש' שניה ור"מ שאכל עלה של ירק ע"כ קים ליה דלא כבשום ומש"ה התיר את בית שאן.

ודע דרש"י סובר תרומה ומעשר בזמן הזה דאורייתא מדמחלק בין נדאי של דגן תירוש ויצהר ובין ירק דרבנן ועיין בכסף משנה בפ"א מהל' תרומות: ובתוס' בד"ה ודלמא נתן עיניו בצד זה ואכל בצד אחר כו' מעלין את המדומע עכ"ל ר"ל דסאה תרומה שנופלה למאה חולין בטל ואפ"ה צריך להרים סאה א' וליתנו לכהן משום גזל השבט וקאמר להרים בשבת שרי פנין דמותר להיות נותן עיניו בצד זה ואוכל בצד אחר אף בלא הרמה

לא הנה מתקן אם מרים וקשיא להו בדמאי אמאי אין מעשרין בשבת פיון דמותר להיות
נותן עיניו בצד זה ואוכל בצד אחר ותי' דשאגי תחילת טבל מאם נפל אח"כ סאה תרומה
למאה חולין יע"ש: אמר ליה אם אי אתה חולק גזרניעליה שלא יעברו בנה לעולם מים
אף דנהר גינאי השיב לו תשובה נצחת פבר כתב מהרש"א ז"ל דה"ק ליה דאם גזרני
שלא יהא ביה מים לעולם לא יהיה כמ"ש ותגזור אומר ויקם וכיון שפן אין הליכה שלף
או מגיעתה בחירה ונהליכה שלי בחירה ועדיפנא ממה ועיין במהרש"א וא"ש נמי שלא
אמר גזרני עליה שתחלוך מימיה אלא שלא יעברו מים לעולם והיינו כמ"ש: דבמנה
קא עסיק ופירש"י דבעי שימור מתחלת טחינה ונהרקדה עכ"ל משמע כפי' הרא"ש
בפכ"ש דלא בעי שיעור אלא משעת טחינה שאז מקרבין למים ומשם ואילך בעי שימור
ועיין בטא"ח הלכות פסח ובחדושינו למסכת פסחים אבאר בזה: ודלמא הכי נמי קדא
זימנא אלא כמשה ושייתין ריבוא עיין פירש"י והת"ח כתב בע"א דהא דאמר חלוק נמי
להאי היינו מתחלה לא חלק אלא עד שיוכל לילה עד צנואר במים ולהאי דדרי חיקטא עד
הפתף ולטייעא עד הקרקע יע"ש וא"ש הלשון חלוק נמי להאי דבכל פעם היו המים
מתמעטין משא"כ לפירש"י שהיה מתירא שלא יחזרו המים: אקלע להאי אןשפינא רמי
ליה שערי לחמריה ולא אכל מהא מייתי דאין הקב"ה מביא תקלה לצדיק מחמת כ"ש
השתא בהמתן של צדיקים ואף בדבר שאין אכילה פעמים שהצדיק נכשל בכך כמו
דמייתי תוספות לעיל ד"ה צדיקים עצמן לא כ"ש יע"ש מ"מ מייתי ראיה מדחזינו
שהקב"ה מנעו לחמור דר"פ ב"י שלא יהא לבעליה מכשול שיאכילנו דמאי מכ"ש ודאי
שאין הקב"ה מביא לצדיק שום מכשול באכילת הצדיק עצמו אבל משום דלא אכל
החמור אכילת איסור אין ראיה דחמור לאו בר מצות הוא כמ"ש מהרש"א ע"ב ועיין
ברש"י לעיל גבי שחיטת פותי בד"ה אין דמשמע שאין הבהמה אוכלת דבר האסור לה
ויש ליישב לשונו: (ע"ב) גמרא חבטינהו לא אכל נקרניהו לא אכל כתב רש"י דע"כ
חבטינהו בנפה דאל"כ מעיקרא אמאי לא אכל וכתב מהרש"א ז"ל דאין לומר דלא אכלה
מעיקרא דלא היו טובים לאכילה דא"כ לא היו משמעין בזה מה דלא אכלה מעיקרא
עכ"ל.

רצה לומר דלאיזה צורך הנפיר חבטינהו אלא ודאי דנמרחו ואשמעינן תלמודא דלא
אכלה משום מעשר. ודע דמפרש"י יראה להדיא דאי שלא נמרחו מעיקרא אמאי לא
אכלה משמע דלאחר שנמרחו שפיר עבדה דלא אכלה ואמאי הא אמר ר"א בפסחים ד
ט' ובדוכתי טובא דמערים אדם על תבואתו ומכניסה במוץ שלה ואפילו אם נמרח אח"כ
פטור מן המעשר דברא"י פני הבית לא היו ממרחין ועיין בתו' שם וב"מ דף פ"ח ע"ב
ובמנחות דף ס"ז ע"ב ובתוספות שם וא"כ אמאי אמר מעיקרא אמאי לא אכלה גם אחר
כך אמאי לא אכלה ואם נאמר המקח קובע למעשר והני דרמי שערי לחמריה שלקחון
ר"פ ב"י ומש"ה לא קשי' ליה לרש"י ז"ל אמאי לא אכלה אח"כ פיון שהנמרחו ומקח
קובע אלא אמאי דלא אכלה מעיקרא קשי' ליה ועיין בר"מ הל' מעשר פ"ג הלכה ג"ד
יע"ש ובכ"מ שם אלא דלפ"ז איכא למימר דחבטינהו היינו דישה והא דמעיקרא לא
אכלה שלא היו טובים ואשמעינן בזה טובא אף שהכניסו בשבלים לבית לצורך עצמן
ולא למפור בשוק והני דרמי שערי לחמרי' מסתמא במתנה ולא במכר ומתנה לאו פמכר
לענין זה ועיין בספ"ב דדמאי דהמחליף זה בזה חייב משמע הא מתנה לא וא"כ אשמעינן

בְּהָא דְלֹא אֶכְלָה אֶח"כ אֶף דְהִנְמַרְחוּ בְּבֵית לְמֵאֵי דְמַסִּיק בְּב"מ דְּפ"ח ע"ב דְּשִׁאֲנֵי חֲטִיִּם וְשִׁעוּרִים דְּגוֹרָן פְּתִיבָא בֵּיהּ וּכְמ"ש הַתּוֹסְפוֹת בְּמַנְחוֹת דְּפ"ס"ז ע"ב ד"ה פְּדֵי שְׁתֵּהּא בְּהִמְתּוֹ שְׁפָתְבוּ דְלִמ"ד שְׁאֲנֵי חֲטִיִּן דְּגוֹרָן פְּתִיבָא בֵּיהּ לֹא גָרַע מְהַנְמַרְחוּ בְּבֵית מְאִילוּ הַנְמַרְחוּ בְּשִׁדָּה יַע"ש וְלָזָה אֲשַׁמְעִינּוּ פֶּאֶן.

וּמִיְהוּ הַר"מ ז"ל בַּהֲל' מַעֲשֵׂר פ"ג ה"ב וּפ"ד הֶלְכָה א' אֵין סוֹבֵר תִּי זֶה דְּשִׁאֲנֵי חֲטִיִּם וְשִׁעוּרִים וְהַר"א ז"ל בְּהַשְׁגוּתוֹ סוֹבֵר תִּי הוּא בַע"א כ"ב יַע"ש בְּכ"מ וּבְמ"ל מַה שְׁפָתְבוּ שָׁם וְלִקְמוֹן אֲבָאָר עוֹד בְּזֶה בַעֲזַה"י יַע"ש: עוֹד רְאִיתִי לְהַזְפִּיר בְּכָאן קֶצֶת בְּהָא מְלֵתָא דְשִׁינְיָהּ לְמַעֲשֵׂר בְּר"מ פ"ג מַהֲל' אֱלוּ הֶלְכָה ב' וְהַשִּׁיג שָׁם הַר"א חוּץ מִדְּגוֹן תִּירוּשׁ וְיִצְהָרָה שְׁעִשְׂאָן בְּגוֹרָן וּמַרְחוֹן דְּהַנִּי בְּגוֹרָן וְיִקָּב תְּלִנְהוּ רַחֲמָנָא וְעִיִּין בְּמ"ל שָׁם וּבְכ"מ פְּתַב צ"ע דְּלַר"א אֵין חֲזִיב בְּתֵרוּמָה מִן הַתּוֹרָה כ"א דְּגוֹן תִּירוּשׁ וְיִצְהָרָה א"כ כִּי פְתַב דְּבַעֲיִנּוּ פְּנֵי הַבַּיִת בְּדְגוֹן כו' דְּאִילוּ שְׁאָר פִּירוֹת פְּטוּרִין עַכ"ל מ"ש דְּלַר"א לֹא הָוָה שְׁאָר פִּירוֹת מִן הַתּוֹרָה כ"א מְדַרְבְּנֵן הוּא אֲמַת וְיִצִּיב שְׁפֵן פְּתַב הַר"מ בְּפ"א מַהֲל' מַעֲשֵׂר הֶלְכָה ט' שְׁאֵין חֲזִיב מִן הַתּוֹרָה אֲלֵא דְגוֹן תִּירוּשׁ וְיִצְהָרָה אֲבָל מ"ש הַכ"מ דַּע"כ כִּי מִיַּעַט קָרָא דְּבַעֲיִנּוּ שְׁיִרְאָה פְּנֵי הַבַּיִת בְּדְגוֹן תִּירוּשׁ וְיִצְהָרָה לֹא יִדְעָנָא מֵאֵי קָאָמַר דְּהָא בְּהִדְיָא מַסִּיק בְּב"מ דְּפ"ח ע"ב א כִּי קָאָמַר ר' יִנְאִי בְּזִיתִים וְעַנְבִּים דְּלָאוּ בְּנֵי גוֹרָן גִּינְהוּ וּכְמ"ש הַתּוֹ שָׁם ד"ה כִּי קָאָמַר ר"י דְּמִיָּרִי בְּרוּצָה לְאֹנְכְלוֹן הַזִּיתִים וְהַעֲנָבִים הוּא דְּבַעֲיִנּוּ רְאִיתָ פְּנֵי הַבַּיִת דְּוָקָא וְהַגִּיעוּ לַעֲוֹנַת הַמַּעֲשָׂרוֹת וְנִגְמְרָה מְלֵאכְתּוֹן מִקְוֹדָם שְׁהַכְנִיסוּן לְבֵית אֲבָל אִם דְּרַפְּן לַעֲשׂוֹת מִהוּ יִזוּ וְשָׁמֹן גָּמַר מְלֵאכְתּוֹן שְׁלֵהוּן לְחוּד קוֹבַע לְמַעֲשֵׂר מִן הַתּוֹרָה וְזֶה שְׁנֵא' גוֹרָן וְיִקָּב וְכַדְכְּתִיבָנָא וּמ"ש הַר"א חוּץ מִדְּגוֹן תִּירוּשׁ וְיִצְהָרָה שְׁעִשְׂאָן בְּגוֹרָן וּמַרְחוֹן לֹא קָאֵי אֲלֵא אֲדְגוֹן דְּהָא תִּירוּשׁ וְיִצְהָרָה בְּהִדְיָא אֲמַרִּינּוּ בְּב"מ שְׁאֲנֵי זִיתִים וְעַנְבִּים דְּלָאוּ בְּנֵי גוֹרָן גִּינְהוּ וְזֶה שְׁפִיִּים דְּהִנְהוּ בְּגוֹרָן וְיִקָּב תְּלִנְהוּ רַחֲמָנָא וְהִינּוּ בְּדַרְפֵּן וְאֵי לְאֲכִילָה בְּעִינּוּ לְאַחַר גָּמַר מְלֵאכְתּוֹן רְאִיתָ פְּנֵי הַבַּיִת וְזֶה דְּכְתִיב בַּעֲרַתִּי מִן הַבַּיִת בַּעֲנָבִים לְאֲכִילָה מִיָּרִי: עוֹד רְאִיתִי בְּהָא דְּב"מ דְּפ"ח ע"ב שְׁהַקְשָׁה מִמְּשֻׁנָּה דְּדַמֵּאֵי פ"א מְשֻׁנָּה ה' דְּהַקְשׁוּ אֵי מְשִׁיפְקִסוּ אֲלֵמָא דְּלֹא בְּעִינּוּ רְאִיתָ פְּנֵי הַבַּיִת וְהִתָּם בְּהִדְיָא תְּנִי לֵה בְּד"א בְּמוֹלִיף לְמַפְנֵן בְּשׁוּק אֲבָל בְּמוֹלִיף לְבֵיתוֹ אֵינוּ חֲזִיב עַד שְׁיָבִיא לְבֵיתוֹ וּכְמ"ש הַר"מ בְּפ"א הַמְּשֻׁנִּיּוֹת שָׁם דְּהַעֲיָקָר דְּאֵין הַטְּבָל חֲזִיב בְּמַעֲשֵׂר עַד שְׁיִרְאָה פְּנֵי הַבַּיִת וְהִינּוּ בְּתַנְאֵי שֶׁל עֲצָמָן שְׁלֵא לְמַפְנֵן דְּאִילוּ לְמַפְנֵן קוֹבַע אֶף בְּלֹא רְאִיתָ פְּנֵי הַבַּיִת מְדַרְבְּנֵן וּמִן הַתּוֹרָה אֵינוּ קוֹבַע לְמַעֲשֵׂר אֲלֵא בְּרְאִיתָ פְּנֵי הַבַּיִת אַחַר גָּמַר מְלֵאכְתּוֹן וְכָל זֶה מְתַבָּאָר מְמ"ש הַר"מ ספ"ג וּפ"ד מַהֲל' מַעֲשֵׂר יַע"ש וְא"כ אֵיךְ לֹא רְאָה הַסִּיפָא דְּאֲדַרְבָּה יֵשׁ סִינְעֵתָא מִיָּנִיָּה לְדַר' יִנְאִי וְעִיִּין שָׁם בְּפ"א הַר"ש וְדְּכָרִיו צ"ע לִי בְּיֹתֵר יַע"ש.

וְדַע דְּרַש"י ז"ל בְּב"מ פ"ח ע"ב פְּתַב הָא דְּאֲמַרִּינּוּ חֲבֵר שְׁמַת וְהַנִּיחַ מְגוּרָה מְלֵאָה פִּירוֹת הַרִי הוּן בְּחֻזְקַת מְתוּקָנִי לִית לִי הָא דְּשִׁאֲנֵי חֲטִיִּן וְשִׁעוּרִין יַע"ש הִינּוּ דְּאֵי אִית לִיהּ לִיכָא לְמִימַר דְּהָוָה סָפַק דְּמַעֲרִי אָדָם עַל תְּבוּאָתוֹ פִּינּוּ דְּנַמְרְחוּ בְּבֵית לֹא גָרַע מְאִילוּ נַמְרְחוּ בְּשִׁדָּה דְּמַהֲנֵי כְּמ"ש הַתּוֹ בְּמַנְחוֹת דְּפ"ס"ח ע"ב ד"ה פְּדֵי שְׁתֵּהּא בְּהִמְתּוֹ אוּכְלַת וּמִיְהוּ קֶשֶׁה דְּלֵמָּא הֵיא מִיָּרִי בְּאוֹתוֹן דְּבָרִים שְׁלֵא שְׁיִיף בְּהוּ גוֹרָן פְּמוּ זִיתִים וְעַנְבִּים וְכַדוּמָה דְּהִבִּיאַם לְבֵית בְּמוּץ שְׁלֵה דְּפְטוּרִים אֶף אֶח"כ וְעִיִּין פ"י בְּמַסְכַּת פְּסָחִים דְּפ"ט שְׁהַקְשָׁה דְּמֵאֵי גּוֹשְׁלֵי מַהָא דְּחֵבֵר דְּלֵמָּא אֵינִירִי בְּפִירוֹת שְׁהוּ מְדַרְבְּנֵן לְמֵאֵן דְּסוֹבֵר שְׁאָר פִּירוֹת חוּץ דְּגוֹן תִּירוּשׁ וְיִצְהָרָה הָוָה דְּרַבְּנֵן וְכֹן סְבָרִי הַתּוֹסְפוֹת וּבְדַרְבְּנֵן אֲתִי סָפַק וּמוֹצִיא מִיָּדִי וְנֵאִי

כמ"ש התוס' יע"ש ונאני אומר דאף אם נאמר שאר פירות מן התורה לבד מירק פשיטת הר"ח ו"ל נמי קשה דלמא מיירי בתרומה בזמן הזה דהנה דרבנן או תרומת ח"ל דהנה בזמן הבית דרבנן ומש"ה אחי ספק ומוציא מידי נודאי ובחדושינו למס' פסחים אבאר זה ועיין במ"ל בפ"ג ופ"ד מהל' מעשר יע"ש: כתב הר"מ ו"ל בפ"ג מהל' אלו הלכה ד' הכניסן לבית קודם שנגמר מלאכתו אוכל מהו עראי נגמר מלאכתו בבית הר"ז חייב כיצד קשואין כו' עכ"ל קשה דהא פסק כר"א דמערים אדם על תבואתו ומכניסו במוץ שילה נאפי' מרח' אח"כ פטור וכמ"ש לעיל וכמ"ש הר"מ שם הלכ' ו' מערי' אדם כו' וצ"ל כמ"ש התו' בב"מ דף פ"ח ע"ב ד"ה לא יע"ש דקשואין ודלוועין דרפן לפנס לבית עם הפיק' יע"ש הן אמת שמ"ש שם בהלכה ו' מותר להערים על התבואה וזוהי מעט מעט עד שאינו מתחיל לגמור הכל לא ידענא דמשמע אם זוהי הרבה ביחד ועשאן פעין פרי אסור ואמאי דאם נאמר שהוא סובר כפי' הר"א וכמו שתי' בב"י שם דכל מידי דרף גורן הוא לא בעי ראית פני הבית ובגורן לחוד מיחייב יש ליישב קצת: ובתוספות בד"ה הא אתמר עלה כו' דמחמרה אנפשיה עכ"ל חמור לא שייך במצות אלא שהקב"ה מנעו לחמור מלאכול דמאי אף שפן הדין שרי מ"מ גנאי הוא לר"פ ב"י והוא הי' מחמיר על עצמו ומש"ה מנע הקב"ה גם לחמורו ובירושלמי מסכת דמאי איתא המעשה בע"א שנגנבה חמרי' דר"פ ב"י ולא טעמה תלת יומא פלום ועיין במהרש"א ו"ל במה שכתב בהא דהלוקח לבהמה יענין שם גמרא והאמר ר' יוחנן למה נקרא שמן פשפים שמכחישין פמליא של מעלה שאני ר' חנינא דנפיש זכותיה עכ"ל מכחישים פירש"י שלא גזרו על זה למות והוא מת ע"י פשפים ומכחישים משמע ח"ו מתנגד דאם גזרו על האדם שיחיה מת הוא ע"י פשפים דכן הוא דאם לא גזרו עליו שימות בנודאי גזרו עליו שיחיה ואפשר דאין זה קושיא דאדם בעל בחירה הוא ויכול הוא להמית חבירו ע"י פשפים: אמרו עליו על רפב"י מימיו לא נהנה משל אחרים ומיום שעמד על דעתו לא נהנה משל אביו ר"ל כל ימיו לא נהנה משל אחרים ומיום שעמד על דעתו אף משל אביו לא רצה להנות ממנו.

ובתוספות ד"ה גדולים צדיקים במיתתו וקשה עיין במגיני שלמה שיישב יפה דרש"י נשמר בזה יע"ש וכן עלה בדעתו לפרש: ע"ש הא דחבטינהו לא אכל פירש"י דאי לשון דישה מעיקרא אמאי לא אכלה דהא לא נתחייב במעשר קודם מירוח והנה מצינו בדמאי פרק שני פלוגתא בפירות שלא נגמרה מלאכתו למעשר אי תרומה קובע וה"ה מקח ועיין בר"מ פ"ג בהלכות מעשר ופלוגתא דר"מ וחקמים הוא ואפשר דמחמרה אנפשיה הנה: (דף ח ע"א) גמרא אמר ר' זירא אמר שמואל ליבן ספין ושחט בה שחיתתו פשירה חידושה קודם לליבונה והאיפא צדדין ביה"ש מרנוח רנוח מפירש"י יראה להדיא דקושית והאיפא צדדין קאי אנושט שכן כתב שהרי נושט נקובתו במשהו משום דבקנה לא איכפת לו במה ששורף צדדין דכל זמן שלא נשחט רובו מה בכך ששורף צדדין מידי דהנה אחצי קנה פגום ולאחר שחמת עוד משהו והשלימו לרובו אף ששורף בצדדין אין בכך פלום דכפסיק דמי וכן דקדק בלשונו במ"ש קודם ששחט רוב הסימנים דלאחר ששחט רוב הסימנים פשר וכל זה מתבאר ג"כ במ"ש הש"ך בי"ד סי' כ"ו יע"ש ויתבאר לקמן שוב ראיתי בפר"ח בסימן ט' שכתב בפשיטות בעוף אם תפס הקנה לבדו ושחט בפסין מלונבת שפשר וכמה שכתבנו ולפי זה יש לתמוה במה שהשמיט הרי"ף ו"ל הא דר"ז אמר שמואל

וּכְתָבוּ הַפּוֹסְקִים דְּטַעְמָא מְהָא דְלַקְמֵן דָּף י"ז ע"ב דְּבַעֲיָא סְפִין בְּדִיקָה אֶתְלַת רֵוּחַתָּא וּדְלָא
כָּרַב יִימַר הֵתָם וְכֵן הִלְכְתָּא אִם כּוֹן ש"מ דְּלִית הִלְכְתָּא כר"ז דְּבִיה"ש מְרַנּוּחַ רַנּוּחַ וְאֶפְתִּי
הָא בְּעוּף כְּשֵׁר כה"ג וְלָמָּה הַשְּׁמִיט וְעֵינֵן מ"ש לַקְמֵן בר"מ בְּדִין טְוִמְאָת צָרַעַת וְעַל הַר"מ
ז"ל בַּפ"א מֵהַל' שְׁחִיטָה שְׁכַתָּב פְּסוּלָה לָא קִשְׂיָא אִמְאִי לָא כְּתַב בְּעוּף דְּכִשֵׁר יֵשׁ לוֹמַר
דְּסַמָּךְ אִמ"ש בַּהַל' טְוִמְאָת צָרַעַת פֶּרֶק ה' הִלְכָה ב דְּלִיבָן שְׁפוּד וּבְרִי"ן מִיבְרִז חֲבֵטָא קִדִּים
דְּהֵינּוּ חִידוּדָה קוּדָם לְלִיבּוּנָה אֲבָל הַרִי"ף ז"ל דְּהַשְּׁמִיט הָא דַר' זִירָא בְּלִיבָן סְפִין קִשְׂיָה
לָמָּה הַשְּׁמִיט הָא בְּעוּף כְּשֵׁר כה"ג: וְדַע דְּלִפִּי מַה שְׁכַתְּבוּ הַפּוֹסְקִים וּבִטִּי"ד ס' כ"א כְּתַב
ג"כ דְּשִׁיעוּר הַשְּׁחִיטָה הוּא בְּרוּב מְצֻמְצָם בְּמַדִּידָה סְגִי אֲבָל מֵהַרִי"ו פ' דְּבַרִי הַרִי"ף ז"ל
בְּפֶרֶק הַשּׁוֹחֵט דָּף כ"ח ע"ב דְּרוּב הַנְּרָאָה לְעֵינַיִם הוּא רֹב גָּמוּר וְלֹא בְּמַדִּידָה וְעֵינֵן
בַּתְּב"ש ס' כ"א שְׁהָאֲרִיף וְכַתְּב דְּמַסְפָּקָא לָן אִי בְּעֵינֵן מִן הַתּוֹרָה רֹב הַנִּזְכָּר אוֹ רֹב
מְצֻמְצָם וְאֲזַלִּינוּ בְּטְרִיפּוֹת לְחוּמְר' דְּבַמְשָׁהוּ יוֹתֵר מִן חֲצִי קִנְיָה טְרִיפָה וְלַעֲנִין שְׁחִיטָה
בְּעֵינֵן רֹב הַנִּזְכָּר דְּנָקָא אוֹ שְׁנָא' כַּמ"ש הַפֶּר"ח דְּמַדְרַבְּנֵן בְּעֵינֵן רֹב הַנִּזְכָּר דְּלָמָּא אֲתִי
לְמַעֲבַד אֲלָא פְּלַגָּא יַע"ש א"כ לָא מְשַׁכַּחַת לְהָא דִּינָא אַף בְּעוּף בְּסְפִין מְלֻבְּנָת דְּמִיד
שְׁשַׁחַט רֹב הַמְשׁוֹעֵר בְּמַדִּידָה אַח"כ שׁוֹרֵף הַצְּדָדִין לְדִידוֹ דְּלָא סְבִירָא לָן בִּיה"ש מְרַנּוּחַ
רַנּוּחַ מְדַמְצָרִיכִינוּ בְּדִיקָה אֶתְלַת רֵוּחַתָּא וּמ"מ מְדַרְבְּנֵן לָא הֵנָּה שְׁחִיטָה אֲלָא עַד רֹב הַנִּזְכָּר
וְכֵינֵן שְׁכֵן הוּא שׁוֹרֵף בְּצְדָדִין קוּדָם דְּהֵנָּה רֹבָא דְּמִינְכֵר וְטְרִיפָה פִּינוּ דְּלַעֲנִין טְרִיפּוֹת
בְּרוּב הַמְשׁוֹעֵר טְרִיפָה מִן הַתּוֹרָה וְא"כ בְּנִדְאִי אִי שְׁחַט רֹב הַמְשׁוֹעֵר בְּצֻמְצוּם וְנִפְסַק
הַגְּרָגְרַת נֶגֶד מַה שְׁשַׁחַט כְּכַר טְרִיפָה מְדַרְבְּנֵן דְּהָא מְדַרְבְּנֵן צָרִיף שְׁחִיטָה עַד רֹב הַנְּרָאָה
לְעֵינַיִם וְה"ה הֵכָא בְּסְפִין מְלֻבְּנָת דְּכֵן הוּא וְעוֹד לְפִי מַה דְּאֲנִי גַם הַתְּב"ש כְּתַב בְּס' כ"א
דַּמְש"ה מְדַרְבְּנֵן בְּעֵינֵן רֹב הַנִּזְכָּר מַח לָא אֲתִי לְמַעֲבַד רֹב מְצֻמְצָם וְכֵן כְּתַב הַפֶּר"ח
בְּסִימָן כ"א וְא"כ וְדִאִי דְּהִכִּי נָמִי דָּאָם שְׁחַט רֹב מְצֻמְצָם וְנִיבָב נֶגֶד מַה שְׁשַׁחַט כְּכַר אֲסוּר
דְּלָמָּא יְבוֹאוּ לְהַתִּיר בְּלֹא שְׁחַט אֲלָא מְחַצָּה וְנִיבָב הַנּוֹשֵׁט נֶגְדוֹ אוֹ הַקְּנָה בְּרֹבּוֹ וְכַמ"ש.

וְעוֹד יֵשׁ לָנוּ לֹמַר אַף לַעֲנִין טְרִיפּוֹת כָּל שֶׁהוּא יוֹתֵר מִמְחַצָּה טְרִיפָה דְּפְסוּקַת הַגְּרָגְרַת
בְּרֹבּוֹ הֵינּוּ רֹב מְצֻמְצָם מ"מ לַעֲנִין שְׁחִיטָה בְּעֵינֵן מִן הַתּוֹרָה רֹבָא דְּמִינְכֵר דְּהִכִּי אֲגַמְרִי'
רַחֲמֵנִ' לְמַשָּׁה שְׁחוּט רֹבָא דְּנָקָא הַנִּזְכָּר לַעֲנִין וּכְדַעַת רִי"ו שְׁפִי דְּבַרִי הַרִי"ף הַכִּין דְּלָא
כְּר"ן ז"ל יַע"ש א"כ לִיתָא לְהַד דִּינָא בְּסְפִין מְלֻבְּנָת בְּעוּף וְכַדְכַתִּיבָנָא וְלֹא דְּמִי לְשִׁהִי'
בְּמִיעוּט בְּתָרָא דְּכִשֵׁר לִישׁ מִי שְׁסוּבֵר כֵּן דְּהֵתָם א"צ בְּדִיעֵבַד כָּל הַסִּי' אֲלָא לְכַתְּחִלָּה הוּא
דְּבַעֲיָנוּ כָּל הַסִּי' מַש"ה כְּשֵׁר שְׁהִיָּה בְּמִיעוּט בְּתָרָא מִשָּׂא"כ בַּנ"ד דְּרוּב מְשׁוֹעֵר בְּמַדִּידָה
אַף דִּיעֵבַד פְּסוּל מְדַרְבְּנֵן א"כ וְדִאִי כָּל שְׁשׁוֹרֵף הַסְּפִין בְּצְדָדִין לְאַחַר רֹב הַמְשׁוֹעֵר בְּמַדִּיד'
אֲסוּר מְדַרְבְּנֵן דְּהָא צָרִיף לְשַׁחוּט מְדַרְבְּנֵן רֹב הַנִּזְכָּר אוֹ כַּמ"ש דְּאֶפְשֵׁר מִן הַתּוֹרָה צָרִיף
רֹב הַנִּזְכָּר דַּע"כ לָא קִשִּׁי לָן בַּפ' הַשּׁוֹחֵט דָּף כ"ט אֲלָא וְלֹא ק"ו הוּא אִם בְּטְרִיפּוֹת אֵינּוּ
אוֹסֵר בְּמַחַצָּה כָּל שְׁכֵן בְּשְׁחִיטָה שְׂאִין נִימֵר בְּמַחַצָּה אֲבָל לְהִפְּךָ בְּטְרִיפּוֹת רֹב מְשׁוֹעֵר
וּבְשְׁחִיטָה רֹב הַנִּזְכָּר אַה"נ וּמַש"ה הַשְּׁמִיט הַרִי"ף הָא דַר"ז וְאֵל תְּשִׁיבֵנִי מַמ"ש בְּס' כ"ג
בְּעוּף בְּקִנְיָה לָא שְׁיִיף שְׁהִי' וְאִמְאִי וְהָא אֲשִׁכּוּחִי מְשַׁכַּחַת לָהּ בְּשַׁחַט רֹב מְצֻמְצָם וְשְׁהִי
דְּמַדְרַבְּנֵן פְּסוּל דְּצָרִיף שְׁיִיָּה רֹב הַנִּזְכָּר י"ל דְּהַטּוּר וְהַש"ע סְבָרִי דְּבְשְׁחִיטָה לָא בְּעֵינֵן
אֲלָא רֹב מְדוּד וּמַש"ה לְמָאן דְּמְכַשִּׁיר שְׁהִי' בְּמִיעוּט בְּתָרָא לָא מְשַׁכַּחַת בְּשְׁחִיטָה עִם
רֹב הַנִּזְכָּר אַה"נ דְּמְשַׁכַּחַת שְׁהִי' בְּקִנְיָה בְּעוּף וְכַמָּה שְׁכַתְּבוּ וְעֵינֵן בְּפֶרֶק הַשּׁוֹחֵט
בְּחַדוּשֵׁינוּ וְשָׁם אֲבָאָר עוֹד בְּאֲנְרָף וּמַדְבְּרִי ר"ן בְּחַמֵּשׁ שִׁטוֹת וְהַרְשָׁב"א בְּחַדוּשֵׁיוּ שָׁם

בפ' השוחט גבי ואי מחצה אינו כרוב לא עבר כלום משמע דלא כמ"ש דאי מדרבנן בעינן רוב הניכר לא מיטרפא תו בשהיני' לאחר ששחט רוב מדוד בצמצום ושם אבאר בעזה"י מה שיש לעיין: עוד אבאר לה לפי מה דקיי"ל כר"י דבן ט' חי גיתר בשחיטת אמו ובתנאי שלא הפריס ע"ג קרקע שאז טעון שחיטה מדרבנן ושאר טריפות אין פוסל בו אבל שחיטה ראויה בעינן כמבואר בש"ע סי' י"ג א"כ אפתי גמי בהה' דינא דר"ז בליבן ספין בשוחט בן פקועה דאי אמרינן חידודה קודם לליבונה נמצא השחיטה היתה פראוי אלא ששורף בצדדיו ומה בכה דלו הו' ניקב הנושט אין פוסל בן פקועה דטריפות אין פוסל בו ואף במקום שחיטה ושום פוסק לא הזכיר אלא שחיטה ראויה בעינן לאפוקי שקה או דרס משא"כ כה"ג דכשר בן פקועה משא"כ אי שורף החוד אין פאן שחיטה פלל אלא שריפת הסימנים ואסור בן פקוע' בהפריס ע"ג קרקע דטעון שחיטה מדרבנן ולא הי' לו לרי"ף להשמיט הא דר"ז ונהרי"ף ו"ל פסק בפ' בהמה המקשה פתכמים דר"מ בלא הפריס ע"ג ובהפריס טעון מדרבנן ובפ' השוחט כ"ט אכתוב: ובתוס' בד"ה והאיפא צדדיו מפאן משמע שאם ניקב הנושט נגד מה ששחט טריפה עכ"ל ובתנאי קודם רוב הנושט והעד ע"ז מדלא נקטו קנה בדבריהם אלא כמ"ש וכן דעת רש"י שפכת קודם ששחט רובן ועיין י"ד סי' כ"ו בש"ף ובפר"ח: גמרא משום מקנה נידון כו' היינו פדמסיק אי חבטא קדים או הבלא קדים ומשמע ודאי חידודה קדים דאין פועל הליבון פלל דאל"כ שורף אחר החידוד והא דאמר התם דברניני' מיכרז היינו משום צדדי השפוד דאין מתרחב שם מקום המכה פן כתב הרשב"א ו"ל בחדושי' יע"ש ובי"ד סימן ט' אבאר בזה: ובתוס' בד"ה מטמאים בשבוע אחד בשני סימנים כה' דינו דבסוף שבוע ראשון כו' עכ"ל הנה שחין ומקנה חלוק משאר נגעים בכמה דינים דבשאר נגעים יש להם ג' סימנים שיער לכן ומחיה האמורה בתורה ופישיון ושחין ומקנה אינו פן שאין המחיה בהם סימן טומאה אלא פישיון ושיער לכן וזה שאמר שחין ומקנה מטמאים בשני סימנים ולא יותר משא"כ בשאר נגעי עור הכשר ויש עוד בנגעי עוד הכשר אם עמד בעיניו בסוף שבוע ראשון בעי הסגר שני ובסוף הסגר שני אם בעיניו טהור אם לא בא' מג' סימנים ושחין ומקנה אין בהם אלא הסגר א' שאם בסוף שבוע ראשון עמד בעיניו טהור ופישיון בתחלת הסגר ראשון אין בו סימן טומאה שאפילו פושה תחת יד הפהן אפ"ה מסגירו ושיער לכן ומחיה הו' סימני טומאה אף בתחלתו מיד ועיין בפ"ג ופ"ש דנגעים ובר"מ הל' טומאת צרעת פ"א הלכה יו"ד ופ"ד הלכה ב' ופ"ה הלכה ד' יע"ש ובר"ש בפ"ה המשניות: במ' למאי נ"מ לכדתנן כו' ולא לכדתנאי דמשנה היא בפ"ג דנגעים ועיין מ"ש לקמן בזה ומדמקשה למאי נ"מ ופירש"י פיון דדינן שוין מאי תיבעי לה' יש להביא ראיה לדברי הר"מ ו"ל בפ"ה מהל' אלו דאם פאו שחין או מקנה ולא נודע לנו אם שחין הוא או מקנה דטמא וכמ"ש בהל' ו' וכגן' הכ"מ בההיא דת"כ ותוספתא הביאה הר"ש בפ"ט דנגעים דרבינו הנה גורס הרי שבאו לפניה ואין יודע אם שחין או מקנה טמא דאי כגן' הר"ש טהור א"כ מה מקשה ליה למאי נ"מ הא והאי צריף למיבעי לידע איזה מהן קדים ואתי חבריה ומבטל ליה דאי לא ידעינן הי מינייהו קדים הרי הו' טהורין וכמ"ש בתוספתא הרי שבאו לפניה ואין יודע אם שחין או מקנה טהור אלא ודאי כגן' הכ"מ טמא ומש"ה פריף למאי נ"מ פיון דדינן שוין ומשני לענין איצטרופי נ"מ כמו דמסיק שנהיה חצי גריס שחין כו' וכדבעינן למימר לקמן: ותנאי שחין ומקנה בטל אחרון את הראשון עכ"ל ופירש"י ו"ל

חצי גרים שחין ואח"כ נעשה מכנה ואצל זה נעשה חצי גרים שחין אין מצטרפין פ"א כן דאפילו לקולא אמרינו דמבטלין זה את זה וכל שפון לחומרא חצי גרים שחין ונעשה מכנה ואצל זה עוד חצי גרים מכנה דמצטרפין והא דקאמר והכא היכי דמי הנה מצי לפרושי דומיא דתוספתא דביטל אחרון את הראשון שליבן שפוד והפה ונעשה חצי גרים ולאחר זמן נעשה אצל זה חצי גרים שחין אי חבטא קדים הרי שחין ומכנה ואין מצטרף ואי הבלא קדים הרי גרים שלם שחין ומדברי מהרש"א ז"ל נראה דאי הנה גרים שלם שחין או מכנה ואח"כ על מקצתו שחין או מכנה דאין מבטל וטמא הוא כדמעיקרא ומש"ה בהה דתוספתא דביטל אחרון את הראשון שרוצה לפרש ג"כ לקולא לא משפחת ליה אלא באם ביטל מכנה את השחין בעודו חצי גרים ומיהו לחומרא ודאי הנה מצי לפרושי שהיה חצי גרים שחין ואצלו חצי גרים מכנה ואח"כ הפה על המכנה דביטל ונעשה גרים שלם שחין אלא דרש"י רוצה לפרש אף לקולא ובאיבעיני דליבן שפוד אמר הגמרא רבותא דהכי משפחת ליה אף בהיה חצי גרים שחין ואצלו לקה בשפוד מלבנת או חבטא קדים אתי הבלא ומבטל לי' דלא היה גרים שלם שחין מעולם דמיד ההביל מבטל ליה זה תוכן פונתו אמנם לא ידענא מהיכו פשיטא ליה דאי הנה גרים שלם שחין ואח"כ עלה על מקצתו מכנה דאין נ"מ בבטיולו דמה בכך שהי' טמא לא יהא אלא נגע שהיה כגרים ונתמעט דטהור וה"נ דשחין ומכנה אין מצטרפין ועיין בת"ח שכתב ג"כ פאן דאף דהיה גרים שלם מכנה מבטל אח"כ יע"ש ודע דמה שכתבנו לעיל דהג"ל לכדתנן שוב ראיתי שג"ה הנכונה לכדתניא דאף דמשנה היא בפ"ג ופ"ט דנגעים מ"מ במשנה ראשונה לא נזכר אלא שחין ומכנה מטמאין בשבוע א' ובמשנה שני' תנן שאין מצטרפין זה עם זה והיה צריך להביא ב' משניות ומש"ה הביא תוספתא אחת דקתני בה תרתי, ומ"מ לא ידענא לאיזה צורך הביא הא דשחין ומכנה מטמאין בשבוע א' ואמאי לא הביא משנה דפ"ט דנגעים משלה ב' השחין ומכנה אין מצטרפין זה עם זה ודי בכך וכן הא דמביא אח"כ ותניא איזה שחין ואיזה מכנה כו' הי' יכול להביא ממשנה א' דפ"ט דנגעים יע"ש וזה יש ליישב קצת: ת"ש ליבן שפוד והפה בו נידון משום מכות אש התם דברזין' מיברז דהיינו חידוד עכ"ל כפר כתבנו בשם חדושי רשב"א דאף בחידוד מ"מ אח"כ בא ההביל וא"כ בשוחט אמאי פשר ות' דשאני הכי דאיכא צדדין דאין מתרחבין כביה"ש יע"ש אבל בחידוד אין יכולת פלל בהביל לבוא ולשרוף אח"כ כן הוא תוכן פונת דבריו ודע דר"מ ז"ל בהל' טומאת צרעת פ"ה הלכה ב' כתב וז"ל ליבן שפוד והפה בו אם היה ראשו מבורז הר"ז מכנה ואם היה ראשו חד הר"ז ספק אם שחין או מכנה והכ"מ פי' דבריו דהא דאמר דברזין' היינו שהיה ראש השפוד רחב כברזא ודאי דחבטא קדים ואח"כ ההביל וכן בספין ודאי דחידוד של ספין קדים ומיבעיא ליה אי היה ראש השפוד חד ונדק ולא פשל ספין אי הבלא קדים או חבטא יע"ש ולפי זה הא דלא הנפיר הר"מ ז"ל דאם היה ראש השפוד דק כמו ספין דחבטא קדים ואח"כ ההביל או דבר דק כמו ספין דחבטא קדים י"ל שפמך על מ"ש בפ"א מהל' שחיטה דליבן ספין ושחט בה שחיטתו פשיטה דחידודה קודם לפי גי' הכ"מ שם וכן הוא גי' הר"ן ז"ל בפ"ק דחולין אלא דאפתי קשה למה השמיט דין זה בכאן לפי מ"ש דאילו היה בחידודו של ספין ודאי היה פשוט לן דחבטא קודם ואתא הבלא ומבטל ליה דהנה לי' לבאר פאן דהתם בליבן ספין דשחיטתו פשיטה ע"כ דחידוד קודם לליבון ואין הליבון פועל אח"כ כלל כמ"ש הרשב"א בחדושי

והבאתיו בסמוך וכאן הנה ליה לבאר דמ"מ נידון משום מכה דאח"כ פועל הליבון וכמו
שחילק הרשב"א דצדדי המפה אין מתרחבין כמו צדדי ביה"ש ומש"ה ההבלא מבטל
אח"כ להחידוד ואלולא דברי הכ"מ הייתי אומר דיש להר"מ ז"ל הוכחה דברז"ל היינו
שראשו עב ועגול פועל ברזא לתרץ קושית הרשב"א בחדישיו דמהא דר"ז משמע שאין
הליבון פועל כלל אח"כ ושאני הכא דראשו עב ואתי אח"כ ההבל ומבטל לחבטא
ומיבעיא בליבון בשפוד בחידוד שאינו דק כמו בשל סכין דנדאי הליבון פועל בו אלא
מיבעיא איזה מהן קדים והא דגריס בגמרא דידן דהיינו חידוד לר"מ ז"ל לא גרסינן ליה
אבל לפי זה הנה א"ש הא דלא הנפיר דין דאם הנה דבר דק כמו סכין דחידוד קדים דכבר
הנפיר זה בפ"א מהל' שחיטה ואה"נ דלית בי' הבלא כלל אלא חבטא לחוד אבל לפי
דברי הכ"מ צ"ע ודע עוד דג"י מהר"י אבוהב בפ"ה הלכה ב' ואם הנה ראשו פדור כו'
ונראה דהכי צריך להיות אם הנה ראשו מבןרז הר"ז מכה ואם הי' פדור ר"ל עגול הר"ז
ספק והוא כפי' רש"י ז"ל בגמרא ומש"ה אתיא ג"י בפ"א מהל' שחיטה ליבן סכין
שחיטתו פסול' משום דצדדין אין מתרחבין והא דהשמיט בעוף בתפס הקנ' וכמ"ש
הפר"ח סמ"ע ע"ז פ"א דראשו מבןרז נידון משום מכה דצדדי המפה אין מרחיבין
וה"ה צדדי ביה"ש אין מרחיבין לדין דצריך אתלת רוחתא אבל אין לומר דמהר"י
אבוהב גורס פ"ה אם הנה ראשו פדור הר"ז מכה ואם ראשו חד הר"ז ספק דא"א
להעמידה מפני פמה טעמים וא' מהן הוא דא"כ לוקמיה ההיא דליבון שפוד בעגול ולא
דברז"ל מיבןרז אלא כמ"ש ואין להאריך: אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה סכין של
ע"ג לשחוט מותר ואסור לחתוך בה בשך והקשו התוס' דאמאי מיחייב בשוחט לע"ג
בשבת דקלקולו יתר על תיקונו ולא ידענא אמאי לא קשיא להו דאמאי חייב בשוחט
בהמת חולין בשבת דקלקולו יתר על תיקונו כמו בכאן דמותר לשחוט בסכין של ע"ז
דהקלקול יתר על תיקונו ודחוק לומר דמשוחט לא קשיא דאיכא למימר מקלקל בחבורה
חייב דאפתי למ"ד פטור אמאי חייב בשוחט בשבת ולתרוצי נמי דמלאכת מחשבת אסרה
תורה.

והנה מלשון מותר משמע אף לכתחלה וכן הוא בטור יו"ד סי' י' וקמ"ב דאם לבנה בישנה
דשרי אף לכתחלה פינו דקלקול יתר על תקונו והא ודאי מוכרח הוא לשיתת הרא"ש
ז"ל שיתבאר בסמוך דיעבד אף מחתף שרי וא"צ הולכת הנאה לים המלח וע"כ לכתחלה
הוא דאסור ממילא מותר לשוחט הוא אף לכתחלה אבל להר"מ ז"ל בהלכות עפ"ם פ"ז
הלכה י"ט דבחתף אף דיעבד אסור וכ"ש בשחט בהמה מסופנת דאסור אף דיעבד ולא
מהני הולכת הנאה לים המלח לדידיה דלטעמי' אגיל שכתב בפ' הנזכר י"ד דנטל פרפר
וארג בגד ועצים ואפה פת דלא מהני הולכת הנאה לים המלח אלא ע"י תערובת שנתערב
באחרים הא בעיני' אסור א"כ מצינו לומר דמותר לשחוט היינו דיעבד ואף שנה דחוק
דמותר משמע לכתחלה מ"מ הרוואה בכ"מ שם יראה להדיא כמ"ש שכתב אהא שכתב
הר"מ סכין ששחט בה מותר דרבינו מפרש דמותר לאו היינו לכתחלה אלא דיעבד
ומשמע דהיינו טעמא דלכתחלה אסור דמ"מ נהנה הוא פינו דלדידיה הנה הנאה אף
שקלקולו יתר על תקונו ודיעבד מיהא שרי דלא הנה נהנה בכף מאיסורי הנאה ולא רצה
לפרש דברי הר"מ דמה שכתב לכתחלה אסור משום שמנונית דאיסורא ובישנה ודיעבד
מותר ע"י הדחה או קולף כמ"ש בהל' שחיטה דנה דחוק דאמאי לא ביאר רבינו בחדש'

או בישנ' שלפנה באור דשריא לכתחלה ולכך מפרש דמותר היינו דיעבד ומיניה דאסור לחתונה אף דיעבד וכשיטתיה דלא מהני הולכת הנאה לים המלח ג"כ ובש"ע בסי' י"ד פ"ב דאם היא חדשה מותר לכתחלה ובסי' קמ"ב סעיף ב' פ"ב המספר פלשון הר"מ ו"ל בפ"ז מהל' עכו"ם ורמ"א הגיה עליו ואם לבנה או חדשה מותר לכתחלה והראיה מקום לסי' יו"ד ויפה עשה דלא ליסתרו דבריו אהדדי ואף שנאמר דמ"ש בסימן קי"ב דהבהמה אסורה היינו אף דיעבד מ"מ לשון מותר משמע אף לכתחלה וכמ"ש בסמוך ועיין מה שפ"ב בסמוך גבי הא דפריד ותיפוק ליה משום שמנונית דאסור כו': ע"ש גמרא ותיפוק ליה משום שמנונית דאסור וכתב הרא"ש ו"ל דע"כ הא דאמר ואסור לחתונה בה בשור היינו לכתחלה ולא שייאסור הבשר דיעבד כו' ותדע מדפ"ר ותיפוק ליה יע"ש עוד פ"ב דבמסופנת לא אסרוה נמי חכמים הנאמרה דיעבד ומהרש"ל ביש"ש סי' י"א הקשה עליו דאימא דקשיא ליה אהא דמותר לשחוט לכתחלה ומותר לחתונה לכתחלה ואמאי הא אסור משום שמנונית דאסורא גם מהרש"א ו"ל הקשה עליו כ"פ בחדישיו פ"א אלא שרש"ל ביש"ש הוסיף עוד דאפי' ע"ס שיקלפנו אח"כ כמ"ש הרא"ש לקמן בספין של פותים ואפי' נאמר שהרא"ש סובר שהמקשן לא היה יכול להקשות דשמה מותר ע"ס שיקלפנו (ר"ל הא דכתב הרא"ש בספין של גוים דאסור ע"ס שיקלפנו דלמא מישתלי היינו מדאמר לקמן השוחט בספין של נכרים משמע דאסור לכתחלה אבל על המקשה שפיר קשה מנ"ל להקשות אימא דרבה בר אבונה סובר דלכתחלה נמי שרי ע"ס שיקלפנו כו') דא"כ ממ"נ לא מקשה מידי אי אאסורא דלמא אשמעינן אף דרוצה ע"ס שיקלפנו אסור לכתחלה משום הנאה דע"ז ואי אהיתר נמי ע"ס שיקלפנו שרי לכתחלה וכשל עזר ונפל העזר והעלה לבסוף דצריד הולכת הנאה לים המלח יע"ש והנה מ"ש דאיד מותר ע"ס שיקלפנו דלמא משתלי כמ"ש הרא"ש בספין של פותים היה נראה ליישב דהכי קא קשיא ליה דאי אהיתרא פריד אימא דמיירי בספין שאינו בן יומו או בסתם ספין דהנה נט"ל ושרי לכתחלה ע"ס שיקלפנו אח"כ דאי נמי מישתלי לאו אסור קאכיל דנט"ל שרי דיעבד כמ"ש מהרש"ל גופא בסי' י"ב בספין של נכרים ועיין בש"ע בסי' יו"ד בס"ק י"א יע"ש והרא"ש פ"ב לקמן בספין של נכרים בידיע שהוא בת יומא הא לא"ה לא ומשמע מדבריו ג"כ דמסתמ' היא נקי' וכמו שאבאר לקמן ומש"ה הוקשה לו דלמא מיירי בסתם ספין אלא דקושית מהרש"ל תפול גם בכאן דא"כ גם אי אמרינן דשרי דיעבד דלא דמי לנטל עצים וארג בגד אפתי מה מקשה אי אאסורא דלמא אשמעינן דלכתחלה אסור אף בסתם ספין ע"ס שיקלפנו וגם אהיתרא לא פריד פלום דשרי ע"ס שיקלפנו אח"כ כמ"ש.

הן אמת שמ"ש היש"ש דאף אי תאמר שהרא"ש היה סובר שהמקשה לא היה יכול להקשות דשמה מותר ע"ס שיקלפנו דהמעניין בלשון הרא"ש בלא"ה, א"א לפרש דבריו כן שפ"ב וגם אי אהיתרא פריד קשה הא איצטריד לאשמעינן דבשר מותר וכח דהיתרא עדיף, טפי ממה שישמענו דלכתחלה אסור שזהו דבר פשוט עכ"ל הרי בהדיא מדבריו דלכתחלה אסור משום שמנונית ואפ"ה אשמעינן כח דהיתר דיעבד שרי ולא אסור משום לא ידבק בידיד דלאו נהנה הוא אלא מקלקל בשוחט וצ"ל דסובר דשמה מותר לשחוט דיעבד קאמר וזה דוחק דליכא למימר דבאמת סובר הרא"ש ו"ל כמ"ש הר"מ בהלכות עכו"ם דהא דמותר לשחוט ע"כ דיעבד דלכתחלה ונדאי אסור דמ"מ נהנה הוא פנין שהוא

רוצה לשחוט וכמ"ש הכ"מ שם ובהבאתיו לעיל וא"כ הוקשה לו שפיר הא ליתא דע"כ לדידי' לכתחלה שרי פיון דמסיק דמסתף לכתחלה אסור ולא דיעבד דלא דמי לנטל כרפר וארג בגד א"כ ע"כ מותר הא דקאמר מותר לשחוט לכתחלה הוא ואם פן מאי קא קשיא ליה וכדכתבינא ודע דהש"ף ז"ל בסי' יו"ד ס"ק ה' פתב דהרא"ש ז"ל נמי לענין שאין נאסר פולו קאמר אבל לענין שכר הספין מודה לרשב"א דצריף יע"ש א"כ י"ל דאסור לחתוף עד שיוליה הנאה לים המלח אף דיעבד ומותר לשחוט אפשר דיעבד כמו לסברת הר"מ וכמ"ש הכ"מ בפ"ד מהל' עפוי"ם דמ"מ נהנה הוא במקצת אלא שהמענין ברא"ש יראת שפתי אסור לחתוף היינו לכתחלה משמע דמותר לכתחלה ג"כ וי"ל זאת בדוחק להש"ף דמ"מ בענין הולכת הנאה לים המלח ולכתחלה היינו דיש תיקון בדיעבד.

וראיתי להתב"ש בסי' יו"ד ס"ק ה' ובספר אשל אברהם בחדושי לוחין שהקשו על הש"ף דא"כ מאי קשיא ותפוק לי' משום שמנונית דהא אשמעינן דיעבד צריף הולכת הנאה וכו' אהיתרא יע"ש והדרא קושץ' לדוכתיה עכ"ל אף שיש ליישב זאת מ"מ פריף אאיסורא איף לא הזכיר במסופנת דצריף קליפה או הדחה בפשר פיון דיש תקנה נמי לע"ז על ידי הולכת הנאה לים המלח ובשלמא אי אסור אף דיעבד שפיר, הוקשה לרא"ש ז"ל מאי קושץ' ותפוק ליה דהתם ע"י קליף' שרי והכא פל בפשר נאסר משא"כ אי אית תקנה ע"י הולכת הנאה לים המלח א"כ אסור דאמר ע"י תקנה ואמאי לא מזכיר תקנה משום שמנונית שיקלפנו או ידיחנו הפשר בחתף בה פשר: אמנם פן נראה לי לומר דהש"ף יפה פנון במ"ש בסימן י' ס"ק ה' דכל פלפולו של הרא"ש אינו אלא שלא לאסור הבהמה פולה אבל לענין הולכת הנאה לים המלח גם הרא"ש מודה דצריף כמו שפובר הרשב"א ז"ל והינו במסופנת הוא דצריף דהנאותה מרובה שאם לא היה שוחטה היה מתה וכמ"ש הרא"ש בשמעתי דהתם הוא דצריף הולכת הנאה לים המלח הא במסתף בשר דהנאה מועטת הוא אפי' כדי שכר ספין א"צ להוליה לדעת הרא"ש ז"ל וזה שסיים הש"ף ז"ל בס"ק ה' שצריף להוליה הנאות שכר ספין לשחיטה ולא במסתף בה בשר דהנה הנאה מועטת והרי להר"מ ז"ל נמי יש חילוק בין מסופנת דאסור אף דיעבד ולא סגי בהולכת הנאה לים המלח ובמסתף בשר בהולכת הנאה לים המלח וכמ"ש הש"ף ז"ל בי"ד סי' קמ"ב ס"ק ו' יע"ש וה"ה לשיטת הרא"ש ז"ל נמי נימא הכי דבמסתף לא צריף פלל הולכת הנא לים המלח ובשוחט צריף.

ולפי זה א"ש הא דצריף ותפוק ליה משום שמנונית דאיסורא ואאיסורא דלחתוף קא קשיא לי' פיון דאין איסור אלא לכתחלה ולא דיעבד א"כ מאי אריא דאסור משום דנהנה מע"ז ותפוק לי' שמנונית דאיסורא ואהיתרא נמי קא קשיא לי' דאיף מותר לכתחלה וכמ"ש.

וא"ש קושית הגמרא ומ"ש הש"ף בסי' י' ס"ק ה' דמודה הרא"ש להרשב"א לאו לכל מילי אלא במסופנת דהנה הנאה מרובה ולא במסתף בה פשר ובהכי א"ש לישנא דגמרא אסור לחתוף ומותר לשחוט ורבא אמר פעמים אף שהשוחט אסור ומשמע אף דיעבד והינו עד שיוליה הנא לים המלח וקושץ' הגמ' לרבה בר אבנה אזלא וכמו שפתי פאן: ובפירש"י בד"ה ותפוק ליה משום שמנונית דאיסורא אע"ג דמקלקל הוא מ"מ אסור משום שמנונית נבילה שנגבלע בספין עכ"ל מלשון זה משמע ודאי דאהיתרא דלחתוף

פריה דלכתחלה אסור משום שמנונית ולא אאיסורא דאפשר דסבירא ליה דשוחט אף דיעבד אסור במסנפנת פדעת הר"מ ו"ל בפ"ז מהל' עכו"ם או עכ"פ הולכת הנאה לים המלח בעינו פדעת הרשב"א בחדושי' בת"ה וה"ה דאסור בחותף נמי בעינו הולכת הנאה לים המלח ומש"ה לא קשיא לי' כ"א אהיתרא ומיהו אהיתרא דלשחוט ודאי דהנה מצי לפרושי דאיה שרינו לכתחלה ע"ס שיקלפנו או שידיקנו למ"ד בהדחה סגי דלמא מינשתלי ומרשב"א ו"ל שפתב דבין אהיתרא ובין אאיסורא פריה לא ידענא מנא ליה זאת דלמא רש"י סובר כר"מ ו"ל או עכ"פ פרשב"א דיוליה הנאה ולא קשיא כ"א אהיתרא ולא אאיסורא.

וממ"ש רש"י שמנונית שגבלע בספין יראה להדיא דאף בצונן דהיינו לחתוף בה בשור באטמי דמינמא לקורבני דשרי ופריה וקא שמנונית דאיסורא משמע דאף בצונן פולט מה שבלוע דהא כתב הבלוע בספין ולא כתב מה שעל דופןי הספין ויפה פי' דאי משום זה הנה יכול לומר שהדחה יפה ולא לשנויי שלבנה באור ואף אי הקושא אהיתרא דלשחוט אימא דרבה בר אבנה סובר דבי"ש צונן ולרש"י ו"ל לשיטתיה שפתב לקמן בפ' כ"ה דף קי"א ע"ב צונן אמרי בעי הדחה אבשר קאי ולא אספין ולפי זה אף שהספין נקי אמרי בעי הדחת הבשר דאגב דוחקא מפליט קצת בצונן מהספין ומ"מ מהני הדחה לצונן כיון דליכא חורפא עם דוחקא דספינא נהי שמפליטין הספין מ"מ אין מפליט ומבליע פאחת ועיין בחדושי הרשב"א שם בדרף קי"א שפתב י"א דבצונן מפליט קצת ושם בחדושינו הארכנו יע"ש ועיין מ"ש לקמן ע"ב בתוספות ד"ה והלכתא אפילו בצונן ולשיטת התוספות לקמן בצונן אין מפליט כלל היכא דליכא חורפא וגרסי בהה דכל הבשר בעיא הדחה ואספין קאי צריה לומר דקושית הגמ' ותפוק אאיסור דלשחוט או אהיתרא דלשחוט דאמחתף איכא לשנויי שהדחה יפה ומש"ה כתב בו פאן בד"ה שלבנה דהא דאמר שלבנה באור כדי ליישב למ"ד ביה"ש רותח הוא משא"כ לרש מוקי הכי אף אמחתף דהלכה כמאן דאמר התם צונן בעי הדחה ואבשר קאי ואף אי הספין נקי וכמ"ש דכן פסקו הפוסקים התם דהלכה כמ"ד בעיא הדחה יע"ש: ובתוספות בד"ה מותר לשחוט כו' תיקון כל דהו עכ"ל כבר כתבנו בגמרא אמאי לא קשי' להו בכל שוחט אמאי חייב בשבת וקא קלולו יתר על תיקונו שוב ראיתי בתוספות פרק האורג ק"ו ע"א ד"ה פל המלקליו פטורין שהקשו באמת השוחט בשבת אמאי מיחייב ועיין בדרישה בי"ד סימן א' ס"ק יו"ד הקשה השוחט בשבת אמאי מיחייב והביא הא דחולין ולא הא דשבת: ובד"ה שלבנה באור היינו לחתוף בה צונן כו' עכ"ל מה שיש לעיין בכאן דפעמים מזכיר הדחה ופעמים געיצה ופעמים הגעלה ופעמים ליבון אבאר באורף ע"ב ובחדושינו לי סי' י' וסימן קכ"א אאריה בזה פי שם ביתו ועיין בחדושי הרשב"א בשמעתן: בא"ד ור"ת אומר דלא חיישינו דלמא אתרמי הכי ואפי' אתרמי ואשתמש ע"י האור סגי בהגעלה דכל מה שסופו לפלוט ע"י רותחין פולט בהגעלה ראשונה עכ"ל רצונו לומר כשאנו לוקחים ספינים מן הנכרים ואין אנו משתמשים ע"י האור אלא ע"י חמין שרי בהגעלה חדא דלא חיישינו שפא שמש הנכרי ע"י האור ועוד דא"נ פן מה בכך דאי לא יצא ע"י הגעלה אח"כ נמי כי משתמש ע"י חמין לא יוצא ודחו זה דלמא פולט מעט מעט ועיין מהר"מ מלובלין ו"ל שפוננתו דלר"ת ספינים גדולים ששתמשם ע"י האור אף כי משתמש ישראל ע"י חמין אין חילוק וצריה ליבון דוקא משא"כ ספינים

קטנים דאף אי איתרמי ליה דאשתמש נכרי ע"י האור אפ"ה לא חשו לך דכל מה שפולט פולט בפ"א ושמעתינן איירי בספינים גדולים ומש"ה אמר בלבנה באור פן תוכן פנונתו.

ועיין במהרש"א ז"ל שכתב דספין טריפה דשמעתין לא קשיא להו לתוספות ותוכן פנונתו דשאני קא פינון דלא נשתמש אלא ברותח דשחיטה דהנה פחמין סגי בהגעלה והו ספין ע"ז דנשתמש ע"י האור צריף ליבון כמו שכתבו דפולט מעט מעט אבל מהא דפסחים דמסיק ברותח אמאי הא פעמים נשתמש ע"י האור ועיין י"ד סי' קכ"א ובאו"ח סי' תנ"א ותנ"ב: ע"ב גמרא אתמר השוחט בספין של נכרים רב אמר קולף ורבה בב"ח אמר מדיח מדאמר השוחט דיעבד כתב הרא"ש וכל הפוסקים דלכתחלה אסור ע"ס שיקלפנו דלמא מישתלי ועביד איסורא וכן לרבה בב"ח דנוקא דיעבד ולא לכתחלה דלמא מישתלי ואף דבלא"ה הבשר צריף הדחה למליחה ולמ"ד לצלי לא בעי הדחה א"ש ולמ"ד אף לצלי בעי הדחה כתב הרשב"א ושאר פוסקים דמשום שמנונית צריף שפשוף גדול והנה מפני שראיתי כי רבה המבוכה ופירושים רבים אמרתי אבאר קצת ובי"ד סימן י' אבאר באורף ובקאן אכתוב כפי אשר יורוני מן השמים ואתחיל כפי הלכה: הפירוש הא' הוא פירוש"י בשמעתינן וכפי מה שהבין הר"ן דבריו בפרק כל הבשר דף קי"א ע"ב ואבאר הנה לפי דברי הר"ן סובר רש"י באמת דצונן אין מפליט כלל אגב דוחקא דספינא ואם הספין נקי אז א"צ הבשר הדחה והא דספכ"ה אמרי לה בעי הדחה משום דם בעינו של הספין ואמרי לה לא בעי הדחה דדם מתיבש על הספין וכן חתף צונן מתפרף ונופל ולפ"ז השוחט בספין של גוים ע"כ באין מקונח דאי במקונח יפה ומשום בלוע הוא א"כ מ"ט דמ"ד מדיח פינון דביה"ש צונן ואינו מפליט מה שבספין אמאי צריף הדחה כלל אלא באינו נקי מייירי ונה שפי' רש"י בד"ה צונן ומיהו הדחה בעי דנתקנח בו שמנונית שא"א בדונפני הספין בלא שמנונית הרי בהדיא דמפרש לה באין הספין נקי כמ"ש דאי במקונח מ"ט דמ"ד מדיח למ"ד ביה"ש צונן דאין מפליט הבלוע מן הספין.

דאי הנה פלט מן הספין מכ"ש דכותלי ביה"ש הנה בולעין לפום סבא דהשתא וכפי שיטת הר"ן בכ"ה דף קי"א ע"ב ומסיק פאן בגמרא בג' אנפי או דפליג אי ביה"ש רותח או דכ"ע רותח אלא דמ"ד מדיח איירי דטרידי סימנים למפלט דם לא בלעי או דכ"ע צונן היינו שאין פח בחום ביה"ש לבלוע בכותלי ביה"ש פדי קליפה, אלא אגב דוחקא דספינא וחס קצת סובר רב דבולע ורבה בב"ח פליג ופסק רש"י פרב דמחמיר ואיפא למימר דלרש"י אין הכי נמי דאין חום ביה"ש חזק כל כך להבליע בספין או, להפליט ממנו כלל ובש"ש טוח על פניו הוא דפסק הלכה פרב דמבליע מיהת בבשר שהוא רף.

ובספין טרפ' דפליגי בה רב אחא ורבינא והיינו בהכשרו דספין במה נכשר לכתחלה לשחוט בו אח"כ ויש לפרש ג"כ בהנהך תלתא גונוי שמפרש לעיל בפלוגתא דרב ורבב"ח או דפליגי מ"ד בחמין והיינו הגעלה דביה"ש רותח ומבליע בספין ומש"ה לא מהני הדחה בצונן ומ"ד מדיח דצונן הוא ולפ"ז פליגי אף לחתוף בה רותח אח"כ או דלכ"ע ביה"ש רותח פליגי אגב דטרידי למפלט דם ודווקא לשחוט בה מפאן ולהבא הוא דפליגי אבל לחתוף בה רותח כ"ע מודים דבעי הגעלה או דכ"ע ביה"ש צונן ומ"ד בחמין אגב דוחקא וחס קצת בולע כו' ופליגי נמי בלחתוף בה רותח אח"כ דשרי בהדחת צונן לחס מינייהו משום דלא בלע הספין כלל וכאן פסק הגמרא הלכתא בצונן משום דלענן זה ביה"ש צונן

ונדאי דאין מבליע בספין שהוא קשה וה"ה דאין מפליט מן הספין שהוא קשה והא דאסר לעיל פ"ב משום אסור בעין שעל הספין שאין מקנח יפה כמ"ש בד"ה צונן כו' ונהבתי בסמוך ולפי זה הא דאמר שמואל לקמן בפכ"ה דף קי"א ע"ב ספין ששחט בה אסור לחתוך רותח הכי הלכתא משום דם בעין שעל הספין הוא ומש"ה פ"ה צונן אמרי לה בעי הדחה אצונן קאי ור"ל אי חתך צונן בספין בלא הדחת הספין אותו צונן בעי הדחה דאי אספין גם לחתוך רותח מהני הדחת הספין דאין חום ביה"ש מבליע בספין וכמ"ש פ"א דהלכתא בצונן ומ"ש רש"י וחד אמר בצונן קסבר ביה"ש צונן ולא בלע נתחמם היינו או דביה"ש צונן ומ"ד בחמין קסבר ביה"ש רותח או אגב דוחקא והא דלא פ"ה ג"כ דמ"ד בצונן מפני טרדת הסימנים חדא דמשמע מ"ד בצונן אף לחתוך בה רותח ועוד דמש"ה לא פירש פ"ה דהא דמסיק והלכתא אפי' בצונן ולעיל לא פסק פ"ה וע"כ פ"ה שחילק הוא ז"ל ואי מטעמא דטרדת הסימנים בנודאי אין חילוק בין הך דהכא ובין הא דלעיל ואמאי לא פסק ג"כ בהא דלעיל דמדיח אלא נדאי דהך אוקמתא הוא האמת או דפליגי אי ביה"ש רותח או אגב דוחקא כו' ואיך שהי' למ"ד בצונן דביה"ש צונן ולא בלע ג"כ אגב דוחקא ומש"ה פסק הלכתא פ"ה ולעיל פסק לחומרא ג"כ דטרדת הסימנים אין מועיל לענן השמנונית ודוחקא לגבי דם אמרינו אידי דטריד לא בלע דם ומש"ה בפכ"ה אמר אסור לחתוך רותח הא לשחוט שרי אף בלא קנוח כלל משום טרדת הסימנים והא דהנה אמר מתחלה למ"ד בצונן אגב דטרידי היינו משום שהם שופעין הרבה דם לא בלעי אפילו שמנונית וכה"ג גבי כבד אוסרת ואינה נאסרת בפכ"ה דף ק"י יע"ש ומיהו להלכה לא קי"ל פ"ה אלא דאסור בספין של גוים ולפ"ז אי חילוק כלל בין ספין טריפה לשל גוים דבין בזה ובין בזה לכתחלה סגי בהדחת הספין או בנעיצה עשרה פעמים וכמו שאבאר בתוס' ד"ה והלכתא אלא אי איתרמי דשחט בלא הדחת הספין הלכה פ"ה דאמר קולך.

וא"ש נמי הא דלא נקיט פלוגתא דרב אחא ורבינא בהכשרו דספין לכתחלה בספין של נכרים לרב בחמין או בליבון ולרבב"ח מדיח בצונן או נעיצה עכ"פ מהני אלא דכ"ע מודים דאם מדיח יפה או נעיצה עשרה פעמים עד שאין שום ממשות בעין עליו שרי לכ"ע דאין חום ביה"ש חזק להפליט הבלוע מן הספין אלא בשחט בה באין מקנח הואיל ובשר רך לבלוע בהא פליגי מ"ד קולך ומ"ד מדיח וכן רב אחא ורבינא פליגי לכתחלה בהכשרו דספין מר סובר בהגעלה ומר סבר הדחה בצונן סגי ומיהו אי לא הודחה תחילה אפ"ש דכ"ע מודים לרב דקולך דלענן זה ביה"ש רותח שבשר רך הוא לבלוע מן בעין שעל הספין ומיהו הנה מלי לפלוגי במקונחת יפה ושקט בה חד אמר קולך וחד אמר מדיח אלא דלא בעי הדחה אם הוא מקנח לפי שיטה זו ונהנה צריף להאריף ולכך אמר בקצרה ספין טריפה מה הכשירו דסתם ספין אין מקנח יפה או דבא לאשמעינן דסגי בהדחה דלא צריף נעיצה כמ"ש התוס' ד"ה והלכתא.

והיינו אף לכתחלה סגי בהדחה וא"צ נעיצה ובי"ד סי' יו"ד אכתוב מזה ומ"ש רש"י לקמן בשמעתין אהא דמ"ד בחמין משום שמנונית דאסורא אבל משום דם ליכא שהספין קשה ואין דם נבלע בו רצה לומר דדם מישרק שריק במליחה בכלי מנוקב וה"ה הכא בחום ביה"ש דמשרק שריק וה"ה דהנה מצי לפרושי דמש"ה לא חייש אבליעת דם דאגב דטרידי למפלט דם דידהו בנודאי לא בלעי דמא ואפ"ש דכתב פ"ה אף לחתוך רותח לא חיישינו לבליעת דם בספין דדם משרק שריק, ולפי זה מ"ש רש"י בפכ"ה דף קי"א צונן

אמרי לה בעי הדחה אצונן בלא"ה א"ש פפי הבנת הר"ן דא"נ שמואל הוה סבר כמ"ד
ובכאן בפתמין דחום ביה"ש חזק שמבליע בספין וה"ה להפליט מן הספין אפ"ה ע"כ אצונן
קאי דאי אספין אף לחתוף ביה רותם סגי בהדחה מן דם שעל פניו דדם משרק שריק
ואינו נבלע בספין כמו במליחה בכלי מגוקב דשרי למלוח ביה פמה פעמים ואף להניח
ביה רותם שרי דקמא משרק שריק בכלי מגוקב וה"ה בספין ועיין י"ד סימן ס"ט וע"א
ובפכ"ה בחדושינו מ"ש שם בעזה"י ואין צורך למ"ש הר"ן דמשום דפסקינו פאן פרבינא
לקולא דבהדחה סגי דאף א"ת דלא סגי בהדחה מ"מ בספין פשירה ונדאי דסגי בהדחה
וכמ"ש רש"י פאן דקמא משרק שריק ואף לחתוף ביה רותם שרי בהדחה וכדכתיבנא: הן
אמת שדברי הר"ן ו"ל דפכ"ה נפלאו ממני ולא ידענא איך יאמר זאת דהא רש"י כתב
שם בהדיא דף קי"א ד"ה ספין ששחט ביה אידי דביה"ש רותם בולע הספין וחוזר ופולט
הרי בהדיא שפירש דברי שמואל אף בהדחה אסור מטעם דביה"ש רותם ובולע ספין
וחוזר ופולט יראה בהדיא דלא משום דם בעין שעל פניו אסור לחתוף ביה רותם ואעפ"י
כן מותר לשחוט דאגב דטרידי למפלט לא בלעי דם והוכרח לזה משום דאסור משמע
שאין לו תקנה פלל כמו בקערה שמלח ביה בשר אסור לאכול ביה רותם דלא מהני נדאי
הדחה ה"ה פאן דלא.

מהני הדחה ועיין בחדושי רשב"א שם ובשאר פוסקים וזה ע"כ מפני שסובר ביה"ש
רותם הוא וה"ה דהו"מ לפרש אגב דנוחא דספינא ואם קצת מבליע בספין ומש"ה אסור
אף בהדחה ומש"ה צריך לפרש צונן בעי הדחה אצונן קאי דומיא דאסור לחתוף רותם
משמע נדאי אף בהדחה ה"ה צונן בעי הדחה אבשר קאי ומיהו אין זה דיוק דאימא דה"ק
רותם אסור לחתוף אף בהדחה וצונן אמרי בעי הדחה ומשום אמרי לא בעי הדחה נקיט
נמי בעי הדחה וה"ה דהו"מ לומר סגי בהדחה אלא משום אמרי לה לא בעי הדחה ועיין
בתוס' ד"ה והלקתא שמפרשים כף צונן בעי הדחה ולרותם לא מהני הדחה יע"ש ואיך
ש"ה'י מפל מקום מוכח דלא פדברי הר"ן ו"ל בדברי רש"י ו"ל וכדכתיבנא הפירוש הב'
בדברי רש"י ו"ל והוא הנכון לדעתי דרב דאמר קולף הוא אפי' בהנדח הספין או נעיצה
בקרקע קשה אפ"ה קולף דחום ביה"ש רותם ומפליט מן הספין ומבליע בכנותלי ביה"ש
וכנותיה קיי"ל ומה שפ"י למ"ד מדיח שגרי נתקנח ביה שמנונית וא"א לדופני הספין בלא
שמנונית לאו משום דאי הוה מקנח הספין אף הדחה לא צריך הבית השחיטה פיון דצונן
הוא לא מפליט דהא בפכ"ה פירש"י צונן אמרי בעי הדחה קאי אבשר ואף שהנדח הספין
צריך הבשר הדחה דומיא דאסור לחתוף רותם אף בהנדח הספין וע"ז קאי צונן כו' וגם
מדאמר בעי הדחה ולא אמר סגי בהדחת הספין כמ"ש בסמוך אלא דאבשר קאי דבצונן
נמי פולט קצת וכמ"ש הריטב"א בפכ"ה וכמ"ש המגיני שלמה בכאן בתוס' ד"ה והלקתא
יע"ש ואם נאמר דהלכה דבעי הדחה כמ"ש הפוסקים כא"ד דבעי הדחה לא הנה צריך
לכתוב דא"א בלא שמנונית בדופני הספין דמשמע משום שומן בעין הוא י"ל דלרווחא
דמלתא כתב פן דא"נ הלכה כא"ד לא בעי הדחה א"ש פאן א"נ דפי' פן דלא תקשה הא
סתם פלים של נכרים אינם בני יומן פקושינת התוס' בד"ה השוחט ולכך כתב דסתם ספין
אין מקנח יפה ולא הנה נט"ל וכמ"ש הרשב"א בחדושו ובת"ה ומש"ה צריך הדחה והא
דלא פי' פן לרב י"ל דרש"י לשיטתו שפי' בפסחים דף למ"ד ע"א דרב סובר נט"ל אסור
יע"ש ד"ה אמר רב קדירות בפסח ישברו רב לטעמיה כו' ובחדושינו למס' פסחים אבאר

בְּזֶה וּאִם לֹא צָרִיף לְפָרֵשׁ כֵּן אֲבָל לְרֵבָה בְּבִחַ דְּחֻקָּא לֹא לְוֹמַר דְּסוֹבְרָא נִטְ"ל אֲסוּר
וּלְקָרָה פִּי דְּמִשּׁוּם טוּחַ שְׁעָל פְּנֵי הוּא אֲבָל זֶה אֵינוֹ דְּאֲדַרְבֵּה לְרֵב אִי הֵיָה מְפָרֵשׁ כֵּן הוּא
א"ש וְלֹא לְרֵבָה בְּבִחַ דְּלִדְיָדָן נִטְ"ל נְמִי מִתּוֹקְמָא וְהִדְחָה בְּעֵינֵי דְּאָרְף בְּצוּנָה מְפָלִיט קָצַת
לְשִׁיטַת רִשְׁ"י ז"ל בְּפִכ"ה כִּמ"ש הָרִיטְבָּ"א שֵׁם וּבְמַגִּינֵי שְׁלֵמָה פֶּאן דְּאָרְף דִּנְט"ל שְׂרִי
דִּיעֵבַד מ"מ מְדִיחַ הֵנָּה לְכַתְּחָלָא וְנִטְ"ל לֹא שְׂרִי לְכַתְּחָלָה וְעֵינֵי מ"ש בְּתוֹסָ' ד"ה הַשּׁוֹחֵט
בְּסָפִין שְׁלַ נְכָרִים הִלְפָה מְסַתְּבָרָא כִּמ"ש מְקוֹדֵם שְׁפִירָשׁ כֵּן לְמ"ד לֹא בְּעֵי הִדְחָה וּלְרֹוּחָא
דְּמִלְתָּא פֶתַב כֵּן וְרִשְׁ"י אֶפְשָׁר דְּסוֹבְרָא כִּמ"ד בְּעֵי הִדְחָה, וְעֵינֵי מ"ש לְקָמֵן בְּסָמוּף בְּזֶה וְהָא
דְּאָמַר הַשּׁוֹחֵט בְּסָפִין שְׁלַ נְכָרִים וְלֹא פְּלִיגִי בְּהַכְּשָׁרוֹ דְּסָפִין לְרֵב בְּחָמִין אוֹ בְּלִיבּוֹן וְעֵינֵי
לְעֵיל תּוֹסְפוֹת ד"ה שְׁלִיבְנָה בְּאֹר יע"ש וּלְרֵבָה בְּבִחַ מְדִיחַ אוֹ נְעִיצָה וְעֵינֵי בְּתוֹסְפוֹת
ד"ה וְהִלְכְּתָא וּבִמ"ש שֵׁם בִּס"ד אֵה"נ דְּהֵנָּה מְצִי פְּלִיגִי בְּכָה דְּלְרֵב לֹא מְהַיִּי הִדְחָה וְצָרִיף
הַגְּעָלָה דִּמ"מ מְפָלִיט הוּא מַה שְׁבִתּוֹף הַסָּפִין דְּנָהִי שְׁפֶתַב רִשְׁ"י לְקָמֵן ד"ה וְהִלְכְּתָא שְׂאִין
חֹם בִּיה"ש חֲזַק לְהַבְּלִיעַ בְּסָפִין מ"מ חֲזַק הוּא לְהַפְּלִיט מְמַנּוֹ לְהַבְּלִיעַ בְּכּוֹתְלֵי בִיה"ש וְזֶה
הַפָּה סְבֵרַת הָרִשְׁבָּ"א דְּלִדְיָדָה הַסָּפִין בּוֹלַע מִן בְּעֵינֵי ע"י חֹם בִּיה"ש וְאִין מְפָלִיט ע"י חֹם
בִּיה"ש וְכִמוֹ שְׂאֲבָרָא לְקָמֵן אִי"ה וּלְרִשְׁ"י הַפָּה הוּא דְּאִין הַסָּפִין בּוֹלַע ע"י חֹם בִּיה"ש
וּמְפָלִיט שְׁפִיר ע"י חֹם בִּיה"ש בְּסָפִין שְׁלַ נְכָרִים שְׁבָלַע הַרְּבָה מְפָלִיט ע"י חֹם בִּיה"ש
וְעֵינֵי מַה שְׁפֶתַב הַתַּב"ש בִּסִּי' י' בִּס"ק י"א בִּד"ה אֲמַנְם יע"ש שְׁפֶתַב ג"כ לְרִשְׁ"י דְּמְפָלִיט
ע"י חֹם בִּיה"ש וְדִיִּיק לָהּ מְדַכְּתַב רִשְׁ"י ד"ה וְהִלְכְּתָא שְׁהַסָּפִין אֲסוּרָה וְלֹא פֶתַב שְׁהַטּוּחַ
שְׁעָל הַסָּפִין אֲלֵא דְּכָל הַסָּפִין אֲסוּרָה וּמְפָלִיט יע"ש וְהָא דְּלֵא נִיחָא לִי לְרִשְׁ"י יוֹתֵר לְפָרֵשׁ
כִּמ"ש הָרִשְׁבָּ"א דְּדוֹדָי סָפִין בּוֹלַע מַה שְׁהוּא בְּעֵינֵי ע"י חֹם בִּיה"ש וְאִין מְפָלִיט מַה שְׁבָלַע
בְּתוֹכוֹ ע"י חֹם בִּיה"ש וְזֶה יוֹתֵר נְכוּן לְכַאוּרָה וּמִש"ה לְעֵיל בְּשַׁחַט בְּלֵא הִדְחָה דְּאִיפֵּא
בְּעֵינֵי עַל הַסָּפִין וְדָאִי דְּכּוֹתְלֵי בִיה"ש בּוֹלַעִין מִכ"ש דְּסָפִין בְּדָבָר שְׁהוּא בְּעֵינֵי וְשְׂאֵנִי הֵכִי
בְּפִלּוּגְתָּא דְּרַב אַחָא וְרַבִּינָא דְּפְּלִיגִי בְּהַכְּשָׁרוֹ דְּסָפִין וּבְנוֹדָאִי הִלְכָה פְּמָאן דְּמִיקַל פִּינוֹן
דְּהוֹדַח הַסָּפִין אִין מְפָלִיט הַבְּלוּעַ ע"י חֹם בִּיה"ש יֵשׁ לְוֹמַר דְּרִשְׁ"י לְשִׁיטְתֵי דְּהִלְכָה
כְּאָמְרֵי לָהּ בְּעֵי הִדְחָה לְק' בְּפִכ"ה וְאֶפְשָׁר קָאִי וְאָרְף שְׂצוּנָה מְפָלִיט פּוֹרְתָא אַגַּב דְּוֹחָא
וּבְהִדְחָה מִיָּהָא סָגִי וּכִמ"ש בְּשֵׁם הָרִיטְבָּ"א וּמַגִּינֵי שְׁלֵמָה לְעֵיל יע"ש וּא"כ מ"ט פְּסָקִינוֹן
דְּסָגִי בְּצוּנָה דִּמ"מ מְפָלִיט הוּא אַח"כ מַה שְׁבָלַע בְּצוּנָה וּבְעֵי צוּנָה הִדְחָה וְאֶסַר לְכַתְּחָלָה
דְּלֵמָא מְשִׁתְּלִי וּכְמִתְּנִי דִּב"ה צוּרֵר בְּשָׂר וּגְבִינָה וּבְלֵבַד שְׁלֵא יִהְיִי נוֹגְעִין וּפְרִיף וְכִי נוֹגְעִין
מַה הֵנָּה וּמִשְׁנֵי הִדְחָה מִיָּהָא בְּעֵי וּכִמ"ש הַפּוֹסְקִים דְּאֶסוּר לְכַתְּחָלָה דְּלֵמָא מְשִׁתְּלִי וּמִש"ה
פִּי דִּמִּש"ה פְּסָקִינוֹן פֶּאן דְּמְדִיחַ הַסָּפִין דְּאִין הַסָּפִין בּוֹלַע ע"י חֹם בִּיה"ש.

אַלֵּא דְּקִשְׁהָ לְפִי זֶה אִיף אָמַר שְׁמוּאֵל הֵתֵם דְּאֶסוּר לְחַתּוּף רֹוּחַם אָרְף בְּהִדְחָה וְצוּנָה הִדְחַת
בְּשָׂר בְּעֵינֵי וְהָא לֹא בְּלַע פְּלֵל שׁוּב רְאִיתִי לְרִשְׁבָּ"א בְּכָאן שְׁהַקְּשָׁה קוֹשְׁנֵי זֹו עַל רִשְׁ"י
יע"ש וְעוֹד הַקְּשָׁה אָרְף אִי בִיה"ש רֹוּחַם הָא דֵם מְשָׂרְק שְׂרִיק וְצ"ל לְרִשְׁ"י דְּשְׁמוּאֵל לִיתָא
מִפְּחַ הִלְכְּתָא דְּכָאן דְּאִין חֹם בִּיה"ש מְבָלִיעַ בְּסָפִין שְׁלַ שְׁחִיטָה וּמִכ"ש צוּנָה דְּלֵא בְּעֵי
הִדְחַת בְּשָׂר אֲבָל בְּהָא הִלְכְּתָא כִּא"ד בְּעֵי הִדְחָה הֵיִינוּ בְּסָפִין שְׁבָלַע אִסוּר ע"י רֹוּחַם ע"י
הָאֵשׁ דְּצוּנָה בְּעֵי הִדְחָה וּכְדַכְּתִיבָנָא וְעֵינֵי מ"ש לְעֵיל ע"א בִּד"ה וְתִפְזוּק לִיָּה מִשּׁוּם
שְׁמִנּוּנִית דְּאִסוּרָא שְׁנַבְּלַע בְּסָפִין מְשַׁמַּע דְּבְּצוּנָה נְמִי מְפָלִיט קָצַת וּכִמ"ש הָרִיטְבָּ"א
בְּחִדּוּשָׁיו בְּפִכ"ה דָּרְף קִי"א ע"ב יְעוֹנֵן שֵׁם הֵיטֵב: הַפְּירוּשׁ הֵג' הוּא פִּי הָרִשְׁבָּ"א בְּחִדּוּשָׁיו
וּבִת"ה וְהוּא דְּכָאן מִיִּירֵי בְּשׁוֹחֵט בְּסָפִין שְׁלַ גּוֹיִם שְׂאִינוֹ מְקוֹנָח יָפָה וּמִשּׁוּם טוּחַ שְׁעָל פְּנֵי

הוא דבְּעֵי קְלִיפָה וְלֹא מְשׁוּם שְׁפוּלֵט דְּחֹם בִּיה"ש אִין חֲזַק כ"כ לְהַפְּלִיט הַבְּלוּעַ אֶלְא מַה שְׁהוּא בְּעֵין בּוֹלְעַ ע"י חֹם בִּיה"ש בְּסַפִּין וּכ"ש בְּכֹתְלֵי בִיה"ש שְׁבוּלְעִין מַה שְׁהוּא בְּעֵין מְסַפִּין ע"י חֹם בִּיה"ש שְׁהֵם רַפִּים לְבָלוּעַ יוֹתֵר מִן הַסַּפִּין שְׁהוּא קָשָׁה וּלְפִי זֶה רַב וּרְבָה בַב"ח פְּלִיגֵי בְּאִינוּ מְקוֹנָח יָפָה הָא בְּמְקוֹנָח יָפָה שְׂרִי אַף לְרַב דְּאִין מְפִלִיט הַבְּלוּעַ ע"י חֹם בִּיה"ש וְאַף שְׁכַתְבַּ הַרְשָׁב"א בְּחִדּוּשָׁיו כְּאִן בַּד"ה אֲתָמֵר שְׁנֵי תִירוּצִים עַל קוֹשְׁתּוֹ וְא"ת סְתָם פְּלִים אִינוּ בְּנֵי יוֹמָן א' דְּמִיָּירִי בִּידּוּעַ שְׁהוּא בְּן יוֹמָא וְא' מְשׁוּם שְׁמַנּוּנִית בְּעֵין י"ל דַּה"ק דְּמִיָּירִי שְׁהוּא בְּן יוֹמָא וְאַף אֲת"ל דְּאַף בְּעֵין שְׁעַל הַבְּרַזָּל נִפְגָּם וּנְהִי דְּבִשְׂאָר פְּלִים אִין נִפְגָּם מַה שְׁהוּא בְּעֵין אֶלְא הַבְּלוּעַ בְּדוֹכְנֵי הַפְּלִי שְׁאֵנִי בְּרַזָּל דְּמַפְגִּים אַף הַטּוֹחַ שְׁעַל פְּנֵיו שְׁהוּא בְּעֵין וּכַמ"ש לְקַמֵּן י"ל דְּמִיָּירִי בְּסַפִּין בְּן יוֹמָא וְאַח"כּ חֲזוֹר מְזַה וְאָמֵר דְּמִיָּירִי בְּאִין בְּן יוֹמָא וּמַה שְׁהוּא בְּעֵין אִין נִפְגָּם אַף בְּסַפִּין דּוּמְיָא דְּשְׂאָר פְּלִים וְעֵינֵין בְּחִדּוּשֵׁינוּ לְקַמֵּן בַּד"ה סַפִּין טְרִיפֵי וּלְפִי זֶה רַב וּרְבָה בַב"ח פְּלִיגֵי בְּדִיעֵבַד דְּלֹא הִנְדַּח הַסַּפִּין וְנִתְקַנַּח יָפָה לְרַב צְרִיף קְלִיפָה כּו' אֶבֶל לְכַתְחֻלָּה לְעֲשׂוֹת תַּקְנָה לְסַפִּין כ"ע לֹא פְּלִיגֵי דְּדִי בְּהִדְחָה דְּאִין מְפִלִיט מַה שְׁבָלוּעַ בְּסַפִּין וּבְסַפִּין טְרִיפָה דְּפְלִיג בְּהַ רַב אַחַא וּרְבִינָא בְּהַכְּשָׁרוֹ דְּסַפִּין אֶבֶל אִי שְׁחַט בְּהַ בְּלֹא הִדְחָה גַּם אִידִף מוֹדָה דְּצְרִיף קְלִיפָה מְשׁוּם בְּעֵין שְׁעַל הַסַּפִּין וּבְהַכְּשָׁרוֹ דְּסַפִּין פְּלִיגֵי מ"ד בְּחַמִּין מַחְמִיר יוֹתֵר הוּא בְּדָבָר זֶה מִן פְּלוּגְתָא דְּלַעִיל דְּאֵלוֹ רַב וּרְבָה בַב"ח מוֹדִים דְּהַכָּא שְׂרִי ע"י הִדְחָה וְאִיהוּ סוֹבֵר דְּחֹם בִּיה"ש חֲזַק אַף לְהַפְּלִיט הַבְּלוּעַ מִן הַסַּפִּין וּלְזֶה פְּסַק הַגְּמָרָא כְּאִן וְהַלְכְּתָא אֶפְּלִיוּ בְּצוּנָה וּלְעֵיל לֹא פְּסַק דְּאִין חֹם בִּיה"ש חֲזַק לְהַפְּלִיט הַבְּלוּעַ אֶבֶל בְּעֵין מְבַלִּיעַ הוּא בְּסַפִּין וּכ"ש בְּבִיה"ש שְׁהוּא רַף וּלְפִי זֶה הָא דְּשְׁמוּאֵל בַּפְּכ"ה דַּף קי"א הַלְכְּתָא הוּא וְהִדְחָה מִיָּירִי שְׁהוּא מְלוֹכְלָף בְּדָם אֲסוּר לְחַתְנוּף רוּחַח עַד שְׁיַגְעִילְנָה דְּאַף שְׁיַדִּיחָנָה מ"מ הַסַּפִּין בּוֹלְעַ מִן בְּעֵין וְחֲזוֹר וּפּוֹלֵט בְּרוּחַח אֶבֶל לְשַׁחֲט בְּהַ שְׂרִי דְּאִין מְפִלִיט הַבְּלוּעַ א"נ אַגַּב דְּטְרִידי סִימְנִין לְמַפְלֵט לֹא בְּלַעִי דָם וְהָא דְּפְרִיף לְמ"ד בְּחַמִּין מְשׁוּם דְּבַלַע שְׁמַנּוּנִית דְּאִיסוּרָא אֶבֶל מְשׁוּם דָּם לֹא דְּאֵגַב דְּטְרִידי לֹא בְּלַעִי וְדוֹנְקָא לְשַׁחֲט שְׂרִי וְלֹא לְחַתְנוּף רוּחַח וּכַמ"ש וּבְהָא צוּנָה אֲמַרִי בְּעֵי הִדְחָה פִּי שֵׁם הַרְשָׁב"א בְּחִדּוּשָׁיו דְּאַסַּפִּין קֹאֵי וּכַמ"ש הַתּוֹסֵ' כְּאִן ד"ה וְהַלְכְּתָא אֶבֶל הַבְּשָׂר א"צ הִדְחָה אִם הִנְדַּח הַסַּפִּין דְּאִין מְפִלִיט מִן הַסַּפִּין פְּלוּם וְהָא דַּמ"ד מְדִיחַ מְשׁוּם בְּעֵין וְלֹא מְשׁוּם שְׁמַפְלִיט הַבְּלוּעַ וְהָא דְּכַתְבַּ הַרְשָׁב"א בַּתִּי רֵאשׁוֹן וִי"ל דְּמִיָּירִי בִּידּוּעַ שְׁהוּא בְּן יוֹמָא הֵינּוּ דְּהִיָּה סוֹבֵר אַף הַטּוֹחַ שְׁהוּא בְּעֵין נִפְגָּם בְּבְרַזָּל וּכַמ"ש בְּסַמוּף דַּל"כ מ"ט דַּמ"ד מְדִיחַ וְלִמָּה צְרִיף לְהַדִּיחַ בִּיה"ש דְּאִין לוֹמֵר דְּסוֹבֵר דְּאַף בְּצוּנָה מְפִלִיט מַה שְׁבָלוּעַ בְּסַפִּין דַּא"כ אֲמַאי לֹא פִי שֵׁם בַּפְּכ"ה אֲמַרִי בְּעֵי הִדְחָה אַבְשָׂר קֹאֵי וּכְפִירֵש"י שֵׁם וְעֵינֵין מַה שְׁאַכְתָּוּב בְּתוֹסֵ' ד"ה וְהַלְכְּתָא אֶפְּלִי בְּצוּנָה וְדַע דְּאִיפָּא לְמִימַר בְּבִין יוֹמָא מְפִלִיט וְאַף שְׁהַסַּפִּין נְקִי וּמ"ד מְדִיחַ דַּמ"מ מְפִלִיט קִצַּת אַף דְּבִיה"ש צוּנָה לֹא צוּנָה גְּמוּר אֶלְא חָם קִצַּת וּבְצוּנָה גְּמוּר וְדַאי אִין סְבָרָא שְׁיַפְּלִיט וּמַש"ה מִיָּאן הַרְשָׁב"א בַּפִּי רֵש"י בַּפְּכ"ה וּמ"מ הִיּוֹתֵר נִכּוֹן כַּמ"ש בְּתַחֲלָה דְּלְרִשְׁב"א אִין חֹם בִּיה"ש מְפִלִיט פְּלֵל מַה שְׁבָלוּעַ וּכַמ"ש בְּחִדּוּשָׁיו כְּאִן בְּשִׁמְעֵתִין בַּד"ה סַפִּין טְרִיפָה וּמַש"ה מְחַלֵּק בִּין סַפִּין טְרִיפָה וּבִין סַפִּין שְׁלַל נְכָרִים דְּבִיה"ש אִין מְפִלִיט הַבְּלוּעַ וְהָא דְּכַתְבַּ הַטּוֹר, בְּסִי ק"ה דְּחֹם בִּיה"ש מְפִלִיט לְהַרְשָׁב"א יַעֲזוּבֵין שֵׁם הַיֵּטֵב הֵינּוּ שְׁמַפְלִיט מִן בְּעֵין לְסַפִּין לְבָלוּעַ בְּהַ וְעֵינֵין בַּתְּב"ש סִי יו"ד מ"ש בְּאִנְרָף: הַפְּקִירוּשׁ הַד' הוּא פְּקִירוּשׁ הָרֵא"ש וִי"ל בְּשִׁמְעֵתִין וְצְרִיף לְבָאָר דְּבְרִיו כִּי הִיכִי דְּלֹא לְסַתְרוּ דְּבְרִיו אֶהְדְּדִי וְזֶה שְׁהוּא לְכַתְבַּ דְּמִיָּירִי בִּידּוּעַ

שְׁהַסְפִין בֶּן יוֹמָא דְסַתָּם פְּלִים אִינּוּ בֶן יוֹמָא וְלֹא בְּעֵי לֹא קְלִיפָה וְלֹא הִדְחָה וַיֵּשׁ לְפָרֵשׁ בּוּ פִירוּשׁ א' דְסוּבְרָ דְגַם הַטּוֹחַ שְׁעַל פְּנֵיו נִפְגַּם בְּפִרְזָל בְּאִין בֶּן יוֹמָא כַּמ"ש מִשְׁמַרְתַּת הַבֵּית וּבְדַק הַבֵּית דְלֹא כַּמ"ש הַרְשָׁב"א בְּחִדּוּשָׁיו דְבַעֲיָן אִין נִפְגַּם אוֹ דְכַתְּבַן בֶּן בְּסַפִּין נָקִי אוֹ דְכָמוּ דְסַתָּם פְּלִים אִין בְּנֵי יוֹמָן ה"ה דְהֵם נְקִיִּים וְלָזָה פְּתַב דְמַיְרִי בְיָדוּעַ שְׁהוּא בֶן יוֹמוּ וּמְסַתְמָא כָּל שְׁהוּא בֶּן יוֹמָא אִין מְקוֹנָח ג"כ וּמְכַל אֵלּוּ הַפִּירוּשִׁים אִין נִרְאָה לְפָרֵשׁ בְּדַבְרֵיו אֲלֵא הַפִּי' הָא' וְהוּא דְטוֹחַ שְׁעַל פְּנֵיו נְמִי נִפְגַּם בְּפִרְזָל כּו' כִּינּוּן דְמַשְׁהוּ הֵנָּה דְאִי בְּנָקִי מַיְרִי א"כ מ"ט דַּמ"ד מְדִיחַ בִּיהַ"ש כִּינּוּן דְבִיהַ"ש צוּנְגָן הוּא דְאִין לּוֹמַר דַּמ"מ פּוֹלְט מְהַסְפִין ע"י דְנוֹחָקָא דְסַפִּינָא כ"ש שְׁהַסְפִימְנִין שְׁהוּן רַפִּין דְבוֹלְעִין וְהִיָּה לְאַסּוֹר כ"ק דְהָא אִיהוּ ז"ל סוּבְרָ לְקַמֵּן בַּפְּכ"ה צוּנְגָן בְּעֵי הִדְחָה אֲסַפִּין קָאִי דְלֹא כְרַש"י וּמְסַתְמָא אִית לִיה צוּנְגָן בְּהִדְחָה סָגִי דְהֵינּוּ הַדְחַת סַפִּין דְלֹא מְפַלִּיט פְּלוּם מְסַפִּין וּמְסַתְבְּרָא דְאִית לִי' פְּסַבְּרָא הַחִיצוּנָה כָּל שְׁאִין בִּיהַ"ש בּוֹלַע כ"ש שְׁאִין הַסַּפִּין מְפַלִּיט וּכְדַכְתִּיבְנָא גַם פִּי' הַשְּׁנִי וְשְׁלִישִׁי לֹא מְסַתְבְּרָ דַּא"כ אַמְאִי לֹא אוֹקְמִי' בְּאִין יָדוּעַ שְׁהוּא בֶּן יוֹמָא יָדוּעַ שְׁיֵשׁ טוֹחַ עַל פְּנֵיו וּבְהָא פְּלִיגִי דְלַרְב קוֹלְפָ כּו' אֲלֵא וְדָאִי מִשְׁמַע דְבְּאִין בֶּן יוֹמָא גַם הַטּוֹחַ שְׁעַל פְּנֵיו נִפְגַּם וְלִהְיֵה לֹא אֲשַׁכַּח פְּתָרִי לְאוֹקְמִיהָ אֲלֵא בְּיָדוּעַ שְׁהוּא בֶּן יוֹמָא וּמַמ"ש דְבְּאִין בֶּן יוֹמָא א"צ לֹא קְלִיפָה וְלֹא הִדְחָה ר"ל לַרְב קְלִיפָה וְלַרְבָּה בַּב"ח הַדְחַת בִּיהַ"ש תַּרְאָה בַּפ"י דְסַבְּרָא לִיה ז"ל דְבְּאִין בֶּן יוֹמָא א"צ הַדְחַת בִּיהַ"ש וְאָף דַּנְט"ל אֲסוֹר לְכַתְּחֵלָה זֶה הֵנָּה דִיעֵבַד מַה שְׁצָרִיף לְהַדִּיחַ שְׁפָשׁוּף יִתִּירָא כַּמ"ש הַפּוֹסְקִים ז"ל וְזֶה דְלֹא כַּמ"ש הַסְּמ"ג בְּדַבְרֵי הַר"מ ז"ל שְׁפָסַק כְּרַבָּה בַּב"ח דְמוֹקִי פְּלוֹגְתִּיהוּ בְּאִין בֶּן יוֹמָא וְאִפ"ה מְדִיחַ.

דְזֶה הֵנָּה לְכַתְּחֵלָה וְהָרָא"ש מִיָּאֵן בְּזֶה וְעֵינֵין מ"ש לְקַמֵּן עַל מ"ש בַּס' אֲשַׁל אַבְרָהָם עַל מ"ש הַשְּׁ"ף בִּי"ד סִי' י' יַע"ש וְדוֹחַק גְּדוֹל לּוֹמַר דַּה"ק דְבְּאִין בֶּן יוֹמָא לֹא בְּעֵי קְלִיפָה דִיעֵבַד וְלֹא הַדְחַת סַפִּין דְלְכַתְּחֵלָה וְדָאִי הַדְחַת סַפִּין דְבַעֲיָנָן דַּנְט"ל לְכַתְּחֵלָה אֲסוֹר וּמ"מ הַדְחָה הֵנָּה מְהֵנִי לְסַפִּין לְכַתְּחֵלָה דְסוּבְרָ כַּמ"ש בַּפִּי' רַש"י בַּפִּי' הָא' דְשָׁאֵנִי הָא דְסַפִּין טְרִיפָה שְׁאִין מְבַלִּיעַ בְּסַפִּין וְלַעֲיֵל מִשּׁוּם טוֹחַ שְׁעַל פְּנֵיו הוּא דְבַעֲיָנָן קוֹלְפָ דְכּוֹתְלֵי בִיהַ"ש רַפִּין וּבוֹלְעִין כ"ק מְבַעֲיָן אֲבָל וְדָאִי כְמוֹ שְׁאִין הַסַּפִּין פּוֹלְט ע"י חוּם בִּיהַ"ש כְּמוֹ בֶּן אִינּוּ מְפַלִּיט, ע"י חוּמוֹ וְהַדְחָה מְהֵנִי לְסַפִּין וּמַש"ה אִי הֵנָּה אִינּוּ בֶּן יוֹמָא לֹא הֵנָּה צָרִיף לְכַתְּחֵלָה אֲלֵא ע"ס שְׁיִקְלָפְנוּ אַח"כ דְאִי נְמִי מִיְשְׁתַּלִּי לְאוֹ אִיסוֹר קַעֲבִיד דַּנְט"ל שְׁרִי דִיעֵבַד דְאִין זֶה סוּבְל לְפָרֵשׁ כָּל דְבָרֵיו כֶּן וְע"כ דְסוּבְרָ דְאִי חַתָּף בְּסַפִּין שְׁאִינוּ בֶּן יוֹמָא אָף הַדְחָה א"צ וְאִם הֵינּוּ אוֹמְרִים דְסַתָּם פְּלִים כְּמוֹ שְׁהוּן אִין בֶּן יוֹמָא כְּמוֹ, כֶּן הוּן נְקִיִּים וּבְבֶן יוֹמָא מְסַתְמָא אִינּוּ נְקִיִּים כַּמ"ש בְּסַפֵּר.

אֲשַׁל אַבְרָהָם בְּשִׁמְעֵתִין הֵנָּה א"ש דְלֹא בְּעֵי הַדְחָה דְמְסַתְמָא נָקִי הוּא וְאִין מְפַלִּיט מַה שְׁבָלוּעַ בְּסַפִּין לְמ"ד בִּיהַ"ש צוּנְגָן הוּא כ"ש סַפִּין שְׁהוּא קָשָׁה שְׁאִין מְפַלִּיט מַה שְׁבָתוּכוּ לְחוּץ בְּצוּנְגָן וּמַש"ה לֹא בְּעֵי הַדְחָה וְעֵינֵין: וְהִנֵּה בְּהָא דְפָסַק הִלְכְתָא אֲפִילוּ בְּצוּנְגָן הִבִּיא דְבָרֵי רַש"י מִמֶּשׁ וַיֵּשׁ לְפָרֵשׁ כְּמוֹ לְרַש"י אֲמַנְם זֶה קָשָׁא שְׁפַתְבּ וְזֶה לְשׁוֹנוֹ וְהָא דְפִלִּיגִי בְּסַפִּין טְרִיפָה הֵינּוּ לְשַׁחוּט בְּהָ אֲבָל לְחַתְּוֹף בְּהָ רוּחַת אֲפִי' שְׁחַט כְּשִׁירָה אֲסוֹר כְּדַאֲמַרִּינָן בַּפְּכ"ה כּו' וְאֲסַפִּין קָאִי אֲבָל לְשַׁחוּט מוֹתֵר דְטְרִידי וּמְשַׁרְק עַכ"ל צ"ע כִּינּוּן דְפָסַק הִלְכְתָא אֲפִילוּ בְּצוּנְגָן וְאִיתָא נְמִי לְדַרְב וּכְפִירַש"י דְסַפִּין קָשָׁה הוּא לְבָלוּעַ וְלֹא בָלַע מַחוּם בִּיהַ"ש וְדָאִי דְלִיתָא לְדַשְׁמוּאֵל הֵתָם דְאָמַר אָף בְּהַדְחַת הַסַּפִּין אֲסוֹר לְחַתְּוֹף רוּחַת וְהָא לֹא בָלַע הַסַּפִּין מַחוּם בִּיהַ"ש וּמ"ש בְּלִשְׁחוּט דְפִלִּיגִי וּפְסַקִּינָן נְמִי הִלְכְתָא דְשְׁרִי ע"י הַדְחַת הַסַּפִּין

וברותם אסור דאי משום דטרידי ולא בלעי שמנונית א"כ בספין נכרים נמי ועוד דהא כתב טעמא פ"רש"י דאין הספין בולע מחום ביה"ש והא ודאי קשיא ובשלמא להרשב"א איתא לכולהו לדרב משום בעין שעל הספין מבליע בביה"ש אח"כ וספין טריפה שהספין בלע מבעין מ"מ אין מפליט הבלוע דחום ביה"ש אין עושה אלא שמבליע בעין ואסור לחתוך רותם דע"י רתיחה ממש מפליט הבלוע בספין שבלע הספין מבעין שמנונית טריפה או דם בכשירה אבל לרא"ש שכתב דברי רש"י ונהי דה"פ דלעיל אסור בעין הוא, מה שטוח על פני הספין ואין מפליט ומבליע בספין שהוא קשה מ"מ אמאי ברותם לא מהני הדחה.

והנה נראה לומר דה"ק דנדאי בפעם אחת ששחט טריפה אין חום ביה"ש חזק לבלוע בספין ומש"ה שרי בהדחה אבל לחתוך רותם ירצה בספין של שחיטה דהנה רגיל ומשמישו בכך ודאי בולע ע"י חום ביה"ש פיון דתדיר הוא ומש"ה אסור לחתוך רותם בספין של שחיטה משום שבלוע שמשמישו תדיר ופלט ברותם משא"כ לשחוט ודאי דשרי דאי משום דם שבלע הספין אפי' מלנכף שרי דאגב דטרידי לא בלעי דם או דיןצא אגב מליחה או דמשריק שריק מצואר בהמה ואי משום טריפה אינו רגיל ובאקראי הוא ובפ"א אינו בולע משא"כ בספין נכרים א"פ"א אין מפליט ומבליע בספין מ"מ פותלי ביה"ש דרפין הם בלעי אפילו בזימנא תדא ששחט בולעין בעין או כפי' השני שכתבנו פ"רש"י ז"ל דספין שבלע הרבה ונהו שבע פולט אף ע"י חום ביה"ש ועיין בתב"ש סימן יו"ד ס"ק י"א ד"ה אמנם יע"ש באורך ובהכי א"ש הדין דכ"ה קי"א ע"ב דרותם אסור לחתוך דספין בולע שמשמישו תדיר ובולע מדם ע"י חום ביה"ש וחילוק זה בין באקראי או רגיל בכך חילקו הפוסקים בכמה גוונים ע"ש בסימן יו"ד באחרונים וה"נ בנ"ד ועיין בספר אשל אברהם מ"ש ג"כ לחלק בין אקראי במ"ש רש"י דשאני ספין שהוא קשה יע"ש.

ואי קשיא אם כן דהיא דפרק כל הבשר איירי ברגיל דהיינו ספין של שחיטה ששחט בה תמיד אם כן בצונן אמרי לה בעי הדחה ואספין קאי כמ"ש הרא"ש בהדיא כאן ואמאי והא בעינן נעיצה עצמה פעמים בקרקע קשה כמו שחילק הרא"ש כאן בשמעתין דהיא דע"ז דף ע"ה דבעי נעיצה בצונן ברגיל בכך וכת' דהתם ע"י חום גמור ושאני ביה"ש הא כתב דמש"ה בספין טריפה סגי בהדחה באקראי הוא משמע אי הנה רגיל בכך אף ע"י חום ביה"ש צריך נעיצה י"ל דשאני הכא דאסורא משום שמנונית הוא דיש לחלק בין רגיל בכך או לאו אבל לענין דם דמשרק שריק מש"ה אף ברגיל בכך סגי בהדחה לחתוך בה צונן פיון דאין אסור אלא משום דם ומשרק שריק.

ועיין תוס' ד"ה והלכתא ובי"ד סימן יו"ד בפ"א ס"ק ט"ו ויע"ש היטב. עוד י"ל דמ"ש רש"י וכן הרא"ש שהביא דברי רש"י דאין חום ביה"ש חזק לבלוע בספין היינו דאין מבליע כ"כ הרבה בספין אלא מעט ואין פח בחום ביה"ש לפלוט אותו המעט משא"כ לעיל בספין טריפה שבלע ע"י רתיחת אש הרבה פולט הוא אח"כ בקל ע"י חום ביה"ש ואף בספין נקי דינא הכי ומש"ה כתב שפיר דווקא לשחוט פליגי משום דאין חום ביה"ש מפליט מה שבלוע בספין מעט מה שבלע ע"י חום ביה"ש משא"כ לעיל בספין של נכרים וזה כפי' השני שכתבנו בדברי רש"י ז"ל.

עיינן בתב"ש סימן יו"ד ס"ק י"א בד"ה אָמְנָם יע"ש בְּאִנְרָה וְהָא דְכָתַב רש"י לָא אִיְתָסֵר
בְּבַלְיַעָה זֹו אַבְשָׁר קָאֵי דְאִסְפִּין הו"ל לומר דְלָא אִיְתָסְרָה וּמִיָּהוּ אַח"כ כָּתַב וְקִשָּׁה הוּא
לְבָלוּעַ וְבִרְא"ש כָּתַב וְקִשָּׁה הוּא לְבָלוּעַ יֵשׁ לִיְיָשֵׁב שְׁפִיר כַּמ"ש וּלְפ"ז לְשַׁחוּט שְׂרֵי בְּסִפִּין
טְרִיפָה וְלַחְתָּנָה בְּהָ רוּתַח אָסוּר אַף בְּשַׁחַט בְּהָ פ"א וְאִיְתָא לְכוּלְהוּ לְדָרְבַּן וְלְדָרְבִּינָא לְקַנְלָא
וְאִיְתָא נְמִי לְהָא דְאָמַר שְׁמוּאֵל בְּפָרְק פֶּל הַבְּשָׁר דְאָסוּר לַחְתָּנָה בְּהָ רוּתַח וְכַמְּהָ שְׁכַתְּבָנוּ
כָּאֵן בְּזָה: עוֹד אָבָאָר לָהּ שִׁמ"ש הָרָא"ש בְּשַׁמְעָתִין וְהָא דְפְּלִיגִי אַם מוֹתֵר בְּסִפִּין טְרִיפָה
ע"י הַדְּחָה הִיָּנּוּ לְשַׁחוּט בְּהָ אָבָל לַחְתָּנָה אָסוּר מְדַכְּתַב דְּפְּלִיגִי מִשְׁמַע דְּלַחְתָּנָה כ"ע מוֹדִים
וְלִיכָא פְּלוּגְתָא וְסָבִירָא לְהוּ דְשְׁמוּאֵל דְאָסוּר דְנָהִי דְבִיָּה"ש צוּנָן הוּא הִיָּנּוּ שְׂאִין בּוּלַע
אֵלָא מְעַט וְאוֹתוֹ מְעַט אִין פּוֹלֵט ע"י חוּם בִּיָּה"ש וְכַמ"ש וַא"כ קִשָּׁה מ"ש בַּפְּכ"ה דְאָסוּר
לַחְתָּנָה רוּתַח וְלָמ"ד בִּיָּה"ש רוּתַח צְרִיף הַגְּעָלָה וְלָמ"ד בִּיָּה"ש צוּנָן סָגִי בְּהַדְּחָה וְהָא כָּאֵן
כָּתַב בַּפ"ק דְּלִכ"ע דְּוּנְקָא לְשַׁחוּט פְּלִיגִי בְּהָ וְלָא לַחְתָּנָה בְּהָ רוּתַח וְהִיָּנּוּ מְטַעְמָא דְכַתִּיבָנָא
אוּ אֶפְשָׁר מְשׁוּם דְּמַצְטָרֵף נְמִי טַעְמָא דְטְרִידי לָמ"ד בְּצוּנָן וְאִיף שְׂיִהִיָּה קִשָּׁה מ"ש שְׁם
לַמ"ש כָּאֵן וְעֵינִין בְּש"ף סִימָן יו"ד ס"ק י"ד וְתַבִּין פְּנִינָתוֹ וְהוּא ו"ל כָּתַב דְּבְּרוּתַח שְׂרֵי
דִיעֵבַד בְּלָא הַגְּעָלָה וְלַכְתָּחָלָה צְרִיף הַגְּעָלָה וְלָא דִיעֵבַד וּמִיָּהוּ לָמ"ד רוּתַח מְמַשׁ צְרִיף אַף
דִיעֵבַד הַגְּעָלָה וַז"ש הָרָא"ש שְׁם בַּפְּכ"ה דְלָמ"ד בְּחִמִּין דְבִיָּה"ש רוּתַח וְאַף דִיעֵבַד קָאָמַר
וְהָא דְכָתַב עוֹד שְׁם בְּש"ף דְבַהֲמָה טְרִיפָה שְׁשַׁחַט בְּסִפִּין דְסָגִי בְּהַדְּחָה מְשׁוּם דְזָה הָנָה
כְּדִיעֵבַד לְהַגְעִיל בֵּין כָּל בְּהֵמָה וּבְהֵמָה לָא יִדְעָנָא מַה קִּשְׂיָא לִיָּה דְשְׂאִי לְשַׁחוּט וְכַמ"ש
לְעִיל בְּסוּמוֹף דְחוּם בִּיָּה"ש אִין מְפֻלִּיט כ"כ דְבָר מוּעַט שְׁנַבְּלַע בְּסִפִּין מִשְׂא"כ בְּרוּתַח ע"י
אֵשׁ שְׁהוּא אָסוּר כַּמ"ש וְאוּלִי שְׁהוּא ו"ל סוּבֵר וּמְפָרֵשׁ דְלָא תִקְשִׁי מִן סִפִּין טְרִיפָה
דְלְשַׁחוּט שְׂרֵי בְּהַדְּחָה וְלַחְתָּנָה בְּהָ רוּתַח צְרִיף הַגְּעָלָה לְכַתָּחָלָה וְתִי' דְלַחְתָּנָה לְכַתָּחָלָה
צְרִיף הַגְּעָלָה לְכַתָּחָלָה לְשִׁיטְתִיָּה בְּסִי' י' ס"ק י"ד וּמִשְׂ"ה לְשַׁחוּט דִי בְּהַדְּחָה דְהָנָה כְּדִיעֵבַד
דַּא"כ הִיָּה צְרִיף בֵּין כָּל בְּהֵמָה לְהַגְעִיל הַסִּפִּין וּמ"מ מְדַבְּרִי הָרָא"ש בְּשַׁמְעָתִין כָּאֵן מִשְׁמַע
דְלָא גַחֲזִית לְזָה לְחַלְק בֵּין שְׁחִיטָה לְרוּתַח מְטַעַם דְהֵתָם הָנָה לְכַתָּחָלָה וְכָאֵן דִיעֵבַד אֵלָא
כַּמ"ש לְעִיל לְחַלְק בֵּין שְׁחִיטָה לְרוּתַח יע"ש וְהִיָּנּוּ דְכָתַב הָרָא"ש דְלָא פְּלִיגִי בְּלַחְתָּנָה
בְּהָ רוּתַח יע"ש וְכַדְכְּתִיבָנָא: עוֹד כָּתַב הָרָא"ש בְּשַׁמְעָתִין וַז"ל אָבָל לַחְתָּנָה בְּהָ רוּתַח
אָסוּר אֶפְלוּוּ הַדִּיחָה דְאַף לַחְתָּנָה צוּנָן אֶמְרִי לָהּ בְּעֵי הַדְּחָה וְאֶמְרִי לָהּ לָא בְּעֵי הַדְּחָה אֵלָא
בְּלִיתָא דְפָרְסָא וְאִסְפִּין קָאֵי עַכ"ל הִנֵּה לְכַאוּר' יֵאמַר בְּפִירו' דְהָכִי קָאָמַר דַּע"כ לַחְתָּנָה
בְּהָ רוּתַח לָא מְהַנִּי הַדְּחָה דְלַחְתָּנָה בְּהָ צוּנָן אֶמְרִי דְבְּעֵי הַדְּחָה הַסִּפִּין וְאִי לַחְתָּנָה רוּתַח
נְמִי מְהַנִּי הַדְּחָה אִין חִילּוּק בֵּין רוּתַח לְצוּנָן אֵלָא מִשְׁמַע דְבְּרוּתַח לָא מְהַנִּי וְכ' דְאִסְפִּין
קָאֵי כַפִּירֵשׁ"י ו"ל דְאַבְשָׁר קָאֵי אִין הוֹכְחָה דְבְּרוּתַח נְמִי מְהַנִּי הַדְּחָה וְה"ק כְּשַׁחְתָּהּ הַבְּשָׁר
בְּלָא הַדְּחָת הַסִּפִּין אָסוּר הָרוּתַח וְצוּנָן מְהַנִּי הַדְּחָת בְּשָׂר וְלִכְּהָ פִי' דְאִסְפִּין קָאֵי וְעֵינִין שְׁם
בַּפְּכ"ה בְּר"ן שְׁכַתַּב דַּמְש"ה פִי' רִש"י דְאַבְשָׁר קָאֵי מְשׁוּם דְלְרוּתַח נְמִי דִי בְּהַדְּחָת הַסִּפִּין
יע"ש וְכַבֵּר בְּאַרְנוֹ לְעִיל דְבְּרִיּוֹ וּבְחִדּוּשֵׁינוּ לְקַמָּן בַּפְּכ"ה אָבָל הַש"ף ו"ל בְּסִימָן יו"ד ס"ק
י"ו הַקִּשָּׁה שְׁלֵשׁ קְוִשְׁוֹת חָדָא לְדְבְּרֵי יֵשׁ"ש בַּפְּכ"ה סִימָן נ"ט שְׁכַתַּב דַּצ"ל בְּרָא"ש כָּאֵן
וְאֶמְרִי לָהּ לָא בְּעֵי, הַדְּחָה וְלָא בְּלִיתָא דְפָרְסָא דַּא"כ לָמָּה נְקִיט הָרָא"ש פְּלָל בְּלִיתָא
דְפָרְסָא כִּיּוֹן דְפָרְסָא וְהַדְּחָה חָדָא נִינְהוּ וְעוֹד לְאִיזָה צוּנָרָה הַזְּכִיר הָרָא"ש וְאֶמְרִי לָא בְּעֵי
הַדְּחָה דְלִית הַלְכָתָא פְּנוּתִיָּהוּ וְעוֹד דַּבְּכ"ה הָנָה לְמַכְתָּב זֶה דְשֵׁם מְקוּמוֹ (ר"ל הָא דְצוּנָן
אֶמְרִי לָהּ בְּעֵי הַדְּחָה וְאֶמְרִי לָהּ לָא בְּעֵי הַדְּחָה וְלָא בְּלִיתָא דְפָרְסָא הָנָה לְכַתְּבוּ שְׁם בַּפְּכ"ה

ולא פאן) אלא דרא"ש פתב ואספין קאי והוקשה, לו מ"ט דמ"ד לא בעי הדחה משום דם בעין שעל הספין ולכך פתב דאמרי לה סוברין דבליתא דפרסא מהני עכ"ל ותוכן פוננתו מפני שרא"ש פסק, מדיח וסגי הוצרה להביא הא דשמואל בפכ"ה דהלכתא הוא דלא סתרון אהדדי וכמ"ש לעיל וע"ז הוצרה להביא נמי דאספין קאי דאי אבשר אין מוכרח משם דלרותם לא מהני הדחה אלא דמהני הדחה וכמ"ש הר"ן ו"ל לשיטתו בפ"י רש"י בפכ"ה יע"ש ועי"ז הוצרה נמי להביא הא דאמרי לה לא בעי הדחה ולפרש דבריו הראשונים שלא תקשה עליו דאי אספין מ"ט דמ"ד לא בעי הדחה הא יש טוח דם בעין שעל הספין וכתב דלא"ד מהני בליתא דפרסא ולדידן לא מהני בליתא דפרסא כמ"ש הש"ך שם ולעולם דאספין קאי דבעיא בא' משמע אספין דאל"כ בעי הו"ל אלא דקשיא ממה נתחדש לו הקושיא בדברי עצמו יותר מן פירש"י דאבשר קאי אמאי לא בעי הדחה והא נתקנה דם בעין של הספין בצונן וכו' הקשה הר"ן ו"ל ותירץ דדם מיקרה ונופל ואיך שיהיה הקושיא יותר קשה בדברי רש"י ממה שקשה אם אספין קאי ולפי מ"ש לעיל א"ש דלרש"י בפכ"ה נדאי נמי דמפרש אבשר קאי בעי הדחה מייירי דהספין מקונח יפה ואפ"ה פולט בצונן קצת כמ"ש הריטב"א שם ובמגיני שלמה פאן תוס' ד"ה והלכתא דהבאתיו לעיל וא"כ א"ש דצונן אמרי לא בעי הדחה דצונן אינו מפליט כלל אבל אי אספין קאי קשה איך ס"ד דלא בעי הדחת הספין ולזה פתב דבליתא פרסא מהני לא"ד ואין להקשות א"כ הדרא קושיא לזכותיה דלמה לו להביא פאן אספין קאי דא"נ אבשר ע"כ בהדחת הספין דאל"כ מ"ט דאמרי לה לא בעי הדחה י"ל דנדאי הוצרה להביא הא דאספין קאי דלשון בעיא בא' משמע אספין כמ"ש הרשב"א בחזושי ויהתוס' ד"ה והלכתא דאי לא הביא לא הנה ראיה כלל דאימא לרותם נמי מהני הדחה ואמרי בעי הדחה אבשר קאי ואי מ"ט דאמרי לה לא בעי הדחה הוא דבליתא דפרסא מהני לספין וע"ז הוצרה לומר דג"י בעיא בא' הוא האמת וכינן שפן ע"כ דלרותם לא מהני הדחת ספין וכמ"ש הר"ן בפכ"ה יע"ש וכינן שהביא הא הוצרה לבאר דבריו מפני שלא יקשה עליו איך ס"ד דבעיא בא' הוא האמת ואספין קאי א"כ מ"ט דמ"ד לא בעי הדחה לזה פתב דבליתא דפרסא מהני כו' ומיניה למד הש"ך ו"ל דינו דלאמרי בעי הדחה לא אהני בליתא דפרסא וחילק בין הא דספין טריפה דסגי בליתא דפרסא ובין פין ששחט כשירה דלא מהני לצונן בליתא דפרסא דהתם לשחוט מהני טעמא דטרידי סימנין לפלוט מש"ה סגי בקנוח וצונן בעי הדחה דוקא ולא בליתא דפרסא.

והא דלא חילק דספין טריפה באקראי סגי בליתא דפרסא ולא בספין ששחט בה תמיד דמשמע ליה דלחתונה צונן אף בפ"א לא מהני אלא הדח' דווקא אבל אין לומר דהתם ע"כ בפ"א דאל"כ אמאי סגי בהדח' ולא נעיצה יפה בקרקע קשה דכבר פתבנו שאני התם דבלע שמנונית והתם בפכ"ה ליכא אלא דם כמ"ש התו' ד"ה והלכתא אפילו בצונן ועיין מ"ש לעיל מזה ויתר הדברים מה שיש לדקדק בדברי הפוסקים אבאר בי"ד סי' יו"ד: הפירוש התמישי הוא פי' הרי"ף והר"מ ו"ל בפ"י ז' מהלכות מ"א והוא דסבירא להו דהא דפסקינן והלכתא אפילו בצונן הוא משום דביה"ש צונן ואין הספין בולע מן הטריפה וה"ה שאין מפליט הבלוע מן הספין ואין לחלק כלל בין ספין טריפה לספין של עכו"ם ומש"ה אי איתא להא דפסקינן והלכתא אפי' בצונן ע"כ ליתא להא דרב דאמר לעיל קולף פיון דביה"ש צונן וסגי בהדחה בעלמא ה"ה שאין מפליט הבלוע מן הספין ואפ"ש

דה"ה בעין שעל הספין א"צ קליפה ובהדחה סגי פיון דביה"ש צונו ולית להו הני חילוקין שכתב רש"י דהבשר רף לבלוע כו' ומש"ה הוצרף לפסוק הלכתא אפי' בצונו אף דבכ"מ דפליגי רב אחא ורבינא הלכה פמאן דמיקל ועיין פריש פיצד צולין מ"מ הוצרף לפסוק פאן והלכתא משום דלא נימא דרב סובר פמאן דמחמיר דאמר קולף דביה"ש רותח ומש"ה פסק הלכתא בצונו וממילא אידחו לה הא דרב.

ור"ף ו"ל שכתב בפכ"ה צונו אמרי בעי הדחה אפשר דכרש"י סובר דאפשר קאי ומיהו מייירי בלא הודח הספין דאי בהודח אף לרותח סגי או דשאני סימנין דטרודין מהני דלא בלעי וסגי בצונו וכן לא בעינו קולף ולעולם דסקינבולע מחום ביה"ש ומש"ה ברותח אסור אף בהדחה דהדר פליט לרותח וכל זה לרי"ף ו"ל איפא למימר דלשחוט אין חילוק פלל בין ספין טריפה לשל עכו"ם ומש"ה כדפסקינן הלכתא בצונו ע"כ ממילא אידחי הדיא דרב דאמר קולף והף דכ"ה או דלעולם ספין בולע מביה"ש אלא שאין מפליטין מן הספין וה"ה שאין בולעין מן הספין אף בעין שעל הספין אגב דטרידי וסגי בהדחה לביה"ש או לספין לכתחלה או דסובר כפי' רש"י ו"ל דבעיא הדחה אף בא' הוא אפשר ולא, אספין או דאפשר דגירס' הרי"ף הנכונה בעי בלא א' וישם בדפוס א' ראיתי בפירק כ"ה ואין ראיה משם דאולי צ"ל בעי או דאין ראיה דאף בא"ל"ף יש לפרש דאפשר קאי ומיהו במגיני שלמה בשמעתין כתב דג"ל רש"י בעי בלא א"ל"ף יע"ש.

אבל שיטת הר"מ ו"ל אי אפשר לפרש פף שהרי בפירק י"ז מהלכות אלו הלכה ז פתב הלוקח ספין מן הנכרי ורצה לאכול בה חמין או לשחוט בה צריף ליבון או משחינה ברחיים שחט בה קודם שיטהרנה מדיח ואם קלף הר"ז משנבוח ואילו לענון ספין טריפה פסק שם בהלכה ח' דדי אף לכתחלה בהדחת הספין ואמאי לעיל פתב דמלבנה ונהי שיהתם ע"י אור הנה פאן לחוש לכתחלה להגעיל את הספין אלא נדאי דיש חילוק בין ספין נכרים שבלע הרבה ובין פאן וא"כ מנא ליה דהנף פסקי סתרי אהדדי ואימא דהלכתא פרב לגבי רבה בר בר חנה והלכתא נמי בספין טריפה דסגי ליה בהדחה והלכתא נמי פנותיא דשמואל בפירק פל הבשר וכמ"ש: הפירוש הששי הוא פ"ל ר"י בר מאיר שהביאו התוספות בשמעתין בד"ה אגב דנוקא דספינא ואבאר.

פי הוא ו"ל סובר דהא דאמר כ"ע ביה"ש צונו ומ"ד קולף אגב דנוקא דספינא בלע היינו טוח שעל פני הספין דסתם ספין אינו נקי ומש"ה הבשר שהוא רף בולע כ"ק מן בעין והא דפסקינן הלכתא מדיח בצונו בספין טריפה נדאי הלכתא הוא דנוקא בשר שהוא רף בולע כ"ק מן בעין שעל הספין אגב דנוקא דספינא ובספין טריפה קמייירי בהכשרו דספין לכתחלה ומש"ה סגי בהדחה בצונו דנדאי ספין לא בלע מביה"ש אגב דנוקא ואף בשר אין בולע מן הבלוע שבספין אגב דנוקא והא דמצריף קליפה בשר שנקרו מן החלב משום חלב בעין הספין בלע ע"י דנוקא דספינא כ"ק וכמו כן בשר שמביאין מן בית טבחים עכו"ם שחותרין בקופיץ שלהם שיש שמנונית דאוסור' בעין על הקופיץ מש"ה צריף כ"ק ונהיא דכ"ה דף קי"א ע"ב הלכתא הוא דספין ששחט בה אסור לחתוף רותח בלא הדחה משום דם בעין שעל הספין אבל בהדחה שרי דספין אין בולע מן דם דביה"ש צונו הוא ואגב דנוקא דספינא לא מהני אלא בבשר שהוא רף לבלוע בולע ע"י דנוקא וכמ"ש בסמוך צונו אמרי לה בעי הדחה וסגי בכף ואף דהוא פסק דאגב דנוקא בולע

בצונן לגמרי מדמצריף לקלוף הבשר שנקרו מן החלב וטעמא משום בעין שאני חלב דמפעפע ונדבק כ"ק בבשר אבל דם דמשרק שריק סגי בהדחת בשר ואבשר קאי דסגי בהדחה וכפירש"י לשם בפכ"ה אבל אין לומר דאה"נ דכפירש"י לשם דאבשר קאי והודח הספין ואפ"ה אגב דוחק' מפליט ג"כ בצונן ובהדחה מיקא סגי דא"כ ברותח נמי ליסגי בהדחת הספין פיון דהוא סובר ביה"ש צונן וע"י דוחק' בולע מן בעין ולא מן בלוע והספין שהוא קשה אין בולע דאל"כ אמאי פסק הלכת' בצונן בספין טריפה דהא עכ"פ הדחת הבשר בעינו אח"כ אלא כמ"ש.

והנה מה דפסק ר"י בר מאיר דצריף לקלוף הבשר אחר ניקור דאגב דוחקא בולע נראה לי משום דסובר דהל' כרב לגבי רבה בב"ח וכמ"ש הפוסקים והרשב"א בחידושו דרבה בב"ח הנה פתלמיד לגבי רב יע"ש וא"כ ע"כ טעמא דאגב דוחקא בלע הוא העיקר דאין לומר משום דביה"ש רותח גמור הוא כמ"ש בלשון ראשון דפליגי אי ביה"ש רותח או צונן או דכ"ע רותח ומ"ד מדיח דאגב דטרידי למפלט לא בלע קשה א"כ אמאי פסק הלכתא בספין טריפה דמדיח ודי בכף וקא ודאי הלכה כרב דביה"ש רותח וסימנין בלעי דאע"ג דטרידי היינו דלא בלעי דם אבל שמנונית בלעי סגי בספין טריפה בהדחה דהא ודאי פיון דביה"ש רותח אין לחלק בין בשר שהוא רך ובין ספין שקשה כמו שחילק רש"י ז"ל בד"ה והלכתא דמ"ש פאן דביה"ש רותח ודאי מפליט ומבליע אף בספין אלא ודאי דביה"ש צונן ובצונן נמי אגב דוחקא בלע הבשר שהוא רך מן בעין שעל הספין ומש"ה בספין טריפה בהכשרו דספין ודאי במדיח סגי פיון דלית בעין על הספין מפליט בצונן וה"ה בספין של עכו"ם אי הנה מקונח יפה הנה שרי ופליגי באין מקונח לומר בקולף והלכה פנותיה מטעמא דבשר בולע אגב דוחקא כ"ק ובפכ"ה ספין ששחט אסור לחתוך רותח בלא הדחה ולשחוט שרי אף בלא הדחה אידי דטרידי לא בלעי דם ולחתוך בה צונן אמרי בעי הדחת הבשר ואמרי לא בעי דדם מיפרף ונופל וכמ"ש הר"ן ז"ל שם כפי הבנתו בדברי רש"י לשם והלכתא בהדחה בעי וסגי בכף משום דדם משרק שריק ואינו נבלע פי דוחקא כ"כ בצונן להצריף כ"ק וכו' נמי הא, דאמר ספין טריפה ח"א בחמין וח"א בצונן ע"כ דפליגי למר ביה"ש רותח ולמר ביה"ש צונן דאי הנה ביה"ש צונן כ"ע מודים דסגי בצונן דנהי דבשר מן בעין בולע שהוא רך אבל הספין שהוא קשה אין בולע אף מן בעין ומש"ה והלכתא בצונן משום דביה"ש צונן הוא וסגי ליה לספין בהדחה צונן ומסיק פן להלכה וכמ"ש: ומה ששקשו התוספות מפכ"ה קי"א ע"ב צנן שחתכו בספין כו' דאגב חורפא בלע הא דוחקא דספינא לחוד לא מהני אומר אני דיש ליישב בב' פנים או דמייירי בספין מקונח יפה ומש"ה אגב חורפא מפליט הספין ובלע צנן הא בשאר צונן אין מפליט מן הספין לבשר וכמ"ש בסמוך או יאמר צנן שחתכו בספין של בשר אסור לאכלו כולו בכותח ולא מהני ביה"ש כ"ק דדמי לקורט של חלתית דאמרינו דף ל"ט ע"א דאסור כולו וה"ה בצנן ועיין בי"ד סי' צ"ה וצ"ו מדין צנן שחתכו בספין בשר או אסור יע"ש וא"כ אין ראיה לסתור דברי ר"י בר מאיר ז"ל אבל התו' לשיטתיהו בכל אלה ולכן ראיותיה' חזקות וכמו שאבאר פי התו' סוברין הא דאמר בפכ"ה צונן אמרי בעי הדחה אספין קאי וא"כ בהכרח דלרותח לא מהני הדחה וכמ"ש כולו בזה וע"כ משום דספין בלע דם מביה"ש ואי ס"ד דאף בצונן גמור בולע על ידי דוחקא א"כ שמעינו נמי דאף שהספין קשה בולע דם אגב דוחקא פיון דסבירא לו להלכה

דביה"ש צונן ואמאי סגי בספין טריפ' בהדחה וְהא בלע שמנוני' מכ"ש דדם דמשרק
שריק בולע כ"ש שמנונית אלא ודאי דלית' כלל וגם לא מוכח מפאן דווקא בַחם קצת
וְדווקא בולע ולא צונן לגמרי וא"צ לקלוף בְּשַׁר לאחר שנקרו מן חלב כו'.

וכן הביאו ראיה מפכ"ה קי"א ע"ב דווקא צונן שְהוּא דְבַר חריף בולע ע"י דווקא דאין
לומר דהתם במקנח יפה דא"כ אמאי אסור לאַנְכְלוּ בְכוּתַח וְהָא הָנָה נ"ט בַר נ"ט דְהִיתְרַ'
דְהַתּוֹסְפוֹת לְשִׁיטָתָם שֶׁם שִׁפְתָבוּ ד"ה הַלְכָת' דְגִים שְׁעָלוּ בְקַעֲרָה דְנִתְבַּשְׁלוּ שְׂרִי וְה"ה
וכ"ש חורפא דצונן דלא עדיף מְנַתְבְּשָׁלוּ יע"ש היטב וע"כ בספין שאין נקי מיירי ומשום
טוח שְׁעָל נִסְכִין דְבָלַע מִן בְּעִין וְלֹא הָנָה נ"ט בַר נ"ט אֵלָא מְמַשּׁוּ שֶׁל אִסוּר וְא"כ מֵאֵי
ארי' צונן כל דבר צונן נמי אלא דאין בולע ע"י דווקא דספינא אלא ביה"ש שַחם קצת
וְדווקא בולע וּבְהִכִי א"ש דְקָאֵמַר לְאִימַת בָּלַע לְכִי חֵינְיָ' כַּמ"ש הַתּוֹס' בְּעַצְמָם דווקא
חם קצת וְדווקא בולע וְלֹא בְצוּנָה גְמוּר דֵּאִין בולע וגם הָא דְאֵמַר צוּנָה שִׁחְתְּכוּ בִסְפִין שֶׁל
בְּשַׁר אִסוּר הֵינּוּ כ"ק וְלֹא פָּלוּ גַם כְּדִי נְטִילָה לֹא בְּעִינָהּ וּמִש"ה הִקְשָׁה לְהֵם שֶׁפִיר דְמֵאֵי
אִירָא צוּנָה אִפִּי כֹל מִיְלֵי נְמִי אֵלָא ש"מ דווקא צונן אגב חורפא וְדווקא וְעִינָהּ מ"ש בתו'
בד"ה אגב דווקא דספינא יע"ש וְעִינָהּ בַע"ז דָּף ל"ט ע"א: וְכִינּוּן שֶׁבְרַנּוּ בְּאוֹרְהָ שִׁיטַת
כ"א וְאֶחָד בַּעֲזָה"י וְסִלְקֵנוּ כֹּל יִתְיַדוֹת הַדְּרָכִים וְהִרְמִינוּ כֹּל מְכַשׁוּל מַעֲתָה אֶתְחִיל בְּפִי
הַלְכָה הַזֹּאת: בְּפִירָש"י בד"ה צוּנָה פְלוּמַר אֵין חוּם בִּיה"ש חֲזַק לְבָלוּעַ כו' שֶׁא"א לְדוּפְנֵי
הַסְפִין בְּלֹא שְׁמִנוּנִית עַכ"ל פְּתַב פְּלוּמַר אֵין חֲזַק מְשׁוּם דְוִדָּאֵי בִיה"ש חֵם קצת אֵלָא דֵּאִין
חֲזַק לְבָלוּעַ דֵּאִין הֵיךְ סוּלְדָת בּוּ וּמ"ד רוּחַ סֶבֶר דְטַבַּע בִּיה"ש לְבָלוּעַ אַף בְּחוּם כֹּל דְהוּ
דְאָלוּ בְּחִמֵי הָאוּר בְּעִינָהּ הֵיךְ סוּלְדָת בּוּ וּבִיה"ש אֵין הֵיךְ סוּלְדָת בּוּ וְלֹא בְּמַצִּיאוֹת פְּלִיגֵי
דְלִמַר בִּיה"ש רוּחַ וְלִמַר צוּנָה דְנִחְזֵי אֲנָן אֵין רוּחַ אֵין צוּנָה אֵלָא דְלִרְבִּי קִי"ל דְטַבַּע חוּם
בִּיה"ש לְבָלוּעַ בְּחִמִּימוֹת דִּידִיָּה וְעִינָהּ בְּחִדוּשֵׁי רִשְׁבָּ"א שֶׁפְּתַב כַּה"ג בְּשֵׁם רַבּוּ גְרוּ יע"ש.

ומ"ש שא"א בלא שמנונית בדופני הספין והיננו טוח שְׁעָל פְּנֵי י"ל דָּאֵף דְסְבִירָא לִיָּה
דְצוּנָה מְפִלִיט מִיָּהָא מְסַפִּין וְכַמ"ש בַּפְּכ"ה קי"א ע"ב אֵמַרִי בְּעֵי הַדְּחָה וְאֶבְשַׁר קָאֵי וְכַמ"ש
הִרְיֻטְבָּ"א שֶׁם וּמְגִינֵי שְׁלֵמָה בְּכָאן דָּאֵף דְהִנְדַּח הַסְפִין מְפִלִיט בְּצוּנָה וּבְהַדְּחָה מִיָּהָא סְגִי
לְבָשַׁר מ"מ פִּי כֹן לְרוּחָא דְמִלְתָּא דֵּא"נ לְאֵמַרִי הֵתָם לֹא.

בְּעֵי הַדְּחָה מ"מ מְשׁוּם שְׁמִנוּנִית בְּעִין בְּעֵי הַדְּחָה לְבִיה"ש אוּ דְקִשְׂיָא לִיָּה דְסָתָם סְפִין אֵין
כֹּן יוֹמָא וְהָנָה נט"ל וְכַרְבִּי לֹא רָצָה לְפָרֵשׁ דְאִיְהוּ ס"ל נט"ל אִסוּר כַּמ"ש בְּפְסָחִים אֵהָא
דְקַדְרִוֹת בְּפָסַח יִשְׁבְּרוּ וְרַבָּה בַב"ח מְשַׁמַּע דְסְבִירָא לִיָּה כַּהֲלָכְתָּא דַּנְט"ל שְׂרִי וְסוּבֵר נְמִי
דְהַדְּחָה לֹא בְּעֵי כְמוֹ שְׁסוּבֵר הָרֵא"ש דָּאֵי בְּסָתָם סְפִין הַדְּחָה לֹא בְּעֵי דְדִיעְבַּד הוּא וְנִרְאָה
יֹתֵר כַּמ"ש בְּתַחֲלָה וּבַד"ה דווקא דספין כו' וְכִינּוּן דְלֹא אֶפְסָקָא הַלְכָתָא וְאִסוּר תּוֹרָה
עֲבָדִינָן לְחוּמְרָא וּמִיָּהּ הַשּׁוֹחֵט קָאֵמַר דִּיעְבַּד עַכ"ל יֵשׁ לְפָרֵשׁ קִישׁוּר לְשׁוֹן רִש"י ז"ל דְלֹא
תִּימָא בְּסָתָם סְפִין אִירֵי מְדָלָא פִּי בְּכֹן יוֹמָא אִירֵי מְסָתְמָא בְּסָתָם סְפִין אִירֵי וְגַם הַטּוֹחַ
שְׁעָל הַסְפִין פְּגוּם הוּא בְּאִינוּ כֹן יוֹמָא דְבְּרִזָּל מְפָגִים מְעַט טוֹחַ שְׁעָל הַסְפִין וְכַסְבֵּרַת
הַפּוֹסְקִים שְׁסוּבְרִים לְפָרֵשׁ כֹּן בְּדַבְרֵי רֵא"ש ז"ל וְעִינָהּ בַט"ז וְש"ף וּב"ח בְּסִימָן יו"ד וּבַה'
וּמְשַׁמְרַת הַבֵּית יע"ש בְּאוֹרְהָ וְהִנֵּה בֵּין רַב וּבֵין רַבָּה בַב"ח סְבִירָא לְהוּ דַּנְט"ל שְׂרִי אֵלָא
דְלַכְתַּחְלָה מִיָּהָא אִסוּר וּמִש"ה סוּבֵר רַבְקוּלָף וְלֹא לְעִיפּוּבָא אֵלָא לְכַתְחֵלָה וְאֵה"נ דָּאֵי
בְּשָׁלוּ אַח"כ אֵין אוּסַר הַשְּׂאָר וְכְדִי קְלִיפָה חֲשִׁיב לְכַתְחֵלָה דְדְבַר מוֹעֵט הוּא פְּקִלְיַת הַשּׁוּם

וכ"ש רב"ב ח' דמדיח דהנה לכתחלה ומנא אמנא לה דכ"ק הנה לכתחלה ואף בנט"ל קולף דהנה דבר מועט ממ"ש הסמ"ג ונהביאו בס' אשל אברהם בשמעתין פאן ליישב מ"ש הר"מ ו"ל מדיח ואם קלף הר"ז משנבח דבאין פן יומא פליגי רב ורבה בב"ח ואנן קיי"ל דנט"ל שרי עכ"ל ומשמע מפשט לשונו שמ"ש הר"מ ואם קלף הר"ז משנבח אף בסתם ספין איירי ואפ"ה אם קלף הר"ז משנבח והיינו משום דקליפה הוא דבר מועט כקליפת השום ונהנה לכתחלה ולפ"ז אף אנו נאמר דאפשר דכ"ע סבירא להו דנט"ל שרי אלא דרב דאמר קולף דהנה פלכתחלה ולאו הפסד הוא דהנה דבר מועט ורבה בב"ח אמר מדיח דביה"ש צונן או פאינף אוקמתא ולפ"ז הנה לן למיפסק פמאן דמיקל פיון דהוא בשל סופרים דנט"ל שרי ואף לכתחלה ליישרי ולזה כתב דע"כ איסור תורה הנה ומש"ה הלכה פמאן דמתמיר דאי דנט"ל א"כ אמאי אמר השוחט דיעבד ולא לכתחלה ע"ס שיקלפנו דא"נ מישתלי לאו איסורא קאכיל דנט"ל שרי דיעבד וכמ"ש הפוסקים פאן אלא ונדאי דטוח שעל הספין אין נפגם ומש"ה הלכ' פמאן דמתמיר דהנה איסור תורה ויותר נראה לפרש כמ"ש בס' אשל אברהם כה"ג דרב דאמר קולף הוא למצוה מן המנובחר ודיעבד סגי בלא קליפה פלל ולא הדחה ואפשר דסובר רש"י דא"נ צריף כ"ק לכתחלה דנט"ל לכתחלה אסור מ"מ הנה גזירה לגזירה ושרי לכתחלה ע"ס שיקלפנו אח"כ אלא דכבר כתבנו דרש"י סובר דרב סובר נט"ל מן התורה אסור ואין זה מוכרח דאפשר דמדרבנן סובר דאסור ומש"ה לא הנה גזרינן לכתחלה דלמא מישתלי דהנה גזיר' לגזירה וכמ"ש ובי"ד סי' יו"ד אבאר בסתם ספין אי גזרינן לכתחלה ועיין ביש"ש בס' י"א יע"ש: ובד"ה ספין טריפה ששחט בה טריפה משום דיש לפרש ספין של ישראל שהיא טריפה והא דלא פליגי בספין של גוים דהתם שרי לכתחלה ע"ס שיקלפנו דא"נ מישתלי לאו איסורא קעביד דסבירא להו נט"ל שרי וסתם פלי עפוי"ם אין פן יומא משא"כ בספין ישראל די"א דלא אמרינן בישראל סתם פלים אינן פן יומא ועיין בי"ד סי' קכ"ב סעיף ז' יע"ש ובט"ז שם ומש"ה אין תקנה אם לא ע"י הגעלה תחלה ולזה כ' רש"י שאינו פן דאל"כ אמאי פסקינן הלכה בצונן דהא קיי"ל הלכה פרב לעיל היכא שהספין פלע ע"י חמי אור אף שהוא מקונח יפה פולט ע"י חנם ביה"ש וכמ"ש לעיל בפ' שני של רש"י וכמ"ש התב"ש בס' יו"ד בד"ה אמנם יע"ש באורף: ובד"ה והלכתא כו' שהספין קשה הוא אבל לעיל לא פסק מפני שהספין אסורה והבשר רף לבלוע פבר הארכנו בזה דיש לפרש דשאני לעיל שיש טוח בעין על הספין ובשר רף לבלוע או אף באין בעין אסור מפני שבלע הרבה ע"י רתיחת אש ופלט לביה"ש ונה נראה מדכתב שהספין אסורה משמע שגוף הספין ולא משום טוח שעל פניו ועיין בתב"ש בס' יו"ד ד"ה אמנם והבאתיו בסמוך ובתו' ד"ה השוחט בספין של נקרים כו' צ"ל שיודעין כו' דאל"כ אמאי קולף לרב עכ"ל לא הוקשה להם אלא לרב דנט"ל שרי דיעבד ונה הנה דיעבד אבל לרבה בב"ח דאמר מדיח לא קשיא דהנה לכתחלה ונט"ל אסור לכתחלה וכבר בארנו באורף ויש לפרש דברייהם דאי באין פן יומא אף הטוח נפגם אלא פבן יומא ומשום טוח ומש"ה א"ש מאן דאמר מדיח דאל"ה אמאי צריף הדחה דדונחק לומר שהם סוברים דפולט מן הספין ואפ"ה די בהדחה פיון שהם מפרשים בפכ"ה בעיא הדחה אספין וכמ"ש בד"ה והלכתא א"כ ודאי סברא חיצונה היא דאם יש פח להפליט מן הספין כ"ש להבליע בבשר שהוא רף וממ"נ או דאף הדחה א"צ או דלא סגי בהדחה אלא דיראה

לפרש כמ"ש ועיין בע"ז דף ס"ח ע"א בתו' ד"ה אמר רבא הלכתא שי"ל דברייהם עם מ"ש פאן: בא"ד וטעם לפגם דקאמר היינו שאין בני יומן כו' דא"כ קשי' מתני' דהתם כו' עכ"ל ר"ל הא דהתירו רבי משום דסתם פלים אינן בני יומא וסבר נט"ל שרי דייעבד ומתני' הנה אסרה משום דסברה נט"ל אסור וקא דקתני שם בסיפא דף ל"ט ע"ב דבש של גוים שרי וקאמר אי משום עירובא גזן משרי שרי ואי משום גיעולי גוים נט"ל שרי ואמאי אסרו בשמן מעיקרא אלא דשאני שמנונית בדבש דפוגם בו מעיקרא ומש"ה שרי משא"כ בשמן דזילפתן של פלים בכו' יומא נ"ט לשבח בשמן גזרו שאין בן יומא אטו בן יומא ואף דייעבד אסור ואי הנה אמרינן דסתם פלים בן יומא הן ורבי דהתיר שמן אח"כ היינו דבשך בשמן נט"ל א"כ קשיא מתני' דאמאי שמן אסור ודבש מותר ועיין בע"ז דף ל"ו ע"א בתו' בד"ה בשלמ' דלא נחתי לחלק כמו שחילקו הקא ובחדושינו ליי"ד בסי' ק"ג אבאר בעזה"י: ובד"ה אגב דנוקא כו' תדע מדדניקין בסמוך כו' דאגב חורפא דצנון פלט הספין ובלע צנון עכ"ל פבר פתבנו באנרף דר"י בר מאיר סובר דרב אחא ורבינא פליגי מ"ד בחמין קסבר ביה"ש רותח ומ"ד בצונן קסבר ביה"ש צונן ומש"ה בשחט פשירה א"ש ההיא שעמא היתרא דביה"ש רותח אינו אלא לבסוף דע"כ לא פליגי לעיל ואמרינן מ"ד קולף אגב דנוקא דספינא אף דצונן משום בעין שעל הספין אבל לפלוט מן הספין סובר דליכא למ"ד אי ביה"ש צונן שאין הספין פולט שהוא, קשה ומ"ש ראיה מצנון פבר פתבנו שאין ראי' או דהתם בנאסר פולו או בספין נקי מיירי ובנקי מודה הר"י בר מאיר שהספין שהוא קשה אין פולט, אגב דנוקא כ"א בחורפא דנוקא ומה שסימו שפלט הספין ובלע צנון משמע מדברייהם דבספין נקי איירי ובפכ"ה יראה מדברייהם דבספין נקי הנה נ"ט בר נ"ט יע"ש ואולי מלת פלט לאו דנוקא הוא אלא שמנונית בעין שעל הספין דלא הנה נ"ט בר נ"ט יע"ש: ובד"ה ספין טריפה כו' לכ"ע בצונן כו' אסור לחתוף בה רותח עכ"ל מדברי תו' משמע להדיא דאף לשחוט צריף הדחה או בליתא דפרסא בין כל בהמה פשירה ג"כ ומ"ש אח"כ בסמוך אע"פ שמשלוקלה בדם הרבה ר"ל והיה לנו לחוש שיבלע הספין מדם ויפלוט אח"כ בבשר כמו דאסור לחתוף רותח מטעם שבלע הספין מדם ואפי' הדחה לא מהני והא דכתבו הרבה משום דקיי"ל דם משרק שריק בכל מגנזב במליחה וכאן דאסור משום דיש דם הרבה בולע הספין וא"כ לשחוט גמי ותירצו דטרידי סימנים כו' ואפ"ה לדם בעין שעל הספין לא מהני טעם דטרידי ומכ"ש דלא מהני ככ"פ בדם בעין ועיין בי"ד סי' ס"ט וע"א יע"ש ויש עוד לפרש דהוקש' להם אמאי סגי הדחה והא בעי נעיצה יפה בקרקע קשה פיון דמלוקלה בדם הרבה ותשמישו תדיר לא מהני הדחה וכמ"ש אח"כ ד"ה והלכתא ולא נחתי לחלק בכאן אם משרק שריק והיה דכ"ה יתרון דשחט בה פ"א ומש"ה שרי לשחוט ולא בנעיצה מיירי ולר"ת הוא דהנכרחו לפרש ולקמן דיש לחלק בין דם דשריק אבל לפי תירוץ ראשון שם מיירי בשחט בה פ"א ומש"ה לחתוף בה צונן סגי בהדחה ומש"ה פתבו דלשחוט בספין ששחט בה פשירות הרבה ודאי שרי על ידי הדחה ולא צריף נעיצה דשאני סמנין דטרידי ולא כ"כ דם מבעין ומש"ה לא בעי נעיצה כן יש לפרש דברייהם ועיין ביש"ש סימן י"ב פאן בפרקין ובתב"ש בבכ"ש בשמעתין מ"ש בזה ועיין ברא"ש שלא הביא דצריף הדחה לשחוט אח"כ ועיין בי"ד סי' י' יע"ש ובחדושינו שם עוד אבאר

מזה בעזה"י: ובד"ה הלכתא אפי' בצונן כו' דהכי באקראי בעלמא הי' ור"ת פ"י כו' אלמ' קסבר ביה"ש רותם ואפ"ה לא בעי נעיצה עכ"ל.

לכאורה משמע דהאי פסקא דכ"ה א"א לקיים אם לא ביה"ש רותם מדלא מהני הדחה לספין וכאן דאמר דמהני הדחה דפסק הלכתא בצונן משום דביה"ש צונן ולפ"ז ליתא דשמואל בפכ"ה מקמי הך דשמעתין והא התוס' בשמעתין בד"ה ספין טריפה פסקו דאסור לחתונה רותם ואין לומר התם בשחט הרבה פעמים והכא באקראי ומש"ה סגי בהדחה דא"כ אמאי סגי בהדחה והא נעיצה בעי בתדיר וע"כ התם בפ"א אשחט בה לפי סברתם ועיין מהר"מ מלובלין פאן.

והנה י"ל דאיתא להא דכ"ה וספין בולע מבעין ואין מפליט הבלוע מהן ביה"ש כמ"ש הרשב"א בחדושי וכת"ה ומש"ה לחתונה אסור דפולט ולשחוט סגי בהדחה דחנם ביה"ש אין מפליט בלוע ולעולם ביה"ש רותם הוא שפולע מן בעין ספין שהוא קשה וכ"ש כותלי ביה"ש דרפין הן אכל ר"ת שאמר ביה"ש צונן הוקשה להם מכ"ה ואי משום הא לא קושיא הוא על ר"ת ו"ל דהוא ס"ל ביה"ש צונן היינו שאין בו פח אלא עם דוחקא דספינא וכלישנא דאמר דכ"ה ביה"ש פולט היינו חם קצת ופסקו והלכתא אפי' בצונן דכינן דאגב דוחקא דספינא בלע ספין מבעין סגי בהדחה דע"י חם קצת ודוחקא דספינא אין פח להפליט בלוע שבספין וספין של גוים בטוח שעל פניו מיירי וכולעין דופני ביה"ש מבעין וזה פסברת הרשב"א ו"ל בחדושי ולחתונה רותם ודאי אסור דפולט מה שבלע ע"י דוחקא מבעין דהיינו דם בעין ומש"ה סגי לצונן בהדחה וגם פאן פסקו והלכתא בצונן ולא בעי נעיצה דביה"ש צונן הוא משא"כ אי הנה רותם גמור ונדאי דאף לחתונה צונן לא סגי בהדחה וה"ה לשחוט דלא סגי אלא בהגעלה דס"ל אי רותם היינו רותם גמור ומפליט ומבליע כמו כל חמין ואף מן בלוע הוא מפליט ולית ליה אגב דטרידי לעגן שמנונית וכמ"ש: ודע שמ"ש תו' דלא כפירש"י דאפשר קאי הנה נראה לפרש דהא דפי' כן ולא פי' דאספין קאי משום דסביר' ליה דהא דאמר סתם ספין אשחט בה משמע הרבה פעמים וכסתם ספין של שחיטה או דע"כ בשחט בה הרבה פעמים דאל"כ אלא פ"א אמאי אסור לחתונה רותם ואפי' הדחה לא מהני אי אספין קאי ועוד בלא"ה אסור דומיל' דקערה שמלח בה בש"ח דלא מהני הדחה וכמ"ש הפוסקים והרשב"א בחדושי שם בכ"ה ואמאי הא פסקינן פאן דספין טריפה מהני הדחה ולא סובר החילוק שביה"ש לא מפליט הבלוע אבל מבליע בעין אלא אי מבליע ג"כ מפליט דלא פסברת הרשב"א ושאני פאן דהנה באקראי בפ"א ומש"ה אין מבליע וכותלי ביה"ש דרפין מבליע שפיר בפ"א והך דכ"ה ע"ב בספין אשחט בה הרבה פעמים וכמה בהמות זה אחר זה ושפיר מבליע בספין או דכפ"א בולע דבר מועט ואין בו פח לפולט כו' ולפ"ז בעי הדחה אפשר ולא אספין קאי דלא מהני ליה הדחה לספין אלא נעיצה י"פ בקרקע קשה דרגיל להשתמש תדיר וכההיא דע"ז דספין בעי נעיצה: בא"ד וי"ל שאני התם דליכא איסורא אלא משום דם ולא בלע כו' או צונן בלא הדחה או קנוח לאמרי לה דלא בעי הדחה משו' שיש רוב דם על הספין כמו כבדא עכ"ל הנה מ"ש דלא בלע דם דמשך שריק מלת בלע לא יתישב שפיר דהא משום דם בעין שעל פני הספין הוא ונהו להו למימר דלא נדבק כ"כ על פני הספין דדם שריק ומש"ה די בהדחה ולא בנעיצה ואולי שהתוס' סוברי' דנעיצה מהני להפליט מה שבקלפת הספין וזה דעת הפרישה אליבא דרשב"א בי"ד סי' יו"ד והביאו הט"ז והש"ך

דְּבָרָיו יַע"ש ומש"ה סוֹבֵר ר"ת דְּרוֹתָם שְׁבִלַע הַרְבֵּה צָרִיף נְעִיצָה לְהַפְלִיט מִקְלִיפַת הַסְּפִין וְשֹׁאֲנֵי דָם דְּשָׁרִיק וְלֹא בָּלַע הַרְבֵּה ומש"ה לְחַתְּנוֹה צוֹנֵן שָׁרִי בְּהִדְחָה וְלֹא נְעִיצָה.

ומ"ש עוד דְּלַחְתוֹה בְּה צוֹנֵן צָרִיף הִדְחָה אוֹ קְנוּם לְאֶמְרֵי לֵה לֹא בְּעֵי הִדְחָה מִשׁוּם דָּאִי אֲסַפִּין קָאִי כַּמ"ש הַתו' וְדָאִי טַעְמָא דְאֶמְרֵי לֵה לֹא בְּעֵי הִדְחָה אֶלָּא קְנוּם דַּא"א לְהַתִּיר בְּלֹא קְנוּם מִשׁוּם שְׂיִישׁ דָּם בְּעֵינָן עַל פְּנֵי הַסְּפִין מִבְּחוּץ וְכַמ"ש הָרֵא"ש בְּשִׁמְעֵתִין לְאֶמְרֵי לֹא בְּעֵי הִדְחָה אֶלָּא בְּלִיתָא דְּפָרְסָא וְכַמ"ש הַש"ף בְּסִי' י' ס"ק י"ד יַע"ש וּמִיָּהוּ אֵינן זֶה מְוַכְרַח דְּאִיפָּא לְמִימֵר דְּהַתּוֹסְפֵת פְּהָרָן בְּפַכ"ה סְבִירָא לֵהוּ לְאֶמְרֵי לֹא בְּעֵי הִדְחָה וְלֹא בְּלִיתָא דְּפָרְסָא אֶלָּא קְנוּם כֹּל דְּהוּ וְכַמ"ש הַיִּש"ש בְּפַכ"ה בְּסִי' נ"ט יַע"ש וְכֵן נִרְאֶה מְדַסְתָּמוּ דְּבָרֵיהֶם בְּזֶה וּמ"ש שְׂיִישׁ רֹבֵב דָּם עַל הַסְּפִין הוּא טַעַם לְמַה לְחַתְּנוֹה רוֹתָם לֹא מְהַיִּי הִדְחָה דָּאִי דְּבִלַע הַסְּפִין הָא דָּם מְשָׁרֵק שָׁרִיק וְע"ז כְּתָבוּ דְּשֹׁאֲנֵי דָּם בִּיהַ"ש שְׁהוּא הַרְבֵּה מְאוֹד וְדָם בְּעֵינָן וּמִש"ה בָּלַע הַסְּפִין וְצָרִיף הִגְעֵלָה לְחַתְּנוֹה רוֹתָם וְלְצוֹנֵן סְגִי בְּהִדְחָה וְלֹא צָרִיף נְעִיצָה דָּם שָׁרִיק וְנוֹפֵל שְׁפִיר ע"י הִדְחָה וְהִדְחָה בְּעֵי מְפַנֵּי דָּם בְּעֵינָן שְׁעַל הַסְּפִין וְאִי שָׁרִיק הֵינְנוּ שְׁלֵא יִבְלַע אֶבֶל וְדָאִי צָרִיף הִדְחָה מְפַנֵּי דָּם בְּעֵינָן שְׁעַלְיוּ אֶלָּא כַּמ"ש דְּהוּא טַעַם לְרוֹתָם לְמַה צָרִיף הִגְעֵלָה וּמִש"ה בְּחַתְּנוֹה בְּסַפִּין צְלִי אֶצֶל הָאֵשׁ דְּשָׁרִי כְּמִבְּנוֹאֵר בִּי"ד סִי' ע"ו יַעֲנִין שָׁם וְכָאֵן אֲסוּר הֵינְנוּ טַעְמָא מְפַנֵּי רוֹב דָּם בְּעֵינָן וּבּוֹלַע הַסְּפִין מְמַנּוּ וְכִדְכִתִּיבְנָא: גְּמָרָא וְלָמ"ד בְּחַמִּין כּו' דְּהִיתָרָא נְמִי בָּלַע אַמ"ה לְאִימַת קָא בָּלַע לְכִי חִיִּימָא הֵהִיא שְׁעַתָּא הִיתָרָא הֵנָּה עֵינָן בְּרִשְׁבָּ"א דַּה"ה לָמ"ד בְּצוֹנֵן נְמִי קִשְׁיָה דְּהִיתָרָא נְמִי לִיבְעֵי הִדְחָה מִשׁוּם אַמ"ה יַע"ש וְלִשְׁיטַת רִש"י דְּפִי' אֶבֶל אֲבָלִיעַת דָּם לֹא חִיִּישׁ דְּסַפִּין קִשְׁיָה הוּא וְלֹא סוֹבֵר דְּטְרִידי לְמַפְלַט דָּם כְּפִירָא לְכַאוּרָה מְדְּבָרָיו וְדָאִי לָמ"ד בְּצוֹנֵן לֹא דוֹנָקָא סַפִּין טְרִיפָה אֶלָּא ה"ה פְּשִׁירָה וְה"ה לַמ"ש הַתּוֹסְפוֹת בְּד"ה סַפִּין טְרִיפָה דְּמִשְׁמַע דְּבְעֵי הִדְחָה לְסַפִּין פְּשִׁירָה יַע"ש וְכֵן הוּא הָאֵמַת אֶבֶל לְרִשְׁבָּ"א י"ל דְּבִאֲמַת לָמ"ד בְּצוֹנֵן דוֹנָקָא סַפִּין טְרִיפָה וְלֹא סַפִּין פְּשִׁירָה דְּבַתְּחִילַת שְׁחִיטָ' אֵינן נִדְבָק בְּהַ שְׁמִנוּנֵי דַּאמ"ה מְפַנֵּי רוֹב דָּם שְׁעַל הַסְּפִין וְשָׁרִיק הַשְׁמִנוּנֵי עִם הַדָּם וּבְסוּף דְּחִיִּימָא קֶצֶת נִדְבָק הַשְׁמִנוּנֵי וּמִש"ה בְּסַפִּין טְרִיפָה צָרִיף הִדְחָה אוֹ קְנוּם יָפָה דְּהֵינְנוּ בְּלִיתָא דְּפָרְסָא וְלֹא קְנוּם כֹּל דְּהוּ מִשָּׂא"כ בַּאמ"ה דְּהֵהִיא שְׁעַתָּא הִיתָרָא הֵנָּה בְּסוּף שְׁחִיטָה וּבְחִדוּשֵׁינוּ לִי"ד אֶכְתּוּב עוֹד מְזָה בַעֲזָה"י.

וַיֵּשׁ לוֹמֵר ג"כ דְּרִש"י מוֹדָה לְסִבְרַת הַתּוֹסְפוֹת דְּמִשׁוּם דָּם לֹא חִיִּישִׁינָן דְּבִלָּא"ה יֵשׁ הַרְבֵּה דָּם וְלֹא בָּלַע בִּיהַ"ש דְּטְרִידי לְעַנְיָן שְׁלֵא יִבְלַע דָּם וְתַדַּע שְׁהָרִי בְּפַכ"ה דָּף קי"א סַפִּין שְׁשַׁחַט אֲסוּר לְחַתְּנוֹה רוֹתָם פִּירֵשׁ שָׁם רִש"י דְּבִיהַ"ש רוֹתָם וְאִפְ"ה לְשַׁחוּט מוֹתֵר דְּלֹא בָּלַע בִּיהַ"ש דָּם וְהָא דְּפִי' דְּאֲבָלִיעַת דָּם לֹא חִיִּישׁ מִשׁוּם דְּמִשְׁמַע לִיָּה דְּסַפִּין טְרִיפָה לְחַתְּנוֹה בְּה רוֹתָם נְמִי קְמִיירֵי הֶכְשֵׁר סַפִּין דְּהִכָּא וְלִזְזָה כְּתָב כֶּף וְעֵינָן בְּבַעַל הַמְּאוּר מ"ש עַל דְּבָרֵי רִש"י הִלְלוּ.

וּלְפ"ז סוֹבֵר ע"כ שְׁמוּאֵל בִּיהַ"ש רוֹתָם וְהָא כ"ע סְבִירָא לֵהוּ בִּיהַ"ש צוֹנֵן אֶלָּא אֲגַב דוֹחָקָא בּוֹלַע וּמִש"ה לֹא חִיִּישׁ לְדָם וּכְבָר הֶאָרְכְּנוּ לְעִיל בְּדְבָרֵי רִש"י הִלְלוּ וְכָאֵן אֵינן לְהֶאָרִיף: וְדַע דְּהָא דְּפָרִיף וְלִמָּאן דְּאָמַר בְּחַמִּין מְפַנֵּי שְׁבִלַע כּו' וְאִמָּאֵי לֹא קִשְׁיָה לְעִיל לְרַב דְּאָמַר קוֹלָף דְּבִית הַשְׁחִיטָה רוֹתָם מָאֵי אִירָא סַפִּין שְׁל כּוֹתִים שְׁל פְּשִׁירָה נְמִי לְמָאֵי דְּלֹא אֲסִיק אֲדַעְתִּיָּה אִימַת בָּלַע לְכִי חִיִּימָא וְאֵם נְאָמַר כְּסִבְרַת רִש"י י"ל דְּסַפִּין קִשְׁיָה הִיא

לבלוע ע"י חנם ביה"ש ופולט הוא שפיר משום דבלע הרבה ע"י האש בספין של נכרים
א"ש וכמ"ש בפ"ה השני של רש"י וכמ"ש התב"ש בס"י י' יע"ש ומיירי בספין נקי ומש"ה
דוקא בספין נכרים משא"כ בספין טריפה למ"ד בחמין דע"י חנם ביה"ש בולע קשיא
דהיתרא נמי ובפרש"י בד"ה א' ששחט בה כו' שישחוט בלא בדיק' עכ"ל ר"ל שישפח
לבדוק קודם השחיטה ואח"כ יאבד הספין דבספין בדוק פשר דהעמידוהו בחזקת פשרות
וכמו שאבאר לקמן ועיין בי"ד סימן י"ח סעיף י"ד יע"ש משא"כ אם ישתמש בא' חיישינן
שמה פגום הוא ולית ליה חזקת פשרות ומיהו לכתחלה צריך לבדוק אף ספין בדוקה
שמצניעו דפעמים מתקלקל הוא בעמידתו ועוד דכל היכא דאיכא לברורי לא סמכינן
אחזקה וכהיא דריש פסחים עיין בא"ח סימן ח' סעיף י"ט ובמ"א ס"ק י"א יע"ש: ובד"ח
חלבים למפור בשוק עכ"ל ירצה דוקא שמתהוה חלב גופא למפור בשוק אבל מה שנקר
בספין א"צ ספין אחר לחתוך בה בשור פניו דלא מחתך בחלב להדיא ועיין ביש"ש סי'
י"ג בפרקין וברא"ש בשמעתין ובחדושי רשב"א בשמעתין על מ"ש א' ששחט בה:
ובד"ה ואח"כ יחתוך בשור וישפח מלקנח ויחתוך בלא קנוח עכ"ל משמע דבקנוח יפה
דהיינו בלימת דפרסא אז אפטר דבקנוח כל דהו סגי והא דצריך בע"ז נעיצה וליכא
למימר דתשמישו תדיר דהא נמי רגיל לחתוך בה חלבים תדיר אלא דסובר כפי' ר"ת
ד"ה והלכתא דלא בעי נעיצה אלא בגשתמש ע"י האש ומש"ה כתב בקנוח: גמ' לא
ליסחף אינש כפלי עילוי בישורא דדאיב תרפא ובלע בישורא משמע בעוד שלא נצטנן
דבלע בישורא ודיעבד צריך כ"ק והר"מ ז"ל סובר דיעבד ש"ד יע"ש ועיין בי"ד סימן
ס"ד והרשב"א בחדושו פאן כתב דבלע משמע דבולע ולא כהר"מ דמפרש דיעבד ש"ד
ולכתחלה אסור שמה ישפח מלשפשה היטב וכבר כתבנו בתוספות ד"ה והלכתא דלשון
בלע לאו דוקא יע"ש והרי ראיה מדברי הר"מ פאן.

ודע שלפי מ"ש הרשב"א והתוספות בשמעתין ד"ה לא ליסחוף לאחר שנצטנן שרי וקרא
מלא הוא וישמו החלבים על החזות מאי ראי' מקרא דנדאי מדרבנן אסור שמה ישפח
מלשפשה היטב לאחר מכן ואני תמה היאך שרי הא משנה שלימה שנינו צורר בשור
וגבינה שלא יגעו זה בזה ופריה וכי נוגעין מאי הוה ומשני הדחה בעי וחישינן שמה
ישפח ועיין כ"ה ק"ז ע"ב ואפטר דאיכא קרמא ונשפשא הוא שמה נפסק הקרום וכולי
האי לא גזרו ועיין ביש"ש סי' י"ד שכתב דר"מ ז"ל שכתב בפ"ז מהל' מ"א הלכה י"ט
דדיעבד שרי דהוה ס"ס שמה לא יזוב ושמה לא נפסק הקרום יע"ש וה"נ פן אבל חלב
משמע על בשור אסור דשמה ישפח להדיח ושפשוף יפה דלא מהני הדחה כל דהו: ובתוס'
בד"ה וליתקן ליה חזא כו' הא זכור להכשירה ועל הספין ששחט לא פריה עכ"ל מ"ש
הא זכור להכשירה היינו נעיצה לפי שיטתה דרגיל להשתמש תדיר ומ"ש על הספין
ששחט לא פריה ומיהו בתירוץ תנייב נמי הא דמשום דם בעין של הספין שמה ישפח
להדיחו וכמ"ש הר"ן ז"ל בשמעתין וז"ל ולמה ספין מיוחד לשחיטה דהא צריך לבדוקו
קודם שחיטה (וסובר דאם הניחו בדוק ושחט אח"כ ונאבד אסור דשמה נפגם בעמידתו
ולא פרא"ש ומרדכי ועיין ברא"ש ומרדכי ובי"ד סי' י"ח וביש"ש בפרקין סי' י"ג יע"ש)
ותירצו משום דם שעל פניו ולזה כתבו התוספות דמ"מ אמאי לא פריה בקושיותו ולתקן
חזא ואין זה נכו ואפטר דקושיות התוספות באמת הכין הוא דאמאי לא פריה מספין של
שחיטה דאי משום דם שעל פניו הא בלא"ה צריך להדיח הבשר מן הדם ותירצו דרגילין

להצניע ספין של שחיטה אבל הר"ן ז"ל כתב דצריך ספין אחר משום דם שעל פניו אע"ג דצונן הוא וכן הוא שמחתה חלבים אף דסגי בהדח' ובשר בלא"ה צריך להדיח מ"מ חיישינן דחללי' ביה טבחי נחתה ואיפא משום דם או חלב הנה מה שהקשה בלא"ה צריך הדחה על ספין של שחיטה הוא דקשיא ליה ולא על ספין שמחתה חלבים דצריך שפשוף יתירא משא"כ על ספין של שחיטה שפיר קשיא ליה דבהאי הדחה שמדיחו מן דם של עצמו סגי נמי לדם הנדבק בו מן ספין ותי' דזימנין דחלליה בי טבחי ואח"כ נחתה בספין של שחיטה ומה שסיים ואיפא משום דם או חלב האי או חלב לא קאי אמה דסמיה ליה דבלאו ה"ט צריך ספין מיוחד לחלב דצריך שפשוף גדול לחלב ואילו לדם בהדחה בעלמא סגי וכמ"ש לעיל אהא דרבה בב"ח אמר מדיח וכתב הר"ן והא בלא"ה צריך הדחה ותי' דאילו משום דם בהדחה בעלמא סגי כו' יע"ש והתוספות מצינו בתירוץ של הר"ן לכו הנקשה להם שפיר מספין של שחיטה כו': (דף ט' ע"א) גמרא אידי דמשמשא ידא דטבחי מפחת כו' כתבנו לעיל דחיישינן שמא נפחת הקרום ולא נדאי הוא יע"ש ומשום הכי ניחא מה שכתבו התוספות דצונן שרי ומקרא מלא הוא יע"ש: ע"ש ואידך הני שכיחן ופירש"י ז"ל תפילין וציצית וברכת חתנים.

אף דכתב שחיטה ומילה מצוין יותר מ"מ כתב הר"ן ז"ל בכתב שיטות דהכי אין מצוין לת"ח כי ממנין אנשים ידועים על השחיטה וכי מילה וכתב ומש"ה צריך הת"ח להרגיל עצמו בהן משא"כ תפילין וציצית וברכת חתנים שכל אדם רגיל בהן ולכך לא חשיב להו אבל התוספות פירשו בע"א דהני שכיחן למצוא אצל בר חבו וכן ציצית אצל התגר וברכת חתנים ומצאו כמה אנשים שישודעים ברכת חתנים ועיין ברא"ש פאן מ"ש מזה יע"ש: ואלו הן הלכות שחיטה שהיה דרסה חלדה הגרמה ועיקור אף דהגרמה מינכר הוא מ"מ חיישינן דלמא פעם לא יהיה בית השחיטה לפנינו ואתי למיכל משחיטתו ולכך אסור לאכול משחיטתו: ומעין דשהי נדרים ולא ידע עכ"ל הטורי זקב בסי' ט"ז ס"ק י"ג כתב דאחר שחיטת הנולד ידע דלא גמיר מותר לשחוט האם אחריו דרוב מעשיו מקולקלים כמו בחש"ו והא דאמר זמנין קאי על ולא ידע עכ"ל ולא ידענא היאך יאמר זאת שהרי הר"מ ז"ל בפ"ד מה"ש הלכה א' כתב ישראל שאינו יודע ה"ש אסור לאכול משחיטתו והר"ז קרובה לספק נבילה וכתב הכ"מ דכתב קרוב לספק נבילה דלא נולד בה שום דבר ושחיטתו כמ"פ שפיר אלא דחיישינן שמא פ"א ישקה ולא ידע שאסור לעשות כן ומאכילה לנו ומפני כך כתב קרוב לספק נבילה עכ"ל הנה רואה להר"מ ז"ל אין דומה שחיטת ידע דלא גמיר לחש"ו דהתם נדאי נבילה ולוקה ארבעי האוכלו כמו שאמר בכיפוי הדם דף פ"ח ע"א מחייב היה ר"מ על שחיטתו משום נבילה ומש"ה מותר לשחוט אחריהם האם או הבת ובנידע דלא גמיר אפי' ספק נבילה לא הנה אלא קרוב לספק נבילה ואף אם נאמר דהר"מ שכתב קרוב לספק נבילה מייירי בשחט כמה פעמים שפיר וכפשט דברי הכ"מ שם ומ"ש בהלכה ב' אפילו שחט הרבה פעמים שפיר ברישא נמי מייירי בהכי והט"ז מייירי בלא ראינו ששחט כמה פעמים שפיר הא ליתא דא"כ מה הנקשה לו מלישנא הגמרא דאמר זימנין דשהי נדרים והא הכי מייירי ששחט ב' וג' פעמים שפיר כדמסיק בסמוך ושייך שפיר זימנין דלאו נדאי נבילה אלא קרוב לספק נבילה.

גם מ"ש הט"ז דזימנין קאי על לא ידע המזכר בגמרא ואינו יודע דמ"מ איך שייך לשון זימנין פשיטא כיון שאין יודע ה"ש תמיד אינו יודע אם אסור לעשות כן וכפירש"י והכ"מ

בפ"ד מה"ש דאינו יודע אם אסור לעשות כן ועל זה לא שינוי זימנין ולמ"ש הרשב"א בחדושי דלא ידע ר"ל אף אם שואלין אותו אח"כ ומשיב ששחט כהוגן אמרינן מלתא דלא רמיא עלה דאינש לאו אדעתיה וכמו שאבאר לקמן א"ש לשון זימנין דלא ידע כו' ר"ל דלאו אדעתיה ומ"מ לפירוש רש"י אי אפשר לפרש כן ובי"ד סי' פ"ז אכתוב מזה בעזה"י יע"ש: וברש"י ד"ה ולא ידע אינו יודע שאסור לעשות כן ומאכילה לנו כ' הרשב"א מלשון זה משמע דאם שואלין אותו ואמר ברי לי שלא דרסתי כו' שמוטר וכן אמרו בשם הצרפתים ז"ל ואינו מחנור דכל מלתא דלא רמיא עלה דאינש לאו אדעתיה יע"ש: ובתו' ד"ה פוליהו תנינא כו' אפי' עוף כו' עכ"ל עיין במהר"מ מלובלין דהא דקונשיא מפרק פיסוי הדם ולא ממתני' דפרק ב' דהתם איירי בגשמטה הגרגרת באמצע ר"ל דאפשר לפרש כן אבל אפשר לפרש ג"כ שנועקר ממקום חבורו בלחי דלר"ע טריפה היינו שאין שחיטה מועלת בו ואפילו הכי לא היה אלא טריפה כמו חלדה דקתני התם או שהוליד תחת השני ואפ"ה פליג ר"ע ואמר דטריפה הוא ה"ה בעיקור מצינו לומר דפליגי לר"ע כ"ז שלא שחטה כשירה וכי שחטה אח"כ הנה טריפה ולבסוף הודה לר' ישכב דהנה נבילה אלא דא"כ לא הנה פריה שם בדף ל"ב ממתני' דאלו טריפות דהתם בפסוקת הגרגרת באמצע איירי ושחטה ומש"ה לא הנה אלא טריפה משא"כ עיקור דמתני' דר' ישכב ור"ע מיירי שנועקר ממקום חבורו בלחי ואפשר דפריה דכ"ש הוא דאם נפסק באמצע דהנה טריפה אפ"ה לא היה נבילה לאחר שחיטה כ"ש שנועקר ממקום חבורו בלחי דלא הנה טריפה כ"ש דלא הנה נבילה לאחר שחיטה.

ושם במקומו אבאר ומ"ש מהר"מ מלובלין דמהאי ברייתא דמייתי לקמן דף י' ע"ב בעוף מיירי כו' הו' ברייתא מביאו ג"כ לקמן דף כ"ח ע"א וקאמר שם דבעוף מיירי והא דמוכרח שם לפרש דאיירי בגשמט ממקום חבורו בלחי וכפ"י ה"ג משום דאילו לפירוש"י ז"ל פשיטא ומאי קמ"ל אם שחט הנושט ואח"כ נשט הגרגרת דכשר והוא פבר נגמר השחיטה בעוף בסימן א' וה"ה גמי להיפך דנשט הגרגרת ואח"כ שחט הנושט דטריפה דכל טריפות שמו חז"ל בבהמה פנגדון בעוף דטריפה אלא מיירי בגשמט מלחי וקמ"ל אף דלא מטרפא בכך אפ"ה אם נשט הגרגרת ואח"כ שחט הנושט אף דעוף די בסימן א' אפ"ה פסולה דהכי אגמרי' רחמנא למשה בשעת שחיטה צריה שיהיו ב' סימנים חיבורי בלחי.

ולפרש"י בהא דשחט הנושט ונשחטה הגרגרת דכשירה אפשר דאשמעינן דאין עיקור בסימן שני פוסל בעוף או במיעוט בתרא בסימן ראשון ואפשר דאף בעיקור דספין פגומה לא מיפסל ועיין בי"ד סי' כ"ד ובפר"ח ס"ק ל"א ועיין בסי' כ"ג ס"ק ט"ו ועיין בפר"ח בסי' כ"ד בס"ק ל"ב דגם לבה"ג הנה טריפה אלא שאם שחט אח"כ הנה ג"כ נבילה.

ואיני יודע דקושית התו' דלא שינוי להזכיר פאן דין דעיקור לענין טבח שאין יודע ה"ש דנועקר הסי' ממקום חבורו הנה טריפה בלא"ה ואף שיודע דבסי' שמוט אסור מ"מ אסור מטעם טריפה וא"כ הנה לומר כל שאין יודע הלכות טריפות ואי יודע שהסימן השמוט טריפה אף שאין יודע שהסימן השמוט נבילה מותר לאכול משחיטתו ואהא כתבו דטריפה לא הנה אלא דלא שינוי ביה הלכות שחיטה לחוד ובי"ד סי' כ"ד אבאר מזה באורו מה שיש לעיין בזה יעוין שם: גמ' במתנייתא תנא נבילה ומטמא במשא כן פסק הר"מ ז"ל

בהלכות שחיטה פ"א הי"ב דהנה נבילה ונדאית וכמ"ש הכ"מ שם דמסתבר טעמין דכל שלא בדיק בסימנים מוקמינן לה אחזקה קמייטא וממילא הנה נבילה ויש לראות ולשים לב במה שפעם אמרו ז"ל דהנה נבילה ונדאית כמו הכא דמוקמינן אחזקה ואלו בספק בשחיטה פסק הר"מ ז"ל בפ"ג מהל' שחיטה הלכה י"ח דהנה ספק נבילה וה"ה אם נמצא הספין פגום הנה ספק נבילה כמ"ש בפ"א מהל' אלו הלכה כ"ד דאם בדיק הספין ונמצאת פגומ' הר"ז ספק נבילה ועיין בכ"מ שם.

ואמאי לא אמרינן בכל הני דהנה נבילה ונדאית דאוקמינן אחזקה קמייטא והנה גם בנאבד הספין פסקו הטור בסי' י"ח והש"ע והר"מ בפ"א הלכה כ"ד וכ"ה דכשר ואמאי לא נימא דהנה ספק נבילה דנהי דספין אית ליה חזקת פשרות שנבדק מקודם הא אית חזקה לבהמה דבהמה בחי' בחזקת איסור שאינו זבוח ולכל הפחות הנה ספק נבילה ובזה יש לנו לומר דחזקת הספין לא איתרע כלל וחזקת הבהמה איתרע שהרי שחיטה לפניה ומ"ה מכשירין בנאבד הספין ובנמצא הספין פגום אית לן לומר דלא הנה אלא ספק נבילה משום דהספין הנה לו חזקה דמעיקרא שהיה בדיק והשתא הוא דאיתרע וחזקה דמעיקרא טובה יותר מחזקה דהשתא כמו בכל מקום דאזלינן בתריה ר"ל בטר חזקה דמעיקרא ולא בטר חזקה דהשתא וכמו שאבאר לקמן באור' דף י"א גבי מנא הא מלתא יע"ש ואף דבהמה בחי' בחזקת איסור שאין זבוח עומדת והנה תרתי במקום חדא חזקה דבהמה וחזקה דספין והשתא י"ל דחזקה דבהמה נמי איתרע ונדמיה חזקה דבהמה לחזקה דספין והנה ספק וכדכתיבנא אלא דבספק שיה או דרס אמאי לא אמרינן דאוקמי' אחזקה קמייטא והנה ודאי נבילה כיון דליכא אחרת פנגדה ואי משום דאיתרע קצת דהרי שחיטה לפניה מה בכך ודומה ללא בדיק בסימנים דהנה ודאי נבילה ודחוק לחלק דהתם לא ידעינן אי נשחטו הסימנים רובן מ"מ מה בכך.

והנה ודאי רוב מצוין אצל שחיטה מן מחזין הו ואין קלקולי שחיטה יוצאין מתחת ידם ומש"ה מצא גדיין ותרגולי שחיטין פשרין הם ולא חיישינן שמה איבע בהם פסול שהי' או דרסה דחזקה על בן דעת שלא יארע לו פסול בשחיטה ומש"ה מוסרין למומר לתאבון ספין בדוק לשחוט ולא חיישינן שמה יארע לו באונס פסול ולא יגיד דחזקה על בן דעת שאין קלקולי שחיטה יוצאין מתחת ידו וכמ"ש הרשב"א והר"ן ושאר פוסקים ומש"ה באירע לו ספק בשחיטה ספק שיה או דרס הנה ספיקא דרוב שוחטין פהוגן ומיעוטה הוא דהנה וסמוך מיעוטה לחזקה דבהמה בחי' והנה ליה פלגא ופלגא לרבנן דר"מ ועיין בפרק פסוי הדם דף פ"ח ובתו' שם ומש"ה הנה ספק נבילה ולא ודאי ואי קשיא בישראל מומר אמאי שרי שמה יארע לו פסול שהיה באונס ולא יגיד ואי דרוב אין קלקולי שחיטה יוצא מתחת ידו מ"מ סמוך מיעוט לחזקה י"ל דהתם כל שלא נודע הספק אין לנו להחזיק לספק הנה ולא נצטרך לומר דהנה מיעוטה דמיעוטה.

ועיין בתו' שבוועו' כ"ד ע"א שכתבו לריב"א איסור עשה דשאינו זבוח הנה שפיר חזקה ויתו' שמיאנו בזה הנה חזקה מחזקה לחזקה. וכן בנמצא גרגרת שמוטה בעורף ואין דוע אם קודם שחיטת הנושט או אח"כ הנה ספק נבילה משום דאיכא רובא דרוב בהמות אין הגרגרת שלחן פסוקה ומיעוטה הוא דהנה טריפה וסמוך מיעוטה לחזקה והו"ל פלגא ופלגא ומש"ה הנה ספיקא אף לרבנן דר"מ דלא חיישו למיעוטה היינו היכא דליכ' חזקה

עם המיעוט אבל היכא דאיכא חזקה עם המיעוט אמרינו סמוך מיעוטא לחזקה והנה ליה פלגא ופלגא לרבנן ולר"מ אפשר דאתרע רבא לגמרי או ספיקא הנה וכמו שצ"ב לרבא לרבנן י"א באר"ה מנה בעזה"י.

אלא דלענין לא בדיק בסימנים אמרינו נמי דרוב שוחטין מסתמא שוחטין שחיטה ראוי' ושוחטין רוב אלא דמ"מ כי אמרינו אזלינן בתי רבא ה"מ רבא ומיעוטא דשוין הו דתליא במעשה או דלא תליא במעשה אבל רבא דתליא במעשה ומיעוטא לא תליא במעשה לא אזלינן בתי רבא כי הו דבכורות דף כ' וכדמסיק רבינא שם וה"נ דרבא תלי במעשה שוחטין רוב ומיעוט הוא לא תלי במעשה שמה הניח ולא שחט רוב ומש"ה הנה נבילה וכן למדתי מתוך דברי הרשב"א בחדושי פאן ביה דלא בדיק בסימנים ומשא"כ בכל ספק בשחיטה דלא הנה אלא ספק כמ"ש ומהא דישאל מומר דמוסרין לו לשחוט בספין בדיק ולא חיישינן שמה לא שחט רוב הסימנים דנהי דרוב מצוין אצל שחיטה מומחין הנה ולא מצרפינן המיעוט לחזקה דבהמה בחי' כמ"ש הרא"ש לקמן דהנה מיעוטא דמיעוטא מ"מ להא דלא שחט רוב הסימנים ע"כ מיעוט המצוי הוא מדנהה נבילה ונדאית וא"כ אמאי לא חיישינן לכו פבר כתב, הרשב"א בחדושי ובת"ה דכיון דלא שביק היתרא ואכיל איסורא מסתמא רואה אי לא שחט רוב חוזר ושוחט קודם שיעור שהי והבי"א בס"י ג' גבי שחיטת מומר יע"ש.

אלא דקשיא לי בהא דישאל מומר לתאבון דבודק ספין ונותן לו ולא חיישינן שמה שחט רוב, סימנים כמ"ש הרשב"א בחדושי דף ד' ע"ב בד"ה וישאל כו' דקשיא לרבינו סומכין עליו ולומר שאין קלקולי שחיטה יוצא מתחת ידו ואם לא שחט, רוב חוזר ושוחט קודם שיעור שהי וכבר אמרו שאין מניח ההיתר ואוכל איסור וכה"ג כ' הב"י משמו מדבריו שבת"ה וא"כ לדין דפסקינן בס"י כ"ג דשיעור שהי אפילו מועט מאוד פוסל לדין ומכ"ש בעוף די"א דמדינא פוסל שיעור מועט וא"כ אמאי מותר בישאל מומר לתאבון ורמ"א לא הגיה שם פלל בס"י ב' ואמאי לא חיישינן שמה לא שחט רוב ואי דחוזר וגומר מה בכך הא הנה שהי ובשלמא מדינא דגמרא דשיעור שהי הוא זמן מרובה א"ש כמ"ש הרשב"א בחדושי דאם לא שחט רוב סימנים חוזר וגו' קודם שיעור שהי משא"כ לדין דאין שיעור לשהי' ומכ"ש בעוף אמאי מכשירין בשחיטת מומר ונראה לי משום דאמרי' כל שוחט מסתמא רואה ושוחט שפי' הרוב בבירור ועד שלא ידע בבירור שהוא הרוב אין זו ומסלק ידו מן השחיטה ומ"ה שרי דלא שביק היתרא ואכיל איסורא.

ולפ"ז מ"ה בלא בדיק הסימנים לאחר שחיטה הנה נבילה פנין דלא ידע אם נשחטו רובן או לא הנה נבילה ואין צ"ל דרוב שוחטין שחיטה ראוי' ושוחטין רוב אלא כל שוחט מסתמא אינו זו ומסלק ידו עד שידע בבירור שנשחטו רוב משא"כ בלא בדיק בסימנים כו' ולא ידע נדאי דהנה נבילה ונדאית: שוב ראיתי בתב"ש סי' ב' סעיף ה' שהרגיש במה שכתבנו דלדין שיעור שהיה מועט הוא וכתב דמ"מ לא הנה אלא מדרבנן ועוד דמסתמא שוחט הקנה תחלה יע"ש הנה מ"ש דמ"מ לא הנה אלא מדרבנן יש לעיין בזה משמע מדבריו דספק דרבנן להקל ואמאי הא איתחזק איסור דבהמה בחי' בחזקת איסור עומדת ולא אמרינו כה"ג ספק דרבנן להקל פמבואר ביורה דעה סימן ק"י דלא אמרינו ספק דרבנן להקל אלא היכא דלא איתחזק איסורא יע"ש בש"ף ובחדושינו ל"ד אבאר מנה

ובתוס' ד"ה נאסורה באכילה משום דרוב פעמים שוחט שפיר ושריא מן התורה מש"ה לא התמירו לעשות נביל' פנונתם מבואר דמ"ט דמ"ד דלא הנה נבילה דבהמה בחייה בתזקת איסור שאין זבוח וממילא הנה נבילה אלא דרוב פעמים שוחט רוב סימנין ומדרבנן הוא דסמוך מיעוטא לתזקה כו' ומש"ה לא התמירו לעשות נבילה וא"כ משמע מדברי תו' דכאן דסמוך מיעוטא לא הנה אלא לר"מ ולא לרבנן וההיא דריש האשה ביבמות קי"ט אף במסקנא כר"מ אתיא יע"ש וכבר יש מחלוקת בין הפי' בזה לרבנן במיעוט בתזקה אי הנה ספק או לאו ואין מוכרח והמבין יבין ולקמן י"א ע"ב אבאר ולפי זה לרבנא בבכורות דמסיק פי' אולינו בתר רבא היכא דלא תלי במעשה וכאן המיעוט לא תלוי במעשה ורבא תלי במעשה והנה לן למיזל בתר מיעוטא או ספיקא מיהא הנה ומן התורה אסורה אלא דר"א אפשר פרבא, דבכורות ס"ל דלר"מ הוא דחגיג למיעוטא אבל לרבנן אף ברבא דתלי במעשה ומיעוט דלא תלי במעשה הולכין בתר רבא יע"ש ומש"ה יש לנו לומר דהר"מ ז"ל בפ"א מהל' שחיטה פסק דנבילה ומטמא במשא משום דהלכה כבתראי מאבני רבא ואילך הנה הלכה פרבנא דרבא דתלי במעשה אין הולכין אחריו ומש"ה הנה נודאי נבילה דאולינו תו' בתר תזקה דבהמה בחי' בתזקת איסור עומדת ומטמאה במשא שפיר כמ"ש פאן ודע דהרשב"א בחדושי פתב פאן ונ"ל דרוב פעמים שוחט שפיר אבל ברבא דתלי במעשה ומיעוט דלא תלי במעשה לא אולינו בתר רבא ומש"ה אוקמיה רבנן בתזקה הראשונה יע"ש משמע לכאורה מדברי דכתוס' ס"ל דמן התורה שריא אלא מדרבנן אסורה דהא דלא אולינו בתר רבא דתלי במעשה אפשר מדרבנן הוא ולא מן התורה וזה שכתב מ"ה אוקמיה רבנן אחזקתה דמשמע דמדרבנן אסורה ולא מן התורה וגם דאי טעמא דלא מוקמינן אחזקת טומא' דלא הנה בתזקת טומאה מעיקרא לא הל"ל משום דרוב פעמים שוחט שפיר ולאיה צורך פתב כף אלא נראה כמ"ש דמש"ה לא התמירו לעשות נבילה ולא ספק נבילה דמן התורה שריא: הו' אמת אם נאמר כמ"ש בדברי רשב"א פאן דרבא דתלי במעשה מדרבנן הוא דאין הולכין אחריה ומן התורה שרי' אף דתלי במעשה יש לראות בנה דפסקינן בי"ד סימן שי"ו סעיף א' דהלוקח בהמה מן הנכרי הר"ז ספק בכור אפי' אמר העכו"ם מסל"ת שבכרה לא מהני ואמאי נהי דאין עכו"ם מסל"ת מן התורה אלא בעדות, אשה ולא בשאר איסורין מ"מ מדרבנן עכו"ם מסל"ת אף בשאר איסורין ועיין בפ"ה שם וא"כ פיון דמ"ה הולכין בתר רבא דתלי במעשה ומדרבנן אין הולכין ואמאי לא מהימן עכו"ם מסל"ת בדבר דרבנן ואין לומר דסמוך מיעוטא לתזקה דלא ילדה וכמ"ש התו' בבכורות שם ע"ב ולפי דבריהם במסקנא ה"נ דגם רבנן מודו דחגיגינן למיעוטא עם תזקה וכמו שאבאר לקמן בזה באורך מכל מקום לא הנה אלא מדרבנן ולהתמיר הוא דאמרינן סמוך מיעוטא לתזקה ולא להקל ועיין בחולין לקמן דף פ"ז ע"ב בתו' יע"ש היטב וא"כ אמאי אינו נאמן במסיח לפי תומו ואם היינו אומרים דאף באיסור דרבנן אינו נאמן מסל"ת בשאר איסורין הנה א"ש משא"כ לפוסקים דנאמן אף בשאר איסורין דרבנן קשה ועיין י"ד סי' צ"ח ובש"ה ס"ק ב' יע"ש ובפר"ח סי' ס"ט שהאריה בזה ולפי שאין פאן מקומו אמרתי לקצר ולקמן בדף י"א ע"ב אבאר בזה באורך בעזה"י: אמר ליה אין חוששין שמה במקום נקב כו' והיינו דסומכין ארבא דרוב בהמות פשרות הן ומש"ה מוקמינן לי' אחזקה ואף דאיתרע השתא וכן באינקה ריאה היכא דמשמשא נדא דטבחא תלינן משום

תזקה וילקמן אבאר אי ונוקא היכא שהיתר שכית יותר מאיסור או אף בשוין אכל באיסור שכית טפי לאו.

ועיין תב"ש סי' כ"ט ול"א ופר"ח סי' כ"ט ונש"ך סי' נ' ובתשובת מוהרמ"מ סימן ס"ו ובש"ד סי' פ"ז ובר"ן פ"ק מ"ש בשם רבינו יונה וילקמן דף יו"ד ע"א אבאר עוד בספק השקול ואיכא תזקת היתר אי מוקמינן הדבר על תזקה פהאי גוונא או לאו יע"ש באורח מזה: (ע"ב) גמרא א"ל אב"י ולא שאני בין ספק איסורא לסכנתא והא אילו ספק טומאה ברה"ר ספיקו טהור כו' אמר ליה התם הלכתא גמירי לה מסוטה עכ"ל יש לראות וכי רבא לא ס"ל דאזלינן בכל מקום בטר תזקה דהא יליף לה לקמן מקראי או מהל"מ וגם אב"י דמדמי ספק איסור לספק טומאה ברשות הרבים ולא לספק טומאה ברה"י דספיקו טמא אלמא לא אזלינן בטר תזקה ומגלן דמדמינן לרה"ר אימא דילפינן מרה"י ולא מהני תזקה בספק איסורא ועוד דמ"מ ליהוי בספק טומאה דברה"ר טהור וברה"י גלי לן קרא דלא מהני תזקה וכמ"ש התו' ד"ה התם הלכתא גמירי מסוטה ה"ה בספק איסורא נימא הכי דברה"ר מותר וברה"י אסור אם מדמינן איסור לטומאה והיה נראה לפרש דרבא דאמר מ"ש ספק איסורא כו' מדרבנן קאמר לה דנהי דמן התורה אזלינן בטר תזקה או מקרא דנהסגיר את הבית או מהל"מ כמו שיתבאר לקמן א"ה י"א ע"א מ"מ מדרבנן ראוי להחמיר וכמו דחייש ר"מ למיעוטא מדרבנן ואין הולכין אחר רבא כמו שאבאר לקמן גבי ר"מ חייש למיעוטא ה"ה וכ"ש דראוי לחוש מדרבנן שלא לילך אחר תזקה דרבא ותזקה רבא עדיף ורבא אפטר דסובר כר"מ בהא דחייש למיעוטא מדרבנן ומש"ה אמר רבא מ"ש ספק סכנתא מאיסורא דהא בצפור המנער בתאנה ומים מגולים לא אזלינן בטר תזקה והיינו מדרבנן ה"ה באיסורא נמי ראוי להחמיר מדרבנן ולא לילך בטר תזקה ואב"י מהדר ליה דהא ע"כ שאני סכנה מאיסורא דהא בטומאה ברה"ר אזלינן להקל מטעם תזקה ואף מדרבנן א"צ טבילה ואילו ספק מים מגולים אסורים והא דברה"י ספיקו טמא היינו דגזירת הפתוב הוא דברה"י לא מהני תזקה בטומאה.

ומיהו בשאר איסורין אזלינן בטר תזקה בין ברה"ר ובין ברה"י מקרא דנהסגיר או מהל"מ וסתם נאמרה הלכתא בין ברה"ר ובין ברה"י ומפל הלין נשמע דהולכין בטר תזקה ואין לנו להחמיר אף מדרבנן ורבא שני ליה התם לאו משום דמוקמינן לי אחתה ברה"ר דספק טהור אלא הלכתא גמירי מסוטה כפי' דהכי אגמרי' רחמנא למשה ספק טומאה ברה"י טמא וברה"ר טהור ואי קשי' מ"מ מדרבנן הנה למיזל לחומרא י"ל פיון דהתירה התורה בפירוש ברה"ר אין פח ביד חכמים לגזור כמ"ש הט"ז בי"ד סי' קי"ז דהיכא שמפירש היתר מן התורה א פח ביד חכמים לגזור וזהו אמרם ב"ד מפין ועונשין ולא לעבוק על ד"ת יע"ש וה"נ פן דהל"מ הנה כמפירש מ"ה ועיין מ"ל בהל' דבר הגלמוד בי"ג מדות והל"מ הנה דין תורה ממש ומש"ה לא מחמירין והולכין אחר תזקה אף מדרבנן משא"כ בשאר איסורין אית לן להחמיר מדרבנן וכמ"ש ואף דהא דילפינן תזקה מקרא דנהסגיר את הבית מפל מקום לא הנה בשאר איסורין היתר כפי' אלא דיליף במ"מ מיניה ויש פח ביד חכמים לגזור כה"גואף אי מהל"מ מ"מ לא נאמרה על דבר פרטי ונדוקא פי הדין דאו מכור לנכרי או בחלב יעשה לכל מלאכה אין פח ביד חכמים לגזור מדע דהא לר"מ מ"ה הולכין בטר רבא ומדרבנן חייש כמ"ש התוס' בדף י"ב ע"ב גבי פסח וקדשים מא"ל ד"ה פסח כו' והיאך רשאין לעקור דבר מה"ת אלא דלא נאמר על

דָּבָר פְּרָטִי בְּפִי רִשְׁאֵינָה לְהַחְמִיר וְהַ"נ פֶּן וּמַשׁ"ה פְּרִיָּה לִיָּה רַבָּא דְּמַדְרַבְּנֵן הֵנּוּ לְהַחְמִיר
בְּחֻזְקָה: אוֹ יֵאמֵר דְּהִכִּי מְשַׁנֵּי לִיָּה הִלְכְּתָא גְּמִירִי מְסוּטָה וְע"כ אִף הִיכָא דְּלִיכָא חֻזְקָה
וּכְמ"ש הַתּוֹסֵף ד"ה הֵתָם הִלְכְּתָא פְּתַב פְּתַהִיא דְּמִקְנָה שְׁנַמְדַּד וְנִמְצָא כּו' דְּאִי הִיכָא דְּאִיכָא
חֻזְקָה לְמָה לִי הַל"מ הָא מְקַרָּא דְּנַהֲסָגִיר נְפִיק לְקַמְן אֱלָא ע"כ אִף דְּלִיכָא חֻזְקָה וְכִינּוּ שְׁכּוֹן
גְּזִירַת הַפְּתוּב הוּא דְּסַפְק טְנֻמָּאָה בְּרַה"ר טְהוֹר לֹא מְטַעַם חֻזְקָה וּמַשׁ"ה לֹא הִחְמִירוּ חֻכְמִים
אֲבָל בְּחֻזְקָה אִית לָן לְהַחְמִיר מְדַרְבְּנֵן לַר"מ דְּחִינֵישׁ לְמִיעוּטָא וּכ"ש חֻזְקָה דְּרַבְּנָא וְחֻזְקָה
רַבְּנָא עֲדִיף וְאִם שְׂיֵישׁ לֹמַר בְּרַבְּנָא אֲמַרִּינוּ דְּחִינֵישׁ לְמִיעוּטָא וְלֹא בְּחֻזְקָה מ"מ כְּפִי
הַנְּרָאָה דְּמַכ"ש חֻזְקָה אֱלָא דְּמַדְבְּרִי רַש"י ד"ה הִלְכְּתָא גְּמִירִי דְּבַרְה"י טְמָא וְכָל סַפְק
אִיסוּרָא נְמִי לְחַוְמָרָא בְּעֵינָא לְמִיזַל קָשָׁה דְּמִשְׁמַע דְּרַבָּא אֲקָשִׁי לִיָּה לְאַבְיֵי דְּסַפְק אִיסוּרָא
מַרְה"י הֵנּוּ לָן לְמִילָף דְּלֹא נִיזַל בְּתַר חֻזְקָה וּכְמ"ש לְקַמְן בְּפִירוּשׁוֹ וּמַאי קוּשְׁיָא וְהָא וְדָאִי
דְּבָא זָאב וְנִטְל בְּנֵי מַעִים מְטַעַם רַבְּנָא הוּא דְּמַכְשָׁרִינוּ דְּרֹב פְּשִׁירוֹת הֵן וְלֹא מְטַעַם חֻזְקָה
וּמַאי רַאֲיָה מְסוּטָה דְּלֹא הֵנּוּ אֱלָא חֻזְקָה שְׁהִיְתָה מוֹתֵרַת לְבַעֲלָה בְּשַׁעָה שְׁנַשְׁאָה.

וְאוּלַי הֵתָם נְמִי רַבְּנָא אִיכָא דְּרֹב יִשְׂרָאֵל פְּשִׁירִים אִינּוּ מְזֻנִים וְעֵינּוּ מ"ש לְקַמְן בְּהָא
דְּאֲתֵיָא מִמְּבַה אָבִיו וְאִמּוֹ וְעֵינּוּ בְּכַר"ח י"ד ס' ק"י דְּמַדְרַבְּנֵן רַאֲוִי לְהַחְמִיר בְּחֻזְקָה וּלְקַמְן
אֲבָרָא: שׁוּב רַאֲיֵתִי בְּמַהֲרָשׁ"א לְקַמְן דָּף י"א ע"ב אֵהָא דְּאֲמַרִּינוּ דְּלִמָּא בְּמַקּוּם נִקְב
קָשְׁחִיט אֱלָא הִיכָא דְּלֹא אֲפָשָׁר כּו' שְׁהַקְשָׁה רַב אֲשִׁי דְּמַסִּיק דְּיִלִּיף מְשַׁחֲחִיטָה לְמָה לִיָּה
לְהַקְשׁוֹת לְעֵיל מְצַלּוּחִית וְאִמַּאי לֹא הַקְשָׁה, בְּפִשְׁטוּת דְּכִמּוֹ דְּלֹא חִינֵישׁ שְׁמָא בְּמַקּוּם
נִקְב שְׁחִיט דְּאֲזַלִּינוּ בְּתַר רַבְּנָא ה"ה דְּלֹא נִיחּוּשׁ שְׁמָא בְּמַקּוּם נִקְב וְתִירֵץ דְּלְעֵיל
לַר"מ מִיְבַעֲיָא לִיָּה דְּחִינֵישׁ הִיכָא דְּאֲפָשָׁר וּמִלְתָּא דְּזָאב אֲפָשָׁר מִקְרִי עַכ"ל וְרַצָּה לֹמַר
אִף שְׁבָא זָאב וְנִטְל אִסוּר דְּצָרִיף לְבִדּוּק אַחַר י"ח טְרִיפּוֹת מְדַרְבְּנֵן וְאִם לֹא בְּדַק וְנִאָבְדוּ
אִסוּר הָרִי שְׁהַרְגִישׁ בְּמ"ש אֱלָא דַּא"כ מַאי מְשַׁנֵּי לִיָּה מְצַלּוּחִית וְהָא וְדָאִי לַר"מ לֹא אֲכַלִּינוּ
אֱלָא פְּשִׁבְדַּק אַחַר י"ח טְרִיפּוֹת וְכָל שְׁלֹא בְּדַק וְנִאָבְדוּ אִסוּר מְדַרְבְּנֵן וְצ"ע וּלְקַמְן דָּף י"א
אֲבָרָא עוֹד מְזָה יַע"ש וְעֵינּוּ מַה שְׁאֲכַתְּנֹב בְּתוֹ ד"ה הֵתָם הִלְכְּתָא גְּמִירִי לַה מְסוּטָה: אֲבָל
מְדַבְּרִי רַש"י ז"ל ד"ה הִלְכְּתָא גְּמִירִי מְסוּטָה אִין נְרָאָה פֶּן אֱלָא שְׁמַפְרֵשׁ בְּרַה"ר טְהוֹר
דְּגִזִּירַת הַפְּתוּב הוּא דְּהָא בְּרַה"י סַפְקוֹ טְמָא וְכָל סַפְק אִיסוּרָא בְּעֵינּוּ לְמִיזַל לְחַוְמָרָא
יַע"ש יִרְאָה מְדַבְּרִי דַּא"ה"נ דְּהִלְכְּתָא מְסוּטָה בְּפִי נְאֻמָּה דְּבַרְה"ר טְהוֹר וְלֹא בְּסַבְרָא
יְדַעִינוּ לַה פִּינוּ דְּלֹא דְּמִי לְסוּטָה דְּבַרְה"י הוּא דְּרַאֲוִי לְסַתִּירָה וַא"כ בְּרַה"ר מְמִילָא טְהוֹר
דְּאֲזַלִּינוּ בְּתַר חֻזְקָה אֱלָא דְּבַפְּי נְאֻמָּה כְּפִי בְּרַה"י טְמָא וּבְרַה"ר טְהוֹר וּלְכַף בְּשַׁאָר
אִיסוּרִין אִית לָן לְמִילָף לְחַוְמָרָא מַרְה"י וְלֹא מַרְה"ר דְּגִזִּירַת הַפְּתוּב הוּא וְחִידוּשׁ הוּא וְלֹא
יְלַפִּינוּ מִיְנֵיהָ אֱלָא מוֹקְמִינוּ אַדִּינָא וְלֹא לְמִיזַל בְּתַר חֻזְקָה דְּלִית לִיָּה חֻזְקָה כְּלָל מִן הַתּוֹרָה.

וְכַה"ג כְּתַב הַרְשֵׁב"א בְּחִידוּשׁוֹ כְּמוֹ שְׁאֲבָרָא בְּסַמוּף וְעֵינּוּ בְּת"ח שְׁכַתְּב לְרַבָּא חֻזְקָה לֹא
מִלְתָּא כְּלָל וְלֹא אֲזַלִּינוּ בְּתַר חֻזְקָה אֱלָא בְּמִמּוֹן וְזֵה דוֹחַק. הַרְשֵׁב"א כְּתַב בְּחִידוּשׁוֹ וְזֵה
לְשׁוֹנוֹ וַא"ת אַבְיֵי אִמַּאי לֹא מְדַמָּה לְסַפְק טְנֻמָּאָה בְּרַה"י דְּטְמָא וִי"ל דְּנִדְּאִי בְּכ"מ מוֹקְמִינוּ
אֲחֻזְקָה וּבְרַה"י הַתּוֹרָה גְּזָרָה וְחִדְּתִית בֵּיהָ דְּלֹא מוֹקְמִינוּ אֲחֻזְקָה וּבְרַה"ר קָם אַדִּינָא
דְּמוֹקְמִינוּ אֲחֻזְקָה וּלְכַף בְּכ"מ יְלַפִּינוּ מַרְה"ר דְּקָם אַדִּינָא וְלֹא מַרְה"י דְּחִדְּתִית בִּי רַחֲמֵנָא
וּר"ל דְּלֹא יְלַפִּינוּ מְחִידוּשׁ וּלְכַף בְּכ"מ יְלַפִּינוּ בֵּין בְּרַה"ר וּבֵין בְּרַה"י מַרְה"ר דְּאִוְקְמִינוּ
אֲחֻזְקָה בֵּין לְהַחְמִיר דְּלִיְהוּי כְּנִדְּאִי וְרַבָּא שְׁנֵי לִיָּה דְּבֵין אִיסוּרָא וְסַפְקָתָא אִית
לָן לְמִילָף לְחַוְמָרָא וְשַׁנֵּי סַפְק טְנֻמָּאָה בְּרַה"ר דְּבַפְּי נְאֻמָּה הִלְכְּתָא דְּטְהוֹר פֶּן נְרָאָה

להמעניין שם בְּרֵשֶׁב"א: ובהא נְמִי פְרִיף רב שְׁמִי מְשַׁרְץ בְּפִי חוֹלְדָה דְסַפְיָקוּ טְהוֹר נְמִי
הכין הוא דְהֵנָּה ס"ד דְבָר שְׁאִין בו דַעַת לִישְׂאֵל דְטְהוֹר דְלֹא דְמִי לְסוּטָה דִיש בָּה דַעַת
לִישְׂאֵל וְכִינוּ דְלֹא דְמִי לְסוּטָה מִש"ה מוֹקְמִינוּ לָה אֲדִינָא דְהוֹלְכִין בְּתַר חֲזָקָה וּמוֹכַח
דְחִמְרָא סַפְנָתָא מְאִסְוִירָא דְבְּאִסְוִיר' אַף מְדַרְבְּנָן לֹא מְחִמְרִינוּ בִּיָּה וּמְשַׁנֵּי הִלְכְתָּא גְמִירִי
מְסוּטָה בְּפִי דְבָר שְׁיֵיש דַעַת לִישְׂאוֹל טְמָא וְלֹא שְׁאִין בו דַעַת לִישְׂאֵל לֹא כְּדֵהֵנָּה ס"ד
מְעִיקְרָא דִמִּש"ה טְהוֹר דְהִלְכְתָּא נְאֻמְרָה דְסַפְק טוֹמְאָה בְּרַה"י מְסוּטָה גְמִירִינוּ וְדֹאֵי הֵנָּה
קִשְׂיָא דְבָר שְׁאִין בו דַעַת לִישְׂאֵל נְהִי דְוֹדֵאֵי טְמָא לֹא הֵנָּה דְלֹא דְמִי לְסוּטָה מ"מ אֲמַאי
טְהוֹר אֲלֹא דְמוֹקְמִינוּ אַחְזָקָה אֲבָל הַשְׁתָּא דְבְּפִי נְאֻמְרָה כְּדֵהֵנָּה אַף הִיכָא דְלִית חֲזָקָה
כְּהֵיא דְתַנּוּן שְׁנַמְצָא בְּצַד הָעֵינָסָה כִּמ"ש תוֹסְפוֹת ד"ה הֵתָם הִלְכְתָּא גְמִירִי דְמְטַהֵר ר"מ
מְשׁוּם דְבְּפִי נְאֻמְרָה הִלְכְתָּא כְּדֵהֵנָּה.

וְעֵינָן בְּתוֹסְפוֹת בְּגֵדָה דָּף ד' וּבְסוּטָה דָּף כ"ז וּבְגִזְרִי רִיש שְׁנֵי גְזִירִין יע"ש. וְעוֹד דַע"כ
הָכִי הוּא דֹאֵי מְשׁוּם דְלֹא דְמִי לְסוּטָה א"כ אֲמַאי מוֹקְמִינוּ אַחְזָקָה בְּדְבָר שְׁאִין בו דַעַת
לִישְׂאוֹל סְפִיקָא נִיְהוּי דְהָא גְלִי קָרָא דְלֹא מְהַי חֲזָקָה בְּרַה"י לַעֲנִין טוֹמְאָה אֲלֹא כִּמ"ש
וּבְתוֹס' ד"ה הֵתָם הִלְכְתָּא גְמִירִי אֲבָרָא יוֹתֵר.

וְקָמוּ בְּדָף י"א אֲבָרָא עוֹד מְנָה בְּאֻנְרָה: שׁוּב רְאִיתִי שְׁמָה שְׁפַתְבְּנוּ דְרָבָא סוֹבֵר לְרַבִּי מְאִיר
כְּמוּ דְחִינֵיש לְמִיעוּטָא מְדַרְבְּנָן ה"ה חֲזָקָה דְמְדַרְבְּנָן הֵנָּה לֵן לְמִיחֵש לֹא צְרִיכְנָא לְזָה דְהָא
בְּבָא זָאב וְנָטַל בְּנֵי מְעֵיִים לֹא מְשׁוּם חֲזָקָה הוּא אֲלֹא מְטַעַם רְוָבָא וְנְהִי גְמִי דֹאִית חֲזָקָה
מְחַמַּת רְוָבָא דְבְּחִיָּה הִיָּתָה מוֹחְזָקַת בְּחֲזָקַת פְּשׁוּרוֹת מְחַמַּת דְרוּב פְּשִׁירוֹת הֵן מ"מ לר"מ
דְחִינֵיש לְמִיעוּטָא מְמִילָא אֲזֵלָא חֲזָקָה וּמִש"ה סְבַר רָבָא דְמְדַרְבְּנָן הֵנָּה לְמִיחֵש וְלִהְחִמִּיר
וּמ"ש רש"י וְרֵשֶׁב"א בָּא זָאב דְאוֹקְמִיָּה אַחְזָקָה הִיָּינוּ מִפְּחַ רְוָבָא וְכִדְכִתִּיבְנָא וְתַדַע דְהָא
לִיכָא חֲזָקָה אַחְרַת דְאַף אֵי חִיָּתָה י"ב חוֹדֵש חֲזָקָה שְׁלֵא נְתַבְרָרָה לֹא הֵנָּה חֲזָקָה וְכְמוּ
שְׁאֲבָרָא לְקָמוּ: וּבְתוֹסְפוֹת ד"ה הֵתָם הִלְכְתָּא גְמִירִי לָה מְסוּטָה כו' עכ"ל רְצָה לוֹמַר דְהֵתָם
קְאָמַר דְמְבִיאִין בְּשׁוֹתְפוֹת קְרַבְּו טוֹמְאָה כְּדִין גְזִיר שְׁנַבְּטָא וְלֹא חֵר תְּשִׁלוּם הַגְזִירוֹת מְבִיאִין
קְרַבְּו טְהָרָה, בְּשׁוֹתְפוֹת וְאוֹמַר אִם קְרַבְּו טוֹמְאָה שְׁלֵף וְקְרַבְּו טְהָרָה שְׁלֵי וְכוּ לְהִיפּוֹף
וְלֹא ח"כ חוֹזְרִים וּמוֹנִים וּמְבִיאִין קְרַבְּו טְהָרָה בְּיַחַד וּפְרִיף וְהָא רַה"ר סְפִיקוּ טְהוֹר וְלֹא
הִיָּה לְהִבִּיא אֲלֹא קְרַבְּו טְהָרָה בְּסוּף יְמֵי גְזִירוֹת וּמְשַׁנֵּי בְּאוֹמַר רְאִיתִי שְׁנַזְנִיקָה בִּינִיכְם
וְהוּא עוֹמֵד מְרַחוּק דְהֵנָּה רַה"י וְהוֹקְשָׁה לְהֵם דְאַכְתִּי לֹא יְבִיאֵו אֲלֹא קְרַבְּו טוֹמְאָה דְבְּרִשׁוֹת
הִיָּחִיד וְדֹאֵי טְמָא וְלֹא סַפְק וַא"כ מִיָּד קוֹדֵם תְּשִׁלוּם גְזִירוֹת הִיָּה לְכ"א לְהִבִּיא קְרַבְּו טוֹמְאָה
וְלְמַנּוֹת יְמֵי גְזִירוֹת וְלְהִבִּיא כ"א קְרַבְּו טְהָרָה וְהִבִּיאֵו רְאִיָּה דְבְּרַה"י וְדֹאֵי טְמָא מְרִיש
גְּדָה דְפְרִיף לר"ש אֲמַאי תוֹלִין וְהָא מְסוּטָה גְמִירִינוּ וְהֵתָם עֲשָׂאָה הַכְּתוּב כְּוֹדֵאֵי.

וְלֹא יְדַעְנָא דְהָא מְשַׁנֵּי לָה הֵתָם דְרַגְלִים לְדְבָר שְׁהָרִי קִינָא לָה וּר"מ עֲשָׂאָה כְּוֹדֵאֵי דְבְּרַה"י
חֲזָקָה כְּמֵאן דְלִיתָא דְמִי וְסַפִּיקָא הֵנָּה וְאִיכָא רַגְלִים דְקִינָא לָה הֵנָּה וְדֹאֵי וּבְטְמָא שְׁיַרְד
לְטַבּוֹל לִיכָא רַגְלִים לְדְבָר מְשׁוּם הָכִי הֵנָּה סְפִיקָא דְבְּרַה"י לֹא מוֹקְמִינוּ אַחְזָקָה וְעוֹד דְהֵתָם
לר"ש לִיכָא חֲזָקָה לֹא לְטְהַר וְלֹא לְטְמָא וְכִּמ"ש הַתוֹס' אַח"כ וַא"כ אַה"נ דְבְּשַׁנֵּי גְזִירִים
מְשׁוּם הָכִי מְבִיאִין קְרַבְּו טְהָרָה דְלִיכָא רַגְלִים לְדְבָר וּמוֹקְמִינוּ כ"א אַחְזָקָה וְסַפִּיקָא מִיָּהָא
הֵנָּה.

דְּהָא רַבְּנָן לָא פְּלִיגִי אַר"ש בְּהָא אֲלֵא דְבֵרָה"ר סְבָרִי דְנָמִי טָמֵא מְסַפֵּק וּמִיָּהוּ זֶה אֵינּוּ אֲלֵא דְלִרְבִּי מְטַמְּאִין וְדָאִי בֵּין בְּרַה"ר וּבֵין בְּרַה"י אֲלֵא דְאַפְתִּי קִשְׁיָא דַע"כ דְּהָא דְמְטַמְּאִין בְּרַה"ר ע"כ מְשׁוּם תְּרַתִּי לְרִיעוּתָא הָרִי חָסֵר דְּהִנֵּה חֲזָקָה דְּהִשְׁתָּא וְהַעֲמֵד טָמֵא עַל חֲזָקָתוֹ וּמְשׁוּם הִכִּי גַם בְּרַה"י טָמֵא וְדָאִי מְטַעֵם זֶה וְלַעוֹלָם כָּל הֵיכָא דְסַפֵּק טְוִמְאָה בְּרַה"י לְרַבְּנָן כַּר"ש סְבִירָא לְהוּ, דְּהִנֵּה סַפֵּק וְשִׁאגִי סוּטָה דְרַגְלִים לְדָבָר וְהֵכָא בְּשִׁנֵּי נְזִירִין מֵאֵי רַגְלִים אֵיכָא וְאוּלֵי הַתּוֹס' מְדַמִּין הֵהִיא דְטְוִמְאָה שְׁנִזְרָקָה בִּינֵיהֶם לְהָא דְסוּטָה וְדוֹחֵק הוּא דְלֵא דְמִי לְסוּטָה דְנִסְתָּרָה וְהִנֵּה רַגְלִים לְדָבָר וְעֵינֵן בְּתוֹסְפוֹת נְדָה דָּף ג' ד"ה וּשְׁנֵיהֶם לְמִדּוּקָה וְעֵינֵן בְּמִשְׁנָה לְמַלְךְ בְּהַלְכוֹת מְקַנְאוֹת פ"י הַלְכָה ה' בַּד"ה כְּתָבוּ הַתּוֹס' יַע"ש בְּאַרְבֵּי.

וְעוֹד דְּהַתּוֹס' הִבִּיאוּ דְבָרֵי ר"ש וְלֵא רַבְּנָן דְּעֵינֵקֵר רֵאִי אֵינּוּ אֲלֵא מְדַרְבָּנָן אִם נֹאמֵר דְּמְדַרְבָּנָן מִיָּתִי רֵאִי וְצ"ע. וְכָלֵל קוֹשְׁיַת הַתּוֹס' דְּבֵרָה"ר דְּטָהוּר ע"כ מְשׁוּם דְּאוֹקְמִינָן אַחְזָקָה דָּאִי מְסוּטָה א"כ בְּאוֹמֵר רֵאִיתִי שְׁנִזְרָקָה טְוִמְאָה בִּינֵיכֶם דַּא"א לְהִיּוֹת כְּמוֹ סוּטָה שֶׁא' וְדָאִי נְטָמֵא וְאַפ"ה הֵם בְּחֲזָקַת טְהוּרָה וְע"כ דְּמוֹקְמִינָן אַחְזָקָה וְתִירֵץ דְּבִאֲמַת אַה"נ דְּאוֹקְמִינָן אַחְזָקָה וְהַלְכָתָא אֵינְצִטְרִיף הֵיכָא דְלֵיכָא חֲזָקָה כִּהֵיכָא דְמִקְוָה שְׁנִמְדָּד כו' אֲבָל בְּחֲזָקָה אִף אֵי לֵא נֶאמְרָה הַלְכָתָא בְּפִי דְבֵרָה"ר טָהוּר הֵינּוּ מְטָהֲרִין דְּלֵא דְמִי לְסוּטָה דְּזַרְפָּה לְהַסְתַּתֵּר בְּרַה"י כו' וְצָרִיף לְרֵאוֹת תִּינַח לַר"ש הֵתֵם אֲבָל לְרַבְּנָן דְּאִמֵּר הֵתֵם אִף בְּרַה"י הִנֵּה וְנִדְאִי טְוִמְאָה מְטַעֵם תְּרַתִּי לְרִיעוּתָא וְכַדְמִסִּיק רִישׁ נְדָה דָּף ג' יַע"ש א"כ הַלְכָתָא ל"ל וְאֵי לְתִינּוֹק שְׁנִמְצָא בְּצַד הָעֵיפָה דְרוֹב מְטַפְחִין כו' סְמוּךְ מִיעוּטָא לְחֲזָקָה וְהִנֵּה פִלְגָא וְפִלְגָא וְלֵיכָא חֲזָקָה כַּמ"ש הַתּוֹסְפוֹת אַח"כ בְּסְמוּךְ מ"מ קִשְׁיָה תִינַח לַר"מ אֲבָל לְרַבְּנָן וְנִדְאִי מ"ה רַבְּנָא וְחֲזָקָה רַבְּנָא עֲדִיף וּמְדַרְבָּנָן אֵיכָא דִיעוּתֵי אֵי מַחְמִרִין וְא"כ לְמָה לִי הַלְכָתָא פִּינּוּ דְבִלֵּא"ה לֵא דְמִי לְסוּטָה וְאוֹקְמִינָן אַחְזָקָה וְלִתְמִי הַשְּׁנֵי בְּרִישׁ נְדָה דְּרַבְּנָן לֵא יְלִפִּינָן מְסוּטָה אֲלֵא תַחֲלַת טְוִמְאָה הִנֵּה אֶפְשָׁר לִזְמַר דְּלְרַבְּנָן לֵא הִנֵּה תְּרַתִּי לְרִיעוּתָא אֲלֵא סַפֵּק הַשְּׁקוּל וְז"א דַּא"כ אִמֵּאִי לֵא וְנִדְאִי יַע"ש וְרֵאִיתִי לְתוֹס' בְּסוּטָה דָּף כ"ח ע"ב ד"ה מְכָאן שְׁכַתְּבוּ דָּאִי לֵא הַלְכָתָא ה"א דְּגִזְרַת מְלָךְ הוּא דְּבִטְוִמְאָה אִף דְּלֵיכָא סְתִירָה וְאַף בְּרַה"ר טְמֵאָה וְסְתִירָה דְּנִקְיֵט קָרָא דְּבֵר הַפְּתוּב בְּהוֹנָה וְלִכְךָ, אֵינְצִטְרִיף הַלְכָה יַע"ש וְא"כ א"ש דְּלְרַבְּנָן אֵינְצִטְרִיף הַלְכָתָא אִף הֵיכָא דְּאֵיכָא חֲזָקָה דְּלֵא גִימָא דְּסוּטָה לֵא וְדוֹקָא בְּרַה"י וְסְתִירָה דְּקָרָא דְּבֵר בְּהוֹנָה וּבִאֲמַת הֵיכָא דְּאֵיכָא חֲזָקָה נָמִי צָרִיף הַלְכָה וְנִמְצָא דְּבִין לְרַבְּנָן וּבֵין לַר' שְׁמַעוֹן, מְחֻלְקִין בְּהָא דְּלְרַבְּנָן צָרִיף אִף הֵיכָא דְּאֵיכָא חֲזָקָה וְלַר"ש הֵיכָא דְּאֵיכָא חֲזָקָה לֵא צָרִיף הַלְכָה וְכִיאֲצִטְרִיף ע"כ הֵיכָא דְּלֵיכָא חֲזָקָה וְאַפְשָׁר לְתַרְנוּןִיָּהוּ אֵינְצִטְרִיף וּמִיָּהוּ אֵי הִכִּי הִנֵּה מוֹקְמִינָן הַלְכָתָא אִמְסַתְּבֵר טְפִי אֲלֵא כַּמ"ש.

שׁוּב עֵינֵינִי דְּגַם לְרַבְּנָן מְצִינּוּ לְאַשְׁכּוּחֵי הֵיכָא דְּלֵיכָא חֲזָקָה לֵא לְטָהֲרָה וְלֵא לְטְוִמְאָה כְּגוֹן מְקוּנָה שְׁנִסְתַּפְקִינוּ בָּהּ בְּעַת שְׁטָבֵל הַטָּמֵא אִם הִנֵּה בָּהּ שִׁינּוּי מְרָאָה אוֹ גָּטֵל סָאָה וְנָתַן סָאָה וְלֵא יְדַעִינָן אִם הוּא עַד רַבּוֹ וְכַה"ג כְּתָב הַמ"ל בַּפ"י מְהַלְכוֹת מְקַנְאוֹת ד"ה כְּתָבוּ הַתּוֹס' יַע"ש דְּהִשְׁתָּא לֵיכָא תְּרַתִּי לְרִיעוּתָא דְּהָרִי חָסֵר שְׁסַפֵּק הִנֵּה שְׁיִיף בְּלִהְבָא ג"כ אוֹ אַח"כ חֲזָרוּ לְמְרָאָה מִים וְכַדוּמָה וְלֵיכָא חֲזָקָה כָּלֵל דְּהַעֲמֵד טָמֵא עַל חֲזָקָה וְהַעֲמֵד מְקוּנָה עַל חֲזָקָה וְעוֹד מְצִינּוּ לְאַשְׁכּוּחֵי בְּכַמָּה גְּוִוִּנִים וּמִיָּהוּ בְּנִסְתַּפֵּק לָנוּ בְּמְקוּנָה שְׁזַרְפָּה לְהַתְחַסֵּר אִם בְּעַת שְׁטָבֵל הִנֵּה בָּהּ שְׁיַעוּר מְקוּנָה וְעַתָּה יֵשׁ בָּהּ שְׁיַעוּר מְקוּנָה י"ל דְּוְנִדְאִי טָהוּר דְּהַעֲמֵד עַל חֲזָקָה דְּמַעֲיָקֵרָא וְחֲזָקָה דְּהִשְׁתָּא וְיֵשׁ לְעֵינֵן דְּהִנֵּה חֲזָקָה שְׁדָרָף לְהַפְסִיק כְּמוֹ צִיצִית עֵינֵן בַּא"ח וְהַדְּבָרִים אֲרֻנְפִים: בַּא"ד וְכֵן דְּבָר שְׁאִין בּוֹ דַּעַת לִישְׁאֵל כו' וְא"ת וּמְסוּטָה הֵיכִי

גמרינו כו' פלל דברי התוס' דהא דהלכתא גמירי מסוטה דבר שאין דעת לשאול טהור היינו אף דליכא חזקה לטהרו כההיא דתנוק לר"מ דסמוך מיעוטא לחזקה ואיתרע רובא ונהו ספק השקול ואפ"ה טהור לר"מ דאין בו דעת לישאל ומש"ה הא ביבמות קי"ט ע"ב דמסיק התם דנהו פלגא ופלגא משא"כ לקמן פ"ו ע"ב משמע דאיתרע רובא ואית חזקה דטהרת עיסה יע"ש והוקשה להם ומסוטה היכי מצוי למילף דבר שאין בו דעת לשאול לטהרה נהי דהכי נאמרה הלכתא בפ"י דכל שאין בו דעת לישאל טהור נימא דומיא דסוטה דאיכא חזקה ובהכי מטהרין באין דעת לישאל אבל מספק טומאה ברה"ר לא קשיא להו אימא דהלכתא דומיא דסוטה דאיכא חזקה דא"כ הלכתא למה לי והא בלא"ה פינון דלא דמי לסוטה אוקמינון אחזקה ומיהו לפי מ"ש התוס' בסוטה דף כ"ח והבאתי לעיל א"כ צריך נמי הלכתא להיכא דאיכא חזקה.

אבל בדבר שאין דעתו לשאול הוקשה להם שפיר אימא דווקא היכא דאיכא חזקה ואי דהלכתא למה לי יש לומר דברה"י גלי קרא דלא נזיל בפתר חזק' כמ"ש התוס' ואף דלא דמי לסוטה אפ"ה לא אזלינו בפתר חזקה דגילוי מלתא בעלמא הוא כמ"ש מהר"ם מלובלין בכאן יע"ש אבל לפי מ"ש מהר"ש דהא דכתבו התוספות דבר שאין בו דעת לשאול דהלכתא הוא לטהר באין חזקה דאי ביש חזקה בלא"ה פינון דלא דמי לסוטה אוקמינון אחזקה א"כ קשה מה הוקשה להם לתוספות דמגלן למילף מסוטה היכא דליכא חזקה והא ע"כ הלכתא להכי הוא דאי ליש חזקה לא איצטריך הלכה דבלא"ה פינון דלא דמי לסוטה דאין בו דעת לשאול הנה מוקמינון אחזקה וצ"ל לדידיה דקושית התוס' אהא דספק טומאה ברה"ר דטהור אף היכא דליכא חזקה דא איצטריך אף היכא דאיכא חזקה שלא נאמר דגזירת הפתוב הוא וסתירה דבר הפתוב בהוניה וה"ה ספק טומאה ברה"ר וכמ"ש התוס' בסוטה כ"ח ולזה תירצו דכיון דנסתרה לית לה חזקה ויליף שפיר והוקשה להם א"כ מגלן דספק טומאה ברה"י טמא היכא דאיכא חזקה אימא דווקא היכא דליכא חזקה ואי דהלכתא למה לי דברה"י טמא פשיטא פינון דליכא חזקה יש לומר דיהא ודאי טמא ואף לר"ש יש ליישב ותירצו דע"כ חזינון דחזקה פמאן דליתא דמי דאי מהני חזקה נהי דנסתרה ואיתרע חזקה הנה פלגא ופלגא ואמאי עשאווה פודאי אלא ודאי דחזקה לענין טומאה פמאן דליתא דמי ברה"י ונסתרה רגלים לדבר פן הוא פננת תוס': ומה שכתב מהר"ם מלובלין וכן מהר"ש"ל אהא שכתבו התוס' דבר שאין בו דעת לשאול אף היכא דליכא חזקה והא איצטריך אף היכא דאיכא חזקה דלא נימא דברה"י לא מהני חזקה פמו בסוטה ומהר"ש"ל תירץ פינון דלא דמי לסוטה לא הנה ילפינו מניניה ומהר"ם תירץ בענין אחר יע"ש איני יודע מה הוקשה להם ו"ל דשפיר כתבו דהא דילפינון מסוטה דבר שאין בו דעת טהור היכא דליכא חזקה דאי ביש חזקה תיפוק לי' מדרב גידל אמר רב בסוטה כ"ט ע"א דהבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל הא ספק טהור והא ודאי מוכח מהתם דבר שאין בו דעת טהור בין ברה"י ובין ברה"ר והא דאמר התם בסוטה דאי מדרב גידל ה"א דבר שיש בו דעת ברה"ר טמא ה"ה דהו"מ לומר דאי מהתם ה"א ווקא היכא דאיכא חזקה מטהרין באין בו דעת ומסוטה גמרינון אף היכא דליכא חזקה אלא דכבר כתבו התוס' דה"ה דהו"מ לומר דאי מדרב גידל ה"א ווקא היכא דליכא חזקה וה"ה איכא חזקה דהא דדבר שאין בו דעת לישאל טהור היכא דאיכא חזקה לבשר ההוא ומסוטה גמרינון אף בלא יש חזקה כההיא דתנוק בצד העיסה דנהו פלגא ופלגא וע"כ הלכתא להכי דאי

באין חזקה מדרב גידל נפקא דבר שאין בו דעת לשאול, טהור אלא אף היכא דליכא חזקה וכבר פתבנו דהא דאמרין בה הלכתא גמירי לה מסוטה כו' הוא דבפני נאמרה הלכתא פה ולא משום דלא דמי לסוטה דא"כ הדרא קושין לדוכתיה ומאי שני ליה רבא והא ע"כ אוקמינן אחזקה וכן רב שימי דפריה משרין אלא על פרחו פמה שפתבנו פאן בזה ועיין מ"ש לקמן בזה: גמרא תא שמע צלוחית שהניחה מגולה ומצאה מכוסה עכ"ל ראיתי לבאר ע"ד הפשוט לשיטת רש"י ז"ל והוא דבפ"א דפרה משנה א' נקיט ברישא ובסיפא פסולה משום דמיירי דנתקדשו המים באפר ומש"ה לא נקיט טמאה דמה נ"מ וכמ"ש רש"י ז"ל דבלא"ה מטמאין אדם וכלים ובתוספתא מיירי דעדיין לא נתקדש באפר ומ"ה תנא ברישא טמאה פ"ה המים ואפשר דגירסת רש"י ה"ה טמאים ומש"ה ברישא דאין דרפן של שרצים לכסות וע"כ אדם הוא שפיסה וטמאים וטהורים שכיחי וכמ"ש רש"י לקמן ד"ה מפני שדרפן כו' וכמו שאבאר שם טמאים המים אבל בסיפא מכוסה ומצאה מגולה אם יכולה חולדה או נחש לשותות מהן פסולה ולא טמאה דתלינן בתר רובא שרצים ואדם טהור הנה רואה מדברי רש"י לקמן דאף שדרפן של בני אדם לגלות אזלינן בתר רובא וכמ"ש, בד"ה מפני ואף דאדם נמי דרפן לגלות תלינן בתר רובא והביא ראיה דבאיסורא תלינן בתר רובא והא דלא הביא מתניתין דקתני בין ברישא ובין בסיפא פסולה ואפ"ה הנה מצי לאתויי מיניה מדחזינו טעמא דרישא דאדם טמא ואף שאין חולדה ונחש יכולה לשותות פסולה וסיפא קתני דוקא אם חולדה ונחש יכולין לשותות פסולה הא לא"ה פשרים למי חטאת וכמ"ש הר"מ ז"ל בהלכות פרה פ"ט הלכה ט"ו פלי שיש בו מים מקודשין הניחה מגולה ומצאה מכוסה פסול שונדאי אדם פיסה כו' הניחה מכוסה ומצאה מגולה אם יכולה חולדה כו' פסול ואם לאו פשרין שהרי יש פאן שתי ספיקות שפא שאר בהמה חיה ורמש ואת"ל אדם שפא טהור יע"ש א"כ ממתני' נמי הנה מצי להביא ראי' דבסיפא אינו פסול אא"כ יכולה חולדה לשותות דאז הנה ספק השקול שפא אדם טמא או חולדה ושפא אדם טהור ושאר מינים שאין פוסלין מי חטאת בשתייתן הא לא"ה שאין שם חולדה פשרין דאזלינן בתר רובא ואלו ספק מים מגולין אסורין אף דאיכא רובא כמ"ש רש"י לקמן ש"מ חמירא סבתא מאיסורא וצריך לומר כמ"ש התוס' ד"ה או שירד טלי בליה דבברייתא מפורש טעמא שאני אומר אדם טמא נכנס לשם ובמתני' לא קתני פן בפ"ה ובתוס' אבאר מזה התבאר דבמתני' דתני ברישא ובסיפא פסולה ולאחר שנתקדשו עם האפר מיירי דאין נ"מ לענין טמאה וכמ"ש רש"י ז"ל וא"כ ע"כ הא דתני סיפא אם יכולה, חולדה לשותות פסול' הא לא"ה היינו אלא שאר בהמה חיה ורמש דאיכא רובא להיתרא אדם טהור ושאר מינים וכמ"ש הר"מ בפ"ט מהלכות אלו הלכה ט"ו דיש פאן שתי ספיקות ונהבאתיו בסמוך ובתוספתא דתני ברישא טמאה וסיפא פסולה איכא למימר דהכי פירושו דרישא טמאה דנדאי באדם תלינן שאין דרפם של שרצים לכסות וסיפא אם יכולה חולדה ונחש לשותות ר"ל אם מונחת הצלוחית במקום מדרון ונמוך שהשרצים יכולין לשותות ממנה אז הנה פסולה ולא טמאה דתלינן ברובא ואם לאו הרצון שהוא מונח במקום גבוה שאין שום חיה ורמש והוא הדין חולדה ונחש יכולה לשותות מהן טמאה נמי הנה דליכא אלא חד ספק או אדם טהור או אדם טמא ולא נצטרך לומר ואם לאו אלא שאר שרצים אלא פמה שפתבנו פאן.

ואין להקשות לפי זה מאי קושיא דאלמא דאזלינן בתר רובא באיסורא וטומאה אימא דהכי קתני אם יכולה חולדה כו' פסולה נמי הנה וא"ל שאין יכולה אלא אדם לחוד או שאר בהמה ותיקא לא הנה פסולה אלא טמאה לחוד וסברה כמאן דאמר מי חטאת שנטמאו מטהרין להזאה כמ"ש תוספות ד"ה או שיירד טל וא"כ לעולם דלא אזלינן בתר רובא וברישא טמאה ולא פסולה דמי חטאת שנטמאו מטהרין וחולדה ונחש ליפא למיחש שאין דרפן לכסות וסיפא דהניחה מגולה ומצא' מכוסה אם יכולה חולדה לשנות פסולה נמי הנה ואי לאו אלא אדם' או שאר שרצים נמי טמאין הוא דהנה דלא אזלינן בתר רובא וכשירין להזאה פינו דאין חולדה יכולה לשנות מהן ואדרבה ממתני' הנה לאתויי ראיה דקתני ברישא פסולה ובסיפא אם יכולה חולדה לשנות הא לאו הכי אלא שאר שרצים לא הנה פסולה פינו דהאי תנא סבר מי חטאת שנטמאו אינם פשירים להזאה, ומיהו ז"א דשפיר הביא ראי' מברייתא דע"כ בסיפא טהורין הן דאי טמאין הו"ל למיתני אם יכולה חולדה או נחש לשנות מהן טמאים ופסולה וכה"ג פתב רש"י לקמן מהא ואית דילפי יע"ש, או יאמר דא"א לפרש בלא"ה פן דבסיפא פסולה ג"כ ורישא לא הנה אלא טמאה דהא תוספתא מייירי קודם שנתקדשו המים באפר וכמ"ש רש"י דאי לא"ה טמאים למאי נ"מ וכיון שכן ונדאי דמים טמאים פסולים להזאה דע"כ לא פליגי התם בזבחים דף צ"ג ע"א ר"א ונחכמים במים טמאים אלא במים שנתקדשו עם אפר דר"א מדמי לנה שמוזין עליה ונחכמים סברי טמאין מעיקרא לא אבל קודם קידוש כ"ע מודים דמים טמאין פסולים להזאה ונה מבואר מתוספות שם ד"ה מי חטאת שנטמאו שפכתו דוקא לאחר קידוש ולא קודם קידוש ובנדאי אין חילוק בין מים לאפר ומים טמאין קודם קידוש אין ראוי לקדש ולהזות ופריף שפיר ומייתי ראיה דאזלינן בתר רובא דאל"כ אף באין יכולה חולדה לשנות נמי פסולה וטמאה בין שיכולין שאר בהמות לשנות או לאו אלא דאזלינן בתר רובא וה"ק אם יכולה חולדה פסולה וא"ל טמאה או א"ל אלא שאר בהמה ותיקא לא פסול איפא ולא טומאה איפא בהא משום דאזלינן בתר רובא בטומאה ואיסורא ולא בספנה: עוד אבאר לה שצריף שפדע שמ"ש רש"י ז"ל ד"ה ואמר ריב"ל מה טעם לא חיישינן שפא אדם גילה ותטמא אחרים עכ"ל הנה משום הא אפשר לומר לעולם אימא לה דמדרבנן לא אזלינן בתר רובא והא דפסולה ולא טמאה משום דרובא איפא אדם טהור ושרצים ונחשקת המים שהיו טהורים מקודם ומשום הכי אין טמאין דאדם טמא הנה מיעוטא דמיעוטא פדמסיק בריש האשה דף קי"ט דאף ר"מ דחייש למיעוטא כי איפא חזקה עם רובא אף ר"מ לא חייש אבל ברובא לחוד או חזקה לחוד חיישינן מדרבנן וכמ"ש לעיל וכן יראה מדברי רש"י לקמן במ"ש ד"ה מפני אלמא תלינן לקולא למיזל בתר רובא מדכתב אלמא תלינן אף לקולא משמע דמדרבנן הנה ראוי לחוש ובא זאב ליפא כ"א רובא לחוד דחזקה לא הנה כ"א מחמת רובא וכן בשאר זבכתין ואין לומר דברה"י לא מהני חזקה כמ"ש התוס' ד"ה התם הלכתא גמירי כו' ואף היכא דאיפא חזקה מ"מ היינו דלא מוקמינן אחזקה לחוד אבל רובא וחזקה מהני ומש"ה לא מחמרין מדרבנן אף להקל או מן התורה לא אזלינן אלא בתר רובא וחזקה ואיך שיהי' אין מכאן ראיה לומר דאזלינן בתר רובא לחוד או בתר חזקה לחוד או מדרבנן או מן התורה לפי מה דהנה ס"ד דרבא דספק איסורא לחומרא.

והנה יש לומר דמפל מקום מיתתי אביי ורב אשי ראיה מצלוחית דחמירא ספנתא מאיסורא דהא במים מגולים איכא רובא דלא משקי למים רק נחש ונזקת המים קוד' שנתגלו דהיו מותרים ואפ"ה אסורין ואילו בספק טומאה ואיסורא עכ"פ כה"ג היכא דאיכא חזקה ורובא הולכין להיתרא אם פן ש"מ דלא חמירא איסורא פספנתא ולא בא אלא להוציא מלב סברת רבא דמ"ש ספנתא מאיסורא ונהביא מצלוחית: אבל אם נאמר דהא דאמר מה טעם מפני שדרפן של שרצים כו' הוא טעם להא דקאמר אם יכולה חולדה לשתות הוא דפסולה הנה הא באין יכולה חולדה לשתות אף פסולה לא הנה דאזלינו בטר רובא כמ"ש הר"מ ז"ל דאיכא תרי ספיקי שפא שאר בהמה חיה ורמש ושפא אדם טהור גילה הצלוחית ואמאי פשירים להזאה נימא העמד טמא על חזקתו ואיכא חזקה להדי חזקה וליכא אלא רובא לחוד ואפ"ה אזלינו בתרי' אלמא אף מדרבנן לא מחמירין וא"כ שפיר איכא ראיה להא דנטל זאב בני מעים והחזירו פשהו נקובים דאזלינו בטר רובא ולא חיישינו למיעוטא מדרבנן אלא שיש להתישב בדבר דאמאי אם אין חולדה ונחש יכולין לשתות פשירים להזאה ואמאי לא נימא סמוך מיעוטא לחזקה ואיתרע ליה רובא או דפלגא ופלגא מיהת הנה ומדרבנן הנה למיחוש וכה"ג הקשה מהרש"א לקמן דף י"א ע"א בתוס' ד"ה אתיא מפרה אדנמה שהקשה אמאי לא נימא סמוך מיעוטא לחזקה ומירץ דמיעוט טריפות לא שכיח כלל או דמן התורה רובא עדיף יע"ש וכאן לא שייך הני תירוצים דמיעוט המצוי הוא ומדרבנן הנה למיחוש דליהוי פלגא ופלגא ואין לומר דאיכא חזקה אחרת נגדה העמד המים על חזקתן שהיו טהורים הא ברה"י לא מהני חזקה לקולא כמ"ש התוס' ד"ה התם הלכתא גמירי לה מסוטה וא"כ עיקר הקולא שמשקלינו פאן מטעם רובא לחוד והא איכא חזקה נגדה ויש ליישב: ודע דהר"ש ז"ל במסכת פרה פי"א משנה א' פתב אם יכולה חולדה לשתות פסולה וא"ל פשרים שאין דרפן של בני אדם לגלות אלא לכסות ואין דרפן של שרצים לכסות אלא לגלות יע"ש.

מ"ש דאין דרפן של בני אדם לגלות הוא דלא כמ"ש רש"י פאן דדרפן נמי לגלות ומיניה נמי מדכתב שדרפן לכסות ולא לגלות משמע הא אם הנה דרפן לגלות ג"כ הנה פסולה דשפא אדם טמא גילה ואמאי לא ניזול בטר רובא שפא שאר בהמה או טהור דהא מתני' ע"כ ה"ק אם יכולה חולדה וא"ל אלא שאר שרצים פשרים ולמה לי טעמא דאין דרפן לגלות ושפא יש לומר דאיכא למימר העמד טמא על חזקה וסמוך מיעוטא לחזקה ואיתרע רובא או פלגא ופלגא ואין לומר דאיכא חזקת המים דהא ברה"י לא מהני חזקה דטהרה וכמ"ש לעיל בסמוך וכאן עיקר שריותא לחק חזקה היא אלא ע"כ דאין דרפן של בני אדם לגלות ומש"ה אם פולה חולדה לשתות פסולה וליכא למימר העמד המים על חזקתן שהיו מקודם אדברה העמד טמא על חזקתו ולא ליהני ליה הזאה אבל אין יכולה חולדה לשתות אז נדאי שאר בהמה וסיה ורמש גילו ולא אדם שאין דרפן לגלות ואי קשיא פיון דטעמא דסיפא פסולה ולא טמאה הוא מפני שאין דרפן של אדם, לגלות הא לא"ה הנה מטמאין ולא אזלינו בטר רובא מטעמא דכתיבנא סמוך מיעוטא לחזקה והו"ל פלגא ופלגא א"כ למה ליה לריב"ל לומר מפני, שדרפן של שרצים לגלות ואין דרפן לכסות דאי נמי דרפן של שרצים לכסות הנה טמא מספק דלמא אדם טמא פיסה כמו דאם הנה דרפן של אדם לגלות הנה טמא מספק אף דאיכא למיתלי בשאר שרצים והעיקר חסר מן הספר דבא ליתן טעם מפני מה בסיפא פסולה ולא טמאה והנה לומר מפני שאין דרפן

שֶׁל אָדָם לְגִלוֹת וְהוּא אָמַר שְׂאִין דְרָפֵן שֶׁל שְׂרָצִים לְכַסּוֹת וְאִין לֹמַר דַּה"ק מַה טַעַם בְּרִישָׁא קְתָנִי טַמְאָה וְלֹא פְסוּלָה וּמִשְׁמַע בְּכָל גְּוֹנֵי טַמְאָה וְלֹא פְסוּלָה אִף שְׂיִכּוּלָה חוֹלְדָה לְשִׁתּוֹת מִהֶן טַמְאָה וְלֹא, פְסוּלָה וְאִמְאִי וּמִשְׁנֵי מִפְּנֵי שְׂדַרְפֵן שֶׁל שְׂרָצִים לְגִלוֹת וְנִכְלָל בְּזֶה וְלֹא בְּנֵי אָדָם וּבְרִישָׁא מִש"ה טַמְאָה לְחוּד וְלֹא פְסוּלָה דְאִין דְרָפֵן שֶׁל שְׂרָצִים לְכַסּוֹת וּמִש"ה אִף בִּיכּוּלָה חוֹלְדָה לְשִׁתּוֹת טַמְאָה הוּא דִּהְנֵה שְׂאֵנִי אוֹמַר אָדָם טַמְא נְכַנְס לְשָׁם וְכִיפְסָה וְלֹא חִי'שִׁינֵן לְשְׂרָצִים וְהֵאֵי תִנָּא סְבַר מִי חֲטָאת שְׁנַטְמָאוּ מְטַהְרִים לְהַזְאָה דְאִי הֵנָּה נְמִי בְרִישָׁא פְסוּלָה הֵנָּה לְמִיתְלִי טַמְאָה וּפְסוּלָה וּנ"מ בְּהָא דְתַנִּי טַמְאָה דְגַם הַצְלוּחִית טַמְאָה אוּ פְמָה נ"מ כַּמ"ש תו' וְהֵר"ש בְּסוּף פ"ט דְפָרָה אֱלָא דְאִפְתִּי קִשְׂיָא דַּא"נ דְרָפֵן שֶׁל שְׂרָצִים לְכַסּוֹת אַפ"ה א"ש בְּרִישָׁא טַמְאָה וְלֹא פְסוּלָה דְאִזְלִינֵן בְּתַר רַבָּא אָדָם וּשְׂאָר בְּהֵמָה חִיָּה וְרַמְשׁ דִּהְנֵה רַבָּא לְגַבֵּי נְחֹשׁ וְאִי דְסַמְוֵה מִיעוּטָא דְנַחֲשׁ לְחֻזְקָה דְהַעֲמִיד טַמְא עַל חֻזְקָתוֹ אִיתְרַע רַבָּא אוּ לְכָל הַפְּחוֹת הו"ל פְּלַגָּא וּפְלַגָּא הָא הֵנָּה נְמִי חֻזְקָה דְמִים שְׁהִי מְקוֹדֵם פְּשָׁרִים לְהַזְאָה דְבִשְׁלָמָא לְעֵנִן טַמְאָה אֲמַרִינֵן דְלֹא מְהַנִּי חֻזְקָה בְּרַה"י כַּמ"ש הַתו' ד"ה הֵתֵם הִלְכְתָא גְּמִירִי מִשָּׂא"כ לְפוּם סְבָרָא דְהַשְׁתָּא דְמִי חֲטָאת שְׁנַטְמָאוּ כְּשָׁרִים לְהַזְאָה וְנִדְאִי לְעֵנִן לְפָסוּל הַמִּים לְהַזְאָה אִיפָא חֻזְקָה טוֹבָה דְמִים שְׁהִי מְקוֹדֵם אֱלָא דִּישׁ לִישׁב דְאִדְרַבָּה פִּינֵן דְסְבִירָא לִיהֵ לְהֵאֵי תִנָּא דְמִי חֲטָאת שְׁנַטְמָאוּ מְטַהְרִים לְהַזְאָה מִש"ה אִיזְטָרִיף לְרִיב"ל לֹמַר מַה טַעַם שְׂאִין דְרָפֵן שֶׁל שְׂרָצִים לְכַסּוֹת דַּא"כ אִמְאִי טַמְאָה בְּרִישָׁא וְהֵאֵי נִדְאִי לְהַזְאָה כְּשֶׁר אֱלָא דְמַטְמָאָה אוּכְלִין וּמִשְׁקִין וּמִיָּהוּ ז"א אֱלָא לְטַמְא הַצְלוּחִית פִּינֵן דְמִירִי אַחַר קִידוּשׁ וְקִשְׂיָא שְׁפִיר אִמְאִי לֹא גִיזַל בְּתַר רַבָּא וּלְטַהַר הַצְלוּחִי דְלִיפָא חֻזְקָה אַחְרַת כְּנֻגְדָה אֱלָא דְהִדְרָא קוּשְׂיָא לְדוּכְתִי' בְּסִיפָא לְמָה לִי טַעַמָא דְאִין דְרָפֵן שֶׁל אָדָם לְגִלוֹת דַּא"נ דְרָפֵן לְגִלוֹת לֹא הֵנָּה פְסוּלָה דְמִי חֲטָאת שְׁנַטְמָאוּ מְטַהְרִין לְהַזְאָה וּלְעֵנִן טַמְאָה גִיזַל בְּתַר רַבָּא אֱלָא יֵשׁ לֹמַר דַּא"נ דִּהֵאֵי תִנָּא סוּבַר מִי חֲטָאת שְׁנַטְמָאוּ מְטַהְרִין אִין רַאוּיִן לְהַזְאָה וְטַמְאָה דְנִקְיֵט בְּרִישָׁא מִשׁוּם צְלוּחִית הוּא וְכַמ"ש הֵר"ש זֶה ג"כ בְּפִי"א דְפָרָה יַע"ש אֱלָא דְקִשְׂיָא לִיהֵ אִמְאִי צְלוּחִית טַמְאָה וְהֵאֵי הֵנָּה לְמִיזַל בְּתַר רַבָּא אָדָם טְהוֹר וּשְׂרָצִים דְלִיפָא חֻזְקָה אַחְרַת נִגְדָה מִש"ה אָמַר דְאִין דְרָפֵן שֶׁל שְׂרָצִים לְכַסּוֹת וְלִיפָא לְסַפּוּקֵי אֱלָא בְּאָדָם וּבְסִיפָא אִם יְכוּלָה חוֹלְדָה לְשִׁתּוֹת פְסוּלָה וַא"ל אִף פְסוּלָה לֹא הֵנָּה וּכְשָׁרִים לְהַזְאָה וְאִמְאִי גִימָא סַמְוֵה מִיעוּטָא לְחֻזְקָה וְהו"ל פְּלַגָּא וּפְלַגָּא אִף לְרַבְּנֵן דְר"מ מְדַרְבְּנֵן וְכַמוֹ שְׂאֲבָאָר לְקַמֵּן דָּף י"א ע"א יַע"ש וְהֵכִי פְסִקִינֵן הִלְכְתָא בְּרִישׁ הַאֲשָׁה רַבָּה דְסַמְוֵה מִיעוּטָא לְחֻזְקָה לְהַחְמִיר וְה"נ גִימָא הֵכִי וְאִמְאִי בְּאִין יְכוּלָה חוֹלְדָה דִּהְנֵה פְסוּלָה וּלְכָף כְּתַב הֵר"ש דְאִין דְרָפֵן שֶׁל אָדָם לְגִלוֹת וּמִשׁוּם הֵכִי כְּשֶׁר לְהַזְאָה: וְרֵאִיתִי לְתוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב בְּפִי"א דְפָרָה מְשֻׁנָּה א' שְׁכַתְּבָא אֵהָא דָּאִם אִין יְכוּלָה חוֹלְדָה לְשִׁתּוֹת מִהֶן לֹא הֵנָּה פְסוּלָה שְׂיֵשׁ ס"ס שְׁמָא אָדָם טְהוֹר אוּ שְׂאָר בְּהֵמָה חִיָּה וְרַמְשׁ כו' יַע"ש וְלֹא יִדְעֵנָּא אִיף הֵרְפִיב פִּירוּשׁ הֵר"מ ז"ל בְּחִבּוּרוֹ בְּפ"ט דְפָרָה עַל פִּירוּשׁ הֵרַב דְהוּא ז"ל כְּתַב בְּהִדְיָא אִם יְכוּלָה חוֹלְדָה לְשִׁתּוֹת פְסוּלָה וְאִם לֹא פְסִלִינֵן שְׁמָא אָדָם טַמְא נְכַנְס לְשָׁם דְאִין דְרָף בְּנֵי אָדָם לְגִלוֹת וְהוּא כְּפִירוּשׁ הֵר"ש בְּמִשְׁנֵינּוֹת לֹא כְּפִי' הֵר"מ וְרַש"י בְּכָאֵן אֱלָא טַעַמָא דְאִין דְרָף בְּנֵי אָדָם לְגִלוֹת אֱלָא לְכַסּוֹת וְהוּא הֵרְפִיב זֶה עַל זֶה וְכַמ"ש פָּאֵן: עוֹד רֵאִיתִי לְהֵרַב שָׁם בְּפִירוּשׁ הַמְשֻׁנָּה שְׁכַתְּבָא טַמְאָה שְׂאֵנִי אוֹמַר אָדָם טַמְא נְכַנְס לְשָׁם שְׁרוּב בְּנֵי אָדָם אִינֵן טְהוֹרִין לְחֲטָאת וְהוּא מְדַבְּרִי הֵר"מ ז"ל בְּפִי"א דְפָרָה וְז"ל הֵנָּה לֹא יְהִיָּה טְהוֹר שְׁרוּב בְּנֵי אָדָם אִינֵן טְהוֹרִין לְחֲטָאת וְלֹא כְּפִירַש"י דִּהְנֵה סַפְקֵי הַשְּׁקוּל אֱלָא

דַּרְבֵּן טְמָאִים גִּינְהוּ וּכְפִי הַנִּרְאָה דְּמַדְרַבְּנָן הִיא טְמֵאָה דְּכָל אָדָם שְׁטַבֵּל לְקוֹדֶשׁ טְמֵא
לְחַטָּאת הוּא רַק מֵעֵלָה מְדַרְבְּנָן וְהָא דְּפִירְשׁוּ כִּד מְשׁוּם דְּקַשְׂיָא לְהוּ מְקַרְדָּן שְׁאָבֵד בְּבֵית
וְכָאן דְּתַלְיִנָּן בְּאָדָם טְמֵא וְאֵלּוּ בְּכַפֵּר הַנְּתוּנָה עַל הַדָּף תַּלְיִנָּן בְּאָדָם טְהוֹר וְכִמּוּ שְׁהוּקְשָׁה
כָּל זֶה לְתוֹ' כָּאן בְּשִׁמְעֵתִין ד"ה שְׁאָנִי אֹמֵר וְנִיחָא לְהוּ דְּשָׂאנִי כָּאן דַּרְבֵּן אֵין טְהוֹרִין
לְחַטָּאת וְגַבֵּי קַרְדָּן כְּפָר כְּתַב, הַר"מ ז"ל בְּפִי"ב מְהֵלְכוֹת מְשַׁכֵּב וּמוֹשֵׁב הֶלְכָה י"ו הִבִּיאֻ
הַכ"מ שְׁנִשְׁאֵל רַבֵּינוּ מ"ש קוֹרְדָם דְּתַלְיִנָּן בְּאָדָם טְמֵא וּבְכַפֵּר תַּלְיִנָּן בְּאָדָם טְהוֹר וְהַשִּׁיב
זֶה שְׁנַכְנַס שְׁלֵא בְּרִשׁוֹת רְשַׁע הוּא וְשׁוֹאֵל שְׁלֵא מְדַעַת גְּזֵלָן הוּא וּפְחוֹת מַע"ה הִנּוּה יַע"ש
וּמ"ה כְּתַב כָּאן דַּרְבֵּן בְּנֵי אָדָם אֵין טְהוֹרִין לְחַטָּאת.

וּלְפִי זֶה יֵשׁ לִינִישׁב מ"ש הַר"ש בְּפִירוּשׁ הַמְּשַׁנְיֹת דַּמְש"ה טְהוֹר בְּסִיפָא דְאֵין דַּרְבֵּן בְּנֵי
אָדָם לְגִלוֹת הָא לֹא"ה טְמֵא דְלֹא הִנּוּה רַבָּא דְאָחַד מְנֵי אֶלְפֵי הוּא דְטְהוֹר לְחַטָּאת וּמַש"ה
כְּתַב כֵּן: עוֹד יֵשׁ לִי לְחַקוֹר בְּהָא מַתְנֵי דְקַתְנֵי אִם יְכוּלָה חַוְלָדָה לְשַׁתּוֹת מִהוּן אִו נַחֲשׁ
לְדַבְרֵי ר"ג כו' וְהָא כָּל הַבְּהֵמָה וְעוֹפוֹת פּוֹסְלִין כְּדַתְנָן פ"ט מְשַׁנָּה ג' דְּפָרָה דְּכָל בְּהֵמָה
וְעוֹפוֹת פּוֹסְלִין חוּץ מִן הַיּוֹנָה מְפִנֵי שְׁהִיא מוֹצֵצָת וְהַתּוֹס' וְהַר"ש הוּקְשָׁה לְהֵם אֲמַאי לֹא
תְנֵי אִף הַעֲכָבֵר וְתֵי דַר"א שְׁמוֹתֵי וְהִינּוּ מִתְלַמְדֵי שְׁמַאי וְאֲמַאי לֹא קַתְנֵי כָּל הַעוֹפוֹת
וְחִזְיָה וּבְהֵמָה וְעוֹד יוֹתֵר אֲנִי תַמָּה עַל הַר"מ ז"ל שְׁכַתְבַּב פ"ט מְהֵלְכוֹת פָּרָה הַנִּיחָה מְכּוֹסָה
וּמְצֵאָה מְגוּלָה פְּסוּלָה אִם יְכוּלָה חַוְלָדָה לְשַׁתּוֹת וְאִם לֹא כְּשֵׁרִין שְׁיֵשׁ שְׁתֵי סְפִיקוֹת שְׁמַאי
שְׁאָר בְּהֵמָה וְחִזְיָה וְרַמְשׁ אִו אָדָם טְהוֹר וְהָא שְׁאָר בְּהֵמוֹת וְחִזְיָה וְעוֹפוֹת גְּמֵי פּוֹסְלִין מִי
חַטָּאת וְהִכִּי הִנּוּה לִיָּה לְמִימֵר וַא"ל שְׁמַאי שְׁאָר שְׁרָצִים אִו אָדָם טְהוֹר וּבַתְנַאי שְׁלֵא יְהָא
שְׁאָר בְּהֵמָה וְחִזְיָה וְעוֹרָ שְׁהוּן גְּמֵי פּוֹסְלִין לְמִי חַטָּאת כְּדַפְסֵק בְּפ"ט הַלְכֵי י"ב.

וְסָבוּר הֵייתִי לוֹמֵר שְׁמ"ש הַר"מ בְּהֶלְכָה ו' מְפִנֵי שְׁיֵשׁ שְׁתֵי סְפִיקוֹת לֹא קֵאִי אֲאִם אֵינוּ
יְכוּלָה חַוְלָדָה לְשַׁתּוֹת דְּלֹא פְּסוּלָה הִיא דְזֵה אֵינוּ אֶלָּא גְּמֵי טַעַם אִם יְכוּלָה חַוְלָדָה לְשַׁתּוֹת
דְּפְסוּלָה וְלֹא טְמֵאָה וְלִזְהָ אֲמַר הָא דְלֹא מְטַמְאֵינוּ לָהּ שְׁיֵשׁ שְׁתֵי סְפִיקוֹת כו' אֲבָל הַמְעֵינָן
בְּתוֹס' י"ט בְּפִי"א דְּפָרָה כְּתַב הָא טַעַמָא אֲאֵין יְכוּלָה חַוְלָדָה לְשַׁתּוֹת מִהוּן וְעוֹד דְּחִסֵּק הוּא
לוֹמֵר וּלְפָרֵשׁ בְּדַבְרֵי הַר"מ דְּקֵאִי אֲאֵין טְמֵאָה וְעוֹד דְּהָא בְּר"מ ז"ל לֹא נִזְכַּר בְּרִישָׁא טְמֵאָה
אֶלָּא הַעֲתִיק הַמְּשַׁנָּה בֵּין בְּרִישָׁא וּבֵין בְּסִיפָא פְּסוּלָה וְהִינּוּ מְשׁוּם דְּמִיִּירֵי בְּמִים מְקוֹדְשִׁין
עִם הָאֶפֶר כְּנִרְאָה מְדַבְּרִיו שְׁם בְּהֵלְכוֹת אֵלּוּ בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת וּבְפ"י הֶלְכָה ד' יַע"ש וְאֵין
ג"מ לְפִסּוּל לְעֵנָן טוֹמְאָה כְּפִירֵשׁ"י בְּשִׁמְעֵתִין וַא"כ אֵינָה טַעַם נוֹתֵן שְׁיֵהוּ שְׁתֵי סְפִיקוֹת
וְע"כ שְׁיֵהוּ כְּשֵׁרִים לְגַמְרֵי וַצ"ע.

וְהִנּוּה רֵאִיתִי בְּתוֹסְפוֹת פְּסָחִים דָּף י"ח ד"ה בְּטָלוּ בְּמַעֲשִׂים שְׁכַתְבּוּ דְּהָא דְּכָל הַעוֹפ' פּוֹסְלִין
(צָרִיף לוֹמֵר בְּהֵמָה חִזְיָה וְעוֹפ') הִינּוּ קוֹדֶם קִידוּשׁ וּפְסוּלִין מְשׁוּם דְּבַעֲיָנָן מִים חַיִּים אִי
מְשׁוּם שְׁנַעֲשֵׂה בְּהוּן מְלֵאכָה אֲבָל לְאַחַר קִידוּשׁ לֹא (דְּלֹא בְּעֵינָן מִים חַיִּים לְאַחַר קִידוּשׁ
וְכֵן אֵין נְפִסְלִין בְּמֵלֵאכָה לְאַחַר קִידוּשׁ כְּמִבְּנֹאֵר בְּמִסְכַּת פָּרָה וּבְר"מ הֶלְכוֹת אֵלּוּ) וַא"כ
יְכוּלִין לוֹמֵר הָא דַּתְנָן אִם יְכוּלָה חַוְלָדָה לְשַׁתּוֹת אִו נַחֲשׁ לַר"ג לְאַחַר קִידוּשׁ מִיִּירֵי וּפְסוּל
מְשׁוּם רוּק שְׁבִפִּיָּהֶם הַמְּתַעַרְב עִם מִים דְּאֵילּוּ שְׁאָר בְּהֵמָה וְחִזְיָה וְעוֹפוֹת אֵין פּוֹסְלִין אֶלָּא
מְשׁוּם מְלֵאכָה אִו דְּבַעֲיָנָן מִים חַיִּים אֲבָל מְשׁוּם רוּק שְׁבִפִּיָּהֶם אֵין מְתַעַרְב כֵּן נוֹכַל לוֹמֵר
וְקוֹדֶם קִידוּשׁ הוּא דְּפּוֹסְלִין וְחַוְלָדָה וְנַחֲשׁ אִף לְאַחַר קִידוּשׁ פּוֹסְלִין דְּרוּק שְׁבִפִּיָּהֶם מְתַעַרְב
עִם מִים וְאֵין בְּהֵם כְּדִי שְׁיַעוֹר הִזְיָה כַּמ"ש הַתּוֹסְפוֹת בְּשִׁמְעֵתִין ד"ה אִם יְכוּלָה חַוְלָדָה

וא"ש דלא סתרי דברי תו' דפסחים לכאן ושם פתבו דהנה לא פסלי אלא קודם קידוש וכאן פתבו דמיירי לאחר קידוש ופסולין משום רוק שמתערב אלא פמה שפתבנו דחולד' ונחש טעמ' משום רוק ובהמה וחייה משום מלאכה הוא ופרה ששתת' מי חטאת דנפסלו במע' הו' לאחר קידוש וניח' דנקיט אם יכולה חולדה או נחש דמיירי לאחר קידוש ואין פוסלין שאר בהמה חיה ועופות וכ"ש שאר שרצים שאין פוסלין לאחר קידוש וה"ה קודם קידוש שאין שרצים פוסלים חוץ מן חולדה ונחש לר"ג דפוסלין קודם קידוש ולאחר קידוש והיה ניחא דברי הר"מ ו"ל במה שנתן טעם שיש ב' ספיקות האחד שאם בהמה חיה ורמש שאין פוסלין לאחר קידוש אבל המעיין בהלכה י"ב שם פתב מים מקודשין ששתתה מהן בהמה חיה ועופות פוסלין חוץ מן היונה מפני שהיא מוצצת ואין ריר יוצא מפיה ומתערב משמע שאר בהמה וחייה משום רוק שבפיהם שמתערב הוא ואף לאחר קידוש פוסלין וכן ממ"ש מים מקודשין משמע שנתקדשו עם האפר ואפ"ה אם שתי שאר בהמה או רמש וחייה פוסלין וא"כ דבריו צ"ע ממ"ש בהלכה י"ו שאם בהמה וחייה ודאי הגי נמי פוסלין והנה למימר ואם אין יכולה חולדה וה"ה שאר בהמה לשותות פשרים שאם שאר שרצים או אדם טהור והנה רובא ועיין בר"ש בפ"ט דפרה משנה ג' שכתב פטעם של הר"מ ו"ל דבהמה וחייה פוסלין מפני ריר המתערב ועל הא דפסחים בטלו במעיה אבל בפיה לא תירץ דלא הנה פסול הגוף אלא טעמא מפני ריר המתערב ובחדושינו למס' פסחים אבאר ובפירש"י בד"ה צלוחית דאי לאפסולי ליתני פסולה ואי לטמוני אחרני בלא"ה מי חטאת מטמאין עכ"ל קשיא לי בהא דנדאי נ"מ בהא דאמר טמאה דאי טהורה הנה מטמאין אדם וכלים פדין מי חטאת ואפילו במשא פדכתיב והנושא אותם יכבס בגדיו אבל השתא דמטמאין למי חטאת אין מטמאין אדם וכלים דמי חטאת שנטמאו אין מטהרין ואין מטמאין אדם וכלים אלא אנוכלין ומשקין מחמת טומאה שנגע באחרים וכההיא דפרה ששתתה מי חטאת בטלו במעים והכי תנן בפ"ט דפרה משנה ח' דמי חטאת שנטמאו ואין ראויין להנאה מטמאין הטהור לתרומה בידיה ובגופו והטהור לחטאת בידיה אבל לא בגופו והיינו מדרבנן דמן התורה אין מטמאין עוד דאינן ראויין להנאה ועיין בכ"מ פט"ו דפרה הלכה ב"ג ששם ביאר יפה זה וכתב בהדיא דטומאה זו מדרבנן ומש"ה הטהור לחטאת דוקא בידיה אבל לא בגופו יע"ש וא"כ נדאי נ"מ במה שהן טמאין שאין מטמאין אדם טהור לחולין פלל ולתרומה מדרבנן ולחטאת בידיה אבל לא בגופו אף מדרבנן וא"ל דקשיא ליה טמאין למאי אי לטמאי אדם בלא"ה מי חטאת מטמאין אדם וכלים ואי אדרבה משום דטמאין הם מש"ה לא מטמאין אחרים מ"מ ספק הוא ובלא"ה מטמאין אדם וכלים י"ל הא פל ספק טומאה ברה"י נדאי הוא ולא ספק כמ"ש התוס' ד"ה התם הלכתא גמירי לה מסוטה ועיין ד"ה או שירד טל בליקה יע"ש.

ויש ליישב ולומר דהאי טומאה דהכא מד"ס הוא ולא מן התור' דמה"ת רובן טהורה אלא מדרבנן עשו מעל' לחטא' או כמ"ש התו' ד"ה שאני אומר דלא גזרו על ספק אוכלין וגזרו על ספק פלים כו' משמע דטומאה דהכא מדרבנן הוא ומן התורה ראויין הן להנאה ומשום הכי הוקשה לו ו"ל שפיר דלמאי נ"מ קתני טמאין הא בלא"ה מטמאין אדם וכלים פינן דמן התורה ראויין הם להנאה.

נדע שאני מסתפק בזה אם מדרבנן אין ראיון להנאה וכן התורה ראיון הם להנאה אי מטמאין הם אדם וכלים כו' או לאו ועיין בתוספות ד"ה או שיירד טל בלילה ועיין שם היטב מ"ש שם: ובד"ה אם יכולה חולדה לשתות כו' שנעשו בהם מלאכה או דבעינן מים חיים.

הנה ב' טעמים הוא לשיטתיה דמייירי קודם שנעשה מים מקודשין עם אפר דלאחר קידוש אין מלאכה פוסלין בהם כמבואר במסכת פרה ובר"מ הלכות פרה פ"ז הלכה א' ועיין בכ"מ שם והוא משנה פ"ד דפרה המלאכה אין פוסלת בו משיטילו האפר.

ואיני יודע למה לא נקיט בהמה חיה ועוף ואפשר דמסתמא הנה לא שכיחי להיות אצל מי חטאת ומ"מ א"ש אם יכולה חולדה לשתות ואם לאו אלא שאר שרצים מכשירים הם דאזלינן בטר רובא אדם טהור ושאיר שרצים ולא תלינן באדם טמא וכפי' הר"מ בפרה וכבר התבאר: ובתוס' בד"ה טמאה פ"ג גם הצלוחית עכ"ל היינו לשיטתם שכתבו אחר זה דאחר קידוש מייירי ודקדקו נמי מלת טמא דטמאים הנה לומר אלא דקאי אצלוחית דנהי דמי חטאת מטמאין אדם וכלים היינו אם נגעו בהן שלא לצורך הנאה אבל הכלי שיש בה מי חטאת טהורה כמבואר בר"מ פט"ו מהלכות אלו דאל"כ לא תמצא מי חטאת טהורין.

וחיישינן שמה אדם טמא ונטמא הצלוחית והר"מ בפ"ט דפרה השמיט טמאה וכתב פסולה כמו במתני' ואפשר דנדאי הצלוחית טמאה מלהיות שם מי חטאת אבל לחולין ולתרומה טהורה דרוב בני אדם טהורין כמו בכפר הנתונה על הדף ומים פסולין דרוב בני אדם אין טהורין לחטאת כמ"ש הוא ז"ל: ובד"ה שאני אומר כו' דגזרו על ספק פלים ולא על ספק אוכלין עכ"ל משמע דטומאה זו מדרבנן היא.

והא דלא גזרו על אוכלין פירשה הר"ן בחמש שיטות דכלי יש לה תקנה ע"י טבילה ואף פלי חרס דאין להם טהרה במקנה לא חלקו חכמים משא"כ באוכלין דלית להו טהרה במקנה לא רצו חכמים לגזור ולהפסידן לגמרי עכ"ל ולפי זה אף המים נמי פסולים דיש להן טהרה במקנה ע"י השקה דבטלו ונעשו חיבור למקנה ועיין במס' פסחים דף ל"ד ע"ב ובר"מ הלכות איסורי מזבח פ"ו יע"ש ואף דלשאר משקין לא מהני השקה מ"מ גזרו על המים דטמאין או אפשר דממים לא קשו להו דמ"ש מכפר דשני ושני הוא דרוב בני אדם אין, טהורין לחטאת וכמ"ש הר"מ והרע"ב בפ"א דפרה משנה א' אלא על הצלוחית קשיא להו דאמאי טמאי טמאה דמשמע אף לחולין ותיקצו דגזרו על ספק הפלים ולא על ספק אוכלין.

וכבר הנה נראה לפירוש טמאה הצלוחית ולא המים דלא גזרו על משקין דלית להו טהרה במקנה ולא חלקו נמי במים ולא גזרו עליו טומאה והמים טהורין ואין נפסלים דתלינן באדם טהור ולא בשרצים אלא דא"כ למה תנא לה במסכת פרה אלא גם לענין המים נ"מ וכן מוכיחין ד"ה שכתבו גם הצלוחית ומסתבר הוא פ"ג דהיא טמאה א"כ ה"ה המים אף דלא גזרו על ספק משקין נמי הכין הוא דהוה וכדכתבנא: אבל לאינה תיקוצים שכתבו התו' פאן נוכל לומר מש"ה טמא דתלינן באדם טמא ושני כפר הנתונה על הדף דהתם קרוב לנדאי דאדם טהור נטל' משם כדי שלא תפול מעל הדף כו' יע"ש: ובד"ה אם יכולה חולדה לשתות פסולה עיין בפ"ה הר"ש במס' פרה פ"ט משנה ג' יע"ש מ"ש:

ובד"ה או נחש לדברי ר"ג כו' וְהָא דְלָא תִּנָּא עֲכָבְר מְשׁוּם דר"א שְׁמוּתֵי הוּא עכ"ל פ"י מב"ש וְלִית הִלְכָתָא פְּתִיחָה וְכר"ג קיי"ל פְּנּוּ מִשְׁ"ה לָא תִּנּוּ אַף הָעֲכָבְר וְאֶפְשָׁר אַף אֵי הָהּ הִלְכָתָא כר"א לָא הָהּ קִשִׁי לִתְנִי אַף הָעֲכָבְר לר"א דְהָא בְּמִתְנִי תִּנּוּ פְּסוּלָה וְאֵלוּ לר"א מִי חֲטָאת שְׁנַטְמָאוּ מְטַהְרִין פְּדַאֲיָתָא בְּזַבְחִים צ"ג ע"ב מ"מ מַה בְּכָה רַבִּי הִיא וְנֹסִיב אֲלִיבָא דְתַנְאֵי גַם בְּבִרְיָתָא דְתַנְא טְמֵאָה וְהִינּוּ כר"א דְמִי חֲטָאת שְׁנַטְמָאוּ מְטַהְרִין וְהִינּוּ כר"א וְאֶפְ"ה לָא תִּנָּא אַף הָעֲכָבְר דְנֹסִיב לֵה אֲלִיבָא דְתַנְאֵי: וְבד"ה אֵי שְׂיָרְד טַל בְּלִילָה בְּרִיָּתָא הִיא כו' וְשָׁמָּא גִיחָא לְהִבִּיא שְׁמִפְנֵי רֵשׁ בְּהָ שְׁאַנִּי אוֹמֵר אָדָם טְמֵא נִכְנַס לְשֵׁם כו' מְשׁוּם דְאִיפָּא לְמ"ד מִי חֲטָאת שְׁנַטְמָאוּ מְטַהְרִין אוֹ דְפְּסוּל אַגְב טְמֵאָה כו' עכ"ל מ"ש מִי חֲטָאת שְׁנַטְמָאוּ רֵאוּנָן לְהִזָּאָה יֵשׁ לְרֵאוּת א"כ בְּרִיָּתָא הִיא דְמִינִי אֵי בְּנִתְקַדְשׁוּ עִם הָאֶפְר תְּקִשִׁי טְמֵאִין לְמֵאִי הָא לָא פְּסוּלָה וְבלא"ה טְמֵאָה וְאֵי קוֹדֵם קִידוּשׁ בְּלֵא"ה אֲתִי שְׂפִיר דְתַנָּא בְּרִיָּתָא טְמֵאָה קוֹדֵם קִידוּשׁ וּמִתְנִי לְאַחַר קִידוּשׁ מִינִי וְאֶפְשָׁר דְמִינִי לְאַחַר קִידוּשׁ וְקִתְנִי טְמֵאָה לְוֹמֵר דְאֶפְ"ה טְמֵאָה וְלֵא פְּסוּלָה וְנ"מ קוֹדֵם קִידוּשׁ שְׁמִטְמֵאִין אֲחֵרִים וְלִפִּי זֶה יֵשׁ לְרֵאוּת בְּסִיפָּא אִם יְכוּלָה חֻלְדָּה לְשִׁתּוֹת פְּסוּלָה וְאֶמֵּאִי פְּסוּלָה וְהָא אִיפָּא לְמִתְלִי בְּאָדָם וְשָׂאָר שְׂרָצִים דְאָדָם טְמֵא נְמִי אֵין פּוֹסֵל דְמִי חֲטָאת שְׁנַטְמָאוּ מְטַהְרִין לְפּוֹם סְבָרָא דְהִשְׁתָּא א"ו מְשָׁמַע דְלָא אֲזַלִּין בְּתַר רַבָּא בְּהָא.

ולפ"ז י"ל מ"ש הר"ש ז"ל בפ"י המשניות פ"א דפ"ה משנה א' הטעם דאין דרפן של אדם לגלות ולא פתב מטעם רבא וכבר הארכנו בזה לעיל ויש לומר דאל"כ אמאי בסיפ' פסולה ולא תלינן באדם ושאר שרצים דהנה רבא אלא דאין דרפן של אדם לגלות והנה מחצה על מחצה שרצים או חולדה ומש"ה אזלינן לחומרא ואי חזקה דמים איפא חזקה דהעמד טמא על חזקתו כמו שהארכנו בזה לעיל בפירש"י יע"ש.

ודע דע"כ הָא דְטְמֵאָה שְׁפִתְבוּ הַתּוֹ וְלֵא פְּסוּלָה דְמִי חֲטָאת שְׁנַטְמָאוּ מְטַהְרִין לְהִזָּאָה הִינּוּ לְאַחַר קִידוּשׁ וְלֵא קוֹדֵם קִידוּשׁ דְאֵי קוֹדֵם קִידוּשׁ אֵין רֵאוּנָן לְהִתְקַדְשׁ עוֹד כְּמ"ש הַתּוֹ בְּזַבְחִים דָּף צ"ג ע"א דְהָא דִּיבְמוֹת קי"ו ע"ב קוֹדֵם קִידוּשׁ אֵינִי וְאֵין לְוֹמֵר דְהִתְם בְּאֶפְר וְטַעַם דְכ"ז שְׁאֵין רֵאוּי לְהִזָּאָה תִּפְסֵל בְּטוֹמְאָה מִשְׁא"כ הַמִּים דְלָאוּ חֲטָאת כְּתִיב בְּיָהּ דְלֵאחַר שְׁנוֹתָן הָאֶפְר אַף דְנִטְמָא הָאֶפְר מ"מ הָא רֵאוּי לְהִזָּאָה זֶה א"א דְבְּעִינָן שְׂיָהָא רֵאוּי לְהִזָּאָה קוֹדֵם טוֹמְאָה וְלֵא טוֹמְאָה וְרֵאוּי לְהִזָּאָה כְּאַחַת עוֹד דֵּא"א שְׂיָהָא שְׁנִיָּהּ בְּב"א דְמִיָּד כְּשֶׁנּוֹגַע הָאֶפְר בְּמִים נִטְמָא וְאֵין רֵאוּי לְהִזָּאָה עַד שְׂיִפְלֵל יָפָה דֵּאלֵת"ה קִשְׂיָא קוֹשְׁיַת הַתּוֹ לְשֵׁם בְּזַבְחִים דְהָא בְּבִרְיָתָא דִּיבְמוֹת דָּף קט"ז ע"ב תְּנִי לָא יִשָּׂא אָדָם מִי חֲטָאת וְאֶפְר חֲטָאת ע"ג הַנְּהָר וְהִינּוּ מִי חֲטָאת קוֹדֵם שְׁנַתְקַדְשׁוּ עִם אֶפְר אַף הַמִּים הַטְּמֵאִים פְּסוּלִים לְכ"ע אֲלֵא כְּמ"ש כָּאן.

הוּן אֲמַת מַה שְׁהוֹקְשָׁה לָהֶם לְתוֹ בְּזַבְחִים לָא יִדְעָנָא דְהָא דְגָזְרוּ הִינּוּ אֲלִיבָא דְחֻכְמִים דְהִלְכָתָא כְּנוֹתְיָהּ דְמִי חֲטָאת שְׁנַטְמָאוּ טְמֵאִין וְאֵין רֵאוּנָן לְהִזָּאָה. עוֹד כְּתִב זֶה הַתּוֹ דְגַם הַצְּלוּחִית טְמֵאָה פִּי דְמִשְׁ"ה תִּנָּא טְמֵאָה דְנ"מ אַף לְאַחַר קִידוּשׁ לְעִנְיָן הַצְּלוּחִית וְעוֹד יֵשׁ נ"מ לְמַה דְתַנּוּ בְּפ"ט דְפָרָה כְּנוֹנְתָם דְתַנּוּ בְּפ"ט מְשָׁנָה ח' נְפְסָלוּ מִי חֲטָאת הַנּוֹגַע בְּיָדוֹ וּבְגוּפוֹ כו' וְאֵילוּ נִטְמָאוּ יֵשׁ חִילּוּק וְהִבְאֵתוֹ לְעִיל יע"ש.

ומש"ה לָא תִּנָּא פְּסוּלָה דְה"א פְּסוּל אַחַר וּלְכָה תְּנִי טְמֵאָה כו' וּבְכָל אֵלֶּה הַתְּרוּצִים לָא יִתְיַשְׁב כ"א מַה דְתַנָּא טְמֵאָה לְאִיזָה צְוָרָה תִּנָּא לָהּ וְלִינְשֵׁב קוֹשְׁיַת רִש"י אֵי אַחַר קִידוּשׁ

מִיָּרִי אֲבָל מִה שֶׁהִקְשׁוּ אֲמָאֵי שִׁינְתָהּ הַבְּרִייתָא מִמֵּתְנִי לֹא יִתְיַשֵּׁב דְּאִפְתִּי אֲמָאֵי בְּמֵתְנִי תַנּוּן פְּסוּלָה וּבְבְרִייתָא לֹא רַק לְפִי הֵתִי רֵאשׁוֹן י"ל וּכְבָר הָאֲרַכְנוּ בְּזָה לְעֵיל בְּתַכְלִית הָאֲרִיכוֹת יע"ש: וְרֵאִיתִי לְמַהֲרָשׁ"א ז"ל שֶׁכָּתַב בְּכָאן דְּבָרִים אֲשֶׁר לֹא זְכִיתִי לְהַבִּין אוֹתָם בַּמ"ש לְכַאוּרָה קֶשֶׁה פִּינּוּן דְּבִין בְּרִישָׁא וּבִין בְּסִיפָא אֵינָה אֲלֵא פְּסוּלָה וּלְאַחַר קִידוּשׁ קְמִיָּרִי א"כ מֵאֵי אֲרִיָּא אִם יְכוּלָה חֻלְדָּה בְּלֹא"ה נְמִי פְּסוּלָה דְּתַלְיִנּוּ בְּאֶדָם טְמֵא יע"ש וְלֹא זְכִיתִי לְהַבִּין דְּבָרֵיו הַקְדוּשִׁים הֵנָּה מ"ש לְאַחַר קִידוּשׁ מִיָּרִי אֲמַת הוּא מִמ"ש הֵתוּ דְלֶהֱכִי נְקִיט טְמֵאָה דְּפְסוּל אֲגַב טְנֻמָּאָה בָּא וְאֵי קוֹנְדָם וְדֹאֵי דַנ"מ טוּבָא בְּמָה דְנִקִּיט טְמֵאָה אֲלֵא לְאַחַר קִידוּשׁ וְאֵין נ"מ בְּמָה דְנִקִּיט טְמֵאָה דְּבִלֹא"ה מִי חֲטָאֵת מְטֵמְאִין אֶדָם וְכֻלִּים אֲלֵא מִשׁוּם דְּפְסוּל אֲגַב טְנֻמָּאָה בָּא אֲלֵא מִה שֶׁהִקְשֶׁה כו' לֹא יִדְעָנָא לְפָרֵשׁ דְּלְכַאוּרָה פְּוֹנְתוּ מֵאֵי אֲרִיָּא אִם יְכוּלָה חֻלְדָּה לְשִׁתּוֹת אִפִּי אֵין יְכוּלָה חֻלְדָּה וְה"ה שְׁאָר שְׂרָצִים דְּמִסְתְּמָא כֵּן הוּא דְמֻנָּח בְּמָקוֹם גְּבוּהָ נְמִי פְּסוּלָה דְּתַלְיָא בְּאֶדָם טְמֵא וּבִשְׁלֵמָא אֵי טְמֵאָה דְּרִישָׁא דְּוֹנָקָא וְקוֹנְדָם קִידוּשׁ א"ש דְּאֵי אֵין יְכוּלָה חֻלְדָּה לְשִׁתּוֹת נְמִי טְמֵאָה וְאֵי יְכוּלָה חֻלְדָּה פְּסוּלָה הֵנָּה וְלֹא טְמֵאָה כַּפִּירֵשׁ"י מִשָּׂא"כ לְפִי הֵתוּ כֵּן נִרְאָה לְכַאוּרָה פְּוֹנְתוּ וְתִי דְשִׁינְיָה לְמֵתְנִי אִם יְכוּלָה חֻלְדָּה לְשִׁתּוֹת דְּאֵין דְּרָךְ בְּנִי אֶדָם לְגִלוֹת כַּמ"ש הַר"ש בְּפִי הַמְשֻׁנִּיּוֹת אֲלֵא דְזָה דְּוָסֶק: וְעוֹד דְּאֲמָאֵי לֹא אִם יְכוּלָה חֻלְדָּה לְשִׁתּוֹת אֲלֵא שְׁאָר שְׂרָצִים וְכֵן צְרִיךְ אֲתָה לֹמַר לְדַעַת הַר"ש שֶׁם בְּפִי הַמְשֻׁנִּיּוֹת שֶׁכָּתַב וְאִם אֵין יְכוּלָה חֻלְדָּה לְשִׁתּוֹת כְּשֵׁרִים הֵן הָרִי אֲלֵא שְׁאָר שְׂרָצִים וְכַמ"ש הַר"מ מְפָנִי שִׁישׁ שְׁתֵּי סְפִיקוֹת כו' אִם נִאֲמַר לְאַחַר קִידוּשׁ שְׁאָר בְּהֵמָה וְסִיָּה אֵין פּוֹסְלִין וְכַמ"ש לְעֵיל.

גַּם אֵין לְיִישֵׁב דְּבָרֵיו דַּע"כ תו' לֹא סְבִירָא לְהוּ דְּאֲזַלְיִנּוּ בְּתַר רַבָּא בְּכָאן דַּא"כ לְתִירוּץ רֵאשׁוֹן דְּמִי חֲטָאֵת שְׁנַטְמָאוּ מְטֵהֲרִין אֲמָאֵי בְּסִיפָא פְּסוּלִים וְלֹא תַלְיִנּוּ בְּשְׁאָר שְׂרָצִים וְאֶדָם דְּהוּא רַבָּא דַּא"נ אֶדָם טְמֵא הֵם כְּשֵׁרִים לְהַזָּאָה אֲלֵא דְלֹא אֲזַלְיִנּוּ בְּתַר רַבָּא וַא"כ קֶשֶׁא לִיָּה שְׁפִיר אֲמָאֵי אִם אֵין יְכוּלָה חֻלְדָּה אֲלֵא שְׁאָר שְׂרָצִים לְתִי שְׁנֵי אֲמָאֵי כְּשֵׁרִים וְמ"ה א"ש דְּאֵין דְּרָכּוֹן שֶׁל אֶדָם לְגִלוֹת דַּא"כ לֹא מִיָּתִי רֵאִיָּה מְרִישָׁא דְּהֵתָם לִיכָא לְמִיתְלִי אֲלֵא בְּאֶדָם וְלֹא בְּשְׂרָצִים דְּאֵין דְּרָךְ לְכַסּוֹת גַּם מ"ש דְּלֹא גְרָסִי א"נ וְכֵן כְּתַב מֵהַר"מ כְּתַבְנוּ לְעֵיל דִּישׁ לְפָרֵשׁ דְּמִמֵּתְנִי מְצִי לְמִידָק אִם אִם יְכוּלָה חֻלְדָּה הָא לֹא"ה אֲלֵא שְׁאָר שְׂרָצִים כְּשֵׁרִים לְהַזָּאָה וְטֵהוּרִים סוּף דְּבָר דְּבָרִי מְהַרָּשׁ"א נְעַלְמוּ מְפָנִי וְצ"ע: (דְּרַף י' ע"א) גְּמָרָא הָא מְצָאָה כְּמָה שֶׁהַנִּיחָה לֹא טְנֻמָּאָה וְלֹא פְּסוּלָה אֵיכָא עַכ"ל ר"ל דְּלֹא מְחַזְקִינּוּ טְנֻמָּאָה וּפְסוּל מְסַפִּיקָא הֵיכָא דְלֹא נִתְחַדַּשׁ שׁוּם דְּבָר וְכִי אֲמַרִינּוּ סְפִיקָא דְּאוֹרֵייתָא הֵינּוּ הֵיכָא שְׁנַתְחַדַּשׁ בְּהָ שׁוּם דְּבָר מִה וְלֹא כְּשֵׁלֵא נוֹלַד לָנוּ וְנִתְחַדַּשׁ שׁוּם דְּבָר וְכַמְּהָ מְקוֹמוֹת אֲמַרִינּוּ מְסַפִּיקָא לֹא מְחַזְקִינּוּ אִיסוּרָא וְאֵלוּ סְפִיק מִים מְגוּלִין אַף מְצָאָה כְּמוֹ שֶׁהַנִּיחָה נְמִי אֲסוּר אֲלֵמָא חֲמִירָא סַבְנָתָא מְאִיסוּרָא וּמְהָא דְּהַנִּיחָה וּמְצָאָה כְּמָה שֶׁהַנִּיחָה אֵין רֵאִיָּה אֲלֵא דְחֲמִירָא סַבְנָתָא מְאִיסוּרָא וְלֹא דְנִילֵךְ בְּתַר רַבָּא אוֹ חֲזַקָת אֵין רֵאִיָּה אֲבָל מְהָא דְּבְרִישָׁא טְמֵאָה וּבְסִיפָא פְּסוּלָה יֵשׁ רֵאִיָּה דְּאֲזַלְיִנּוּ בְּתַר רַבָּא וְכַפִּירֵשׁ"י ד"ה וְאֵין דְּרָכּוֹן לְכַסּוֹת אֲלֵמָא בְּמִידֵי דְּאִיסוּרָא תַלְיִנּוּ לְקוּלָּה וְאֲזַלְיִנּוּ בְּתַר רַבָּא וְכַמ"ש לְעֵיל וּמְהָא דְּמְצָאָה כְּמָה שֶׁהַנִּיחָה אֵין רֵאִי דְּאֲזַלְיִנּוּ בְּתַר חֲזַקָה דְּמִים דְּהָא אֵיכָא נְהִי הַעֲמַד טְמֵא עַל חֲזַקָה אוֹ כַּמ"ש לְעֵיל אֲלֵא כַּמ"ש כָּאן: וְכַפִּירֵשׁ"י בַּד"ה ש"מ חֲמִירָא סַבְנָתָא מְאִיסוּרָא וְאֵית דְּלְפִי כו' עַכ"ל, הֵנָּה לֹאִית דְּאֲמַרִי סְבָרִי בְּסִיפָא טְמֵאָה וְהָא דְנִקִּיט פְּסוּלָה לְאֲשַׁמְעִינּוּ דְּחִיִּישִׁינּוּ נְמִי לְנַחֵשׁ דְּדְרָכּוֹן לְגִלוֹת וְלִיָּהוּי סְפִיק סַבְנָה וְלֹא חֵשׁ לְמִינְקֻט טְמֵאָה דְּחֲמִירָא לִיָּה סַבְנָתָא

מאסורא ולפ"ז הא דאמר ריב"ל מה טעם מפני שדרכן לגלות ואין דרכן לכסות הנה למיתני ברישא פסולה משום דאיכא ספנה משום חשש נחש וילהכי אמר דאין דרכן לכסות כו' ובודאי אדם פיסה וליכא למיתלי בנחש פלל ולכך לא נקיט פסולה ומ"ש רש"י ואע"ג דלגבי אסור קולא הוא דלא מטמא לאו למימרא דאין טמאה אלא דיכול לטעות ולומר דאין טמאה אפ"ה הא ניחא ליה לאשמעינן דאסור משום ספנה אלא דקשיא לי דאפתי ברישא אמאי תנא טמאה וקא ודאי דאסור נמי משום ספנה שמה נחש שתה ומה בכך דאין דרכן לכסות מ"מ פשהניחה מגולה שמה שתה דהא מים מגולים הניחה ומצאה פמות שהיתה אסורין וליכא מאן דפליג אם לא שנאמר דהאי לישנא סובר טמאה ולא פסולה דמי חטאת שנטמאו מטהרין וכמ"ש התו' ד"ה או שירד כו' דמ"ה שישנה התוספתא ונקטה ברישא טמאה ועל זה נתן טעם דודאי גם לענין אסור ספנה גם ברישא חייש להכי אלא דנקיט טמאה ולא פסולה לענין הנאה דלענין זה אין דרכן לכסות וקא לא חיישינן שמה מ"מ שתה הנחש או חולדה פשהניחה מגולה דכל היכא דלא איתיליד ריעותא ונתחדש דבר מה לא חיישינן וכמ"ש לעיל זולת בספנה מצאה כמה שהניחה חיישינן וכדכתבנא ומ"מ מדייק מדקתני סיפא פסולה ולא טמאה אלא דניחא לאשמעינן פסולה ואסור נמי משום ספנה ואף דאיכא למיטעי ולומר פסולה ולא טמאה הא ניחא לי יותר דמשום דתמירא לי לתנא ספנתא מאסורא ומש"ה דייק שפיר כמה שפתבנו והכו זה: אתמר השוחט בספין ונמצאת פגומה אמר רב הונא אפילו שיבר בה עצמות כל היום פסולה חיישינן שמה בעור נפגמה ורב חסדא אמר פשירה שמה בעצם נפגמה עכ"ל הנה רב הונא דנקיט השוחט בספין ונמצאת פגומה משמע דבנאבד הספין פשירה גם לר"ה וכמ"ש הרא"ש ז"ל בפסקיו ונתן טעם לזה דלא נשכיח שיפגום הספין בעור או בסימנין והנה פאלו נודע לנו שנשחטה פראוי עכ"ל עוד י"ל דחזקת בהמה שאין זבוח איתרע קצת דהרי שחוטתה לפניה הלכך חזקה דספין שהיתה בדוקה מקודם לא איתרע פלל הלכך מוקמינן אחזקה דאי לא"ה הנה מיהא ספיקא חזקה דאין זבוח להדי חזקה דספין אלא כמ"ש דאין זבוח איתרע ודע דלשיטת משאת בנימין בתשובה דכל היכא דאיתחזק אסורא לא מהני ספק ספיקא ונהיאו דבריו הש"ך וט"ז בי"ד סי' ק"ו וראיתו מדלא מהני אפילו שחט הרבה בהמות דאיכא ס"ס שמה בבתרייתא ואת"ל בקמייתא שמה בעצם המפרקת ואת"ל בעור שמה לא שחט כנגד הפגימה אלא, דלא מהני כיון דאיתחזק אסורא דבהמה בחייה וכמו שאני עתיד לבאר לקמן אי"ה הא תינח בנמצאת הספין פגומה דהנה חזקה דהשתא דהרי פגומה לפניה וחזקה דבהמה בחייה והנה תרתי נגד חזקה חזקה דספין שהיתה בדוקה מקודם לכן וחזקה במקום תרתי לא אמרינן פדאית' בריש גדה דף ג' ע"א דמקנה שנמדד ונמצא חסר דרבנן מטמאין בין ברה"ר ובין ברה"י ונדאי ולא ספק דהנה תרתי במקום חזקה וכמו שיתבאר לקמן ומש"ה לא מהני ס"ס כיון דאיתחזק אסורא אבל בנאבד הספין ואין ידוע מה הי' לו אם נפגם אם לאו א"כ אוקי חזקה להדי חזקה והנה ספק השקול ותהני ס"ס להתיר שמה לא נפגם פלל ואת"ל, נפגם שמה בעצם המפרקת ואת"ל בסימן שמה במיעוט בתרא או שמה לא שחט כנגד הפגימה והנה ארבע ספיקות להתיר וחזקה לית פאן נגד הס"ס דמאי אמרת בהמה בחייה בחזקת שאין זבוח עומדת הא איכא נמי חזקה דספין שהיתה בדוקה מקודם ולא איתרע פלל והנה ספק השקול וחזקה פמאן דליתא ומהני ס"ס.

וְלָמָּה לִּיה לְהֵרָא"ש לומר דְּבִנְיָאָבַד מִש"ה מְוֹתֵר זְהוּה מְלִתָּא דְלֵא שְׂכִיחָא אוּ דְחֻזְקָה
דְּבַהֲמָה דְאִין זְבוּחַ אִיִּתְרַע דְלָמָּה לִי הָא הֵנָּה ס"ס. וְדוּחַק לומר פִּינּוּ דְאִיכָּא חֻזָּא חֻזְקָה
לְאִיסוּרָא אַף דִּיש חֻזְקָה אַחֲרַת נְגִדּוּ תוּ לֵא מְהַנִּי הַס"ס דְמֵאִי שְׁנָא מְאִילוּ לֵא הֵינָּה כָּלִל
חֻזְקָה דְאִיכָּא חֻזָּא לְהֵדִי חֻזָּא וְאִישְׁתְּרִי מִטַּעַם ס"ס.

וּמִיָּהוּ י"ל דְאִי הֵנָּה סָפֵק הַשְּׁקוּל אִי נִפְגַּם בְּעוֹר אוּ לֵאוּ יֵשׁ לְנוּ לְאֶסְנֹר לְאֶסְנֹר הֵיכָּא
דְּנֻאָבְדָּה הַסְפִּין בְּלֵא בְּדִיקָה זְחֻזְקָה דְסְפִין כְּמֵאן דְלִיתָא דְמִי' פִּינּוּ דְעֵשׂוּי לְפָגְנוּם וּלְקַלְקַל
ע"י הַעוֹר הֵנָּה חֻזְקָה הַעֲשׂוּיָה לְהַשְׁתַּנּוֹת וְלֵא אֲזִלִּינּוּ בְּתַרְהּ וְעֵינִין בַּא"ח ס' ק' ס"ק י"א
בַּמ"א גְּבִי צִיצִית יַע"ש וּבִי"ד ס' ר"א ס"ה בְּמִקְנֵה שְׁהוּחֻזְקָה לְהִיּוֹת מִיָּמִיו מִתְמַעֲטִין וְאִין
רֵאִי' מְהֵתָם דְהֵתָם הַחֻזְקָה וְרִגְלֵיּוֹת שְׁהֵמִים תְּמִיד מִתְמַעֲטִין וְה"ה בְּצִיצִית עֲשׂוּי לְפָסְק
בְּכָל שְׁעָה מִשָּׂא"כ בְּסְפִין דַּא"נ הֵנָּה סָפֵק הַשְּׁקוּל אַפ"ה אִיכָּא חֻזְקָה טוֹבָה דְסְפִין שְׁהִיתָה
בְּדוּקָה מְעִיקְרָא.

וְהֵנָּה לְפִי הַבְּנֵת הַשְּׁ"ף וּט"ז שְׁם בְּסִי' ק"י דְס"ס מְהַנִּי אַף הֵיכָּא דְאִיִּתְחַזַּק אִיסוּר וּמִהֵיכָּא
דְשִׁמְעִתִּין שְׁהֵבִיא הַמ"ב רֵאִיָּה דְחָה שְׁם הַשְּׁ"ף בְּס"ק ס"ד וְאָמַר דְלֵא חֻשִּׁיב ס"ס דְהַפְּל
שְׁם אֶחָד הוּא. כַּמ"ש בְּס"ק י"ג בְּשֵׁם הָאָגוּר וְסְפִיקָא דְשְׁמָא לֵא נְגִד הַפְּגִימָה אִין סָפֵק
דְּמִסְתְּמָא הוּלִיף נְגִד כָּל הַסְפִּין עַכ"ל הֵנָּה בְּיָאוּר דְבְּרִיו נ"ל דַּה"ק דְבְּשַׁחַט בְּהֵמָה אַחַת
לִיכָּא ס"ס שְׁמָא בְּעֵצָם וְאֵת"ל בְּסִי' שְׁמָא בְּמִיעוּט בְּתַרְהּ זְהוּה שְׁפִיר ס"ס דְסָפֵק הַשְּׁנִי
מִחְמִיר יוֹתֵר מִן הָא' דְשְׁמָא בְּסִי' וְשֵׁם יֵשׁ מְקוּם לְהַטְרִיף אֶלָּא שְׁכַתְבַּת הָאָגוּר וּמְבִיאוּ הַשְּׁ"ף
שְׁם ס"ק י"ג שְׁלֵא תוּכַל לְהַפְּכוּ דְאִיף תֵּאמַר שְׁמָא בְּמִיעוּט בְּתַרְהּ וְאֵת"ל בְּעֵצָם דְסָפֵק
הַשְּׁנִי מִיְקַל יוֹתֵר מִן הָא' יַע"ש בְּהַדְיָא וְקֹאֲמַר דְשְׁמָא לֵא שַׁחַט נְגִד הַפְּגִימָה הֵנָּה ס"ס
שְׁמָא בְּעֵצָם וְאֵת"ל בְּסִי' שְׁמָא בְּמִיעוּט בְּתַרְהּ וְכֵן לְהִיָּפּוּף שְׁמָא בְּמִיעוּט בְּתַרְהּ וְאֵת"ל
בְּמִיעוּט קִמָּא שְׁמָא א שַׁחַט נְגִד הַפְּגִימָה אוּ יֵאמַר דְהֵאִי ס"ס לְחוּד שְׁמָא בְּמִיעוּט בְּתַרְהּ
וְאֵת"ל בְּמִיעוּט קִמָּא שְׁמָא לֵא שַׁחַט נְגִד הַפְּגִימָה דִּי בְּכַף וְהוּהוּ ס"ס וְלֵא צְרִיף לְהַתְּהַפֵּף
שְׁמָא לֵא שַׁחַט נְגִד הַפְּגִימָה וְאֵת"ל שַׁחַט נְגִד הַפְּגִימָה תוּ אִין לומר שְׁמָא בְּמִיעוּט בְּתַרְהּ
דְשֵׁם אִין פּוֹסֵל שׁוּם פְּגִימָה מ"מ כָּאן א"צ לְהַתְּהַפֵּף דְמִתְחַלְקָה אֶתְהּ צְרִיף לְדוּן עַל גּוּף
הַמְעַשֶּׂה אִימַת נַעֲשֶׂה וְא"צ לְהַתְּהַפֵּף וְכַה"ג סָפֵק עַל בְּדִרִיס' אוּ נִשְׁבֵּר הַגֵּף וְאִין יְדוּעַ אִם
מִחִיִּים שְׁכַתְבַּת הַשְּׁ"ף דְכָלְלוּ שְׁל דְבָר כָּל שְׁשֵׁתִי הַסְפִּיקוֹת הֵן בְּגוּף וְעֵינִין אֶחָד צְרִיף
לְהַתְּהַפֵּף מִשָּׂא"כ כְּשֶׁהֵן בְּב' עֵינִינִים אֲז א"צ לְהַתְּהַפֵּף וְה"נ דְכְּוֹנְתִי' דְמִתְחַלְקָה צְרִיף אֶתְהּ
לְדוּן אִם הֵינָּה פְּגִימָה בְּעַת שְׁשַׁחַט וְאֵת"כ לְדוּן אִם שַׁחַט נְגִד הַפְּגִימָה וְא"צ לְהַתְּהַפֵּף
וּמִש"ה כְּתַב הַשְּׁ"ף דְלֵא חֻשִּׁיב סָפֵק דְמִסְתְּמָא הוּלִיף כָּל הַסְפִּין.

וְאִי קִשְׂיָא לָךְ אַכְתִּי בְּשַׁחַט הַרְבֵּה בְּהֵמוֹת אִיכָּא ס"ס שְׁמָא בְּתַרְי' וְאֵת"ל בְּקִמְיִיתָא שְׁמָא
בְּעֵצָם הַמְפָּרְקַת וְכֵן לְהִיָּפּוּף בְּעֵצָם הַמְפָּרְקַת אוּ בְּמִיעוּט בְּתַרְהּ שְׁל ס' רֵאֲשׁוֹן דְסָפֵק הַב'
מִחְמִיר יוֹתֵר מִן הָרֵאֲשׁוֹן וְלֵא הֵנָּה מִשְׁם אֶחָד וּמִש"ה יָפָה עֲשֶׂה הַמ"ב שְׁהֵבִיא הָא דְשַׁחַט
הַרְבֵּה בְּהֵמוֹת וְלֵא מִשַׁחַט אַחַת וְלֵא קִשְׂיָה שְׁם קִשְׂיָה הַשְּׁ"ף אֲבָל יִרְאֵה דְכַה"ג הֵנָּה שְׁם
א' שְׁמָא עֵצָם בְּתַרְיִיתָא אוּ עֵצָם קִמְיִיתָא וּמֵה לִי זֶה אִין שׁוּם פְּסוּל עָלְיוּ וְזֶה ג"כ אִין שׁוּם
פְּסוּל עָלְיוּ וְדוּקָא מִיעוּט ס' שְׁשֵׁם יֵשׁ מְקוּם לְהַטְרִיף הוּא זְהוּה מִחְמִיר כּו' וּלְפִי זֶה יֵשׁ
לְהַקְשׁוֹת דְנֻאָבַד הַסְפִּין לְאַחַר שְׁחִיטָה פְּשִׁיטָא דִיש ס"ס וְחֻשׁוּב הוּא חֻזָּא שְׁמָא לֵא נִפְגַּם
לֵה כָּלִל וְאֵת"ל נִפְגַּם שְׁמָא בְּמִיעוּט בְּתַרְהּ וְאִין צְרִיף לְהַתְּהַפֵּף כָּלִל דְמִתְחַלְקָה צְרִיף לְדוּן

אי הנה פגם פלל ואח"כ אימת נפגם דהנה שני ענינים ודמאי ממש להא דספק על ספק לא על ולספק נשבר הגף ואין ידוע אם מחיים דהנה שני ענינים א' שפא לאחר שחיטה וא' שפא לא ניקבה הרואה וכן בארי וה"נ דכונתו' ובשלקא בנמצאת פגומה ואנו באנו לדון אימת נעשה שפיר אמרינו מאי חזית דמתחיל שפא לאחר שחיטה תתחיל שפא במיעוט בתרא ושוב לא תוכל לומר פלל משא"כ פאן דמתחלה צריף לדון אם נפגם פלל ולא צריף להתפך פלל כה"ג וחזקה ליפא נגדו וא"כ לפה ליה להרא"ש טעמא דלא שכיח ועוד מתחלה פשהבין הש"ף דס"ס מהני נגד חזקה והכא לא מהני דלא חשיב ס"ס יע"ש א"כ בנאבד הספין פשיטא דמהני ס"ס דהנה ס"ס חשוב ולמה לי שפא טעמי': והרשב"א בחדושי' הביא דברי הרמב"ן ז"ל דלרב הונא בנאבדה הספין פסולה דחיישינו שפא בעור נפגמה כו' יע"ש והנה קשה פפי מ"ש דס"ס גמור הוא ואולי הוא ז"ל סובר דרב הונא סובר דעור שכיח טובא שפוגם ונהה פמו דברים הרגילים ומש"ה טריפה פי ליתא לספין דאמרינו קרוב הדבר לנדאי שפגם בעור ולא אמרינו אוקי הספין אחזקתו וראיה לזה מדכתב הרשב"א ז"ל דלהרמב"ן עור הנה פדברים החוצצים ונתעסק בהן בין חפיפה לטבילה דלא עלתה לו טבילה פלל אף דלא נמצא עליו שום דבר חוצץ אח"כ דאימור במים נפל והוא בנדה דף ס"ו ובי"ד סימן קצ"ט סעיף י"ג הרי דמדמה זה לזה ומש"ה שפיר כתב דלרב הונא פי נאבד הספין טריפה דעור קרוב לנדאי שהווא פוגם ולית ספק פלל.

או חזא ספיקא הנה דשפא לא נגד הפגימה שחט ואסור מספק דספיקא לחומרא מ"ה כה"ג: ומיהו מהא דאמר רב הונא ונמצאת פגומה אין ראי' להתיר בנאבדה י"ל דרב הונא אמר בנמצאת פגומה הנה פסולה ופסולה משמע ודאי נבילה וכמ"ש מהר"מ ז"ל הלכות שחיטה בפ"ג כ"מ שאמרנו פסולה הר"ז נבילה ונדאית יעו"ש בהלכה י"ח ומסתמא רב הונא נמי דאמר הר"ז פסולה היינו נבילה ונדאית קאמר ואף דאמר חיישי' שפא בעור נפגמה אין זה דיוק ולימא דהנה ספק נבילה אלא יכול להיות שנדאי הוא מפני שיש פאן שתי חזקות חזא דבהמה בחי' בחזקת איסור שאין זבוח עומדת וחזא דספין דהשתא דהרי פגום לפני' ונהה תרתי נגד חזא חזקה דספין דמעיקרא וחזא במקום תרתי לא אמרינו פהיא דמקנה שנמדד ונמצא חסר דהלכה פרבנו דמאמאין ודאי פדמסיק שם בנדה דף ג' ע"א יע"ש משא"כ בנאבדה הספין דלא הנה ודאי נבילה דמידי ספיקא לא נפקא דהנה חזא נגד חזא ומש"ה אמר מילתו' בנמצאת פגומה דהנה ודאי כמ"ש: וכל זה לא נ"מ לדין לדינא דהא פסקינו פרב חסדא בששיבר בה עצמות דתלינו בעצם נפגם וכ"ש בנאבדה הספין דכשירה דלו יהא ודאי דעצם פוגם מ"מ הנה לי' פנאבדה בלא בדיקה ושפא בסי' או בעור נפגם אלא ש"מ לדין בנאבדה הספין פשירה וכן הוא בחדושי' הרשב"א בתר דכתב פללא דנקטינו מהאי שמעתין כתב שם בד"ה ומיהו אם שיבר בה עצמות וז"ל ונאבדה הספין פשירה ק"ו מנמצאת פגומה ושיבר בה עצמות הרי כמ"ש דלדין גם הרמב"ן מודה דהיא דנאבד הספין פשירה בלא בדיקה ודוקא לרב הונא הוא דאמר הכי דס"ל דאם דנאבד פסולה ודייק לה מדאמר רב הונא בשמעתי' בהמה בחי' בחזקת איסור עד שינדע לה במה נשחטה משמע עד שינדע בבירור וכל זמן שלא נודע לנו במה נשחטה אסורה אבל לרב חסדא אינו פן ובנאבד שרי וטעמא דהא מלתא פבר פתבנו לעיל גם טעם מחלוקת רב הונא ורב חסדא מבואר הוא ממה שכתבנו

ובקהכי נמי מה דפריף לרב חסדא מאי טעמא ומשני עצה נדאי פוגם ואין ספק מוציא מידי נדאי ואפתי הקשה אף בנאבד אמאי פשירה דהא בהמה בתיי' בחזקת איסור עומדת וכרב הונא ומכ"ש בנמצא פגום אלא דזה לאו קושלי' הוא דבנאבד אמרינו ס"ס או דלא שכיח כלל כמ"ש הרא"ש ז"ל ודוקא לרב הונא דהוא מרי' דשמעתין דלעיל דאמר כל זמן שלא נודע הרי היא בחזקת איסור כו' ולא לרב חסדא דאינו פן כו' וכמה שפיתבנו: וראיתי להים של שלמה בפרקין סימן י"ח שפיתב וזה לשונו ואם נאבד הספין פשר ואיני יודע על מה נתחבטו המספרים להביא ראיה על זה דכשר דהא רב הונא דטרף דוקא פשנמצאת פגומה כו' עכ"ל ולא ידענא דהנה ליה לאקשוני ביותר על מי שנתחבט בדבר זה להתיר הא פסקינו הלכתא כר"ח בפשיבר בה עצמות וכמ"ש בנאבד הספין וכמ"ש הרשב"א בחדושו ד"ה ומיהו ובהבאתיו לעיל יע"ש אלא דאין זה ראיה דאיכא למימר דהא דפסקינו הלכתא כר"ח בספין ארוף דווקא דאיכא ספיקי טובא שמה ל"ש נגד הפגימה או שמה במיעוט בתרא ויכול גם כן להתהפך כמ"ש לעיל אבל היכא שאין בספין אלא כמלא צונאר וליכא אלא חדא ספיקא שמה בעצם או במיעוט בתרא ולא תוכל להתהפך כמ"ש האגור ובהביאו הש"ף בס"י ק"י בס"ק י"ג בכללי הס"ס יע"ש אסור בנאבד וכן דעת רבו של הרשב"א ז"ל הביאו הרשב"א שם בחדושו בד"ה ומיהו אם שיבר בה עצמות וז"ל פתב רבינו ז"ל דהיכא שיש הכשר שחיטה חוץ לפגימה הוא דאמרינו הכי יע"ש והיינו כמ"ש דספין איתרעי בהמה לא איתרעי ואיכא ספיקי טובא שמה במיעוט בתרא או שלא נגד הסימנין והיינו שמה בעצם או במיעוט בתרא וכן להיפך שמה במיעוט בתרא או שמה לא נגד הפגימה או כמ"ש לעיל דהנה ב' ענינים וא"צ להתהפך ואיף שיהנה נוכל לומר דוקא דהא דפסקינו בפשיבר עצמות דכשירה לדין ביש הכשר שחיטה חוץ לפגימה וה"ה וכ"ש בנאבד כה"ג דכשירה אבל באין בה שיעור הכשר שחיטה חוץ לפגימה בנמצא בו פגם פסול לדעת רבו של הרשב"א ואפשר דה"ה בנאבד הספין כה"ג ומ"ה צריכין לראייה ודקרא קושנין לדוכת' דגם ראיות היש"ש אין ראיה דמה שלא הזכיר רב הונא אלא נמצא פגומה הא נאבד שרי גם לרב הונא איירי ביש שיעור הכשר שחיטה בלא הפגימה ומש"ה כי נאבד שרי מחמת ס"ס כמ"ש לעיל בסמוך אבל פשנמצאת פגומה איכא תרתי חזקה לאיסורא וחדא במקום תרתי לא אמרינו פההיא דמקנה וה"נ פן וס"ס היכא דאיתחזק לא מהני כמ"ש המ"ב פן הוא סברת רב הונא ואוקי חזקה דספין מעיקרא נגד בהמה בחייה ונשאר חזקה דהשתא דהרי פגום לפניך אבל בליכא שיעור שחיטה בלא פגימה לא מהני אף נאבד הספין לא מהני דאיכא חזקה להדי' חזקה ומידי ספיקא, לא נפקא וס"ס לא הנה בכאן ומיהו לפי מ"ש לעיל גם בכאן איכא ס"ס שמה נפגם ואת"ל שמה במיעוט בתרא ולא צריף להתהפך דהנה שני ענינים דמתחלה צריף לדון אם הנה כלל פגימה ודומה לספק על או נשבר הגף כו': והנה אנו דפסקינו כר"ח בפשיבר בה עצמות ואם לא שיבר ונמצאת פגומה אסור אעפ"י כן לא הנה אלא ספק נבילה וכמ"ש המספר בש"ע סי' נ"ח ס"כ דכה"ג מכסה בלא ברכה וה"ה למו"ב הנה ספק ולא נדאי יע"ש והש"ף ז"ל שם בס"ק כ"ז הרעיש על הב"ח במ"ש דהנה נדאי נבילה ובהביא ראיה מטור ריש סי' י"ח דכתב דהנה נבילה והוא ז"ל דחה זה יע"ש ואני אומר איברא דמדברי הר"מ ז"ל בהל' שחיטה פ"א הלכה כ"ד משמע בפ"י דכל הנמצאת דספין פגומה ולא שיבר עצמות דהנה ספק נבילה ולא נדאי יע"ש נוכל

לומר דמיירי בנגע בעצם מפרקת מש"ה הנה ספיקא אבל אם ברור לו שלא נגע בעצם המפרקת אפשר דודאי הנה דליכא למיתלי במידי ומיהו ממ"ש הש"ך דאיכא למ"ד דמיקל נראה ללישנא דמסיק ואבע"א פרב הונא דאי כר"ח מפדי מתלא תלינן כו' משמע דר"ח מכשיר א בליכא למיתלי פלל וא"כ אגן דמחמרינן מידי ספיקא לא נפקא וילקמן אבאר מפני מה מיקל לרב חסדא: הו אמת דמדברי הר"מ ו"ל אין הכרח דהוא ו"ל לשיטתו אגיל דפסק בפ"ה מהל' תרומות דחביות מפאן ואילך הנה ספק ולא ודאי וכבר הוקשה להכ"מ שם לרבנן דאמרי במקנה דטמא ודאי וה"נ בטבל דהנה תרתי במקום חדא יע"ש ובמ"ל בהל' מקנאות פי"א דמקנאות בד"ה פתבו התו' כתב דרבנו סובר דתירוצא דואבע"א בנד' דף ג' ע"א הו' עיקר דהרי חסר לפניה לאו ריעות' הוא וליכא אלא חדא נגד חדא ומש"ה בטבל ספיקא הנה ובטומא' שאני דהחמירה תורה ולא יליף תחלת טומאה מסוף טומאה והא דטעמא ודאי דילפי' מרה"י דטמא ודאי פן הוא תוכן פוננתו שם וכמו שאבאר עוד לקמן בעזה"י ומש"ה ניחא בטבל דהנה ספק יע"ש ולפ"ז מש"ה כתב ג"כ בפ"א מהל' שחיטה הכ"ד דהנה ספק נבילה ולא ודאי דלא הנה תרתי לריעותא דהרי פגום לפניה ליתא פלל נגד חזקה דמעיקרא שהיה בספין כמו שאבאר עוד מנה לקמן ומידי ספיקא לא נפקא משא"כ הטור דכתב בסי' י"ח דהר"ז נבילה ומשמע ודאית היינו משום דאיהו פסק פלישנא קמא בנדה דף ג' דהנה תרתי לריעותא או דואבע"א נמי סובר דלרבנן דודאי הוא משום תרתי לריעותא ועיין במ"ל שם באורך ועיין בתו' נדה שם ואין להאריך פאן ומש"ה דהנה נבילה ודאית ובחביות לא ביאר הטור דעתו בסי' של"א והשמיט שם דכמה דינים השמיט שם כמ"ש שם בתחלת הסימן שאין מצוי יע"ש וז"ש בסי' י"ח הר"ז נבילה ואפילו אם נגע בעצם המפרקת חיישינן שמא בעור נפקמה והיינו דוקא פשנגע בעצם כתב חיישינן והנה ספיקא דלרב חסדא מכשיר בהכי.

אבל כשלא נגע וודאי הנה מטעם תרתי במקום חדא ואף דבגמרא איכא לישנא דר"ה מכשיר אף בנגע בעצם המפרקת דמתלא תלינן כדאמר ע"ב דאי ר"ח איסור בעצם בתרייתא אפגם אלמא לא לר"ח אף שלא יש לתלות תלינן לא קי"ל הכי אלא פלישנא דאמר לאכשורי קמייתי והיינו דיש לתלות במידי דהיינו עצם מפרקת ולא פשאין דבר לתלות דהנה תרתי במקום חדא וה"ה ודאי נבילה וס"ס לא הנה כמ"ש הש"ך בסי' ק"י דלא תוכל להתהפך וספק שמא לא שחט נגד הפגימה לאו ספק הוא דמסתמא מוליד פל הספין ומש"ה הנה ודאי והא דאמר בלישנא בתרא מפדי מתלא תלינן היינו אי אמרינן דהרי פגום לפניה לא הנה ריעותא ואיכא חזקה נגד חזקה וכינן דספין איתרעי בהמה לא איתרעי הנה פידוע בהמה נשחטה אבל אגן דקיימא לן בחביות ובמקנה דודאי טמאין וודאי טבל כתי' ראשון בנדה וה"נ דכונתו' פן הוא להטור ומש"ה הוא וודאי: עוד אחת אבאר לה דאף דמשמע דהא דמטמאין ברה"ר וברה"י ודאי משום תרתי לריעותא וחדא במקום תרתי לא אמרינן ומש"ה הנה ודאי דחזקה דהרי חסר מצטרפת עם העמד טמא על חזקה וית' הב' שם ואבע"א דרבנן לא ילפי סוף טומאה מתחלת טומאה משמע דהדר בי' ממה דהנה אמר לרבנן הנה תרתי לריעותא אלא דחזקה דהשתא פמאן דליתא דמי וטומאה שאני דעשאה הפתוב פונדאי וסוף שאני מתחלתה ומש"ה בחביות פסק הר"מ ו"ל בפ"ה מהל' תרומות הלכה כ"ד דספיקא הנה וכמ"ש פל ז' המ"ל בי"א מפרה

והבאתיו לעיל יש לומר דרש"י ג"כ הכי סבירא ליה שְהרי בגיטין דף ל"א ע"ב ע"ל
דהמפריש פירות ונאבדו דאמר חלוקין חביריו על ר"א פירש"י ז"ל בד"ה חלוקין אלמא
דלעולם חיישינן כו' יע"ש משמע דלא פליגי עליה אלא במה דאמר ר"א מעת לעת ורפנן
חיישי לעולם אבל במה דאמר ר"א דהנה ספק לא פליגי רפנן עליה ואינהו נמי ספק
משוי להו ולא טבל ואמאי והא איכא חזקה דטב ונהרי נאבדו לפנינו ונהה תרתי במקום
חדא כמו במקנה דמה"ט מטמאין נדאי אף ברה"ר מטעם תרתי לריעותא דאל"כ הנה לי
לפרש דחלוקין עליו בתרתי דנדאי משוי להו ולעולם הוא נדאי ומגמרא אין ראי' דאמר
פשיטא ותי"מ ד מעת לעת ומה בכך, והא מ"מ חלוקין חביריו עליו דאיהו ספק משוי
לי' והם סברי דהנה נדאי דיש לומר דלענן זה דלעולם הנה טבל אשמעינן דפליגי רפנן
עליה אבל מפירש"י משמע שפיר כמ"ש והיינו דרש"י לשיטתו' בריש גדה שפי' שם על
הא דואבע"א דרפנן טעמייהו דלא ילפי סוף טומאה משמע דהדר בי' משינויא קמא
וכמש"כ המ"ל בפ"א דמקנאות וכתב על מהר"ם מלובלין שדברי המנהיר לא נהירין
ליה ולכאורה יפה עשה שלא נכנסו דברי הרב המנהיר ז"ל באזניו כדמוכח מהא דגיטין
וכדכתבנא אבל פדדיקין ביה אית לן לומר דנדאי לא הדר בתירוץא בתרא ומה דהנה
אמר מעיקרא דלרפנן טעמייהו דהנה תרתי לריעותא ודברי רש"י בגדה כפי' מהר"ם
מלובלין יע"ש והא דפירש"י בגיטין דחולקין משום דהנה ספק עד עולם ולא פ"י דאינו
נדאי משוי להו אלא משמע דהם נמי לספק חשבו ותרומה ויחזור ויתרום היינו דע"כ לא
אמרינן במקנה דהרי חסר לפניה אלא משום דרגילות הוא להתחסר מעט מעט ולא בפ"א
מש"ה אמרינן דהרי חסר לפניה הנה חזקה טובה ומש"ה הנה תרתי במקום חדא משא"כ
בפירוש ונאבדו היינו שנגנבו ולא שנהרסו וכמ"ש הרשב"א בד' שיטות בחדושי
לגיטין יע"ש וא"כ נדאי חזקה דהשתא פמאן דליתא דמי וחזקה דמעיקרא טובה היא
ואמרינן עתה הוא דנאבדו ומש"ה הנה ספק ולא נדאי דאוקי חזקה להדי חזקה ובהא
פליגי רפנן עלי' דר"א דלר"א מעל"ע הוא דחייש ולא יותר ולרפנן לעולם חיישינן ונהה
ספק אבל כ"ע מודים דספק: ומנא אמינן' לה מהא דכתבו התו' ריש גדה ע"ב ד"ה התם
תרתי לריעות' שהוקשה להם מהא דאמרי' אוקמין' אחזקה ותירצו דבגגע אף אם נכנס
אדם טהור לבית טמא הוא אף דאית ליה חזקת טהרה ונהרי חסר הנגע לפניה ונהה תרתי
במקום חדא מ"מ דרף הנגע להתחסר בב"א משא"כ במקנה דאין דרף להתחסר הרבה
בפ"א יע"ש הרי כמ"ש דלא אמרינן חזקה דהשתא אלא דומיא דמקנה וה"ה בתביות
שנמצא חומץ דרגילות להתחמץ לא בב"א אלא מעט מעט וכדאיתא בריש גדה ע"ב
משא"כ בנאבדו הפירות דלא אמרי' כן וכן בשמעתי' ד"ה ספין איתרעי כו' פתבו בחד
תירוץא דשאני מקנה דחסר נאמאי והיינו נמי דחזקה דהשתא אלימתא הנה הרגילות
להתחסר מעט מעט ומש"ה הנה תרתי לריעותא ואף שבכאן פתבו עוד תירוצים אחרים
מ"מ בגדה ע"ב ההוא תירוץא עיקר ממה שהוקשה להם מהא דאמרו רפנן אוקמין' אחזקה
ועיין בתו' בסוגי' דפתח פתח ובפ"י שם ולמ"ש פאן אין ראי' ממקנה: וראיתי להר"ם ז"ל
בהל' מעשר פרק שביעי הלכה ד' שפכת המניח פירות להיות מפריש עליהן מעשרות
כו' נאבדו הפירות הר"ז חושש לכל מה שהפריש ואינו מפריש ונדאי וכתב הכ"מ על
מ"ש רבינו הר"ז חושש כו' ואינו נדאי פשוט הוא עכ"ל והמ"ל תמה, עליו דבתביות
פ"ה מהל' תרומה הקשה הכ"מ על הר"ם דאמאי הנה ספק וכאן פתב דפשוט הוא דהנה

ספק ולפי דברי המ"ל הן דחביות ודכאן א' הן משום דפסק כאבע"א בריש גדה דלא הנה אלא ספיקא וכמ"ש בפ"א מהל' מקנאות ובהבאתיו לעיל ואני אומר דגפה עשה הכ"מ דשם בחביות הוקשה לו דדמי ממש למקנה דהחמיץ מעט מעט וכדמסיק בריש גדה מאן תנא חביו' ר"ש היא וכתירוץא קמא שם בריש גדה דמקנ' ונחביו' הנה תרתי לריעות' משא"כ בפירות שדרה לראב"ד מן העולם בב"א או שנגנבו הנה ספק דאוקי חדא להדי חדא ובההוא שפתב שפשוט דמידי ספיקא לא נפקא כו' ומש"ה ג"כ בשחיטה בנמצא' הספין פגומ' דלא הנה אלא ספק גבילה כמ"ש הר"מ ז"ל בפ"א מהל' שחיטה הלכה כ"ד הנה ג"כ מטעם זה דלא הנה אלא חדא חזקה להדי חדא ומידי ספיקא לא נפקא וכן לענין פיסוי הדם אף שלא הנה בספין שיעור שחיטה חוץ למקום הפגימה ולא גמר השחיטה רק רוב המשוער, בצמצום ומשהו יותר ונמצאת פגומה דהנה ספק ולא נדאי דאוקי חזקה להדי חזקה ולא פנדאי דיינינו ליה.

הן אמת שתו' ע"ב ד"ה ודלמא הניחו בקושן' מהא דנגע ובגדה תירצו דשאני מקנה דחסר ואתאי: ויש לראות בגיטין דף ל"א ע"ב בהא דחלוקין חביריו עליו דלר"א מעל"ע ולרבנן לעולם הנה ספק והא לר"א במקנה תולין לעולם ברה"י וכאן מעל"ע ואפשר דשאני טומאה דמסוטה ילפינו לה דברה"י תולין לר"ש ואף לעולם תולין משא"כ כאן אין תולין אלא עד מעל"ע ויש לעיין בזה: ודע דראיתי להט"ז ב"ד ק א ס"ק ו' שהשיג על האגור ורמ"א בדין שוחט שנטל קבלה ושכח ולא דע ה"ש וקש' ליה ממקנה וג' תירוצים של תו' לא שייכים כאן יע"ש ויש לתמוה אמאי לא קשי' ליה בפשיטות טפי דבההיא דר"ח לא פסקינו פנותי' אלא בששיבר בה עצמות דתולין במצוי טפי הא לא"ה לא ואמאי דוקא לת' השלישי של תו' דכתבו דאיכא ס"ס בתחדש לו זאת הקוש' דלא פסקינו פנותי' דרב חסדא אלא בששיבר בה עצמות.

שוב ראיתי בתב"ש סימן א' ס"ק כ"ג הרגיש בזה קצת יע"ש ולי נראה דנדאי ידע הט"ז מזה דשוחט לא דמי לנמצא הספין פגום דכאן איכא ס"ס שפא ידע ואת"ל שכח שפא לא אירע לו פסול וכמ"ש הט"ז בת' הג' של התו' ואפ' נימא דבנמצא' פגומה ליכא ס"ס כמ"ש הש"ך בסי' ק"י ס"ק ס"ד דשמ' לא הוליה נגד הפגימה מסתמא הוליה נגד כל הספין.

וספק א' בעצם או במיעוט בתרא לא מתהפך כמ"ש בס"ק י"ג בשם האגור יע"ש אפ"ה אי אפשר להכשיר מטעם זה בשוחט שלא ידע דיני השחיטה דהא במקנה מטמאין רבנן ונדאי אף ברה"ר וע"כ דהנה תרתי במקום חדא חזקה דהשתא דהרי חסר לפניה וחזקה דטמא כמ"ש בריש גדה וא"כ בשוחט דהכי נמי איכא תרתי חזקה דהשתא וחזקה דבהמה בחי' ואין מועיל הס"ס היכא דאיסתחוק איסורא וכמ"ש הט"ז בס"ק י"ג ו' שהספין למ"ב דכל היכא שהחזקה סותר לא מהני ס"ס יע"ש וכן הספין שם הש"ך ומש"ה דינא הוא דלא ליהני כאן הס"ס בהאי שוחט וכתב הט"ז דאי במקנה מטעם חסר ואתאי הוא דהנה חזקה דהשתא חזקה אלימתא ה"נ בהאי שוחט אין דרה לשכונח הפל בפעם אחד אלא מעט מעט ואי דרב חסדא הטעם דאין ספק מוציא מידי נדאי הא כאן אין שייך זה ואח"כ כתב דאי דסמך אגודה על תי' שלישי של תו' דטעמ' דר"ח דמתיר הוא מטעם ס"ס וסובר הט"ז דמאי דכתבו התוס' ספיקי טובא היינו ס"ס ממש וא"כ ע"כ מוכח דמהני

ס"ס אף היכא דאיתחזק איסורא ומשם למד האגודה דבריו מדין דרב חסדא דכאן נמי איכא ס"ס לזה הוקש' לו שפיר דאדרב' משם מוכח דלא מהני ס"ס היכא דאיתחזק איסור' דהא אנו לא פסקינן כר"ח אלא בששיביר בה עצמות דאין ספק מוציא מידי ודאי וטבל ועל' שאני דספין איתרעי בהמה לא אתרעי וכיון שכן ודאי בהאי שוחט לא מהני ס"ס להתיר היכא דאיתחזק איסור' וכמו שהספימו הט"ז ונש"ך בס"י ק"י ומש"ה בתי' הג' הנה דקש' ליה וכמ"ש ומה שיש עוד לדקדק בדין זה אבאר בי"ד סי' א' בעזה"י עוד יש לי לחקור תקירה אחת וגדולה היא אלי במ"ש הט"ז סי' א' ס"ק ו' דאין להתיר פלים שבישלו בהן בשר מאותו שוחט דאוקמ' אחזקתיהו דרש"י פי' בגיטין ל"א ע"ב פל טהורות שנעשו ע"ג טמאות כל תרומות שנשתמשו טמאות עכ"ל ור"ל דאין להתיר הפלים מטעם ס"ס דבכלים ליכא למימר איתחזק איסורא דהא איכא חזקה דשוחט שפיר יודע מעיקרא וחזקה דכלים ואיכא תרתי להדי תרתי ותו מהני ס"ס דליכא תו חזקת איסור או יאמר דשוחט איתרע הפלים לא איתרעי והא דלא פסקינן פנותיה דר"ח כ"א בשביר עצמות הוא דהנה תרתי במקום חדא משא"כ כשלא שיביר חזקה דהשת' ליתא ונדאי בעצם נפגם.

ומש"ה.

בנאבד הספין כשינה דהרי שחוטא לפניה ובכלים נמי חזקה לאיסור דאוקי תרתי להדי תרתי ושוחט איתרעי פלים לא איתרעי וע"ז כ' דהא במקנה שנמדד ולמצא חסר פירש"י בגיטין ל"א ע"ב דתרומות טמאות הרי אף דאיכא חזקה לאותן טהרות ואוקי תרתי להדי תרתי ויהנה עכ"פ ספק או טהור ברה"ר דכל ספק טומאה ברה"ר היכא דליכא חזקה לאיסור טהור הוא אלא ע"כ פיון דהאדם והפלים שטבלו באותן מקוואות טמאין ודאי מחמת תרתי במקום חדא א"כ ממילא התרומה שנשתמש באותן פלים טמאין ודאי ובתרייהו גרידי.

אבל לי ההדיוט מה דפשיטא ליה לרבינו הגדול ז"ל אל מפקפק בו הרבה והוא כמו שאבאר שגרי הר"מ ז"ל בפירק עשירי ה"ז מהל' מקוואות כתב שני מקוואות א' כשר וא' פסול וטבל באחת מהן ועשה טהרות הרי הן תלויות כו' (והיינו כשטבל מטומאה חמורה יע"ש) והו' תוספתא בפ"ב דמקוואות הביאה הר"ש ופירשה וא"כ יש לראות אמאי הן תלויות ולא שורפין דהא הטמא שטבל במקנה ואינו יודע באיזה מהן או בכשירה או בפסולה הוה ודאי טמא דאוקי אחזקה שהיה טמא, מקודם וחזקת אחרת ליכא נגדה וא"כ אותן טהרות שנגע בהן אח"כ אמאי לא הוה ודאי דבטרם טמא גרירן אלא נהי דהטמא בחזקתו הוא אבל אלו פלת דיש להם חזקה דטהרות אוקי חזקה להדי חזקה ומש"ה מידי ספיקא לא נפקא, וה"נ בנדון דידן בכלים נמי.

ולפ"ז הא דמקנה שנמדד ונמצא חסר כל טהרות שנעשו ע"ג טמאות למפרע טמאות היינו אדם וכלים שטבלו באותן מקוואות ולא התרומה דבתרומה איכא חזקה להדי חזקה ותולין מיהא כמה שאמר בתוספתא בירד לטבול ואינו יודע אם בכשירה או בפסולה דתולין ולא ודאי אלמא לא בטרם טמא גרירן וה"נ פאן בכלים שנשתמשו בהן מאותו שוחט: הן אמת דלא ידענא אמאי מוסתם לה סתומי בתוספתא דהרי הן תלויות ולא מפרש דוקא אם נגע בהן ברה"ר הרי הן ספק ולא ברה"י משום דספק טומאה ברה"י

הנה נדאי טמא ושורפין עלי' תרומה וקדשים וזה מבואר הוא וא"כ אמאי לא חילקו בכף בין נגע בטהרות ברה"ר ובין נגע ברה"י וכמ"ש.

ואפשר דלא דמי לסוטה דהתם מסנפקין אם נטמאה האשה או לאו וכאן הדבר שנגע בהן הוא דהו הספק ואפשר דלא דמי לסוטה ומש"ה אף ברה"י ספק הנה ואיך שיהיה מוכח מפאן דאוקמינן אחזקה כה"ג וה"ה בכלים ובי"ד סי' א' אבאר בזה בעזה"י וכאן אין להאריף: ובתוס' בד"ה עד שייאמר פרי לי כו' ואומר ר"ח דהכא מייירי דנמצא בגוף עכ"ל ורצה לומר דבגוף לא הצריכו חפיפה כולל דאי הנה איירי בראש וע"כ בחפף ולא סמוך לטבילה דאי סמוך לטבילה הנה חפיפה לא הנה צריך טבילה אחרת כדאמר רבא התם וא"כ הנה לפרש דמייירי בחפף וטבל אח"כ לא סמוך לחפיפה דאי לא חפף כולל א"כ אף בלא נמצא עליו דבר חוצץ לא עלתה לו טבילה ולכך פיר"ת דאיירי בגוף שא"צ כולל חפיפה אלא דיש להקשות דא"כ מה פריף לרב חסדא מטבל ועלה דהתם העמד טמא על חזקתו והכי איפא חזקה דספין שהיתה בדוקה מעיקרא.

יש לעיין בש"ע קצ"ט ובר"מ פ"ב דמקנאות: ובד"ה ספין איתרעי בהמה לא איתרעי כו' וי"ל דאיפא למימר חסר ואתאי כו' כולל דברי התו' הוא דמאי דמשגי ספין איתרעי בהמה לא איתרעי דמשמע דהאי טעמא לחוד סגי ליה לרב חסדא ומש"ה אמרינן לקמן דלא פרב חסדא דאי לרב חסדא מפדי מתלא תלינן אלמא אף בלא אין ספק מוציא מידי נדאי סבר רב חסדא דכשר ומיהו מהא דאלא במאי איפגם אין ראיה דאדרבה מדמשגי אימור בעצם המפרקת איפגם ש"מ דוקא פי נגע בעצם המפרקת דקרוב לנודאי שפוגם יותר מעור והיה פשיבר בה עצמות ולקמן אפשר בזה אבל מהא דאמר מפדי מתלא תלינן נדאי יש ראי' גדולה והוקשה להם א"כ דהדר מטעמא דעצם נדאי פוגם כו' א"כ תיקשי ליה ממקנה דהתם גמי מקנה איתרעי אדם לא איתרעי ותירצו דלא דמי דהתם איפא למימר חסר ואתאי ומש"ה חזקה דהשתא חזקה אלימתא הוא ונהו תרתי במקום חדא אבל פאן חזקה דהשתא פמאן דליתא דמי ואוקי חזקה דספין שהיתה בדוקה מעיקר' וספין איתרעי בהמ' לא איתרעי דהרי שחיט' לפניה ואיתרע קצת חזק' דאין זבוח ועוד תירצו דלעולם תרתי בעינן ספין איתרעי ואדם לא איתרעי ועצם נדאי פוגם ומש"ה חזק' דהשתא פמאן דלית' דמי משא"כ במקנה דליכא למיתלי במידי והא דאמר מפדי מתלא תלינן היינו דמסתמא תלינן בבתרייתא וכמ"ש התו' בתירוץ ועוד תירצו דכאן איפא ספק ספיקא ובמקנה לא היה ס"ס והתו' בכאן לא הזכירו כ"א ספיקי טובא ועיין בש"י בי"ד סי' ק"י יע"ש ובירוש' נדה הזכירו עוד שפמא בעצם המפרק' איפגם או שפמא במיעוט בתרא או שפמא לא שחט נגד הפגימה יע"ש מ"ש בזה: בא"ד והשתא פריף שפיר כו' ופריף מאי שנא פיון דתרונייהו קרובים נדאי להכשיר עכ"ל עיין במהרש"א ומ"ש מהר"מ מלובלין ז"ל ולי נראה דהכי קאמרי דנודאי לפי תי' האמצעי דעצם נדאי פוגם ואין ספק מוציא מידי נדאי כו' ולא הדר מהא ותרונייהו צריכי עצם נדאי פוגם דלא תיקשי ממקנה וספין איתרעי בהמה לא איתרעי ולא תקשה מטבל ועלה א"כ מאי פריף לי' מספק שקה ודרס ומ"ש דליכא למיתלי התם במידי אלא אפילו לתי' ראשון דעיקר תירוץא ספין איתרעי מאי קשיא ליה וכי לא ידע דשאני פאן דספין איתרעי כו' אבל לתי' השלישי דמש"ה מכשיר רב חסדא דהנה ס"ס פריף שפיר דמדאמר כל ספק בשחיטה לאתויי כה"ג ואי לאתויי ספק שקה או דרס ונהא רוב שוחטין שפיר בלא שהנה

דרס' דאל"כ מוּמָר הַאִיף מְוֹתֵר לְשַׁחוּט ע"י בְּדִיקַת סָפִין דְּלָמָּא אִינְתְּרָמִי לִיה דְּשָׁהּ אוּ דְרַס אֵלָּא חֲזָקָה עַל בְּן דַּעַת שְׂאִין קְלָקוּלִי שְׁחִיטָה יוֹצֵאִין מִתַּחַת יָדוֹ וּכְמ"ש הַרְשָׁב"א וְשָׂאֵר אַחֲרוֹנִים שָׁם וְכָאן בְּשִׁמְעֵתִין נְמִי כְּתַב הַרְשָׁב"א לָאוּ לְאַתּוּיִי סָפֵק שָׁהּ אוּ דְרַס וּקמ"ל אַף דְּרוּב מְצוּיִן אֲצֵל שְׁחִיטָה אִין שׁוּהִיִן וְאִין דּוֹרְסִין אַפ"ה חֲזִיזִישִׁינּוּ עַכ"ל.

וְאַנִּי אֶפְרָשׁ דר"ל אַף דְּרוּב אִין שׁוּהִיִן וְדוֹרְסִין אַפ"ה פִּינּוּ דְּאִיכָּא חֲזָקָה דְּבַהֲמָה בְּחִינִי בְּחֻזְקַת שְׂאִין זְבוּחַ סְמוּךְ מִיעוּטָא לְחֻזְקָה וְהו"ל פְּלַגָּא וּפְלַגָּא פִּינּוּ דְּנוֹלְדֻסְפֵּק מִשָּׂא"כ בְּמוּמָר דְּלֵא נּוֹלַד לּוֹ פְּלַל הַסְּפֵק וּמְדַרְבְּנּוּ מִחֲמַרְיִנּוּ אַף לְרַבְּנּוּ דר"מ פְּמוּ בְּהַאֲשָׁה רַבָּה בִּיבְמוֹת דְּלֵא חוֹלְצַת וְלֵא מִתְּיַבְבֶּמֶת דְּלֵהֲחַמִּיר אֶמְרִינּוּ סְמוּךְ מִיעוּטָא לְחֻזְקָה פְּמוּ שְׂאִין עֲתִיד לְבָאֵר לְקַמְן דָּף י"א אַז"ה וּמִש"ה קִשְׂיָא לִיה שְׁפִיר דמ"ש פֶּאן דְּמְכַשִּׁירִין פְּשַׁנְמַצָּאֵת פְּגוּמָה דְּאִי הָוָה ס"ס וּמָה בְּכָף וְהָא ס"ס הוּא מְטַעַם רַבָּא כמ"ש הַרְשָׁב"א בְּתַשׁוּבָה סִימָן ת"א הִבִּיאוּ אַחֲרוֹנִים דְּבָרֵיו וְכָאן דְּאִיכָּא חֲזָקָה נִגְדוּ דְּהָא אִיכָּא תַרְתִּי בְּמַקּוּם חֲדָא כּו' א"כ סְמוּךְ מִיעוּטָא לְחֻזְקָה וְהו"ל פְּלַגָּא וּפְלַגָּא וְלֵא לִיהֵנִי ס"ס נִגְדַּת חֲזָקָה וְכַדְעַת הַמ"ב כּו' וּמִשְׁנֵי אַפ"ה פִּינּוּ דְּמְדַרְבְּנּוּ הָוָה דְּמִחֲמַרְיִנּוּ פֶּאן דְּסָפִין אִינְתְּרָעִי בְּהֵמָה לֵא אִינְתְּרָעִי לֵא מִחֲמַרְיִנּוּ בִּיהַּ וּמ"ש הַתּו' מַה לִּי אִיתִילַד רִיעוּתָא בְּבַהֲמָה אוּ בְּסָפִין הֵינּוּ אִי מִן הַתּוֹרָה הָוָה סְפִיקָא אוּ מְטַעַם חֻזְקָה לְחוּמְרָא אֲזִי אִין רְאוּי לְהַקְל בְּזַה הַסְּבָרָא דְּסָפִין אִינְתְּרָעִי בְּהֵמָה לֵא אִינְתְּרָעִי מִשָּׂא"כ אִי מ"ה שְׁרִיָּא וּמְדַרְבְּנּוּ הוּא וְדָאִי יֵשׁ לְחַלְק: אֵלָּא דמ"מ קִשְׂיָא לִי א"כ בְּשְׁחִיטַת מוּמָר אִיף שְׁרִי ע"י בְּדִיקַת סָפִין שְׂמָא אִינְרַע לּוֹ אִינְזָה קְלָקוּל שְׁשָׁהּ אוּ דְרַס וְהוּא לֵא נִגִּיד וְאִי דְּרוּב אִין יוֹצֵאִין קְלָקוּלִי שְׁחִיטָה מִתַּחַת יָדוֹ נִימָא סְמוּךְ מִיעוּטָא לְחֻזְקָה וְהו"ל פְּלַגָּא וּפְלַגָּא וְיֵשׁ לְחַלְק דְּלַעוּלָם מִיעוּטָא דְּלֵא שְׁכִיחַ הוּא וּמִיעוּטָא דְּמִיעוּטָא לְכ"ע לֵא חֲזִיזִישִׁינּוּ כמ"ש הָרָא"ש לְקַמְן י"א גְּבִי רַוּב מְצוּיִן אֲצֵל שְׁחִיטָה מְוֹמָחִין הֵן שְׁהַקְשָׁה נִימָא סְמוּךְ מִיעוּטָא לְחֻזְקָה יע"ש וְכָאן שְׂאִין פִּינּוּ שְׁנִסְתַּפֵּק לּוֹ אִי שָׁהּ אוּ דְרַס שְׁפִיר יֵשׁ לָנוּ לֹמַר כה"ג סְמוּךְ מִיעוּטָא לְחֻזְקָה וְאִינְתְּרַע רַבָּא: אוּ יֹאמַר לְתִי הָאֲמַצְעִי שְׁכַתְבוּ דַּעְצָם וְדָאִי פּוֹגֵם קִשְׂיָא לְהוּ דְּמָאִי פְּרִיף לָאוּ לְאַתּוּיִי כה"ג אִימָא דָּאֵה"ג דְּמַרְבִּי כה"ג וּבְלֵא שְׁיַבֵּר בְּהַ עֲצָמוֹת וְאִי דְּאָמַר כָּל סָפֵק דְּמִשְׁמַע דְּנוּטָה יוֹתֵר לְהַתִּיר מְלֵאִיסוּר הֵינּוּ דְּאִיכָּא לְמִימַר עֲצָם הַמְּפָרְקַת קְרוּב לְוֹדָאִי שְׁהוּא פּוֹגֵם וְאִי דְּרַב חֲסָדָא פְּלִיג נְמִי כה"ג לְקַמְן הָא אַכְתִּי לֵא יְדַע מְזַה דְּאָמַר וְהַלְכָתָא מְפָלַל דְּפְלִיג רַב חֲסָדָא אֲבָל הַמְּקַשָּׁה לֵא יְדַע מְזַה וְא"כ מָאִי קוּשְׂיָא וְעוּד אִימָא דְּמַרְבִּי אַף שְׁהִיָּה נְגִיעָה בְּעֲצָם הַמְּפָרְקַת וְרַב חֲסָדָא מִינֵי בְּנִמְצָא חֲתָף בְּמַפְרָקַת וְעִינֵן י"ד בְּסִי י"ח וּבְאַחֲרוֹנִים וּלְתִי רֵאשׁוֹן דְּעִיקַר הַתִּי דְּסָפִין אִינְתְּרָעִי א"כ מָאִי פְּרִיף אַח"כ וּמ"ש מְשָׁהּ אוּ דְרַס אֲבָל אִי עִיקַר הַתִּי דְּהָוָה ס"ס פְּרִיף שְׁפִיר וּכמ"ש דְּלִיכָּא לְמִימַר דְּמַרְבִּי כה"ג וּבְלִיכָּא שְׁיַעוּר שְׁחִיטָה חוּץ לְפְגִימָה דָּא"כ מָאִי רַבּוּתָא וְכָל סָפֵק מְשַׁמַּע דְּנוּטָה לְהַתִּיר יוֹתֵר מְאִיסוּרָא: גְּמָרָא טָבַל וְעָלָה וְנִמְצָא עָלְיוֹ דְּבַר חוּצָץ כּו' יֵשׁ לְרֵאוּת פִּינּוּ דְּמִיעוּטָא הַמְּקַפִּיד הוּא מְדַרְבְּנּוּ וְלֵא מִן הַתּוֹרָה דְּמִן הַתּוֹרָה אִינּוּ חוּצָץ אֵלָּא רַוּבוֹ וּמְקַפִּיד עָלְיוֹ א"כ אֲמָאִי לֵא אֶמְרִינּוּ בְּזַה סָפֵק דְּרַבְּנּוּ לְהַקְל וְאִי דְּאִינְתְּרָעִי אִיסוּרָא לְפִי מַה דְּפָסֵק הַר"מ ז"ל בְּפ' עֲשִׂירִי דְּמַקְנוּאוֹת דְּבִטּוּמָאָה קְלָה בְּסָפֵק טָבַל טְהוֹר הוּא וְעִינֵן י"ד בְּפַר"ח סִי' ק"י שְׁהוֹכִיחַ מְפָאן דְּבְדַרְבְּנּוּ אַף הִיכָּא דְּאִינְתְּרָעִי אִיסוּרָא סָפֵק דְּרַבְּנּוּ לְהַקְל וְא"כ פֶּאן נְמִי אֲמָאִי לֵא אֶמְרִינּוּ סָפֵק דְּרַבְּנּוּ לְהַקְל וְדוּחַק לֹמַר נִמְצָא עָלְיוֹ דְּבַר חוּצָץ הֵינּוּ בְּרַוּבוֹ וּמְקַפִּיד דְּהָוָה מ"ה דְּסִתְמָא קְתָנִי: ע"ש גמ' שְׁחַט הַנּוֹשֵׁט וְאַח"כ נִמְצָא גְּרַגְרַת שְׁמוּטָה וְאִין יְדוּעַ אִם קוּדָם שְׁחִיטָה זֶה הִיָּה מְעַשָּׂה

ואמרו כל ספק בשחיטה פסולה עכ"ל אף דתנא פסולה מ"מ לא הנה נודאי גבילה ועוד נ"ל דאפי' ספיקא דאורייתא ליכא לענ"ד כ"א איסורא מדרבנן פמו שאבאר דודאי אי שמוטת הגרגרת טריפה הוא הא ודאי דאזלינן בתר רובא אלא אפילו אם נאמר דלאו טריפה הוא אלא שאין מועיל שחיטה בסימן השמוט פדעת בה"ג שהביאו התו' לעיל דף ט' ע"א ד"ה פולהו תנינא מ"מ ודאי רוב בהמות אין סימנין שלהם נשמטים בחייהם והנה לן למיזל בתר רובא אלא דאיכא חזקה נגדה דאינו זבווח וסמוך מעוטא לחזקה והו"ל פלגא ופלגא להחמיר מיהא מדרבנן פמו באשה שאינה חולצת ולא מתניבמת מה"ט וכמ"ש הנ"י והרשב"א ושאר פוסקים שם דבמסקנא אתיא מתני' דאשה רבה קי"ט אף כרבנן דהיכא דאיכא מעוט' עם חזקה חזישינו להחמיר וכמו שאבאר עוד לקמן ומש"ה ספק הנה מדרבנן ולא מן התורה ובש"ך ופר"ח בסימן כ"ד סעיף י"ז פתבו פסולה פי' ספק גבילה וכתב הש"ך בס"ק כ"ז דפשוט הוא והנה לא ביארו לנו אם הוא מן התורה או מדרבנן כמ"ש.

ומ"ש הר"ן בשם רבינו יונה ז"ל דמהא דכל ספק בשחיטה שמעינן דהיכא דנשבר גף העורף כו' היכא דאיסור והיתר תרנונייהו שכיחי או לא שכיחי תלינן לחומרא יע"ש ולא פי' אי מ"ה או מדרבנן ובחדושי רשב"א בד"ה כל ספק בשחיטה כתב רבינו ז"ל (הוא רבינו יונה) דמסתבר היכא דנשבר גף העורף ולא ידעינן אי מחיים אי לאחר שחיטה דספיקא דאורייתא הוא וסיים דבתרנונייהו שכיחי או לא שכיחי אזלינן לחומרא אם לא שהיתר שכיח טפי מלאיסור אז מפשירינו וכבר נודע לה מחלוקת זה אי דווקא כשהיתר שכיח או אף שניהם שונוין הלא המה כתובים באנרף בפר"ח סי' כ"ט ובתב"ש סימן ה"ל ול"א יע"ש ובש"ך ובט"ז סימן נ' והנה מהא דנמצאת הגרגרת שמוטה משמע ודאי משום דספק בשחיטה הוא הא לא"ה הנה תלינן לקולא ושאני שחיטה דאיכא חזקה דבהמה בחי' כו' נאם נאמר דהיכא דאיסור שכיח יותר מהיתר אסור מ"ה ולא מוקמינן אחזקה א"ש הא דנמצאת הגרגרת שמוטה דשכיח טפי שמשמטה מחיים ממה דנימא דלאחר שחיטה נשמטה כמ"ש הפוסקים סברא זו בגושבר הגף וכדומה ועיין בתב"ש סימן כ"ט שהזכיר סברא זו פמה פעמים יע"ש ומש"ה בשחיטה פיון דאיתרע חזקה זו דאיסור שכיח יותר מן ההיתר תו אית חזקה דבהמה בחי' בחזקת שאינה זבווח ומש"ה הנה, ודאי פסולה וזה שאמרו כל ספק בשחיטה פסולה הוא דהנה ואף אם נאמר היכא דתרנונייהו שכיחי או לא שכיחי הנה ספיקא דאורייתא ולא מוקמינן אחזקה פיון דאיתרע שיש ריעותא שנשבר או נשמט הגף וכדומה ולא אמרינן אוקי אחזקה אלא היכא שאין ריעותא שנים אומרים סירכא הנה וב' אומרים לא הי' או שאר טריפות או שהיו מסופקין אם נוטה לגבה או הנה פסדרן דלאו ריעותא הוא דשמא אין פאן ריעותא דכסדרן ליחה בעלמא הוא ועין בסי' ל"ו ושם נאריף בה בעזה"י וא"כ ה"נ בגושמטה הגרגרת אפשר דספק השקול משוי' ליה רבינו יונה ומש"ה בשחיטה פסולה ודאי דחזקה דכשרות מחמת רובא איתרע ונשאר חזקה שאין זבווח והנה ודאי משא"כ בשאר טריפות ספיקא הוא דהנה ולא ודאי.

והש"ך והפר"ח שכתבו בגושמטה הגרגרת ספיקא הוא דהנה אפשר דהש"ך סובר היכא דאיסור והיתר פי' הדדי נינהו מוקמינן אחזקה וכאן משום דסמוך מעוט לחזקה והו"ל פלגא ופלגא מדרבנן ועל הפר"ח יש להקשות דאיהו פסק דכי הדדי נינהו הנה ספיקא

דאורייטא וואפ"ה פתב בסימן כ"ד דנשמטה הנה ספיקא ולא ודאי ואפשר ליישב בענין זה ואין להאריך פאן.

אלא שיש לראות ולהתנייב דהא אף אם נימא היכא דאיסור והיתר שכיחי אף דאיכא חזקה מ"ה לחומרא מ"מ הא בכל טריפות מלבד החזקה איכא רובא וצ"ל אף ברובא היכא דאיתרע כמו נמצא הגף שבויר וכן באמרתא דהנה שדרה פרעא בתרייתא לא אזלינן בתר רובא ותלינן לחומרא בזה ובי"ד אכתוב בזה: (ע"ב) גמרא והלכתא פנותיה דרב הונא בלא שייבר בה עצמות וכתב רש"י ז"ל שעל ידו הנה מעשה ושאל ר"י בר יקר בעורף ואסור רצונו הא ודאי דפסקינן הלכתא פרב הונא אלא דאיכא למימר דוקא בבהמה שעור מצוי לפגום יותר מן הסימנים אבל עורף שעורו רף מקילינן ע"ז פתב שהורו לו לאיסור' אף בעורף ולשיטתו יש לו הוכחה גדולה לזה דהא מפרש לקמן דר"ח דמכשיר דוקא בנגע במפרקת וואפ"ה לית הלכתא פנותו' אלא פרב הונא והא ודאי שעור אינו מצוי לפגום יותר מן עצם המפרקת אלמא פהדדי ספיקא ואסור ומיהו אין ראי' דעורף עורו רף ונעצם המפרקת מצוי לפגום יותר ואפשר דר"י בר יקר פשטריף לי' בלא נגע בעצם המפרקת ולדינא פסקינן אף בעורף בנגע במפרקת פסולה: בעצם המפרקת איפגם ופירש"י ז"ל לאחר שחיטה שנגע בעצם המפרקת כו' דהיא נגיעה דעצם המפרקת לא פגמה טפי מעור אבל שבירת עצמות ודאי תלינן הנה מדבריו משמע שכתב שנגע משמע דוקא בינע שנגע הא יש ספק אי נגע במפרקת לא ועיין ברשב"א שפי' פן דבריו ומ"ש דהיא נגיעה לא פגמה משמע קצת דוקא נגיעה לא פגמה אבל חתה בעצם מפרקת תלינן ומדכתב אבל שבירת עצמות תלינן משמע דלא תלינן בחתה מפרקת ואין הכרע ועיין בי"ד סי' י"ח יע"ש ושם אבאר בזה בעזה"י: והנה בהא דפריה ואלא במאי איפגם ומאי קושיא והא מסקינן דסכין איתרעי לר"ח הוא העיקר דהנה ס"ס ושאי ממקנה וכמ"ש התוס' לעיל ד"ה סכין ובשלמא לתי' ראשון דעצם פוגם שפיר מקשה אלא להנה תירווצים שכתבו דבאמת אין צורך לזה דעצם ודאי ועיין במהרש"א א"כ מאי מקשה והנה לפי דברי הרשב"א בחדושי' שכתב אימור שפא בעצם המפרקת פי' דתלינן שפא נגע י"ל דעצם ודאי פוגם כו' או יאמר דהכי פריה ואלא במאי איפגם וכיון שפן הנה למיתני יותר בעור ממה שנגמר במיעוט בתרא של סימן או בפשר של המפרקת ולא הנה לן למיתלי לקולא מטעם דסכין איתרעי או מטעם ס"ס דכי אזלינן בתר ס"ס היינו היכא דכי הדידי גינהו וספק השקול ולא פשהאסור שכיח יותר מן ההיתר וכמ"ש הפ"ח בי"ד סינ"ג שכתב הא דמכשירינן בס"ס דוקא פשהאסור והיתר שונוין שכיחי או לא שכיחי אבל פשהאסור שכיח יותר מן ההיתר לא מהני' ס"ס ולכן אסור בנשבר גף העורף אף דאיכא ס"ס דרגיל הוא שהשוטט שובר אותו והא ודאי דרובא עדיף מס"ס וכיון דרובא היכא דאיסורא שכיח טפי לא אזלינן בתר לובא וכמ"ש לעיל כ"ש בס"ס ואיהו המעין בב"ח יראה דס"ס עדיף מרובא דהא היכא דכי הדידי גינהו כס"ס שרי וברובא אסור ובחדושינו לי"דאאריה ועיין חשובת רשב"א סי' ת"א: גמרא פמאן פרב הונא דאי פרב חסדא מקדי מתלא תלינן אימור בתרייתא איפגם ופירש"י דהא נגיעה במפרקת אין פוגם יותר מעור והנה מבואר מדבריו דעצם המפרקת אין פוגם יותר מן העור והא דפריה לעיל ואלא במאי איפגם דהיה קשה צו דעור יותר מצוי לפגום מן מיעוט בתרא או פשר מפרקת והנה למיתלי יותר בעור ומשני בעצם המפרקת וכי הדידי גינהו ומש"ה תלינן וכמ"ש

לעיל וז"ש פאן מַפְדֵי מַתְלֵי תְלִינָן או דְשַׁנֵי הַתִּירוּצִים בְּגַמְרָא פְּלִיגֵי בְּהָא לַתִּי רַאשׁוֹן הָא דְמַכְשִׁיר לְרַב"ח הוּא דְעַצְמָא פּוּגָם יוֹתֵר מִן הָעוֹר וְלִישְׁנָא בְּתֵרָא סוּבְר דְעַצְמָא הַמְפְּרָקֵת אִין פּוּגָם יוֹתֵר מִעוֹר בְּגִיעֵה לַחֹד וּמִיָּהוּ וְלִישְׁנָא דְהָא וְדָאֵי נְגִיעַת סַפִּין בְּמַפְּרָקֵת כּו' מִשְׁמַע יוֹתֵר פְּמָה שְׂפַקְבְּתִי מִתְחַלָּה וְיֵשׁ לְעֵינֵי בְּזָה וּבִי"ד בַּעֲזָה"י אַבְאָר עוֹד בְּזָה וְכָאן אִין לְהֶאָרִיף: וְדַע דְהָא דְפָרִיף אֵלָא בְּמֵאֵי אִיפְגָם אִין לְפָרֵשׁ דְהִכִּי פָרִיף אַבְא בְּמֵאֵי אִיפְגָם דָּאֵי בְּמִיעוּט סִי' בְּתֵרָא נְמִי טְרִיפָה לְדַעַת רַש"י ז"ל שְׂפִי' לְקַמְן בְּעֵינָא דְשָׂהָה בְּמִיעוּט סִימְנִין בְּמִיעוּט בְּתֵרָא וְקָם בְּתִיקוּ וְאָסוּר וְה"ה עֵיקוּר דְסַפִּין פֶּגוּמָה נְמִי אָסוּר בְּמִיעוּט בְּתֵרָא שְׁל סִימְן לְרַש"י כַּמ"ש הַש"ף וּפְר"ח וּתְב"ש בְּסִי' כ"ד יַע"ש מ"מ אִימָא בְּבִשְׁרַח הַמְפְּרָקֵת חִיפְגָם דְּוֹדָאֵי פְּשִׁירָה הִיא וְאִמָּאֵי הַנְּצָרָה לֹאמֵר בְּעַצְמָא הַמְפְּרָקֵת אִיפְגָם אֵלָא כַּמ"ש: וְעַם זֶה הִנֵּה נִרְאָה לְכַאוּרָה לִנְיָשָׁב מ"ש הַמְשָׂאֵת בְּנִימִין בְּתִשׁוּבָה סִי' ל"ח דְרָצָה לְהוֹכִיחַ ס"ס לָא מְהֵנִי הִיכָא דְאִיִּתְחַזַּק אִיִּסוּרָא מַה דְטַרְפֵּי רַב יוֹסֵף עַד תְּלִיסֵר חִינּוּתָא וְהָא אִיפָּא ס"ס שְׂמָא בְּבִתְרִינִיתָא אִיפְגָם וְאִת"ל בְּקַמְיִיתָא שְׂמָא בְּעַצְמָא הַמְפְּרָקֵת וְאִת"ל בְּסִימְנִין שְׂמָא לָא שְׁחַט נְגַד הַפְּגִימָה וְהַקְּשָׁה הַש"ף בִּי"ד סִי' ק"י ס"ק ס"ד דְבִחְדָּא נְמִי הִנֵּה לְאִקְשׁוּנֵי דְאִיפָּא סְפִיקֵי טוֹבָה שְׂמָא בְּעַצְמָא אוּ בְּמִיעוּט בְּתֵרָא אוּ שְׂמָא לָא שְׁחַט נְגַד הַפְּגִימָה וְכַמ"ש הַתו' רִישׁ נִדָּה יַע"ש וְלַעֲנֵד יֵשׁ לִנְיָשָׁב זֹאת דְהוּא ז"ל רוּצָה לְהוֹכִיחַ אִפִּי בְּתִלְתַּת סְפִיקֵי לָא מִתִּירִין הִיכָא דְאִיִּתְחַזַּק אִיִּסוּרָא כְּמוֹ כָּאן דְאִיפָּא תְּלַת סְפִיקֵי וְהִגָּם בְּמַעֲשֵׂה שְׁשַׁחַט הַרְבֵּה עוֹפוֹת וְנִמְצָא בָּא' מְהֵם שְׂמִבִּיא שָׁם לָא הִנֵּה כ"א תְּרֵי סְפִיקֵי מ"מ הוּא ז"ל רוּצָה לְהוֹכִיחַ דָּאֵף בְּשִׁלְשׁ סְפִיקוֹת לָא מְהֵנִי וּמַש"ה לָא מְצִי לְהִבִּיא רְאוּיָה מְבַהֲמָה אַחַת אִימָא דְהִלְכְתָּא פְּרַש"י דְבְּמִיעוּט בְּתֵרָא פּוֹסֵל עֵיקוּר וְלִיכָּא כ"א שְׁנֵי סְפִיקוֹת א' סַפְקָא שְׂמָא בְּעַצְמָא אוּ בְּבִשְׁרַח זֶה לָא נִיִּתֵן לְהֶאָמֵר כָּלֵל דְּוֹדָאֵי שָׁם אַחַד הוּא וְאֶחָד הוּא מְמַשׁ וּמַש"ה צְרִיף לְהִבִּיא הָא דְטַרְפֵּי רַב יוֹסֵף עַד תְּלִיסֵר חִינּוּתָא דְהוּא וְדָאֵי ס"ס וְתִלְתָּא סְפִיקֵי הוּא דְהוּא שְׂמָא בְּבִתְרִינִיתָא אִיפְגָם וְאִת"ל בְּקַמְיִיתָא שְׂמָא בְּעַצְמָא הַמְפְּרָקֵת אִיפְגָם וְסוּבְר דְלָא הִנֵּה מִשָּׁם אַחַד דָּאֵי בְּקַמְיִיתָא וְיֵשׁ חֲשָׁשׁ בְּבַהֲמָה אִפִּי"ה שְׂמָא בְּעַצְמָא הַמְפְּרָקֵת אִיפְגָם וְאִת"ל בְּעוֹר שְׂמָא לָא שְׁחַט נְגַד הַפְּגִימָה וְזֶה שְׂהַשְׁמִיט הָא דְמִיעוּט בְּתֵרָא דְסִימְנִין שְׂפַתְבוּ הַתו' בְּרִישׁ נִדָּה ב' ע"ב תו' ד"ה הַתָּם דַּתו' לְשִׁיטְתִּיָּהוּ לְקַמְן שְׂפִירְשׁוּ לְקַמְן דָּף ל' ע"ב בְּעֵינָא דְשָׂהָה בְּמִיעוּט סִימְנִין בַּע"א וְשָׂהָה בְּמִיעוּט בְּתֵרָא שְׂרִי מַש"א כ' לְדִידֵן וּמַש"ה מְהָא דְטַרְפֵּי אִיפָּא רֵאִי וְהַש"ף שָׁם דְחָה הָאֵי ס"ס דְשָׁם א' הוּא וְכַבֵּר כְּתַבְנוּ פְּוֹנְנָתוֹ לְעֵיל דְמָה לִי עַצְמָא בְּתֵרִינִיתָא אוּ קַמְיִיתָא יַע"ש וְיֵשׁ עוֹד לְפָרֵשׁ דַּה"ק דְהוּא נְמִי סוּבְר דְהוּא ס"ס אֵלָא שְׂאִין מִתְהַפֵּף וְסַפְקָא שְׂמָא לָא שְׁחַט נְגַד הַפְּגִימָה לָאוּ סַפְקָא הוּא וְסַפְקָא שְׂמָא בְּמִיעוּט בְּתֵרָא לָא חֲשִׁיב הַמ"ב כַּמ"ש וְרַאשׁוֹן נִרְאָה יוֹתֵר וְעֵינֵי שָׁם בְּש"ף בְּתִלְתַּת סְפִיקֵי אִי הִכִּי תִיבְעִי בְּדִיקַת חֲכָם לְכַאוּרָה יֹאמֵר בְּזָה פִּינּוֹן דְבְּדִיקָה הוּא מְשׁוּם אוֹתָן שְׂיֵשׁ לְשַׁחֲנוּט א"כ הִנֵּה בְּדִיקָה דְמַעֲיָקְרָא מַש"א כ' אִי הִנֵּה בְּדִיקָה, שְׂלֹאֲחֵר שְׁחִיטָה וְכַרְבּ הוּנָא דְלֹאֲכַשׁוּרֵי קַמְיִיתָא הִינּוּ מַה שְׂשַׁחַט כְּבֵר אִין צְרִיף בְּדִיקַת חֲכָם אֵלָא דְקַשְׁנִי לִי סוּף סוּף בֵּין לְרַב הוּנָא וּבֵין לְרַב חֲסֵדָא תִּיקְשִׁי תִיבְעִי בְּדִיקַת חֲכָם דְלְרַב הוּנָא נְמִי תִיבְעִי בְּדִיקָה לְמַה שְׂרוּצָה לְשַׁחֲנוּט אַחַר כֶּף וּמַה בְּכֶף דְהַבְּדִיקָה וְהוּא גַם קוֹן לְמַה שְׂשַׁחַט כְּבֵר וְנִרְאָה לְפָרֵשׁ דְהִכִּי קְאָמֵר בְּשִׁלְמָא לְרַב הוּנָא מְשׁוּם הִכִּי אִין צְרִיף לְהֶרְאוֹת לְחֲכָם דָּאֵי נְמִי נְאָבֵד הַסַּפִּין אַחַר כֶּן כָּל הַבְּהֵמוֹת פְּשִׁירוֹת הֵן דְאוּקְמִיָּה לְסַפִּין אַחְזָקָה שְׂהִיָּה בְּדוּק מַעֲיָקְרָא וְכִי אִיאָא לְפָנֵינוּ הוּא דְבְּדִקִּינוּ לְאִכְשׁוּרֵי קַמְיִיתָא וְעַצְמָה טוֹבָה הִיא וְלָא חוֹבָה מַש"ה אִין צְרִיף

להראות לחכם משא"כ לרב חסדא דאמר לאכשורי בתרייתא וראשונה לחוד פשירה דתלינו בעצם מפרקת ראשונה דעצם ונדאי פוגם וענן ספק ואין ספק מוציא מידי ונדאי ומש"ה בתרייתא פסולה ולדידי ספקו ואין ספק א א פי נאבד הספין בזה רב חסדא לחומרא ורב הונא לקולא דלרב חסד דאמר עצם המפרקת הנה פשיבירת עצמות ונדאי אם בדיק הספין ושיביר עצמות ושחט ונאבד אסורה ולרב הונא דסובר שביירת המפרקת לאו פלוגא הוא אוקמין' אחזק' קמיייתא ומיהו רב הונא אף פשיביר עצמות פלי עב רר חסדא אלא דאנו הכי קאמרין דלפי שה דפסקינן הלכתא כונוי דר"ח פשיביר בה עצמות ולא פשינגע בעצם המפרקת א"ש דאמרין אי הכי תיבעי נמי בדיקת חכם ומשני הא לא אמרו להראות ספין אלא מפני כבודו של חכם וכינוי שפעם אחת בדיק לו החכם א"צ בין כל חדא וחדא ודי בקו.

ועיין בחדושי רשב"א בשמעתין ור"ן בחמש שיטות בחדושי לחילין ועיין ברשב"א שהשיב על הא דרמב"ן שכתב לרב הונא פוסל בנאבד הספין מהא דלרב הונא לא מצריף בדיקה לחכם ותבין דבריו כמ"ש פאן: עוד כתב הרשב"א ראי' מהא דמומר בודק ספין ונותן לו ע"כ מוכח דאי נאבד הספין דכשר דאל"כ איך נותנין לו וסומכין עליו בבדיקה שלאחר שחיטה ועוד דלמה לי בודק ספין יבדוק את"פ וזו ראי' גמורה אא"כ תאמר דרבא לעיל פרב חסדא דשיביר פשר וכ"ש נאבד יע"ש וראיתי בס' אשל אברהם שתמה על ראית הרשב"א ז"ל במה שהביא ראי' מרבא מישראל מומר וכתב וז"ל ואני תמה מאד על ראיתו דמה דאמר בודק ספין וכו' ואם שחט בודקין אחריו קאי נמי לבדק ספין בתחלה דבודק את"פ ובישראל גמור ג"כ הדין כן ואי קשיא למה לבדוק ספין בתחלה הא בישראל גמור נמי בודקין תחלה וסוף ומדע דהא לרוב פוסקים צריף בדיקה היכא שהוא לפנינו אלא ע"כ בישראל מומר אה"נ דבודק תחלה וסוף עכ"ל ואני אומר אף שאין משיבין הארי אחרי מותו מ"מ גם לא הנה להשיב הארי אחרי מותו להאדון הגדול הרשב"א ז"ל כי לדעת ראיית הרשב"א ז"ל ראי' נכונה היא וכמו שאבאר.

והוא פי הרב ז"ל סובר דראית הרשב"א מישראל מומר הוא מהא דאמר בודק ספין ונותן לו ולא הנפיר בדיקה שלבסוף. אלא אם לא בדיק תחלה אמר שבודק לאחר שחיטה ולנה הוקשה לו שפיר דאימא דאם שחט בודקין קאי ג"כ אבדק נמי לכתחלה אבל הרשב"א ז"ל מביא ראי' דאי בנאבד הספין אסור א"כ איך נותנין לו לכתחלה ספין בדוק לישראל דלמא מישתלי ולא יבדקו את"פ כמו בכותי אסור לכתחלה ע"ס שיתנו לו פזית בשר ובאין יודעין שהוא מומחה לרבינא ע"ס שישאלנו דלמא מישתלי ואף דבישראל פשר ג"כ צריף בדיקה את"פ מ"מ אין ליתן למומר דלמא יסמכו על בדיקתו של מומר והוא אינו נאמן דא"נ ימצא פגום לא יגיד לנו כמ"ש הרשב"א ושאך פוסקים ועוד איך נותנים לו לכתחלה והא חיישינן לרואים שייסברו שבדיקה שלבסוף יסמכו על המומר ולנה כתב דאפילו נימא דלא חיישינן דלמא מישתלי דהא בישראל פשר נמי צריף בדיק' את"פ וא"כ יהא זכור א"כ תקש' למה לי בדיקה לכתחלה' בישראל מומר יון דבסוף ע"כ צריף לבדוק דג' טעמים יש במה שצריף לבדוק הספין תחלה ולא נסמך על בדיק' שלבסוף הא' הוא טעם הרשב"א בעצמו הביאו הב"י בס"י י"ח ואחרונים עיין ש"ך ס"ק ה' דלמא משתלי את"פ לבדוק ועוד טעם נמי משום ברכה לבטל' ועוד משום בל תשחית דאסור לגרום טריפות לחולין ועיין בתב"ש סי' י"ח שכתב הג' טעמים ולפי זה יפה כתב

הַרְשָׁבָ"א דָּאִי ס"ד דְּלִרְב הוּנָא אָסוּר אַף דִּיעֵבֵד אַם גָּאָבֵד הַסְפִּין א"כ לְמָה בּוֹדֵק סְפִין תְּחִלָּה דְטַעַם הַרְשָׁבָ"א לִיתָא דְלִמָּא מִישְׁתְּלִי וְלֹא יִבְדֹּק אַח"כ דַּא"נ בְּדִק תְּחִל' וְלֹא בְּסוּף אִיסוּרָא אָכִיל לְרַב הוּנָא לְדַעַת הַרְמַב"ן וּבִשְׁלִמָּא בִּישְׁרָאֵל פֶּשֶׁר אִין לְסַמְנָה עַל בְּדִיקָה שְׁלִבְסוּף מְטַעַם בְּרָכָה כַּמ"ש הַב"ח אוּ מְטַעַם טְרִיפּוֹת וְקַעֲבֵר מְשׁוּם בַּל תִּשְׁחִית מִשְׁא"כ יִשְׁרָאֵל פֶּשֶׁר לֹא שִׁינְיָה הִנֵּי טַעְמִים כַּמ"ש הַב"ח וְאַחֲרוּנִים בְּהָא דְכָתַב הַטּוֹר בְּסִימָן ב' וְש"ף סְעִיף ב' דָּאִין לִיתָן לְמוּמָר ע"ס שִׁיבְדִקְנוּ אַח"כ וְהוֹקֵשׁ לְהֵם דְּבִישְׁרָאֵל פֶּשֶׁר נְמִי דִּינָא הִכִּי וְתִי הַב"ח דְטַעַמ' בִּישְׁרָאֵל פֶּשֶׁר מְשׁוּם בֵּרַכ' וְנָה לֹא שִׁינְיָה בְּמוּמָר וְעֵינִן ש"ף ס"ק י' יַע"ש וְהִינּוּ דָּאִיכ' טַעְמָא דְרְשָׁבָ"א שְׁמָא יִשְׁפַח לְבָדוּק אַח"כ אוּ חֲשַׁשׁ הֵרוּאִים שִׁסְבְּרוּ שְׁסוּמְכִין עַל בְּדִיקַת מוּמָר וְכַמ"ש הַר"ן בְּפִי לְרִי"ף וּבְחֻדוֹשֵׁינוּ לְחֻלְוִין וְע' ש"ף ס"ק ח' בְּסִימָן ב' יַע"ש וְאֵם נֹאמֵר דְּנֶאֱבֵד הַסְפִּין אַף דִּיעֵבֵד אָסוּר אַם פֶּן טַעְמָא דְר"ן לִיתָא דְאַפְתִּי יִסְבְּרוּ שְׁסוּמְכִין עָלָיו עַל בְּדִיקָה שְׁלִבְסוּף גַּם טַעַם הַרְשָׁבָ"א לִיתָא דַּא"נ בּוֹדֵק תְּחִלָּה כִּי לֹא בְּדִק בְּסוּף אִיסוּרָא קְאָכִיל וְטַעַם בְּרָכָה אוּ בַּל תִּשְׁחִית לִיתָא בְּמוּמָר וּכְדַכְתִּיבְנָה וְלָמָּה לִי בְּדִיקָה שְׁלִבְסוּף? יִסְמְכוּ עַל בְּדִיקָה שְׁל סוּף אֲלֵא ש"מ בְּנֶאֱבֵד שְׁרִי וּמִש"ה צָרִיף בְּדִיקָה תְּחִלָּה דְלִמָּא מִישְׁתְּלִי וְלֹא יִבְדִקְנוּ בְּסוּף וְאִיסוּר' קְאָכִיל מִשְׁא"כ אִי בְּדִק תְּחִלָּה אַף אִי מִישְׁתְּלִי אַח"כ לֹא אִיסוּר' קְאָכִיל דְּבִנְאָבֵד פֶּשֶׁר וְדַמְיָא לְהָא דְסִי' א' בְּמִי שְׁאִין יוֹדְעִין אַם הוּא מְנַמְחָה רִשְׁאִי לִיתָן לְכַתְּחַל' ע"ס שִׁישְׁאָלְנוּ כְּשִׁיטַת הַגְּאוּנִים שְׁם וּבְזָה אֲנִי חֲמָה עַל הַרְב ז"ל בַּמ"ש וְתַדַּע דְּהָא צָרִיף לְבָדוּק הַסְפִּין אַח"כ אִי אִיתָא לְפָנֵינוּ וְא"כ בִּישְׁרָאֵל מוּמָר הִיאָה נּוֹתְנִין לוֹ אֲלֵא שִׁישְׁרָאֵל פֶּשֶׁר בּוֹדֵק אַחֲרָיו וְאִינוּ יוֹדְעַ דַּאֲה"נ אֲלֵא דְלֹא חִיִּישֵׁינוּ דְּמִישְׁתְּלִי דַּא"נ מִישְׁתְּלִי לֹא אִיסוּר קְאָכִיל דְּלֹא יְהֵא אֲלֵא גָּאָבֵד וּכְדַכְתִּיבְנָה.

וְעֵינִן ש"ף בְּסִי' ב' ס"ק ד' דְּכָתַב דְּבְמוּמָר א"צ אַח"כ לְבָדוּק כִּי אֲמַרִּינוּ מְסַתְּמ' מְצִאוּ יָפָה וְהוּא מְדַבְּרִי ב"י בְּסִי' ב' שְׁכָתַב בְּשֵׁם הַרְשָׁבָ"א בַּת"ה יַע"ש א"כ בְּלֵא"ה א"ש אֲלֵא דְּבַחֲדוֹשֵׁינוּ פְתַב לְהַדְיָא דְּהִיכָא דַּאִיתָא לְסְפִין צָרִיף לְבָדוּק בִּישְׁרָאֵל מוּמָר אַח"כ וְדַבְּרִי הַש"ף הֵם בְּרוּרִים בַּמ"ש דְּמְסַתְּמָא בְּדִקוּ דַּא"נ לֹא בְּדִק אִין אִיסוּר דִּיעֵבֵד גַּם אִי גָּאָבֵד שְׁרִי וְכַמ"ש לְעֵיל וּבִי"ד סִימָן ב' אֲבָאָר עוֹד בְּזָה בַּעֲזָה"י: גְּמָרָא מְנָא הָא מְלִתָּא דְּאֲמַרִּי רַבְּנָן אוּקִי מְלִתָּא אַחְזָקָה וּפִירִש"י ז"ל בְּמִקּוּמוֹת הַרְבֵּה סְמְכוּ חֲכָמִים עַל חֲזָקָה כִּי הִיאָה דְּלְעֵיל לְכַאוּרָה מְשַׁמַּע דְּקֵאִי אֵהָא דְנָטַל זָאב בְּנֵי מַעִים דְּמַכְשָׁרִינוּ מְטַעַם חֲזָקָה וְז"א דְּהֵתָם מְשׁוּם דְּאֲזַלִּינוּ בְּתַר רַוְבָּא וְרוּב אִינּוּ טְרִיפּוֹת וְלֹא מְטַעַם חֲזָקָה וְאִי מְהָא דְּבַהֲמָה בְּחִיָּה בְּחֻזַּקַת אִיסוּר עוֹמְדַת הוּא לְאֲסוּר לְחוּד וְלֹא לְהַתִּיר וְנִרְאָה דְּלְאֲסוּר וּלְהַתִּיר תְּרוּנֵיהוּ בְּדַרְב הוּנָא אִית' בְּשׁוּחַט בְּסְפִין וְנִמְצָא פְּגוּמָה דְּהוּא תְּרִתִּי בְּמִקּוּם חֻדָּא וּמִש"ה אָסוּר פֶּשֶׁלֵּא שִׁיבֵר בְּהַ עֲצָמוֹת וְנֶאֱבֵד הַסְפִּין פֶּשֶׁרָה דְּוִקָּא גְּמִצָּאָת פְּגוּמָה הוּא דְּאִסוּר וְלֹא בְּנֶאֱבֵד וְכ"ש לְמֵאִי דְּפִסְקִינוּ בְּשִׁיבֵר עֲצָמוֹת פֶּשֶׁר כ"ש גָּאָבֵד וְכַמ"ש הַרְשָׁבָ"א בְּחֻדוֹשֵׁינוּ הַבְּאֲתִיו לְעֵיל הִינּוּ מְשׁוּם דְּמוּקְמִינוּ הַסְפִּין אַחְזָקָה שְׁהִיתָה בְּדוּקָה מְקוּדָם וְחֻזָּקָה דְּבַהֲמָה אִיתְרַע דְּהָרִי שְׁחוּטָה לְפָנֵיהּ וּמִש"ה פְתַב רִש"י לְאֲסוּר וּלְהַתִּיר כִּי הִיאָה דְּלְעֵיל דְּסְמְכוּ בֵּין לְהַתְּמִיר וּבֵין לְהַקַּל עַל חֻזָּקָה כו': וְהִנֵּה בְּהָא דְּאִסְיָקְנָא פְּאֵן דְּאִוּקְמִינוּ מְלִתָּא אַחְזָקָה בְּכָל מְקוּם יֵשׁ לְרֵאוֹת לר"מ דְּלֹא אֲזַל בְּתַר רַוְבָּא וְחִיִּישׁ לְמִיעוּטָא מְכ"ש דְּלֹא גִיזִיל בְּתַר חֻזָּקָה דְּרוּבָה וְחֻזָּקָה רַוְבָּא עֲדִיף לְדִינוּ וְהוּא לֹא לֹא אֲזַל בְּתַר רַוְבָּא מְכ"ש בְּתַר חֻזָּקָה וְאִי גָּאָמֵר דְּר"מ מִן הַתּוֹרָה אֲזַל בְּתַר רַוְבָּא וּמְדַרְבְּנָן הוּא דְּחִיִּישׁ כְּמוֹ שְׁפָתָבוּ הַתּוֹס'

י"ב ע"א ד"ה פסח וקדשים מא"ל יע"ש מ"מ בתזקה נמי הנה למיחש מדרבנן ולא לילך
בית תזקה ולא מצינו בכל הש"ס לר"מ דלא אזיל בתי תזקה ולקמן אבאר באור
בעזה"י ועיין בפר"ח סימן ק"י כמה שהאריה בענינים אלו ובסימן כ"ט ובתב"ש סימן
כ"ט האריה שם בספק השקול אי מוקמינן מלתא אחזקה יע"ש ואז"ה לקמן דף י"ב ע"א
אבאר באור דייני וכלל רובא ותזקה וכאן לא אכתוב פי אם פירושא דשמעתין בס"ד:
גמרא אמר קרא ויצא הפה מן הבית אל פתח הבית והסגיר את הבית דלמא אדנפיק
ואתי בציר ליה שיעורא אלא דאמרינן אוקי אחזקה עכ"ל קשיא לי מנלן מפאן דאוקי
מילתא אחזקה דלמא לאחר שיצא מן הבית החזיר פניו וראה שלא חסר הנגע מפמו
שהיה בתחלה שוב ראיתי בחדושי הרשב"א ז"ל בשמעתין שהקשה פן יענין שם בזה:
בתוס' בד"ה ודלמא אדנפיק כו' ואפ"י רה"ר ואפ"י דבר שאין בו דעת לישראל עכ"ל
הוקשה להם דלמא לא אזלינן בתי תזקה והכא טמא הבית דברה"י ספיקו טמא כנדאי
ומש"ה אדם הנכנס לשם בימי הסגור טמא הוא ונדאי ותיירץ דבכל ענין מיירי או אף
כשהכניס שם פלים דהנה דבר שאין בו דעת לישראל אפ"ה הם טמאים אף דבר שאין בו
דעת לישראל גם ברה"י טהור אלא דמוקמינן הבית אחזקה אלא דקשיא לישראל דאפילו
דבר שאין בו דעת לישראל דהא הבית גופא טמא ואם יגע בו אדם טמא הוא והא הבית
דבר שאין בו דעת לישראל הוא ואף אם יגע אדם יהא טהור אלא משום תזקה: ודע דלפי
מ"ש בדבור שאחר זה דילפינן מפאן קולא דאף אם נחסר בסוף שבוע ראשון טהור הוא
כו' א"כ לא קשיא קושית התוס' דכאן דספק טומאה ברה"י טמא דאדרבה הא מטהרין
בסוף שבוע ראשון אם נמצא חסר דלמא מיז כשיצא בתחלה נחסר והשתא עומד בעיניו
הוא וליבעי הסגר שני וספק טומאה ברה"י ספיקו טמא אלא דאוקמינן אחזקה.

עוד קשיא לי דבאמת כשהיה בסוף שבוע חסר ממה שהיה בתחלה מטהרין הבית והבא
שם לאחר מיכן ואמאי ספק טומאה ברה"י ספיקו טמא ולא מהני תזקה דילפינן מסוטה
כמ"ש התוס' דף ט' ע"ב ד"ה התם הלכתא גמירי מסוטה ולזה יש לומר דבית דבר שאין
בו דעת לישראל הוא וספק טהור וממילא אדם הנכנס לשם טהור אף ברה"י וכדכתבנא:
בא"ד אבל היכא דאיכא ריעותא פגון ספין שנגמזאת פגומה עכ"ל עיין בר"מ ז"ל והנה
נראה לפרש דבריהם לרב חסדא דמכשיר מטעם דאוקמינן לספין אחזקה דמעיקרא
וכנראה שפן פונת המהרש"א ז"ל ומ"ש התוס' לעיל דטעמ' דרב חסדא הוא מטעם ס"ס
משום דנדאי כ"ע מודים היכ' דאיתחזק איסורא לא מהני ס"ס כשיטת המ"ב שהבאתיו
לעיל וגם הט"ז ופ"ד מודים לו בסימן ק"י יע"ש אלא דרב חסדא סבר תזקה דהשתא
נגד תזקה דמעיקרא פמאן דליתא דמי ונהנה חזא נגד חזא ומהני ס"ס ורב הונא סובר
דהנה תרתי במקום חזא ולא מהני ס"ס נגד חזקת ורב חסדא לא תקשי ממקנה דאמאי
טמא ברה"ר דיליף סוף טומאה ברה"ר מתחלת טומאה ברה"י ומש"ה הנה נדאי פמו
שכתב המ"ל בפ"א מהלכות מקנאות והבאתיו לעיל ומ"ה הוקשה להם שמנלן היכא
דאיתרע לא אוקמינן אחזקה למיהוי ספק השקול.

גם איני יודע מה קשיא ליה למהר"מ מלובלין ז"ל דאימא דקושית התוספות לתירוץ
ראשון לעיל ד"ה ספין איתרעי דהתם חסר ואתאי ומש"ה הנה חזק' דהשתא תזקה
אלימתא משא"כ הכא ור"ל דהנה חזא נגד חזא וספין איתרעי בהמה לא איתרעי פיון
שאין ריעות' בבהמה פן צ"ל לתירוץ ראשון שם וא"כ הוקשה להם הא תזקה דספין

כמאן דליתא דמי דהא איתרעי ונהרי פגום לפניו ונימא דחזקה דהשתא הרי פגום לפניו עדיף מחזקה דמעיקרא או עכ"פ שונו ומה בכך דבהמה לא איתרעי ולזה תירצו דמהיכא שמעינו דחזקה דמעיקרא עדיף מחזקה דהשתא דהרי חסר הנגע והינו משום דדרה הנגע להתחסר בפ"א כמ"ש בריש גדה ע"ב כמו שאביא דבריהם לקמן וא"כ ה"נ איכא חזקה ספין דמעיקרא וחזקה דבהמה בחייה לא הנה שנה להו חזקה דספין איתרעי בהמה לא איתרעי כו' אבל לתי' שני שם דאין ספק מוציא מידי ונדאי לא קשה קושיות התוס' דכאן דהתם לא איתרעי חזקה כלל דתלינו בשיבר עצמות או במפרקת אחרונה: בא"ד ויש לומר דא"נ איכא ריעותא גדולה כו' ולא מטערין כל אותן שנקנסו בימי הסגר עכ"ל.

וה"ה דאף לקולא ילפינו מהכי דאוקמינו אחזקה אף היכא דאיתרע דמביא קרבן אם נכנס למקדש או דמטערין הבית אם חסר בסוף שבוע ונימא שהיה פן מוקדם ועמד בעינו הוא דהרי חסר לפניה אלא ע"כ משום דאוקמינו אחזקה קמייתא לקולא ואף היכא דאיכא ריעותא דהרי חסר עתה: בא"ד ומיהו קשה דהו מלתא דמיא למקנה עס"ה יע"ש.

דברי תוספות צריכין ביאור פי ונדאי נראה דלא קשיא להו אמאי טמא הבית דלמא אדנפיק ואתי בציר ליה שיעורא ואי דמוקמינו אחזקה הרי חסר לפניה ואי דחזקה דמעיקרא עדיף מחזקה דהשתא או חזקה דהשתא כמאן דליתא דמי מ"מ הא חזקת הבית שהיה מעיקרא טהור וניהוי פלגא ופלגא וברה"ר טהור או אף ברה"י דהבית דבר שאין בו דעת לישאל הוא ואם נאמר חזקה דהשתא איתא אלא דלא עדיף כמו חזקה דמעיקרא איכא חזקה במקום תרתי וחזקה במקום תרתי לא אמרינו.

הא לא קשיא להו משום דחזקת הבית שהיא מעיקרא טהור כבר חלף והלך לו מיד כשראה הפהו הנגע כשני גריסין בקירות הבית וא"כ תו לא הנה אלא חזקה דהשתא וחזקה דמעיקרא עדיף טפי וטמא הבית ואף פי חסר בסוף שבוע מ"מ חזקה דמעיקרא עדיף טפי אלא דקושית התוס' היא אמאי אדם הנכנס לשם כל ימי הסגר טמא הוא דנימא קודם שיצא הפהו מן הבית נפחת הנגע והנה טהור דאוקמי חזקת גברא נגד חזקה דמעיקרא וחזקה דהשתא הנה תרתי במקום חזקה דמקנה דטמא מהאי טעמא וה"נ פאן ברה"ר ניהוי טהור מה"ט דהנה תרתי במקום חזקה דלא קשיא לי במאי איירי אי ברה"י ספיקו טמא ולו יש אלה חזקות לא מהני ברה"י לטהר מטומאתו ואי ברה"ר מאי איירי דהנה תרתי במקום חזקה דתפוק ליה בלא"ה דאוקמי חזקה דגברא לחזקה דנגע ומספק טהור ברה"ר אם לא שצאמר דהא נדאי לא קשיא להו דניהוי פלגא ופלגא דע"כ לא מטערין ספק טומאה ברה"ר דהלכתא גמירא לה מסוטה אף היכא דליכא חזקה אלא דומיא דסוטה ספק נגע או לא נגע אבל הכא דנדאי נגע אלא ספק אי הבית טהור או לאו לא דמי לסוטה ומ"מ הוקשה להם דאפתי הנה לטהר דאוקמיה גברא אחזקה ונהנה תרתי במקום חזקה ונהנה לטהר מפח חזקה אף דלא דמי לסוטה כמו במקנה ונהנה פאן הניחו בקושיא ובגדה דף ב' ע"ב ד"ה התם תרתי לריעותא תירצו וי"ל דשאני מקנה דחסר ואתאי משא"כ נגע דרף להתחסר הרבה בב"א וכוונתם מבואר דלעולם חזקה דהשתא ליתא כלל נגד חזק' דמעיקרא במקנה שאני דדרף להתחסר מעט מעט ומש"ה חזקה דהשתא אלימתא משא"כ בשאר מקומות ומש"ה לא הנה חזקת תרתי אלא חזקה להדי חזקה ומסוטה לא אמרינו כה"ג לטהר כמ"ש לעיל אלא דמ"מ קשיא ליהוי ספק ולא נדאי ואמאי הנכנס למקדש

מביא קרפן ולא שורפין תרומה וקדשים כ"א להיות תולין אם לא שפאמר דכה"ג הנה פסוף טומאה ויליף לה מתחלת טומאה ברה"י וכה"ג פתב המ"ל בהלכות מקוואות בפ"א יע"ש ונהבאתיו לעיל ומיהו אי הנה חזקה דהשתא חזק' הנה מטהרין לי' דהנה תרתי כו' ולכך כ' דלא מטהרין דחזק' דהשתא כמאן דליתא דמי דהתם חסר ואתאי ודע דהתוס' פתבו שם בסוף דבריהם דאם נחסר הנגע אחר כף גזירת הפתוב הוא דטמא עד סוף שבווע ואפשר דקאי למה שכתבו דאם נכנס אדם לשם טמא ע"כ כשלא חסר הנגע דאל"כ הבית ג"כ טהור הוא ונימא דאינו טמא אלא כשוראה שהנגע עמד בעיניו וע"ז פתבו דלא כן הוא דאפילו נחסר הנגע טמא הוא וכל הבא לתוכו עד סוף השבווע ולזה נדאי קשיא אמאי טמא גברא נימא דהעמד גברא אחזקה וקודם שיצא הפהו מן הבית הנה פן ולא ליכעו הסגר ואין טמא פלל האדם וראיתי למהר"מ מלובלין שכתב שם בדברי תוס' ולא זכיתי להבין דבריו הקדושים ואף שאין דברי התוס' מורין כמו שפירשנו דבריהם מ"מ דברי מהר"מ ז"ל לא הבינותיים: הנה הראת לדעת דמ"ש התוס' פאן מוכח בבירור דלאו הא ביהא תליא מלתא כי אף שהבית טמא נדאי פל ימי הסגרו ואין לומר בו אוקי אחזקה מעיקרא דמיד כשראה הפהו הנגע כבר חלף והלך לו אותה חזקה דמעיקרא ואין לו אלא חזקה דהשתא נהרי הוא נדאי טמא ואף שחסר בסוף השבווע מטהרין מכאן ולהבא ולא למפרע דנדאי חזקה דמעיקרא עדיף טובא מחזקה דהשתא כדקיי"ל בכל המקומות אלא דאי איכא עוד חזקה בהדי חזקה דהשתא הנה תרתי במקום חדא כו' כמו שאבאר לקמן באורף בעזה"י מזה וא"כ הוא מאי הוקשה להם דנוקי גברא אחזקה והא ממילא הוא פינון דהבית טמא ה"ה אדם וכלים הנכנסין לשם בתרין גרירן אלא ש"מ לאו הא ביהא תליא דלגבי אדם הנה תרתי במקום חדא זולת מה שתיירץ בנדה יע"ש ולפ"ז אני חוזר על מ"ש הט"ז בסמ"א א' ס"ק ו' בשוחט שנטל קבלה שכתב ואין להכשיר הפלים מטעם אוקי אחזקה דהא רש"י בגיטין פתב פל טהרות שפצעשו ע"ג תרומה כו' ומדברי תוספות דכאן משמע דלאו הא ביהא תליא וכדכתבנא.

גם הבאתי לעיל ראי' מפ"ב דמקוואות מתוספתא הביאה הר"ש שם והר"מ פסקה להלכה בפ"י דמקוואות הלכה ז' שני מקוואות א' פשר וא' פסול ונרד לטבול באחת מהן מטומאה חמורה ונגע בטהרות הרי הן תלויות והיינו טעמא דנהי דאדם בחזקת טומאה נדאי דהעמד על חזקה מ"מ הטהרות הנה להן חזקה ונהי ספק אלא דיש לעיין אי ברה"ר ספיקו טהור הטהרות ואי ברשות היחיד ונדאי טמא וכבר ישבנו לעיל דלא דמי לסוטה דהתם ספק נגע או לא נגע וכאן אנו דנין על מה שנגע בהן אם הוא טומאה או לאו ומש"ה בין ברשות הרבים או ברה"י ספק הנה או יאמר דהר"מ ס"ל דספק טומאה ברה"ר טהור דהלקתא הוא ולא משום חזקה הוא לפי ה"א שם בדרף ט' אבל באמת הטעם משום חזקה ולא משום הלקתא והיכא דליכא חזקה אף ברה"ר ספיקו טמא מספק או דהלקתא צריך לרה"ר היכא דאיכא חזקה דלא, נימא מה לי רה"ר או רה"י ועיין תוספות סוטה כ"ח ע"ב ד"ה מכאן אמרו שכתבו פן בפ"י דהלקתא צריך היכא דאיכא חזקה דלא כמ"ש לעיל דף ט' ד"ה התם הלקתא גמירי לה מסוטה ונאמר היכא דליכא חזקה טמא מספק ברה"ר והא דמטהר ר"מ בתינוק בצד העיסה דהנה מחצה על מחצה לאו היינו טמא אלא דסמוך מיעוטא לחזקה ואיתרע ליה רובא ועדיף מרובא ומש"ה מטהר ברה"ר ולא ברה"י וביבמות קי"ט ע"ב דמסיק דהנה פלגא ופלגא לרבנן הוא דמסיק דהנה פלגא ופלגא

להחמיר או דתינוק לר"מ הנה פאין בו דעת לישראל עיין תוס' לקמן דף פ"ו ע"ב ד"ה סמוך ובקדושין דף פ' ע"א יע"ש סוף דבר בהא מלתא ובההיא דתוספתא לא ידענא מה אידון ביה דמשמע מדברי תוס' פאן ומתא דתוספתא דלאו הא בהא תליא אלא שאין ענין זה לזה ובד"ה אלא לאו משום דאמרין כו' דמ"ה אין לחלק ר"ל מדרבנן יש חילוק דאמרו באיזה מקומן להחמיר ולא להקל כמו סמוך מיעוטא לחזקה דלהחמיר מהני ולא להקל יע"ש: בא"ד ונמצא שהנגע עמד בעינו ובעי הסגר שני עכ"ל והא דלא פתבו יותר רבותא דאם חסר הנגע בסוף מטהרין ולא חיישינו דלמא קודם שיצא נפחת הנגע עד"מ שהיה ד' גריסין ונעשה ב' גריסין ועכשיו הוא ג' גריסין ופשוטו הוא וטמא מספק דליבעי חוצץ וקוצץ וטח מספק כמו אם פשה בשבוע ראשון ועיין ר"מ הלכות טומאת צרעת פט"ו יע"ש י"ל דבכאן לא איתרע חזקה ודי לנו שפאמר.

שהיה כמו שהוא עתה ולא שעתה נוסף דזה הנה ידעינו דאוקמינו אחזקה היכא דלא איתגלד ריעותא אלא היכא דאיכא ריעותא מנלן להקל וע"ז פתבו מדמטהרין הבית כשנאסר בסוף השבוע ממה שהיה מקודם ואמאי נימא דהיה קודם הסגר כד ונהו עמד בעינו אלא דאוקי אחזקה אף לקולא אף היכא דאיתרע אבל פשוטו אין ריעותא ודע שמה שכתבו התוס' דלמא אדנפיק בציר ליה שיעורא היינו לומר בציר ממה שהיה כגון שהיה ג' גריסין וקודם הסגר נעשה ב' גריסין והשתא עמד בעינו הוא ומ"ש בגמרא דלמא אדנפיק בציר שיעור היינו משני גריסין דאין שם נגע עליו כמ"ש רש"י בד"ה ויצא הכהן מן הבית ומ"ש בגריס היינו גריס לכל קיר פדכתיב ונהו נגע בקורות הבית דב' גריסין כמ"ש הר"מ ז"ל בהלכות טומאת צרעת והביא קרא את האבנים אשר בהן הנגע וקשיא לי במ"ש דאם נפקת הנגע לבסוף מטהרין דא"כ מאי דניק מהא דנהסגיר את הבית מ"מ שאם הסגיר ע"י חבל ארוך דהנה מוסגר היינו לחומרא דאף בהכי הנה הסגר והבא לבית כל ימי הסגר טמא ומנלן דאף לקולא הוא אימא דאה"נ דאם איבעי שלא ראה הנגע בשעת הסגור ונפחת בסוף שבוע אין מטהרין ובעי הסגר שני דלקולא לא מוקמינו אחזקה אלא לחומרא דוקא הוא דמוקמינו אחזקה ויש ליישב בזה: (דף יא ע"א) גמרא מנא הא מלתא דאמרי רבנן זיל בתר רובא ופירש"י אידי דאיירי במנא הא מלתא דאוקי אחזקה ועיין ר"ן בחמש שיטות בחדושי לוחין שפכת א"נ אסיפא מלתא דרב הונא קאי דאמר נשחטה בחזקת היתר עומדת והיינו מטעם רובא ויש לראות אמאי לא פ"י רש"י פן דהא ודאי חזקה ליכא כ"א מתמת רובא ואף אי אמרינו חזקה שלא נתפררה הנה חזקה דלא כמ"ש התוס' ד"ה אתיא מפרה מ"מ דוחק גדול הוא לומר דרב הונא איירי מבהמה שחיתה י"ב חודש ויותר כו' אלא ודאי מטעם רובא הנה: בתוס' ד"ה מנא הא מלתא כו' דלא קים ליה חזקה מקרא ר"ל דאמר לעיל מתקיף ליה רב אחא בר יעקב כו' ולדידיה לית ליה חזקה מקרא אלא מהל"מ ואין דנין ק"ו מהלכה ועיין מהרש"א: בא"ד דאיכא חזקה נגד הרוב כו' א"ש הכי עכ"ל ר"ל פנין דלא ידע מהיכן נפקא דאזיל בתר רובא ולא אסיק מפרה פשיטא דלא ידע נמי רובא וחזקה רובא עדיף ולבסוף מסיק דהולכין בתר רובא מפרה דאל"כ דלמא טריפה הוא ומתה"ש"א ז"ב הקשה בכאן אמאי לא חיישינו באמת דסמוך מיעוטא לחזקה כנראה מדברי תוס' לקמן וי"ל, דלא חיישינו אלא מדרבנן או דמיעוטא דלא שכיח הוא עכ"ל מ"ש מדברי תוספות: לקמן הוא מ"ש התוס' ע"ב בד"ה דר"מ דחייש למיעוטא דר' יוחנן דפסק פריש"ב"ג אלמא חייש למיעוטא אף דליכא

חזקה בהנהגה דאי משום אוקי הבהמה בחזקת שלא ילדה יע"ש משמע אי הנה חזקה הנה גיחא אף לרבנן דסמון מיעוט לחזקה ודאי מן התורה לא חיישי רבנן אלא מדרבנן ולהחמיר כמו באשה שהלך בעלה למדינת הים דלא חולצת ולא כו' וכמו שאבאר עוד לקמן א"ה.

אבל לר"מ קשה דנהי דהא לא קשיא לר"מ דחייש למיעוטא מפנה ושעיר המשתלח ושאר הוכחות שאמרו בגמרא לקמן י"ל כמ"ש התוס' ד"ה פסח וקדשים דמן התור' מודה ר"מ דלא חייש למיעוטא ומ"מ היכא דאיכא חזקה מודה ר"מ דמ"ה חיישי כמ"ש התוס' ביבמות קי"ט ע"א וכמ"ש התוס' לקמן פ"ו ע"ב א"כ אמאי אזלינן בפרה בטר רובא ודאי איכא חזקה נגד הרוב ועיין במ"ש לקמן בהא דלא אפשר יע"ש דהיינו מדרבנן לא החמיר אם לא כתי' שני של מהרש"א דמיעוט טריפות מיעוט שאין מצוי.

אלא דא"כ היכי בעי למילף דאזלינן בטר רובא מרישא של עולה ופרה אדנמה ושאר דברים תינח במיעוט שאין מצוי אבל במיעוט המצוי מנלן דשקינו המיעוט ואזלינן בטר רובא ועוד קשה מאי קאמר לקמן ור"מ היכי אכיל בישרא ודאי במיעוטא שאין מצוי גם ר"מ מודה דלא חיישינו פדמסיק בריש בנות כותים ובגיטין וכמ"ש הרא"ש לקמן גבי ור"מ היכי אכיל בישרא וא"כ מה ראיה מקטן וקטנה דנהג ע"כ מיעוט המצוי משחיטה דטריפות לאו מיעוט המצוי הוא אלא ע"כ מיעוט טריפות נמי שכיח הוא.

ולפ"ז צ"ל דר"מ סובר חזקה שלא נתבררה הנה חזקה ואוקי חזקה להדי חזקה ואין קושיא מפנה אדנמה וכן מעדים זוממין צ"ל דיליף למ"ד טריפה חיה או דאדם אית ליה מזלא וחי ועיין בריש אלו טריפות מ"ב ע"ב ד"ה ואמר רב יהודה יע"ש ואם נאמר כמ"ש התוס' דחזקה שלא נתבררה לא הנה חזקה צ"ל לר"מ מן התורה לא חייש אף בחזקה נגד הרוב כ"א מדרבנן וכמו שאבאר לקמן וא"כ אין קושיא מפנה אדנמה או אפשר דר"מ סובר דנהג חזקה ולרבנן לא הנה: גמרא אתיא מרישא של עולה הר"מ ו"ל בפ"ט מהלכות טומאת מת הלכה י"ב פתב דיראה לו פל ספיקא מן התורה שריא ודאי דאמרו ספק תורה להחמיר הוא מדרבנן והרשב"א הקשה עליו מהא דיליף משבירת עצם בפסח או מפנה אדנמה ומאי ראיה ודאי מן התורה ספק מותר ופי' ה"מ היכא דליכא לברורי אבל איכא לברורי מן התורה אסור וכן תי' מוהרי"ט ו"ל והרואה לעיין בזה עיין בפר"ח בסימן ק"י בכללי ס"ס יע"ש.

והנה מרישא של עולה דהוא קודם בגמרא אמאי לא קשיא, ליה דמאי ראיה הא מן התורה פל ספיקא שריא ודאי דמקשה מנלן דאזלינן בטר רובא או חזקה היינו להחמיר או היכא דאיכא חזקה נגד הרוב ושאר ענינים וכמו שאבאר לקמן.

ואין לומר דהיכא דאיכא אסור פרת גם הר"מ מודה דספיקו מן התורה אסור. ודוקא אסור עשה או לאו כמו ספק ממזר וכדומה כמו שיש גוססא אחת בדברי הר"מ שם ועיין בכ"מ דהקשה איה מביא אשם תלוי יע"ש וא"כ מתמיד יש ראיה דדחי שבת דנהג פרת וסקילה וכה"ג ספיקו מ"ה אסור ודאי דלא קשיא מפל הקרבנות דדחי שבת י"ל מספק אמרה תורה דלידחי שבת משא"כ מתמיד יש ראיה דהקטרתו דוחה שבת ג"כ כמבואר בר"מ בפ"א מהלכות תמידין ומוספין ובפ"ד מהלכות מעה"ק יע"ש ואמאי דלמא ניקב קרום של מוח ואיה מקריב מספק ומחלל שבת אלא יעלה וילינה כו' דזה אינו פיון דבגוף

הדבראין בו אלא לאו בעלמא להקריב טריפה למזבח מקרא דכל הפסולים שפשוור ושה
בלא ירצה והותר מן התורה ממילא אף הקטרתו בשבת הותר ממילא דאם לא פן מאי
קושיא מפנה אדומה דאיכא גם פן צד פרת איה מזין עליו ונכנס למחנה שכינה דהנה
פרת אלא פניו דבגוף הדבר אין בו פרת תו לא שיהי אה"כ מה דהנה ספק פרת ומותר
מן התורה וכינון שהותר הותר וה"ה מרישא של עולה נמי הנה לי' לאקשוני ו"ל כמ"ש:
ודע דבדברי הר"מ הללו יש מקום עיון שפתב בין בעריות ושבתות ספקין אסור מדרבנן
והיאך יאמר פן והא שבת ובעריות הנה פרת ולדעתו באיסור פרת אסור מן התורה ועיין
בהלכות אישות פ"א דכל שאסר ביאתו מן התורה בכרת נקראים עריות ובלאו נקראים
חייבי לאוין ובשבת מצינו לאשכוחי בלאו דמחמר או שביתת פלים דהנה עשה מותר בין
השמשות דספק מ"ה שריא פניו דאין בו פרת אבל בעריות קשה אם לא חיבוק ונשיוק
לדעתו ו"ל שהוא בלאו בהלכות איסורי ביאה ומותר מ"ה בספק ערוה וצ"ע גם מ"ש
דבטומאה נמי ספיקא מן התורה שריא לא ידענא ברה"ר מן התורה ומדרבנן שרי וברה"י
אסור מן התורה פנדאי ולא מהני חזקה ועיין תוס' ד"ה התם הלכתא גמירי: ובד"ה אבל
היא דיליף לית לן בה כו' מקשים אמאי לא יליף מפל קרבנות דדחי שבת עכ"ל ולכאורה
נראה דהכי קיימינן אליביה דרב אחא בר יעקב כמ"ש התנא לעיל ד"ה מנא הא מלתא
ואיהו סבירא ליה לקמן דף ל"ב ע"א דכל זמן שבהמה מפרקסת אסורה לבני נח והתוס'
בשבת דף ק"ו ע"א ד"ה חוץ פתבו דלר"ת דר' יהודה דמקלקל בחבורה פטור שוחט
דמחייב משום שהתקון בא מיד להוציא מיד אמ"ה ודאי היינו לבני נח דאי לישראל
ליכא תקון דמ"מ אסור לדידיה משום טריפה וממ"נ שוחט בשבת דאי טריפה הוא לא
תקון פלום דאין התקון בא מיד דכ"ז שהיא מפרקסת בן נח נהרג עליו וסעד לדברי
מצאתי ממ"ש רש"י שם ובפסחים דף ע"ג ע"א שכתב תקון להוציא מיד אמ"ה לבני
נח שאינו נהרג עליו יע"ש והיינו משום דלישראל לא תקון דמ"מ אסור משום טריפה
אלא לבני נח תקון שאינו נהרג עליו ובכה"ג לרב אחא בר יעקב ליתא וכמ"ש פאן אלא
דמשם גופא ליתא דמסיק שם תקון להוציא מיד נבילה בטריפה וה"ה הכי דתקון לענין
זה דע"כ לא הוצרך לומר שם תקון להוציא מיד אמ"ה אלא בשוחט לע"ז דתקורבת
עכו"ם מטמאה יע"ש בפסחים דטריפה ששחטה אף במקדשים אין מטמאין רלא מדרבנן
והתוס' שכתבו בשבת ק"ו תקון להוציא מיד אמ"ה הוא בשוחט לע"ז אבל בשוחט
קדשים תקון להוציא מיד נבילה ונדע דאל"כ לרב אחא בר יעקב היאך חייב לר"י
בשוחט בשבת והא אין התקון בא מיד אלא תקון להוציא מיד נבילה הו אמת שיש
להתנישב בזה דע"כ לא אמרינן תקון להוציא מיד נבילה אלא אם נאמר שאף שאין
התקון בא מיד חשיב תקון אבל למ"ד לא חשיב תקון ומ"ה בחובל וצריף הדם לכלבו
פטור לר"י וכמ"ש התו' דף ק"ו בשבת ד"ה חוץ מחובל יע"ש א"כ לא חשיב תקון
בשוחט ונמצא טריפה דבאכילה אסור לישראל ואי שאין מטמאה הא אין התקון בא מיד
דא"נ נטרף לא הנה מטמאה בעודה מפרקסת והכי אליבא דר"י קיימינן דלר"מ לא אזיל
במר רובא ביבמות ס"א ורבנן דסתם בר פלוגתא דר"מ הוא ר' יהודא סובר אזלינן במר
רובא ולדידיה לא תקון מיד לרב אחא ב"י ומכ"ש להר"מ דפסק כר"י בהלכו' שבת
דאין התקון מיד דאי מיד אמ"ה אסור בעוד' מפרקסת לרב אחא בר יעקב ואי מיד
נבילה זה לא מטעם שחיט' אלא דמפרקסת הרי היא פחיה לכל דבריהם פמבואר בעור

וְרוֹטְבֵי קַח"ז וּמ"ש לְעֵיל דַּא"כ לְרַב אַחָא ב"י שׁוֹחֵט הַיָּאָר מִיְחִיב אִין ה"נ דְּבִטְרִיפָה לֹא מִיְחִיב וּבְחֻלְיֵי תִיקוֹן לְהוֹצִיא מִיְדֵי אִיסוּר אַמ"ה לְיִשְׂרָאֵל וְשָׂרִי לִיה מִיָּד דְּבִשְׁחִיטָה תִּלְיָא מִלְתָּא וְנֶאֱמַר הָא דְאִיסוּר לְאֹכֹל מִבְּהֵמָה קוֹדֵם שְׂתַצָּא נְפִשָּׁה לָאו מִן הַתּוֹרָה הוּא לְיִשְׂרָאֵל כְּסִבְרַת הַר"מ בְּפ"ח מֵהִלְכוֹ סְנֵהֲדָרִין אֱלָא מְדַרְבְּנֵן הוּא דְאִיפָּא אִיסוּרָא מֵאִסְמַכְתָּא דְלֹא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם וְעֵינֵן בַּה"ש וְעֵינֵן בִּי"ד וְשֵׁם נֶאֱרִיף אֱלָא שְׂיִישׁ לְהַתְיַשֵּׁב גַּם בְּזָה דַּמ"מ שׁוֹחֵט אַמְאִי מִיְחִיב וְאִי דְלִישְׂרָאֵל שָׂרִי מִן הַתּוֹרָה מַה בְּכַף פִּינוּ דְחַז"ל אִסְרוּ קוֹדֵם שְׂתַצָּא נְפִשָּׁה אִן הַתִּיקוֹן מִיָּד וְלִקְמֵן דָּף ל"ב אַבְאָר עוֹד בְּזָה בְּאֹרְיָה: וּבְתוֹ' בַּד"ה אַהִיא מְפָרָה אֲדוּמָה וַא"ת דְּפָרָה בַּת ב' שָׁנִים וּי"ל כָּל חֲזָקָה שְׁלֵא נִתְבָּרְרָה כּו' עַכ"ל יֵישׁ לְהַקְשׁוֹת אִי קוֹשְׁיַת הַתּוֹסְפוֹת לְתִי' רֵאשׁוֹן לְעֵיל ד"ה מְנָא הָא מִלְתָּא דְלְרַב אַחָא ב"י פְּרִיף א"כ שְׂפִיר מִיְחִיבֵי רֵאזִיָּה מְפָרָה אֲדוּמָה דְאִי מְטַעַם חֲזָקָה א"כ מוֹכַח חֲזָקָה מִקְרָא וּק"ו לְרַבְנָא דְעֵדִיף מִחֲזָקָה וְאִי לְפִי רַבִּינוּ חַיִּים לְעֵיל א"כ אִיף תִּירְצוּ הָא דְאִיפָּא חֲזָקָה אַחֲרַת נְגִדָה וְאִיף הוֹנַח לְהֵם בְּזָה דַּא"כ מְנָלֵן דְּרַבְנָא וְחֲזָקָה רַבְנָא עֵדִיף דְהָא אִיפָּא חֲזָקָה נְגִד חֲזָקָה וּמַש"ה אֲזֵלִינוּ בְּתַר רַבְנָא, לְמַאי דַּס"ד בְּקוֹשְׁיַת' דְּחֲזָקָה שְׁלֵא נִתְבָּרְרָה הִנֵּה חֲזָקָה.

עוֹד קוֹשֶׁה מַאי הוֹקְשָׁה לְהֵם דְּלָמָּא אִם מְטַעַם חֲזָקָה א"כ לְמָה לִי הִלְכָה לְמִשָּׁה מְסִינֵי דְהוֹלְכִין בְּתַר חֲזָקָה תִּיפּוֹק לִיה מִקְרָא אֱלָא דְשִׁאנֵי הַתָּם דְּאֲזֵלִינוּ בְּתַר רַבְנָא. אָמַם רֵאזִיָּה לְהַר"ן ז"ל בְּפִירְקִין שְׂפַתְבּ וְאִיפָּא לְמִיָּד דְּלָמָּא טַעְמָא דְּפָרָה מְשׁוּם דְּאִיפָּא רַבְנָא וְחֲזָקָה דְּפָרָה בַּת ב' שָׁנִים תִּירְצוּ בְּתוֹסְפוֹת דְּכָל חֲזָקָה כּו' א"כ נוֹכַח לומר דְּקוֹשְׁיַת הַתּוֹ' הוּא לְתִי' רֵאשׁוֹן לְעֵיל דְּלֹא קִים לֵן חֲזָקָה מִקְרָא וְאֵע"פ כֵּן הוֹקְשָׁה לְהֵם דְּמְפָרָה לֹא מוֹכַח דְּטַעְמָא בְּאַמַּת מְשׁוּם חֲזָקָה וּכְפִי' הַל"מ וּמ"מ מִקְרָא לֹא מוֹכַח חֲזָקָה דְּלָמָּא טַעְמָא מְשׁוּם רַבְנָא וְחֲזָקָה וּמַש"ה אִיִּצְטְרִיף הַל"מ וְא"כ לִיפָּא לְמִגְמַר מְפָרָה דְּמְטַעַם חֲזָקָה הוּא וּמ"מ מִקְרָא לֹא שְׂמַעִינוּ חֲזָקָה וּכְמ"ש: אָבָל הַרְשָׁב"א ז"ל בְּחִדּוּשָׁיו תִּי' דְּפִרִיף מְנָלֵן דְּאֲזֵלִינוּ בְּתַר רַבְנָא לְרַב אַחָא בְּרַי עֵקֶב וְלֹא אִיפְשָׁטָא לֵן אִי אֲזֵלִינוּ בְּתַר חֲזָקָה אָבָל לְמָאן דְּאִיפְשָׁיִט לִיה דְּאֲזֵיל בְּתַר חֲזָקָה כ"ש בְּתַר רַבְנָא יַע"ש וְלֹא יַדְעָנָא הַיָּאָר מוֹכַח מְפָרָה דְּאֲזֵלִינוּ בְּתַר רַבְנָא דְּלָמָּא מְשׁוּם דְּאִיפָּא תְּרִי חֲזָקָה וְרַבְנָא וְאֵה"נ דְּחֲזָקָה לְחוּד לֹא מְהַנִּי לְרַב אַחָא ב"י וְה"ה רַבְנָא לְחוּד לֹא מְהַנּוּ וּמְנָלֵן לְמַפְשָׁט לְרַב"י, דְּמְהַנִּי מְפָרָה פִּינוּ דְּהוּא ז"ל סוֹבֵר דְּקוֹשְׁיַת הַגְּמָרָא לְרַב"י וְלֹא יַדְעִינוּ אִי אֲזֵלִינוּ בְּתַר חֲזָקָה כָּלֵל דְּלֹא כְּפִי' מְהַרְשָׁ"א ז"ל דְּמַה"ל"מ יַדְעִינוּ וְאִין דְּנִין ק"ו מֵהִלְכָה יַע"ש וְאִין לְהַאֲרִיף: בַּא"ד וּי"ל כָּל חֲזָקָה שְׁלֵא נִתְבָּרְרָה לֹא אֲזֵלִינוּ בְּתַר וְיֵישׁ לְלַמֵּד מִתּוֹךְ כָּף כּו' עַד כָּאן לְשׁוֹנוּ מְהַרְשָׁ"א ז"ל הַקְשָׁה לְעֵיל תּוֹסְפוֹת ד"ה מְנָא הָא מִלְתָּא דְּאִמְאִי לֹא נִימָא סְמוּךְ מִיַּעוּטָא לְחֲזָקָה וְעֵינֵן מ"ש לְעֵיל בְּזָה וְלִקְמֵן בְּסוּף הַסּוּגָא גְבִי וּר"מ הִיכִי אָכִיל בִּישְׂרָא אַבְאָר עוֹד מְזָה אִי מִיַּעוּט טְרִיפּוֹת הִנֵּה מִיַּעוּט הַמְצוּי יַע"ש.

וּבְעֵינֵן הַגְּבִינּוֹת שְׂפַתְבוּ תּוֹסְפוֹת לְאִסוּר הַנֵּה הוּא מְחֻלְקַת בֵּין הַפּוֹסְקִים וְהַרְשָׁב"א בְּחִדּוּשָׁיו הִבִּיא בְּשֵׁם רַבִּינוּ שְׂמִשׁוֹן לְהַתִּיר מְטַעַם רַבְנָא וְהַתּוֹ' סוֹבְרִים דְּחֲזִינוּ דְּהָא לִיתָא מְרַבְנָא דְּטְרִיפָה הִיא וְגַם אִין לְהַתִּיר מְטַעַם חֲזָקָה מְבוֹרְרַת שְׁהִיָּה לָה מִחֲמַת רַבְנָא פִּינוּ דְּרַבְנָא לִיתָא גַּם חֲזָקָה הַבָּאָה מִכַּח רַבְנָא לֹא מְהַנִּי וְעֵינֵן תַּב"ש ס' כ"ט וּל"א שְׁהַאֲרִיף וַיֵּשׁ"ש ס' כ' וּבִי"ד ס' פ"א אַבְאָר בְּזָה: גַּמ' דְּמַנַּח גּוּמְרָתָא וְכְתָבוּ הַתּוֹ' וְאִפִּי' חָל ע"פ בְּשַׁבַּת מְלֵאכָה שֵׁא"א לְעַשׂוֹתָהּ מַע"ש דְּחֵיָא שְׁבַת ר"ל דְּהַקְטַר חֲלָבֵיו דּוֹחָה שְׁבַת בְּפִסְחָא כְּדֵאִיתָא רֵישׁ אֵלוּ דְּבָרִים וְהַיָּאָר שָׂרִי כְּשִׁחַל ע"פ בְּשַׁבַּת דַּא"א לְבַדּוֹק הַמוֹחַ ע"י גּוּמְרָתָא

בְּשֶׁפֶת וְלִזָּה פָּתְבוּ דְמִלְאָכָה שֶׁאֵל לַעֲשׂוֹתָהּ: רַב אֶחָא בְּרַי יַעֲקֹב אָמַר אֶתְיָא מְשַׁעִיר
הַמְשַׁתְּלַח כּו' הָא אֵין הַגּוֹרֵל קוֹבֵעַ אֲלָא בְּרֵאוּי לְשֵׁם עַכ"ל הַלְּחָם מְשַׁנָּה בְּהַלְכוֹת יו"כ
פ"ה הַלְּכָה י"ח הַקְּשָׁה עַל הַר"מ ז"ל דְּכַתְּבַּ מְקַרְא דִּינְעֻמַּד חַי פֶּרֶט לְטְרִיפָה וּבְגַמְרָא לֹא
אָמְרוּ פֶּן וַעֲיִין בַּמ"ל יע"ש וְהִנֵּה נִרְאָה לְיִישָׁב זֹאת דְּרַב אֶחָא ב"י הוּא דִּילִיף מְשַׁעִיר
הַמְשַׁתְּלַח וְאִיהוּ אִית לִיה לְקַמֵּן נ"ז ע"ב דְּטְרִיפָה יוֹלְדַת וּמְשַׁבַּחַת וּמֵאן דְּאִית לִיה טְרִיפָה
יוֹלְדַת כ"ש דְּאִית לִיה דְּחִיָּה וְלִיפָא לְמַעַט מִיַּעֲמַד חַי לְאִפּוֹקִי טְרִיפָה וּמֵאן אֲמִינָא מְהָא
דַּע"ז דָּף ה' מְכַל חַי לְמַעַט מְחַוְסָר אַבְרָה וְהָא מִיבְעֵינָא לְטְרִיפָה טְרִיפָה מְלַחֲיוֹת זָרַע נְפָקָא
הַנִּיחָא לְמ"ד טְרִיפָה אֵינָה יוֹלְדַת אֲלָא לְמ"ד יוֹלְדַת מֵא"ל וְכַתְּבוּ הַתּו' וְא"ת לְמ"ד יוֹלְדַת
כ"ש דְּחִיָּה י"ב חוֹדֶשׁ וְלִיפָא לְמַעַט מְכַל חַי וּי"ל דַּמ"מ מְתַנַּנְתָּ וְהוֹלְכַת עַכ"ל וְהִנֵּה
לְרַאב"י דְּאָמַר טְרִיפָה יוֹלְדַת וּמְשַׁבַּחַת לִיפָא לְמַעַט מִיַּעֲמַד חַי דְּאֵינָה מְתַנַּנְתָּ ג"כ אֲלָא
מְשַׁבַּחַת וְעוֹד אֶפְשָׁר דַּר"מ מְפָרֵשׁ אֲלָא לְמ"ד טְרִיפָה יוֹלְדַת מֵא"ל הֵינֵנו מְנַלֵּן דְּטְרִיפָה
אֲסוּר לְבַנֵּי נֹחַ וְלֹא כַּפִּי הַתּוֹסֵף דְּפִירְשׁוּ דְּאִינְצִטְרִיף מְכַל חַי לְמַעַט טְרִיפָה אֲלָא כַּמ"ש
אַבְל הַר"מ ז"ל דְּפִסַּק לְהַלְכָה טְרִיפָה אֵינָה חִיָּה בְּהַלְכוֹת מ"א בַּפ"ד שְׁפִיר אִימְעֵטוּ מִיַּעֲמַד
חַי טְרִיפָה וּנ"מ לְאַחַר הַגְּרָלָה כַּמ"ש הַמ"ל.

וְדַע שֶׁמ"ש הַמְשַׁנָּה לְמַלְיָה דְּקַרְא לְמָה לִי לָאו דְּוֹקָא דְּאִינְצִטְרִיף לְכַמָּה דְּרִשׁוֹת וְאִם מַת
צְרִיף לְהַבִּיא אַחַר בְּמַקּוּמוֹ עֵינֵן בְּיוֹמָא דָּף מ' ע"ב וּבְרִש"י ד"ה יַעֲמַד חַי לֹמַר שְׁאִם מַת
שְׁצַרְיָה לְהַבִּיא אַחַר בְּמַקּוּמוֹ אֲלָא עַל הַר"מ קִשְׂיָא לִיה אֲמַאי לֹא אָמַר דְּאֵין הַגּוֹרֵל קוֹבֵעַ
וְאִי מְשׁוּם הָא לֹא אִירִיָּא דְּנִקְיֵט דְּרִשְׁא הַפְּשׁוּטָה יוֹתֵר וְהַמְפּוֹרֶשֶׁת בְּקַרְא לְדִידוֹ: וְעַם זֶה
נִתְיַשָּׁב מ"ש הַתּו' ד"ה אֶתְיָא מְפָרָה אֲדוֹנָה וְא"ת פָּרָה בַּת ב' שְׁנִים וְתִי דְּאִיפ' חֲזַקָּה
דְּטַמָּא אַבְל קִשְׂיָה מְעַדִּים זוּמְמִין וְלֹא הֶוֹקְשׁוּ מְשַׁעִיר הַמְשַׁתְּלַח דְּכַתִּיב שְׁעִירִים וְקִי"ל
שְׁעִיר בְּנֵי שְׁתֵּים כַּמ"ש הַר"מ ז"ל בְּהַלְכוֹת מַעַה"ק פ"א הַלְּכָה י"ד דְּלֹא כַּגִּי הַכ"מ שְׁם
וְעֵינֵן בַּמ"ל שְׁם אֲלָא דַּלְר"א ב"י דְּטְרִיפָה חִיָּה שְׁפִיר יְלִיף וּמִיָּהוּ לַגִּי הַכ"מ שְׁעִיר בֶּן
שְׁנָה בְּלֹא ה"א א"ש וְעֵינֵן בְּיוֹמָא ס"ה ע"ב וּבַתו' ד"ה מְשׁוּם חֲטָאת שְׁעֵבְרָה שְׁנַתָּה מְשַׁמַּע
דְּשְׁעִיר בֶּן שְׁנָה יע"ש וּמְגַמְרָא שְׁם אֵין הֶכְרַעַע יע"ש הֵיטֵב: (ע"ב) גְּמַרְא אֶתְיָא מִמַּפְּחָה אָבִיו
וְאִמּוֹ כּו' וְכַתְּבוּ הַתּוֹסְפוֹת דַּהו"מ לֹמַר דְּאִוְקִי הָאִם בְּחֻזְקַת צְדִיקַת וְכַתְּבַ מְהַרְש"א לְפִי
מַה דְּמַסִּיק אֵין אֲפּוֹטְרוֹפֶס לְעֵרִיוֹת צ"ל שְׁמָא נְאֻנְסָה יע"ש וְאִף שְׁאֻנְסָה לְגַבֵּי רְצוֹן הִנֵּה
רְצוֹן רַוְבָּא א"כ מוֹכַח דְּאֻזְלִינֵן בְּתַר רַוְבָּא וְיִשׁ לְעֵינֵן אֲלָא שְׁהַתּוֹסְפוֹת כְּתַב בְּסוּגְיָא דְּפַתַּח
פְּתוּחַ דְּמַדְרַבְּנָן הוּא דַּהֲנָה רְצוֹן רַוְבָּא לֹא מ"ה וּמ"מ דְּחֻזְקָה הוּא דַּא"כ מְתַחֲלָה נְמִי אִימָא
דְּדִינִיק דְּאֻזְלִינֵן בְּתַר רַוְבָּא דַּא"כ דְּלִמָּא נְאֻנְסָה אִמּוֹ וְלִיפָא חֲזַקָּה: מַה שְׁמַקְשִׁין הָעוֹלָם
דְּלִמָּא מִיָּרִי קַרְא בְּקִינָא לַה הַבְּעַל וְשְׁתַּתָּה מִי הַמְרִים וְלֹא בְּדַקוּהָ וְע"כ דְּלֹא זִינְתָּה עַכ"ל
וְאִף שְׁאֵין דְּרַפִּי בְּחֻזְבוֹר זֶה לְהַבִּיא דְּבָרִים פְּאֵלוּ מ"מ לְפַלְפוּלָא וְעוֹד דְּבַגְמָרָא נְמִי פְּגוֹן
שְׁהִיו חַבּוּשִׁים בְּבֵית אֲסוּרִים וְא"כ ע"כ קַרְא דְּחֻזְקָה וּמוֹקִים אֲנַפְשִׁיָּה א"כ י"ל פְּדַבְרִיָּה
וְאֵין לֹמַר דְּלִמָּא לָאו אָבִיו הוּא וְא"כ אֵין הָאִישׁ מְנוּקָה מְעוֹן דְּבָא עַל סוּטָה וְאִף שְׁלֹא יַדַּע
מַזָּה מ"מ בְּשׁוּגָג ג"כ חֲשִׁיב אֵין מְנוּקָה וְעֵינֵן בְּהַלְכוֹת סוּטָה וְאִם עָשָׂה תְּשׁוּבָה הָא לֹא יַדַּע
שְׁיַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה וְעוֹד דְּתְשׁוּבָה לֹא מְהַיַּעֲיֵן עֵינֵן בַּמ"ל הַלְּכוֹת סוּטָה אֲלָא דְּאִיכָא לֹמַר שְׁהִיו
לוֹ ב' נְשִׁים וְקִינָא לְשְׁתֵּיהֶן וְא' בְּדַקָּה הַמִּים וְא"כ ע"כ גַּם הַשְּׁנִיָּה לֹא זִינְתָּה דַּא"כ אֵין
הָאִישׁ מְנוּקָה מְעוֹן שְׁבָא בִּיאָה אֲסוּרָה אַח"כ וְאִיף בְּדַקוּ הַמִּים לְרַאשׁוֹנָה אֲמַנְם פֶּל זֶה
טְעוֹת דְּהָא עֵינֵן הַחֲשִׁישָׁא דְּלִמָּא זִינְתָּה, בְּאֻנְסָה וְכַמ"ש מְהַרְש"א ז"ל בַּתו' ד"ה פְּגוֹן שְׁהִיו

אָביו וְאִמּוֹ חֲבוּשִׁים וְאִי אֵין רְאִיָּה מְהֵא דְלֵא בְּדָקוּ הַמַּיִם לְשִׁנְיָה דְהַר"מ פְּתַב לְהִדְיָא בְּהִלְכוֹת סוּטָה דְאֵין הַמַּיִם בּוֹדְקִים בְּאֹנָס אַף בְּאַשְׁתּוּ פִּהוּ וְגַם בְּאַשְׁתּוּ יִשְׂרָאֵל חֲשׂוֹב הַבְּעַל מְנוּקָה מְעוֹן דְאַשְׁתּוּ יִשְׂרָאֵל מִיִּשְׂרָאֵל שְׂרִי בְּאֹנָס לְבַעֲלָה וְעֵינֵין בַּמ"ל פ"ג מִהִלְכוֹת סוּטָה.

וְלִשְׁטַת ר"ת בְּכַתּוּבּוֹת ג' ע"ב דְּבִיאַת עֲפו"ם וְעֵבֶד אֵין אוֹסֵר בַּא"א אַף בְּרִצּוֹן א"ש בַּלֵּא"ה דְּחִיּוּשֵׁינּוּ שְׁמָא בְּאֵ עֲפו"ם עָלֶיהָ וְחֲדַע דְּחֲשָׁשָׁא הוּא פִּן דַּל"כ לֹקִי בְּחֻזְקַת צְדִיקַת נְאִי בְּאֹנָס אֲפִתִּי כֹל יִשְׂרָאֵל בְּחֻזְקַת כְּשָׂרִים אֵלֵא חִיּוּשֵׁינּוּ לְעֲפו"ם וּמִיָּהוּ אֵין הִלְכָה כַּר"ת עֵינֵין אָבִין הַעֲזָר פִּי ז' בַּהֲג"ה וּבְהִלְכוֹת סוּטָה מְקַנֵּין ע"י עֲפו"ם וְרֵאשׁוֹן הוּא עֵיקָר וְאֵין לְהַאַרְיָה בְּזָה וּמָה שְׁיִשׁ לְעֵינֵין בְּהִלְכוֹת סוּטָה אֲבָאָר בְּמְקוֹם אַחֵר: ע"ש גְּמָרָא דְלִמָּא לְאוּ אָבִיו הוּא אֵלֵא ש"מ דְּאֶזְלִינּוּ בְּתַר רַבָּא וְרוּב בְּעִילוֹת אַחֵר הַבְּעַל עַכ"ל הַנְּצָרָה לְזָה דְאֵי מְשׁוּם דְרוּב אֵין מְזַנֵּין וְזִנּוּת לֹא שְׂכִיחַ דְּהָא עֵיקָר חֲשָׁשָׁא דְלִמָּא אָנְסָה עֲפו"ם וְרוּבָא דְעֵלְמָא גּוֹיִם הֵן וְרִצּוֹן לְגַבֵּי אֹנָס לֹא הֵוָה רֹב מִן הַתּוֹרָה אֵלֵא מְדַרְבְּנֵן כַּמ"ש תו' בְּכַתּוּבּוֹ ט' בְּסוּגֵיָא דְפִתּוּחַ פְּתוּחַ: הַתּוֹרַת חַיִּים הַקְּשָׁה אֲמַאי לֹא יִלִּיף דְּאֶזְלִינּוּ בְּתַר רַבָּא דַּל"כ הֵיאָה שְׂרִיָּא לְאִינְסוּבֵי אִיתְתָּא דְלִמָּא מְזוּר הוּא אוּ מְזוּרַת וְכִהֵן הָאֵיף עוֹמֵד ע"ג הַמְזַבְּחַ וּמְשַׁמֵּשׁ דְלִמָּא לְאוּ פִּהוּ הוּא אֵלֵא דְרוּב בְּעִילוֹת אַחֵר הַבְּעַל עַכ"ל דְּרָךְ פְּלִפּוּל אֲכַתּוּבּ הֵנָּה מָה דְהוֹקְשָׁה לוֹ הָאֵיף שְׂרִי לְאִינְסוּבֵי אִיתְתָּא לֹא יִדְעָנָא הָא סְפַק מְזוּר מ"ה שְׂרִיָּא כְּדֵאִיתָא בְּקִדּוּשֵׁין מְזוּר וְדֵאִי הוּא דְלֹא יִבְנָא וְכַדְמָסִיק בְּכַמָּה מְקוּמוֹת מִן הַתּוֹרָה שְׁתּוּקֵי מְוֹתָר כּו' וְזָה מְוֹסְפָם אֵין חוֹלֵק בּוֹ וּמָה שְׁהַקְּשָׁה מִפְּהֵן אֵיף עוֹבֵד עֲבוּדָה לֹא יִדְעָנָא בְּאַמַּת אֵיף יִתּוּרֵן זָה נְהִי דְאֶזְלִינּוּ בְּתַר רַבָּא וְרוּב בְּעִילוֹת אַחֵר הַבְּעַל כְּדִמְסִיק לְהִדְיָא בַּגַּמ' מ"מ דְלִמָּא זִינְתָה אִמּוֹ פ"א וְהֵוָה זוּנָה וְוּלְדָה חָלַל וְאֵיף עוֹבֵד עֲבוּדָה אֵלֵא דו"א דְּהָא אֲמַרִּינּוּ בְּקִדּוּשֵׁין ס"ז ע"ב פִּהוּ שְׁעֵבֶד וְנִמְצָא בֵּן גְּרוּשָׁה עֲבוּדְתוֹ כְּשִׁירָה וְכֵן פֶּסֶק הַר"מ ז"ל בְּהִלְכוֹת בִּיאַת מְקַדָּשׁ פ"ו הִלְכָה יו"ד יע"ש וַא"כ אֵי אֶזְלִינּוּ בְּתַר רַבָּא וְלֹא הֵוָה אֵלֵא סְפַק חָלַל עֲבוּדְתוֹ כְּשִׁירָה מִשָּׂא"כ אֵי לֹא אֶזְלִינּוּ בְּתַר רַבָּא שְׁמָא מְזוּר הוּא וְעֲבוּדְתוֹ אַף בְּסְפַק פְּסוּלָה אֵלֵא דְאַפְתִּי קִשְׁיָא דְהָא פְּלוּגְתָּא הוּא בַּפ"ח דְּתְרוּמוֹת מְשֻׁנָּה א' ר' אֲלִיעֶזֶר פּוֹסֵל בְּמֵי שְׁנוּדַע שְׁהוּא בֵּן גְּרוּשָׁה וַא"כ קִשְׁיָא לַר"א בְּאַמַּת אֵיף פִּהוּ עוֹבֵד עֲבוּדָה דְלִמָּא זִינְתָה אִמּוֹ פ"א וְהֵוָה חָלַל וְאַף סְפַק מְחַלֵּל עֲבוּדָה לַר"א.

עוֹד אֲנִי חוֹזֵר לַמ"ש הַת"ק דְּאֵיף שְׂרִי לְאִינְסוּבֵי אִיתְתָּא דְאִמָּא הַעֲמֵד הָאָם בְּחֻזְקַת צְדִיקַת וְגַם כֹּל יִשְׂרָאֵל בְּחֻזְקַת צְדִיקִים דִּילְמָא נְאָנְסָה מְעַכּוּ"ם וְכַמ"ש לְעִיל ל"ק וְלֹא מִיַּדִּי דְהָא קִי"ל בַּא"ה ס' ד' סְעִיף י"ח נְכָרִי וְעֵבֶד הֶבֶא עַל אֲשֶׁת אִישׁ הַנּוֹלֵד כְּשֶׁר יע"ש בַּב"י וּבְבֵית שְׁמוּאֵל וְאֵין קוּשְׁיָא כָּלֵל אֲמַנָּם מָה שְׁהַקְּשִׁינוּ מִפְּהֵן אֵיף בְּאַמַּת עוֹבֵד עֲבוּדָה נְאִי דְהַעֲמֵד הָאָם בְּחֻזְקַת צְדִיקַת דְלִמָּא אָנְסָה עֲפו"ם וּבְאֹנָס נְמִי הֵוָה זוּנָה כַּמ"ש הַר"מ ז"ל בַּפ"ח מִהִלְכוֹת אִיסוּרֵי בִיאָה הִלְכָה ו' כֹּל הַנְּבַעֲלוֹת לְאֶדָם בֵּין בְּאֹנָס כּו' הֵוָה זוּנָה וְאֵין לּוֹמֵר לְשִׁטַּת הַר"מ ז"ל דְּכָל סְפַק הֵיכָא דְלִיכָא לְבְרוּרֵי מִן הַתּוֹרָה שְׂרִיָּא וּמִש"ה מְפָרָה וְכִיּוּצָא אֲפִשְׁר לְבְרוּרֵי לִוְלֵא גְזִירַת הַמֶּלֶךְ מִשָּׂא"כ בַּכָּה"ג וְלֹא קִשְׁיָה ג"כ קוּשְׁיַת הַת"ח וּמְמַנָּה מִיַּתִּי רְאִיָּה אֵיף הוֹרְגִין מְסַפֵּק מְכַל מְקוֹם קִשְׁיָא דְהָא לְמָאן קְזִימִינּוּ לַר' אֲלִיעֶזֶר דְלִמָּאן דְּמְכַשִּׁיר סְפַק חָלַל בַּלֵּא"ה לֹא קִשְׁיָא אֵלֵא לַר"א דְפּוֹסֵל וְלְדִידְיָה סְפִיקָא מִן הַתּוֹרָה אֲסוּר דַּל"כ אֲשֶׁם תְּלוּי הֵיאָה מְשַׁכַּחַת לִיהָ דְהָא סְפִיקָא מִן הַתּוֹרָה אֲסוּר וּר' אֲלִיעֶזֶר סוֹבֵר בְּכְרִיתוֹת כּוֹי מְבִיא עַל חֲלָבּוֹ אֲשֶׁם תְּלוּי אֵלֵא לֹא בְּעֵינֵין חֲתִיכָה אַחַת מְשַׁמֵּי חֲתִיכוֹת וְלֹא בְּעֵינֵין אִיקְבַּע אִיסוּרָא וְע"כ סוֹבֵר כֹּל סְפַק מִן הַתּוֹרָה אֲסוּר וְקִשְׁיָא שְׁפִיר וְעֵינֵין

בפוללים פלל ז' וכלל ח' בארתי שם באנרף קושנית הכ"מ ופר"ח אבל יש לומר למאן קשאי לר"א אי הכי לא קשאי ולא מידי דהא דהא דכתב הר"מ באונס עשאה זונה פתב המ"ל בהלכות איסורי ביאה פח"י דרשב"א סי' אל"ף רל"א כ' דבאונס לא הנה זונה אף בשאר איסורי לאוין לא בא"א דוקא יע"ש במ"ל ור"א סובר ביבמות פנוי הבא על הפנויה עשאה זונה ולדידיה קשאי למה לי דכתב רחמנא בתולה ולא בעולה תיפוק ליה בלא"ה דזונה הנה וכבר עמד המ"ל בקושאי זו שם וצ"ל לדידיה כל באונס לא עשאה זונה ולא הנה הנולד חלל ולא קשאי ולא מידי לר"א איך ל עובד עבודה.

[מן דבור המתחיל מה שמקשין העולם עד כאן פתבתי לפולא בעלמא ומ"מ יש בו קצת תועלת]: עלה דהך מלתא השיב לי הרב הגאון רבן של בני הגולה פהו הגדול מאחיו זקן ויושב בישיבה פבוד מוהר"ר חיים הכהן נר"ו אב"ד דק"ק לבוב וז"ל במכתב לאמר על קושנית הרשב"א יש להשיב דשפיר הוכיחו מפרה דאזלינו פתר רנבא דהא בדבר שזדונו פרת מודה הרמב"ם דספיקו אסור מן התורה וא"כ אי לאו דאזלינו ב"ר היאך מטהרין באפר הפרה שהרי הנכנס למקדש ע"י טהרת הפרה הוא בספק דבר שזדונו פרת וספק זה הוא מ"ה אע"כ דאזלינו פתר רנבא.

ועפ"י ז' נסתר הוכחות מכ"ת דר"א ל"ל דטעם היתר ס"ס הוא מטעם רנבא דלמא ס"ל דהספק הראשון הוא מדרבנן והא דמחייב בחלב הכוי משום דזדונו פרת והרמב"ם כ' בהדיא דבר שחייבין ע"ז פרת ספיקו אסור מ"ה שהרי העושה אותו מביא אשם תלוי.

ומ"ש מכ"ת בשם הכ"מ שהקשה בפ"ט מה' ט"מ היאך חייבה התורה אשם תלוי לא עיין מעל' בכ"מ פי אדרבה הכ"מ פתב דהקשו על הרמב"ם היאך חייבה תורה אשם תלוי כו' ואעפ"י כן דבר שחייבים על זדונו פרת עכ"ל וכמדומה שמעל' פתב זאת ע"פ מה שסמך עצמו על פ"ח או ס' אחר ולפי"ז א"צ לתירוצו של פ"ח ונסתר בנינו.

מה שהקשה מכ"ת איך שרי לכהן לעבוד עבודה אף דאזלינו פתר רנבא דלמא חלל הוא ולא ניחא ליה דאוקמיה התם בחזקת צדיקת דלמא אנסה נכרי זה אינו דאמרי' אוקמין בחזקת צדיקת דלא הנה מכשילה לבעלה פהו אילו נאנסה והנה זונה כמ"ש מכ"ת עצמו דאף באונס עשאה זונה.

ומ"ש אח"ז דקשאי לר"א משום דבהכרח סובר דספיקו מן התורה אסור מדהביא אשם תלוי דהא לא בעי חתיכה מב"ח פבר מלתא אמורה דהא דמחייב אשם תלוי משום דבר שזדונו פרת מ"ה אסור וכמ"ש הרמב"ם ז"ל עצמו יע"ש.

עד כאן לשון הרב הגאון הנ"ל. וזאת תשובתי על דברים הנ"ל: הנה הגאון הנ"ל לא ראה ספרי כ"א מה שהעמקתי לו שנים ושאלשה עלים ולכן פתב על קושנית הרשב"א מ"ש מפרה י"ל דבר שזדונו פרת מודה הר"מ וזה אינו דנוסחא אחת היא שמצא הכ"מ פתובה פן בספרי הר"מ אבל כל הפוסקים לא הסכימו לאותה נוסחא ועיקר טעמא דמביא אשם תלוי דאימתחזק איסורא כמ"ש הרשב"א ושאר פוסקים וכבר האריף בזה הפר"ח בסי' ק"י בתכלית האריכו' יע"ש ומ"ש הגאון הנ"ל דאיך נכנס למקדש פבר פתבנו פן בכלל ז' בספרי גנת ונרדים דיש להסתפק בזה הואיל ואין לע"ע פרת הואיל ואתי לידי ספק פרת גם בשמעתין פתבנו מרישא של עולה בשבת וממילא מ"ש ג"כ דנסתר בניני

מֵהָא דר"א דְמַחְזִיב אֲשֶׁם תְּלוּי בְּנִיגַי כְּעַמּוּד וְשֶׁל בְּרִזְל לְאוֹתָן פּוֹסְקִים שְׁפוֹבְרִים דְּעִיקָר טַעְמָא דְמַבִּיא אֲשֶׁם תְּלוּי מִטַּעַם אִיקְבַּע אִיסוּרָא וּבְכַרְת לֹא מִשְׁגָּחִי בֵּיהּ וּבְכָל סְפִיקֵי לְאוּנָן תִּמְצָא שְׁלִפְעָמִים יָבּוּא לִידֵי פֶרֶת אֶלָּא דְלֹא מִשְׁגָּחִין בֵּיהּ וּבְסַפְק מְמֹזֵר לר"ע דָּאִין קִידוּשִׁין יָבּוּא לִידֵי פֶרֶת וְכְדוּמָה.

אָמְנָם מ"ש דְּלֹא עֵינְתֵי בַכ"מ פִּי סְמַכְתִּי עֲצָמֵי עַל ס' פּר"ח או ס' אַחַר הֵיטֵב חָרָה לִי עַל שְׁחַשְׁד הָאָדוֹן אוֹתִי בְּדָבָר פִּי דְבָר זֶה אֶפְּלוּ לְמַתְחִילִים הוּא דְבָר נִפְסָד לְעֵינֵי בְּאַחַר־וֹנִים וְלֹא לְעֵינֵי מְקוֹר וּמוֹצָא הַדְּבָר הַהוּא לֹא תֵהִי פְּזוּת אָמְנָם מ"ש דְּהַעֲמַד הָאֵם בְּחֻזְקַת צְדִיקָתָא שְׁלֹא הָיָה מְכַשִּׁילָה לְבַעֲלָהּ בְּזֶה אֲמַת וְיִצְיִב דִּיבְרַת וּתְמַהֲנִי לְמָה בְּחַר הָאָדוֹן בְּחֻזְקָה זֹו וְלֹא דְנוּקֵי בְּחֻזְקַת צְדִיקָתָא וְאֵלּוּ נֶאֱמָרָה לֹא הֵיטָה מְכַשִּׁילָה א"ע דָּגַם הִיא מְזוּהָרַת כְּמוֹ הַזָּכָר וְעַל שְׁנֵיהֶם הַזְהִיר הַפְּתוּב לֹא יִקְחוּ וְאִיסוּרָא עֲבָדָא הִיא שְׁנִבְעָלַת לְכַהֵן וְהִיא זוּנָה אֶלָּא דַכ"ע לֹא דִינָא פִּי הָא גְּמִירֵי וּמכ"ש נְשִׁי לְהִיּוֹת יוֹדְעֵין דְּבִאֻנָּס עֲשָׂאָה זוּנָה וְגַם חֻכְמִים גְּדוּלִים נִסְתַּפְּקוּ בְּזֶה וְאֵם בְּאֵנוּ לְדוֹן עַל חֻזְקָה הֵינְנוּ אוֹמְרִים דְּאוּקֵי בְּחֻזְקַת כְּשֵׁרוֹת וְהִיתָר לְבַעֲלָהּ אוּ בְּחֻזְקַת הִיתָר לְכַהֲנָה מִשְׁעָה שְׁנוּלְדָה וְאִין לְהֶאֱרִיף פִּי לֹא כְּתַבְתִּי אֶלָּא לְפַלְפוּלָא: וְעַתָּה אֲנִי חוֹזֵר וְאֶכְתָּב פִּירוּשָׁא דְשְׁמַעְתִּין בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְאֶתְחִיל מִיַּד בְּפִי: מַה שְׁמַקְשִׁין הַתּו' דְּלִמָּא הַעֲמַד הָאֵם בְּחֻזְקַת צְדִיקָתָא לְפִי מ"ש לְעֵיל דְּלֶרֶב"י בְּעֵי דְלִית לִיהּ חֻזְקָה מְקַרָּא א"כ אִין קוֹנְשִׁי פִּינּוּ דִּידְעֵינוּ חֻזְקָה מְקַרָּא כ"ש רַבָּא דְּעַדִּיף מְחֻזָּק וְיֵישׁ לְדַחוּת כְּדִלְעִיל דְּמַקְרָא לֹא שְׁמַעֵינוּ אֶלָּא תְּרַנּוּיָהּ בִּיהַדְּדֵי רַבָּא וְחֻזְקָה וּמַה"ל מ הוּא דִּידְעֵינוּ וְאִין דְּנִין: גַּמ' אֶתְיָא מֵהוּרַג הַנְּפֶשׁ דְּלִמָּא טְרִיפָה הָיָה כּו' מֵהָא לֹא קִשְׂיָא דְּלִמָּא אוּקְמִי' אֶחְזֻקָה דְּהָא אֶפְּלוּ בְּהוּרַג קָטָן שְׁעֵדִין לֹא חֵי י"ב חוֹדֶשׁ נִהְרַג דְּלִיכָא חֻזְקָה וּמַעֲדִים זוּמְמִין דְּהֵן בְּנֵי עוֹנְשִׁין הַקּוֹשָׁה לְתוֹסְפוֹת שְׁפִיר לְעֵיל ע"א ד"ה אֶתְיָא מְפָרָה אֲדוּמָה עַד שְׁהוֹצְרָכוּ לוֹמַר דְּחֻזְקָה שְׁלֹא נִתְבָּרְרָה לֹא הָיָה חֻזְקָה וְהָא דְּמַקְשִׁין תּוֹסְפוֹת ד"ה וְכִי תִימָא דְּאֵמַאי לֹא גִילַף מְרוֹצֵחַ גּוֹפָא אִין לוֹמַר דְּרַב פְּהֵנָא סוֹבֵר דְּחֻזְקָה שְׁלֹא נִתְבָּרְרָה הָיָה חֻזְקָה וּמ"ה לֹא גִילַף מַעֲדִים זוּמְמִין וְה"ה מְרוֹצֵחַ גּוֹפָא י"ל דָּאִין סְבָרָא דְּפִלְגֵי רַבִּינָא וְרַב פְּהֵנָא בְּזֶה וְעוֹד רַבִּינָא דִּילִיף מַעֲדִים זוּמְמִין וְסוֹבֵר דְּלֹא הָיָה חֻזְקָה אֵמַאי לֹא גִילַף מְרוֹצֵחַ גּוֹפָא וְכַתְּבִיתִי דִּישׁ מְחַלְקָתָא בְּזֶה יע"ש: גַּמ' רַב אֲשִׁי אָמַר אֶתְיָא מִשְׁחִיטָה עֲצָמָה דְּלִמָּא בְּמַקּוֹם נֶקֶב קִשְׁחִיט לְשִׁיטַת הַר"מ ז"ל בַּפ"ט מַה"ל ט"מ דְּכָל סְפַק שְׁאִין בְּיָדוֹ לְבָרְרוּ מ"ה מוֹתֵר וּמְדַרְבְּנָן אִיסוּר צְרִיף לוֹמַר דְּלֹא הִיכָא אֶכְלִינּוּ בִּישְׁרָא מַבִּיא רֶאֲזָה דְּהָא מ"ה מוֹתֵר דְּעַכְשָׁיו אִין בְּיָדוֹ לְבָרוּרֵי וְאִין לוֹמַר דְּאִיכָא חֻזְקָה דְּבַהֲמָה בְּחֵי' וְסַפְק פִּי הָא מ"ה אִיסוּר אֶלָּא דְּאֶזְלִינּוּ בְּתֵר רַבָּא דְּעַדִּיף מְחֻזְקָה זֶה לֹא נִיָּתֵן לְהֶאֱמַר כָּלֵל דְּהָא בְּחֵי' בְּחֻזְקַת שְׁאִין זְבוּחַ עוֹמְדָת לֹא בְּחֻזְקַת טְרִיפָה וּמַה"ט אֶמְרִינּוּ בַּפ"ט דָּאִין חוֹשְׁשִׁין לְסַפְק דְּרוּסָה וְאֶפְּלוּ לְמַאן דְּחִיֵּישׁ כְּתוּבָה הַתּו' בְּדָף פ"ג ע"ר בַּד"ה קְסָבֵר עוֹלָא דְּהָא דְּלֹא מוֹקְמִין אֶחְזֻקָה נְשַׁחֲטָה הַתּוֹתְרָה דְּרוּסָה שְׁכִיחַתָּה הָא לֹא אֶפִּי נוֹלַד הַסְּפַק מְחִיִּים הָיָה רֵאוּי לְהַתִּיר וְכ"ש בְּסִתְּמָם בְּהַמּוֹת דְּלֹא אִיתִילַד רִיעוּתָא כָּלֵל דְּלֹא הָיָה חֻזְקָה לֹא לְהִתְרָא וְלֹא לְאִיסוּרָא וְסַפְק פִּי הָא מִן הַתּוֹרָה שְׁרִיָּא וְאֶף אֵם תֵּאֲמַר דְּבִאֲמַת אֶזְלִינּוּ בְּתֵר רַבָּא וּמַש"ה אִי לֹא דְּרוּסָה שְׁכִיחַתָּה הָיָה לְהַתִּיר מִשָּׂא"כ אִי לֹא אֶזְלִינּוּ בְּתֵר רַבָּא מ"ה הָיָה סְפִיקוֹ דְּאוּקְמִיהּ אֶחְזֻקָה כְּמוֹ שְׁהִיתָה בְּאִיסוּר שְׁאִין זְבוּחַ ה"נ אִית לָן לוֹמַר דְּנִיָּקֵב הַנּוֹשֵׁט וּבְמַקּוֹם שְׁחִיטָה הָיָה כְּאִילוּ לֹא נְשַׁחֲט כָּלֵל וְהָיָה נְבִילָה כְּמַבּוּאָר וְשְׁפִיר הָיָה חֻזְקָה זֶה לֹא נִיָּתֵן לְהֶאֱמַר ג"כ דְּמַהִיכָא תִּיתִי נְחֻזֹק אִיסוּרָא דְּהַרִי שְׁחֻטָה לְפָנֵיךָ וְסַפְק נִיָּקֵב לִיכָא חֻזְקָה

ומ"ה מותר ודוקא לא בַּדק בְּסִימָנִים אִית לִזְמַר שְׁלֵא שְׁחַט רֹבב פְּמוּ שְׁהִיתָה בְּחִזְקָה מְקוּדָם וְכֵן סָפֵק שְׁהָה אוּ דְרַס לֹא כַה"ג דַּל"כ הִדְרָא קוּשְׁנִי לְדוּכְתִּי לְמָהּ לְהוּ לְתוֹסְפוֹת לִזְמַר דְרוּסָה שְׁכִיחַ נִימָא דְהָה סָפֵק הַשּׁוֹקֵל וְסוּמָה מִיעוּטָא לְחִזְקָא וְהוּ"ל פְּלַגָּא וּפְלַגָּא אֶלָּא כַמ"ש וְשֵׁם אַאֲרִיף בְּזָה וּבִ"ד אַבְרָא עוּד.

אֶלָּא ע"כ דְקוּשְׁנִית הַגְּמָרָא הוּא הִיאֵף הַתִּירָה הַתּוֹרָה לְהַכְנִיס עֲצָמֵינוּ לְסָפֵק זֶה וְהָא קוּדָם שְׁחִיטָה בְּיַדְנוּ לְבְרוּרִי וְלִקְרוּעַ הָעוֹר וְלִרְאוֹת אִם יֵשׁ נֶקֶב בְּנוֹשֵׁט וּא"כ סְמִיא בִּידְנִי לְבְרוּרִי וְסָפֵק פִּי הָא לֹא הַתִּירָה הַתּוֹרָה וְעֵינֵי פִר"ח בִּי"ד סִימָן ק' בְּאֲרִיף יַע"ש וְאַפְתִּי קִשְׁי' לִי דְהָא הֲרֵשֶׁב"א בְּחִדוּשֵׁיו וְהָר"ן ז"ל בְּחֻמְשׁ שְׁיטוֹת הִקְשׁוּ מֵאִי קוּשְׁנִי דְלָמָּא דְקָרַע לְעוֹר וְרָאָה מִבְּחוּץ שְׂאִין נֶקֶב בְּנוֹשֵׁט וְתִירָץ הֲרֵשֶׁב"א ז"ל דְנוֹשֵׁט אִין לוֹ בְּדִיקָה מִבְּחוּץ לְעֵגְנוּ נֶקֶב וְאַפְתִּי מֵאִי קוּשְׁנִי וְהָא פִּינּוּ שְׂרָאָה מִבְּחוּץ וְאִין בּוֹ נֶקֶב אִף אִם יִהְיֶה הַנוֹשֵׁט מִבְּפָנִים לְחוּץ וְיִהְיֶה נֶקֶב בְּעוֹר הַפְּנִימִי אִפ"ה מִיַּדִּי סְפִיקָא לֹא נִפְקָא דְשְׂמָא אִין נֶקֶב בְּעוֹר הַחִיצוֹן וְנִיקֵב זֶה בְּלֹא זֶה פֶּשֶׁר כַּמ"ש לְקַמְן בַּפֿ"ט וְהוּא מְוַסְפֵּם מְכַל הַפּוֹסְקִים וּא"כ אִין בְּיָדוֹ לְבְרוּרִי הַסָּפֵק הַזֶּה וְכֵינּוּן שְׂרָאָה שְׂאִין נֶקֶב בְּעוֹר הַחִיצוֹן בְּנֹדָאִי מוֹתֵר לְשַׁחֲט מ"ה דְסָפִיקוּ מ"ה שְׂאִין בְּיָדוֹ לְבְרוּרִי שְׂרָאָה וְע"כ דְדִיִּיק מְפָסַח וְקַדְשִׁים רַב אִשִּׁי דַּל"א לְקָרוּעַ הָעוֹר וְלִרְאוֹת אִם יֵשׁ נֶקֶב בְּנוֹשֵׁט דָּאִין לָהּ מוּם גְּדוֹל מְזָה וּבְיָדוֹ לְבְרוּרִי וּפְרִיף שְׁפִיר שׁוּב רְאִיתִי בְּחֻמְשׁ שְׁיטוֹת לְהָר"ן שְׁכַתֵּב דְרַב אִשִּׁי מְפָסַח וְקַדְשִׁים דִּיִּיק ה"ה לר"מ דְנִימָא הִכִּי וְעֵינֵי בִי"ד סִי' ל"ג וּבְדִרְיָשָׁה שֵׁם דְר"מ סוּבֵר דְנוֹשֵׁט אִין לוֹ בְּדִיקָה מִבְּחוּץ לְעֵגְנוּ נֶקֶב וְאִף אִי סוּבֵר יֵשׁ לוֹ בְּדִיקָה פְּשִׁיטָא דְקָשָׁה דְלָמָּא פְּשָׁרַע הָעוֹר.

וְתַדַּע דְרַב אִשִּׁי מְפָסַח וְקַדְשִׁים דִּיִּיק לְמִילְתֵּי מַמ"ש הַתּוֹ' לְקַמְן דָּף כ"ח ע"ב ד"ה אֶתָּא מִמְסָמֵס קוּעִיָּא דְמָא שְׁכַתְּבוּ לְמָאן דְסָבִירָא לִי וְנוֹשֵׁט יֵשׁ לוֹ בְּדִיקָה מִבְּחוּץ מֵאִי פְרִיף לְעִיל וּר"מ הִיכָּא אָכִיל בִּישְׂרָא דְלָמָּא ע"י בְּדִיקָה וְתִי' דַּה"ק וְכ"ת דְלֹא אָכִיל כ"א ע"י בְּדִיקָה פָּסַח וְקַדְשִׁי מֵא"ל דָּאִין לָהּ מוּם גְּדוֹל מְזָה וְאַפְתִּי לְרַב אִשִּׁי דְדִיִּיק מֵאִי דִיִּיק אֶלָּא מְקַדְשִׁים דִּיִּיק לְמִילְתֵּיהּ וְכַדְכְּתִיבָנָא אֶלָּא דְקִשְׁנִי לִי אִמָּאִי לֹא הִקְשָׁה לָהֶם לְתוֹ' אִדְבָרֵי רַב אִשִּׁי דְהוּא מְקוּדָם בְּגְמָרָא מֵאִי דִיִּיק דְלָמָּא דְבַדֵּק מִבְּחוּץ פִּינּוּ דְנוֹשֵׁט יֵשׁ לוֹ בְּדִיקָה מִבְּחוּץ לְעֵגְנוּ נֶקֶב וְלְתַרְוִצֵי נְמִי דְמְפָסַח וְקַדְשִׁים קָא דִיִּיק לִיהֵ: עוּד יֵשׁ לִזְמַר דְרַב אִשִּׁי מְשַׁחִיטת חוּלִין דִּיִּיק וְכַדְמָר דְרַחֲמָנָא אָמַר שְׁחוּט וְאָכּוּל וְאִי דְסָפֵק שְׂאִין בְּיָדוֹ לְבְרוּרִי מ"ה מוֹתֵר י"ל דְסָפֵק פִּי הָאִי לֹא שְׂרָאָה רַחֲמָנָא דְנָהִי דָּאֵנּוּ לֹא בְקִיאִין בְּנֶקֶב מְשָׁהוּ מ"מ דְלָמָּא יֵשׁ חֻמְסֵי גְדוֹל שְׁיִכַּל לְהַפִּיר שְׁיֵשׁ נֶקֶב וְכֵינּוּן שְׁכַן בְּיָדוֹ לְבְרוּרִי מְקַרִי וְהִיאֵף הַתִּירָה לְהַכְנִיס עֲצָמֵינוּ לְסָפֵק זֶה וְהָא גַם מִבְּפָנִים יֵשׁ לִרְאוֹת אִם נִיקֵב וְרְאִיתִי לְמַהֲרֵשׁ"א ז"ל שֵׁם כ"ח ע"ב שְׁכַתֵּב אֶהָא שְׁכַתְּבוּ הַתּוֹסְפוֹת דִּישׁ שׁוּם חוּלִי שְׂיָאֲדִים פְּמוּ דְרוּסָה הַקְשָׁה תִּיפּוּק לִיהֵ לר"מ דְחִיִּישׁ לְמִיעוּטָא חִיִּישׁ לְסָפֵק דְרוּסָה עכ"ל וּר"ל לְדִידֵן דְלֹא חִיִּישֵׁינּוּ לְמִיעוּטָא אִין חוּשְׁשִׁין לְדְרוּסָה אֶלָּא הִיכָּא דְעַל אֲרִי בִינֵיהֶם וְהוּא שׁוֹתֵם וְהֵם מְקַרְקְרִים פְּדִאִיתָא בַּא"ט וּבְזָה אֶסְרִינּוּ דְשְׁכִיחַ הוּא מִשָּׂא"כ בְּלֹא יְדַעִינּוּ אֶמְרִינּוּ דְרַחֲמָנָא אִין נְדַרְסִין וּלר"מ חִיִּישֵׁינּוּ לְמִיעוּטָא.

ומ"מ לֹא יְדַעִנָּא מֵאִי קוּשְׁנִי דְלְסָפֵק דְרוּסָה אֶמְרִינּוּ אוּקְמִיָּה אַחֲזָקָה פְּמוּ שְׁנוּלְדָה לֹא הִיתָה דְרוּסָה וְחִזְקָה שְׁנַתְּבָרָה הוּא וּמִשָּׂא"ה אוּקְמִיָּה אַחֲזָקָה וְלֹא מְשׁוּם דְאֶזְלִינּוּ בְּתַר רַחֲמָנָא וְאִי דְרַחֲמָנָא וְחִזְקָה רַחֲמָנָא עֲדִיף כְּבָר כְּתַבְנוּ דְלָמָּא מְטַעַם רַחֲמָנָא וְחִזְקָה אוּ כַמ"ש הֲרֵשֶׁב"א

ושאר מפרשים אי לא ידעינן דאזיל בטר רנבא לא ידעינן רנבא ונזקה הי מינייהו עדיף
ואפשר נזקה עדיף אלא לבתר דילפינן דאזיל בטר רנבא מסבא אית לומר דרנבא עדיף
וא"כ אין ראיה מדרוס' דאזלינן בטר רנבא אבל מחולי שיאדים כמו דרוסה יש ראי'
ור"מ היכי אכיל בישרא דחניש למיעוט' ואף שחי י"ב חודש דלא נתבררה לא הנה נזקה
כמ"ש התוספות לעיל ומכ"ש פסח וקדשים דבני שנה ליפא נזקה כלל כה"ג היאך אכיל
מיניה כו' וא"כ קשיא: והנה יש ליישב דבריו לפי מ"ש התוספות בשמעתינן פסח וקדשים
מא"ל דמן התורה לא חניש ר"מ למיעוטא כ"א מדרבנן ודייק היאך אכיל מדרבנן אלא
היכא דלא אפשר יע"ש וא"כ שפיר הוקשה לו למהרש"א ו"ל פינן דמ"ה לר"מ אזלינן
בטר רנבא וממילא ידעינן מסבא רנבא ונזקה רנבא עדיף ומדרבנן חניש למיעוטא
וכ"ש שיש לחוש מדרבנן לדידן' שלא לילך בטר נזקה מדרבנן וכבר כתבנו לעיל מזה
בתחלת הסוגיא יע"ש וא"כ הנה מצי לפרושי דפריה ור"מ היכי אכיל בישרא ולא חניש
מדרבנן לספק דרוסה ולא לילך בטר נזקה ג"כ ויש לעיין דהנה רנבא ונזקה וכה"ג מודה
ר"מ דלא חניש למיעוטא ואם נאמר דנזקה דבהמה בחי' הנה א"ש אלא דדחינו זאת
ולקמן אבאר עוד מזה: עוד נראה לי לפי מ"ש הט"ז בי"ד סימן ע"ט ס"ג צ"ע דאם
נדרסה האם אי יזיק טפת הארס אף לנולד והניח בצ"ע וא"מ שפיר כתב מהרש"א אמאי
לא כתבו התוספות לקמן כ"ח ע"ב דלר"מ דחניש למיעוטא דלמא דרוסה היא ואי דהנה
לה נזקה ז"א דלמא נדרסה האם ויזיק גם לנולד כמ"ש הט"ז ומה שחי י"ב חודש הנה
נזקה שלא נתבררה ולמאן דסובר נזקה שלא נתבררה הנה נזקה א"ש לישנא פסח
וקדשים ולא אמר סתמא קדשים מא"ל דנקיט פסח שהוא תוף שנה וקדשים חטאת שתוף
שנתה דליפא נזקה כלל וכה"ג: (דף יב ע"א) גמרא אלא היכא דאפשר אפשר כו' עכ"ל
אי ר"מ חניש מ"ה למיעוטא צריה לחלק מ"ה בין היכא דאפשר ולא אפשר פינן דצונתה
התורה לשון פשהיא שלמה אלא מבשר תאנה קשה דהנה אפשר לא לשחוט ולא ליכול
וברשב"א ובחמש שיטות כתבו דלא דברה תורה אלא נגד יצה"ר ודחוק גם דחוק לומר
דע"י שקרע העור ועיין מ"ש בתו' ד"ה פסח וקדשים מא"ל יע"ש: ובפירש"י בד"ה פסח
וקדשים כו' והיכא דאיפרשה ריאה ולא בדיק כו' עכ"ל רוצה לומר דבדיקת הריאה הוא
מדרבנן דחששו למיעוט המצוי או כמ"ש הרשב"א בחדושי פינן דבקל יכול לראות אם
יש בה סירכא הנה כמעלים עיניו מן האיסור יע"ש ולא מן התורה פדעת קצת פוסקים
בזה ובי"ד סי' ל"ט אבאר בזה בעזה"י ומשום הכי כתב נאבדה הריאה פשר דלא הצריכו
חו"ל בדיקה אלא לכתחלה ולא לאסור דיעבד ורש"י בתשובה הביא הרשב"א ו"ל דבריו
דן לפני רבותיו דאל"כ איך הותר לאכול חלב ורבותיו השיבו לו דהתורה התירה לאכול
ארץ זבת חלב ודבש פדאיתא בכורות ו' ע"ב ורשב"א כתב דאין ראיה דלמא דהתירה
התורה חלב מבהמה שחי ב' שנים משנה ראשונה מותר דטרופה אינה חיל יותר מי"ב
חודש ובענין זה התירה התורה החלב עוד הביא רשב"א ראיה דבדיקת הריאה מדרבנן
מהא דמיתתי מפרה אדנמה ושעיר המשלח עכ"ל ור"ל מה בכך דאזלינן בטר רנבא מ"מ
דלמא נטרפה הריאה דזה מצוי הוא ואיך מזין עליו גם בשעיר המשלח וזה ראיה שאין
עליה תשובה: גם מהא דאמר בכורות ו' חלב בהמה ס"ד חלב טהורה חידוש דאמ"ה שרי
ולא אמר ספק טרופה מותר דחידא מיניהו נקיט ועדיף מיניה קאמר דהתירה איסור ודאי
יע"ש: ובתו' ד"ה פסח וקדשים מא"ל מפסח פריה ולא מבשר תאנה עכ"ל היינו אי נאמר

דְּנוּשֵׁט אִין לױ בְּדִיקָה מִבְּחוּץ לַעֲנִין נֶקֶב אַבְל מֵאֵן דְּסוּבֵר יֵשׁ לוֹ בְּדִיקָה מִבְּחוּץ לַעֲנִין נֶקֶב לֹא קָשָׁה מִבְּשֵׁר תַּאֲנֶה דְקִרְעָה הָעוֹר וְרֵאָה שְׂאִין נֶקֶב וְנִקְבָּה זֶה בְּלֹא זֶה פֶּשֶׁר וְהָא דְפֶרִיף וּר"מ הֵיכִי אָכִיל בְּשֵׁרָא ה"פ וּכ"ת דְלֹא אָכִיל כ"א ע"י בְּדִיקָה פֶּסַח וְקִדְשִׁים מֵא"ל דְּאִין מוּם גְּדוֹל מְזַה וְעֵינִין לְקַמֵּן כ"ח ע"ב ד"ה אֲתָא יַע"ש וַיֵּשׁ לְרֵאוֹת לְפִי מַה דַּס"ד בְּקוֹשְׁיָתָם דַּר"מ מ"ה חֲנִישׁ לְמִיעוּטָא א"כ תִּיקְשִׁי מִפְּרָה וְשַׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח דְּנֹדָאֵי מוּכָח דְּאֲזֵלִין בְּתַר רַבָּא אֱלָא ע"כ הֵיכָא דְלֹא אֲפֹשֶׁר שְׂאֵנִי וְכִינּוּן דְּצִנּוּתָהּ הַתּוֹרָה לְשֶׁרוּף שְׁלֵמָה חֲשִׁיב לֹא אֲפֹשֶׁר כְּמוֹ פֶּסַח וְקִדְשִׁים דְּאִי אֲפֹשֶׁר לְקַרְוַע הָעוֹר דְּאִין לָהּ מוּם גְּדוֹל מְזַה חֲשִׁיב לֹא אֲפֹשֶׁר.

וַיֵּשׁ רֵאִי לְפֶסַח הַר"מ ז"ל דְּכָל סַפְקָה הֵיכָא שְׂאִין לְבְרוּרֵי מ"ה שְׂרֵיָא וּמ"ה לֹא קָשָׁיָא מִבְּשֵׁר תַּאֲנֶה דְקִרְעָה הָעוֹר וְאִי דְאִין לְנוּשֵׁט בְּדִיקָה מִבְּחוּץ א"כ אַף אִם יִרְאֵת בְּצַד פְּנִימֵי נֶקֶב הִנֵּה סַפְקָשְׂאִין בְּיָדוֹ לְבְרוּרֵי וְנִקְבָּה זֶה בְּלֹא זֶה פֶּשֶׁר וּר"מ לְשִׁיטְתָּיָה דְפֶסַח בַּפ"ג מֵהִלְכוֹת שְׁחִיטָה גַם לַעֲנִין שָׁם אִין לְנוּשֵׁט בְּדִיקָה מִבְּחוּץ וְעֵינִין פְּרִישָׁה סִי ל"ג יַעֲוִין שָׁם: בַּא"ד מִשׁוּם דְּנִרְאָה דַּר"מ מִן הַתּוֹרָה לֹא חֲנִישׁ לְמִיעוּטָא כ"א מְדַרְבְּנֵן ר"ל אַף הֵיכָא דְאֲפֹשֶׁר אֲזֵלִין בְּתַר רַבָּא וְכַתְּבֵנוּ לְעִיל אִי מְדַרְבְּנֵן חֲנִישׁ לְמִיעוּטָא ה"ה דְּרֵאִי לְחוּשׁ מְדַרְבְּנֵן שְׁלֵא לִילָף בְּתַר חֲזָקָה וְאִי מִן הַתּוֹרָה חֲנִישׁ לְמִיעוּטָא ה"ה בְּחֻזְקָה דְלֹא לִילָף בְּתַר הֵיכָא דְאֲפֹשֶׁר כְּמוֹ בְּרַבָּא: וְהִנֵּה כָּל זֶה לַר"מ דְּחֲנִישׁ לְמִיעוּטָא אוֹ מִן הַתּוֹרָה אוֹ מְדַרְבְּנֵן אַבְל אֲנִי קִי"ל כְּרַבָּן וְאַף מְדַרְבְּנֵן לֹא חֲנִישִׁין לְמִיעוּטָא אַף הֵיכָא דְאֲפֹשֶׁר כְּמוֹ קֶטֶן וְקִטְנָה דְמִינֵיבְמִין לִית לְהוּ חִלּוּק זֶה בֵּין הֵיכָא דְאֲפֹשֶׁר לֹא אֲפֹשֶׁר וּס"ס מִתִּירִין וּמִחֲמִירִין עַפ"י סְפִיקָא דַּס"ס בַּכ"מ הוּא מְטַעַם רַבָּא כַּמ"ש הַרְשֵׁב"א בְּתַשׁוּבָה סִי ת"א וּלְפִי זֶה לַר"מ דְּחֲנִישׁ לְמִיעוּטָא מ"ה גַם ס"ס לֹא מְהַנִּי לְדִידָהּ וְאִי מְדַרְבְּנֵן עַכ"פ מְדַרְבְּנֵן לֹא מְהַנִּי ס"ס לְדִידָן אִם לֹא שְׁנַאֲמַר דְּעַדִּיף ס"ס מְרַבָּא וְצָרִיף לְרֵאוֹת שְׁלֵא מְצַא סְתִירָה לְזֶה בַּש"ס.

וְעֵינִין בְּפִנֵּי יְהוֹשֻׁעַ בַּק"א לְמַסְכַּת כְּתוּבוֹת בְּהָא דַּפ"ק בְּדִינֵי ס"ס וְאִי בְּחֻזְקָה הֵיכָא דְאִיכָא לְבְרוּרֵי וּבְרַבָּא וּבַס"ס הֵיכָא דְאִיכָא לְבְרוּרֵי אִי צָרִיף לְבָרֵר אַבְאָר הַכֹּל עַל נִכּוֹן בְּסַמוּדָא בְּאֹנְרָה בַּעֲזַה"י וְעֵינִין בַּא"ח סִי תַל"ז וּבַפַּר"ח: גַם בְּמִזְמוֹן אִין הוֹלְכִין אַחַר רַבָּא וְה"ה ס"ס לֹא מְהַנִּי בִּיהַּ דְלֹא הִנֵּה אֱלָא מְטַעַם רַבָּא וְלֹא עַדִּיף מְרֻב וְעֵינִין בְּסוּגֵיָא דַּפ"פ ע"ב בְּתוֹסְפוֹת שָׁם דִּיבּוֹר הַמִּתְחִיל אִי לְמִיתַב לָהּ כְּתוּבָה וּבַק"א בְּפִנֵּי יְהוֹשֻׁעַ יַע"ש וְאַבְאָר בְּסַמוּדָא לְקַמֵּן אִי"ה בְּאֹנְרָה הַכֹּל עַל נִכּוֹן כִּי עֲנִינִים עֲמוּקִים הֵמָּה וְצָרִיף לַעֲיִין בְּהֵם: רֵאִיתִי לְכַתּוּב בְּכָאן קֶצֶת עֲנִינֵי חֲזָקָה וְרַבָּא כִּי עֲנִינִים עֲמוּקִים הֵם וּמְפִנְזִים בְּמִקּוּמוֹת הַרְבֵּה בַּש"ס לְכֹן רֵאִיתִי לְהֵאָרִיף בְּהֵם שְׁהֵם מִפְּתַח גְּדוֹל לְכַמָּה שְׂיטוֹת וְסוּגִיּוֹת שְׁהֵן חֲמוּרוֹת וַיֵּשׁ בְּהֵן תּוֹעֵלָתָהּ: הִנֵּה קִי"ל דְּאוּקְמֵי מִלְתָּא אַחֲזָקָה בֵּין לְהַקְלֵי וּבֵין לְהַחֲמִיר כְּמִבְּנוֹאָר בְּכַמָּה מְקוּמוֹת וּכַמ"ש הַתּוֹסְפוֹת דָּף י"א ע"ב ד"ה אֱלָא לֹא כו' יַע"ש וּלְשִׁיטַת הַר"מ דְּכָל סַפְקָה רַחֲמֵנָא שְׂרֵיָא הָא דְאִיִּצְטְרִיף לְמִילָף מְקַרָּא דְאֲזֵל בְּתַר חֲזָקָה הֵינֵנוּ הֵיכָא דְלַהַחֲמִיר אוֹ הֵיכָא דְבִידוֹ לְבְרוּרֵי דְסַפְקָה כִּי הָא לֹא שְׂרֵיָא מ"ה וְעֵינִין פַּר"ח י"ד סִי ק"י יַע"ש וּמַש"ה מְהַנִּי חֲזָקָה וְאַף דְאֲמַרִּין בְּפֶסַחִים ד' ע"א לְמֵאִי נ"מ לְיִשְׁלִי מִשְׁמַע כָּל הֵיכָא דְאִיכָא לְבְרוּרֵי מְבַרְרִין וְלֹא אוּקְמֵי מִלְתָּא אַחֲזָקָה אֲפֹשֶׁר דְּהֵינֵנוּ מְדַרְבְּנֵן וּמִן הַתּוֹרָה אַף הֵיכָא דְאִיכָא לְבְרוּרֵי לֹא מְבַרְרִין וְשַׁפִּיר נ"מ בְּמֵאִי דְגִילִיף אוּקְמֵי אַחֲזָקָה אַף לְהַקְלֵי וּכַמ"ש אֲמַנְם עֵינֵקְרוּן שְׁלֵי דְבָרִים אֵלוֹ דְּנֹדָאֵי הֵיכָא דְבַקְלֵי אֲפֹשֶׁר לְבְרוּרֵי וְדָאֵי מְבַרְרִין

ולא סמכינן אַחזקא' פֿמוּ הַתּם דִּיכּוּלִין לִישָׂאָל פֿי הַמְשָׁכִיר אַבְל הֵיכָא דְלִיתָי' לַמְשָׁכִיר אִי מוֹקְמִינן אַחזקָה אִין צָרִיף לַמְבַדֵּק פְּנֵלָה בֵּיתָא אַף דְּבִידּוּ לְבָרוּרִי וְלֵהֲר"מ סְפִיקָא פֿי הָא מ"ה אָסוּר אַפ"ה מוֹקְמִינן אַחזקָה פֿינן דְּטְרִיחָא מְלֵתָא לַחֲזוֹר וְלַבְדוּק וְלֵא אָמְרוּ לִישָׂלִי אֵלָא הֵיכָא שְׁהוּא בְּקַל וְאַף בְּזָה גְרָאָה שְׁהוּא מְדַרְבְּנָן וְכַמ"ש מְעִיקְרָא וְא"כ א"ש דְּיִלְיָף מְקָרָא חֲזָקָה אַף לְהַקְל וְהֵיכָא שְׁיֵשׁ לְבָרוּרִי אַפ"ה אוֹקְמִינן אַחזקָה אַם לֹא הֵיכָא שְׁבָקַל יְכוּל לְבָרֵר פֿי הֵהִיא דְּמְשָׁכִיר פֿי אַתִּי קָמֵן וְלִקְמָן אַבְאָר עוֹד מְזָה.

וְאִזְלִינן בְּתֵר חֲזָקָה אַף הֵיכָא דְּאִתְרַע הַשְׁתָּא כַּמ"ש לְקָמֵן אַפ"ה חֲזָקָה דְּמְעִיקְרָא עֲדִיף טְפִי מְחֲזָקָה דְּהַשְׁתָּא וְזָה מְבִנְיָא מְמָה דְּאוֹקְמִינן הַבֵּית בְּחֲזָקָת טְמָא אַף הֵיכָא שְׁלֵאֲחַר ז' מִיָּם נִפְתַּח הַגָּע לֹא אָמְרִינן דְּלִמָּא אַדְנָפִיק בְּצִיר שְׁעִינְרָא וְכַמּוּ שְׁהוּא עֵכְשִׁיו פֿן הִיָּה קוֹדֵם הַסְּגָר אֵלָא ש"מ חֲזָקָה דְּמְעִיקְרָא עֲדִיף טְפִי וְיֵשׁ לָנוּ לַחֲקוֹר וְלַדְעַת אִי חֲזָקָה דְּהַשְׁתָּא לִיתָא פְּלֵל נֶגֶד חֲזָקָה דְּמְעִיקְרָא אוּ דְּחֲשִׁיבָא אֵלָא דְּחֲזָקָה דְּמְעִיקְרָא עֲדִיף זָה מְחַלְוֹת דְּרַבְּנָן וְר"ש וְהוּבָא בְּרִישׁ גְּדָה וּבְכַמָּה מְקוֹמוֹת מְקוּנָה שְׁנַמְצֵד וְנַמְצָא חֲסֵר דְּלַרְבָּנָן טְמָא וְדָאִי מְשׁוּם דְּהָנָה תְּקִיחִי בְּמְקוֹם חֲדָא מְשׁוּם דְּסְבִירָא לְהוּ דְּחֲזָקָה דְּהַשְׁתָּא חֲשִׁיבָא אֵלָא חֲזָקָה דְּמְעִיקְרָא עֲדִיפָא וְמ"ה פֿי אִיפָא עוֹד חֲזָקָה אוֹקִי חֲזָקָה לְהַדִּי חֲזָקָה וְנִשְׂאָר חֲזָקָה דְּהַשְׁתָּא וְר"ש סְבֵר חֲזָקָה דְּהַשְׁתָּא לִיתָא פְּלֵל וְמ"ה בְּרַה"ר טְהוֹר דְּהָנָה חֲדָא לְהַדִּי חֲדָא וְכַקְל סְפִק טְנִמְאָה בְּרַה"ר דְּטְהוֹר וּבְרַה"י תּוֹלִין דְּאִיהוּ סְבֵר פֿל סְפִק טְנִמְאָה בְּרַה"י תּוֹלִין וּמִיָּהוּ לְתִירוּץ שְׁנֵי שְׁם בְּרִישׁ גְּדָה וְכַפִּי מַה שְׁפִי הַרְשָׁב"א בְּחִדּוּשִׁיו וְכַפִּי מַה שְׁבִינְרָא הַמ"ל בְּפִי"א דְּמְקוֹנְאוֹת הַלְכָה ד"ה פְּתָבוּ הַתּוֹס' דְּלִתִּי שְׁנֵי הִינְנוּ טַעְמָא וְדָאִי אַף בְּרַה"ר דְּסוּף טְנִמְאָה לֹא אָמְרִינן מְתַחֲלַת טְנִמְאָה וְצָרִיף לְפָרֵשׁ דְּבָרֵינוּ פֿינן דְּהַתּוֹרָה עֲשָׂאָה סְפִק טְנִמְאָה פּוֹדָאִי בְּרַה"י אֵלָא בְּרַה"י הַלְכָתָא גְּמִירִי, מְסוּטָה הִינְנוּ בְּתַחֲלַת טְנִמְאָה אַבְל בְּסוּף טְנִמְאָה אָמְרִינן מַה לִּי רַה"ר אוּ רַה"י וְיֵשׁ לָזָה שְׁוֹרֵשׁ בְּסוּטָה כ"א ע"ב ד"ה מְכָאן אָמְרוּ שְׁפָתָבוּ דְּהַלְכָתָא צָרִיף לְטַהַר בְּרַה"ר אַף הֵיכָא דְּאִיפָא חֲזָקָה דְּה"א מַה לִּי רַה"ר אוּ רַה"י וְדָבָר הַפְּתוּב בְּהוּהָ יַע"ש וְא"כ פֿינן דְּמַהֲלְכָתָא הוּא דִּידְעִינן אָמְרִינן דְּוִקָא תַּחֲלַת טְנִמְאָה וְלֹא סוּף טְנִמְאָה וְהָנָה וְדָאִי טְמָא וְלִקְמָן אַבְאָר עוֹד מְזָה.

עוֹד אַבְאָר לָהּ דְּאִי קִי"ל כְּתִי רַאשׁוֹן דְּהָנָה תְּרַתִּי בְּמְקוֹם חֲדָא דְּחֲזָקָה דְּהַשְׁתָּא הָנָה חֲזָקָה הִינְנוּ דְּוִקָא בְּמְקוּנָה וּבְחֻבִּיּוֹת הַפְּנוּזָר שְׁם רִישׁ גְּדָה דְּחֲסֵר וְאַתָּאִי וְהַחֲמִיץ מְעַט מְעַט מַש"ה אֵלִימָא חֲזָקָה דְּהַשְׁתָּא דָּאִין לֹא עֵתָה בְּרַגְעָה זֹו חֲסֵר וְאִין לָזָה זְמַן מַשְׂא"כ בְּשָׂאָר חֲזָקוֹת אֲפָשָׁר גַּם רַבְּנָן מוֹדִים דְּחֲזָקָה דְּהַשְׁתָּא לִיתָא פְּלֵל נֶגֶד חֲזָקָה דְּמְעִיקְרָא וְעִינן בְּתוֹס' גְּדָה ע"ב ד"ה הַתּם תַּל"ר וְכָאן בְּדָף י' ע"א ד"ה סְפִין אִיתְרַעִי וְדָף י"א ד"ה אַדְנָפִיק וְאַתִּי וּבְזָה א"ש דְּהַר"מ בַּפ"ה מְהַלְכוֹת תְּרוּמוֹת הַלְכָה כ"ד פְּסִק בְּחֻבִּיּוֹת דְּהָנָה סְפִק וְכ"מ תְּמָה שְׁם דְּלַרְבָּנָן הָנָה וְדָאִי פְּמוּ בְּמְקוּנָה פְּדַמְסִיק בְּרִישׁ גְּדָה וְאֵלוּ בְּדִין הַסְּמוּף לֹו בְּהַלְכָה כ"ה בְּהָא דְּהַמְפָּרִישׁ פִּירוֹת לְהִיּוֹת מְעַשֵּׁר עֲלֵיהֶן וְנִאָבְדוּ הָנָה סְפִק וְכַתְּבֵי הַכ"מ דְּפִשׁוּט הוּא וְהַמ"ל בְּהַלְכוֹת מְעַשֵּׁר פ"ז ה"ד כְּתָב דְּצָרִיף עִינן דְּלַרְבָּנָן הָנָה וְדָאִי פְּמוּ בְּחֻבִּיּוֹת עַכ"ל וְר"ל דְּאַמְאִי בְּחֻבִּיּוֹת תְּמָה עַל הַר"מ דְּפִסְק דְּהָנָה סְפִק וְכָאן כְּתָב דְּפִשׁוּט הוּא וְלִפִּי מ"ש אִין קוֹשְׂיָא דַע"כ לֹא אָמְרִינן מֵאן תְּנָא חֻבִּיּוֹת ר"ש מְשׁוּם דְּלַרְבָּנָן הָנָה תְּרַתִּי בְּמְקוֹם חֲדָא דְּדָרְף לְהַחֲמִיץ מְעַט מְעַט וְדָמִי לְמְקוּנָה דְּחֲסֵר וְאַתָּאִי מַשְׂא"כ בְּהָא מְתַנִּי דַס"פ פֿל הַגֵּט דָּף ל"א ע"ב דְּנִאָבְדוּ דְּאִי בַפ"א אֲפָשָׁר דְּנִאָבְדוּ מִן הָעוֹלָם אוּ נִגְבְּוּ חֲזָקָה דְּהַשְׁתָּא לִיתָא פְּלֵל וּמַש"ה כְּתָב הַכ"מ דְּפִשׁוּט הוּא דְּמִידִי סְפִיקָא לֹא נִפְקָא וְהָא דְּנִאָבְדוּ הִינְנוּ נִגְבְּוּ אוּ

בְּעֵינָיו אַחַר לֹא שִׁהַרְקִיבוּ דַאֲלִ"כ לֹא הָיָה סֶפֶק אֲלֵא עַד שֶׁעָשָׂה שְׂאֵפְשֶׁר לָהֶם לַהֲרַקִּיב וְכַמֵּ"ש הַרְשָׁפִ"א בַּד' שִׁיטוֹת בְּמַס' גִּיטִין יַע"ש וּבְזָה א"ש בְּשׁוֹחַט בְּסַפִּין וְנִמְצָאת פְּגוּמָה בְּלֹא שִׁיבַר עֲצָמוֹת וְלֹא נִגַּע בְּמַפְרָקֵת וְאִין בּוֹ שִׁיעוּר הַכָּשֶׁר שְׁחִיטָה חוּץ לַפְּגִימָה אִפִּ"ה כְּתַב הַר"מ ז"ל בְּהַלְכוֹת שְׁחִיטָה פ"א הַכ"ד וּבַש"ע סִימָן י"ח וְאִמְאִי לֹא נִדְאִית דְּהֵנָּה תַּרְתִּי בְּמָקוֹם תְּדָא דְּבַהֲמָה בְּחֵי"ה וְחֻזְקָה דְּסַפִּין דְּהַשְׁתָּא נִגְדַּת חֻזְקָה דְּסַפִּין דְּמַעֲיָקְרָא וְדוּחַק דְּסַפִּין אִיתְרַעֲי מַה בְּכַף אֲלֵא דְכָאן חֻזְקָה דְּהַשְׁתָּא לִיתָא כָּלָל וּמַש"ה הָיָה סֶפֶק בְּאַוּפֹן שְׁלַמִּינִין מִכָּאן חֻזְקָה דְּהַשְׁתָּא לִיתָא כָּלָל אִם לֹא כִּהְיָ דְמַקְנָה וְחֻבִּיּוֹת וְהַמ"ל כְּתַב בְּפִי"א דְמַקְנָאוֹת הַלְכָה ז' דַּר"מ סוּבַר כְּתִי שְׁנֵי דְרִישׁ גִּדָּה דְאַף בְּמַקְנָה לֹא הָיָה אֲלֵא תְּדָא לְהַדִּי תְּדָא וְשִׂאנֵי טוּמְאָה דְלֹא יִלִּיף סוּף טוּמְאָה מִתְחַלַּת טוּמְאָה וּמַש"ה פֶּסֶק בְּחֻבִּיּוֹת דְּהֵנָּה סֶפֶק יַע"ש בְּאַוּרָף: וְנַע דְבַא"ח סִימָן תל"ז הַקְּשָׁה הַב"י מ"ש מִי"ח טְרִיפּוֹת דְלֹא בְּדַקִּין אִף אִי אִיתָא קָמוּ וְהִכָּא אִי אִיתָא בְּעִיר שְׁיִלְיִינוּ לִיה וְתִירֵץ דְּבַהֲמָה הִיָּה לָהּ חֻזְקַת כְּשָׁרוֹת מְשַׁעָה שְׁנוּלְדָה מִשָּׂא"כ בְּבֵית דְּכָל הַשָּׁנָה הוּא בְּחֻזְקַת חֻמְץ וְכַתְּבֵהּ הַפְּר"ח דְּאִינוּ יוֹדַע אִיזָה חֻזְקָה יֵשׁ לְבַהֲמָה בְּשַׁעָה שְׁנוּלְדָה וְאִי מְשׁוּם הָא לֹא קָשְׁיָא מִיָּד דְּסִבְרַת הַב"י הִיא כִּי הִיכִי בְּחֻזְקָה כָּל הִיכָא דְאִיכָּא לְבָרוּרֵי מְבָרְרִינוּ ה"ה בְּרַוְבָּא הַדִּין כֵּן אוּ הָא דְמִיבְעִיָּא חֻזְקָתוֹ בְּדוּק הִינּוּ גְמִי מִחֻמַּת רַוְבָּא דְרוּב בְּנֵי אָדָם בּוֹדְקִין כְּדִינוּ וְכַמוֹ שְׂאֵבְאָר לְקַמְן וּמַש"ה הַקְּשָׁה לוֹ מ"ש מְטַרְיָפוֹת וְתִירֵץ דְּהֵתֵם מְשַׁעָה שְׁנוּלְדָה אִית לָהּ חֻזְקַת כְּשָׁרוֹת מִחֻמַּת רַוְבָּא וְהִכָּא כָּל הַשָּׁנָה הוּא בְּחֻזְקַת חֻמְץ.

וְהַמ"א בַּא"ח סִי תל"ז ס"ק ד' פִּי דְבָרֵי ב"י דְּבַהֲמָה לֹא הִיָּה לָהּ חֻזְקַת טְרִיפָה יַע"ש וְלִפִּי מ"ש בַּלֵּא"ה א"ש כְּפֶשׁוּטֵן דְּהִיָּה לָהּ חֻזְקַת כְּשָׁרוֹת מִחֻמַּת רַוְבָּא וּמַה שְׁפִינִים הַמ"א שָׁם דּוּמְיָא דְּבַהֲמָה בְּחֵי"ה בְּחֻזְקַת אִיסוּר עוֹמְדַת יָפָה כְּתַב דַּמַּש"ה בְּרוּב מְצוּיִן אֲצֵל שְׁחִיטָה מְנוּמְחִין הֵם אִי אִיתָא קָמוּ צָרִי לְמִישְׂאֵל מְשׁוּם דְּבַהֲמָה בְּחֵי"ה בְּחֻזְקַת אִיסוּר וְכָל הִיכָא שְׂאֵתָה בָּא לְהוֹצִיא מִחֻזְקָה זֹה מִחֻמַּת רַוְבָּא דְּעַדִּיף מִינֵיהּ וְכַמ"ש לְקַמְן מַש"ה צָרִיף לְשׁוֹאֵלוֹ מַש"ה בְּחֻמְץ דְּהִיָּה לוֹ חֻזְקַת חֻמְץ צָרִיף לְשׁוֹאֵלוֹ.

וּבְזָה גִּדְחוּ דְבָרֵי פַר"ח שְׁכַתְּבֵהּ דְּשִׂאנֵי י"ח טְרִיפּוֹת דְּרוּבָּא עַדִּיף מִחֻזְקָה וַא"צ לְשׁוֹאֵלוֹ דַּז"א דְקוֹשְׁיַת ב"י הוּא מְדַחֲזִינוּ דְרוּב מְצוּיִן מְנוּמְחִין אִפִּ"ה צָרִיף לְשׁוֹאֵל אֲלַמָּא דְאִין חִילּוּק בֵּין רוּב לְחֻזְקָה לַעֲגֵנָּה זֶה וּמ"מ הָיָה לִיה לֵב"י לְהַקְשׁוֹת מְרוּב מְצוּיִן וְלֹא מִחֻזְקָה אַרְוָבָא דַּא"ל כַּמ"ש הַפְּר"ח.

וְאֲפֹשֶׁר לֹאמַר הָא דְמִיבְעִיָּא לוֹ חֻזְקָתוֹ בְּדוּק הִינּוּ מִחֻמַּת רַוְבָּא דְרוּב בְּנֵי אָדָם בּוֹדְקִין בְּתֵיהֶם לִיל י"ג שְׁהוֹרְגָלוּ בְּכַף וְעוֹשִׂין כְּפֹה דַּאֲלַת"ה אֲלֵא דְמִיבְעִיָּא אִי אֲזַלִּינוּ בְּתַר חֻזְקָה דְכָל יִשְׂרָאֵל בְּחֻזְקַת כְּשָׁרוֹת הֵן וְלֹא עֶבֶר עַל מְצוֹת חו"ל וּבְדַק בְּלִילָהּ וְכַנְרָאָה מִדְּבָרֵי הַלְבוּשׁ בְּסִי תל"ז יַע"ש א"כ אִמְאִי חֻזְקָתוֹ בְּדוּק וְהָא אִיכָּא נִגְדָה חֻזְקַת הַבֵּית כָּל הַשָּׁנָה בְּחֻמְץ וְדוּמְיָא לְבַהֲמָה בְּחֵי"ה בְּחֻזְקַת אִיסוּר וְנִגְבַּד הַסַּפִּין לְרַמְבַּ"ן אֲלִיבָא דַּר"ה פְּסוּלָה וְאַף לְדִידִין דְקִי"ל דְכְּשִׁירָה הָא כְּתַב הַרָא"ש דְמַלְתָּא לֹא שְׁכִיחַ שְׁיַפְגֹּם הַסַּפִּין וְגַם הָרִי שְׁחִיטָה לְפָנֵיהּ וְהִכָּא לֹא שְׁיִיכִי הֵנִי טְעָמִים אֲלֵא דְמִיבְעִיָּא לִיה דְרוּבָן בּוֹדְקִין בְּלִילָהּ וּמִטְעָם רַוְבָּא אֲתִינוּ עַלִּי הַוּרְגָלוּ בְּכַף וְרוּבָא וְחֻזְקָה רַוְבָּא עַדִּיף וְאַף דְמִדְרַבְּנֵי אֲמַרִינוּ סְמוּךְ מִיַּעוּטָא לְחֻזְקָה וְהו"ל פְּלַגָּא וּפְלַגָּא לְהַחְמִיר י"ל דְּהַמִּיעוּט הִיָּה מִיַּעוּטָא דְמִיַּעוּטָא וְלֹא חֵיִישִׁינוּ לִיה כַּמ"ש הַרָא"ש גְּבִי רוּב מְצוּיִן מַש"ה לֹא אֲמַרִינוּ סְמוּךְ מִיַּעוּטָא לְחֻזְקָה וְהו"ל

פלגא ופלגא דהמיעוט הנה מיעוטא דמיעוטא ואבאר לקמן בפלל רובי דבריו וכינון שכן הוקשה שפיר לב"י דמ"ש מי"ח טריפות ותירץ דהתם ליכא חזקה נגדה והכא איכא חזקה דכל השנה אמנם בגוף הקושיא לא ידענא מאי קושיא ליה מי"ח טריפות דהא גם כן אי ליכא בעיר סמכינן אחזקה אלא היכא דבקל יכולין לשואלו לא סמכינן אחזקה והפר"ח הרגיש בזה יע"ש וא"כ מעתה גם מרוב מצינו אין קושיא דבקל יכולין לשואלו ומ"ש הפר"ח דרוב מצינו לא תשיב פרום בהמות בחזקת פשרות איני יודע למה דהא רוב מצינו רוב גמור הוא ומיעוטא דמיעוטא הוא דאין יודעין ומש"ה מוציא מחזקה דבהמה בחזקה כו'.

ועדיין יש לי לחקור בעניני חזקה שלשה חקירות בהן: החקירה הא' אם הוא דמוקמינן מלתא אחזקה הוא דוקא מה"ת אבל מדרבנן ראוי להחמיר בהן ולא לוקי אחזקה ואף דברבא אף מדרבנן לא מחמירין דאין בודקין אחר י"ח טריפות שאני רבא דעדיף מחזקה משא"כ בחזקה אפשר דמדרבנן אסור או דלמא לא שניא בחזקה: הב' הא דאמרין בבכורות ריש הלוקח עובר חמורו דהא דאזלינן בתר רבא דוקא דלא תלי במעשה וכמו שאבאר לקמן בדיני רבא א"כ ה"ה וכ"ש בחזקה דתליא במעשה דלא אזלינן בתרה דרבא עדיף מחזקה או דלמא שאני רבא פיון דהמיעוט לא תלוי במעשה והרוב תלוי במעשה הנה שכיח ונהה כמחצה על מחצה כמ"ש הרשב"א בחדושי פאן בשמעתין משא"כ בחזקה מה איכפת לן אי תלוי במעשה אפילו הכא הנה חזקה אלימתא ואזלינן בתרה: הג' אם הא דאמרין אוקי מלתא אחזקה ונהה פודאי שהרי שורפין וסוקלין על החזקה אי איתרמי אט"פ מלתא אחריתא דתלוי בההו קמיינתא מי אמרינן פיון דבדמיינתא אוקי מלתא אחזקה תו השני נגדרת אחר הראשונה בין להקל ובין להחמיר או דלמא פיון דבשנייה איכא חזקה אחרת נגדה הנה ספק ולא ודאי ולקמן אבאר עוד מזה באורח בעזה"י: המקומות שהובאו בש"ס דאזלינן בתר חזקה הן מרובין ואביא קצתם המקום הראשון הוא בריש פסחים המשפיר בית לחבירו בי"ד חזקתו בדוק או לאו ופסקינן בש"ע סי' תל"ז חזקתו בדוק אלמא אף מדרבנן אוקמינן אחזקה ולא מחמירין וזה יש לדחות מפמה טעמים חדא דמטעם רבא אתינן עלה ולא מטעם חזקה וכמ"ש לעיל ואף אם נאמר כמ"ש הלבוש דמטעם חזקה הוא דאתינן עלה מ"מ אין ראי' דאם ביקטלו הנה איסור דרבנן ובאיסור דרבנן לא מחמירין ואזלינן בתר חזקה אבל באיסור תורה אה"נ דמדרבנן חיישינן ואם איבע דלא בטלו ונזכר תוה הפסח אה"נ דצריף לבדוק ובלא"ה פסק שם הש"ע בלא ביקטלו דצריף לבדוק דהנה ספיקא דאורייתא דבעיא דלא איפשטא היא וביטלו הנה דרבנן וברבנן לא מחמירין אבל באיסור תורה אפשר דמדרבנן מחמירין מש"ה א"ש גם הבעיא דנ"מ להיכא דביטלו באופן שאין מפאן ראיה פלל וכדכתיבנא: המקום השני הוא ממה דאמרין במשנה דפ"ה דטהרות שני שבילין אחד טמא וא' טהור והלף בא' ועשה טהרות והשני בשני ועשה טהרות אם נשאלו זה בפ"ע וזה בפ"ע טהורין וע' בר"מ ז"ל פי"ט מהלכות אבות הטומא' יע"ש והא הכא דמדין ספק טומאה ברה"ר דספיקו טהור הוא משום דמוקמינן לכ"א אחזקה ואף מדרבנן מטהרין להו ודוקא כשבאו לשאול בב"א הוא דמטמאין מספק מדרבנן וכמ"ש התוס' בפסחים דף יו"ד ובכתובות כ"ז יע"ש ועיינן במשנה למלך פי"ט מהלכות שא"ה באורח דאי מהלכתא מסוטה הוא דמטהרין לה ברה"ר ומש"ה לא מחמירין אף בדרבנן וא"צ טבילה

הא ליתא כמ"ש התוספות לעיל ד"ט ד"ה ה"ה הלכתא גמירי דהיכא דלא דמי לסוטה לא גמרינן מסוטה.

כי ההיא דשני נזירים שאמר א' ראיתי טומאה שזנרקה ביניכם ונדאי א' מהן טמא הוא ולא מטהרין ליה אלא מחמת חזקה דמוקמינן לכ"א מהן וה"ה פ"ב בב' בני אדם בשני שביילין דא' מהן נדאי טמא ע"כ מטעם חזקה מטהרין בבאוי לישאל זא"ז ואף דבע"ז דף ל"ז ע"ב דכי אתו לקמיה דר' ינאי אמר זילו טבילו בשיקעטא דמאי הוא עצה טובה ולא מדינא ועיין במ"ל פי"ט דשא"ה ואם נאמר דמדינא הוא פ"ב דאפשר בטבילה משא"כ טהרות שעשו שא"א בטבילה טהורין הן אלמא אף מדרבנן לא מחמירינן ואוקמינן מלתא אחזקה לגמרי: המקום השלישי הוא בקדושין דף ה' ע"ב נתן הוא ואמרה היא ספיקא הנה חיישינן משמע לכאורה אף דאוקמינן אחזקה מדרבנן חיישינן י"ל משום חנומא א"א החמירו בו כמ"ש הר"ן שם ועוד דשאני ספיקא דדינא וספיקא דגוף המעשה ומ"ש בכתובות דף כ"ג אין ראיה דמשום חנומא א"א או דיש ע"א עכ"פ לאסור או כמ"ש התוס' שם יע"ש ומכל הלין משמע דאוקי מלתא אחזקה אף מדרבנן ואף בספק השקול אוקי אחזקה אבל היכא שאיסור שכיח יותר זה תלוי במחלוקת גם ה"ט בי"ד בסי' ל"ט בסופו פ"ב דכל שהספק שקול אוקי אחזקה להתיר.

וראיתי להפ"ח בי"ד סי' כ"ט שהאריך וכתב ג"כ בספק השקול לאסור ובסימן ק"י בכללי הס"ס פ"ל ששי פ"ב ג"כ בספק שקול לאסור ואף דאיכ' חזקת פשרות מ"מ פ"ב הוכחו פ"ל א' דמדרבנן חיישינן עכ"ל ולא זכיתי להבין דבריו הקדושים, דבכלל א' לא פ"ב כ"א ה"ה דע"א אומר נתקדשה והתם משום דע"א אומר פ"ב או כמ"ש התוספות בכתובות שם כ"ג דשא"ה טעה אהד והיה קרוב לה ומש"ה מחמירינן מדר' אבל פ"ב אין שם ע"א ולא איתרע החזקה פ"ל בהא אזלינן בתרה בין להקל בין להחמיר ואף מדרבנן ועיין בפר"ח סימן כ"ט וק"י ובתבואות שור סימן כ"ט ול"א יע"ש ובחדושינו לי"ד אבאר מזה: ועתה באתי לעיין בהתרת הספק הב' במה שנסתפקנו בחזקה דתליא במעשה אי אזלינן בתרה אי לא הנה בא"ח סימן ח' פ"ב דצריך לעיין בציצית שא"א נפקו א' מן החוטין והב"ח פ"ב אמ"ש הרא"ש דא"צ דאוקי אחזקה פ"ב דרנבא דתליא במעשה לא הנה רוב ור"ל דכ"ש חזקה דרנבא עדיף מחזקה הן אמת שפ"ב פ"ב דרנבא המ"א להב"ח בס"ק י"א יע"ש מ"מ בעיקר הדין משמע דמודה לדבריו דלא הנה חזקה פ"ב דתליא במעשה אלא שיש להקשות מהא דלעיל דריש פ"ב דאיבעיא להו המשפיר בית חזקתו בדוק ואמאי הא חזקה דתליא במעשה הוא דשא"א לא פ"ב דאמאי אוקמינן אחזקה אלא משמע דחזקה אף דתלי במעשה אזלינן בתרה בשלמא ברנבא אמרינן דמיעוט לא תלי במעשה ורנבא תלי במעשה הנה פ"ב על מחצה ואם שניהן תלוינן במעשה אזלינן בתר רנבא פ"ב שאבאר בדיני רנבא ואם פ"ב בחזקה מה לי אי תלוי במעשה או לאו וליכא קל וחומר מרנבא ולפי זה ה"ה איבעיא דפ"ב על פ"ב מטעם חזקה איתנין עליה דאי מטעם רנבא כמ"ש לעיל דרוב הורגלו לבדוק בי"ד והא רנבא דתליא במעשה ומיעוטא דלא תליא במעשה לא הולכין בתר רנבא אלא מטעם דכל ישראל בחזקת פשרות ולא עבר על דברי חז"ל כמ"ש הלבוש בסימן תל"ז ויש לדחות דלעולם מטעם רנבא וחזקה מחמת רנבא קאמר ומיעוטו דמיעוטא, הוא ובכה"ג לא איכפת לן אי מיעוט תלוי במעשה או לאו ולקמן אבאר.

ומהא דאמרין תזקה שלים עושה שליחותו או מן התורה או מדרבנן ועיין בעירובין דף ל"ב ע"א ולקמן י"ב ע"א אין ראיה לומר תזקה דתליא במעשה פי הוא לומר שהשלים עשה הדבר ההוא תזקה דהתם אלימא טובא ומסתמא עשה כדעת משלחו דאל"כ אלא הוא ככל תזקות דעלמא אמאי הנה בעי לומר המשלם גדייו ביד שלים לשחוט ומצאן שחוטין דתזקה שלים עושה שליחותיה לפום מה דלא אמר רוב מצוין מומחין הו ונאמאי הא איכא תזקת בהמה בחייה ונהה תדא להדי תדא אלא דאלימא טובא דאין אדם חוטא ולא לו ואין לדמות לשאר תזקות ואפשר לומר דהרי שחוטא ואיתרע קצת אלא דאין זה לדינא.

ועיין בפ"ד מהלכות בכורות במ"ל באנרף מדין שלים עושה שליחותו גם לקמן בסתפקתי בדיו רובא דתליא במעשה דאין הולכין אחריו אי מ"ה או מדרבנן ולפי זה גם בתזקה יש לספק פן אי אמרינו דתזקה דלא הנה אלא במעשה לא הנה תזקה אי מ"ה או מדרבנן ועיין בפני יהושע פתובות ט' יע"ש: ומה שנסתפקנו בספק השלישי אי השני מוכרח להיות כמו ראשון או לאו הנה לא נפלאות הוא והדבר מבואר בי"ד סי' א' בשוחט שנטל קבלה ובדקוהו שאינו יודע כתב הט"ז דאסר כל ששחט דהנה תרתי במקום תדא וכתב דאין להתיר הפלים מטעם אוקי אחזקיהו מהא דמקנה ופירש"י כל טהרות התרומה שנסתמשו באותן פלים טמאות בגיטין ל"א ע"ב אף שיש תזקה לתרומה עכ"ל ר"ל דאין לומר דכלים פשירים דאוקי תזקה להדי תזקה ונהה שקול ואיכא ס"ס או דתזקה דכלים עדיפא מתזקה דהשתא ואוקי תזקה דמעיקרא נגד בהמה בחייה ותזקה דהשתא לא עדיף כתזקה דכלים וכתב דז"א פיון דהבהמה אסורה ודאי מטעם תרתי לריעותא ממילא הפלים אסורין כו' ולי ההדיוט הפותב דברים אלו צ"ע לי כי מדברי תוספות דף יו"ד ע"ב ד"ה ודלמא אדנפיק שהוקשה להם אמאי מטמאין גברא שנגבס לבית המנוגע גימא אוקי גברא אחזקה ודרי חסר הנגע ונהה תרתי במקום תדא והניחו בקושיא ובגדה ב' ע"ב ד"ה התם חסר נאמאי תירצו דשאני התם דחסר נאמאי הא לא"ה הנה מטהרין לגברא נאמאי פיון דהבית ודאי טמא דאוקי אחזקה א"כ ממילא האדם נגדר בתרין אלא אפילו הכי פיון דאוקי גברא אחזקה הי"ו ליטהר אלמא לאו הא בהא תליא.

ובאמת שלשון חולין דאמר ר"ש משמע כפירש"י בגיטין דקאי אתרומה דשייך לשון זה לא אוכלין ולא שורפין דאי אפלים ואדם הו"ל ברשות היחיד ספק ועלה קאמרי חכמים בין ברשות הרבים ובין ברה"י טמאות ודאי ומ"מ אני מסתפק בו הרבה דאפשר כל הטהרות שנעשו ע"ג אפלים קאי שהוטבלו אבל תרומה ספק מיהא הנה או טהור גמור ממ"ש לעיל באנרף מזה יענין שם היטב: הנה הר"מ ז"ל בהלכות מקנאות פרק י' הלכה ז כתב ב' מקנאות א' פשר וא' פסול וטבל בא' מהן ואינו יודע ועשה טהרות הרי הן תלויות והיא תוספתא הביאה הר"ש בפ"ב דמקנאות נאמאי תלויות ולא טמאות ודאי דהאדם אוקי אחזקה וממילא התרום' טמאה אלא דבתרומה איכא תזקה להדי תזקה והו ספק ודוקא כה"ג הא בתרומה שנעשו בכלים שנעשה ע"ג מקנה שנמדד ונמצא חסר אפשר טהורים לגמרי דתזקה דהשתא דמקנה אינה טובה כתזקה דתרומה וכמ"ש פהאי גונא בשוחט.

וְרֵאִיתִי אִם כֹּפֵּם בְּמִשְׁנֵה לְמַלְךְ שִׁפְתַי עָלֶיהָ דְּהַרְבֵּי בְד"ה שְׁנֵי מְקוּנאוֹת וְהָא דְאִמְרִינוּ מְקוּנָה שְׁנַמְצֵד וְנִמְצָא חֶסֶד דְּהֵן טְמֵאוֹת וְדָאִי דְּהֵתֵם הָרִי חֶסֶד לְפָנֵיהּ מִשָּׂא"כ בְּשְׁנֵי מְקוּנאוֹת עַכ"ל וְלֹא יִדְעָנָא דְּהָרִי הַדְּבָרִים ק"ו וְמָה הֵתֵם דְּאִיכָא חֲזָקָה דְּמִקְוָה דְּמַעֲיָקְרָא וְשִׁיָּא אֲלִימָא נֶגְדַּ חֲזָקָה דְּאָדָם אַפ"ה אָדָם טְמֵא מִפְּחַ חֲזָקָה דְּהַשְׁתָּא, דְּהָרִי חֶסֶד לְפָנֵיהּ וּמְמִילָא מְטַמְאִין הַתְּרוּמָה מַכ"ש פָּאן דְּאִינוּ יוֹדַע בְּאִינְזָה טְבָל דְּאִיכָא חֲזָקָה טוֹבָה וְאֲלִימָתָא הַעֲמֵד גְּבָרָא עַל חֲזָקָה וְדָאִי טְמֵא וּמְמִילָא הַתְּרוּמָה טְמֵאָה וְדָאִי וְלִכְּוֹן דְּבָרֵיו צ"ע וַיִּשׁוּב דַּעַת.

וְאַף אִי הֵתֵם חֶסֶד וְאִתָּאִי הֵוָה פְּחֲזָקָה דְּמַעֲיָקְרָא מ"מ כ"ש הוּא וְדְבָרֵי הַתּוֹסְפוֹת שֵׁם בְּפָרֶק שְׁנֵי צָרִיכִין בִּיאֹר וְלֹא הָיָה לִי פָּנָאִי פְּעַת לַעֲיִין בְּהֵם: הֵן אֲמַת שְׁדָבְרֵי הַט"ז יֵשׁ לַעֲיִין בְּהֵם מָה שֶׁהֵבִיא רְאֵיהָ מִכָּל טְהוֹרוֹת שְׁנַעֲשׂוּ ע"ג דְּתְרוּמָה טְמֵאָה וְדָאִי וְנִשְׁרַפְתָּ דְּלוּ יְהִי כֹן דְּכָל הַטְּהוֹרוֹת אֲתְרוּמָה קָאִי וְכַפְשֵׁטָא דְּלִישְׁנָא וְכַפִּירֵשׁ"י בְּגִיטִין ל"א ע"ב מ"מ אִין רְאֵיהָ לְכָאן דְּהֵתֵם אָדָם וְכִלִּים בְּחֲזָקָת וְדָאִי טְמֵאִים מְטַעֵם תְּרַתִּי לְרִיעוּתָא אוּ דְסוּף טוּמְאָה מִתְחַלַּת טוּמְאָה לֹא יִלְפִינוּ וְיִלְפִי רַבְּנָן מְרַה"י דְּאַף בְּרַה"ר סוּף טְמֵא וְדָאִי פְּתִיב וְאֲבַע"א בְּנִדְהָ דָף ג' ע"א וְכַמ"ש הַמְשָׁנָה לְמַלְךְ בְּפִי"א דְּמְקוּנאוֹת וּבִיאָרְתִּיו לַעֲלִיל וּמִשָּׂא"ה דִּין הוּא שְׁיָהָא הַתְּרוּמָה טְמֵאָה וְדָאִי דְּבְתַרְנִי גְרִירָן דְּהֵוָה תְּרַתִּי דְּסִתְרָן מִשָּׂא"כ בְּשׁוֹחֵט שְׁנַטְל קַבְלָה וְאִינוּ יוֹדַע דְּנָהִי דְּכָל מָה שֶׁשְׁחַט אָסוּר מ"מ לֹא הֵוָה וְדָאִי אֲלֵא סְפַק דְּוָמִיא דְּשׁוֹחֵט וְנִמְצָאֵת פְּגִימָה הַר"ז גְּבִילָה כַּמ"ש הַש"ע סִימָן י"ח וְפִי"ה הַש"ף סְפַק גְּבִילָה וְכֹן הוּא בְּר"מ ז"ל לְהַדְיָא בְּפ"א מִהֲלָכוֹת שְׁחִיטָה הַכ"ד דְּשׁוֹחֵט בְּסִפִּין וְנִמְצָאֵת פְּגוּמָה דְּהֵוָה סְפַק וְטַעֲמָא פְּתַבְתִּי לַעֲלִיל דְּלֹא דְּמִי לְמִקְוָה דְּהֵתֵם וְדָאִי וְלֹא מִיבְעִיָא לַמ"ש הַמְשָׁנָה לְמַלְךְ בְּפ"י דְּהֵלָכוֹת מְקוּנאוֹת דְּהַר"מ פְּסַק כְּאֲבַע"א דְּחֲזָקָה דְּהַשְׁתָּא לִיתָא נֶגְדַּ חֲזָקָה דְּמַעֲיָקְרָא וּבְטוּמְאָה יִלְפִי סוּף טוּמְאָה בְּרַה"ר מִתְחַלַּת טוּמְאָה מְרַה"י פְּשִׁיטָא דְּבִאִסוּרָא מִיָּדִי סְפִיקָא לֹא נִפְקָא דְּאוּקִי חֲזָקָה דְּסִפִּין לְהָא חֲזָקָה דְּבִהֲמָה בְּחִיָּה וְהֵוָה סְפַק אֲלֵא אֲפִילוּ לְתִירוּץ רֵאשׁוֹן א"ש אוּ דְּהֵתֵם חֶסֶד נִאֲתָאִי אוּ דְּכָאן אִיכָא ס"ס אֲלֵא דְּאִיִּתְחַזַּק אִיסוּרָא לֹא מְהַיָּי ס"ס דְּלֹא כַּמ"ב בְּתַשׁוּבָה סִי"ל"ז וְעֵינִין בְּסִי"ק"י בְּש"ף וְט"ז דַּס"ס הוּא מְטַעֵם רַבְּנָא כַּמ"ש הַרְשֵׁב"א בְּתַשׁוּבָה סִי"ת"א וְסָמוּךְ מִיעוּטָא לְחֲזָקָה וְהו"ל פְּלַגָּא וּפְלַגָּא לְהַחְמִיר וּמִשָּׂא"ה הֵוָה סְפַק גְּבִילָה וְא"כ בְּהֵיָא שׁוֹחֵט דְּאִיכָא גְּמִי ס"ס כַּמ"ש הַט"ז שֵׁם בְּסִימָן א' א"כ הֵוָה סְפַק וְלֹא וְדָאִי וְא"כ הַפְּלִים רְאוּי לְהַכְשִׁיר מְטַעֵם אוּקִי אֲחֻזָּה בְּשִׁלְמָה בְּמִקְוָה דְּאָדָם וְכִלִּים טְמֵאִין וְדָאִי אִף הַתְּרוּמָה טְמֵאָה דְּהֵוָה תְּרַתִּי דְּסִתְרָן מִשָּׂא"כ פָּאן דְּבִהֲמָה מְסַפַּק אָסוּרָה אִין זֶה סוּתֵר אִם הַפְּלִים יְהִיו כְּשִׁירִים מְטַעֵם אוּקִי הַפְּלִים אֲחֻזָּה וְאִין רְאֵיהָ מְהֵתֵם לְכָאן וְכַמוֹ שֶׁפְּתַב וְנִבְּן עוֹד אֲבָאָר לָךְ דְּהֵיָא דְּתוֹסְפָתָא שֶׁהֵבִיאָה הַר"מ לְהַלְכָה בְּפ"י דְּמִקְנאוֹת מ"ב בְּרַה"ר מִיָּרִי וְהָא דְּלֹא טְהוֹרוֹת לְגַמְרִי דְּהֵוָה קִצַּת פְּסוּף טוּמְאָה דְּלֹא גְּמִירִי הַלְכָתָא אֲלֵא הִיכָא דְּלִיכָא חֲזָקָה פְּלַל מִשָּׂא"כ פָּאן דְּאִיכָא חֲזָקָה לְהַדִּי חֲזָקָה גְּרַע טְפִי וְעֵינִין מ"ש לַעֲלִיל דְּאַפְשָׁר דְּאִיָּרִי בְּרַה"י יַע"ש.

וְכַעַת לֹא מְצָאִי גִילוּי לְדִין זֶה וּמ"מ נִרְאָה כַּמ"ש דָּאִם דְּבָר רֵאשׁוֹן לֹא אָסוּר אֲלֵא מְסַפִּיקָא לֹא תְלוּי הַב' בְּרֵאשׁוֹן וְדְבָרֵי הַט"ז צ"ע בְּמ"ש רֵאִי מְמִקְוָה דְּלֹא דְּמִי דְּהֵתֵם הָאָדָם וְדָאִי טְמֵא מִשָּׂא"ה נִגְרָרִין פְּלִים וְהַתְּרוּמָה אֲבַתְרָנִי מִשָּׂא"כ הֵינָא שֶׁהַדְּבָר הֵרֵאשׁוֹן בְּסְפַק לֹא הֵוָה פְּתַרְתִּי דְּסִתְרָן אֲהַדְדִּי דְּשִׁפִּיר יֵשׁ לְהַכְשִׁיר הַפְּלִים: סוּף דְּבָר הַפְּל נִשְׁמַע דְּאֲזִלִּינוּ בְּתֵר חֲזָקָה בִּין לְהַקְל וּבִין לְהַחְמִיר וְאַף מְדַבְּרָנָן לֹא מְחַמְרִינוּ בְּחֲזָקָה וְכִסְבַּרְת רַבִּים מִהַפּוֹסְקִים וּלְכֹף הִיכָא דְּהֵוָה סְפַק הַשְׁקוּל אֲזִלִּינוּ לְקוּלָא וְאַנִּי תָמָה עוֹד עַל מ"ש

הפר"ח בסי' ק"י פלל ששי דהיכא דהנה שקולין אַזלינן להחמיר ואף היכא דאיכ' חזקה מ"מ פבר הוכחנו בכלל א' מדרבנן יש להחמיר יע"ש וכבר פתבנו לעיל דלא כן הוא ועוד דלו יהי פדבריו דבשקול לא אַזלינן בטר חזקה מ"מ בספק טריפות אית לן להתיר בספק השקול דהא לאו מטעם חזקה לחוד אַתינן עלה אלא מטעם רנבא דרוב בהמות, פשירות ק] וכמ"ש הרשב"א ור"ן בְּחֵמֶשׁ שִׁטוֹת בְּחֵדוּשָׁיו לְחֹלִין אֵהָא דְאִמְרִינוּ מְגִלּוֹ דְאִזְלִינוּ בְּתֵר רִנְבָא דְקָאִי אֵהָא דְבָא זָאב וְנִטְלַבְנִי מְעִים דְמִטְעֵם רִנְבָא הוּא וּבְרִנְבָא אִף מְדַרְבְּנָן לֹא מִחְמִירִין וְאִין צְרִיף לְפָנִים וּלְקַמֵּן בְּדִינֵי רִנְבָא אֲבָאֵר עוֹד וְאוּלֵי פִנְנָתוֹ בְּנִמְצָא רִיעוּתָא מְחִיִּים כְּמוֹ בְּפִתְחוֹ הַמּוֹחַ וְנִמְצָא מִים בְּרָאשׁ וְלֹא יָדְעוּ אִם הַמּוֹחַ מְקִיף הַמִּים שְׁהוּבָא בְּהִגָּהַת ש"ט סִימָן נ"א וְכֵהִיא אֲמַרְתָּא דְהוּא שְׂדֵרָן פְּרַעָא בְּתַרְיִיתָא דְאִי לֹא דִשְׁגְרוּנָא שְׂכִיחַ הֵנָּה סָפֵק הַשְּׁקוּל וְטְרִיפָה דְכָאֵן לִיכָא רִנְבָא דְהָא רִנְבַּת בְּהֵמוֹת אִין לְהֵם מִים בְּרָאשׁ וְלֹא שְׂדֵרָן פְּרַעָא בְּתַרְיִיתָא אֲלֵא מִטְעֵם חִזְקָה דְהִיָּה לָהּ מְקוּדָם מִטְעֵם רִנְבָא כְּנ"ל לִינְשֵׁב דְבְרִיו וְעֵינֵן בַּתב"ש בְּאִוְרָף בְּסִימָן כ"ט וּל"א יע"ש הֵיטֵב וּמ"מ פְּבָר פְּתַבְנוּ דְאִף מְדַרְבְּנָן אַזְלִינוּ בְּתֵר חִזְקָה וְהִיא דַע"א בְּקֵדוּשָׁין סְפִיקָא הֵנָּה חִיָּשִׁינוּ מְדַרְבְּנָן אִין רְאִיָּה כְּמִבְּנָאֵר וְהִיא דְנִשְׁבֵּר הַגָּף וְכִדּוּמָה וְאִין יָדוּעַ דְמִטְעֵם ס"ס מְתִירִין הָא לֹא"ה לֹא הֵתֵם שְׂאֵנֵי דְמִסְתַּבֵּר יוֹתֵר לְתַלוֹת מְחִיִּים מְלֶאֶחֶר שְׁחִיטָה וְאִתְרַע חִזְקָה וּמִש"ה בְּעֵינֵן ס"ס.

וּמִהָלִין שְׁפַתְבּוֹ מִשְׁמַע דַּעכ"פ בַּס"ס מְתִירִין אִף שְׂאִין הַסָּפֵק הַשְּׁקוּל מְכ"ש בְּרִנְבָא דְעַדִּיף מַס"ס דְמְתִירִין אִף שְׂאִין סָפֵק הַשְּׁקוּל לְגַמְרֵי וְאִיסוּר שְׂכִיחַ טְפִי וְיֵשׁ לְעֵינֵן בְּרִנְבָא וְרִאִיתִי לְהַפְר"ח בַּסִּי' ק"י פְּלָל שְׂבִיעֵי דַס"ס לֹא שְׂרִי אֲלֵא בְּסָפֵק הַשְּׁקוּל לֹא כְּשֶׁהָאִיסוּר שְׂכִיחַ טְפִי מְהִיֵּתֵר וְכֵן פְּתַב הַפְּר"ח בַּסִּי' נ"ג וְהֵנָּה לְדַעַת הָרַב בַּהַג"ה דְמִצְאֵוּ מִים בְּרָאשׁ וְלֹא נוֹדַע אִם הַקִּיף הַמּוֹחַ הַמִּים דְאִיסוּר מִטְעֵם דְרִיעוּתָא מְחִיִּים הֵנָּה בַּסִּי' נ"א הָא לֹא"ה שְׂרִי ע"כ דְסוּבֵר בְּשְׁקוּל אַזְלִינוּ לְקוּלָא פְּשִׁיטַת הַתּוֹ וְסִינְעָתָם אִם לֹא הִיכָא שְׂרִיעוּתָא מְחִיִּים וְעֵינֵן בַּתב"ש סִי' כ"ט וְאִם כֵּן בְּנִשְׁבֵּר הַגָּף בְּסִימָן נ"ג וּק"י דְמִכְשִׁיר מִטְעֵם ס"ס ע"כ דְשְׂכִיחַ טְפִי מְחִיִּים שְׁהוּלָף כָּאֵן וְכָאֵן דְרָף לִשְׁבֵּר מְלוּמֵר אַחַר שְׁחִיטָה דַּל"כ תִּפְּוֹק לִי בְּסָפֵק הַשְּׁקוּל כְּשֵׁר מִטְעֵם נִשְׁחַטָּה הַחֲתוּמָה וְעֵינֵן בַּתב"ש סִי' כ"ט וְאִפ"ה מְכָשִׁיר מִטְעֵם ס"ס וְאִף בְּנִשְׁמַט כַּמ"ש סִי' ק"י אֲלֵא דְלַחֲוּמָרָא בְּעַלְמָא הַחְמִיר בַּסִּי' כ"ג בְּנִשְׁמַט כְּמוֹ שְׁפִירְשׁוֹ אַחֲרוּנִים אֵת דְבְרִיו.

וְהַב"ח לְשִׁיטְתֵי דְסוּבֵר בְּסָפֵק הַשְּׁקוּל אִיסוּר וְסוּבֵר נִשְׁבֵּר הַגָּף וְאִין יָדוּעַ אִם מְחִיִּים הֵנָּה סָפֵק הַשְּׁקוּל וְכַדַּעַת רַבִּינוּ יוֹנָה הוּבָאוּ דְבְרִיו בְּחֵדוּשֵׁי הַרְשָׁב"א בְּדָף יו"ד אֵהָא דְכָל סָפֵק בְּשְׁחִיטָה דְמָהָא שְׁמַעִינוּ דְנִשְׁבֵּר הַגָּף וְאִין יָדוּעַ דְאִיסוּר אִם לֹא הִיכָא דְהִיֵּתֵר שְׂכִיחַ טְפִי לֹא בְּסָפֵק הַשְּׁקוּל יע"ש אֲלֵמָא דְסוּבֵר נִשְׁבֵּר הַגָּף הִיָּה שְׁקוּל אֲבָל לְדִידֵן דְשְׂכִיחַ אִיסוּרָא טְפִי וְאִפ"ה מְתִירִין בְּנִשְׁבֵּר הַגָּף מִטְעֵם ס"ס אֲלֵמָא בַּסִּי' מְתִירִין אִף שְׂאִין סָפֵק הַשְּׁקוּל וְכַדְכְּתִיבָנָא: וְדַע שְׁסִבְרַת הַב"ח ז"ל בְּסִימָן נ"ג הִיכָא דְאִיסוּרָא שְׂכִיחַ טְפִי לֹא מְתִירִין בַּסִּי' פִּירוּשׁוֹ אִף שְׁהַסָּפֵק הָא שְׁקוּל הוּא פִּינּוֹן שְׁהַב' אִין שְׁקוּל לֹא הֵנָּה ס"ס כְּמוֹ הַנִּי אֲנוּזוֹת שְׁמוּלִיכִין לְשׁוּחַט שְׁמַעְקָמִין כְּנִפְיָהֵם בְּשַׁעַת שְׁחִיטָה דְמִצְוֵי הוּא יוֹתֵר בְּשַׁעַת שְׁחִי' לְשַׁבֵּר יע"ש וְהֵנָּה דִין זֶה לֹא נִפְלְאָת וְלֹא רְחוּקָה הוּא מְמַנֵּי דְהַתּוֹ בְּכַתְּבוֹת ט' ע"א בְּסוּגְיָ דְפִתְחַ פְּתִיחַ הַקְּשׁוֹ מֵאֵי קוּשְׁיָ וְהָא ס"ס דְאִוְנָס לְגַבֵּי רְצוֹן הֵנָּה רְצוֹן רִנְבָא עַד

שְׁהוֹצְרוּ לומר דְרָצוֹן לֹא הָיָה רֹב גְּמור יע"ש וא"כ אית לן לְמִילָף דְּכָל שְׁהַסְפֵּק הָא' אין שְׁקוּל לֹא מְהַי לְהַצְטָרֵף עִם סְפֵק הַשְּׁקוּל וְה"נ בְּהַי אֲנֻזוֹת.

הַן אֲמַת שְׁהַרְבּ הַגְּדוֹל בְּסִפְרוֹ פְּנֵי יְהוֹשֻׁעַ תְּמָה שֵׁם עַל דְּבָרֵי הַתּו' פִּינּוֹ דְּסִפְק הָא' הָיָה שְׁקוּל בְּקַל יָכוֹל סְפֵק הַב' לְהַכְרִיעַ דְּהָיָה רֹבָא וּמַכ"ש לַמ"ש הַרְשָׁפִ"א דַּס"ס הוּא כְּמוֹ רֹבָא יע"ש וְעֵינֵי בַתּו' ע"ב שֵׁם ד"ה אֵי לְמִיתָב מְבוֹנָר דְּלֹא הָיָה ס"ס כַּה"ג יְעוּיִן שֵׁם וְלִקְמוֹן בְּדִינֵי רֹבָא אֲבָאָר עוֹד מְזַה בְּאֲנָרָה לְעֵנִין הַס"ה כַּה"ג יעו"ש בְּאֲנָרָה: בְּאֲנָפִן שְׁלִמִידִין מְפָאָן בְּסִפְק הַשְּׁקוּל אֲזִלִּין בְּתַר חֲזָקָה אַף מְדַרְבְּנָן וְהִיכָא שְׁהַאֲסוּר שְׁכִיחַ טְפִי אֲסוּר אַף מִן הַתּוֹרָה דְּאִתְרַע חֲזָקָה וְחֲזָקָה דְּהַשְׁתָּא אֵי הָיָה כְּמָאָן דְּלִיתָא אוּ לֹא בְּיֶאֱרָנוּ לְעִיל וְהִיכָא דְּאִיכָא חֲזָקָה אַף סְפֵק דְּרַבְּנָן לְהַחְמִיר וּבִי"ד ס' ק"י אֲבָאָר וְחֲזָקָה שְׁלֹא נִתְבָּרְרָה לֹא הָיָה חֲזָקָה כַּמ"ש הַתּו' רַא' מַעֲדִים זֹמְמִין יע"ש וְהִיכָא דְּאִיכָא חֲזָקָה לְהַדִּי חֲזָקָה הַדֵּר הָיָה לִיה סְפֵק הַשְּׁקוּל וּמִן הַתּוֹרָה לְחַוְמָרָא וּבְדַרְבְּנָן מְסַתְּפָר לְהַקֵּל פִּינּוֹ דְּאִיכָא חֲזָקָה לְהַדִּי חֲזָקָה וַיֵּשׁ לְסִפְק לְהַר"מ דְּכָל סְפִיקָא מ"ה שְׁרִיָּא, אֵי בְּחֲזָקָה לְהַדִּי חֲזָקָה אֵי מ"ה אֲסוּר אוּ לֹא יֵשׁ לְעֵינֵי וּכ"ז לְרַבְּנָן אֲבָל לַר"מ דְּחִינֵישׁ לְמִיעוּטָא ה"ה דְּלֹא אֲזִיל בְּתַר חֲזָקָה אוּ מ"ה אוּ מְדַרְבְּנָן כְּמוֹ שְׁיִתְבָּאָר לְקַמְן וְה"מ הִיכָא דְּאֲפִשְׁר אֲבָל הִיכָא דְּלֹא אֲפִשְׁר אֲזִיל בְּתַר רֹבָא וְה"ה בְּתַר חֲזָקָה וּמִיָּהוּ אֵי מִן הַתּוֹרָה לֹא אֲזִיל ר"מ בְּתַר רֹבָא יֵשׁ לְעֵינֵי בְּחִיקָה וְלִקְמוֹן בְּדִינֵי רֹבָא אֲבָאָר.

גַּם ס"ס הִיכָא דְּאִיכָא חֲזָקָה נִגְדוּ אֲבָאָר לְקַמְן כִּי שֵׁם בֵּיתוֹ. עוֹד אֲבָאָר לֵךְ דְּלֹא מְחַזְקִין אִיסוּרָא זֶה לְאִיסוּר אַחַר וּמַש"ה אַף בְּנוֹלֵד רִיעוּתָא מְחִיִּים הָיָה לְאֲכַשׁוּרֵי וּכְמוֹ סוּגִיא דַּפְד"א אִשְׁתָּא זֹ בְּחֲזָקָת הַיִּתֵּר לְשׁוּק עוֹמְדָת אַף דְּהִיָּתָה א"א מ"מ הִיָּתָה בְּחֲזָקָת שְׁאָם יָמוּת בַּעֲלָה מְוַתֵּרַת לְשׁוּק כַּמ"ש הַתּו' שֵׁם ל"א ע"ב בְּחֻלִּין מ"ג ע"ב ד"ה קְסָבֵר וְהָא דְּסִפְק בְּשַׁחֲטָה אֲסוּר דְּמוֹקְמִין בְּחֲזָקָת שְׁאִין זְבוּחַ דְּהָיָה בִּי מְעִיקָרָא.

וּמִיָּהוּ לַמ"ש הַתּוֹס' בְּשַׁבּוּעוֹת כ"ד ע"ב בַּד"ה הָאוּכַל נְבִילָה בִּי"ה לְפִי רִיצַב"א דְּלִיכָא אִיסוּר שְׁאִין זְבוּחַ לֹא מְחִיִּים וְלֹא לְאַחַר שְׁמִתָּה דְּנֻבְחָת בָּא לְזִמְרָא תַּרְצָה לְאַכּוֹל שְׁחוּט הָא לֹא הָא בְּאִיסוּר אַמ"ה קָאֵי ע"כ דְּמְחַזְקִין מְאִיסוּרָא לְאִיסוּרָא וּבְקַל יֵשׁ לְחַלֵּק בִּינֵיהֶם: פְּלֵל רֹבָא הָלֹא כְּבָר נֹדַע פְּלוּגָת' ר"מ וְרַבְּנָן דַּר"מ חִינֵישׁ לְמִיעוּט' וְרַבְּנָן לֹא חִינֵישׁ וְאֲזִיל בְּתַר רֹבָא וְר"מ דְּחִינֵישׁ לְמִיעוּט' יֵשׁ ב' דְּרָכִים אוּ דְּמִן הַתּוֹר' חִינֵישׁ לְמִיעוּטָא הִיכָא דְּאֲפִשְׁר וְהִיכָא דְּלֹא אֲפִשְׁר מוֹדָה דְּאֲזִלִּין בְּתַר רֹבָא מְפָרָה וְשְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח וְכַדוּמָה וּמְבִשֵּׁר תַּאֲנָה אֵין קוֹשֵׁי דְּרַחֲמָנָא אֲמַר שְׁחוּט וְאַכּוֹל דְּלֹא חוּבָה הוּא לֹא לִישְׁחַט וְלֹא לִיכּוֹל וְחִשִּׁיב אֲפִשְׁר וְאֲפ"ה שְׁרִי י"ל דְּחִשִּׁיב נְמִי לֹא אֲפִשְׁר דְּלֹא דְּבָרָה תּוֹרָה אֲלֵא כְּנֻגַד יִצְה"ר מוּטָב שְׁיִאכְלוּ יִשְׂרָאֵל כו' כַּמ"ש הַר"ן בְּחֻמְשׁ שְׁיִטוֹת עַל קוֹשֵׁי הַתּו' מְבִשֵּׁר תַּאֲנָה לֹא פְּרִיף וְלִמָּאָן דְּסוּבֵר וְנִשְׁט יֵשׁ לוֹ בְּדִיקָה מְבַחוּץ לְעֵנִין נֶקֶב לֹא קוֹשֵׁי דְּקָרַע לְעוֹר וּבְדִק לִי וְלֹא פְּרִיף אֲלֵא מְקַדְּשִׁים דְּאִין לֵךְ מוּם גְּדוֹל מְזַה וּכַמ"ש הַתּו' כ"ח ע"ב יע"ש וְשֵׁם אֵי אֲפִשְׁר וְר"ע וְר"ט דְּאֲמַרֵי אֵילוּ הֵינּוּ בְּסַנְהֶדְרִין לֹא הָיָה אָדָם נְהַרְג מְעוֹלָם מְשַׁמַּע קֶצֶת דְּמִן הַתּוֹרָה חִינֵישׁ לְמִיעוּטָא דְּאֵי מְדַרְבְּנָן הִיאָף הֵי מְבַטְלִין מ"ע דּוּבַעֲרַת הַרַע מְקַרְבָּה וְדַרְבָּה שְׁנֵי הוּא דְּמִן הַתּוֹרָה מוֹדָה ר"מ דְּאֲזִיל בְּתַר רֹבָא וּמְדַר' הוּא דְּחִינֵישׁ הִיכָא דְּאֲפִשְׁר כְּמוֹ קֶטֶן וּקְטָנָה דִּימְתִינוּ עַד שְׁיִגְדִילוּ וְרַבְּנָן לֹא חִינֵישׁ אַף מְדַרְבָּ לְמִיעוּטָא דְּהַמִּיעוּט כְּמָאָן דְּלִיתָא דְּמִי אֲמָנָם יֵשׁ נ"מ מִן הַתּוֹרָה ג"כ לַר"מ הַמִּיעוּט לֹא כְּמָאָן דְּלִיתָא

דמי אלא דרנבא עדיף מינן ומש"ה היכא דאיכא חזקה נגד הרוב אוקי מיעוטא להדי חזקה והו"ל פלגא ופלגא ומ"ה חזישין ועיין ביבמות קי"ט דמסיק דהו"ל פלגא ופלגא ולקמן דף פ"ו ע"ב תו' ד"ה סמוך פתבו דמן התורה חזיש ר"מ בהדי חזקה וביבמות בד"ה מחנורתא משמע דאפילו היכא דאיכא חזקה עם המיעוט מדרבנן הוא דחזיש ר"מ לא מ"ה ולפי מ"ש לקמן פליגי דלר"מ המיעוט חשיב ולרבנן המיעוט כמאן דליתא דמי ודע אי אמרינן לר"מ חזקה בהדי מיעוטא חזיש מ"ה ר"מ אף בלא אפשר לא תיקשי מפרה אמאי נימא סמוך מיעוטא לחזקה דנימא העמד טמא על חזקתו דאפשר דטרופות מיעוטא דמיעוטא הוא אלא שפכר פתבנו לעיל דז"א אלא צריך לומר דמודה ר"מ היכא דלא אפשר דרנבא עדיף מחזקה וכי אמר דהו"ל פלגא ופלגא באפשר ומיהו רנבא וליכא חזקה נגדו מ"ה לא חזיש ר"מ מפשר תאנה מוכח דנראה דזה הנה אפשר דלא לישחוט וכמש"ל אלא דאי הכי קשי' מתינוק שנמצא בצד העיס' דמטהר ר"מ מטעם סמוך מיעוטא כו' וקא היכא דלא אפשר אזיל בתר רנבא ואיך יקל בטומאה אלא כמ"ש תחלה דטרופות הנה מיעוט שאין מצוי.

אבל רבנן דהלכתא פנותיהו אזלינן בתר רנבא אף מדרבנן ולא בדקינן אחר י"ח טרופות והוא הדין קטן וקטנה יגדלו זה עם זה ומיהו פי איכא חזקה בהדי מיעוט גם לרבנן הנה ליה פלגא ופלגא מדרבנן להחמיר ולא להקל ומן התורה רנבא עדיף מחזקה ואי הנה מיעוטא דמיעוטא בהא גם ר"מ מודה דאף מדרבנן לא מחמירין והר"מ ז"ל פסק בהל' א"ב באשה שהלה בעלה למ"ה דלא תתיבם דמתוך דסמוך מיעוטא לחזקה דאף לרבנן אמרינן סמוך מיעוט' לחזקה להחמיר יע"ש ועיין בפ"ג מהל' יבום הלכה י"ו ועיין בנמוקי יוסף שם בריש האשה רבה שפתב כן.

ונו"ל הרא"ש עלה ה' דאמרינן דאזלינן בתר רנבא דר"ת אומר היכא דאיכא חזקה עם המיעוט חזישין להחמיר וה' דסמכין ארוב מצוין מןמחין הם ולא אמרינן סמוך מיעוטא לחזקה דבהמה בחי' דמיעוטא דמיעוטא ובהא גם ר"מ מודה עכ"ל מ"ש דר"מ מודה בהא הוא ביבמות קי"ט ע"ב למיעוטא דמיעוטא לא חזיש ר"מ ואף דראיית ר"ת מחלב יש לדחות כמ"ש בהג"א פאן ע"כ דיש לפרש כמו שפי' ר"י יע"ש בבבב' מ"מ הדין דין אמת דהיכא דאיכא חזקה עם המיעוט הולכין להחמיר.

אף לרבנן דר"מ מדרבנן כמו ההיא דאשה רבה קי"ט דסתם מתני' והלכתא פנותי' וכן פסק הר"מ בהל' יבום ובא"ה סימן קנ"ז ועיין ברא"ש שם בריש אשה יע"ש והיכא דאית חזקה נגד הרוב ועם הרוב ג"כ חזקה אזלינן בתר רנבא לדרבנן דהלכתא פנותי' דאוקי חזקה להדי חזקה ואזלינן אף מדרבנן בתר רנבא ולר"מ בכה"ג לא אזלינן וחזישין עכ"פ מדרבנן והיכא שיש חזקה עם הרוב אין חזקה מתנגד ה' מסיק ביבמות דגם לר"מ לא חזיש כה"ג.

והנה לר"מ דחזיש למיעוטא מדרבנן נראה דכ"ש לחזקה מדרבנן דלא ליזיל בתר חזקה מדרבנן ואי מ"ה חזיש למיעוטא היכא דאפשר ה"ה בחזקה היכא דאפשר. ופירוש אפשר יש ליישב בב' פנים או דבר הרשות אפשר מיקרי או היכא דאיכא לברורי הוא אפשר.

אלא דיש להקשות דא"כ ה' דיליף מוהסגיר את הבית נהי דחשיב לא אפשר דגזירת הפתוב הוא דיצא דרך יציאה מ"מ מהא לא שפעין דאוקמי אחזקה כדדחי תלמודא אלא

מהסגיר הבית ע"י חבל ארוך ואמאי מוקמינו אחזקה היא אפשר שלא ילך לביתו ויסגור בצד הדלת ורואה והיכא דאפשר סובר ר"מ דלא אזיל בטר רובא וכ"ש בטר חזקה וצ"ל לר"מ אה"נ דאין לעשות פן יגליף חזקה מהיכא דנפקא לי' לראב"י מהל"מ ועיין תו' ד"ה מנלן דאזלינו בטר רובא ובמהרש"א שם או דוהסגיר מ"מ היינו דיעבד שהלך ולא ראה דהנה תו לא אפשר וראשון יותר נכון הפלל העולה לר"מ היכא דאפשר היינו לברורי פי' ההיא דקטן וקטנה דימתינו לא סמכינן ארובא וה"ה וכ"ש אחזקה ופי' זה נראה דלא תיקשי מפשר תאנה ולא נצטרף לומר דלא דברה תורה אלא נגד היצה"ר כמ"ש אלא בדלא אפשר לברורי סמכי' והיכא דאפשר או מ"ה לא סמכינן בין ארובא וחזקה או מדרבנן ולרבנן אזלינו בטר רובא ולא זו בלבד פי' ההיא דקטן וקטנה דהשתא מיהא ליכא לברורי אלא אפי' היכא דסמכי' בידני' לברורי עכשיו אפי' אזלינו בטר רובא ומש"ה לא בדיקנו אחר י"ח טריפות פינו דטורח גדול הוא לבדוק בכלל, הבהמה סמכינן ארובא ועיין מ"ש לקמן בזה: והנה ביה דאמרינו דאזלינו בטר רובא אף לר"מ ו"ל דאמר פל ספיקא מן התורה שריא יש לפרש בג' פנים או דנ"מ היכא דאיכא חזקה נגד הרוב דספק פי' הא מ"ה אסור אזלינו בטר, רובא דעדיף מחזקה או דנ"מ להחמיר הולכין בטר רובא או היכא דסמכי' בידני' לברורי בטורח דספק פי' ההיא מן התורה אסור ועיין בפר"ח י"ד סי' ק"י ומהני רובא ודע שמה שהקשה הרשב"א ו"ל הביאו הפר"ח בסי' ק"י דמה ראוי מפרה אדומה ומשבירת עצם בפסח דכל ספק רחמנא שריא עד שהוצרך לתרץ דספק דיכול לברורי מן התורה אסור והנה מפרה אין קושלי' דאיכא חזקה דהעמד טמא על חזקה הנה לומר דלמא טריפה היא ואי דפרה בת שתי שנים היא חזקה שלא נתבררה לא הנה חזקה ויש ליישב זאת פינו דבפרה גופה מותר היא ספיקא תו ליהני לי' הוצאה אח"כ למטמאין ויש לעיין בזה ודע דהא דקיי"ל דאזלינו בטר רובא צריף שיתחסס אליו שלשה תנאי' ואז אזלינו בתרי' התנאי הא' הוא דבעינו שיהא דוקא הרוב והמיעוט או תרנוייהו תליא במעשה או לא תליא במעשה וכ"ש כשהמיעוט תליא במעשה ורובא לא תליא במעשה אבל כשרובא תליא במעשה ומיעוטא לא תליא במעשה אין הולכין בטר רובא ודבר זה מתבאר בבכורות כ' ע"א רבינא אמר ה"ט דלא אזלינו בטר רובא מתעברות ויולדות דרובא דתליא במעשה ומיעוטא לא תליא במעשה ורשב"א ו"ל פאן בשמעתינן הביא הא דרבינא להלכה ועיין תוספות שם בבכורות ד"ה רבינא אמר ובד"ה ואיבעית אימא שחילקו בין משמיש דאדם לבהמה ועיין בריש האשה רבה.

ויש לחקור בזה ב' חקירות הא' אם הוא מן התורה או מדרבנן לא אזלינו כה"ג בטר רובא ומ"ה אזלינו אף ברובא דתליא במעשה כו'. הב' אם במיעוטא דמיעוטא אי שניף זה לומר דרובא דתליא במעשה כו' וכבר דברנו מזה לעיל במקומות מפורטים עיין עליהם ולקמן נדבר בו עוד אפי' בעזה"י מזה: התנאי הב' פי' אזלינו בטר רובא היכא דליכא חזקה נגדו הא איכא חזקה נגדו לר"מ מן התורה אזלינו בתרי' ולרבנן עכ"פ מדרבנן חיישינו להחמיר ולא להקל כמו שנתבאר לעיל ובתנאי דלא הנה מיעוטא דמיעוטא דאי מיעוטא דמיעוטא אף לר"מ לא חיישינו ואף מדרבנן וזה מתבאר ממ"ש רוב מצוין אצל שחיטה מומחין הם וכמ"ש הרא"ש בשמעתינן הבאתיו לעיל ובאשה רבה ע"ב יע"ש וקושית הרא"ש מה שהקשה מהא דרוב מצוין אבאר לקמן בס"ד מזה: התנאי הג' הא דאזלינו בטר רובא הוא דוקא באיסורא ולא בממון דאין הולכין בממון אחר הרוב ונדבר

זה הוא פְּלוּגְתָא דְרַב וּשְׂמוּאֵל בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת וְעַיִן רִישׁ הָאִשָּׁה שְׁנַתְּאָרְמְלָה בְּתוֹ ד"ה פִּינּוּ דְרוּב נְשִׁים כּו' שְׁפַתְבוּ לְרַב פְּרִיָּה יַע"ש וְעַיִן ב"ק מ"ו פְּלוּגְתָא דְרַב וּשְׂמוּאֵל וְהִלְכְתָא כְּנוֹתִי' דְשְׂמוּאֵל דְאִין הוֹלְכִין בְּמָמוֹן אַחַר הָרֹב וּב"ב צ"ב יַע"ש.

וּבְטַעְמָא דְהָא מְלִתָּא דְאִין הוֹלְכִין בְּמָמוֹן אַחַר הָרֹב יֵשׁ לִיתָן טַעַם פְּשׁוּט פִּינּוּ דְאִיפָּא חֲזָקָה נֶגְדַּה הָרֹב דְאִוְקֵי מְמוּנָא בְּחֲזָקַת מַרִּי' סְמוּנָה מִיַּעֲוֹטָא לְחֲזָקָה וְהוּ"ל פְּלָגָא וּפְלָגָא וְהַמוֹצִיא מִחֲבִירוֹ עָלָיו הָרֵאָנִי' וְשׁוּב רְאִיתִי בְּפֶרֶק הַמְּנִיחַ תּוֹסְפוֹת ד"ה קָא מְשַׁמַּע לֵן דְאִין הוֹלְכִין בְּמָמוֹן אַחַר הָרֹב שְׁהַקְשׁוּ אַמַּאי לֹא אֶזְלִינּוּ בְּתַר רַבָּא בְּמָמוֹן וְתִי' דְאִיפָּא חֲזָקָה עִם הַמִּיעוּט יַע"ש וְהִינּוּ כַּמ"ש דְסְמוּנָה מִיַּעֲוֹטָא לְחֲזָקָה וְאַף לְרַבֵּנּוּ דַּר"מ מ"מ הֶפְקֵר ב"ד הֶפְקֵר וְאִין מוֹצִיאִין מִדְּרַבָּנּוּ מִיַּד הַמְּוַחֲזָק וּלפ"ז הִיכָא דְהִנּוּ מִיַּעֲוֹטָא דְמִיעוּטָא אַף בְּמָמוֹן אַי"ל לְמִיזַל בְּתַר רַבָּא דְלִיכ' לְמִימַר סְמוּנָה מִיַּעֲוֹטָא לְחֲזָקָה דְכַה"ג כְּמָאן דְלִיתָא דְמִי וְהוּ"ה הִיכָא דְאִיפָּא חֲזָקָה נֶגְדַּה חֲזָקָה דְאִית לֵן לְמִיזַל בְּמָמוֹן ג"כ בְּתַר רַבָּא דְלֹא שְׁיָיָה הִנֵּי טַעְמִים דְכַתִּיבָנָא וְעַיִן בְּעַל הַמְּאֹר וּבְפִנֵי יְהוֹשֻׁעַ שָׁם בְּרִישׁ הָאִשָּׁה שְׁנַתְּאָרְמְלָה: וְיֵשׁ עוֹד דְבַר אֶחָד דּוֹמֵה אֶל הָרֹב וְאֶזְלִינּוּ בְּתַרְי' בֵּין לְהַקְלִי וּבֵין לְהַחְמִיר וְהוּא הַסְּפֵק סְפִיקָא דְקִי"ל בְּכּוֹלָא תְּלִמוּדָא דְהוֹלְכִין אַחֲרֵי וְהַטַּעַם כְּתִב הָרֶשֶׁבַּ"א בְּתַשׁוּבָה סִימָן ת"א דְהוּא מְטַעַם רַבָּא דִישׁ שְׁנֵי צְדָדִים לְהַתִּיר וּצ"א לְאִסּוּר וְהִבִּיאוּ אַחֲרוֹנִים דְבְּרִי וּמֵהֵאִי טַעְמָא נִרְאָה לִי דְהִיכָא דְאִיפָּא ס"ס וְחֲזָקָה נֶגְדוּ אִין הוֹלְכִין אַחֲרֵי דְבְּרֹב גּוֹפָא הִיכָא דְאִיפָּא חֲזָקָה נֶגְדוּ מִחֲמִירִין מִדְּרַבָּנּוּ כְּמִבְּנֹאֵר לְעִיל בְּסְמוּנָה וְיֵשׁ סְבָרָא לֹמַר דְבַס"ס אַף מִן הַתּוֹרָה אִסּוּר הִיכָא דְאִיפָּא חֲזָקָה נֶגְדוּ דְלֹא עֲדִיף כְּמוֹ רַבָּא וּכְבָר כְּתִבוּ הַט"ז וְש"ף בְּסִימָן ק"י דְלִית הִלְכְתָא כְּמִשְׁאֵת בְּנִימִין דְהִיכָא דְחֲזָקָה מִתְּנַגֵּד לַס"ס דְלֹא מְהַיֵּי גַם בְּמָמוֹן אִין מְהַיֵּי ס"ס דְהָא אִין הוֹלְכִין בְּמָמוֹן אַחַר הָרֹב וְעַיִן תו' כְּתוּבוֹת ט' ע"ב ד"ה אִי לְמִיתֵב לֵה כְּתוּבָה דְמִשְׁמַע דְמְהַיֵּי ס"ס אַף בְּמָמוֹן לְהוֹצִיא מָמוֹן וְעַיִן בְּפִנֵי יְהוֹשֻׁעַ מַה שְׁהַקְשָׁה עַל הַתּו' יַע"ש וְיֵשׁ לִיִּישֵׁב דַּע"כ לֹא כְּתִבוּ הַתּוֹסְפוֹת הֵתֵם דְמוֹצִיאִין מָמוֹן בְּסְפֵק סְפִיקָא אֶלָּא כַּה"ג דְאִיפָּא נְמִי חֲזָקַת הַגּוֹף מִשְׁנוֹלְדָה הִיְתָה בְּתוּלָה נְעַמִּידָנָה עַל חֲזָקָה דְלֹא זִינְתָה וְאִוְקֵי חֲזָקָה לְהַדִּי חֲזָקָה וּמַש"ה הוֹלְכִין אַף בְּמָמוֹן אַחַר רַב וּס"ס מְהַיֵּי דְלִיכָא תוּ חֲזָקָה נֶגְדַּה ס"ס דְלִיכָא לֹמַר סְמוּנָה מִיַּעֲוֹטָא לְחֲזָקָה וְהוּ"ל פְּלָגָא וּפְלָגָא אֶבְל הִיכָא דְלִיכָא חֲזָקָה נֶגְדַּה חֲזָקָה דְלֹא מְהַיֵּי ס"ס וְדִלָּא כְּמִשְׁמַע מִתְּשׁוּבַת אַחֲרוֹנִי' דְמְהַיֵּי ס"ס אַף בְּמָמוֹן: עוֹד יֵשׁ לְרֵאוֹת בְּהָא דְרַבָּא דְתַלְמִיָּא בְּמַעֲשָׂה וּמִיַּעֲוֹטָא דְלֹא תַלְמִיָּא בְּמַעֲשָׂה אִין הוֹלְכִין אַחַר הָרֹב א"כ בְּהָא דְרַב מְצוּיִן אֶצֶל שְׁחִיטָה מִן מַחֲזִין וְאַמַּאי וְהָא רַבָּא דְתַלְמִיָּא בְּמַעֲשָׂה הִנּוּ דְאֵדָם כְּשִׁנּוּלִד אִינוּ יוֹדַע כְּלוּם וּכְשִׁנּוּלִד אַח"כ יוֹדַע וְהִנּוּ תַלְמִיָּא בְּמַעֲשָׂה וְאַמַּאי אֶזְלִינּוּ בְּתַרְי' וְאִם הִינּוּ אוֹמְרִי' דְבְּמִיעוּט' דְמִיעוּט' לֹא אֶמְרִינּוּ דְרַבָּא תַלְמִיָּא בְּמַעֲשָׂה לֹא כְּלוּם הוּא דְהַמִּיעוּט כְּמָאן דְלִיתָא דְמִי הִנּוּ א"ש דְרַב מְצוּיִן הִנּוּ רַב גְּמוּר דַּאל"כ תַּקְשָׁה קוֹשְׁיַת הָרֵא"ש נִימָא סְמוּנָה מִיַּעֲוֹטָא לְחֲזָקָה אֶלָּא דְהַמִּיעוּט הִנּוּ מִיַּעֲוֹטָא דְמִיעוּטָא וּמַש"ה אֶזְלִינּוּ בְּתַר רַבָּא אַף דְתַלְמִיָּא בְּמַעֲשָׂה וּבְהָא נִיחָא נְמִי בְּרִישׁ פְּסָחִים דָּף ד' הַמְשָׁפִיר בֵּית לְחַבְרֹוּ בִּי"ד בְּחֻזַּק' בְּדוּק בֵּין אִי יְהִי פִּירוּשׁוֹ מִחֲמַת חֲזָקָה אוּ מִחֲמַת רַבָּא כַּמ"ש לְעִיל מ"מ הִנּוּ רַבָּא דְתַלְמִיָּא בְּמַעֲשָׂה דְלֹא אֶזְלִי' בְּתַרְי' גַּם בְּחֻזַּקָה דְתַלְמִיָּא בְּמַעֲשָׂה עַיִן בַּא"ח ה' צִיצִית סִי' ט' וּלְפִי מ"ש נִיחָא דְהִנּוּ מִיַּעֲוֹטָא דְמִיעוּטָא וְאִם נֶאֱמַר דְמִן הַתּוֹרָה אַף בְּרַבָּא דְתַלְמִיָּא בְּמַעֲשָׂה הִנּוּ רַב אֶלָּא מִדְּרַבָּנּוּ מִחֲמִירִין וּבְדִיקַת חֲמִץ לְאַחַר שְׁבִטְלוֹ הִנּוּ דְרַבָּנּוּ וּבְדְרַבָּנּוּ סְמִיכִינוּ כַּה"ג אַרְבָּא אַף דְתַלְמִיָּא בְּמַעֲשָׂה וְאִיבְעִיָּא לְאַחַר שְׁבִטְלוֹ קֵאִי אוּ קוֹדֵם שְׁבִיטְלוֹ נְמִי הוּא

דַּרְבָּנוּ דַּאִין הַחֲמִיץ שֶׁל שׁוֹבֵר וְאִסּוּרָא לָא נִיחָא לֵיה דְּלִיקְנֵי כּוּ' אֵלָא שְׂמָא יָבוּא לְאֹכֹל
אֵלָא שְׂבָא"ח פְּתַב דְּוִקָא כְּשִׁבְיִטְלוּ הֵוָה דַּרְבָּנוּ וְאִין לְהֶאֱרִיף: וְהֵנָּה בַּס"ס דְּאֶזְלִינוּ בְּתֵרוּ'
לְהַחֲמִיר אַף בְּדַרְבָּנוּ כֵּן הוּא וְזֶה מְבֹנָאָר מְעַצְמוּ לָא מִיְבַעְעֵי' לְמִי שְׁסוּבֵר סָפֵק דַּרְבָּנוּ הֵיכָא
דְּאִיתְחַזַּק אִסּוּרָא לָא אֶמְרִינוּ סְפִיקוּ לְהַקְל פְּשִׁיטָא דַּס"ס עֲדִיף מְרֹב אֵלָא אֶפְּיִלוּ לְמֵאן
דְּסוּבֵר סָפֵק דַּרְבָּנוּ לְהַקְל אַף הֵיכָא דְּאִיתְחַזַּק אִסּוּרָא כְּמִבְּנָאָר בִּי"ד וּבְפֵר"ח יַע"ש מ"מ
ס"ס עֲדִיף מְחַזְקָה וְהוֹלְכִין בִּיָּה לְהַחֲמִיר.

שׁוּב מְצֵאתִי בְּמִשְׁנֵה לְמַלְךְ הַל' בְּכוֹרוֹת פ"ד הֶלְכָה א' שְׁפַתְב בְּסוּפוּ דְּהָא אֵיכָא ס"ס שְׂמָא
לָא עָשָׂה הַשְּׁלִיחַ כּוּ' וּבִהֲלֵכוּ' אַבּוֹת הַטּוֹמְאָה פ"ח הֶלְכָה ה' וּדְבָרֵינוּ שְׁם צְרִיכִין לְהַתְיַשֵּׁב
בִּי' וּבִהֲלֵ' מְקַנּוּאוֹת פ"י דִּין ו' יַע"ש וְלַעֲנֵ"ד הַדִּין פְּשוּט כַּמ"ש דְּאָף בְּאִסּוּר דַּרְבָּנוּ וּס"ס
הוֹלְכִין לְהַחֲמִיר וּמ"ש בַּהַל' בְּכוֹרוֹת פִּינוּן דְּאֵיכָא ס"ס חֲשִׁיב מִיעוּט' דְּמִיעוּט' זֶה יוֹרֵה
כְּסִבְרַת הַמ"ב בְּתִשׁוּ' סִי' ל"ז דְּאָף נֶגֶד חֲזָקָה מְהֵנִי ס"ס וְלָא אֶמְרִינוּ סְמוּךְ מִיעוּטָא לְחֲזָקָה
וְהו"ל פְּלַגָּא וּפְלַגָּא דְּהֵנָּה מִיעוּטָא דְּמִיעוּטָא וּכַמ"ש לְעִיל: וְדַע שְׂמָה שְׁהַקְשָׁה הֶרָא"ש ו"ל
בְּהָא דְּרֹב מְצוּיִן אֶצְל שְׁחִיטָה מְוַמְחִין הֵם נִימָא סְמוּךְ מִיעוּטָא לְחֲזָקָה וְהו"ל פְּלַגָּא וּפְלַגָּא
וּמָה בְּכָף וְהָא הֵוָה ס"ס וּבְכָל שׁוֹחֲט אֵיכָא ס"ס שְׂמָא יַדַּע ה"ש וְאֵת"ל לָא יַדַּע שְׂמָא שְׁחַט
שְׁפִיר וּכַמ"ש הַט"ז בִּי"ד סִימָן א' וְהִבְאֲתִיו לְעִיל וְגַם הַתַּב"ש פְּתַב כֵּן בַּסִּי' א' וְהִבִּיא כֵּן
בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת הַרְשֵׁב"א וְא"כ פִּינוּן דְּאֵיכָא ס"ס שְׁרִי אַף דְּבַמְקוֹם חֲזָקָה לָא מְהֵנִי ס"ס הָא
כָּאן הֵוָה סָפֵק הַשְּׁקוּל דְּסְמוּךְ מִיעוּטָא לְחֲזָקָה וְהו"ל פְּלַגָּא וּפְלַגָּא וְאֵיכָא ס"ס וְשְׁרִי אַף
לר"מ דְּאָמַר מִן הַתּוֹרָה חֲזִינְשִׁינוּ וְאִם נֶאֱמַר דִּידַע דְּלָא גְמִיר רֹב מְעַשְׂיוּ מְקוֹלְקֵלִים וְגֵרַע
מַחֲשׁו"מ כַּמ"ש הַט"ז בְּסִימָן י"ו וְהִבְאֲתִיו לְעִיל וְא"כ לֵיכָא ס"ס דְּאֵי לָא גְמִיר וְדָאִי רֹב
מְעַשְׂיוּ מְקוֹלְקֵלִים וְגֵרַע מַחֲשׁו"מ מִשְׁא"כ בְּשׁוֹחֲט שְׁנִטְל קַבְלָה דִּידַע וְעַתָּה שְׁכַח שְׁפִיר
אֵיכָא ס"ס דְּאִין רֹב מְעַשְׂיוּ מְקוֹלְקֵלִים פִּינוּן דִּידַע פ"א א"ש גַּם אֶפְשָׁר דְּאֵיכָא חֲזָקָה
דְּמַעֲיָקְרָא מִשְׁעָה שְׁנוּלַד דְּלָא יַדַּע וְהֵנָּה וְדָאִי וּבִי"ד סִי' א' אֶבְאָר יוֹתֵר מְזֵה עֵינִין בְּסִנְהֶדְרִין
דְּרַף ג' ע"ב תו' ד"ה דִּינֵי מְמוֹנוֹת לָא כ"ש שְׁכַתְּבוּ דְּרֹבָא דְּזַבְּנֵי לְרַדְיָא לָא הֵוָה רֹב גְּמוּר
יַע"ש מ"מ לְדִינָא קִי"ל אִין הוֹלְכִין בְּמִמוֹן אַף אַחַר רֹב גְּמוּר וּכְמוּ שְׁנִטְבָּאָר לְעִיל מְלִתָּא
בְּטַעֲמ' וּבְאִסּוּרִין וּבְדִינֵי נְפִשׁוֹת וּבְטוֹמְאָה אַף בְּרַה"י הוֹלְכִין אַחַר הָרֹב וְאַף רֹבָא
דְּלִיתִיָּה קָמוּ וְעֵינִין בְּסִנְהֶדְרִין ס"ט וְעֵיקָר הֶרָאָה עַל לִיתִיָּה קָמוּ דְּבְאִיתִיָּה קָמוּ קָרָא פְּתִיב
אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטּוֹת: עוֹד אֶבְרַר לָךְ דְּהֵיכָא דְּאֵיכָא רֹבָא לְהִתְרָא וּס"ס נֶגְדוּ יֵשׁ לְעֵינִין
בְּדָבָר גַּם בְּרֹבָא וְתֵרֵי חֲזָקוֹת נֶגְדוּ יֵשׁ לְעֵינִין אִי מִן הַתּוֹרָה חֲזִינְשִׁינוּ אוּ מְדַרְבָּנוּ גַּם כְּבָר
כְּתַבְנוּ לְעִיל שְׁהַתו' בְּסוּגֵי' דַּפ"פ כְּתַבּוּ דְּהֵיכָא שְׂאִין הַסָּפֵק הַשְּׁנֵי שְׁקוּל לָא הֵוָה ס"ס
וּבְסִפֵּר פְּנֵי יְהוֹשֻׁעַ תְּמָה עֲלֵיהֶם דַּמ"מ הֵוָה רֹבָא וְהֵנָּה לְשִׁיטַת הַר"מ ו"ל כָּל סְפִיקָא מ"ה
שְׁרִיָּא וּמְדַרְבָּנוּ אִסּוּר וְא"כ אֶפְשָׁר דַּבְּס"ס הֵינְנוּ טַעֲמָא דְּשְׁרִי דְּסָפֵק א' הֵוָה וְנִדְאֵי אִסּוּר
דַּרְבָּנוּ וּסְפֵק הַשְּׁנֵי הֵוָה לִיָּה תוּ סָפֵק דַּרְבָּנוּ לְהַקְל וְעֵינִין בַּק"א בְּפִנֵי יְהוֹשֻׁעַ שְׁהַרְגִישׁ בְּזֵה
יַע"ש וּבְכָר כְּתַבְנוּ מְזֵה בְּכָלֵל ח' יַע"ש וְא"כ נ"מ דְּוִוִּקָא הֵיכָא דְּלֵיכָא לְבִירוּרֵי וְגַם כְּשִׁפְסֵק
א' אִין שְׁקוּל תוּ לָא מְצִי לְאַצְטְרוּפֵי פְּלַל לְסָפֵק הַשְּׁנֵי דְּלָאוּ מְטַעֵם רֹבָא אֶתִּינוּ עֲלֵי'
מִשְׁא"כ לְשִׁיטַת הַתּוֹסְפוֹת יֵשׁ לְעֵינִין דְּלִדְיָהוּ ע"כ טַעֲמָא דַּס"ס מְטַעֵם רֹבָא כַּמ"ש
הַרְשֵׁב"א עֵינִין בְּפֵר"ח סִימָן ק"י יַע"ש וְא"כ אַף כְּשִׂאִין שְׁקוּל הֵוָה לָן לְמִיְשְׁרֵי כַּה"ג וְצ"ע:
גַּם לְעַנְנוּ רֹבָא אֶפְשָׁר אַף דְּאִיתָא לְפִנְיָנוּ אִין צְרִיף לְשׁוֹאֲלוּ וְהָא דְּשׁוֹאֲלִין בְּרֹב מְצוּיִן

התם איכא חזקת איסור דבהמה בחייה ועינין במ"א הלכות פסח סימן ת"ל יענין שם משא"כ היכא דלא בא להוציא מחזקה אין צריף לשואלו ואין הכרע.

גם בס"ס היכא דאפשר לברורי בקל נראה דצריף לברר וקא דכתב בי"ד סימן ק"י דבס"ס א"צ לברר היינו על ידי טורח אבל בקל על ידי שאלה מבררין דומיא דחזקה שפכת הפר"ח לחלק בין חזקה לרנבא בא"ח סימן תל"ז יע"ש ועינין ביורה דעה סימן קכ"ב לענין פלים של נכרי סתם אין בני יומן ובשל ישראל כו' יע"ש ורנבא וחזקה תרנוניהו ילפינו מהל"מ כמ"ש רש"י בסוף שמעתיין וה"ה רנבא וחזקה ולראב"י נדאי דהכין הוא יענין שם ועינין במהרש"א שם מה שפכת בזה: יען וביען פי דיני רנבא וחזקה וס"ס המה ענינים עמוקים ומפוזרים במקומות רבים מהתלמוד אני לא באתי כ"א לעורר לב המעינין ונכרתי קצת פרטים ואי"ה במקום אחר אבאר עוד: גמרא אמר רב נחמן אמר רב ראה א' ששחט אם ראה מתחלה ועד סוף מותר לאכול משחיטתו וא"ל כו' עכ"ל מלשון מותר אין הכרע אי לכתחלה נמי ביזע דלא גמיר באחרים רואין וכסברת הטור בי"ד סימן א' או דוקא דייעבד ולא לכתחלה אף באחרים רואין.

ועינין בס"פ לולב הגזול קטן היודע לשחוט מותר לאכול משחיטתו ובמ"ש הרא"ש שם ועינין בית יוסף סימן א' ועינין מ"ש ברש"י ד"ה פשיטא דראה מותר: וברש"י ד"ה פשיטא דראה מותר ולא ראה אסור עכ"ל מדבריו נראה בין ארישא ובין סיפא קשיא ליה ובתירוץ דמסיק ששחט חז סימן שפיר נקיט רישא אגב סיפא ומיהו נראה לכאורה מרישא אין קושיא או דמותר לכתחלה משמע קמ"ל דלא דמי ידע דלא גמיר לחש"ו או דמותר לאכול משמע דייעבד והיא גופא קמ"ל דוקא דייעבד ושני הפירושי' מתבארי' מהה"י דס"פ לולב הגזול ברא"ש ובר"ן וב"ח בסימן א' ולא קשי ליה אלא מסיפא דלא ראה אסור.

והנה הנה אפשר לומר בל"ז דפריף אסיפא ולא ארישא דהא לרבינא לעיל דף ג' ע"ב פתבו התו' ד"ה דליתיה קמן דאי איתיה ולא גמיר אסור אף באחר' ואיצט' טובא לאשמעינו לאפוקי מרבינא אלא אסיפא קשיא פשיטא דלא ראה אסור.

עוד הנה אפשר לומר דפריף פשיט' דבעינין ראה מתחל' ועד סוף והי' די באומרו אם ראה אותו וא"ל אסור והינו בלא גמיר ולמה לי מתחל' ועד סוף ומשני מ"ד מדהאי שחיט שפיר האי נמי קמ"ל עוד י"ל דאשמעינו אף שראה ששחט רוב שנים בבהמה ורוב א' בעוף אפ"ה אסור דיש שהיה במיעוט בתרא וה"ה דרס' וחדל' ולהכי אמר מתחלה ועד סוף וקא דלא משני הכי דלא למפשט בעיא דלקמן יש שהיה במיעוט סימנים ומש"ה אמר דשחט חז שפיר קמ"ל ובהא דאמרינון ק"ל אידך שמא נקה או דרס משמע דיזע דלא גמיר אין רוב מעשיו מקולקלים מדאמר שמא ובט"ז סי' י"ו פתב דרוב מעשיו מקולקלים וקא דאמר דף ט' זקמנין כו' יע"ש והכי משמע דספק הוא אם לא שיש לחלק בין שחט הרבה פעמים שפיר אפ"ה הנה נדאי נבילה ובשחט חז סי' שפיר באותה שחיטה לא הנה נדאי אלא ספק ודחוק הוא לחלק בכך ובי"ד אבאר עוד מזה: גמ' אי חזקה שלית עושה שליחותיה משמע דהנה רוצה לומר דטעמא משום חזקה אף דאיכ' חזקה אחרת נגדה בהמה בחייה אפשר דחזק' דבהמה איתרע דהרי שחוטתה וחזקה דשליח לא איתרע או חזקה דשליח עושה שליחותו אלימא טפי וכבר כתבנו מזה באורף לעיל בדיני חזקה.

ובקָהּ הָיָה אֶפְשָׁר לִזְמַר דְּמִיבְעֵינָא לִיהּ הָאוּמָר צָא וּתְרוּם וְהִלְךְ וּמְצָא תְרוּם מֵאֵי בְּשַׁנֵּי פְּנִים אוֹ דְיַדְעַת מַדַּת הַפְּרִי וְאִתְ"כּ מְצָא חֶסֶר פְּשִׁיעוּר תְּרוּמָה אוֹ דְלֵא יַדְעַת מַדַּת הַפְּרִי אֶלְא שְׂמֵצָא אִתְ"כּ קִצַּת תְּבוּאָה מְנוּחָה אֶצְל הַפְּרִי לְתְרוּמָה וְאִמְאֵי לֹא מִיבְעֵינָא לִי בְּסִתְמָא הָאוּמָר צָא וּתְרוּם וְהִלְךְ לֹו הַשְּׁלִיחַ אֵי חֲזַקְתּוּ תְרַם וּכְגוֹן דְּאָמַר קַח לְךָ הַתְּרוּמָה וְתַהֲיָה טוֹבַת הַנְּאָה שְׁלֵף אֵי חֲזַקָה שְׁלִיחַ עוֹשֶׂה שְׁלִיחוּתוֹ אֵי לֹאוּ אֶלְא וְנִדְאֵי מִשְׁמַע בְּכַה"ג וְנִדְאֵי דְלֵא הֵוָה חֲזַקָה דְשְׁלִיחַ עוֹשֶׂה שְׁלִיחוּתוֹ דְאִיפָא חֲזַקָה נְגִידָה דְהֵיךָ טָבַל מְעִיקְרָא מִשֵּׂא"כּ בְּהִלְכֵךְ וּמְצָא תְרוּם דְאִתְרַע חֲזַקָה דְטָבַל וְחֲזַקָה דְשְׁלִיחַ לֹא, אִיתְרַע דְהַרִי תְרוּם לְפָנֶיךָ אֶלְא דְלֵא יַדְעִינָן אֵי אֵינְשׁ אִתְרִינָא וּבְכַה"ג הוּא דְמִבְעֵינָא לִיהּ: ע"ש לִימָא רַבֵּי מְצוּיִן אֶצְל שְׁחִיטָה מְנוּחָה תְּנָאֵי הֵיא כּו' עכ"ל לְפִי מַה דַּס"ד נְרָאִין דְאָמַר רַבִּי מְכַרְיַע הוּא דְנְרָאִין דְבְרֵי ר"י בְּאִשְׁפָּה שְׂאָדָם עֲשׂוּי לְהַטִּיל נְבִלְתּוֹ שָׁם וּר"י הִגְלִילִי בְּבֵית דְרֹב מְצוּיִן מְנוּחָה הֵם.

ובקָהּ דְאָמַר בְּאִשְׁפָּה שְׂבִשׁוּק כ"ע לֹא פְּלִיגֵי יַשׁ לְרֵאוֹת מִי הַכְּרִיחוּ לְזָה לֹא הֵוָה לִי לִזְמַר אֶלְא דְפְּלִיגֵי בֵּין בְּאִשְׁפָּה שְׂבִשׁוּק וּבֵין אִשְׁפָּה שְׂבִבִית וְהוּא א"ש נְרָאִין דְבְרֵי ר"י בְּאִשְׁפָּה שְׂבִשׁוּק וּבְאִשְׁפָּה שְׂבִבִית הִלְכָה כּר"י הִגְלִילִי שׁוּב מְצָאֵי בְּמַהֲדוּרָא בְּתַרָא שְׁהַקְשָׁה כּוֹ יַע"ש וְהֵיךָ נְרָאֵה לִזְמַר דְיִוִּתֵר מְסִתְבֵּר לְהַתִּיר אִשְׁפָּה שְׂבִבִית מִשׁוּק בְּלֹא אִשְׁפָּה וּא"כּ לִיכָא לְמִימַר דַּה"ק נְרָאִין לְהִלְכָה כּר"י בְּאִשְׁפָּה דְהֵינְנוּ אִשְׁפָּה שְׂבִשׁוּק דְמִשְׁמַע הָא שׁוּק לְחוּד מְוִתֵר וְהַזֵּר אָמַר וְדְבְרֵי ר"י הִגְלִילִי בְּבֵית הֵינְנוּ אִשְׁפָּה שְׂבִבִית מִשְׁמַע הָא שׁוּק בְּלֹא אִשְׁפָּה אֲסוּר וְקִשְׂיָא רִישָׁא לְסִיפָא וּמִש"ה אָמַר דְלֹאוּ הַכְּרַע הוּא אֶלְא נְרָאִין דְבְרֵי ר"י לְדְבְרֵי ר"א בְּנוֹ שֶׁל ר"י הִגְלִילִי בְּאִשְׁפָּה שְׂבִשׁוּק אֶלְא דְלֹא יִתְיַשֵּׁב שְׁפִיר מַה דְמִסִּיק אִתְ"כּ ה"ק נְרָאִין דְבְרֵי ר"י לְר"ח שְׂאָף ר"ח לֹא נִחְלַק עֲלֵיו כּו' וַי"ל לְפִי מַה דְמְפָרֵשׁ הַת"ח לְקַמֵּן ע"ב דְרַבִּי ה"ק וְדְבְרֵי ר"ח בְּבֵית מִמְשׁ לְר' יְהוּדָא א"ש דְלֹא תִקְשָׁה כָּלֵל רִישָׁא לְסִיפָא וּלְקַמֵּן אֲבָאָר עוֹד: ע"ש לֹא דַכ"ע רַבֵּי מְצוּיִן אֶצְל שְׁחִיטָה מְנוּחָה הֵם כּו' מִשׁוּם דְהֵכִי הִלְכָה מוּקֵי דַכ"ע הֵכִי סְבִירָא לְהוּ וְרַבִּינָא דְאָמַר לְעֵיל דְרַף ג' דְאִין רַבֵּי מְנוּחָה וּמוּקֵי לְמַתְנֵי דְהַפֵּל שׁוֹחֲטִין בְּהֵכִי כְּתוּבוֹ הַתּוֹסְפוֹת שָׁם דְאִיהוּ מוּקֵי לְבְרִייתָא כְּתוּבָא וּמַתְנֵי כּמ"ד אִין רַבֵּי מְנוּחָה יַע"ש תּוֹסְפוֹת ד"ה וְאִם שְׁחַט.

וְלִוְלֵא דְבְרֵיהֶם הֵייתִי אוּמָר דְנִדְאֵי מֵהֵאֵי בְּרִייתָא דְמְצָא תְרַנְגוּלַת שְׁחִיטָה בְּשׁוּק מוּכָח וְנִדְאֵי דְרַבֵּי מְצוּיִן כּו' וְכֵן בְּרִייתָא דְאֲבָדוּ לֹו גְדִינֵי הָא אֲמַרִינָן נְמִי דַכ"ע כּו' אֶלְא דְמַתְנֵי מוּקֵי לְמַתְנֵי כּר"מ דְסִתְם מַתְנֵי ר"מ הוּא וְאִיהוּ חֲזִינֵשׁ לְמִיעוּטָא וּא"כּ אַף דְרַבֵּי מְנוּחָה הֵן סְמוּךְ מִיעוּטָא לְחֲזַקָה וְהוּ"ל פְּלִגָא כּו' מִן הַתּוֹרָה וְנִימָא דְהֵאֵי מִיעוּטָא הַמְצוּיִן הוּא דְלֹא כּמ"ש הָרֵא"ש בְּשְׂמַעְתִּין דְאֲזַלִּין בְּתַר רַבָּא וְאֵי קִשִׁי לְרַבְּנָן אִמְאֵי לֹא אֲמַרִינָן סְמוּךְ מִיעוּטָא י"ל דְרַבְּנָן דְלֹא אֲמַרִינָן כּוֹן אַף לְהַחְמִיר וּמַתְנֵי דְרִישׁ הָאִשְׁפָּה רַבָּה כּר"מ אִתְנָא וְלֹא כְּרַבְּנָן וְעֵינֵן בְּרֵא"ש שָׁם יְבָמוֹת שְׁשָׁם כְּתוּב כּוֹ דְלֹא כְּסִבְרַת ר"ת מֵהֵיא דְבְּכּוֹרוֹת דְרַף כ' וְעֵינֵן בְּרֵא"ש וְבַהֲג"א בְּשְׂמַעְתִּין דְרַבָּא וְעֵינֵן בְּעַל הַמְּאֹר אֵהָא דְאֵי אִתְנָא לְפָנֵינוּ א"צ שְׂאֵלָה וְהוּא הַשִּׁיב דְאִיכָא חֲזַקָה יַע"ש הֵיטֵב וּבְרִייתָא סְבִירָא דְלֹא חֲזִינֵשׁ לְמִיעוּטָא וְהָא דְאָמַר כּוֹלְהוּ כְּרַבִּינָא לֹא אֲמַרִי הֵינְנוּ דְלֹא נִיחָא לְהוּ לְאוּקֵי דְלֹא כְּהִלְכְתָא דְלֹא חֲזִינֵשׁ לְמִיעוּטָא.

דְהָא בְּאָמַר גְּרִי אַרְיִוֹת אַף דְאִיכָא כְּמָה דְסְבִרֵי גְרִי אֲמַת הֵן לֹא מוּקְמִינָן דְלֹא כְּהִלְכְתָא כּו' וְה"נ כּוֹן אֶלְא מְדָאָמַר כּוֹלְהוּ כְּרַבִּינָא לֹא אֲמַרִי רַבֵּי מְנוּחָה מִשְׁמַע דְבְּקָהּ פְּלִיגֵי עֲלֵיהּ

דאיהו סובר דאין רוב מומחין הן דאם לא פן עיקר חסר מן הספר בזה אלא כמ"ש הם ז"ל: (ע"ב) גמרא ה"ק נראין כו' שאף ר"ח לא נחלק עליו אלא באשפה שבבית עכ"ל מדברי רש"י נראה דה"ק נראין דברי ר"י לר"ח באשפה שבשוק ודברי ר"ח ר"ל שהרי ר"ח לא נחלק עליו אלא באשפה שבבית אבל באשפה שבשוק מודה ליה ולדברי לא גרסינו בגמרא ונראין כו' ומה שסיים רש"י ז"ל וממילא שמעינו דבבית שרי ר"ל דלא תקשה אמאי לא אמר נמי ונראין דברי ר"ח לר"י בבית גופא ואמר דממילא מוכח דבהא לא פליגי מדאוקי פלוגתיהו באשפה שבבית משמע בבית כ"ע מודי דשרי ואין זה מוכרח.

ולא ידענא אמאי לא פלי כפשוטו כמ"ש הת"ח ז"ל דה"ק נראין דברי ר"י לר"ח באשפה שבשוק והאי שאף הוא סתמא דתלמודא קאמר לה ונראין דברי ר"ח לר"י בבית ממש כ"ע מודים דשרי דרוב מצוין אצל שחיט' מומחין הם וגי' ונראין הוא גי' רש"י ז"ל יענין שם היטב: ופירש"י ד"ה שמא יקלקלו דמשמע דמועדים הם לקלקל כו' עכ"ל לכאורה אין לו מוכן דלא הי' לו לפרש אלא שמא יקלקלו משמע לכתחלה הא דיעבד ש"ד גם דוחק לומר דכתב ליתן טעם דיקלקלו לכתחלה אף באחרים רואין אותן דמועדין הם לקלקל ולא דמי לגדול ידע דלא גמיר דמותר באחרים לכתחלה דהנה לו לפרש בדברי המתירין כ"ד: ובד"ה זאת אומרת כו' נאפילו אחרים רואין אותן עד כאן לשונו עיין בתוספות דף ב' ע"א ד"ה שמא יקלקלו שהקשו על רש"י ויש לתירץ בכמה גוונים ורש"י בעצמו כתב כאן אף בע"ג דאסור וסיפא אשמעינן אף ברואין מרחוק שרי דיעבד כמ"ש האחרונים ועיין בתב"ש ועיין לעיל באוקמתא דעולם בחולין עט"ק ששם פלי אחרים רואין דהתם הפל כו' וכולן על מה דמרבין מהפל ובלא"ה אין קושיא על רש"י יע"ש: גמ' מאן תנא דלא בעינן פנונה לשחיטה אמר רבא ר' נתן הוא עכ"ל הרשב"א ז"ל בחדושו כתב על הא שהקשו תוספות דלמא שאני הכי דכוננת אחרים מהני כמו בגט ות"ל הוא ז"ל דדיוקא מרישא דקתני חוץ מחשו"ו שמא יקלקלו טעמא דקלקלו הא אתא אליהו ואמר דיפה שחטו א"נ באחר ראיה שמא יקלקלו פשר עכ"ל ויש להקשות מרישא לא מוכח מידי דלהכי נקיט שמא יקלקלו אף אחרים ע"ג ממש ומזהירים שיחטו לשמן ואין יודעין ה"ש דאסור שמא שהו או דרסו והני אחרים לא ידעו דלא גמירי ה"ש וכוננה איכא גם יש לראות למאן קאמר לה אי לפר"ת לעיל דף ב' ד"ה שמא יקלקלו דהיינו שאחרים יאכלו משחיטתן זו או שימסרו להם פ"א לשחוט ולא גרסינן את שחיטתן ועיין בקול הרמ"ז על משניות וא"כ אין ראיה מרישא דנקיט שמא יקלקלו אף להשליך לכלבים דלמא יקלקלו לאחרי שיאכלו משחיטה זו ואי לפירש"י דפי' אין מוסרין לכתחלה באחרים א"כ אין ראיה פלל דהני אחרים מזהירים שיחטו וליכא למידק מרישא פלל וזאת יש ליישב דמשמע דעיקר טעמם אדיעבד קאי שמא קלקלו ונקיט נמי לשון עתיד לאשמעינן נמי דאין מוסרין לכתחלה אבל מה שהקשיתי בתחילה קשה דלמא, נקיט טעמא דיקלקלו אף באחרים רואין אלא דלא גמירי ה"ש וכוננה איכא ויש ליישב דמ"מ אמאי לא נקיט נמי טעמא דכוננה ועיין תוספות ד"ה מאן תנא זעירא דמן חבריא פירש"י דמן בני הישיבה ויש לפרש דאושעיא זעירא הנה נקרא ומן בני הישיבה הנה ולא קשה קושית הר"ן ז"ל דלא הנה לומר דמן בדלי"ת אבל לפי מה שפירש"י בפ'

שני ל"א ע"א אושעיא זעירא מן בני הישיבה קשה קושית הר"ן ז"ל והתוספות פאן פירשו אושעיא זעירא הנה נקרא וסבריא.

שם מקום וכן פירש הר"ן ז"ל בכי עיין שם מ"ש בזה: ובתוספות ד"ה מאן תנא דלא בעינו פנונה לשחיטה כו' הכל פשרים לכתוב את הגט עכ"ל ולפי שיטת הר"מ ז"ל בפ"ג מהלכות גירושין הלכה י"ח ונוקא טופס הגט הוא דכשר לכתולה באחרים עע"ג מטעם דדיעבד פשר אף בלא לשמה אבל תורף אף דיעבד פסול בעע"ג ועיין בכ"מ דשמואל מוסיף אדרב הונא יע"ש וא"כ אין קושיא פלל דאי בעינו פנונה לשחיטה אף דיעבד פסול לרבנן ולא מהני גדול עע"ג אלא ע"כ דר' נתן הוא דסובר דלא בעינו פנונה לשחיטה פלל: בא"ד וי"ל דגבי גט מהני דמזכיר שמה ושם עירה עכ"ל ר"ל דבגט אף בשוטה מהני ובחליצה לא מהני אלא לחרש וקטן וגדול עע"ג ומש"ה איצטרך לטעמא דאיש ולא בני קרייה אבל שוטה פסול לחליצה דלאו בר דעה הוא ולא מהני בחליצה ובגט מהני ושאני חרש וקטן דדעת קלישתא מיהא אית להו ולפי זה ה"ה בשחיטה דנודאי בשוטה לא מהני לרבנן דאית להו דבעינו פנונה לשחיטה אף בגדול עע"ג דומיא דחליצה ודייק שפיר מאן תנא דלא בעינו פנונה לשחיטה ולפי זה מרישא ליכא למידק דנקיט שפיר ילקלו משום חרש וקטן דאף באחרים מזהירים אלא דלא ראו השחיטה או דלא גמירי ה"ש מסיפא דייק שפיר דמכשיר שוטה והא לא מהני עע"ג דלא מוכח ממעשיו שפכוין לחתיכת סימנים ודמיה לחליצה ולא לגט.

ועיין בחדושי הרשב"א מה שתי בשם רבו ז"ל בע"א דבשוחט לא בעינו דעת בעלים פלל ומש"ה לא מהני גדול עע"ג והכל תלוי בדעת השוחט משא"כ בגט ועיין מ"ש הרשב"א בגיטין כ"ב: בד"ה זרק ספין כו' הא חשיב מתפנין לחתיכה ונקיט לרבותא דרבנן עכ"ל אף במכונין לחתיכת פשר לא מהני עד שיתפנין לחתיכת סימנין מ"מ נקיט קצת רבותא לרבנן וקצת לר' נתן ובפרק השוחט דף ל"א ע"א אכתוב בזה ובירה דעה סי' ג' ושם אבאר בזה ג"כ בעזה"י מה שיש לעיין בזה: גמרא בעי ר' יוחנן קטן יש לו מחשבה או אין לו מחשבה הנה נקיט קטן ולא חרש ושוטה משמע ונדאי דהני לאו בני דעה הן ואפי' מחשבתו נכרת מתוך מעשיו אין להם ונוקא קטן דאית ליה דעת קצת וכן משמע בר"מ ז"ל שפכל המקומות לא הזכיר אלא קטן בפ"א מהלכות פסולי המוקדשין הלכה ו' פתב קטן יע"ש ובפי"ד מהל' טומאת אוכלין הלכ' ב' כ' המעלה פירותיו מפני הפנימה כו' העלו חש"ו אע"פ שנתפנונו לכה אין בני יותן (ר"ל העלו מפני הפנימ' או אפשר כפי התו') ואח"כ כ' הפכום קטנים על הגג הרי זה בכי יותן שהקטן יש לו מחשבתו נכרת מתוך מעשיו מדרבנן יע"ש הרי שמתחלה פתב חש"ו ואח"כ פתב קטן לבד ומה שאמר ר' יוחנן לא שנו אלא שלא היפך בהן קאי אקטן לחוד דהיפך בהן יש לו מחשבתו נכרת מתוך מעשיו מדרבנן אלא באידך בעיא דר' יוחנן קטן יש לו מעשה מן התורה או מדרבנן לא ידענא אמאי לא נקיט גם חרש ושוטה דנודאי גם הם יש להם מעשה וכמ"ש הר"מ ז"ל בפ"ב מהלכות פלים הלכה ב' גבי האלון ורמון יע"ש ולשון הר"מ ז"ל בפ"א מהלכות פסולי המוקדשין פה הוא קטן אינו שוחט קדשים אף שגדול עע"ג מפני שקדשים צריכין מחשבה כו' עכ"ל וכתב הכ"מ הכי משמע בהדיא בחולין י"ב מ"ש הכי משמע בחולין יראה מהא דאמר מאן דלא בעינו פנונה לשחיטה ר' נתן הוא משמע בקדשים דבעינו פנונה לא מהני שחיטת קטן ואחרים רואין אלא דהתוס' פתבו ד"ה מאן

תנא דיש חילוק בין ע"ג לאחריים רואין והוא לא מחלק בכך ועוד דהוא ו"ל לשיטתיה
שכתב בפ"ג מהלכות גירושין דוקא בתופס מהני גדול ע"ג משום דבדיעבד לא בעי
פוננה משא"כ תנרף דפסול אף בע"ג וה"ה שחיטה ומחליצה יש לתרץ כמ"ש הרשב"א
ושאר פוסקים ו"ל דנקיט לאו בני קריי' לאלמא ואיש למעט קטן שהגיע לעונת הפעוטות
דמקחו מקח ויש לו דעת אפ"ה אין ראוי לחליצה ומדברי הרשב"א הללו אנו למדין דקטן
שאמרו יש לו מעשה ואין לו מחשבה לאו בקטן שלא הגיע לכלל גדלות אלא כל שהוא
כגון עשר דמקחו מקח יש לו דעת ג"כ ובחליצה לא משום דאיש פתיב: וב"ש"י ד"ה קטן
יש לו מחשבה כגון בשחיטת קדשים דבעינו פוננה פדיליף בשמעתא קמייתא דזבחים
עכ"ל והיינו כמ"ש תוספות ד"ה קטן דאף דזבחים סתמן לשמן קנימי מ"מ גרע קטן
דסובר חולין הוא כו' ומ"ש רש"י בשמעתא קמייתא דזבחים היינו דשם מביא הא דלשם
ששה דברים יע"ש ומיהו רש"י לשיטתיה שפי' לקמן מניין למתעסק בקדשים שהוא
פסול שלא נתפנו אלא לזנרקו כו' אבל פי מתפנון לחתיכה בעלמא יראה דכשר לרש"י
אליבא דר' נתן דבחולין אף בזרק ספין שלא לנועצה בכותל פשר ובקדשי פוננה לחתיכה
בעינו וא"כ בקטן כה"ג נמי פשר דהא יש לו מעשה ואף בלא דבור דע"כ לא קמיבעיא
ליה מחשבתו נפרת מתוך מעשיו אלא פי ההוא דאלון ורמון שחקקו סתם ואיפא למימר
שחקקו שלא לשם בית קיבול אבל בשוחט הא קמן דמכונן לחתיכה מיהא ומש"ה פירש
דשוחט עולה לשמה ר"ל דבעינו שמהא לשם קדשים ולא שסבור שהוא חולין ומש"ה
בעי שפיר שהביא עולה מדרום לצפון אבל לדברי התוספות לקמן מניין למתעסק כו'
מצינו לפרושי כפשטיה דבעינו פוננה לזביחה ובעי יש לו מעשה בלא דבור: ובד"ה שיש
להן מעשה כגון זה כו' ואמרים כן עכ"ל הנה משמע מרש"י דמחשבה היינו דבור גרידא
ומעשה עם דבור היינו מעשה ומעשה בלא דבור הוא מחשבתו נפרת מתוך מעשיו והא
דלקמן העלום חש"ו היינו מפני הפנימה ואח"כ נתפנונו דהנה מחשבה לחוד ור' יוחנן
דאמר לא שנו אלא שלא היפך בהן אבל היפך בהו אף שלא אמרו מפני כך עושין דהנה
מחשבתו נפרת מתוך מעשיו דהיינו מעשה גרידא מהני מדרבנן ומה שהקשו התוספות
דהנה מצי למינקט ואין להם מעשה גרידא כבר תי' הר"ן בחמש שיטות פיון דאסיקנא
דמדרבנן יש לו לא מצי למיתני בסתם דאין לו פיון דמדרבנן יש לו ומתק"ש"א ו"ל שכתב
דאי משום דלפעמים יש להם מעשה גרידא במחשבתו נפרת מתוך מעשיו הנה ליה
למפשט ממתני' מדלא קתני ואין להם מעשה גרידא עכ"ל הגם שיש לכונן דבריו כמ"ש
הר"ן ו"ל דלפעמים יש לו היינו מדרבנן אלא דא"כ מאי קשיא ליה דלפשוט ממתני' דלמא
היא גופא קמיבעיא ליה דלמא הא דתנן שיש להם מעשה אם הוא מעשה עם הדבור או
מעשה בלא דבור והא דלא תני דמעשה לחוד לא מהני מפל מקום מדרבנן מיהא מהני
או דמעשה היינו מעשה גרידא ולענין טומאה מהני מדרבנן להחמיר ואם פוננתו למאי
דלא ידע דאורייתא או דרבנן אלא מעשה גרידא מיבעי ליה ואמאי לא פשיט ממתני'
דא"כ קושית התוספות ניחא בפשיטות דקשיא להו למאי דס"ד דלא ידע דאורייתא או
דרבנן אלא דמיבעיא ליה מעשה לחוד א"כ אמאי לא מתני' דאין להם מעשה לחוד: ודע
שממה שכתב רש"י לקמן ד"ה אבל היפך בהן אעפ"י שלא פי' מחשבתו כו' דאי בשפי'
אחשבתו בשעת כו' עכ"ל הנה יראה לומר דמעשה היינו שעושה מעשה ובשעת מעשה
אומר דלשם כך הוא כמו חקיקת האלון ורמון ואמרים בשעת חקיקה דלשם כלי חוקקין

ומחשבתו נפרת מתוך מעשיו היינו בשעת מעשה אין אומר פלום ואח"כ אומר פן הנה מחשבתו נפרת מתוך מעשיו אלא שממה שפכת העלום חש"ו מפני הפנימה יש קצת ראיה להיפך ואין זה דיוק אבל שיטת התוספות דאמירה דקטן לאו פלום הוא ואי מעשה לחוד לא מהני גם הדבור לא מהני אלא מעשה מעליא כי ההיא דחקיקת האלון הנה מעשה מעליא ואף בלא דבור כלל ומעשה גרוע כי ההיא דהעלום חש"ו אף שאמרו בשעת מעשה פן לא מהני פנין דאי לא דבור לא מהני דמעשה גרוע הוא דמסתבר יותר מפני הפנימה העלום הלכך דבור דידהו לא מהני נמי ועולה בדרום מיבעיא ליה אי הנה מעשה או לא והא דכתבנו העלום חש"ו אפי' אמרו פן בשעת מעשה לאו פלום הוא פן הוא נדאי לשיטת התוס' שהקשו לרש"י דאעפ"י שנתפוננו משמע בשעת העלאת יע"ש: (דף י"ג ע"א) בפירש"י בד"ה אעפ"י שפונן לכך לאחר שיבד הטל עליהם לא ידענא אמאי דווקא לאחר שיבד הטל אף קודם שיבד אם אמר דניחא ליה בכך מחשבה לחוד לא מהני ובד"ה מנין למתעסק בקדשים שהוא פסול כו' שלא נתפונן לשום שחיטה אבל אם נתפונן כו' אלא שלא מלה לבעלים עכ"ל לר' נתן דהלכתא פנותיה פ"י פן דבחולין לא בעינן כלל פנונה אף לחתיכה ובקדשים לחתיכה מיהא בעינן פנונה אלא שמה שפכת לא עלה לבעלים לשם חובה לא ידענא מאי גיהו או משום שלא נתפונן לשם עולה הא זבחים סתמן לשמן קאי עיין ריש זבחים ואולי ידי מצנה מן המוכרח לא יצא ובתו' בד"ה מנין למתעסק בקדשים שהוא פסול כו' היינו דמכונן לחתיכת סימנים ר"ל לרבנן בחולין ובעינן פנונה לחתיכת סימנין ובקדשים בעינן פנונה לזביחה היינו שהש"י צוה לנו לשחוט ועיין לקמן בפ"ב דף ל"ב ע"ב יע"ש ועיין עוד בסוף פרק בית שמאי בזבחים ובתוספות יע"ש ובר"מ הלכות פסולי המוקדשין יע"ש: ובירש"י ד"ה ואין להם מחשבה פגון מצא לקליפת אגוז וחשב למוד בהן עפר או מדד בה עכ"ל עיין בפרק י"ז מפלים משנה י"ד בתוספות יום טוב שפכת מפי הרב אין נראה כן אלא מדדו הנה מעשה גם מה שהזכירה המשנה למוד בהן עפר לפירוש רש"י שאומרים כן ולתוספות אורחא דמלתא גקייט פנין דמעשה בלא דבור נמי מהני כו': גמ' מנין למתעסק בקדשים שהוא פסול שנאמר ושחט את בן הבקר עיין בחדושי רשב"א שפי' דבקדשים בעינן שיהא יודע דנצטוו ישראל על השחיטה ולכך הוא שוחט ורבינו יצחק ז"ל פירש מתעסק בקדשים סבור שהוא חולין וכדגרסינן בזבחים עולה ששחטה כו' יע"ש והנה בהא דאמר דקיימא עולה בדרום ומשכה לצפון דעולה טעונה צפון אבל מתעסק דלא מתפונן שצנה הש"י על חולין ומש"ה משכה לצפון דעולה טעונה צפון אלא מתפונן שצנה הש"י על מצות שחיטה אפתי אין מחשבתו נפרת מתוך מעשיו בכך במה שמשכה מדרום לצפון דידוע הוא שקדשים הן ולא מכונן למי שצנה אותו לשחוט ואיך יצונויר מחשבתו נפרת מתוך מעשיו שקדשים שיהא הקטן ראוי לשחוט עד דמיבעיא ליה בקטן אי מהני אי לא ולפירש"י א"ש לר' נתן דסגי בקדשים במכונן לחתיכה לחוד וזה יש לקטן וכמ"ש לעיל אלא דצריף להתפונן לשם עולה ולא לשם חולין ולכך פי משכה מדרום לצפון מחשבתו נפרת מתוך מעשיו בכך אבל לאינה קשה וצריף עיון בנה ויש ליישב: מתניתין שחיטת עכו"ם נבילה ומטמא במשא.

הינינו אף באחרים רואין אותן וכמ"ש רש"י ז"ל וכ"כ בעל העיטור הביאו הכ"מ בפ"ד מהלכות שחיטה ומוכח הוא דאל"כ פשיטא ומאי קמ"ל וכי לא ידעינן דעכו"ם לא חיישי אלפני עור לא תתן מכשול ומגבל להכעיס אלא באחרים רואין נמי אסור.

ובטעמא דהא מלתא פתבו התוספות לעיל דף ג' ע"ב ד"ה קסבר דכתיב ונזבחת ואכלת אותו שהוא בר זביחה לאפוקי אוכל נבילות להכעיס וקרא"ש ז"ל פתב פן בשם ר"י אותו שהוא בר זביחה ולא פי' פאן אם מומר להכעיס לאותו דבר מה דינו ושם ע"ב פתב פר"י פ"ין דאין חושש לזבוח כו' והוא כמו שכתבו התוספות אבל הר"מ ז"ל בפ"ד מהל' שחיטה פתב בהלכה י"א פתיב בפ' כי תשא וקרא לה ואכלת מזבחו מפאן אתה למד שזבחו אסור ולוקה על אכילתו מן התורה יע"ש ועיין מ"ש לקמן בגמ' נבילה אין.

ומה שהקשה הרא"ש עליו דאינו דברים של טעם דלמ' לא הנהירה תורה אלא כשזבח תוף ביתו ובתוספות יום טוב במתני' תירץ דמלת מזבחו מיותר הוא דלא הנה לומר אלא וקרא לה ואכלת אלא לומר אף כשזבבית ישראל זבח אסור יע"ש והנה קושית הרא"ש ז"ל משמע דקשיא ליה דלמא גזירת הפתוב הוא דווקא כשזבח תוף ביתו כו' ולא קשיא ליה דעדיפא מיניה דהא בקרא בהדיא פתיב פן תכרות ברית ליושב הארץ וגו' ונזבחו לאלהיהם וקרא לה כו' דמשמע נדאי דמיירי בתקרובת ע"ז שאסור מן התורה ולוקה ב' על אכילתו כמו שיתבאר לקמן ומגלו בשוחט בסתם דלאו לע"ז הוא ובסמ"ג לאונו קמ"ח ג' ל"ה מהאי קרא ת"ע ובתב"ש סימן ב' ס"ק א' הביאו ולת' התוס' יום טוב גם זה לא קשה מידי ועיין בפ"ז מהלכות עכו"ם וחקוקותיהם הלכה ב' נראה דלהר"מ ת"ע מלא תביא תועבה ולא ידבק כו' נפקא ועיין בפ"א מהלכות מ"א הלכה א' בל"מ מ"ש על מ"ש הר"מ ז"ן שנתנסף וראיתי להעתיק בכאן דברי הר"מ דה"ש פ"ד הלכה י"א וי"ב ובפרק ב' מהלכות שאר אבות הטומאה הלכה יו"ד כי רבה המבוכה ופירושי רבים נאמרו בדבריו ז"ל והגני מעתיקם ואבא רם וזה לשון הר"מ ז"ל בפ"ד דה"ש הלכה י"א עכו"ם ששחט ואפילו שחט בפרי ישראל ובספין יפה ואפ' הי' קטן שחיטתו נבילה ולוקה על אכילתו מן התורה שצאמר וקרא לה ואכלת מזבחו מאחר שהנהירה שפא יאכל מזבחו אתה למד שזבחו אסור ואינו דומה לישראל שאינו יודע ה"ש (ר"ל דהתם באחרים רואין סגי והכא פסול) ובהלכה י"ב וגזר גדול גזרו בדבר (שאפ' עכו"ם שאין ע"ז שחיטתו נבילה עכ"ל.

הנה פתב דשחיטתו נבילה ולוקה על אכילתו משמע משום נבילה לקי עליה ובפר"ח סי' ב' הקשה דמקרא ואכלת לא מוכח אלא לאו הבא מפלל עשה ותירץ דאדהדריה לאיסורא קמא וזה אינו נכון דלא דמי לתזבח ולא גינה דהתם אדהדרי' לאיסורא קמא שהיה בו מקודם שהומם משא"כ פאן דלא ידעינן שחיטת נכרי דאסורה אלא מקרא דואכלת כו' גם הבכ"ש השיגו בכך יע"ש ומ"ש תי' ב' יש לעיין ביה וחי' השלישי דפן הוא לאו והנה פאילו פתוב ופן ואכלת מזבחו לדעתיה הוא נכון ודוגמא לזה בפסחים מ"א ע"ב אל תאכלו כ"א צלי אש יע"ש ולקמן אבאר מזה ואין להקשות אמאי אינו אסור בהנאה לר"א דאמר כ"מ שצאמר אכילה הנאה נמי במשמע וי"ל כמ"ש התוספות בפסחים כ"א ע"ב אהא דיהא נהנה בחמץ בפסח בכרת ותירצו דלא ילפינו פי' כל אנוכל מלא יאכל יע"ש וה"ה דלא יליף ואכלת מן לא יאכל.

והנה פן משמע פשט לשון הר"מ ז"ל דמשום נבילה הוא דלוקה והינינו כתי' השני או כתי' השלישי ונבילה לאו דווקא נקוט אלא לישנא דמתני' נקיט לומר נבילה אין איסור הנאה לא.

ולא נצטרך לומר דדבריו שפכאן סותרים דבריו בהלכות שא"ה וקור שם ממ"ש פאן פמו שאבאר לקמן בעזה"י. אבל התב"ש בסימן ב' ס"ק א' האריך וכתב דהאי ולוקה שכתב הר"מ ז"ל הוא משום ת"ע וסובר כר"א דסתם מחשבות עפ"ם לע"ז ונבילה לאו דווקא אלא לומר אסורה ויש ספק אי הנה נבילה יע"ש ונאני תמה עליו מאוד איך יאמר דסובר סתם מחשבות פותי לע"ז הא כתב בפ"ד מהלכות מ"א הלכה י"ט קיבת הנבילה והטמאה מותר שהוא פשאר טנופת שבגוף לפיכך מותר להעמיד בה גבינה ומותר להעמיד בקיבת שחיטת עפ"ם עכ"ל והוא מגמרא פרק כל הבשר דף קט"ז הלכתא מעמידין בקיבת שחיטת עפ"ם ולר"א דאמר סתם מחשבת עפ"ם לע"ז ודאי אין מעמידין והכי איתא התם להדיא אמר ר' יוחנן מעמידין בקיבת נבילה ואין מעמידין בקיבת שחיטת עפ"ם פמאן כר"א דאמר סתם מחשבתו לעפ"ם ופירש"י ואף פ"ש אסור פדין ת"ע וא"כ הר"מ ז"ל דפסק דמעמידין בקיבת שחיטת עפ"ם ונדאי דפסק פכחמים דר"א ועוד דהא סתם מתני' הוא פאן פכחמים ועוד דבגמרא מסיק נבילה אין איסור הנאה לא אלא מדקרי נבילה משמע דינו כנבילה ושריא בהנאה והר"מ נמי כתב הר"ז נבילה משמע דשרי בהנאה ומיהו יש לומר דנקוט לשון המשנה ודוחק.

ומ"ש בפירוש המשניות שחיטת עפ"ם נבילה לפי שסתם מחשבת עפ"ם לע"ז אינו ר"ל כר"א אלא דמין האדויק בע"ז סתם מחשבתו לע"ז ובגלל הדבר הנה הנהירה התורה אף עפ"ם שאין עובד ע"ז וכמו שיראה מדבריו בהלכות שא"ה פ"ב הלכה יו"ד יע"ש וכשיטת הש"ך ושא"ר אחרונים דאף עפ"ם שאין ע"ז שחיטתו אסורה מן התורה ומ"ש וגדר גדול גדול דדרו בדבר אבאר לקמן בסמוך ותדע שהרי כתב בפ"ה המשניות ולמה לא אסורה בהנאה כו' כמו שיראה הרואה שם וכן מה שהביא התב"ש ראיה ממה שכתב הר"מ בפ"ב מהלכות שחיטה הלכה כ"ב ישראל ששחט לבהמת עפ"ם פ"ש שאין חוששין למחשבת הזבח לפיכך עפ"ם ששחט לישראל שחיטתו אסורה כמו שיתבאר עכ"ל ומדכתב לפיכך משמע דטעמא הוא דהולכין אחר מחשבת הזבח וסתם מחשבת פותי לע"ז וסובר ג"כ דקטן היודע בטיב ע"ז קמיינרי ולמה לא ראה מ"ש הלחם משנה שם וז"ל פינן דעיקר בטר מחשבת הזבח מש"ה פי פתיב ואכלת מזבחו היינו בהמת ישראל ועפ"ם זובח ולא תימא דווקא בהמה שלו יע"ש ואם פן אין מפאן ראיה: ובמה שכתב בהלכה י"ב וגדר גדול גדול כו' ואיפא פלוגתא פי שיטת הכ"מ וב"י סימן ב' והב"ח וט"ז דבעפ"ם שאין ע"ז אין שחיטה אסורה מה"ת כ"א מדרבנן והש"ך וכנראה שהפר"ח הסכים עמו דגדר גדול קאי אפותי שגזרו שיהיה פ"עפ"ם מדרבנן אבל גר ותושב וכדומה מה"ת אסור ונה לשון הר"מ ז"ל בפ"ב מהלכות שא"ה הלכה יו"ד שחיטת עפ"ם נבילה ומטמאה במשא ואפילו ישראל ע"ג ושחט העפ"ם בסכין יפה שחיטה פראוי א' גוי וא' פותי וא' גר תושב שחיטתו נבילה וקרוב בעיני שאף זה מד"ס שהרי טומאת ע"ז ותקרובותיה מד"ס ובגלל ע"ז נתרחקו הכותי' ונאסרה שחיטתו וא"ת והלא אסורה באכילה דין תורה לא כל האסור באכילה מטמא שהרי טריפה ששחטה מטהרת מידי נבילה ועיין בכ"מ שם ונראה לי' פי' דבריו דנדאי מ"ש הר"מ וקרוב בעיני שאף

זה מד"ס קאי אכל מה דלעיל אף עפ"ם שיעובד ע"ז ולענגן טומאה קאמר פיון דלא ידעינן אלא מקרא דנאכלת מזבח ונלן דהנה נבילה וכיון שכן אין מטמאה אלא מדרבנן, ומ"ש הכ"מ דרבנינו לטעמיה אגיל שפתב בפ"ד מה"ש דשחיטת עכו"ם נבילה ולוקה על אכילתו מקרא דנאכלת מזבח ונדר גדול כו' לאו למימרא מדכתב ונדר גדול אלמא א עע"ז מדרבנן אסור ומ"ש פאן מד"ס קאי לגר חושב א"א לומר פן חדא למה ליה דכתב דת"ע מדרבנן והא בלאו אף באכילה מדרבנן ועוד הא כתב וא"ת הא אסור באכילה מן התורה שהרי טריפה ששחטה כו' אלא פנונת הכ"מ דלטעמיה אגיל שפתב בפ"ד מה"ש דלוקה מקרא דנאכלת מזבח הרי דלא סובר דרשא דתוספתא ונבחת מי הוא בר נביחה ואסמכתא הוא ולוקה מפן דהנה מניעה כמ"ש הפר"ח אין לנו לומר שחיטת עכו"ם הנה נבילה בשלמא מן ונבחת משמע מי שאינו בר נביחה לאו שחיטה הוא ונהו פמתה מאליה משא"כ מקרא דנאכלת מזבח איכא למימר דגזירת הפתוב הוא לענגן אכילה ולא לענגן טומאה וכמו שיתבאר לקמן אי"ה ומה שפייס הכ"מ דגדר גדול כו' הוא נמי להוכיח דרבנינו אינו סובר דרשות התוס' ואסמכתא הוא דאל"כ אף נכרי שאין עע"ז נמי אסור מן התורה מקרא דנבחת וכיון שכן מש"ה נסתפק הר"מ ז"ל אי הנה נבילה ומטמאה מן התורה מדבריהם וסייגם וקרוב בעיני שאף זה מד"ס שהרי ת"ע מד"ס וכ"ש שחיטת נכרי דלאו לעכו"ם דסתם מחשבת כותי לאו לע"ז פחכמים דפליגי על ר"א אלא דגזרו משום לתא דע"ז שיהא מטמא כמו ת"ע עצמו והו מה שנ"ל בכוננתו ודע שהפר"ח בסימן ב' ס"ק א' פתב דמ"ש בפ"ד מה"ש דנבילה ולוקה עלי' וא"כ ע"כ ג"כ דמטמא מן התורה ואולי חזר בכאן וסבר דליכא כ"א איסורא מפן תכרות א"נ מנאכלת מזבח לקי כמ"ש בתירוץ השלישי ואף דלקי עליה משום נבילה מ"מ אפשר דאין מטמא אלא מד"ס עכ"ל ובתב"ש סימן ב' ס"ק א' פתב דתירוץ שני של פר"ח תמוה דהיכן מצינו סברא פזאת דלוקין משום נבילה ואין מטמא עכ"ל הבין שנה תירוץ אחד הוא בפר"ח ובאמת הנה לו להקשות מגמרא ערוכה דקאמר לקמן ומטמאה פשיטא פיון דהנה נבילה ומאי קושיא והא מצינו לומר שנבילה ואין מטמאה במשא כמו שנסתפק הר"מ ז"ל ונאני רואה בדברי פר"ח חסרון הנזכר בדבריו שהרי פתב א"נ דלקי עלי' מנאכלת כמ"ש בדרהו השלישי כו' והגם דלקי משום נבילה פיון דלא פתיב בהדיא בקרא אין מטמא וקשה חדא פיון דלקי מפן דהנה מניעה לדעת הר"ב ז"ל לאו משום נבילה הוא אלא לאו בפ"ע הוא ועוד אי עיקר תירוץ פיון דלא פתיב בהדיא בקרא דהנה נבילה אפשר דלא מטמא מן התורה א"כ מאי איירי' לתי' השלישי אפילו לתי' א' וב' נמי הגם דלקי משום דאהדרי' לאיסורא קמא או פיון דאסר לו שחיטת נכרי הנה פמתה מאליה פיון דלא פתב בהדיא דהנה נבילה יש להסתפק אי מטמא מן התורה וע"כ נ"ל דצריף להיות א"נ פתירוץ השלישי שפתבתי לעיל דלקי מפן דהנה לאו ולא משום נבילה.

ומ"ש הר"מ שחיטת נכרי נבילה שגירת לשון הוא א"צ לומר דשרי בהנאה כמו נבילה או מדרבנן הנה נבילה ומטמא ולקי עליה מפן תכרות ברית האמור בפ' כי תשא ולא משום נבילה א"נ צריף להיות כדבריו הגם דלקי עליה משום נבילה פיון דלא פתב בהדיא בקרא אלא פיון דאהדרי' לאיסורא קמא או פיון דאסר שחיטת נכרי הנה פמתה מאליה אפשר דלא מטמא במשא וכן צריף להיות לשחיטת תב"ש דלקי משום ת"ע יעניין שם ומ"מ קושיא זו שהקשיתי על תירוץ השלישי דכיון דלא פתב בקרא כו' קשיא דא"כ

מאי פריה בגמרא פשיטא: כתב הש"ך ז"ל בסימן כ' ס"ק ב' דהכ"מ פתב בפ"ב מהלכות שא"ה ליישב התוספתא ונכנס בדחוקים עפ"י דברי הר"מ יע"ש משמע דלש"ך א"ש דאף עפ"ם שאין עע"ז שחיטתו אסורה וזה בתוספתא ונבחת ולא שזבח העכו"ם ואף שאין עע"ז ומ"מ קשה דאי סובר הר"מ ז"ל דרשא דנבחת היא דרשה גמורה א"כ ודאי דהנה נבילה מן התורה ואיך יאמר דאין מטמא מה"ת דמקרא דנבחת מוכח בהדיא דמי שאין מאמין או מצנוה על הזביחה לא בר זביחה הוא ונהה ונדאי נבילה ואיך נסתפק הר"מ בשא"ה אי טומאתה מה"ת או מד"ס עד שהספיק וקרוב בעיני שהוא מד"ס ואיך יהיה זאת פנין דכתב בפ"י בקרא כו' ועוד א"כ למה לי לר"מ להביא קרא דנאכלת מזבח דלא מוכח מיניה אלא עפ"ם שעע"ז ולא נקיט דרשה פשוטה מנבחת וגם משם שמעינן מלקות ומפן תקרות אית לן לומר דלא הנה אלא איסורא כמ"ש הפר"ח ואף אם נאמר דר"מ סובר דרשא דתוספתא ובעיניו הנוכשר קרא דנאכלת שהיא פשוטה יותר לדעתו ז"ל ובפ"א מהלכות חמץ ומצה כתב החמץ אסור בהנאה שנאמר לא יאכל בצירי אף שפוסק כר"מ יע"ש אלא דלפי מ"ש התי"ט במתני' דמזבח מיותר הוא דאפשר לכתוב ואכלת א"כ קשה באמת למה לי מזבח פינן דמנבחת נפקא לן שפיר מי שאינו מאמין דאינו בר זביחה וכבר היה אפשר ליישב דתרונויהו צריכי דמקרא פן תקרות לא שמעינן אלא עע"ז דכתיב ונבחו לאלהיהן ולכך פתיב ונבחת ומנבחת לא שמעינן אלא עפ"ם שאינו מצנוה על הזביחה אבל ישראל מומר עע"ז לא נפקא מנבחת דאי דדינו פעפ"ם מה בכך מ"מ לא נפקא מדרשא דנבחת דהוא מצנוה על השחיטה אעפ"י שחטא ישראל הוא וכבר כתבנו לעיל גבי ר"א אכל משחיטת כותי בשם הש"ג דישאל מומר לכל התורה פשר באחרים רואין אותו והיינו דדרשינן מי שהוא מצנוה לא מי שהוא מאמין כו' ולכך נפיק מקרא דפן תקרות פינן דבגלל עע"ז נתרחקו הכותים ונאסרה שחיטתו ה"ה ישראל עע"ז וישאל שאין עע"ז אלא מומר לכל התורה חוץ מעע"ז אה"נ דשחיטתו מדרבנן אסורה לא מן התורה וכמ"ש אב"ל הש"ך כתב מומר לשבת או לכל התורה חוץ מעע"ז ושבת שחיטתו מה"ת אסור קשה: עוד ראיתי להנפיר בכאן מ"ש הפר"ח שם דאין ראית רי"ו מכרחת ולפ"ז אין ראי' גם לש"ך מהא דמומר לכל התורה פולה חוץ משתיים אלו שבת ועע"ז יע"ש היטב ואני תמה מאוד דאפילו אי נימא דבעינן דוקא לשתי אלה מ"מ פינן דחזינן דמומר לחלל שבתות לחוד אף שהוא משמר כל התורה פולה וגם אין עע"ז אפ"ה שחיטתו אסורה מה"ת ודינו פעפ"ם לכל דבריו כדמוכח מברייטא חוץ מן המומר לחלל שבתות לענין קרבן וה"ה לענין שחיטה לפי דברי הש"ך ז"ל א"כ מוכח שפיר דכ"ש כותי שאין עובד עבודה זרה דשחיטתו הנה נבילה מן התורה וכדכתיבנא ובי"ד סימן ב' אבאר בזה אי"ה באור: מה שכתב הר"מ ז"ל בה"ש פ"ב הלכה כ"ב ישראל ששחט בהמת נכרי אין המחשבה הולכת אלא אחר העובד לפיכך נכרי ששחט לישראל, ואפילו קטן שחיטתו אסורה כמו שיתבאר עכ"ל וכבר כתבנו מ"ש הלח"מ והוא קצת דוחק ולי נראה דה"ק מדכתיב ואכלת מזבח שהיא מיותר כמ"ש התוספות יום טוב לומר שאסור אף ששחט בבית ישראל עכ"ל ויש לנו להוסיף ביאור בדברים אלו דנודאי פשיטא דקרא מיירי בת"ע ובאמת בסמ"ג לאוין קמ"ח הוציא מפאן שת"ע אסור מן התורה אלא דממלת מזבח שהיא מיותר דרשינן אף ששחט שלא לשם עע"ז ומנלן זאת דלמא לא בא הכתוב אלא לומר אף שזבח ישראל בהמה של נכרי שחיטתו

אסורה דהנכרי מחשב וזה שכתב מזבחו שהבהמה היא של עפ"ם לא השחיטה וזוה
כתב מאחר דבקדשים זה מחשב וזה עובד לא אמרינו ה"ה בתולין לע"ז פן וע"כ ואכלת
מזבחו לאסור שחיטת נכרי אף שלא לשם ע"ז אף שרחוק מכוונת הר"מ ז"ל פתבתי:
גמרא גבילה אין אסור הנאה לא מאן תנא אמר ר"ח בר אבא אמר ר"י דלא כר"א אין
לומר דמדלא תני שחיטת נכרי אסורה אלא גבילה לומר גבילה אין אסור לא דז"א
דאשמעינו דלקי משום גבילה דאי לא"ה הנה אמנא אסורא בעלמא ועוד דאי הנה תני
אסורה לא הנה קשיא ומטמאה במשא פשיטא ומתני אתי לאורוויי כר"י בן בתירא או
דלא פנותיה פדמסיק לקמן ע"ב והנראה מפשטא דניק מדקרי ליה גבילה משמע דהנה
לגמרי פי גבילה ומותרת בהנאה כמו גבילה ועיין מה שאכתוב לקמן ברש"י דבור
המתחיל רבי אמי מתני הכי ועיין שם: ע"ש רבי אמי מתני הכי שחיטת נכרי גבילה הא
דמין לע"ז עכ"ל ר"ל ואסור נמי בהנאה ואיני יודע מהיכן דניק לה ר"א דמין לע"ז דאי
דלא תני במתני שחיטת מין ה"א דנכרי מותר ובשלמא לפי ר"י ורא"ש דנזבחת מי
שאינו מאמין או עכ"פ מי שאינו מחוייב כו' א"ש דליתני רבותא טפי דאפילו מין האדוק
בע"ז לא הנה אלא גבילה ולא אסור הנאה וע"כ מקרא דנזבחת נפקא וה"ה נכרי אכל
להר"מ ז"ל דמפיק ליה מפן תקרות וקרא לה ואכלת מזבחו אפה למד כו' לא מיבעיא
למאן דמפרש דבריו דאף גוי שאין ע"ז שחיטתו אסור מה"ת א"כ לא הוי מצי למיתני
שחיטת מין דה"א דנוקא ע"ז דקרא ונזבחו לאלהיהם פתיב וה"ה נכרי דלא מין ע"ז
שחיטתו אסורה ומין רבותא דאפ"ה אין אסור הנאה אכל שאין ע"ז לא לכה נקיט נכרי
וסתמא אף שאין ע"ז אסור מה"ת אלא אף למאן דמפרש דבריו דאין ע"ז מדרבנן
אסור מ"מ היא גופא אשמעינו דשחיטת נכרי ואף שאין ע"ז מדרבנן מיהא שחיטתו
אסורה, וראיתי להתורת חיים שכתב דא"נ הנה נקיט מין ע"כ מנזבחת או מוקרא לה
ואכלת וה"ה נכרי יע"ש ואינו יודע דלר"מ אפשר שטעות דנוק' בעובד ע"ז דומיא דמין
דוקרא בנזבחו לאלהיהן פתיב דמ"ש הפוסקי ז"ל וכדכתבנ' ואפשר דמדלא תנו שחיטת
נכרי ודומין גביל' דניק לי' דמין לע"ז: ובפירש"י בד"ה ומטמאה במשא בגמרא פריף
פשיטא הס"ד נאח"פ מה"ח הא אמרינו לקמן ושניף לגמרא נטעות נפל בדפוס חדש
ובדפוס וניציאה הוא נכון יע"ש: ובד"ה רבי אמי מתני הכי כו' ובמין ישראל קמייירי
והף דיוקא דמתני כו' ור"א לא פליג אר"ח כו' אלא דלא איצטריף למיזק דממילא
שמעינו עכ"ל מ"ש במין ישראל קמייירי לענין דינא קאמר דאף מין ישראל הנה מחשבתו
לע"ז כדמוכח מברייתא דפירותיו טבלים וע"כ בישראל מייירי ומיהו ממתני ליכא למיזק
אלא מין נכרי ותנינא להא דת"ר היינו דמ"מ במקצת הנה סייעתא דמין נכרי לע"ז ומ"ש
דר"א לא פליג משום דרבי אמי אמר משמע הלשון דאתי לאיפלוגי ולכה אמר דונדאי
לא פליג דאיהו נמי הכי דניק דנכרי לאו לע"ז והוא דלא כר' אליעזר הא דמין לע"ז וסיים
דמ"מ שניף ר"א אמר ולא אמר רבי אמי דפליגי בפירושא דמתני דלא איצטריף למיזק
כו' וכי איצטריף למיזק הא דמין לע"ז ולא ידענא מה האי דלא איצטריף למיזק דהא
דר"ת נמי ה"ק גבילה אין אסור הנאה לא מדקרי ליה גבילה ש"מ פי גבילה הנה שחיטת
עפ"ם ומותר בהנאה.

והנה נראה לפרש דר"ח הכי דניק מדתנו שחיטת נכרי גבילה ואיכא למימר טעמא מקרא
דנאכלת מזבחו כמ"ש הר"מ בפ"ד מהלכות שחיטה ואמאי לא תנו רבותא טפי ישראל

מומר להכעיס לשחיטה דשחיטתו גבילה דנזבחת מי שיהוא מאמין כמ"ש התוס' ג' ע"ב ד"ה קסבר וכן הוא דעת הרא"ש ז"ל אלא לאשמעינן בנכרי גבילה אין איסור הנאה לא דלא הנה לע"ז ודלא כר"א דאמר סתם מחשבת עפ"ם לע"ז כו' ורבי אמי פליג עלי' דאי למידק דמחשבתו לאו לע"ז פתקמים דפליגי על ר"א לא צריכנא לדיוקא דאל"כ ליתני ישראל מומר אוכל גבילות להכעיס דבלא"ה מדקרי ליה גבילה משמע כי גבילה ומותר בהנאה אלא אי דייקנא הכי דייקנא ממתיני' מש"ה לא תנן בישראל מומר לאשמעינן הא דמין לע"ז האדויק ונעשה כומר לע"ז דסתם מחשבתו לע"ז דלא הנה שמעינן זה אי הנה תני ישראל אוכל גבילות להכעיס דה"א דרבנא קמ"ל כו' והא דדייק הא דמין לע"ז דלמא היא גופא שמעינן דאין מחשבת נכרי לע"ז י"ל דסבירא לי' דהא סתם לקמן בפ"ב דף ל"ח ע"ב פתקמים אלא הא אתי לאשמעינן דמין כו' פן הנה נראה לפרש אבל המעיין בריש"י ג' ע"ב ד"ה חוץ מחש"ו שכתב דוקא אוכל גבילות לתיאבון ולא להכעיס דמועד לנבל בידים הוא עכ"ל משמע הא באחרים רואין שרי וזה פדעת הרשב"א בחדושי'ו שם דלא כמ"ש התוס' והרא"ש שם וא"כ ליפא לפרושי, בדידיה דליתני שחיטת מומר דהא פשר באחרים רואין: ובד"ה תנינא להא דת"ר כו' והא ברייתא במין ישראל קמייירי מדקתני פירותיו טבליים.

ר"ל נאי במין עפ"ם הא דיגון נכרי פטור וא"נ חייב מדרבנן מאי איירא מין סתם עפ"ם גמי פירותיו טבליים ומיין בר"מ הלכות תרומות ומעשרות אי דיגון נכרי חייב מדרבנן או לא והא דלא דייק מרישא פתו פתי יינו יי"נ דאי במין נכרי מאי פתו פת כותי ומאי איירא מין וכן יינו יי"נ י"ל בינין אשמעינן דהנה ונדאי יי"נ ולא סתם יינם כמו בכותי ופתו אשמעינן אף בשל פלטר דלא גזרו בשל כותי ובנין אסור ועיין ר"ן בחמש שיטות בחדושי'ו לחולין שכתב פתו פת כותי ר"ל כותיים הבאין ממדינת כותאי דחמיר יותר מן עפ"ם במקום שאין פלטר מצוי אף בשל בעל הבית מותר ובכותי אסור שפא שטמע בהן יע"ש ולדבריו גמי א"ש מה דלא דייק מרישא יע"ש ואף שיש שם קצת ט"ס בדפוס מ"מ פנונתן כמ"ש.

ועיין בסדר זרעים: (ע"ב) גמרא מכם בכם חלקתי ולא בעו"ג פי' אף מרשיעי שעובד ע"ז בן נח שמצווה על ז' מצות וא' מהן ע"ז אפ"ה מקבלין מיניה ולשון הר"מ ז"ל בפ"ג מהלכות מעשה קרבנות הלכה ב' אפילו עולות עוף מקבלין ואפילו עובד עבודה זרה מקבלין כו': ובתו' בד"ה אבל מעו"ג פלל וכלל לא כו' וא"ת הא איצטרף איש איש לרבות וי"ל דמ"מ ס"ד מצדיקי נקבל עכ"ל מהרש"א ומהר"מ ז"ל הקשו אימא דסברא חיצונה דעפ"ם שנה לישראל דמצדיקי נקבל ומרשיעי לא נקבל ואיש איש איצטרף שלא תימא מכם ולא באומה אף מצדיקי לא יע"ש וי"ל דברי התוס' דע"כ סברא חיצונה דאף מצדיקי לא דהא ודאי אין לומר דמנכרי מרשיעי גמי היכא תיתי שיהא עדיף מישראל ועוד דא"כ למה לי איש איש ולא מכם אלא לכתוב מן האדם כו' וגם אין לומר דנכרי שנה לישראל בזה דמצדיקי נקבל כו' דא"כ למה לי מכם לומר ולא באומות דמאיש איש נפקא דע"כ אף מרשיעי דאי מצדיקי לא צריף קרא כו' ולמה לי מכם ועיין במהר"מ מלובלין ז"ל יע"ש אלא ע"כ דסברא חיצונה מנכרי פלל לא ואיצטרף איש איש לומר מצדיקי נקבל ומכם גמי שלא תחלוך באומות וזה שכתב והא איצטרף איש איש לרבות

אף צדיקי דאל"כ למה לי באמת מכם דמאיש איש ע"כ אף מרשיעי אלא דסברא חיצונה מצדיקי לא וא"כ מאי פריה ואימא פלל וכלל לא.

ואין להקשות אי סברא חיצונה אף מצדיקי לא נקבל א"כ למה לי איש איש דממכם ידעינן שלא תחלוך באומות דאי פלל לא הא איצטרף דסברא הוא דבאמת איצטרף איש איש למעוטי ולא לרבות דאי מאדם פי יקריב מכם דכתיב סתמא בין לעולה ובין לשלמים ושאר קרבנות הבאין בנדר ונדבה כמו שפירש"י לעיל דף ה' ע"א וא"כ ה"א דנכרי מקבלין מיניה גם שלמים לכך כתיב איש איש דבהוא קרא דפ' אמור פתיב אשר יקריבו לה' לעולה ואמרי' במנחות דף ע"ג ב' דלר"ע למעוטי שלמים דר"י אמר מה ת"ל עולה למעט נזירות ור"ע למעט שלמים ושאר קרבנות וכן פסק הר"מ בפ"ג מהלכות מעה"ק הלכה כר"ע ועיין בכ"מ שם ומש"ה צריף איש איש כמ"ש ואיצטרף נמי מכם דמרשיעי לקבל ותרנוייהו צריף ומ"מ ע"כ דסברא חיצונה דבאומות פלל לא דאל"כ למה לי מכם דמאיש איש ידעינן אף מרשיעי דמצדיקי לא צריף דקרא משמע לרבות אתא ג"כ וע"ז תירצו דמ"מ ס"ד מצדיקי נקבל ירצה אף דלפי האמת מוכח דסברא חיצונה הוא דמכוחי אף מצדיקי לא נקבל מ"מ המקשה לא ידע מאיש איש וליכא הוכחה דמאומות אף מצדיקי לא נקבל סברא חיצונה.

אלא הנה סבר דסברא חיצונה דמאומות מצדיקי נקבל ופריף שפיר מנלן מכם דבאמת אף מרשיעי דלמא אף מצדיקי לא וזה שפכתבו מכל מקום ר"ל אף באמת מוכח דסברא חיצונה דאף מצדיקי לא נקבל מכל מקום ס"ד דמקשה דסברא חיצונה דמצדיקי נקבל ופריף שפיר כמו שפכתתי: וראיתי להר"מ ז"ל בפ"ק הנזכר שכתב וז"ל ואין מקבלין אלא עולה בלבד שצאמר ומיד בן נכר לא תקריבו את לחם כו' עכ"ל ולכאורה יש לתמוה דהאי קרא ויקרא כ"ב בבעלי מומין משתעי דאין מקבלין מן הכותים ולמה לא הביא דרשא דר"ע שוב ראיתי בלחם משנה שנתעורר בזה ותירץ עפ"י מ"ש התוס' במנחות ע"ג ע"ב ד"ה איש איש שהביאו דרשא דת"כ דמיד בן נכר קאי אקרבנות צבור דאין מקבלין ממנו וכ"ש קרבן עצמו יע"ש ור"ל אף תמימין יע"ש היטב ודאי שהתוס' סיימו במנחות ומיהו השתא דכתיב איש איש מוקמינן נמי קרא בבעלי מומין יע"ש ולא ידענא פוננתם דהשתא נמי דכתיב איש איש לרבות בין לר' יוסי ובין לר"ע אימא דקרא אתא רק לתמימים וה"ה קרא דמיד בן נכר כו' פי משחתם בהם ר"ל בעפ"ם כמו דאי לא הנה כתיב איש איש ה"ה השתא ואפשר לר"ע פתבו בן דסוגי' דתמורה דף ז' כר"ע אתנא דמאיש איש לא מרבינן אלא עולה דכתיב אשר יקריבו לה' לעולה ולא איצטרף ומיד בן נכר למעט קרבנות צבור אלא למעט בעלי מומין אתא וצ"ע בכוננתם.

ולפ"ז יש ליישב קושית התוספות דכאן דלעולם באמת סברא חיצונה דנכרי שנה לישראל בזה דמצדיקי נקבל ולא מרשיעי ואפ"ה איצטרף מכם דאי מאיש איש ה"א דמצדיקי לחוד נקבל ואי דלמה לי מכם י"ל דל"ת ומיד בן נכר מיעוטה הוא כדרשא דת"כ ולכך כתיב איש איש והשתא בולהו תלתא קראי צריכי וכדכתבנא גם קושיא השני' שהקשו דאיהו יתכן מאומות פלל לא דא"כ מעוה כו' ומיד בן נכר כו' י"ל כדרשא דתורת פהנים דקאי על תמימים דאין מקבלין מן הנכרים וכמ"ש התוספות במנחות שם: שוב עיינתי בתמורה דף ז' ע"א וראיתי שהתוס' שם בד"ה ומיד בן נכר שהוקשה להם

למה לי איש איש תיפוק ליה ומיד בן נכר הא תמימים יקריבו וי"ל דצריף לדרשא דר' יוסי ור"ע או דנזירות לא או דאין מקבלין אלא עולה כר"ע וזה עולה כמ"ש לעיל באמת למה לי איש איש תיפוק מכם י"ל למעט שאר קרבנות אתא דמכם ה"א כל הקרבנות מקבלין מינני ויש לעיין במ"ש לעיל דמ"מ מוכח דסבירא חיצונה כו': ובד"ה תקרובת ע"א ודלא כר"י בן בתירה משמע לרבנן לא מקשינן תקרובת למת עכ"ל ר"ל ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים ובמשא דמטמא מדרבנן הוא ולא מן התורה וטומאת אנהל אפי' מדרבנן אין לה וכן פסק הר"מ ו"ל בפ"ו ה"ז מהלכות שא"ה דאין מטמא אלא במשא ולא באנהל ואיהו לשיטתיה שפסק דטומאת ת"ע במשא לא הנה אלא מדרבנן ועיין בכ"מ שם וכן פסק בהדיא בפ"ב מהלכות אלו שטומאת ת"ע לא הנה אלא מדרבנן וכאן בפ"ו הלכה א' כתב דטומאת ת"ע במשא מדבריהם ומיניה שטומאת אנהל אף מדרבנן לא ועיין מ"ש בתוס' לקמן גבי ר"י בן בתירא: בא"ד ומאי קושיא דלמא כר"א ומתני' לא ר"י בן בתירא הוא עכ"ל ויש להקשות דלמא ר"ח בר אבא נמי סבירא ליה דיוקא דר"א דנכרי הא דמין לע"ז כו' וא"כ ע"כ מתני' דלא כר"א דהא במין לע"ז וע"כ דלא פתחמיים אלא כר"י בן בתירא ואפ"ה נכרי נבילה אין איסור הנאה לא וע"כ דלא כר"א ומיהו אי לאו דיוקא נבילה אין לא הנה מוכח מידי דלא כר"א דאימא אף דנכרי אסור בהנאה וילכך אמר נבילה אין כו' ולזה יש לנו לומר דאימא דמתני' כר"א והא דדייקינן הא דמין לע"ז לא נידוק מיניה פלל דאי לא תני רבוחא טפי אף דמין אין אסור בהנאה י"ל דאין זה רבוחא פנין דמתני' ר"א היא דסתם מחשבת פותי לע"ז ואפ"ה איסור הנאה לא וע"כ דלא כר"י בן בתירא וא"כ מה לי נכרי או מין ואדרבה זה רבוחא דאף שחיטת נכרי אסורה מיהא ומ"ש עוד דמצינו לומר דמתני' דלא כר"א אי מתני' ר"י בן בתירא היא ור' אמי נמי למאי דמוקי מתני' כר"י בן בתירא כו' דייק ליה הא דמין לעבודה זרה ולא אם נאמר דמתני' ר"א ולא כר"י בן בתירא כו': בא"ד ומיהו אי לאו מיתורא מלשון זבחי מתים א"א לדקדק דלמא כר"י בן בתירא עכ"ל ר"ל דאי לאו דקתני התם בפ"ר היצא אסור לא הנה מוקמינן מתני' כר"י בן בתירא אלא רבנן והא דתנן זבחי מתים אין קוש' פנין דאסור בהנאה שייף למיתני בן דאלת"ה מאי פריף פסולה אין זבחי מחים לא והיינו דמותר בהנאה אימא דאסור בהנאה ולא מצי למתני זבחי מתים דהנה מטמא באנהל כמת ומתני' רבנן וברייטא ר"י בן בתירא אלא דזבחי מתים שייף שפיר לענן שיהא אסור כמת בהנאה ופריף שפיר דא"נ מתני' רבנן היא אמאי לא תני זבחי מתים דאסור בהנאה כמת דרבנן מודים לר"י בן בתירא דאסור בהנאה כמ"ש לעיל ומהרש"א ו"ל הקשה דמפאן נמי הנה מצי להוכיח דרבנן מודים לענן הנאה דאל"כ אימא מתני' רבנן ומש"ה לא תנן זבחי מתים דמותר בהנאה יע"ש והא דאשמעינן השוחט לשם הרים לאשמעינן דאפ"ה שחיטתו אסורה באכילה מיהא וכן צריף לומר למ"ש התוס' פאן דלא מוקי מתני' כרבנן אלא דיש לראות אימא וילרבנן גם איסור אכילה נמי לא הנה אסור מה"ת פנין דלא איתקש למת וא"כ ע"כ מתני' דהתם ע"כ דלא כרבנן דאי רבנן אמאי שחיטתו אסורה באכילה אלא דז"א דבאכילה ודאי אסור מקרא דפ' האזינו אשר חלב זבחימו כו' ועיין בע"ז דף ל"ת ע"ב יע"ש: בא"ד ואע"ג דלרבנן ליפא טומאת אנהל מ"מ טומאה בעלמא מדרבנן כו' אבל לר"י הנה דאורייתא עכ"ל לא ידענא פנונתם מה הוא אי לומר דרבנן דסברי היקשא דת"ע למת לא הנה אלא לענן הנאה ולא לאנהל

וה"ה טוּמְאָת מַגַּע וּמִשָּׂא נְמִי לֹא וּמ"מ מְדַרְבְּנָן אֵית לֵהוּ טוּמְאָת מִשָּׂא וְהִבִּיאוּ רֵאִי מַע"ז
נ"ב ע"ב דְּאָמַר טוּמְאָה דְרַבְּנָן בְּטִלָּה וְהִיָּינוּ לְרַבְּנָן דְלַר"י בְּן בְּתִירָא מ"ה הוּא קִשְׁיָה אַמְאִי
לֹא הִבִּיאוּ מִכָּאן דְּאָמַר א"ד וַיֵּשׁ לָהּ אַחֲרֵת וְשֵׁהִיא כְּזוֹ וְדָלָא כַר"י בְּן בְּתִירָא אֶלְמָא לְרַבְּנָן
אֵית לֵהוּ עכ"פ טוּמְאָת מִשָּׂא מְדַרְבְּנָן דְּאָמַר וְשֵׁהִיא כְּזוֹ כְּנֻבְלָה וְלָמָּה הִבִּיאוּ מִמְרַחֵק וְאִי
לוֹמַר דְרַבְּנָן טוּמְאָת אֲנִהֵל נְמִי אֵית לֵהוּ מְדַרְבְּנָן זֶה לֹא נִיְתָן לְהַאֲמַר דְּהָא פִי מוֹקִי מִתְּנִי'
כְּרַבְּנָן ע"כ ת"ע אַף מְדַרְבְּנָן לֵית לֵהוּ טוּמְאָת אֲנִהֵל כּו' גַּם מְהֵרָא לְשֵׁהִבִּיאוּ לֹא מוֹכַח כָּלֵל
גַּם מְהָא דְאָמַר שָׁם דָּף מ"ח וְאִם עֵבֶר טָמֵא א"א דְלִיכָא ת"ע וּר"י וְאַמְאִי לֹא מוֹקִי כְּרַבְּנָן
וּמְדַרְבְּנָן מִטָּמֵא בְּאִהֵל אֶלְא ע"כ לְרַבְּנָן אַף מְדַרְבְּנָן לֵית לֵהוּ טוּמְאָת אֲנִהֵל א"כ אַמְאִי לֹא
הִבִּיאוּ רְאִיָּה מִשְׁמַעְתִּין דְּאָמַר וַיֵּשׁ לָהּ אַחֲרֵת וְשֵׁמִטְמָאָה בְּמִשָּׂא וְדָלָא כַר"י וְהִיָּינוּ מְדַרְבְּנָן
וּי"ל מְהֵכָא לֹא מְצִי לְמִדְּק דַּה"ק וַיֵּשׁ לָהּ אַחֲרֵת רוּצָה לוֹמַר וְשִׁשְׁחַט נְכָרִי בְּפִי לְשֵׁם ע"ז
אוֹ דְמִין וּבְמִין נְכָרִי קְמִינְרִי דְמִטָּמֵא בְּמִשָּׂא מִטַּעַם שְׁחִיטַת נְכָרִי וְלֹא בְּאִהֵל דְּאִין ת"ע
מִטָּמֵא בְּאִהֵל דְּלֹא אֶתְקַשׁ לְמַת לְעַנְנָן זֶה אֶלְא דַּמ"מ הֵנָּה מְצִי לְמִימַר וַיֵּשׁ לָהּ אַחֲרֵת שְׂאִין
כְּזוֹ וְשִׁשְׁחַט מִין יִשְׂרָאֵל לַע"ז דְּאָף בְּמִשָּׂא לֹא מִטָּמֵא וּכְרַבְּנָן אֶלְא דַּמ"מ הִבִּיאוּ שְׁפִיר רְאִיָּה
מַע"ז דְּהֵתָם מְפֹרָשׁ בְּהֵדְיָא מִשָּׂא"כ כָּאן לֹא מְפֹרָשׁ כֵּן כַּה"ד וּלְכַף הִבִּיאוּ מִשָּׁם וְלֹא
מִכָּאן: וְדַע דְּהַתּוֹסְפוֹת סְבוּרִים כָּאן דְּאָף טוּמְאָת אִהֵל בַּת"ע הֵנָּה מִן הַתּוֹרָה לַר"י בְּן
בְּתִירָא מְהִיקְשָׁא דּוּיָאֲכְלוּ זְבָחֵי מַתִּים וּלְרַבְּנָן טוּמְאָת אִהֵל אַף מְדַרְבְּנָן לֵית לֵהוּ וּמִשָּׂא
וּמַגַּע מְדַרְבְּנָן אֵית לֵהוּ כְּדַמוּכַח בַּע"ז נ"ב ע"ב טוּמְאָה דְרַבְּנָן יַע"ש וְהִיָּינוּ בְּשִׁשְׁחַט יִשְׂרָאֵל
לַע"ז דְּאִי גוֹי הֵנָּה מ"ה מְשׁוּם.

נְבִילָה אֶבֶל רְאִיתִי לַהֲר"מ בַּפ"ו מַהֵל שֶׁהַ הֶלְכָה זֶה שְׁכַתְּבֵי דַת"ע מִטָּמֵאָה כְּנֻבְלָה וְהִיָּינוּ
מִמִּתְּנִי דְכָאן וְכַא"ד וַיֵּשׁ לָהּ אַחֲרֵת וְשֵׁהִיא כְּזוֹ דְּאִי מַע"ז נ"ב ע"ב אִין רְאִיָּה דְלָמָּא טוּמְאָת
מַגַּע לְבַד אֵית לָהּ וְעוֹד יֵשׁ לְדַחוּת, כְּמוֹ שְׁאֲבָאָר לְקַמְן וְכַתְּבֵי הַכ"מ דְרַבְּנָנוּ פּוֹסֵק כְּלִישְׁנָא
בְּתִירָא דְטַעֲמָא דְטוּמְאָת ע"ז דְרַבְּנָן וְסַפִּיקוּ לְהַקְלֵל וְאִי לַר"י בְּן בְּתִירָא הֵנָּה מִן הַתּוֹרָה אִיֵּךְ
יֵאמַר בְּהַ דְסַפִּיק לְהַקְלֵל אֶלְא ש"מ דְּגַם לַר"י בְּן בְּתִירָא לֹא הֵנָּה כ"א מְדַרְבְּנָן וּמַש"ה אָמַר
דְסַפִּיקוּ לְהַקְלֵל דְּאִין מִטָּמֵא בְּאִהֵל וְרֵאִיתִי בְּשַׁבַּת פָּרֵק אָמַר ר"ע דָּף פ"ג טוּמְאָת ע"ז
דְרַבְּנָן וּפִירֵשׁ"י דְכָל הֵנִי הַקִּישִׁים דְבָרֵי קַבְלָה הֵן וְהַ"נ הִיקְשָׁא וַיֵּאֲכְלוּ זְבָחֵי מַתִּים דְבָרֵי
קַבְלָה הֵן (תְּהֵלִים ק"ו) וְת"ע דְאָסוּר בְּאִכְלֵיהּ וּבִהֲנָאָה וַיִּין נְסוּף נְפָקָא לִיהּ מְלֵא יְדִבְק בִּינְדָף
לְהַמְעִינָן בַּר"מ בְּפִי"א מַהֵל מ"א וּבַפ"ו מַהֵל עַפּו"ם וְחֻקוֹתֵיהֶם וְע"ש וְכִינּוּן שְׁכָן וְדָאִי
לַכ"ע ת"ע טוּמְאָתָה מְדַרְבְּנָן בְּשִׁשְׁחַט יִשְׂרָאֵל לַע"ז אֶלְא דַּר"י מַחְמִיר לְעַנְנָן אֲנִהֵל ג"כ
וּרַבְּנָן לֹא מַחְמִיר וּפְסֵק הַר"מ כְּרַבְּנָן דְרַבִּים נִינְהוּ אַף דְבַהֵל עַפּו"ם פָּרֵק שְׁבִיעֵי הֶלְכָה
ט"ו כְּתִב בְּשׂוֹר הִינְצָא מִן ע"ז אָסוּר בְּהֲנָאָה כְּתִב הַלַּח"מ שָׁם דְלְרַבְּנָן נְמִי אָסוּר וְהָא דְמוֹקִי
כַר"י בְּן בְּתִירָא מְשׁוּם דְזְבָחֵי מַתִּים מְיֻתָר הוּא כַּמ"ש הַתּוֹסְפוֹת כָּאן וּמַש"ה הָא דַתְּנָן
בַּפ' כָּל הַצְּלָמִים דָּף מ"ח וְאִם יֵשׁב טָמֵא הַשְּׁמִיט הַר"מ דִּין זֶה דְפָסֵק כְּרַבְּנָן דַּת"ע אִין
מִטָּמֵא בְּאִהֵל וּמַמָּה שְׁכַתְּבֵי בַפ"ז הֶלְכָה ט"ו אֶתָּה רוּצָה ג"כ דְפָסֵק דְלֹא כַר"א דְאָמַר
שְׁסַתֵּם מִחֻשְׁבַּת כּוֹתִי לַע"ז מִמָּה שְׁכַתְּבֵי בְּשׂוֹר הַנְּכַנְס מְוֹתָר וּבַכ"מ הִרְאָה מְקוּם לְמִתְּנִי'
ל"ב ע"ב וּבְשׂוֹר הִינְצָא אָסוּר וּמָה שְׁנַרְשָׁם בְּדַפּוּס חֲדָשׁ בַּע"ז ל"ב ע"ב וּבְשׂוֹר הַנְּכַנְס מְוֹתָר
מִתְּנִי דְלֹא כַר"א נְרָשָׁם מִיְּמוֹנֵי פִי"א מַהֵל עַפּו"ם ה"ד וְהוּא טְעוּת כִּי שָׁם לֹא נִמְצָא דְבָר
אֶבֶל בַּפ' שְׁבִיעֵי הֶלְכָה ט"ו כְּתִב דְשָׁרִי דְלֹא כַר"א וּמְזָה תְּשׁוּבָה לַמ"ש תַּב"ש סִי' ב' ס"ק
א' וְכַתְּבוּ ג"כ לְעֵיל: עוֹד רְאִיתִי לַהֲר"מ בַּפ"ו מַהֵל שֶׁהַ הֶלְכָה זֶה שְׁכַתְּבֵי ת"ע מִטָּמֵא

כַּנְבִּילָה שְׁהָרִי הַפְתּוֹ קָרְאוּ זְבַחֵי מַתִּים לֹא יִדְעוּנָא פּוֹנְתוֹ אִם אֵי אֶסְמַכְתָּא דְמַת בְּאֹהֶל נְמִי לְטַמָּא מְדַרְבְּנָן כַּר"י בְּן בְּחִירָה וּרְבִנְנָן לֹא דְרָשִׁי כָּלֵל לְעַנְיָן טַוּמָאָה הֵךְ הֵיִשְׁקָשָׂא כַּמ"ש הַתּוֹסֵ' פֶּאֶן וְטוּמְאָת מַגְע וּמַשְׂא הֵם עֲצָמָם הֶחֱמִירוּ מְדַרְבְּנָן א"כ לְאִיזָה צְנֻרָה הֵבִיא הֵיִשְׁקָשָׂא דְמַת וּצ"ע: וּבד"ה בֵּין בְּרֵאשׁ הַסְּפִינָה וּא"א לֹוֹמֵר בְּן כּו' עַכ"ל הוּא בְּרִיִּיתָא שְׁמֵם סוּף הַפְּרָק דְּאַף בְּסְפִינָה שׁוֹחֵט עַל דְּוּפְנֵי הַסְּפִינָה וְדָם שׁוֹתֵת וַיּוֹרֵד לֵים מִן דְּוּפְנֵי סְפִינָה וְלֹא יִשְׁחַט לְהִדְיָא לֵים וְעֵינֵין ב"ח מַה שְׁחִילְקָ בְּזָה וְעֵינֵין ש"ה ס' י"א יע"ש וּבפּר"ח ס' הַנ"ל: וּבד"ה תְּקַרְבָּת ע"ז כו' וּאע"ג דְּלַרְבִּנְנָן לִית לְהוּ טוּמְאָת אֹהֶל מ"מ טוּמְאָה בְּעֵלְמָא מְדַרְבְּנָן אִית לְהוּ בְּהַעוֹר וְרוֹטְב הָרִי אָמְרוּ ת"ע שֶׁל אוֹכְלִין מְטַמָּא לַר"י עַכ"ל כְּבָר פְּתַבְנוּ לְעֵיל טוּמְאָת אֹהֶל אַף מְדַרְבְּנָן אֵין מְטַמָּא לַרְבִּנְנָן דַּר"י דְּכֵן מוֹכַח מְהָא דְלֹא יַעֲבֹר תַּחְתִּי וּמוֹקִי כַּר"י וְלֹא פְּרַבְנָן וּמְדַרְבְּנָן וְכֵן מוֹכַח מְרַא' שְׁהֵבִיא דְאַיְסוֹר לֹא בְּטַל טוּמְאָה דְרַבְּנָן בְּטִלָּה לֹא מוֹכַח אֲלָא מַגְע וּמַשְׂא אֲלָא דְקָשְׁלִי מְהָא דְפָרִיף מְהַעוֹר וְרוֹטְב הָרִי אָמְרוּ ת"ע שֶׁל אוֹכְלִין מְטַמָּא בְּאֹהֶל טוּמְאָתָה לֹא דְאוֹרִיִּיתָא אֲלָא מְדַרְבְּנָן וְהֵינְנוּ לַרְבִּנְנָן וְכַמ"ש הַתּוֹסֵ' פֶּאֶן וְהָא לַרְבִּנְנָן לִית לְהוּ כָּלֵל טוּמְאָת אֹהֶל אַף מְדַרְבְּנָן וְכַדְכִּתִּיבְנָא גַם הַר"מ בַּפ"ו ה"ז פֶּסֶק כְּרַבְּנָן דְמַגְע וּמַשְׂא מְדַרְבְּנָן וְאֹהֶל כָּלֵל וְכָלֵל לֹא וְהֵינְנוּ כְּרַבְּנָן וְעֵינֵין בַּכ"מ שָׁם וְכַפִּי הַנְּרָאָה דְגִי' הַתּוֹסֵ' בְּהַעוֹר וְרוֹטְב הִיא כֶּף בְּדַף קכ"ט הָרִי אָמְרוּ ת"ע מְטַמָּאִין סְתָם וְלֹא בְּאֹהֶל אֲלָא מִמַּה דְמְטַמָּאִין בְּמַגְע וּבְמַשְׂא פָּרִיף וְלִהְיֵי אָמַר שֶׁל אוֹכְלִין וְלֹא אָמַר בְּהַמָּה דַּת"ע דְּבַהֲמָה הוּא טוּמְאָה דְמַעֲיָקְרָא וְשֶׁל אוֹכְלִין הֵינְנוּ פִירוֹת שְׁהִיו מְתַחֲלָה טְהוֹרִין וְאַח"כּ מְטַמָּאִין אָדָם וְכֵלִים ע"כ טוּמְאָתָה לֹא דַאוּ דְאַי דְאוֹרִיִּיתָא א"כ מְצִינוּ.

אוֹכְלִין מְטַמָּאִין טוּמְאָה חֲמוּרָה אָדָם וְכו' וְגִי' מְטַמָּאִין בְּאֹהֶל הוּא גִיְרַסַת רַש"י שָׁם יע"ש בַּד"ה הָרִי אָמְרוּ דְקָרָא אֶסְמַכְתָּא בְּעֵלְמָא הוּא וְהֵינְנוּ קָרָא דְוִיאַכְלוּ זְבַחֵי מַתִּים דְבָרִי קַבְּלָה וְאַף לַר"י בְּן בְּתִירָא הָזֶה דְרַבְּנָן וְכַמ"ש הַכ"מ בַּפ"ו מַהֲל' שֶׁא"ה דְסְפִיק' דְרַבְּנָן וּמַש"ה פֶּסֶק לְהַקֵּל וְכַמ"ש לְעֵיל וְתַדַּע דְלְתוֹ' מְטַמָּאִין בְּאֹהֶל דַּאֲל"כ מַה מְסַפְקָא לִיהֵ אֵי דְאוֹרִיִּיתָא דַּא"כ בְּמַה פְּלִיגִי עִם ר"י בְּן בְּתִירָא אֲלָא דְלֹא גְרַסִּינָן אֲלָא מְטַמָּאִין וּמְסוּפְק בְּמַגְע וּבְמַשְׂא וְכַמ"ש וְאֵין לְהַאֲרִיף פֶּאֶן בְּזָה: (דַּף יד ע"א) מְתַנִּי' הַשׁוֹחֵט בְּשַׁבָּת וּבִי"ה אַעפ"י שְׁמַתְחִיב בְּנִפְשׁוֹ שְׁחִיטָתוֹ כְּשׁוֹרָה הִנֵּה לְקַמֵּן מוֹקִי מְתַנִּי כַּר"י וּבְשׁוֹגֵג מִיתוֹקְמָא וְלֹא בְּמִזִּיד מְדַקְתֵּי שְׁחִיטָתוֹ כְּשִׁירָה מְשַׁמַּע בֵּין לוֹ וּבֵין לְאַחֲרֵי' וּבְמִזִּיד אָסוּר לַר"י לוֹ עוֹלְמִית אֲלָא בְּשׁוֹגֵג וְאַעפ"י שְׁמַתְחִיב.

בְּנִפְשׁוֹ ה"ק אֵילוּ הִנֵּה מִזִּיד הִנֵּה מְתַחֲחִיב סְקִילָה בְּשַׁבָּת וְכַרְת בִּי"ה וְהִנֵּה מַה דְתַנֵּן שְׁחִיטָתוֹ כְּשׁוֹרָה אֲפֻשֶׁר לְאַפּוֹקִי מַר"י הַסַּנְדְּלָר דְאַמַר בְּשׁוֹגֵג יֵאָכְלוּ אַחֲרִים לַמ"ש וְלֹא הוּא וְאַשְׁמַעֲיָנָן דְלֹא פְּנוּתִיָה דְשְׁחִיטָתוֹ כְּשִׁירָה מְשַׁמַּע ל"ש לְאַחֲרִים וּל"ש לוֹ וְעַנְיָן אוֹמְרוּ אַעפ"י שְׁמַתְחִיב בְּנִפְשׁוֹ הָא עֵיקַר רְבוּתָא יֵשׁ לֹוֹמֵר דַּה"ק לֹא מִיבַעֲיָא הֵיכָא דְלֹא עֲבִיד אִיסוּרָא בְּמִזִּיד כְּגוֹן שְׁהִיָּה לוֹ חוּלָה שְׁנַחֲלָה בְּשַׁבָּת דְשַׁחֵט בְּהִיתָר דְמוֹתָר לְבָרִיא בַּמ"ש וּמִיָּהוּ בּוֹ בְּיוֹם אָסוּר לְבָרִיא מְשׁוּם מְוַקְצָה לַר"י מְחַמַּת אִיסוּר דְדִיחֻוִי הוּא דְקַמְדַּחֵי לָהּ לְקַמֵּן כַּמ"ש הַתּוֹסְפוֹת ד"ה אִימּוֹר דְשַׁמְעַתָּ לִיהֵ אֲלָא אֲפִילוּ שַׁחֵט בְּאִיסוּר שְׁלֹא הִיָּה חוּלָה אוֹ חוּלָה וְהַבְּרִיא: בְּשַׁבָּת אֵילוּ הִנֵּה מִזִּיד מְתַחֲחִיב בְּנִפְשׁוֹ אַפ"ה שְׁרִי לַמ"ש דְלֹא קְנִיס ר"י שׁוֹגֵג אִטּוּ מִזִּיד וְעֵינֵין בְּתוֹסְפוֹת לְקַמֵּן ט"ו ד"ה כִּי שְׁרִי ר"מ יע"ש וְעֵינֵין בְּדְרִישָׁה ס' י"א וּבְתַבּוּאָת שׁוֹר ס' י"א וּבְכוֹר שׁוֹר מ"ש בְּזָה יע"ש: וּבְתוֹסְפוֹת בַּד"ה הַשׁוֹחֵט בְּשַׁבָּת אֲפִילוּ בְּמִזִּיד בְּעֵי לְאוֹקְמִיָה כו' וְעוֹד דְכַר"מ בְּעֵי לְאוֹקְמִי' וּר"מ סוֹבֵר מוֹמְרָא לַד"א הִנֵּה

מומר לכל התורה פולה עכ"ל הוקשה להם ב' קושיות א' איך בעי לאוקמיה במזיד דפסול לכ"ע בשבת ועוד דלר"מ אף לד"א הנה מומר לכל התורה ומיהו מ"ש האי לישנא דלר"מ מומר לד"א הנה לכל התורה פולה לאו דוקא דבכורות דף ל' ע"ב אמרינו דחשוד לד"א לר"מ הנה חשוד לכל התורה פולה ואין דינו כגוי אלא דאין לו נאמנות ועיין במהרי"ק שורש ק"ס הביאו.

הבכור שזר דמה קושני' דלמא באחר עע"ג נראה ששחט שפיר והב"ש תי' דהול"ל בהדיא נאחרים הרואין יע"ש והנה י"ל דמייירי בשחט במזיד בשבת לתאבון ולא להכעיס אלא שרוצה לאכול בשר ונהי דחשוד לכל התורה פולה היינו לתאבון ולא שביק היתרא ואכיל איסורא ומייירי שפדקו לו ספין תחילה ומש"ה מותר ואף דלעגנו שבת אין חילוק בין תאבון להכעיס כמ"ש הב"י בסי' רס"ח פיו"ד בד"ה א' האיש מ"מ קושני' שני' לר"מ לא הנה מקשה דלמא דבדקו לו ספין ובתני' ראשון יתישב גם קושני' שני' ובי"ד סי' ב' אבאר בארץ דיני מומר לחלל שבתות בא"ד וי"ל דהתם בפרהסיא והכא צנעא ועוד י"ל בפ"א לא חשיב מומר עכ"ל הנה יש לפרש בב' פנים א' שבתני' ראשון כתבו דיש חילוק בין פרהסיא.

לצנעא כמבואר בברייתא לעיל ומחלל שבתות בפרהסיא ובצנעא אף בהרבה פעמים לא הנה מומר ובצנעא הוא דהדין פן ובפרהסיא אף בפ"א הנה מומר ויהיה שם מלת מומר דתניא בברייתא לעיל חוץ מן האומר לנסף היין ולחלל שבתות האי.

מומר קאי אע"ז דשם אין המומר לנסף היין ולחלל שבתות האי מומר דשם אין חילוק בין צנעא לפרהסיא אלא דבהרבה פעמים הוא דנעשה מומר דמלת מומר מורה על הרבה פעמים כמו שכתבו הפוסקים והכ"מ בפ"ד מה"ש יע"ש ובשבת אף בפ"א אם בפרהסיא נעשה מומר ובצנעא אף בהרבה פעמים אין נעשה מומר ולפ"ז יקשה עדיין קושני' שני' דלר"מ החשוד לד"א חשוד לכל התורה אף בצנעא דר"מ לא הזכיר פרהסיא ולכן תי' בשני דבפ"א לא חשיב מומר אף בפרהסיא אלא דוקא כמה פעמים ופרהסיא ומלת חוץ מן המומר שם ג"כ אל שבת דבע"ז הרבה פעמים בצנעא ובשבת הרבה פעמים ופרהסיא ונמצא תי' השני מיקל הוא דלתני' ראשון אף בפ"א ופרהסיא הנה מומר ולתני' שני דוקא הרבה פעמים ובפרהסיא דוקא.

אלא דיש לראות דא"כ מה ראיה הביאו מפ"ב מהא דשוחט לע"ז דהא ודאי יש חילוק בין שבת לע"ז דבע"ז בעינן הרבה פעמים דקתני חוץ מן המומר לנסף יין אבל שבת אפשר פ"א וגי' לעיל חוץ מן מומר לנסף יין ומחלל ולא לחלל דהא קודם שמגי' גמי ומחלל יע"ש ועוד דמהא דמוקמינו לקמן בישראל מומר ואפ"ה כתבו התוס' דמייירי בפ"א אלמא לשון מומר משמע להו גם בפ"א דלא כמ"ש הכ"מ יע"ש.

ועוד יש לפרש בדברי תוס' שבתני' ראשון כתבו דהכא בצנעא והתם פרהסיא היינו בפ"א ומיניה דבהרבה פעמים אף בצנעא חשיב מומר ובתני' הב' כתבו דבפ"א אף בפרהסיא לא חשיב מומר ובעינן כמה פעמים ובפרהסיא ולפ"ז ג"כ תי' שני מיקל לגבי תי' ראשון.

אבל ראיתי בי"ד סי' ב' בדרישה ס"ק י"ט משמע דתי' שני הוא המחמיר דבתני' ראשון אין חילוק אלא בין פרהסיא לצנעא דפרהסיא אף בפ"א חשוב מומר ובצנעא אף בהרבה

פְּעָמִים אֵין נַעֲשֶׂה מוּמָר וּבִתְנֵי הַשְּׁנֵי כְּתָבוּ דְבַצְנָעָא בְּהֶרְבֵּה פְּעָמִים הִנֵּה מוּמָר וּפ"א לָא הִנֵּה מוּמָר אֱלָא בְּפִרְהֶסְיָא דְהָא דְתַנְיָא לְחַלְלֵי שְׁבִתוֹת בְּפִרְהֶסְיָא אַפ"א קָאֵי וְהָא רָאֵי מְדַכְתֵּב הַדְרִישׁ' שְׂרַבְיָנוּ תְּפִס שְׁיִנּוּיָא קָמָא לְעִקְרָא יַע"ש וּמָה שֶׁהֵבִיאוּ הַתּוֹס' רָאֵיהּ מָהָא דְשׁוֹחֵט לְזְרוּק דְמָה לַע"ז וְכֵן מְשַׁנֵּים אוֹחוּזִים בְּסַפִּין ה"ט י"ל דְהִכִּי מֵיִתֵּי רָאֵיהּ כְּמוֹ דְמַצִּינוּ בַע"ז דִּישׁ חִילּוּק בֵּין פ"א לְהֶרְבֵּה פְּעָמִים הוּא הַדִּין שְׁאֵפְשֵׁר לְחַלֵּק בְּשִׁבְתָּא כְּףֵי אוֹ שְׁנָאֵמַר דְמֵיִתֵּי רָאֵיהּ מַכ"ש אִם שְׁבִתָּא הִקְלָא מַע"ז דְדוֹקָא בְּהֶרְבֵּה פְּעָמִים וְלֹא בַפ"א וְאִם נֹאמַר דַּמ"ש וְעוֹד י"ל בַּפ"א לֹא חָשׁוּב מוּמָר הִינְנוּ אַף בְּפִרְהֶסְיָא וּמַצִּינוּ לֹמַר דְמַתְנֵי בְּפִרְהֶסְיָא מֵיִרֵי וּפ"א לֹא חָשׁוּב מוּמָר א"כ מָה רָאֵיהּ מַע"ז דְהִתְם בְּצַנְעָא וּמַש"ה בַּפ"א לֹא חָשׁוּב מוּמָר אֲבָל שְׁבִתָּא דְפִרְהֶסְיָא אַף פ"א חָשׁוּב מוּמָר אֲבָל אֵי פִירוּשׁוֹ וְעוֹד י"ל דַּפ"א לֹא חָשׁוּב מוּמָר הִינְנוּ בְּצַנְעָא וּלְתַרוּצֵי הֵהִיא דַּר"מ אֲתֵי דְאָמַר חָשׁוּב לַד"א הִנֵּה חָשׁוּב לְכָל הַתּוֹרָה כֹּלָה דְכְּתָבוּ דַּפ"א לֹא הִנֵּה מוּמָר וּמִיָּהוּ מַתְנֵי בְּדֹאֲקֵי מַעֲיָקְרָא בְּצַנְעָא דְכְּפִרְהֶסְיָא בַּפ"א וּבְצַנְעָא בְּהֶרְבֵּה פְּעָמִים הִנֵּה א"ש דְמֵיִתֵּי רָאֵיהּ מַע"ז דַּפ"א בְּצַנְעָא לֹא חָשׁוּב מוּמָר וְא"כ לֹא קָשְׁיָא מַדַּר"מ דְבַעֲיָנוּ כְּמָה פְּעָמִים דְנִקָּא מַכ"ש דַּע"ז הַחֲמוּרָה וְעֵינֵן כְּסִי' ב' וּבִשְׁ"ף וּבַפֶּר"ח וּבְסִי' י"א יַע"ש: וְדַע שְׁמָה שְׁהוֹכִיחוּ הַתּוֹס' דַּפ"א לֹא חָשׁוּב מוּמָר מָהָא דְשׁוֹחֵט לְזְרוּק דְמָה לַע"ז הִנֵּה הַרְשָׁבָא בַּת"ה הָאָרוּךְ בֵּית א' שְׁעַר א' כְּתָב דְמֵיִרֵי שְׁחָשַׁב יִשְׂרָאֵל שֶׁהֶעֱכּוּם יְזָרוּק דְמָה לַע"ז דְגַבְרָא לֹא בַר קַטְלָא הוּא יַע"ש וְאֵין רָאֵי דַּפ"א לֹא חָשׁוּב מוּמָר.

וּבְחֻדוֹשְׁיוֹ הֵבִיָּא רָאֵיהּ מְפָרֵק או"ב דְאָמַר ר"י שְׁחַט רֵאשׁוֹן לְשִׁלְחָנוּ וְשְׁנֵי לַע"ז וְלֹא אַתְרוּ בִּי מִשׁוּם או"ב חֵיִיב לְרַב' דְשְׁחִיטָה שְׁאֵינָה רֵאשׁוּיָה שְׁמִיָּה שְׁחִיטָה וְהָא שְׁחִיטָת מוּמָר הוּא וּנְבִילָה הִנֵּה נְחָשִׁיב כְּמוֹ נְחִירָה אֱלָא דַּפ"א לֹא: חָשׁוּב מוּמָר עַכ"ל (ר"ל דַּע"כ לֹא אָמְרוּ רַבְּנָן דְשְׁחִיטָה שְׁאֵינָה רֵאשׁוּיָה שְׁמִיָּה שְׁחִיטָה אֱלָא בְּשׁוֹחֵט טְרִיפָה וְכַדּוּמָה דְמַתְנֵי לְטַהַר מִיַּדֵּי נְבִילָה אֲבָל כְּאֵן דְמַטְמָא בְּמַשָּׂא הִנֵּה כְּמוֹ נְחִירָה וּפְטוּר אַף לְרַבְּנָן) וּמִיָּהוּ לַמ"ש בַּת"ה שְׁעָה א' דְאֵין רָאֵיהּ מַדַּר"ל דְמֵיִרֵי בְּאוּמַר בְּגַמְרָא זְבִיחָה עוֹבְדָה וְכַמ"ש הַב"ח סִי' י"א דְאִם מוּמָר וּגְמַר שְׁחִיטָה בְּאֵין כַּא' גַּם הַרְשָׁבָא מוֹדָה דְמוֹתֵר יַע"ש א"כ אֵין רָאֵיהּ ג"כ מַאו"ב דְמֵיִרֵי בְּגַמְרָא זְבִיחָה הוּא עוֹבֵד דְשְׁחִיטָתוֹ לֹא הִנֵּה נְבִילָה אֲבָל בַּתְּחִלַּת אוֹ בְּאַמְצַע אַה"נ דְהִנֵּה שְׁחִיטָת מוּמָר וְעֵינֵן בַּח סִי' ד' שְׁכַתְבֵּי צ"ע מְרָאֵיהּ מַאו"ב וְלֹא יִדְעָנָא אַמְאֵי לֹא כַמ"ש וְאו"ב נְמִי לֹא מְחִיִּב אֱלָא בְּגַמְרָא זְבִיחָה וּבְפֶרֶק או"ב אֲבָרָא זַה וּבִי"ד אֲבָרָא יוֹתֵר בַּעֲזָה"י א"ס: לְשׁוֹן הַר"מ ו"ל בְּפִירוּשׁ הַמְּשַׁנֵּי וְאָמַר הַשׁוֹחֵט בְּשִׁבְתָּא אִם הִי שׁוֹגֵג שְׁחִיטָתוֹ כְּשִׁירָה וְשָׂמָא תֹאמַר וְלָמָּה לֹא תְהֵא שְׁחִיטָת מְזִיד כְּשִׁירָה שְׁהֵרִי לֹא חָלַל עַד גְּמַר שְׁחִיטָה כּו' יַע"ש וְעֵינֵן בַּח סִי' ב' וַז' וִי"א וְשָׁם אֲבָרָא וּמ"ש הַר"מ ו"ל דְבַמְזִיד שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה עֵינֵן בִּי"ד סִימָן י"א וְיֵשׁ לְרֵאוֹת דַּא"כ מָה אָמַר וְנוֹקְמִיָּה בְּמִזִּיד וּר"מ פִּינֵן דְשְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה מְזִיד גַּם מ"ש וְאָמַר אִם הִנֵּה שׁוֹגֵג כְּשִׁירָה הֵיכֵן אָמְרוּ כֵּן וְאוּלַי מָהָא דְלִקְמָן דְאָמַר וּמִי מְצִיָּת לְאוֹקְמֵי בְּשׁוֹגֵג כַּר"י וְהָא אַע"פ שְׁמַתְחִיִּב בְּנִפְשׁוֹ קְתָנֵי ה"ק כּו' וְלֹא מוֹקִי לָהּ בֵּין בְּשׁוֹגֵג וּבֵין בְּמִזִּיד וְאֵי דְבַמְזִיד לֹא מְצִי לְאוֹקְמֵי דְשְׁחִיטָתוֹ כְּשִׁירָה מִשְׁמַע בֵּין לוֹ בֵּין לְאַחֲרֵיבָּם כְּמוֹ שְׁאָמַר דְמִשׁוּם הִכִּי לֹא אוֹקְמֵי כַּר"י הַסַּנְדְּלָר יַע"ש מ"מ הַמְּקַשָּׁה דְלֹא יָדַע מָזָה דְהָא פְּרִיָּה וְנוֹקְמִיָּה כַּר"י הַסַּנְדְּלָר לִיָּה וּמִי מְצִיָּת לְאוֹקְמִיָּה בְּשׁוֹגֵג כּו' דְלָמָּא בֵּין בְּשׁוֹגֵג וּבֵין בְּמִזִּיד מִתּוֹק' א"ו בְּמִזִּיד אֵין שְׁחִיטָתוֹ כְּשִׁירָה אֲבָל ז"א דַּא"כ הִיאָהּ מְקַשָּׁה וְנוֹקְמִיָּה בְּמִזִּיד כַּר"מ וְכַמ"ש בְּסוּמוֹף אֱלָא דְהִנֵּה

ניחא ליה בכף ה"ה לר' יהודא ג"כ וילקמן בסוגין אבאר שם ודע דמתני' מציינו לאוקמיה בעוד שקהי חצי קנה פגום דשחיטה וחילול שבת, באין באחד אלא דדוחק לומר דמתני' מייירי בעוף וכה"ג ז' ומ"מ לדינא גם הר"מ יודה דבצנעא אין שחיטתו פסולה אלא פרהסיא דוקא פדתניא לעיל ולחלל שבתות פרהסיא ולא פליגי הפוסקים אלא בפ"א ובפרהסיא אי חשיב מומר או באותה שחיטה או נעשה מומר ועיין ש"ף סי' ב' וי"א: כתב הר"ן ז"ל בחדושי' לחולין בתמש שיטות וראיה מאו"ב בשחט שני לע"ז כו' והוא כמו ראיות הרשב"א בחדושי' וכתב שיש דוחין ואומרים אף שחיטת מומר אסורה אין מטמא במשא דאינו בנכרי ממש דקדושי' קידושי' ונהנה בשחיטה שאינה ראיה פיון דמטהר מידי גבילה עכ"ל כפר כתבנו לעיל גבי מומר דיש להקשות למאן דמפרש ונבחת מי שהוא מצוה על השחיטה ומכשיר מומר להכעיס לשחיטה והוא ג"כ דעת הרשב"א בחדושי' קשה דמומר לכל התורה נמי דקדושי' קידושי' ואע"פ שחטא ישראל הוא והשליטי גבורים בפ"ק דחולין באמת כתב שאחרים רואין פשר במומר לע"ז ואולי מדרבנן שחיטתו פסולה אבל דעת הרבה פוסקים דמן התורה שחיטתו פסולה ולמ"ד מומר להכעיס לשחיטה פסול י"ל דה"ה מומר לע"ז נמי דאנן הכי קאמרינן כיון שפפר מסתמא הוא מומר לכל התורה להכעיס ועוד בע"ז מה שייך תאבון וכמ"ש הב"י י"ד סימן רס"ח: והנה מפאן הנה נראה סעד למ"ש הר"מ בפ"ו מהל' שא"ה הלכה ז' דטומאת ת"ע הוא מדרבנן וכתב הכ"מ אף דמוקי משניות טובא כר"י בן בתירא דמטמא באנהל כיון דהנה מדרבנן פסק להקל וכבר כתבנו לעיל דלשי' התוס' לר"י בן בתירא ת"ע הוא מן התורה ולא הנה למפסק וי"ל דהר"מ סובר פתוספות דלר"י בן בתירא טומאת ת"ע מ"ה ואפ"ה פסק כרבנן דלית להו הדיקשא ויאכלו זבחי מתים והיינו מדחוינו פלוגתא דר"י ור"ל באו"ב פ"א ע"ב בשוחט ראשון לשלחנו ושני לע"ז דחייב ר' יוחנן ואמאי הא לא הנה שחיטה פלל דת"ע מטמא במשא מן התורה לר"י בן בתירא ונהנה פנוחר ומעקר כמ"ש הר"ן דכל פמה דלא מהניא שחיטה לטהר מידי גבילה אפי' שחיטה שאינה ראיה לא מיקריא וגם רצה לומר דפוטר דחייבי מיתות שוגגין פטור ממלקות ותיפוק ליה דלא הנה שחיטה פלל דלהוציא מידי אמ"ה גם נחירה עושה פעולה זו אלא דהלכה פתכמי' דלענין טומאה לא הוקש ת"ע למת ונהי דמדרבנן מטמא מ"מ לוקה דמן התורה מהני שחיטה לטהרה מידי גבילה ועיין בתב"ש סי' ב' דמ"ש הר"מ דלקי אשחיטת נכרי משום ת"ע הוא דסתם מחשבתו לע"ז יע"ש וא"כ כיון דהני תרי אמוראים סוברים פתכמים מסתמא הכין הלכתא פו נראה לי אלא שיש לעיין בזה דעד כאן לא אמרינן דכל היכא דאין מטהר מידי גבילה אף שחיטה שאינה ראיה לא מיקריא אלא במומר דדרשינן ונבחת מי שהוא מאמין וזה שאינו מאמין הנה פמתה מאלי' משא"כ ת"ע דהנה שחיטה מעליא אלא דגזירת הפתוב הוא דמטמא במשא ומגע אפטר דחשיב שחיטה שאינה ראיה עכ"פ ועיין לקמן מ"א גבי השוחט בשבת לע"ז: ובד"ה ונסבין חברי' למימר ר"י הוא כו' ויש לומר פגון שעבר ומלחה ר"ל דע"כ ר"י הוא דאי רבנן מאי קמ"ל וכי לא ידעינן שאסור בלא מליחה אלא בעבר ומלחה ואפ"ה אסור וע"כ ר"י הוא אי מדנקיט שבת דומיא די"ה מה התם אף ומלחה וע"כ ר"י: בא"ד ומתוך פה נראה דלצלי כו' ולא מיבעיא פשנצלה יפה ונפלט כל הדם דשרי עכ"ל עיקר ראי' דלצלי אין צריך מליחה מכפר שחתה עליה בשר דמאומצא אין ראיה דאימא שאני צלי דפי' ממקום למקום הנה כמו

פ'י לחוץ אלא מפכר שחתף עליו בשר יש ראיה ופירשו הם דבצלי איירי ההיא דכפר ולא נצלו כל צורך אף שפי' ממקום למקום שרי א"נ בשר חי מיירי נמי יש להוכיח דשרי בפי' ממקום למקום ומ"ש עוד דלא מיבעי פשנצלה יפה ונפלט כל הדם דשרי הלשון קצת מגומגם דונדאי פשיצא כל הדם גם רש"י ור"מ ו"ל מודי' דא"צ עוד אלא דהם סוברים דע"י צלי אין יוצא כל הדם ומש"ה צריף צלי מליחה ועיין בריש פיצד צולין וברש"י שם ובר"מ פ"ו מהל' מ"א יע"ש ולדידנ' ההיא דאומצא אפשר דעל ידי חליטה איירי ועיין בכ"מ שם.

וכנראה דכאילו כתבו פן לא מבעיא פשנצלה יפה דאז יצא כל הדם ופליגי על מי שסובר דע"י צלי אין כל הדם נפלט לחוץ ובעי מליחה. ומיהו נראה ונדאי דע"י צלי כל צורך יצא כל הדם דאל"כ איך שרי לבשולי אח"כ לדידהו דלא בעי מליחה לצלי ומ"מ צריף לתמן הלשון כמ"ש דכתבו דפשיטא דע"י צלי יוצא כל הדם ושרי ולא פאותן שסוברים שאין יוצא.

ויש עוד לפרש דה"א אף שפיצא כל הדם בנצלה כ"צ אפ"ה בעי מליחה תחלה כמו לקדירה דאל"כ מיד פשנתעורר הדם לצאת ופי' ממקום למקום א"כ נאסר למאן דסובר פי' ממקום למקום הנה פיצא לחוץ ומיד חנ"נ למאן דסובר בשאר איסורים חנ"נ ואפשר לסוחטו אסור אף שיוצא אח"כ כל הדם ומיהו ע"י מליחה שרי דאף שמיד כשפי' ממקום למקום נ"נ י"ל כמ"ש הר"ן ס"פ כל הבשר דבשאר איסורין משום לתא דבב"ח ודוקא ע"י בישול לא ע"י מליחה ועיין ש"ך בסימן כ"ב ובשאר דוכתין משא"כ צליה דאסור בב"ח מן התורה כמ"ש הפר"ח בסי' פ"ז דמצינו דקרא הפתוב לצלי בישול פדכתיב ויבשלו את הפסח א"כ מיד שנתעורר הדם לצאת חנ"נ דפי' ממקום למקום ואוסר כל החתיכה ואף לאחר שפיצא דאפשר לסוחטו אסור כו' אפ"ה כתבו דלא מיבעיא פשנצלה כ"צ ונפלט דשרי דאין הנאסר יותר, מן האוסר וכל שלא נשאר כלום מן האיסור לא אמרינו אפשר לסוחטו אסור ועוד דמה שיש תקנה לצאת לא אמרינו חנ"נ כמו שאבאר וזה לשון המרדכי בפרק גיד הנשה דאיסור שיכול להפריד לא אמרינו ביה חתיכה נעשה נבילה בשם רא"ם דאל"כ אין בשר נקשר ביציאת דם מטעם ככ"פ והלא מיד נ"נ וכן בכלי מתכות לא אמרינו חנ"נ דיש תיקון ע"י הגעלה ולהפריד האיסור יע"ש ועיין בי"ד סי' צ"ח והנה דברי המרדכי יש לפרש בחתיכה שלא נמלחה ומנח אצל חתיכה שנמלחה ובולע דלא שייך אידי דטרווד ואפ"ה מותר אח"כ מטעם ככ"פ ואמאי לא אמרינו נ"נ וז"ש מיד בהכנס הדם בה יע"ש ובחדושינו פג"ה וכ"ה כתבנו דה"ה מטעם אין הנאסר והיא היא.

וא"כ ה"ה במליחה יש להקשות פן אי דם שפי' ממקום למקום אסור איך מולחין בשר והלא מיד שפירש ממקום למקום נ"נ ואיך יצטרך שפשר נותר ע"י מליחה ואף שפיצא אח"כ דאפשר לסוחטו אסור וכמו בשר המלונקלך בדמים שנתבשל אף שיש ס' נגד כל החתי' אסור מטעם פי' ממקום למקום וה"ה פאן יע"ש בי"ד סי' ס"ט דהחתיכה עצמה אסורה אלא מטעם דבמליחה לא גזרו דמשום לתא דבשר בתלב גזרו וזה דוקא ע"י בישול משא"כ צלי ה"א דאסור וליבעי מליחה קודם ולשהות שיעור שעה שפיצא כל דם ולזה כתבו לא מיבעיא בנצלה כל צורך ונפלט דמו דשרי ע"י צלי דלא אמרינו ביה חנ"נ

מטעם שאין הנאסר יותר מן האוסר או שיכול להפריד האוסר ולא אמרינו חנ"נ אלא כשנשאר מעט מן האוסר עמו ונ"מ ג"כ דב"ע" ס' נגד פל התתיכה ולא כשיצא כל האוסר אז אפשר לסוחטו יותר ואף בפשר בחלב יש מי שאומר פן ועיין י"ד סי' ק"ח וכבר כתבנו לקמן בג"ה באנרד: בא"ד דפליט האי ובלע האי היינו פריש לחוץ עכ"ל משמע אי אמרינו דם האברים שלא פירש לחוץ אלא ממקום למקום נמי אסור יש לפרש קדא נמי דפריש בתוך התתיכה ממקום למקום ואף שאין זה קושיא דתרי לא דבלע דם מעלמא ואין פולט אבל תתיכה א' ככ"פ פן מצוי סבר רב אשי וי"ל דפריש שפיר דהא אגב דטרוד למפלט לא בלע אלא פשמלח קדא תתיכה קודם גומרת פליטתה ובוולעת אח"כ מתבררתה ה"ה קדא מה שנמלח קודם אותו הצד פולט ואח"כ בולע מן דם וע"ש בככ"ה ונשם כתבנו עוד מזה: ע"ש גמרא הלוקח יין מבין הפותים אומר שני לוגין כו' עכ"ל יש בכאן ענין עמוק ונלא פבר נודע דיני ברירה ארנפים מני ים והרבה מזה המין מפוזר במקומות רבים מהש"ס ואין אני מכניס עצמי בכאן לפרש דיני ברירה אלא לפרש הפשוט.

הנה ממ"ש רש"י ז"ל בד"ה הלוקח יין מבין הפותים לאשמעינו דכותים חשודים על התרומה ואינו פעמי הארץ כו' תראה שהקשה לו דבר מה מש"ה הוצרך לומר דבא לאשמעינו דכותים אף על תרומה גדול' חשידי וגריעי מע"ה נאבאר פי הקקשה לו מאחר דמייירי בלוקח יין מבין הפותים בחול ואין לו פלים להפריש או בע"ש סמוך לחשיכה ואין לו שהות להפריש כמ"ש רש"י בד"ה אומר שני לוגין דלא כמ"ש הרב והר"ש במשנה פ"ז דדמאי משנה ד' דמייירי בלוקח ע"ש בין השמשות דספק הוא דמעשרין ולא נדאי ויין של פותים נדאי הוא יע"ש אלא בחול מייירי ואין לו פלים להפריש או בע"ש מבעוד יום מייירי ואין לו שהות דאי בין השמשות ואין לו שהות שיקדש היום תיפוק ליה דבין השמשות נמי אסור להפריש נדאי אלא דמאי כדתנן בבבא מדליקין ספק חשיכה אין מעשרין הנדאי ומדכתב רש"י שאין לו שהות ע"כ מבע"י סמוך לבין, השמשות קמייירי והקקשה, לו אמאי תנן הלוקח יין מבין הפותי' אמאי לא תנא הלוקח טבל נדאי ואין לו פלים הך תקנתא דאומר ב' לוגין כו' ולכך פי' דכותים אשמעינו דהם חשודים אתרומה גדולה ואינו כע"ה ומה"ט הנה פירוטיו נדאי טבלים שאין מפרישים פלל דלא חיישי אלפני עור כמו שכתב הרשב"א ושאר מפרשים ז"ל ועיין בדמאי פ"ז מ"ד בתי"ט בד"ה הלוקח יין מבין הפותים ועיין מה שאכתוב עוד בזה לקמן בעזה"י ויש לנו דרך אחרת בזה דממ"ש רש"י דכותים חשודים כל התרומה וגם ממ"ש ואינו כע"ה כו' א"כ נראה דאין חילוק בין פותי לע"ה אלא לענין תרומה גדולה אבל שאר דיניהם שוין המה דפירוטיו ספק ולא נדאי דלא כמ"ש הרב והר"ש שם דהנה נדאי אלא ספק הוא ומ"ש רש"י ד"ה אומר ב' לוגין או שהיתה חשיכה בליל שבת היינו בין השמשות והקקשה לו דא"כ לאשמעינו הך דינא בלוקח מע"ה ולכך כתב לאשמעינו אף תרומה גדולה אין מפרישין ומה שכתבתי די"ל דהנה ספק מצאתי פן אח"כ בס' פני יהושע בגיטין כ"ה בד"ה ומיחל יע"ש.

ואני תמה איך יהנה ספק לשיטת רש"י שהרי כתב שם בד"ה מבין הפותים בסוף הדבור דכותים חשודים על הכל והלוקח מהן צריך להפריש נדאי ואיך כתב פי' לשי' רש"י ספק: ודע דאם נאמר כפי הרב ור"ש בפ"ז מ"ד דדמאי דהנה נדאי טבל דלא חיישי אלפני עור כו' א"כ קשה מאי פריש ומי אית לי' לר"י ברירה מהך דלוקח ודלמא

בדאורייטא סוכר אין בריקה דהנה נדאי טבל ומקצה הנה דרבנן אית ליה בריקה ומש"ה שפיר אמרינן דשחטינן בהמה ב"ט דהוכבר כו' ובשלמא אי אמרי' בכותי הנה מדרבנן חומרא בעלמא ונהחמירו ג"כ דלפרוש תרומה גדולה וכמ"ש ג"כ בס' פני יהושע גיטין כ"ה הנה א"ש דמיייתי ראי' דאף מדרבנן לית לי' בריקה משא"כ אי נדאי אין ראי' כמ"ש ונהייתי סבור לומר שמ"ש רש"י בגיטין דהנה נדאי טבל לר"מ פתב פן דנהי דאיפא ס"ס שפא עשה לעצמו היין ונהפריש תרומה ונהי דלמכור בשוק עשה מ"מ אין נדאי שלא הפריש נהי דלא חיישי אלפני עור מ"מ פעמים הוא מפריש ונהי ס"ס וע"ש בפ"י שפתב קצת מזה יע"ש אלא דס"ס הנה כמו רבא ומיעוט המצוי הוא שאין מפרישין וס"ס במקום חזקה לא אמרינן כמבואר בחדושינו לעיל ונהיננו לר"מ סמוך מיעוטא לחזקה ואיתרע ליה רבא או דהו"ל פלגא ופלגא עכ"פ כמו שיראה הרואה באשה רבה קי"ט ע"א בתוס' בד"ה מחנורתא מתני' ר"מ שהוקשה להם בס"ה איך הנה דמאי מדרבנן לר"מ יע"ש וה"נ פאן דהנה חזק' דטבל ומש"ה פתב רש"י דהנה נדאי טבל או דאיתרע רבא או דספיקא דאורייטא לחומרא הנה כמו נדאי דרבנן משא"כ לר"י דפליג בכ"מ על ר"מ כמו קטן וקטנה ואזיל בתר רבא וסתם בר פלוגתא דר"מ הוא ר"י וא"כ לדידנא הנה ס"ס כמו רבא ומ"ה שריא דרבא וחזקה רבא עדיף אלא מדרבנן סמוך מיעוט' לחזקה והו"ל פלגא ופלגא להחמיר ודייק שפיר דעלמא בדרבנן לית לי' לר' יהודא בריקה.

הן אמת שמה שהוקשה להם להתוס' בהאשה רבה לר"מ אמאי הנה דמאי דרבנן ובכורות כ"א ד"ה ואיבעית אימא הקשו ג"כ דאמאי לא סמוך מיעוטא לחזקה כו' ומאי קושיא נהא בטבל ליכא חזקה דאימא דהכניס במוץ שלה וכדר"א.

ולנה י"ל דהתוס' מקשין להך תירוץא בכ"פ הפועלים דף פ"ח ע"ב פי קאמר ר' ינאי בזיתים וענבים ולא בחיטין ושעורים וכמ"ש רש"י שם דחיטין ושעורים א"צ ראית פני הבית ואף במוץ שלה חייב כשימרח ולית ליה דר' אושעיא יע"ש א"כ קשיא להו שפיר אמאי לא אמר הא מני ר"מ היא ומיירי בחיטין ושעורים ומ"מ אין זה קושיא דלית לי' הך תירוץא התם ומ"ש בס' פני יהושע בגיטין שם דביין לא שנייה הא דר"א היינו לתירוץא פי קאמר ר' ינאי בזיתים וענבים משא"כ לר"א הא גמי דרכו ועשה יין גמי הנה פחיטין ושעורין ועיין תוס' ב"מ פ"ח ד"ה פי קאמר ר' ינאי: עוד אבאר לה שראיתי פתב בס' פני יהושע שם דר"ת לשיטתה דמשמע מדבריו בכורות כ"א ע"ב דמיעוט וחזקה מן התורה חיישינן ומכ"ש פאן לר"מ קיימינן עכ"ל יראה מדבריו דאף לרבנן דלא חיישי למיעוטא מ"מ בהדי חזקה חיישינן מה"ת וליתא אלא מדרבנן להחמיר ולא להקל וכמ"ש אשם בפ"י ד"ה, חלב פוטר אבל דלר"מ דחייש למיעוטא בהדי חזקה הנה מן התורה ולא קי"ל פן מ"מ חיישינן מדרבנן להחמיר וכן הביא הרא"ש ז"ל בשמעתין דף י"א וכבר בררנו פלוגא באורח לעיל ומש"ה מטהר ר"מ בתינוק בין ברה"ר ובין ברה"י דהנה ספק השקול ודבר שאין דעת לישאל עיין תוספת פ"ו לקמן ולרבנן להחמיר ולא להקל וליתא לדבריו ז"ל גם מ"ש לר"מ חייש למיעוטא היינו אי מן התורה אבל בכמה מקומות משמע דהנה דרבנן ולא זכיתי להבין דבריו הקדושים במ"ש לרבנן חיישי מ"ה וכמ"ש וכבר יש לומר דהנה דרבנן בלוקט יין מבין הפותים פשיטת מי שפובר פל לוקט אף לאחר מירוח פטור ועיין בפרק הפועלים דף פ"ח תוספות ד"ה תבואת ורעף ולא לוקט ועיין בפ"ב מהלכות מעשר ה"ב דלהר"א ז"ל בין קודם מירוח ובין לאחר מירוח לא הנה אלא

דברבנו יענין שם בכסף משנה ומשום הכי מייתי שפיר ראיה דאין בריה אף בדברבנו: או
יאמר דמייתי שפיר ראי' דבמנחות פרק ר' ישמעאל ס"ו ע"ב תורמין משל ישראל כו'
והיא משנה שנויה בדמאי ובתוספתא הביאה הר"ש ז"ל בפ"ה משנה ט' דדמאי משמע
דר' יהודא ור' יוסי פוליהו בתדא שיטה קיימי או דיש קנגן או דמירוח הנכרי פוטר וכוותים
גרי אריות הן וא"כ לא מיחייב אלא מדברבנו אין מירוח הנכרי פוטר וכדמסיק במנחות
פ"ד ס"ו ע"ב גזירה משום בעלי כיסין יע"ש ומש"ה מייתי שפיר סיעתא דר"י לית לי
בריה אף בדברבנו ומיהו כל זה לשיטת הירושלמי ותוספתא דגריס דברי ר"מ ר"י ור"י
ור"ש כו' וגריס ר' יהודה בלא ו' וכן משמע בחדושי רשב"א בשמעתין פאן שהקשה
דהכי משמע דכותים גרי אמת הן ובמנחות משמע דר"י ור"י ור"ש סברי גרי אריות הן
ותריץ דר"י ור"י ור"ש לדברי ר"מ אמרו ולקמן אבאר דבריו משמע דגריס ר"י בלא ו'
כמ"ש הר"ש פ"ה מ"ט דדמאי אבל לפי סוגית גמרא דידן במנחות בדרף ס"ו ע"ב משמע
דזווי זווי קתני (ר"ל זוגי זוגי קתני) ר"מ ור"י אומרינ מעשרין על כל משמע דמן התורה
סייבין פירות כותי במעשר וכמו שאבאר לקמן א"ה א"כ קשה מה שהקשינו: הן אמת
שמההיא מתני' דדמאי מוכח דפירות כותי הנה ודאי טבל ולא ספק וכמ"ש הר"ש שם
להדיא דאל"כ איך מעשר משל כותי על של ישראל או להיפך פיון דהנה ספק.

ומיהו כבר כתבנו דמתני' ר"מ הוא ולדידיה הנה מעוט המצוי ולא דמי לדמאי דהנה
מעוטא דמעוטא כמ"ש התוספות בכורות כ' ד"ה ואיבעית אימא ובהאשה רבה קי"ט
ד"ה מחונקתא ומש"ה הנה ודאי מן התורה דסמוך מעוטא לחזקה ואיתרע רובא משא"כ
לר"י ואיך קשיא ואם נאמר דגירסא הוא פגירס' הירושלמי א"ש דר' יהודא כר"י ור"ש
סובר.

וגם ע"ז קשה דא"כ אמאי לא מוקי הירושלמי פלוגתא בהכי ולזה י"ל דא"כ בשל נכרים
במאי פליגי. וגם לר"מ קשה דאיך מעשר בשל כותי על של ישראל או להיפך דמידי
ספיקא לא נפקא אם נאמר כמ"ש בהאשה בתרא דהו"ל פלגא ופלגא ואם נאמר כמ"ש
לקמן פ"ו דאיתרע רובא א"ש ושם אבאר הנה רואה דמההיא מתני' מוכח דפירות כותי
הנה ודאי ולא ספק אם לא שצאמר דסמוך מעוטא לחזקה ואיתרע רובא.

ומ"ש רש"י פאן דחשידי ובגיטין כתב דהנה ודאי יש לומר ודאי מדברבנו דסמוך מעוטא
לחזקה והו"ל פלגא ופלגא מ"ה לר"מ ואם כן הנה עכ"פ ודאי איסור דברבנו אלא דמתני'
דפ"ה דדמאי משנה ט' מוכח דפירותיהן הנה ודאי טבל מן התורה מדמעשרין משל כותי
על של ישראל ומשל ישראל על של כותי ומיהו ר"א פליג שם ואוסר משל כותי על של
כותי וה"ה משל כותי על של ישראל אלמא ספיקא הנה וכמ"ש הרב ור"ש שם ועיין
בתי"ט שם שכ"כ להדיא יע"ש והיה נראה לי בטעם דפליגי ר"א ואוסר דלשיטתיה אזיל
פי כבר כתבנו לעיל דבפירות כותי איפא ס"ס שפא לצורך עצמו עשאון ועישור ואם
תמצא לומר למכור בשוק אפ"ה לאו ודאי דלא מעשרין אלא ספק והנה ס"ס או כמ"ש
בפני יהושע בגיטין שם בע"א וטעמא דהולכין בתר ס"ס בכ"מ הוא כמ"ש הרשב"א
בתשובה סימן ת"א מטעם רובא דאיפא ב' צדדין להתיר וא' לאיסור ולפי זה אף נגד
חזקה מהני ס"ס דרובא עדיף מחזקה זולת לר"מ דסבירא ליה סמוך מעוטא לחזקה כו'
ויש עוד טעם אחר כתבנו במקום אחר דלר"מ ז"ל בפ"ט מהלכות טומאת מת דכל ספק

מה"ת שְׁרֵיָא וּמְדַרְבְּנָן אָסוּר וּא"כ בְּסַפְקָא א' הָנָה וּנְדָאֵי אִיסוּר דְּרַבְּנָן וּכְשֵׁישׁ עוּד סַפְקָא הָנָה לִי תוּ סַפְקָא דְּרַבְּנָן וּלְהַקְלֵל וּא"כ נִגְדַּד חֲזָקָה לָא מְהַיָּי ס"ס דַּע"כ לֹא אָמַר הַר"מ ז"ל דְּסַפְקָא מַה"ת שְׁרֵיָא אֲלֵא הֵיכָא דְּלִיכָא חֲזָקָה וְלֹא הֵיכָא דְּאִיכָא חֲזָקָה כְּמִבְּנוֹאָר בַּפְּר"ח י"ד סִימָן ק"י וּא"כ אַף אֲלֵף סְפִיקוֹת לָא מְהַיָּי וּר"א לְשִׁיטְתֵּי דְּאִית לִי בַּפ"ו דְּטְהָרוֹת דַּס"ס מְהַיָּי אֲטַנְמָאָה בְּרַה"י כְּמוֹ שְׁרֵיָאָה הַרְוָאָה בְּתוֹס' פְּסָחִים ט' וּי' וּב"ב נ' ע"ב וּבַר"ש בַּפ"ו דְּטְהָרוֹת וַע"כ סוֹבֵר ס"ס מְטַעַם רְנָבָא דְּאִי מְטַעַם סַפְקָא דְּרַבְּנָן הָא בְּטַנְמָאָה גַּם הַר"מ מוֹדָה דְּהָנָה מִן הַתּוֹרָה דְּהִלְכְתָא מְסוּטָה וּא"כ לֹא יֵהִי אֲלֵף סְפִיקוֹת לָא מְהַיָּי אֲלֵא מְטַעַם רְנָבָא וְרוֹב מְהַיָּי אַף בְּטַנְמָאָה כְּמוֹ שְׁמוּכָח מִמַּתְנִיתִין דְּט' שְׂרָצִים וּצְפָרְדַּע א' אוֹ לְהִפְךָ וְעֵינִין כְּתוּבוֹת רִישׁ הָאֲשָׁה שְׁנַתְּאָרְמְלָה יַע"ש וְאֲזִיל לְשִׁיטְתֵּי דְּסוֹבֵר כּוּי חֲזָקָתֵי עַל חֲלָבוֹ אֲשֶׁם תְּלוּי דְּלָא בְּעֵינֵי חֲתִיכָה מַב' חֲתִיכוֹת וּא"כ קְשִׁיָא אִיךָ מְבִיא אֲשֶׁם תְּלוּי וְהָא מַה"ת שְׁרֵיָא אִם נֶאֱמַר אַף בְּכַרְת מוֹתֵר דְּלָא כְּגִירְסַת הַכ"מ שָׁם וְעֵינִין בַּפְּר"ח י"ד ס' ק"י בְּאִנְרָךְ וַע"כ סְפִיקוֹ דְּאוּרִיגְיָתָא מַה"ת אָסוּרָה א"כ ס"ס מְטַעַם רְנָבָא הוּא וְעֵינִין בְּכָלֵל ח' שָׁם הָאֲרַכְנוּ בְּזָה.

ומש"ה ר"א לְשִׁיטְתֵּיהָ סוֹבֵר דְּאִין מְעַשְׂרִין מְשַׁל כּוּתִי עַל שָׁל כּוּתִי וּק"ה עַל שָׁל יִשְׂרָאֵל דְּמִידי סְפִיקָא לֹא נִפְקָא וּסְמוּךְ מְיַעוּטָא לְחֲזָקָה וְהו"ל פְּלִגָּא מְדַרְבְּנָן לְהַחְמִיר מִשָּׂא"כ ר"מ דְּחִינֵישׁ לְמְיַעוּטָא וְאָף לַר"י וּר"י וּר"ש לָא מְהַיָּי ס"ס דְּאוּרִי אֲחֻזָּה דְּטָבֵל דְּמַעֲיָקְרָא וְלֹא מְהַיָּי ס"ס דְּטַעְמָא דַּס"ס הוּא מְשׁוּם סַפְקָא דְּרַבְּנָן וּבְחֻזָּה לֹא שְׁיִיךָ זֶה וְהָנָה וּנְדָאֵי טָבֵל וּמִש"ה מְעַשְׂרִין מְכּוּתִי עַל כּוּתִי מִשָּׂא"כ בְּדַמָּי דְּמְיַעוּטָא דְּמְיַעוּטָא הוּא דְּאִין מְעַשְׂרִין וְלֹא אֲמַרִּין סְמוּךְ מְיַעוּטָא לְחֲזָקָה כַּה"ג בְּמְיַעוּט דְּמְיַעוּטָא מִש"ה הָנָה דְּרַבְּנָן וְעֵינִין תּוֹסְפוֹת יְבָמוֹת ד"ה מְחַנּוּרְתָא וּבְכוּרוֹת כ' ד"ה וְאִי בְּעֵית אִימָא וּבְגִיטִין בַּפ"י: עוּד רְאִיתִי לְהַזְכִּיר מ"ש בַּס' פְּנִי יְהוֹשֻׁעַבְגָּטִין כ"ה ד"ה וּמִיחַל דְּלִפְי' ר"ת דְּכָל לֹקֵחַ הָנָה מְדַרְבְּנָן אִם הוּא מְמוֹרָח בְּיַד הַמוֹכֵר א"כ לֹא הָנָה הֵיכָא דְּלֹקֵחַ אֲלֵא מְדַרְבְּנָן וּמִש"ה שְׂרִי לְהַפְרִישׁ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת יַע"ש וְאִי מְסַתְּפֵי בְּזָה דְּלְדַבְּרִי כָּל שְׁהוּא מְדַרְבְּנָן מוֹתֵר לְהַפְרִישׁ עָלֵי בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת וְאִפְשָׁר דְּאִינוּ כֵּן אֲלֵא דְּמָאֵי הוּא דְּהִתִּירוּ דְּלָא הָיָה וּנְדָאֵי דְּדַבְּרֵיהֶם אֲלֵא סַפְקָא דְּבִרְיָהֶם דְּרוֹב ע"ה מְעַשְׂרִין הֵן וּמְיַעוּטָא דְּמְיַעוּטָא דְּאִין מְעַשְׂרִין וְחוּמְרָא דְּרַבְּנָן בְּעֻלְמָא הוּא וּמִש"ה בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת רְשָׁאֵי לְעַשֵׂר מִשָּׂא"כ בְּוּדָאֵי דְּרַבְּנָן אֲפָשָׁר דְּלָא הִתִּירוּ וּרְאִי לְזָה הָא דְּאָמַר רִישׁ בְּמָה מְדַלִּיקִין סַפְקָא חֲשִׁיכָה אִין מְעַשְׂרִין הַוּדָאֵי וְאִין מְטַבִּילִין הַפְּלִים דְּמַתְקֵן מְנָא הוּא וּלַר"מ ז"ל טְבִילַת פְּלִים דְּרַבְּנָן הוּא כַּמ"ש בַּפ"י מְהִלְכוֹת מ"א וְעֵינִין בִּי"ד ס' ק"ך בַּב"י גְּבִי מְשַׁפְּנָתָא וּבַפְּר"ח בַּס"ק ו' יַע"ש וְאִפ"ה אָסוּר לְהַטְבִּיל פְּלִים בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת דְּמַתְקֵן מְנָא הוּא אַף דְּהִתִּיקוֹן הוּא מְדַרְבְּנָן דְּמַה"ת אִין צְרִיךְ טְבִילָה אִפ"ה חֲשִׁיב תִּיקוֹן ה"ה וּנְדָאֵי דְּרַבְּנָן דְּאִין מְעַשְׂרִין דְּהָנָה מְתַקֵּן מְדַרְבְּנָן וּבְדַמָּי הַקְּלוּ.

דְּאִשְׁפָּחוּן כְּפָה קְנוּלוֹת שְׁהַקְּלוּ בְּדַמָּי דְּהָנָה רַק חוּמְרָא בְּעֻלְמָא לֹא בְּוּדָאֵי אִיסוּר דְּרַבְּנָן אִם לֹא שְׁנַחֲלַק בֵּין הֵיכָא דְּאִין מְטַבִּילִין הַפְּלִים דְּהָנָה אֲסַמְכְתָא מְקָרָא דְּכָלִי מְדִין חֲמוּר יוֹתֵר וּבִלְא"ה לְרַש"י אֲפָשָׁר דְּסוֹבֵר טְבִילַת פְּלִים מַה"ת וּמ"מ לְעַנְגִין דִּינָא צ"ע בְּאִיסוּר דְּרַבְּנָן וְעֵינִין א"ח בְּשָׁבוֹת: וְעַתָּה אָשׁוּב אֵל מְשַׁנְתֵּנוּ דְּהִלּוּקֵס יֵין מִבֵּין הַכּוּתִים הִנֵּה רַש"י בְּגִיטִין כ"ה ע"א ד"ה מִבֵּין הַכּוּתִים כְּתוּב וְזֶה לְשׁוֹנוֹ כּוּתִים גְּרִי אֲמַת הֵן וְאִין א"י נִפְקַעַת קְדוּשָׁתָה עַל יָדָם עַכ"ל יֵשׁ לְרֵאוֹת לְמָאן קָאָמַר לָהּ אִי לַר"מ וּר' יְהוּדָא הָא הֵם סְבִירָא לְהוּ דְּאִף בְּעַפְוִים אִין א"י נִפְקַעַת קְדוּשָׁתָה עַל יָדוֹ דְּאִין קִנְיָן לְעַפְוִים בַּא"י וּמָאֵי אִינְרֵיָא

כּוּתִים דְּגָרֵי אֲמַת הֵן וּמִנָּא אֲמִינָא לֵה מְהָא דִּתְנִן תּוֹרְמִין כּוּ בְּמִנְחוֹת ס"ו ע"ב אָמַר רַבָּא מִירוּחַ נְכָרֵי פְּלִיגֵי תַנְאֵי וּמִיִּיתֵי מִמִּתְנִי ד' פ"ז דְּדָמָאֵי וְתוֹסְפְתָא שָׁם ר"מ ור"י אוֹמְרִים מְעַשְׂרִין מְפָל עַל כּל (וְהוּא כְּגִיל תְּלֻמוּד דִּינִן דְּזוּגֵי וּנְגַתָא קִתְּנֵי ר"מ ור"י בְּחֻדָּא שְׁיִטָּה ור"י ור"ש בְּחֻדָּא שְׁיִטָּה עֵינִן בְּר"ש שָׁם).

וּפִירֵשׁ"י מְכוּתֵי עַל שָׁל יִשְׂרָאֵל דְּאִין קִנְיָן לְעַפּו"ם בֵּא"י וְאִין מִירוּחַ עַפּו"ם פּוֹטֵר ר"י ור"ש אוֹמְרִים תּוֹרְמִין מִשׁ עַפּו"ם עַל כּוּתִים וּמְשָׁל כּוּתִים עַל שָׁל עַפּו"ם אָבֵל לֹא מְכוּתִים וּמְעַפּו"ם עַל שָׁל יִשְׂרָאֵל דְּמִירוּחַ הַנְּכָרֵי פּוֹטֵר וְהֵם נְמִי סְבִירָא לְהוּ דְּאִין קִנְיָן אֲלֵא דְּמִירוּחַ פּוֹטֵר וְאִיךָ שְׁיִהְיֶה מוּכַח דְּלִר"מ ור"י אִין קִנְיָן לְעַפּו"ם וְא"כ תִּיפּוּק לִיָּה דֵּא"נ גְּרֵי אַרְיֹות הֵן אִין א"י נְפִקְעַת קַדְוִשְׁתָּה עַל יָדָם וְאִי לִר' יוֹסִי וְר' שְׁמַעוֹן פִּי כֹן דְּהֵם אֲפֹשֶׁר דְּסְבִירָא לְהוּ דִּישׁ קִנְיָן לְעַפּו"ם בֵּא"י אִם כֹּן לְדִידְהוּ ע"כ כּוּתִים גְּרֵי אַרְיֹות הֵן דֵּאל"כ אֲמָאֵי פְּלִיגֵי דְּאִין מְעַשְׂרִין מְשָׁל כּוּתֵי עַל שָׁל יִשְׂרָאֵל וּמְשָׁל עַפּו"ם עַל כּוּתֵי מְעַשְׂרִין אוּ מְכוּתֵי עַל כּוּתֵי אֲלֵמָא דְּנוּדָאֵי טָבֵל מְשׁוּיָנִן לֵה וְאִפ"ה אִין מְעַשְׂרִין מְשָׁל כּוּתֵי עַל יִשְׂרָאֵל וּמִיִּשְׂרָאֵל עַל כּוּתֵי אֲלֵמָא דְּגָרֵי אַרְיֹות הֵן וְיִשׁ קִנְיָן לְעַפּו"ם בֵּא"י אוּ דְּמִירוּחַ הָעַפּו"ם פּוֹטֵר וְה"ה כּוּתֵי דְּגָרֵי אַרְיֹות הֵן וְאִיךָ כְּתִב ר'ש"י דְּגָרֵי אֲמַת הֵן וְאִין א"י נְפִקְעַת כּוּ וְלִמָּאן קָאֵמַר לֹא לִר"מ ור"י וְלֹא ר"י ור"ש: וְלִהֲתִיר הַסְּפֵק הִזְהָ נֹכַח לֹמַר שִׁמ"ש ר'ש"י כָּאֵן הוּא כִּמ"ש הִר"ש בְּפִירוּשׁ הַמְּשַׁנְיֹות בְּדָמָאֵי ז' מְשַׁנָּה ד' וּפ"ה מְשַׁנָּה ט' דְּכְתִב דְּסוּגֵיָא דְּמִנְחוֹת סְבָרָה דְּכ"ע יִשׁ קִנְיָן לְעַפּו"ם לְהַפְקִיעַ מִיַּד הַמְּעַשֵּׁר אֲלֵא בְּתַבּוּאָה שְׁלֵקַח כּוּתֵי מִיִּשְׂרָאֵל וּמִרְחָה פְּלִיגֵי דְּלִר"מ ור"י מִירוּחַ נְכָרֵי אִין פּוֹטֵר וְלִר"י ור"ש מִירוּחַ נְכָרֵי פּוֹטֵר יַע"ש וְדְּכָרִיו רָאוּנוּ לְמִי שְׁאֲמָרוּן דְּסוּגֵיָא דִּינִן לְשִׁיטְתָּהָ כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ בַּע"ז דָּף כ"א דְּשַׁדָּה דְּאִית בֵּיָה תְּרִתֵי הִיָּנוּ הַפְּקִיעַת מְעַשֵּׁר דִּישׁ קִנְיָן לִר"מ וְע"כ פְּלִיגֵי בְּלֵקַח עַפּו"ם תְּבּוּאָה מִיִּשְׂרָאֵל וּמִרְחָה וּמִש"ה פִּירֵשׁ"י כָּאֵן שְׁפִיר דְּכוּתִים גְּרֵי אֲמַת הֵן וְאִין א"י נְפִקְעַת, מְקַדְוִשְׁתָּה עַל יָדָם הַפֶּה מֵה שְׁפִי בְּמִנְחוֹת.

וְאִי דִר"י ור"ש ע"כ סְבִירָא לְהוּ דְּכוּתִים גְּרֵי אַרְיֹות הֵן וּמִירוּחַ נְכָרֵי ג"כ פּוֹטֵר אֲלֵא מְדַרְבְּנֵן הוּא דְּחֵיב מְשׁוּם בְּעֵלֵי כִּיסִין כְּדִמְכָרְשׁ בְּמִנְחוֹת ס"ז ע"א מ"מ מְכָרְשׁ לִר"מ ור"י דְּאִי בְּדִאֲרִיָּתָא אִית לְהוּ בְּרִירָה יַעֲוִין שָׁם הֵיטֵב בְּמִנְחוֹת וּבְגִיטִין וּלְקַמֵּן אֲבָאֵר עוֹד בַּעֲזָה"י: הֵן אֲמַת שְׁיִשׁ לְתַמּוּהָ בְּהֵיא דְּמִנְחוֹת מִי הַכְּרִיחוּ לְר'ש"י לְפָרֵשׁ דְּכ"ע אִין קִנְיָן וְהוּא הַפֶּה סוּגֵיָא דַּע"ז כ"א וְגַם יִקְשָׁה קוּשְׁיַת הִר"ש מְנָא לִיָּה לְרַבָּא דְּפְלִיגֵי בְּמִירוּחַ נְכָרֵי אִי פּוֹטֵר אִי לֹא דְלֵמָא דְּכ"ע אִין פּוֹטֵר וּפְלִיגֵי בִּישׁ קִנְיָן אוּ בְּלֵקַח בְּשַׁבְּלִים יַע"ש וּבְבִרְיָתָא לֹא נִזְכָּר דִּר"א פְּלִיגֵי וְאוֹסֵר בְּשָׁל כּוּתִים עַל שָׁל כּוּתִים וְעֵינִן לְקַמֵּן מ"ש בְּדְּכָרִי ר"א יַע"ש וְהִיָּה אֲפֹשֶׁר לֹמַר דְּהוּכְרַח ר'ש"י לְפָרֵשׁ דִּר"מ סוּבֵר דְּאִין קִנְיָן לְעַפּו"ם בֵּא"י מְשׁוּם דְּמִסִּיק שָׁם בְּמִנְחוֹת ס"ז ע"א מ"ט דִּר"מ דְּכְתִיב דְּגָנָה שְׁנֵי פְּעָמִים אִין מִיעוּט אַחַר מִיעוּט אֲלֵא לְרַבּוֹת וְאִי סְבִירָא לִיָּה דִּישׁ קִנְיָן לְעַפּו"ם בֵּא"י אִימָא חֻדָּא לְמַעַט עַפּו"ם וְלֹא נְכָרֵי דִּישׁ קִנְיָן וְחֻדָּא לְמַעוּטֵי מִירוּחַ נְכָרֵי דְּפּוֹטֵר אֲלֵא ש"מ דְּסְבִירָא לִיָּה דְּאִין קִנְיָן וְאִין מִיעוּט אַחַר מִיעוּט אֲלֵא לְרַבּוֹת מִירוּחַ נְכָרֵי דְּאִין פּוֹטֵר מִן הַמְּעַשֵּׁר וְעֵינִן מִנְחוֹת ל"א ע"א תוּס' ד"ה קְסִבֵּר אִין קִנְיָן שְׁפִתְבוּ וְא"ת וְהָא מִירוּחַ עַפּו"ם פּוֹטֵר וְאִין לֹמַר דְּאִין פּוֹטֵר דְּלֵא אֲשַׁפְחוּן תַּנְאֵי דְּאִית לִיָּה תְּרִתֵי דָאֵם כֹּן דְּגָנָה ב' פְּעָמִים בְּמָאֵי מוֹקֵי לֵה דִר"מ סוּבֵר דְּמִירוּחַ נְכָרֵי אִין פּוֹטֵר וְסוּבֵר דִּישׁ קִנְיָן.

מה שכתבו דר"מ סוכר ד"ש קנ"ג הוא פשיטת הר"ש ז"ל בפ"ה המשניות פ"ה דדמאי מ"ט וסבירא להו דמיינרי בלקח כותי תבואה מישאל בשרבלים אמנם מה שכתבו דר"מ סוכר יש קנ"ג משמע דגנה מוקי להא גופא ליש קנ"ג ולא ידענא דהא אמר לקמן ס"ז ע"א אין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות מקרום גם לא מקשין מידי דלית תנא דאית ליה תרתי מקרום אין פוטר ואין קנ"ג דא"כ דגנה במאי מוקי לה והא אדרבה מוקי למקרום דאין פוטר דאין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות וגם למה דהדר רבא ואמר למ"ד מקרום אינו פוטר ה"ה הקדש אין פוטר יש לראות ולגישב זאת וי"ל באמת הני ב' דגנה פחדא חשיב או חד לשום דרשא נחדא דמקרום עכו"ם אין פוטר ולזה שפיר פתבו דמדפשוט לרבא כ"כ ש"מ דלית תנא דאית ליה תרתי דמקרום העכו"ם אין פוטר ואין קנ"ג ואין להאריף פאן: גם זאת אומר לה שמ"ש הר"ב בפ"ה המשניות פ"ז מ"ד דדמאי דאינה הלכה דלפי שפירב' יש ברירה ולא בדבר דאורייתא לכאורה פל לוקח הוא מדרבנן ולזה י"ל דסבירא ליה פשיטת ריב"א בפ' הפועלים פ"ח ע"א ד"ה אין הטבל מתחייב אלא בראית פני הבית יע"ש אבל הר"מ ז"ל שכתב ג"כ וזאת הלכה היא לר"מ ולא קי"ל לפי דבאורייתא אין ברירה קשה והא פסק בפ"ב מהלכות מעשר ה"ב דלוקח תבואה שלא ממורח חייב מה"ת וממורח מדרבנן חייב והוא פשיטת ר"ח בהפועלים שם ד"ה תבואת זרעה ולא לוקח וכמ"ש הר"מ יע"ש היטב וא"כ אמאי אינה הלכה והא הלוקח יין מבין הכותים נגמר מלאכתו בידם וכו' כ"ע מודים דיש ברירה בדרבנן דהכי הלכתא ואמאי פתב שאין הלכה: שוב ראיתי בתוספות בכורות י"א ד"ה טבלים דהא דאמרנו בעירובין ל"ה ע"ב דלמא פי לית ליה לר"ש ברירה ה"מ בדאורייתא שהוקשה להם לר"ת דכל לוקח מדרבנן הוא דחייב איף אמר ר"ש בדאורייתא ותיירץ דה"ק תרומת דגן תירוש ויצהר קרוי דאורייתא עכ"ל רצונם לומר דשאני תרומה דאית ליה שורש מן התורה משא"כ תחומין דאין להם עיקר בתורה ולפי זה לדין ע"כ אף בדרבנן אלא דיש לו עיקר מה"ת קי"ל אין ברירה ומש"ה פתב הר"מ ז"ל דאינה הלכה פאוטה משנה.

וכבר פתבנו שאין פוגמנו פאן אלא לבאר פי המשנה ולא לדבר דיני ברירה פי לא עת האסף פה: ודע עוד שמה שהוקשה להם לתוס' בכורות י"א הא דאמר בעירובין ה"מ בדאורייתא דמשמע דנתחדש להם קושיא זו ונא לר"ת דאמר פל לוקח מדרבנן חייב והא לפי ריב"א נמי יקשה דהא ר"י ור"ש סוכרים דיש קנ"ג לעכו"ם בא"י וכותים גרי אריות הן או דמקרום העכו"ם פוטר כדמסיק שם במנחות וא"כ הלוקח יין מבין הכותים דנגמרה מלאכתו ביד הכותי והם גרי אריות ודאי לא חייב במעשר אלא מדרבנן וכיון שפן איף אמר פי לית ליה לר"ש מן התורה והא לא הנה אלא מדרבנן וכדכתובנא והיא דהלוקח יין מבין הכותים לר"ש ור"י יוסי או במטהר יינם או דלא גזרו על סתם יינם כמ"ש התוס' בגיטין דף כ"ה ולקמן אבאר תי' הרשב"א ז"ל.

ואין לומר דר"י ור"ש במקרום נכרי הוא דפליגי אבל סברי אין קנ"ג ויין לא שייך מקרום כדמסיק בפ' הפועלים פ"ח ע"ב ואי בעית אימא פי קאמר ר' ינאי בזיתים וענבים דלאו בני גורן נינהו ותלה בראית פני הבית לחוד וכי כתיב דגנה ולא דיגון נכרי בדגן הוא דכתיב דעיקר חיוב המעשר פא לאחר מקרום מש"ה דיגון גוי פוטר משא"כ ביין זה לא ניתן להאמר פלל פיין דעשאן יין הנה גורן דידהו יין דדוקא משירד לבור ומשנה ערוכה היא היין עד שירד לבור ועיין בבא מציעא פ"ח תוס' ד"ה זיתים וענבים ועיין בפני

יהושע בגיטין כ"א ע"א: עוד אבאר לה פי רבא דאמר במנחות ס"ו ע"ב דמירוח הכותי
תנאי היא ולא מוקי פלוגתייהו פמו בירושלמי דפליגי בגיש קנן ואין קנן הביאו הר"ש
בפ"ה מ"ט ובתוס' בכורות י"א ד"ה טבלים שאמה לוקח מן העכו"ם כל דבריהם שם
מבוארים יותר בפ"ה הר"ש אפטר דהנה קשיא ליה אי פליגי ויש קנן לעכו"ם א"כ ע"כ
ר"ש סובר דיש קנן לכותי וכותים גרי אריות הן ומש"ה אין מעשרין משל כותי על של
ישראל א"כ קשיא דר' יהודא אדר' יהודה דבסופה כ"ג מסיק דר"י לא חייש אבקיעת
הנוד דלא חייש למיתה ור"י דאמר הלוקח יין מבין הכותים שאוסר טעמא משום ברירה
ולדבריו דר"מ קאמר הא דבקיעת הנוד לדבריה שאמה אוסר לעשות סופה מבעלי חיים
ע"כ דחיישת למיתה ומיהו ר"מ טעמא אחרינא אית ליה פדמסיק התם ור"י מדמכשיר
לעשות סופה אף בשאר בהמה דלאו פיל דכי מיינת ליפא ביה עשרה ואפ"ה שרי דלא
חיישינו למיתה אף במסקנא וע"כ טעמא דידיה משום דאין ברירה וא"כ קשיא מתני'
דעירובין ל"ו ע"ב דאית לר"י ברירה וע"כ צריה לומר פי לית ליה ברירה בדאורייתא
אבל בדרבנן אית ליה יע"ש היטב בסוגיא דעירובין.

פן סובר רבא ואף דרבא תירץ שם אליבא דר"ש דמש"ה אוסר בלוקח יין מבין הכותים
דבעינו ראשית ושיריה ניקרין המעיין בחדושי הרשב"א בשמעתיין שפכת למ"ד יש
ברירה פי מפריש לאחר זמן ב' לוגין תרומה הנברר הדבר למפרע דזהו תרומה ושיריה
ניקרין מיקרי והקשה מעירובין דרבא אמר שאני יין דבעינו שירי' ניקרין אלמא אף מאן
דאית ליה ברירה לא מהני ותירץ דמש"ה נאי בעית אימא דחייש לבקיעת הנוד הא משום
שירים ניקרין מהני למ"ד יש ברירה פן הוא תוכן פונתו יע"ש שפכת דלמ"ד י"ב מהני
והביא פן בשם הרמב"ן ובשם גאון סוף דבר דרבא חזר גופא מהו תירוצא ואמר ואבע"א
משום בקיעת הנוד בעירובין ולפי סוגיא דסוגיא איתברר מילתא דר"י לא חייש למיתה
וכ"ש לבקיעת הנוד כמ"ש לעיל ולדבריו דר"מ קאמר וטעמא דר"י דלית ליה ברירה
בדאורייתא ובהא דתני תורמין משל כל על של כל גורס רבא לר"מ לחוד ור"י ור"י
ור"ש פוליהו סברי דאין מעשרין משל כותים על של ישראל וכגירסת בירושלמי הביאו
הר"ש בפ"ה מ"ט דדמאי ואפטר שאגירסת רש"י במנחות נמי הנה פן דר"י ור"י ור"ש
פוליהו בחדא שיתא קמייגרי וע"כ דמירוח עכו"ם אי פוטר פליגי דאי סבר ר"י יש קנן
וכותים גרי אריות הן א"כ בלוקח יין מבין הכותים נמי הנה דרבנן אלא ע"כ דאין קנן
ופטור משום מירוח עכו"ם והא דלוקח יין איירי במטהר יינו של כותי וישראל הוא
העושה כמ"ש התוס' בדוכתי טובא בגיטין ומנחות ובכורות וסופה ועירובין ורש"י ז"ל
לשיתתיה שפוכר אף שהתבואה ברשות עכו"ם פי מרחה ישראל מירוח ישראל קרינו
ביה ומנא אמין לה מבכורות י"א ע"ב שפכת בד"ה דאימרחנהו ישראל ברשות עכו"ם
שהנה ישראל אריס וקרקע של עכו"ם הנה אלמא אף שהתבואה ברשות עכו"ם מירוח
ישראל קרינו ביה ועיין בתוס' שם דבור המ' דמרחינהו ישראל ובר"מ פ"א הי"א
מהלכות תרומות ובכ"מ שם דרבינו מפרש כפי' התוספות אבל רש"י לא סבירא ליה
הכי אלא כמ"ש פאן: או יאמר אי פליגי במירוח הגוי אי פוטר א"ש דר"י ור"י ור"ש
אוסרין דבתרומה גדולה לא שייך למדרש דגנה ולא דיגון עכו"ם דתרומה גדולה אפטר
מעיקר הדין חיובא דידיה חל קודם גמר מלאכה וכדאיתא בירושלמי אי אפטר לגורן
שתעקר אא"כ הפרוש ממנו תרומה גדולה וכמ"ש בספר פני יהושע גיטין כ"ה ד"ה

עֲשֶׂה מַעֲשֵׂה רַאשׁוֹן יַע"ש וּא"כ מְהִיכָא תִּיתִי דְלִפְטוֹר מִירוּחַ עֲפוּ"ם מִשָּׂא"כ מַעֲשֵׂר
דְּאִינוּ חָל עַד גָּמַר מְלָאכָה וְכִינוּן שְׁנַגְמַר מְלָאכְתָּן בְּיַד הָעֲפוּ"ם פְּטוֹר וּמִיָּהוּ בַר"ח הַלְכוֹת
תְּרוּמוֹת פ"א פְּתַב דְּפְטוֹר מִכְּלוּם בְּמִירוּחַ עֲפוּ"ם יַע"ש וְאִין כָּאן מְקוּמוֹ לְהֶאֱרִיךְ: עוֹד
אַבְאָר לָךְ דְּהָא דְאָמַר בְּעִירוּבֵין ל"ז ע"ב דְּלָמָּא כִּי לִית לִיה לר"ש בְּרִירָה ה"מ מִן הַתּוֹרָה
אַבְל בְּדַרְבְּנָן אִית לִיה שְׁהַקְשָׁה לְתוֹס' בְּכוֹרוֹת י"א ד"ה טְבָלִים וְהֵלֵא כָּל לִוְקַח מִן הַתּוֹרָה
פְּטוֹר בְּמִמְרָח בְּיַד הַמוֹכֵר לְשִׁיטַת ר"ת וּלְפִי מ"ש מִהֲרִימ"ט ח"א סִימָן פ"ה הִבִּיאוּ
בְּמִשְׁנֵה לְמַלְךְ פ"א מֵהַל' תְּרוּמוֹת הִיא דְלָא פְּטָרָה תּוֹרָה לִוְקַח אֲלָא מִן מַעֲשֵׂר וְלֹא מִן
תְּרוּמָה גְדוּלָה וְתְרוּמַת מַעֲשֵׂר א"כ מִש"ה ר"י ור"ש אוֹסְרִין מִשׁוּם תְּרוּמָה גְדוּלָה דְּהִנֵּה
מִן הַתּוֹרָה אַף בְּלוֹקַח וְעֵינֵין בְּמִשְׁנֵה לְמַלְךְ כַּמ"ש שְׁם דְּתוֹס' סְבָרִי דְּבַתְרוּמַת מַעֲשֵׂר פְּטוֹר
יַעֲיִן שְׁם וּבַמ"ש הַתּוֹס' שְׁם עוֹד דְּהִיא דְּמִנְחוֹת ס"ז מִיְיָרִי בְּעֲפוּ"ם שְׁתָּרַם מִשְׁלוֹ עַל שְׁל
יִשְׂרָאֵל דְּהִנֵּה תְּרוּמָה כְּדָתְנָן בַּפ"ג דְּתְרוּמוֹת יֵשׁ לְעֵינֵין בִּיָּה טוֹבָא דְּהָא ע"כ לֹא אָמְרִינָן
דְּעֲפוּ"ם שְׁתָּרַם תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה אֲלָא בְּדִנְפְּשִׁיָּה דְּאִין קִנְיָן לְעֲפוּ"ם בַּא"י אַבְל לְתָרוּם
מִשְׁלוֹ עַל שְׁל יִשְׂרָאֵל אַף שְׁלֹא מִדְּעַתוֹ כִּינּוּן דְּמִטְעָם זְכִיָּה הוּא הִנֵּה כְּשִׁלְיחוֹת וְנִכְרִי אִין
נְעִשָׂה שְׁלִיחַ גַּם מְדַבְּרֵי הַתּוֹס' מִשְׁמַע דְּתְרוּמָתוֹ מִן הַתּוֹרָה הוּא וְהִכִּי אִיתָּא הֵתָּם בַּפ"ג
דְּתְרוּמוֹת אַבְל הַר"מ ז"ל בְּהַלְכוֹת אֵלּוּ פ"ד הַט"ו פְּתַב דְּמִדִּין תּוֹרָה אִין תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה
וְהִטְעָם אַף שַׁבְּמ"ש פ"ג דְּתְרוּמוֹת מִשְׁמַע דְּהִנֵּה מ"ה לַת"ק מִשׁוּם דְּכַתִּיב אִישׁ אִישׁ
שְׁנוֹדְרִים כִּיִּשְׂרָאֵל וְה"ה תְּרוּמָה מְרַבִּים מִיְיָרִיָּה וְעֵינֵין בַּר"ש שְׁם וּבְקַדוּשֵׁין מ"א ע"ב יַע"ש
וְהַר"מ ז"ל דְּפָסֵק בְּהַלְכוֹת מַעַה"ק דְּאִין לוֹ אֲלָא עוֹלָה כַּר"ע וְלֹא שְׂאָר קַרְבָּנוֹת וְכ"ש
תְּרוּמָה דְּאִימְעַט דְּלֹא הִנֵּה מַה"ת וְאִם נֶאֱמַר דִּישׁ קִנְיָן אִם לֹא חִזַּר יִשְׂרָאֵל וְלִקַּח מִעֲפוּ"ם
דְּרַפּוּי מְרַפִּי בְּיַד הַכ"מ בְּבַר זֶה כְּמוֹ שְׁיִרְאָה הַרְוָאָה בְּפָרֻק א' ה"י וי"א אִם כֵּן בַּלֵּא"ה
א"ש דַּמִּש"ה תְּרוּמוֹת גּוֹי דְּרַבְּנָן דִּישׁ קִנְיָן כַּה"ג כ"ש: פְּתַב הַתּוֹי"ט בְּמַסְכַּת דְּמַאי פ"ז
מ"ד מ"ש הֵרַב דְּלוֹקַח בַּע"ש בֵּין הַשְּׁמֻשׁוֹת פְּתַב וְלֹא מוֹקִי בְּלוֹקַח מַע"י שְׁיִקַּח בְּשַׁבַּת
הֵינֵן מִן הַכּוֹתִי כו' וְלֹא יִדְעָנָא אֲמַאי לֹא אָמַר לְצָפוֹנוֹ אוֹ לְדְרוֹמוֹ כִּינּוּן דַּמְבַּע"י מִיְיָרִי כְּמוֹ
בְּדַמַּי אַף שְׁאִין בְּיָדוֹ אוֹמַר כֶּף כְּמוֹ שְׁמִבְּנָאָר בְּמִשְׁנֵה א' יַע"ש עוֹד פְּתַב אַהָּא דְּהִיוּ לוֹ
טְבָל שְׁל תְּאֲנִים אוֹמַר כו' קִשָּׁה הָא תּוֹ לָמָּה לִי עַכ"ל וְאֲפֹשֶׁר דְּאֲשְׁמַעֲינָן תְּרַתִּי דְּאִי
מְקַמֵּיָּתָא ה"א זְנוּקָא דְּרַבְּנָן וְיֵשׁ שְׁנֵרֶשׁ מ"ה הוּא דְּאִית לר"מ בְּרִירָה כְּמוֹ הַלּוֹקַח יֵין דְּכָל
לוֹקַח דְּרַבְּנָן הוּא וְעֵינֵין תּוֹס' בְּכוֹרוֹת י"א ב' ד"ה טְבָלִים אוֹ דִּישׁ קִנְיָן לר"מ וְהִיא דְּמִנְחוֹת
מִיְיָרִי בְּתַבּוּאָה שְׁלִקְחָה עֲפוּ"ם מִיִּשְׂרָאֵל וְכַמ"ש הַר"ש פ"ה וּבְתוֹס' בְּכוֹרוֹת שְׁם וּבְמִנְחוֹת
ס"ו ד"ה מִירוּחַ וְע"ש וְכוּתִים גְּרִי אֲרִיּוֹת הֵן וְלִכְף אֲשְׁמַעֲינָן בְּטְבָל שְׁלוֹ דְּהִנֵּה מַה"ת אַפ"ה
יֵשׁ בְּרִירָה וְעֵינֵין בַּפ"י הַר"מ ז"ל בְּהַף מִשְׁנֵה פ"ז יַע"ש וּמִשְׁנֵה א' אִינְצֵטְרִיָּה א' שְׁלֹא גְזָרוּ
עַל סֵתָם יֵינָם ב' דְּגְרִי אֲמַת הֵן אוֹ דְּנַחֲשָׁדוּ גַם עַל תְּרוּמָה גְדוּלָה כַּמ"ש ר"ש"י כָּאן וְעוֹד
דְּהִנֵּה נְדָאִי וְלֹא סָפֵק וּמִש"ה לֹא הֵן זְכָר לְצָפוֹנוֹ אוֹ לְדְרוֹמוֹ וְשְׂאָר עֲנִינִים שְׁמַחְוִלָק וְנְדָאִי
מִן דְּמַאי: וְלִהְכִי צְרִיכִי תְּרַנּוּיָּהוּ וּמִיָּהוּ אִי פִירוֹת הִנֵּה מְדַרְבְּנָן לְבַד דְּגָן תִּירוּשׁ וְיִצְהָר
דְּהִנֵּה מִן הַתּוֹרָה וְזֶה דַּעַת הַרְאָב"ד בְּהַלְכוֹת תְּרוּמוֹת פ"א ה"א יַע"ש בַּכ"מ וּבְמִשְׁנֵה לְמַלְךְ
אִם כֵּן הָא דְּקִתְּנִי מִתְּנִי הִיוּ לוֹ מֵאָה תְּאֲנִים שְׁל טְבָל לֹא הֵן צְרִיכִי לְהַשְׁמִיעֵנוּ דְּכָבֵר אֲשְׁמַעֲינָן
בְּמִשְׁנֵה הַקּוֹדֶמֶת וְאֲפֹשֶׁר לִזְמַר לְהִיפּוֹף דְּמִתְּנִי דְּהִקָּא כ"ע הִיא וְר"י וְר"ש אֲמַרוּהָ
דְּאֲפִילוּ מֵאֵן דְּלִית לִיה בְּרִירָה ה"מ בְּדְאוּרֵיָּתָא כִּי הִיא דְּהַלּוֹקַח יֵין וְאִין קִנְיָן דְּהִנֵּה
מַה"ת וְיִשְׂרָאֵל מְטַהֵר יֵינּוּ אוֹ דְּתְרוּמָה גְדוּלָה לֹא שְׁיִיךְ בְּהַ מִירוּחַ נִכְרִי דְּפּוֹטֵר דְּחִיּוּבָא

דידה מקמי גמר מלאכה הוא ולא שיניף מירוח כמ"ש לעיל בפ"ש ירושלמי ונהביאו פנ"י בגיטין כ"ה ודגנף ולא דיגון נכרי במעשר הוא דכתיב אבל במשנה ב' כ"ע מודים דיש ברירה דהנה דרבנן אלא דקשה הא הלוקח פטור מדין תורה בין קונם מירוח בין לאחר מירוח להר"א ז"ל עיין בהלכו' תרומו' ואם נאמר דתרומה גדולה חייב בה הלוקח מד"ת כמ"ש מהרימ"ט בח"א ונהבאתיו לעיל הוא א"ש ויש לתרץ בע"א ואין להאריך: העולה מהני מילי מעלייתא דלכאורה ממשנה ט' פ"ה דדמאי מעשרין מכותים על של ישראל מוכח דהנה ונדאי טבל וכמ"ש הר"ש שם יע"ש ואין לומר דמירי בידע שלא עישר או בלקח ממנו קונם גמר מלאכה דא"כ מ"ט דר"א דאוסר משל כותי על של כותי וכמ"ש הר"מ דספיקא משוי ליה בלא ידענן אי עישר ואפ"ה לת"ק מעשרין משל כל על כל והיינו משום דפירותיו ונדאי טבלי' פשמוכר לאחרים דלא חיישי אלפני עור.

אמנם ראיתי בר"ש שהביא ירושלמי ור"א אוסר אמר ר' יוחנן כשם שעשו פירות ישראל דמאי אחר רבן ואין מעשרין מזה על זה כף עשו פירות כותי ונדאי ואין מעשרין מזה על זה וצריך ביאור ונראה דהכי פירוש כמו בדמאי דאין מעשרין מזה על זה דשמא א' עישר והב' לא נהנה מן הפטור על החיוב ומ"ש אחר רבן דאי הנה ספק השקול הנה ונדאי דאוקמיה אחזקה אלא דרבנן מעשרין ומש"ה לא הנה אלא ספק דבריהם כף עשו פירות כותי ונדאי טבל מדבריהם דלשון עשו כף משמע ומש"ה ג"כ אין מעשרין מזה על זה דשמא א' עישר ויש עוד לפרש דר"א סובר פירות כותי הנה ונדאי ואפ"ה אין מעשרין מזה על זה דשמא א' נכרי גמור ויש קנין והב' גר צדק הנה ואין עע"ז ומש"ה הנה מן הפטור על החיוב ולפ"ז אין ראי' דמצינו לומר דכ"ע פירות כותי ספיקא הנה או חששא דרבנן בעלמא הוא דהנה ס"ס שמא עישרו לצורך עצמן ואת"ל שעשה מתחלה למוכרו בשוק שמא עישר הלאו ונדאי הוא כמ"ש לעיל וכאן מירי בידע שלא עישר או שלקחו קונם גמר מלאכה דאפילו הפריש לא הנה מעשר ויש לעיין בזה.

וטעמא דר"א שמא א' מהן נכרי גמור או עע"ז פדמצינו בימי ר"מ שהיו מועטין עע"ז וא' מהן ישראל וגר צדק נהנה מן החיוב על הפטור: והנה בהא דדמאי דכתבו התו' באש"ה רבה ובכורות כ' ד"ה ואי בעית אימא דהנה דרבנן שאין להחזיק שום אדם ברשע ובאש"ה רבה ד"ה מחנוורתא פתבו ג"כ בדרף זה ור"ל דכל ישראל בחזקת פשרות הן ואפתי אוקי להדי חזקה דטבל ורובא דתליא במעשה לא אזלינן בתריה כמ"ש בבכורות והרשב"א בחדושו לעיל דף י"א ואם נאמר דהא דאין הולכין אחר רובא דתליא במעשה היינו מדרבנן וכבר פתבנו בזה לעיל באורף בדיני רובא הנה א"ש מש"ה הנה דרבנן ואם נאמר דמיעוט' דמיעוט' הוא וכמ"ש הפני יהושע ג"כ בגיטין א"ש דע"כ לא אמרינן דרבנן דתליא במעשה אין הולכין אחריו אלא במיעוט המצוי לא בע"א וכבר פתבנו לעיל בדיני רובא ואף אם נאמר דמעשרין בדיבורא ממקום אחר חדא זה הנה מיעוטא דמיעוט' ועוד זה נמי לא אזלינן בתריה דהמיעוט לא צריך שום דבר אלא ממילא הוא ולא אזלינן בקר רובא ואון עת האסר פה הלא דברים ארופים הם: ובד"ה ומיחל פי' מחלל מעשר שני על מעות כו' עכ"ל לרש"י ז"ל שפי' דמירי באומר בע"ש מבע"י או בחול שאין לו פלים ומש"ה הא דתשעה מעשר שני אה"נ דאומר לצפונו או לדרומו ומחלל מיד על המעו' משא"כ לפי התו' והרב והר"ש דמירי בע"ש בין השמשות ומש"ה אסור לקרוא לה שם ממש אלא אומר לכשישתה יהא תרומה ומעשר למפרע ע"כומיחל היינו מתחיל ושותה

ועיין בגיטין כ"ה ובדוכתי טובא מ"ש התוס' בזה יע"ש היטב: גמרא דברי ר"מ ר"י ור"י ור"ש אוסרין.

אבל עולא בעירובין דל"ה ע"ב מוקי ר"י כר"מ דזוגי זוגי קתני ואדרבה אית ליה לר"י בריה וכבר הארכנו לעיל בגי' הללו יע"ש: (ע"ב) בתוספות בד"ה התם פדקתני טעמא כו' נרב אית ליה דטעמא דר"י דאין בריך'.

עכ"ל והא דאמ' דלמא יבקע הנוד לדבריו דר"מ קאמ' לה' והא' דדייק רב דלר"י אין בריה ולדבריו דר"מ קאמר לה מנלי' זאת דלמא טעמא משום בקיעת הנוד פבר פתבנו דר"י מכשיר בעשה בהמה דופן לסנפה בכל עגון אף אי מניית לית בה עשרה אלמא דלא חייש למיתה ויה"כ מעלה בעלמא: עי' סנפה דף כ"ג ע"ב וכ"ש דלא חייש לבקיעת הנוד דמסר לשומר אלא משום דאין בריה ותימצו התו' דאי' לאו ההיא דאין היינו מוכרחין לומר דעיקר טעמא דר"י משום בקיעת הנוד ולא משום דאין בריה פי היכי דלא תיקשה ממתני' דעירובין אבל השתא דאיתא לדאין אמרינו שפיר דטעמא דר"י משום אין בריה ולא משום בקיעת הנוד דלא חייש לבקיעת הנוד ומש"ה פריה' והא ר"י ל"ל בריך' דאליבין' דרב קיימינו הקא משא"כ לעולא בעירו' דאמר ליתא לדאין מקמי מתני' דעירובין דסבר ר' יהודא יש בריה יע"ש: ובירוש' ד"ה מזרח ומערב כו' עיין במהר"ם מלובלין וביצה ל"ז ועירו' ל"ו ומ"ש רש"י אילן או גדר ע' בעירו' ד"ל וע' במהרש"א ז"ל במס' ביצה מ"ש בזה: (דף טו ע"א) גמרא דתנו המבשל בשבת בשוגג מפני שיש בכאן פמה דקדושים אמרתי לפרש הנה רש"י ז"ל בכתובות דף ל"ד ע"א ד"ה בשוגג יאכל הוא וד"ה במזיד לא יאכל הוא עולמית אבל אחרים אוכלין ר"י אומר בשוגג ואכל למ"ש הוא עכ"ל הנה לפי דבריו שם פה הוא לר"מ בשוגג יאכל בו ביום הוא וכ"ש אחרים דלא קנס ר"מ שוגג אטו מזיד במזיד לא יאכל הוא עולמית מטעם קנס אבל אחרים אוכלין אפשר אף בו ביום דלא עבדי איסורא אף דנהגה ממעשה שבת או אפשר עד מ"ש וכמ"ש לקמן ולר"י בשוגג יאכל למ"ש דקנים שוגג אטו מזיד כמ"ש שם רש"י להדיא ובסוגיא דגיטין דף נ"ג ע"ב דטעמא דר"י משום קנסא מדפריה' ורמי דר"י אדר"י יע"ש וא"כ פי קנים ר"י לו אבל באחרים לא שייך קנס וכמ"ש מהרש"א פאן דסברת רש"י הוא פל משום קנסא לא שייך אלא לו ולא לאחרים במזיד לא יאכל עולמית מטעם קנס ובשוגג לא קנסו פולי האי ודי שיקנסו בו ביום ועיין מהרש"ל מה שכתב בכאן וגם מהרש"א ז"ל מודה לזה דסוגיא דגיטין הכי סברה ולאחרים אפשר אף בו ביום שרי או אפשר דמ"מ מודה דבו ביום אסור פמו לר"מ וכמו שאבאר עוד לקמן ור"י הסנדלר סובר בשוגג לא יאכל עולמית מטעם קנס אטו מזיד ובמזיד לא יאכל עולמית מן התורה בין הוא ובין אחרים מקרא דכי קודש הוא פמו דדריש בכתובות שם וב"ק יע"ש ובשוגג הוא עולמית ואחרים למ"ש הוא מטעם שלא יתנה ממלאכת שבת דאי מטעם קנס והוא דעביד איסורא קנסו לעולם ולאחרים עד מ"ש הא ליתא לשי' רש"י בכאן וכפי מה שפי' מהרש"א אליבין' דסברתו הוא דלא שייך למקנס אחרים פלל דלא עבדי איסורא אלא ע"כ דלא יתנה במלאכת שבת וכמ"ש רש"י בשמעמן לר"י.

והנה יש שוגג אטו מזיד דלמא טעמא דר"י דלא ליתתני ממלאכת שפא נאי דסוגיא לראות בגיטין דפריה' ורמי דר"מ אדר"מ ור"י אדר"י דר"מ במבשל לא קנים שוגג אטו מזיד

ור"י קניס שווג אטו מזיד מנא לי דר"י קניס דהתם לא סברה הך סברא דלא ליתנהי ממלאכת שבת הא לר"י הסנדלר ע"כ טעמא משום הכי הוא דאל"כ בשווג אמאי אסור לאחרי עד מ"ש ואי מטעם קנס הא לשי רש"י ודאי דלא שנייה למקנס אחרים כמ"ש מהרש"א בשמעתין פאן וא"כ ה"ה ר"י טעמא דעד מ"ש דלא ליתנהי מעבירה ולא משום דקניס ולזה י"ל דסוגיא דהתם סברה מדקתני בשווג יאכל למ"ש הוא משמע ואמאי לא קתני דגם אחרים אין אוכלין עד מ"ש ולית ליה האי תירוץא שכתב רש"י פאן דאידי דתנא סיפא לא יאכל בדידן ולזה הכריח דר"י לא משום שלא יתנה הוא דא"כ לאחריים נמי אלא מטעם קנס ולדידן קניס ולא לאחריים דלא שנייה וא"כ פריה שפיר דר"י אדר"י דכאן קניס אלא דיש לראות במה שהביא מהרש"א בשם פ"י ישן אחד ונ"ל דר"י קניס שווג אטו מזיד ובעינן לערב כדי שיעשו דלא נמטיי הנאה מעבירה עכ"ל לא ידענא היאך הרפ"ב שניהם יחד דסוגיא דגיטין סברה דטעמא דר"י משום דקניס שווג אטו מזיד דאי דלאו נמטיי הנאה מעבירה א"כ מנלן דקניס ר"י שווג אטו מזיד ונהלא בטעמא דלא: נמטיי סגי ומאי פריה ורמי דר"י אדר"י אלא דסוגיא דהתם סברה מטעם קנס לחוד מדקתני לא יאכל משמע הוא ולא אחרניי וכמ"ש לעיל.

וי"ל זאת דתו' בפ"י ישן דלערב עד כדי שיעשו דלא נמטיי הנאה מעבירה לאו משום דבשווג חשיב לי עבירה אלא טעמא דר"י משום קנס והיינו אי שרית ליה בשווג אתי לאיערומי ויבשל במזיד ויאמר שווג הייתי ומש"ה קנסו שווג אטו מזיד וכמ"ש הרשב"א ושאר פוסקים וא"כ מש"ה בעינן לערב בכדי שיעשו דאי שרית לי מיד אפתי אתי לאיערומי פ"ן דא"צ להמתין כדי שיעשו משא"כ אי צריה להמתין לא אתי לאיערומי ד יכול לבשל במ"ש וז"ש בפ"י ישן דצריה להמתין כדי שיעשו דלא נמטיי הנאה מעבירה ר"ל שייבשל במזיד וא"צ לשאות כדי שיעשו ונ"ל חדושי רשב"א בשמעתין ר"י אומר בשווג יאכל למ"ש דקניס שווג אטו מזיד דלא אתי להערים ולומר שווג הייתי ואח"כ כתב דצריה להמתין פדו שיעשו דלא ליהני מעשיו הרעים יע"ש ור"ל דאפתי אתי להערים משא"כ אז צריה כדי שיעשו תו לא אתי לאיערומי וה"נ י"ל בפ"י ישן ולא דשווג עבירה הוא: ודברי הרשב"א הם נלמדים ממ"ש בשבת ל"ח דלמא אתי לומר שוכח אני כמ"ש לקמן וה"נ פו.

ולפי דברי הרשב"א אין צריה לדחוק כמ"ש מהרש"ל דהא דלא קנסו שווג עולמית כמו מזיד דדי שיקנס בו ביום אלא פ"ן דטעמא דלא אתי לאיערומי וכ"ן שאסור עד כדי שיעשו כו' תו לא אחי להערים דלא נהנה ולא דשווג עבירה הוא ושנייה בי' קנס משא"כ במזיד דעביד איסורא קנסו ממש דעביד איסורא ואף עולמית.

ויש לראות לפי זה מאי פריה בגיטין ורמי דר"י אדר"י דכאן קניס שווג אטו מזיד ובמטמא יין של חבירו לא קניס שווג ופטור ומאי קושיא דהתם לא שנייה אתי לאיערומי וי"ל דהתם נמי שלא יעשה להכעיס לחבירו ויאמר שווג הייתי ומיהו לפי מה שפייס הרשב"א שם דלא בעינן בכדי שיעשו א"ש טפי דע"כ טעמא דר"י משום קנסא לחוד נמצינו למידן דסוגיא דגיטין וכפי מה שפ"י רש"י בכתובות ל"ד ע"א סברה דלר"מ במזיד לא יאכל עד מ"ש לו ולאחריים מותר בו ביום דלא שנייה קנס ואפשר דמ"מ עד כדי שיעשו אף לאחריים דלא ליתנהי מעבירה ושווג לאו עבירה הוא ור"י סובר בשווג

יאכל הוא למ"ש וְאַחֲרֵיהֶם בּוֹ בַּיּוֹם וּבַמָּזִיד לֹא יֵאָכֵל הוּא עוֹלָמִית וְאַחֲרֵיהֶם לִמ"ש עַד כְּדֵי שְׂיַעֲשׂוּ כְּדֵי לִיתְהַנִּי מְעַבְיָךְ וּבְעֵינֵי כְּדֵי שְׂיַעֲשׂוּ וּכְדִכְתִּיבָנָא: אָרָא שְׂיַשׁ לְרֵאוֹת מִי הַכְרִיחַ לְרִש"י ז"ל בְּכַתְּנֻבוֹת לִר"מ בְּמִזִּיד לֹא יֵאָכֵל הוּא עוֹלָמִית הַפֶּה סוֹגֵיָא דְכָאן דְּמוֹכַח דְּלִר"מ יֵאָכֵל לִמ"ש אִף הוּא מְדַפְרֵיהּ וְנוֹקְמִי בְּמִזִּיד וְכִר"מ אֶלְמָא בִּמ"ש שְׂרִי וְכִמוֹ שְׂאָבָאָר בְּלִשׁוֹן הַתּוֹ ד"ה הַמְבַשֵּׁל וְכֵן פִּי רִש"י פָּאן לְהַדְיָא וּמִי הַכְרִיחַ לְרִש"י שְׂם בְּכַתְּנֻבוֹת בַּע"א.

וי"ל דְּסִבְרַת רִש"י הוּא דְּנוֹדָאֵי בְּמִזִּיד דִּין הוּא שְׂאָף לְאַחֲרֵיהֶם אָסוּר עַד מ"ש כְּדֵי דְלֹא לִיתְהַנִּי מְעַבְיָרָה וְא"כ לִר"מ אִמָּאֵי נְקִיט בְּמִזִּיד לֹא יֵאָכֵל הוּא מְשַׁמֵּעַ הָא אַחֲרֵיהֶם שְׂרִי וְלִטְעָמָא דְלֹא לִיתְהַנִּי אִין חִילּוּק בֵּין לוֹ אוֹ לְאַחֲרֵיהֶם אֶלְא דְּסוֹגֵי דְהַתָּם וְדִגִּיטִין סְבָרָא דְּבְמִזִּיד לֹא יֵאָכֵל הוּא עוֹלָמִית מְטַעַם קְנָס וְלְאַחֲרֵיהֶם לֹא שְׂרִי קְנָס אֶלְא עַד מ"ש דְלֹא לִיתְהַנִּי מְעַבְיָרָה וְר"י סוֹבֵר בְּשׁוֹגֵג לֹא יֵאָכֵל מְטַעַם קְנָס דְּאִי מְשׁוּם לֹא לִיתְהַנִּי בְּשׁוֹגֵג לְאוֹ עֲבִירָה הוּא וּבְמִזִּיד הוּא לֹא יֵאָכֵל עוֹלָמִית אֶבֶל אַחֲרֵיהֶם עַד מ"ש וְנִמְצָא לְעֵנֵן מִזִּיד לֹא פְּלִיגֵי ר"מ וְר"י אֶלְא בְּשׁוֹגֵג לִר"מ יֵאָכֵל הוּא אִף בּוֹ בַּיּוֹם דְלֹא קְנִיס וְר"י קְנִיס הוּא עַד מ"ש וְאַחֲרֵיהֶם בּוֹ בַּיּוֹם נְמִי שְׂרִי מִשָּׂא"כ סוֹגֵיָא דְשְׂמַעְתִּין סְבָרָה דְּר"י בְּשׁוֹגֵג נְמִי עֲבִירָה הִיא נְאָף לְאַחֲרֵיהֶם אָסוּר עַד מ"ש וְא"כ יֵאָכֵל דְּקַתְּנִי הוּא עֲצָמוֹ אִיִּדִי דְּסִיפָא תְּנִי לָהּ וְכִמ"ש רִש"י לְקַמֵּן בְּשְׂמַעְתֵּן א"כ ה"ה לִר"מ דְּאָמַר בְּמִזִּיד לֹא יֵאָכֵל הֵינּוּ לִמ"ש בֵּין הוּא וּבֵין אַחֲרֵיהֶם וְאִיִּדִי דְּתְנִי רִישָׁא רְבוּתָא דְּאִף הוּא יֵאָכֵל בּוֹ בַּיּוֹם תְּנִי סִיפָא בְּדִידִין וּמִש"ה פְּרִיָּהּ וְנוֹקְמִי בְּמִזִּיד וְכִר"מ דְּאִי לִר"מ בְּמִזִּיד לְעוֹלָם אָסוּר א"כ מֵאֵי פְּרִיָּהּ הָא שְׂחִיטְתוֹ כְּשִׁירָה מְשַׁמֵּעַ לוֹ וְלְאַחֲרֵיהֶם כְּדִמְשַׁנִּי לִר"י הַסְּנַדְלָר וְכֵן נְמִי לְאַחֲרֵיהֶם אָסוּר עַד מ"ש מִה"ט מְדַפְרֵיהּ וְנוֹקְמָא בְּמִזִּיד וְכִר"מ מִשָּׂא"כ סוֹגֵיָא דְּגִיטִין דְלֹא ס"ל אִיִּדִי וְכִמ"ש לְעֵיל מִש"ה פִּי רִש"י ז"ל שְׂפִיר דְּלִר"מ לֹא יֵאָכֵל הוּא עוֹלָמִית בְּמִזִּיד וּפְרִירוּשׁוֹ בְּכַתְּנֻבוֹ הוּא ע"פ סוֹגֵיָא דְּגִיטִין דְּהִכִּי מְשַׁמֵּעַ רִיטְהָא דְּסוֹגֵיָא כְּמוֹ שְׂפִי הַגַּמ' בְּגִיטִין דְּפְלִיגֵי אִי קְנָסוֹ כּוֹ וְעֵינֵן מ"ש לְעֵיל וּבְלִשׁוֹן הַתּוֹ ד"ה הַמְבַשֵּׁל אֶבָּאָר יוֹתֵר בַּעֲזָה"י וְעֵינֵן בְּפִנֵּי יְהוֹשֻׁעַ דָּף ל"ד ע"א: וְהֵנָּה מִמ"ש רִש"י ז"ל בְּשְׂמַעְתִּין ד"ה לֹא יֵאָכֵל בּוֹ בַּיּוֹם וְה"ה לְאַחֲרֵיהֶם דְלֹא נִימְטִי הַנָּאָה מְעַבְיָרָה וְה"ה בְּשׁוֹגֵג יֵאָכֵל דְּהָא דְּאָמְרִינֵן לְעֵרֵב בְּכְדֵי שְׂיַעֲשׂוּ ה"מ בְּמִזִּיד דְּעֵבִיד אִיסוּרָא עַכ"ל פְּשׁוּט לוֹ בְּאִיזָה מְקוּם בְּש"ס דְּיִשְׂרָאֵל הָעוֹשֶׂה מְלָאכָה בְּמִזִּיד בְּשַׁבַּת אָסוּר גַּם לְאַחֲרֵיהֶם עַד כְּדֵי שְׂיַעֲשׂוּ דְלֹא נִימְטִי הַנָּאָה מְעַבְיָרָה וְעֵינֵן בִּיצָה וְכִמ"ש לְעֵיל דְּמִש"ה פִּירִש"י בְּכַתְּנֻבוֹת בְּמִזִּיד לֹא יֵאָכֵל הוּא עוֹלָמִית דְּלֹא אָסוּר, עַד מ"ש.

וּמִיָּהּ מְסוּגִין דְּהִכִּי נְמִי יֵשׁ לְהוֹכִיחַ כֵּן דְּלִכ"ע בְּמִזִּיד אָסוּר אִף לְאַחֲרֵיהֶם עַד כְּדֵי שְׂיַעֲשׂוּ דְלֹא לִיתְהַנִּי מְעַבְיָרָה וְזֶה מְדַפְרֵיהּ וְנוֹקְמִיהָ בְּמִזִּיד וְכִר"מ וּמָנָא לָהּ הָא דְלִמָּא ר"מ סוֹבֵר דְּבְמִזִּיד לְאַחֲרֵיהֶם בּוֹ בַּיּוֹם שְׂרִי וּמְתַנִּית' קַתְּנִי דּוּמְיָא דִּי"ה ל"ש לוֹ וְל"ש לְאַחֲרֵיהֶם אָסוּר וּמִש"ה מוֹקִי לְמַתְנִי כִר"י דְּבְשׁוֹגֵג אָסוּר אִף לְאַחֲרֵיהֶם בּוֹ בַּיּוֹם דַּע"כ טַעְמָא דְּר"י דְלֹא לִיתְהַנִּי מְעַבְיָרָה דְּאִי מְטַעַם קְנָס הֵנָּה לְמִיקְנָסִי לְדִידִי עוֹלָמִית כִּמ"ש רִש"י דְּכֵן הוּא סְבָרַת סוֹגֵיָא דְשְׂמַעְתִּין מִשָּׂא"כ לִר"מ אִימָא לְאַחֲרֵיהֶם שְׂרִי אִף בּוֹ בַּיּוֹם אֶלְא ש"מ דְּפְשׁוּט לְהַסְבֵּרַת הַש"ס דְּלִיפָא מ"ד דְּסוֹבֵר דְּבְמִזִּיד אָסוּר לְכָל יִשְׂרָאֵל לְעֵרֵב כְּדֵי שְׂיַעֲשׂוּ דְלֹא לִיתְהַנִּי מְעַבְיָרָה וּבְשׁוֹגֵג פְּלִיגֵי לִר"מ שׁוֹגֵג לֹא חֲשִׁיב עֲבִירָה וְלִר"י מ"מ עֲבִירָה הוּא לְכָף אָסוּר בֵּין לוֹ וְלְאַחֲרֵיהֶם דְלֹא נִימְטִי הַנָּאָה מְעַבְיָרָה וּלְכָף הַנּוֹכַח רִש"י שְׂפִיר לְפָרֵשׁ בְּגִיטִין וּבְכַתְּנֻ ל"ד ע"א דְלֹא יֵאָכֵל עוֹלָמִית דְּגַם לְאַחֲרֵיהֶם אָסוּר עַד מ"ש מְטַעַם הַפְּשׁוּט כְּאֵן דְלֹא

ליתנהי מעבירה מדפריד ונוקמי במזיד וכו' מ' כו' וממ"ש רש"י פאן דהא דאמרין
בעלמא דאסור לערב.

עד פדי שיעשו היינו במזיד משמע דפשיט' לי' לרש"י באיזה מקום בש"ס דבמזיד מיקא
אסור לכל ישראל עד פדי שיעשו דלא ניקטי' הנאה מעבירה וכדכתובנא. ואין להקשות
מאי פריד ונוקמא במזיד וכו' מ' דלמא ר"מ אסור לו במזיד עד עולם כמו שפירש"י
בכתוב' ושחיתתו פשיטה משמ' בין לו ולאחרים ומנ"ל דלר"מ לא יאכל עד מ"ש י"ל או
דהמקשן לא ידע מזה עד דמשני לי' לר"י הסנדלר ומיהו הא ידע ודאי דומק' דיה"כ ל"ש
לו ולאחרני ומיהו ז"א אלא י"ל דא"כ היינו מזיד דר"י וסוגיא דהקא סברה דנס לענן
מזיד פליגי דלא כמו סוגיא דגיטין דלא פליגי לענן מזיד דא"כ למה הוזכר מזיד פלל
בדברי ר"י כמ"ש התוספות ד"ה המבשל או סוגיא דהקא סברה לא יאכל משמע בין לו
ולאחרני גם ז"א והתל' האמצעי הוא הנכון.

ולפי זה סוגי' דבגיטין עלה פהגן וכפי מה שהתבאר בכתובות ל"ד ע"א ברש"י שם
וסוגיא דכאן נמי שפיר וכפי מ"ש מהרש"א: עוד שם גמרא ר' יוחנן הסנדלר אומר בשוגג
יאכל למ"ש לאחרים ולא לו במזיד לא יאכל עולמית עכ"ל מה שאסור לאחרים עד מ"ש
הוא שלא יהנה ממלאכת שבת וכמ"ש רש"י פאן וגם סוגיא דגיטין הכי סבירא דלאחרים
אין שייך קנס לשיטת רש"י וכמ"ש מהרש"א ז"ל בשמעתין ולו אסור לעולם דקניס
שוגג אטו מזיד ור"י נהי דקניס שוגג לפי סוגיא דגיטין מ"מ די שנקנס עד מ"ש וי"ל
דפליגי ר"י ור"י הסנדלר בהא דלר"י במזיד גופא מדרבנן לא קניס פולי האי שוגג אטו
מזיד משא"כ לר"י הסנדלר דבמזיד מ"ה אסור קניס בשוגג לדידן' לעולם ולא לאחרני
דלא שייך קנס באחרים ועד מ"ש אסור שלא יהנה ממלאכת שבת כפי שיטת רש"י פאן
וגיטין.

וראיתי להרשב"א שכתב פאן דלר"י דאוסר במזיד היינו לו ולא לאחרים דאל"כ מה
פריד בב"ק וכתובות מ"ט דר"י הסנדלר ולא אמר מ"ט דר"י יע"ש וכתו' דגיטין ד"ה
המבשל כתבו דאמאי מוקי בב"ק ובכתובות בטובח ע"י אחר דפטורי לר"י הסנדלר ולא
לר"י עכ"ל.

ויש להקשות אימא דלר"י במזיד אסור לעולם אף לאחרים מטעם קנס ור"י הסנדלר
אוסר במזיד מ"ה מקרא דכי קודש הוא ומש"ה מוקי במרובה ובכתוב' כר"י הסנדלר
דהנה שחיטה שאינה ראוי' מ"ה משא"כ לר"י דמ"ה שרי ומדרבנן אסור מטעם קנס א"כ
הנה שחיטה ראוי' מן התורה ואמאי פטור.

ואין לומר דתו' בשיטת רש"י קיימי דלאחרני לא שייך קנס וע"כ מקרא דכי קודש הוא
ואמאי לא מוקי כר"י הא תו' לא סבירא להו פריש' שיהי פירשו בשוגג דר"י דלא יאכל
בין לו ולאחרים בסוגיא דגיטין יע"ש בד"ה המבשל הרי מטעם קנס אף לאחרים א"כ
קשה דמש"ה לא מוקי כר"י, דמ"ה הנה שחיטה ראוי' ג"כ בשמעתין ד"ה המבשל כתבו
דאמאי לא מוקי כר"י ואינו אמאי לא כמ"ש ולשיטתם לא שייך טעמא דלא יהנה ואיהו
בזה אפרש לקמן אבל מסוגיא דגיטין מוכח בהדיא דכתבו שם דלר"י גם לאחרים אסור
עד מ"ש וסוגיא דהתם סברה דטעמא דר"י משום קנסו שוגג אטו מזיד.

וּלְקַמֵּן ע"ב ד"ה כְּגוֹן שְׁהֵיָה לֹו חוֹלָה מְבַע"י וְהִבְרִיא פְתָבוּ וְכֵן לר"י דְלָא אָסֵר אֱלָא מְטַעַם קִנְס יַע"ש מְשַׁמַּע דְלָא סְבִירָא לְהוּ שְׁלֵא יִהְיֶה מְמַלְאֲכַת שְׁבַת בְּשׁוּגַג אֱלָא מְטַעַם קִנְס אָסוּר אַף לְאַחֲרִים בְּשׁוּגַג וּא"כ קִשְׁיָא מ"ש: וְרֵאִיתִי לְהִלְבוּשׁ בַּא"ח הַל' שְׁבַת סִי' שִׁי"ח שְׁכ' דְבָרִים אֲשֶׁר לֹא זְכִיתִי לְהִבִּין אוֹתָם וְהֵם זָרִים וְתַמוּהִים עַד מְאוֹד וְנ"ל בְּסֵעִי א' הַמְבַּשֵּׁל בְּמִזִּיד אָסוּר לֹו עוֹלָמִית דְּכַתִּיב כִּי קוֹדֵשׁ הוּא וְלְאַחֲרִים אָסוּר מְדַרְבְּנֵן בּוּ בְיוֹם וְלִמ"ש א"צ כְּדִי שְׂיַעֲשׂוּ וּבְשׁוּגַג אָסוּר לֹו וְלְאַחֲרִים עַד מ"ש מִיָּד.

הֵנָּה כָּל הַפּוֹסְקִים הֵר"מ וְנ"ל בַּפ"ו מֵה"ש וּבִטָּא"ח סִי' שִׁי"ח פְּסָקוּ כֵר"י וְאִם דְּעַתּוֹ לְפָסְקֵן כֵר"י שְׁפֵן נִרְאֶה מְדַבְּרִיו חֲדָא דְבְּשׁוּגַג פְּסָק דְּבַמ"ש מְנוֹתָר גַּם לֹו וְאֵילּוּ לר"י הַסְּנֵדְלָר אָסוּר לֹו לְעוֹלָם וְעוֹד דְּבְּמִזִּיד פְּסָק לְאַחֲרִים בַּמ"ש וְלר"י הַסְּנֵדְלָר בֵּין לֹו וְלְאַחֲרִים אָסוּר לְעוֹלָם וְכִיּוֹן שְׁהוּא פּוֹסֵק כֵר"י וְדָאִי דַּמ"ה שְׂרִי דְלִית לִי דְרִשָּׂא דְכִי קוֹדֵשׁ הוּא כְּדַמְסִיק בְּכַתְּוּבוֹת ל"ד דְּהִיא קוֹדֵשׁ וְאִין מַעֲשִׂי קוֹדֵשׁ וְעֵינֵן בְּאַלְפִי זֹוטָא שְׁפַתְבּ בְּשֵׁם מִי"ט קֶצֶת מְזַה.

עוֹד אֲנִי תַמַּה עַל דְּבָרֵי שְׁפַתְבּ לֹו מִן הַתּוֹרָה אָסוּר וְלְאַחֲרִים שְׂרִי בֵּינוּ דְדַרְנִישׁ מִקֵּר' דְּכִי קוֹדֵשׁ הוּא קֵרָא סְתָמָא פְּתִיב מֵה קוֹדֵשׁ אָסוּר בֵּין לֹו וְלְאַחֲרִים כְּמוֹ לר"י הַסְּנֵדְלָר דְּאָסֵר לְעוֹלָם אַף לְאַחֲרִים מֵה"ט דְּסְתָמָא פְּתִיב וְה"ה לְאַחֲרִים: וּבְהַתְּרַת קֶשֶׁר זֶה נ"ל לְיִישׁב וְהוּא דְּפָרִיף בְּכַתְּוּבוֹת ל"ד וּב"ק מ"ט דר"י הַסְּנֵדְלָר וּמְסִיק מְקָרָא דְכִי קוֹדֵשׁ הוּא וְאִמָּאִי לֹא דְטַעֲמָא דר"י הַסְּנֵדְלָר כְּמוֹ טַעֲמָא דר"י מְטַעַם קִנְס וּמִיְהוּ ר"י לֹא קִנְסִי לְאַחֲרֵינִי אֱלָא עַד מ"ש וְהוּא סוֹבֵר דְּגַם לְאַחֲרִים אָסוּר לְעוֹלָם מְטַעַם קִנְס וְלֹא מִן הַתּוֹרָה וְאִה"נ הֵה"י דְּגַנְבּ וְטַבַּח בְּשְׁבַת לֹא מִתּוֹקְמָא כֵר"י הַסְּנֵדְלָר דְּאִיְהוּ מְדַרְבְּנֵן אוֹסֵר וּמִן הַתּוֹרָה הֵנָּה שְׁחִיטָה רְאוּיָה כַּמ"ש לְעִיל וְאִין לּוֹמֵר דְּסְבִירָא לִי לְסְתָמָא דְתַלְמוּדָא דְּאִי מְטַעַם קִנְס דִּי שְׁנַקְנוֹס עַד מ"ש וְלֹא עוֹלָמִית וּר"ל דְּאָסֵר לֹו עוֹלָמִית טַעֲמָא נְמִי כַּמ"ש הַלְבוּשׁ דַּמ"ה הוּא מְכִי קוֹדֵשׁ הוּא דַּז"א דִּלְר"י הַסְּנֵדְלָר לֹא יֵאֵכֵל הוּא עוֹלָמִית מְטַעַם קִנְס בְּשׁוּגַג.

וְאִין לְדַחּוֹק וְלוֹמֵר דר"י הַסְּנֵדְלָר לְאַחֲרִים עַד מ"ש וְלֹא בְּעֵינֵן כְּדִי שְׂיַעֲשׂוּ וּלְדִידִיף כְּדִי שְׂיַעֲשׂוּ דְלָא אֲתִי לְהַעֲרִים כַּמ"ש לְעִיל דְּזֶה דוֹחֵק וְעוֹד דַּא"כ אִמָּאִי לֹא מוֹקִי מִתְּנִי' כֵר"י הַסְּנֵדְלָר בְּשׁוּגַג דְּהֵיָה כְּשׁוּגַג דר"י וְא"נ פְּלִיגִי דִּלְר"י מְנוֹתָר לַמ"ש אַף לֹו מִיָּד וְלר"י הַסְּנֵדְלָר לְכַדִּי שְׂיַעֲשׂוּ מֵה בְּכָף, מ"מ הַשׁוֹחֵט בְּשְׁבַת שְׁחִיטָתוֹ כְּשִׁירָה לַמ"ש וּמֵה בְּכָף אִי לֹו כְּדִי שְׂיַעֲשׂוּ וְלְאַחֲרִים מִיָּד אֱלָא וְדָאִי דִּלְר"י הַסְּנֵדְלָר לֹו לְעוֹלָם אָסוּר וְהָא דְלָא תְּנִי בְּהִדְיָא לְאַחֲרִים בַּמ"ש וְלוֹ לְעוֹלָם דְּמִמִּילָא מְשַׁתְּמַע הָכִי וְא"כ חֲזִינֵן דְּקִנְסִי לֹו לְעוֹלָם בְּשׁוּגַג וְאִמָּא בְּמִזִּיד אַף אַחֲרִים אָסוּר לְעוֹלָם מְטַעַם קִנְס וּבְשׁוּגַג לֹא קִנְסִי אַחֲרִים כּוֹלִי הָאִי וּמֵה הִוְקֶשָׁה לֹו בַּר"י הַסְּנֵדְלָר מ"ט טְפִי מר"י בְּשִׁלְמָא לְשִׁיטַת רַשִׁי"י וְנ"ל בְּשִׁמְעָתִין דְּמְטַעַם קִנְס לֹא שְׂיִיף לְמִיקְנֵס אַחֲרִים כְּלָל פְּרִיף שְׁפִיר מ"ט דר"י הַסְּנֵדְלָר דְּגַם לְאַחֲרִים לְעוֹלָם אָסוּר וְע"כ מְקָרָא דְכִי קוֹדֵשׁ מִשָּׂא"כ לְשִׁיטַת הַתּוֹסְפוֹת וְהוּא שִׁיטַת שְׂאָר פּוֹסְקִים דְּגַם מְטַעַם קִנְס שְׂיִיף בְּאַחֲרִים וְהֵיָנוּ דְּקִנְסוּ לְדִידִיָּה שְׂאָר לִישְׂרָאֵל אַחֵר אִין רַשָּׁאִי לִיתָן וְנִדָּאִי קֶשֶׁה וּמֵה שְׁהַקְשִׁינוּ וְלָזֶה צְרִיף לּוֹמֵר דְּסְבִירָא לִי לְסְתָמָא דְתַלְמוּדָא דְּאִי מְטַעַם קִנְסָא לֹא הֵנָּה לְמִקְנֵס שׁוּגַג אִטּוּ מִזִּיד לר"י הַסְּנֵדְלָר בֵּינוּ דְּמִזִּיד גּוּפָא הוּא מְטַעַם קִנְס לֹא הֵנָּה לְמִיקְנֵסִיָּה שׁוּגַג אִטּוּ מִזִּיד דְּגַם בְּגִזְרָה לְגִזְרָה לֹא גִזְרוּ כְּפֵה פְּעָמִים כ"ש דְּבָר שְׁהוּא מְטַעַם קִנְס פְּשִׁיטָא דְלָא קִנְסוּ שׁוּגַג אִטּוּ מִזִּיד אֱלָא טַעֲמָא דר"י הַסְּנֵדְלָר בְּמִזִּיד מְקָרָא דְכִי

קונדש הוא ומ"ה אסור באכילה ובשוגג קנסו אטו מזיד דהנה מדינא ולפי זה תקשי באמת לר"י דבשוגג יאכל למ"ש והיגו מטעם קנס קנסו שוגג אטו מזיד והא במזיד גופא הנה קנס ואיך שיגד דעבדו רבנו קנסא לקנסא כמ"ש בסמוך.

אלא ודאי דר"י במזיד אסור לו מקרא דכי קונדש הוא ואסור שוגג מטעם קנס אטו מזיד דהנה דאורייתא ואה"נ בשוגג לאחרים מותר בו ביום דבמזיד גופא לא הנה אלא מטעם קנס או שלא ינה במזיד ממלאכת שבת ולא גזרו גזירה לגזירה ומש"ה קנסו שוגג לדידן ולא לאחריו ומתני' דקתני' שבת דומיא די"ה מיתוקמא לפי סוגי' דגיטין ובכתובות כר"מ או כר"י ומטעם מוקצה מחמת איסור אסורה באכילה ליומא ואה"נ במבשל דראוי לכוס סובר ר"י דלאחרים בשוגג שרי בו ביום פיון דבמזיד לא הנה לאחרים אלא מטעם קנס לא שיגד למיקנס שוגג אטו מזיד ולא קתני' שבת דומיא די"ה אלא לענין אסורה באכילה ליומא ולא דומיא ממש ולא הנה לו חולה מבע"י והבריא וכמ"ש התורת חיים בשמעתין וז"ל ותימא ר' אבא ואינה איך מוקי למתני' מטעם הכנה או מטעם אחר והא דומיא די"ה וי"ל לאו לכל מקלי יע"ש ומנא אמינא לה להאי סברא מסוגיא דגיטין גלמוד זה דף נ"ג ע"ב דמסיק דכ"ע הניק שאין ניקר לא שמי' הניק והכא בקנסו שוגג אטו מזיד קמפלגי ר"מ קני' שוגג אטו מזיד ופירש"י אף דמזיד קא קנסא הוא יע"ש הרי דמשמע דמדינא לא הנה לחז"ל לקנס שוגג אטו מזיד אף אנו נאמר דסוגיא דב"ק וכתובות דמוקי בשוחט ע"י אחר ורבנו דפטר ר"י הסנדלר דדריש מקרא דכי קונדש הוא דאי טעמא דר"י מקנס א"כ אמאי קניס לאחרים עד מ"ש והא במזיד גופא לא הנה אלא מטעם קנס וסוברת הסוגיא דלא הנה למיקנס' קנסא לקנסא אלא מקרא ונהנה שחיטה שאינה ראוי' וא"כ לר"י דבשוגג יאכל למ"ש נמי הנה הטעם דבמזיד הנה מן התורה לו עכ"פ ובהכי פליגי רב אחא ורבינא ח"א מעשה שבת דרבנו היגו אף לר"י הסנדלר ואף דבמזיד הנה דרבנו אפ"ה קנסו שוגג אטו מזיד כסוגיא דגיטין דמוקי דכ"ע הניק שאין ניקר לא שמיה הניק ור"מ קניס שוגג אטו מזיד אף דבמזיד גופא לא הנה אלא קנס וה"ה לר' יהודא קניס שוגג אטו מזיד ור"י הסנדלר ג"כ קניס שוגג אטו מזיד ובמזיד נמי הנה דרבנו למ"ד מעשה שבת דרבנו וקמ"ד מעשה שבת דרבנו מ"ט דרבנו דפטר יע"ש ובה"א ש מאי פריה ורמי דר"י אדר"י ומאי קושיא דלמא פי קניס ר"י היכא דבמזיד אסור מן התורה קניס בשוגג משא"כ במטמא ומדמע ומנסף דמזיד לא הנה אלא דרבנו לא קניס שוגג אטו מזיד אלא דסוגיא דגיטין לשיטתו' דסוברת לר"מ קניס שוגג אטו מזיד ואף קנסא לקנסא עבדי רבנו דהניק שאין ניקר לא שמיה הניק לכ"ע ומעשה שבת סוברת לכ"ע הנה דרבנו גם לר"י הסנדלר וקניס שוגג אטו מזיד וה"ה לר"י קניס שוגג אטו מזיד קנסא לקנסא ופריה שפיר.

ולפ"ז למאי דמוקי בכתובות וב"ק בטובח ע"י, אחר ורבנו דפטר ר"י הסנדלר היגו משום דהנה מן התורה ומנא לה הא וע"כ דסברה דאי מטעם קנס לא הנה למיקנס' קנסא לקנסא בשוגג וא"כ מ"ט דר' יהודא דסובר בשוגג אסור עד מ"ש דבמזיד אסור מן התורה מפי קונדש הוא ואה"נ דאחרים בשוגג בו ביום מותר דבמזיד גופא לא הנה אלא מטעם קנס' ולפי' פסק הלבוש לחומך' כב' סוגי' דב"ק וכתובות דמוקי בטובח ע"י אחר וכו' ר"י הסנדלר ומנא לה הא דלמא מדרב' אלא דא"כ לא הנה קניס שוגג אטו מזיד ולר"י ע"כ

במזיד מקרא דכי קודש ואה"נ דאחרים בו ביום ואפ"ה פסק ג"כ לחומרא דלאחרים
אסור ב"ב דלמא פסוגי דגיטין דלר"י.

אסור בשוגג מטעם קנס ואף במזיד גופא נמי מטעם קנס וכסוגי דחולין פאן דמוקי
למתני' שבת דומיא די"ה כר"י ואף לאחרים אסור בו ביום ופסק בתרנוייהו לחומרא
דמן התורה אסור ומידי ספיקא לא נפקא ונ"מ לספק תערוכת דהנה"ס איסור תורה ופסק
ג"כ דלאחרים אסור עד מ"ש וכסוגיא דשמעתין וגיטין.

ומה שהקשינו דאי מקרא דקודש אין לחלק בין לו ולאחרים י"ל או מדכתיב מחלליה
דריש ר"י דוקא הוא המחלל ולא אחרים או דכתיב קודש ריבויא וכתיב הא מיעוטא ואין
מעשיה קודש מוקי לו ומיעוטא לאחרים הן דלפי מ"ש הלבוש ספוקי מספקא לי דלמא
פסוגיא דכתובות ודב"ק דמוקי בטובח ע"י אחר ור"י הסנדלר או פסוגיא דגיטין וכמ"ש
בסמוך א"כ תקשה אמאי פתב מהרש"א ז"ל דסברת רש"י הוא דאי מטעם קנס לא שנייך
למיקנס לאחרים ומש"ה פתב רש"י דסוגיא דשמעתין סברה דטעמא דר"י הוא שלא
יהנה ממלאכת שבת א"כ מה יאמר ביה דפליגי רב אחא ורבינא ח"א דרבנן אף לר"י
הסנדלר א"כ מ"ט דר"י הסנדלר דאף לאחרים אסור עולמית דלא שנייך למיקנס אחרים
דאי שנייך א"כ הדרא קושין לדוכתי' אימא דטעמא דר' יהודא, מטעם קנס אלא דלא שנייך
למקנס אחרים א"כ מ"ט דר"י הסנדלר דהא נדאי משמע דפליגי רב אחא ורבינא אליבא
דר"י הסנדלר פליגי דאי לדידן כ"ע מודים דהנה"מ"ה והם להלכה פליגי אי מ"ה או
דרבנן א"כ מה פרייך בב"ק וכתו' ולמ"ד דרבנן מ"ט דרבנן דפטרין ולמה לא הונח לו
באוקמתא קמיינתא דמוקי כר"י הסנדלר אלא דפליגי לר"י הסנדלר א"כ למ"ד דרבנן
מ"ט דלאחרים אסור עולמית.

אשר על פן נראה לי הא דפליגי רב אחא ורבינא אליבא דנפשיוהו פליגי אי הנה
דאורייתא או דרבנן והא דפרייך בכתובות וב"ק ולמ"ד דרבנן מ"ט דפטרין הכי קשיא ליה
פיון דבכ"מ דפליגי רב אחא ורבינא הלכתא לקולא ומעשה שבת דרבנן וא"כ קשי'
הלכתא אהלכתא דקיי"ל פחכמים דפליגי על ר"מ בבבב"יתא דפטרין בטובח ע"י אחר מ"ט
פיון דמ"ה הנה שחיטה ראוי' וכן הא דפרייך ולמ"ד דרבנן מ"ט הכי פרייך מסתבר טעמין
דר"י הסנדלר דמפי קודש לאסור מ"ה ומשני היא קודש ואין מעשיה קודש.

ועדיין לא נתישבה דעתי בזה ולנישב שיטת הלבוש ז"ל ועיין ברש"י פאן בשמעתין ד"ה
במזיד לא יאכל עולמית בדר"י הסנדלר פתב לאו משום קנסא דאחרים לא עבדי איסורא
אלא מקרא דכי קודש כו' וזה יורה פמו שפתוב בסמוך דרב אחא ורבינא אליבא
דנפשיוהו פליגי וזה סיוע למ"ש מהרש"א ז"ל בשמעתין בפירוש"י אמנם מצאתי בס'
אליה רבא שנדפס זה לא ימים פבירים דכתב בסי' שי"ח דרב אחא ורבינא אליבא דר"י
הסנדלר פליגי יענין שם היטב וכעת הדבר בספק אצלי וצ"ע: ולנישב שיטת הלבוש ז"ל
נראה לי דע"כ לר"י מעשה שבת לדידן דאסור עולמית מן התורה הוא מפי קודש הוא
כו' ומיעוטא דהיא למעט דלאחרים שרי וכמ"ש לעיל שם דהנה בכתובות ל"ד ע"א
אמרין ולמ"ד דרבנן מ"ט ומשני היא קודש ואין מעשי' קודש והוקשה להם לתו' ז"ל
שם בד"ה היא קודש דלא לכתוב לא קודש ולא היא דהנה אסורה מלא תאכל כל תועבה
פדאמר בחולין קט"ו ובחולין פרייך שילוח הקן ליתסר ומשני לא אמרה תורה שלח

לתקלה ופירש"י שילוח הקן ליתסר היכא דעבר ולקחה מתועבה ועיין בתו' שם ד"ה חורש בש"ו דלא מצוי לשנויי ק"ו ממעשה שבת דאפשר שילוח הקן נזכר האיסור יותר ממעשה שבת יע"ש היטב ומשני לא אמרה תורה שלח לתקלה ופירש"י שאף לאחר שעבר ולקחה צריף לשלחה וכו' וכל זה לר"מ אבל לר' יהודא דאמר לקמן קמ"א ע"א הנוטל אם על הבנים לוקח ואינו משלח דשלח מעיקרא משמע ואם עבר ולקחה תו לא אמרה תורה דלישלח וא"כ לדילג' תקשה שילוח הקן ליתסר דלא מצוי לתרוצי לא אמרה תורה שלח לתקלה דהיכן אמרה דעבר ולקחה אין חייב לשלח וכ"ת אה"נ לא מציינו בכל הש"ס שיאמר לר' יהודא שילוח הקן דאסור ולא הנה שותק מלגלות זאת אלא דלית ליה דרשא דלא תאכל כל תועבה דלא כ"ע גמירי לה ובר"י הסנדלר צריף לו' דלא סבירא ליה דרשא דלא תאכל כפי הנראה מתו' שם קט"ו ושם יש לדחות עיין בחדושינו לקמן גם הנה דדרשי מג"פ לא תבשל או מבשל מבושל לכאורה לא סביר' להו דרשא דלא תאכל וגם זה יש לדחות דלא תאכל הנה לאו שבפלות ולא בזה אף חדא לא לקי שאין על דבר מסוים ולדר"מ בפ"ה מהל' בכורות משמע דלאו כ"ע סבירא הו' דרשא דלא תאכל כל תועבה ואיהו אפשר לשיטתו' ומוכח מהני דדריש מג"פ לא תבשל ואין הכרע ומ"מ לר"י נראה דלא סובר דרשא דלא תאכל דאל"כ תקשי שילוח הקן ליתסר וכיון שפן תקשה קושית התו' דכתובו' לא לכתוב לא קודש ולא היא אלא ע"כ קודש לדידן' אסור לעולם מ"ה והיא למעוטי אחרי' דלמ"ש שרי ובו ביום או מקנסא או כדי דלא ליתנהי ממלאכ' שבת כמ"ש לעיל ומש"ה פסק הלבוש כר"י פי כן פסקו פולן כר"י וכדאמרינו לקמן פי דריש בפירקא כו' ופסק דלו אסור מ"ה ולאחרים שרי מהיא קודש ואין מעשיה קודש למימעט אחרים.

ומש"ה מוקי בטובח ע"י אחר כר"י הסנדלר ולא מוקי כר"י דלדידיה הנה שחיטה ראוי' לאחרים דאל"כ היא למה לי וכמ"ש לעיל בסמוך ומש"ה מוקי כר"י הסנדלר ועיין מ"ש בתו' ד"ה המבשל בשבת יע"ש ואי"ה במקום אחר אנופך ידי בזה באורף לבאר דברי הלבוש וכאן אין להאריף: גמרא ונוקמא במזיד וכו"מ פבר פתבנו לעיל דסוגיא דהכא סברה במזיד לא יאכל היינו עד מ"ש דאל"כ היינו מזיד דר"י כמו שאפרש בתו' ד"ה המבשל וסוגי' דכתובות מה שהכריח לרש"י ז"ל לפרש לא יאכל עולמית פתבנו לעיל שהיא עפ"י סוגי' דגיטין דקנסו שוגג אטו מזיד יע"ש.

ומשני דומיא די"ה ל"ש שוגג ול"ש מזיד נאלו לר"מ שוגג יאכל בו ביום אף הוא: ע"ש גמרא ומי מצית לאוקמי' בשוגג וכו"י והא אעפ"י שמתחייב בנפשו קתני קשי' לי פיון דלא ידע המקשה מהא דשחיטתו פשיטה משמע אף לו מדפריף ונוקמי בשוגג וכו"י הסנדלר א"כ מנא ליה להמקשה דהא דמוקמי' בשוגג וכו"י אימא בין בשוגג ובין במזיד ובו ביום אסור אף שוגג דומי' די"ה ושחיטתו פשיטה בין שוגג ובין מזיד שוגג לעצמו למ"ש ומזיד לאחרים למ"ש וי"ל דה"ק ומי מצית לאוקמי' בשוגג וכו"י דע"כ מתני' לא איירי אלא במזיד דקתני אעפ"י שמתחייב בנפשו משמע דמייירי במזיד ולא בשוגג וכיון שפן הדרא קושיא לדוכתו' ונוקמי' במזיד ור"מ ומשני מתני' ודאי שבת דומיא די"ה משמע ל"ש שוגג ול"ש מזיד ומה דקתני אעפ"י שמתחייב בנפשו אין לטעות ולומר דוקא מזיד דה"ק אף שאילו הנה מזיד הנה מתחייב בנפשו ועשה עבירה גדולה אפ"ה שוגג פשיטה וכמ"ש מהרי"ק בשורש ק"ס הביאו הבכור שור בחולין יע"ש ולא דאיירי דוקא

מזיד אלא דוקא שוגג וכדמסיק שחיטתו פשיטה ל"ש לו ול"ש לאחרים וה"ה דה"מ לשנויי דמתני' בין שוגג ובין מזיד מיירי דומיא די"ה ואעפ"י שמתחייב בנפשו רבותא היא לומר אף במזיד לא קנסינן ליה ושחיטתו פשיטה לאחרים מיהת פפי סברת המקשה דפריה ונוקמיה כר' הסנדלר אלא דקושטא משני ליה דמתני' לא איירי במזיד פלל דשחיטתו פשיטה משמע ל"ש לו ול"ש לאחרים ומש"ה לא מוקי כר"י הסנדלר.

ומה שהקשה ונוקמיה כר"י הסנדלר דאמר ל"ש שוגג ול"ש מזיד דלא אכיל ר"ל דנוקמיה שוגג ור"י הסנדלר דמזיד איך תני שחיטתו פשיטה וא"כ הוא יתור לשון הוא דאמר ל"ש שוגג ול"ש מזיד.

שוב ראיתי להרשב"א שפתיב ואמאי לא אמר ונוקמיה בשוגג ור"י הסנדלר יע"ש. ועיין תו' ד"ה פי שרי ר"מ דמ"מ מתניתין לאו לגמרי דומיא די"ה דהנה לו חולה ולא הבריא מותר לבריא ג"כ ולא גזרינן נמי שירבה בשבילו היינו דתני לה בהדיא אעפ"י שמתחייב בנפשו היינו בהבריא וכן פתיב הרשב"א ז"ל יע"ש: ובתו' ד"ה המבשל כו' ובפ' פירה כו' עכ"ל התו' לא סבירא להו האי סברא דלא נמיטי הנאה מעבירה וכיון שפן נדאי ר"מ שרי אפי' בו ביום דאי משום קנס הא בהניזקין נ"ג ע"ב פריה ורמי דר"מ אדר"ח דלא קניס שוגג אטו מזיד.

והא דמיייתו ראיה מפ' פירה קצרו בכאן ובכתובות אף שהאריכו קצת יותר מ"מ קצרו פמוכן. וראייתם מהא דאמרי התם ל"ח ע"א שכתב קדירת ע"ג פירה בשוגג מהו נפק דרש המבשל בשבת בשוגג יאכל במזיד לא יאכלול"ש ופליגי התם ח"א ל"ש דהכא אף במזיד שרו וח"א מבשל דלא אתי להערים שיבשל מזיד ויאמר שוגג אני ומש"ה שוגג מותר לשהות דאתי להערים דלא הנה אלא איסור דרבנן יע"ש ואם איתא דבשוגג יאכל למ"ש מה אמר מבשל דלא אתי להערים דא"נ מערים לא משתפר מידי ולא נהנה דהא אסור עד מ"ש ולמ"ש יכול לעשות בהיתר וכן לשהות ע"ג פירה דאסור משום דלמא אתי להערים לא שייך אלא בו ביום ולא למו"ש וממילא דהמבשל בשבת אף בו ביום שרי בשוגג פן הוא ראיתם ועיין בחי' רשב"א שהבאתי לעיל ולא ידענא דבלא סוגיא דגיטין מההיא דשבת אין ראיה דאימא ר"מ קניס שוגג אטו מזיד ולא יאכל עד מו"ש וא"צ להמתין כדי שיעשו כשי' התו' לקמן ד"ה מורי להו ועיין ביצה כ"ה בתו' של דלא גזרינן שיאמר שוכח אני פינן דהנה איסורא דאורייתא משא"כ שוכח ע"ג פירה דהנה דרבנן אתי להערים ולכך אסור עד מ"ש כדי שיעשו דאל"ה אפתי אתי להערים לאכול מיד במ"ש וכה"ג פתיב הרשב"א בשמעתין והבאתיו לעיל וא"כ אין ראי' מההיא דפ' פירה וצ"ע: ומה שיש הקשות דהנה להו להוכיח בפשיטות דאי שוגג יאכל למ"ש היינו שוגג דר"י וכן הקשה במהדורא בתרא י"ל אימא דפליגי לאחרים לר"מ בו ביום ולר"י אף אחרים למ"ש ואי דיאכל דר"מ למ"ש לו ולאחרים בו ביום א"כ ובמזיד לא יאכל עולמית הוא לדידי' מטעם קנס א"כ בשוגג נמי לעולם יאה אסור מטעם קנס דאי משום דלא ליתגני מעבירה ה"ה אחרים נמי ז"א דהתו' קיימי פאן בפשיטת הניזקין בגיטין ודי לו שנקנס עד מ"ש ולא עולמית דלא כפירש"י פאן ובאחרים פליגי כמ"ש פאן.

שוב ראיתי בס' פני יהושע בגיטין שם דלא תימא לר"מ בשוגג יאכל לאחרים בו ביום ובמזיד גם לאחרים אסור בו ביום דר"י פליג ואמר גם בשוגג אסור לאחרים עד מ"ש

יע"ש וקשה הא ודאי יאכל ולא יאכל בדידן' מיירי אלא דמצינו לומר גם באחרים מיירי ואידי דתני כו' כמ"ש רש"י בכאן אבל לומר דקאי רק באחרים זה אינו נכון ועוד דא"כ מזיד דר"י לא יאכל ע"כ לאחרים דאיאכל דשוגג קאי וא"כ היינו מזיד דר"י הסנדלר גם תירוצו לא מתישב שפיר.

אשר ע"כ נראה לי ליישב בע"א דאימא יאכל דר"מ למ"ש מזיד וא"צ פדי שיעשו דבשוגג לא עבר עבירה ומטעם קנס לחוד די שנקנס עד מ"ש לחוד ור"י סובר גם בשוגג אסור עד פדי שיעשו דבשוגג נמי עבירה ולא ליתנהי מעבירה כמ"ש רש"י פאן ובמזיד לר"מ עד פדי שיעשו ולר"י עולמית לדידן' ובזה א"ש דלא מצי להוכיח דע"כ יאכל בו ביום דאי למ"ש הא במזיד ע"כ למ"ש דאל"כ היינו מזיד דר"י כמ"ש התו' ומינן' דשוגג ע"כ בו ביום אלא דאימא למימר כמ"ש דבשוגג יאכל למ"ש ואין צריך פדי שיעשו והביאו שפיר ראי' מהניזקין דשם מוכח דר"מ לא קניס פלל שוגג אטו מזיד ואף בו ביום שרי אבל מפ' פירה אין ראי' דאימא דבשוגג ע"ג פירה צריך למ"ש פדי שיעשו ובמבשל למ"ש מזיד מותר וא"צ פדי שיעשו ואולי ס"ל לתו' משום פדי שיעשו לחוד לא אתי להערים פיון שפשת לא שרי כו': והנה נראה לומר דהתו' שפכתבו מפרק פירה ומהניזקין מוכח ר"ל דמתרונניהו הוא דמוכח דבו ביום שרי כמו שיראה היראה וקצרתי והמבין יבין מעצמו: בא"ד במזיד לא יאכל לא הוא ולא אחרים ולמ"ש שרי מדבעי לאוקמין' כו' ומתני' שפת דומיא כו' עכ"ל ר"ל דלא יאכל ע"כ אף לאחרים וגם רש"י בכאן יודה לזה ד לדידה היאך בעי לאוקמי כר"מ באמת והא דומיא די"ה דמשמע אף לאחרים ולמ"ש מותר אף לדידה דאי כפירש"י בכחובות לר"מ במזיד לא יאכל עולמית הא שחיטתו כשי' ל"ש לו כו' ומזה הו"מ לאוכוחי דשוגג יאכל בו ביום דאי למ"ש וכמ"ש לעיל דלא בעינו פדי שיעשו נוקי בשוגג ור"מ אבל לפי אי' א' שפכתבו לעיל א"ש יעו"ש: בא"ד דא"כ היינו מזיד דר"י כו' א"כ היינו מזיד דר"י הסנדלר כו' ועוד דלא מוקי כר"י עכ"ל כבר כתבנו דאימא למימר לר"י הנה במזיד לא יאכל עולמית מדרבנן ולר"י הסנדלר הנה מן התורה ומש"ה לא מוקי כר"י דהנה מ"ה שחיטה ראוי' ולפי זה לא הנה מזיד דר"י אסור גם לאחרים עולמית מדרבנן ולר"מ לו אסור עולמית ולאחרים עד מ"ש ועיין פתובות: ובד"ה מורי להו כר"מ פו' והרי מבשל בשפת בשוגג שרי אף דנהנה ממלאכת שפת עכ"ל התו' אינם סוכרים פרש"י דטעמא דלא יהנה לאו סברא הוא ומש"ה א"צ להמתין בשל ישראל פדי שיעשו וע' או"ח סי' שי"ח ומ"ש דבמלתא דלא שכיחא לא גזרו היינו בשל ישראל ועיין במגן אברהם בסי' שי"ח מ"ש בזה יע"ש: (ע"ב) גמרא אי הכי מ"ט דר' יהודא דאוסר אמתני' ק"ל דאוסר ר"מ בו ביום דומין' די"ה והא בהי' לו חולה דלא עביד מ"ט אסור ואי משום שפא ירבה בשבילו א"א לכזית כו' הא דתנן במתני' השוחט בשפת ובי"ה אפשר דבשחי' חולין קא עסיק או מש"ה לא תנן העושה אב מאבות מלאכות בשפת שרי י"ל דאשמעינן דלא הנה שחיטת מומר כמ"ש התו' בהשוחט דבצנעא או פ"א לא תשיב מומר ולמאן דמוקי כר"י דהכנה או דנרות א"ש דלא נקוט מבשל דראוי לכוס ולא הנה מוקצה ושרי לאחרים בו ביום דלא שייך קנס לאחרים כפסוגיא דגיטין לשי' רש"י וכמ"ש מהרש"א ז"ל בשמעתין: גם מ"ש לעיל לשיתת רש"י דפשיטא ליה בש"ם דבמזיד אסור עד פדי שיעשו דלא ליתנהי ממלאכת שפת מצאתי אח"כ במס' שבת דף י"ח לא תמלא אשה קדירה עססית ותניח לתוף התנור וכן נחתום

לא ימלא חביות מים כו' ואם עשה פן צריך להמתין לערב כדי שיעשו והוא התוספתא דשבת ובא"ח סימן רנ"ד וסובר רש"י כי הוא מאמר מוחלט ולר"מ במזיד ולר"י אף בשוגג הדין פן אבל שאר פוסקים פתבו שאני התם דממילא איתעביד מלאכה החמירו כדי שיעשו וכן נכרי שהביא דורון כו' משא"כ ישראל העושה מלאכה דמלתא דלא שכיחא לא גזרו רבנן ועי' בחדושי, רשב"א בשמעתין ואנן פסקינן דלא בעינן כדי שיעשו בישראל ואין להאריך פאן: מתני' השוחט במגל יד ובצור וקנה שחיטתו כשירה.

הא דלא תני במתני' זכוכית כמו בברייתא דבכל שוחטין בין בצור וזכוכית ולפי מה דהנה בעי כר"ח דמחנף מעיקרו נמי פשר דיעבד א"ש דזכוכית הנה תלוש ולבסוף חיברו ותנא לא אתי לאשמעין אלא לאפוקי מרבי ומחנף מעיקרו נמי פשר וברייתא אשמעין דבזכוכית לכתחלה שוחטין משא"כ אי בתלוש ולבסוף חיברו וכרבי יש לעיין אמאי לא תנא זכוכית במתני' וי"ל מה לו להזכיר זכוכית אטו תנא כי רוכלא ליקשוב וליזל וצור וקנה דרפן לקרוע בקרקע מש"ה תני לה וברייתא לכתחלה מיירי אשמעי' בזכוכית שוחט לכתחלה ולא חיישי' לקסמי' נבדלים ממנו כמ"ש הט"ז ופ"ה בסי' ו' יע"ש משא"כ במתני' דאיירי בדיעבד ועיקר דינא תלוש ולבסוף חיברו אתי לאשמעין מש"ה לא תני זכוכית: גמרא השוחט דיעבד אין לכתחלה לא בשלמא כו' בכל שוחטין עכ"ל התו' הקשו ד"ה צור וקנה דלמא נקיט ששחטו משום מגל יד והביא ראי' מקל הפסולים כו'.

דלא תימא דלא שייך למיתני חדא גבי תרתי לנה הביאו מוזכחים דתנא ג' אטו חדא וזה לפי שיטתם בריש פירקין דנשים שוחטין לכתחלה משא"כ להלכו' א"י תני תרתי אטו תרתי ומש"ה אמר אידי דטמאי' דליהוי תרתי אגב תרתי אבל חדא אגב תרתי לא שייך למיתני וכה"ג אמר ריש קידושין ע"ב ותני אגב חדא תרתי ות' לא שייך הכי והתוספות סוברים דשאני פאן דמשום דינא דמגל יד דיעבד הנצרך לומר בכולן דיעבד משא"כ התם דליכא נ"מ לדינא פריה שפיר דהנה למיתני דברים משום כסף ושטר ואף אם נאמר דלא ניתא לשנויי דתני תרתי אטו חדא אפתי א"ל דתני חדא אגב תרתי דקנה אקנה לא קשיא כמ"ש תו' ד"ה ורמינהי דמתני' בשאר קנים.

אבל הא ליכא למימר דמגל יד לכתחלה וצור וקנה דיעבד וברייתא דבכל שוחטין דיעבד פנין דאיכא הפל דיעבד כמ"ש מהרש"א בשמעתין ומש"ה לא תנא מגל יד בהדיהו דמגל יד לכתחלה נמי חדא דמסבא מגל יד לכתחלה לא דלמא באידך גיסא כדמסיק ועוד דאין טעם לדבר דבמתני' תני להו בהדדי וברייתא לא תנא מגל יד: ע"ש ורמינהו בכל שוחטין בין בצור וזכוכית וקרומית של קנה.

מהרש"ל ז"ל כתב בדה"ט ע"ב בתו' ד"ה תלוש כו' דלרוחא דמלתא הקשה מבריי' ובלא"ה קשה וכי סכין פתוב בתו' ומ"מ קושית מהרש"ל תקשה דמבריי' לא פריה מידי פנין דאיכא הפל דיעבד ומהרש"א ז"ל ת' דמתני' גופא מוכח דלכתחלה דצור וקנה מרבינן לקמן מהפל שוחטין כדמסיק רבא י"ן ע"א וע"כ לכתחלה דאי דיעבד תרתי דיעבד למה לי עכ"ל ונראה דאין דלא מקשי מתני' גופא אהדדי י"ל דבמתני' לא קתני בפל שוחטין כו' ורבא הוא דמסיק לקמן פן אבל במתני' איכא למימר דמרבי קנה לחוד וקנה אקנה לא קשיא הא בשאר קנים הא בשל אגם כמ"ש תו' ד"ה ורמינהו בכל שוחטין ולמ"ש מהרש"א לא הנה מקשין תו' מידי בד"ה אלא צור וקנה דלמא נקיט דיעבד משום

מגל יד דא"כ למה לי פרישא צור וקנה דהא מרבין מהפל שוחטין גם התו' לעיל דף ג'
ע"א ד"ה המניח שפתבו הא דפריה השוחט דיעבד לכתחלה לא וקא איפא השוחט
לכתחלה ומאי קושיא דא"כ תרתי לכתחלה למה לי ועוד דא"כ ליתני בברייתא נמי מגל
יד פיון דכולהו חד דינא אית להו ומיהו דמשמע להו מלשון השוחט דניק וקושיא להו
שפיר: תוספות ד"ה אלא צור וקנה כו' וז"ל דהתם תני למידק דמי מערה דומיא דחמי
טבריא עכ"ל קושיא לי דאפתי אימא דצור וקנה לכתחלה וקא דנקיט דיעבד משום מגל
יד וקא דתנו מגל יד בהדי אינך לאשמעינן דומיא דמגל יד דהנה תלוש ולבסוף חיברו
ה"ה צור וקנה הא מחובר מעיקרו פסול לר"ח אף דיעבד כי פליגי בתלוש ולבסוף חיברו
דר"ח מכשיר לכתחלה ומתני' תלוש ולבסוף חיברו ואה"נ לכתחלה ומאי פריה
מברייתא דהפל שוחטין בין בתלוש ובין מחובר ולזה י"ל דלא ניתא ליה לאוקמיה ר"א
נדא דא"כ ברייתא דהשוחט במחבר לקרקע כמאוכר"ח אפילו לכתחלה וכו' אף דיעבד
נמי לא.

ועוד דמשמע ליה דר"ח דמכשיר אף מחובר מעיקרו מכשיר מהא דלקמן דאמר ר"ח
לרב וי"ו דכתיב אאנפתא קאמר משמע דפליג על עיקר דינו של רבי וקרא זריזותי'
דאברהם קמ"ל ומחבר מעיקרו נמי פשר וא"כ לא שייך לומר דומיא דמגל יד ומש"ה
פריה שפיר ועוד דא"כ ליתני זכוכי' וצור וקנה דהנה חד דינא והוא דומיא: ובד"ה
ורמינהו כו' הא בסימנא דאגמא.

זה לפי הירושלמי דשאר קנים לכתחלה אין שוחטין בהם משום ר"ר משא"כ לפירש"י
לקמן שקיסמים נבדלין מהן אף דיעבד אסור לא מצי מיירי מתני' בשאר קנים דא"כ
דיעבד נמי אסור ועיין בב"י סי' ו' יע"ש ושם אבאר בעזה"י: גמרא ע"כ לא מכשיר ר"ח
אלא דיעבד פבר פתבנו שיש לפרש דלכתחלה לא דגזרינן אטו מחובר מעיקרו דהשתא
סבירא לן דגם ר"ח מודה דמחבר מעיקרו פסול דיעבד ופלוגתא בתלוש ולבסוף חיברו
לר"ח דיעבד פשר ולרבי הנה כמחבר מעיקרו ופסול ולר"ח לכתחלה לא אטו מחובר
מעיקרו אלא דא"כ תקשה אמאי לא אוקמיה בהכי מתני' וברייתא דהשוחט במוכנו ונעוץ
ספין כר"א ולכתחלה לא אטו מחובר מעיקרו וברייתא דבכל שוחטין בין בתלוש ומחבר
איירי שנעץ ספין לקורה תלושה דהנה מחובר לתלוש דלא שייך למגזר אטו מחובר
מעיקרו ואשמעינן דלא חיישינן לדרסה עיין סימן ו' בש"ך ס"ק ח' וכדמסיק לקמן צנאר
למטה או בעופא דקליל ובפר"ח ס"ק י"א פתב דבקורה תלושה אף צנאר למעלה
לכתחלה נמי אלא דכתבנו דר"ח ונדאי אמחבר מעיקרו נמי פליג ומכשיר דאמר וי"ו
דכתיב אאנפתא קאמר וכמ"ש הרשב"א ז"ל בחדושו אלא לפי מה דהנה קושיא ליה
לרשב"א ז"ל דלוקי מתני' כר"ח וברייתא דבכל שוחטין מיירי בספין דלא מבטל ליה
אמאי לא הקשה כמ"ש דמחבר היינו שחיברו לדבר תלוש ואולי לשון מחבר משמע
לקרקע אמנם לקמן תני השוחט במחבר לקרקע שחיטתו כו' משמע שפא לשלול דלא
תימא במחבר ספין לדבר תלוש כו' ועיין: אבר האמת הוא לפי מה דמוקי כר"ח אף
מחבר מעיקרו פשר דיעבד ולכתחלה לא שפא דרוס ופריה שפיר מברייתא דבכל
שוחטין בין בתלוש בין מחובר ולטעמא שפא ידרוס אין חילוק בין מחובר מעיקרו
לתלוש ולבסוף חיברו כמ"ש התוספות דברי המתחיל פאן ואין להקשות פיון דאיפא
הפל דיעבד אימא דהכא דיעבד הוא י"ל דבין בתלוש וקא ונדאי לכתחלה ואין לומר

דה"ק בין בתלויש ולבסוף חיברו ובין מחובר מעיקרו דזה ג"כ דוחק דתלויש משמע לגמרי.

מה שהקשה מהר"מ מלובלין ו"ל והוא קושית התו' ט"ז ע"ב ד"ה תלויש ולבסוף חיברו דאיה בְּעֵי לאוקמי מתני' כר"ח והא ציפורן הוא מטעם מחובר היינו לפי מ"ש דר"ח אף מחובר מעיקרו מכשיר אבל אי אמרינן דר"ח פוסל מחובר מעיקרו מתני' תלויש ולבסוף חיברו והא דמקשי מברי' בין מחובר משמע ליה מחובר לקרקע דהוא נקרא מחובר ולא משני נמי ספין דלא מבטל משום ברי' דמוכני דאף ספין דמבטל דווקא דיעבד כו' יע"ש א"ש: לשון הרשב"א ו"ל בשמעתין ע"כ לא מכשיר ר"ח אלא דיעבד האי מחובר תלויש ולבסוף חיברו דאי מחובר מעיקרו מ"ט דר"ח אי סבירא ליה מחובר דאורייתא אף דיעבד נמי לא ואי לא אף לכתחלה נמי דה מידי מדאורייתא דנגזר עלי' עכ"ל פוננתו מבואר והוא עפ"י מ"ש התו' בשמעתין פאן במחבר מעיקרו דלא תימא הא דמשני ע"כ לא מכשיר ר"ח אלא דיעבד הוא מחובר מעיקרו ותלויש ולבסוף חיברו לכתחלה ולא תקשי מברייתא דבכל שוחטין בין בתלויש ובין במחבר דז"א דאי מן התורה מויקח המאכלת אף דיעבד פסול ואי מ"ה פשר אין לבדות גזיר' מלבנו אם לא מטעם דרס' ואין לחלק כו' ומה שיש עוד לעיין בשמעתין אבאר לקמן בעזה"י בסוגיא דבְּעֵי רבא תלויש ולסוף חיברו לעגנן שחיטה מאי: בתוספות ד"ה לאשמעינן פחו דרבי כו' דכבר אשמעינן בברייתא דבכל שוחטין עכ"ל ואין להקשות מברייתא לא מוכח אלא תלויש ולסוף חיברו דמחבר היינו תלויש ולסוף חיברו והצריך להשמיענו אף מחובר מעיקרו נמי מכשיר ר"ח לכתחלה דפלוגתיהו במחבר מעיקרו מדפוסל רבי וי"ל מהיכא תיתי לחלק לכתחלה בין מחובר מעיקרו ובין תלויש ולסוף חיברו פמה שפכתבו התוספות ד"ה פאן במחבר מעיקרו יע"ש ונהבאתיו בסמוך: גמרא לא קשיא פאן במחבר מעיקרו כו' ומנא תימרא כו' במחבר לקרקע שחיטתו פשיטה הנה אוקימתא זו יראה לפרש אליבא דרב זביד לקמן דבצנאר בהמה למעלה אף דיעבד פסול כמימרא דרב עגן אמר שמואל לקמן וברייתא דבכל שוחטין בין מחובר ע"כ דצנאר למטה וספין למעלה הלכך ברייתא דבכל שוחטין בין במחבר ר' חייא הוא ואפילו במחבר מעיקרו מיתוקמא דלית ליה דרשא דויקח המאכלת ומתני' רבי היא ובתלויש ולסוף חיברו וברייתא דהשוחט במוכני רבי היא ומש"ה מחובר מעיקרו פסול ותלויש ולסוף חיברו דיעבד ולא לכתחלה דגזרינן אטו מחובר מעיקרו ובספין למעלה איירי ור"ח מכשיר לכתחלה דליכא למיגזר לדידיה דאף, מחובר מעיקרו נמי מכשיר ר"ח אף לכתחלה וכמ"ש ומדאמר לא קשיא פאן במחבר מעיקרו וכאן תלויש ולבסוף חיברו משמע ונדאי דבסוגין אין חילוק לרבי אלא בין מחובר מעיקרו ובין תלויש ולבסוף חיברו אבל בתלויש ולסוף חיברו אין חילוק בין ספין דלא מבטיל ליה ובין דבר המבטל ליה בכל עגן פשר דאל"כ אמאי לא אמר ל"ק פאן בביטלו ומתני' בלא ביטלו דכשר דיעבד אלא שמע מינה בכל עגן פשר ולקמן בפסוגיא דבְּעֵי רבא אבאר שם יותר בעזה"י מה שיש לעיין בכאן: (דף טז ע"א) גמרא קשיא אהדדי אלא לאו ש"מ כו' עכ"ל ולא ניחא ליה לומר דהא דקתני הנה צור מן הכותל דפסול מזירי, בצנאר למעלה וספין למטה דפסול אף דיעבד משום דרסה פמו שאמר רב עגן לקמן ובתלויש פשר פמו שאבאר לקמן אי"ה דא"כ לאיזה צורך אמר צור יוצא מן הכותל או קנה עולה

מאליו לומר דומיא דקנה מאליו ובמחנך מעיקרו הא תלוש ולסוף חיברו פשר וש"מ
דבצונאר בהמה למטה ומשום מחנך הוא דפסול ורישא בתלוש ולסוף חיברו.

ועוד דעיקר חסר מן הברייתא והנה לפרש דסיפא מיירי בצונאר בהמה למעלה אלא ע"כ
דיש חילוק בין מחנך מעיקרו והא קא מפריש לה או קנה עולה מאליו דומיא הא בתלוש
ולסוף חיברו פשר דיעבד ולא לכתחלה ואף בספין למעלה וצונאר למטה דגזרינן אטו
מחנך מעיקרו דפסול מקרא דאברהם ויקח את המאכלת: ברש"י ד"ה אלא לאו ש"מ
כו' והא מתניתא רבי היא דאי ר"ח אף לכתחלה נמי עכ"ל ר"ל דקתני במחנך לקרקע
שחיטתו פשיטה דמשמע דיעבד ור"ח מכשיר לכתחלה מהא דקתני בפל שוחטין בין
בתלוש ובין מחנך.

ויש לראות דפשיטא דע"כ רבי היא דאי ר"ח אמאי מחנך מעיקרו פסול וטפי הנה
לאותויי הא ממה דהביא מרישא דברייתא דאימא מחנך לקרקע לכתחלה נמי ואיירי
דתנן במוכני דיעבד דגזרינן אטו סביבה שניה או אטו דמיא ומש"ה לכתחלה לא ה"ה
תני נמי במחנך לקרקע.

ומיהו לפי מה דכתבו התו' בד"ה אלא צור וקנה א"ש ואין לומר דאי לאו ברייתא דמוקי
לר"ח דמחנך אף לכתחלה פשר לא הנה מוכח מידי דברייתא דמוכני פרבי דאימא ר"ח
היא ופוסל במחנך מעיקרו ופלוגתא דרבי ור"ח בתלוש ולסוף חיברו איירי ולית ליה
מ"ש לעיל דר"ח אף מחנך מעיקרו לית ליה מהא דאמר נ"ו דכתיב אאנפתא קאמר
ומש"ה הוכרח להביא מהא דר"ח מכשיר אף לכתחלה דמ"מ יש חילוק בין מחנך
מעיקרו לתלוש ולסוף חיברו ותיקוני נמי ר"ח א"ש והמתרץ לא פא להוכיח אלא דיש
חילוק בין מחנך מעיקרו לתלוש ולסוף חיברו.

ויש ליישב דאפשר לרבי אין חילוק בין תלוש ולסוף חיברו פיון דיליף מאברהם ויקח
את המאכלת בעינו דבר הנקח ביד וברייתא דפוסל מחנך מעיקרו ר"ח הוא ומש"ה
מחנך מעיקרו פסול גזירה שפא יאמר שחיטה שאינה באה מפח אדם פשיטה היא וכה"ג
כתב הרשב"א בחדושי יע"ש ומש"ה תלוש ולסוף חיברו פשר דלא גזרינן אבל לרבי
מויקח המאכלת אין לחלק ולזה כתב דע"כ ברייתא רבי היא דאי ר"ח לכתחלה נמי
מברייתא דבכל שוחטין בין בתלוש ובין מחנך אלא ש"מ רבי היא ואף לרבי יש חילוק
בין תלוש ולסוף חיברו כו': ובד"ה צור יוצא מן הפותל היינו מחנך מעיקרו והא דתנן
ספין אף דלא מבטל ליה אפ"ה לכתחלה לא ישחוט עכ"ל היינו לסוגיא דהכי דאין חילוק
ואף דבר המבטל ליה אפ"ה סובר רבי דכשר מדאמר ל"ק פאן במחנך מעיקרו ולא קאמר
פאן דמבטל ליה אלא ש"מ דאין חילוק וספין ע"כ רבותא אשמעינן לא מיבעיא בדבר
המבטל דלכתחלה לא אטו מחנך מעיקרו אלא ספין נמי לכתחלה לא דאפ"ה גזרינן אטו
מחנך מעיקרו ולקמן הוא דבא לדחות דלא לפשט בעיא דרבא מסיק פרושי קמפרש
ועיין מהרש"א ו"ל: גמרא הא בסרנא דמיא ואב"א הא והא בסרנא דמיא כו' הרשב"א
ו"ל בת"ה כתב דהני תרי לישני פליגי לתו' ראשון דפחרא דיעבד ולתו' שני דמיא דיעבד
גזרינן אטו פחשני ודפחרא לכתחלה והיש"ש בחולין סימן ל"ה כתב דאפשר דלא פליגי
אלא מר אמר חדא יע"ש.

ולהר"מ ז"ל בפ"ב וְהָרָא"ש ז"ל שְׁכַתְּבוּ דְפַחְרָא נְמִי דִיעֵבַד וְלֹא לְכַתְּחֵלָה יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת דְּכַפֵּי הַנְּרָאָה לְיִשְׁנָא קְמָא פְּלִיג נְמִי אֲלִישְׁנָא בְּתָרָא וְסוּבְרָ בְּמִיָּא אַף בְּסִבְיָה רֵאשׁוּנָה פְּסוּלָה דְגְזָרִינָן אִטו שְׁנִי וְכֹה"ג מְצִינּוּ לְקַמְן מְשׁוּם שְׁלֵא יְדָרוּס פִּ"א אָסוּר אַף דִיעֵבַד יַע"ש תו' ד"ה אָמַר שְׁמוּאֵל דַּא"ל"כ אֲמַאי לֹא אוּקְמִיהָ כְּמוֹ בְּתִי ב' הָא וְהָא בְּמִיָּא וְעוּד דָּאָם פֶּן הוּא גְזִירָה לְגִזְרָה וְהוּ"ל לִיפְסֵק לְחוּמְרָא וְיֵשׁ לְיִשְׁבֵּי: בְּתוֹסְפוֹת ד"ה מְנִין לְשַׁחֲטָה שְׁהִיא בְּתַלּוּשׁ כּו' וְהָתָם לֹא שְׁיִיף לְדַחֲוֵי הֵכִי עַכ"ל בְּתוֹסְפוֹת בְּזַבְחִים וּמְנַחֲתוֹת בִּיזְרוּתִיהָ דְאֲבָרְהָם לְעִנְיָן שְׁלַקַּח תְּלוּשׁ וְלֹא סְמָךְ עֲצָמוּ בְּמָה שְׁיִמְצָא שֵׁם צוּר וְקָנָה דְקָרָא זְרִיזוּתִיהָ דְאֲבָרְהָם קַמ"ל מְשֵׁא"כ לְעִנְיָן פְּלִי לְאִיזָה צוּרָה הַזְּפִיר שְׁלַקַּח מְאָכְלָת וְלֹא פְּתִיב הַמְּחַתָּה ע"ש וְהִנֵּה לר"ח דְאָמַר הָא דְכַתִּיב וַיִּקַּח וְלֹא פְּתִיב וַיִּכְיֶן שְׁמַעִינּוּ זְרִיזוּתִיהָ דְאֲבָרְהָם קָשָׁה לְמָה פְּתִיב בְּנוֹ וְלֹא פְּתִיב לְשַׁחֲטָה הַעוֹלָה דְאִי דְמִלַּת בְּנוֹ (אֲמַי לוֹמַר) לֹא דִיִּיק לִיהֵ א"כ לִימָא קְדָשִׁים שְׁאֲנִי וְאֲכָשֵׁר דר"ח פְּלִיג דְבְקָדָשִׁים גּוּפָא אִי שְׁחַט בְּמַחְנוֹבֵר מְעִיקְרוֹ וְעֲשָׂאוּ לְקְרוּמִית כְּעִין פְּלִי דְכָשֵׁר וּי"ל דר"ח מוֹדָה דְבְקָדָשִׁים בְּעִינָן פְּלִי וְהִ"ה תְּלוּשׁ בְּעִינָן וּמִלַּת מְאָכְלָת גּוּפָא וְהָא דְכַתִּיב לְשַׁחֲטָה אֶת בְּנוֹ לְאֲשַׁמְעִינּוּ זְרִיזוּתִיהָ דְאֲבָרְהָם דְאָף אִי לֹא הִיָּה מְעַלְיָהּ לְעוֹלָה אֲלֵא סְתָם לְשַׁחֲטָה בְּצוּנוּיָתָ שְׁמוּ יִתְבַּרַךְ הִיָּה לְיוֹקֵם מְאָכְלָת וְלֹא סְמָךְ עֲצָמוּ בְּמָה שְׁיִמְצָא שֵׁם צוּר וְקָנָה וְעִינָן מֵהַר"מ מְלוּבָלִין ז"ל וְעִינָן רַש"י מְנַחֲתוֹת פ"י דְבְעִינָן פְּלִי וְלֹא חוֹלְקִין יַע"ש ור"ל פִּינָן דְכַתִּיב זֹאת הַתּוֹרָה לְעוֹלָה לְמַנְחָה וְלַחֲטָאת וְסוּבְרָ דְהֵאִי חֲטָאת בְּחֲטָאת עוֹף נְמִי מִיִּירֵי וְהִ"א דְאִיִּתְקַשׁ כּוֹלְהוּ לְהַדְדֵי וְכוּלָן בְּמִלְיָהּ כְּשִׁירִין וְאִי דְכַתִּיב כְּמָה פְּעָמִים וְשְׁחַט הִ"א דֵּה"ה בְּמִלְיָהּ כְּשִׁירִין לְכַף פְּתִיב עוֹלָה מָה עוֹלָה טְעוּנָה פְּלִי דִילְפִינָן מְאָבְרָהֶם דְכַתִּיב מְאָכְלָת וְלֹא הַמְּחַתָּה.

וּבְזַבְחִים פִּי רַש"י מָה עוֹנָה טְעוּנָה פְּלִי כְּמוֹ שְׁפִי הַתּוֹסְפוֹת פָּאן יַע"ש וְהַר"מ ז"ל בַּפ"ד מֵהֵלְכוֹת מַעַה"ק פְּתִיב לְכַתְּחֵלָה צָרִיף לְשַׁחֲטָה בְּכִלֵי וְדִיעֵבַד פֶּשֶׁר בְּלֹא פְּלִי יַע"ש וְנִרְאָה לְכַאֲוֵרָה שְׁהֵדִין עֲמוּ דְבְקָדָשִׁים בְּעִינָן קָרָא לְעַכְבִּי מְשֵׁא"כ לְעִנְיָן תְּלוּשׁ דְאָף בְּחוֹלִין הַדִּין פֶּן מְדַכְתִּיב בְּנוֹ כַּמ"ש הַתּוֹרָה בְּכָאן וּוְדָאִי אַף דִיעֵבַד פְּסוּל וְהִ"ה וְכ"ש בְּקָדָשִׁים דְפְּסוּל דִיעֵבַד בְּמַחְנוֹבֵר מְעִיקְרוֹ אֲבָל הַתּוֹסֵף לְעִיל דָּף ג' ע"א ד"ה כְּגוֹן שְׁפָדַק קְרוּמִית שְׁל קָנָה סְבָרִי דְאָף דִיעֵבַד בְּעִינָן פְּלִי דַּא"ל"כ לֹא הִיּוּ מְקָשִׁים מִיַּדֵּי דְהָא הָתָם דִיעֵבַד הוּא וְהָא דְאָמַר וְאִם שְׁחַט וְאָמַר בְּרִי לִי כְּדֵי דְתַתִּישְׁב וְכוּלָן מְש"ה אָמַר וּבְמִנְחָתָּיִן לֹא יִשְׁחַט שְׁמָא יִגַּע בְּפֶשֶׁר וְהִ"ה דְלְכַתְּחֵלָה לֹא יִשְׁחַט בָּהּ דְבְעִינָן פְּלִי אוֹ לְאִידָהּ תִּירוּצָא דְאִיִּטְמִי בְּשַׁרְץ אָמַר פֶּן: (ע"ב) גְּמָרָא בְּעִי רָבָא תְּלוּשׁ וְלְבַסוּף חֲבָרוּ לְעִנְיָן שַׁחֲטָה מֵאִי הִנֵּה דַעַת הַרְשָׁב"א וְרַא"ש ז"ל וְרַבִּים עֲמָהֶם דְרָבָא בְּבִיטְלוּ מִיִּבְעֵיָא לִיהֵ לְרַבִּי אִי הִנֵּה כְּמַחְנוֹבֵר מְעִיקְרוֹ אוֹ לֹא כְּדַמְסִיק שְׁאֲנִי סָפִין דְלֹא מְבַטֵּל לִיהֵ כּו' אֲבָל בִּיטְלוּ מִיִּבְעֵיָא לִיהֵ אִי פְּסוּל כְּמַחְנוֹבֵר מְעִיקְרוֹ וּמִתְנִי' בְּלֹא בִיטְלוּ וְכֵן בְּרִייתָא דְסָפִין וְסִיפָא בְּכוֹתֵל בְּנִין וּבִיטְלוּ וּמִש"ה פְּסוּל אַף דִיעֵבַד דְהִנֵּה כְּמַחְנוֹבֵר מְעִיקְרָ' אוֹ דְלָמָּא אַף בְּבִיטְלוּ פֶּשֶׁר דִיעֵבַד וּבְרִייתָא דְמוֹכְנֵי כְּמַחְנוֹבֵר שַׁחֲטָתוֹ כְּשִׁירָה אַף בִּיטְלוּ וְסָפִין אֲשַׁמְעִינּוּ רְבוּתָא דְאִפ"ה לְכַתְּחֵלָה לֹא דְגְזָרִינָן אִטוּ מְחַנְּבֵר מְעִיקְרוֹ כַּמ"ש רַש"י ע"א יַע"ש וְצוּר יוֹצֵא מִן הַכּוֹתֵל בְּכוֹתֵל מְעַרְהָ כּו' וְכַדְדָּחֵי לָהּ תְּלִמוּדָא.

וְיֵשׁ לְהַקְשׁוֹת תְּפִשׁוּט דְנְמִי בִיטְלוּ פֶּשֶׁר דִיעֵבַד דַּא"ל"כ אֲמַאי נְקִיט הִיָּה קָנָה עוֹלָה מְאָלִיו אֲפִילוּ תְּלוּשׁ וְלְבַסוּף חֲבָרוּ כֹה"ג בְּבִיטְלוּ פְּסוּל וְכֹה"ג הַקְשָׁה הַרִיטְב"א בְּשֵׁם הַרְמְב"ן וְעִינָן בְּמִלְחָמוֹת.

וְדוֹחֵק לֹאמַר דְּתַנָּא קְנָה לְגִלּוּי אֲצוּר דְּאִינְרִי בְּתַלוּשׁ דַּא"ל"כ תְּרַתִּי מְחֻבְּרָא מְעִיקְרוּ לְמָה. וְהִנְרָאָה דְּאִשְׁמַעֲיָנָא צוּר דְּנִמְיָא דְּקִנְיָה עוֹלָה מְאֵלִיּוּ שְׂבִיטְלוּ דְּאִי לָא הִנְה תְּנִי קְנָה ה"א צוּר אַף שְׂלֵא בִּיטְלוּ פְּסוּל דִּיעֵבַד וְשִׁאנִי סְכִין דְּלֵא מְבַטֵּל לִיהַ ר"ל דְּסְכִין אִית לִיהַ תְּרַתִּי לְמַעֲלִיּוּתָא חֲדָא דְּאִין דְּרָף לְבַטֵּל לִיהַ נְעוּד שְׁהִרְוָאָה יוֹדַע דְּלֵא בְּטָלוּ מִשְׁא"כ צוּר דְּהִרְוָאָה יֵאמַר שְׂבִיטְלוּ אַף שְׂלֵא בְּטָלוּ ה"א דְּפְסוּל דִּיעֵבַד מְפָנִי הִרְוָאִים שְׂיִאמְרוּ שְׂבִיטְלוּ.

וּלְכָף תְּנִי דְּנִמְיָא דְּקִנְיָה עוֹלָה מְאֵלִיּוּ דְּלֵאשְׁמַעֲיָנָא דְּוּוּקָא כַּה"ג שְׂבִיטְלוּ מְמַשׁ הוּא דְּפְסוּל הָא לֵא בִּיטְלוּ אַף שְׂדָרְף לְבַטֵּלוּ לָא גְזָרִינָא מִשׁוּם הִרְוָאִים וְכִשֵּׁר דִּיעֵבַד. וּבְזָה א"ש הָא דְּאִמַר ת"ש בְּמְחֻבְּרָא לְקַרְקַע שְׁחִיטְתוּ כְּשִׁירָה דְּלֵמָא פְּרוּשִׁי קְמַפְרֵשׁ סְכִין דְּלֵא מְבַטֵּל לִיהַ.

וְאִמַּי לֵא דְּקִנְיָא דְּסְכִין וְאִף דְּבָר שְׂדָרְכוּ לְיִבְטֵל כִּינּוּ דְּהוּא לֵא בְּטִיל כְּשֵׁר דִּיעֵבַד וְסְכִין אִשְׁמַעֲיָנָא דְּאִפ"ה לְכַתְּחִלָּה לֵא אַף דְּאִית בִּינָה תְּרַתִּי לְמַעֲלִיּוּתָא וְלֵא פְּרוּשִׁי קְמַפְרֵשׁ לָה וְתוֹדַע דְּבַעֲיָא דְּרָבָא הוּא אַף בְּכָל מְחֻבְּרָא וּבְבִיטְלוּ מִיבְעֵיָא לִיהַ הָא בְּלֵא בְּטָלוּ אַף שְׂדָרְף דְּרָכּוּ לְבַטֵּל מְפִשֵׁט פְּשִׁיטָא לִיהַ דְּכִשֵּׁר מִמְתְּנִי דְּצוּר וְקִנְיָה דְּרָף לְיִבְטֵל וְאִפ"ה כָּל שְׂלֵא בְּטָלוּ כְּשֵׁר דִּיעֵבַד וּלְפִי הָאִוְקָמְתָא שְׁל רַא"ש וְרַשְׁבֵּ"א יְקֻשָּׁה זֹאת וְעֵינָא מ"ש בְּתוֹסְפוֹת ד"ה תְּלוּשׁ וּלְבַסוּף חִיבְּרוּ אֵלָא דְּמַש"ה אִמַר שְׂאנִי סְכִין וּפְרוּשִׁי קְמַפְרֵשׁ כְּדִי דְּלֵא תְּפִשׁוּט מְסִיפָא דְּבְרִינְיָתָא דְּקִנְיָה עוֹלָה מְאֵלִיּוּ הָא תְּלוּשׁ וּלְסוּף חִיבְּרוּ אַף בְּטָלוּ מְהִנִּי וְאִי לְאִשְׁמַעֲיָנָא דְּנִמְיָא דְּקִנְיָה עוֹלָה מְאֵלִיּוּ דְּנִקָא בִּיטְלוּ הָא לֵא בִּיטְלוּ לֵא הָא מְרִישָׁא שְׂמַעֲיָנָא זֶה וּמְשַׁנֵּי דְּהִתָּם פְּרוּשִׁי מְכַרְשׁ וְשְׂאנִי סְכִין דְּאִית תְּרַתִּי לְמַעֲלִיּוּתָא דְּגַם הִרְוָאָה יוֹדַע דְּמִסְתְּמָא לֵא בְּטָלוּ לְסְכִין הָא דְּבָר שְׂדָרְכוּ לְבַטֵּל אַף דְּאִיהוּ לֵא בְּטִילִי ה"א דְּפְסוּל דִּיעֵבַד מִשׁוּם הִרְוָאִים קַמ"ל דְּנִמְיָא דְּקִנְיָה עוֹלָה מְאֵלִיּוּ שְׂנִטְלוּ הוּא דְּפְסוּל לֵא כְּשִׁלֵּא בְּטָלוּ וְעֵינָא בְּחִדוּשִׁי הִרְשֵׁב"א בְּשִׁמְעֵתִין שְׁפַתְבּ דְּאִשְׁמַעֲיָנָא בְּמְחֻבְּרָא שְׁחִיטְתוּ כְּשִׁירָה דְּלֵא תִימָא דְּוּוּקָא סְכִין יוֹדַעִין כְּוָלָם שְׂאִין מְבַטֵּל לִיהַ מִשְׁא"כ מְחֻבְּרָא לְקַרְקַע יַע"ש וְזֶה עוֹלָה כְּפִי מ"ש כָּאן.

וּמַש"ה א"ש נְמִי דְּפִשֵׁט תְּחִלָּה מְסִיפָא דְּבְרִינְיָתָא וְאַחַר כֶּף מְרִישָׁא עַד שְׁהַצְרָף לֹאמַר דְּפְרוּשִׁי קְמַפְרֵשׁ מֵאִי מְחֻבְּרָא פְּכִין דְּלֵא מְבַטֵּל לִיהַ וְלִיכָא לְמִפְשֵׁט מְהַף בְּרִינְיָתָא מִיַּדִּי וּכְדַכְתִּיבָא. וְעֵינָא בְּתַבּוּאָת שׁוּר סִימָן ו' שְׁפַתְבּ לְחַלֵּק בֵּין סְכִין דְּסְתָם לֵא מְבַטֵּל לִיהַ וְדוּוּקָא כְּשִׁבְטְלוּ בְּפִירוּשׁ פְּסוּל וְצוּר וְקִנְיָה מְסִתְמָא בְּטִל וְדוּוּקָא כְּשִׁפִּי שְׂלֵא בְּטָלוּ כְּשֵׁר דִּיעֵבַד כו': ע"ש אִמַר רַב עֲנָן אִמַר שְׁמוּאֵל כו' לְצַדְדִין קְתָנִי עכ"ל בְּהָא מְלִתָא דְּשְׁמוּאֵל מְסַבְרָא אִמַר לָה וְאִלִּיבָא דְּכ"ע וְאִף דִּיעֵבַד פְּסוּל וְצוּנְאָר לְמַטָּה דִּיעֵבַד כְּשֵׁר וְלֵא לְכַתְּחִלָּה וְלֵא מִשׁוּם דְּרָסָה אֵלָא אִטוּ מְחֻבְּרָא מְעִיקְרוּ וְזֶה לְרַבִּי וּבְרִינְיָתָא דְּבְכָל שׁוֹחֲטִין לר"ח וְלִיכָא לְמִיגְזוּר מִיַּדִּי.

דְּגַם מְחֻבְּרָא מְעִיקְרוּ כְּשֵׁר לְדִידִיָּה וּקְרָא זְרִיזוּתִיָּה דְּאַבְרָהָם קַמ"ל אֲבָל לְעַנְיָן שְׂלֵא יְדוּסָא מְנַלָּן לְאִשׁוּי מְחֻלְקָת בֵּין רַבִּי לר"ח וְרַב פְּפָא אִמַר בְּעוֹפָא דְּקִלִּיל וְלֵא פְּלִיג עַל רַב זְבִיד אֵלָא דְּלֵא צְרִיף לְשִׁינּוּיָא דְּחִיקָא דְּבְרִינְיָתָא לְצַדְדִין קְתָנִי אֵלָא בְּעוֹפָא דְּקִלִּיל וְשׁוֹחֲטִין אַף בְּצוּנְאָר לְמַעֲלָה לר"ח דְּלִיכָא לְמִיגְזוּר מִיַּדִּי לְדִידִיָּה וְהָא דְּתָנִי בֵּין שְׂצוּנְאָר בְּהִמָּה לֵא חֲשׁ לְזֶה וְעֵינָא בְּרַשְׁבֵּ"א וְרִיטְב"א בְּשִׁמְעֵתִין יֵשׁ לֵא גְרָסִי בְּהִמָּה יַע"ש.

וּלְכָף הִרִיף ז"ל וְרַא"ש וְכָל פּוֹסְקִים פְּסְקוּ דְּלֵהָ דְּרַב זְבִיד וּר"פ דְּל"פ אֲהַדְדִי וַיֵּשׁ עוֹד לְפָרֵשׁ דְּפְלִיגִי דְּלַרְב זְבִיד אִין חִילּוּק בֵּין עוֹף לְבְּהִמָּה וְלַרַב פְּפָא אַף שְׂצוּנְאָר לְמַטָּה וְסְכִין

למעלה בבהמה אסור לכתחלה אף לר"ח ששם ידרוס וברייתא דמכשיר לכתחלה לר"ח איירי בעופא דקליל דגם לענגן זה יש חילוק בין עוף לבהמה דעוף דקליל יכול להוליד בידו על חודו של סכין משא"כ בבהמה ומש"ה אף צנואר למטה לכתחלה לא כו' ונ"מ גם לרבי דהלכתא פנומיה בנעץ סכין בקורה תלושה דליפא למיגזר משום מחובר מעיקרו אפ"ה אסור לכתחלה בצנואר למטה ששם ידרוס.

או יאמר בעופא דקליל שוחט לכתחלה לרבי דלא גזרינן אטו מחובר מעיקרו וברייתא דמוכני דהשוחט במחבר לקרקע שחיטתו פשייר' דיעבד בצנואר בהמה למטה וסכין למעלה ולכתחלה לא ששם ידרוס וברייתא דבכל שוחטין בין תלוש ובין מחובר מצי אתיא ככ"ע בין ר' ובין רבנן או ר' בתלוש ולסוף חיברו או ר"ח ומחבר מעיקרו ושאינו עופא דקליל ועיין מהרש"א ו"ל בשמעתין מ"ש אהא דר"פ בעופא דקליל יע"ש ומ"מ כדי דלא לאשני מחלוקת מה דלא נזכר בגמרא מסתמא לא פליגי הנהו אמוראי אלא כפי הברייתא דבכל שוחטין בין בתלוש ובין במחבר בין שהספין למעלה ובין שהספין למטה דרב זביד מוקי לצדדין משום דבהמה קתני לא ניחא ליה לומר בעופא ור"פ לא ניחא ליה בשנינויא דלצדדין מש"ה מוקי בעופא דקליל ולא חש להא דתנו בהמה וכדכתיבנא ודע דמסוגיא זו מתבאר דצנואר למטה שרי לכתחלה אף במחבר באוקמתא דרב זביד וצנואר למעלה אף דיעבד אסור ועופא דקליל אף צנואר למעלה שרי במחבר כר"פ והיינו לר"ח אף במחבר לקרקע ולרבי דווקא במחבר לדבר תלוש הא מחבר לקרקע לכתחלה לא אטו מחובר מעיקרו והא דפריה לעיל מברייתא דבכל שוחטין בין תלוש ומחבר לר"ח דלא מכשיר אלא דיעבד.

קשיא אימא דהכל דיעבד פינן דאיכא הפל דיעבד כמו שהקשה מהרש"א ו"ל מברייתא דבכל שוחטין בין בצור וכאן לא שייך ב' תירוצים שלו יע"ש ואי דתני תלוש ובתלוש שוחט אף לכתחלה מנלן הא ל"מ לרב זביד דמוקי לצדדין צנואר למעלה בתלוש א"כ אימא דמש"ה לא שרי אלא דיעבד ולא לכתחלה ואף לר"פ דמוקי בעופא דקליל וקאי תרנוייהו בין לתלוש ובין למחבר אפתי אימא בתלוש גופא וספין למעלה וצנואר למטה כל שאין מוליה הספין על הנשחט אלא הנשחט על החוד איכא חשש דרסה ולכתחלה לא ומנא ליה להקשות.

ואין לומר דקושית המקשן הוא לר"פ וקאי בין שהספין למעלה ובין למטה אפרנוייהו ולא לצדדין והשתא בתלוש גמור וספין למעלה שרי לכתחלה אף שאין מוליה הספין כ"א הנשחט דאל"כ מתני' דקתני צור וקנה ומטעם מחובר לא שרינן לכתחלה הא בתלוש גמור נמי אסור לכתחלה כל שאין מוליה הספין אף שהספין למעלה ומתני' מטעם מחובר קאתינן עלה דאל"כ מ"ש צור וקנה דנקיט אלא משום דהני דרף להיות מחוברין וכ"ת דאשמעינן בחולין לא בעינן פלי דמש"ה הוצרף למפרף מברייתא דבכל שוחטין בין בצור כו' דמ"מ לא הוה למיתני דיעבד בצור וקנה ולכתחלה לא במוליה צנואר הנשחט דמה ענגן זה לזה אלא ש"מ דווקא מחבר הא דלכתחלה לא בספין למעלה הא בתלוש גמור אף לכתחלה שרי אף שמוליה צנואר הנשחט פשהספין למעלה ופריה שפיר מברייתא דבכל שוחטין בין בתלוש כו' בין שהספין למעלה וקאי נמי אתלוש והא נודאי לכתחלה שרי וה"ה מחובר נמי ופריה אפתי תקשה הא לר"פ לא קשיא ולא מידי דאימא

אה"נ דהכל לכתחלה ובעופא דקליל ומתני' בבהמה ואף ספין למעלה וצונאר למטה
לכתחלה פיון שמעביר הבהמה ומתוך כובדה לא יוליד שפיר ושמה דרס ומש"ה דיעבד
אין וברייתא בעופא דקליל ומש"ה אף מחנך וצונאר למעלה שרי לכתחלה וכ"ש צונאר
למטה ובהמה אף צונאר למטה לא פינוש מעביר הנשחט על הספין ועיין מהרש"א ו"ל
דמש"ה כ' דאוקמתא לעיל לרב זביד הוא דאזלא יע"ש ואם פן קשה מה שהקשינו פאן
בסמוך דאימא הפל דיעבד והנה הש"ך ו"ל בסימן ו' ס"ק ד' פתב דאף נעצו בדבר תלוש
(ר"ל דליפא גזיר' אטו מחנך) וצונאר למטה לכתחלה לא נגם מוכח בש"ס דתלוש גמור
וצונאר למעלה דיעבד אין כו' נגם עוף יש ליזהר לכתחלה בצונאר למעלה יע"ש היטב.

וע' בפר"ח סי' ה"ל שכ' אדרבה מוכח בגמרא דבכל הנה שרי לכתחלה וע' בתב"ש
באורף. והי' נראה לומר דר"ז דאמר לצדדין תנו בין שהספין למעלה ממחנך כו' אתלוש
כי' ורש"י פי' ד"ה ספין דהא דאמר ספין מעלה ממחנך פלומ' אף ממחנך והדין עמו
דכ"ש אתלוש קאי דכשר וכ"ש הוא.

אבל הש"ך פי' אהא דאמר ר"ז ספין למעלה מחנך ונקא אמר והוא דר"ז מוקי לה
ברייתא בפל שוחטין בין תלוש ומחנך דיעבד דאיפא הפל דיעבד כברייתא פרקין וכמ"ש
לעיל וניחא לאוקמין הכי דתיקוני אליבא דהלכתא כר"י דתלוש ולבסוף חיברו דיעבד לא
לכתחלה מההיא ברייתא דמוכני ומתני' נמי רבי היא ודיעבד ולא לכתחלה וא"ה הא
דמני בין תלוש ובין במחנך בברייתא ע"כ לצדדין ממש הוא דספין למעלה וצונאר
למטה קאי ונקא ממחנך דאילו אתלוש אף לכתחלה שרינו כה"ג בספין למעלה וצונאר
למטה כנראה מדברי הש"ך דספין למעלה אף שמוליה הצונאר על החוד שרי מדכתב
צונאר למעלה וספין למטה דיעבד כו' וא"כ איך תני הני תרתי בהדדי דספין למטה אף
תלוש גמור אסור לכתחלה ובספין למעלה אף שמוליה הנשחט על החוד שרי לכתחלה
בתלוש גמור אלא ע"כ הא דספין למעלה קאי ממחנך ודיעבד ולא לכתחלה וספין למטה
תלוש ודיעבד ולא לכתחלה וז"ש דמשמע בש"ס פל שהספין למטה אף תלוש גמור אסור
לכתחלה דאל"כ אפתי איך תני להו בהדדי דבתלוש שרי לכתחלה ובספין למעלה
במחנך ונקא דיעבד משום דרסה וכ"ש לרבי אטו מחנך מעיקרו ואי דכר"ח אתיא
אה"נ פל שהספין למעלה לכתחלה שרי במחנך וספין למטה בתלוש א"כ אמאי אוקמיה
ספין למעלה במחנך ונקא וכמ"ש הא כ"ש תלוש אלא ודאי כמ"ש.

ומש"ה בהך דינא דנעצו בדבר תלוש דכתב דיעבד לא לכתחלה בספין למעלה וצונאר
למטה לא פתב דכן מוכח בש"ס דאימא התם הטעם משום מחנך מעיקרו קאתינו עלה
וכרבי אתיא ומש"ה דיעבד אין כו' אלא דהרב בהג"ה החמיר בזה דאף בדבר התלוש
לגמרי אפשר דאסור מטעם דרסה זהו הג"ל כפי דבריו ו"ל.

ומ"ש לאסור בעוף וספין תלושה בידו וצונאר למעלה משום דמשמע ליה ו"ל דר"פ לא
פליג עם ר"ז בזה דברייתא דיעבד הוא אלא דר"פ מוקי ספין למטה גם ממחנך בעופא
דקליל ועיין ברבינו ירוחם שגם הוא ו"ל פתב דבצונאר בהמה למטה במחנך או שנעצו
בדבר התלוש דיעבד אין לכתחלה לא הביאו התב"ש סימן ו' ס"ק ט' ואין להאריך:
ברש"י ד"ה ספין למטה וצונאר בהמה למעלה אתלוש דאדם או חזו הספין בידו ובהמה
תלויה למעלה ומוליה ומביא הספין לידו עכ"ל משמע מדבריו ונקא כה"ג שבהמה

קשורה ומוליה ומביא בספין הא אין קשורה אפשר לכתחלה לא ואפשר דיעבד נמי אסור
בכה"ג וע' בתבואת שור סי' ה"ל ס"ק ט' ובי"ד אבאר שם: עוד אבאר לה דהא דאמרין
לעיל אלא הא דתנו בכל שוחטין ומוקי כר"א הוא דלא פאוקמתא דרב זביד וכבר ידעת
שגם רבא חולק על אוקמתא דלעיל וכמ"ש הרשב"א ומלקמות ושאר פוסקים דאיהו
מחלק בין בטלו ללא ביטלו ולעיל לא מחלק אלא בין מחובר לתלוש גם לעי סובר הפל
לכתחלה והוא דלא פרב זביד כמ"ש פאן: בתוספות בד"ה תלוש ולבסוף חבירו לענין
שחיטה מאי כו' נאי לא ידע הני ברייתות מ"מ יש להוכיח ממתני' דאפילו מוקי מתני'
במחבר מעיקרו ולכתחלה לא שפא ידרוס מ"מ יש להוכיח תלוש ולבסוף חבירו יאסור
מה"ט עכ"ל ר"ל דרבא דמיבעיא לי משמע להו סתמא מיבעיא בין בטלו ובין לא בטלו
לא כפי' הרשב"א ורא"ש ז"ל דא"כ הו"ל לומר תלוש ולבסוף חבירו ובטלו מאי אלא
נדאי רבא מסתם לי סתומי ואף בלא בטלו מיבעיא לי עד דפשיט לי מברייתא דצור
יוצא מן הפותל כו' ומוקי לי לבסוף דאפתי מיבעיא בבטלו מאי אבל רבא בין בטלו ובין
לא בטלו מיבעיא לכתחלה ואהא קשיא להו נהי דלא ידע מברייתא דשוחט במוכני
דפשיט ליה מיני' מקצת בלא בבטלו מיהת שרי מ"מ הו"ל למפשט ממתני' דע"כ רבי
היא דאי ר"ח קשיא הו' ברייתא דבכל שוחטין בין בתלוש ובין במחבר דהוה לכתחלה
כדפריה לעיל וע"כ ר"ח היא ומתני' רבי הוא ובתלוש ולסוף חבירו נפשטה איבעיא
במקצת דבלא בטלו עכ"פ לרבי פשר.

או יאמר מדמשני שאני ספין דלא מבטל ליה ופירושי מפרש ולא אמר רישא בלא בטלו
ולא פירושי מפרש ואשמעינן תרתי במחבר לקרקע אף דדרה לבטלו אפ"ה פינן שהווא
לא בטלו פשר דיעבד וספין אשמעינן אף שאין דרה לבטלו והפל יודעין וליפא למגזר
שהוא' אומר שביטלו אפ"ה לכתחלה לא משום דרסה אלא בעיא דרבא אף בלא בטלו
שפא פסול דיעבד או שפא יאמרו הווא' שביטלו ופסול לרבי תלוש ולבסוף חבירו או
גזירה בצור וקנה דרפן להיות מחברים שמחבר מעיקרו הוא וספין שהפל יודעין דלא
בטלו הוא דשרי דיעבד אבל בשאר תלוש ולסוף חבירו מיבעיא ליה דגזירה שיאמרו
מחבר מעיקרו הוא ותדע דבעיא דרבא מדרבנן הוא דאל"כ מ"ש לענין ע"ז והכשר
זרעים דהנה כתלוש אלא דסתם לחומרא וה"נ אית לן למיזל לחומרא כמ"ש הב"ח בק"א
וענין בדו"פ סי' ה"ל יע"ש היטב וא"כ יש לפרש כמ"ש והוקשה להם שפיר דאי ידע
מהנהו ברייתות א"כ תפשוט באמת בעיא דרבא ממתני' דע"כ אתיא פרבי וקתני צור
וקנה תלוש ולסוף חבירו שמענין מיהא דבלא בטלו בצור וקנה שרי דיעבד ולא לכתחלה
אמנם מ"ש א"נ לא ידע מהנהו ברייתות לא ידענא להולמו דאי לא ידע מבכל שוחטין
בין בצור ובכל שוחטין בין במחבר כו' וברייתא דמוכני וידע ונדאי פלוגתא דרבי ורבנן
במחבר מעיקרו לרבי פסול ולר"ח פשר מיבעיא לי שפיר תלוש וחברו לרבי איפסיל
אי מן התורה או מדרבנן מיהת או דכשר דיעבד ומתני' צור וקנה אי פרבי ותלוש ולסוף
חבירו פשר נאי פסול ע"כ כר"ח ומשום חשש דרסה לכתחלה לא וה"ה תלוש וחברו
לדבר תלוש לכתחלה לא ולרבי תלוש ולסוף חבירו פסול דיעבד והיינו בעיא דרבא.

ודחוק גדול לומר שמ"ש דלא ידע מהני ברייתא שפלוגתא דרבי ור"ח ג"כ לא שמיע
ליה וכתבו שפיר דמתני' ע"כ מוכח דתלוש וחברו פשר דזה דחוק: בא"ד ומתניתין
דמכשיר דיעבד כר"ח ולכתחלה לא שפא ידרוס וברייתא דמכשיר לכתחלה (ר"ל בריית')

דבכל שוחטין בין תלוש ומחנך (בעופ' דקליל א"נ כר"ז עכ"ל בתחלה פתבו דשמא לרבי הוה במחנך מעיקרו ומתני' ר"ח היא ובברייתא בעופא דקליל רצונם לומר דגם רבא סובר מימרא דרב ענן אמר שמואל צנואר בהמה למעלה אף דיעבד אסור ומאמר מןחלט הוא ולית בי' שום חולק ומתניתין ספין למעלה וצנואר למטה ואפ"ה לכתחלה לא כיון שאין מוליה ומביא הספין שמחנך הוא אלא צנואר בהמה ומתוך פובדה חיישינו שיבא לידי דרסה וברייתא דבין תלוש ומחנך בעופא דקליל ומש"ה לכתחלה ואף בצנואר למעלה וכ"ש צנואר למטה דיעבד אין לכתחלה כ' ממתניתין ונהדר פתבו א"נ כר"ז לצדדין קתני וחולק רבא אמירא דשמואל ומוקי מתני' במחנך וצנואר למעלה וספין למטה ואפ"ה פשר דיעבד ועיין בתב"ש סימן ו' שכתב כה"ג יע"ש וראיתי שאין צורך לזה אלא אדרבה תי' שני הוא העיקר מדכתבו באחרונה ולכתחלה אמרו דמתניתין איירי בבהמה.

וע"כ בצנואר למטה דאי למעלה אף דיעבד פסול כמימרא דרב ענן אמר שמואל וברייתא דמכשיר לכתחלה בעופא דקליל וע"כ דיש לחלק בצנואר הנשחט למטה בין עוף לבהמה ואח"כ פתבו דלעולם בצנואר הנשחט למטה אין חילוק בין עוף לבהמה ואף בבהמה שרינו לכתחלה אלא דרבא מוקי למתני' ג"כ בעופא דקליל דהיינו וצנואר למעלה ובזה דיעבד פשר ובהמה אף דיעבד אסור כמימרא דשמואל ומתניתין בצנואר עוף למעלה ודיעבד ולא לכתחלה וזה מסכים עם מה שכתב הש"ך ז"ל בסימן ו' ס"ק ח' ומיהו הוא ז"ל כתב אף שהספין תלושה בידו ותו' סבירא להו בהו אוקמתא דווקא במחנך כמו צור וקנה הוא דיעבד ולא לכתחלה וברייתא דבכל שוחטין בין תלוש ומחנך פרב זביד דאמר לצדדין קתני רצה לומר ספין למעלה קאי אמחנך וספין למטה קאי אתלוש אבל במחנך אף עוף דקליל וספין למטה בצנואר למעלה דיעבד ולא לכתחלה שמא ידרוס ומה שנקטו בדבריהם פרב זביד ובצנואר למטה שרי אף לכתחלה בהמה לאו דווקא כמו לר"פ דמוקי לברייתא בעופא דקליל ובהמה דנקיט לאו דווקא הוא זהו הנראה לי בכוננת דבריהם ז"ל: בא"ד אבל קשה היאך בעי לאוקמי' כר"ח והא קתני ציפורן ופסול ציפורן הוה משום מחנך עכ"ל משום דפשיטא להו דר"ח אף מחנך מעיקרו מכשיר מדאמר ו' דכתיב אאנפתא קאמר וכמ"ש לעיל ועיין בחדושי רשב"א ומכאן אתה רואה דבעיא דרבא הוא אף לפי האמת ולא נפשטה וברייתא דמוכני ספין דווקא ולא פרושי מפרש הא צור וקנה אסור אף דלא מבטל ליה ופסול אף דיעבד מדרבנן וקשיא להו שפיר דבאמת ע"כ מתני' רבי מדפסול ציפורן ואפ"ה צור וקנה דיעבד שפיר דמי וע"כ מוכח דספין לאו דוקא ולא פרושי קמפרש לה: ודע עוד לפי מה דפשוט מברייתא דמוכני שיש חילוק בין בטלו ולא בטלו יש לפרש אוקמתא חדשה או רבי סובר לא בטלו ש"ד דיעבד דכולהו ר' היא ומתניתין רבי היא ולא ביטלו ואף לכתחלה והא דנקיט דיעבד משום מגל יד פקנשית התוספות לעיל ד"ה אלא צור וקנה ואי דמה לו לשנות כל הפסולים יחד י"ל דנקיט דומיא דמגל יד שאין מבטל ליה עם נעוץ במחנך אף צור וקנה כן ומש"ה א"ש ברייתא דבכל שוחטין בין תלוש ומחנך וברייתא דמוכני קשיא ומיהו אי רבי סובר אף בטלו ש"ד מצינו לומר דברייתא דמוכני בבטלו ואף ספין בבטלו ואשמעינן אף דליכא למיחש שיאמרו מחנך מעיקרו הוא אפ"ה לכתחלה לא ישחוט אטו מחנך מעיקרו ומתני' גמי בטלו מייירי וברייתא דבכל שוחטין בין בתלוש כו' מייירי בלא בטלו ושרי

לכתחלה דכולי האי לא מחמרינו ועיין מהרש"א ו"ל במה שכתב בהא דר"פ בעופא דקליל יע"ש היטב ואין להאריך פאן ובי"ד אבאר עוד ועיין ב"ח בק"א: הפל שוחטין הפל בשחיטה אפילו עוף עכ"ל פתב הרשב"א ו"ל בחדושי קושא וקא ביהדיא תנו בריש השוחט אַחַד בְּעוֹף וְתִי דְאֵי מִהֶתֶם ה"א דרבנן קמ"ל הַכֹּא דְדִינוּ בְּבִהְמָה עכ"ל ר"ל דפלוגתא דתנאי היא אי יש שחיטה לעוף מ"ה ומדרבנן ודאי צריך שחיטה וכן כתב רש"י להדיא דף כ"א וכ"ז יע"ש מש"ה תני הפל בשחיטה דהנה מן התורה כמו בבמה: בפירש"י בד"ה מאן תנא כו' דהא תני לה רישא הפל לאתויי כל הני שראוין לשחוט כותי ומומר וטמא בחולין ובקצת גוססאות יש ט"ס ונכרי וצ"ל ומומר והנה מה שלא הביא תרי לישני דרבינא מומחין אף שאין מוחזקין או מוחזקין אף שאין מומחין גם בריש פרק במשנ' לא הביא הא דרבינ' ושם כתבנו דמשום דלית הלכת' פריבנא יע"ש משא"כ פאן דודאי הפל מצוי לרבות מומחין או מוחזקין דרוב מצוין מומחין הו' ושוחטין לכתחיל' לעיל לא מצוי לאוקמין הכי דקש' וישח' פשינ' משא"כ פאן ואדרב' פינו דלא מרבינן לה מהפל דרישא אית לן לרבויי מסיפא הפל שוחטין מומחין אף שאין מוחזקין ולעולם שוחטין מוחזקין שאין מומחין או להיפך ואם נאמר דרש"י סובר דמומחין שאין מוחזקין או להיפך אין שוחטין לכתחלה כדעת בה"ע וכפי הב"י בס' א' וקא דנאדו מאוקמתא דרבינא משום וכולן א"ש דלעולם שוחטין משמע ליה ו"ל לכתחלה ואם נאמר פשיטת הגאונים דלכתחלה ע"ס שישאלנו אם הוא לפנינו נמי א"ש דלעולם שוחטין משמע בלא שום תיקון וכאן צריך לשואלו אבל מלשון רש"י ג' ע"ב שכתב רוב מצויין מומחין הלכך לא בעי למיבדקי משמע או כפי ר"י בעל התו' שהיא דעה שלישית דשוחטין וא"צ לשואלו או כבה"ע ועיין מהרש"א ו"ל וכבר הארכנו בזה לעיל.

והנה מ"ש דהא תני לעיל הפל לאתויי כל הני שראוין לשחוט משמע דמצונו לומר דלעולם שוחטין קאי אאדם דכל אדם ראוי לשחוט ואף דמשמע דקאי אזמן הא לפום סברא דהשתא מוקי הפל שוחטין הפל בשחיטה ולא חש לדקדק ביה אמנם מ"מ קשה מ"ש דכל הני שראוין לשחוט איתרבי מהפל דריש פירקן לא ידענא דא"כ איך באמת מתרץ רבא חדא לאתויי כותי וחדא מומר תרי דלא מרבינן מחד הפל כולן.

ויש לומר דה"ק דמהפל דרישא איתרבי כל הני ר"ל למאן דמוקי בכותי ולא בישראל מומר וטמא בחולין דלא סבירא ליה דרבא במומר וחולין עט"ק לאו פקודש דמי וכן למאן דמוקי במומר סובר כותים גרי אריות הו' ורבא הוא דמסיק לקמן חדא כותי וחדא מומר כשמעתיא דרבא לשיטתיה לעיל ומש"ה פתב רש"י פן ולא כל הני כאחד אלא כמו שכתבנו: ובד"ה נאסר להן בשר תאנה כו' ואם היו שוחטין בלא קרבן היו ענושים פרת עכ"ל הנה מפירוש רש"י יראה דהא דכתיב ואל פתח א"מ לא הביאו קאי בין לקדשים ששוחט בחוץ או חולין שלא הקדישן ותייב פרת ועיין ברמב"ן פ' אהרי מות שהביא ברייתא השנויה בניקרא רבה בדברי רש"י ו"ל וע' ברשב"א שהביא דברי הרמב"ן וג"כ הביא ברייתא דשמות רבה משמע ג"כ פריש"י וקפי זה הא דכתיב בשחוט חוץ חוקת עולם לדורותיכם לא קשיא למה לי מה"ת שלא יהא נוהג לדורות י"ל לר"י דהפל היו בכלל ואל פתח א"מ לא הביאו ואף חולין וכיון שאח"כ הותר להם בשר תאנה ה"א ה"ה קדשים בחוץ דהותר כולו קמ"ל קרא דקדשים קיימי באיסור הראשון ולר"ע צ"ל דס"ד פינו דאיתרסקי ממשכנן אח"כ הותר לשחוט בבמה לכך פתיב חוקת עולם

לְאַסֹּךְ בְּזִמְנֵי דְאִיפָּא מְקַדֵּשׁ וְכִבֵּר הִי אֶפְשָׁר לְזַמְּרָא דְמִשׁ"ה כְּתִיב חֲנוּכַת עוֹלָם לֵר' יִשְׁמַעְאֵל דַּס"ד בְּמִדְבָּר הוּא דְנוֹהֵג דִּין זֶה דְמַלְקוֹת וְנָא דְבַהֲאֵי פְרָשָׁה לֹא כְּתִיב מַלְקוֹת אֶפְשָׁר דְר"י לְיָיִף מְלֵאמֹר לֹא אָמֹר וּא"כ ס"ד בְּמִדְבָּר הוּא דְאִיפָּא מַלְקוֹת דְלִיפָּא הִתְרַאֲת סִפְק דַּא"נ יִשְׁאֵל עַל הַקְדִּישׁ וְהַדְרִי לְחַוְלִין נְמִי חֲתִיב מַלְקוֹת עַל חַוְלִין לְשִׁיטַת רִש"י ז"ל דַּמ"ש מְפָרַת מִשְׁא"כ שְׁהוּמַר לְהֵם בְּשׂוֹר תַּאֲנָה ה"א דְהִתְרַאֲת סִפְק הוּא אִי יֵשׁ שְׁאֵלָה בְּחַוְלִין וְלִכְּה פְתִיב חֲנוּכַת עוֹלָם לְפִי מ"ש הַתּוֹסֵף בְּגִיטִין דָּף ל"ג ד"ה כֹּל דְמְקַדֵּשׁ אֲדַעְתָּ דְרַבְּנָן מְקַדֵּשׁ שְׁהַקְשׁוּ בְּנִזְרִי שְׁמָא יִשְׁאֵל עַל נִזְרִיתוֹ וְנִזְרִי דְמוֹקְמִינֵן אֲחֻזְקָה כְּמוֹ שְׁהוּא עֲתָה וְה"נ דְכֹתְבִי.

וְדַע דְבַפ' רָאָה כ' אֲזַהֲר' דְהַעֲלָא בְּקַדְשִׁים חוּץ אֶפ"ה דְשְׁחִיטָה אִין נוֹהֵג בְּבֵית עוֹלָמִים מַה"ט שְׁפַתְבְּנוּ וְעוֹד אָף אִי הֵנָּה כְּתִיב שֵׁם כְּשְׁחִיטָה לֹא קָשִׁי דְבִשְׁעַת מַעֲשֵׂה אָמַר לְהֵם שְׁיָהָא נוֹהֵג לְדוֹרוֹת בְּתוֹסֵף ד"ה שְׁבַתְחֵלָה נְאָסֵר לְהֵם בְּשׂוֹר תַּאֲנָה כו' וְקָשָׁה הָא הִיא קְרָא לֹא אִיִּירִי אֲלָא בְּקַרְבֵּן בְּהֵמָה עַכ"ל ר"ל דְאִי מְקַרָּא דּוֹאֵל פְּתַח א"מ שְׁנֹאֲסֵר לְהֵם בְּשׂוֹר תַּאֲנָה וְלֹא מִתְסַר אֲלָא מַה שְׁרָאוּי לְהַקְרִיב וְלֹא בְּעֵלֵי מוּמִין וְכ"ש חֲתִיב צְבִי וְאֵיל וְעוֹד דְבַהֲאֵי פְרָשָׁה כְּתִיב בְּהַדְיָא אֶשְׁר יִשְׁחַט שׂוֹר אוֹ כֶּשֶׁב אוֹ עֵז בְּמַחְנֵה וְאֵל פְּתַח א"מ לֹא הִבִּיאוּ וְעִיִּין בְּחַדוּשֵׁי רִשְׁב"א כָּאֵן: גַּמ' לְעוֹלָם שׁוֹחֲטִין וְאוֹכְלִין מִיִּבְעֵי לִיהָ לְפִירִש"י בְּתַחֲלָה נְאָסֵר בְּשׂוֹר תַּאֲנָה מִהֵהוּא קְרָא דְפִא"מ וְנָא לְשַׁחוּט הֵיָה אָסוּר וְחֲתִיב כְּרַת א"כ מֵאַחַר דְאָמַר לְעוֹלָם שׁוֹחֲטִין פְּשִׁיטָא דְאוֹכְלִין ג"כ וְמָה הִנְקִישָׁה לוֹ שׁוֹחֲטִין וְאוֹכְלִין מִיִּבְעֵי מִשְׁא"כ לְתוֹ דְלֹא נְאָסֵר כָּלֵל לְשַׁחוּט אֲלָא לְאַכּוֹל אָסוּר פְּרִיָּה שְׁפִיר דְעִיקַר הֵנָּה לִיהָ לְאַשְׁמַעֲיָנָן דְאוֹכְלִין וִי"ל מְכַל מְקוּם פְּרִיָּה שְׁפִיר גַּם לְשִׁיטַת רִש"י דַּמ"מ הֵנָּה לְאַשְׁמַעֲיָנָן תְּרַוּוּיָּהוּ לְעוֹלָם שׁוֹחֲטִין וְאוֹכְלִין וְמִשְׁנֵי לִי כו': (דָּף יז ע"א) גְּמָרָא בְּמֵאֵי קַמְפְּלָגִי וְהוֹקֵשָׁה לְהֵם לְתוֹסְפוֹת דְלֵמָּא מַר אָמַר חֲדָא וְמַר אָמַר חֲדָא וְלֹא פְלִיגִי אֲבָל בְּהָא דְמוֹקֵי מַתְנִי כַר"ע א"נ ר"י סוֹבֵר כַר"ע מוֹקֵי כַר"ע דְאָמַר הֵכִי בְּהַדְיָא וְלִר"י לֹא שְׁמַעֲיָנָן דְאָמַר כֹּן בְּהַדְיָא וְכַהֲנָה רַבּוֹת בְּש"ס עִיִּין פְּסָחִים בְּכ"ש יַע"ש כֹּן: ע"ש גְּמָרָא אֲבָרִי בְּשׂוֹר נַחֲרִיהָ שְׁהַכְּנִיסוּ עִמָּהֶן לֹא"י עִיִּין בְּרֵא"ש שְׁפִי מַה נ"מ יַע"ש וְהֵנָּה בְּהָא דְאָמַר כִּי אִישְׁתְּרִי שְׁלָל שֶׁל כּוֹתִים דִּידֵהוּ לֹא אִישְׁתְּרִי אִין לְהַקְשׁוֹת אֲמַאי לֹא מִיִּבְעֵיָא בְּנִטְל בְּשׂוֹר נַחֲרִיהָ שֶׁל עַפּו"ם בְּשִׁבְעַת שָׁנִים שְׁכַבְשׁוּ וְהוֹתִיר אַח"כ אִי שְׁרִי אִי לֹא וְכֹן לְתִי רֵאשׁוֹן דְאָמַר לְאַחַר שְׁכַבְשׁוּ מִשְׁמַע שֶׁל יִשְׂרָאֵל נְמִי אִישְׁתְּרִי א"כ אֲמַאי לֹא מִיִּבְעֵיָא לִיהָ אֲלִיבָא דַּכ"ע אִם הוֹתִיר אַח"כ אִי שְׁרִי לְאַחַר שְׁכַבְשׁוּ וְנָא לִר"י דְאָמַר בְּשׂוֹר נַחֲרִיהָ לֹא אִישְׁתְּרִי כָּלֵל מ"מ אִיכ' לְמִיִּבְעֵי אֲלָא דַּז"א כִּינֹן שְׁכַבְרָא נְצֻטּוּ עַל הַשְׁחִיטָה וְהַתּוֹרָה הַתִּירָה בְּשִׁבְעַת שְׁכַבְשׁוּ וְדִאִי לְאַחַר מְכָאֵן מַה שְׁנִשְׁאָר אָסוּר דְלֹא הַתִּירָה אֲלָא בְּשִׁעַת מַלְחָמָה מִשְׁא"כ אֲבָרִי בְּשׂוֹר נַחֲרִיהָ שְׁבִשְׁעָה שְׁנַחֲרוּ הֵיָה הִתִּיר גְּמֹר וְאַח"כ נְצֻטּוּ עַל הַשְׁחִיטָה מִיִּבְעֵיָא לִיהָ אִי הוֹתִיר אַח"כ אוֹ לֹא.

וּמִדְאָמַר וְאִי בְּעִית אִימָא שְׁבַע שְׁכַבְשׁוּ כִּי אִישְׁתְּרִי כו' תְּרַאָה דְלֹא וְדִאִי הוּא דְלֹא אִישְׁתְּרִי שֶׁל יִשְׂרָאֵל דְלֹא מְסַתְּבַר לְזַמְּרָא דְפְלִיגִי בְּהָא תִי רֵאשׁוֹן עִם שְׁנֵי אֲלָא דְסְפִיקֵי מְסַפְק' לִיהָ דְלֵמָּא כִּי אִישְׁתְּרִי וְלְתִי רֵאשׁוֹן לֹא נִיחָא לִיהָ דְמִיִּבְעֵיָא בַּאֲת"ל וְלִכְּה תִי דְלֵמָּא שְׁכַבְשׁוּ מִיִּבְעֵיָא לִיהָ תִי שְׁנֵי סוֹבֵר דְמִיִּבְעֵיָא בַּאֲת"ל כָּלֵל כּוֹתִים אִישְׁתְּרִי וְלֹא יִשְׂרָאֵל מִיִּבְעֵיָא לִיהָ אֲבָרִי בְּשׂוֹר נַחֲרִיהָ מַהוּ וְעִיִּין מַה שְׁאֲכַתּוּב בְּתוֹסֵף ד"ה כִּי אִישְׁתְּרִי שְׁלָל שֶׁל כּוֹתִים: לְשׁוֹן

הר"מ ז"ל בְּהִלְכוֹת מְלָכִים פ"ח ה"א חֲלוּצֵי צָבָא פְּשִׁיכְנִסוּ לְגָבוּל עֲפוּ"ם וְלֹא יִמָּצְאוּ מֵה
לְאַכּוֹל מוֹתָרִים לְאַכּוֹל גְּבִילוֹת וּטְרִיפוֹת וְכַתּוּב הַכ"מ הֵינּוּ בְּלֹא שְׂכִיחַ קַמְיָה הֵיטְרָא יע"ש.

וְהִנֵּה יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת ב' קוֹשְׁיֹת קוֹשְׁיָא א' דְּלִדְיָדִיָּה לֹא מִקְשָׁה הַגְּמָרָא מִיַּדִּי אֵילִימָא בְּשִׁבְע
שְׂכָבְשׁוּ הַשְׁתָּא שְׁלָל שְׁל פוֹתִים אֵינְשִׁתְרִי הָא לֹא אֵינְשִׁתְרִי אֲלֵא הֵיכָא דְלֹא שְׂכִיחַ הֵיטְרָא
וְאֵילוּ מִבְּשָׂר נְחִירָה מִיבְעֵיָא לִיה אֵי הֵיטְרָא גְמוּר הוּא פִּינּוּן שְׁנַשְׂאָר מִמָּה שְׁנַחְרוּ בְּהֵיטְרָא.

וְקוֹשְׁיָא שְׁנִי אַמַּאי לֹא בִינְרָא הַר"מ ז"ל דְּחֲלוּצֵי צָבָא לֹא אֵינְשִׁתְרִי אֲלֵא שְׁלָל שְׁל פוֹתִים
דִּידֵהוּ לֹא אֵינְשִׁתְרִי פְּאִיבְעִית אֵימָא וְלִזְהָ יֵשׁ לוֹמֵר דְּהָא דְמִשְׁנֵי פִי אֵינְשִׁתְרִי שְׁלָל שְׁל פוֹתִים
דִּידֵהוּ לֹא אֵינְשִׁתְרִי הֵינּוּ דְלֹא הוֹמֵר לְהֵם לְנַחְוֹר מְשַׁלְהֵם וּמִש"ה לֹא בִינְרָא הַר"מ ז"ל זֶה
פִּינּוּן דְּכַתּוּב דְלֹא הוֹמֵר לְהֵם אֲלֵא הֵיכָא דְאֵין לְהֵם הֵיטְרָא בְּנֻדָּי אָסוּר לְנַחְוֹר פִּינּוּן דְּאִפְשָׁר
בְּהֵיטְרָא לְשַׁחוּט וּבְזֶה נְמִי מְתוּרָץ קוֹשְׁיָא רֵאשׁוּנָה דְּהֵינּוּ הָא דְמִשְׁנֵי פִי אֵינְשִׁתְרִי כְּלָל שְׁל
פוֹתִים דִּידֵהוּ לֹא אֵינְשִׁתְרִי וְהֵינּוּ טַעְמָא פִּינּוּן דְּאִפְשָׁר לְהֵם בְּהֵיטְרָא לְשַׁחוּט.

אֲלֵא דְאִפְתִּי מַאי מִיבְעֵיָא לִי אַבְרִי בְּשָׂר נְחִירָה שְׁהַכְּנִיסוּ עֲמָהֵן לְאַרְץ מַהוּ פִּינּוּן דְּכֻבָּר
הִנֵּה בִּינְדָם קוֹדָם שְׂבָאוּ לְאַרְץ פְּשִׁיטָא דְמוֹתָר אֵי לִית לְהוּ הֵיטְרָא לְמִיכַל בְּשִׁבְעָה שְׂכָבְשׁוּ.
וְאִפְשָׁר דְּה"נ מְשַׁנֵּי דִידֵהוּ לֹא אֵינְשִׁתְרִי וְאָסוּר לְהֵם לְנַחְוֹר וּמִש"ה מִיבְעֵיָא לִיה בְּאַבְרִי
בְּשָׂר נְחִירָה אֵי שְׂרִי אַף בְּיֵשׁ לְהֵם בְּשָׂר פְּשָׂר פִּינּוּן שְׁהִנֵּה לְהֵם מִשְׁעָה שְׁמוֹתָר לְנַחְוֹר:
וּבְתוֹסְפוֹת ד"ה פִי אֵינְשִׁתְרִי שְׁלָל שְׁל פוֹתִים דִּידֵהוּ לֹא אֵינְשִׁתְרִי א"ד ל"ש מִשְׁמ' דְּאִיבְעֵיָא הו' אֵי
אֵינְשִׁתְרִי שְׁלָל שְׁל יֵשׁ א"כ לֹא הִנֵּה לְמִיבְעֵי אב' בְּשָׂר נְחִירָה שְׁהַכְּנִיסוּ עֲמָהֵן אֲלֵא בְּשָׂר
דִּידֵהוּ בְּז' שְׂכָבְשׁוּ וְנִטְרָפוּ אוֹ נִחְרוּ אֵי מוֹתָר וּמ"ש הַתּוֹס' דְלִמָּא שְׁלָל שְׁל פוֹתִים אֵינְשִׁתְרִי
וְלֹא דִידֵהוּ וְלִכְפָּה אָסוּר לְהֵם לְנַחְוֹר כו' לֹא יִדְעָנָא מַאי הָאֵי שְׂכָתְבוּ דְלִמָּא שְׁלָל שְׁל פוֹתִים
דְּמִשְׁמַע בַּאֲת"ל מִיבְעֵיָא לִיה אֲת"ל דִּידֵהוּ לֹא אֵינְשִׁתְרִי אַבְרִי בְּשָׂר נְחִירָה שְׁהַכְּנִיסוּ עֲמָהֵן
לְאַרְץ אֵי שְׂרִי בְּשִׁבְעָה שְׂכָבְשׁוּ אוֹ לֹאוּ כו' וְאַמַּאי לֹא פִּירְשׁוּ דְפְּשִׁיטָא לִיה לְתַלְמוּדָא דִּידֵהוּ
לֹא אֵינְשִׁתְרִי וְדוּחַק לוֹמֵר דְּמַלְתָּ דְלִמָּא קָאֵי דְמִש"ה מִיבְעֵיָא לִיה כו' וְעֵינּוּ מ"ש בְּגְמָרָא.

וּמ"ש הַתּוֹסְפוֹת דְּאָסוּר לְהֵם לְנַחְוֹר יִרְאֵה לְכַאוּרָה פְּדַבְרֵי הַר"מ ז"ל דְּלְנַחְוֹר אָסוּר פִּינּוּן
דְּאִפְשָׁר בְּהֵיטְרָא ע"י שְׁחִיטָה מִשְׁא"כ בְּנִטְרָפָה לְהֵם אֵינֵה דְבָר שְׂרִי בְּז' שְׂכָבְשׁוּ אַף
דִּידֵהוּ וְנִכְמָה שְׂכָתְבִי בְּסִמוּךְ בְּגְמָרָא אֲלֵא אָמַר רַבָּא בְּכַל שׁוֹחֲטִין לְאַתּוּי בֵּין בְּצוּר
וְנִכּוּכֵי וְקִרוּמִית שְׁל קְנָה וְאִינְצִטְרִי לְרַבּוֹת הֵנִי דְלֹא תִימָא וְיִקְחַ הַמְּאָכְלָת דְּכַתִּיב
בְּאַבְרָהָם מִינֵי יִלְפִינּוּ מְחֻנְבָּר ה"ה פְּלִי דְבְּעִינּוּ קַמ"ל זְוּוּקָא קַדְשִׁים בְּעִינּוּ פְּלִי דְשָׂאָר
עֲבוּדוֹת נְמִי בְּעִינּוּ פְּלִי וְעֵינּוּ לְעֵיל תּוֹסְפוֹת ד"ה מְנִינּוּ.

וּמְהִרְש"ל ז"ל שְׂכָתְבָה לְעֵיל דְּצוּר וְקָנָה פְּשִׁיטָא דְלִכְתְּחִלָּה כו' לֹא יִדְעָנָא הָא ה"א דְבְּעִינּוּ
פְּלִי כַּמ"ש כָּאֵן וּמ"ש רַבָּא בְּכַל שׁוֹחֲטִין לְאַתּוּי צוּר וְקָנָה וְנִכּוּכֵי קְנָה מִינֵי בְּסִימוּנָא
דְּאַגְמָא דְאֵי שְׂאָר קְנִים וְדָאֵי לְכַתְּחִלָּה לֹא וּמִיָּהוּ מִתְּנִי אֵינְפָא לְמִימֵר דְלֹא מְרַבֵּי אֲלֵא חֲד
מִהֶנְךָ וּמִש"ה הַנְּצִרָה לְעֵיל לְאַתּוּי בְּרִינְתָא דְבְּכַל שׁוֹחֲטִין בֵּין בְּצוּר דְּמִתְּנִי אֵינְפָא לְמִימֵר
דְלֹא מְרַבֵּי אֲלֵא קְנָה וְקָנָה אֲקָנָה לֹא קוֹשְׁיָא כַּמ"ש.

וְהִנֵּה לְרַב אֲשֵׁי דְמוּקֵי לְמִתְּנִי דְרִישׁ פְּרָקִין בְּמוּמָר לְתַאבּוֹן וְלֹא מוּקֵי פְּאִבְיִי וְרַבָּא דְסָבֵר
פוֹתִים גְּרִי אַרְיֹת הֵן גַּם פְּרַבָּה בַּר עוֹלָא לֹא מוּקֵי דְחוּלִין עַט"ק לֹאוּ פְּקוּדָשׁ דְּמִי וְכַתְרִי

לְיִשְׁנֵי דְרַבִּינָא אֵין סוּבְרָ מְדָלָא מוֹקֵי מִתְנִי הֵכִי א"כ לְדִידְךָ קִשְׁיָא שְׁנִית הַפֵּל שׁוֹחֲטִין מֵאֵי מַרְבֵּי בֵּיה אָבֵל לַמֶּשׁ"ל בְּרַש"י ד"ה מֵאֵן תִּנָּא יַע"ש מ"ש דְמוֹקֵי לֵה בְּמִנְחִין אַף שְׁאִין מִןחֲזִקִין וְכוּן לְהִיפֹף וְקַמְיִתָּא לֹא מְצִי לְאוּקְמָ' בְּהֵכִי דְשַׁחֲטָתָן פְּשִׁירָה הָוֵה קִשְׁיָא לִי מִשְׁא"כ פֶּאֵן דְלֹא תִנּוּן אֱלָא הַפֵּל שׁוֹחֲטִין לְחוּדֵי וְיִשׁ לְרֵאוּ' בְּשִׁמְעָתָ' דְעֵרְכִין דְאָמַר תְּרֵי הַפֵּל שׁוֹחֲטִין חֲדָא לְאֲתוּנֵי פוּתֵי וְחֲדָא מוּמְרָ וְכִבְרָ גְזָרוּ עַל הַפּוּתִים לְהִיּוֹתָן גּוּיִם גְּמוּרִים וְאִמְאֵי לֹא אֵלִיבָא דְהִלְכְתָ' וְכַמ"ש פֶּאֵן קַמְיִתָּא מוּמְרָ וְהָא לְאֲתוּנֵי מִןחֲזִין פִּינּוּ דְלֹא תִנּוּן וְשַׁחֲטָתָן פְּשִׁירָה וּלְפִי מַה שְׁפַתְב הָרֵא"ש לְגֵאוּנִים א"ש: פְּתַב הֵיָם שְׁל שְׁלֵמָה בְּסִי' ל"ו לְפִי פִי' הָרֵא"ש דְאִיבְעִיָא דַר' יִרְמְיָה בְּאֲבָרֵי בְּשֵׁר נְחִירָה הֵיכָא דְנוֹדֵר וּמִתְפִּיס בְּקַרְבּוֹ דְהָוֵה סְפִיקָא דְאוּרְיִתָּא וּלְחוּמְרָא.

אָבֵל הֵיכָא שְׁנַדְר סֶתֶם הֲרִינֵי נוֹדֵר דְהָוֵה דְרַבְּנָן סְפִק דְרַבְּנָן לְהַקְל. וְאִנִּי תָמַה עַל עֲצָמֵי הָא נוֹדֵר הָוֵה דְבַר שְׁיִשׁ לוֹ מִתִּירִין כְּמוֹ שְׁמִבְּנֹאֵר בִּי"ד סִי' ק"ג סְעִיף מ"ד בַּהֲג"ה יַע"ש בְּאוּרְךָ דְאֶפְשֵׁר לְשֹׂאֵל עַל גְּדָרוֹ וּבְדָבָר שִׁיל"מ קִינְיָ' לוֹ דְאֶפִּי' סְפִק דְבְּרִיהֶם אָסוּר כְּמִבְּנֹאֵר שְׁם סְעִיף א' וְהוּא מְבֹנְאֵר בְּרִישׁ בֵּיצָה דְסְפִיקָה אָסוּרָה וְאִיף פְּתַב דְהָוֵה דְרַבְּנָן וְסְפִיקוֹ לְהַקְל וְהָא אַף שְׁאוּסֵר עַל עֲצָמוֹ לְעוֹלָם אֶפְשֵׁר לְשֹׂאֵל עַל גְּדָרוֹ וְסְפִיקוֹ לְהַחְמִיר אִם לֹא שְׁפוּבְר דְנִדְרִים לֹא הָוֵה דְשִׁיל"מ פִּינּוּ שְׁאִין הַמְתִּיר עֲתִיד לְבוֹא לְאַחַר זְמַן אֱלָא דְמִירוּשְׁלָמֵי דְנִדְרִים לֹא מוּכַח ק דְאָמַר עֲבוּד לוֹן גְּדָרִים כַּדְשִׁיל"מ יַע"ש בַּפ' אֵין בֵּין הַמְּוֹדֵר לִי שְׁם בְּאוּרְךָ אֵלְמָא שְׁאִין הַמְתִּיר עֲתִיד לְבוֹא בְּנֹדָאֵי אַפ"ה חֲשִׁיב דְשִׁיל"מ וְאֵין לְהֶאֱרִיף פֶּאֵן וּבְחֻדוֹשֵׁינוּ לִי"ד סִי' ק"ב אֲבָאֵר וְעֵינֵן בַּפֵּר"ח סִי' ק"ב וְק"י ס"ח מַה שְׁפַתְב לְעַנְנֵן דְשִׁיל"מ יַע"ש: ע"ש אָבוּה דְשְׁמוּאֵל פֶּגַם וְשַׁדֵּר כּו' וּפִירַש"י כֵּן עֲשֵׂה פְעֻמִּים וְשִׁלֵּשׁ יִרְאֵה לְפִרְשׁ ע"ד שְׁאָמַר רַבָּא לְקַמֵּן ג' מִדּוֹת בְּסַפִּין אוּגְרַת וּמְסוּכ' וְעוֹלָה וְיִוֵּרֵד וְשִׁלְחוּ לִיָּה כְּמַגִּירָה פְּסוּל בְּכָל עַנְיָן אַף בְּהוֹלְכָה לְחוּד אוּ הִבָּאָה לְחוּד מַה שְׁאִין כֵּן בְּמִסְנִסְכוֹת א' דְכָשֵׁר בְּהוֹלְכָה לְחוּד לְפִירוּשׁ רַש"י וְהוּא דְקִינְיָמָא אֲרִישָׁא דְסְפִינָא וּלְרִי"ף אַף בְּאֲמָצַע הַסַּפִּין גְּמִי כָשֵׁר בְּהוֹלְכָה כְּשִׁאֲחֹרֵי הָעוֹקֵץ לְצַד הָרֵאשׁ וּלְהִיפֹף בְּהוֹבָאָה לְחוּד כְּמוֹ שְׁיִתְבָּאֵר לְקַמֵּן בְּסִמּוּף ע"ב אִי"ה יַע"ש: (ע"ב) גְּמֵרָא ת"ר סַפִּין שְׁאִין בְּהָ אֱלָא פְּגִימָה אַחַת אוּגְרַת פְּסוּלָה מְסוּכְסוֹכוֹת כְּשִׁירָה וְהַרְבֵּה תִּיּוֹדוֹן כְּמַגִּירָה כּו' עַכ"ל מְפִנֵי שְׁיִשׁ פֶּאֵן פִּירוּשִׁים רַבִּים לְכֵן רֵאִיתִי לְבִאָרְם: הַפִּי' הָא' הוּא פִי' רַש"י וְרֵא"ש ז"ל וְהוּא דְמְסוּכְס' דְכָאן שְׁהִיָּה לְסַפִּין ב' עוֹקֵצִין וְהוֹשְׁחִין א' כְּמִשְׁחֻזָּת וְנִשְׁאֵר א' זְקוּף וְסוּבְרִים דְעוֹקֵץ כְּזֵה פִינּוּן שְׁהוּא זְקוּף קוֹרַע אַף דְרָף יִרְיָדָה וּמ"ש בְּבִרְיִתָּא מְסוּכְס' כְּשִׁירָה ה"פ סַפִּין שְׁיִשׁ בְּהָ פְּגִימוֹת הַרְבֵּה תִּיּוֹדוֹן כְּמַגִּירָה הוּא אַף מְסוּכְס' וּמַה שְׁאָמַר כְּמַגִּירָה וְלֹא פְּסוּלָה לְכַנְנָה מִיּוֹחֲדָת אָמַר כֵּן דְהָוֵה כְּמַגִּירָה וּנְבִילָה וְדֵאִית אַף בְּכּוֹלָן מְסוּכְס' וְלֹא תֵאֵמַר אָסוּרָה בְּאֲכִילָה וְלֹא נְבִילָה כְּמוֹ מַגֵּל קִצִּיר לַב"ה מְטַהְרִין מִיַּדֵי נְבִילָה וּבְאֲכִילָה אָסוּר גְּזִירָה הוֹלְכָה אִטּוּ הוֹבָאָה (רַצָּה לִזְמַר דְגְּזִירִין שְׁמָא יָשׁוּב יָדוּ מְעַט לְאַחַר הוֹלְכָה וְכְמוֹ שְׁאָבָאֵר לְקַמֵּן) קַמ"ל דְשְׁאִנֵי מַגֵּל קִצִּיר שְׁרֵאשִׁי' כְּפּוֹפִין מְאוּד וּבְדָרְךָ הוֹלְכָה אֵין קוֹרְעִין וּמִש"ה תְּטַהֵר מִיַּדֵי נְבִילָה מִשְׁא"כ מְסוּכְס' הָאֵמֹר כְּפֶאֵן הוּא עַל צוּרָה אַחֲרַת שְׁהָעוֹקֵץ זְקוּף וְדֵאִי קוֹרַע דְרָף יִרְיָדָה ג"כ הָוֵה נְבִילָה וְאַף בֵּא' מֵהֵן אִם עוֹמֵד בְּאֲמָצַע הַסַּפִּין וְה"ק פְּגִימוֹת הַרְבֵּה א"א שְׁתַּהֲלֵי כְּשִׁירָה מִשְׁא"כ בְּאַחַת מֵהֵן פְּעֻמֵי' כְּשֵׁר לְשִׁעוּמֵד בְּרֵאשׁ הַסַּפִּין כּו' וְהַרְבֵּה פְּגִימוֹת א"א בְּשׁוּם פְּנִים דְכָשֵׁר דְאַחַת מֵהֵן וְנֹדָאֵי בְּאֲמָצַע אוּ כַּמ"ש מְהַרְשֵׁ"א ז"ל דְקַמ"ל מְוֹרְשָׁא קַמָּא מְחִלִּישׁ עוֹר וּבְשֵׁר וְהָא דְפְּשִׁיטָא לִיָּה לְרַש"י דְמְוֹרְשָׁא אַף דְרָף יִרְיָדָה

בוזע הוא מדאמר ספין שיש בה פגימות הרבה תידון כמגירה וע"כ במסופס' ומדלא חילק בין הוליה ולא הביא ואחוריהו לצד הראש פשר משמע בכל ענין פסול ותידון כמגירה הכי משמע מה מגירה בין בהולכה ובין בהובאה פסול אף מסופס' הרבה כן ואחת פשיטה כד קיימא ארישא דספינא ואין חילוק בין אחורי עוקץ לצד הראש או לאו והוליה ולא הביא או לצד הקטא והביא ולא הוליה ואם פגימת המסוכ' לצד הקטא אצל הקטא ממש ונקוף הפגימה והוליה ולא הביא הנה נבילה שדרה ריידה קורע ובוזע בסי' ואם הוא כפוף מאוד כמו מגל קציר אסורה, באכילה ולא נבילה חיישינן שמה השיב ידו מעט ולא אדעתיה ולא נבילה.

ומ"ש רש"י לקמן בד"ה אבל באכילה גזירה הולכה אטו הובאה היינו ג"כ חיישינן שמה השיב ידו מעט דאי לאו הכי א"כ אמאי דקיימא עוקץ אסיפא דספינא או ארישא דספינא פשר ולא גזרינן הולכה אטו הובאה אלא כמו שפכת פאן ויש עוד פירוש אחר עפ"י שיטת רש"י ז"ל.

הביאו הר"ן ז"ל בחמש שיטות בחדושי לוחין וז"ל דמחליש ובוזע בסי' גופא קאמר ואף בשוחט בסימני גרידי כל שלא קדם חורפא או מורשא אין פח בעוקץ אהד לקרוע הסי' יע"ש והוא ג"כ עפ"י שיטת רש"י פאן ועיין בחדושי רשב"א בשמעתין.

ולפי הנהג' ב' פירושים לשיטת רש"י היא דאמר ל"ק פאן שהוליה ולא הביא ובדקיימא נמי ארישא דספינא ומרנויהו בעינן דבאמצע בכל ענין פסול דאף דרה ריידה בוזע ומש"ה פי פריה סוף סוף פי אגלא כו' ולא אמר אלא משום דלא הדר מתירוץ קמא ונמצא לפי זה במסופס' הרבה אף שהוליה ולא הביא הנה נבילה ונדאית ואף שאחורי עוקציהו לצד הראש ואחת נמי נבילה באמצע ספין וברישא פשר בהוליה ולא הביא ובסיפא בהביא ולא הוליה.

ואם ראשי' כפופי' עד מאוד ע"ד תמונת מגל יד אחת אף באמצע פשיטה בהוליה ולא הביא וכן להיפך ואם הרבה אסור באכילה ולא נבילה וזה מתבאר ממ"ש לקמן השוחט במגל קציר לב"ה אסורה באכילה לא נבילה.

ויש להסתפק פגימה אחת כפופה כעין מגל קציר ועומדת ממש אצל הקטא ושחט בהולכה לחוד אי פשר ולקמן משמע דאסור באכילה דחד טעמא הוא שמה השיב ידו מעט או אפשר דע"כ לא גזרינן התם אלא במגל קציר שכל המגל מלא פגימות ואף שיש לשחוט בהולכה לחוד רצוני לומר שיש שיעור שחיטה בחזקת הולכה מ"מ חיישינן שמה באמצע הספין ישפח וביא קודם שישחט הרוב ומש"ה לא קשיא נמי מהא דקיימא ארישא דספינא דמירי שיש שיעור שחיטה בהולכה לחוד וליכא למיחש למידי.

ולשיטה זו הו"מ לשנויי אהא דרבא ל"ק הא דקיימא ארישא דספינא והא באמצע והוא קושיות התוספות ד"ה פאן שהוליה כו' ומרנויהו בהוליה: הפירוש הב' הוא שיטת הר"ן ז"ל וכפי מה שהבין הרא"ש בדבריו דגם הר"ן ז"ל מודה דתמונת מסופס' הוא שהיו לה שני עוקצין זקופין והחלק הא' במשחזת אלא שסובר דרה ריידה אין בוזע עוקץ ופריה חורפא מחליש ומורשא בוזע דקאי ארישא דספינא ר"ל אחורי עוקץ לצד הראש והוליה ולא הביא.

ומש"ה לא הביא הרי"ף דקאי ארישא אלא אף באמצע הספין ואחוריו לצד הראש פשר
שצין קורע דרף ורידה אלא שהראש בעצמו הקשה עליו דאמאי השמיט פשאחוריו
העוקץ לצד הראש שזהו הפי האמור דקאי ארישא דספינא.

ומיהו הא לא קשיא לפירוש דאמאי מסופס' הרבה תידון פמגירה דהנה נבילה ובמגל
קציר אסור באכילה לזה י"ל דלאו לגמרי מדמה לה למגירה אלא לענין איסור אכילה
לחוד וכמו שצ"ל לשיטת הר"ן אליב' דרי"ף כמו שאבאר לקמן א"ה אבל אין לומר
ספין שיש בה פגימות הרבה תידון פמגירה באחורי העוקץ לצד הקטא ואחת פשר אריש'
דספינא והרי"ף ו"ל דכתב בכל ענין פשר מיירי באחורי העוקץ לראש כו' דא"כ אמאי
לא הביא בהלכותיו דאריש' דספינא אף באחורי עוקץ לצד הקטא פשר כו' אלא ודאי
לדידן' אין חילוק בעוקץ לצד הקטא בכל ענין פסול ואף בקנימא ארישא דספינא
ובאחוריו לצד הראש פשר אף באמצע הספין והוליה ולא הביא.

או יאמר דשאני מגל קציר כמו שכתב הרשב"א פאן דמסופות הרבה ושוכבין זע"ז ואף
אם ישיב ידו מעט אפשר שלא יקרע הסי' הלכה די לאסור באכילה יע"ש. ולפי זה א"ש
במסופס' שעוקץ זקוף הוא ודאי בהרבה פגימות הנה נבילה דא"ה שלא השיב ידו מעט
וקורע בפגעו בו דרף וקיפה ומש"ה תידון פמגירה או מדרבנן שמה השיב ידו מעט.

והנה לפי הרא"ש אליבא דרי"ף תפול קושית מהרש"א ו"ל אמאי מכשיר בעומדת אצל
הקטא ולא חיישינן שמה השיב ידו מעט וליהוי נבילה ועל הברייתא ל"ק דאפשר דבהרבה
השוו אותה למגל קציר אף שאין עומדין אצל הקטא משא"כ לרי"ף דמסתם לה סתומי
באחת פשירה אף אצל הקטא קשה שפיר וגם לפי שיטה זו הו"מ לשנויי ל"ק הא דקנימא
אחורי עוקץ לצד הראש והא דקנימא לצד הקטא ותרנוייהו בהוליה ולא הביא.

ולפי שיטת רש"י ו"ל יש להקשות הא דאמר רבא שלש מדות כו' ואמאי לא אמר ד'
מדות אוגרת ומסופס' דומיא דאוגרית שעוקץ זקוף ומורשא אחת פצין מגל קציר עולה
ויורד אוגרת בכל ענין פסול מסופס' ארישא ממש פשר ובאמצע בכל ענין פסול ומורשא
פצין מגל קציר אף באמצע הוליה ולא הביא פשרומגל קציר שאני דמתוה שפגימות'
מרבובות אצל הקטא חיישינן שמה השיב ידו מעט ועולה ויורד ודוחק לומר כל שאין
עומדת בראשו ממש תו גזרינן הולכה אטו הובאה דזה לא ניתן להאמר פלל ועוד דמ"מ
הנה ד' מדות דמסופס' הנה נבילה ומורשא פצין מגל קציר באמצע אסורה באכילה ולא
נבילה ולשיטת הרא"ש אליבא דרי"ף א"ש דליכא כ"א ג' מדות בספין דבמסופס' באמצע
הספין פשר פשהוליה ולא הביא ואין חילוק בינה לבין פגימ' של מגל קציר ומ"ש
מהרש"א להרי"ף אמאי פשר בעומד אצל הקטא ממש אפשר אה"נ כמו מגל קציר ומה
שלא כתב דוקא באמצע הספין סמוך אמה שהביא שם השוחט במגל קציר כו' ומה שאמרו
בברייתא שיש בה פגימות הרבה כבר כתבנו דאפשר בהרבה פגימות אף שאין עומדין
אצל הקטא ממש אסור דדומה למגל קציר ואסור ויש לעיין בזה: הפירוש הג' הוא פי'
הר"ן אליבא דרי"ף דמסופס' כו' מרוח אחת דדומה ממש למגל קציר שפגימות' פפופים
מאוד ותידון פמגירה לאו דוקא אלא אסורה באכילה ולא נבילה כמו מגל קציר לקמן
דב"ה מטהר מידי נבילה ואסור באכילה שמה השיב ידו מעט ואפשר אף באין עומדין
סמוך אצל הקט' ממש כמ"ש בסמוך וא' פשירה דאמצע לא אצל הקטא ואפשר עוד

דמחמיר במסופס' בעוקן זקיר אף דקנימא ארישא דספינא ממש אסור דעוקן קורע דרף
ירידה ואף פשיטתחיל לשחוט הנה עור ובשר שלם גזירה שמא ישחוט בסימנים גרידי
דמורשא קורע דרף ירידה או דבפעם אחת קורע העור ובשר והסימנים.

ולפי זה א"ש דשלש מדות בספין דאם עוקן זקיר הנה כמו מגירה ואגרת בין דקנימא
ארישא ובין באמצע והוליה ולא הביא פסול כו' ונבילה נמי הנה אלא בפירושא דשמעתא
יש שני פירושים הפי' הא' הוא פי' הר"ן ז"ל בחדושו לחולין וגם בבבאורו לרי"ף קיצר
וכתב ועיין בחדושי ועיינתי בחדושו ז"ל ולפיכך פירש לפי דרכו ז"ל (ר"ל לפי דרף
הרי"ף ז"ל) שהמסוכס' הוא פגימה פפופה עד מאוד ומעיקרא הנה משמע ליה אף בשוחט
בדרף שהפגימה פוגמת הסי' ומש"ה פריה לה חורפא מחליש ומורשא בוע ומשני ארישא
דספינא וכל שלא קדם חורפא אין בו פח לקרוע ופריה סוף סוף פי אתיא בוע ומשני
שהוליה ולא הביא ולא צריכא לומר דארישא דספינא כו' פיון שפפופה והינו דמשני
ל"ק פאן שהוליה כו' ולא הזכיר כלל ארישא דספינא כו' והרשב"א הקשה דא"כ אמאי
לא אמר אלא ולי יש ליישב דלא הדר ביה מהאי דינא דכל שלא קדם חורפא אין פח
במורשא אחת לקרוע ואף ששוחט בדרף שהפגימה פוגמת בספין.

ומסופס' הרבה אסור חיישינו שמא השיב ידו מעט כמו במגל קציר עכ"ל יע"ש היטב
העפתתיו כולו מפני שאין הספר שהוא לע"ע ביד כל. והנה פירוש דבריו כף הוא
דבתחלה עלה על דעת המקשן דאחת פשינה אף ששוחט בה בדרף שהפגימה פוגמת
בסימן דהינו שאחורי עוקן לצד הראש והביא או להקפד ומשני דקנימא ארישא דספינא
וכל שלא קדם לו חורפא דספינא אין פח במורשא לקרוע הסי' כמו שפי' לשטת רש"י
הבאתיו לעיל בסמוך.

ולפי זה הפ' הברייתא ספין שיש בה פגימות הרבה תידון כמגירה פששוחט בדרף
שהפגימה פוגמת בסי' דעוקן קמא מחליש הסי' והשני בוע וה"ה אחת באמצע הספין
ויתפרש כמ"ש למעלה או כמו שכתב מהרש"א לפי רש"י ואחת פשר ופריה סוף סוף
פי אתא מחלשא וכי אתא בוע היינו לומר דמכשיר בין שאחורי עוקן לצד הראש או
לצד הקמא והינו דקשיא ליה פשאחוריו לצד הראש פי אזלא מחלשא פי אתא בוע
ומשני שלא הביא וכיון דאתינן להכי שלא פשר אלא בהוליה לחוד מציינו לומר דברייתא
לאו בכל גוונא מייירי אלא באחוריו לצד הראש וכפיפה והוליה ולא הביא דכשר אמנם
מ"ש על הרשב"א דמש"ה לא אמר אלא דלא הדר מהאי דינא שלא קדם חורפא או
מורשא אין פח בעוקן א' לקרוע הסימן קשה א"כ הדרא קושיא לדוכתין אמאי לא הביא
הרי"ף ז"ל בהלכותיו הך דינא בקנימא ארישא דספינא דכשר אף ששוחט בה בדרף
שפוגם בסי' אם אחורי העוקן לצד הקמא והוליה או להקפד או בעוקן זקור דאף דרף
ירידה קורע אפ"ה כל שלא קדם חורפא או מורשא אין פח לקרוע וזה לשון הרשב"א
בחדושו הכי פירוש ה"נ חורפא מחליש ומורשא בוע היינו פשהוליה והביא ומשני
פשהוליה ולא הביא בתחלה אמר דקאי ארישא דספינא ממש וליכא חורפא ופריה סוף
סוף פי אתא בוע (ר"ל והיא גושני ראשונה) ומשני שהוליה ולא הביא והדר ביה ממה
דהוא אמר דקאי אריש' דספינא והקש' דהול"ל אלא יע"ש והינו כמ"ש וממה שכתב
הרשב"א תבין פי פירושו בדברי רי"ף ז"ל אינו כמו שפי' הר"ן ז"ל בחדושו דאלו לר"ן

כי פריה חורפא מחליש היינו דסתמא קתני מסוף אחת פשיה נאף ששוחט בדרה
שהפגימה פוגעת בסי ומשני דקאי ארישא דספינא ופריה סוף סוף נאיה תני סתמא והא
פסול בהוליד והביא מפני עוקץ נגד הקטא ומשני דברייתא לאו בכל ענין מיירי אלא
בהוליד ולא הביא והשתא דאתל להכי אף באמצע נאחוריו לצד הראש והוליד ולא הביא
כשר ולרשב"א פ"א אחר וכמו שהתבאר לה.

ולבסוף העלה הרשב"א שפי הרא"ש ז"ל פפי הרי"ף יע"ש ובי"ד סי' ו' וסי' י"ח אבאר
באורה מזה בעזה"י לבאר שיטת פל"א וא': גמ' אמר רב חסדא מניין לבדיקת ספין מ"ה
פשיט' פיון דכי נקוב טריפה עכ"ל עיין ש"ף סימן י"ח ס"ק ה' על מ"ש פרישה דהטעם
דצריה בדיקה שגאמר ושחטתם בזה ואכלתם כו' והקשה עליו יע"ש ובחדושינו לי"ד סי'
ב' וי"ח אבאר בזה: (שייף לסוגיא הקודמת לעיל).

הפירוש הד' הוא פירוש בה"ע לפ"ש הברייתא דספין שיש בה פגימות הרבה ולפי שאין
ספר בעל העיטור בדי לכן אכתוב בקיצור כי הוא ז"ל סובר דספין שיש בה מסוכס'
הרבה כשר בהוליד ולא הביא והביאו הטור בסימן י"ח ולפי דבריו נתקשו המפרשים
הרבה בפ"י הברייתא.

והנה יש לראות ולתרוץ עוד קושיא אחת מה שיש בדבריו מה שלא הקשו הב"י והפרישה
פי קשה אמאי במסוכס' הרבה כשר באכילה ולא אסור כמו מגל קציר דאסור באכילה
מיהת לב"ה נאף אם יצויר מסוכס' כפי ה"ר"ן ז"ל אליבא דרי"ף יקש' זאת מ"ש ממגל
קציר שוב ראי' ב"ר"ן ז"ל אהא מתני' דהשוחט במגל קציר שכ' ואי' מ"ד דוק' מגל קציר
שהו' פלי שצורתו כף חיישי' שמה ירגיל עצמו לשחוט כף משא"כ ספין שיש פגימות
הרבה כשר דיעבד יע"ש וזה מסכים עם פ"י בה"ע דבמגל קציר שהוא פלו עשוי כף
חיישינו שירגיל עצמו בכף משא"כ ספין שגפגם ופגימות פועין מגל קציר בהוליד ולא
הביא כשר דיעבד ובזה הותר הספק הזה.

אמנם הם הקשו דא"כ ברייתא ע"כ איירי באוגרת ומאי איריא הרבה אפילו אחת נמי
ובשלמא לרש"י מפרש כמ"ש מהרש"א ז"ל דאיירי במסוכסכת הרבה ואין רבותא
שישמענו אחת באמצע הספין וחורפא מחליש ואשמענו דעוקץ מחליש משא"כ לעיטור
ונדאי קשה מאי איריא הרבה אפי' אחת וקיימא ארישא דספינא דקמא מחליש ושני
בזע.

והנה יש לי ליישב דבריו ולומר דבה"ע סובר פל' שלא קדם חורפא או עוקץ אין פח
בעוקץ אהד לקרוע הסימן כמ"ש ה"ר"ן ז"ל בחדושי' דמורשא קמא מחליש הסימן
ומורשא בתרא בזע לא כפי רש"י מחליש עור ובשר ונאמר דכל ששוחט בהמה שלא
נקרע עור ובשר שעליה ושלמה הוא אף באוגרת והיא אחת וקיימא ארישא דספינא
כשי' לפי שמורשא קמא מחליש עור ובשר והשני מחליש הסי' ואין בו פח לקרוע וכפי
מ"ש ה"ר"ן בחמש שיטות יע"ש היטב והעמקתיו לעיל ובקיימא באמצע הספין פסול'
דחורפא מחליש לעור ובשר ומורשא קמא מחליש לסימן ושני בזע ובתרה אוגרת נמי
פסולה בכל ענין דמורשא קמא מחליש לעור ובשר ואח"כ אחרות קורעין לסימן כו' ואי
קשיא פיון דבפגימות הרבה א"א שיהיו פולן ארישא דספינא א"כ מאי איריא הרבה אפי'

אחת באמצע אוגרת פסולה י"ל כמ"ש רש"י ז"ל וכפי מה שפי' מהרש"א דבריו דאין זה רבוטא ואשמעינן דעוקין מחליש ה"ה לבה"ע נאמר כן.

ולפי זה ה"פ דברייתא ספין שיש פגימות הרבה ולאו דווקא הרבה אלא שני פגימות ועיין דרישה סימן י"ח יע"ש פסולה לפי ששני מורשת הראשונה מחלישין לעור ובשר וחדא משנים קורע לסימן.

ומסוכסכת פשירה ופריף מ"ש אוגרת דמורשא קמא מחליש והב' בוע וע"כ דאיירי באמצע הספין דחורפא מחליש לעור ובשר ועוקין מחליש לסי' והב' בוע לסי' מסוכס' נמי חורפא מחליש לעור ובשר וגם לסימן כיון שעבר שיעור מה מהספין קודם מהפגימה מחליש גם לסימן ומורשא בוע משני דקאי ארישא דספינא ירצה בזה דאחורי עוקין לצד הראש ונהי דמחליש דרף ירידה פי מנספם לכל הפי' הוא מהא דאמר מ"ש אוגרת דמורשא קמא מחליש והיגו אף דרף ירידה וע' בי"ד סי' י"ח ובכ"ן ובכ"פ יע"ש מ"מ אין קורע דרף ירידה ומש"ה מסוכסכת אחת פשירה בהוליה ולא הביא נאחוריו לצד הראש ואין להקשות מאי ארייא א' אפי' הרבה נמי פשירה לדעת בה"ע שאין קורא דרף ירידה י"ל דאה"נ ואידי דאמר משום אוגרת א' פסולה מש"ה אמר מסוכסכת פשירה ואה"נ דהרבה כה"ג כשר בדקיימא ארישא דספינא ופריף ס"ס פי אלא בוע ומשני שהוליה ולא הביא ולפ"ז הפ' ברייתא ספין שיש בה הרבה אוגרת תדין פגימה משא"כ אחת אם עומדת ברישא ממש דכל שלא קדם לו אלא מורשא קמא לקרוע העור ובשר אין פח במורשא א' לקרוע הסי' ואם עומדת באמצע חורפא מחליש לעור ובשר ומורשא קמא לסי' ושני בוע ומסוכסכת באחוריו לצד הראש כשר אף באמצע הספין כנ"ל פי דברי בה"ע ומה שהקשינו מ"ש ממגל קציר דאסור באכילה מיהת יש לנו עודלומד דהתם חיישינן שמא השיב ידו מעט ומיד פוגע הפגימה בסימן משא"כ בספין שיש בה פגימות הרבה ואין פלין עד סמוך לקמא ממש דא"נ השיב ידו מעט עדיין לא בא אל פגימה שרי באכילה וע' במהרש"א בשמעתיין אבל שיטת הר"ף דאם יש הרבה פגימות אף שאין פלין עד הקמא עשאוהו כמגל קציר ואסור באכילה ושאין בה אלא פגימה א' ועומדת אצל הקמא נאחורי עוקין לצד הראש נמי אסור באכילה דחיישינן שמא השיב ידו מעט פי כן דרף האדם ששוחט בהולכה לחוד להשיב ידו מעט ומש"ה אסור באכילה או דיש לחלק ולומר דוקא פגימות הרבה אף שהן נמוכות מאד ואף שישב ידו מעט אפשר שלא יפגע הסימן בפגימה כמ"ש הרשב"א בחדושי' מ"מ בהרבה חיישינן ואסור באכילה דיעבד במגל קציר וכדומה יענין שם היטב: ודע דהט"ז בס"י י"ח תירץ דבספין שיש פגימות הרבה תידון כמגירה אף בשחט באותו צד שאין בה פגימות יע"ש ולדידיה א"ש הא דאמר ושאין בה אלא פגימה אחת אוגרת פסולה מסוכסכת פשירות דאין להקשות מאי אריא אחת אפי' הרבה מסוכסכות פשירה דיש לומר דמייירי אחורי עוקין לצד הקמא ופני העוקין לצד הראש קאי ומש"ה באחת כשר ובהרבה נודאי דפסולה ובה"ע מכשיר בעומדיו דרף מגל קציר פניהם לצד הקמא דרף ירידה אין קורע כו' ופריף מסוכס' נמי בדקיימא פניהם לצד הראש תאסור ומשני דקיימא ארישא דספינא ממש וכפירש"י ז"ל והוליה ולא הביא ומש"ה באחת כשר ובהרבה פסולה וכדכתבנא פשעומדין פניהם לצד הראש ובה"ע לא הכשיר אלא פשעומדין אחוריהן לצד הראש דומיא דמגל קציר ובכ"ר כתבנו פי' אחר בדברי בה"ע ולדידן הא דאמר מסוכס' פשירה ה"ה הרבה כה"ג בקיימא

אחורי לצד הראש זהו מה שנ"ל: גמרא אמר רב חסדא מניין לבדיקת ספין מה"ת היינו מנלן דבעי בדיקה לכל ופריה פשיטא כיון דכי נקיב טריפה ועיקור דספין פגומה מתמשה ה"ש הוא פשיטא דבעיא בדיקה ואי דפריה מניין דקודם שחיטה בעי בדיקה ולא סגי בבדיקה שלאחר השחיטה זה היה פשוט לו דלאו מן התורה הוא אלא מדרבנן גזירה דלמא ישפח לבדוקו אחר שחיטה כמ"ש הרשב"א ו"ל בחדושינו ועיין ש"ך סי' ב' ס"ק י' ובסימן י"ח ס"ק ה' אלא לתכם קאמרינו ופריה נהא לא אמרו אלא מדרבנן אבל לפי הפרישה בסימן י"ח ס"ק ח' שפתב דמקא דשמואל ילפינו בדיקה שקודם השחיטה נהי דבדרה אסמכתא ילפינו לה אמאי משני לתכם קאמרינו ולא משני בדיקה גופא קודם השחיטה ילפינו מהא ובי"ד אבאר מזה עוד יע"ש: ע"ש במערבא בדקי להו בשימשא עיין ברא"ש ובי"ד סימן י"ח דכל פגימה שאין בה פדי חגירת ציפון אינה פגימה ונהי דבדקו בשימשא ובמאי משום דהיה להם דבר קל לבדוק וכמ"ש הר"ן או דחומרא הוא דנהגו בעצמן דאי דפליגי אהא דאמרינו פדי חגירת הציפון וסברו פגימה כ"ש פוסלת מאי פריה ואידך אמאי לא תשיב פגימת הספין אימא דאית ליה בכ"ש טריפה אלא משמע דכולהו סבירא פה שוב מצאתי ברשב"א וריטב"א דה"ק אמאי לא תשיב פגימת ספין ולימא בכ"ש ומיהו לפי מ"ש התוספות בד"ה פגימת אונן בבכור דהא דלא תני פגימת המזבח כו' דבהדיא פתיב אבנים שלימות יע"ש והשתא אפתי אמאי לא תני ד' פגימות הן ג' חגירת הציפון ואחד טפח או פזית דהוא נדאי לא פתיב בתורה ל"מ אם נאמר כמ"ש הרשב"א וריטב"א דהלכתא גמירי דפגימ' הסיד בכזית ואו טפח דקשה אלא אפי' אם נאמר מקרא דנזבחת עליו פשהו שלם ולא פשהו חסר מ"מ מקרא מפורש ליתא פמו תמים דכתיב בקרא כמ"ש התוס' ד"ה פגימת אונן בבכור ואם נאמר דפגימת סיד היינו מדרבנן כמ"ש הריטב"א א"ש דלא מני אלא מה שהן מה"ת והנראה דתוס' סברי דכ"ע פגימת ספין פדי מגורת ציפון ומש"ה פריה ואידך.

אבל הא לא קשיא דלחשוב פגימות דלא שנה בשיעורין אבל הרשב"א לשיטתו שפתב דהלכה כהני דבדקי בשימשא שהוא פחות מחגירת ציפון וצ"ל פריטב"א לא תשיב אלא הכשר בש"ה לא מני פגימת המזבח: (נ"ח יח ע"א) גמרא וכמה פגימת המזבח טפח ראב"י אומר פזית הר"מ ו"ל בפ"ב מהלכות בית הבחירה הלכה י"ח פסק רשב"י טפח וכתב הכ"מ דהא דאמרו משנת ראב"י קב ונקי במתני' ולא בפרייתא יע"ש ומ"מ דברי הר"מ שם סתומים גם לא פתיב חגירת הציפון באבנים שוב ראיתי שפתב זה בפ"א מהלכ' אלו הלכה י"ד אלא שלשונו צ"ע שפתב שצריה שלא יהא בנשא אבן פגומה מה ענין לזה דסיד פדי טפח וזה בציפון ותרמי מילי ניהו: גם בפ"א פתיב המזבח עושין בגין אבני גזית ומלת גזית יורה דמשפין ליה כמ"ש בכמה מקומות גזית אבני דמשפין ומשמע לי ו"ל דעל ידי שמיר היה נעשה כמ"ש התוס' ד"ה כמה פגימת המזבח כדאמר בסוטה פ' עגלה ערופה ובתוספות אבאר: ובתוס' ד"ה וכמה פגימת המזבח כו' וי"ל דבפ' איזהו מקומן משמע שהיו מביאין חלקי נחל עכ"ל ומיהו דנזבחים מהא אין ראיה דא"א לעשות ע"י שמיר בלא חגירת ציפון כיון שהיה אפשר לעשות בע"א חלקי נחל בלא טרחא או מש"ה היו מביאין חלקי נחל שמא נגע ברזל בא' מן האבנים ופסול למזבח עיין במשנה למלך בפ"א הי"ד יעוין: בא"ד ומיהו קשה דגבי בה"מ נמי פתיב אבן שלמה מסע נבנה ואומר ר"י דנבנה ע"י שמיר עכ"ל מ"ש דאבני היכל צריכין נחמיה

הוא דלר"י ע"י שְׁמיר וּלר"נ הָיָה מְתַקֵּן מִבְּחוּץ וּמְבִיא לִפְנֵים וּבְפָנִים לֹא הָיָה שָׁם בְּרוּל וּבכ"מ לֹא הֵבִיא כָּלֵל פְּלוּגְתָּא דר"י וּר"נ בְּסוּטָה וְלֹא יָדַעְתִּי לָמָּה וְאַפְשָׁר דְּמְבִיא רֵא"י לִפְסֵק שֶׁל הַר"מ ז"ל דְּלֹא פָּסֵק כַּר"מ וְכַר' דְּאָמַר נִרְאִין דְּבָרֵי ר"י וּמְבִיא רְאָיָה מִתְּמִיד דְּאַבְיֵי סוּבֵר כַּר"נ וּמִתּוֹסְפֵתָא יַע"ש וּבְסוּטָה פְּרִיָּה שְׁמִיר לְמֵאִי וּמִשְׁנֵי לְאַבְנֵי חוּשָׁן וְלֹא יָדַעְנָא דְּשְׁמִיר לְמִזְבֵּחַ אֲתָא דכ"ע מוֹדוּ דַּע"י שְׁמִיר נֶאֱפִילוּ לְתַקֵּן מִבְּחוּץ אֲסוּר כַּמ"ש הַר"מ ז"ל שְׁנֵאמַר וְלֹא כו' כִּי חֲרַבָּה הִנֵּפֶת עָלֶיהָ כו' וַיֵּשׁ לּוֹמַר דְּמִזְבֵּחַ הָיוּ יְכוּלִין לְבַנוֹת עַ"י חֲלָקֵי נַחַל כְּמוֹ שְׁאֵמַר בְּנֻבְחִים נ"ד וּבְלֹא"ה הָיָה צָרִיף חֲלָקֵי נַחַל שְׁלֹא נִגַּע מִהֶן בְּרוּל כַּמ"ש הַמְּשֻׁנָּה לְמִלְּךָ יַע"ש: גְּמָרָא א"ר חֲסֵדָא הָאִי טְבַחָא דְּלֹא סָר סְפִינָא קַמִּי חָכַם מְשַׁמְתִּין וְרָבָא אָמַר מְעַבִּירִין כו' הִנֵּה נִוְדָאִי רְבִינָא חוֹלֵק עִם מַה שְׁקַדָּם וְהִלְשׁוֹן מוֹכִיחַ דְּאָמַר רְבִינָא אָמַר וְלֹא אָמַר רְבִינָא אֱלֵא שְׂיֵשׁ בְּזוּה ב' פְּרִוּשִׁים הַפִּי הָאֲחָד הוּא כְּפִי הַנֶּרְאָה פִּי הָרֵא"ש ז"ל דְּרְבִינָא פְּלִיג עַל רְבָא וְאָמַר הִיכָא דְּלֹא נִמְצָא סְפִינוּ יָפָה אֲפִילוּ לְגוּיִם לֹא מְזַדְּבִין וְנִה שְׁתַּמָּה עַל הָרֵי"ף שְׁלֹא הֵבִיא הָא דְּרְבִינָא שְׁהוּא בְּתַרָא ר"ל בְּתַר רְבָא וְהוּא לְמַפְסֵק כְּרְבִינָא.

וְסוּבֵר גַּמִּי הָא דְּרַבָּה בַּר חִינָנָא שְׁהַעֲבִיר הַטְּבַח הִינָנוּ שְׁהַחְמִיר עָלָיו לְכַבּוּדוֹ כַּמ"ש הָרֵיטְבָ"א בְּשֵׁם מוֹרוֹ הָרֵא"ה ז"ל וְהוּא ע"ד פִּי הָרֵי"ף ז"ל וְרַב אֲשֵׁי אִיקְלַע לְגַבֵּי רַבָּה בַּר חִינָנָא וְאָמַר לִיעֵינִן בְּמִלְתָּא דְּתַלְתָּא בֵּיהּ טְפִילֵי שְׁלֹא לְהַחְמִיר עָלָיו יוֹתֵר מִזְּדָאִי וּבְדִקּוֹ וְנִמְצָאֵת סְפִינוּ יָפָה וְאַפְשָׁרֵי וּדכ"ע בְּנִמְצָאֵת יָפָה מְנַדִּין אוֹתוֹ לְחוּד וְתוֹ לֹא וְרַבָּה בַּר חִינָנָא הַחְמִיר עָלָיו כִּי הָיָה נִרְאָה לוֹ שְׁעֵשָׂה בְּמֶרְדּוּ וּבִמְעַל וּכַמ"ש הָרֵיטְבָ"א דְּמַכְּאֵן נִרְאָה שְׂאֵם רְצָה הַחֲכָם לְהַחְמִיר עַל הַטְּבַח הַרְשׁוּת בְּיָדוֹ וּר"ל דְּרַבָּה בַּר חִינָנָא אַכְרִיז אַבְיָשְׁרָא דְּטְרִיפָה וְהַעֲבִיר אוֹתוֹ וְלֹא בְּדַק סְפִינוּ אִם הוּא יָפָה אוֹ לֹא עַד שְׁלִבְסוּף יֵאמְרוּ דְּתַלֵּי בִי טְפִילָא כו' וְהָא דְּאָמַר שְׁלִיחוֹתִי קְעָבְדִינוּ הִינָנוּ דְּאִין צְרוּף לְהַמְלִיף עִם רַבָּה בַּר חִינָנָא כַּמ"ש רַש"י ד"ה שְׁלִיחוֹתִי קְעָבְדִינוּ וְעֵינִן מ"ש לְקַמֵּן וּלפ"ז הִנֵּה לְמַפְסֵק הִלְכְתָּא כְּרְבִינָא דְּהוּא בְּתַרָא דְּהִיכָא שְׁלֹא נִמְצָאֵת סְפִינוּ יָפָה מְמַסְמֵס לִיהּ בְּפִתְתָא דְּאַפִּילוּ לְעַכּוּ"ם לֹא מְזַדְּבִין וְחוֹלֵק עַל רְבָא בְּהָא אֲבָל מְדַבְּרֵי רַש"י ז"ל וּבַעַל הָעֵיטוֹר הֵבִיאֵן הַב"י בְּסִימָן י"ח סוּבְרִים דְּרְבִינָא פְּלִיג עַל סְתַמָּא דְּתַלְמוּדָא דְּמִשְׁנֵי דְּלֹא פְּלִיג רְבָא וְרַב הוּנָא וְרְבִינָא אָמַר דְּפִלְגֵי דַּע"כ רְבָא מִיָּרֵי בְּנִמְצָאֵת יָפָה דְּבִלָּא נִמְצָאֵת יָפָה לְעַכּוּ"ם גַּמִּי לֹא מְזַדְּבִין וְרַבָּה בַּר חִינָנָא גַּמִּי כְּרְבִינָא סוּבֵר דְּרַבָּא מִיָּרֵי בְּנִמְצָא סְפִינוּ יָפָה וְכֵן פִּירַש"י לְהִדְיָא רַב אֲשֵׁי דְּאַכְשָׁרֵי סוּבֵר כְּסִתְמָא דְּתַלְמוּדָא לְעִיל מַש"ה כְּתַב הִיש"ש בְּסִימָן א' דַּמַּש"ה הַשְּׁמִיט הָרֵי"ף ז"ל הָא דְּרְבִינָא דְּרַב אֲשֵׁי שְׁהוּא בְּתַרָא סוּבֵר כְּסִתְמָא דְּתַלְמוּדָא דְּמִשְׁנֵי לֹא פְּלִיג רַב הוּנָא וְרַבָּא.

וְרְבִינָא וְרַב אֲשֵׁי הִלְכָה כְּרַב אֲשֵׁי. וְדַע דַּהַב"י בְּסִימָן י"ח כְּתַב דְּרֵי"ף מְפָרֵשׁ ג"כ כַּבַּח"ע דְּרְבִינָא פְּלִיג עַל סְתַמָּא דְּתַלְמוּדָא וְכִינּוּן דְּאִיכָא הֶפְסֵד מְמוֹן דְּטְבַח פָּסֵק לְהַקְלֵל כְּלִקְמֵן עַכ"ל וְהִינָנוּ דְּסִתְמָא דְּתַלְמוּדָא מְבַתֵּר רְבִינָא פָּסֵק דְּלֹא פְּלִיגֵי וְעוֹד דְּהֶפְסֵד מְמוֹן טְבַח הוּא וְלֹא אִיסוּרָא דְּאוֹרְזִינָא נְקֻטִינָן לְהַקְלֵל וּמַה"ט הַשְּׁמִיט גַּמִּי דְּנִמְצָאֵת סְפִינוּ יָפָה וְאַדְרַבָּה כְּתַב לְהִדְיָא בְּנִמְצָאֵת יָפָה מְנַדִּין לְחוּד וְלֹא מְכַרִּיזִין אַבְיָשְׁרָא דְּטְרִיפָה הוּא פִּינוּ דְּלֹא הִנֵּה אֱלֵא מִשׁוּם קְנָסָא הָא דְּמְכַרִּיזִין אַבְיָשְׁרָא דְּטְרִיפָא נְקֻטִינָן לְהַקְלֵל.

ולהיש"ש א"ש טפי דרב אשי דאכשרי' לההוא טבחא אלמא סובר פל שגמזאת ספינו יפה מנדין לחוד וה"ה לא נמצאת יפה דמכריז לחוד ולא ממסמס בפרתא. ויש להקשות להב"י שסובר דרי"ף סובר כבה"ע ואמאי לא הביא הב"י שיטת רש"י ז"ל דהוא כבה"ע ועוד יש ולהקשות אמאי לא תירץ בפשיטות טפי כמ"ש היש"ש בסימן ל"ט פ"ג דרב אשי דאכשרי' ע"כ פרכא דאמר מכריזין אבישרא דטרופה הוא באין נמצאת ספינו יפה ודכ"ע אית להו דרכא בין רבינא ובין רב אשי ומש"ה השמיט הרי"ף הא דרבינא דקיי"ל פרב אשי נגד רבינא.

והנראה לי בזה דאיכא למימר רב אשי פרכינא סובר דרכא דאמר מכריזין אבישרא שיהוא טריפה בנמצאת ספינו יפה וכמו רבה בר חנינא ומש"ה אעפרי' לההוא טבח ואכריז אבישרא דטרופה הוא אלא פ"ג דאמר רבה בר חנינא גופא ליעייני רבה במלתא דתלי ביה טפלי ה"ה פ"ג ב"ד רב אשי להכשירו לאומנתו להיות טבח פ"ג דהא דמשמתינו ומכריזינהו משום שפקר והחציף נגד פבדו ואם ה"ה רוצה יכול למחול על פבדו ושללא לנדות אותו פמבואר ב"ורה דעה סי' י"ח סעיף י"ז בהג"ה מפל שפ"ג דיש פ"ג ב"ד ה"ה שלא להעביר אותו מאומנתו ולא להכריז אבישרא דטרופה הוא ומשום שאמר ליעיינו במלתא ובדק רב אשי ונמצאת ספינו יפה ואכשרי' ורבה גופא מחל על פבדו בזה פדמסיק שליחותיה קעבדינו ואין ראיה מכאן לומר דרב אשי פליג על רבינא בזה ולכ"ה הוצרך הב"י לומר טעמא דנקטינו כסתמא דתלמודא פ"ג דאין בדבר איסור תורה וכמ"ש והיש"ש סובר אפשר דע"כ לא אמרינו דמנדין אלא משום פבד ה"ה רב אכל מכריזין ומעבירי' אין פ"ג ב"ד ה"ה למחול ואין זה מוכרח דאימא דמעבירין ג"כ משום שהחציף נגד ה"ה ומש"ה הוצרך הב"י לומר דנקטינו כסתמא דתלמודא כו' ואמר דלא פליגי והלכה, פרכא אכל הר"מ ז"ל בפ"א מה"ש הלכה כ"ו שהשמיט הא דרבינא דממסמס ליה בפרתא ולדידיה י"ל, כמ"ש היש"ש בסימן ל"ט דרב אשי דהוא, בתרא פסק פלקמן ואין לומר דרב אשי סובר פרכינא ומאחר דאמר ליעיינו במלתא דתלי ביה טפלא אכשרי' דהא דמעבירין ומנדין פולהו לכבוד הרב הוא ויכול למחול על פבדו דהא הר"מ ז"ל כתב הטעם דמנדין שלא יסמוך על עצמו בפעם אחרת וכתבו הפוסקים דלדידיה לא מהני אם רצה ה"ה למחול על פבדו ומ"ה מעבירין ה"ש שלא יסמוך פעם אחרת ויכשיל את הרבים עיין ש"ף בסי' י"ח סעיף י"ז יע"ש וא"כ רב אשי דאכשרי' לההוא טבחא ע"כ כל"ק סובר דרכא ורב הונא לא פליגי ורבה מירי באין נמצאת יפה מכריזין אבישרא דטרופה ולא ממסמס בפרתא וה"ה פשגמזאת יפה מנדין ולא מכריזין והלכ"ה אכשרי' רב אשי: הו אמת דאיכא למימר שרש"י ורי"ף ובה"ע פולהו לא פליגי ושפה אחת להם בפירוש סוגיא דשמעתין דרבינא אמר חולק על סתמא דתלמודא ואמר דרכא ע"כ בנמצאת יפה דבלא נמצאת יפה ממסמס ליה בפרתא דאפילו לכותים לא מזדבן ליה והוקשה לו לרא"ש דהנה לרי"ף למפסק פרכינא דהוא בתרא ר"ל אף דל"ק אמר דלא פליגי מ"מ רבינא דהוא בתרא הנה למפסק הלכתא פנותיה ומשמע ליה ז"ל מדקבע הש"ס תירוץ דרבינא בתר תירוץ דלא פליגי נראה דסתמא דתלמודא דקודם רבינא אמר דלא פליגי ורבינא אמר דפליגי והנה למפסק פרכינא פל היכא שלא נמצאת ספינו יפה ממסמס לי בפרתא אפילו לכותים לא מזדבן והא דלא הוקשה לרא"ש אמאי כתב הרי"ף בנמצאת יפה מנדין לחוד ולא מכריזין אבישרא דטרופה והנה להקשות עליו

בְּתַרְתִּי דְהִיכָא דְנִמְצָאֵת יָפָה מְכַרְיִזִין אַבְיָשָׁרָא דְטְרִיפָה וּבְלֵא נִמְצָאֵת יָפָה מְמַסְמַס לִיה בְּפִרְתָּא פִּינּוּן דְּהוּא סוּבְר דְרַבִּינָא חוּלְק עִם סְתָמָא דְתַלְמוּדָא יֵשׁ לֹמַר דְרַב אֲשִׁי שְׁהוּא בְּתָרָא נֶגְד רַבִּינָא סוּבְר פֶּל שְׁנִמְצָאֵת יָפָה מְנַדִּין לְחוּד וְלֵא מְכַרְיִזִין אַבְיָשָׁרָא שְׁהוּא טְרִיפָה מְדָאכְשִׁיר לְהוּא טַבְחָא מְסַתְמָא גַם הַבְּשָׁר הַכְּשִׁיר דְתַרְוּנִיָּהוּ כִּי הֶדְדִי נִיגְהוּ דְכָל הִיכָא שְׁאִין מְעַבִּירִין אוֹתוֹ גַם הַבְּשָׁר כְּשֶׁר וְלֵא נִמְצָא מִי שְׁחִילְק בְּזָה וְנֶאֱמַר דְרַב אֲשִׁי פְרַבִּינָא סוּבְר דְבְלֵא נִמְצָאֵת יָפָה מְמַסְמַס לִיה בְּפִרְתָּא וְרַבָּא ע"כ בְּנִמְצָאֵת יָפָה מְכַרְיִזִין וּמְעַבִּירִין אוֹתוֹ מְאוּמְנָתוֹ וְרַב אֲשִׁי דְאֶכְשָׁרְיָה לְהוּא טַבְחָא אֶפְשָׁר דְפְלִיג עַל רַבָּא וְסוּבְר פְרַב הוּנָא דְבְנִמְצָאֵת יָפָה מְנַדִּין לְחוּד וְלֵא מְעַבִּירִין וְה"ה דְלֵא מְכַרְיִזִין אַבְיָשָׁרָא וּלפ"ז לֵא קְשִׁיָּא עַל הָרִי"ף שְׁהַשְׁמִיט וְכַתֵּב דְנִמְצָאֵת יָפָה מְנַדִּין וְלֵא מְעַבִּירִין וּמְכַרְיִזִין מְשׁוּם דְהִלְכָה כַר"א שְׁחוּלְק עַל רַבָּא וּמַש"ה אֶכְשָׁרְיָה לְהוּא טַבְחָא וּמְנַדִּין לְחוּד וְרַבָּא וּבְדַק שְׁהִיָּה סְכִינּוּ יָפָה אֶפְשָׁרְיָה אֶבְל בְּהָא דְלֵא נִמְצָאֵת סְכִינּוּ יָפָה אֶפְשָׁר דְלִיכָא שׁוּם חוּלְק עַל רַבִּינָא דְמְמַסְמַס לִיה בְּפִרְתָּא וּמַש"ה לֵא הִנְקֶשָׁה לְרֵא"ש כ"א אִמָּה דְהַשְׁמִיט הָרִי"ף ו"ל הָא דְמְמַסְמַס לִיה בְּפִרְתָּא דְאֶפִּילוּ לְעַפּו"ם לֵא מְזַדְבֵּן כֵּן נִרְאָה לִי דְכוּלְהוּ פְתָדָא סְבָרִי בְּפִירוּשָׁא דְהָאִי שְׁמַעְתָּא עוֹד יֵשׁ לְרֵאוֹת בְּהָא דְפִירֵשׁ"י שְׁלִיחוֹתֵיהּ קְעָבְדִּין וְאִין צְרִיף לְהַמְלִיף בּוֹ דְנִרְאָה דְסוּתֵר לְפִירוּשׁוֹ שְׁפַתֵּב מְקוֹדֵם דְּנוֹדָאִי רַבָּה בַר חִינָנָא סוּבְר כִּי אִמַר רַבָּא מְעַבִּירִין אוֹתוֹ בְּנִמְצָא יָפָה דָּאִי לֵא נִמְצָאֵת יָפָה אֶפְלֵא לְעַפּו"ם לֵא מְזַדְבֵּן וְע"כ לֹמַר הָא דְאִמַר שְׁלִיחוֹתֵיהּ קְעָבְדִּין הִינְנוּ פִּינּוּן שְׁסִילְק עֲצָמוֹ רַבָּה בַר חִינָנָא מְדִינּוּ שְׁל טַבַּח אֲנִן מְכַשְׁרִינּוּ לִיה כַּמ"ש הִיש"ש בְּסִימָן ל"ט וּמ"ש רַש"י אִין אֲנּוּ צְרִיכִין לְהַמְלִיף בּוֹ הוּא לְפִי פִירוּשׁ אִם נֶאֱמַר דְרַבָּה בַר חִינָנָא אַחְמִיר בְּדִין טַבַּח וּמְדִינָא מְנַדִּין לְחוּד בְּנִמְצָאֵת יָפָה אֶלָּא שְׁהִיָּה נִרְאָה בְּעִינּוּ שְׁעֲשֵׂה הַטַּבַּח בְּמֶרְד וּבְמַעַל הַחֲמִיר עֲלֵיו וְהַעֲבִיר אוֹתוֹ וְכַמ"ש הָרִיטְב"א בְּחִדוּשֵׁיו יַע"ש וְכִינּוּן שְׁנַתֵּן לְהֵם רְשׁוֹת לְעִינּוּ אַבְתְּרִי מְחַל עַל כְּבוֹדוֹ וְשִׁלָּא לְהַחְמִיר עֲלֵיו רַק כְּפִי שׁוֹרֵת הִדִּין וּבְזָה א"ש דְאִמַר וְלֵא חִינָנָא מֶר לְסַבָּא לֹמַר לְשִׁאוֹל אוֹתוֹ וְע"ז מְשַׁנֵּי שְׁלִיחוֹתֵיהּ קְעָבְדִּין וְאִין אֲנּוּ צְרִיכִין לְהַמְלִיף בּוֹ עוֹד כּו' מַשֵּׁא"כ לְפִירֵשׁ"י קְשָׁה: מִתְנִי הַשׁוֹחֵט בְּמַגֵּל קְצִיר דְרַב הִלְיָכְתָּהּ ב"ש פּוֹסְלִין וּב"ה מְכַשְׁרִין וּמְסִיק בְּגַמְרָא דְאֶפְשָׁר הַכְּשִׁירוּ ב"ה לֵא הַכְּשִׁירוּ אֶלָּא לְטָהַר מִיַּדִּי נְבִילָה וְלֵא בְּאֶכִּילָה וּפִירֵשׁ"י דְגִזְרִינּוּ הוֹלְכָה אִטּוּ הוּבָאָה.

כְּפִי הַנִּרְאָה דְרַבָּה לֹמַר שְׁמָא יָשִׁיב יָדוֹ מְעַט וּמִיָּד פּוֹגַע הַפְּגָם בְּסִימָן וּבְזָע כִּי יֵשׁ פְּגִימוֹת עַד סְמוּךְ לְקַתָּא מַשֵּׁא"כ לְעִיל בְּסַפִּין שְׁיֵשׁ בְּהַ פְּגִימָה אַחַת וְקִינָא אַרִישָׁא לְשִׁיטַת רַש"י ו"ל שְׁאֶפְּיָא יָבִיא מְעַט לֵא יִפְגַע בְּפְגִימָה וְעִינּוּ מְהִרְשָׁ"א לְעִיל אֲמָנָם מְסַתִּימַת לְשׁוֹנוֹ שְׁפַתֵּב דְגִזְרִינּוּ הוֹלְכָה אִטּוּ הוּבָאָה יֵשׁ לֹמַר כַּמ"ש הָר"ן ו"ל בְּכָאֵן דְאִיכָּא לְמ"ד דְּזִקָּא מַגֵּל קְצִיר שְׁהוּא כְּלִי שְׁצוּרְתוֹ כֶּף גְּזָרִינּוּ שְׁיָבוֹא לְהַרְגִּיל וְלְשַׁחוֹט בּוֹ מַשֵּׁא"כ סַפִּין שְׁיֵשׁ בְּהַ פְּגִימוֹת הַרְבֵּה לֵא גְזָרִינּוּ יַע"ש וְה"ה לְשִׁיטַת רַש"י נִימָא כֵּן דְבְּמַגֵּל קְצִיר יִרְגִּיל עֲצָמוֹ בְּהוֹלְכָה וְיָבוֹא לְשַׁחוֹט ג"כ בְּהַבָּאָה מַשֵּׁא"כ בְּסַפִּין אִם אִינְרַע פְּגִימוֹת דּוּמוֹת לְמַגֵּל קְצִיר לֵא, חִינָנָא לְכַף וְלְרַש"י ו"ל הִנְקֶשָׁה לוֹ לְעִיל דַּמ"ש בְּמַגֵּל קְצִיר דְלֵא הִנָּה נְבִילָה לְשִׁיטַתֵּיהּ דְּבוֹזַע נְמִי דְרַב רִידָה וְתִירַץ דְשִׁאנֵי מְסוּכְסַכְתָּ דְאִין דּוּמָה לְמַגֵּל קְצִיר שְׁכַפּוּפִים מְאוּד וְעִינּוּ לְעִיל יַע"ש: עוֹד אֲבָאָר לָהּ בְּקִיצוֹר לְדַבְרֵי בַה"ע שְׁמַכְשִׁיר פְּגִימוֹת הַרְבֵּה אִם הִיא בְּדַרְבָּה שְׁאִין קוֹרַע בְּהִלְיָכְתָּהּ הִיָּה נִרְאָה לֹמַר דְבְּרִיָּתָא דְסַפִּין שְׁיֵשׁ פְּגִימוֹת הַרְבֵּה בְּמְסוּכְסַכְתָּ מִיָּרִי וְאַחֲזִירֵיהּ נֶגְד הַקְּתָא וּפְנִיָּהּ לְצַד הָרֵאֵשׁ שְׁקוֹרַע בְּהִלְיָכָה וּמַש"ה אִסּוּר וְאַחַת כְּשִׁירָה בְּדְקִינָא אַרִישָׁא דְסַפִּינָא מְמַשׁ וְכִי פְרִיף סוּף סוּף כִּי הִדַּק אֶתָּא בְּזָע וּמָה

בְּכֹה פִּינוּן שְׁפָנֵי עוֹקֵץ לְצַד הָרֹאשׁ אֵין קוֹרַע דְּרָף יְרִיד' לְשִׁיט' בַּה"ע דְּמַכְשִׁיר בְּהַרְבֵּה פְּגִימוֹת וְאַחֲזִירֵהוּ לְצַד הָרֹאשׁ י"ל דְּפָרִיף מְדַאֲמַר סְתָמָא אַחַת פְּשִׁירָה מְשַׁמַּע אַף שְׁפָנֵי עוֹקֵץ לְצַד הַשְּׁתָא וְה"ה אִם הוֹלִיף וְהִבִּיא, כַּמָּה פְּעָמִים נְמִי פְּסוּל אַף דְּקִינְמָא פְּנֵי עוֹקֵץ נֶגְדַּה הָרֹאשׁ וּמְשַׁנֵּי שְׁהוֹלִיף וְלֹא הִבִּיא וּמַש"ה פֶּשֶׁר בְּכָל עֵינָן וְהַרְבֵּה פְּסוּל וְהָא לֹא קִשְׂיָא מֵאֵי אַרְיָא הַרְבֵּה אַף אַחַת בְּאַמְצַע הַסְּפִין וּפְנֵי הָעוֹקֵץ נֶגְדַּה הָרֹאשׁ יְתַנְרֵץ כְּמוֹ לְרַש"י דְּאֵין זֶה רְבוּתָא יוֹתֵר וְאַדְרַבָּה אֲשַׁמְעִי דְּבַהַרְבֵּה פְּגִימוֹת מְנַרְשָׁא קְמָא מְחִלִּישׁ וְשִׁנֵּי בְּזַע וּכְמ"ש מְהַרְש"א לְשִׁיטַת רַש"י ו"ל וּמַש"ה פִּי הָעֵיטוֹר פֶּן צָרִיכִין אָנוּ לוֹמַר לַמ"ש הַר"ן בְּחַמְשׁ שִׁיטוֹת בְּחֻדוֹשֵׁי לְחֻלִּין עַפ"י שִׁיטַת הַרִי"ף וְז"ל מִתְחַלֵּה סְבוּר דְּהָא דְּמַכְשִׁירִין מְסוּפֵי אַחַת אִפִּי בְּשׁוֹחַט בְּדָרְף שְׁהַפְּגִימָה פּוֹגַעַת בְּסִימָן (רְצָה לוֹמַר פְּגִימָה כְּפּוּפָה כְּעֵין מַגֵּל קֶצֶר וּפְנֵי הָעוֹקֵץ לְצַד הָרֹאשׁ) וּמְשַׁנֵּי דְקִאֵי אַרְיָשָׁא מְמַשׁ וְכָל שְׁלֵא קַדָּם חוֹרְפָא דְּסַכְיָנָא אֵין פַּח בְּעוֹקֵץ אֶחָד לְקַרְוַע הַסִּימָן וּפְרִיף כִּי אֲזֵלָא מְחַלְשָׁא וְכִי אֲתָא בְּזַע וְע"כ צ"ל דְּפָרִיף כִּי אֲתָא כַּמָּה פְּעָמִים וַיִּקְרַע בְּהוֹלְכָה דְּבַהוּבָאָה אֵין קוֹרַע פִּינוּן שְׁהוּא פְּגִימָה כְּפּוּפָה עַד מְאוּד אוֹ דְּפָרִיף דְּמַכְשִׁיר בְּכָל עֵינָן פְּנֵי עוֹקֵץ לְצַד הָרֹאשׁ אוֹ לְצַד הַשְּׁתָא הֵיכָא דְּקִינְמָא אַרְיָשָׁא דְּסַכְיָנָא וּמְשַׁנֵּי שְׁהוֹלִיף וְלֹא הִבִּיא וְר"ל דְּשַׁחַט בְּהוֹלְכָה אַחַת וַא"כ בֵּין שְׁפָנֵי עוֹקֵץ נֶגְדַּה הָרֹאשׁ אוֹ קַתָּא כְּשֶׁר בְּקִינְמָא אַרְיָשָׁא אוֹ יֹאמַר דְּמְשַׁנֵּי שְׁהוֹלִיף וְלֹא הִבִּיא דְּוָקָא וְחִזּוֹר מִתְרַוֵּץ רֹאשׁוֹן וְלֹא מִיִּירֵי אֱלָא פְּנֵי הָעוֹקֵץ נֶגְדַּה הַשְּׁתָא וּמִיָּהוּ מִדִּין הָרֹאשׁוֹן לֹא חִזּוֹר דְּכָל שְׁלֵא קַדָּם חוֹרְפָא אוֹ מְנַרְשָׁא אֵין פַּח בְּמְנַרְשָׁא א' לְקַרְוַע וּמַש"ה לֹא אָמַר אֱלָא וְכֹן יְפָרֵשׁ לְדַבְרֵי הָעֵיטוֹר וּכְדַכְתִּיבָנָא.

שׁוּב רְאִיתִי בְּלִשׁוֹן הַטּוֹר שְׁמַבִּיא לְבַה"ע וְשַׁכְּתַב לְבַה"ע מְכַשִּׁיר בְּכּוֹלָן מְסוּפֵי אֱלָא מִיִּירֵי בְּאוּגְר' כּו' מְשַׁמַּע דְּבְרֵינִיתָא מִיִּירֵי בְּאוּגְרַת וְשַׁפִּיר קִנְשָׁה מַה שְׁהַקְשׁוּ הֵם ו"ל דְּמֵאֵי אִירְיָא הַרְבֵּה אִפִּי אַחַת כּו' וַיְתַנְרֵץ כְּמ"ש לְעֵיל: מִתְנִי' הַשׁוֹחַט מִתּוֹף הַטְּבַעַת וְשִׁיר מְלֹא חוּט עַל פְּנֵי כּוֹלָה כְּשִׁירָה פְּלוּגְתָא דְּרַבְּנָן וְר"י בְּר"י הוּא בְּהַגְרִים בְּמִיעוּט בְּתָרָא אֵי פְּסוּל לְרַבְּנָן צָרִיף כֹּל הַשְּׁחִיטָה בְּמִקּוֹם שְׁחִיטָה וְאַף אֵי שְׁבוּק לָהּ כֶּף פֶּשֶׁר פִּינוּן שְׁנִשְׁחַט הָרוֹב מ"מ בְּשַׁחִיטָה אַחַת שְׁהַגְרִים בְּמִיעוּט בְּתָרָא פְּסוּל וְר"י בְּר"י אוֹמַר פֶּשֶׁר פִּינוּן שְׁנִשְׁחַט הָרוֹב בְּמִקּוֹם שְׁחִיטָה וְאַגַּב הַשְּׁמִיעָנוּ מְקוֹם הַגְּרָמָה בְּקִנְיָה דְּכ"ע רַבְּנָן וְר"י בְּר"י סוֹבְרִים שְׁהוּא לְמַעְלָה מִטְּבַעַת הַגְּדוּלָה דְּלֹא כַּר"ח בֶּן אֲנָטִיגְנוֹס דְּמַכְשִׁיר לְמַעְלָה מְשַׁם וּמַש"ה לֹא רְצָה לְהַשְׁמִיעָנוּ פְּלוּגְתֵינָהוּ בְּנוֹשֵׁט אוֹ יֹאמַר דְּמַש"ה אָמַר קִנְיָה דְּר"י בְּר"י דְּאָמַר מְלֹא חוּט עַל פְּנֵי רֹבָא הוּא בְּהַגְרִים שְׁלִישׁ וְשַׁחַט ב' שְׁלִישִׁים וְכַרְב חֶסֶדָא לְקַמְן וְע"ז פְּלִיגֵי רַבְּנָן וּבְנוֹשֵׁט לֹא שְׁיִיף זֶה דְּנִקְוִבְתּוֹ בְּמַשְׁהוּ אֶסוּר מַש"ה נִקְיֵט בְּקִנְיָה כְּמ"ש: וּבְרַש"י ד"ה ר"י בְּר"י אוֹמַר וְכו' וְאִית דְּמַפְרְשֵׁי בְּכָל טְבַעַת חָשׁוּב הַגְּרָמָה לְרַבְּנָן וְלַר"י כּו' לְכַאוּרָה מְשׁוּם דְּקִשְׂיָא לְהוּ מְדַקְתְּנֵי סְתָמָא הַשׁוֹחַט מִתּוֹף הַטְּבַעַת וְלֹא אָמַר הַשׁוֹחַט מִתּוֹף הַטְּבַעַת הַגְּדוּלָה ש"מ דְּבְכָל טְבַעַת חָשִׁיב הַגְּרָמָה וְכִשְׁהַתְּחִיל לְשַׁחֲוֹט בְּתוֹכָהּ צָרִיף לְגַמּוֹר כֹּל הַשְּׁחִיטָה בְּתוֹכָהּ לְרַבְּנָן וְלַר"י בְּר"י רֹבָא וְדַחָה רַש"י פִּי' זֶה וְה"ה דְּמַצִּי לְדַחוּנֵי דְּאִיף מִתּוֹקְמָא בְּכָל טְבַעַת וְר"י בְּר"י מְכַשִּׁיר בְּרוֹב טְבַעַת וְהָא לֹא הָוָה רוֹב הַקְּנָה דְּאֵין מְקִיפִין כֹּל הַקְּנָה וְכַמ"ש רַש"י לְקַמְן הַלְכָתָא וְעֵינָן מַה שְׁפַתְבְּתֵי שָׁם: (ע"ב) רַש"י בְּד"ה הֵכִי קְאָמְרֵי הַלְכָה כּו' וְלֹאִית דְּמַפְרְשֵׁי כּו' וְכ"ת בְּלֹא הַגְרִים לֹא אֵינְצֵטְרִיף לְמִקְתְּנֵי וְהֵיאָף מְצִי לְאַכְשׁוּרֵי דִּיצִיאָה דְּשָׂאָר טְבַעַת לֹא חָשִׁיב הַגְּרָמָה כְּתַב מְהַרְש"א ו"ל דְּלִיכָא לְמִימַר דְּמַבְרִינְיָתָא מוֹכַח דְּרוֹב הַטְּבַעַת הָוָה רוֹב הַקְּנָה דַּא"כ הַדְרָא קוֹשְׁיָן לְדוֹכְתִין דְּלִמָּא בְּלֹא הַגְרָמָה אֵיִירֵי

עכ"ל מ"ש דלמא רוב הטבעת הנה רוב הקנה היינו כמ"ש בעל המאור ובמלחמות ומהר"מ מלובלין ז"ל יע"ש אלא דיש לראות מאי האי שכתב דאימא בלא הגרמה איירי אפתי פיון דמוכח דרוב הטבעת הנה רוב הקנה א"כ תקשי לרב ושמואל דאמרו השוחט בשאר טבעת והגרים לאחר רוב פסול וקא רוב הטבעת ג"כ רוב קנה.

ומהני לר"י בר"י ולי נראה דאימא הא דאמר השוחט בשאר טבעת פשר לאשמעינן דבעינו שישחוט כל הטבעת דאז הנה רובא של קנה כו' לא בעינו אחר דבעינו רוב חלל קנה וה"ק הואיל ומקפת את רוב הקנה סגי בשחיטה כל הטבעת ומיניה דרוב הטבעת לא מהני דלא סגי ברוב עובי קנה אלא רוב חלל הקנה והיא גופא אתי לאשמעינן והכי משמע לישנא הואיל ומקפת רוב הקנה משמע דבעינו כל הטבעת לא רובא ועיין במהדורא בתרא וכן ללשון שלישי יש לפרש פה דפריד אהא דגורינו רוב הקנה אטו רוב הטבעת מברייתא דהשוחט בשאר טבעת פשר בהגרמה פיון ששחט רוב הטבעת נמי סגי דברוב עובי הקנה משערין ולא ברוב חלל דתו ליכא למיגזר אטו רוב הטבעת דסגי בקחי דרוב הטבעת הנה רוב הקנה כמ"ש המאור ובעל מלחמות ומהר"מ מלובלין ז"ל ומ"ש הואיל ומקפת את רוב הקנה היינו ויש ברוב טבעת רוב עובי הקנה כמ"ש מהר"מ ז"ל אלא דהדרא קושיא לדוכתיה דלמא בלא הגרמה איירי והיא גופא אתי לאשמעינן דבעינו כל הטבעת דהכי משמע הלשון הואיל ומקפת את רוב הקנה ר"ל כל הטבעת מקפת רוב הקנה ובשחיטת כל הטבעת הנה רוב הקנה וכה"ג פתב מהדורא בתרא יע"ש ועיין לקמן בפא"ט גבי ההיא פסוקת הגרמית דאתא לקמיה דרב ובדקה ברוב עובי ושם אבאר: ודע דללשון ראשון שכתב רש"י ז"ל א"ש דקאמר הלכה פמותו בטבעת הגדולה כו' ופליגי עליה דברבנן סבירא להו בזה דרובא דקנה לא הנה פכולה בין לענין הגרמה ובין לענין מקום שחיטה ונהי דהלכה כר"י בר"י לענין הגרמה מ"מ לשוני מקום שחיטה בשאר טבעת לא אלא ברבנן קיימא לן בזה.

אבל לשון שני וכמ"ש בעל המאור או כמ"ש רש"י קשה מנא ליה לשמואל שהוא אמורא לחלוק על ר"י בר"י שהוא תנא פיון דר"י בר"י סובר בברייתא דיציאת שאר טבעת לא חשיב הגרמה או כמ"ש בעל המאור דרוב הטבעת הנה רוב קנה דבעובייה משערין וחכמים לא פליגי עליה בהא מלתא דאפשר גם חכמים מודי דסגי בשחיטת רוב הטבעת או דלא שנייה הגרמה בשאר טבעת ומיהו למ"ש רש"י י"ל מדאמר במתני השוחט מתוך הטבעת סתמא משמע דבכל טבעת הנה הגרמה ור"י בר"י אטבעת הגדולה לחוד קאי אבל למ"ש בעל המאור קשה כמ"ש מנא ליה לחלוק על תנא וכ"ת דכרב סובר ורב תנא הוא ופליגי והא שמואל לא מחזיק רב לתנא שחולק עליו בכ"מ וכה"ג פתבו התוס' בכתובות דף ח' ע"א ד"ה רב דר"י לא מחזיק לרב כתנא וא"כ איך יחלוק שמואל על ר"י בר"י בלי, ראיה: ומה שכתב רש"י דאין להחליף השיטה בשביל זה דהלכה כר"ח כן אנטיגנוס ר"ל דאין נ"מ בכל הפירושים הללו דהלכה כר"ח כו'.

ולא ידענא מאי ענין עדותו של ר"ח כן אנטיגנוס לכאן דהוא העיד אף למעלה מטבעת הגדולה הנה מקום שחיטה היינו היכא דהתחיל למעלה אבל כל שהתחיל בתוך הטבעת ואף בשאר טבעת שנייה הגרמה ומיהו זה יש ליישב דר"ח אר"י בר"י קאי ולשון הגרמה נמי משמע שמכריע דו לצאת והתחיל במקום אחר אמנם מה שכתבו התו' בד"ה אבל

בְּשָׂאָר טַבְעַת לֹא וּמָה שְׂאִין אָנוּ נִזְהָרִים בְּזֶה עֲכָשְׁיוֹ הוּא מְשׁוּם דְּהַל' כַּר"ח כְּמוֹ שְׂפִי
בְּקוֹנְטָרַס וּר"ל בַּמ"ש ר"ש"י דְּאִין לְהַחְלִיף הַשְּׂיטָה דְּהַלְכָה כַּר"ח וּמֵאֵי שְׂיִינָה עֲדוּתוֹ שְׁל
ר"ח לְעֵינֵי מְקוֹם שְׂחִיטָה בְּשָׂאָר טַבְעַת דְּאִיהוּ עַל מְנַגְרַמַּת דַּר"י בַּר"י קָאֵי שְׂהַתְחִיל
בְּטַבְעַת הַגְּדוּלָה וְהַגְּרִים לְמַעַלָּה סוּבֵר גַּם שֵׁם מְקוֹם שְׂחִיטָה אַבְל בְּשָׂאָר טַבְעַת אֵימָא
דְּלָאוּ מְקוֹם שְׂחִיטָה הוּא כְּלָל וְעֵינֵי בְּפִי הַמְּשַׁנְיֹת לְהַר"מ וּמָה שְׂיִישׁ לְעֵינֵי בְּדַבְּרֵי אַכְתָּוּב
בְּסִי' כ' וּב"ד יע"ש: גְּמָרָא אֵיבְעֵיָא לְהוּ פִּגְעָה וְנִגְעָה אוּ פִּגְעָה וְלֹא נִגְעָה.

רְאִיתִי לְבָאָר בְּכָאֵן עַפ"י דְּרַף הַפְּשוּט הִנֵּה הַתו' בַּד"ה אוּ דְלִמָּא פְּתַבוּ לְפִירִש"י ז"ל פִּגְעָה
וְלֹא נִגְעָה וּפִגְעָה וְנִגְעָה הֵינֵנוּ שְׂמַדְבֵּר מִמְּקוֹם הַשְּׂחִיטָה בְּצִנְאָר וּלְמַעַלָּה הֵימְנוּ הֵינֵנוּ פִּגְעָה וְלֹא
נִגְעָה שְׂשִׁיר הַחוּטִים לְצַד הָרֵאשׁ אוּ דְוָקָא נִגְעָה בְּהֵן הוּא דְטְרִיפָה הָא לֹא נִגְעָה כְּשֶׁר וְאַף
שִׁהוּ לְמַעַלָּה מִטַבְעַת הַגְּדוּלָה.

וְאַנִּי לֹא מְצִאתִי בְּרִש"י שׁוּם רְמֵז לְזֶה שְׂיִפְרֵשׁ דְּבָרֵי בְּעַל אֵיבְעֵיָא כֵּן וְעַל הָא דְפִגְעָה וְלֹא
נִגְעָה פְּתַב שְׂחַתְתָּ סְמוּךְ לְהֵם מְאוּד וְיִישׁ לְפָרֵשׁ כְּפִירוּשׁ הַתּוֹסְפוֹת הֵינֵנוּ שְׂשִׁיר כְּוָלָן לְצַד
הַצִּנְאָר.

וְאַמְנָם מִדְּהִיפָה גִּירְסַת הַסְּפָרִים לְקַמֵּן בְּהָא דְמָר בַּר רַב אֲשִׁי שְׂגִי' כָּל הַסְּפָרִים פִּגְעָה בְּחִיטֵי
טְרִיפָה שְׂיִיר בְּחִיטֵי כְּשִׁירָה וְהוּא גּוֹרֵס לְהִיפָה פִּגְעָה כְּשִׁירָה שְׂיִיר טְרִיפָה וְהֵינֵנוּ מְשׁוּם
דְּסוּבֵר דְּהִנְהוּ אֲמוּרָאֵי מֵיַיִרִי בְּדַרְף שְׂרוּצָה לְשַׁחֲט מִמְּקוֹם שְׂחִיטָה וְהַגְּרִים לְמַעַלָּה קָצַת
וּשְׂיִירֵי בְּחִיטֵי מְשַׁמַּע לְהוּ בֵּין לְרִש"י וְתוֹס' הֵינֵנוּ שְׂשַׁחַט בְּתוֹף הַחִיטִים מִמֶּשׁ כְּמוֹ שְׂאֲבָאָר
לְקַמֵּן אִם יִרְצָה הַשֵּׁם וְע"כ דְּפִגְעָה טְרִיפָה וְשְׂיִיר כְּשִׁירָה וּפִגְעָה וְלֹא נִגְעָה לִיכָּא לְמַגְרַס
דְּהַשְׂתָּא פִּגְעָה וְלֹא נִגְעָה טְרִיפָה כ"ש פִּגְעָה וְנִגְעָה הֵינֵנוּ שְׂיִיר בְּחִיטֵי טְרִיפָה וְלֹא נִיחָה לִיה
לְפָרֵשׁ פִּגְעָה וְלֹא נִגְעָה אֲלֵא שְׂשִׁירֵם לְצַד הַצִּנְאָר דְּמַדְרַף הוּא כְּשִׂרְוּצָה לְשַׁחֲט בְּמְקוֹם
שְׂחִיטָה וּמְכַרִיעַ יְדוּ לְצִאת מִמְּקוֹם שְׂחִיטָה לְצַד הָרֵאשׁ וּפִגְעָה וְלֹא נִגְעָה מְשַׁמַּע וְדֹאֵי שְׂשִׁירֵם
לְצַד הָרֵאשׁ אוּ עכ"פ פִּגְעָה וְנִגְעָה וְהֵינֵנוּ שְׂשִׁיר בְּחִיטִים וּלְכַף הַנְּכַרְח לְהַפָּה הַגִּירְסָא וְלַגְרוֹס
כְּדָמַר בַּר רַב אֲשִׁי פִּגְעָה כְּשִׁירָה וְהֵינֵנוּ וְלֹא נִגְעָה וְשְׂיִיר הַחִיטִין לְצַד הָרֵאשׁ וּמֵן הַצִּנְאָר
וּלְמַעַלָּה קָחְשִׁיב וְשְׂיִיר טְרִיפָה וְכִיּוֹן שְׂכּוֹן ע"כ בְּהָא דְאֵיבְעֵיָא לֵן פִּגְעָה וְלֹא נִגְעָה ע"כ מֵן
הַצִּנְאָר לְצַד הָרֵאשׁ קָחְשִׁיב וְכַמ"ש וּמִיבְעֵיָא לִיה אֵי פִּגְעָה וְלֹא נִגְעָה ג"כ טְרִיפָה אוּ דְלִמָּא
דְּוָקָא פִּגְעָה וְנִגְעָה טְרִיפָה וּלְפִי זֶה רַב פְּפִי וְרַב פְּפִי פְּלִיגֵי אֵלִיבָא דְרַבָּא דְלַר"פ שְׂיִיר בְּחִיטֵי
כְּשִׁירָה וְלַרַב פְּפִי שְׂיִיר בְּחִיטֵי וְדֹאֵי טְרִיפָה וּמִיבְעֵיָא לֵן לְעֵיל וְהַשְׂתָּא נְפִשׁוּט בְּעֵיָא דְלְעֵיל
מְמַר בַּר רַב אֲשִׁי דְאָמַר פִּגְעָה כְּשִׁירָה הֵינֵנוּ פִּגְעָה וְלֹא נִגְעָה וְה"ה לַרַב פְּפִי דְאָמַר טְרִיפָה
הֵינֵנוּ פִּגְעָה וְלֹא נִגְעָה וְשַׁלֵּשׁ מַחְלֻקְתָּ בְּדַבְּרֵי לַרַב פְּפִי פִּגְעָה וְלֹא נִגְעָה טְרִיפָה וְלַרַב פְּפִי פִּגְעָה
וְנִגְעָה כְּשִׁירָה וּלְמָר בַּר רַב אֲשִׁי הוּא דְעַת מְמַנְצָה פִּגְעָה וְלֹא נִגְעָה כְּשִׁירָה פִּגְעָה וְנִגְעָה טְרִיפָה
וְהֵינֵנוּ שְׂיִיר בְּחִיטֵי וְעַדִּין אֵין הַכְּרַע לֹמַר דְּרִש"י מְפָרֵשׁ אֵיבְעֵיָא פִּגְעָה וְלֹא נִגְעָה הֵינֵנוּ
שְׂשִׁיר לְצַד הָרֵאשׁ דְּאֵימָא פִּגְעָה וְלֹא נִגְעָה שְׂשִׁיר לְצִנְאָר וּמָה שְׂגוֹרֵס בְּמָר בַּר רַב אֲשִׁי
לְהִיפָה דְקָשִׁיָא לִיה לִישְׁנָא דְמָר בַּר רַב אֲשִׁי אָמַר מְשַׁמַּע דְּפִלִּיג עַל רַבִּינָא כְּקוֹשִׁית הַתּוֹס'
ד"ה אוּ דְלִמָּא וּלְכַף גּוֹרֵס מָר בַּר רַב אֲשִׁי אָמַר פִּגְעָה כְּשֶׁר וְשְׂיִיר טְרִיפָה וְהֵינֵנוּ פִּגְעָה וְלֹא
נִגְעָה כו' וְהַשְׂתָּא גַּם בְּעֵיָא דְלְעֵיל נְפִשׁוּטָה וּמִש"ה לֹא אָמַר תִּיקוּ דְוְדֹאֵי לִישְׁנָא דְפִגְעָה מְשַׁמַּע
וְלֹא נִגְעָה כְּמוֹ לְמָר בַּר רַב אֲשִׁי אֲלֵא דְמָר בַּר ר"א קָחְשִׁיב מִמְּטָה לְמַעַלָּה פִּגְעָה וְלֹא נִגְעָה

ור"פ אמר פגע ולא נגע אלא שׁייר למטה לצד הצנואר ושׁייר בחיטי כשירה ולא פליגא אליבא דרבא רב פפי ור"פ כלל.

ואולי בקונטרס אחד אפשר שהיה כתוב בפ"י פן לרש"י ז"ל דאיבעיא פגע ולא נגע היינו שׁייר לצד הראש. או דלא ניקח לתוס' לומר דמר בר רב אשי חשיב פגע ולא נגע לצד הראש ולרב פפי שׁייר לצד הצנואר מש"ה פירשו בדברי רש"י פן.

ודעת התוס' דאיבעיא פגע ולא נגע דטרקפה הוא א"ד לאו דוקא אלא פגע ונגע נמי טרקפה הוא ופשיט מרב פפא דמסתמא לא פליגי אליבא דרבא וע"כ פגע ולא נגע ומר בר ר"א גריסין פגע טרקפה היינו לא נגע ושׁייר לצד מטה פולם וממר בר רב אשי נפשט ג"כ איבעיא וליבא פאן שום מחלוקת דבין ר"פ ורב פפי ורבינא ומר בר ר"א סוכרים דפגע ולא נגע ושׁייר לצד הצנואר טרקפה ושׁייר בחיטי כשירה והא דפסק הלכתא משפויי כובע למטה והיינו שׁייר בחיטי לאפוקי מרבנן ור"י בר"י דסבירא להו למעלה מטבעת הגדולה הנה הגרמה והיינו עכ"פ שׁייר בחיטי טרקפה ולחד פירושא בפוסקים הנה פגע ולא נגע אלא שׁייר לצד הראש טרקפה ומש"ה אמר הלכתא וראיתי להתו"ח שכתב לפי התוס' מאי הלכתא דקאמר והא ליבא מאן דפליג בהא ולא ידענא דהא איצטריך לאפוקי מרבנן ור"י בר"י: והנה יש עוד דעה שלישית והוא דעת הא"ז הביאו היש"ש בס"י ז' שכתב בשם ראב"י דאם נגע בחיטי במשהו טרקפה וכו' היש"ש וע"כ סובר שׁייר בחיטי כשירה ושׁייר פולם לצד הראש ואין הלשון משמע כן דא"כ הול"ל שׁיירי חיטי ולא שׁייר בחיטי ועוד דאין הסוגיא מחונרת אליביה עכ"ל הנה מ"ש שסובר שׁיירי בחיטי שׁייר פולם ע"כ פן הוא דאי שׁייר היינו פגע ונגע אמאי פסק דטרקפה ואף אם סובר כג"י רש"י במר בר ר"א שׁייר טרקפה ומה בכך והא מסקינן תלמודא מבתר מר בר ר"א דהלכתא משפויי כובע ולמטה והיינו שׁייר בחיטי והנה לא"ז למפסק פן אלא ע"כ שׁייר בחיטי כשירה ושׁיירם פולם לצד הראש ולפ"ז ע"כ סובר הא"ז פגירסת התוס' פגע טרקפה שׁייר טרקפה ומיהו פגע ונגע ושׁייר פולם לצד הראש כשירה דאי כג"י רש"י שׁייר טרקפה א"כ פגע פשיטא טרקפה אי פגע ולא נגע נמי טרקפה דהיינו שׁייר ולפ"ז הא דאיבעיא פגע ולא נגע ע"כ כפירש"י ז"ל אי לא נגע נמי טרקפה או דלמא דוקא נגע ופשיט ליה מרב פפא דאמר שׁייר בחיטי דהיינו שׁייר לצד הראש פולם הוא דכשירה וע"כ פגע ונגע טרקפה.

ולא ידענא מ"ש היש"ש שאין הסוגיא מחונרת אליבא דא"ז והא אנו מחונרין לה בס"ד ואולי לפי ג"י רש"י לא א"ש גם הלשון והלכתא משפויי כובע ולמטה לא יתיישב לפי הא"ז עיין בתב"ש סימן כ' ס"ק ו' יע"ש.

ולמ"ש הר"מ ז"ל בפ"י המשניות דחזיטם הוא בתוך טבעת הגדולה וצ"ל לכאורה כמ"ש התב"ש בס"י כ' ס"ק ג' יע"ש דהתחלתן בתוך טבעת וכלין עד למעלה יע"ש א"ש דסוגיא אין מחונרת אליביה דאי שׁייר בחיטי פולם לצד הראש א"כ הוא בתוך הטבעת הגדולה ודאי כמ"ש הר"מ ז"ל א"כ למה ליה למפסק הלכתא שׁייר בחיטי כשירה והא ליבא מאן דפליג ורבנן ור"י בר"י מודים דכשירה כה"ג ומיהו הא דאמר והלכתא משפויי כובע ולמטה והיינו שׁייר בחיטי אמר זה דלא תימא מש"כ ולמטה ממש ולכך אמר דשׁייר פולם לצד הראש ולמטה לאו מיז וכמו דאמר לקמן (דף ע"ו) וכמ"ש התב"ש בסימן כ' ס"ק

ו' יע"ש מש"כ רב נחמן דאמר סתמא אפשוור משפויי כובע ולמטה ולא סיים והיינו שגיר
בחטיי משמע למטה מיד והיינו למעלה מטבעת הגדולה פי כן הוא דש"כ הוא למעלה
מט"ג ומש"ה א"ש מ"ש הר"ץ בהגהות שחיתות וכללוא הוא דאי לא נגע בחטיי דהיינו
שגיר חוט מט"ג וכמ"ש התב"ש בס"י כ' ס"ק ג' וד' יע"ש.

ופריד' לר"נ דוקא כמאן לא פרבנו ולא כר"י בר"י משא"כ להא דפסק הלכתא א"ש
כמ"ש דלמטה לאו דוקא מיד הוא אלא למטה וכדסיים והיינו שגיר בחטיי וכדעת הא"ז
דשגיר פולם לצד הראש וכמו שכ"ל: והנה יש ליישב גי' רש"י ז"ל בדריד' אחר והוא
דשגיר בחטיי יש לפרש שני פירושים.

א' כפשוטו דשגיר בתוך החיטים פגע ונגע או שגיר פולן וכן הוא שיטת רבינו
ירוחם וקצת גאונים שיש לפרש שגיר פולן לצד הראש או שגיר פולן לצד הצנאר
ומיבעיא ליה הכי הא דאמר ר"פ משמיה דרבא פגע בחטיי טריפה אי פגע ולא נגע וא"כ
מר בר ר"א דאמר פגע פשיטה ג"כ שלא נגע ושגיר הוא כפשוטו ששחט בתוך החיטים
ממש ולפי זה ר"פ משמיה דרבא ודאי פליג אדר פפי דמכשיר אף בשחט בתוך החיטים
וכ"ש פגע ולא נגע או דלמא פגע ונגע ומר בר ר"א מכשיר פגע ונגע ושגיר דטריפה
היינו ששגיר לצד הצנאר פולן מש"ה הנה טריפה ורב פפא דאמר שגיר בחטיי פשיטה
ששגיר לצד הראש פולן דהיינו פגע ולא נגע ומר בר ר"א לא קחשיב דריד' שחיתא אלא
כמ"ש ומש"ה אמר דטריפה ורב פפא קחשיב דריד' שחיתא ושגיר פולן לצד הראש ומש"ה
פשיטה ולפ"ז לא פליגי ר"פ ורב פפי אליביה דרבא וזה מסתבר טפי ומש"ה מיבעיא
ליה לבעל איבעיין דיש שני צדדים לומר או כף או כף כמ"ש ואף אם תרצה לומר דשגיר
דרב פפא ודמר בר ר"א בגוונא חדא הוא ופליג ר"פ ארב פפי דמכשיר שגיר פולן לצד
מטה אפ"ה איכא למיבעיא דדכתיבנא אי פגע ונגע או לא נגע ומסיק הלכתא משפויי
כובע ולמטה פשיטה והיינו שגיר בחטיי ירצה בזה דהיינו פירושא דשגיר בחטיי דנדאי
משמע דשגיר מקצתו ושחט בתוך החיטים כפי הפשוטו דלא כמ"ש מהר"י וקצת גאונים
ורש"י ז"ל פתב והיינו שגיר בחטיי כלומר כמאן דאמר שגיר בחטיי פשיטה פתב כלומר
משום דקשיא ליה לישנא והיינו דשגיר בחטיי ולפי מ"ש א"ש דבא לפרש פירושא דשגיר
בחטיי דלא תימא היינו ששגיר פולם כפי רבינו ירוחם וא"כ יש לפרש ששגיר פולן לצד
הראש הוא דכשיטה לכה אמר דאין הפי' פן אלא שגיר בחיטים ששחט בתוך החיטים
ושגיר קצת לצד הראש פי כן סובר היש"ש דסובל יותר פן מדלא אמר שגיר חטיי כו'
יע"ש בסימן ה' והבאתיו לעיל וכיון שפן נפשטה בעיין דלעיל דנדאי רב פפי משמיה
דרבא דאמר פגע טריפה היינו פגע ולא נגע ומדמר בר ר"א דאמר פגע פשיטה שגיר
טריפה ושגיר היינו שחט בתוך החיטים וא"כ ע"כ פגע פשיטה ולא נגע דאל"כ היינו
שגיר בחטיי וממילא פגע דרב פפי הכין הוא דבלישנא לא פליגי כמ"ש התוס' ד"ה או
דלמא וע"כ פליגי רב פפי ור"פ אליביה דרבא דרב פפא מכשיר פגע ונגע ורב פפי אף
פגע ולא נגע נמי אוסר וזהו דלא אמר תא שמע דנדאי איבעיין לא נפשטה מר"פ וגם
ממר בר ר"א דיש לפרש כמ"ש אלא דמש"ה לא אמר תיקו כו' דתלמודא פשיט ליה
מסברא דנפשטה דשגיר בחטיי משמע שחט בתוך החיטי ממש וכמ"ש וא"כ נפשטה בעיין
דלא משמע שגיר לצד כו': (דף יט ע"א) גמרא אמר רב הונא אמר רב אסי מחלוקת
נפשטה שליש כו' פתב הריטב"א ז"ל בחדושו דרבנו סברי דבעינן פל השחיתא

בְּהַכְשֵׁר וְאֵף דְּבִשְׁחִיטָה סְגִי בְּרוּב ה"מ שְׁלֵא שְׁחַט יוֹתֵר וְאֶפְשָׁר שֶׁהוּא מְדַרְבָּנָן עכ"ל וְלֹא כְּתַבְנוּ בְּמִשְׁנֵה דְלַרְבָּנָן דְּמַצְרָכִי כֹּל הַשְׁחִיטָה בַּט"ג אֶפְשָׁר דְּמוֹדִים דְּדִי בְּשְׁחִיטַת רַוְבָּא וְחִמִּיר יוֹתֵר כְּשֶׁהֲגָרִים לְבַסּוּף וְזֶה דַּעַת רַש"י ז"ל לְקַמְן בַּפ' הַשּׁוֹחֵט דָּף ל' ע"ב ד"ה תִּיקוּ וְלַחֲוּמָרָא וְגַבֵּי הַגְּרָמָה נְמִי דְלִמָּא הִלְכָה כְּרַבָּנָן טְרוּפְאֵי עכ"ל וְרַבָּנָן טְרוּפְאֵי הִיָּינוּ חֲכָמִים דְּפִלְגִי עַל ר"י בַּר"י בְּמַתְנֵי וְכַרְב הוּנָא מִשְׁמִיָּה דַר"א דְמוֹקֵי פְּלִגְתִּיָּהּ בְּשַׁחַט ב' שְׁלִישִׁים וְהֲגָרִים שְׁלִישׁ וְאֵף דְקִי"ל רַוְבֵי שֵׁא"כ בְּרִישׁ הַשּׁוֹחֵט דִּהְוָה סֵתָם וְאִין הִלְכָה כְּמַחְלֻקְתָּ דִּישׁ לְחַלְקָא בֵּין שְׁחַט וְהֲגָרִים לְבַסּוּף דְחִמִּיר יוֹתֵר כְּמוֹ לְדִידָן דְּפָסוּל שְׁהִיָּה בְּמִיעוּט בְּתָרָא וְה"ה דְרַסָּה חֲלָדָה לְפִי רִיב"ם עֵינָן בַּט"ד ס' כ"ד וּלְפ"ז הָא דְאָמַר מֵאן גִּימָא לֹן דְרַוְבָּא דְהֵתָם לָאו ר"י בַּר"י כּו' קְתַנֵּי לָהּ דִּיחֻוּיָא הוּא דְקַמְדַּחֵי וְיֵשׁ לֹמַר דְּרַבָּנָן נְמִי מוֹדִים דְרַוְבּוֹ שֵׁא"כ כַּמ"ש כָּאן שׁוּב רְאִיתִי לְרַשְׁבֵּי"א בְּחִדּוּשָׁיו שְׁפַתְבּוֹ וְלִקְמָן דָּף ל' ע"ב כְּר"ן בְּשִׁמְעִין שְׁהִקְשׁוּ כֹן לְפִירֵש"י ז"ל דְקִי"ל רַוְבּוֹ שֵׁא"כ יַע"ש וְהִיָּינוּ דְלֹא דְמִי הֲגָרִים בְּמִיעוּט בְּתָרָא לְהַסְלִיד בְּמִיעוּט בְּתָרָא דְהֵתָם בְּמִקּוּם שְׁחִיטָה מִשֵׁא"כ הַגְּרָמָה לֹא בְּמִקּוּם שְׁחִיטָה וְכִסִּי"א כ"ד בִּי"ד אֶבְאָר בְּזֶה לְמֵאן דְּמַחְלֻקָא בֵּין שְׁהִיָּה דְרַסָּה וְחֲלָדָה דְהוּ בְּמִקּוּם שְׁחִיטָה מֵאִינְדָּה דְלֹא הָוָה בְּמִקּוּם שְׁחִיטָה: ע"ש לִימָא מֵר אִיפְכָא מַחְלֻקְתָּ כְּשִׁשְׁחַט ב' שְׁלִישִׁים וְהֲגָרִים בְּתַחֲלָה שְׁלִישׁ כּו' מִדִּי דְהָוָה אַחְצֵי קְנָה פָּגוּם וּפִירֵש"י וּמִיָּהּ הִכִּי לֹא מִתְכַּשֵּׁר בְּתוֹסַפְתָּ כֹּל דְהוּ עכ"ל לְפִירֵש"י כ"ע בֵּין ר"י בַּר"י וְרַבָּנָן מוֹדִים דְבַעֲיָנָן רַוְבָּא בְּמִקּוּם הֲרָאוּי לְשַׁחֲנוּט אֱלֵא.

דַר"י בַּר"י סוֹבֵר דְלֹא מִיפְסֵל מַה דְנִפְיֵק חִיּוּתָא בְּשְׁחִיטָה שְׁלֵא בְּמִקּוּם הֲרָאוּי דְהָא חֲצִי קְנָה פָּגוּם נְמִי כֹן הוּא דְכִי נִפְיֵק חִיּוּתָא לָאו בְּשְׁחִיטַת רֹב בְּמִקּוּם שְׁחִיטָה וְרַבָּנָן שְׁאֵנִי חֲצִי קְנָה פָּגוּם דַּמ"מ בְּמִקּוּם שְׁחִיטָה הוּא וְהוֹכֵרַח רַש"י לְפָרֵשׁ כְּדָּ מְדַנְקֵיט מַחְלֻקְתָּ בְּהֲגָרִים שְׁלִישׁ וְשַׁחַט ב' שְׁלִישִׁים מִשְׁמַע דְנוֹקָא כְּשִׁשְׁחַט אַח"כ ב' שְׁלִישִׁים לֹא בְּהֲגָרִים שְׁלִישׁ וְשַׁחַט שְׁלִישׁ וְהֲגָרִים שְׁלִישׁ אֲבָל נְדָאֵי יֵשׁ לֹמַר אֵף כַּה"ג כְּשֵׁר שְׁהָרִי רַב הוּנָא אָמַר רַב מְכַשִּׁיר לְקַמְן כַּה"ג בְּהֲגָרִים שְׁלִישׁ וְשַׁחַט שְׁלִישׁ וְהֲגָרִים שְׁלִישׁ אֱלֵא דְאֶפְתִּי לֹא יִתְיַשְׁבּוּ פִינָן דְגַם לַר"י בַּר"י צָרִיךְ לְחַלְקָא בֵּין חֲצִי קְנָה פָּגוּם, דְהוּא בְּמִקּוּם שְׁחִיטָה וּבֵין הֲגָרִים דְהָא בַעֲיָנָן דְנוֹקָא שַׁחַט ב' שְׁלִישִׁים וְלֹא מְהִיָּי הוֹסַפְתָּ כ"ש א"כ מֵאִי רְאִיָּה מְבִיא מְהָא דְחֲצִי קְנָה דְשִׁפִּיר קְאָמְרִי לִיָּה רַבָּנָן אֲבָל הֲר"ן וְרִיטְבֵּי"א כְּתַבּוּ דֵאָה"נ דְהָא דְאָמַר מַחְלֻקְתָּ בְּהֲגָרִים וְשַׁחַט ב' שְׁלִישִׁים הוּא לָאו דְנוֹקָא אֱלֵא ה"ה בְּהֲגָרִים שְׁלִישׁ וְשַׁחַט שְׁלִישׁ הַדִּין כֹּן וְר"י הַגְּרָמָה בְּמִקּוּם שְׁחִיטָה מְשׁוּנֵי לָהּ וְר"ל וּבִתְנָאֵי שְׁלֵא יְהָא כֹּל הַשְׁחִיטָה בְּהַגְרָמָה וְה"ה הֲגָרִים ב' שְׁלִישִׁים וְשַׁחַט שְׁלִישׁ פָּסוּל לַכ"ע.

וְהֲגָרִים שְׁלִישׁ וְשַׁחַט שְׁלִישׁ וְהִנִּיחָה כְּדָ נְמִי כְּשֵׁר נְחֲצִי קְנָה פָּגוּם אֵף שְׁלֵא בְּמִקּוּם שְׁחִיטָה וְהוֹסִיף עָלָיו כ"ש בְּמִקּוּם שְׁחִיטָה שְׁחִיטָה וְאֶזְיֵל עַד מְקוּם שְׁחִיטָה בְּאִנְרָף וְאַח"כ הוֹסִיף בְּרוּחַב כְּשֵׁר לַר"י בַּר"י וְלַרְבָּנָן פָּסוּל וְיִרְאָה עוֹד מְדַבְרֵי הֲר"ן ז"ל בְּחֻמְשׁ שִׁטוֹת דְרַב הוּנָא מִשְׁמִיָּה דְרַב דְאָמַר הֲגָרִים שְׁלִישׁ וְשַׁחַט שְׁלִישׁ וְהֲגָרִים שְׁלִישׁ כְּשֵׁר פְּלִיטָנָא בְּתָרָא דְלַעֲיֵל דְאָמַר מַחְלֻקְתָּ כְּשֶׁהֲגָרִים שְׁלִישׁ וְשַׁחַט ב' שְׁלִישִׁים וְלַרְבּוּתָא דְרַבָּנָן אָמַר דְאָפ"ה טְרַפָּה אִי דְלָאו דְנוֹקָא הוּא וְלַרַש"י ז"ל הָא בְּלָאו הִכִּי א"ש דְהָא מִשְׁמִיָּה דְרַב אָסִי קְאָמַר לָהּ וְהָא מִשְׁמִיָּה דְרַב קְאָמַר לָהּ כּו' וְלֹא קְשִׁיָּא לִי פִלְל יַע"ש: בְּתוֹסַפּוֹת בַּד"ה דְלִמָּא ר"י בַּר"י הוּא כּו' תִּימָא דְלֹא מְשַׁנֵּי רַוְבּוֹ הִיָּינוּ וְנוֹשֵׁט וְשִׁמָּא רַבָּנָן פְּלִיגֵי אֵף בְּנוֹשֵׁט עכ"ל מַה שִׁישׁ לְחַלְקָא בֵּין קְנָה לְנוֹשֵׁט הוּא מְבַנְאָר דְנוֹשֵׁט חִיּוּתוֹ מוּעָט וּבְנִקְבּ מִשְׁהוּ הָוָה גְּבִילָה אוֹ

עכ"פ טריפה מש"ה סגי בשחיטת רוב ממנו משא"כ קנה דחצי קנה פגום פשר מש"ה בעינו שחיטת כל הסי גם לעינו שחיטה.

ואם שחט רוב והניחה כף לא מהני וממילא בעינו כל הסימן במקום שחיטה דוקא. ומ"ש פרב אדא בר אבהה לקמן מצינו לומר לאו דוקא ממש פרב אדא אלא דרבנן סברי א' בעוף קנה או נושט אלא ורובו שא"כ הוא ונושט דוקא דאחד מיותר הוא דלא הול"ל אלא ורובו פמוהו אלא מיוחד דהינו ונושט משא"כ פרישא א' בעוף לאו מותר הוא וה"ה קנה או נושט: ודע דסיפא דמתני' דקתני ורוב שנים בבהמה ודאי יקשה לרבנן דאלמא גם בקנה סגי ברובא ודחוק לומר קושית התוס' מהא דמקשה מרובו שא"כ דמש"ה לא הנה להניח בתימא וי"ל: (ע"ב) גמרא שחט במקום נקב כו' שחט ופגע בנקב עכ"ל לפירש"י א תקשה מהגרים שלישי ושחט שלישי והגרים שלישי דהתם רובא בשחיטה מיהת משא"כ ה"א חצי קנה פגום לצד מפרקת ולא שחט אלא מחצה ומיהו כי שחט במקום נקב כי נפיק חיותא בשחיטה מיהת נפקא ולפי זה אין המשך לתרי שאלות דה"א להדדי.

אבל בתוס' מפרשים שחט ופגע בנקב בשלישי אמצעי וקאמר טריפה אף דרובא בשחיטה ולא דמי להגרים שלישי האמצעי, ומ"ש התוספות שחט במקום נקב מידי דהנה אחצי קנה פגום הלשון קשה קצת דהא הנה חצי קנה פגום ומה מידי שינוי ביה ובכל שמעתין דאמר הגרים ושחט והגרים הגרמה בתרא לאו דווקא אלא ה"ה הגרים שלישי ושחט שלישי כמי דינא הכי ומיהו בהגרים שלישי ושחט ב' שלישים בזה יש מחלוקת בין רש"י ור"ן וריטב"א ונהבאתיו לעיל יע"ש ובי"ד אבאר עוד בזה בעזה"י ודע דרש"י ז"ל דפוסק לקמן ל' ע"ב דהגרמה במיעוט בתרא פסול דלמא הלכה פרבנן טרופאי והקשו עליו הר"ן ורש"י א לקמן הבאתיו לעיל.

אבל הרא"ש הקשה עליו דהא רב ושמואל פסקו כר"י בר"י דכשר עכ"ל והנה רב פהנא דבעי לרב יהודא שחט במקום נקב מהו והא היינו הך דחצי קנה פגום והוסיף עליו כ"ש דכשר פקושית התוספות שם וי"ל דסובר רב פהנא דפלוגתא דר"י בר"י ונחכמים במתני' הנה בהגרים שלישי ושקט שלישי והגרים שלישי או הניחם כף לר"י בר"י ע"פ רובא היינו שלישי אמצעי י"הא בשחיטה ורבנן סברי ולרבנן רובא בשחיטה היינו הגרים שלישי ושחט ב' שלישים ומבעיא ליה שפיר דהא דתנא בתוס' לקמן כ"ח וכ"ט דהוסיף עליו כ"ש פשר כר"י בר"י אתיא דלא בעינו רובא בשחיטה בהגרמה והוא הדין דלא בעינו רובא בשחיטה אבל לרבנן דבעינו רובא בשחיטה דווקא מספקא ליה שפיר דע"כ לא פסלי רבנן אלא בהגרמה דלאו מקום שחיטה הוא אבל במקום שחיטה ש"ד כמ"ש התוס' בכאן ד"ה שחט ופגע בנקב אבל במקום נקב כו' ועיין במהר"מ ומהר"ש"א ז"ל מ"ש או דלמא חצי קנה נמי ל"ש ובעינו רובא בשמים כמו שחט ב' שלישים האחרונים דכשר לרבנן ופלוגתיהו בשחט שלישי והגרים שלישי והניחה כף ועיין בחדושי ריטב"א יע"ש או בהגרים שלישי ושחט שלישי כמ"ש לעיל והשיב לו ר"י דכשר כה"ג ולפ"ז ע"כ מיבעיא ליה רב פהנא לרב יהודא פן ע"כ הוא סובר דהלכה פרבנן טרופאי דפליגי על ר"י בר"י במתני' ומש"ה שפיר מספקא ליה לרש"י ז"ל לקמן בהגרים במיעוט בתרא דשמא פלוגתיהו דר"י בר"י בשחט ב' שלישים והגרים שלישי והלכה פרבנן פיון דרב פהנא נמי סובר דהלכה פרבנן ובי"ד אכתוב בזה אלא ה"א מה פגע במקום או לאו משום

דבמקום שחיטה הוא כל זמן שלא נפגם רוב הקנה הנה פכולו שלם ומש"ה בהוסיף עליו כ"ש הנה פשחט רובו וכו פגע בנקב שהיה חצי קנה לצד.

המפרקת פגום אפ"ה פשירה וגם תוס' יודו לזה באמת כפירש"י דבמקום שחיטה כל זמן שלא נפגם רובו הנה פכולו שלם וכשר בין פה ובין פה ובי"ד סימן כ"א אבאר נענין פר"ח שם: מתני' השוחט מצדדין שחיטתו פשירה המולק מצדדין מליקתו פסולה במליקה פסול אף שמלק המפרקת קודם הסימנין אפ"ה פסול דהתורה קבעה מקום למליקה ממיל עורף דוקא ולא מצדדין משא"כ בשחיטה דהתורה לא קבעה שום מקום אלא דקפיד שיהא הסימנין נשחטין מקודם א"כ בין מן הצנאר או מן העורף ובהחזיר סימנין לאחורי עורף פשר וה"ה מצדדין ודמסיק לקמן בגמרא דמתני' דקתני מן העורף פסול' בדלא אהדרי.

וכן פתב הרשב"א ו"ל בחדושו שיהא דמאי איריא מולק אפילו שוחט נמי דלא הקפידה תורה במקום אלא בסימנין תליא מלתא עכ"ל אלא לפי מ"ש התוס' לקמן דף כ' ע"ב ד"ה מפני שהוא מחליד ששוחט ממטה למעלה יע"ש וכפי הנראה דהלכה פרב הונא שם דהנה חלדה בקוף שהרי הרב אומר פן ביש"ש סימן מ"ב דהר"מ ו"ל פסק דמוליה ומביא פשר במליקה וע"כ מפני שהוא מחליד וכפני' התוספות דנהי דלא הקפידה תורה שיהא במקום הצנאר מ"מ אסימנין הקפידה תורה שיהא השחיטה פדרף שהו מונחין בצנאר ממעלה למטה ולפי זה הי' נראה לומר בשחט מצדדין אף ששחט הסימנין קודם פסול פינון ששחט בצדדי הסימנין ובעינו שישחוט פדרף שהו מונחין בצנאר ממעלה למטה לא מצדדי סימנין ובזה אפשר לפרש מ"ש התוספות ד"ה השוחט דנוקא דיעבד ואפילו החזיר אטו לא החזיר ובלא החזיר פסול אף שיעדע שחטה הסימנין קודם המפרקת דלאו דרף שחיטה הוא ששוחט בצדדי הסימן משא"כ לרש"י שפי' לקמן חלדה שמתפסה הספין תחת העצם ולא חשיב חלדה מה ששוחט ממטה למעלה דהתורה לא הקפידה בזה מש"ה פתב השוחט לכתחלה דבלא החזיר נמי: השוחט מן העורף שחיטתו פסולה המולק מעורף מליקתו פשירה הא דנקיט פסול אף דלכאורה לא הנה אלא טריפה מטעם דתבר שדירה ומפרקת קודם חתיכת סימנין דהנה טריפה לחוד כמ"ש רש"י ד"ה פסולה דאיטרפה לה משום שבירת המפרקת ואין לומר דהנה נבילה משום דזעירי נשברה מפרקת ורוב בשר עמה נבילה דהא דומיא דמולק תנו והתם ע"כ שדירה ומפרקת בלא רוב בשר ומולק הסימנין קודם ה"נ בשחיטה כה"ג לא הנה אלא טריפה ולרב.

הונא דאמר לקמן מלק בספין מטמא בגדים אבית הפליעה מפני שהוא מחליד א"ש דמש"ה השוחט מן העורף שחיטתו פסולה ונבילה נמי הנה ולרבא דאמר מפני שהוא דורס וא"כ לא שייך פאן דורס דהא דרף שחיט' שחט אלא מן העורף א"כ לא הנה אלא טריפה ואפשר אה"נ דלא דנוקא פסולה אלא טריפה נענין בר"מ ו"ל הלכות שחיטה פרק ג' הלכה י"ח כ"מ שאמרנו פסולה הרי זה נבילה ונדאית וצ"ל לשון הגמרא לחוד ולשון הר"מ ו"ל לחוד.

או יאמר דרבא דפליג על רב הונא ואמר דלא הנה חלדה היינו לפי מה דס"ד השתא דמולק שדירה ומפרקת ורוב בשר ואח"כ סימנין ומש"ה לא הנה חלדה לרבא כה"ג אבל למה דמסיק לקמן דף כ"ח דכיצד הוא עושה חותף שדירה ומפרקת בלא רוב בשר עד

שְׁמַגִיעַ לְסִימָנִין א"כ גַּם רָבָא מוֹדָה דְּמָלַק בְּסַפִּין מְטַמֵּא בְּגָדִים אֲבִית הַבְּלִיעָה מִשּׁוּם חֲלָדָה הָיָה מְטַעַם שְׁנוּעֵץ רֵאשׁ הַסַּפִּין בְּתוֹךְ הַמְּפָרְקָת לְפִי שְׁאִין רוּצָה לְחַתּוֹךְ בְּשֹׁר הַמְּפָרְקָת וְעֵינֵין בְּתוֹסְפוֹת שָׁם ד"ה מְפַנֵּי וְכַמוֹ שְׁפִירָש"י בְּזַבְּחִים ס"ח ע"א וּבְתוֹס' שָׁם ד"ה מְלִיק בְּסַפִּין וְלִקְמֹן כ' ע"ב ד"ה מְפַנֵּי שֶׁהוּא מְחַלִּיד וְעֵינֵין בִּיש"ש סִימָן מ"ב יע"ש וּבְש"א כ"א ש' דִּהְשׁוּחַט מִן הָעוֹרָף שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה מִמ"נ אִי שׁוֹחֵט הַמְּפָרְקָת וְרוֹב בְּשֹׁר הָיָה נְבִילָה וְאִי נוֹעֵץ הַסַּפִּין בְּתוֹךְ הַמְּפָרְקָת הָיָה חֲלָדָה וּמִש"ה הָיָה נְבִילָה וּנְדָאִית וְכַדְבָּרִי מֵהֵרִי"ח בְּשָׁם ר"י שְׁפָשְׁאָדָם שׁוֹחֵט וְחָס עַל הָעוֹר כו' וְעֵינֵין י"ד סִימָן כ"ד וּב"ק וט"ז וְש"ף וּפּר"ח יע"ש.

וּלְפִי זֶה הָא דְּכָתַב רֵאב"י בְּשָׁם רִש"י וְעֵינֵין בִּהַג"א ב'פ' הַשׁוֹחֵט וּבִי"ד סִימָן כ"ד דָּאָם חֲתַף הַמְּפָרְקָת אַחַר הַסִּימָנִין הָיָה טְרִיפָה מִמָּה דְּאִמְרִינוּ וּקְרָא אֶתָּא דְּלֹא לִישׁוּנָה גִּיסְטָרָא וְהִקְשָׁה עָלָיו הַפְּרִישָׁה בְּסִי' א' וּכ"ד מִמְתְּנִי דְּשׁוֹחֵט מֵעוֹרָף מֵאִי אִירָא מִן הָעוֹרָף אִף מִצְנוּאָר כֹּה"ג טְרִיפָה וִי"ל דְּבִצְנוּאָר הָיָה טְרִיפָה וְלֹא נְבִילָה וּמֵעוֹרָף הָיָה נְבִילָה וְשְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה כִּמ"ש כָּאֵן אָבֵל מִמ"ש רִש"י הַשׁוֹחֵט מְצַדְדִין כְּשֹׁר דִּהָא מִשְׁחֵטוֹ הַסִּימָנִין שְׁפִיר קוֹדֵם חֲתִיכַת הַמְּפָרְקָת מִשְׁמַע דְּאִף שְׁחֵטָה הַמְּפָרְקָת לְאַחַר מִיכֹן כְּשֹׁר.

ע"כ צָרִיף לְיִישָׁב דְּאִף לְמִי שְׁפּוֹסֵל בְּחֲתַף מְפָרְקָת לְאַחַר שְׁחִיטָה הֵינּוּ בְּחֲתַף רוֹב בְּשֹׁר וְרוֹב מְפָרְקָת עֲמָה וּכִמ"ש הַט"ז בְּסִימָן כ"ד ס"ק ב' דְּבַעֲיָנוּ שְׁיִשְׁחֹט חוּט הַשְּׁדָרָה ג"כ דַּע"י הַחוּט יוֹצֵא הַחִיּוֹת דְּרַחֲמָנָא אָמַר דְּלֹא לִישׁוּנָה גִיעֵטָרָא דְּתוֹ לֹא הֵינּוּ שְׁלֹא יַעֲשֶׂה מַעֲשֶׂה שְׁיִצֵּא הַחִיּוֹת זוּלַת שְׁחִיטַת הַסִּימָנִין כו' וְהֵינּוּ נוֹדָאִי עִם רוֹב הַבְּשֹׁר דְּפָסִיקַת הַחוּט לְחוּד טְרִיפָה הוּא דִּהְיָה וְלֹא נְבִילָה וּבְשִׁבִירַת הַמְּפָרְקָת וְרוֹב בְּשֹׁר בְּלֹא חוּט גַּם כֵּן לֹא הָיָה נְבִילָה עֵינֵין בַּט"ז סִימָן כ"ז וּבְפּר"ח יע"ש.

וְהֵינּוּ דִּין מְלִיקַת חֲטָאֵת הָעוֹרָף חוּמְף שְׁדָרָה וּמְפָרְקָת בְּלֹא רוֹב בְּשֹׁר וְחוּמְף סִימָן א' בְּעוֹלָה שְׁנִיִּים אוֹ רוֹב שְׁנִיִּים וְאַח"כ חוּמְף רוֹב בְּשֹׁר לְכַתְּחֵלָה וְדִיעֵבַד אִיכָּא פְּלוּגְתָּא אִי מְעַכְב אוֹ לֹא וּלְפִי מַה דְּמַסִּיק בְּזַבְּחִים ס"ה ע"ב דְּלֹר"ש אִין צָרִיף לְהַבְּדִיל אֶפְשָׁר דְּכ"ע מוֹדִים דָּאִין מְעַכְב וּבְשִׁיטָה פְּסוּלָה וְטְרִיפָה הָיָה מִשּׁוּם פְּסִיקַת הַחוּט כְּפִירָש"י בְּמִתְנִי' כָּאֵן דִּיעֵבַד מִשּׁוּם שְׁחֵטָה הַמְּפָרְקָת אִין כָּאֵן אִיסוּר דְּשְׁבִיק רוֹב בְּשֹׁר וּמִצְנוּאָר כֹּה"ג כְּשֹׁר דָּאִין הַחִיּוֹת יוֹצֵא עַל דִּי זֶה וְכֵן מַה שְׁפִירָש"י מְצַדְדִין דִּהָא מִישְׁחֵטִי הַסִּימָנִין קוֹדֵם הַמְּפָרְקָת הֵינּוּ בְּלֹא בְּשֹׁר עֲמָה וּלְפִי זֶה א"ש הָא דְּתַנּוּ הַמּוֹלֵק מִן הָעוֹרָף מְלִיקַתוֹ כְּשִׁירָה דִּיעֵבַד מִשּׁוּם דְּאִירִי בְּלֹא רוֹב בְּשֹׁר וְלֹא שְׁמַעֲיָנוּ דְּכֹה"ג בְּשְׁחִיטָה טְרִיפָה וּמִצְנוּאָר כְּשֹׁר וּלְכַתְּחֵלָה צָרִיף בְּמְלִיקָה רוֹב בְּשֹׁר אַחַר מְלִיקַת הַסִּימָנִין וְעֵינֵין בְּר"מ פ"ו מֵהֵלְכוֹת מַעַה"ק הֵלְכָה כ"ג וְעֵינֵין בְּלַחֵם מִשְׁנָה שָׁם דְּלְכַתְּחֵלָה בְּעֵינֵין רוֹב בְּשֹׁר אַחַר הַסִּימָן וּמֵה שְׁרִש"י פִּי' בְּגִמְרָא דְּוּוּקָא מְחִזִּיר וְאֵם לֹא הִחֲזִיר פְּסוּלָה דְּלֹא כִּמ"ש הַתו' ד"ה מְסַתְּבָרָא דִּהָא דְּאִמַר מְחִזִּיר דְּוּוּקָא הֵינּוּ לְכַתְּחֵלָה מִשּׁוּם דְּרִש"י לְשִׁיטָתִיהָ בְּרִישׁ פְּרָק הַשׁוֹחֵט לְשׁוֹן שְׁנֵי וְתוֹ לֹא שְׁאִיסוּר לְחַתּוֹךְ הַמְּפָרְקָת לְשְׁנִיִּים דִּהֵינּוּ רוֹב בְּשֹׁר עֲמָה וּב"כ ע"כ הַמּוֹלֵק מִן הָעוֹרָף דִּיעֵבַד הוּא וְהֵנִיחַ רוֹב בְּשֹׁר שְׁלֹא חֲתַף וְכֹה"ג בְּשׁוֹחֵט מִן הָעוֹרָף אִיסוּר הָא מִצְנוּאָר כְּשִׁירָה כִּמ"ש לְעֵיל כִּינּוּ שְׁלֹא חֲתַף רוֹב בְּשֹׁר עֲמָה וּב"כ מַה מְקַשָּׁה לְמ"ד מְחִזִּיר דְּוּוּקָא הָא מִתְנִי' ע"כ דִּיעֵבַד הוּא דְּאִל"כ מֵאִי אִירָא מִן הָעוֹרָף מִן הַצְּנוּאָר נְמִי כֹה"ג שְׁחֵטָה

מפְרַקֵת וְרוֹב בְּשֵׁר אָסוּר אֵלָא הַמּוֹלֵק דִּיעֵבַד הוּא וְלָמַ"ד מַחְזִיר אַף דִּיעֵבַד פְּסוּל כְּשֵׁלֵא הַחֲזִיר וְשִׁפִּיר פְּרִיָּה מִמֵּתְנִי'.

וּמָה שִׁפִּירֵשׁ"י בְּמֵתְנִי' הַמּוֹלֵק מִן הָעוֹרֵף אַף לְכַתְּחֵלָה הֵינּוּ לְלִשׁוֹן רֵאשׁוֹן וְשֵׁם בְּשׁוֹחַט קָרָא דְלֵא לְשׁוֹנֵי' גִּסְטָרָא לְדַרְסָה אֲתִי יַע"ש אֲבָל לְשׁוֹן שְׁנֵי שָׁם ע"כ דִּיעֵבַד מִיָּרִי דְהַמּוֹלֵק מִשְׁמַע דִּיעֵבַד וְה"ה לְלִשׁוֹן רֵאשׁוֹן מֵה פְּרִיָּה אֵלָא ע"כ מַחְזִיר דְּוּוֹקָא וְאַף דִּיעֵבַד פְּסוּל כו': הַשׁוֹחֵט מִן הַצְּוֹאֵר שְׁחִיטָתוֹ כְּשִׁיָּרָה הַמּוֹלֵק מִן הַצְּוֹאֵר מְלִיקָתוֹ פְּסוּלָה כְּתַב הַת"ח דְּמִשְׁנָה שְׁאִינָה צְרִיכָה הִיא דְּמַצְדָּדִין נִשְׁמַע לְצְוֹאֵר דְּבִשְׁחִיטָה כְּשִׁיָּרָה וּבְמִלְקָה פְּסוּל עכ"ל אַף שְׁמַצְדָּדִין דִּיעֵבַד וְצְוֹאֵר לְכַתְּחֵלָה זֶה לֹא הִשְׁמִיעֵנוּ בְּמֵתְנִי'.

דְּבַתְרַבְּנֵייהוּ נִקְיֵט לְשׁוֹן דִּיעֵבַד וְעוֹד לְרַשׁ"י מֵא"ל וְאַפְשָׁר לֹא מֵר בְּצְדָדִין בְּעֵינֵי דְּוּוֹקָא הַחֲזִיר וְלֹא הַחֲזִיר אַף דִּיעֵבַד פְּסוּל לְשִׁיטָת הַתו' ד"ה הַשׁוֹחֵט וּד"ה מְסַתְּבָרָא וּבְשׁוֹחֵט מִצְוֹאֵר לֹא בְּעֵינֵי שְׁיִתְפּוֹס בְּסִימָנִים וּבְכָל עֲגוּן כְּשֵׁר וְעֵינֵי בִּי"ד סִימָן כ': וּבִפִּירֵשׁ"י ד"ה הַשׁוֹחֵט שְׁחִיטָתוֹ כְּשִׁיָּרָה וְהוּא הַדִּין לְכַתְּחֵלָה וְאַיִדִי דְּתַנָּא הַמּוֹלֵק מְצָדָדִין מְלִיקָתוֹ פְּסוּלָה נִקְיֵט נְמִי הַשׁוֹחֵט מְצָדָדִין שְׁחִיטָתוֹ כְּשִׁיָּרָה עכ"ל הִנֵּה יִרְאֶה מְפִירוּשׁ רַשׁ"י ו"ל דְּבִשׁוֹחֵט מִן הַצְּדָדִין אַף בְּלֹא יָדַע וְלֹא הַחֲזִיר ש"ד לְכַתְּחֵלָה דְּמִסְתְּמָא שׁוֹחֵט הַסִּימָנִים קוֹדֵם הַמְּפָרַקֵת דֹּאֲלֵת"ה אֵלָא בְּהַחֲזִיר דְּוּוֹקָא כְּשֵׁר לְכַתְּחֵלָה וְלֹא גְזַרְיֵנוּ אִטוּ לֹא הַחֲזִיר דְּלֵא כְּתוּסְפוֹת ד"ה הַשׁוֹחֵט אֲפִתִי מִי דְּחָקוּ לְפָרֵשׁ הַשׁוֹחֵט לֹא דְּוּוֹקָא דִּיעֵבַד הוּא אִימָא בְּלֹא הַחֲזִיר מִיָּרִי וְאִין לֹא הַחֲזִיר אַף דִּיעֵבַד אָסוּר הָא כְּתַב אַח"כ שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה וְהַשׁוֹחֵט מְצָדָדִין אַף בְּלֹא אֶהְדָּר נְמִי הָרִי ע"כ דִּיעֵבַד מִיֵּהַת כְּשֵׁר אֵלָא אַף לְכַתְּחֵלָה שְׁרִי כַה"ג אֵלָא דִּישׁ לֹא מֵר דִּידַע מִיֵּהַת בְּעֵינֵי לְרַשׁ"י שְׁחִיטָה הַסִּימָנִין קוֹדֵם הַמְּפָרַקֵת וְלֹא בְּסִתְמָא כַּמ"ש הָרֵא"ש עֲלָה דְּמֵתְנִי' הַשׁוֹחֵט מְצָדָדִין וְהוּא שְׂיַדַע כו' וְסוּבֵר רַשׁ"י שְׂבִידַע לְכַתְּחֵלָה שְׂרִינֵנוּ וְלֹא גְזַרְיֵנוּ אִטוּ לֹא יָדַע וְהָר"ן שְׂכַתְבַּת עַל רַשׁ"י דְּמִי הַזְקִיקוּ לְכָף כו' יֵשׁ לִינִישׁב וְעֵינֵי בִּפְר"ח י"ד סִי' כ' וְשָׁם אֲבָרָא אִי"ה.

וְעַם זֶה יֵשׁ לִינִישׁב מ"ש הַמְּרַדְכִי בִּפ"ק דְּחֻלִּין בְּהַגְהוֹת דְּרַשׁ"י פִּי שׁוֹחֵטִין לְכַתְּחֵלָה אִם הַחֲזִיר מִשְׁמַע בְּלֹא הַחֲזִיר דִּיעֵבַד שְׁרִי א"כ לֹא מֵתְנִי' בְּהַכִּי וּלְפִי מ"ש א"ש דְּבְהַחֲזִיר לְחוּד הֵינִי יָדִיעָה אוֹ בִּידַע לְחוּד מְהֵי וּל"ג אִטוּ לֹא יָדַע: וּבְתוּסְפוֹת ד"ה הַשׁוֹחֵט מְצָדָדִין מְצִינֵנוּ לֹא מֵר דְּוּוֹקָא דִּיעֵבַד וְאַפִּילוּ הַחֲזִיר אִטוּ לֹא הַחֲזִיר עכ"ל עֵינֵי בְּמַהֲרָשׁ"א ו"ל שְׁמַתוּסְפוֹת מִשְׁמַע דְּבִלֹא הַחֲזִיר נְמִי כְּשֵׁר דִּיעֵבַד הֵינּוּ מְלִשׁוֹן אֲפִילוּ מִשְׁמַע בֵּין הַחֲזִיר וּבֵינֵי לֹא הַחֲזִיר דִּיעֵבַד וְחַד דִּינָא אִית לְהוּ וּלְשִׁיטָת הַב"ח וְש"ך שְׂכַתְבוּ בְּלֹא הַחֲזִיר פְּסוּל דִּיעֵבַד הֵא אֲפִילוּ ה"פ אַף שְׁהַחֲזִיר אֲפ"ה לְכַתְּחֵלָה לֹא וּמ"ש הַש"ך דָּאִי לֹא הַחֲזִיר כְּשֵׁר דִּיעֵבַד לֹא שְׁיָיָה לְמַגְזֵר בְּהַחֲזִיר אִטוּ לֹא הַחֲזִיר וְהַבִּיאוּ רֵאזָה מְסִימָן הַגְּאוּגִים דְּנוֹתְנִין לְכַתְּחֵלָה יַע"ש הִנֵּה הַתוּסְפוֹת דָּף ב' גְּבִי שְׁחִיטָת כּוֹתִי יִרְאֶה מְדַבְּרִיהֶם אַף כַּה"ג שְׁיָיָה לְמַגְזֵר וּמַהֲרָשׁ"א לְשִׁיטָתִי בְּדָף ג' ע"ב דר"י בְּעַל הַתוּסְפוֹת הוּא דְּעָה שְׁלִישִׁית דְּשׁוֹחֵטִין לְכַתְּחֵלָה בְּלֹא סְמָךְ שְׂיָבְדָקְנוּ וּבַה"ע הוּא דָּרָךְ פְּשָׁרָה וּכְבָר הַתְּבָאֵר זֶה לְעִיל בְּאוּרָךְ יַע"ש וְא"כ א"ש: וְדַע דְּבְסִימָן כ' בַּש"ע כְּתַב דְּבִשְׁחֵט מְצָדָדִין וְהַחֲזִיר סוּמְכִים וְיָדַע שְׁחִיטָתְכֶם קוֹדֵם מְפָרַקֵת כְּשֵׁר מִשְׁמַע תְּרַתִּי בְּעֵינֵי הַחֲזִיר וְיָדַע הָא יָדַע וְלֹא הַחֲזִיר אוֹ הַחֲזִיר וְלֹא יָדַע פְּסוּל וּבְש"ך כְּתַב דְּהוּא ו' מְחַלְקָת אֲמָנָם פְּשָׁטָא מִשְׁמַע דְּבְעֵינֵי תְּרַתִּי וְהִנֵּה בְּחַבּוּרוֹ בְּב"י כְּתַב דְּמַדְבְּרֵי תוּסְפוֹת מִשְׁמַע דָּאִם לֹא הַחֲזִיר פְּסוּלָה וְהָרֵא"ש כְּתַב וּבְלִבְד שְׂיַדַע

משמע דאף הַחֲזִיר צָרִיף שְׂיַדַע וְכָל שְׂיַדַע אַף לֹא הַחֲזִיר פֶּשֶׁר עַכ"ל הִנֵּה רוֹאֵה מִדְּכַתְּבָא וְהָרֵא"ש פֶּתַח מִשְׁמַע דְּלִפְלוּגֵי עַל הַתּוֹסְפוֹת אֲתֵי דַאל"כ הוּל"ל כְּתִיב הָרֵא"ש גַּם מֵה שֶׁהֵבִיא רֵא"ש מִתּוֹסְפוֹת דְּלֹא הַחֲזִיר פֶּסוּלָה י"ל הָא מְרֵא"ש נִמְי מוּכַח לְהִדְיָא פֶּן שֶׁפֶתַח דְּלֹא יָדַע וְלֹא הַחֲזִיר פֶּסוּלָה אֲלֵא יָדַע שְׁהָרֵי פֶתַח הָרֵא"ש וְהוּא שְׂיַדַע וּבִין אֵי קָאֵי אֶהְחֲזִיר אוֹ אֲלֵא הַחֲזִיר מוּכַח דְּפֶסוּל' בְּלֵא יָדַע וְאִדְעֵבַד קָאֵי דַאל"כ הִנֵּה לִיה לְרֵא"ש לְפָרוּשֵׁי דְהַשׁוּחֵט לְכַתְחֵלָה הוּא אֲלֵא וְדַאי פֶסְכַרְתַּת הַתּוֹסְפוֹת דְּהַשׁוּחֵט דִּיעֵבַד מִשְׁמַע וַא"כ הִנֵּה לִי לַב"י לְכַתְּוֹב וַא"כ הָרֵא"ש וְעוֹד דְּבַהֲג"א מְבַנְיָר בְּהִדְיָא הַשׁוּחֵט מְצַדְדִין אוֹ מְעוֹרְף פְּשִׁירָה אַם הַחֲזִיר דִּיעֵבַד הָרֵי מְצַדְדִין וּמְעוֹרְף דְּוִקָא הַחֲזִיר וְדִיעֵבַד וְלֹא הַחֲזִיר אַף דִּיעֵבַד אֲסוּר וְעֵינֵן בַּת"ח שֶׁפֶתַח דְּמַדְבְּרֵי הַג"א מְבַנְיָר לְהִדְיָא פֶּן אֲלֵא וְדַאי דְּהַב"י רוֹצֵה לְהֵבִיא רֵא"ש מְדַבְּרֵי הָרֵא"ש דְּאֵף בְּהַחֲזִיר צָרִיף שְׂיַדַע מִדְּכ"ה הָרֵא"ש וְהוּא שְׂיַדַע דְּלִיכ' לְאַכְשׁוּרֵי אַם לֹא שְׂיַדַע אֲבָל בְּגוֹנוֹנָא אֲחֻרְיָנָא פֶּסוּל אַף בְּהַחֲזִיר וּמִינַיָה לְמַד בַּש"ע שֶׁפֶתַח דְּבַעֲיָנֵן יָדַע אֲלֵא מְדַבְּרֵי הָרֵא"ש מִשְׁמַע דִּיָּדַע לְחוּד מְהַנִּי דַאל"כ הִנֵּה לִיה לְהַתְּנוּת דְּבַעֲיָנֵן הַחֲזִיר אֲבָל מִתּוֹסְפוֹת מִשְׁמַע דְּכָל שְׁלֵא הַחֲזִיר לֹא מְהַנִּי וְאַף יָדַע מִדְּכַתְּבוֹ הַתּוֹס' מְצִינֵנו לֹמַר דְּוִקָא דִּיעֵבַד וְאַף הַחֲזִיר אֲטוּ לֹא הַחֲזִיר דְּמִשְׁמַע דְּתוֹס' מוּקֵי לְמַתְּנִי בְּהַחֲזִיר אַף שְׁזָה דְּוִחַק דַאל"כ מְעוֹרְף נִמְי פֶּשֶׁר דִּיעֵבַד אֲלֵא דַע"כ הַחֲזִיר מִיָּרֵי דְּבִלֵא הַחֲזִיר אַף דִּיעֵבַד פֶּסוּל וְאַמְאֵי לֹא מוּקֵי בְּלֵא הַחֲזִיר וְיָדַע וְעוֹד דְּמֵנָא לְהוּ לְתוֹסְפוֹת לְבָדוֹת גְּזִירָה אֲטוּ לֹא הַחֲזִיר אִמָּא דְּלֹא גְזִרִינֵן אֲטוּ לֹא הַחֲזִיר וּמַתְּנִי בְּלֵא הַחֲזִיר וְגְזִרִינֵן אֲטוּ לֹא יָדַע וְעוֹד דְּשִׁאנֵי לֹא הַחֲזִיר דְּאֲסוּר לְכַתְחֵלָה מִשׁוּם צַעַר ב"ח שְׁחוּתָהּ בְּשֶׁר מִפְּרָקַת תַּחֲלָה קוֹדֵם הַסִּימָנִים קֶצֶת וּבְהַחֲזִיר לֹא גְזִרִינֵן כָּלָל וְגַם מְהָא דְּכַתְּבוֹ סְתָמָא דְּוִקָא דִּיעֵבַד וְאַף הַחֲזִיר וְלֹא חִילְקוּ בֵין יָדַע לֹא יָדַע דְּבְהַחֲזִיר וְיָדַע שְׁרֵי לְכַתְחֵלָה לְדַעַת הַתּוֹסְפוֹת תַּדַע שְׁהָרֵי בְּהַחֲזִיר אַף בְּלֵא יָדַע פֶּשֶׁר לְדַעַת הַתּוֹסְפוֹת וּפְלִיגֵי עִם הָרֵא"ש בְּזָה דַאל"כ אַמְאֵי כְּתָבוֹ אֲטוּ לֹא הַחֲזִיר וְלֹא אֲטוּ לֹא יָדַע וְעֵינֵן ט"ז וְש"ף אֲלֵא וְדַאי בְּהַחֲזִיר וְלֹא יָדַע פֶּשֶׁר דִּיעֵבַד וַא"כ בְּהַחֲזִיר וְיָדַע שְׁרֵי לְכַתְחֵלָה דְּמָה אִיכָּא לְמִגְזוֹר אֲטוּ לֹא הַחֲזִיר פֶּשֶׁר דִּיעֵבַד וְאַטוּ לֹא יָדַע פֶּשֶׁר דִּיעֵבַד וְאִין לֹמַר אֲטוּ לֹא יָדַע וְלֹא הַחֲזִיר דְּזָה לֹא גְזִרִינֵן וְעוֹד הוּ"ל לֹמַר פֶּן אֲלֵא מִדְּכַתְּבוֹ סְתָמָא מִשְׁמַע אַף הַחֲזִיר וְיָדַע דִּיעֵבַד הוּא דְּמִשׁוּם דְּסְבִירָא לְהוּ בְּלֵא הַחֲזִיר יָדַע לְחוּד לֹא מְהַנִּי וְגְזִרִינֵן בְּהַחֲזִיר וְיָדַע אֲטוּ לֹא הַחֲזִיר וְיָדַע לְחוּד לֹא מְהַנִּי וְזָה שֶׁהֵבִיא רֵא"ש מְדַבְּרֵי הַתּוֹסְפוֹת דְּבִלֵא הַחֲזִיר פֶּסוּל אַף יָדַע הַפֶּה דְּבָרֵי הָרֵא"ש ו"ל וְנִמְצָא הָרֵא"ש ו"ל וְתוֹס' בְּתַרְתֵּי פְלִיגֵי בְּיָדַע לְחוּד לְרֵא"ש פֶּשֶׁר דִּיעֵבַד וְלְתוֹסְפוֹת פֶּסוּל אַף דִּיעֵבַד וּבְהַחֲזִיר וְלֹא יָדַע לְתוֹסְפוֹת פֶּשֶׁר דִּיעֵבַד וְלְרֵא"ש פֶּסוּל כ"ז שְׁלֵא יָדַע דְּחֻזְרָה לְחוּד לֹא מְהַנִּי וּמַש"ה הֵבִיא דְּבָרֵי הַתּוֹסְפוֹת וְדְבָרֵי הָרֵא"ש וּבַש"ע פֶּסֶק תְּרַנְיָהוּ לְחַוְמָרָא צָרִיף שְׂיַדַע וְהַחֲזִיר דְּוִקָא.

וְזֵה דְּקָשְׁיָא אַמָּא יָדַע לְחוּד לֹא מְהַנִּי י"ל כַּמ"ש הַב"ח וְהֵבִיא הו"ט"ז דִּיש לְחוּשׁ פְּשִׁחְתָּהּ קֶצֶת בְּבִשְׁרַת הַמְּפָרְקַת נִגַע בְּוִשְׁט וְאַח"כ חֲתָף בְּפֶשֶׁר וְהִנֵּה שְׁהִי וְעֵינֵן בַּתְּב"ש סִי' ב' יַע"ש וְאַף דְּמִדְּיָנָא בְּגָמְרָא לֹא פֶסְלָה שְׁהִי כ"ש מ"מ מַתְּנִי מִיָּרֵי בְּעוֹף דְּוּמְיָא דְּמִלִּיקָה וּבְעוֹף שְׁהִי כ"ש פּוֹסֵל מִדְּיָנָא דְּשִׁחִיטָה דְּיָלִיף כ"ש שְׁהִיָּה חֲצִי קָנָה פָּגוּם כו'.

וּלְפִי זֶה מָה שֶׁהִשְׁיַג מְהַרְשֵׁ"א עַל הַב"י הוּא מְמַה שֶׁנִּרְאֶה מַב"י לְתוֹסְפוֹת אַם לֹא הַחֲזִיר פֶּסוּל אַף בְּיָדַע וְלָזָה הִשְׁיַג דַאל"כ מָה אִירָיָא מְצַדְדִין מְעוֹרְף נִמְי אַם הַחֲזִיר אֲלֵא מְצַדְדִין פֶּשֶׁר בְּיָדַע לְחוּד וּבְעוֹרְף לֹא שְׂיָיִף דִּיעֵזָה וְעֵינֵן ש"ף.

וְלִשׁוֹן אֶפְלוּ שִׁכְתָּבוּ הַתּוֹסְפוֹת יֵשׁ לְפָרְשׁוֹ כְּפִשּׁוּטוֹ לֹא מִיִּבְעֵינָא בְּלֹא הַחֲזִיר וְיָדַע דְּוָקָא דִּיעֵבַד אֱלָא אַף הַחֲזִיר וְלֹא יָדַע זֶה נָמִי דִּיעֵבַד אֲבָל הַחֲזִיר וְיָדַע אַה"נ דְּלִכְתַּחֲלָה וְכִדְכַתִּיבָנָא וְעֵינֵן בִּ"ח שִׁכְתָּב בְּסִימָן כ' וְז"ל וּמ"ש הַטּוֹר שִׁצְרִיף שִׁיָּדַע כ"כ הָרֵא"ש כו' מִשְׁמַע מְדַבְּרִי שְׂאֵם לֹא הַחֲזִיר פֶּשֶׁר כו' וְאֵם פֶּן מ"ש הַטּו' וְהַמְרָדְכִי מְצַדְדִין פֶּשֶׁר דִּיעֵבַד וְאַפְּלִי הַחֲזִיר אֵין פִּנְנָתָם לֹא מֵר לֹא הַחֲזִיר דִּיעֵבַד נָמִי הֵנָּה פְּסוּלָה כְּמוֹ שֶׁהֵבִין הַב"י כו' אֱלָא בֵּין הַחֲזִיר וְלֹא הַחֲזִיר דִּיעֵבַד וּבִלְבַד שִׁיָּדַע עַכ"ל הָרֵי בְּהֶדְיָא דְּסוּבֵר לְתוֹסְפוֹת בְּעֵינֵן דְּוָקָא יָדַע שְׁחַמָּה הַסִּימָנִין קוֹדֵם הַמְפָּרְקָת.

וְלֹא זָכִיתִי לְהֵבִין דְּבָרֵי הַשֵּׁ"ף שֶׁהִשְׁיֵג עַל הַב"ח בְּזֶה דְּגַם הַב"ח סוּבֵר בְּהֶדְיָא דְּלְתוֹסְפוֹת בְּלֹא הַחֲזִיר וְלֹא יָדַע פְּסוּל דִּיעֵבַד שֶׁפֶן פֶּתַב וּבִתְנָאֵי שִׁיָּדַע כו' וְעֵיקָר הַשְּׁגָת הַב"ח עַל הַב"י דְּמִשְׁמַע מְדַבְּרִי דְּאָף בְּיָדַע לֹא מְהַנִּי אֵם לֹא הַחֲזִיר לְזֶה פֶּתַב הַב"ח דְּלִיתָא וְתו' לֹא פְּרוּשֵׁי מְפָרֵשׁ מִתְּנִי אֱלָא מִתְּנִי מִיָּרִי בְּלֹא הַחֲזִיר וְא"צ לְדַחֵק כַּמ"ש הַת"ח אֱלָא בְּיָדַע וּבְעוֹרָף לֹא שִׁיָּף דִּיעֵה וְהַתּוֹסְפוֹת מְסַבְּרָא דְּנִפְשִׁיָּהּ פֶּתַבּוּ פֶּן דִּישׁ לְהַחְמִיר וְלֶאֱסוֹר לְכַתַּחֲלָה אַף בְּהַחֲזִיר וְלֹא יָדַע אִטּוּ לֹא הַחֲזִיר וְלֹא יָדַע וְכַמָּה שִׁכְתָּבָנוּ לְעִיל וְדָבָר מְהֵרָשׁ"א ז"ל נְכוּנִים פְּדָבָרֵי הַב"ח וְבִי"ד אֲבָאָר עוֹד: בְּרִש"י ד"ה מְחֲזִיר הַסִּימָנִים וְחוֹתָף הַסִּימָנִים לְבָדָק עַכ"ל עֵינֵן בְּמֵהֵרָשׁ"א ז"ל שִׁכְתָּב בְּחֻטָּאת עוֹף מִיָּרִי וְאִסוּר מִשׁוּם הַבְּדִלָּה וְכוּן פֶּשֶׁחַחֻטָּא מְפָרְקָת תַּחֲלָה אֵין חוֹתָף פֶּל הַסִּימָנִים וּמְבַרְיָתָא לְקַמֵּן הֵנָּה מְצִי לְאֲתוּיָי תִּיּוֹבָתָא לְמ"ד מְחֲזִיר דְּוָקָא עַכ"ל הֵנָּה מ"ש מְבַרְיָתָא לְקַמֵּן הוּא דְּתַנָּא פִּיצַד הוּא עוֹשֶׂה חוֹתָף שְׁדָרָה וּמְפָרְקָת בְּלֹא רֹב בְּשֶׁר וּבְעוֹלָה סִי' ב' וּבְחֻטָּאת סִי' א' אֱלָמָא בְּלֹא הַחֲזִיר פֶּשֶׁר וְאִיף אָמַר מְחֲזִיר דְּוָקָא וְאָף אֵם נְאָמַר מְחֲזִיר לְכַתַּחֲלָה כַּפִּי הַתּוֹסְפוֹת פִּיצַד הוּא עוֹשֶׂה מִשְׁמַע לְכַתַּחֲלָה דִּין מְצוֹת מְלִיקָה חוֹתָף שְׁדָרָה וְאֵס"פ סִימָנִין אָמְנָם מ"ש דְּאִסוּר בְּחֻטָּאת לְחַתוּף הַמְפָּרְקָת אַחַר הַסִּימָנִי מִשׁוּם לֹא יְבַדִּיל אֵם חוֹתָף הַסִי תַּחֲלָה וְאֵם חוֹתָף מְפָרְקָת אִסוּר לְחַתוּף פֶּל הַשְּׁנִים לְכַאוּרָה מִשְׁמַע אֵם חַתָּף סִימָנִים תַּחֲלָה רִשְׁאֵי לְחַתוּף שְׁנִים בְּחֻטָּאת וְלֹא יְבַדִּיל הֵינּוּ מְפָרְקָת וְאֵם חַתָּף מְפָרְקָת קוֹדֵם לֹא יְבַדִּיל בְּסִימָן א' וְאִינוּ יוֹדַע דְּאָף בְּחוֹתָף הַסִּימָנִין תַּחֲלִי אִסוּר לְמִלּוֹק סִי' הַב' פִּינּוּ דְּעוֹף בְּחַד סִי' מְיִית הֵנָּה סִי' הַב' הַבְּדִלָּה וְאֵם נְאָמַר דְּסִימָנִי לֹא דְּוָקָא אֱלָא סִי' א' בְּחֻטָּאת עוֹף א"כ אֲמַאי אֵין רִשְׁאֵי לְחַתוּף הַמְפָּרְקָת דְּלֹא יְבַדִּיל אִסִּימָנִים קָאֵי וְאֵין לֹא מִפִּינּוּ דְּקִיָּים מְצוֹת מְלִיקָה בְּסִימָן א' תוּ אַף מְפָרְקָת וְהַעוֹר אֵין רִשְׁאֵי לְחַתוּף דְּהָא בְּאֲמַת חֲנִינָא פִּיצַד הוּא עוֹשֶׂה חוֹתָף שְׁדָרָה וּמְפָרְקָת בְּלֹא רֹב בְּשֶׁר עַד שְׁמַגִּיעַ לְסִימָן וְחוֹתָף סִי' א' וְרֹב בְּשֶׁר עֲמוּ וּבִזְבָּחִי ס"ז ע"ב נָמִי רֹב בְּשֶׁר עִם סִי' א' לְכַתַּחֲלִי מִיָּהַת בַּעִי וְדִיעֵבַד אֵי מְעַכָּב אֵיכָא פְּלוּגְתָא וְא"כ אִיף רִשְׁאֵי לְחַלּוֹק רֹב בְּשֶׁר אַחַר שִׁימְלֹק הַסִי וְלִזְהָ י"ל דְּבְּאֲמַת מְצוֹת מְלִיקָה בְּלֹא מְחֲזִיר וְהַקְּפִיד' הַתּוֹר' לְמִלּוֹק מְמוּל עוֹרָף מִשְׁמַע וְדָאֵי דְּכָל הַשְּׁדָרָה וּמְפָרְקָת וְרֹב בְּשֶׁר צְרִיף לְחַתוּף אֱלָא דְּקוֹדֵם מְלִיקַת הַסִי א"א וְכִי מֵתָה עוֹמֵד וּמוֹלֵק פְּדִלְק' וְע"כ חוֹתָף רֹב בְּשֶׁר אַחַר מְלִיקַת הַסִי מִשָּׂא"כ לְבָנִי ר"ח דְּסָבְרִי דְּוָקָא מְחֲזִיר וּמוֹלֵק עוֹרָף לְהַחֲזִיר סִימָנִים לְאַחוּרֵי עוֹרָף א"כ לֹא שְׁמַעִינוּ דְּבַעִינוּ שְׁדָרָה וּמְפָרְקָת פְּלֵל וּמִשָּׂה לְאַחַר מְלִיקַת הַסִי אִסוּר בְּשְׁדָרָה כו' דְּלֹא יְבַדִּיל פְּתִיב וְקָאֵי נָמִי אֲבָשֶׁר וְעוֹר וְאָף בְּעוֹלַת עוֹף עוֹר וּבְשֶׁר אֵין מְעַכָּב לְעַנְיֵן הַבְּדִלָּה לְשִׁי רִש"י ז"ל לְקַמֵּן וְכִינוּן שְׁמֵלֵק ב' סִימָנִי הֵנָּה הַבְּדִלָּה מ"מ לְעַנְיֵן חֻטָּאת דְּלֹא יְבַדִּיל הֵנָּה עוֹר וּבְשֶׁר בְּכָלֵל זֶה וְכ"ש מִסִי שְׁנֵי דְּלְכַתַּחֲלָה בְּשַׁחֲטָה בְּעֵינֵן ב'

סימנין מ"ה וְשִׁינְכִי בְּשַׁחֲטָה אֲמָרָה תּוֹרָה לֹא יִבְדִּיל כ"ש עוֹר וּבָשָׂר וּלְקַמֵּן בְּסוּגִיָּא דְכַמְשֵׁפֶט אֲבָאָר בַּעֲזָה"י.

וְלֹא דְבָרֵי מְהַרְשֵׁ"א הֵייתִי אוֹמֵר בְּעוֹלָה לְחוּד קָאֵי לְמַ"ד דְּוֹקָא מְחִזִּיר תּוּ אִין צְרִיף שְׂדָרָה וּמְפָרְקָת וּלְמַ"ד אַף מְחִזִּיר שְׂהַתּוֹרָה נְתִיבָה רְשׁוּת אִי בְּעֵיָא מְחִזִּיר לְאַחֲרֵי הָעוֹנָרָף וְאִי בְּעֵי חוֹתְמָה שְׂדָרָה וּמְפָרְקָת וְלֹא אִיכְפַּת לֹן בְּמָה שְׁנַטְרָפָה מְקוֹדֵם בְּשִׁבִּירַת וּפְסִיקַת הַחוּט כַּמ"ש הֵר"ן בְּחֻמְשׁ שִׁטוֹת יַע"ש הֵיטֵב וּא"כ בְּחוֹתְמָה הַסִּימָנִים תְּחַלָּה א"צ תּוּ לְחַתְּנָהּ מְפָרְקָת וְדִי בְּכַף.

וּבְאַמַּת דְּמְחִזִּיר פְּסוּל כַּר' יִנְאִי דְאָמַר יִקְבְּלוּ הָרַנְבִּין תְּשׁוּבָתָן וּמוֹל עוֹנָרָף דְּוֹקָא הוּא שְׂיַחְתְּנָהּ שְׂדָרָה וּמְפָרְקָת וּא"כ ע"כ זְקוּק הוּא לְכַף שְׂיַחְתְּנָהּ שְׂדָרָה וּמְפָרְקָת וְאַח"כ הַסִּימָנִין וְיִהְיֶה פִּירוּשׁוֹ בַּמ"ש רַש"י וְחוֹתְמָה סִימָנִים לְבַד שְׂאִין צְרִיף יוֹתֵר מִזֶּה.

דְּרַש"י לְשִׁיטְתִּי לְקַמֵּן בְּעוֹלַת עוֹף דְּבַעֲיָנָן הַבְּדִלָה הֵינּוּ סִימָנִין וּא"צ לְהַבְּדִיל עוֹר מִגּוֹף דְּלֹא כְּשִׁיטַת הַר"מ ז"ל דַּפ"ו וּפ"ז מֵהַל' מַעַה"ק דְּפָסֶק בְּעוֹלַת עוֹף צְרִיף לְהַבְּדִיל הָרֹאשׁ מִגּוֹף וְעֵינָן בְּלַחֲם מְשֻׁנָּה שָׁם וּמַש"ה פְּתַב רַש"י דְּאִין צְרִיף יוֹתֵר: וְזֶה מִפְּנֵי שְׂהַתּוֹרָה נְתִיבָה רְשׁוּת אוֹ לְחַתְּנָהּ הַסִּימָנִים קוֹדֵם אוֹ מְפָרְקָת קוֹדֵם וְלֹא מְטַרְפָּא בְּכַף מִשָּׂא"כ בְּאַמַּת דְּצְרִיף דְּוֹקָא לְחַתְּנָהּ הַמְפָרְקָת אִז אַף לְאַחַר שְׂחַתְּמָה הַסִּי צְרִיף לְחַתְּנָהּ רוּב בְּשָׂר אַח"כ וְרֵאִיתִי לְרִיטְבָ"א ז"ל בְּחֻדוֹשׁוֹ שְׂפַתָּב שְׂלֹא כְּדָבָרֵי הָאוּמְרִים חוֹתְמָה הַסִּימָנִים וְאַח"כ שְׂדָרָה וּמְפָרְקָת דְּכִי מֵתָה עוֹמֵד וּמוֹלֵק עַכ"ל הֵנָּה אֲפֹשֶׁר אַף בְּחַטָּאת עוֹף קָאֵמַר דְּרַש"י פִּי לְקַמֵּן אֵהָא דְּעוֹלַת עוֹף בְּעֵי שְׁנֵי סִימָנִין וְכִי מֵתָה עוֹמֵד וּמוֹלֵק דֵּהוּא עוֹף בְּחַד סִי מֵיִית אֵלָא דְּקִשְׁנִי אַף אִי נִימָא דְּקָאֵי אַעוֹלַת עוֹף וְלֹאחַר ב' סִימָנִין וְכִי מֵתָה עוֹמֵד וּמוֹלֵק הָא מְסִיק לְקַמֵּן דֵּהוּתָזוּ רֵאשִׁיָּהוּן שְׂמַטְמָאִין הֵינּוּ הַבְּדִלָתָה עוֹלַת עוֹף וְע"כ עַם הַמְפָרְקָת וְעוֹד דְּבַחַטָּאת קִתְּנֵי בְּהֵדְיָא פִּיצַד מוֹלְקִין חַטָּאת עוֹף כּו' הֵגִיעַ לוֹוֹשֶׁט אוֹ לְקִנְיָה וְרוּב בְּשָׂר עֲמוּ הַרִי אַף דְּבִסִּי א' מֵיִית אַפ"ה אַח"כ רוּב בְּשָׂר וְעוֹד בְּחַטָּאת כְּתִיב לֹא יִבְדִּיל אֵלָא כַּמ"ש דְּבִשְׁלָמָא בְּאַחַת דְּלִית הַלְכָתָא כַּר"ח וּמְחִזִּיר פְּסוּל וּמוֹל עוֹנָרָף מְצוֹתוֹ בְּכַף שְׂיַחְתְּנָהּ הָעוֹנָרָף תְּחַלָּה וּמְשֻׁמְעוֹת הַקָּרָא דְּכָל הָעוֹנָרָף וְרוּב בְּשָׂר עֲמוּ מוֹלֵק וְע"כ רוּב בְּשָׂר לְאַחַר מְלִיקַת הַסִּי דְּכִי מֵתָה עוֹמֵד וּמוֹלֵק מִשָּׂא"כ אִי אֲמָרִינָן מְחִזִּיר דְּוֹקָא וְלֹא הַקְפִּיד קָרָא אֵלָא שְׂיַחְתְּנָהּ לְאַחֲרֵי עוֹנָרָף אִית לֹן לֹמַר שְׁפִיר דָּתוּ לֹא צְרִיף דְּכִי מֵתָה עוֹמֵד וּמוֹלֵק וְאַף בְּעוֹלַת הָעוֹף דֵּהַבְּדִלָה הוּא בְּסִימָנִין לְרַבְּנָן שְׁנִים וְלִרְאב"ש רוּב שְׁנִים וְתוּ לֹא צְרִיף וּלְקַמֵּן אֲבָאָר: וְלִפִּי מֵה שְׂיַחְתְּבָאָר לְקַמֵּן בְּרִישׁ הַשּׁוֹחֵט וּקְרָא דְּלֹא לִישׁוּנֵי גְסָטְרָא שְׂלֹא יַחְתְּנָהּ מְפָרְקָת ג"כ שְׂמַבְלִיעַ דָּם בְּאַבְרִים וְאַסוּר בְּקַדְשִׁים דְּלָדָם הוּא צְרִיף דֵּהָא קָרָא בְּקַדְשִׁים כְּתִיב וְשַׁחַט אֶת בֶּן הַבְּקָר וְעֵינָן בְּחֻדוֹשֵׁי רַשְׁבִּי"א שָׁם בְּרִישׁ הַשּׁוֹחֵט א"כ א"ש מ"ש רַש"י וְחוֹתְמָה הַסִּימָנִים לְבַדָּם שְׂאִסוּר לְשִׁבּוֹר מְפָרְקָת דְּמַבְלִיעַ דָּם וּבְקַדְשִׁים לָדָם הוּא צְרִיף מִשָּׂא"כ בְּאַמַּת דְּמְצוֹתוֹ מִן הָעוֹנָרָף דְּוֹקָא.

אֵלָא דַּלְפ"ז לְמַ"ד אַף מְחִזִּיר וְדָאֵי דְּשָׂרֵי לְחַתְּנָהּ מְפָרְקָת אַח"כ פִּינּוּ דְּנִתְּנָה הַתּוֹרָה רְשׁוּת וְרַש"י פִּי אַף לְמַ"ד מְחִזִּיר וְחוֹתְמָה לְבַדָּם לְכּוֹן נִרְאָה כַּמַּש"כ לְעֵיל: (דָּף כ ע"א) גְּמָרָא מֵאִי אִינְרֵא מוֹלֵק שׁוֹחֵט נְמִי כּו' עַכ"ל וּפִירַש"י מ"ש עוֹנָרָף מְצַדְדִּין ר"ל דְּלִיכָא לְמִימַר דֵּהַתּוֹרָה קְבָעָה מְקוּם דְּוֹקָא מִן צְנוּאָר כְּמוֹ בְּמִלְיָקָה דְּוֹקָא לְהַחֲזִיר לְאַחֲרֵי עוֹנָרָף דַּא"כ

מצדדין אמאי פֿשר אַלא דִּהתורה לא קבֿעה מקום אַלא הקפידה שְׁתהא שְׁחִיטָה בְּסִימְנִין א"כ מְעוֹרָף פֿשר כו'.

אַבְל לְמַד אַף מְחִזֵּיר לֹא סִינְעֵתָא וְלֹא תִּיּוֹבְתָא הוּא מִתְנִי לִפְרִישׁ"י דְּהַמּוֹלֵק דִּיעֲבֹד וְאַיִדִּי כו' דְּנֻדַּי לְמַד אַף מְחִזֵּיר הוּא דְּעִיקָר מִצְנָה לְחִתּוּף שְׁדָרָה וּמִפְרָקַת תְּחִלָּה כַּמ"ש רִש"י לְעִיל בַּד"ה אַף מְחִזֵּיר דְּלִישְׁנָא דְּאַף מְחִזֵּיר הֵכִי מִשְׁמַע וְעֵינֵן בְּחִדּוּשֵׁי הָר"ן יַע"ש וְלַעֲנִין הַל' אִי מְחִזֵּיר פֿשר אוֹ לֹא כו' יֵנְאִי דְּאַמֵּר יִקְבְּלוּ הָרֹבִיּוֹן תְּשׁוּבָתוֹן אַבְאָר לְקַמֵּן גְּבִי הָא דְּאַמֵּר בְּנֵי ר"ח סְבָרִי מוֹלִיף וּמְבִיא בְּמַלְיָקָה פֿסוּל וְאַבְאָר ג"כ לְשֵׁם הָר"מ ז"ל בַּפ"ו מֵהַל' מַעֲשֵׂה הַקְּרָבָנוֹת בַּעֲזַה"י יַע"ש: גַּמ' פֿשר בְּמַלְיָקָה פֿסוּל בְּשַׁחֲי' לְמַעוּטֵי מַאי עַכ"ל לְשֵׁי מִי שְׁפִירֵשׁ אִם חֲתוּף פֿל מִפְרָקַת לְשָׁנִים דְּפֿסוּל אִם מִתְּפֹנִין לְכֹף וּמִתְנִי בְּשַׁחֲט מְעוֹרָף פֿסוּל מִיִּירִי בְּלֹא מִתְּפֹנִין וְעֵינֵן פְּרִישָׁה סִי' א' וְכ"ד יַע"ש וְע"כ יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת אִימָא דְּבָא לְרַבּוֹת פֿשר בְּמַלְיָקָה חוֹתוּף מִפְרָקַת וּפֿסוּל בְּשַׁחֲיָה אִם מִתְּפֹנִין לְכֹף וְאַף בְּשׁוֹחֲט מִצְדָּדִין אוֹ מִצְנוּאָר אִם חֲתוּף הַמִּפְרָקַת פֿסוּל וְאַפְשָׁר לִישׁ מִי שְׁסוּבֵר הוּא הָרַאבִּי בְּרִש"י רִישׁ הַשׁוֹחֲט וְקָרָא דְּלֹא לִישׁוּנֵי' גִּסְטָרָא וְעֵינֵן בַּהג"א רִישׁ פֿרָק הַשׁוֹחֲט הָא דְּתַנּוּן דָּף י הַתִּיז הָרַאשׁ בַּב"א פֿסוּלָה הֵינּוּ מִשׁוּם חֲתִיכַת מִפְרָקַת וְכַבֵּר יֵשׁ מִי שְׁפִי' כֵּן לְמִתְנִי' דְּהֵתֵם שְׁהֵרִי הָרַמְבַּ"ן הִבִּיאוּ הָר"ן וְרִשְׁבַּ"א בְּחִדּוּשֵׁי שָׁם דְּנֻקָא בְּחֲתוּף פֿל הַמִּפְרָקַת הוּא דְּבַעֲיָנֵן בְּסַפִּין כְּמֵלֵא צְנוּאָר חוּץ לְצְנוּאָר וְעֵינֵן בִּי"ד סִימָן כ"ב וְרַאבִּי יִפְרֵשׁ הַמִּתְנִי' כְּמוֹ לְהָרַמְבַּ"ן דְּהֵתִיז הָרַאשׁ בַּב"א הֵינּוּ פֿסוּלָה דְּחֲתוּף הַמִּפְרָקַת לְשָׁנִים וּמִיָּהוּ לְהָרַמְבַּ"ן פֿשר בְּחֲתוּף מִפְרָקַת אַלֵּא דְּמוֹקֵי לְהַתּוֹת הָרַאשׁ דְּמִתְנִי' בְּחֲתוּף פֿל הַמִּפְרָקַת דַּל"כ לֹא בְּעֵינֵן כְּמֵלֵא צְנוּאָר חוּץ לְצְנוּאָר יַע"ש וְרַמְבַּ"ן יִפְרֵשׁ כֹּף אַבְל רַאבִּי יִפְרֵשׁ דְּרִישָׁא שָׁם דָּף ל' ע"ב הַתִּיז הָרַאשׁ בַּב"א הֵינּוּ שְׁחֲתוּף פֿל הַמִּפְרָקַת לְשָׁנִים וּפֿסוּל' לֹא מִשׁוּם דְּרָסָה אַלֵּא מִשׁוּם חֲתִיכַת מִפְרָקַת דְּלֹא לִישְׁוֵי' גִּסְטָר' וּבְאִם לֹא כַּפִּירֵשׁ"י דְּרָסָה אַלֵּא פְּלוּמֵר בְּשׁוּהָ עִם הַסִּימְנִים שְׁנִתְּפֹנִין לְכֹף וּבְשַׁעַת שְׁחִיטָה הָא אִם שְׁהָה מְעוּט וְאַח"כ חֲתוּף מִפְרָקַת פֿשר וְדוּנּוּקָא כְּשַׁחֲתוּף הַמִּפְרָקַת בַּב"א עִם הַסִּימְנִין הוּא דְּפֿסוּלָה א"כ לִיכָא לְמִימֵר דְּבָא לְאַטוּ הָא תְּנִי לְקַמֵּן זֶה וְאִין לְהַקְשׁוֹת א"כ אִימָא לְאַתּוּי דְּרָסָה דְּכָשֵׁר בְּמַלְיָקָה וּפֿסוּל בְּשַׁחֲיָה לְפִיּוֹם סְבָרָא דְּהַשְׁת' פְּקוּשִׁית הַתּוֹסְפוֹת ד"ה לְמַעוּטֵי שָׁן וְצִיפּוֹרֵן יֵשׁ לוֹמֵר דְּסִיפָא דְּהֵיזָה שׁוֹחֲט וְהֵתִיז הָרַאשׁ בַּב"א אִם יֵשׁ בְּסַפִּין כְּמֵלֵא צְנוּאָר ע"כ מִיִּירִי בְּדְרָסָה דַּל"כ אַלֵּא מִשׁוּם פֿסוּל חֲתִיכַת מִפְרָקַת מַאי מְהֵנִי אִם יֵשׁ בְּסַפִּין מְלֵא צְנוּאָר אַלֵּא בְּלֹא מִתְּפֹנִין מִיִּירִי וְדְרָסָה הוּא דְּכָשֵׁר כְּשֵׁי מְלֵא צְנוּאָר דְּאַפְשָׁר דְּשַׁחֲט בְּלֹא דְרָסָה בְּהוֹלְכָה לְחוּד.

וה"ק בְּמִתְנִי' הַתִּיז הָרַאשׁ בַּב"א בְּכּוֹנְנָה פֿסוּלָה וְלֹא חִילֵק אִם יֵשׁ בְּסַפִּין כְּמֵלֵא צְנוּאָר חוּץ לְצְנוּאָר דְּטַעֲמָא מִשׁוּם שְׁחֲתוּף הַמִּפְרָקַת לְשָׁנִים הֵיזָה שׁוֹחֲט וְהֵתִיז הָרַאשׁ בַּב"א שְׁלֵא בְּכּוֹנְנֵי' אַלֵּא דְרָס אִם יֵשׁ בְּסַפִּין כְּמֵלֵא צְנוּאָר כְּשִׁירָה וּבְזֶה אַפְשָׁר דְּבְרִישָׁא תְּנִי הַתִּיז הָרַאשׁ דְּהֵינּוּ הַתּוֹת פֿל הָרַאשׁ וּמַאי אִירָא שְׁהֵתִיז פֿל הָרַאשׁ אִי מִטַּעֲם דְּרָסָה הוּא דְּאַתִּינֵן עֲלֵהּ בְּשִׁלְמָא סִיפָא גְּקִיט מִשׁוּם שְׁיַעוּרָא דְּסַפִּין אִי כְּמֵלֵא צְנוּאָר חוּץ לְצְנוּאָר מַש"ה דְּוּנּוּקָא בְּהַתּוֹת פֿל הָרַא"ש הוּא דְּבַעֲיָנֵן כֵּן כְּסִבְרַת הָרַמְבַּ"ן שְׁהַבְּאִתּוֹ לְעִיל מַשְׁא"כ רִישׁ' דְּלֹא הוֹנְכֵר שְׁיַעוּרָא דְּסַפִּין אַלֵּא מִטַּע' דְרַס' מַאי אִירָא הַתִּיז לְגַמְרִי אַלֵּא כַּמ"ש כַּפִּי' רַאבִּי דְּרִישָׁא בְּכּוֹנְנָה פֿסוּלָה כַּ"ע מִשׁוּם דְּלֹא לִישְׁוֵי' גִּסְטָרָא הִי' שׁוֹחֲט וְהֵתִיז שְׁלֵא בְּכּוֹנְנָה דְלִשׁוֹן הֵיזָה שׁוֹחֲט מִשְׁמַע כֹּף דְּלִיכָא פֿסוּל מִפְרָקַת בְּלֹא כּוֹנְנָה אִם יֵשׁ מְלֵא צְנוּאָר לֹא דְרָסָה וּפְרִיף לְמַעוּטֵי מַאי דְּהָא תְּרוּנוּיָהוּ כְּחֻדָא תְּנַנְּהוּ הֵתֵם: לֹא לְמַעוּטֵי שָׁן וְצִיפּוֹרֵן וְאִין

להקשות היאך תני פשר בשחיטה פסול במליק' והא מחזיר סימנים לאחורי עורף דכשר בזה ובזה י"ל לאו לכל מילי קאמר ולא פללא קא פניל א"נ י"ל פשר לכתחלה קאמר מה שפשר בזה פסול בזה דנהי דאף מחזיר מ"מ לכתחלה מצותו שאין מחזיר לאחורי עורף ופסול בשחיטה וה"ה פשר בשחיטה לכתחלה מן הצנאר פסול במליקה ואף לשיטת רש"י דמצדדין פשר לכתחלה היינו דמסתמא שוחט סימנין מקודם המפרקת משא"כ מן העורף לכתחלה לא בהחזיר גזירה אטו לא החזיר והא דכתב רש"י בד"ה ואי ס"ד מחזיר דוקא מ"ש עורף מצדדין כבך פתבנו דה"פ דלא תימא דהתורה קבעה מקום מצנאר לזה אמר דמצדדין פשר דהתורה לא הקפידה אלא שיהא הסימנין נשחטין קודם וכמ"ש הרשב"א בחדושיהו הבאתיו לעיל ולזה אמר פשר במליקה כו' וכשר בשחיטה צנאר פסול במליקה: בני ר"ח סברי כמ"ד מוליה ומביא במליקה פסול הר"מ ז"ל בפ"ו מהל' מעה"ק הלכה כ"ג כתב מוליה ומביא במליקה פשר ולפ"ז נדחו דברי בני ר"ח דע"כ מחזיר פסול דכשר בשחיטה פסול במליקה לאתויי מחזיר סימנים ומש"ה לא כתב הר"מ ז"ל דאם החזיר סימנים דכשר במליקה.

ועיין ביש"ש סימן מ"ב משום דמסיק רב פהנא קוצץ ויורד וכ"ש מוליה ומביא דכשר במליקה ולכאורה יש לראות בהא דמסיק לקמן בבבביתא דרמי בר יחזקאל דאין עיקור סימנין לעוף במליקה ובשחיטה יש עיקור והיינו נעקרו סימנין ממקום חיבורן בלחי א"כ י"ל דמתני' דתנן פשר במליקה פסול בשחיטה לאתויי עיקור דכשר דיעבד במליקה ופסול בשחיטה דהנה נבילה ואי דמשמע דקאי אמה דתנן מקודם ז"א דהא מוליה ומביא לא תנן כלל במתני' ואפ"ה אמר לאתויי מוליה ומביא אימא לאתויי דרמי בר יחזקאל וכמ"ש הר"מ ז"ל בפ"ו הלכה כ"ג דאם נעקרו סימנים אינו חושש ואשמעין פשר במליקה פסול בשחיטה ואי דתנא בפ' פיסוי הדים הנוחר והמעקר פטור מלכסות עיין לעיל דף ט' ע"א בתוס' ד"ה כולהו תנינא יע"ש י"ל דע"כ לא שמעין דיש עיקור אלא בבהמה וה"ה חי' דשנה לבהמה בכל מקום משא"כ עוף לא שמעין לה בשום מקום דיש עיקור בשחיטה לעוף תדע שהרי רש"י ז"ל לא הוקשה לו לקמן אלא מבבביתא דשחט הנושט ונמצא גרגרת שמוטה דמייירי בעוף דהוכשרו בסי' א' אבבביתא דרמי בר יחזקאל דאמר אין עיקור סימנין בעוף יע"ש ע"ב ד"ה הדין פליגא ומתני' דף פ"ו דנוחר ומעקר דפטור מפסוי מצינו לאוקמיה בדם חי' אבל עוף נהי דאיתקש לבהמה לאו לכל מילי איתקש ותדע דר' ירמיה דאמר משום שמואל פשר בשחיטה פשר במליקה ע"כ לדידיה אין עיקור אף בשחיטה או כמ"ד אין שחיטה לעוף מ"ה או להקפך למ"ד יש שחיטה לעוף מ"ה הכי גמירי דאין עיקור ואשמעין מתני' דלאו פן הוא אלא פשר במליקה פסול בשחיטה ורישא אידי דסיפא והא דמסיק פאן בני ר"ח סברי מוליה ומביא פסול במליקה ה"ה דהנה מצוי לתרוצי דמרב עיקור דפסול בשחיטה וכשר במליקה וסיפא עיקור אלא דר' ירמיה הוא דמשגי הכי אמר ר' ירמיה למעוטי מוליה ומביא ואיהו לשיטתו לקמן דאמר אמר ר' ירמיה אמר שמואל פשר בשחיטה פשר במליקה ומסיק לדידיה ע"כ בעוף אין עיקור אף בשחיטה ומש"ה הוצרך לשנויי הכי בני ר"ח סברי מוליה ומביא פסול במליקה אבל הר"מ ז"ל דפסק בפ"ו מהל' אלו דאין עיקור סימנין בעוף לענין מליקה ובהל' שחיטה פ"ג הלכה י"ד פסק דיש עיקור סימנין בעוף לענין שחיטה א"כ קשה מנא ליה לדחות דברי בני ר"ח מהלכה דאף מחזיר סימני' לאחורי עורף וי"ל דאיהו סובר

כמ"ש הי"מ לא למעוטי שן וצ'פוןן תלוש ורישא עיקר וסיפא איידי אכל לא אמרינו
רישא איידי דסיפא כמ"ש מהר"מ מלוכלין ו"ל יע"ש א"כ א"ש ועיין ב"ח בתוספות
ד"ה ר' היא שפתבו בפשיטות ל"מ"ד מחזיר מוליה ומביא במליקה פסול דבע"א לא
מיתוקמא פשר בשחיטה היינו לפי שני של רש"י פאן או ל"מ"ד יש שחיטה לעוף מ"ה
שינה עיקור ור' הכין סבירא ליה דיש שחיטה לעוף מן התורה ועיין שם: ודע דרא"ם
ז"ל בפ' ויקרא כתב על מ"ש רש"י קוצץ ויורד וכ"ש מוליה ומביא וכבני ר"ח דאמרי
אף מחזיר סימנים ואף דאמר ר' ינאי יקבלו הרובין כו'הא תירץ בני ר"ח סברי כמ"ד
מוליה ומביא במליקה פסול והלח"מ בפ"ו הלכה כ"ג פתב דהביא דברים סותרים יע"ש
ולפי מ"ש אין פאן סתירה דהלכה כבני ר"ח ואפ"ה מוליה ומביא פשר ומתני' למעוטי
הא דרמי בר יחזקאל וכמ"ש ואי דשמעי' בפרי' לקמן כ"ח שחט הנושט ונמצ' גרגרת
שמוטה ובעוף מיירי וא"כ תני לה בפרייתא דיש עיקור בשחיטה בעוף ונהה למיתני'
פשר בשחיטה פשר במליקה כמ"ש התוספות ד"ה למעוטי שן וצ'פוןן י"ל דכ"פ שונה
במתני' מה דתנא בפרייתא כמ"ש רש"י בלישנא בתרא למעוטי שן.

וצ'פוןן יע"ש. ומה דכתב הרא"ם תי' הגמרא סי' דלישנ' נקיט דאיכא לתרוצי כמ"ש פאן:
וראיתי להמגיני שלמה על מה שהקשו תוספות ד"ה אילימא למעוטי עיקור סימנים
שהקשו תיפוק ליה דטרופה ות' הוא ז"ל דאה"נ דלענין לטהרו מידי נבילה איתמר דאין
עיקור סימנין בעוף וא"כ ליכא למימר דכשר במליקה היינו עיקור דטרופה מיהת הנה
אלא כו' ומש"ה פסק הר"מ דליתא לבני ר"ח אלא דהא ליתא דא"כ אמאי פסק הר"מ
ז"ל דנעקרו סימנים במליקה אינו חושש ונהה טרופה בעוף אלא דליתא וגם הת'
השני של היש"ש בעוף לא הנה טרופה ליתא דבאמת הלכה כברייתא דלוי דכל מה שמו
ז"ל בבבבמה יתר עליהן עוף כמו שאבאר לקמן בתוספות ד"ה אילימא למעוטי עיקור
סימנים.

ולפי זה מה שכתב הב"י בסי' כ"ד על דברי הר"מ ז"ל ובר"מ פ"ק מה"ש דסימנין
שנתקפלו לא הנה טרופה הוא נכון דאי לפי הרא"ש כדברי הרי"ף וה"ה אם נא' דר"מ
בשיטת הרי"ף רבו אמרה דהנה טרופה לא יתכן מ"ש בהל' מעה"ק דאם נעקרו אינו
חושש ונהה הנה טרופה ובתו' ד"ה אילימא למעוטי עיקור סימנין לפי הקונטרס דהנה
טרופה כו' פליג אלוי עכ"ל ר"ל לרש"י שפי' לעיל דף ט' דעיקור היינו בספין פגום ולא
כבה"ג דממקום חיבורו בלחי דהוא סובר יותר דהיינו עיקור מה"ש שאין שחיטה מועלת
בו אלא ודאי דרש"י סובר דהנה טרופה כפושטא דסוגיא דאלו טרופות דף מ"ד ע"א
סימנים שגדלדלו ברובן טרופה ועיקור המצוי בה"ש היינו ספין פגומה ונעקרו מלחי לא
הנה נבילה דלאו במקום שחיטה הוא אלא טרופה כמו תורבץ הנושט שניקב דלא הנה
נבילה כמו שתמה הש"ף בי"ד סי' ל"ג סעיף ג' ס"ק ה' יע"ש.

וא"כ הוקשה להם שפיר לפי מה דס"ד למעוטי עיקור כמו דפסול בשחיטה ה"ה במליקה
פשיטא כיון דטרופה הנה מאי מכשיר ל' וכן לרבנן בר קוסי דאמר בשחיטה יש עיקור
והיינו טרופה ובמליקה אין עיקור ונהה נטרפו מקודם ואי דהכי הלכתא דהתירה התורה
טרופה בחטאת עוף א"כ מאי איריא עיקור מכל ע' טרופות דנקיט גם היאך תלוי אין
עיקור ל"מ"ד אין שחיטה לעוף מ"ה דמ"מ טרופות פוסל בעוף וגם נחירה בסימנין בעינינו

כמ"ש התוס' בד"ה לא אָמְרוּן וא"כ אִיךָ פֶּשֶׁר לְמַד אין שְׁחִיטָה אָבֵל הָא לֹא קוֹשֵׁי לְהוֹ
לְשִׁמוּאֵל דְּכָשֶׁר בְּשִׁחִיטָה פֶּשֶׁר בְּמִלְיקָה וְעִקּוּר בֵּין בְּשִׁחִיטָה וּבֵין בְּמִלְיקָה אֵין פּוֹסֵל בְּעוֹף
י"ל דְּפִלְגִי עַל לְוִי וְסוֹבֵר בְּעוֹף טְרִיפוֹת בְּסִימָנִים עִקּוּרִים לִיפָא כְּמוֹ שְׁפָתָבוּ הַתּוֹס' בְּסוֹף
הַדְּבוּר דְּלְרִשׁ"י פְּלִיג רְמִי בַר יְחִזְקִאל עַל בְּרִייתָא דְלְוִי.

וּכְבֵר כְּתַבְנוּ לְעִיל לְהַר"מ ז"ל וְדַאי עִקּוּר סִימָנִים מְלַחֵי לֹא הָוֵה טְרִיפָה דְאִיהוּ פֶּסֶק פְּלוּי
דְּטְרִיפוֹת שְׁמַנּוּ חַז"ל בְּבִהְמָה כו' וּפְסֵק בַּפ"ק מֵה"ש דְּבְעוֹף יֵשׁ עִקּוּר וְאַפ"ה פֶּסֶק בַּפ"ו
מֵהַל' מֵעַה"ק דָּאָם נְעַקְרוּ פֶּשֶׁר וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ בְּמִלְיקָה יַע"ש וְעֵינֵין בְּמַגִּינֵי שְׁלֹמֹה מ"ש פֶּאֶן
בְּשִׁמְעֵתִין: (ע"ב) רִשׁ"י בְּד"ה הֵיא פְּלִיגָא וְלִית הִלְכָתָא כו' בְּמַתְנֵי דְרְמִי בַר יְחִזְקִאל
הָא כַּמ"ד יֵשׁ שְׁחִיטָה לְעוֹף מ"ה וְהֵלֵךְ אַחַר הַמַּחְמִיר עַכ"ל מ"ש דְּלִית הִלְכָתָא כְּמַתְנֵי
דְרְמִי בַר יְחִזְקִאל הַר"מ ז"ל פֶּסֶקָה לְהִלְכָה בַּפ"ו מֵהַל' מֵעַה"ק לְעַנְנֵי מְלִיקָה אֵלֵא לְעַנְנֵי
שְׁחִיטָה אֵין הִלְכָה פֶּה אֵלִיפָא דַר' יְרֵמְיָא אָמַר שְׁמוּאֵל וּמ"ש הָא כַּמ"ד יֵשׁ שְׁחִיטָה לְעוֹף
מִן הַתּוֹרָה ר"ל וְלֹא מִכְרַעָא מְלִתָּא אֵי פְרָבִי אַחְתָּא בְרִיָּה דְרַבָּא אוּ פְרָב אִשִּׁי דְאָמַר אֵיפְכָא
מִסְתַּבְרָא וְהִלְכָה אַף דְהִלְכָה כַּמ"ד יֵשׁ שְׁחִיטָה לְעוֹף מ"ה מֵהֵיא מַתְנֵי דְזִבְחִים מְלַק
בְּסַפִּין מְטַמָּא בְּגִדִים אַבִּית הַבְּלִיעָה כְּדַמְסִיק לְקַמֵּן דִּף כ"ח וְהִלְכָה כְּסַתָּם מִשְׁנֵה אֵפְלוּ
הַכִּי אֵימָא דְהִלְכָה פְרָב אִשִּׁי דְאָמַר לְמַד יֵשׁ שְׁחִיטָה הַכִּי אֲגַמְרֵי דְאֵין עִקּוּר מִש"ה
הַנּוֹצֵר לֹאמַר בְּשֵׁל תּוֹרָה הִלְכָה אַחַר הַמַּחְמִיר וְהֵינּוּ פְרָב אַחְתָּא וּמִש"ה מ"ה הָוֵה טְרִיפָה
בְּסִי עִקּוּרֵי בְּעוֹף בְּשִׁחִיטָה וְלֹא בְּמִלְיקָה: וְדַע דְלִשְׁי' רִשׁ"י ז"ל דְּסִימָנֵין עִקּוּרִים מְלַחֵי
הָוֵה טְרִיפָה וְרְמִי בַר יְחִזְקִאל אוּ דְמִינֵי לְעַנְנֵי לְטַהְרוּ מִיַּדִּי גְבִילָה כַּמ"ש הַמַּגִּינֵי שְׁלֹמֹה
בְּתִי א' יַע"ש ר"ל דְגַם רִשׁ"י סוֹבֵר דְנִאֲמָרָה הִלְכָה בְּסִימָנִים עִקּוּרִים אֵין שְׁחִיטָה מוֹעִיל
לְטַמָּא מִיַּדִּי גְבִילָה וּבְמִלְיקָה עַכ"פ מֵהֵינּוּ לְטַהְרוּ מִיַּדִּי גְבִילָה א"כ מֵאֵי מִיַּתִּי רֵאִי מֵהֵא
בְּרִייתָא דְשַׁחַט הַנּוֹשֵׁט וְנִשְׁמַטָּה הַגְּרָגְרַת פְּסוּלָה דְלִמָּא טְרִיפָה וְלֹא גְבִילָה וְאֵי דְפְסוּלָה
מִשְׁמַע גְבִילָה הָא בְּמַתְנֵי תַנּוּן מִן הַעוֹרָף שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה וְאַפ"ה כְּתַב בְּד"ה תְּהֵי לֵה סַפִּין
לְטַהְרוּ מִיַּדִּי גְבִילָה דְטְרִיפָה הָוֵה וְלֹא גְבִילָה א"כ לִיפָא לְמִידָק מְלִשׁוֹן פְּסוּלָה וְא"כ מֵה
רֵאִי מִשְׁם וְעֵינֵין מ"ש בְּמַתְנֵי וִי"ל דַּע"כ פְּסוּלָה דְהֵתָם גְבִילָה דַּל"כ מֵאֵי קַמ"ל נִשְׁמַטָּה
הַגְּרָגְרַת וְשַׁחַט הַנּוֹשֵׁט דְטְרִיפָה דְמִי יִתִּיר טְרִיפָה שְׁהִיתָה מְקוּדָם וְאֵי דְהֵיא גּוֹפָא קַמ"ל
דְּסִימָנִים עִקּוּרִים הָוֵה טְרִיפָה הַכִּי הָוֵה לְמִתְנֵי נִשְׁמַטָּה הַגְּרָגְרַת טְרִיפָה כו' אֵלֵא דְבָא
לֹאמַר דְהָוֵה גְבִילָה מִשְׁשׁ דְאֵין שְׁחִיטָה מוֹעִיל בְּסִימָנֵין עִקּוּרִים וּנ"מ דְהָוֵה גְבִילָה לְכַמָּה
דְּבָרִים הַנּוֹהֲגִים כְּמוֹ שְׁיִתְבָּאָר בְּהָא דְזַעֲרִי נִשְׁבְּרָה מְפָרְקַת.

וְדַע שְׁאֵנִי תְּמָה עַל מ"ש מַגִּינֵי שְׁלֹמֹה בְּתִי רֵאֲשׁוֹן דַּה"נ דְהָוֵה טְרִיפָה אֵלֵא הָא דְאָמַר
אֵין עִקּוּר לְטַהְרוּ מִיַּדִּי גְבִילָה א"כ מֵאֵי פְרִיָּה מֵהֵא דַר' יְרֵמְיָא אָמַר שְׁמוּאֵל פֶּשֶׁר בְּמִלְיקָה
הָא פְּסוּל בְּשִׁחִיטָה פְּסוּל בְּמִלְיקָה וּמֵאֵי קוֹשֵׁי וְהֵא אַה"נ פְּסוּל בְּשִׁחִיטָה פְּסוּל בְּמִלְיקָה
דְטְרִיפָה מֵיֵהָת הָוֵה וְשְׁמוּאֵל לֹא אָמַר בְּפִי פְּסוּל לְמִשְׁמַע מִינֵי דְהָוֵה גְבִילָה אֵלֵא אָמַר
פֶּשֶׁר וּלְמִידָק מִינֵיהָ מֵה דְלֹא פֶּשֶׁר בְּשִׁחִיטָה בְּמִלְיקָה ג"כ אֵין פֶּשֶׁר דְהָוֵה טְרִיפָה דְהֵא דִינֵי
גְבִילָה וְהֵא דִינֵי טְרִיפָה וְעוֹד לְשִׁיטַת רִשׁ"י ז"ל פְּסוּלָה לָאו דְוִקָא הוּא וְכַמ"ש לְעִיל
בְּסוֹף וְתִי שְׁנֵי דְכְּתַב מַגִּינֵי שְׁלֹמֹה דְבְרִייתָא דְרְמִי פְּלִיג עַל לְוִי וְסוֹבֵר בְּעוֹף אֵין עִקּוּר
סִימָנֵין טְרִיפָה א"כ רִשׁ"י דְמַבִּיא רֵאִי מִנְשְׁמַטָּה גְרָגְרַת וְשַׁחַט הַנּוֹשֵׁט דְפְּסוּלָה דְאֵין רֵאִי
אֵלֵא דְשְׁחִיטָה אֵין מוֹעִיל בְּסִימָנִים עִקּוּרִים וְאַמֵּי לֹא הִבִּיא מְלוּי דְשֵׁם מוֹכַח דְטְרִיפָה
הָוֵה מְקוּדָם שְׁחִיטָה דְכַל שְׁמַנּוּ בְּבִהְמָה כְּנִגְדָן כו' יִתֵר וּנ"מ טוֹבָא דְבִיבְרָה וְחֵלֵב אֲסוּר: הֵן

אַמַת שֵׁם"ש בְּסוּפוֹ לְתִי רֵאשׁוֹן שֶׁל מְגִינֵי שְׁלֵמָה דְכֹנֶלֶה סוּגְלִי לְעַנְיַן דְּהִנּוּה נְבִילָה בְּעִיקּוּר
סִימָן מְלַחֵי וְאָמַר רָמִי בְּרִי יְחֻזְקָאֵל דְּבַעוּף לֹא הָוּה נְבִילָה וְנֶאֱמָרוּ בּוּ פְּרִוּשִׁים רַבִּים אוּ
דְּבִשְׁחִיטָה ג"כ אוּ דִּנְקָא מְלִיקָה וְלִמ"ד אֵין שְׁחִיטָה אוּ לְהִיפּוּף לִמ"ד יֵשׁ שְׁחִיטָה מ"מ מִיִּיתִי
רִש"י שְׁפִיר רֵאִי מְבַרְיִיתָא דְלִקְמֹן דְּרַף כ"ח שְׁחַט הַנּוֹשֵׁט וְנִשְׁמָטָה גְרָגְרַת פְּסוּלָה ע"כ
נְבִילָה דְאִי טְרִיפָה מְסִיפָא דְּבַרְיִיתָא וְאִם אֵין יָדוּעַ אָמְרוּ כֹּל סְפָק בְּשְׁחִיטָה פְּסוּלָה וְע"כ
מִטַּעַם דְּאִוּקֵי אַחְזָקָה בְּהֵמָה בְּחִי' בְּחֻזְקָתָא שְׁאֵין זְבוּחַ כּו' וְאִי דְּהִנּוּה טְרִיפָה וְלֹא נְבִילָה דְלֹא
הָוּה בְּמָקוּם שְׁחִיטָה כְּמוֹ תְּנַרְבִּיץ הַנּוֹשֵׁט וְכַמ"ש הַש"ף בְּסִי ל"ג הִבְאֵתִיו לְעֵיל א"כ אֲמַאי
הִתְמִירוּ בְּסְפָק נִימָא נִשְׁחַטָה הַתְּרָה לְאַחַר שְׁחִיטָה נִשְׁמָטָה דְרַנְבָּא אֵין טְרִיפּוֹת וְחֻזְקָה
מִחֻמַּת רַנְבָּא ג"כ אֲלֵא אֵין שְׁחִיטָה מוֹעִיל וְהָוּה נְבִילָה וְאִוּקֵמִי אַחְזָקָה דְּבַהֵמָה בְּחִי' וְאִף
דְּרַנְבָּא עֲדִיף מִחְזָקָה כְּבָר הֶאֱרַכְנוּ לְעֵיל דְּסִמְנָה מִיַּעוּטָא לְחֻזְקָה וְהו"ל פְּלַגָא וְפְלַגָא אוּ
בְּאִנְפֵן אַחַר יַע"ש וְאִם כֵּן מוּכַח דְלֹא טְרִיפָה לְחֻזַּד אֲלֵא נְבִילָה וּבְזָה א"ש דְּמַבִּיא רִש"י
סִיפָא דְּבַרְיִיתָא וְאִין יָדוּעַ דְּסִגֵּי בְּרִישָׁא לְחֻזַּד אֲלֵא כַמ"ש, דְּמַרְיִשָׁא לִיפָא לְמִזְדַּק דְּאִימָא
פְּסוּלָה טְרִיפָה וּמְסִיפָא ע"כ מִטַּעַם חֻזְקָה אֲחִינּוּן עֲלֵי וְנְבִילָה וּבִי"ד סִי ל"ח וְל"א וְנ"א
אַרְרִיף בְּזָה אִי"ה עוֹד אֲבָאָר לָהּ הָא דְתַנִּי רָמִי בְּרִי יְחֻזְקָאֵל אֵין עִיקּוּר סִימָנִין בְּעוּף לִיפָא
לְפְרִוּשֵׁי עִיקּוּר דְּסִכִּין פְּגוּמָה וּמַש"ה בְּמְלִיקָה אֵין פּוֹסֵל בּוּ צְפוּרָן פְּגוּם וְלִמ"ד בְּשְׁחִיטָה
ג"כ סוּבְר דְּהִכִּי אֲגַמְרִי רַחֲמָנָא בְּעוּף דָּאִם כֵּן לְמָאן דְּאָמַר אֵין שְׁחִיטָה לְעוּף מ"ה מ"ש
עִיקּוּר מְשָׂאָר הַלְכוּת שְׁחִיטָה דְּפְסוּל מְדַרְבְּנָן וְעִיקּוּר אִף מְדַרְבְּנָן לֹא מְחַמְרִינּוּ מַה שְׁאֵין
כֵּן אֵי עִיקּוּר סִימָנִין מְהַלְחֵי א"ש כַּמ"ש הַר"ן ז"ל בְּחֻזְדוּשְׁיוֹ דְּעִיקּוּר לֹא מַה"ש הוּא יַע"ש
ר"ל ה"ש בְּשַׁעַת שְׁחִיטָה מִשָּׂא"כ עִיקּוּר מְהַלְחֵי.

וְעוֹד דַּא"כ הָא דְאָמַר שְׁמוּאֵל כְּשֶׁר בְּשְׁחִיטָה פְּסוּל בְּמְלִיקָה וְרוּצָה לֹמַר לְמַעוּטֵי עִיקּוּר
סִימָנִין וּפְרִיף וְהָא אָמַר רָמִי בְּרִי יְחֻז' כּו' וּמַאי פְּרִיף אֵי סִימָנִים בְּסִכִּין פְּגוּמָה וְגַם רָמִי
בְּכַף אִיִּירִי הָא ע"כ שְׁמוּאֵל לֹא בַּה"ש קְמַיִרִי כַּמ"ש רִש"י ז"ל דַּא"כ וְהָא אִיפָא מוּלִיף
וּמַבִּיא וְתְלוּשׁ כּו' וְהָא נָמִי מַה"ש נִיגְהוּ א"ו עִיקּוּר הֵיִינוּ סִימָנִים מְהַלְחֵי וְזָה לֹא הָוּה
מַה"ש אֲלֵא מְקוּם שְׁחִיטָה דְּפְסוּל בְּשְׁחִיטָה הֵיִינוּ בְּמָקוּם סִימָנִים עִיקּוּרִים כְּנִגְדוּ בְּעוּרְרַף
פְּסוּל בְּמְלִיקָה בְּסִימָנִים עִיקּוּרִים כַּמ"ש הַרִיטְב"א בְּחֻזְדוּשְׁיוֹ דְּזָה הָוּה מְקוּם שְׁחִיטָה וְלֹא
ה"ש אֲלֵא ע"כ עִיקּוּר דַּהֲכ' הֵיִינוּ שְׁנַעְעָקְרוּ סִימָנִים מְהַלְחֵי וְכַפִּי רִש"י ז"ל בְּכָאן בַּד"ה
אִילִימָא לְמַעוּטֵי כּו' וּבַד"ה הָא תַנִּי רָמִי בְּרִי יְחֻזְקָאֵל וּבַד"ה הָא פְּסוּל פְּסוּל וְאִי צְנוּאָר
שְׁנַעְעָקְרוּ סִימָנִין פְּסוּל לְשְׁחִיטָה יַע"ש וְע"כ תְּרוּ גּוֹנְנֵי עִיקּוּר הָיָה עִיקּוּר דְּסִכִּין פְּגוּמָה
מְצָה ה"ש וְעִיקּוּר סִימָנִין מְהַלְחֵי הָוּה נָמִי עִיקּוּר וְכַמ"ש: ע"ש אָמַר זְעִירִי נִשְׁבְּרָה מְפָרְקַת
וְרוּב בְּשֶׁר עֲמָה נְבִילָה הַטּוּר בִּי"ד סִימָן כ"ז פְּתַב כֹּל שְׁנַפְסָלָה בְּשַׁחֲי' הַר"ז נְבִילָה נִשְׁבְּרָה
מְפָרְקַת וְרוּב בְּשֶׁר עֲמָה הָוּה נְבִילָה וְהוֹקְשָׁה לָהֶם ז"ל לְעַנְיַן מַאי פְּתַבָּה וְהַתּוֹרַת חִיִּים
כְּתַב דַּנ"מ לְהוֹשִׁיט אַמ"ה לַב"נ בְּחֻזְדוּשְׁיוֹ בְּעוֹדָה מְפָרְקֵס' דְלֹא שְׁיִיף מִי אִיפָא מִיִּדֵי דְלֹא מְהַנִּי
הָף שְׁחִיטָה לְיִשְׂרָאֵל כֹּלֵל בְּשִׁלְמָא לְטְרִיפָה שְׁשַׁחְטָה א"ש דְּמַהַנִּי לְטַהַר מִיִּדֵי נְבִילָה
וּבְנִשְׁבְּרָה מְפָרְקַת אָסוּר לְהַאֲכִיל הַבְּנֵי מַעֲיִם לְבַנֵּי נַח עַכ"ל מ"ש מְדָאִם נִפְסָלָה בְּשְׁחִיטָה
אָסוּר לְהַאֲכִיל הַבְּנֵי מַעֲיִים לַב"נ דְּבָרֵינוּ כְּנֵים וְאֲמַתִּים וּמְבִנְאֵרִים בַּפ' הָעוֹר וְרוֹטָב קַכ"א
ע"ב הַשּׁוֹחֵט בְּהֵמָה טְמֵאָה לְגוֹי כּו' וְה"ה נְכָרִי בְּטַהוּרָה וּמ"ש טְרִיפָה שְׁשַׁחְטָה שְׂרִי לַב"נ
כֵּן הוּא בְּש"ף סִי הַנ"ל וּבַתְּב"ש ג"כ פְּתַב כָּף פִּינוֹן דְּמַהַנִּי שְׁחִיטָה לְטַהַר מִיִּדֵי נְבִילָה
שְׁחִיטָה מְעַלְיָא הוּא וְלֹא שְׁיִיף לֹמַר דְּלִישְׂרָאֵל אָסוּר מְשׁוּם טְרִי' א"כ לֹא שְׁיִיף מִי אִיפָא

מידי מ"מ הנה שחיטה וכדכתיבנא, אמנם מ"ש דנשברה מפרקת ורוב בשר עמה אסור להושיט לב"נ זה לא ידענא מנין לו פיון דחשיבה מתה ומטמאה כנבילה א"כ אף בכתב בעודה מפרקת שרי לב"נ דמתה ממש הנה ולדידך נמי שרי תדע דהא לקמן בהעור ורוב קכ"א ע"ב פליגי חזקיה ור' יוחנן בשוחט שנים בבהמה טמאה לחזקיה אינה לאברים וב"נ אין מוזהר עלי' ומותיב ליה דידך אדידיה דאמר אינה מטמאת טומאת נבילות ברוב שנים ומשני יצאה מפלל חי ולכלל מתה לא באה פי' לענין אמ"ה לא הנה כחי ולענין טומאת נבילות אין מטמא דכתיב פי' ימות דוקא הרי לפעמי' לענין אמ"ה לא הנה כחי ולענין טומאה הנה כחי אבל אי מטמאה כ"ע מודים דלית בה משום אמ"ה ונשברה מפרקת ורוב בשר דמטמאה כמבואר בר"מ הל' שא"ה פ"ב יע"ש מכ"ש דלית בה אמ"ה.

שוב מצאתי להתב"ש בסי' הנ"ל דדחה דברי תורת חיים אלא מ"ש הטור הא דזעירי הוא לומר דמתה ממש היא ומותר להושיט אמ"ה לב"נ כמ"ש אלא דדוחק הוא דא"כ לא הנה למסתם בחד גוונא עם מה שקודם כל שנספלה בשחיטה הנה נבלה אלא לפרש דנשברה מפרקת ורוב בשר הנה נבילה ומטמאה והוא ז"ל לא סיים דמטמא אלא דהנה נבילה ע"כ נראה דנ"מ לענין או"ב ושאר נ"מ כמ"ש אחרונים בזה ועיין פ"ח וט"ז וש"ף מה שכתבו יע"ש: בט"ז סימן כ"ז הביא תשובה אחת מאחיו ז"ל אי נשברה מפרקת ורוב בשר דאמר זעירי בלא פסיקת החוט או דוקא עם פסיקת החוט כו' יע"ש ומדברי אחיו ז"ל משמע אף בלא פסיקת החוט פיון דנשברה המפרקת ורוב בשר אף בלא פסיקת החוט הנה נבילה כפשוטא דזעירי שלא הזכיר פסיקת החוט ומש"ה כתב שם הא דמביא הטור דזעירי היינו לומר דהנה נבילה וה"ה טריפה יע"ש ואי ס"ד עם החוט דדוקא אין נ"מ במה דהביא הא דזעירי דחוט לחוד טריפה ועוד שכתב וכי בהמה שמתה יכולה לחיות אח"כ משמע נמי שמ"ש דלדידך נשברה מפרקת ורוב בשר בלא פסיקת חוט הנה נבילה ואף פסיים הט"ז וז"ל מדברי אחי משמע דבשכירת המפרקת בלא החוט הנה טריפה לאו דוקא הוא אלא נבלה ג"כ אלא דלדידן אין נ"מ בין נבילה לטריפה כתב טריפה ולפי מ"ש לעיל דהטור כתב הא דזעירי לומר בעודה מפרקת כו'.

נדע דהטור כתב חתך בשר בעוד מפרקת כו' ולאחר שמתה מותר להאכיל לב"נ. ומותר להאכיל בני מעיים לעכו"ם עכ"ל מ"ש לאחר שמתה מותר להאכיל לגוי הוא גמ' ערוכה לקמן דף ל"ג מי איכא מידי לישראל שרי ולעכו"ם אסור אמנם מ"ש ומותר להאכיל בני מעיים הוא לכאורה ללא צורך דמהיכא תיתי לאסור אי מהא דריש לקיש שם מזמנין ישראל ואין מזמנין פותי על בני מעיים הא פיון דכתב חתך בשר בעודה מפרקת שרי לגוי כ"ש בני מעיים דלא אסרינו מטעם פמאן דמנחא בדיקולא מה"ט גופא ועוד על כל פנים איכא הנה ליה לכתוב דלהוי לא זו אף זו ולהפוסקים דפסקו דלא כר"ל כמ"ש הפר"ח בסימן כ"ז מטעם דפסקינו לעיל בסימן כ"ו ניקבה הריאה כו' יע"ש א"ש דהטור כתב דמותר להאכיל לנכרי בני מעיים אף קודם שתצא נפשה ועיין בתב"ש סימן כ"ז או דנ"מ שנספלה בשחיט' דמי איכא מידי ליכא ואפ"ה שרי לב"נ מטעם דלית הלכתא כר"ל יע"ש אבל להתב"ש שכתב דנודאי אם נשחטו שני סימנין לכ"ע הנה כפישראל בדיקולא ואה"נ דאסור למפור בני מעיים מבהמה שנספלה בשחיטה לכן נח יע"ש א"כ לאיזה צורך כתב דין בני מעיים דכ"ש הוא ובי"ד אבאר אי"ה: ובפירש"י בד"ה תיקוני להספין

לטהרו מידי נבילה ואי קשיא לותבני ממתני דקתני שחיטתו פסולה ואיפא למימר טריפה ולא נבילה עכ"ל ר"ל דונדאי פסולה משמע באמת נבילה אלא דמאי קמ"ל כו' לא הנה מצי למפרך דאיפא למטעי ולומר טריפה ומש"ה פריה ממתני דנבחים ועיין מ"ש במשנה וכתב מהרש"א ז"ל מפ"י רש"י יראה דאף אנו נמי תנינא משמע דקושיא הוא מאי קמ"ל ומש"ה פתב רש"י ז"ל לותבני ממתני מאי קמ"ל ר"ל מאי קמ"ל וכו' תי' מה שדחק הרשב"א ויתבאר לקמן אי"ה אמן אף אנו נמי תנינא משמע דסייעתא הוא ובכתובות ט' ע"ב בסוגיא דפ"פ אמר אב"י אף אנו נמי תנינא פתב מהר"ם שי"ף ז"ל דלא קשיא ליה מאי קמ"ל יע"ש אלא דסייעתא משמע ולא קושיא היא וה"ל מציינו לומר פאן דונדאי ממתני דנבחים לאו קושיא היא דמציינו לומר דאיתא כר' יוסי דאמר בנבחים שחיטה מטהרת טריפה מטומאתה לא מליקה כמ"ש התוספות ד"ה תהני לה ספין לקמן כ"ח ע"א יע"ש והא דמשני לקמן הוא, דאמר כר"א הקפך משום דדוחק לאוקמיה סתם מתני' דלא כר"מ וא"כ ה"ה הכי נמי מש"ה לא פריה מאי קמ"ל תנינא דאיפא לאוקמ' כר' יוסי וסייעתא מיהא הנה דסתם מתני' ר"מ היא אלא דנה אינו דונדאי לפום סברא דהשתא דלא ידע מפני שהוא מחליד או דורס ונדאי אף לר' יוסי קשיא אמאי מטמא בגדים אבית הבליע' דשחיטה מעליה הנה וע"כ לא אמרינן לקמן לר' יוסי לא פריה היינו למסקנא דשחיטה לא הנה מפני שהוא דורס או מחליד ונחירה לא מטהר לר' יוסי כמו מליקה דאין מהני ועיין במהרש"א שם דף כ"ח משא"כ בסוגיא דכאן דלא ידע מפני שהוא מחליד א"כ גם לר' יוסי אמאי מטמא בגדים אבית הבליעה אלא דאיפא למימר דמתני' דנבחים ר' יהודא היא דאית ליה התם בנבחים ס"ח ע"ב דאף שחיטה אינה מטהרת מידי נבילה בעוף ודוקא בבהמה יע"ש בנבחים.

הן אמת שיש לראות בתוספות כ"ח שפתבו לר' יוסי לא שייך הך פירכא ואמאי לא הזכירו ר' יהוד' ג"כ שמוזכר מקודם שם במשנה וסובר בעוף אף שחיטה אין מטהר, טריפה מטומאתה ועיין בתוספות נבחים ס"ח ע"א בד"ה מלק בשמאל או בליה שפתבו דמתני' איפא לאוקמ' כר' יהודה יע"ש ואפשר מש"ה פתבו ר"י דהלכתא פנותי' כמ"ש הרמב"ם ז"ל בהל' אבות הטומא' בפ"ג הל' י"ב יע"ש ממה דנימא דאיתא כר' יהודא דלית הלכתא פנותי' והלכה פסתם משנה ומ"מ לא מצי למפרך מאי קמ"ל דאיפא לאוקמ' כר' יהודה וכמ"ש וסייעתא איפא דסתם מתני' ר"מ ועוד דא"כ קשיא הלכתא אהלכתא דקיימא לן הלכה פסתם משנה: ע"ש גמרא אמר רבא אי קשיא לי הא קשי' לי וכי מתה עומד ומולק ופירש"י אי קשי' בהא דזעירי כו' חתיכת סימנים עכ"ל רש"י לשיטתו דפי' אף אנו נמי תנינא קושיא היא שייך שפיר הלשון אי קשיא דקושיא ראשונה מיתרצא בהא דמפני שהוא מחליד או מפני שהוא דורס והא קשיא כו' וכי מתה עומד ומולק ומש"ה פירוש בהא דזעירי.

והריטב"א בחדושי ומהרש"א הקשו דאינו מחנור שלא הקשה שום אדם על זעירי מקודם וכתב הריטב"א בשם מהרש"א ז"ל דאי קשי' אפולה תלמודא קאמר ולפי' מ"ש רש"י לשיטתו דאף אנו נמי תנינא קושיא היא ומש"ה א"ש: אמר ליה אב"י ותקשי עולת העוף דבעי' ב' סימנין וכי מתה עומד ומולק התם פדי לקיים מצות הבדלה ופירש"י ז"ל דהא עוף בחד סימן מניית וכתב מהרש"א א היינו עם חתיכת מפרקת ורוב בשר דאל"כ תקשי בחטאת עוף דלקמן חותף סימן א' ואח"כ רוב בשר עכ"ל ר"ל בחטאת לא שייך

תירוץא לקיים מצות הבדלה אלא בלא רוב בשר לא הנה פמתה אלא דלא ידענא מאי קא קושיא ליי וכן הריטב"א פתב דע"כ עם שבירת מפרקת ורוב בשר הנה פמתה והר"ן בקמש שיטות ג"כ פתב דעם רוב בשר הנה פמתה היינו משום קושיא אחריתא דבפ' העור ורובט דף קכ"א אמרינן שחטו בה שנים או רוב שנים ומפרקסת הרי כחי לכל דברי' אבל מברייתא דכיצד מולקין חטאת עוף לא ידענא מאי קושיא דע"כ הלכה למשה מסיני הוא דאחר שפלק הסימן בעינו רוב בשר או דממול ענרף משמע לגמרי אף הבשר אלא דקודם הסימנין א"א דכי מתה עומד ומולק דאל"כ תקשי למה לי כלל חתיכת בשר אחר הסימן ועוד דאיסורא נמי ליהוי לשיתת רש"י ז"ל דלא יבדיל פתיב וכינון שאין צורך יותר הנה הבדלה ואין לומר דלא יבדיל קאי אסימן הב' מ"מ למה הוא חותם אח"כ אלא או דהלמ"מ הוא או דממול עורפו משמע פך כמ"ש לעיל וכינון שפן אין קושיא וכי מתה עומד ומולק דמצנתו בקף וה"ה בעולה פדי קיום מצנת הבדלה והא דקושיא ליה לאפיי ולרבא וכי מתה עומד ומולק היינו דקושיא ליי דלא מסתבר שתהא מצנת מליקה חלוקה מדין שחיטה לגמרי שישם החיות יוצא ע"י סימנין ובמליקה ע"י ד"א היינו שבירת המפרקת ולא מחטאת עוף לבד הוא דקושיא ליה לרבא אלא מעולה ג"כ נמי פדי לקיים מצנת הבדלה מ"מ לא מסתבר שייצא החיות ע"י שבירת המפרקת ורוב בשר עמה ויהי' מליקה חלוק לגמרי מדין שחיטה וכמ"ש בסמוך מזה: הר"מ ז"ל בה"ש פ"ג הי"ט פתב גיטל הירף וחקל שלה ניקר כו' וניקב הנושט ופסוקת הגרגרת נבילה מחיים והש"ף ז"ל בסי' ל"ג ס"ק ד' הבין מדבריו דהנה נבילה מחיי' ומטמא מיד ומש"ה הוקשה לו דבפ' השוחט אמרינן בדרף ל"ב ע"ב פי קתני נבילה דלא מטמא מחיים וע"ש ולא ידענא אמאי לא קושיא ליה מפאן דמפל שחיטות דעלמא הנה ליה למכרף דקיי"ל בעוף רובא בעינו אף בנושט ובבהמה רוב שנים וכי מתה עומד ושוחט דהנה נבילה מיד וכן פירש"י ז"ל להדיא פאן דכל הנשחטין טריף' הוא דהנה ולפי הבנת הש"ף קשה.

אבל לפי מה שהאריף התב"ש בסימן ל"ג וכתב לענין איסור הנה נבילה ולא לענין טומאה ויש חילוק בין זה לזה א"ש דמשאר שחיטות אין קושיא דלאו מתה ממש הוא אלא לענין איסור משא"כ לזעירי דאמר נשברה מפרקת ורוב בשר הנה נבילה ומטמא מיד קשה ואף דזעירי לא אמר דמטמא מ"מ ידוע היה לו להמקשן דזעירי הכי סובר דמטמא ותדע שהרי הרב אומר פן הרשב"א בחדושי' וז"ל הא דזעירי לטמא מיד דאל"כ מה פריף והא נקובת הנושט הנה נבילה כו' ישבב והודה לו ר"ע והמענין שם יראה דהוא כתב"ש דנבילה הנה לענין איסור ולא לענין טומאה ובחדושינו ליי"ד אאריף בזה בעזה"י ולפי מה שהתבאר דזעירי דאמר נבילה ומטמא' מיד וחילוק יש בין איסור נבילה ובין לטומאה כמ"ש הרשב"א ונהבאתיו בסמוך וכמו שהאריף התב"ש בסימן ל"ג יע"ש א"כ ממתני' דנבחים מלק בספין אין ראי' אלא דלא מהני לטהרו מידי נבילה אבל לא שמעינן מהתם דמטמאה מיד וזעירי אשמעינן דמטמאה מיד והא דזעירי דשמואל הוא לקמן אמר שמואל ומטמא באוהל כמ"ש הרשב"א ושאר פוסקים וא"כ אף אנו נמי תנינא סייעתא ולא קושיא וכמ"ש פאן ומש"ה הוקשה לו לרשב"א שפיר בלשון אי קושיא דהא ל"ק קושיא אחרת: ודע דרבא אפשר לשיתת' דאמר לקמן ל"ב ע"ב על הא ולחשוב דחזקת' כו' קתני נבילה דלא מטמאה מחיים אלמא נקובת הנושט לא הנה נבילה מחיים כמ"ש הש"ף סי' ל"ב א"כ א"ש אי קושיא ליי בעניני שחיטה לא קושיא ליי אלא הא דכי מתה

עומד ומולק כו' משא"כ לשאר תירווצים שם דף ל"ב ע"ב אפשר דנקובת הנושט נבילה מחיים ועיין ש"ף ע"ש א"כ בלא"ה קשיא מפל הנשחטין וכי מתה עומד ושוחט כמ"ש: (דף כא ע"א) גמרא פיצד מולקין חטאת העוף חותף שדרה ומפרקת א בלא רוב בשר עד שמגיע לנשט או לקנה ובעולה שנים או רוב שנים עכ"ל פבר כתבנו לעיל או דהלמ"מ הוא דבעינן רוב בשר אחר הסימן או דממול ענרף משמע לגמרי אלא דקודם הסימן א"א וכי מתה עומד ומולק מש"ה לאחר הסימן חותף רוב בשר כו' ועיין בזבחים ס"ה ע"ב רוב בשר מעכב א"ב אבל לכתחלה כ"ע מודים דבעינן רוב בשר: כתב הר"מ ז"ל בפ"ו הכ"ג מהל' מעה"ק וז"ל פיצד מולקין חטאת עוף כו' קוצץ ויורד ואם רצה להוליה ולהביא ואם רצה דורס כו' וחותר שדרה ומפרקת בלא רוב בשר שאם חתף רוב בשר הר"ז פמתה קודם שיגיע לסימן וצריף לחתוף בעולה ב' סימנין פשהוא יורד עכ"ל מ"ש אם רצה מוליה ואם רצה דורס הקדים מוליה לדורס שכן אמרו אף זו מצונתה ועיקר מצוה מוליה ומביא ומ"ש וחותר בלא רוב בשר כתב הלחם משנה בסוף פרק קדשי קדשים משמע לאחר שיחתוף רוב שנים בעולה ורוב א' בחטאת חותר אח"כ רוב בשר ולא ידעתי למה לא הזכיר רבינו דלאח"כ צריף חתיכת רוב בשר הנה מה שהתמי' עליו על מה שלא כתב בפ"ז דין ו' בחטאת צריף אח"כ רוב בשר הוא קושיא אבל מה שהקשה אמאי השמיט בכאן בעולה רוב חתיכת בשר לא ידענא מאי קושיא פיון דכתב מקודם בהלכה ו' דצריף בעולה להבדיל ואם לא הבדיל פסול והבדלה להר"מ ז"ל הוא הראש מגוף ואף עור צריף להבדיל שכן כתב פ"ז ה"ו ואינו מבדיל בחטאת הראש מגוף וכמ"ש הלח"מ שם דרבינו סובר דש"ל מחלוקת בדבר דלרבנן דפליגי אר"י סברי ומלק והקטיר מה הקטרה הראש בעצמו והגוף בעצמו אף מליקה הראש בעצמו והגוף בעצמו ואם כן הא דכתב בפרק ו' וצריף להבדיל היינו מגוף ממש ובחטאת אסור להבדיל הראש מגוף וב' סימנין שרי ועולה צריף להבדיל הראש מגוף ואם כן לאיזה צורך יאמר רבינו ז"ל דצריף לחתוף אח"כ רוב בשר הא גם עור צריף להבדיל וממה שציינן הכ"מ פאן דבריו משמע דקשיא ליה גם בעולה וגם ממה שכתב דבעולה צריף אחר חתיכת ב' סימנין רוב בשר משמע להדיא דאעולה קא קשיא ליה ג"כ ולא ידענא פיון דכתב הר"מ דצריף להבדיל ממילא נשמע אלא דקשי' לאיזה צורך כתב בהלכה דצריף לחתוף ב' סימנים בעולה פשהוא יורד לאיזה צורך כתב כן והא לרבנן אף עור צריף להבדיל וכמ"ש בסמוך לזה י"ל דהר"מ השמיענו בזה דבר חידוש והוא שרצה לומר שצריף לחתוף ב' סימני' פשהוא יורד קודם בואו לחתוף בשר מפרקת וכי כן הוא קבלה מהל"מ וכדתניא בפרק י"א ובעולה שנים או רוב שנים והיינו קודם חתיכ' בשר המפרק' ולא נצטרף לומר דבריי' כו' ישמעאל אלא פרבנן דהלכת' פנותייהו דצריף להבדיל הראש מגוף אלא מה שאמרו שנים הוא בלי שהית רוב בשר בלחים וזה שאמרו בזבחים ס"ה ע"ב שהי' בסימן שני בעולת עוף מעכב א"ב אבני' אמר רוב בשר מעכב א"ב ועיין פירש"י שם דכ"ע שהי' בעולת עוף מעכב יע"ש ולזה כתב הר"מ דצריף בעולה חתיכת ב' סימנין פשהוא יורד לאו מתורת הבדלה נגעו ביה אלא גזירת הכתוב הוא דבעינן שני סימנין ואסור לשהות בין סימן לסימן והא דאמר רבא בכאן פדי לקיים מצות הבדלה פבר כתבו התו' ד"ה ואינו מבדיל יע"ש ולדין נמי נאמר כן רבא לשיטתיה שם בזבחים אמר פדי לקיים מצות הבדלה אבל באמת אה"נ לדין בעינן שנים דווקא לא מתורת הבדל' אלא בתורת

מליק' וְשֶׁהָ פּוֹסְלֵת בֵּין סִימָן לְסִי' וְלִקְמָן אָבָאָר עוֹד: תָּנִן הֵתָם הִתְזוּ רְאִישֵׁיהֶן אַעפ"י
שְׁמִפְרָכְסִין טְמֵאִין כּו' מֵאֵי הִתְזוּ ר"ל אָמַר הִתְזוּ מִמֶּשׁ ר"א א"ר מְנֵי פְּהֶבְדָּלַת עוֹלַת
הָעוֹף וּמְסִיק פְּהֶבְדָּלַת הָעוֹף בְּרוֹב שָׁנִים וְכִתְבוּ הַתּו' דְּפְלִיגֵי אֲזַעֲרִי דְאָמַר בְּשִׁבִירַת
הַמְּפָרְקַת לְחוּד הֵנָּה, נְבִילָה וּמִדְּכִתְבוּ דְּפְלִיגֵי מִשְׁמַע תְּרַנְוִינִי' פְּלִיגֵי לֹא מִיַּפְעֵינָא רִישׁ לְקִישׁ
וְנֻדְאֵי פְּלִיג דְאָמַר הִתְזוּ מִמֶּשׁ וְאִילוּ לְזַעֲרִי בְּשִׁבִירַת מְפָרְקַת וְרוֹב בְּשֹׁר לְחוּד נְבִילָה אַף
שְׁהִסִּימָנִים שְׁלִימִים אֲלֵא אֲפִילוּ ר"א אָמַר ר' מְנֵי נְמֵי פְּלִיג דְאָמַר פְּהֶבְדָּלַת עֵילַת הָעוֹף
וּלְכַתְּחֵלָה נֻדְאֵי בְּעֵינֵן רוֹב בְּשֶׁק בְּעוֹלַת עוֹף וְאִפ"ה בְּעֵינֵן דְּוֹנְקָא ב' סִימָנִים ג"כ וּלְפִי זֶה
לִיתָא לר"ל וְלר"א מְקַמֵּי' זַעֲרִי דְּבְרִינִיתָא דְּכִיצַד מוֹלְקִין חוֹתְמָה שְׁדָרָה וּמְפָרְקַת בְּלֹא רוֹב
בְּשֹׁר דְאֵי רוֹב בְּשֹׁר תְּחֵלָה וְכִי מֵתָה עוֹמֵד וּמוֹלֵק מְסִיעֵ לְזַעֲרִי וְכֵן כְּתַב הֶרְשֶׁבֶן א"א
בְּחֻדוֹשֵׁיו וְהֵיבֵא מִתְּנִיתִין דְּהִתִּיז רְאִישֵׁיהֶן מוֹקֵי שְׁמוּאֵל וְזַעֲרִי בְּשִׁבִירַת מְפָרְקַת וְרוֹב בְּשֹׁר
לְחוּד הִתְזוּ קְרִי לִי וְכֵן כְּתַב הֶרְשֶׁבֶן א"א ז"ל דְאֵי בְּסִימָנֵי' לְחוּד הָא תָּנִן בְּהַעוֹר וְרוֹטְבֵי שְׁחַט
שָׁנִים אוֹ רוֹב שָׁנִים הָרִי הֵיא פְּחִיָּה לְכָל דְּבְרִיָּה אֲבָל הִישׁ"ש כְּתַב בְּפִשְׁטוֹת בְּסִימָן מ"ד
דְּר"ל וְר"א אָמַר ר' מְנֵי אִינְרֵי בְּשִׁבִירַת הַמְּפָרְקַת וּב' סִימָנִים בְּלֹא רוֹב בְּשֹׁר דְּהֵנָּה נְבִילָה
וְלֹא זָכַר כָּלֵל דְּבְרֵי הַתּו' שְׁהֵם מְפָרְשִׁים דְאִינְרֵי עִם רוֹב בְּשֹׁר מִדְּכִתְבוּ דְּפְלִיגֵי אֲזַעֲרִי
וְהֶרְשֶׁבֶן א"א בְּחֻדוֹשֵׁיו דְּחָה פִּי זֶה דְּהִישׁ"ש כְּנֶרְאָה לְמַעֲיִין שָׁם וּלְפִי שִׁיטַת הִישׁ"ש הָא
דְּתַנְיָא כִּיצַד מוֹלְקִין חֲטָאֵת הָעוֹף כּו' וּבְעוֹלָה שָׁנִים אוֹ רוֹב שָׁנִים וּמִשְׁמַע אַח"כ חוֹתְמָה רוֹב
בְּשֹׁר בְּעוֹלָה גַם כֵּן כְּמוֹ שְׁאָמַר הַלָּחֵם מְשֻׁנָּה בְּפָרְקַת ו' מֵהַל' מַעַה"ק הַלָּכָה כ"ג וְהִבְאֵתִיו
לְעֵיל וְעֵינֵן בְּזַבְחִים ס"ה ע"ב א"כ תְּקַשִּׁי וְכִי מֵתָה עוֹמֵד וּמוֹלֵק דְּהָא לְאַחַר חֲתִיכַת ב'
סִימָנֵין עִם שְׁבִירַת הַמְּפָרְקַת בְּלֹא רוֹב בְּשֹׁר הֵנָּה נְבִילָה כְּמִתְנֵי' דְאֵהֲלוֹת הִתְזוּ רְאִישֵׁיהֶן
כּו' וְאֵי פְּדֵי לְקִיָּים מְצֻנֵת הַבְּדָלָה הָא לְשִׁיטַת רִש"י לְקַמָּן לֹא שִׁינֵי הַבְּדָלָה אֲלֵא בְּסִימָנֵין
וְלֹא לְאַחַר שְׁחִתְמָה הַסִּימָנֵין י"ל דְּגִזְזִירַת הַפְּתוּב הוּא דְּבְעֵינֵן רוֹב בְּשֹׁר אוֹ מֵהַל"מ אוֹ
מִמוּל עוֹרְפוֹ מִשְׁמַע לְגַמְרֵי שְׁבִירַת מְפָרְקַת וְרוֹב בְּשֹׁר אֲלֵא דְקוֹנְדָם סִימָנֵין א"א מִש"ה
אַח"כ כְּמוֹ חֲטָאֵת עוֹף דֹּא"צ הַבְּדָלָה וְאִפ"ה בְּעֵינֵן אַח"כ חֲתִיכַת רוֹב בְּשֹׁר ה"ה בְּעוֹלָה
וּכְדִכְתִּיבְנָא: כְּתַב הַר"מ ז"ל בַּפ"ב מֵהַל' אֲבוֹת הַטּוֹמְאָה הַלָּכָה א' נִשְׁבְּרָה מְפָרְקַת וְרוֹב
בְּשֹׁר עֲמָה הֵנָּה נְבִילָה לְכָל דְּבָר וְהִינּוּ כְּשִׁמְעָתָא דְּזַעֲרִי וּבַפ"ד מֵהַל' אֵלוּ הַלָּכָה י"ד כְּתַב
הַשְּׂרָץ אֵינּוּ מְטַמֵּא עַד שְׁיָמוּת הִתְזוּ רְאִישֵׁיהֶן אַף שְׁעֲזִינֵן הָרֹאשׁ מְעוֹנְרָה בְּגוֹף עִם הָעוֹר
הָרִי זֶה טְמֵא וְהִינּוּ כַר"ל וְכַמ"ש הַכ"מ שָׁם וְאִיךָ זִקְפָה רַבִּינוּ שְׁטָרָא לְבֵי תְּרֵי שׁוּב רְאִיתִי
לְהַת"ח שְׁהַעִיר בְּזָה.

וְהֵנָּה יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת לְמָה הִבִּיא מְפָרְקַת לְחַמוּ לְהַקְשׁוֹת דְּבְרֵי ז"ל אֲהַדְּדִי הָא בַּפ"ב גּוֹפֵא
הַלָּכָה א' כְּתַב בְּהֵמָה אוֹ חִיָּה טְמֵאָה אֵינָה מְטַמְּאָה עַד שְׁיָתִיז רְאִישָׁהּ וְאַח"כ כְּתַב נִשְׁבְּרָה
מְפָרְקַת וְרוֹב בְּשֹׁר עֲמָה הֵנָּה נְבִילָה וְאִיךָ כְּתַב מְקוֹנְדָם דְּבְעֵינֵן הַתּוֹת הָרֹאשׁ דְּוֹנְקָא וְדוֹחֵק
לוֹמַר לֹא זֶה אִיךָ זֶה קְתַנִּי וְכֵן בַּפ"א מֵהַל' טוֹמְאָת מֵת הַלָּכָה ט"ו כְּתַב הַמֵּת אֵין מְטַמֵּא עַד
שְׁתַּצָּא נִפְשׁוֹ נִשְׁבְּרָה מְפָרְקַתוֹ וְרוֹב בְּשֹׁר עִמּוֹ אוֹ שְׁנִקְרַע כְּדָג מִגְּבּוֹ אוֹ הִתְזוּ רְאִישׁוֹ אוֹ
שְׁנַחֲלֵק ב' חֲלָקִים בְּבִטְנוֹ הַר"מ ז"ל מְטַמֵּא וְכִינּוּ דְכְּתַב נִשְׁבְּרָה מְפָרְקַת וְרוֹב בְּשֹׁר מְטַמֵּא לְאִיזָה
צוֹרֵף הַזְּפִיר הִתְזוּ רְאִישׁוֹ דְּהִינּוּ ב' סִימָנֵין ג"כ הָא בְּשִׁבִירַת מְפָרְקַת וְרוֹב בְּשֹׁר מְטַמֵּא
וּלְזָה יֵשׁ לוֹמַר שְׁהוּא ז"ל מְפָרֵשׁ הִתְזוּ רְאִישֵׁיהֶן ב' סִימָנֵין עִם שְׁבִירַת הַמְּפָרְקַת בְּלֹא רוֹב
בְּשֹׁר וְלֹא פְּלִיגֵי ר"ל וְר"א אָמַר ר' מְנֵי אֲזַעֲרִי כְּמוֹ שְׁכַתְּבֵי הִישׁ"ש בַּסִּי' מ"ד הִבְאֵתִיו
לְעֵיל וְכְמוֹ שְׁעֵלָה בְּתַחֲלָה עַל דְּעַת הֶרְשֶׁבֶן א"א לוֹמַר כֵּן יַע"ש וּמִש"ה בַּפ"א מֵהַל' טוֹמְאָת

מת פתב או הותז ראשו דהיינו ב' סימנין עם שבירת מפרכת וכו"ל דאמר שנים דווקא בלא רוב בשר ובפ"ב מהל' א"ה נמי פשפכת בהמה או חי' טמאה אינה טמאה עד שיתז ראשה והיינו שבירת מפרכת בלא רוב בשר אבל בפ"ד דכתב הותזו ראשיהו אעפ"י שעדיין מעורה הראש בעור הגוף משמע דליכא שום חיבור כ"א העור אפ"ה אין טמאים כ"א כה"ג ותפזק ליה בשבירת המפרכת ורוב בשר לחוד נבילה, דאיהו פסק פזעירי ומש"ה הקשה הת"ח אהדדי בפ"ב עם פ"ד כמ"ש נאי משום הא לא איריא דאיכא למימר דהר"מ ז"ל בדקדוק פתב השרץ אינו מטמא עד שיתז ראשו וכפי רש"י ז"ל דגבי שרצים מיתניא וכמ"ש הרשב"א ז"ל בחדושינו וזה לשונו וא"ת אמאי לא הקשו מהא מתני' דהותזו לשמואל וזעירי דאמר בשבירת מפרכת לחוד הנה נבילה ואפשר מש"ה פירשה רש"י בשרצים מיירי ומשום שחיותן יותר גדול מאדם ובהמה עכ"ל והר"מ ז"ל אפשר דסובר פן ומש"ה בשרצים אינו טמאין עד שיתז ראשן לגמרי ואדם ובהמה בשבירת המפרכת ברוב בשר לחוד הנה נבילה אע"פ שפפרסין אלא דקשיא ליה א"כ פיון דסובר דהא מתני' לשרצים מיתניא ולא כמ"ש התו' דאדלעיל קאי ועלה אמר ר"ל הותזו ממש ובהבדלת עולת העוף לרבנן בשנים ושבירת המפרכת ורוב בשר א"כ קשה מנא ליה דאדם ובהמה וניה טמאין בב' סימנים עם שבירת המפרכת בלא רוב בשר כמ"ש בפ"ב מהל' אלו ובהל' ט"מ וכמו שפירשתי דבריו פיון דמתני' לענין שרצים מיתניא והותזו לגמרי וכמ"ש וצ"ע וע' בקסוף משנה בפ"א מהל' ט"מ הלכה ט"ו ובי"ד סימן כ"ז אבאר עוד ונאריף בזה א"ה: (ע"ב) גמרא אי מה להלן ברוב שנים אף פאן ברוב שנים ת"ל ומלקוהקטיר עכ"ל ראיתי לבאר בכאן עפ"י דרף הפשוט פי יש קושיות רבות בסוגין חדא במאי פליגי ת"ק עם ראב"ש לת"ק מוקי היקשא דכמשפט לחטאת בהמה ולא מוקי לחטאת העוף ועוד קשה מה דפריף אי מה להלן ברוב שנים כו' והא פיון דאיצטריף היקשא כמשפט לשאר דברים לאינה באה אלא מן החולין ובידו הימנית תו אית לן לומר דחילוקא דהקריבו לגמרי משמע דבעינו שנים דווקא ותדע דהא לקמן דפריף ות"ק וראב"ש ממול ענרף מנא להו ופירש"י ז"ל דאי איצטריף היקשא למול ענרף אית לן לומר חילוקא דהקריבו לגמרי משמע יע"ש וא"כ מה פריף מה להלן רוב שנים כו' דע"כ לא יליף ראב"ש כמשפט חטאת העוף רוב שנים אלא משום דלא איצטריף ליה היקשא למלתא אחריתא ע"כ קרא דהקריבו לאו לגמרי ממעט לה וכמ"ש רש"י בד"ה ת"ל והקריבו מאחר שפתוב א' הקישן יע"ש בסוף הדבור ושאר הקושיות יבוארו בתוך הדברים והנה אומר דת"ק משמע ליה טפי כמשפט חטאת בהמה דהשתא ומלקוהקטיר היקשא לגמרי הנה דאין היקש למחצה ודרשינן מיניה מה הקטרה בראשו של מזבח ומה הקטרה הראש בעצמו אף קודם הנזה הראש בעצמו והגוף בעצמו.

וחילוקא דהקריבו נמי לגמרי משמע וא"ש משא"כ אי כמשפט חטאת העוף ע"כ לא אתי לומר אלא ברוב שנים א"כ היקשא דכמשפט לאו לגמרי הנה והיקשא דומלקוהקטיר לאו לגמרי ג"כ וחילוקא דהקריבו לאו כפשוטו דהקריבו משמע שיהא חלוק לגמרי לא ברוב שנים משא"כ אי כמשפט חטאת בהמה ניהי דכמשפט לאו לגמרי דאלו התם רוב שנים והכי בעינו כל השנים מ"מ היקשא דומלקוהקטיר לגמרי הנה וחילוקא דהקריבו כפשוטו ומיהו אי לאו והקריבו ה"א כמשפט חטאת העוף ומלקוהקטיר אחריתא כדמסיק לקמן ואף דדוחק הוא מהיכא תיתי לומר כמשפט חטאת והא אין היקש למחצה ומלקו

והקטיר ע"ז נאמר דמה חזית היקש' דומלק לגמרי אימא היקשא דכמשפט לגמרי פחטאת
עוף ואינו מבדיל בסי' א' דא"נ כמשפט בהמה לאו לגמרי הנה היקשא דמשפט אי מקנימת
היקשא דמלק ונהקטיר דבחסטאת בהמה רוב שנים סגי ואילו הכי בעינן כל הסימנין
ואדרבה עדיף לומר כמשפט חטאת העוף דמינן' קא סליק ולקמן ה"ה דה"מ לומר אי
לאו והקריבו ה"א כמשפט חטאת בהמה אלא מה להלן ברוב שנים אף פאן ברוב ב' ואי
היקשא דמלק ונהקטיר מאי חזית דהיקשא דמלק לגמרי משמע אימא היקשא דמשפט
לגמרי משמע ברוב שנים אלא דעדיף' קאמר אי לאו והקריבו ה"א כמשפט חטאת עוף
דמינן' קסליק ונהנה טעות בתרתי חדא דלא הנה ידעינן דאין באה אלא מן חולין דבר
הלמד בהיקש אין חוזר ומלמד בהיקש ועוד מה התם סי' אהד דווקא אף עולה הדין כן
והשתא צריכי תרנוניהו והקריבו והיקש' דמלק ונהקטיר אי לאו והקריבו ה"א כמשפט
חטאת עוף כמה שכתב' או כמה דמסיק לקמן ואי לאו ומלק ה"א מה להלן רוב שנים אף
פאן ואף דהקריבו לגמרי משמע מ"מ אית לומר טפי אין היקשא למחצה והיקשא לגמרי
הנה כמה דנימא חלוקה דהקריבו לגמרי הנה.

ומשני דאיכא היקשא ומלק ונהקטיר וכיון דאיכא היקשא להדי היקשא תו מסתבר לומר
והקריבו לגמרי משמע והיקשא דמלק נמי לגמרי הנה והא דאמר לקמן וראב"ש ממול
עורף מנא ליה ופירש"י ז"ל דאי מצריכי' היקשא למול עורף אית לן לומר חילוקא
דהקריבו לגמרי היינו דאית נמי היקשא דומלק ונהקטיר דליהוי היקשא לגמרי אבל כל
כמה דלא ידעינן מהא דמלק ונהקטיר פריף שפיר אי מה להלן רוב שנים דטפי עדיף לומר
היקשא לגמרי כמה דנימא חילוק' דהקריבו לגמרי משמע או יאמר דבלא"ה א"ש דלקמן
פירש"י שפיר דאי איצטריף היקשא למול עורף א"כ נימא חילוקא דהקריבו לגמרי
משמע ואי דהיקש' עדיף מ"מ אי נימא היקשא מה להלן כשהוא אחוז הראש בגוף מזה
לא הנה לגמרי דהא עכ"פ חלוק מיניה דאילו בחטאת העוף בסי' א' וכאן רוב שנים וכיון
שפן דהיקשא לאו לגמרי ממש א"כ ניחא לומר חילוקא דהקריבו לגמרי משא"כ לעיל
לת"ק פריף דנימא היקשא לגמרי אחי ועדיף טפי מלומר חילוקא דהקריבו לגמרי אתא
ובהכי ניחא מה דאמר או אינו אלא כמשפט חטאת עוף ת"ל והקריבו דמשמע מהקריבו
לחוד בלא מלק ונהקטיר ידעינן דלאו כמשפט חטאת עוף הוא והיינו משום דניחא ליה
לת"ק לומר כמשפט חטאת בהמה דאף דלא הנה לגמרי מ"מ חילוקא דהקריבו לגמרי
הנה משא"כ אי כמשפט עוף היקשא לאו לגמרי הנה והקריבו נמי לאו לגמרי ומש"ה
ניחא ליה כמשפט חטאת בהמה וראב"ש סובר דטפי אית לומר חטאת עוף דמיניה קסליק
ולא פחטאת בהמה דכתיב לעיל מיניה וע"כ היקשא לאו לגמרי והקריבו נמי לאו לגמרי
והיקשא דמלק ונהקטיר לא אתא אלא לומר מה הקטרה בראשו של מזבח דעולת העוף
למעלה היתה נעשית.

עוד אבאר דהא דמסיק לקמן מליקה ממליקה לאו ג"ש הוא אלא גילוי מלתא בעלמא
הוא כמ"ש רש"י כמה מציינו וכן התוספות ד"ה והקריבו יע"ש דאי גזרה שנה הוא אם
כן יקשה לת"ק אימא כמשפט חטאת עוף ואי משום היקש' מלק ונהקטיר הא איכא נמי
ג"ש דעדיף מהיקש' כדמסיק בהשולח מיד דכ"ע ג"ש עדיף יע"ש וכיון שפן אית לן
לומר כמשפט חטאת העוף או כמשפט חטאת בהמה לגמרי מה להלן ברוב שנים וחילוקא
והקריבו לאו לגמרי ואי ומלק ונהקטיר הא איכ' נמי ג"ש מליקה ממליק' דעדיף וכמ"ש

בסמוך אלא לאו ג"ש הוא ועוד יש לעיין בזה: ורבי ישמעאל סבר כמשפט חטאת עוף לומר למול ענף והקריבו לחלק לומר דמבדיל וחילוקא לגמרי משמע ואי נימא איפכא והקריבו לחלק שלא יהא ממול ענף והיקשא דמשפט לומר שיהא בסי' א' תי' רש"י ו"ל דאמלק והקטיר סמוך והקשו בתו' ד"ה והקריבו דנמלק והקטיר לחוד ליפא למשמע מיניה פמו שאמר לת"ק ור"ל לת"ק א"ש דלמול ענף לא צריך דגמר מליקה מליק' במה מצינו ואי כמשפט חטאת עוף בסי' א' והקריבו למאי אתי ואי לומר ברוב שנים א"כ והקריבו לאו לגמרי משמע והיקשא דמלק והקטיר לאו לגמרי מש"ה ניחא ליה כמשפט חטאת בהמה משא"כ לראב"ש אימא והקריבו לגמרי שזה מול ענף וזה מן הצנואר והיקשא דמשפט לגמרי אתא בסי' א' ומלק לאו לגמרי הנה אלא שזה י"ל וכן כתב הת"ח והר"ן ו"ל בחדש שיטות דאי כמשפט חטאת עוף בסי' א' ע"כ לאו לגמרי שחלוק מיניה שזה מול ענף כו' מהקריבו והיקשא דמלק והקטיר נמי לאו לגמרי הלכך ניחא לומר כמשפט לענן מול ענף והקריבו לגמרי ומלק והקטיר דהיינו פל השני סימנין זהו הנראה לנו בשיטת שמועטנו ועיין עוד מה שאכתוב לקמן בזה: אבל הר"מ ו"ל בפ"ז מהל' מעה"ק אית לי שיטה אחרת בשמעתין לא כפירש"י וכמ"ש הלח"מ שם דג' מחלוקת בדבר דת"ק סובר הבדלת הרא"ש מגוף ממש בעינין ואף עזר מעבב בהבדלה ומיני' בחטאת עוף לא יבדיל היינו הבדלה הראש מגוף ממש כמו בעולה מדרשא דמלק מה הקטרה הראש בעצמו ממש ור"י סובר שני' לחוד' סגי ולא דריש ומלק והקטיר לה' דרשא אלא מה הקטרה בראשו של מזבח ולפי שיטה זו איפא לאקשוני שפיר אימא והקריבו למול ענף דלא הנה והיקשא כמשפט מה להלן בסי' א' פנין דלאו אהיקש' דמלק והקטיר סמיה וצריך לומר כפי' התו' ד"ה והקריבו דמסתברא למול ענף אקשינהו דהא לת"ק וראב"ש מול ענף מסברא ידעינו כו' ופליגי ר"י וראב"ש בהא דלר"י היקשא משפט למול ענף וכיון שפון והקריבו חילוקא לגמרי משמע כפירש"י בשמעתין והיינו שני סימנין אבל א"צ עזר הראש מגוף כו' וראב"ש סובר מליקה ממול ענף במה מצינו יליף מליקה ממליקה וע"כ היקשא לרוב שנים הוא דאתא דלא איצטריך אלא להא בלבד יע"ש.

משא"כ לר"י. ואי קשי' לר"י אדרבה נימא היקשא עדיף ממה דנימא והקריבו לגמרי ר"ל אי נמי היקשא לרוב שנים לא הנה לגמרי וכיון שפון ניחא לומר והקריבו לגמרי וע"כ היקשא בלא"ה לא הנה לגמרי וכדכתיבנא ועיין בזבחים ס"ה ע"ב ובתו' שם וכאן ומ"ש לעיל והא מיעוט סימנים לרבנן פבר' כ' הלח"מ לאו ת"ק אלא ר"י יע"ש בל"מ: (דף כב ע"א) רש"י ד"ה אף פאן כו' דע"כ היקשא להכי הוא דאתא ומול ענף בג"ש יליף לקמן וכמ"ש חטאת בהמה לא אמרינו דמעוף קסליק עכ"ל מ"ש דמול ענף מג"ש נפק' משו' דאי הנה צריך היקשא למול ענף אית לן לומר חילוקא דנהקריבו לגמרי ותיגוי נמי היקשא דמלק והקטיר לגמרי כמ"ש רש"י לקמן אהא דפריה ות"ק וראב"ש ממול ענף מנא להו וכמ"ש לעיל ומ"ש מג"ש אשגרת לשון הוא דלא הנה רק מ"מ כמ"ש לעיל אמנם מ"ש דכמשפט בהמה לא אמרינו דמעוף קסליק קשיא לי א"נ לאו מעוף קסליק אפ"ה ע"כ כמשפט חטאת עוף לראב"ש פאן דאיהו ע"כ ביום בידו הימנית וחולין מקרא דזאת התורה לעולה למנחה ולחטאת האמור בפ' צו ועיין בסוף התורה והביאו רש"י לעיל כמו לר"י וסובר דלא שפא עוף ובהמה במשמע דאל"כ באמת מנא

ליהּ הָא וְע"כ כַּמ"ש וְכִינּוּן שְׁפָן הֵיִשְׁפָא דְחֻטְאָת בְּהֵמָה לְמַאי אֲתָא אִי לּוֹמַר מַה לְהֵלֵן בְּרוּב שְׁנִים אִם פֻּן וְהִקְרִיבוּ לָמָּה לִי לְחֻלְקָה הָא מְהֵיִשְׁפָא נְפָקָא וְאִי דְהִקְרִיבוּ לְגַמְרִי פֻל שְׁנִים א"כ הֵיִשְׁפָא לְמַאי אֲתָא לְכַתּוּב וְהִקְרִיבוּ לְחוּד וּבְשִׁלְמָא אִי רַש"י הֵנָּה סוּבְר כַּר"מ ו"ל דְּבַעוּלָה בְּעִינּוּ עוֹר מַגּוּף לַת"ק הֵנָּה א"ש אִימָא פְּמִשְׁפֻט חֻטְאָת בְּהֵמָה דְּמַה לְהֵלֵן לֹא סְגִי בְּסִי א' אָף פֻּאן לֹא סְגִי בְּסִי א' וְאִי מַה לְהֵלֵן בְּרוּב שְׁנִים ת"ל וְהִקְרִיבוּ לְחֻלְקָה פֻּל שְׁנִי סִימְנִין וְאִי לֹא הֵנָּה פְּתִיב פֻּלֵל פְּמִשְׁפֻט הֵנָּה אִמְיָנָא מוֹהִקְרִיבוּ לְגַמְרִי מִשְׁמַע וְאָף עוֹרוֹ נְמִי פְּהֵיִשְׁפָא דְמִלְקָה וְהִקְטִיר וְהִקְרִיבוּ לֹא הֵנָּה יְדַעִינּוּ לָמָּה אֲתִי וּלְכֹף פְּתִיב פְּמִשְׁפֻט חֻטְאָת בְּהֵמָה דְּהֵתָם א"צ לְהַבְדִּיל הֵרָאשׁ מַגּוּף וְכַדִּי שְׁלֵא גִימָא רֹב שְׁנִים ת"ל וְהִקְרִיבוּ דְבַעִינּוּ פֻל הַב' כּו' אָבֵל רַש"י לֹא סְבִירָא לִיהּ הָא דַּר"מ ו"ל שְׁהֵרִי פִי ד"ה אָף עוֹלַת הָעוֹף הֵרָאשׁ בְּעַצְמוֹ וְגוּף בְּעַצְמוֹ הֵיִנּוּ שְׁנִי סִימְנִין וְאִפִּי מְחֻנְבֵר בְּעוֹר כּו' הֵרִי אָף לַת"ק פִּי פֻּן א"כ אִי ס"ד פְּמִשְׁפֻט חֻטְאָת בְּהֵמָה א"כ לְמַאי אֲתָא אִי בְּרוּב שְׁנִים לָמָּה לִי וְהִקְרִיבוּ וְאִי לּוֹמַר שְׁנִים מִמֶּשׁ בְּעִינּוּ א"כ לָמָּה לִי פְּמִשְׁפֻט וְגַם וְהִקְרִיבוּ נְמִלְקָה וְהִקְטִיר יְדַעִינּוּ מַה הִקְטִירָה הֵרָאשׁ בְּעַצְמוֹ אָף כּו' וְהֵיִנּוּ שְׁמֻחְנֻבֵר בְּעוֹר לְשִׁיטַת רַש"י ו"ל וַא"כ קִשָּׁה לְאִינְזָה צְנוּרָף אָמַר דְּמַעוֹף קְסִלִּיק דַּא"נ לֹא פֻּן ע"כ פְּמִשְׁפֻט חֻטְאָת הָעוֹף כַּמ"ש פֻּאן, דְּלַמַּאי הִלְכְּתָא אִקְשִׁינְהוּ לְבְּהֵמָה וְנִרְאָה דַּלְק"מ וְה"פ דְּכַמְשֻׁפֻט חֻטְאָת בְּהֵמָה לֹא אֲמַרִּינּוּ וּר"ל דְּקִשְׁיָא לִי לְרַאב"ש אִמַּאי לֹא גִימָא לִיהּ לּוֹמַר פְּמִשְׁפֻט חֻטְאָת בְּהֵמָה מַה לְהֵלֵן רֹב שְׁנִים אָף פֻּאן רֹב שְׁנִים וַאֲה"נ דְּדִינִים דְּרַאב"ש אָמַת אֵלָא דְּהִכִּי גִימָא טְפִי דְּהֵיִשְׁפָא לְגַמְרִי הֵנָּה מְמַה דְּגִימָא בְּחֻטְאָת הָעוֹף דְּלֹא הֵנָּה לְגַמְרִי אָף בְּמַה שְׁהוֹקֶשׁ וְהַשְׁתָּא אִיִּצְטְרִיף וְהִקְרִיבוּ דַּאי לֹא וְהִקְרִיבוּ ה"א פְּמִשְׁפֻט חֻטְאָת עוֹף לְגַמְרִי דְּמִינְיָה קְסִלִּיק ג"כ וּלְכֹף פְּתִיב וְהִקְרִיבוּ לְחֻלְקָה וְע"כ פְּמִשְׁפֻט חֻטְאָת בְּהֵמָה וְאִי לֹא פְּמִשְׁפֻט ה"א וְהִקְרִיבוּ לְגַמְרִי פֻל הַב' וְאִי דַּא"כ לֹא לְכַתּוּב פֻּלֵל וְהִקְרִיבוּ וּמִלְקָה וְהִקְטִיר הֵנָּה יְדַעִינּוּ מַה הִקְטִיר הֵרָאשׁ בְּעַצְמוֹ כּו' מִשׁוּם הָא אֲפִתִי לֹא הֵנָּה יְדַעִינּוּ וְהִקְרִיבוּ לְמַאי אֲתָא וְכַהֲנָה רַבּוּת בַּש"ס בְּמַקּוּמוֹת הַרְבֵּה וּמַש"ה צְרִיף הֵיִשְׁפָא פְּמִשְׁפֻט חֻטְאָת בְּהֵמָה מַה לְהֵלֵן רֹב שְׁנִים וַא"צ לְהַבְדִּיל ב' סִימְנִין וְהֵנָּה א"ש טְפִי פְּמִשְׁפֻט לְגַמְרִי וְע"ז פְּתִיב רַש"י ו"ל דְּנִיחָא לְרַאב"ש לּוֹמַר פְּמִשְׁפֻט חֻטְאָת אָף דְּלֹא הֵנָּה לְגַמְרִי אָף בְּמַה שְׁהוֹקֶשׁ לוֹ מ"מ מִינְיָה קְסִלִּיק וְלֹא חֻטְאָת בְּהֵמָה שְׁלֵא גִזְפֵר בְּאוּתָהּ פְּרִשָּׁה פֻּלֵל.

וְכַבֵּר הָאָרְכָנוּ לְעִיל בְּזָה בְּשִׁיטַת שְׁמַעְתִּין דַּכ"א לְשִׁיטְתִּיהּ דַּת"ק לְשִׁיטְתִּיהּ וּר"י לְשִׁיטְתִּיהּ וְרַאב"ש לְשִׁיטְתִּיהּ וְהוּא מְבֻנְאָר מִמֶּשׁ שְׁפַתְכֵנוּ דְּלַרַאב"ש לֹא אִיִּצְטְרִיף הֵיִשְׁפָא דְּחֻטְאָת הָעוֹף אֵלָא לְזָה אַחוּז הֵרָאשׁ בְּגוּף מְזָה כּו': וּפִירַש"י ד"ה הַשְׁתָּא דְּכַתִּיב וְהִקְרִיבוּ ע"כ עִקְרִי מִינְיָה דְּחִילּוּקָא לְגַמְרִי מִשְׁמַע דְּלֹא תִיגְמַר מִינְיָה פֻּלֵל עַכ"ל לֹא הֵנָּה צְרִיף לְזָה דַּא"נ וְהִקְרִיבוּ חִילּוּקָא קִצַּת מִשְׁמַע אַפ"ה אִית לָן לּוֹמַר פְּמִשְׁפֻט חֻטְאָת בְּהֵמָה דְּהַשְׁתָּא גִיחִי דְּהֵיִשְׁפָא דְּכַמְשֻׁפֻט לֹא הֵנָּה לְגַמְרִי מ"מ הֵיִשְׁפָא דְּמִלְקָה וְהִקְטִיר הֵנָּה לְגַמְרִי דַּאִין הֵיִשְׁפָא לְמַחְצָה אָבֵל אִי פְּמִשְׁפֻט חֻטְאָת הָעוֹף גַּם הֵיִשְׁפָא דְּמִלְקָה הֵנָּה לְחַצְאִין בְּשִׁלְמָא אִי לֹא וְהִקְרִיבוּ ה"א פְּמִשְׁפֻט חֻטְאָת הָעוֹף וְאִי וּמִלְקָה לֹא הֵנָּה לְגַמְרִי מַאי חֲזִית דְּהֵיִשְׁפָא יְהֵא לְגַמְרִי אִימָא הֵיִשְׁפָא פְּמִשְׁפֻט יְהֵא לְגַמְרִי וְאִדְרַב' אִי פְּמִשְׁפֻט חֻטְאָת בְּהֵמָה א"כ פְּמִשְׁפֻט לֹא וְנִקָא א"כ טְפִי פְּמִשְׁפֻט חֻטְאָת עוֹף דְּמִינְיָה קָא סְלִיק מִשָּׂא"כ הַשְׁתָּא דְּכַתִּיב וְהִקְרִיבוּ ע"כ לְחֻלְקָה אֲתָא וְכִינּוּן שְׁפָן גִימָא פְּמִשְׁפֻט חֻטְאָת בְּהֵמָה דְּלִיְהוּי מִיֵּהַת הֵיִשְׁפָא דְּמִלְקָה וְהִקְטִיר לְגַמְרִי כּו' אֵלָא מִיֵּהַת הָא וְדַאי דְּחִילּוּקָא וְהִקְרִיבוּ לְגַמְרִי מִשְׁמַע דַּאֲלַת"ה.

אפתי אימא מה להלן רוב ב' אף פאן רוב שנים ואי ומלק והקטיר מאי חזית הך היקשא לגמרי אימא פמשפט לגמרי אתי ואי לאו והקריבו ה"א פמשפט חטאת העוף אלא שמ"ש רש"י אהא אי לאו והקריבו ה"א פמשפט חטאת עוף והשת' דכתיב והקריבו חילוקא לגמרי משמע פי' פן משום דלעיל בדברי ת"ק דאמר או אינו אלא פמשפט חטאת העוף ת"ל והקריבו משמע מוהקריבו לחוד נמי ידעינן כמ"ש חטאת בהמה בלא ומלק והקטיר משום דהקריבו לגמרי משמע וע"כ פחטאת בהמה דאי פערף מה להלן אחוז הראש בגוף מזה כראב"ש דהיינו רוב ב' דהקריבו חילוקא לגמרי משמע וראב"ש לשיטתיה דיום ונדו הימנית וחולין ממקום אחר נפקא וע"כ היקשא פחטאת עוף אחי דאי פחטאת בהמה ולמאי אי לרוב ב' והקריבו למה לי ואי דלא נטעה כמ"ש לעיל פמשפט חטאת עוף מ"מ ניקח ליה פמשפט חטאת העוף מלומר פמשפט חטאת בהמה דמיניה קסליק כמ"ש שם יע"ש ואין להאריך יותר בזה: מתני' פשר בתורין פסול בבני יונה פירש"י ז"ל לשון משנה הוא משום דבקרא כתיב תורים במ"ם ובגמרא תנו רבנן תורים ופירש"י אתורים דקרא קאי משום דהוא במ"ם לשון עברי ובנו"ן ארמית: תחילת הציהוב בזה ובזה פסול ופירש"י דיצא' מפלל קטנים ולכלל גדולים לא באו עכ"ל ומשמע דהנה ברי' בפ"ע ואי אמר הרי עלי מן התורים או בני יונה והביא תחלת הציהוב בשניהם לא יצא ידי נדרו בגמרא מיבעיא לו לקמן אי בריה הנה או ספיקא ולא אפשרטא והר"מ ז"ל בפ"ו מהלכות מעה"ק ה"ב פתב וז"ל הנודר מן התורים או בני יונה והביא תחלת הציהוב לא יצא והיינו דלא אפשרטא בעיין ומש"ה פתב דהנה ספיקא ועיין מ"ש לקמן בגמרא אי ספיקא הנה יע"ש והר"מ ז"ל בהלכות אסורי מזבח פרק ג' הלכה ב' יע"ש ובכסף משנה שם ומשום הכי פתב רש"י פאן דיצאו מפלל קטנים ולכלל גדולים לא באו דספיק' הנה.

שיכול נהלא דין הוא עיין בתוספת ובמהר"מ מלובלין ז"ל יענין שם: (ע"ב) גמרא ומה תורים כו' הנה שיטת רש"י ז"ל יראה לפרש פפשוטו דתורים משמע גדולים ובני יונה קטנים אלא דאמר אי לאו דכתיב תורים אצל בני יונה להיקשא ה"א דתורים פשיקרים דיעבד קטנים ומה בני יונה שלא הונקשו בגדולים דיעבד הונקשו קטנים לכתחלה תורים שפשיקין לכתחלה גדולים אינו דין שיונקשו דיעבד מיהת קטנים ת"ל תורים אצל בני יונה להיקשא מה התם גדולים דיעבד לא אף תורים קטנים דיעבד לא נהדר אמר ויהא בני יונה דיעבד פשרים גדולים מק"ו ומה תורים שלא הונקשו בקטנים לכתחלה דתורים ודאי גדולים משמע הונקשו בגדולים לכתחלה בני יונה שהונקשו קטנים לכתחלה דבני קטנים משמע א"ד שיונקשו גדולים דיעבד וה"ה דקונשיתו עכשיו דתורים יהיו פשיקרים קטנים דיעבד הא השתא ליכא היקשא דומיא דבני יונה דאה"נ דיונים פשיקרים גדולים ובנ"י לכתחלה קטנים ולא אמרינן תרי ק"ו דסתרו אהדדי תיקום כל חד אדונכת' דאין א' סותר חבירו דתורים משמע לכתחלה גדולים ובני יונה משמע לכתחלה קטני וילפינן ומה תורים שלא הונקשו תחלה בקטנים הונקשו בגדולים בני יונה א"ד שיהיו דיעבד פשר גדולים ועיין מהרש"א ז"ל לקמן גבי ותהא פרה שהקשו התוספות גימא כ"א תיקום אדונכתיה פתב ולעיל לא הונקשה להם כו' ובזבחים הקשו לפירש"י ולא ידענא דגם לפירש"י אין קונשיא דאין א' סותר חבירו כמ"ש פאן ומשני לא לישתמיט ולכתוב מן היונה בחזק קרא ומדכתב בכ"מ בני ש"מ לעיפובא נמי פסול גדולים ופריד תורים איבעי גדולים ליימי ואי בעי קטנים ליימי ואין הלשון מדויק דלכתחלה אסור

דתורים גדולים משמע אלא דיש להקשות דאין זה ק"ו דהיאף נימ' ומה תורים שלא הונקשו קטנים הונקשו גדולים בני יונה.

שהונקשו קטנים א"ד שיונקשו גדולים דיעבד דאיכא למפרך מה לתורים שכן הונקשו לכתחלה גדולים וכן להיפך שוב ראיתי במהדורא בתרא שהקשה פן ויש עוד אחרת והוא ג"כ דרך מגיני שלמה ועיין מהר"מ מלובלין ז"ל דגם לרש"י הק"ו הוא דתורים ובני יונה יהיו פשירים גדולים וקטנים לכתחלה ואף דתורים גדולים משמע מכ"ש קטנים ולא צריך למכתב וכן להיפך ומשני לא לשתמיט ולכתוב בשום מקום מן היונה דהנה משמע בין גדולים וקטנים אלא כו' ולפי' א' נמי א"ש דלא לשתמיט כו' ועיין במהרש"א ומה שהקשו התוספות בזבחים כו' הוא לפי' שני של רש"י דתורים ובני יונה לכתחלה בין גדולים וקטנים מש"ה הוקשה להם: וברש"י ד"ה ומה בני יונה שלא הונקשו בגדולים דבני קטני' משמע ועיפובא דגדולים לקמן יליף עכ"ל מלשון זה משמע קצת דהק"ו הוא לענין דיעבד והכי יליף ומה בני יונה שאף דיעבד פסול גדולים הונקשו קטנים תורים כו' ואי לא דבני יונה פסולים גדולים דיעבד אלא, לכתחלה לא הנה שניף למילף תורים מיניה דהא חזינו דבני יונה לכתחלה פסולים גדולים ותורים להיפך ואין א' מן המינים עדיף מחבירו ולא הנה ילפינו ק"ו משא"כ אי בבני יונה גדולים דיעבד פסולים א"ש הק"ו ומה יונים שלא כל בני יונה פשירים אפ"ה קטנים פשר מכ"ש תורים דלכתחלה גדולים א"ד שיונקשו קטנים דיעבד מיהת מה שאין פן אי הק"ו הוא לכתחלה אף דלא ידעינו אי גדולים דיעבד פסול בבני יונה אפ"ה איכא ק"ו ומה בני יונה שלא הונקשו לכתחלה גדולים הונקשו קטנים כ"ש תורים שכתחלה גדולים אינו דין שיונקשו לכתחלה קטנים ומדכתב רש"י ועיפוב' משמ' לענין דיעבד הוא ק"ו: גמרא בעי ר' זירא האומר הרי עולה כו' ספיקא הנה עכ"ל אין להקשות איה ס"ד ספק הנה ומספק אסרה תורה לדין שאין אנו יודעים אי גדולים או קטנים ולכך פסולים בין לתורים שפא קטנים הן ולבני יונה שפא גדולים הן וקמי שמיא גליא מה הן א"כ מה קאמר לעיל.

בפרייתא אי לאו תורים אצל בני יונה שפשירים בין גדולים ובין קטנים לכתחלה ק לבני יונה לשיתת התוספות וכן לפירש"י למגיני שלמה ומהר"מ מלובלין ז"ל אם פן מן דכתיב בתורים למע' תחלת הציהוב אמאי פסלינהו מספיקא דהא בין גדולים ובין קטנים פשירים בשלמא אי הק"ו לענין דיעבד ולכתחלה תורים משמע גדולים א"ש דמן למעוטי תחלת הציהוב דלכתחלה לא משא"כ אי אמרינו דאף לכתחלה יהיו פשירים א"כ מן התורים למעוטי מאי וי"ל דאב"י ור' זירא ידעי דמן למעוטי נרבע ונעבד ומבעי' להו שפיר אי הנה ספיקא או לאו והמקשה עדיפא פריף צריף קרא למעט ספק: ע"ש איצטריף קרא למעט ספק היינו כפירש"י ז"ל בלא"ה הנה מחמירין דספיקא דאורייתא לחומרא מן התורה ולדעת מי שסובר ספיקו מ"ה שריא ומדרבנאסור והוא דעת הר"מ בפ"ט מהלכות ט"מ וכן הוא דעת הראב"ד להמענין שם צריף לומר דה"ק איצטריף קרא למעט ספיקא בין תורים ובין בני יונה והא בא' מן המינים האלו חד פשר ואיף מעטת התורה שניהם הא קמי שמיא גליא ולשון איצטריף צריף ליישב ועיין בקרבן אהרן פרשת ויקרא ובמ"ש לקמן תוס' ד"ה איצטריף ועיין פר"ח סי' ק"י באורף בד"ה ונה"ן יע"ש ועיין בת"ח דמשמע דלא קשיא לתלמודא איה מעטת משניהם דאיכא למימר דהתורה אסרה

לנו דאָנן לא ידענו אלא דהקונשיא בלא"ה היו מחמירין: (דף כג ע"א) גמרא פי צריף קרא לנרבע ונעבד פתב הרשב"א בחדושו ל"מ"ד יש נרבע בעופות למעוטי נרבע ול"מ"ד אין נרבע למעוטי נעבד ובעיא הוא בנבחים עכ"ל מ"ש ל"מ"ד אין נרבע בעופות למעט נעבד היינו דמחד מן קדריש תרנוניהו כמו שפי' הר"ר אהרן מרענגנשפורק או דאיצטריף חד לתורים וחד לבני יונה ועיין תו' ד"ה פי איצטריף קרא אלא דלא ידענא מה שכת' ל"מ"ד אין נרבע וקא פתר דבעיא דנבחים פ"ה פשטה ממתני' וברייתא דיש נרבע בעופות יע"ש ועיין בתוס' שם דכאן דריש פפי המסקנא שם יע"ש: ובתו' ד"ה פי צריף קרא למעט נרבע ונעבד כו' דהא ר"ע אית ליה דרשא דמשחתם כו' עכ"ל ר"ל דלכאורה אין ראיה דאיצטריף מן להאי דרשא דהא דאית ליה לר"ע נרבע בעופות משום דיליף מבהמה עוף לענין זה ולית ליה דרשא דמשחתם אלא מן הבקר ומן הבהמה להוציא נרבע ונעבד ומאן דיליף מן משחתם סבר אה"נ דאין נרבע בעופות ומן התורים ובני יונה למעט תחלת הציהוב ולזה פתבו דר"ע אית ליה בהדיא יש נרבע בעופות ואפ"ה שמעינן ליה דאית ליה דרשא דמשחת' דרובע חל עליו מעשר בהמה יע"ש היטב: בא"ד והר"ר אהרן מרענגנשפורק תי' כו' דאי לא הנה פתיב אלא חד מיעוטא עכ"ל רצה לומר דהוא ז"ל סובר דהא דפריף צריף קרא למעט ספיק' היינו או מן דתורים ודבני יונה אסור תחלת הציהוב ולדידן אסור קרא תרנוניהו דאנו לא ידענו מה ניהי תחלת הציהוב ומש"ה אי נדר והביא משניהם יוצא ממ"נ פריף הא בלא"ה היינו מחמירין מספק אלא דברייה הנה ומש"ה צריף קרא למעט דאין יוצא בשניהם יחד ומש"ה צריף קראי בתרנוניהו דאי לא הנה פתיב אלא בני יונה לחוד ה"א דמיעט קרא דגדולים הן ואי לאו קרא ה"א או קטנים או גדולים לכף מיעטה לומר גדולים, הן ודאי ולא ספק וכן אי לא הנה פתיב אלא בתורים ה"א לומר בהיפוף ולכף צריף בתרנוניהו וע"כ ברי' הנה דאי ספיקא בלא"ה היו מחמירין ולשתוק ומשני אה"נ דהתורה לא מיעטה אלא בהדא או בתורים או בבני יונה דקטנים ודאי או גדולים ודאי אלא אנו לא ידענו הי מן ממעט לתחלת ציהוב ומן שני למעט נרבע ונעבד אחי וברייתא הכי קאמר ת"ל מן התורים ומן בני היונה וא' מהן למעט תחלת הציהוב ממילא תרנוניהו פסולין דלא ידענו הי מן ממעט ליה ומ"ש תו' אהא דאנדרו והקשו יש לעיין קצת בזה שם ועיין מ"ש בסוגיא דלעיל ויהא תורים פשירים כו': ודע דדעת רש"י ז"ל אם נאמר כפי' מגיני שלמה ומהר"מ מלובלין דבני יונה לכתחלה פשירים גדולים וכן בתורים כן הוא הק"ו ומשני לא לישתמיט ולכתוב פעם מן היונה ופעם בני יונה ואז יהיו פשירים לכתחלה בין הא ובין הא יש לראות דלכאורה לא ס"ל כהר"ר אהרן דאל"כ אפתי לכתוב חד קרא מן היונה וע"כ ידענו דתורים דוקא גדולים ובני יונה דוקא קטנים דאי מן דבני יונה למעט תחלת הציהוב א"כ שמעינן בבני יונה האמור במקום א' דוקא וליתא להק"ו דאל"כ אמאי מיעטה התורה לתחלת הציהוב הא בין גדולים וקטנים פשירים ואי מן דתורים למעט תחלת הציהוב וע"כ תורים פסולים קטנים לכתחלה וא"כ נימא בני יונה דומיא דתורים דהיינו קטנים ולא גדולים כמו באמת דאמרינן תורים דומיא דבני יונה וא"כ אף דיעבד פסולים גדולים דליכא ק"ו דמה לתורים שכן לכתחלה פשירים גדולים כמ"ש לעיל אלא דרש"י סובר כתי' ב' של תו' חדא למעוטי נרבע וא' נעבד ואין לומר דרש"י סובר כהר"ר אהרן ואיצטריף בני בכולהו דאל"כ הייתי אומר מן דבני יונה למעט גדולים שלא גילף מק"ו מתורים כו' ותחלת

הציהוב לא הנה ידעינו דפסול לכך פתיב בגי בכולהו וע"כ מן לתחלת הציהוב אלא דאם פן תפשוט מן בגי יונה לתחלת הציהוב ואמאי אמר בברייתא תרנוייהו אסורין דלא ידעינו אי מן בגי יונה למעט תחלת הציהוב או מן תורים וקא ע"כ מן בגי יונה דאל"כ הדרא קושין לדוכתיה למה לי בגי בכולהו בגי יונה פיון דתורים ידעינו דלכתחלה מיהת קטנים פסולים וא"כ ב"י דומיא דתורים וליכא תו ק"ו להכשיר דיעבד דמה לתורים שפן לכתחלה פשר גדולים פקושית מהדורא בתרא שהבאתיו לעיל וגם זה יש לדחות דא"ל דה"א דמן בגי יונה.

למעט או תחלת הציהוב או גדולים ומן תורים למעט גרבע: בא"ד וקא דאיכא תרי מיעוטי כו' דמחז קרא נפקא אלא חד לתורים וא' לבגי יונה ולמאי דס"ד מעיק' עכ"ל ר"ל דהדר עכשיו מדרשא דמן לתחלת הציהוב ובין אי הנה ספיקא ובין בריה לא צריף קרא ל עט השתא במסקנא דמהיכא תיתי לרבות וב' קראי לאורים ולבגי יונה וא"ש למאי דס"ד בריה הנה צריף תרי לתורים ולבגי יונה משא"כ אי לגרבע ונעבד א"כ בהנה אמינא דלא ידע מזה א"כ למה לי תרי קראי בתורים ובבגי יונה בחד קרא סגי למאי דנדחה פ"ה הר"ר אהרן דע"כ בחד קרא הנה ידעינו דברייה הוא כמו דמוכח מפרכ אלו מומין.

ואפשר ליישב זאת דהמקשה הנה סובר אין גרבע בעופות וחד למעט נעבד או להיפך דאיצטריף קרא לגרבע דס"ד א פל דאיתיה בגרבע כמ"ש בזבחים דף פ"ה ע"ב ונהביאו התוס' ד"ה פי משחתם ובד"ה תמות וזכרות ולנעבד לא איצטריף דמהיכא תיתי להתיר בעוף דלא הנה ידע מן דרשא דמשחתם וחד מן למעט תחלת הציהוב ותפשוט דברי' דאי ספיקא איצטריף קראי למעט ספק ומשני דאיצטריף למעט גרבע ונעבד מדרש' דמשחתם ומש"ה לא הקשה איה מעטה התורה משניהם מתורים ובגי יונה כמ"ש ועיין בק"א פ' ויקרא: בא"ד ויותר נראה לומר גרבע ונעבד מחז קרא נפקא עכ"ל יש להקשות מנלן זה דאף דנימא דריבנה תורה גרבע או נעבד ולא דרשינו משחתם פל שהמם פוסל מ"מ אימא דוקא נעבד ריבנה התורה ולא גרבע מטעמא דליתיה בגרבע ליתיה בגרבע כדאיבעיא זבחים כ"ה ע"ב: ובד"ה פי משחתם כו' ומיהו מהכא איכא למדחי דאיצטריף תרי קראי למעוטי גרבע עכ"ל ותרי קראי חד לתורים וחד לבגי יונה או כפי' הר"ר אהרן שהביאו התו' ד"ה פי איצטריף כו': ובד"ה תמות וזכרות בבהמה וא"ת כו' ומן העוף לאסור אפילו מומין שאין פוסלין כו' וא"ת מדאיצטריף מן התורים עכ"ל לכאורה דאי לאו מיעוטא דאין מים פוסל בעופות ה"א דאין גרבע פוסל בעופות הואיל וליתיה בגרבע וה"א היקשא להיפך פי משחתם פל שישנו בהשחתה דהיינו דבר ערוה ישנו במום ועופות הואיל וליתיה בגרבע דליתיה בגרבע ליתיה במום ולכך פתיב מן העוף למעט מומין דפסולין בעופות ומן התורים ומן בגי יונה אפילו הנה מומין דשרי בבהמה פסול בעופות וחד לתורים וא' לבגי יונה או פפירוש הר"ר אהרן שהבאתי לעיל דעל פרחי בתירוץ נמי להנה תירוץ הנה כמו שאבאר לקמן או להיפך דמן תורים ומן בגי יונה לאסור מום ומן העוף אפילו הנה מומין דשרי בבהמה אסור בעופות אלא דהתוספות פיון דהוצרכו לכל זה עדיפא מיניה תירצו דמן התורים לגרבע דלא תימא הואיל וליתיה בגרבע ומן העוף לאסור הנה מומין דשרי בבהמה אלא אי קשיא הא קשיא דמאי קושיא דאי לאו מיעוטא דאין מום פוסל בעופות לא הנה ידעינו מדאיצטריף מן תורים דאדרבה

הייתי אומר להיפך דמן דתורים למעט מום בעוף וע"כ משום דאין נרבע ונעבד בעוף ול"ת היקשא פי משחתם בהם כל שאין דבר ערוה פוסל אין מום פוסל ולכך כתיב מן דתורים לפסול מום ומן העוף אף מומין דאין פוסלין בבהמה פוסל בעופות כמ"ש תו' לעיל דמאי חזית לומ' מדאיצטריה מן דתורים למעט נרבע ונעבד משום שאין המום פוסל נימא להיפך מדאיצטריה מן דתורים שהמום פוסל בהן ע"כ דאין נרבע ונעבד פוסל בהן וכל שאין השחתה פוסל אין מום פוסל בהן ואי לאו מן תורים הייתי אומר מן העוף למעט מום ולא מומין דשרינן בבהמה משא"כ השתא דכתיב מן הבקר תמים זכר למעט מום דאין פוסל בעופות ע"כ מן התורים למעט נרבע ונעבד ומן העוף למעט מחוסר אבר אתא ולזה י"ל דקרא מידרש מסיפא לרישא ולא מריש' לסיפא וכה"ג מצינו ריש אלו עוברין ס"ג ע"ב סד"א כל שישנו באכילת מצה ובתו' ד"ה כל שישנו כו' יע"ש וה"נ דכונתיה דמסתברא לדרוש כל שהמום פוסל ולא כל שהשחתה פוסל ולכך הקשו שפיר: בא"ד ויש לומר הואיל ועופות ליתנהו ברובע עכ"ל היינו כפי' הר"ר אהרן או כתי' שני שהביאו לעיל חז' לתורים וחד לבני יונה אבל לתי' שפיתבו דאיצטריה תרי קראי חז' לנרבע וחד לנעבד יקשה דל"ל תמים זכר דאין מום בעופות ותיפוק ליה דאל"כ למה למעט נעבד: וברש"י בד"ה בבהמה כתיב תמים זכר ולא בעוף הלכך לא פסול מומין אבל מחוסר אבר אסור משום הקריבהו נא לפחתה עכ"ל הנה מ"ש פשוט לא כתב תמים זכר משמע משום דלא כתיב בי' תמים זכר ממילא לית לן למעט ואינו פן אלא מיתורא דקרא דכתיב בבקר ובצאן למעט עופות כמו שיתבאר וראיתי להרא"ם ז"ל פ' ויקרא על מ"ש רש"י מן עו למעט מחוסר אבר לפי שצאמר תמים זכר בבקר ובצאן כו' כתב הרא"ם ז"ל וא"ת מנלן דאין תמות וזכרות בעופות ואי משום דלא כתיב ביהתמים אמאי לא נימא וי"ו מוסיף על ענין ראשון ואי דלמה לי תמים זכר בצאן גילף מני"ו מבקר י"ל דאז לא הוה ידעינן בעופות דדבר הלמד בהיקש אין חוזר ומלמד בהיקש ע"כ כתבי' בצאן וי"ל דזה לא הנה היקשא אלא ככתוב בהדיא עכ"ל מ"ש דני"ו מוסיף הנה ככתוב בהדיא י"ל הא בזבחים דף מ"ח ע"א ואם נפש וי"ו מוסיף על ענין ראשון ומסיק דכ"ע היקשא עדיפא הרי דקרי לני"ו היקשא ונתוס' שם בד"ה דכ"ע היקשא עדיפא הקשו מגיטין פ' השולח דכ"ע ג"ש עדיפא והא ודאי דיש לחלק בין היקשא ובין וי"ו דככתוב בהדיא דמי אלא דלא הנה אלא היקשא כשאר היקשים ובעיקר קושיותו של הרא"ם ז"ל הנה נראה דל"ל בבקר תמים זכר לא לכתוב אלא בצאן וילמוד עופות תחתון מעליון מני"ו ובקר עליון מתחתון דהכי אמרי' בזבחים מ"ח ע"א דני"ו היקשא הוא וילמוד ליון מתחתון ותחתון מעליון יע"ש וה"נ דכונתיה אלא למעט אתא דאין תמות וזכרות אלא שאני תמה עוד דרש"י בקדושין כ"ד ע"א תמות וזכרות בבהמה האי קרא קדריש דכתיב בכלל כל הקרבנות איש איש כו' אשר יקריבו כו' תמים זכר בבקר בפשבים ובעזים יע"ש הרי בהדיא מקרא אחרניא קדריש מיתורא דלא לכתוב אלא תמים זכר לחזיה ול"ל בקר וכשב ועז אלא למעט דאין מום פוסל בעופות שוב מצאתי להקרבן אהרן פ' ויקרא שכתב דמהו קרא דכתיב פרשת אמור תמים זכר בבקר קדריש וא"כ קשיא מ"ש לעיל.

ומ"ש רש"י מחוסר אבר אסור משום הקריבהו נא לפחתה ונתו' הקשו עליו דבקדושין דריש מן העוף וכן הא בת"כ פ' ויקרא ואפשר מן העוף צריה לאיסור עשה דמסבא

הקריבהו לא הנה אלא איסורא בעלמא והא דצריה ליה לומר משום הקריבהו ולא משום
מן העוף דקשיא ליה קושית התו' ד"ה פי איצטריה דתפשוט דהנה ספיקא דאי ברי' מנלן
נרבע ונעבד דפסול בעופות ולכה פתב דאפשר דברי' הנה ודרשא בת"כ מן התורים לאו
אסמכתא אלא לומר דברי' הוא ודרשא דמן העוף דדריש בת"כ למעט מ"א הנה אסמכתא
דמסבא אסור משום הקריבהו ואה"נ דלית ביה עשה אלא איסורא בעלמא ומן העוף
לנרבע ונעבד אתא ובעינין לא נפשטה אי מן התורים הנה אסמכתא דאיצטריה קרא למעט
ספיקא אלא לנרבע הוא דאתא ומן העוף דרשא גמורה למעט מ"א דהנה בעשה או דרשא
דמן התורים למעט דהנה ברי' ומן העוף לנרבע ונעבד ומ"א משום הקריבהו ולית ביה
אלא כו' ומחד קרא נפקי נרבע ונעבד כיון דסתמא פתיב ואם מן העוף ותרנוייהו מונפרים
בהאי קרא כפ' ויקרא תורים ובני יונה כן נ"ל: ודע דרש"י בנבחים פ"ח ע"ב ד"ה הואיל
כתב ומיהו מ"א לא משום הקריבהו לפחתה וה"ה מום מגונה יע"ש משמע מדבריו דמום
מגונה נמי פוסל בעופות מהאי דהקריבהו ועיין בפנים מאירות בח"א בחדושי' למסכת
זבחים בד"ה בדוקין שבעין ובנה א"ש דמן העוף איצטריה למום גדול דלא אסור לבני
נח ולא קשה קושית התוס' ד"ה תמות וזכרות למה לי מן העוף דמ"א לב"נ נמי אסור
יע"ש אלא דלישנא דמן העוף למעט יבשה משמע דאיצטריה למ"א: פתב הר"מ ו"ל
בפט"ז הי"ב דנדר מן התורים או מן בני יונה והביא תחלת הציהוב בזה ובנה לא יצא
דבעינין לא נפשטה ושמא ברי' הוא ועיין בפ"ג מהלכות איסורי מזבח תורים גדולים ובני
יונה קטנים שנאמר מן התורים ומן בני יונה הביא תחלת הציהוב פסול מ"ש מן התורים
לאו ממין קדריש אלא מדכתיב בכולהו מן בני יונה ותורים דומיא דבני יונה ותחלת
הציהוב פוסל בהביא מאחד לבד ואשניהם הנה ספיקא דבעינין לא פשט ליה בתלמודא
וכמ"ש לעיל וע"ש: גמ' בעי ר' זירא האומר הרי עלי עולה מן האיל או מן הפכש והבי'
פלגס מהו עכ"ל הגה לפי מה דפסק הר"מ ו"ל בפ"ו מהל' מעה"ק ה"א הנודר גדול
והביא קטן לא יצא קטן והביא גדול יצא ועיין בכ"מ דפסק רבינו כת"ק במנחות ק"ז ולא
פרבי א"כ מאי איירא דאמר מן הפכש ומן האיל דא"נ אמר מן הפכש לחוד איכא למיבעי
אי פשיט ליה לבר פדא דלא הנה ברי' אלא בכפוש ואיל מסופק ויצא דקטן והביא גדול
יצא א"נ איל הוא א"ד בברי' נמי מסופק ולא יצא וכן הר"מ שם בפט"ז ה"ב כ' הנודר
מן הפכשים או אילים והביא פלגס הר"ז ספק לא הנה צריה לכתוב מזה או מזה אלא
מכפשים לחוד נדר הנה ספק כמ"ש ספק ועל מ"ש הר"מ דהנה ספק פתב היש"ש בסמין
מ"ה וז"ל והרמב"ם ג"כ בזה כ' לא יצא ידי נדרו מפח ספק דהא לא איבעיא אלא לב"פ
וכ"פ שתי מדות איתותב בר פדא עכ"ל יש חסרון בדפוס וצ"ל ואין נראה דהא איבעיא
לב"פ ואיתותב והלכה כר"י והיא קושית הכ"מ שם, ועיין בלח"מ דקשיא כו': עוד ראיתי
להרא"ש ו"ל במס' פרה שכתב וז"ל ואין עולה מזבחו לר' יוחנן אף נדר או כפוש או איל
ולבר פדא אם מחויב כפוש לבד והביא פלגס לא יצא עכ"ל מ"ש לר"י לא יצא אם נדר
או כפוש או איל הכי אמרינן פאן דברי' הוא ומ"ש לבר פדא בנדר כפוש לחוד היינו אי
מסופק בכפוש ואיל לחוד ואי מסופק ג"כ בברי' מתוקמא מתני' כמו לר"י.

והנה רואה מה ששינה הרא"ש ו"ל לשונו שכתב לר"י אם נדר מן הפכוש או איל ולב"פ
אם מחויב איל או כפוש לחוד ולא פתב ולב"פ אם נדר איל לחוד או כפוש אלא דנדאי
בכפוש יצא דקטן והביא גדול יצא אלא אם הנה מחויב כפוש כגון נזיר לאסור שנטמא

מביא עולה ונתטאת ואשם שהוא פכש וישאר פכשים הן אילים עיין בר"מ הלכות מעה"ק פ"א והלכות נזירות פ"ז הי"א יע"ש וא"כ לא יצא בפלגס דשמא איל הוא והוא מחויב פכש ואגב פתב ג"כ באיל מחויב כו': (ע"ב) גמרא מי אמרינו איל נכבש מתנה אי בריה נמי מתנה עכ"ל הגה לכאורה יאמר דגם ב"פ סובר קרא דאיל וא"כ איצטריו קרא למעט ספיקא דמספק נמי צריה להביא נספי איל אלא דב"פ סובר דפלגס ספק פכש או בריה הוא ובאיל לא מסופק ואי לאו קרא דאיל לא דלא מיייתי כ"א ג' לנגין ממ"נ אי פכש הוא ואי ברי' א"צ פלום ויהא נדבה דאיל נכבש פתיב בפרשה ולא ברי' ואיצטריו או לאיל וא"כ תפשוט דבריה הוא לב"פ ג"כ ומסופק בו אלא דב"פ שתי מדות ל"א איתותב בר פדא מהאי קרא דאיל ואיצטריו קרא לרבויי ספיקא והיינו דבר פדא באיל נמי מסופק דאי בכבש וברי' א"כ אמאי מיייתי ומתנה כיון דריבית התורה לנספי איל ע"כ גזירת הכתוב דפלגס צריה נספי איל אלא דאפתי קשיא דלמא ב"פ בכבש וברי' מסופק ולא באיל ואיצטריו קרא דאי לאו קרא לא הנה מביא כ"א ג' לנגין ממ"נ אי פכש די ואי ברי' לא צריה פלל לכה גזרה התורה דפלגס כיון דיצא מפלל פכש צריה נספי איל ואפתי מספיקא אמר רחמנא דלהביא נספי איל שמא ברי' הוא ואי פכש לא צריה כ"א ג' לנגין ולל"ק צריה קרא למעט ספק דאי לאו קרא לא הנה מביא כ"א ג' לנגין ומיייתי ומתנ' דאמר בר פדא היינו לוג ד' שמא פכש הוא ולוג הד' הוא דנהה נדבה ותפשוט לבר פדא דבברי' נמי מסופק ליה ועיין שם במנחו' שרש"י פי' בע"א צריה למעט ספק: פתב הלח"מ בפט"ז מהלכות מעה"ק שיש להקשות על הר"מ ז"ל במה דפסק שאם הביא פלגס הנה ספק ממ"ש בהלכה ו' בפרק ב' דמביא נספי איל עם הפלגס ומתנ' עכ"ל והא נדאי קוש' היא כיון דלא הזכיר תנאי אלמא כר"י ס"ל מאו לאיל דברי' הוא וא"כ נדאי לא נפסק ולא מספיקא והנה אפשר לר"י נמי מסופק בכבש וברי' והתורה אמרה או לאיל דמביא נספי איל והא דאמר לר"י לא תיבעי לה דבריו היינו גם בברי' מסופ' ליה אבל לבר פדא דלית ליה או לאיל מבעי' ליה אי בכבש ואיל לחוד או בברי' נמי והר"מ ז"ל פוסק כר"י וא"צ תנאי ואפ"ה ספיקא הנה אלא דז"א דא"כ ליייתי הלוג ד' ולתני כמ"ש לעיל דהא דרבית התורה מספיקא הוא ולייתי הלוג הד' ולתני וכמה שכתוב בסמוך וצ"ע: בעי ר' זירא האומ' הרי עלי לחמי תוד' כו' תיקו הר"מ ז"ל בהלכות מעה"ק פתב בענין לחמי תודה והשמיט בעי' זו משום דאנן פסקינן בא"ח הלכות פסח סימן תנ"ט דזה נזה האוכלו חייב פרת חמץ גמור הוא כר"מ משום דשנאו בלשון חכמים בפא"ע דף מ"ח ע"ב איכא ליכא למיבעי וכן פתב יש"ש בסי' מ"ה ואף במה שאמר ר"מ שיאור שהכסיפו פניו לוקה לא שנאו בלשון חכמים ובמשנה לא זכר פלל משאור דר"מ אי לוקה מ"מ כיון דנדחו דברי ר"י מהלכתא אית לן למפסק הלכתא בהא נמי כר"מ דלקי בהכסיפו פניו והנה חמץ נוקשה כמו שאמר בבבביתא שיאור ישרף והאוכלו בארבעים אתאן לר"מ יע"ש בפסחים דף מ"ג.

אבל המעיין בפוסקים בהל' פסח יראה שהוא מחלוקת אי הלכה פמתני' דא"ע או פסתם מתני' דשאור ישרף ואוכלו פטור בדר' מ"ח דהיינו הכסיפו פניו עכ"פ פטור ואין לוקה וא"כ איכא למיבעי' לדידן אי ספק או בריה הנה ולר"י ג"כ דלא לקי על שאור דידן' פירש"י פאן משום ספק והנה התראה ספק לאו דווקא דא"נ התראת ספק שמיה התראה היינו בנדוע אח"כ דעשה עבירה משא"כ פאן שמא מצה הוא.

גם מנין דספיקא הוא ומש"ה לא לקי דלמא לית לי' פל חמין גוקשה למלקות וכל זה
יבואר באנרף בעזה"י בחדושנו למס' פסחים בפירק אלו עוברין בס"ד: והא דמסיק בתיקו
דלא הנה אליבא דהלכתא כמ"ש יש"ש למידין מפאן דארף דלא הנה אליבא דהלכתא
אסיק בתיקו וכן באיבעיא דלעיל בהביא פלגס למה דאיתותב בר פדא מסיק בתיקו: (דף
פד ע"א) רש"י בד"ה דתניא הגורל קובע כו' שאם אמר זה לשם וזה לעזאזל אין השם
קובע ואם הגורל שינה הולכין אחר הגורל עכ"ל יש להקשות אמאי לא פ' בפשוטו דאי
לאו ועשהו חטאת ה"א בלא הגרלה נמי פשר בשם לחוד כמו בשאר קרבנות ולכך פתיב
ועשהו חטאת דאין השם קובע וצריך דווקא להגריל פדמסיק יומא דף מ"א דהגרלה
מעפב וביומא פ' רש"י ואין השם קובעאם קרא לו שם בלא גורל ומדבריו פאן משמע
דעיקר ועשהו פא לומר דגורל משנה קריאת שם ואין לומר דהנכרח לפרש פן דאי דלא
נימא דשם בלא גורל מהני דיעבד לזה לא צריך ק"ו דסתם סיפרא ר' יהודא דאמר חוקה
לא כתב אלא אדברים הנעשים בפנים ולא אהגרלה כמו שהביאו התוספות ד"ה טעמא
כו' וקושית הגמ' כמו שתי' השר מקוצי בתוספות והקשה לרש"י דאי לאו ועשהו חטאת
בלאו ק"ו הייתי אומר דשם קובע דיעבד ואין הגרלה מעפבא דחוקה לא פתיב אדברים
הנעשים בחוץ ושם קובע דיעבד לא גרע מקל הקדשים בלא ק"ו מש"ה פ' דמש"ה אמר
הק"ו דנימא השם קובע ויהא עדיף מגורל ואין הגורל יכול לשנות אח"כ דשם עדיף
מק"ו ומה במקו' כו' ולכך פתיב ועשהו דגורל עדיף ושם לא מהני פאן פלל והגרלה
מעפבא נמי.

דאפתי דלמא איצטרף הק"ו דארף לכתחלה אין צורך הגרלה ובקריאת שם לחוד סגי
והתורה אמרה דהגרלה נמי מהני פאן וכ"ש קריאת שם מק"ו דשאר קרבנות וכהאי
גוונא איתא בסוגין לעיל דתורין ובני יונה כו' לפי מהרש"א הנה ק"ו לענין דיעבד
ולמהר"מ ולמגיני שלמה לכתחלה וה"נ פאן הק"ו לכתחלה דשם לחודיה סגי ואין לומר
דאפתי לא צריך ק"ו די"ה בכלל פל קרבנות הן ופשיטא דמהני שם וגורל דכתיב בי"ה
לומר אף זה מהני ולהכי פירש"י דעביד קל וחומר דשם עדיף מגורל ואין גורל משנה
השם לכך פתיב כו' ז"א דאדרבה התוספות ביומא דף מ' ע"ב ד"ה ומה במקום הקשו
דהיכא גליף י"ה בק"ו והא י"ה הנה דבר שהיה בכלל ויצא מפלל לידון בדבר החדש אי
אתה יכול להחזירו לכללו ותי' אי ליכא פירכא למדין בק"ו או במ"מ יע"ש וא"כ ונדאי
צריך הק"ו ללמוד משאר קרבנות דל"ת דבר שהיה בכלל ויצא בדבר החדש ולשיטת
מהרש"א לעיל בתורים דהק"ו הוא לענין דיעבד ולא לכתחלה דלא שייך ק"ו אלא בקולא
וחומר אלא כה"ג א"כ.

הק"ו פאן לענין דיעבד א"ש קצת דבלא ק"ו היינו יודעין שאין הגורל מעפב דיעבד לר"י
דחוקה אדברים הנעשים בפנים קאי אלא דעביד ק"ו ושיהא שם עדיף מגורל ואם שינה
הגורל לאו פלום הוא והשתא דכתיב ועשהו ממילא ידעין דהגרלה מעפב ושם לא מהני
פלל ואם שינה הגורל הולכין אחריו: עוד יש לראות מה פריך טעמא דכתיב ועשהו
חטאת אימא דאי לאו ועשהו נגם זאת לא הנה פתיב הייתי אומר דחוקה קאי נמי אהגרלה
דמעפבא ואי לא עביד גורל לאו פלום הוא אלא דה"א דאם קרא שם קבע השם ואם
שינה הגורל פסולין מק"ו דשם עדיף וצריך להביא אחרים להגריל ומש"ה כתב ועשהו
דשם לא מהני פאן ואם שינה הגורל פשרין ויש ליישב: ובד"ה ומה במקום שלא קידש

הגורל כו' לא מצינו שיהא הגורל קובען עכ"ל וברשב"א פתב מדאמר רב חסדא בעירובין דף ל"ז (וביומא מ"א א') אין הקינין מתפרשות אלא אי בלקיח' בעלים או בעשית פהו שמעינן דוקא בלקיחת בעלים ובעשית פהו ולא הגורל יע"ש ואני אומר דאי כפי' הרשב"א לא הנה מקשה הגמרא וכל היכא דכתיב חוקה לא דרשינן ק"ו ומאי קושיא דהא דהנה דרשינן ק"ו בי"ה שיקדש השם משום דק"ו גמור הוא ומה שאר קרבנות דלא מהני גורל מהני שם כ"ש י"ה דמהני גורל אינו דין שיהני שם וק"ו גמור הוא משא"כ בק"ו דלעיל פרה בעגלה דהקשו תוספות בד"ה ותהא פרה כו' דכל חד תיקום אדונתין ותי' דלא הנה אלא מה מצינו ועיין בזבחים י"ז ע"ב ובתוס' ד"ה ותהא יע"ש וא"כ פיון דלא הנה אלא מ"מ ליתן האמור של זה בזה שפיר אמר דכיון דכתיב חוקה לא ילפינן אב"ל ק"ו דעדיף ממ"מ אף דכתיב חוקה ילפינן ואין לומר דהא ע"כ אית מיעוטא בעגלה בשחיטה לא דאל"כ גילף בק"ו גמור מפרה דתהא פשיטה בשחיטה וכיון דאיכא מיעוטא בעגלה הדרא קושין לדונתין גילף בק"ו גמור פרה מעגלה אף דכתיב חוקה דא"כ הנה למקשן לפרוץ בתר הכי עד דאסיק לכולה מלתא ותהא עגלה בשחיטה פשיטה וכיון שהקשה מיד אמאי דאמר פרה בשחיטה אלא אף אי לאו מיעוטא בעגלה בשחיטה לא אפ"ה קשיא ליה דגילף מעגלה דפרה בעריפה ומאי קושין' והא לא הנה אלא מ"מ אלא ע"כ בשאר קרבנות נמי לא מפני מיעוטא דגורל אין קובע אלא דלא מצינו שיהא קובע וכיון שפן נודאי איכא למעבד בכל חדא ק"ו להיפך אם לא במ"מ ליתן האמור של זה בזה וכמ"ש התוס' בפרה בעגלה ובזבחים ד"ה פל חדא יע"ש מה שסיימו שם בשם רש"י ז"ל דהיינו כמ"ש פאן בת' ראשון דהנה מ"מ ושפיר פריף הרי דחזינון אף במ"מ אמרינן דחוקה קאי לשאר דברים וה"ה פרה בעגלה ואין להקשות באמת מנלן דשאר קרבנות אין הגורל קובע מק"ו גמור מי"ה שאין השם קובע דכתיב ועשהו חטאת פבר כתבו התוספות ביומא דף מ' ע"ב ד"ה ת"ל ועשהו משמע לזה ולא לאחר ותתי שמעת מינן' יע"ש וא"כ שפיר פתב רש"י ומה במקום שלא קידש דלא מצינו דהא השתא לא פתיב ועשהו קאמר ונהו פעין ק"ו דלעיל פרה בעגלה דהנה רק מה מצינו וכדכתיבנא ובד"ה קידש השם כו' אם שינה פסול דכתיב מוצא שפתיך תשמור עכ"ל הרשב"א הקשה דא"כ אף שלא בלקיחת בעלים נמי יע"ש ולי נראה דנדאי מולקחה שתי תורים או ועשה הפהו א' עולה ילפינן דאין הקינין מתפרשת כו' היינו אם שלא בשעת לקיחה אמר זה עולה לאו פלום הוא ואם הקריבן סתמא פסול דלא הנה לשמן או עכ"פ לא עלו לבעלים כשאר קרבנות אף דמסיק בזבחים ב' ע"ב סתמן לשמן היינו אי קרא שם בשעת לקיחה תו א"צ אב"ל אי לא קרא בשעת לקיחה ואח"כ קרא פסולין משא"כ אם קרא בשעת לקיחה ואח"כ קרא הפהו בשעת עשי' להיפך לא ידעינן דפסולין לכה' כ' מוצא שפתיך תשמור דהנה נמי לעכב וע' בזבחים ריש פרקין: (ע"ב) גמרא ויהי פאחד למחצצרים ולמשוררים ולהשמיע קול אחד וכן פסק הר"מ ז"ל דבן לוי אין נפסל אלא בקול וסיים בפ"ג מפלי מקדש ה"ח ונראה לי שאין נפסל אלא לשיר אב"ל יהי מן השוערים עכ"ל לא ידענא דהא אמרינן בהדיא בערכין י"א ע"ב משורר ששוער חייב מיתה וכתבו התוס' ד"ה משורר ששוער דבד"ה כתיב משפחות שהיו משוערים ומשפחות שהיו משוררים וכן פתב הר"מ באותו פרק הלכה י' שלא יסייע אחד למלאכת חברו ואיך כתב דבן לוי שהיה משורר ונפסל בקול דעובד עבודת משוער והלא זר אצלה ודוחק לומר דבזמן שהוא ראוי לשיר

פסול לשוער ולא בזמן שנפסל לשיר דזה נשתקע ולא נאמר כלל גם מ"ש רבינו ויהי מן השוערי ר"ל דבן לוי לשיר נפסל בקול אבל בן לוי שעבודתו לשוער אין נפסל ואין הלשון משמע פה וצ"ע: ע"ש גמרא מאימתי פשר לעבודה משביא ב' שערות וכן לוי אין, פשר אלא מן שלשים דכתיב מן שלשים שנה ועיין בר"מ ו"ל הלכות פלי מקדש פ"ג ה"ז אין בן לוי נכנס עד שילמדהו חמש שנים שנא' מן שלשים ואין קטן נכנס לעבודה עד שיהא בן י"ג עכ"ל והקשה הכ"מ דמתחלה כתיב מן שלשים ואח"כ כתב עד שיהא איש (והיינו י"ג וב' שערות) ותי' לשיר שהיא חכמת המוסיקא היא חכמה גדולה ועוד תירץ בזמן שהי' עבודה בפתח עכ"ל ויש להקשות א"כ מפ' לעיל פתוב א' אומר מן כ"ה והוא מקרא בפ' בהעלותה במדבר ט' וכתוב א' אומר מן ל' ואין קושיא דלמא לעבוד עבודת משא צריך שיהא בן שלשים וכדאמרין פ"ה מאבות בן שלשים לכת ופירש הרב שם שכן במשפן אין בן לוי נכנס עד שיהא בן שלשים להעמיד ולפרק וכ"ה איירי לשיר ולשאר עבודות ואי דע"כ קרא דבן כ"ה איירי לעבודת משא דאי לשיר איך כתיב ומן חמשים שנה ישוב מצבא העבודה והא לשיר אין נפסל אלא בקול וע"כ לעבודת משא איירי ואפ"ה כתיב מן כ"ה וקשיא קראי אהדדי אפתי מאי קושיא אימא דחמשים שנה בעבודת שיר אומר רחמנא דישוב ולא יעבוד עוד דהא דאמרין יכול אף בשילהי ובית עולמים בן ת"ל מן ל' שנה ועד בן חמשים שנה כל הבא לעבוד עבודת עבודה ועבודת משא לא אמרתי אלא בשעה שיש עבודה בפתח והוא מקרא בפ' נשא ומנלן זאת אימא האי עבודת משא קאי אבן שלשים שנה דהא דאמרתי לה מן שלשים שנה היינו בזמן שהעבודה בפתח אבל לשיר ושאר עבודות מיד שיהא כ"ה פשר ומן חמשים ישוב בין לשיר ובין לפתח ומנלן דעבודת משא קאי על בן חמשים שנה ישוב ולא איפקא על בן שלשים אלא דס"ל לתלמודא דבן כ"ה ושלשים לא קאי כ"א על עבודת משא אבל לשיר משגיגדיל ויהיה איש דהיינו י"ג והביא ב' שערות פשר לעבודה ומיהו רש"י בערכין י"ג ע"ב פי' אין קטן נכנס לעבודה לכבוד את העזרה והגפות דלתות והיינו כתי' ראשון של כ"מ דלשיר ומשא צריך שיהא בן שלשים דוקא וע"ש היטב ודע דבקרא פ' נשא כתיב מן ל' שנה ועד בן נ' שנה כל הבא לעבוד עבודת עבודה ועבודת משא ופירש"י בהנמש זהו עבודת שיר שהוא עבודה לעבודה אחרת ור"ל לקרבן ולא ידענא דהא לשיר לא היה נפסל בשנים עד שיזקין כדמסיק פאן ולמה הוזכר עבודת שיר בקרא ונהי דנאמר בימי משה עדיין לא נחלקו הלויים והיו כולן משוררים ועבודת הקדש בפתח מפל מקום למה הוזכר כלל שיר אלא לומר אף לשיר בעינן ל' וכמ"ש: גם בפרשת בהעלותה בקרא דזאת אשר ללויים מן כ"ה שנה ומעלה כתיב ומן חמשים שנה ישוב מצבא העבודה ושרת את אחיו ועבודה לא יעבוד עוד.

ורש"י פי' ושרת את אחיו עם אחוהי לשיר ולנעילת שערות ולטעון עגלות הנה מ"ש לשיר ולנעילת שערות הוא מה שאמרו פאן דאינו נפסל אלא לעבודת משא ולא לשיר וה"ה לנעילת שערות אבל מ"ש לטעון עגלות איני יודע דהא בקרא דבני גרשון ומררי שגם הם לא היה עבודתם אלא בעגלות ואפ"ה כתיב מן ל' ועד בן חמשים ועבודת הפתח לא היה אלא בבני קהת כמבואר בפסוק פ' נשא שנתן ב' עגלות לבני גרשון וד' למררי זולת קהת פי' עבודת הקודש בפתח ישאו אלמא נראה דאף לטעון עגלות נפסל בשנים וזה אין קושיא דלטעון עגלות רשאי ומה דכתיב אצל בני גרשון ובני מררי ומן

חמשים ישוב היינו לעמוד ולפרק המשפן אבל מה שכתב ושרת עם אחוהי משמע לא לבדו היינו עם חלקי משפחות שיהיו משוררים לבד ועגלות לבד דאז נדאי מי שהיה מעבודת הפתח ולעמוד ולפרק אין רשאי להיות מן משוררים וכמו שאמרו בערכין י"א משורר ששיער חייב מיתה ועיין בכ"מ פ"ג מהלכות פלי מקדש הט"ו דלפי גירסת הגמרא מסייע אין איסור תורה אלא מדרבנן יע"ש ולפי זה א"ש מה דכתיב ושרת עם אחוהי אבל לא בפ"ע פיון דהיה מן משא מה בכך שנספל אפ"ה איסור להיות מן משוערים דהנה זר אצלה ומסייע מותר מן התורה וזה מסכים למ"ש לעיל וכתוב נמי ועבודה לא יעבוד דהא מותר דהא פתיב לעיל מיניה ישוב מצבא עבודה ולא יעבוד עוד אלא דבא לומר ועבודה לא יעבוד היינו נעילת שיערים ושיר פיון דהיה מן משא מה בכך שנספל עתה הנה ליה זר אצלה מעיקרא ועיין בתוס' ערכין י"א ע"ב ד"ה מיתיבי שפי' הר"ר מנחם אזורה דכתיב לשמור משמרת ועבודה לא יעבוד ככה תעשה ללוים במשמרותם ולפי מה שכתבנו אתי שפיר דמקרא אומר פן בפירוש פדכתיבנא ואין להאריך: ד"ה התורה העידה כו' ואפי' חרדל הוא ענין בפ' והב': (דף פה ע"א) מתני' טהור בכלי עץ טמא בכלי מתכות טהור בכ"מ טמא בכלי עץ עכ"ל ומסיק בגמ' גולמי פלי עץ כו' שעתיד לשוף ולהטיח בטונס כו' והקשו התוס' דהא בסנהדרין אמר מטה ועריסה משישופם בעור הדג ומירצו דתרי גונוי שיפה והנה תמהתי אמאי הקשו מסנהדרין והא משנה ערוכה היא בכלים פרק ששה עשר משנה א' המטה והעריסה משישופם בעור הדג והר"מ ז"ל בפ"ה דכלים ה"א פתב בסתם משישופם בעור הדג ולא חילק בין מה שמסיר קסמין גדולים ובין מה שמחליק ומצהיבן פניו לגוי גם בפ' המשניות פתב ורצה לומר משישופם משייכסס בעור דג ידוע החביב נקרא אלספון ימקרו בו הפלים וימקרום ויבהיקם הרי דפי' דמה ששנוי במשנה המטה ועריסה משישופם בעור הדג היינו ליפותם ואפ"ה אין טמא עד ששיטיח בטונס: (ע"ב) גמרא מ"ב פלי עצם לר' יוחנן הנה ככלי עץ ולר"נ ככלי מתכות והר"מ ז"ל בפ"ה מהלכות פלים פסק כר' יוחנן יע"ש והנה מה דאר"נ פלי עצם ככלי מתכות דמי פ' הרשב"א והר"ן בחמש שיטות לענין גולמי פלי עצם ולא לענין פשוטיהן דמשנה שלימה היא בפ"ב דכלים והביאו התוס' פאן ד"ה מפלל פלי עצם פשוטיהן טהורי ועיין בשבת פ"א א' ברש"י שסובר דכלי עצם ככלי מתכות אף לענין פשוטיהן והקשו עליו התוס' יע"ש וע' מגיני שלמה שכתב דמדרבנן טמאין ומש"ה פריד הקא מנלן דמקבלין טומאה מה"ת דאי מדרבנן לא היה להם לגזור פשוטיהן כמו פלי זכוכית יע"ש ויפה כתב ובפני יהושע שם בשבת פתב ג"כ כדברי מ"ש יע"ש.

והא דתנן במתני' טהור בכלי עץ טמא בכלי מתכות ולא תנן טהור בכלי עץ ועצם טהור בכלי מתכות וכן להיפך וזה לר"י ולר"נ דאמר פלי עצם ככלי מתכות קשה דנימא טהור בכלי עץ טמא בכלי מתכות ועצם לשיטת רש"י ולזה יש לומר דלא הנה אלא מדרבנן והתנא אמר מן התורה וכן יש לומר לר"י דכלי עצם מדרבנן פשוטיהן טמאין ולהכי לא אמר טהור בכלי עצם מדרבנן טמא: החייב בשקדים המרים פטור במתוקים החייב במתוקים פטור במרים עכ"ל והר"מ ז"ל פסק בפ"א מהלכות מעשר ה"ט ופ"ב ה"ה כדברי האומר זה וזה לפטור ופי' התוס' זה וזה לפטור היינו מרים בין גדולים ובין קטנים דאלו לפי רש"י ז"ל זה וזה לפטור קטנים בין מרים ומתוקים א"כ גדולים מרים אפשר דחיבין במעשר כדברי האומר זה וזה לחיוב הואיל ויכול למתקן ע"י אור דלרש"י הני

תרי לישני זה וזה לפטור וזה וזה לחיוב לא פליגי אלא מר אמר חדא כו' והודה ר"ח
בציפורי כמ"ד זה וזה לפטור לאו למימרא דלית הלכתא כמ"ד זה וזה לחיוב אלא כמ"ד
זה וזה לפטור עשה מעשה פן והורה בציפורי פן וא"כ מנא ליה להר"מ דמרירם לעולם
פטורין ואף בגדולין ואי דהלכה פסתם משנה דתנן החיוב בשקדים מתוקים פטור במרים
אלמא מרים גדולים פטורין דהא פיון דלית הלכתא פמתני' במה דתני החיוב בשקדים
המרים דהא הודה ר"ח בציפורי זה וזה לפטור קטנים מרים פטורים אין להביא ראיה
ממתני' פלל אלא דמפרש כפי' התוספות ועי' בפ"א בכ"מ נשם: (דף כו ע"א) אמר רב
נחמן אמר.

רבה בר אבנה כו' עיין בחדושי הרשב"א והר"ן בחמש שיטו' מה שכתבו בזה ולא הי'
הזמן גורם לעיין פעת: (ע"ב) מתני' כ"מ שיש חליצה אין מיאון וכ"מ שיש מיאון אין
חליצה ובגמ' אמר ר"י אמר רב זו דברי ר"מ אבל חכמים אומרים עד שירבה השחור
על הלבן אלמא יש מיאון במקום חליצה דהיינו לאחר הבאת שערות גדולה היא לכל
מילי אף לר' יהודא אלא לענין קידושי דרבנן לא גזרי כ"כ ואמרו אף בהביאה ב' שערות
לא הנה קידושי מ"ה דלא גדלו קידושי ביהודה סובר ר"י אלא מדרבנן ומש"ה סבור
ר"י דממאנה עד שירבה השחור דאז נראית גדולה ביותר ודע דאין הלכה כר"י אלא
כר"מ וכן פסקו כל הפוסקים ועיין פ' י"א מהלכות גירושין ובא"ע סימן קנ"ה סעיף י"ב
ואין להקשות מפאן אמ"ש הרא"ש, בכתובות מ' ע"ב אמתני' דכ"מ שיש מר און קנס
אמר רב יהודא אמר רב זו דברי ר"מ אבל חכמים אומרים יש קנס במקום מר און פתב
דהלכה פרב יהודא דכ"מ דאמר זו דברי פלוני משמע זו ולא סבירא ליה יע"ש והכא הרי
לית הלכה כר' יהודא דאמר עד שירבה השחור על הלבן ובזה יש לנו לומר דאה"נ דרב
יהודא משמיה דרב דאמר זו דברי ר"מ אבל ר"י אומר כו' סובר דהלכה כר"י וממאנת
עד שירבה השחור אבל אנו לא פסקינן פנותיה דר' יהודא משמיה דרב פיון דבב"ב קנ"ז
ע"א אמר רב נחמן אמר שמואל בודקין פי' שתי שערות לחליצה למיאון ומסיק לאפוקי
מר"י דאמר עד שירבה השחור קמ"ל דלא ומסיק בכולהו הלכה כר"מ ומש"ה פסקינן
הכי ועיין ברא"ש נדה נ"ב: פתב הרשב"א בחדושי לחולין וזה לשונו ותמיהא לי אמאי
לא קאמר זו דברי ר"מ אבל חכמים אומרים יש חליצה במקום מיאון דהא אמרו לי'
לר"מ קטן יפה אמרת איש פתיב בפרשה אבל אשה בין קטנה ובין גדולה א"נ לימא מאן
חכמים ר"י בר"י פדאיתא ביבמות ק"ה ב' עכ"ל מ"ש לימא אבל חכמים אומרים יש
מיאון במקום חליצה לא מצאתיו ואדרבה בכל המקומות בש"ס שפוןזפר פלוגתא דר"מ
וחכמים ביבמות דף ס"ד אמרו לו לא תחלוץ איש פתיב ומקשינן אשה לאיש וכן הוא
בדף ק"ט ובדף ק"ה ע"ב אמרינן עלה דמתני' קטנה שחלצה א"ר יהודא אמר רב זו דברי
ר"מ אבל חכמים אומרים איש פתיב אבל אשה בין גדולה בין קטנה ומסיק מאן חכמים
ר' ישמעאל בר' יוסי ימ"ש ואפשר דט"ס וצ"ל תמיהא לי אמאי לא אמר זו דברי ר"מ
אבל חכמים אומרים יש מיאון במקום חליצה כר"י בר' יוסי שאמר משום אביו פדאיתא
ביבמות ואי משום הא י"ל דרב יהודה אשמעינן בכאן דהלכתא כר"י דאמר עד מתי הבת
ממאנת עד שירבה השחור על הלבן וכדאיתא בגדה כ"ב ב' אמר ר' אלעזר הלכה כר'
יהודא ור' יהודא משמיה דרב נמי הכין סבירא ליה ואילו הא מלתא דר' ישמעאל בר'
יוסי פבר אמרה חדא זימנא ביבמות ק"ה ב' אמר רב יהודא אמר רב זו דברי ר"מ אבל

חכמים אומרים אשה בין קטנה ובין גדולה נכאן אשמעין דגם בגדלות איפא מיאון עד שירבה השחור על הלכן ומ"ש אבל חכמים אומרים יש מיאון במקום חליצה לאו למימרא דבקטנות ליפא חליצה אלא אדברי ר"מ קאמר ר' יהודא דלר"מ בגדלות ליפא מיאון ור' יהודא אמר בגדלות איפא מיאון.

ומיהו ר' יהודא סובר דמקשינן אשה לאיש והינינו חכמים דפליגי עליה על ר"מ עיין יבמות ס"א ובגדה ל"ב ע"ב יע"ש: ודע דרב יהודא אמר רב זו דברי ר"מ אבל חכמים אומרים יש מיאון במקום חליצה כו' שינה לשונו מדלעיל דאמר אבל חכמים אומרים יש קנס במקום מחר וארישא קאי דקתני כ"מ שיש מחר אין קנס ואילו פאן אמר אבל חכמים אומרים יש מיאון במקום חליצה ואסיפא קאי דקתני כ"מ שיש חליצה אין מיאון ולא אמר נמי ארישא וחכמים אומרים יש חליצה במקום מיאון והנה אין קושיא דאמלתא דר"מ קאי ושפיר אמר אבל חכמים אומרים יש מיאון בגדלות לאחר הבאת ב' שערות אבל ארישא יש חליצה במקום מיאון לא יתכן דאיך יאמר אדברי ר"מ דמ"ש ר"מ במתני' במקום מיאון היינו בקטנות לדידיה אין חליצה ולחכמים יש חליצה והא גם לחכמים מקשי' אשה לאיש יע"ש ביבמות ס"א ע"ב וקי"ט ונדה ל"ב ב' ומש"ה ציין דבריו אסיפא דמתני' ולפי מ"ש בסמוך א"ש טפי דרב יהודא משמיה דרב לא סיים דבריו אלא אמר זו דברי ר"מ אבל חכמים אומרים יש מיאון במקום חליצה והא דמתני' אפשר סתמא דתלמודא אמר להא ברייתא ולקף אי הנה אמר רב יהודה ארישא יש חליצה במקום מיאון ה"א דהיינו חכמים ר"י בר"י דקטנה חולצת דלא מקשינן אשה לאיש ולקף אמר דבריו אסיפא דגם במקום חליצה לר"מ דהיינו בגדלות יש מיאון וכו' יהודא דאמר עד שירבה השחור על הלכן וע' בחדושי רשב"א יבמות קי"ט ע"ב מ"ש בשם בעל הגתיבות ומקצת הראשונים בהא דקדושי קטנה לכי גדלי ומה שפי' שם לפי דבריו במתני' דכאן ואין להאריך.

ובגדה ל"ב א' וב' ונ"ב וברא"ש: ודע דהתוס' ב"ב קנ"ז ע"א בד"ה לאפוקי מדר' יהודא פתבו ומיהו צ"ל אי אמר ר' יהודא למלתיה גבי מיאון דוקא או לא עכ"ל וראיתי להמ"ל בפ"ב במהלכות אישות ה"כ הרבה להקשות על דברי תוס' אלו דאיך פא הדבר לכלל ספק אם ר' יהודא בכל התורה פולה סובר דבעינן שירבה השחור להחשיבו גדול א"כ מה יענו ביום שידובר פם סוגית הגמרא דכאן דחכמים אומרים יש מיאון במקום חליצה אלמא לענין חליצה אף קודם שירבה הנה גדולה ולפי דבריו ה"פ בתוס' צ"ע אי ר"י דוקא למיאון אמר או לא ואי לכל התורה אמר הדרא קושיא לדוקתני' אמאי אמר ולמיאונין לאפוקי מדרב יהודא אימא בבדיקות דר' יהודא איירי ר"נ משמיה דשמואל וכמו שהוקשה להם זה ואי דומיא דאינה קתני הא באינה נמי סובר ר"י עד שירבה ואימא דבדוקין אי רבה השחור כו' יע"ש ומה שתמה מסוגין דכאן יש לנו לומר דהתוס' מספקין שפא לר' יהודא מה"ת לאחר י"ג שנים בזכר וי"ב בנקיבה חשיבו גדולים לאחר הבאת ב' שערות אלא מדרבנן הוא דיש לספק שפא לא הנה גדולה עד שירבה וק"ו הוא אם לקולא בקדושי קטנה אמר ר' יהודה דממאנת עד שירבה דכי גדולה עד שירבה ור"י דהנה דרבנן ומש"ה לא התמירו מכ"ש להחמיר היכא דבעינן גדולה דצריך עד שירבה מדרבנן וכן לחליצה ולקדושין כו' ולגירושין צריך עד שירבה ואי לא אם קידשה אחר צריכה גם משני גט מדרבנן אם קידשה השני לאחר שירבה וצ"ע דהדרא קושין לדוקתני' אמאי

לא אָמר כר"י נְמִי אֶתְיָא וּבְבִדְיָקוֹת דר"י אַיְיָרִי עַד שְׁיִרְבֵּה וְדוּמְיָא דְאִינְהוּ דְהֵתֵם נְמִי
מְדַרְבְּנֵן בְּעֵינֵן עַד שְׁיִרְבֵּה הַשְּׁחֹר עַל הַלְבָן וְאִי דְקַשְׂיָא סוּגְיָא דְשִׁמְעֵתִין דְאָמַר רַב יְהוּדָא
מִשְׁמִיָּה דְרַב זֹו דְבָרֵי ר"מ אָבֵל חֲכָמִים אוֹמְרִים יֵשׁ מִיָּאוֹן בְּמָקוֹם חֲלִיצָה וְהֵינֵנו ר' יְהוּדָא
דְאָמַר עַד מָתִי הֵבַת מְמַאֲנַת עַד שְׁיִרְבֵּה הַשְּׁחֹר עַל הַלְבָן אֶלְמָא לְהַחְמִיר בְּחֲלִיצָה לֹא
בְּעֵינֵן מְדַרְבְּנֵן עַד שְׁיִרְבֵּה דאל"כ לֹא מִשְׁפַּחַת מִיָּאוֹן בְּמָקוֹם חֲלִיצָה י"ל דה"ק יֵשׁ מִיָּאוֹן
בְּמָקוֹם חֲלִיצָה מִן הַתּוֹרָה וְהַתּוֹסֵף לְשִׁיטְתֵינִי בִּיבְמוֹת ק"ה ב' דלר"מ קִטְנָה מִן הַתּוֹרָה לֹא
הָיָה חֲלִיצָה וְעֵינֵן בְּחֻדוּשֵׁי רִשְׁבִּי"א שֵׁם אֶלְא דְמָנָא לִיה לְרַב יְהוּדָא לְאוֹקְמִי מַתְנִי דְלֹא
כְּהִלְכְתָּא אִימָא דְמַתְנִי כר' יְהוּדָא אֶתְיָא וְאִין מִיָּאוֹן בְּמָקוֹם חֲלִיצָה מְדַרְבְּנֵן קֶאֱמַר
דְלִהַחְמִיר בְּעֵינֵן עַד שְׁיִרְבֵּה: אָבֵל יֵשׁ לוֹמַר דְּנֻדְאֵי ר' יְהוּדָא סוּבְר מְדַרְבְּנֵן לֹא הָיָה גְדוּלָה
אֶלְא עַד שְׁיִרְבֵּה הַשְּׁחֹר עַל הַלְבָן וּכ"ש הוּא אִם לְהַקְל אֲמָרוּ כִּף בְּמִיָּאוֹן דְּחִשְׁיבָא מְדַרְבְּנֵן
קִטְנָה עַד שְׁיִרְבֵּה כ"ש לְהַחְמִיר וּמִיָּהוּ כִּי אֲמָרָה ר"י הֵיכָא דְנִפְיָק מִיָּנִיָּה אִיסוּר תּוֹרָה כְּמוֹ
גְּיֻרוּשִׁין וְקֻדוּשִׁין כְּמוֹ שְׁאֲפָרֵשׁ לְקָמֵן אָבֵל חֲלִיצָה אֲפָשָׁר דכ"ע סוּבְרִים חֲלִיצַת קִטְנָה
דְּפִסוּלָה לֹא הָיָה אֶלְא מְדַרְבְּנֵן וּכמ"ש הַתּוֹסֵף יְבָמוֹת ק"ה ב' דְּבִסְדֵּר יְרוּשְׁלַמִי גָרִיס בְּמַשְׁנָה
בְּמַצָּנֹת חֲלִיצָה וְאִם חֲלִץ חֲלִיצַת פְּשִׁיר' דְּהִיקְשָׁא אִשָּׁה לְאִישׁ לֹא הָיָה אֶלְא מְדַרְבְּנֵן
וְאִסְמַכְתָּא בְּעֶלְמָא הוּא א"כ ר"י מִש"ה לֹא גִזַּר בְּהִבָּאָת ב' שְׁעָרוֹת דא"נ יֵאמְרוּ קִטְנָה
חוֹלְצַת לֹא הָיָה אֶלְא אִיסוּרָא דְרַבְּנֵן וְהָיָה גְּזִירָה לְגְזִירָה וּמִש"ה גַּם ר"י מוֹדָה דְלֹאֲחַר
הִבָּאָת ב' שְׁעָרוֹת חוֹלְצַת מִיָּד דְּהָיָה גְּזִירָה לְגְזִירָה וְעֵינֵן בְּרִשְׁבִּי"א שֵׁם בִּיבְמוֹת וּבְגִירוּשִׁין
אִם קִידְשָׁה אַבִּיהָ אִינְהָ מַתְגַּרְשֶׁת עַד שְׁיִרְבֵּה שְׁלֹא יֵאמְרוּ דְקִטְנָה שְׂאִין לָהּ יָד מַתְגַּרְשֶׁת
וּכְפִי רִשְׁ"י בְּגִיטִין דָּף ס"ד וְקֻדוּשִׁין מ"א וּא"כ גְּזִירֵנוּ שְׁלֹא יֵאמְרוּ קִטְנָה שְׂאִין לָהּ יָד
מַתְגַּרְשֶׁת וּגְבִי קֻדוּשִׁין ג"כ אִם קִידְשָׁה לְאַחַר הִבָּאָת שְׁעָרוֹת וּבְאֲחַר וְקִידְשָׁה צְרִיכָה גִט
מִשְׁנֵי שְׁלֹא יֵאמְרוּ א"א יוֹצֵאָה מִשְׁנֵי בְּלֹא גִט דְּמְדַרְבְּנֵן הָיָה קִטְנָה בְּהִבָּאָת ב' שְׁעָרוֹת וּשְׁנֵי
קִידְשָׁה לְאַחַר שְׁיִרְבֵּה וּמ"ש הַתּוֹרָה ב"ב ד"ה לְאַפּוּקֵי מִדְּר' יְהוּדָא צ"ע אִי אָמַר ר"י בְּמִיָּאוֹן
דְּוּוּקָא אוֹ בְּשִׂאָר מִיָּלִי נְמִי הֵכִי קֶאֱמָרִי דְאִי ר' יְהוּדָה בְּשִׂאָר מִיָּלִי ג"כ אָמַר הֵיכָא דְנִפְיָק
מִיָּנִי אִיסוּר תּוֹרָה דְלֹא חִשְׁבָּא מְדַרְבְּנֵן עַד שְׁיִרְבֵּה הַשְּׁחֹר עַל הַלְבָן בְּגְדוּלָה מֵאִי אָמַר
וְלְחֲלִיצָה לְאַפּוּקֵי מִדְּר' יוֹסִי דְאָמַר קִטְנָה חוֹלְצַת וְתִפּוּק לִיה דְּאִיִּצְטְרִיף לוֹמַר לְחֲלִיצָה
דְאִי לֹא הָיָה אָמַר שְׁמוּאֵל אֶלְא בּוּדְקִין לְקֻדוּשִׁין וּלְגִירוּשִׁין הָיָה אָמִינָא דְכַר' יְהוּדָא סְבִירָא
לִיה וּבּוּדְקִין לְקֻדוּשִׁין הֵינֵנו בְּדִיקוֹת דְר' יְהוּדָא דְאִי לֹא הָיָה עַד שְׁיִרְבֵּה לֹא הָיָה קֻדוּשִׁין
מְדַרְבְּנֵן וְאִם קִידְשָׁה שְׁנֵי צְרִיכָה הֵימְנוּ גִט אִם קִידְשָׁה לְאַחַר שְׁיִרְבֵּה וְכֵן בְּגִירוּשִׁין בְּדִידִין
מִשְׁפַּחַת לִי בְּיָבָם שְׁכַנְס יְבָמְתוֹ וְרוּצָה אַח"כ לְפִטוֹר בְּגִט דְּצָרִיף עַד שְׁיִרְבֵּה דְלֹא לְפָגַע
בְּאִיסוּר תּוֹרָה שְׂיֵאמְרוּ יְבָמָה יוֹצֵא לְשׁוּק בְּלֹא חֲלִיצָה דְבִיאַת קִטְנָה לֹא מְהֵנִי וּגִט בִּיבְמָה
לֹא מְהֵנִי וְה"ה בְּעֶלְמָא דְמַעֲשֵׂה קִטְנָה אִין כְּלוּם וּבְדִידָה בּוּדְקִין כְּפִשְׁטִי שְׂאִם קִידְשָׁה אַבִּיהָ
דִּיאמְרוּ א"א קִטְנָה יוֹצֵאָה בְּלֹא גִט דְאִין יָד לְקִטְנָה וּכמ"ש לְעֵיל בְּשֵׁם רִשְׁ"י ז"ל דְּבִידִין
קַשְׂיָא וְכִי מֵאַחַר דְּבוּדְקִין לְקֻדוּשִׁין לְגִירוּשִׁין לְמָה לִי מָה שֵׂא"כ בְּדִידָה וּבְדִידָה מִשְׁפַּחַת
בְּיָבָם וּכמ"ש בְּסִמּוּף וּמִש"ה אָסַר לְחֲלִיצָה וְהֵינֵנו ע"כ בּוּדְקִין בְּהִבָּאָת ב' שְׁעָרוֹת דְגַם ר'
יְהוּדָא מוֹדָה דְלֹא גְזִירֵנוּ אִטוּ קִטְנָה דְקִטְנָה גּוּפָא שְׁלֹא תַחְלוּץ הִיא מְדַרְבְּנֵן וְהִיקְשָׁא
דְּמִקְשִׁינָא אִשָּׁה לְאִישׁ הָיָה אִסְמַכְתָּא בְּעֶלְמָא וּמִש"ה לֹא גְזִירֵנוּ דְהָיָה גְזִירָה לְגְזִירָה וּכמ"ש
לְעֵיל וְה"ה בְּדִיקָה דְלְמִיָּאוֹנִין נְמִי מִיָּירִי בְּהִבָּאָת ב' שְׁעָרוֹת וּמְזָה מוּכַח דְלֹא סְבִירָא לִיה
כר' יְהוּדָא וּא"כ כָּל עֵינְקֵרוּ שְׁל דִּינוּ דְשְׁמוּאֵל תְּלוּי בְּמָה שְׂאָמַר וְלְחֲלִיצָה דְאִי לֹא הָיָה

אמר ולחליצה ה"א כר' יהודא סבירא ליה ובודקין בבדיקות דר' יהודא עד שי'רבה השחור על ק כו' ומש"ה פתבו התוספות דצ"ע אי נימא דר"י דווקא למיאון אמרה למילתיה ולא בשאר דלא גזרינו להחמיר בשאר איסורין מדרבנן א"ד היכא דנפיק מיני' איסור תורה גזרינו שפיר ובקאן בשמעתינ נמי אמר שפיר זו דברי ר' מאיר אבל חכמים אומרים יש מיאון במקום חליצה דחליצה כשירה משתביא ב', שערות ולא גזרינו להחמיר מדרבנן להמתין עד שי'רבה השחור על הלבן פינן דהא דאין קטנה חולצת לא הנה אלא מדרבנן והיקשא דאשה לאיש לא הנה אלא אסמכתא וכמה שכתבו התוס' ביבמות ק"ה ב' דבסדר ירושלמי גרסינן ואם חלצה חליצתה כשירה והבאתיו לעיל תו לא גזרינו לגזירה ואין צריך להמתין עד שי'רבה השחור על הלבן כה"ג היכא דלא נפיק חורבא מדרבנן לא גזרו וכדכתבנא עוד ראיתי לתוס' ב"ב קנ"ו ע"א ד"ה ולחליצה לאפוקי מדר' יוסי שכתבו וא"ת דלמא באיש מיירי וי"ל דומיא בקדושין וגירושין בין לאיש ובין לאשה עכ"ל ויש לנו הרהורי דברים בזה מה בדיקה שי'ך בגירושין הא הקטנה מתגרשת כל שמגיע לעונת הפעוטות או כל שמבקנת בין גיטה לדבר אחר ועיין בא"ע סי' קי"ט סעיף ו' וסימן קמ"א סעיף ו' בגיטין ע"א ובפ' חרש קי"ט ובגיטין ס"ד ובקדושין מ"ד יע"ש ועיין בר"מ הלכות גירושין פ"ק שני ופ' עשירי יענין שם היטב ואי אין יודעת לשמור את גיטה אפילו גדולה כמה אינה מתגרשת שמשלחת וחוזרת כדמסיק בכמה דוכתי ומה בדיקה בהבאת שתי שערות שי'ך באשה בגירושין ועיין בחלקת מחוקק באבן העזר סי' קי"ט סעיף קטן י"א ובבית שמואל שם ס"ק ט' מה שהביאו בשם תשובת רש"ל ולא הנה בנדי פעת תשובת רש"ל לעיין בי' ואין עת האסוף פה ואי"ה במקום אחר אנוסף די בזה: פי'צד מבדילין אומר המבדיל בין קודש לקודש ר' דוסא אומר בין קודש חמור לקודש הקל.

רצ"ל בי"ט אחר שבת שצריך להבדיל מפני שבקדושת שבת חמיר מקדושת יו"ט שאוכל נפש שרי בי"ט ובשבת אסור גם זה זדונו בכרת וסקילה וזה זדונו בלאו ולכך סובר ר' דוסא דאומר בין קודש חמור לקודש קל ואין הלכה כר' דוסא.

ועיין ביש"ש סימן נ"ז טעם מה שמוסיפין בנוסח הבדלה פשחל י"ט במ"ש דהנה זו הבדלות כדאמרינו והמוסיף אל יוסיף מז' הבדלות ופירוש את יום השביעי מששת ימי המעשה היינו חול המועד עיין שם שהשיב ר"ת להר"ר אפרים והביא המרדכי בפ"ק ע"פ יענין שם: סליק פ"ק ראשון הפל שוחטין בעזה": לפ"ט והנה זה שלום לפ"ט: השוחט פ"ק שני השוחט א' בעוף ושנים בבקמה שחיתתו כשירה ורובו של אחד כמוהו עכ"ל יש לראות אמאי לא נקיט הכי השוחט רוב א' בעוף ורוב ב' בבקמה שחיתתו כשירה וכ"ש סימן א' פולו וכל השנים בבקמה ולתירוץ ראשון ניקח דבא לומר אף סימן א' דווקא דיעבד ולא לכתחלה ואגב נקיט ב' בבקמה ולתירוץ שני דהשוחט ארובו שא"כ קאי קשה ודוחק לומר לר' יהודא תני פן דאף בשוחט סימן א' כו' אפ"ה צריך שישחט הורידין דהא ר' יהודא אף בשוחט ב' סימנין צריך לשחוט את הורידין כמו שאבאר לקמן בגמרא גבי ר' יהודה אומר עד שישחט ונשט וב' וורידין.

והנה נראה לומר דאשמעינן דרובא דסיפא אף בחוט השערה יותר מן מחצה כשר פדעת הרשב"א בחדושו ונה"ן פ' השוחט וכן הוא בש"ע סימן כ"א והיינו דקתני שנים בבקמה

וסימן א' בעורף היינו שנים הדומין לשנים וסימן א' הדומה לסימן א' וזהו רוב גמור הנראה לעינים ובתור הכי תנו ורובו שא"כ אף בחוט השערה יותר וכה"ג אמרינו בפ"ק דף כ"א פיצד מולקין חטאת העורף כו' ובעולה שנים או רוב שנים ומסיק כראב"ש אתיא ומאי שנים שדומין לשנים ועיין בפר"ח סימן כ"א ס"ק ג' שפי' דר"ל דמש"ה תנו שנים שדומין לשנים לגלויי דרוב שנים היינו כ"ש יותר בחוט השערה וכמו שאבאר לקמן בגמרא בהא דמסיק שאני לענין טריפה דבעינן רוב הנראה לעינים וא"כ ה"ה ה"ה נמי כן אלא דא"כ לא הנה פריה השוחט דיעבד אין שנים בבהמה עד כמה לישחט וליוזל פיון דשנים דומין לשנים וא' דומה לא' מש"ה דיעבד אין וכדכתבנא ע"ש חצי בעורף וא' וחצי בבהמה שחיטתו פסולה.

הנה לדעת הפוסקים שסוברים דבעי' רובא דמינכר וכמ"ש הפר"ח סימן כ"א ס"ק ג' יש להקשות מאי איריא חצי דפסול אפי' כ"ש יותר ממחצה נמי פסול מדרבנן ובנדאי מתני' תקנתא אתא לאשמעינן אף מדרבנן ולזה יש לומר דסיפא, איירי בקדשים פדמסיק לקמן רישא בתולין וסיפא בקדשים וה"ה חצי א' דהיינו סיפא כמ"ש התוס' לקמן בדף כ"ט ע"א בד"ה אבל בתולין יע"ש ובקדשים ונדאי ברוב מצומצם כשר פדמסיק בהעור ורנוטב קכ"ג ע"ב עולת עורף ליגזר ומשני פהנים זריזין הם ועיין שם בתוספות ד"ה עולת העורף ובפ"ק כ"א א' אמרינו פיצד מולקין חטאת עורף כו' ובעולה רוב שנים והיינו רוב מצומצם בחוט כ"ש יותר ממחצה ועיין פר"ח סי' כ"א ס"ק ג' יע"ש: גמרא שנים בבהמה לכתחלה לא עד כמה לישחט וליוזל.

משום דמסיק לקמן רישא בתולין פריה הכי דאי בקדשים ונדאי לא סגי עד שישחוט ונרידין עיין בר"מ פ"ד, מהלכות מעה"ק יע"ש: איבעית אימא אאחד בעורף ואיבעית אימא ארובו שא"כ ללישנא קמא קאי השוחט אאחד בעורף נמי דלכתחלה צריה שישחוט ב' סימנין בעורף וכ"ש דקאי ארובו שא"כ אלא דמסתבר ליה דקאי אמה דסמיך ליה אא' בעורף לשון דיעבד ולל"ב לא קאי כ"א ארובו שא"כ דלכתחלה א"צ יותר מכל סימן ועיין בתב"ש סימן כ"א מ"ש שם.

ולענין דינא הרי"ף ז"ל והר"מ כתבו דבעורף צריה ב' לכתחלה כתי' א' וגרסינן בדבריו אבל לכתחלה מיבעי למשחט לכולי סימנין אבל הרא"ש גורס בדבריו פולי סי' דבשל סופרים הלך אחר המיקל יע"ש: ובפירוש"י בד"ה אאחד בעורף דלכתחלה אצרכי' רבנן תרנוניהו משום הרחקה עכ"ל משמע דמ"ה לכתחלה סגי בסימן א' ומיהו ברוב סי' א' אפשר דלא סגי ובעינן לכתחלה כל הסי' אף מ"ה לבר קפרא דיליף מהטיל הפתוב בין בהמה לדגים לחייבו בסי' א' אלא דיעבד סגי ברוב דהנה ככולו, ולפ"ז א"ש ה' דאמרינו לעיל כ"א ע"ב אי מה להקן מולק ואינו מבדיל בסימן א' ופירוש"י דמצות שחיטה לכתחלה בסי' א' וסי' ב' אף מצוה לכתחלה ליפא והקשו בתוספות שם דהא אמרינו כ'אן השוחט דיעבד אא' בעורף ור"ל אף אי רש"י פוסק כל"ב מ"מ קשה לל"ק מרשב"ש ור' ישמעאל ורבנן דכולהו סבירא להו חטאת העורף בסי' א' ולא יותר ממ"נ אי הקפידה תורה שלא יבדיל מה שהקשיר בשחי' דיעבד א"כ לא יבדיל אלא רוב סימן א' ואי מה דבעי לכתחלה ה' לתירוץ ראשון בעינן כל השנים ולא יבדיל נימא הראש מגוף וכדעת הר"מ ז"ל שם באמת ולפי מ"ש כ'אן י"ל דמ"ה מצוה לכתחלה בכל הסי' וסי' ב' מדרבנן הוא

דְּעֵבְדֵי הַרְחָקָה וְלֹא מ"ה וּמִש"ה יוֹתֵר מְסִימָן א' הִנֵּה הַבְּדֵלָה כְּמוֹ שֶׁפָּתַב: וְעַם זֶה יִתְיַשֵּׁב
הָא דְכָתַב הַר"מ ז"ל בַּפ"ז מֵהַל' מַעַה"ק ה"ו פִּי צַד מוֹלְקִין חֲטָאֵת הַעוֹף חוֹתֵף הַסִּי' אוֹ
רוֹב א' וְאִינוּ מְבַדִּיל הָרֵאשׁ מִן הַגּוֹף וְכִבֵּר תְּמַה הַלַּח"מ שֶׁם דְּבַגְמָרָא אֲמַרִּינֵן בְּהֶדְיָא וְאִינוּ
מְבַדִּיל בְּסִי' א' וְלִפִּי מ"ש א"ש דַּהֲר"מ לְשִׁיטְתָּיָה דְּפָסֶק בַּפ"א מֵהַל' שְׁחִיטָה ה"א דְּבַעוֹף
מִן הַתּוֹרָה בְּעֵינֵינוּ כָּל הַשָּׁנִים בַּכ"מ שֶׁם דְּיָלִיף מִקְרָא דְּכִי יִצוּד צִיד חַיָּה אוֹ עוֹף מָה חֵי'
לְכַתְּחֵלָה ב' סִימָנִין וְלִבְר קִפְרָא יָלִיף מֵהֵטִיל הַפְּתוּב בֵּין בְּהֵמָה לְדָגִים לְכַתְּחֵלָה בְּסִימָן א'
יַע"ש וְלִפִּי זֶה הָא דְכָתִיב לֹא יִבְדִּיל ע"כ עוֹר הָרֵאשׁ מִגּוֹף דְּהָא מִן הַתּוֹרָה בְּעֵינֵינוּ כָּל
הַשָּׁנִים לְכַתְּחֵלָה וְהָא דְאֲמַרִּינֵן וְאִינוּ מְבַדִּיל בְּסִי' א' הֵם סְבָרֵי כְּבָרִינְיָתָא דְּבַר קִפְרָא הֵטִיל
הַפְּתוּב בֵּין בְּהֵמָה לְדָגִים וְכֵמוֹ שֶׁהֵבִיא שֶׁם רִש"י כ"א ע"ב וּמִש"ה וְאִינוּ מְבַדִּיל בְּסִי' א'
דְּאֵף מִצְוָה לְכַתְּחֵלָה לִיפָא וּמִש"ה הִנֵּה הַבְּדֵל' יוֹתֵר מְסִי' א' וְכִפִּי מ"ש פָּאן אִין הַכְּרַע אִי
רִש"י פּוֹסֶק כַּל"ק אוֹ כַּל"ב וְעִי' בִּיש"ש בְּסִי' א' דְּכָתַב דְּרִש"י פּוֹסֶק כְּלִישְׁנָא בְּתָרָא יַע"ש
וְלִפִּי מ"ש אִין הַכְּרַע: וּבְתוֹס' בַּד"ה ר' יְהוּדָא אוֹמֵר עַד שִׁישְׁחוּט אֶת הַנּוֹרִידִין וְכַר"י קי"ל
מִדָּא' הַזְהָרִי כו' וְנִרְא' דְּנוֹקָא לְכַתְּחֵלָה וְלֹא דִיעֵבַד עַכ"ל רְצוֹנָם לומר מִדְּאָמַר הַזְהָרִי מִשְׁמַע
זְרִיזוֹת לְכַתְּחֵלָה: בַּא"ד אֲבָל אִם צָלָא דִיעֵבַד שְׂרִי כְּדַמוּכַח בְּגַמְרָא דְאָמַר רִישָׁא בְּחוּלִין
כו' דְלִמָּא לְכַתְּחֵלָה מוֹדוֹ דְּבַעֲיֵנוּ וְנִרְיָדִים עַכ"ל לְכַאוּרָה יֹאמֵר בְּזֶה לְפּוֹם ה"א דְרִישָׁא
בְּקַדְשִׁים שְׁפִיר אֵית לֵן לומר.

דְּרַבְּנֵן מוֹדִים דְּבַעֲיֵנוּ לְכַתְּחֵלָה חֲתִי' וְנִרְיָדִין דְּלָדָם הוּא צָרִיף אֲבָל בְּאַמַּת דְּרִישָׁא בְּחוּלִין
ע"כ דְּלַרְבֵּנוּ אֵף לְכַתְּחֵלָה א"צ חֲתִיכַת וְנִרְיָדִין בְּשַׁעַת שְׁחִיטָה כַּמ"ש רִש"י בְּחֻדוּשֵׁי
מֵהָא דְאָמְרוּ לַר"י לְקַמֵּן דָּף כ"ח ע"ב מַה לִּי בְּשַׁעַת שְׁחִיטָה אוֹ לֹא וְאִין זֶה דִּיּוּק דְּהַתּוֹסְפוֹת
סְבִירָא לְהוּ דְלַדְבְּרֵי ר"י אֲמְרוּ דְּפוֹסֶל דִּיעֵבַד בְּצָלָא שְׁלָם אִם לֹא נִיקְבוּ בְּשַׁעַת שְׁחִיטָה
אֲלָא אַח"כ וְאִין הֵכִי נִמִּי דְלַרְבֵּנוּ בְּעֵינֵינוּ אֵף בְּאַמַּת לְכַתְּחֵל' חֲתִיכ' וְנִרְיָדִין כו' וְדַע דַּמְ"ש
הַתּוֹסְפוֹת אִם צָלָא שְׁלָם שְׂרִי מִשְׁמַע וְדַאי דָּאִם לֹא צָלָא עֲדִינֵן הִנֵּה לְכַתְּחֵלָה וְצָרִיף
לְנִתְחוּ אֲבָר אֲבָר וְכֵן יִרְאֶה דְּהִנֵּה כָּל כַּתְּחֵלָה אֲלָא דַּא"כ הַקּוֹשֵׁיָא בְּמִקּוּמָה עוֹמְדַת אִימָא
רִישָׁא בְּקַדְשִׁים וְרַבְּנֵן סְבָרֵי לְכַתְּחֵלָה צָרִיף חֲתִיכַת וְנִרְיָדִין בְּשַׁעַת מְלִיקָה מִשּׁוּם דְּלָדָם
הוּא צָרִיף וְאִם לֹא חֲתִיכֵן בְּשַׁעַת מְלִיקָה וְדַאי דְרִישָׁא לְצָלוֹת אֵף לְכַתְּחֵלָה שְׁלָם דְלִית לְהוּ
טַעְמָא דַּר"י דָּאִין דָּם שְׁבַנוֹרִידִין יוֹצֵא ע"י צָלִי וְלַר"י צָרִיף שְׁיִנְתְּחוּנוּ א"א וְלָנָה פְּלִיג ר"י
וְאָמַר עַד שִׁישְׁחוּט אֶת הַנּוֹרִידִין בְּשַׁעַת שְׁחִיטָה וְאִם לֹא אֲסוּר לְצָלוֹת שְׁלָם וּמַה בְּכַף דַּר'
יְהוּדָא מִתִּיר דִּיעֵבַד בְּצָלָא שְׁלָם אַפ"ה שְׁיִיף פְּלִגְתִּינְהוּ לְכַתְּחֵלָה אִי לֹא חֲתִיף בְּשַׁעַת
מְלִיקָה וְצ"ע: עוֹד אֲבָאָר לָהּ שְׁדַעַת הַרְשָׁב"א וְר"ן הַפָּךְ דַּעַת הַתּוֹסְפוֹת דַּר"י אֵף דִּיעֵבַד
אוֹסֵר אִם צָלָא שְׁלָם וְכֵן דַּעַת הָרֵא"ש ז"ל בְּשִׁמְעֵתִין וְכֵמוֹ שְׁאֲבָאָר לְקַמֵּן וְהָא דְלֹא תִקְשִׁי
א"כ מַה מוֹכַח לְקַמֵּן דְרִישָׁא בְּחוּלִין אִימָא בְּקַדְשִׁים וְרַבְּנֵן דִּיעֵבַד פְּלִיגֵי עַלִי' דַּר"י כְּבָר
כָּתַב הַר"ן ז"ל בְּחֻמְשׁ שִׁיטוֹת בְּחֻדוּשֵׁי לְחוּלִין לְתַרְזֵן זֶה וִי"ל דַּאי רִישָׁא בְּקַדְשִׁי וּבְחוּלִין
ל"צ חֲתִיכַת וְנִרְיָדִין א"כ וְדַאי לְכַתְּחֵלָה בְּעִי' ר"י חֲתִיכַת וְנִרְיָדִין דְּלָדָם הוּא צָרִיף וְאִמָּא
פְּלִיגֵי רַבְּנֵן עַלִי' עַכ"ל וְיִרְצָה בְּזֶה כַּמ"ש הַרְשָׁב"א לְקַמֵּן בְּחֻדוּשֵׁי דָּף כ"ט ע"א דְּפָרִיף
הִי בְּחוּלִין וְהִי בְּקַדְשִׁים דְּמַה נ"מ וִי"ל דַּנ"מ לְעַנְיֵן וְנִרְיָדִין דַּאי רִישָׁא בְּחוּלִין שְׁפִיר וְאִי
רִישָׁא בְּקַדְשִׁים בְּחוּלִין לֹא צָרִיף לַר"י חֲתִיכַת וְנִרְיָדִין עַכ"ל וְלַפ"ז שְׁפִיר אָמַר אִי רִישָׁא
בְּחוּלִין וְר"ל בְּקַדְשִׁי לֹא צָרִיף חֲתִיכַת וְנִרְיָדִין וְע"כ ר"י לְכַתְּחֵלָה הוּא דְצָרִיף דְּלָדָם הוּא
צָרִיף וַא"כ אִמָּא פְּלִיגֵי רַבְּנֵן עַלִי' וַא"נ דְרִישָׁא מְצִי מְיִירֵי בְּקַדְשִׁים לְפִי זֶה אֲלָא דַּאֲנֵן

הכי קאמרינו מסתברא רישא בתולין היינו דר"י אף בתולין בעינו חתיכת ונרידין ומיהו למ"ד המולק מן בעי ליה הנה כפשיטה: עוד כתב הר"ן בפי' השוחט דמסתברא דר"י אף דיעבד אוסר דהא מתני' דיעבד קתני וכן לקמן שחט שני תצאי סימנין בעורף פסולה ר"י אומר עד שישחוט ונשט ושני ונרידין אלמא ר"י אפסולה קאי ועוד דלכתחלה בעינו שני סימנין עכ"ל הנה מ"ש דמתני' דיעבד הוא לתי' דהשוחט אא' בעורף קאי אלא דלא ידענא דמ"מ אימא דיעבד שרי ר"י אם צלאו שלם ור"י ה"ק אף דיעבד אינו רשאי לצלותו שלם אם לא חתף ונרידין עד שישחט א"א ונהרשב"א בחדושיו לקמן גבי ר"י אומר עד שישחוט ונשט כתב ג"כ דר"י ע"כ אפסולה מדאמר ונשט וב' ונרידין גם כן ק"ל כמ"ש פאן: ובד"ה חצי א' בעורף ומרישא נמי שמיע לי דוקא רוב בעינו עכ"ל הנה לכאורה אין קושיא פלל דמרישא לא הנה שמעינו דה"א מחצה נמי סגי דהוא רוב במחשבת הלב ועיין י"ד סי' כ"א בב"י ותדע דהכין הוא דהא לקמן דף כ"ח ע"ב דהנה ס"ד מחצה פרוב ופריף מחצי א' דפסול ולא פריף מרישא דרובו דוקא בעי' אלא דה"א מחצה רוב קרי ליה דהוא במחשבת הלב וכן פירש"י שם להדיא בד"ה רחמנא למשה וקא דאמר שנגטנה על רוב א' מחצה נמי רוב קרי ליה כו' יע"ש וא"כ ע"כ בהכרח צריף למיתני חצי א' פסול ולשי' הפוסקים דבעינו רובא דמינכר בתולין עיין בפר"ח סי' כ"א א"כ צריף למיתני חצי לומר דוקא חצי הא כ"ש יותר ממחצה פחות השערא פשר בקדשי' דכהנים זריזין הם פדמסיק בהעור ורוטב קכ"ג ע"ב וכבר כתבנו לעיל מזה קצת במשנה יע"ש ואי לא הנה תנו חצי א' ה"א דרובו דסיפא ממש פרובו דרישא רובא דמינכר כמ"ש מהרש"א פהאי גוונא לקמן כ"ט ע"א יע"ש בהא דפריף מחצי א' בעורף יע"ש וא"כ דהתוס' סוכרים דגם בתולין פשר פחות השערה יותר ולקמן בהא דמחצה פרוב אבאר: ובד"ה שנים בבהמה כו' ואי משום ונרידין אף ר"י מודה כו' עכ"ל יש להקשות דהו"מ לדחויי לפי שיטתם א"כ במאי פליגי ר"י ורובנו ואפשר דלרבנו לכתחלה לנקבן בשעת שחיטה ואם לא עשה כן שרי לצלאו פה ולר"י אם צלאו דיעבד הא לכתחלה צריף א"א וכבר כתבנו לעיל מה שיש להקשות אימא רישא בקדשים: במ' וקרא להאי אתא דלא לישונו' גיסטרא ופירש"י ז"ל בלשון שני שיחתה סימנים ותו לא כתב המרדכי בפי' השוחט שראבי' דקדק מפירש"י שאסור לחתוף המפרקת לשנים ועיין בי"ד סי' ש"ד ומש"ה לא קשיא קושית התו' ד"ה ותו דמהיכא תיתי שיצטרף לחתוף המפרקת ולפירש"י אין קושיא דבא הפתוב לומר שאסור לחתוף המפרקת וטעמא דהא מלתא כתב הרשב"א בתה"א דף כ"ג משום שמבליע דם באברים כדאמר בכ"ה דף קי"ג והט"ז בסי' כ"ה הקשה דלדעת רשב"א לקמן באומצא דוקא לאכול חי הוא דאסור ואילו לאכול צלי או בע"י מליחה שרי ואילו מקרא הנה לנו לאסור בכל גוונא יע"ש ור"ל וכיין דכתיב וזבחת לומר שאסור יותר לחתוף הנה ליה כפסול.

בשחיטה ומנלן דטעמא דקרא משום דם היא אימא דגזירת הפתוב ובכל ענין אסור ולא ידענא אמאי לא. קשיא לי' לט"ז דאף אי נימא ע"י מליחה וצלי נמי אסור מ"מ תיקשי מאי איריא משו' דם.

תיפוק לי' דכלא נשחט וכדכתיבנא ונ"מ אי בישלו דדם שבישלו לא הנה אלא מדרבנן ואילו משום גזירת הפתוב אסור מ"ה ועוד לטמא משום נבילה ואי משום הא לא קשיא להרשב"א דאית לו לומר טעמא דקרא ולא גזירת הפתוב: וראיתי בספר מקום שמואל

בחדושי'ו לי"ד סימן כ"ד שכתב דהרשב"א אקדשים קאי דנזבחת בקדשים פתיב ומשום דלדם הוא צריף וכן כתב בתשובה כו' ומה"ט פתיב הב"י בסימן הנ"ל דמדברי הרשב"א מוכח דטעמא משום דם הוא עכ"ל וכדומה לי שלא הביא דברי הט"ז דהקשה מנלן דטעמא משום דם אימא משום דפסול בשחיטה הוא אם חתף המפרקת גם מה שכתב מב"י אין צורך להשיב עליו ובי"ד סימן כ"ד אכתוב הן אמת שיש לראות הא דאיבעיא בכ"ה מהו למיכל מיניה באומצא וסלקא בתיקו ואמאי לא פשיט לי' מהא דאמר וקרא שלא לשונ' גיסטרא שלא יחתך המפרקת לשנים ש"מ דאסור למיכל מיהת באומצא ולגני' רש"י לקמן דאיבעיא הוא אף על ידי מליחה א"ש דאיבעיא הוא דקרא באומצא אוסר.

נדע שהרשב"א בחדושי'ו פתיב דלא לישנויה גיסטרא בקדשים דלדם הוא צריף ובדבר יימר נמי גרסינו דלא לישנוני' גסטרא ואף דבחולין פתיב מ"מ אסור משום דם שפי' ממקו' למקום עכ"ל והיגונו כג' לקמן באומצא אסור ומפאן תראה שהרשב"א גופא פתיב כפי' דלא אסור אלא באומצא.

גם תראה ביטול דברי מקום שמואל דהא נזבחת בחולין פתיב כמ"ש הרשב"א בחדושי'ו ובהבאתו בסמוך: גמרא אין לי אלא נתחים שישנוו בכלל הפשטה מנין לרבות הראש שפבר הומו עיניו במהרש"א ז"ל ונראה לפרש דבריו דודאי באמת דכתיב וערכו כו' את הראש ואת הפדר מסתברא לרבות מנהקטיר הפהו הפל המזבחה צמר שבראשי תישים ומוכח מנהקטיר הפהו הפל דראש אינו בכלל הפשט ומיהו קרא צריף שלא יתלש שער שבזקן תישים דאי שאין הראש בכלל הפשט ממילא ידעינו פיון שפבר הומו ולא קאי והפשיט אראש וה"ה בכלל ונתח ומש"ה צריף לכתוב וערכו את הראש אלא דלא תימא מ"ש רש"י שהרי הומו הוא טעמא דקרא דמש"ה פתיב והקטיר הפל לרבות צמר שבראשי כבשים כו' דלא הנה בכלל הפשט שהומו דא"כ בקצרה הנה ליה להוכיח מדחזינו דרבי קרא לראש שאין בכלל הפשט משום שהומו אלמא שחיטה מן הצנואר אלא ודאי דלאו טעמא דקרא הוא.

ומיהו אי לאו וערכו כו' את הראש ה"א שאין הראש בכלל עריכה והקטירו הפל ע"כ לרבות טלפים ועצמות ואלא השתא דכתיב את הראש מרבינו מהפל אף צמר שבראשי תישים וידעינו נמי מהאי גופא שאין הראש בכלל הפשטה ומ"ש רש"י שהרי הומו היגונו דמש"ה צריף את הראש שיהא בכלל עריכה דה"א דאין הראש בכלל והפשיט גם בכלל נתוח פיון דכתיב והפשיט העולה דקאי על גוף העולה והראש אינו מחובר לעולה בעת הפשט שהרי הומו בשחיטה ומ"ש מהרש"א ומיהו משום שאין הראש בכלל הפשט לא איצטריך לרבות שיהא בכלל עריכה פיון שהוא מחובר לגוף לאו למימרא מנהקטיר הפל דאי לאו את הראש ע"כ דנהקטיר הפל קאי אעצמות לחוד אלא דקשיא ליה מנלן דשחיטה מצנואר מדאיצטריך לרבות הראש שיהא בכלל עריכה ש"מ הלמ"מ דשחיטה מצנואר אימא דש"מ דראש אין בכלל הפשט כמו שהוא האמת וכיון שאין בכלל הפשט אינו בכלל נתחים וצריף לרבות שיהא בכלל עריכה להכי פתיב דא"נ אין הראש בכלל הפשט והפשיט לא קאי אראש מ"מ ונתח קאי אראש ונהו בכלל נתחים ובכלל עריכה פיון שהוא מחובר לגוף עדיין אלא ש"מ דשחיטה מצנואר הוא.

וְהָא דְאָמַר אִין לִי אֵלָא גְתַחִים שְׂיִשְׁנֵן בְּכָלֵל הַפְּשֻׁטָה הַיֵּינוּ דְאִי הָוֵה הָרֵאשׁ בְּכָלֵל הַפְּשֻׁטָה אַף דְהִתְּוּ בְּשַׁחֲטָה מ"מ קָאִי עֲלֵיהּ וְנִתְּחַל לְגַתְּחִים אַבְּל פִּינֵן שְׂאִין הָרֵאשׁ לֹא בְּכָלֵל וְהַפְּשֻׁט וְלֹא בְּכָלֵל וְנִתְּחַל ה"א שְׂאִין בְּכָלֵל וְעָרְכוּ לְכֹף פְּתִיב וְעָרְכוּ אֶת הָרֵאשׁ הָא דְלֹא הָוֵה בְּכָלֵל הַפְּשֻׁט פְּתַבְּנוּ דְהַפְּל מְשׁוּם שְׁהִתְּוּ בְּשַׁחֲטָה וְע' מֵהֵר"מ וְאִין לְהַאֲרִיף: וּבִתּוֹסְפוֹת בּד"ה מְדַקְאָמַר אֶת הָרֵאשׁ שְׂפֵכֵר הִתְּוּ כּו' לֹא יְדַעִינוּ אִי מִן עוֹרְרָא אוּ מִן צְנוּאָר עכ"ל מְצִינוּ לּוֹמַר דְהִךָ תַּנָּא סוֹבֵר גְּמִי דְרִשָּׁא דֵר' אֶלְעָזָר לְקַמֵּן ע"ב רֵאשׁוּ שֶׁל זֶה בְּמִלְיָקָה מִן הָעוֹרְרָא וְלֹא רֵאשׁוּ שֶׁל אַחַר בְּשַׁחֲטָה אֵלָא מְצִנוּאָר אֵלָא דְאִי לֹאוּ דְרִשָּׁא וְעָרְכוּ ה"א דְרֵאשׁוּ לְמַעַט וְאִין רֵאשׁוּ שֶׁל אַחַר מְצִנוּאָר אֵלָא מְלַבּוּ דְנִקְא פְּדִפְרִיף וְאִימָא מְלַבּוּ מִשָּׂא"כ הַשְּׂתָא דִּידְעִינוּ דְשַׁחֲטָה מִן רֵאשׁ מְעָרְכוּ ע"כ רֵאשׁוּ שֶׁל זֶה וְאִין רֵאשׁוּ שֶׁל אַחַר אֵלָא מְצִנוּאָר דְנִקְא תּוֹסְפוֹת ד"ה וְתַהֲא פְּרָה בּפ"ק כ"ג ע"ב שְׁהוֹקְשָׁה לָהֶם דְתַהֲא פְּרָה כְּשִׁיבָה בְּמִלְיָקָה וְתִי' דְרֵאשׁוּ שֶׁל זֶה כּו' אֵלְמָא דכ"ע אִית לָהּ דְרִשָּׁא דְרֵאשׁוּ כּו': (ע"ב) בְּתוֹס' בּד"ה וּפְדֵר קָמָא לְמֵאִי אֶתָּא כּו' אֵלָא הָוֵה דְרִשִּׁינוּ שְׁחוּפָהּ עַל בֵּיה"ש עכ"ל בְּיוֹמָא דִּף כ"ה ע"ב ד"ה פְּדֵר כְּתָבוּ וּא"ת מֵהֵאִי קָרָא תִּפּוּק שְׂפֵדֵר קוּדָם לְכָל הַגְּתַחִים פִּינֵן שְׂרֵאשׁ קוּדָם וִי"ל דְה"א שְׂמִסִּירוּ אַח"כ א"נ דְלֹא הָוֵה דְרִשִּׁינוּ אֵלָא שְׂרֵאשׁ וּפְדֵר קוּדָמִין לְכָל הַגְּתַחִים עכ"ל הִנֵּה לְשֵׁם הַקְּשׁוּ דְלִכְתּוּב תְּרִי רֵאשׁ וְחַד פְּדֵר דְרֵאשׁ וּפְדֵר שְׁחוּפָהּ וְאִידִף רֵאשׁ שְׂקוּדָם לְכָל הַגְּתַחִים וְה"ה פְּדֵר וְלָמָּה לִי אִידִף פְּדֵר וְתִי' דְה"א שְׂמַעְלָהּ לְמַזְבֵּחַ וּמִסִּיר אַחַר כֹּף הַפְּדֵר לְמַטָּה וְלֹא הָוֵה יְדַעִינוּ שְׁהַפְּדֵר קוּדָם לְכָל הַגְּתַחִים בְּהַקְרָבָה א"נ רֵאשׁ יְפֵדֵר הָוֵה דְרִשִּׁינוּ שְׂקוּדָמִין וְחוּפָהּ לֹא הָוֵה יְדַעִינוּ וְרֵאשׁ שְׁנִי הָא צְרִיף לְכַדְאָמְרוּ כָּאֵן שְׂפֵכֵר הִתְּוּ וּלְאִשְׁמַעִינוּ דְשַׁחֲטָה מְצִנוּאָר אֵלָא דְלִפִּי זֶה הָוֵה מְצִי לְמִימַר אִיפְכָא דְרֵאשׁ וּפְדֵר שְׁחוּפָהּ וְרֵאשׁ שְׁנִי לְאִשְׁמַעִינוּ שְׂפֵכֵר הִתְּוּ וּשְׁחִיטָה מִן הַצְּנוּאָר וְלֹא הָוֵה יְדַעִינוּ פְּלִל דְקוּדָמִין לְכָל הַגְּתַחִי' וּמְדַלָּא פְּתָבוּ כֹּף הִזְיָה גְרָאָה לּוֹמַר דְהִתְּמַם אִסְקִי אֲדַעְתִּי' דְמַפְדֵר לְחוּד מִיתּוּרָא הָוֵה שְׂמַעִינוּ שְׂפִיר דְחוּפָהּ וְהַשְּׂתָא ע"כ אִי הָוֵה כְּתִיב תְּרִי רֵאשׁ וְחַד פְּדֵר ע"כ לְקוּדָמִין דְאִי שְׁחוּפָהּ לְכַתּוּב פְּדֵר לְחוּד וְרֵאשׁ לְחוּד דְמֵרֵאשׁ שְׂמַעִינוּ שְׂיָהָא בְּכָלֵל עֲרִיכָה וּמַפְדֵר שְׁחוּפָהּ וּלְכֹף כְּתָבוּ דְהִנֵּה דְרִשִּׁינוּ מֵרֵאשׁ וּפְדֵר שְׂקוּדָמִין וּמֵרֵאשׁ שְׁנִי שְׂיָהָא בְּכָלֵל עֲרִיכָה וּלְאִשְׁמַעִינוּ דְשַׁחֲטָה מִן הַצְּנוּאָר אֵלָא דְלִפ"ז תִּקְשָׁה לָהֶם קוּשִׁית הַתּוֹסְפוֹת דְכָאֵן לְכַתּוּב תְּרִי פְדֵר וְחַד רֵאשׁ דְהַשְּׂתָא לִיכָא לְתֵרוּצִי דְה"א שְׂמִסִּיר הַפְּדֵר וּמִקְטִירוּ אַח"כ דְהָא כְּתִיב פְּדֵר שְׁנִי שְׂקוּדָם לְכָל הַגְּתַחִים וְע"כ ה"ה רֵאשׁ קוּדָם דְאִיף יַעֲלָה אַח"כ הָרֵאשׁ וְאִין זֶה דְרִף כְּבוֹד לְמַעֲלָה פִּינֵן שְׂצָרִיף לְחַפּוֹת פְּדֵר עַל בֵּיה"ש גַּם לִיכָא לְתֵרוּצִי דְלֹא הָוֵה יְדַעִינוּ שְׁחִיטָה מִן הַצְּנוּאָר אֵלָא שְׁחוּפָהּ לְחוּד דֵּא"כ לְכַתּוּב תְּרִי פְדֵר לְחוּד וּמַחַד פְּדֵר יְדַעִינוּ שְׁחוּפָהּ וְאִידִף שְׂקוּדָם לְכָל גְּתַחִים וְה"ה רֵאשׁ שְׂקוּדָם.

וַיֵּשׁ עוֹד לְפָרֵשׁ דְהִתּוּ בְּיוֹמָא כְּתָבוּ לְפִי מַה דְאָמְרִינוּ כָּאֵן רַב פְּהֵנָא וְרַב יִימַר דְשַׁחֲטָה מִן הַצְּנוּאָר גְּמָרָא וְרֵאשׁ אִיִּצְטָרִיף לְגוּפָא שְׂיָהָא בְּכָלֵל עֲרִיכָה פִּינֵן שְׂפֵכֵר הִתְּוּ לֹא הָוֵה בְּכָלֵל הַפְּשֻׁט וְנִיתּוּחַ וְאִם כֵּן שְׂפִיר הִקְשָׁה לָהֶם לְשֵׁם לְכַתּוּב תְּרִי רֵאשׁ וְחַד פְּדֵר דְמַחַד רֵאשׁ וּפְדֵר שְׁחוּפָהּ וְאִידִף שְׂקוּדָם לְכָל אַבְרִים וְהוּא הַדִּין פְּדֵר שְׂקוּדָם וְלִיכָא לְמִימַר רֵאשׁ שְׁנִי שְׂיָהָא בְּכָלֵל עֲרִיכָה דְמֵרֵאשׁ קָמָא יְדַעִינוּ זֶה וּפְדֵר דְכְּתִיב גְּבִי' שְׁחוּפָהּ וְלָמָּה לִי רֵאשׁ שְׁנִי אֵלָא נוֹדָאִי הָוֵה דְרִשִּׁינוּ שְׂקוּדָם וְלָנָה תִּיְרָצוּ דְה"א רֵאשׁ וּפְדֵר שְׂקוּדָם וְרֵאשׁ שְׁנִי שְׂיָהָא בְּכָלֵל עֲרִיכָה דְאִי לֹא הָוֵה כְּתִיב רֵאשׁ שְׁנִי הָוֵה אִמְיָנָא רֵאשׁ קָמָא שְׂיָהָא בְּכָלֵל עֲרִיכָה וּפְדֵר שְׂקוּדָם וְלֹא הָוֵה יְדַעִינוּ שְׂרֵאשׁ קוּדָם לְכָל הַגְּתַחִים וּמִש"ה צְרִיף רֵאשׁ שְׁנִי שְׂיָהָא

בכלל עריכה וראש ופדר שיהיו שניהן קודמין לכל הנתחים ולפי זה התוספות ביומא סברי פשיטתם פאן בחולין דמפדר לחוד לא הנה דרשינן שחופהו אי לא דכתיב הראש גבי כמ"ש מהרא"ש ומהר"מ מלובלין ו"ל בכאן.

אלא דלפ"ז מ"מ הנה להם לתוספות להקשות שם למאן דיליף שחיטה מצונאר גמרא דלכתוב תרי פדר וחד ראש פקושטינתם פאן דליכא לתרוצי כמ"ש התוספות פאן דלא הנה ידעינן שחיטה מצונאר דהא גמרא הוא ואם פן תקשי על התוספות ביומא ממ"נ אי אזלי אליבא דר"ח דשחיטה מצונאר מדאיצטריף הראש שפכר הותו ולא קשיא לכתוב חד ראש ותרי פדר כמו שפירצו פאן א"כ אמאי לא פירצו שם דה"א איפכא בתרי ראש וחד פדר שחופהו על ביה"ש כו' וראש לעריכה שיהא שחיטה מן הצונאר פאן: ודע דבת"כ פ' ויקרא איתא ל"ל ראש ופדר לומר שראש ופדר אינן מתנתחין פן הוא גירסת הראב"ד ו"ל הביאו הקרבן אהרו שם ופי' אף בשור הגדול אין חולקין את הראש לשנים אף שטבחים דרפם לחלוק כו' ולפי זה למאן דאית ליה שחיטה מן הצונאר הלכה איצטריף חד ראש לגופא שיהא בכלל עריכה וראש שני שאין מתנתח וחד פדר שחופהו ואידך שיהא קודם לכל אברים וה"ה ראש קודם פיון שחופהו על ביה"ש והנה הנה נראה לפרש דהא דכתיב את הראש שאין מתנתח לא כסברת הראב"ד ו"ל אף שהטבחים מנתחים אותו לשנים אלא דלא תימא דאין הראש בכלל ונתח אותה לנתחיה דדלמא ניקב קרוב של מוח וטריפה הוא והא דמתנתח אותו לשנים ואותה לנתחים קאי לשאר אברים דסתם ספרא רב אליבא דר' מאיר ואליבא דר"ע כמ"ש הק"א בהקדמתו וכמבואר בסנהדרין יע"ש ור"ע אית ליה במכות דף ז' דחייש למיעוטא ועיין שם בתוספות דנראה מדבריהם דמן התורה חייש למיעוטא ועיין לעיל י"א בד"ה וליחוש ונהי היכא דלא אפשר דגלתה התורה דאזלי בתר רובא אזלינן והיכא דלא גלתה אזלינן נמי בתר מיעוטא כנראה מההיא דמכות דף ז' ומתוספות שם ולעיל י"א ד"ה ליחוש יע"ש וה"א דאין הראש בכלל ונתח אותה לנתחיה ולא נתחים לנתחים קמ"ל וערכו בני אהרו את הנתחים הראש והפדר שיהא בכלל אותה לנתחים ולא נתחים לנתחים והמענין בתורת פהנים שם דאמר לומר ראש ופדר שאין מתנתחים משמע דקאי נמי אפדר וזה יורה כסברת הראב"ד יע"ש ועם זה יש לומר מה דאמרינן לעיל דף י"א ע"ב אמר רב אשי אמריתא לשמעתי קמי' דרב פהנא ואמר היכא דאפשר אפשר כו' דרב פהנא דאמר שם הוא לשיטתיה דכאן אמר שחיטה מצונאר גמרא וקרא דלא לישונו' גיסטרא וכפ' התו' בד"ה ותו' כו' וא"כ לדידן' תקשי למה לי תרי ראש ופדר לכתוב חד ראש ותרי פדר אלא דאיצטריף לגלות דאזלינן בעול' בתר רובא ולזה אמר שפיר היכא דאפשר לאסמכי' ארנבא: ובפרש"י בד"ה אי מה בהמה ברוב שנים דאי בסימן א' לא הותו קריא ליה עכ"ל דליכא למימר דהאי תנא פרי סובר דנצטונה משה על רוב א' בעוף ורוב ב' בהמה דא"נ נצטונה בפ' גם על רוב א' בעוף פדלקמן ולפי זה איכא למימר מאן דיליף שחי' מן הצונאר גמרא מ"מ לא ידעינן שנים בהמה אלא מדאיצטריף את הראש שפכר הותו ולא קשיא למה לי ראש שני דלא הנה ידעינן שנים בהמה כמ"ש לעיל ורבי דיליף לקמן מפאשר צויתך מלמד שנצטונה משה ע"פ קשה: ובד"ה בסימן א' דכתיב ולא יבדיל בחטאת עוף עכ"ל יש להקשות הא כל זמן דלא ידעינן דעוף די לו בסימן א' לא ידעינן פירושו דלא יבדיל ואימא לא יבדיל הראש מגוף קאמר וכפ' הר"מ ו"ל בהל' מעה"ק פ"ו יע"ש ועוד אימא

דעוּף די לױ בַּרױב שְׁנַיִם כִּמוֹ בְּהֵמָה וְלֹא יִבְדִּיל הַיֵּינוּ כֹּל הַשְּׁנַיִם שֶׁהָרִי רִשׁׁי בְּדָף כ״א
ע״ב ד״ה וְאֵינוּ מִבְּדִיל בְּסִי א׳ פֶּתַח דְּעוּף הַכְּשִׁירוֹ בְּסִי א׳ וְכֹל מָה דְּעֵבִיד יוֹתֵר הֵנָּה
הַבְּדִלָּה הֵיא כֹּל כִּמְה דְּלֹא יִדְעִינוּ דְּעוּף דִּי לױ בְּסִי א׳ לֹא יִדְעִינוּ פִּירוּשָׁא דְּלֹא יִבְדִּיל וְעוּד
מֵאִי רֵאָזָה מַחֲטָאת הָעוּף דְּשִׁאֲנֵי הֵתָם דְּתַבְר לֵה שְׁדָרָה וּמְפָרְקַת כְּדִמְסִיק לְקַמֵּן דָּף כ״ח
ע״א שִׁאֲנֵי חֲטָאת עוּף דְּתַבְר כױ וְעֵינֵינוּ לְעֵיל דָּף כ׳ ע״ב בְּרִשׁׁי ד״ה וְכִי מָתָה עוֹמֵד וְחוֹלֵק
דְּהָא עוּף בְּחַד סִימָן מְיִית וּבְמַהֲרֵשׁׁא שְׁם וּבְרִשׁׁי א״א.

וְתַדַּע שֶׁהָרִי הִר״מ ז״ל דְּסוּבֵר בַּהֲל מַעַה״ק דְּלֹא יִבְדִּיל הָרֵאשׁ מַגּוּף א״כ מְנַלֵּן עוּף בְּסִי
א׳ דְּלֹא יִבְדִּיל הַיֵּינוּ הָרֵאשׁ מַגּוּף אֲלֵא מְסַבְּרָא אִית לָן לױמֵר דְּעוּף יוֹצֵא חַיּוּתוֹ בְּחַד סִימָן
כִּמ״שׁ. וּמֵיהּוּ לָזָה י״ל דִּר״מ ז״ל פּוֹסֵק כֵּת״ק דְּפָלִיג עַל ר׳ יִשְׁמַעְאֵל בַּפ״ק כ״א ב׳ וְכִמ״שׁ
הַלַּח״מ בַּפ״ז מְהֵלֵכ׳ מַעַה״ק יַע״ש אֲבָל ר׳ יִשְׁמַעְאֵל סוּבֵר מוֹלֵק וְאֵינוּ מִבְּדִיל בְּסִי א׳
וְהֵיא תַנָּא כִּר״י סוּבֵר וְאױמֵר שְׁפִיר אִי מָה עוּף בְּסִי א׳ וּמ״מ קָשָׁה מָה שֶׁהַקְּשִׁינוּ אִימָא
לֹא יִבְדִּיל שְׁלֵא יַחֲתוּן כֹּל הַשְּׁנַיִם אֲלֵא רױב ב׳ וְכִמ״שׁ רִשׁׁי לְעֵיל כ״א ב׳ ד״ה וְאֵינוּ
מִבְּדִיל בְּסִימָן א׳ מִשׁוּם דִּיּוֹתֵר מְסִימָן א׳ אַף מַצְנָה לְכַתְּחֵלָה לִיכָא הָרִי כ״ז דְּלֹא יִדְעִינוּ
דְּעוּף דִּי בְּסִימָן א׳ לֹא יִדְעִינוּ פִּירוּשָׁא דְּקָרָא.

וְאֲפֻשֵׁר דְּהֵיא תַנָּא סוּבֵר כִּרַאב״ש כְּמַשְׁפֵּט חֲטָאת הָעוּף דְּלֹא יִבְדִּיל וְהַקְּרִיבוּ לְחַלֵּק אֲתָא
וְע״כ עוּף דִּי לױ בְּסִימָן א׳ דָּאִי בַּרױב שְׁנַיִם וְא״כ וְהַקְּרִיבוּ לְחַלֵּק לױמֵר שְׁצָרִיף כֹּל הַשְּׁנַיִם
דְּוּוּקָא וְכַמְשָׁפֵט לְמֵאִי אֲתָא דָּאִין לױמֵר דְּהֵיא וְהַקְּרִיבוּ לְחַלֵּק לױמֵר שְׁצָרִיף לְחַלֵּק הָרֵאשׁ
מַגּוּף מְהֵיכִי תִּיְתִי לױמֵר כֵּן דְּהָא לַת״ק וְלִר״י א״צ לְהַבְּדִיל הָרֵאשׁ מִן גּוּף דְּוּוּקָרִיבוּ
אֲסִימְנִין קָאִי וְהֵיא לִרַאב״ש וְלָמָּה לִי כְּמַשְׁפֵּט אֲלֵא וְנִדְּאִי דְּעוּף דִּי לױ בְּסִי א׳ וְאִי לֹא
כְּמַשְׁפֵּט הֵיא וְהַקְּרִיבוּ שְׁצָרִיף לְחַלֵּק כֹּל הַשְּׁנַיִם הוֹאִיל וְשִׁיכִין בְּשַׁחֲיטָה כִּמ״שׁ רִשׁׁי כ׳
ע״ב כֹּל דָּאִיתָן בְּשַׁחֲיטָה אִיתָן בְּהַבְּדִלָּה יַע״ש וְכֹל זֶה לְשִׁיטַת רִשׁׁי וְלַהֲר״מ יֵשׁ לְעֵינֵינוּ
בְּזָה וְכִמ״שׁ וְהֵנָּה לְשִׁיטַת רִשׁׁי ז״ל א״ש דַּלְת״ק סוּבֵר כֵּת״ק דִּר״י אוֹ כִּר״י כְּמַשְׁפֵּט
חֲטָאת בְּהֵמָה א״כ לִיכָא הוֹכְחָה דְּעוּף סְגִי בְּסִי א׳ דָּאִימָא בַּרױב שְׁנַיִם וְהַקְּרִיבוּ לְחַלֵּק
שְׁיָהָא כֹּל הַשְּׁנַיִם וְלִכְּף אִיִּצְטְרִיף מִיַּעוּטָא דְּזֹאת לױמֵר דְּעוּף בְּחַד סִימָן סְגִי וְר׳ אֲלֵעֶזֶר
סוּבֵר כִּרַאב״ש כְּמַשְׁפֵּט חֲטָאת הָעוּף וְע״כ דְּעוּף סְגִי בְּסִי אֲחַד וְכַדְכְּתִיבָנָא וְלֹא אִיִּצְטְרִיף
זֹאת לְמַעַט עוּף דְּדִי לױ בְּסִי א׳ וְלַהֲר״מ ז״ל צָרִיף לױמֵר דַּת״ק מְסַבְּרָא אִית לֵיה דְּעוּף
בְּחַד סִימָן מְיִית וְכִמ״שׁ רִשׁׁי כ׳ ע״ב עוֹלַת הָעוּף וְכִי מָתָה עוֹמֵד וּמוֹלֵק דְּעוּף בְּחַד סִימָן
מְיִית יַע״ש אֲלֵא דְּלֹא נִימָא דְּהִיקָשָׁא דְּזֹאת תּוֹרַת הַבְּהֵמָה וְהָעוּף לױמֵר דְּעוּף בְּעֵי שְׁנֵי
סִימְנִין כְּבֵהֵמָה וְהֵתָם יִדְעִינוּ מִדְּאִיִּצְטְרִיף אֵת הָרֵאשׁ שְׁפָכֵר הַתַּמִּז וְר״א סוּבֵר אֵת הָרֵאשׁ
אֲתִי לְדַרְשָׁא אַחֲרֵינָא שְׁאִין מְתַנַּתְחִים כְּדָאִיתָא בַּת״כ וְהַבְּאֲתִיו לְעֵיל וְכִגְל׳ הָרֵאָב״ד שְׁם
אוֹ כִּמ״שׁ לְעֵיל וּמִשׁוּם הֵכִי ע״כ הַקָּשׁ בְּהֵמָה לְעוּף דְּמִן הַצְּנוּאֵר וְאִי מָה עוּף בְּסִימָן א׳
אַף בְּהֵמָה כֵּן מִשׁ״ה צָרִיף מִיַּעוּטָא דְּזֹאת כְּנ״ל: תַּנִּי בַּר קַפְרָא כױ הִטִּיל הַפְּתוּב בֵּין בְּהֵמָה
לְדָגִים כױ לְעֵיל בְּרִישׁ פְּרָקִין מְסִיק דְּמִן הַתּוֹרָה בְּחַד סְגִי אַף לְכַתְּחֵלָה וּמְדַרְבְּנֵן הוּא
דְּבַעֲיָנוּ לְכַתְּחֵלָה שְׁנַיִם בְּעוּף אֲבָל דַּעַת הִר״מ ז״ל בַּפ״א מֵה״ש דְּמִן הַתּוֹרָה צָרִיף לְכַתְּחֵלָה
שְׁנַיִם וְעֵינֵינוּ בַּכ״מ שְׁם מְדַרְשָׁא דִּיצוּד צִיד חֵי אוֹ עוּף שְׁפִיכַת דָּם עוּף כַּחַי וְהַיֵּינוּ לְכַתְּחֵלָה
וְהֵנָּה רִשׁׁי דָּף כ״א ע״ב דְּפִי וְאֵינוּ מִבְּדִיל בְּסִי א׳ דְּסִימָן שְׁנֵי אַף מַצְנָה לְכַתְּחֵלָה לִיכָא
וְכִמ״שׁ כָּאֵן רִישׁ פְּרָקִין ע״א דְּמְדַרְבְּנֵן הוּא דְּאֲצָרְכוּהָ תַּרְוּוּיָהּוּ אֲבָל בְּדָף כ׳ ע״ב אֵהָא
דְּכָל הַמַּעַכְבַּ בְּשַׁחֲיטָה פִּירִשׁׁי וְסִימְנִים שַׁחֲיטָה תְּלָה בְּהוּ רַחֲמָנָא וְלְכַתְּחֵלָה כּוּלְהוּ בְּעֵי

ולכאורה משמע דמן התורה כולהו בעי היינו לדרשא דכי ציוד ציד חי' כו' ומה שפירש"י
בריש השוחט דהנה מדרבנן היינו אליבא דבר קפרא ולר"א דהטיל הפתוב בין בהמה
לדגים ועיין בכ"מ פ"ק א' מהלכות שחיטה יע"ש היטב: הן אמת שדברי רש"י לשם יש
לעין בהו דכתב שם אהא והא מיעוט סימני' דלא מעכבי בשחיטה דהא ברוב שנים סגי
והא פ"י מקודם דלכתחלה בעינן כולהו ולפי דעת הר"מ ז"ל אפ"ש לומר דמן התורה סגי
ברוב שנים לכתחלה בין בבהמה ובין בעוף דרובו ככולו ודיעבד סגי בעוף ברוב א'
ופריה שפיר והא מיעוט סימנין ואפ"ש דרש"י ג"כ סובר כר"מ ז"ל דמאן דדריש מפי
ציוד ששפיכת דם העוף פ"ד ס"ה די לכתחלה ברוב שנים והא דכתב לכתחלה כולהו
בעי לאו דוקא אלא רובו כולהו ומיהו לשון הר"מ ז"ל משמע דמן התורה צריה לכתחלה
כל השנים ולא סגי ברוב שנים: גמרא מיתבי השוחט ונתנבלה בידו הנוחר והמעקר
פטור מלכסות מתני' היא לקמן דף פ"ה ולר' מאיר צריה ליה האי פ"ב דאילו לחכמים
דהתם הא תני ליה רישא אף בשוחט ונמצא טריפה דפטור מפסיו כ"ש נוחר או מעקר
ואפ"ה פריה שפיר דקס"ד דרב יהודה אליבא דכ"ע אמרה למלתיה דאף ר"מ דאית ליה
ג"ש ושפ"ה משחיטה חוץ לענין שחיטה שאינה ראויה מ"מ פשטא דקרא משמע דבשפיכה
בעלמ' סגי ומש"ה פריה ליה וכן מברייתא כיצד הוא עושה לכאורה כר"מ אתיא מדלא
אשכח תקנה אחרת להטריף כ"א נוחר ומעקר וזה שכתבו התו' בד"ה בשפיכה בעלמא
ואף לר"מ דיליף לקמן כו' כמ"ש ועיין לקמן פ"ה ב' דאמר רבי לר"ח צא נחור לרבותא
והכי לא שייך זה דא"כ למאי קתני או עוקרו ואי דבא להשמיענו כל תקנות שיכול
לעשות הנה לו לומר טרוף אלא כר"מ אתיא ועיין בחדושי רשב"א שכתב מאי לאו בעוף
משום דנוחרו לשון זכר דאל"כ הנה למתני נוחרה ונהדר דלישנא לא דייק ויש לראות
מהא דמקשה ממתני' דהשוחט ונתנבלה דאימא אחיה קאי נהי דלשון נתנבל' אפ"ש
אשחיטה קאי מפל מקום מאי קשיא ליה מנא ליה בעוף אימא אחיה קאי כו' (דף פח
ע"א) רש"י ד"ה נהי דכי תבר שדרה מפרכת בלא רוב בש"ר פ"ד אמרן בפ"ק ובד"ה
לטהרה כו' דנחירתו זו היא שחיטתו עכ"ל מ"ש בלא רוב בש"ר משום דברוב בש"ר לא
הנה קשיא תיגני ספין דהנה נבלה מקודם אלא דחומה בלא רוב בש"ר משום דה' קושיא
וכי מתה עומד ומולק ומ"ש ועוד לישנא דנעוד לא ידענא דהא חזא הנה דנחירה זו
שחיטתו הנה טריפה ששחטה דלמ"ד שחיטה יש לעוף מ"ה לא הנה קשיא מידי תהני
ספין דהנה דורס או, מחליד פדמסיק לעיל בפ"ק קמא עיין שם: ובד"ה מאן תנא נוחרו
או עוקרו מפי' מהרש"א ז"ל ה"ה לא מברעא דאימ' אחיה ונהה לאתווי מלק בספין
עכ"ל ויש ליישב דנוחרו או עוקרו מברעא טפי דנקיט לשון זכר כו' כמ"ש לעיל בשם
הרשב"א והמתיר דחי קמדחי לה ומש"ה לא הביא הא דמלק בספין דאיכא לדחויי הא
מני ר' יוסי היא דאין מליקה מטהרתו אלא שחיטה ונהלכה כמותו ועי' בתו' ד"ה תיגני
להספין כו' ומש"ה נקיט רש"י ברייתא דכיצד הוא עושה כו' ושביק מתני' דהשוחט
ונתנבל' בידו דאיכא לדחויי דקאי אחי' וכמ"ש לעיל יע"ש: גמרא ונבחת פא"ש צויתיה
כו' מפר' הר"ן בחמש שיטות דומיא דבהמה דבשחיטה דוקא ולא בנחירה ה"ה עוף נמי
משמע פן ובתוס' אבאר עוד וע"ש מ"ש בזה: ובתו' בד"ה תיגני ליה ספין לטהרו מידי
נבילה כו' אלא לר"מ פריה עכ"ל אבל לר' יהודה דאמר התם שחיטת בהמה מטהרת ולא
שחיטת עף פשיטא דלא קשה מידי אלא דנהלכה כר' יוסי וכן פסק הר"מ ז"ל בהלכות

אבות הטומאה פָּרַק שְׁלִישֵׁי הַלְכָה י"ב יע"ש מש"ה נקט בְּדַבְרֵיהֶם ר' יוסי ואין לומר דמתני' דקתני שחיטת לילה אין מטמא ואילו לר' יהודה תרד פְּבַר פְּתָבוּ הַתּו' שָׁם בְּדָף ס"ח ע"א ד"ה מְלַק בְּשִׂמְאֵל דְּמַצִּינוּ לומר דמתני' ר' יהודה היא ומודה בעוף יע"ש ומ"מ מקשה הָכִי שְׁפִיר דְּסִתָּם מִתְנִי ר"מ היא ועוד דְּסִיפָא ר"מ ריש' גְּמִי ר"מ.

שוב ראיתי בתוספות דנקטו דוקא ר' יוסי דאלו ר' יהודה לא מיתוקמא מתני' פְּתָבִי דתנן מְלַק בְּשִׂמְאֵל כו' דמטהר ואמאי פִּינּוּ דַּהֲוָה מְלִיקָה פְּסוּלָה וְצָרִיף לומר מְדַרְשָׁא דְאָמַר שָׁם ס"ט ע"א ת"ר יכול תהא מְלִיקָה שְׁהִיא בְּפָנִים מְטַמָּא ת"ל טְרַפָּה ופ"י רש"י כר"מ אֲתִיָּא דְאִי ר' יהודה הָא דְרִישׁ לָהּ לְקַמֵּן לְהִבִּיא טְרַפָּה שְׁשַׁחְטָה בְּעוֹף טְהוֹר שְׁמִטְמָא יע"ש הֵיטֵב ו"א כ מתני' לאו ר' יהודה היא.

ואני תמה על מ"ש התו' שם ד"ה מְלַק בְּשִׂמְאֵל דכר' יהודה מְצִי אֲתִיָּא א"כ בְּמִלְיקָה פְּסוּלָה אֲמַאי מְטַהֵר מִיָּדֵי טוֹמְאָה דְּטְרַפָּה אִיצְטְרִיף טְרַפָּה שְׁשַׁחְטָה בְּעוֹף טְהוֹר שְׁמִטְמָא לר' יהודה דף ס"ט ע"ב יע"ש וְדַע דַּמָּה דְּמִקְשָׁה מִמְּלַק בְּסָפִין דְּמִשְׁמַע לִיה מִתְנִי ר"מ היא ואף דתנן זֶה הַכֶּלֶל פֶּל שְׂאִין פְּסוּלוֹ בְּקוֹדֶשׁ מְטַמָּא אֲבִית הַבְּלִיעָה וְאִילוּ לר"מ הָא אִיפָּא מְלַק וְנִמְצָאֵת טְרַפָּה אִפ"ה מְטַהֵר מְלִיקָתָה וי"ל דְּשִׂאֲנֵי הַתָּם דְּרִיבָּה קָרָא זֹאת תּוֹרַת הַבְּהֵמָה וְהַעוֹף כְּדָרִישׁ ר"מ שָׁם ס"ט ב' וְזֶה הַכֶּלֶל לֹא דוֹקָא וְאִין לְמַדִּין מְכַלְלוֹת אִף בְּמָקוֹם שְׁנֹאֲמַר בְּהֵן חוּץ וְהֵר"מ ז"ל ב"פ"ז מֵהִלְכוֹת פְּסוּלֵי הַפְּקוּדָשִׁין הַלְכָה ד' פְּתַב זֶה הַכֶּלֶל פֶּל שְׁלֹא הִיָּה פְּסוּלוֹ בְּקוֹדֶשׁ מְטַמָּא לְפִיכָף הַמּוֹלֵק וְנִמְצָא טְרַפָּה מְטַמָּא דְּפָסֵק כר' יוסי וְכִלְל גַּם טְרַפָּה בְּזֶה הַכֶּלֶל: וְכַד"ה רַבִּי הִיא וְה"מ לְמִימַר בַּר קַפְרָא הִיא עַכ"ל ר"ל דְּאָמַר לְעֵיל הַטִּיל הַכְּתוּב בֵּין בְּהֵמָה לְדָגִים לְחִיבּוֹ בַּב' א"א אֶלָּא בְּסִימָן א' וּמִקְשִׁינוּ לְבִהֵמָה דְּבִשְׁחִיטָה אֶלָּא דְאִין מְוַכְרַח דְאִימָא דְהוֹקֵשׁ לְעֵנִין דְּדִי לוֹ בְּסִימָן א' וְלַעוֹלָם בְּשִׁפְיָהּ מְקָרָא דְּנִשְׁפָּף כְּדָמַר לְעֵיל הָא כְּתִיב זֹאת תּוֹרַת הַבְּהֵמָה וְהַעוֹף הָא כְּתִיב וְשִׁפְףָּ וְע"כ זֹאת תּוֹרַת לומר דְּמֵן הַצְּנוּאֵר וְה"ה לְבַר קַפְרָא נְאֻמַּר כֵּן וּמִתְנָא דְלַעִיל דְּאָמַר זֹאת תּוֹרַת הַבְּהֵמָה וְהַעוֹף מֵה בְּהֵמָה שְׁחִיטָה הִנּוּ מְצִי לְאַתּוּי אֶלָּא דְלֹא הוֹנְפֵר שְׁמוֹ בְּפִירוּשׁ וּמִש"ה אָמַר רַבִּי הִיא וְכַה"ג פְּתַב רש"י בְּפָרָק פֶּל שְׁעָה בְּפָסְחִים גְּבִי תַנּוּר שְׁהִסִּיק בְּקִלְפֵי עֶרְלָה יע"ש הֵיטֵב: בַּא"ד תִּיקְשִׁי לְרַבִּי הָא כֵּהֵן אֶכּוֹל מְלִיקָה כו' וְאֶפְּלוּ יַחְזִיר סִימְנִין עַכ"ל אֲבָל לְעֵיל שָׁם דְּמִשְׁנֵי אִין שְׁחִיטָה לְעוֹף מֵן הַתּוֹרָה לֹא קִשְׂיָא דְאִיפָּא לְמִימַר מַחְזִיר סִימְנִין לְאַחֲרֵי עוֹרָף וְאִף דְּדוֹרַס מֵה בְּכָף לֹא גֵרַע מִנְחִירָה אֶלָּא לְרַבִּי קִשְׂיָה וְכֵן פְּתַב בְּחֻדוּשֵׁי רִשְׁב"א וְעֵינִין בְּמַהר"מ מְלוּבְלִין שְׁכַתְּבָ דְאִין טְרַפָּה בְּעוֹף בְּמִלְיקָה יע"ש וְרָצָה לומר דְּשִׂאֲר טְרַפּוֹת פּוֹסְלִין בְּעוֹף אֶלָּא טְרַפּוֹת שְׁבִירַת הַמְּפָרְקַת לֹא מְטְרִיף בְּעוֹף וְאִינִי יוֹדַע לְמָה פִּינּוּ דְתַבַּר שְׁדָרָה וּמְפָרְקַת קוֹדֶם גְּחִיר' בְּסִימְנִין אֲמַאי לֹא הִנּוּ טְרַפָּה וְעֵינִין בְּזֶה: גְּמָרָא ר"י אומר עַד שְׁיִשְׁחוּט וְנִשְׁט וְנִרִידִין מִשׁוּם דְּנִשְׁט סְמוּךְ לְוִירִידִין עַכ"ל הָר"ן ז"ל בְּרִישׁ פְּרָקִין הִבִּיא סְבֵרַת רַבִּינוּ מְשׁוּלָם וְהָרַב"ד וְהַב"י הִבִּיאוּ בְּסִימָן כ"ב דָּאֵם לֹא חָתַף בְּעוֹף הַוִּירִידִין אוֹ פֶּל הַסִּימְנִין בְּשַׁעַת שְׁחִיטָה צָרִיף לְחַתְּכֵן בְּשַׁעַת שְׁהָדָם חָם יע"ש וְאִינִי יוֹדַע דַּא"כ אִיף אָמַר ר' יהודה עַד שְׁיִשְׁחוּט וְנִשְׁט כו' וְהִלֵּא צָרִיף ג"כ הַקְּנָה מִשׁוּם דָּם כְּמוֹ וְנִרִידִין וְאִף אִם גְּדוּחֹק לומר דְּצָרִיף לְנִקְוֵב בְּקוֹץ הַקְּנָה כְּמוֹ וְנִרִידִין וְהָא דְנִקְטֵי וְנִשְׁט מִשׁוּם דְּנִשְׁט סְמוּךְ לְוִירִידִין מ"מ לְפִי ס"ד דְּמִקְשָׁה דר"י בְּדוּקָא נְקִיט קִשְׂיָה וי"ל דְּמ"מ צָרִיף לְנִקְוֵב גַּם הַקְּנָה בְּקוֹץ בְּשַׁעַת שְׁהָדָם חָם וְהָא דְלֹא זָכַר קְנָה מִשׁוּם דְּכָל שְׁכָן הוּא מְוִירִידִין וּמִש"ה לֹא הַזְּכִיר: תִּיּוֹבְתָא דְרַב אֲדָא בַר אֶהֱבָה

הב"י פתב בסימן כ"א בשם כל בו שיש פוסקים דבעינן ונושט ותמה ב"י דהא איתותב רב אדא עכ"ל ור"ל מההיא בר אוןא כו' והב"ח ז"ל תי' דהם סברי א' בעוף לכתחלה נמי פלישנא בתרא דהשוחט ארנבא קאי ואם פן לכתחלה מיהת בעינן ונושט ולא קנה דרב אדא לא איתותב אלא מה דפוסל דיעבד ומההיא בר אוןא, חשיב דיעבד פניו דא"א בע"א עד פאן לשונו הנה לפי זה אפשר דהם סברי דגם תי' ראשון דאמר לעיל איבעית אימא אא' בעוף לאו למימרא דלכתחלה בעינן שנים כפירש"י אלא ה"ק דאחד משמע כל דהו ואף קנה וזה דיעבד דוקא ולא לכתחלה בעינן ונושט דווקא ולא קנה פרב אדא ויש הוכחה להנה פוסקים דע"כ כ' הוה דהנה פוסקים סבירא להו פשיטת התו' בריש פרקין ד"ה ר' יהודה דדוקא לכתחלה הוא דבעי ר"י חתיכת וורידין מדמסיק לקמן רישא בחולין כו' אלא דקשיא קושית הר"ן שהקשה בריש פרקין דע"כ ר' יהודה אדיעבד קאי דאמר עד שישחוט ונושט וורידין דלכתחלה שנים בעי ולפי מ"ש א"ש דההוא תירוץ דא' בעוף קאי ולכתחלה בעינן ונושט דווקא ומש"ה אמר ר"י ונושט וורידין דלכתחלה בעינן ונושט ואיהו אלכתחלה קאי ולא נצטרף לדחוק דנושט סמוך לורידין ומש"ה דניק לקמן שפיר רישא בחולין דע"כ ר"י אלכתחלה הוא דפליג מדנקיט ונושט וורידין דרב פפא לא סבירא ליה הא דמשני משום דנושט סמוך לורידין דההיא דחוי הוא ואדחוי לא סמיכין.

ומיהו התו' ונדאי סוברים איבעית אימא אא' בעוף דלכתחלה בעינן ב' סימנים שפן פתבו דף כ"א ע"ב ד"ה ואינו מבדיל דלקמן אמר אא' בעוף דלכתחלה בעינן שנים ויקשה קושית הר"ן דלפי תי' ראשון ע"כ ר"י אדיעבד פליג דאי לכתחלה היאך יאמר דדי בנושט וורידין והא בעינן לכתחלה כל השנים ומיהו פבר פתבנו לעיל דהא איפא לדחויי ואין ראית הר"ן מכרעת דא"ל אדיעבד קאי וה"ק באם שחט הנושט לחוד דדי בדיעבד אם נקב את הורידין בשעה שהם חם די אבל אם לא עשה פן צריך א"א ולעולם כל שצלאו שלם בלא וורידין שרי דיעבד וכבר פתבנו שם במתני' מה שיש לעיין בזה יע"ש: ודע דאם נאמר א' בעוף לכתחלה לא א"כ אימא רב נחמן אדיעבד קאמר דכשר בקנה דקאי אא' בעוף וא"כ מאי קושיא מר' יהודה דאמר ונושט דלכתחלה בעינן ונושט ויש ליישב: ברש"י ד"ה ממסמס קועיה דמא שנקרע צווארי' כו' ומשום דרוסה לא בעי למבדקה עכ"ל לכאורה היינו לומר דא"צ בדיקה נגד כל החלל אלא דלאיזה צורך פתב זה פאן אלא דבא לומר דכאן ע"כ החששא הוא משום נקב הוא דהנה ואף דאזלינן בתר רנבא ונזקה מפח רנבא שאני הכא דאיתרע שנקרע העור מעל צווארו חיישינן שמא ניקב הנושט ושמע מיניה דלענין נקב אין לנושט בדיקה מבחוי דלא נימא דכאן משום דרוסה הוא דאמר ונושט אין לו בדיקה לזה אמר ספק פלבא ספק שונרא אימור פלבא וע"כ משום נקב ושמעינן דלנקב אין לו בדיקה מבחוי אלא מבפנים ואף דרש"י פ"א בפא"ט מ"ג ע"ב הדיא ספק דרוסה דיש בדיקה לנושט לענין דרוסה מבחוי פינו דארס רחב הוא לא חיישינן דלמא במקום ארס שחט וא"כ ע"כ הכ' משום חשש נקב הוא דהנה מ"מ מנא הא אימא עלן דרוסה אין בדיקה מועיל דאדום מבחוי ולענין נקב יש בדיקה מבחוי דכן הסברא נותנת לכך הכריח שיטתו דע"כ פאן משום נקב הנה חששא דידיה פינו דבא ממסמס קועי' ולא ידענו מה הנה לו ודאי תלינן בכלבא או בקוז ולא בשונרא וע"כ אין בדיקה לענין נקב או יאמר דזכר זה פאן מפני שאמר נבדקי' והדר נשחטי' כו' אלא נבדקי'

לקנה ולקשטטי והדר נהפכי לנושט ולא הזפיר פלל בדיקת הנושט מבחויז ואלו הנה החשש משום דרוסה הנה צריה לבדוק הנושט גם מחויז כמ"ש הב"ח ז"ל בסימן ל"ג אהא דכתב הרא"ש בפא"ט דאם לא נתחלחל הארס לפנים אזי ניפר טפת דם אלא חיישינו שפא נכנס לפנים ומש"ה צריה בדיקה מחויז ומבפנים ומש"ה פתב רש"י פאן דמשום חשש דרוסה אין חשש ומש"ה לא הזפיר בדיקת הנושט מבחויז והזפיר רק בדיקת הקנה נבדקי לקנה ונשחטי' ולא אמר נבדקי לתרנוייהו ובפא"ט אבאר עוד יע"ש: ובתו' ד"ה אמתא פי ממסמס קועי' דמא וא"ת מה נ"מ אי תלינו בכלבא או בקניא או אפילו קניא בעי בדיקה עכ"ל ר"ל לפירש"י שפי' דחששא דכאן משום שפא ניקב הנושט א"כ מאי נ"מ דתלינו מפלבא או בקניא ונהלא בין פה ובין פה צריה בדיק' משא"כ לפי ריב"א שפי' דכאן החשש משום דרוסה ושראו חתול רודף אחריו וכמ"ש הרא"ש א"כ בספק תלינו בפלבא או קניא ולא בעיא בדיקה פלל דלא חיישינו לנקיבת הנושט כמ"ש הרא"ש בשמעתי' לפי ריב"א יע"ש וזה דיש לנושט בדיקה מבחויז לענין נקב אלמא חיישינו לנקיבת הנושט היינו היכא שניקב עור הפנימי ע"י קויז דאז חיישינו שפא גם החיצון ניקב דקרוב הדבר שהנה הקויז מונח במקום צר מש"ה אמרינו דיש בדיקה מבחויז לענין נקב ולא בנקרע העור לחוד דאוקמיה אחזקה ורובא.

וזה דאמרינו בפא"ט דף נ"ד בקויז עד שתנקב לחלל אפשר דסימניו קשין הו אצל נקב נמי ועוד דלא דמי לר"ת ובפא"ט אכתוב עוד בעזה"י. ודע דמ"ש התו' דאמר למאי נ"מ לס' דרוסה ולא אמר לספק נקב וגם הרא"ש הביא זה ומאי קושיא וזה איהו סובר דלא בעי בדיקה פלל לספק נקב ואין לומר לענין ישב לו קויז בנושט מבפנים דחיישינו שפא ניקב החיצון נושט אין לו בדיקה מבחויז דאם נאמר כפי' השני שם דף מ"ג ע"ב שפא הבריא ונתרפא א"כ בלא"ה לא שייך בדיקה מבחויז ומאי אריא שהוא אדום ומש"ה אמר לספק דרוסה.

ואפשר דרא"ש סובר כפי' ראשון של רש"י שם דשפא הבריא ניקב עור החיצון יע"ש אלא דר"ש פוסק לקמן פראב"ן בפא"ט פעולא דאין חוששין שפא הבריא וא"כ אין ראיה מה דלא אמר נ"מ לספק נקב פינו דאין חוששין ויש ליישב.

ועוד יש לפרש בלשון התוס' וא"ת מה נ"מ דאילו לשיטת ריב"א שפיר דאילו קניא מהני בדיקה ונקב יש לו בדיקה מבחויז ואילו ספק שונרא חיישינו לספק דרוסה ואין בדיקה מבחויז ובהמה אין לה תקנה אבל לפירש"י דגם בנקב אין תקנה א"כ לאיזה צורה תלינו בקניא ותירצו דא"צ כל החלל א"נ כו' ולפרש"י י"ל בהיקף תלינו בכלבא או בקניא לחומרא ואין לו תקנה, בבהמה ואילו לספק דרוסה הנה תקנה דטפת ארס מינכר מבחויז דרחב ומינכר ולא חיישינו שפא במקום נקב שחט כמ"ש רש"י שם ואין זה נכון דא"כ אף בשונרא תלינו ונהו לומר חיישינו שפא ניקב ועיין פרא"ש שהביא היה בר אוןזא דרב אשי נ"ג ב' ולא הא דספק פלבא תלינו בכלבא דמרב משמע שהנה מיגל יע"ש אלא דכתבנו בסמוך דמפלבא או שונרא נמי מוכח דלקולא היא: (ע"ב) בא"ד וכשניקב זה בלא זה פשר וכשניקב הפנימי היכא דענין שלא ניקב החיצון עכ"ל משום דניקב זה בלא זה משמע אף שפנימי ניקב ולא החיצון דכשר וע"כ דיש לנושט בדיקה מבחויז לענין נקב ולפירש"י יש לומר דשם מיידי דתחוב קויז בנושט וחיישינו שפא ניקב חיצון

ג"כ דהנה, מקום ידוע מש"ה מהני בדיקה מבחויז לענין נקב ג"כ משא"כ פאן דלא הנה מקום ידוע וענין בי"ד סי' ל"ג ובחדישי רשב"א פאן ומש"ה לא מהני פאן בדיקה דצריף לבדוק פל אורף הצנאר ומש"ה לא מהני בדיקה מבחויז לענין נקב כה"ג וענין בי"ד ושם אבאר ועוד אפשר לומר דרש"י פי' שם אמר עולא ישב קוז בןשט א חוששין שמה הבריא פי' שמה ניקב ונתרפא א"כ לדין דלא קיי"ל בעולא א"כ תקשי איה אמר רב נחמן ניקב זה בלא זה פשר ואף בדיקה לא מהני שמה נתרפא ואפילו אין בו קוז לעת עתה חיישינו לכה וענין ברש"י שם וברא"ש מ"ג ע"ב מ"ש על הא מ"ש רש"י דאין לנקב בדיקה מבחויז וע"כ ניקב זה בלא זה ע"י חולי דאין לחוש שמה ניקב השני פיון שאין רואין שם ריעותא כ"כ וכמ"ש התוס' בכאן ה"ה לרש"י פן וענין בי"ד סי' ל"ג בפר"ח ובתב"ש ולקמן בפא"ט אבאר יותר בזה בעזה"י בא"ד ור"מ היכי אכיל בשרא דלמא ע"י בדיקה עכ"ל ר"ל דקרע עור החיצון וראה שאין נקב בחיצון ונקב זה בלא זה, פשר ומהרש"א ז"ל הקשה דפריף ור"מ היכי אכיל בישרא דחייש למיעוטא, ונחיש לספק דרוסה וענין בחדישינו לעיל י"א ב' מ"ש שם דמדרוסה אין קושיא דאיפא חזקה ג"כ משנולדה לא היתה דרוסה וחזקה עם רובא גם ר"מ מודה דאף מדרבנן לא חיישינו משא"כ חששא שמה ניקב אף שחי' יותר מי"ב חודש הנה חזקה שלא נתבררה ולא הנה חזקה כ"ש פסח וכדומה שהן בני שנה ולמ"ש הט"ז ס"ס ע"ט דטפת הדרוסה זיק גם לנולד וענין פר"ח שם א"כ ליפא חזקה אף בדרוסה יע"ש וכבר הארכנו בזה שם: וברש"י ד"ה נבדקי לקנה שאין נטרף אלא ברובו ושחיטה פשיטה בעוף בסימן א' עכ"ל לרנוחא דמלתא פתב פן לשיטתיה חיישינו לנקב ולא לדרוסה ומיהו בדרוסה אף בקנה במשהו טריפה דוהרי' מיקלא קלי וענין בפא"ט נ"ג ע"ב גבי ההיא ספק דרוסה וברש"י שם אלא דניכר הוא בעור החיצון שהוא לבן בקנה אלא לרנוחא פתב פן ומ"ש דדי בסימן א' אף לת' ראשון לעיל לכתחלה בענין בעוף ב' סימנים זה הנה דיעבד: גמרא אמר ר"ח לא אמר ר' אלא בעוף הואיל וצוליהו פולו פאחד אבל בבהמה לא צריף עכ"ל יראה לפרש לכאורה דר"ח פא לומר דלא תימא הא דמניא בפרייתא לעיל ר' יהודה אומר בעוף עד שישחוט ונשט וב' וורידין הא דנקיט עוף דדי בסימן א' מש"ה אין הדם יוצא כ"כ וצריף חתיכת וורידין משא"כ בבהמה ולפ"ז בעוף אי שחט ב' סימנים א"צ חתיכת וורידין לנה אמר ר"ח דלא כן הוא אלא עיקר טעמא דר"י בעוף הואיל וצוליהו כא' אף בשחט ב' סימנים אפ"ה צריף ב' וורידין ולא בהמה דמנתתה א"א וענין בר"ן ריש השוחט שפתב בשם רבינו משולם שאם לא שחט כל ב' סימנים צריף לנקבן בשעה שהדם חם כמו וורידין ובב"י סי' כ"ב ונהבאתיו לעיל.

ויש לראות אמאי לא פליג ר"י במתני' אא' בעוף דצריף לנקוב סימן השני ג"כ כמו וורידין ואם נאמר דר"י לא פליג אלא לכתחלה יש ליישב זה ואם נאמר אף דיעבד פליג קשה גם בפרייתא לא אמר אלא ונשט וב' וורידין ואין לומר דנושט סמוך לוורידין מ"מ המקשה לעיל דלא אסיק אדעתיה הו"ל להקשות פן דהא ס"ד נושט דווקא כו' ובמתני' י"ל דכ"ש סי' שני מוורידין וא"צ לפלוג ובמקש' לעיל הו"מ ל' וליטעמיה פתב הרא"ש ז"ל אהא דאמר ר"י במתני' עד שישחוט הוורידין אם שלם צלאו אסור דיעבד דלא כמ"ש התו' במתני' ד"ה ר"י אומר ואפ"ה פתב דר"ח במתני' איירי לכתחלה ואדיוקא דמתני' קאי דיעבד סימן א' ולכתחל' ב' ואמר ר"י לכתחלה צריף ב' וורידין אף דמסתכו א"א

דלמא נמליה וניצלה כא' עכ"ל אף שהוא סובר דר"י נמי דייעבד פליג אפ"ה פי' דר"י לכתחלה איירי משום קושטיא דרב פפא דדייק רישא בחולין ומגלן דלמא רבנן אדיעבד פליגי ולהכי פירש דר"י אמר לכתחלה אף רוצה לנתחו א"א אפ"ה צריה חתיכת וורידין ורבנן פליגי אף לכתחלה ודייק שפיר רישא בחולין ואין להקשות דלמא ר"י אדיעבד קאי אא' בעוף ורבנן אדיעבד הוא דפליגי ומגלן למידק רישא בחולין י"ל מדלא תנן ר"י פוסל כמו דתנא בתוספתא ר"י פוסל והר"ן תי' בזה משום דאיכא תקנה בחתיכ' אבר יע"ש ורא"ש לא ניחא ליה בתי' זה ולכך פי' אלכתחלה קאי אף שרוצה לנתחו א"א.

ולפי דברי הרא"ש ר"ח בא לומר לא אמר ר"י אלא בעוף הואיל וצולהו כא' רוצה לומר אף שמתחו הואיל ולפעמי' צולהו כא' בעי חתיכת וורידין וזה שאמר הואיל וצולהו ולא אמר לפי שצולהו כמ"ש הרא"ש במשנה משא"כ בריתא דנקיט ונשט וורידין דאדיעבד קאי דאילו לכתחלה בעינן ב' סימני' ובהא נדאי בהמה שרי דייעבד דמנתח' אבר אבר ור"ח אמתני' קאי דפליג ר"י אלכתחלה וכמ"ש הרא"ש ואשמעינן דאפ"ה דנוקא בעוף אבל בהמה אף לכתחלה לא ואשמעינן ג"כ דפליג אלכתחלה וכמ"ש הואיל וצולהו ולא לפי: פתב הטור בי"ד סימן כ"ב בשם בה"ג דאף בהמה חתיכת וורידין בעינן והב"י תמה עליו דהא ר"ח לא אמר ר"י אלא בעוף ותי' דעיקר תקנה הוא משום עוף עכ"ל והנה יש לומר דבה"ג סובר דייעבד אסור פשצולהו שלם פרש"א ושאך פוסקים ומש"ה אמר לא אמר ר"י אלא בעוף דאסור דייעבד אבל בהמה דייעבד אין אסור והא דאמר אבל בהמה לא צריה היינו שאין צריה שום תקנה דייעבד היינו שיתחוף סביב הוורידין הבשר כדי נטילה אבל לכתחלה בעינן גם בהמה חתיכת וורידין שוב ראיתי בבכור שור שפתב קצת פעין זה יע"ש.

ודע דדעת בה"ג א"כ דייעבד נמי אסור דאל"כ בהמה לא הנה לן למגור לכתחלה דלמא יצולנו שלם דא"נ כף לא עביד אסורא וגזירה פי' הא לא מצינו ועיין י"ד סי' א' גבי רוב מצוין ע"ס שייבדקנו ובדוכתי טובא יע"ש ומ"ש ב"י דעיקר תקנה היא משום עוף היתה ור"ל דר"ח אשמעינן דל"ת דר"י צריה חתיכת וורידין שיהיו בשחיטה ולכך אמר דעיקר תקנה משום דם ובעוף ולא ח"כ גזרו אף בהמה ומ"מ די בנקובת קוז' בשעה שהדם חם אלא דקשיא מבריתא דאמר ר"י בעוף עד שישחוט ונשט וב' וורידין והתם דינא קמ"ל ומאי איירא עוף בהמ' נמי וי"ל דברית' לענין דייעב' איירי דקאי אא' בעוף ומש"ה דוקא עוף ולא בהמה משא"כ ר"ח דקאי אמ"ת ור"ל לכתחלה פליג כמ"ש הרא"ש מהא דר"פ דאמר רישא בחולין וכמ"ש לעיל וע"כ דאדיוקא קאי שנים לכתחלה ואמר ר"י עד שישחוט וורידין גם מדלא אמר ר"י פוסל וכמ"ש לעיל ועלה קאי ר"ח לא אמר אלא בעוף משמע בהמה אף לכתחלה א"צ וקשיא ליה שפיר וליכא לתרוצי כמ"ש לעיל בסמוך וע"ז תי' הב"י דר"ח אמר לא אמר ר"י אלא בעוף דעיקר תקנה הנה משום עוף כו' משא"כ בריית' דקאי אדיעבד שפיר אמר ר"י בעוף דוקא וכדכתיבנא ודע דהפרישה בי"ד סימן כ"ב פתב אף לדעת ר"י בעל התו' דייעבד שרי אפ"ה לכתחלה אסור אף שרוצה לנתחו א"א הואיל ורוב פעמי' צולהו כא' ולא דמי לסימן א', גבי רוב מצוין יע"ש בפרישה והדין עמו מדלא פתב הטור לא יאמר אנתחנו אבר אבר לאחר מחלוקת ר"י ורא"ש אלא מקודם מחלוקתם ש"מ דלכ"ע נוהג דין זה ולפ"ז הא דאמר ר"ח לא אמר ר"י אלא בעוף ולא אמר סתם לא אמר ר"י אלא בצולהו שלם ויהי' בכלל ו בהמה

בין עוף אֶלָּא ודאי בְּעוֹף פְּשׁוּרָא לְנַתַּח א"א אָסוּר וּבְהֵמָה אִם מְנַתַּח א"א שְׂרִי לְכַתְּחֵלָּא וּלְפִי ר"י בְּעַל הַתּוֹ הוּא דְלִיכָא לְמַגְזֵר מִיַּד דַּא"נ צוֹלְהוּ שְׁלַם אִין אִיסוּר דִּיעֵבֵד וְלֹא שְׂרִי מ"ש הַדְרִישָׁה דְּבְעוֹף רַבּוּ לְצִלוֹת שְׁלַם מִשָּׂא"כ בְּהֵמָה רַבָּא לְנַתְּחָה וְלִישׁ מִי שְׁפּוֹבֵר דָּאָר דִּיעֵבֵד אָסוּר אַפ"ה בְּבֵהֵמָה שְׂרִי לְכַתְּחֵלָּה דַּאִין דְּרָף לְצִלוֹתוֹ שְׁלַם פְּלָל כּו' אִם לֹא מְיַעוּטָא דְּמְיַעוּטָא וְלֹא גְזַרִינַן וְזֶה לֹא כַּבֵּה"ג וּמִש"ה תִּי הַב"י מַה שְׂתִי יַע"ש: כְּתַב הַטּוֹר בְּשֵׁם רַבֵּינוּ אֶפְרַיִם דְּוּנְקָא בְּצָלִי הוּא דְשְׂרִי בְּבֵהֵמָה אַבְל בְּבִישׁוּל אַרְף בְּבֵהֵמָה צָרִיף חֲתִיכַת וְנִרְיָדִין יַע"ש וּרְאֵינָתוּ מְדַאֲמֵר ר"ח הוֹאִיל וְצוֹלְהוּ וְלֹא אָמַר סְתָמָא הוֹאִיל וְלֹא מְנַתַּחוּ א"א וְלִישׁ מִי שְׁפּוֹבֵר דְּלֹא דְוּנְקָא הוּא רַבּוּתָא קַמ"ל דָּאָר בְּצָלִי אַפ"ה בְּשְׁלַם צָרִיף חֲתִיכַת וְנִרְיָדִין וְלִדְעַת רַבֵּינוּ אֶפְרַיִם אֶפְשֵׁר דְּחַכְמִים מוֹדִים לַר"י בְּבִישׁוּל וַע"כ לֹא פְּלִיגִי חַכְמִים עֲלֵיהּ אֶלָּא בְּצָלִי וְאָמְרוּ דַּא"צ אַרְף לְכַתְּחֵלָּה חֲתִיכַת וְנִרְיָדִין אַבְל בְּבִישׁוּל צָרִיף וּלְפ"ז מֵאִי פְּרִיף לְעִיל שְׁנַיִם בְּבֵהֵמָה לְכַתְּחֵלָּה לֹא עַד לִישְׁחוּט וְלִיזוּל אִימָא דְלְכַתְּחֵלָּה צָרִיף חֲתִיכַת וְנִרְיָדִין בְּבִישׁוּל אַרְף לְרַבְּנָן דְּפְּלִיגִי עֲלֵיהּ דְּר' יְהוּדָה וִי"ל: בְּתוֹ בַּד"ה רַב אָמַר מְחַצָּה עַל מְחַצָּה פְּרוּב וּגְבִי פְּסוּקַת הַגְּרָגֵר' נְמִי מְחַצָּה קָרִי רַבּוּ עַכ"ל ר"ל דְּהוּא רַבּוּ בְּמַחְשָׁבַת הַלֵּב וְעִי בְּטִי"ד סִי כ"א וּמִיָּהוּ בְּקוֹשְׁיֵינָתָם דְּלֹא אִסְקִי אַדְעֵתִיָּה הָא הו"מ לְאֶקְשׁוּיֵי מְרִישָׁא וְרַבּוּ שֵׂא"כ מְשַׁמַּע דְּוּנְקָא רַבּוּ וּלְפִי מ"ש הַרְשֵׁב"א בְּחִדּוּשׁוֹ א"ש דְּמַצִּינוּ לְוַמֵּר וְרַבּוּ שֵׂא"כ פִּי שְׂאָם הַנֵּיחַ רַבּוּ טְרִיפָה וּמִיָּנִיָּה הָא מְחַצָּה עַל מְחַצָּה פְּשֵׁר וּמִש"ה לֹא קִשִּׁי לְהוּ מְרִישָׁא וְאִי תִּיקְשִׁי מְסִיפָא רַבּוּ א' בְּעוֹף וְרַבּוּ ב' בְּבֵהֵמָה שְׁחִיטָתוֹ כְּשִׁירָה גַם לְפִי תִי הַרְשֵׁב"א דְּמַשְׁמַע דְּוּנְקָא רַבּוּ וְלֹא חֲצִי י"ל דְּסִיפָא אִיִּירִי בְּקַדְשִׁים וּמִשׁוּם דְּלָדָם הוּא צָרִיף אֶלָּא דַּא"כ לֹא הִנֵּה רַבּוּ דְּרִישָׁא פְּרוּבֵי דְּסִיפָא וְכַה"ג כְּתַב מְהַרְשֵׁ"א דָּף כ"ט ע"א תו' ד"ה אַבְל בְּחֻלִּין וּמִש"ה פְּרִיף לִיָּה מְרִישָׁא מְחַצִּי א' בְּעוֹף וּכְמוֹ שְׂאֶבְאָר לְקַמֵּן.

וּבְעֵיקָר קוֹשְׁיֵינָתָם לֹא יִדְעֵנָא דְּהָא לְפִי ה"א זֹו דְּפְּלֹגְטִיָּהוּ לְעַנְנֵן שְׁחִיטָה קָאִי ע"כ לְעַנְנֵן טְרִיפּוֹת מוֹדָה רַב דְּמַחְצָה אִינוּ פְּרוּב מְדַקְתְּנִי הַרִי שְׁהִיָּה חֲצִי קְנָה פְּגוּם וְכַדְמִסִּיק לְפִי ה"א זֹו אָמַר רַבָּא שְׂאֵנִי לְעַנְנֵן טְרִיפּוֹת דְּבְעִינֵן רַבּוּ הַנְּרָאָה לְעִינַיִם עַד דְּאֶקְשִׁי לִיָּה אַפְּיִי וְלֹא כ"ש הוּא וְיִישׁ לִיָּישׁב דְּקִשְׁיָא לְהוּ אַמְאִי לֹא מְקִשִׁי דְּרַב אַדְרַב דְּאִילוּ מְבַרִיָּתָא אִיכָּא לְמִימֵר רַב תַּנָּא וּפְּלִיג וְלִזָּה כְּתַבוּ דְּמַעוּבָדָא דְּבְדָקָה פְּרוּב עוֹבְלֵי אִין קוֹשְׁיָא דְּמַחְצָה רַבּוּ בְּמַחְשָׁבַת הַלֵּב הִנֵּה: (דָּף כֵּט ע"א) גְּמָרָא לֹא בְּעוֹף וּמִמ"נ אִי מְחַצָּה עַל מְחַצָּה פְּרוּב כּו' לֹא עֵבֵד כְּלוּם עַכ"ל עֵינֵן בְּמַהְרֵשׁ"א וְכּוֹנֵנָתוֹ דְּמִש"ה אָסֵר מִמ"נ דְּה"א לְעַנְנֵן שְׁחִיטָה בְּעִינֵן מְדַרְבְּנֵן רַבָּא וּבְטְרִיפּוֹת בְּמַחְצָה נְמִי מִיִּטְרַפָּא וּלְכָף אָמַר מִמ"נ דְּל"ת דְּשַׁחַט חֲצִי קְנָה וְשִׁהָה מְדַרְבְּנֵן מִיָּהֵת פְּסוּל לִזָּה אָמַר דְּרַבְּנָן לֹא אָמְרִי דְּבְעִינֵן רַבָּא אֶלָּא מַחְמַת גְּזִירָה דְּלִמָּא לֹא אִתִּי לְמִיעֵבֵד מְחַצָּה וְהַלְכָף בַּכַּה"ג לִיכָּא לְמִיחַשׁ לְמִיָּדִי דַּאִי לֹא שַׁחַט מְחַצָּה וְיִישְׁהָה וּמַה בְּכָף וְהָא בְּמִיעוּט קָמָא דְּקְנָה אִין שְׁהִיָּה פּוֹסֵל וְלִהְכִי אַרְף מְדַרְבְּנֵן שְׁחִיטָ' כְּשִׁירָה וַע"כ כֵּן הוּא דַּאִי מִן הַתּוֹרָה לְמָה לִי וּגְמָרָה כּו'.

וְעֵינֵן בַּס' אֲשֶׁל אַבְרָהָם לְקַמֵּן דָּף ל' ע"ב בְּתוֹ ד"ה הַחֲלִיד דְּמַשְׁמַע מְדַבְּרִי דְּמְדַרְבְּנֵן יִישׁ לְפִסְטוֹל כַּה"ג וּלְפִי מ"ש לִיָּתָא וְאַרְף אִם נָאֵמַר דְּשְׁחִיטָתוֹ כְּשִׁירָה הִיא מִן הַתּוֹרָה וְלֹא מְדַרְבְּנֵן וְהָא דְּנִקְיָט וּגְמָרָה לָאוּ דְּוּנְקָא אֶלָּא וְשַׁחַט לְרַבּוּתָא דָּאָר דְּשַׁחַט אַח"כ לֹא הִנֵּה שְׁהִי דַּאִין שְׁהִי בְּמִיעוּט בְּתָרָא מִן הַתּוֹרָ' וּבְעֵיא דַּר"פ לְקַמֵּן הַחֲלִיד בְּמִיעוּט בְּתָרָא אוּ בְּשִׁהָה הוּא מְדַרְבְּנֵן וּכְמוֹ שְׂאֶבְאָר שְׂמֵ זֶה אִינוּ חֲדָא דְּהָא תַנִּי בְּרִינִי אַחֲרַת בְּתוֹסְפַת' שַׁחַט רַבּוּ גְרָגְרַת

וגמרו לזמן מרובך פֿשר יע"ש בתו' ד"ה החליד לקמן ועוד דהאיך תלוי האי דינא דמיעוט בתרא לקמן שחט חצי גרגרת ומיהו זה יש ליישב והנכון כמ"ש בסמוך: אמר רבא שאני לענן טרפות דבעינן רוב הנראה לעינים השתא הדר ממה דהוה סבור מעיקרא דלענן טריפה נמי מחצה רוב הנה ולפי זה אה"נ דמיתוקמא הא ברייתא דשחט חצי גרגרת אף בבהמה ולענן טריפות בעינן רוב הנראה לעינים ומש"ה לא מיטרפא בשחט חצי קנה והא דלא אמר אלא משום שלא הוזהר אמורא מקודם על קשיא דשחט חצי גרגרת וסתמא דתלמודא הוא דמשני לא בעוף לא ר"פ מש"ה לא אמר אלא ולקמן בתו' ד"ה החליד דף ל' ע"ב אבאר באורף בעזה": ובפרש"י בד"ה רוב הנראה לעינים פלומר רוב גמור שיהו ניקר עכ"ל הרשב"א ז"ל בחדושו פתב פחוט השערה יותר ממחצה פֿשר והפר"ח בי"ד סי' כ"א ס"ק ג' פתב דאדרבה בדברי רש"י משמע רוב גמור לא במדידה יע"ש שהאריה ולכאורה הנה נראה דמש"ה פירש"י רוב הניקר משום דלפום סברא דהשתא אמאי בשחט חצי קנה פגום פֿשר אמאי נגזור מדרבנן מחצה אטו רוב פסוק נמי אתי להכשיר כמו דגזרינן מחצה דלמא לא אתי למיעבד מחצה ה"ה הכי נמי הוי למגזר בתחי קנה פגום דפסול דלמא יכשיר בכ"ש יותר פסוק ולכך פירש"י פאן דבעינן רוב גמור וניקר ולפ"ז אין לגזור בתחי קנה פגום וכֿשר ואה"נ אם הנה כ"ש יותר מן חצי מדרבנן אסור תו דגזרינן אטו רוב גמור ולפי זה אין ראי' למ"ש הט"ו בסומן כ"א ועיין בתבואת שור סימן כ"א משא"כ למסקנא דמסיק מחצה אינו פרום איפא למימר דלא גזרינן פלל דלמא לא אתי למיעבד וה"ה בטריפות לא גזרינן ומש"ה חצי קנה פגום בצמצום פֿשר הא פחוט השערה טפי ממחצה פסוק טריפה.

ודעת הפר"ח שם דאף באמת פן הוא דגזרינן בשחיטה רוב מצומצם אטו מחצה יע"ש וקשיא לי א"כ בתחי קנה פגום אמאי פֿשר הא איפא למיגזר אטו כ"ש יותר דהוה מ"ה לדידן' ודוחק לומר דלא גזרו כה"ג דמאי שנא: והנה בדרף פלפול י"ל דרש"י לשיטתו' שפיר' לעיל אי בעית אימ' אא' בעוף דלכתחלה בעינן שנים ולא פי' דלכתחלה בעינן חתיכת וורידין בעוף והוא כעין קוש' התוס' ד"ה שנים וכאן לא שני' תירוץ' וצ"ל דר"י לא פליג אדרבנן אלא לכתחלה ורבנן אף לכתחלה א"צ חתיכת וורידין ומנא לי' לרש"י זה אלא ע"כ מהו כ' התו' במתני' מדאמר ר"פ לקמן רישא בחולין יע"ש וא"כ הא דאמר לקמן הי בחולין והי בקדשים יש לראות לאיזה צורה אָמר פן ומה נ"מ ועיין במהר"מ מלובלין לקמן ושם אבאר ואין לומר דנ"מ לענן חתיכת וורידין אי בקדשים ומש"ה סובר ר"י דבעינן חתיכת וורידין דלדם הוא צריף ולא בחולין דנורא משיב שנייב וקפשיט אי בקדשים אמאי פליגי רבנן עלי' נהלא כ"ע מודים דלדם הוא צריף וא"כ מנלן דר"י לכתחלה פליג אימא דיעבד ואפילו הכי פשיט שפיר רישא בחולין דאי בקדשים דוקא פליג ר"י ומשום דלדם הוא צריף ודאי דלא פליג כ"א אלקתחלה פליג כמו שאבאר לקמן גבי הי בחולין בשם הרשב"א והר"ן ז"ל ואין לומר דנ"מ הא דאמרין השוחט דיעבד אא' בעוף ואי אחולין שפיר אָבל אי בקדשים משום דלדם הוא צריף ובעי לכתחלה פל שנים אָבל חולין אימא אף לכתחלה סגי בסומן א' ז"א דהא רש"י כ' בפ"ק כ"א ע"ב ד"ה ואינו מבדיל דאף לכתחלה אין מצוה כ"א סי' א' בעוף וכמ"ש היש"ש פאן בפרקין סימן א' דעת רש"י פרי"ף דהלכה כל"ב וא"כ אין לומר דסתמא דתלמודא בעי הי בחולין לומר דבחולין בעינן ב' סימנין וקפשיט רישא בחולין דלא כהלקתא ואין לומר דנ"מ

ארנבא אי רישא בקדשים אכל חולין אף לכתחלה די ברנבא ז"א דהא תנו בסיפא רוב
א' בעוף ורוב שנים בבהמה שחיטתו פשיטה דיעבד כמו שאבאר לקמן בשם
הרשב"א גבי סיפא בקדשים יע"ש דאל"כ הנה למתני פשר לחודי' לא שחיטתו פשיטה
וא"כ אי רישא בקדשים סיפא חולין ואין נ"מ וצריך לומר דמש"ה בעי הי בחולין והי
בקדשים דאנו קיי"ל רנבא דמינכר בעינו ולא די פחוט השערה יותר ממחצה והנה מתני'
דקתני חצי א' בעוף וא' וחצי בבהמה שחיטתו פסולה משמע הא פחוט השערה יותר מן
מחצה פשר אלא דמתני' חצי א' בעוף הוא ג"כ סיפא ואיירי בקדשים כמ"ש התוספות
ד"ה אכל בחולין ומשום דבקדשים ליכא למגזר אטו מחצה דכהנים וריזין הם וכדמסיק
בהעור ורוטב דף קכ"ג ע"ב ובתוספות שם ד"ה עולת עוף לריב"ש לגזור דיהא דוקא
רוב הניכר ומשני פהנים וריזין משא"כ חולין ועיין פר"ח סימן כ"א ס"ק ג' יע"ש ולפ"ז
שפיר שאל הי בחולין והי בקדשים דאי רישא בקדשים וסיפא חולין ה"ה חצי א' דהוא
סיפא דמתני' איירי בחולין ודוקא חצי פסול הא כ"ש יותר מן מחצה פשר וקפשיט לי'
דרישא בקדשים לא איירי אלא סיפא וחצי פסול הוא בקדשים הא בחולין בעינו רוב
הניכר לעינים דגזרינן שפיר אטו מחצה ולזה הכריח רש"י לשטתו' דבעינו רוב הנראה
וניכר דוקא: והנה ראיתי להתבואת שור בסי' כ"א ס"ק ב' אהא דהביא פר"ח ראי' מפ"ק
כ"א ע"א פיצד מולקין חטא' עוף סי' או רובו ובעולה שנים או רוב שנים ומסיק שנים
שדומין לשנים דלכתחלה בעינו רוב הניכר ודיעבד רוב המשוער בצמצום אלמא אי
בעוף לא הנה קתני שנים ה"א רוב שנים רוב הניכר ותמוהים דבריו דאיפכא מסתברא
דרוב הוא בצמצום וקתני שנים לאשמעינן לכתחלה בעינו רנבא דמינכר עכ"ל ואני תמה
מאוד על השגתו שהוא ז"ל הביא דברי פר"ח והבין בו פונוה אחרת והמענין בדברי
פר"ח יראה להדיא שהוא ז"ל פ' שנים שדומי' לשנים היינו ברוב מצומצם פשר אף
לכתחלה וברייתא מסייע ליה דכיצד מולקין משמע פ' הברייתא' איירי לכתחלה וז"ל
הפר"ח ומשני שנים שדומי' לשנים פ' דאי הנה תני רוב שנים ה"א רנבא דמינכר לכד
תני שנים דהיינו רנבא דמינכר וע"כ רוב שנים היינו רוב מצומצם אלמא פ' היכא דתנו
רוב היינו רנבא דמנכר הרי דבריו ברור מללו.

ואמת שפ' תב"ש בגמרא היא פירש"י ז"ל שם דומין לשנים דלכתחלה בעינו רנבא
דמינכר או רוב מצומצם והאי או רוב מצומצם היינו דיעבד דאי לכתחלה הא דיעבד נמי
פסול במחצה דהא סיפא חצי א' בעוף איירי בקדשים ופסול, אכל הפר"ח מפרש להדיא
דלכתחלה או רוב משוער וכ"ש רוב הנראה פשר וכמ"ש.

ומנא לי זאת לפר"ח לפרש בגמ' פ' אחר ממה שמפרש רש"י ז"ל אומר אני שיש ללמוד
פן מתורתו של הרשב"א ז"ל בחדושו' אהא דסיפא בקדשים ורובו של כ"א ובעולה רוב
שנים שהקשה שחיטתו פשיטה משמע דיעבד והא לראב"ש אף לכתחלה מצנתו ברוב
שנים ומאי קושיא דלמא הכי ברוב מצומצם איירי לשיטת הרשב"א דסובר בחולין פחוט
השערה די יותר ממחצה ומש"ה נקיט דיעבד לכתחלה בעינו רנבא דמינכר ש"מ דס"ל
דרוב מצומצם נמי פשר לכתחלה לראב"ש וע"כ הא דקתני לעיל הדומין לשנים הכי
פירושו לגלויי על רוב שנים ומרנוייהו לכתחלה הוא דהנה דכיצד מולקין משמע
לכתחלה וזה שכתב הרשב"א הא משמע דרוב שנים די לכתחלה אף מדרבנן וכמו
שאבאר לקמן בעזה"י וא"כ שפיר הקשה פר"ח דברי רשב"א אהדדי דאיהו פסק דרוב

מְצוּמָצֵם נְמִי סְגִי וְהָא אִיהוּ מְפָרֵשׁ הַדּוּמִין לְשָׁנִים לְגִלוּיֵי דְרוּב הוּא רוּב כ"ש הָא כָּל הִיכָא דְתַנּוּ רוּב הוּא רוּב הַנִּיבְר מִמֶּשׁ.

וּבְזָה א"ש מֵאֵי דְכְתַב שָׁם מְדַאֲמַר שְׁאֵנִי פְהֵגִים נְרִיזִין הֵם ש"מ בְּעֵלְמָא בְּעֵינֵי רוּב גְּדוּל עכ"ל וְלִכְאוּרָה אִימָא בְּעוּלָה לְכַתְחֵלָה דִּי בְרוּב מְצוּמָצֵם וְחֻלְיִין דִּיעֵבַד מִיָּהָא ש"ד וְלֹא לְכַתְחֵלָה אֱלָא דְכְתַב פֶּן לְדִידוֹן דְאַנּוּן כְּפִירֵשׁ"י ו"ל סְבִירָא לָן דְלְכַתְחֵלָה רְנָבָא דְמִינְכֵר וְדִיעֵבַד דִּי בְרוּב מְצוּמָצֵם וְשָׁנִים הַדּוּמִין לְשָׁנִים לְכַתְחֵלָה כּו' א"כ הָא דְפָרִיף עוּלַת הָעוּף לִיגְזוֹר אֲדִיעֵבַד קָאֵי וְא"כ שְׁפִיר מוּכַח בְּעֵלְמָא אַף דִּיעֵבַד אָסוּר אָמְנָם מ"ש מְפָלֵל דְבְּעֵלְמָא מְצָרִיכִין רוּב גְּדוּל יֵשׁ לְהַשִּׁיב עַל דְבָרֵינוּ דַּע"כ לֹא פָרִיף לִיגְזוֹר אֱלָא בְּעוּלַת הָעוּף לְרֵאב"ש דְאַסוּר לְהַבְדִּיל כָּל הַשָּׁנִים פָּרִיף שְׁפִיר לִיגְזוֹר דְבְּעֵינֵי רְנָבָא דְמִינְכֵר דְלִמָּא לֹא אֲתִי לְמַעֲבַד רְנָבָא דְלֹא לִיבְדִיל כְּמוֹ בְטָלִית הָתָם מִשָּׂא"כ בְּחֻלְיִין הַקּוֹשְׁיָא מְעִיקְרָא לִיתָא מִהִיכָא תִּיתִי לִגְזוֹר פִּינּוֹן דְשָׂרִי וּמְצָנָה נְמִי אִיפָּא לְכַתְחֵלָה לְהַבְדִּיל בְּחֻלְיִין כָּל הַשָּׁנִים וְכַמ"ש הַתּוֹסְפוֹת דָּף כ"א ע"ב ד"ה וְאִינוּ מְבָדִיל בְּסִימָן א' יַע"ש הֵיטֵב וְא"כ אֵין רֵאִי כָּלֵל לּוֹמַר בְּעֵלְמָא צָרִיף רְנָבָא דְמִינְכֵר אַף דִּיעֵבַד דְמַה"ת לִגְזוֹר וְכַמ"ש פָּאן וְמַה שְׂיֵשׁ לִי לְהַאֲרִיף בְּסוּגְיָא דְהָעוּר וְרוּטֵב בְּרִשְׁבָּ"א וּבְחֻמֵּשׁ שִׁטוֹת שָׁם אָבָאָר שָׁם בְּאוּרָף בַּעֲזַה"י: ע"ש גַּמ' אֵי אֲשַׁמְעִינוּ חֻלְיִין דְלֹא לְדָם הוּא צָרִיף אֲבָל קַדְשִׁים אִימָא לֹא תִסְגִי בְּרְנָבָא עַד דְאַיְכָּא פְּוֵלָה עכ"ל וְה"ה דְהוּ"מ לְמִימַר דְה"א בְּקַדְשִׁים מְחַצָּה סְגִי דְבְּחֻלְיִין הוּא דְבְּעֵינֵי רְנָבָא אֲבָל קַדְשִׁים דְאַיְכָּא נְמִי שְׂדָרָה וּמְפָרְקַת בְּמְחַצָּה סְגִי כְּמוֹ דְמַחְלֵק לְעִיל לְמַ"ד וְנוֹשֵׁט וְלֹא קִנְיָה שְׁאֵנִי מְלִיקָה דְאַיְכָּא שְׂדָרָה וּמְפָרְקַת וְה"נ פֶּן אֱלָא שְׂאִין זֶה קוֹשְׁיָא דְהָא קַתְנִי חֻצִי פְּסוּל דְהֵינּוּ סִיפָא דְאַיְרִי בְּקַדְשִׁים וְאַף בְּלֹא יְתוּרָא דְמַתְנִי' סִיפָא בְּקַדְשִׁים כַּמ"ש מַהֲר"מ מְלוּבְלִין ו"ל דכ"א אֵית לִיה דְסִיפָא בְּקַדְשִׁים מְהָא דְהַשׁוּחַט ב' רֵאשׁוֹן וְכַמוֹ שְׂאָבָאָר לְקַמָּן וְא"כ יְדַעִינוּ בְּקַדְשִׁים מְחַצָּה פְּסוּל וְלִכְּף אֲמַר דְה"א בְּקַדְשִׁים לֹא תִסְגִי לִי בְּרְנָבָא וְאֵי קוֹשְׁיָא הָא נְמִי שְׁמַעִי' מְסִיפָא חֻצִי פְּסוּל הָא רְנָבָא כְּשֵׁר אַף בְּקַדְשִׁים וְכֹן הַקְּשָׁה הַרְשָׁבָ"א ו"ל וְתִי' דְהִכִּי אוּרְחָא אַף דְאַתְיָא מְדִיוקָא תְּנִי לָהּ בְּהִדְיָא וּמַש"ה אֲמַר דְעִיקָר לְאַשְׁמְעִינוּ דְבְּקַדְשִׁים בְּרְנָבָא סְגִי מִשָּׂא"כ מְחַצָּה דְפְּסוּל בְּקַדְשִׁים הָא תְּנּוּ לָהּ בְּהִדְיָא חֻצִי פְּסוּל וְהֵינּוּ סִיפָא דְאַיְרִי בְּקַדְשִׁים וְעֵינּוּ תּוֹסְפוֹת ד"ה אֲבָל בְּחֻלְיִין כּו' וְיֵשׁ לְעֵינּוּ אֲלֵמָּא בְּלֹא הַחֲזִיר וְהָא בְּהַחֲזִיר וְאִין לְהַאֲרִיף: וְדַע דְקוֹשְׁיַת הַרְשָׁבָ"א אֲפָשֵׁר לְתַרְזֵן דְאֵי לֹא הֵוָה תְּנּוּ וְרוּב א' בְּעוּף לֹא הֵוָה מוּקְמִינוּ חֻצִי א' דְפְּסוּל בְּקַדְשִׁים אֱלָא בְּחֻלְיִין וּמִשׁוּם אֲחַד וּמְחַצָּה נְקִיט לָהּ כַּמ"ש הַתּוֹסְפוֹת ד"ה חֻצִי בְּמַתְנִי' יַע"ש מִשָּׂא"כ עַכְשָׁיו דְתַנּוּ מִשְׁנָה יְתִירָא רוּב א' בְּעוּף וְע"כ בְּקַדְשִׁים וְה"ה חֻצִי א' דְהוּא סִיפָא דְאַיְרִי בְּקַדְשִׁים אֲבָל לְפִי מ"ש מַהֲר"מ מְלוּבְלִין מְדַנְקִיט תְּרִי צְרִיכוּתָא ע"כ יְדַע הֵי בְּחֻלְיִין וְהֵי בְּקַדְשִׁים וְאַף בְּלֹא יְתוּרָא הֵוָה יְדַעִינוּ דְאַיְרִי בְּקַדְשִׁים תְּקַשִּׁי שְׁפִיר קוֹשְׁיַת הַרְשָׁבָ"א דַּא"נ הֵוָה תְּנּוּ חֻצִי לְחוּד הֵוָה יְדַעִינוּ דְאַיְרִי בְּקַדְשִׁים תְּקַשִּׁי שְׁפִיר קוֹשְׁיַת הַרְשָׁבָ"א דַּא"נ הֵוָה תְּנּוּ חֻצִי לְחוּד הֵוָה יְדַעִינוּ דְאַיְרִי בְּקַדְשִׁים דְהֵינּוּ סִיפָא דְוּמָיָא דְהַשׁוּחַט ב' רֵאשׁוֹן דְאַיְרִי בְּקַדְשִׁים כְּדַמְסִיק רַב אֲשִׁי אֱלָא שְׂיֵשׁ לִיִּישֵׁב קוֹשְׁיַת הַרְשָׁבָ"א דְאֵי לֹא הֵוָה תְּנִי רוּב א' בְּעוּף ה"א דְמְחַצָּה עַל מְחַצָּה כְּשֵׁר בְּחֻלְיִין וְרוּב א' כְּמוֹהוּ מְחַצָּה נְמִי רוּב קְרוּי לִי בְּמַחְשַׁבַת הַלֵּב אוֹ כַּמ"ש הַרְשָׁבָ"א לְעִיל דְלֹא תִימָא רוּבּוֹ שִׂא"כ הָרוּב הַמְשׁוּנְיָר שְׂלֵא שְׂחַט הֵוָה כְּכּוּלוֹ וּמְחַצָּה כְּשֵׁר וְחֻצִי א' דְפְּסוּל בְּקַדְשִׁים וּמִשׁוּ' דְלָדָם הוּא צָרִיף וְכַקּוֹשְׁיַ' מְהַרְשָׁ"א בְּתוֹ' ד"ה אֲבָל בְּחֻלְיִין דְהַשְׁתָּא לֹא שְׁיִיף תִּי' שְׁלוֹ דְלֹא הֵוָה רוּבּוֹ דְרִישָׁא כְּמוֹ

רַבָּא דְסִיפָא פִּינּוּ דְלֵא הֵנָּה תְּנִי כָּלֵל רַבּוּ דְסִיפָא וּלְהִכִּי תַנּוּ רַבּוּ לּוֹמַר דְּרִישָׁא נְמִי הֵנָּה דּוּמְיָא דְהִכִּי וְדוּקָא רַבּוּ וְלֵא חֲצִי אֱלָא דְהֵנָּה עֵינָא חֲסַר מִן הַסְפֵּר וְעוּד דָּאִין נִכּוֹן לּוֹמַר כֵּן לּוֹמַר דְּתַנִּי סִיפָא לְגִלוּנִי עַל רַבּוּ דְרִישָׁא: אֲבָל חֲוָלִין דְלָדָם לֹא צָרִיךְ אִימָא בְּפִלְגָא סְגִי לִי עַכ"ל בְּכָאן לֹא קָשָׁה אִמָּאֵי לֹא אָמַר מְשׁוּם דְאִיפָא שְׂדָרָה וּמִפְּרָקַת סְגִי בְּרַבָּא וּבְחֲוָלִין לֹא תִסְגִּי עַד דְאִיפָא כּוּלָא יֵשׁ לּוֹמַר דְהָא תַנּוּ רַבּוּ שְׁנַיִם בְּבִהְמָה דְכָשֵׁר וּבְזָה אִין חֲוָלִין בֵּין חֲוָלִין לְקַדְשִׁים וְה"ה לְעַנּוּ רַבּוּ א' בְּעוּף אִין חֲוָלִין דְחֲזִינוּ דְרַבּוּ פְּכּוּלוּ מִשָּׂא"כ לְעֵיל קָשָׁיָא לָן שְׁפִיר אִימָא דְאִיִּצְטְרִיךְ רַבּוּ א' בְּעוּף דְל"ת בְּפִלְגָא סְגִי מְשׁוּם דְאִיפָא שְׂדָרָה וּמִפְּרָקַת וְאִי דְלָמָּה לִי רַבּוּ ב' בְּבִהְמָה אִיִּדִי דְתַנּוּ רַבּוּ א' בְּעוּף תְּנִי רַבּוּ שְׁנַיִם כּו' וְכֵה"ג פְּתַבּוּ הַתּו' בְּמַתְנִי ד"ה חֲצִי א' אִיִּדִי דְחֲצִי וְא' בְּבִהְמָה יַע"ש.

וְהו"מ לְמִימַר דְרַבָּא לְכַתְחֵלָה פֶּשֶׁר אֱלָא לְתִירוּצָא דְהַשְׁנָן אַא' בְּעוּף קָאֵי וּמ"מ קָשָׁה דְה"א רַבּוּ בְּבִהְמָה לְכַתְחֵל' בְּחֲוָלִין וּלְכַד תְּנִי רִישָׁא דִיעֵבַד דּוּקָא הִי בְּחֲוָלִין וְהִי בְּקַדְשִׁים עֵינִין בְּמַהר"מ מְלוּבָלִין ו"ל וְהֵנָּה יֹאמַר בְּזָה דְנ"מ לְדִינָ' הִי בְּחֲוָלִין לֹא מִיבְעִי' לְתִי א' לְעֵיל דְהַשְׁוֹחַט קָאֵי אַא' בְּעוּף פְּרִיךְ שְׁפִיר לִידַע אִי רִישָׁא בְּקַדְשִׁים וּבְחֲוָלִין אַף לְכַתְחֵלָה דִי בְּסִימָן א' אֱלָא אַף לְתִי ב' דְקָאֵי אַרְבּוּ שֵׁא"כ וְא"כ א"נ סִיפ' בְּחֲוָלִין הָא קְתַנִּי רַבּוּ א' בְּעוּף שְׁחִיטָתוֹ כְּשִׁירָה וְהִינּוּ דִיעֵבַד וְכַמ"ש הַרְשֵׁב"א וְכַמּוּ שְׁאַבְאָר לְקַמֵּן מ"מ נ"מ לְדִינָא לְפִי שִׁיטַת הַפֶּר"ח דְבְעֵינּוּ רַבָּא דְמִינְכֵר וְהִינּוּ בְּחֲוָלִין וְלֹא בְּקַדְשִׁים וְכַמ"ש לְעֵיל וְא"כ אִי רִישָׁא בְּקַדְשִׁי וְסִיפָא בְּחֲוָלִין וְה"ה חֲצִי א' דְהוּא סִיפָא אִיִּרִי בְּחֲוָלִין וְעֵינִין תּו' ד"ה אֲבָל חֲוָלִין יַע"ש א"כ מוּכַח דְאַף חֲוָלִין מְחַצָּה פְּסוּל, הָא פְּחוּט הַשְׁעָרָה יוֹתֵר מִמְחַצָּה פֶּשֶׁר וְלָכֵן שָׂאֵל לִידַע אִי רַבּוּ מִנְכֵר כּו' וְדַע דְאַף לְפִי תִירוּץ קָמָא לְעֵיל דְהַשְׁוֹחַט אַא' בְּעוּף קָאֵי אַפ"ה אֶפְשֵׁר דּוּקָא בְּקַדְשִׁים וְאִי דְבַחְטָאֵת הָעוּף אֲסוּר לְהַבְדִּיל יוֹתֵר מִסִּימָן א' י"ל דְאֶתְיָא כְּרַאב"ש וְכַמ"ד בְּזִבְחֵי מֵאִי לֹא יְבָדִיל שֵׁא"צ לְהַבְדִּיל וְעֵינִין לְעֵיל כ"א ב' בַּתּו' ד"ה וְאִינוּ מְבָדִיל יַע"ש וְכַמ"ש דֵּא"ש טְפִי לְפִי שִׁיטַת הַר"מ ו"ל בַּפ"ז מַהֲל' מַעַה"ק דְלֹא יְבָדִיל הִינּוּ הָרֵאשׁ מִגּוּף אֲבָל כָּל הַשְּׁנַיִם רִשָּׁאֵי לְהַבְדִּיל כּו' א"ש בְּפִשְׁיטוֹת דִיעֵבַד וּלְכַתְחֵלָה צָרִיךְ כָּל הַשְּׁנַיִם מְשׁוּם דְלָדָם הוּא צָרִיךְ לֹא בְּחֲוָלִין: מֵאִי א' רַבּוּ שָׁל כ"א וּבְדִין הִיא דְלִיתְנִי עַכ"ל וְרִש"י ו"ל ד"ה מֵאִי א' ה"ג וְלֹא גִרְסִינּוּ אֱלָא עַכ"ל יִרְאֵה לְפָרִשׁ דְמַתְחֵלָה אָמַר וְאִי ס"ד רִישָׁא בְּקַדְשִׁים וְהָא אִיפָא עוֹלַת הָעוּף דְבְעִי ב' סִימָנִין וְהִינּוּ כְּרַבְּנֵן דְפְּלִיגִי עַל רַאב"ש וְסְבָרִי כָּל הַשְּׁנַיִם וְהַשְּׁתָּא דְמַסִּיק סִיפָא בְּקַדְשִׁים וְרַבּוּ שָׁל כ"א וְאַחַד וְע"כ מַתְנִי רַאב"ש דְעוֹלַת הָעוּף רַבּוּ שְׁנַיִם וְהִנֵּה רֵאשִׁי לְהִיּוֹת הַגִּי אֱלָא וְהִזְדַּר בִּי מִמָּה דְהֵנָּה אָמַר מְעִיקְרָא וְעוֹלַת הָעוּף בְּרַבָּא דּוּקָא וְלָזָה אָמַר רִש"י דְלֹא הִזְדַּר כָּלֵל וְהָא דְאָמַר וְהָאִיפָא עוֹלַת הָעוּף דְבְעִי ב' סִימָנִין הִינּוּ נְמִי דְרַאב"ש וְכַמ"ד לֹא יְבָדִיל א"צ לְהַבְדִּיל וְהָא דְכָתִיב וְהַקְרִיבוּ בְּעוֹלַת הָעוּף לּוֹמַר דְבְעִי דּוּקָא רַבּוּ שְׁנַיִם וְה"ה אִי בְעֵי כָּל הַשְּׁנַיִם רִשָּׁאֵי וְהָא דְאָמַר כְּמִשְׁפֵּט חֲטָאֵת הָעוּף אַחֲזוּ הָרֵאשׁ בְּגוּף הִינּוּ אִם יִרְצֵה ה"נ כֵּן הוּא וְכַמּוּ שְׁאַבְאָר לְקַמֵּן בְּלִשׁוֹן הַרְשֵׁב"א ו"ל בַּעֲזָה"י וְא"כ שְׁפִיר אָמַר וְהָאִיפָא עוֹלַת הָעוּף דְבְעִי ב' סִימָנִין לְכַתְחֵלָה מְדַרְבְּנֵן אַף לְרַאב"ש מְשׁוּם דְלָדָם הוּא צָרִיךְ אוּ מִשְׁאָר טְעָמִים וּלְבִסּוּף אָמַר מֵאִי רַבּוּ א' שָׁל כ"א וְא' וְהִינּוּ דִיעֵבַד דּוּקָא דְשְׁחִיטָתוֹ כְּשִׁירָה מְשָׁמַע דִיעֵבַד וּלְכַתְחֵלָה בְעֵינִין כָּל הַשְּׁנַיִם אַף לְרַאב"ש וּבְרִיִּיתָא דַּפ"ק דָּף כ"א ע"א שְׁנַיִם אוּ רַבּוּ שְׁנִי מִיתּוּקָמָא כְּוָלָה כְּרַאב"ש וְכַדְבְּעֵינּוּ לְמִימַר לְקַמֵּן אִי"ה בְּפָרָק הָעוּר וְרִטְבָּא קַכ"ג ע"ב גְּבִי עוֹלַת הָעוּף לְרַאב"ש יַע"ש וְעֵינִין לְעֵיל כ"א ב' וּבַחֲדוּשֵׁי הַרְשֵׁב"א וְרִטְבָּא

נחמש שיטות בשם הר"ן דלראב"ש אם רצה להבדיל מבדיל בעופו' והקריבו לחלק וכמשפט דל"ת שצריך כל השנים דנוקא לכך פתיב פמשפט מה התם אם רוצה אוחו הרא"ש בגוף כו' ובסמוך אבאר יותר והא דאמר לעיל כ"א א' ולראב"ש רוב שנים דנוקא ולרבנן שנים היינו למ"ד לראב"ש לא יבדיל בחטאת העוף שאין רשאי וה"ה בעולת עוף דמשפט כו' לומר מה התם אינו רשאי ובפ' עור ורנטב אבאר עוד ולכך פתיב רש"י דל"ג אלא: לשון הרשב"א ז"ל בחידושו וראב"ש היא דאמר בעולה רוב שנים קשי' לי והא שחיתתו פשיטה משמע דיעבד ואילו בחטאת פתיב לא יבדיל ועוד בעולת העוף רוב שנים דנוקא לראב"ש פדאמרין לעיל כ"א א' וי"ל דכאן כמ"ד לא יבדיל א"צ להבדיל ולעיל כמ"ד דאסור להבדיל ופלוגתא היא בזבחי' ס"ז א' והא דתנן שחיתתו פשיטה כו' דיעבד מדרבנן לכתחלה שנים ואינו מחנור דמשמע אף לכתח' רוב שנים ואף מדרבנן וי"ל דאירי בבהמה דיעבד אבל בעוף אף לכתחלה והיינו דאמר וראב"ש דאמר לכתחלה רוב ב' דאל"כ לא הנה לי' לומר אלא וראב"ש דאמר רוב שנים ותו לא עכ"ל העתקתיו מפני שיש ללמוד ממנו כמה הלכתא גבירתא ולפרש דבריו הנעמים הנה מה שפתיב וראב"ש היא דאמר לכתחלה ברוב שנים בגמרא שלפנינו ליתא להאי גי' פלל וצ"ל שפגוסחתו הנה פתוב מאי רוב א' של כ"א וא' וראב"ש היא דאמר לכתחלה ברוב שנים ואף לפי ג' גמרא שלנו סתמא פפירושו דכראב"ש אתיא דלרבנן צריך דנוקא כל השנים ולא סגי ברוב שנים וכדמסיק לעיל כ"א א' וב' יע"ש ומה שהקשה דאיה תנן בסיפא רוב א' בעוף שחיתתו פשיטה הא בחטאת העוף לא רשאי יותר מסימן א' דלא יבדיל פתיב ושחיתתו פשיטה משמע דיעבד ומאי קושני' דמ"מ לכתחלה צריך כל הסימן ולא סגי ברוב א' וי"ל דקשני' לי' שפיר דאמאי לא סגי לכתחלה ברוב סימן א' נאי דלמא הא אתי למעבד רובא הכי נמי איפא למגזר בכל הסימן שלא יבדיל יותר מסימן א' ואם פן מה"ת לומר דגזרינו מדרבנן דבעינו פולו אי משום דלמא לא אתי למעבד רובא הא גם להיפך י"ל דלמא יבדיל יותר מסי' א' וגם אי טעמא משום דם או שאר טעמי' מ"מ לא הנה לאצרוכי לכתחלה כל הסימן דאיפא למגזר שפא יעשה יותר ויהא פסול משום הבדלה ועיין בר"ן בחמש שיטות בהעור ורנטב קכ"ג ע"ב עולת העוף לראב"ש לגזור דלא סגי ברוב מצומצם והקשה דאי רוב גמור יעבור על לאו דלא יבדיל הגם שיש לחלק מ"מ נ"ל פן פוונתו דאי לאו הכי הא קתני בפ"ק כ"א א' פיצד הוא עושה חותם כו' סימן א' או רובו הרי דבכל הסימן אינו עובר על לאו דלא יבדיל אלא מ"ט לא יבדיל היינו דנדאי אינו להצריך לכתחלה דנוקא כל הסימן ומה"ט דכתיבנא.

גם הנה לו להקשות מבריייתא דכיצד מולקין דמשמע לכתחלה ואף ברובו סגי לכתחלה פמו שאבאר לקמן דלדידה משמע דכיצד מולקין לכתחלה אכולהו קאי וה"ה ארנבא וה"ה אסיפא וכמו שיתבאר בסמוך ומ"ש עוד בעולת העוף דנוקא רוב שנים ולא שנים ממש הוא ממה דאמרין לעיל שנים לרבנן ורוב שנים לרבי אליעזר ב"ר שמעון וכן ע"ב אמר מה להלן אחוזה הראש בגוף ומזה א"כ איה אמר פאן דרוב א' של פל א' וא' ואיה וכלול עולת העוף במתני' דמשמע הא לכתחלה בעינו כל השנים והא אסור להבדיל וע"ז תי' דהיא דהכא כמ"ד א"צ להבדיל ולעיל כמ"ד צריך להבדיל ר"ל דלמ"ד א"צ להבדיל אתי פמשפט לומר מה להלן אחוז הראש בגוף ומזה היינו אם ירצה ה"נ פאן אם רצה אינו מבדיל והקריבו לחלק לומר שצריך מיהת יותר מסי' א' והיינו רוב שנים

וכמשפט דל"ת והקריבו לחלק שצריה כל השנים ונוקא ולפ"ז לראב"ש בעולת העוף
הרשות בידו או שנים או רוב שנים ובבב"ק דכיצד מולקין חטאת העוף שנים או רוב
שנים פולה ראב"ש היא ולעיל דאמר שנים לרבנן ורוב שנים לראב"ש היינו כמ"ד לא
יבדיל שאינו רשאי וכמשפט מה להלן אחוז הראש בגוף אף פאן פן שאין רשאי יותר
משנים והא דתנן שחיטתו פשיטה דיעבד היינו מדרבנן דלכתחלה בעי' מדרבנן כל השנים
וכתב ע"ז ואינו מחנור דהא משמע דלכתחלה סגי ברוב שנים ואף מדרבנן והנה תראה
ממה שהוקשה לו פן סובר דבבב"ק דלעיל שנים הדומין לשנים או רוב שנים בצמצום
ע"כ לכתחלה נמי וכמ"ש הפר"ח בסי' כ"א ס"ק ב' ולא כפירש"י לעיל כ"א א' בהא
דשנים הדומין לשנים נהבאתיו לעיל דאל"כ מאי קושיא דמש"ה תנן רוב א' בעוף דיעבד
דלשי' הרשב"א כ"מ שגזפר רוב היינו רוב בצמצום פחות השערה יותר דהא פסק
בשחיטה סגי בחוט השערה יותר ונוקא דיעבד ולכתחלה בעינן כל הרוב הנזכר לעינים
ומעתה גם קושיא הראשונה לא קשיא דאימא כמ"ד לא יבדיל שאין רשאי להבדיל
וכדכתיבנא אלא ע"כ דס"ל להרשב"א ו"ל דכיצד מולקין חטאת העוף ובעולת העוף
שנים או רוב שנים היינו אף רוב שנים לכתחלה דכיצד מולקין משמע לכתחלה ואכל
השנוי בבב"ק קאי ולקמן בהעור ורוב אבאר שפן שיט' התוס' שם ומש"ה קשיא לי'
להרשב"א שפיר עד שהעלה דשחיטתו פשיטה משום בהמה נקיט לה וזה שאמר
וכראב"ש ברוב שנים ולא הנה לומר אלא כראב"ש דאמר רוב שנים ולא כראב"ש דאמר
רוב ב' לכתחלה אלא דל"ת שחיטתו פשיטה דיעבד קאי בעולת העוף קמ"ל דלכתחלה
ברוב שנים ולפ"ז אפשר דסוגין כמ"ד לא יבדיל ונוקא ובין למ"ד א"צ להבדיל רוב ב'
לכתחלה מבב"ק דכיצד מולקין וכ"מ דקתני רוב הוא רוב משוער פחות השערה יותר
וכיצד מולקין משמע לכתחלה פנ"ל פי' דבריו: ע"ש גמ' אמר ר"פ רישא בחולין מהכא
כו' אלא בקדשים אמאי פליגי רבנן עליה פתב הר"ן ו"ל בחמש שיטות ואין לומר דרבנן
אדיעבד פליגי י"ל דה"ק אי איתא דבקדשים נוקא ולא בחולין א"כ ודאי לכתחלה הוא
דאמר ר"י דבעינן וורידין ולא דיעבד ואמאי פליגי רבנן עכ"ל ויש לפרש דבריו עפ"י
דברי הרשב"א בחדושי ו"ל הי בחולין וא"ת מאי נ"מ וי"ל דלמא נוקא קדשים בעינן
חתיכת וורידין ומשום דלדם הוא צריה ולא בחולין עכ"ל ומש"ה אמר שפיר אי בקדשים
ור"ל ובחולין לא בעינן א"כ ודאי לא פליגי ר"י אלא לכתחלה דמשום לדם הוא צריה
אין לפסול דיעבד ואמאי פליגי רבנן עליה ואף דאמרין אי תני חולין ה"א קדשים לא
תיסגי ברובא עד דאיכא פולה אלמא דאיכא ה"א דמשום לדם הוא צריה אף דיעבד פסול
מ"מ עכשיו דתנן דסגי ברובו כ"ש חתיכת וורידין דלא מעכבי דיעבד משום דם אף
לר"י.

וה"ה דהו"מ למפשט מבב"ק דר"י פוסל אף דיעבד ועוד אי בקדשים מאי איירא עוף
בהמה נמי ועי' בזבחים דף כ"ה ע"א ובר"מ הל' מעה"ק פ"ד ה"ד יע"ש מ"מ פשיט לי'
ממתני' שוב מצאתי שהר"ן הקשה דלפשוט מבב"ק ות' דניחא לי' למפשט ממתני'
יע"ש.

ומיהו לפי מ"ש הרא"ש במתני' דר"י אף דיעבד פוסל ואפ"ה מתני' לכתחלה איירי
ברוצה לנתחו א"א יע"ש וכתבתי לעיל דמוכח פן מדלא תנן במתני' ר"י פוסל עד
שישחוט הןורידין פמו דתניא בבב"ק אלא ש"מ לכתחלה איירי וכשרוצה לנתחו א"א

פְּרִיָּה שְׁפִיר הִי בְּחֻלִּין וְהִי בְּקִדְּשִׁים דְּאִי רִישָׁא בְּקִדְּשִׁים אִימָא מִשׁ"ה סוּבְּר ר"י עַד שְׁיִשְׁחֻט הַנּוֹרִידִין דְּלָדָם הוּא צְרִיָּה וְאַף בְּרוּצָה לְנִתְחוּ א"א צְרִיָּה לְכַתְּחֵלָה חֲתִיכַת וְנֹרִידִין וְלֹא בְּחֻלִּין אִין צְרִיָּה לְכַתְּחֵלָה כְּשֶׁרוּצָה לְנִתְחוּ א"א דְּלֹא גְזַרְיִנּוּ דְּלִמָּא מְמַלְּךָ וְיִצְלָנוּ שְׁלָם וְהִשְׁתָּא לִיכָּא לְמַפְּשֻׁט מְבַרְיָתָא דִּר"י פּוֹסֵל בְּאִין מְנַתְּחוּ א"א דְּפָסוּל בְּעוּף דִּיעֲבַד אַף בְּחֻלִּין שְׁאִין דָּם יוּצָא ע"י צְלִי וּמְשַׁנֵּי שְׁפִיר אִמָּאִי פְּלִיגִי רַבְּנָן עֲלֵיהּ: וּבְתו' ד"ה אָבֵל בְּחֻלִּין כּו' הִינּוּ סִיפָא דְּאִיגְרִי בְּקִדְּשִׁים עכ"ל הַקְּשָׁה מְהֵרָשׁ"א ו"ל דא"כ מאי פְּרִיָּה לְעִיל לְמַ"ד מְחַצָּה כְּרוּב וְחַצֵּי א' דְּפָסוּל דְּאִיגְרִי בְּקִדְּשִׁים וי"ל דא"כ לֹא הָוּה רַבְּנָא דְּרִישָׁא כְּמוֹ בְּסִיפָא וְרַצָּה לֹא הָוּה מְצִי לְמַפְּרָךְ דְּאִימָא רַבְּנָא הִינּוּ מְחַצָּה דְּהוּא רוּב בְּמַחְשַׁבַת הַלֵּב אֲלֵא דְּרַבְּנָא דְּסִיפָא ע"כ רוּב גְּמוּר דְּחַצֵּי א' פָּסוּל בְּקִדְּשִׁים.

וּלְפִי דַעַת הַפְּר"ח דְּרַבְּנָא דְּרִישָׁא הִינּוּ רוּב הַנְּרָאָה לְעֵינַיִם דְּנֹקָא וְרַבְּנָא דְּסִיפָא הִינּוּ כְּחוּט הַשְּׁעָרָה יוֹתֵר מְחַצָּה כְּשֶׁר בְּקִדְּשִׁים דְּכַהֲנִים זְרִיזִין הֵם וְגַם מְדַקְתְּנִי חַצֵּי פָּסוּל הָא רוּב כ"ש כְּשֶׁר וּכְמ"ש לְעִיל א"כ לֹא הָוּה רַבְּבוּ דְּרִישָׁא כְּמוֹ רַבְּנָא דְּסִיפָא וְהִדְרָה קוֹשֵׁן לְדוּכְתָּי מֵאִי פְּרִיָּה לְעִיל מְחַצֵּי א' דְּפָסוּל דְּאִיגְרִי בְּקִדְּשִׁים וּמִשׁוּם דְּלָדָם הוּא צְרִיָּה וְלֹא בְּחֻלִּין.

וְהָוָה יֵשׁ לִינִישָׁב זֹאת וְנֹאמֵר הָא דְּתַנּוּ בְּמַתְּנֵי חַצֵּי א' בְּעוּף דְּפָסוּל הוּא מְנוֹתֵר כְּמ"ש הַתּו' בְּמַתְּנֵי ד"ה חַצֵּי וּכְבָר כְּתַבְנוּ שְׁם דְּמִשׁ"ה נִקְיֵט חַצֵּי לְאַשְׁמְעִי הָא כ"ש יוֹתֵר כְּשֶׁר בְּקִדְּשִׁים דְּל"ת רַבְּנָא דְּסִיפָא הָוּה כְּמוֹ רַבְּנָא דְּרִישָׁא מִשׁ"ה נִקְיֵט חַצֵּי א' בְּעוּף מִשָּׂא"כ בַּה"א דְּלַעֲלֵי דְּמְחַצֵּי כְּרוּב הָוּה וּבְחֻלִּין כְּשֶׁר כ"ש בְּפִתְּנֵי דְּזְרִיזִין הֵם וְא"כ הַשְׁתָּא אִפְתִּי נִימָא מִשׁ"ה תַּנּוּ חַצֵּי פָּסוּל דְּל"ת רַבְּנָא דְּסִיפָא הָוּה כְּמוֹ בְּרִישָׁא דְּרוּב בְּמַחְשַׁבַת הַלֵּב קִמ"ל דְּלָדָם הוּא צְרִיָּה וּפָסוּל חַצֵּי וְרַבְּנָא דְּסִיפָא הָוּה רוּב יוֹתֵר מְחַצָּה עכ"פ אָבֵל נֹאמֵר בְּזָה כְּמ"ש הַרְּשָׁב"א ו"ל אֵהָא דְּפְרִיָּה לְמַ"ד מְחַצָּה כְּשֶׁר מְחַצֵּי א' בְּעוּף וְהַקְּשָׁה אִמָּאִי לֹא פְּרִיָּה מְרִישָׁא וְרַבְּבוּ שִׂא"כ וי"ל דַּה"א רוּב הַמְּשׁוֹנֵר כְּמוֹהוּ עכ"ל וְהִבְאַתִּיו לְעִיל הֲרִי דְּסִבִּירָא לִי רַבְּבוּ הָוּה רוּב מְמִשׁ וְלֹא מְחַצָּה אֲלֵא מְרִישָׁא אִין לְהַקְּשׁוֹת דְּאִימָא רוּב הַמְּשׁוֹנֵר כְּכּוּלֹּ א"כ בְּסִיפָא דְּתַנּוּ רוּב א' בְּעוּף וְרוּב ב' בְּבַהֲמָה שְׁחִיטְתוֹ כְּשִׁירָה לִיכָּא לְפְרוּשֵׁי בְּרוּב הַמְּשׁוֹנֵר כ"א בְּשַׁחַט רוּב דְּהָא בְּהַכְּשִׁירוֹ קְמִיירִי לֹא בְּפָסוּלָא וּלְפִי זֶה פְּרִיָּה שְׁפִיר דְּהָא לְפּוּם סְבִירָא דְּהִשְׁתָּא ע"כ חַצֵּי א' בְּעוּף בְּחֻלִּין מִיירִי דְּאִי בְּקִדְּשִׁים לְמָה לִי הָא מְסִיפָא שְׁמַעִי דְּנֹקָא רוּב וְלֹא חַצֵּי דְּלִית לָן תְּיִרוּץ הַתּו' אִידי דְּחַצֵּי וְא' בְּבַהֲמָה אֲלֵא אוּ דְּבָא לֹאמֵר דְּחַצֵּי הָא כ"ש יוֹתֵר מְחוּט הַשְּׁעָרָה כְּשֶׁר בְּקִדְּשִׁים דְּל"ת רַבְּנָא דְּסִיפָא כְּמוֹ רִישָׁא וְזֶה בְּאַמַּת מַה שִׂא"כ הַשְׁתָּא לִיכָּא לְמִימֵר הֲכִי ע"כ אֲרִישָׁא קָאִי וְאַחֻלִּין דְּל"ת רוּב הַמְּשׁוֹנֵר הוּא דְּפָסוּל הָא מְחַצָּה כְּרוּב קִמ"ל חַצֵּי פָּסוּל וּמִשׁ"ה אֲקָשִׁי לִי מְחַצֵּי א' וְלָזָה מְשַׁנֵּי אַה"נ דְּמְדַרְבְּנָן בְּעֵינָן רוּב וְהִינּוּ כ"ש טְפִי מְחַצָּה לְפִי מַה דַּס"ד הַשְׁתָּא דְּמ"ה בְּמַחְשַׁבַת כְּשֶׁר וּמְדַרְבְּנָן גְּזַרְיִנּוּ וּמְבַעֲי טְפִי כ"ש וְחַצֵּי א' ע"כ הַשְׁתָּא אֲרִישָׁא קָאִי דְּל"ת רַבְּבוּ שִׂא"ר רוּב הַמְּשׁוֹנֵר מִשָּׂא"כ בְּאַמַּת קָאִי אִסִּיפָא דְּבְּחֻלִּין בְּעֵינָן רוּב הַנְּרָאָה וְכַדְתִּיבְנָא: (ע"ב) בְּתוּס' בַּד"ה לְמָה לִי לְמִרְק אַע"ג דְּבְּחֻלִּין נְמִי בְּעֵינָן כָּל הַשְּׁנִיִּים לְכַתְּחֵלָה עכ"ל וְהַת"ח כְּתַב דְּהָכָא לֹא שְׁיָיָךְ בְּאַחַר וּפָסוּל וְלְכַאֲוָרָה נִרְאָה דְּהַתּוּס' סְבִירִי כְּמ"ש הַר"ן בְּרִישׁ פְּרָקִין בְּשֵׁם הַרְּאָב"ד וְרַבִּינוּ מ' כָּל סִימְנִין אִפִּי צְרִי חֲתִיכַת א"א יַע"ש שְׁוֹלֵם שְׂאֵם לֹא חֲתַף אֲפִילוּ בְּעוּף צְרִיָּה גְּזָרָה דְּלִמָּא לֹא אֲתִי לְמַעֲבַד רַבְּנָא דַּא"כ פִּי מִירְק אַחַר הָוּה לִי עֲבוּדָה הִבְאַתִּיו לְעִיל וְהַתּוּס' אֲפִשֵׁר דְּסִבִּירָא לְהוּ דְּטַעְמָא דְּלְכַתְּחֵלָה בְּעֵינָן

כָּל הַשָּׁנִים לְאוּ מְשׁוּם דְּלִמָּא לָא אֲתִי לְמַעְבַּד רַבָּא אֱלָא מְשׁוּם דָּם הוּא וְגַרְע מְנוּרִידִין
 דְּאָף בְּבַהֲמָה שְׁמַנְתָּהּ א"א אפ"ה צְרִיף לְחַתְנָה כָּל הַב' סִימְנִין אֲבָל אֵין צִנְרָף לְזָה דַּמ"מ
 שְׁיִיכָא הַף גְּזִירָה שְׁמָא לָא יִשְׁחַט הָרֹב וְיִהְיֶה פְסוּל מִן הַתּוֹרָה וְאֵלוּ פִי מִירְק אַחַר עַל יָדוּ
 כְּשֶׁר מ"ה מִיֵּהֶת וְלֹא פְסוּל אֱלָא מְדַרְבְּנָן דְּשַׁחֲטָהּ לָאו עֲבוּדָה הִיא כַּמ"ש הַתּו' ד"ה א"כ
 הָנָה לִיה עֲבוּדָה בְּאַחַר וְעוֹד דְּהָאִי פְסוּל שְׁפָתָבוּ אֲפָשֶׁר דְּמְדַרְבְּנָן ג"כ אֵין בּוּ פְסוּל אֱלָא
 מִצּו' לְכַתְחֵל' כְּמוֹ ר"י פְסוּל בְּנוּרִידִין לְעִיל וּמְצָאֵתִי אֹן לִי מַמ"ש הַר"ן בְּחַמְשׁ שְׁיִטוֹת
 וְנ"ל דְּאֵינוּ בְּדִין שְׁיִמְרוֹק אַחַר לְכַתְחֵלָה יַע"ש וְזֶה מְסַכֵּים לַמ"ש כָּאֵן וּמַש"ה פְּתָבוּ מ"ש
 וּלְפִי הַנְּרָאָה מְדַבְּרִי תו' פ"ק כ"א ע"ב ד"ה וְאֵינוּ מְבַדִּיל בְּסִימָן א' יִרְאָה וְשׁוֹבְרִים דְּמִן
 הַתּוֹרָה מְצוּה בְּכָל הַשָּׁנִים אָף בְּעוֹף שְׁפָתָבוּ וְקִשָּׁה הָא מְסִיק לְקַמֵּן דְּלְכַתְחֵלָה בְּעֵינָן בְּעוֹף
 כָּל הַשָּׁנִים הָרִי מְשַׁמַּע דְּמִן הַתּוֹרָה בְּעֵינָן כָּל הַב' אָף בְּעוֹף דַּלָּא"ה לָא קִשְׁיָא וְלֹא מִיָּדִי
 דְּמְדַרְבְּנָן הוּא דְּבְעֵינָן שָׁנִים וְזֶה דַּעַת רַש"י בְּרִישׁ פְּרָקִין וְאֵי בְּעֵית אִימָא אַא' בְּעוֹף יַע"ש
 אֲבָל דַּעַת הַר"מ כְּתוּס' דְּבְעוֹף צְרִיף מ"ה לְכַתְחֵלָה כָּל הַשָּׁנִים בְּפ"א מַה"ש ה"א וּמַש"ה
 הַנּוֹקְשָׁה לְהֵם שְׁפִיר דְּמָאִי פְרִיף לְמָה לִי לְמִרְק וְתִי דְּאִיכָא דִּוְחַק בְּפְרִי לֵא"ח תַּנ"א פְּתָבוּ
 מִירְק יַע"ש וְתו' מ"ש הַתּו' וְיָדֵק גְּמַר עֵתִי"ט יוֹמָא: גַּמ' אָמַר רַשְׁב"ל מְשׁוּם לִוֵי סְבָא אֵינָה
 לְשַׁחֲטָה אֱלָא לְכַסּוּף וּר' יוֹחָנָן אָמַר יִשְׁנָה לְשַׁחֲטָה מִתְחֵלָה וְעַד סוּף וְכַתְבֵּי הִיש"ש בְּסִי
 ו' דַּהֲל' כַּרְשֵׁב"ל דְּרָבָא סָבַר כְּנוֹתִיָה בְּזַבְּחִים וּלפ"ז בְּפָרָה הֵיכָא דְּשַׁחֲטָה בְּתַרִי גְבַרִי אוּ
 בְּתַרִי סוּדְרִים הִרְאִישׁוֹן טְהוֹר וְהַב' טְמֵא וְתִימָא עַל הַר"מ שְׁהַשְׁמִיעַ דֵּינִים אֵלוּ עַכ"ל וּר"ל
 בַּהֲל' פָּרָה פ"ה הִלְכָה ג' כְּתָב אֵירַע פְסוּל בְּשַׁחֲטָה אֵין מְטַמָּא בְּגָדִים דִּהְנָה נִתְקַלְקְלָה
 בְּשַׁחֲטָה וְאִמָּאִי לָא מְפָלִיג בְּהַכְשָׁרָה דְּפָרָה בְּתַרִי גְבַרִי דִיעֲבַד אוּ בְּתַרִי סוּדְרִים דְּהִרְאִישׁוֹן
 טְהוֹר וְעוֹד לְהַר"מ לְכַתְחֵלָה מְשַׁכַּחַת בְּתַרִי גְבַרִי דְּאִיהוּ פְסוּל בְּחַמְשִׁים דְּפְלִיגִי עַל רַאב"ש
 דְּשָׁנִים שׁוֹחֲטִין זָבַח אֶחָד בְּפ"א מַהֲל' פְסוּלִי הַמְּוֹקְדָשִׁין הִלְכָה ד.

אֲבָל אֲנִי תָמָה עַל אֲדוּנֵינוּ הַמְּלִיף שְׁלֵמָה בְּמָה שְׁתַּמָּה עַל הַר"מ ו'ל דְּהָא הַר"מ פְּסוּל כַּר'
 יוֹחָנָן וְלֹא כַּר"ל שְׁהַרִי בַה"ש פ"ד הִלְכָה י"ב כְּתָב הַתְּחִיל הַעֲפוּ"ם וְגַמַר יִשְׁרָאֵל פְסוּל
 שְׁיִשְׁנָה לְשַׁחֲטָה מִתְחֵלָה וְעַד סוּף וְכַתְבֵּי הַכ"מ פְּלוּגְתָא דַּר"י וּר"ל וְיָדוּעַ דְּהִלְכָה כַּר"י
 וּבְפ"א מַהֲל' פְסוּלִי הַמְּוֹקְדָשִׁין הִלְכָה י"ח כְּתָב שְׁחַט מִיעוּט סִימְנִין בַּחוּץ וְגַמְרָה בְּפָנִים
 פְסוּלָה שְׁיִשְׁנָה לְשַׁחֲטָה מִתְחֵלָה וְעַד סוּף וְכ"ה הַכ"מ פְּלוּגְתָא דַּר"י וּר"ל וְהִלְכָה כַּר"י
 עַכ"ל וְצְרִיף לֹאמַר אָף דְּרָבָא בְּזַבְּחִים סוּבַר כְּנוֹתִי דַּר"ל הָא דְּאִמְרִינוּ הִלְכָה כְּרָבָא לְגַבִּי
 אַבְיִי בַר מִיע"ל קג"ם הֵינָנו הֵיכָא דְּפְלִיגִי אֵלִיבָא דְּנַפְשֵׁייהוּ מַשְׁא"כ הֵכָא דַּר"י פְּלִיג עַל
 רָבָא וְאָף דְּהִלְכָה כְּבַתְרָאִי זֶה מַאֲבִי וְרָבָא וְאֵילָף וּמַתְנִי' דְּכָל הַעוֹסְקִין בְּפָרָה דְּלֹא מְפָלִיג
 בְּהַכְשָׁרָה דְּפָרָה מְסִיעַ לַר"י וְאָף דְּמִשְׁנֵי בְּהַכְשָׁרָה לָא קַמִּירִי דְּחוּי הוּא דְּמַדְחִינוּ וְאֵנָן
 כְּפִשְׁטָא סְבִירָא לָן וְאֵין מְקוּם לְקוֹשְׁיַת הַתּוֹסְפוֹת וּלפ"ז יֵשׁ לְתַמּוּהָ בְּמָה שְׁתַּמָּה הִיש"ש
 דַּהֲר"מ הַשְׁמִיט דֵּינִים אֵלוּ כִּינֵן דְּהוּא סוּבַר יִשְׁנָה לְשַׁחֲטָה מִתְחֵלָה וְעַד סוּף גַּם הִרְאִישׁוֹן
 טְמֵא וְדַע דַּהֲר"מ בְּפ"ז מַהֲל' פְסוּלִי הַמְּוֹקְדָשִׁין ה"ו כְּתָב מְלַק עוֹלֵת הָעוֹף לְמַטָּה סִי' א'
 פְסוּלָה וּמָאִי אֵירָאִי סִי' א' הָא אִפִּי מִיעוּט סִימָן לְמַטָּה נְמִי לְמ"ד יִשְׁנָה מִתְחֵלָה וְעַד סוּף
 וְהָא דְּאָמַר לָא נִחְלְקוּ אֱלָא שְׁשַׁחֲט מִיעוּט סִימְנִין, כו' ה"ה דַּהֲר"מ לְמִימַר כְּגוֹן שְׁמֵלַק
 מִיעוּט סִימְנִין לְמַטָּה וְנ"ל הַרְשָׁב"א בַּחֲדוּשָׁיו לָא נִחְלְקוּ אֱלָא בְּשַׁחֲט מִיעוּט סִימְנִין בַּחוּץ
 דְּלֹא בְּעֵינָן מַעֲשָׂה גְמוּר וְה"ה מְלַק מִיעוּט סִימְנִין לְמַטָּה עַכ"ל וְאָף שְׁפָתָבוּ לְעִיל מִיָּנִיָה
 בְּעוֹלֵת הָעוֹף הֵיכָא שְׁמֵלַק סִי' א' לְמַטָּה פְסוּלָה שְׁהַרִי עֲשָׂה מַעֲשָׂה חַטָּאת הָעוֹף לְמַטָּה וְלֹא

שִׁינָה לומר שְׁהָרִי עֲשֵׂה מַעֲשֵׂה טְרִיפָה דע"י הַכָּשֶׁר לְמַלִּיקָה נַעֲשִׂית וּלְכַף אִי לֹא מְלַק אֶלָּא מִיַּעוּט סִימָנִין לִכ"ע פֶּשֶׁר הֵינּוּ אִי אֲמָרִינָן לְפִי ה"א דְּכָל שְׁלֵא עֲשֵׂה מַעֲשֵׂה רַבָּה אֶף לְמ"ד יִשְׁנָה מִתְחִלָּה וְעַד סוּף לֹא פָּסוּל מִדְּאָמַר לֹא נִחְלְקוּ אֶלָּא שְׁשַׁחַט סִי' א' בַּחוּץ וְלֹא אָמַר מִיַּעוּט סִימָנִין בַּחוּץ דִּהְיָה רְבוּתָא טְפִי לְמ"ד יִשְׁנָה לְשַׁחֲטָה מִתְחִלָּה וְעַד סוּף דִּהְלַכְתָּא פְּנוּתִיהּ וּכְמוֹ שֶׁפָּסַק הַר"מ ו"ל אוֹ עכ"פ דִּהְיָה לומר לֹא נִחְלְקוּ אֶלָּא שַׁחַט מִיַּעוּט אוֹ סִימָן א' בַּחוּץ דִּהְיָה רְבוּתָא לְתַרְנִיחָהּ אֶלָּא בַּה"א זֶה סְבוּר דְּבַמַּעֲשֵׂה פֶל דְּהוּ כ"ע מוֹדוֹ דְּכָשֶׁר מִשָּׂא"כ בְּאַמַּת וּא"כ יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת מֵאִי אִירִיָּא סִי' א' לְמַטָּה בְּעוֹלַת עוֹף דְּפָסוּל אֶפִּילוּ בַּמַּעֲשֵׂה פֶל דְּהוּ לְמ"ד יִשְׁנָה לְשַׁחֲטָה מִתְחִלָּה וְעַד סוּף וצ"ע: ע"ש שְׁהָרִי נַעֲשִׂית מַעֲשֵׂה טְרִיפָה וּפִירִש"י נְקִיבַת הַקּוֹץ עכ"ל וְלִכְאוּרָה נִרְאֶה דְּלֹא דוֹקָא סִי' א' אֶלָּא כ"ש הֵנָּה טְרִיפָה מוֹנָשֵׁט דְּנִקְבַת הַקּוֹץ טְרִיפָה וּכ"ע מוֹדִים אֲבָל הַר"מ ו"ל בַּפ"ד הֵי"ג מֵה"ש פֶּתַב הַתְּחִיל הַפָּסוּל וְגַמַּר יִשְׂרָאֵל פָּסוּלָה שְׁהָרִי יִשְׁנָה לְשַׁחֲטָה מִתְחִלָּה וְעַד סוּף וְכַתֵּב הַכ"מ פְּלוּגְתָא דַּר"י וַר"ל וְאָמַר רַבָּא הַפֶּל מוֹדִים כו'.

יע"ש וּמִשְׁמַע דְּטַעֲמָא שְׁהָרִי נַעֲשֵׂה טְרִיפָה יִסְפִּיק אֶף לְמ"ד אִין לְשַׁחֲטָה אֶלָּא לְבַסּוּף וְאֶף בַּכ"ש מוֹנָשֵׁט וְהָרִי אָמַר הַר"ח ו"ל מִפְּנֵי שִׁישׁ לְשַׁחֲטָה מִתְחִלָּה וְעַד סוּף וְעַיִן בַּלח"מ שָׁם וּמִיָּהוּ בְּשַׁחַט חֲצִי גְרַגְרַת נְכָרִי פֶּשֶׁר אֶף דִּישְׁנָה לְשַׁחֲטָה מִתְחִלָּה וְעַד סוּף דְּשַׁחֲטָת הַנְּכָרִי לֹא שַׁחֲטָה הִיא אֶלָּא נְקִיבַת קוֹץ בְּעֵלְמָא וְהַרְשָׁב"א ו"ל מִדְּכַתֵּב לֹא נִחְלְקוּ בְּשׁוֹחַט מִיַּעוּט סִימָנִין בַּחוּץ וְה"ה בְּמוֹלַק מִיַּעוּט סִימָן לְמַטָּה וְלֹא פֶתַב וְה"ה בְּשׁוֹחַט נְכָרִי מִיַּעוּט סִי' אֶפְשָׁר דְּסוּבֵר מִשׁוּם מַעֲשֵׂה טְרִיפָה כ"ע מוֹדִים כַּה"ג וְאֶף לְמ"ד אִינָה לְשַׁחֲטָה אֶלָּא לְבַסּוּף וּמֵה שִׁישׁ עוֹד לְעַיִן בְּדַבְרֵי יָם שֶׁל שְׁלֵמָה אֲבָאָר בַּחֲדוּשֵׁינוּ לִי"ד סִי' ב' סַע"י בַּעֲזָה"י וְכָאן אִין לְהַאָרִיף: ע"ש אִירַע בָּהּ פָּסוּל בְּשַׁחֲטָתָהּ בֵּין קוֹדֵם פָּסוּל וּבֵין לְאַחַר פָּסוּל אִין מְטַמָּא בְּגָדִים כְּפִי הַנִּרְאֶה שְׁטַעוֹת נֶפֶל בְּסַפְרִים וְהַגִּירָסָא הַנְּכֹנָה אִירַע פָּסוּל בְּשַׁחֲטָה אִין מְטַמָּא בְּגָדִים וְכֵן הוּא הַגִּי' בַּפ"ד מ"ד דְּפָרָה וְתַדַּע דְּכֵן הוּא דַּל"כ מֵאִי קָאָמַר לְפָלוּג נְמִי בְּשַׁחֲטָה וְהָא בְּהַדְיָא תַנִּי לָהּ בֵּין קוֹדֵם שַׁחֲטָה אֶלְמָא אִינָה לְשַׁחֲטָה אֶלָּא לְבַסּוּף וּמִיָּהוּ לְפִי מַה שֶׁכָּתְבוּ הַתּוֹסְפוֹת בַּד"ה אִירַע פָּסוּל דְּמִלְאָכָה אַחֲרַת נְמִי אִין מְטַמָּא אֶף קוֹדֵם פָּסוּל' יֵשׁ לִיִּישָׁב דְּמָהָא דְתַנּוּ בֵּין קוֹדֵם פָּסוּלָה אִינָה מְטַמָּאָה אִירִי בְּנִתְנַבְלָה וְהָהּ יָדַע דְּנִתְקַלְקְלָה שַׁחֲטָה לְמַפְרַע לֹא פְלוּם הוּא אֶלָּא דְקִשְׁיָא לִי לְפָלוּג בְּפָסוּל מִלְאָכָה בְּשַׁחֲטָה וּמִשְׁנֵי נִתְקַלְקְלָה שַׁחֲטָה קָאָמַרְתָּ אֶף בַּכַּה"ג פְּלוּי עֵלְמָא מוֹדִים דְּלֹא שַׁחֲטָה הִיא וּמְפָל מְקוּם הַגִּי' הַנְּכֹנָה כְּמוֹ בְּמִשְׁנָה שָׁם וְכֵן הוּא בַּר"מ בְּהַלְכוֹת פָּרָה פ"ה ה"ד יע"ש וְנִרְאִיתִי לְהַרְשָׁב"א ו"ל בַּחֲדוּשֵׁינוּ וְזֶה לְשׁוֹנוֹ גִּירָסָא דְּוּוּקְנָא לֹא גָרִיס בֵּין קוֹדֵם וּבֵין אַחַר כו' דְּבַשַׁחֲטָה מֵאִי קוֹדֵם שִׁינָה דְּהָא אִינָה פָּרָה אֶלָּא מִשַׁחֲטָה וְאִילָף עכ"ל וְלֹא יַדְעָנָא לְהוֹלְמוֹ דְּאֶלְמָה דְּקוֹדֵם הֵינּוּ בְּתַחֲלַת שַׁחֲטָה שְׁאִירַע פָּסוּל בְּאַמְצַע שַׁחֲטָה וְהֵינּוּ דְּמִקְשָׁה לְפָלוּג וְלִתְנִי בְּשַׁחֲטָה עֲצָמָה וּלְפִי מ"ש יֵשׁ לִיִּישָׁב דְּמִדְּמִקְשָׁה לְפָלוּג וְלִתְנִי וְלֹא מִקְשָׁה אִמָּא קַתְנִי קוֹדֵם פָּסוּלָה אִין מְטַמָּא אֶלָּא דְּהִיָּה סְבוּר קוֹדֵם שַׁחֲטָה אִין מְטַמָּא וְה"ק אִירַע פָּסוּל מִיָּד בְּתַחֲלַת שַׁחֲטָה אִין מְטַמָּא וְלִזָּה פְּרִיף לְפָלוּג בְּאִירַע פָּסוּל בְּאַמְצַע שַׁחֲטָה וְלִזָּה הַקְשָׁה רְשָׁב"א שְׁפִיר דְּקוֹדֵם תַּחֲלַת שַׁחֲטָה פְּשִׁיטָא דְּלֹא פָּרָה הִיא פֶּלֶל וְאֶף בְּלֹא אִירַע פָּסוּל בְּשַׁחֲטָה אִין מְטַמָּאָה עַד שְׁעַת הַתְּחִלַּת שַׁחֲטָה עכ"פ וְעַיִן בַּפ"ד דְּפָרָה מִשְׁנָה ד' יַעֲוִין שָׁם הֵיטֵב בְּזָה: בְּפִירִש"י בַּד"ה אִין מְטַמָּאָה בְּגָדִים שֵׁא"כ עֲבוּדָה כו' וְלֹא נִגַּע בָּהּ אוֹ נִגַּע בָּהּ בְּפִשׁוּי' כְּלִי עֵץ עכ"ל צ"ע דְּהָא לֹא מְטַמָּאָה מִשׁוּם גְּבִילָה בְּגָדִים

שְׁעָלְיוֹ אֵלָא בְּמִשְׁאָא וְלֹא בְּמַגְעָ וְהִכּ' מְטַמְאָה בְּגָדִים קַתְנִי וְעֵינֵי בַר"מ הִלְכוֹת אַבוֹת הַטּוֹמְאָה
וּבַפ"ה מֵהֵל' פְּרָה אֲדוֹמָה וּבִהֲל' טוֹמְאָת צָרַעַת פִּי"ו וּבַפְּנִי' הַמְשַׁנְיֹת פ"ק דְּכָלִים וְהֵר"ב
וְהֵר"ש פְּתָבו בַּפ"ד דְּפָרָה אִירַע בֵּה פְּסוּל ע"כ פְּסוּל מְלֹאכָה דְּאִי פְּסוּל בְּשַׁחֲטָה תִּיפּוּק
לִיהַ דְּנִבְיָלָה הוּא וְאִינוּ יוֹדַע לְמָה דַּמ"מ אֵין טַעוֹן כַּבוּס בְּגָדִים דְּאִין פְּלִי מְקַבֵּל טוֹמְאָה
אֵלָא מֵא"ה וּבְנוֹשְׂא גְזִירַת הַפְּתוּב דְּבָגָדִים שְׁעָלְיוֹ טַמְאִין לֹא בְּמַגְעָ וְכָלִים שְׁנוֹגְגֵין בּוֹ
בְּשַׁעַת חִיבּוּרוֹ לְטוֹמְאָה הִיא מְחַלְקַת הֵר"מ וְרַש"י ז"ל פְּמַבְנֹאָר בְּמִשְׁנֵה לְמִלְחָה בַּפ"א
מֵהֵל' אַבוֹת הַטּוֹמְאָה יַע"ש גַּם מ"ש רַש"י דְּנִגְעָ בַּפְּשׁוּטִי פְּלִי עַץ א"נ נִגְעָ בַּפְּלִי מִתְּכוֹת
הַפְּלִי רֵאשׁוֹן וְאִיהוּ טְהוֹר שְׂאִין אֲדָם וְכָלִים מְקַבְּלִין טוֹמְאָה אֵלָא מֵא"ה עוֹד קִשְׂיָא לִי אַף
אִם נִגְעָ לְהִדְיָא אִיהוּ גּוֹפָא טְהוֹר דַּכ"ז שְׂהִיא מְפַרְפְּסַת הָרִי הִיא פְּחִיָה לְכָל דְּבָרִיהָ וְעֵינֵי
בַר"מ הֵל' אַבוֹת הַטּוֹמְאָה בַּפ"ב וְהוּא גְמָרָא עֲרוּכָה בְּהַעוֹר וְרוֹטָב קכ"א ע"ב הַשּׁוֹחֵט
בְּהֵמָה טַמְאָה לְנִכְרִי מְטַמְאָה טוֹמְאָת אֲוֹכְלִין וְלֹא טוֹמְאָת נְבִילוֹת יַע"ש לְכֹן דְּבָרִי רַש"י
וְר"ש וְהֵר"ב בְּפִירוּשׁ הַמְשַׁנְיֹת צָרִיכִין עֵיוֹן וְיָשׁוּב דַּעַת: (דָּף ל ע"א) בְּתוֹסְפוֹת ד"ה
וְהֵינֵן בֵּה כו' מִיַּדִּי דִּהְנֵה אֲשַׁלְמִים שְׁשַׁחֲטוּן לְשֵׁם פְּסַח עכ"ל וְאֵף לְמֵאן דְּסוֹבֵר בְּרִישׁ
זְבָחִים אַחֲרִים לְשֵׁם פְּסַח נְמִי פְּסוּל הֵינֵנו דְּנוֹקָא בִּי"ד לְאַחַר חֲצוֹת הוֹאִיל וְהוּא פְּסוּל לְשֵׁם
אַחֲרִים אַחֲרִי פְּסוּלִי לְשֵׁמוֹ מִשְׂא"כ בְּשַׁאָר יְמוֹת הַשְּׁנָה כ"ע מוֹדִים אַחֲרִים לְשֵׁם פְּסַח
כְּשֶׁר פְּמַבְנֹאָר שָׁם י"א א' וּבַכְּסָחִים ס"ב ב' אֲבָל הַתּוֹסְפוֹת בַּכְּסָחִים ס"ד א' טַעְמָא דְּשַׁלָּא
לְשֵׁמֶן סִינְעוּ בְּדָבָרִים דְּאַחֲרִים לְשֵׁם פְּסַח מְכַשִּׁיר ר' יְהוֹשֻׁעַ לְעִיל וְלֹא יִדְעָנָא מִי הַכְּרִיחַ
לְזֵה דֵא"נ אַחֲרִים לְשֵׁם פְּסַח פְּסוּל זֵה בִּי"ד לְאַחַר חֲצוֹת לֹא בְּשַׁאָר יְמוֹת הַשְּׁנָה דְּכוּלִי
עֲלֵמָא מוֹדִים דְּאַחֲרִים לְשֵׁם פְּסַח כְּמ"ש לְעִיל וּבַחֲדוּשֵׁינוּ לְמַס' פְּסָחִים אֲבָאָר: וּבַד"ה
הַשּׁוֹחֵט בְּב' וּג' מְקוֹמוֹת כו' לֹא הֵנָּה שְׁחִיטָה מְפֹרַעַת בְּשַׁלָּא נְחַתָּה הַסִּימָן כו' דִּהְתָּם
כְּשֶׁשַׁחֲטָה כָּל א' רֹב דַּמ"מ כו' עכ"ל הָא נִדְּאִי אַף לְשִׁיטַת רַש"י ז"ל הָא דְּפוֹסֵל וְשִׁמּוּאֵל
הֵינֵנו הִיכָא שְׁשַׁחֲטָה הַמֵּיעוּט תַּחֲלָה וְאַח"כ רֹב בַּמ"א הוּא דְּפְסוּלָה שְׂאִינָה מְפֹרַעַת
דְּבִיה"ש מְרֻנָּח רֻנָּח מִשְׂא"כ כְּשֶׁשַׁחֲטָה שְׁנֵי חֲתָכִים כ"א דְּנוֹסַק חֲבִירוֹ וְאִינָה מְפֹרַעַת אֲבָל
אִם שְׁחַט רֹב בְּמְקוֹם א' וְאַח"כ מֵיעוּט בְּמְקוֹם אַחַר דְּכָשֶׁר אַף לְשִׁמּוּאֵל דִּהְנֵה כְּשׁוֹחֵט
בְּיָדָה וּבְרִגְלָה וְכֹן הוּא בְּרֵא"ש וִי"ל פִּינוּן שְׁחַתָּה הַמֵּיעוּט תַּחֲלָה וְאַח"כ הָרֹב לֹא מְרֻנָּח
רֻנָּח עכ"ל הָרִי כַּמ"ש דְּנוֹקָא שְׁחַט מִתַּחֲלָה הַמֵּיעוּט וְכֹן כְּתָב בִּיש"ש בְּהִדְיָא בְּסִימָן ז'
דְּלֹא דְּמִי לְהַחֲלִיד בְּמֵיעוּט בְּתַרְא דִּהְפֵּל חֲדָא שְׁחִיטָה יַע"ש וּמ"ש הַתּוֹס' בֵּין לְמַעֲלָה וּבֵין
לְמַטָּה הֵינֵנו הַפֵּל קוֹדֵם שְׁשַׁחֲטָה הָרֹב בְּמְקוֹם אַחַר וְהוֹקְשָׁה לְהֵם מֵאִי פְּרִיָּה מְשַׁנִּים אוֹחְזִין
דְּלֵמָא הֵתָם אִינְרִי שְׁשַׁחֲטָה כָּל א' רֹב וְאַפְשָׁר כַּה"ג גַּם שְׁמוּאֵל מוֹדָה דִּהְנֵה שְׁחִיטָה מְפֹרַעַת
פִּינוּן שְׁיֵשׁ רֹב בְּמְקוֹם א' וְתִרְצוּ דַּמ"מ קוֹדֵם שְׁשַׁחֲטָה הַב' רֹב וְגַם הֵרֵאשׁוֹן שְׁחַט מֵיעוּט
כְּפָר שְׁחַט הַשְּׁנֵי מֵיעוּט א"כ תּוֹ פְּסוּלָה שְׁחִיטָתוֹ שֶׁל רֵאשׁוֹן וְגַם אַח"כ כְּשֶׁשַׁחֲטָה הַשְּׁנֵי
הָרֹב אִיָּה יוֹכְשֶׁר לְמַפְרַע.

וּמֵהֵר"מ מְלוּבְלִין הַקְּשָׁה דַּמְנ"ל לְתוֹסְפוֹת לּוֹמֵר כְּשֶׁשַׁחֲטָה כ"א רֹב הֵנָּה שְׁחִיטָה מְפֹרַעַת
יַע"ש וְהִיש"ש פְּסַק כְּשִׁמּוּאֵל דְּבַעֲיָנוּ שְׁחִיטָה מְפֹרַעַת אֵלָא דְּאִם שְׁחַט בְּמְקוֹם א' מֵיעוּט
וְאַח"כ בְּמְקוֹם ב' חֲתָה כָּל הַסִּימָן הֵנָּה שְׁחִיטָה מְפֹרַעַת יַע"ש וּמִדְּבָרֵי הַתּוֹסְפוֹת לֹא נִרְאָה
כְּהָ פִינוּן שְׁקוֹדֵם שְׁחַתָּה כָּל הַסִּימָן הֵנָּה פְּסוּלָה אִיָּה יוֹכְשֶׁר אַח"כ ע"י שְׁחִיטַת כָּל הַסִּימָן נְעוֹד
דֵא"כ אַפְתִּי תַקְשָׁה מְשַׁנִּי אוֹחְזִין בְּסִפִּין מֵאִי פְּרִיָּה דְּלֵמָא בְּשַׁחֲטָה כָּל א' כָּל הַסִּימָן דִּהְנֵה
מְפֹרַעַת אֵלָא דְּאִיָּה יוֹכְשֶׁר אַח"כ.

ומיהו לזה יש לנו לומר דהכי פריה דהמקשה סמך עצמו על מה דתנו ואין חוששין שמה יטרפו זע"ז והיינו כדמסיק שפ"ל א' יסמוך על חבירו ולא ישחוט הרוב ומש"ה תנו במתני' לקמן שנים אוחזין בסכין שחיתתו פשיטה דמשמע דיעבד דאל"כ לא הוה לומר אלא שנים אוחזין ושוחטין ותו לא אלא משום האי חששא שמה יסמכו זע"ז ודיעבד פשר הוא והא דתנו שמה יטרפו ולא אמר שמה יטרפו פינו דדיעבד מיירי י"ל דנדאי השוחט צריה שיבדוק בפסימין לאחר שחיתה כדאמר בפ"ק דף ט' א' אלא דה"א דאסור אף דיעבד שמה פ"א יסמוך על חבירו לומר שחבירו שחט רוב ובדק ג"כ ויסמוך עליו ג"כ על בדיקתו קמ"ל דדיעבד לא אסרינו וכה"ג איתא פ"ק ט"ז ע"ב ובתוספות ד"ה שמה ידרוס יע"ש אבל לכתחלה אסור דחיישינו שמה יסמוך א' על חבירו ולא ישחוט רובו ואף שלאחר שחיתה צריה לבדוק מ"מ שמה יסמוך גם על בדיקת חבירו או דמ"מ אסור לנבל בינים אף בהמת חולין ועובר על כל תשחית ומה"ט פתב הרשב"א ריש פ"ק דאסור ליתן לחשו"ו באחרים רואין דאסור לנבל בינים דאין לומר מש"ה אסור לכתחלה בשנים שוחטין דאירי בקדשים דומיא דהשוחט ב' ראשין ואין שנים שוחטין זבח אחד דהא מסיק לעיל דהלכה פתקמים דשני' שוחטין לכתחלה זבח א' וכן פסק הר"מ ו"ל בפ"א מהלכות פ"ט ה"ה ואנו קיי"ל הלכה פסתם משנה וע"כ טעמא דאין שוחטין לכתחלה משום חששא שמה יטרפו זע"ז והשתא פריה דע"כ לא בעינו שחיתה מפורעת דאל"כ הא לא מיתכשרא כ"א בשחט כל הסימן א"כ אף לכתחילה מותר לשחוט בשני ספיניו דנהי דמיתכשרא אחד מיעוט הסימן והשני כל הסי' ואיכא למיגזר שכ"א יסמוך על בדיקת חבירו שישחוט כל הסימן מ"מ לא שנייה הא גזירה פאן דייסמוך על בדיקת חבירו פינו שלא ראה חתוף כל הסי' ומיהו לטעמא דאסור לנבל קשה ועיין מ"ש לקמן ע"ב במשנה מזה יע"ש: בא"ד ועוד פי' בשאלתות אפי' שחט כו' עכ"ל לכאורה דלמדו משאלתות זה ממה דאמר בגמרא מאי לאו בב' ספיניו וא' למעלה וא' למטה שלא בהיקף א' וכן פתב התבואת שור בסימן כ"א ס"ק ו' ותמה על היש"ש שהקשה על השאלתות מנא ליה זה ולפי דעתי אין ראיה מהא דאימא אחד למעלה וא' למטה הפל בהיקף א' ולמעלה היינו לצד העור ולמטה מצדדין ומיקרי גם כן למעלה ולמטה ועיין בים של שלמה שם יע"ש: ובד"ה מתיב ר' אליעזר כו' לא בעי לשנויי ששחט א' מהן רוב דהא משמע שהשחיתה פשיטה ע"י שניהם עכ"ל ר"ל לפי השאלתות אימא דא' שחט רוב וקמ"ל דלא חיישינו שמה יטרפו זע"ז ולפי' ר"ח שא' קנה וא' רוב ונשט ג"כ וקמ"ל נמי הא ותו' דמשמע שהשחיתה פשיטה ע"י שניהם והיינו ע"י צירוף לפי השאלתות בשחט כ"א שלישי סימן ובין הפל רוב ולפי' ר"ח א' קנה וא' נשט אבל לפירש"י נדאי שחיתתו פשיטה לא ע"י שניהם אלא ע"י שחיתת א' מהן ששחט הרוב ולישנא דהא משמע לא א"ש.

ויש בכאן שלש פירושים פירש"י שחט במקום א' המיעוט ואח"כ הרוב לרב פשר ולשמואל פסול ולשאלתות מיירי ששחט בהיקף אחד מעט מעט עד שהשלימו לרובו דמצטרף לרובו דומיא דניקבה לקמן בפא"ט דמצטרף וה"נ ולא עוד אלא אף שלא בהיקף אחד פשר ולר"ח היינו ששחט הקנה למעלה ונשט למטה לרב פשר ולשמואל פסול ובי"ד אבאר בעזה"י: בתוספות בד"ה דלמא סמכי אהדדי כו' ולפירוש השאלתות בין שניהם לא יעשו רוב עכ"ל ולפירוש ר"ח לא יתיישב שפיר דשנים שוחטין א' בקנה

למעלת וא' למטה בנפשט למאי גיחוש פיון שפל א' שוחט סימן א' ובהמה בעינו ב' סימנין ודאי כ"א ישחוט רוב הסימן בשלמא לפי השאלות חיישינו שפא כ"א יסמוך על חבירו שישחוט שליש והוא פחות משליש או שחבירו ישחוט רובו וי"ל דמירי בעוף דדי בסימן א' ויסמוך כ"א על חבירו שישחוט רוב סימן א' דזה אינו דא"כ לא הנה מקשה מידי לפי ר"ח אלא דשחיתתן פשיעה משמע ע"י שניהם וצריך לומר דמ"מ בתחלה עמדו לשחוט שני סימנין אדע' דכ"א ישחוט ב' סימנין וקמ"ל דכשר ודע דלרש"י אין להקשות דלמא א' למעלה וא' למטה וכפי פי' ר"ח ובעוף מירי דהנה שחיתה מפורעת דדי בסי' א' וקמ"ל דה"א דיסמוך הא' על חבירו י"ל דרישא השוחט ב' ראשין איירי בקדשי' מסתמא ה"ה סיפא דשני' או חזין ושוחטין בקדשים וע"כ בבהמה דבעוף המולק מיבעי ליה ועיין בת"י"ט ומ"ש לקמן: (ע"ב) גמרא מתיב רבא שחט הנושט למטה וקנה למעלה כו' הנה נראה בבירור כפי' ר"ח ו"ל דהאי גמי לאו שחית' מפורעת הנה פיון דשחט קנה למעלה ונושט למטה ואף לרש"י שפי' שחיתה מפורעת שחית' בכל הסימנין ב' פעמים מ"מ מודה לר"ח דקנה למעלה ונושט למטה לא הנה שחיתה מפורעת והא דלא פירש כדכרי' דקשיא ליה מה מקשה משנים או חזין דלמא בעוף מירי ובחולין כמ"ש הת"י"ט במשנה דלקמן וכמו שאבאר שם ולא משמע ליה שחיתה פשיעה ע"י שניהם לכן פי' בע"א: ההוא תורא דאישתחוט בב' וג' מקומות כו' שקיל משופרי שופרי א"ל למדתנו רבינו משנתנו בב' ספינין וב' בני אדם מדאמר שקיל משופרי שופרי משמע לכאורה דאף לכתחלה שרינו דאל"כ לא הנה שקיל מיניה והא דתנו לקמן שחיתתו פשיעה דיעבד משום דבקדשים איירי ועיין מה שפכתתי לקמן והא דאמר למדתנו רבינו בב' ספינין יראה לפרש פן דמלשון דאמר רב השוחט בג' מקומות שחיתתו פשיעה משמע דיעבד ואילו ממה דלקח משופרי שופרי ודאי משמע דלכתחלה למדתנו דמתני' לקמן בב' ספינין ושנים או חזין ושוחטין משמע לכתחלה כמו שכתב הכ"מ בפ"א מהל' פסולי הפוקדשין הלכה ה' ולקמן אכתוב מזה ואין צורך לפרש פן: ובתוספות בד"ה החליד הספין לקמן כו' פזאת פסולה מטעם חלדה כו' אבל לשמואל בלא"ה פסולה דאינה מפורעת לא מיבעיא בעוף דשחט סימן השני והגייס העליון שלם אלא אף בבהמה ושחט אח"כ העליון מ"מ בשעת שחיתת השני לא הנה מפורעת ואיך יוכשר אח"כ כמ"ש התוספות לעיל ד"ה השוחט בב' וג' מקומות.

ולשמואל גיחא הא דתנו לקמן או שהחליד תחת הב' דהיינו ששחט הראשון וכפי' רש"י פאן ולקמן ואמאי לא תני רבותא טפי שהחליד בין סימן לסימן ושחטו מלמעלה למטה גמי פסול כמו שאמר רב יהודא אמר רב משום דאי בששחט השני הנה הראשון שלם בלא"ה פסולה שאינה מפורעת ולרב צ"ל כמ"ש התו' ד"ה או שהחליד דרבותא נקיט או דאורחא דמלתא וע' מ"ש לקמן במתני' או שהחליד.

ודע דהא דלא הוקשה להם אהא דלעיל דאמרין השוחט בב' וג' מקומות, דהנה לאתויי ממתני' דלקמן שנים או חזין ושוחטין וי"ל דשייך לפלוגתא דישנה לשחיתה מתחלה ועד סוף דאפשר כששחט הרוב אף שבמקום אחר נשחט מיעוטו של סי' מקרי מפורעת כמו לרש"ל ביש"ש סי' ז' דאם שחט כל הסי' הנה מפורעת ה"ה בשחט רוב במקום א' גמי הנה מפורעת אלא דאיך יוכשר אח"כ פיון דמתחלה כששחט מיעוטו של סי' לא הנה מפורעת כנראה מתו' לעיל ד"ה השוחט בב' וג' מקומות ולפי זה אי הנה אמרינו דאינה

לשחיטה אלא לבסוף הנה מקום לומר דכשר דשחט דבעינו שחיטה מפורעת כמו חז
שחוט לשונם היינו בסוף השחיטה תהיה מפורעת ולא איכפת לן בתחלת שחיטה אם
תהיה מפורעת פנין דאין לשחיטה אלא לבסוף לזה אמר דפסולה דישנה לשחיטה מתחלה
ועד סוף ולזה סמך מימרא זו לכאן אבל הרי"ף ו"ל סידר מימרא זו אמתני' לקמן שנים
אוחזין כו' ויש עוד לפירוש דמש"ה סידר הרי"ף מימרא זו לקמן אחר המשנ' דרב יהודא
אמר רב אמר דוקא דיעבד ולא לכתחלה ומתני' דלקמן משמע לכתחלה דב' אוחזין
ושוחטין משמע לכתחלה כפי' הכ"מ בהל' פ"ט פ"א הלכה ה' ומיירי בספין א' כדמסיק
משא"כ דשקיל משופרי שופרי ולמדנתנו רבינו בב' ספינין ואף לכתחלה ומש"ה סידר
הרי"ף אחר מתני' דלקמן דאף לכתחלה: גמ' בי רב אמרי תחת העור אינו יודע פתב
הרשב"א בחדושי' תמיהא לי הא אמרי דבי רב הוא רב הונא ורב הונא אמר בפ"ק דף
כ' ע"ב מלק בספין מטמא בגדים מפני שהוא מחליד אלמא החליד בין עצמות דמפרקת
ואעפ"י שנגלה הנה חלדה כל שפן תחת העור ויש לומר דהכי קאמר דשמא תנא סובר
דהנה חלדה כ"ש תחת העור ואי תחת העור לא הנה חלדה הנה מתני' סייעתא לזעירי
עכ"ל ולי דבריו צריכין עיון דנהי לפי ה"א התם אפשר לומר כף דרב הונא דחי ואמר
פנין דתחת העור הנה ספק אי הנה חלדה לא מוכח דין דזעירי דנשברה מפרקת דהנה
גבילה מ"מ לפי האמת דמסיק פיצד הוא עושה חותף שדרה ומפרקת בלא רוב בשר עד
שמגיע לסימן ע"כ מוכח דתחת העור הנה חלדה מדתנן מלק בספין מטמא בגדי' אבית
הבליעה והא שבירת המפרקת בלא רוב בשר לא הנה אלא טריפה וע"כ משום חלדה
נגעו ביה לרב הונא דאמר מוליה ומביא פשר במליקה ומכל שפן תחת העור דהנה חלדה
ואף אם נאמר דבאמת דמסיק פיצד הוא עושה חותף שדרה ומפרקת בלא רוב בשר הנה
חלדה כמו שפירש"י בזבחים ס"ז ע"א מפני שנועץ הספין שאין רוצה לחתוף רוב בשר
ועיין לעיל כ' ע"ב בתוספות ד"ה מפני שהוא מחליד מ"מ קשה מאחר שחזינו דתחת
הבשר שבמפרקת הנה חלדה כ"ש תחת העור ואף דאין כ"ש מ"מ מאי שנא פנין דנשבר
המפרקת דלא שייכ' בשחיט' הנה חלדה ה"ה העור נמי ואפשר לומר דשאני בשר מפרקת
דגרע טפי וא"כ לא קשיא ליה לרשב"א אלא מעצם המפרקת דחתף אותו לשנים וכן
מורה לשונו שם וצ"ע: בעי ר"פ החליד במיעוט סימנים מאי תיקו מפני שיש בכאן שלש
פירושים ופירושים אחרים אבאר בי"ד בעזה"י וג' פירושים פירש"י ור"ת ופ"ה הר"ר
אושעיא אבאר בקצרה הנה שיטת רש"י ו"ל דבעיא הוא בעוף לאחר ששחט רוב סימן
א' ובבהמה רוב ב' ופסק לחומר' דפוסל שהיה וחלדה במיעוט בתרא ואם נאמר דמן
התורה מבעיא ליה שפיר פסק לחומרא דספק דאורייתא לחומרא אלא שזה א"א מפתח
התוספתא שהביאו התוס' שחט רוב קנה בעוף ושקה לזמן מרובה ושחט פשר וצריף
לומר כמ"ש היש"ש בסי' ט' דמבעיא ליה מדרבנן וההיא דתוספות הנה מן התורה א"כ
מוכח דרש"י בספיקא דדינא אף בדרבנן פוסק להחמיר ואין ראיה דהנה ספק בשחיטה
דאימתחזק איסורא לא אמרינו ספק דרבנן להקל במקום חזקה עיין בי"ד סימן ק"י
ובחדושינו אבאר שם בעזה"י ועיין בתב"ש, סי' כ"ג ס"ק ט' שכתב דרש"י פוסק תיקו
לחומרא אף בדרבנן כמאן דאית ליה הכין בהגהת מיימוני בפ"ב מהל' חמץ ומצה ובא"ח
ש"ב ותל"ז ובבבין שמועה כלל רפ"ה ולפי מ"ש אין ראיה דבהמה בחי' בחזקת שאין
נבוט עומדת והיא דאימתחזק איסורא אף בדרבנן להחמיר.

גם מה שפכתב שם להקשות על מהרש"ל דא"כ מה הנקשה לו לרש"י מהא דלעיל דמחצה
פרוב ואמאי לא דמ"ה קאמר דכשר ולא מדרבנן ואיני יודע דהא לעיל מסיק ממ"נ אי
מחצה פרוב הא עביד ליה רובא ואי לא לאו פלום עבד ופירשו הרשב"א ונהר"ן בחמש
שיטות והמהרש"א ז"ל דהאי יגמרו היינו לומר אף מדרבנן פשר דליכא למגזר דאי לא
שחט מחצה ושהה לאו פלום הוא בקנה א"כ הרי בקדיא דברייטא אף מדרבנן מכשרת
ולזה פתב רש"י ז"ל דההיא שינויא לאו דסמכא הנה אלא שיש לעיין בשלמא אי עיקר
הקושיא הנה היא מתוך דברייטא דחצי קנה שפיר פתב רש"י ז"ל דבאמת מחצה אינו
פרוב א"ש ולפי ה"א אה"נ דהנה מפשט ליה דאין שהיה במיעוט בתרא משא"כ אי הוכחה
שלו מדברי המתרגם ודאי קשי' שפיר מי הכריח להמתיר לומר ממ"נ ולא אמר דברייטא
מן התורה איירי ואי דגמרו למה לי לרבותא אף דשחט אח"כ דאין שהיה במיעוט בתרא
במן התורה דהא תנן נמי בתוספתא שחט רוב הגרגרת וגמרו לזמן מרובה פשר ויש
ליישב ובסמוך אבאר בלשון התוספתא לפי שיטת רש"י במיעוט קמא דקנה אין שהי'
פוסלת אף מדרבנן מההיא דלעיל ממ"נ אי מחצה אינו פרוב לאו פלום היינו אף מדרבנן
וכמ"ש והגרמה נמי במיעוט קמא דקנה סובר דכשר מדכתב בהגרמה הגרים ושחט
והגרים או שחט ב' שלישים והגרים דהנה במיעוט בתרא או שחט והגרים ושחט שהחיות
יוצא ע"י הגרמה ולא פתב הגרים שלישי ושחט ב' שלישים אלמא בכה"ג פשר הוא
והרסה וחדלה במיעוט קמא דקנה אפשר דטרופה ולא דמי לשהי' דהתם אסתלק לה
מעשה ראשון ונהנה פחצי פגום ולא דמי להגרמה דשלא במקום שחיטה הוא ובי"ד כ"ג
וכ"ד אבאר בזה ומה שכתב רש"י עוד בין בשם בה"ג דהיכא דשהה בסימנין בין בתחלה
ובין בסוף אסור האי בתחלה אפשר אנוש קאי ולא פליג עם רש"י בזה אבל מדברי
הרא"ש ז"ל בפירוש"י האי בעיא מ"ה ותוספתא לאו דסמכא יע"ש: הפירוש הב' הוא פי'
ר"ת ז"ל דבנושט מיבעיא ליה דבמיעוט דקנה לאו מידי עבד מידי דהנה אחצי קנה פגום
ומיבעיא ליה במיעוט קמא דנושט דשמא לא גמירי שהיה אלא במידי דמנבלא ביה כמ"ש
הרא"ש ז"ל ואף בחצי סי' נמי אין פוסל שהי' אלא לאחר שחיטת רוב הנושט או רוב
הקנה דלאחר שהי' רוב הסי' אגיל לי' שחיט' ראשון' ומפסיד לסי' הב' ועיין דרישה י"ד
סי' כ"ג ס"ק ט' שכ' והוכיח זה דאל"כ לא הנה מקשין התו' מידי היאך משפכת' שהי' בעוף
במחצה ובדריש' סי' ל"ג ס"ק ד' פתב אף דנושט בניקב כ"ש הנה נביל' מ"מ מידי דמנבל'
בי' היינו שהחיות יוצא ע"י כו' יע"ש ואף דבהמ' אין החיות יוצא כ"א בב' סימנין
מ"מ החיות של אותו סי' ליטא ונהנה שפיר מידי דמנבלא בו ברובה סי' ולא במחצה ועיין
במהר"מ מלובלין שפכתב דלמ"ד מחצה על מחצה אינו פרוב משפכת לי' שהי' בעוף
במחצה יראה להגיהו בדבריו למ"ד מחצה פרוב מ"ה ומדרבנן בעינן רובא הנה שהי'
בעוף מדרבנן פיון דשחט מחצה הנה מידי דמנבלא בי' פיון דמ"ה מחצה פרוב ומדרבנן
בעינן רובא ולפי מה שהתבאר לעיל כ"ט ע"א יש לעיין בזה דלא שייך גזירת חכמים
פאן ועיין ברשב"א שם אבל מדרבנן יש שהי' במיעוט קמא דנושט והיינו דרבנן גזרו
ואמרו אף דלא הנה מידי דמנבלא ביה אפ"ה הנה שהיה ועיין פרישה בי"ד סי' כ"ג ועיין
שם ומש"ה משפכת שהי' בעוף במיעוט קמא דקנה ומש"ה תני בתוספתא שחט חצי
גרגרת ושהה לזמן מרובה ולא אמר ונושט דמדרבנן הנה לן למפסל שהי' במיעוט קמא
ולעיל אסרינו ממ"נ אי מחצה פרוב דברייט' ע"כ מדרבנן איירי דאי מן התורה מאי

אירא קצי קנה אף ונשט נמי אלא מדרבנן איירי וכמ"ש פאן ולמ"ד מחצה הנה פרוב לא קשיא ליתני קצי ונשט דמחצה פרוב דגזרינו מדרבנן אטו מיעוט קמא ואף דשיהי' במיעוט קמא גופא הנה מדרבנן מ"מ אין להשוות מדות חכמים דפעמי' גזרי' גזירה לגזירה פמבואר בכמה דוכתן ומהם במס' שבת ודע לשיטת מהרש"א ו"ל שפכת בתוספות לפי ר"ת אין שהי' במיעוט קמא דקנה אף מדרב' אלא במיעוט בתרא דסימן ראשון בעוף אטו בהמה יע"ש א"כ יקשה אמאי נקיט קצי גרגרת ולא קצי ונשט דרובו פכולו וה"ה מחצה ואי מדרבנן הא במיעוט קמא אף מדרבנן אין שהי' פוסל בנשט את"ל דלא גמירי שהי' אלא במידי דמנבלא ביה אכל לפירש"י א"ש דמיעוט קמא דנשט אף מ"ה יש שהי' ומש"ה נקיט קצי קנה ואף לפי ה"ה דמחצה פרוב נמי א"ש דנקיט קנה דאלו ונשט מדרבנן הנה למפסל דלמא לא אתי למעבד מחצה ומיעוט קמא דנשט פוסל מ"ה ומש"ה הנוכח לומר ממ"נ אי מחצה פרוב כו' לומר אף מדרבנן פשר דליכא למימר מ"ה וגמירי לרבותא דאין שהי' במיעוט בתרא לפום סברא דהשתא דא"כ ליתני ונשט אלא ע"כ דתנא דברייתא אף מדרבנן מכשיר לי' אכל לשיטת מהרש"א בפ"ה ר"ת יקשה זאת.

ומיהו הא לא קשיא פיון דמיעוט בתרא של סי' ראשון פוסל בעוף אטו בהמה לשיטת מהרש"א ו"ל איך אמר לעיל וגמרו שחיטתו פשיטה אי מחצה פרוב הא עביד רובא ואף מדרבנן פשר ונהא גזרינו אטו בהמה תנא דלא קיימא הכי במסקנא ועוד דלעיל מירי שלא שחט כ"א סי' א' לחוד או מיעוט של סימן שני ג"כ ולא גזרינו אטו בהמה אלא פששחט סימן ראשון ושקה ושחט אח"כ סימן שני דגזרינו אטו בהמה לא בענין אחר.

והנה אם נאמר דמחצה נמי מידי דמנבלא בי' הוא וכמו שהגירסא במהר"מ מלויבלין פאן בשמעתין למ"ד מחצה אינו פרוב ואף שפכתתי לעיל דנראה להגיה כמ"ד מחצה פרוב ומדרבנן צריך יותר ונהה שהי' מדרבנן מ"מ הקשיתי לעיל דכה"ג לא שייך למגור אטו מיעוטא וע"כ הגי' הנכונה פמו שהוא לפנינו ומ"ש שם עד קצי סימן היינו עד ולא עד בכלל ומ"ש מיד פששחט כ"ש יותר הנה רוב היינו דמסתמא א"א לצמצם ומ"ש אח"כ ומיהו אם שחט מחצה בצמצום כו' א"ש וכן משמע שם וא"כ אפשר מהרש"א נמי הכי סבירא ליה והשתא ברייתא דקצי קנה בדונקא נקיט דאלו קצי ונשט מידי דמנבלא הוא ופסול ונהא דקשיא לר"ת היאך משפחת שהי' בעוף ולא תי' במחצה על מחצה יש לומר דר"ת סובר דהא רב פפא ס"ל בעירובין ט"ו ב' פרוץ פעומד מותר דהכי אגמרי' רחמנא למשה לא תפרוץ רובא ע"כ סובר דרב דאמר מחצה פרוב לכל מילי אמר פן וה"ה בשחיטה דמחצה פרוב ועיין לעיל בתו' ד"ה כ"מ דף כ"ט וכה"ג פתב התבואת שור סימן כ"ג ס"ק ט' לדעת בה"ג יע"ש א"כ רב פפא דהוא מרא דשמעתין פאן דמיבעיא החליד במיעוט סימנין דשמא לא גמירי שקה אלא במידי דמנבלא בי' לפר"ת וכפי מ"ש בשם ר"ת דהחליד מיבעיא ליה בכתף הסימן והחליד ממטה למעלה וע"כ אפשר דלא גמירי חלדה וה"ה שהי' וכל ה"ש אלא במידי דמנבלא ביה וכמו שאבאר לקמן אג"ה וא"כ תקשה הא אמר רב לקמן בעוף שהי' מעוף לעוף ואיך משפחת לדידי' דמחצה לרוב ור"פ סובר בכל התורה פולה מחצה פרוב ואי במיעוט קמא לאו פלום הוא ותי' מדרבנן רצה לומר במיעוט בתרא של סימן ראשון וגמר אח"כ סימן הב' וגזירה אטו בהמה וכמ"ש מהרש"א ו"ל ונהא דתניא לעיל שחט קצי גרגרת ולא קצי ונשט דההוא תנא סובר

דְּמַחֲצָה אֵינוֹ כְּרוֹב וְהוּא בְּנוֹשֵׁט מִיַּד דְּמַנְבֵּלָא וּכְמ"ש מֵהַר"מ ז"ל: הַפִּירוּשׁ הַג' הוּא פִּי הַר"ר אוֹשְׁעַנָא שְׁשַׁחַט רֹב סִימָן הָרֵאשׁוֹן וְהַחֲלִיד תַּחַת מִיעוּט הַנְּשֹׂאָר וְשַׁחַט סִי הַב' וּמִיבְעִיָא לִיה דְּשִׂמָּא הָוָה כְּתוּבָה דְּמִי מִיעוּט הַנְּשֹׂאָר כִּינּוּן דְּתוֹ לֹא צְרִיךְ לִיה וְאִם לְאִמְרֵי דְבֵי רַב דְּאִמְרוּ תַּחַת הָעוֹר אֵינוֹ יוֹדֵעַ שְׂאֵנִי הֵתָם שְׂהוּא שְׁלָם מִשָּׂא"כ פֶּאן כְּמ"ש הַתּוֹ' לַר"ת וּמִיָּהוּ הַר"ר אוֹשְׁעַנָא סוֹבֵר דָּאם תַּחַת מִיעוּט הָרֵאשׁוֹן הָוָה חֲלָדָה דְּאִמְאֵי נִימָא דְהָוָה כְּתוּבָה מִשָּׂא"כ כְּשִׁחַתְהוּ רֹב הַסִּימָן שְׁפִיר אֶפְשָׁר דְּלָא הָוָה חֲלָדָה וְכוּן בְּאִיבְעִיָא דְשִׁיחָה בְּמִיעוּט סִימָנִין נְמִי כְּסִינ רְעָה וּמָה שְׁחוּתְהוּ בְּמִיעוּט בְּתָרָא שְׁל סִי א הָוָה כְּחוּתְהוּ בִּינְדָה בְּרַגְלָה וּלְפִי זֶה לֹא שְׂיִיךְ הָוּ אִיבְעִי אֶלָּא בְּבִהְמ' דְּדִי בְּסִי' א' וּבִי"ד סִי' כ"ג וּכ"ד אֶבְאָר: וּבְתוֹ' בַּד"ה הַחֲלִיד בְּמִיעוּט סִימָנִים מָהוּ כו' אֶבְל בְּמִיעוּט קָמָא וְשַׁחַט שְׁנֵי שְׁלִישִׁין וְהַגְרִים שְׁלִישׁ עֶבְדִּינּוּ לְחוּמְרָא מְדַקְאֵי הֵכִי בְּתִיקוּ כו' וְלֹא דְמִי לְהַכ' עַכ"ל מ"ש בְּמִיעוּט קָמָא הֵינּוּ דְנוֹשֵׁט דְאֵי דְקָנָה הָא כְּתִב רַש"י דְּלָא פְסָלָה שְׁהִי וּכְבִרְיִיתָא דְשַׁחַט חֲצִי.

קָנָה וּמ"ש דְּעֶבְדִּינּוּ לְחוּמְרָא מְדַקְאֵי הֵכָא בְּתִיקוּ כו' ר"ל אִם דְּלַעִיל י"ח ב' פֶּסֶק רַב וּשְׂמוּאֵל כַּר"י ב"י מ"מ מְדַקְאֵי הֵכָא בְּתִיקוּ בְּהַחֲלִיד בְּמִיעוּט בְּתָרָא ה"ה בְּהַגְרִים בְּמִיעוּט בְּתָרָא דְמ"ש וּר"פ חֲדָא מִינְיָהוּ נְקִיט וּרִיב"ם אוֹמֵר אִם אִם יִהְיֶה הַפִּי כְּרַש"י מְפָל מְקוֹם אֵין רְאִיָּה לְהַגְרָמָה דְהָוָה שְׁלָא בְּמִקוֹם שְׁחִיטָה מָה שְׂאֵין כֹּן בְּהַחֲלִיד דְהוּא בְּמִקוֹם שְׁחִיטָה יֵשׁ סְבָרָא לֹאמֵר אִם בְּמִיעוּט בְּתָרָא פּוֹסֵל וְגַם בְּהַגְרָמָה אִיכָּא מ"ד לַעִיל דְכָשֵׁר אִם לְרַבְּנָן וְלֹא פְלִיגֵי רַבְּנָן עֲלֵי דְר"י ב"י אֶלָּא בְּהַגְרִים שְׁלִישׁ כו' יַעֲזִיב שָׁם י"ט א: בַּא"ד אֶפְיִלוּ לְאִמְרֵי בֵי רַב כו' א"נ מִבְּעִיָא בְּשׁוּחַט מִיעוּט מְלַמְטָה לְמַעְלָה וְכוּן שְׁהָה כו' עַכ"ל יִרְאָה דְאֵי נְמִי הֵינּוּ טַעְמָא דְמִיבְעִיָא לִיה אִם דְּנִקְוֹת הַנּוֹשֵׁט בְּמִשְׁהוּ טְרִיפָה וְכָל שְׁשַׁחַט בְּחֲלָדָה לֹא הָוָה שְׁחִיטָה כִּינּוּן שְׁהַסְפִּין מְכּוֹסָה בְּרוֹב סִימָן כו' מ"מ אֶפְשָׁר דְּלָא גְמִירֵי ה' הַלְכוֹת שְׁחִיטָה אֶלָּא בְּמִיָּדִי דְמַנְבֵּלָא בְּרוֹב סִימָן וְלֹא בְּמִיעוּט כְּמוֹ בְּשִׁיחָה דְּלָא גְמִירֵי אֶלָּא בְּמִיָּדִי דְמַנְבֵּלָא בִּיה לַעִיל בְּסִמּוּף אוֹ דְמִיבְעִיָא לִיה בְּהַחֲלִיד מִיעוּט קָמָא דְקָנָה דְכָשֵׁר דְּמִיָּדִי הָוָה אַחֲצֵי פָּגוּם אוֹ שְׂמָא כִּינּוּן דְּדָרְךָ שְׁחִיטָה עוֹשֶׂה מִיְּגָרַע גְּרַע וְעִינּוּ בְּב"י י"ד סִי' כ"ד שֶׁכ' דְּדָרְסָה וְחֲלָדָה פְּסָלֵי בְּמִיעוּט קָמָא דְקָנָה יַעֲזִיב שָׁם הֵיטֵב וְשָׁם אֶבְאָר בַּא"ד וְשְׁהָה בְּמִיעוּט סִימָנִים מְפָרֵשׁ בְּסִינ רְעָה כו' כְּבָר כְּתִבְנוּ דְהֵינּוּ בְּבִהְמָה אֶבְל בְּעוֹף דְּדִי בְּסִימָן א' לֹא שְׂיִיךְ הָוּ בְּעִיָּא וְאִם אֵי נְאֻמֵר דְּבְמִיעוּט בְּתָרָא וְנִדְאֵי שְׂיִיךְ שְׁהָה מְדַרְבָּנּוּ מ"מ כַּה"ג בְּסִינ רְעָה כ"ע מוֹדִים דְכָשֵׁר כַּה"ג בְּעוֹף וְלֹא מִיבְעִיָּא אֶלָּא בְּבִהְמָה וְעִינּוּ ש"ף בִּי"ד סִימָן כ"ג יַע"ש בְּאִנְרָךְ פֶּאן: מִתְּנִי'.

הַשּׁוּחַט ב' רֵאשִׁין שְׁחִיטָתוֹ כְּשִׁיר' שְׁנַיִם אוֹחֲזִין בְּסִינ וְשׁוּחַטִין שְׁחִיטָתוֹ כְּשִׁירָה. הַשּׁוּחַט דִּיעֲבַד דְאִירֵי בְּקַדְשִׁים וְאֵין א"א שׁוּחַט שְׁנֵי זְבָחִים לְכַתְּחֵלָה כְּדִמְסִיק לַעִיל וְשְׁנַיִם אוֹחֲזִין וְשׁוּחַטִין מְשַׁמַּע לְכַתְּחֵל קָלֵל תָּנוּ שְׁנַיִם שְׁשַׁחְטוּ שְׁחִיטָתוֹ כו' וְעִינּוּ בַּפ"א מֵהַל' פְּסוּלֵי מוֹקְדָשִׁין אִם הַלַּח"מ כְּתִב שָׁם דְשְׁחִיטָתוֹ כְּשִׁיר' מְשַׁמַּע דִּיעֲבַד וְע"ש וְהָא דְפֶסֶק הַר אִם לְכַתְּחֵל' הוּא כְּחֻמְרֵי דְלַעִיל דְאִמְרֵי שְׁנַיִם שׁוּחַטִין זְבַח אֶחָד לֹא קָ כְּתִב דְשְׁנַיִם אוֹחֲזִין לְכַתְּחֵלָה וְסִיפָא בְּחוּלִין מִיְּרֵי וְלֹא יִדְעָנָא אֲנִן בְּקַדְשִׁים וְכַחֲכָמִים דְּפְלִיגֵי לַעִיל עַל רַאב"ש וְכִמוֹ שְׁפֶסֶק הַר"מ ז"ל וְדַע אִם נֹאמֵר שְׁחִיטָתוֹ כְּשִׁירָה מְשַׁמַּע דִּיעֲבַד כְּמ"ש הַלַּח"מ אַפ"ה לֹא קָשְׁיָא לְהַר"מ אִמְאֵי פֶסֶק כְּחֻמְרֵי וְהָא סְתָם נוֹתְנִי' כַּר"א חֲדָא דְמִדְאֻמֵר ר' יוֹחָנָן לַעִיל זֶה דְבָרֵי רַאב"ש אֶבְל חֻמְרֵי אוֹמְרִים מְשַׁמַּע דְהַלְכָה כְּחֻמְרֵי וְעִינּוּ מ"ש בַּפ"ק בְּמִשְׁנָה כָּל מְקוֹם שִׁישׁ מְכָר כו' וְעוֹד דְהָא דְקַתְנֵי דִיעֲבַד הֵינּוּ ב' בְּנֵי אָדָם וּב' סִכִּי

דלכתחלה לא שָׁמָא יִטְרְפוּ זע"ז וְאָסוּר לְנַבֵּל בְּיָדַיִם וְעוֹד דְּשָׁמָא יִסְמוּךְ כ"א עַל חֲבִירֵי אוּף בְּבִדְיָקָה אוּ דְאָסוּר לְהַפְסִיד קְדָשִׁים אַבְל בְּסַפִּין א' אוּף לְכַתְחָלָה שְׂרִי דְלֵא שְׂיִיךְ שְׁמָא יִטְר' בִּינֵן שְׂשִׁנְיָהֶם בְּמִקּוּם א' שׁוֹחֲטִין וּמְשַׁנְתּוּ בַב' סַפִּינֵין וּב' בְּנֵי אָדָם דְּשַׁחֲטָה מְפֹרְעַת שְׂרִי לְכַתְחָלָה אֵלָא שְׁמָא יִטְרְפוּ זע"ז כו' וְהָא לִיכָא לְמִימַר לְכַתְחָלָה בְּעֵינֵן שַׁחֲטָה מְפֹרְעַת דֵּא"כ רַב שְׁמוּאֵל בְּר' יִצְחָק לֹא הֵוָה שְׁקִיל מְשׁוּפְרֵי שׁוֹפְרֵי וְהָיָה רְאוּי לְהַחְמִיר לְעַצְמוֹ וְאָף שֶׁהֲר"מ ז"ל בְּהַלְכוֹת שַׁחֲטָה בַפ"ב ה"ל' י"ט פְּתַב שְׁחֲטוּ בְּסַפִּין א' שַׁחֲטָתָן כְּשִׁירָה דִיעֲבַד לָאו דְּוִקָא כְּמוֹ א' שְׁשַׁחֲט ב' רְאִשֵׁין דְּלָאו דְּוִקָא וְאָף שְׁכַתְב וְכוּ ב' אוּחְזִין בְּשִׁנֵי סַפִּינֵין כו' לָאו לְגַמְרֵי מְשֻׁה לְהוּ שְׁנָה לְכַתְחָלָה וְזֵה דִיעֲבַד וּבִי"ד סִימָן כ"א אַכְתָּב מְזֵה.

הַתִּיז הָרֵאשׁ בַּב"א פְּסוּלָה הָיָה וְהַתִּיז הָרֵאשׁ בַּב"א אִם יֵשׁ בְּסַפִּין לֹא צְנוּאָר כְּשִׁירָה עַכ"ל הַתִּיז הָרֵאשׁ הֵינְנוּ סִימָנִים לְבַד וְכוּ פְּתַב הָרֵשׁ בַּב"א וְלֵאפּוּקֵי מְרַמְב"ן שְׁכַתְב דְּהָא דְּבַעֲי מְלֵא צְנוּאָר חוּץ לְצְנוּאָר הֵינְנוּ כְּשִׁחְטָה גַם הַמְּפָרְקַת וְעֵינֵין כְּפִן בְּר"ן בְּשִׁמְעָתִין גַּמ' דְּאָמַר שְׁמוּאֵל חֵץ שַׁחוּט לְשׁוֹנָם וּפִירֵשׁ"י מַה חֵץ בְּמִשְׁיכָ' אוּף שַׁחֲטָה בְּמִשְׁכָּה מְשַׁמַּע מְפִירֵשׁ"י דְּשְׁמוּאֵל דְּרִישׁ הָאֵי קָרָא דְּנַבִּיאֵי לְאִסְמַכְתָּא דְּלֵהֲכִי כְּתִיב חֵץ שַׁחוּט לְוֹמֵר מַה חֵץ בְּמִשְׁיכָ' כו' אַבְל תַּנָּא דְּבִי ר"י אָמַר דְּמַה"ת מְשַׁמַּע וְשַׁחֲט לְשׁוֹן מְשִׁיכָ' וּמִיִּיתֵי רֵאִי חֵץ שַׁחוּט דְּהֵינְנוּ מְשׁוּף אַבְל שְׁמוּאֵל לֹא הִבִּיא קָרָא דּוֹשַׁחֲט כְּלָל דְּכְתִיב בְּקְדָשִׁים וּבְחֻלִּין מְזֻלָּן דְּלֵא לִישִׁי גְסֵטְרָא דְּהֵינְנוּ דְּרָסָה וּלְכַף אָמַר חֵץ שַׁחוּט דְּהָוָה אִסְמַכְתָּא מְדָלָא כְּתִיב חֵץ מְשׁוּף אֵלָא שַׁחוּט לְוֹמֵר מַה חֵץ בְּמִשְׁכָּה אוּף שַׁחֲטָה בְּמִשְׁכָּה וְעֵיקָר דְּרָסָה הֵוָה הַלְכָה לְמִשְׁהָ מְסִינֵי וְעֵינֵין בְּרִישׁ פְּרָקִין בְּרִישׁ"י שֵׁם לְלִשׁוֹן דְּלֵא לִישׁוּי גְסֵטְרָא דְּרָסָה כְּתִיב וְהָא דְּהַל"מ חֵץ דְּרָסָה מְשַׁמַּע דְּלִישׁוֹן שְׁלֵא יַחְתְּנוּ הַמְּפָרְקַת לְשָׁנִים הֵוָה דְּרָסָה גַם כֵּן הַלְכָה לְמ"מ וְשְׁמוּאֵל אִסְמַכְתָּא הוּא כְּמוֹ שְׁפִירֵשׁ"י כְּפִן וּלְר"י אִפְשָׁר דְּאֵי לָאו הַל"מ הֵיִיתֵי אוּמַר וְשַׁחֲט עַל דְּרָסָה וְלֹא הֵוָה יְדַעִינֵן שְׁלֵא יַחְתְּנוּ הַמְּפָרְקַת וּמִיָּהוּ בְּאֵמַת אָמַר דְּמִקְרָא גּוּפָא עַכ"פ מוּכַח דְּרָסָה שְׁאִין וְשַׁחֲט אֵלָא וּמְשַׁף כו': וּבַתּוֹ ד"ה תַּנָּא דְּבִי ר' יִשְׁמַעֵאל אִין וְשַׁחֲט אֵלָא וּמְשַׁף אַע"ג דְּהוּא דְּרִישׁ מְמַקּוּם שַׁחֲט חֲטָהוּ תְּרַתֵי שְׁמַעַת מִינֵין עַכ"ל הֵינְנוּ לְשִׁיטָתָם לְעֵיל בְּרִישׁ פְּרָקִין דְּפִי ד"ה וְתוּ שְׁהָיָה דְּרָסָה חֲלָדָה דְּקִינָא מְלֵתָא דְּרַב כְּהֵנָּא דְּבְּאֵמַת דּוֹנְבַחַת דְּלֵא לִישׁוּנֵי גְסֵטְרָא מִן הָעוֹרָף וְה"ה מְלֵתָא דְּר' יִשְׁמַעֵאל נְמִי קִינָא מִינֵין לְשַׁחֲטָה מִן הַצְּנוּאָר הֵינְנוּ מִן הָגְרוֹן וְלֹא מִן הָעוֹרָף יְלִיף מִן וְשַׁחֲט דְּכְתִיב בְּקְדָשִׁים הַקּוֹשֶׁה לְהֵם שְׁפִיר מְזֻלָּן לְמִדְרַשׁ תְּרַתֵי מִשָּׂא"כ לְפִירֵשׁ"י דְּהַדָּר בְּיָה אֵלָא קָרָא דְּלֵא לִישׁוּנֵי הֵינְנוּ דְּרָסָה א"ש וְאָף אֵי הִפִּי דְּלֵא לִישׁוּנֵי גְסֵטְרָא דְּלֵא יַחְתְּנוּ הַמְּפָרְקַת לְשָׁנִים מ"מ כְּתַבְנוּ דְּרָסָה הַל"מ וְשַׁחֲט שְׁלֵא יַחְתְּנוּ הַמְּפָרְקַת לְשָׁנִים וּמְכָל מְקוּם שְׁפִיר אָמַר דְּמְפָשְׁטָא דְּקָרָא מְשַׁמַּע דְּרָסָה דְּאִין וְשַׁחֲט אֵלָא וּמְשַׁף כְּמ"ש לְעֵיל: בְּרִישׁ"י ד"ה חֵץ שַׁחוּט לְשׁוֹנָם מַה חֵץ בְּמִשְׁכָּה כו' עֵינֵין פְּרִישָׁה סִימָן כ"ד שְׁכַתְב חֲלָדָה הַלְכָה לְמ"מ וַיֵּשׁ סְמָךְ מְקָרָא חֵץ שַׁחוּט מַה חֵץ בְּמִשְׁכָּה יַע"ש אוּלֵי ט"ס נָפַל בְּדַבְּרֵי וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת מַה חֵץ בְּגִלּוּי אוּף שַׁחֲטָה בְּגִלּוּי יַע"ש וְשֵׁם אַבְאָר: (דָּף לֹא ע"א) גְּמָרָא דְּמִזְמִין עֶפְרָ לְכוּלָא פְּתָקָא מְפִירֵשׁ"י מְשַׁמַּע שְׁצָרִיךְ לְזַמְנֵי בְּפָה בְּפִירוּשׁ וְלֹא סְגִיא בְּמָה שְׁמוּצָא מְוַנַּח לְפָנֵינוּ אֵלָא אוּף עֶפְרָ שְׁתַּחַת הַדָּם צָרִיךְ לְהַזְמִינוּ שְׁכֵן כְּתִיב וּמְזַמְנוּ לְכַף כו' אַבְל הַתּוֹ לְקַמֵן פ"ג ב' ד"ה צָרִיךְ כְּתַבוּ דְּעֶפְרָ שֶׁל מִטָּה אִין צָרִיךְ זִמּוֹן בְּפָה מְשַׁמַּע דְּרִישׁ"י סוּבְר צָרִיךְ זִמּוֹן בְּפָה וְלְכַאוּרָה יֹאמַר דָּאֵם כּוֹתֵשׁ עֶפְרָ קִשָּׁה א"צ שְׁיֵאמַר בְּפָה אֵלָא מְצָא עֶפְרָ מְוַנַּח תִּיחֻוּת שְׁכֵן כְּתִיב

רש"י הנה כותש כו' אבל הרשב"א ז"ל בחדושיו כתב דמ"ש רש"י זימון בפה אין נראה ולשון ראשון נראה יותר משמע שהוא ב' לשונות ברש"י ועיין בי"ד סי' כ"ח בפריש' ס"ק ז' בהג"ה שכ' מדקתיב בעפר בסגול יע"ש ומפני שאין ענינו בחבור זה בשאר דברים לא פתבתי: ע"ש גמרא איבעיא להו כמלא צנואר כו' ש"מ מלא צנואר חוץ לצנואר ש"מ עכ"ל יש להקשות על המקשה מאי קשיא ליה השתא בבהמה אחת כו' אימא דבב' בהמות נמי מלא צנואר וחוץ לצנואר משהו דכמו כן ברישא מספקא ליה חוץ לצנואר משהו אף דלא תנו במתני' וצריף לומר כמ"ש הרשב"א בחדושיו דמלא צנואר ברינח דהנה משהו קוץ לצנואר וה"נ בסיפא ואף דלא סגי בב' בהמו' מלא צנואר א' וחוץ לצנואר משהו אלא תרי צנוארים ומשהו אחד מ"מ המקש' דפריף השתא בבהמ' אחת קשה וי"ל מדנקוט בסיפ' מלא צנואר אחד דלא הנה למתני אלא מלא צנואר אלא דמיותרא ע"כ דאחד למעט משהו אתי ופריף השתא בבהמה אחת ומשני חוץ לצנואר והיינו דקתני אחד דל"ת דבעינו ד' צנוארים לכל בהמה ב' צנוארים קמ"ל דבג' סגי והיינו טעמא דעל החיצונה עובר ב' צנוארים ועל הפנימי ג' צנוארים אלא דמ"מ קשיא דא"כ לא הנה לאקשויי השתא דאחד בא לומר דל"ת מלא צנואר לכ"א ועיין בי"ד סימן כ"ד ושם אבאר ודע דהא דקתני בסיפא אם יש בספין מלא צנואר אחד מלתא דפשיטא הוא ולדעת הר"ן דאף הראשונה פסולה אם אין בספין שלש צנוארים וע"ש א"ש דאשמענו דאם אין בספין כמלא שלשה צנוארים שניהם פסולים דא"א שלא דרס גם הראשונה: ע"ש ה"נ מסתברא דאי מחטא דאושפכא אינמל מבעיא ואין לומר דאי הנה תנו כל שהוא הנה אמינא אנמל לכף תני אנמל בהדיא לגלויי דכל שהוא היינו מחטא דאושפכי דכל שהוא הפל בכלל ואף מחטא דאושפכי או דקש' לי' ליתני בהפך ואף אנמל ואף כ"ש בדרף לא זו אף זו או דלתני בהדיא מחטא דאושפכי ומשני אינמל איצטריף ליה מהו דתימא נגזור כו' והנה לא זו אף זו דהנה אמינא דלגזור אטו אנמל שיש לו קרני' קמ"ל כו': מתני' נפלה ספין ושחטה פסולה שנאמר וזבחתי מה שאמה זובח אתה אוכל כתב הרא"ש ז"ל וזה לשונו הא הפילה הוא פשירה שנתפונן להפילה הא נפלה מידו בלא פנונה כו' וצריף להתפונן לשם דבר מעשה ובעינו אחר לא מיקרי פח גברא עכ"ל פתח דבעינו פנונה לשם דבר דהיינו נתפונן להפילה אבל אם דחף ספין ברגלו בשינה או נכשל ברגלו ודחף הספין פסולה אף דהנה פח גברא מ"מ בעינו מיהת פנונה להפילה וכן דעת התוספות דף י"ב ב' ד"ה זרק ספין דר"ל מכשיר אף שלא נתפונן לחתיכה, משמע מיהא דכוננה להפיל בעינו וכן דעת רש"י פאן בד"ה ואע"ג דלא מפונן לשחוט אלא להפלת הספין הרי דהוסיף מלת לשחוט וסיים אלא להפלת הספין דל"ת דלא נתפונן אף להפילה קמ"ל דלא כן הוא אלא דמ"מ קשיא מה שסיים הרא"ש דבע"א לא מקרי פח גברא דמשמע דמטעם פח גברא פסל ליה וזה ליתא ועיין בפר"ח ובתב"ש סימן ב' ושם אבאר בעזה"י ואין להקשות מאי אריא נפלה ספין ליתני רבותא טפי שנפלה מידו בלא פנונה או שנכשל ברגלו ודחף הספין דפסולה י"ל דזה בכלל נפלה ספין דכ"ז דלא מתפונן להפילה הנה כנפלה מעצמה ועיין בחדושי הרשב"א שכתב כה"ג ויש להקשות לפי זה מאי מקשי בגמרא והא אמר רבא חדא זימנא דלמא הא קמ"ל רבא הא הפילה הוא שנתפונן להפילה הא נפלה מחיקו בלא פנונה או שדחף ברגלו בלא פנונה פסולה ואמר הא מני ר"נ הוא דבעי מיהת זרק ספין ולנועצה רבותא דרבנן דל"ת דווקא נפלה הא הפיל' הוא בלא פנונה פשירה וי"ל

דמשמע דרבא עיקר מילתא בא לומר דהלכה כר"נ ומשני דאה"נ דה"א דכאן דלא מכון לשום חתיכה פסולה דר"נ דווקא לנועצה קאמר קמ"ל דרבובתא דרבנן, הוא דהנה ולר"נ אף בלא שום חתיכה כשירה כו': גמרא הוא תני לה והוא אמר הלכה כר' נתן ופירש"י והוא אמר מדעתו שהלכה כרבבי נתן אפשר שפא לומר דמדעתו אמר פן ואף דמתני' איפא להוכיח דהלכ' כר"נ דסתים לן תנא פנותיה ונהי מההיא דהתם אין ראיה דאיפא למימר דמכון לחתיכת בשר מיהא מ"מ אפשר דדייק לה מתני' דכאן הפילה הוא כשירה ואפשר דמ"מ איפא למימר דההיא דזרק סכין לנועצה בפותל גרע טפי דלא מכון לחתיכת בשר אלא לחתיכת פותל וכה"ג פתב הרשב"א בחדושו דהפילה הוא שלא לשום פנונה עדיף טפי מאילו הפיל לנועצה שלא לשם שחיטה יע"ש מש"ה אושעיא זעירא מסברא דנפשיה הוא דפסק הלכה כר' נתן.

ובזה מתורץ מה שהקשה מהרש"א ז"ל בד"ה נאי אשמעינן אמאי לא נקיט רבובתא טפי כברייתא דאף מכון לחתיכת בשר לא מהני די"ל דרבובתא דר"נ אשמעינן אף דזרק סכין לנועצה ולא לשם שחיטה דגרע מהפילה לא לשום פנונה אפילו הכא פשר אלא דמהרש"א הקשה למה שכתבו התוספות בפ"ק דף י"ב ב' ד"ה זרק דכתבו דנקיט לנועצה לרבובתא דרבנן יע"ש: ע"ש והא אמרה רבא חדא זימנא כו' לפי התו' דווקא לרבא מקשה למה לי לומר תרי זימני הלכה כר"נ אבל מתני' אהדדי לא מקשה דההיא דלעיל איפא חתיכת בשר אלא לרבא מקשה וצריכה שנית אמתני' קאי דלמה לי התם הא מוכח מדיוקא דכאן הא הפילה כשירה ומשני קמ"ל התם אף דלא אתיא מפח בן דעת ורבא שם צ"ל ר"נ הו' דל"ת שם רבנן ג"כ מודי דאיפ' חתי' בשר קמ"ל דרבנן חתיכת סימנין בעינו וזה קצת דוסק דמ"מ מה אשמעינן רבא לדינא פיון דהלכה כר"נ ועוד דאמתני' דהתם אין קושיא דבא לומר דווקא דיעבד ולא לכתחלה אף באחרים רואין אותן לשיטתם שם בריש פרקין ד"ה שפא יקלקלו דמרישא לא שמענו אלא שאין מוסרין חולין לכתחלה להשליך לכלבים וסיפא אשמעי' באחרים רואין דלכתחלה אסור אבל מפי רש"י פאן ד"ה אבל הכא יראה דמתני' אהדדי הנה מצי לאקשוני ר"ל ל"ל מתני' דלעיל וכולן ששחטו ואחרי' רואין אותן דיעבד פשר פשיטא דהא מוכח מפאן מדיוקא הא הפילה הוא כשירה י"ל דמלתא דאתיא מדיוקא תני לה בהדיא וכ"ש פאן דלאו דיוק גמור הוא דאיפא למימר ה"ה הפילה דפסולה והא גופא איצטריו לתנא דמתני' רצוני לומר כמ"ש הרשב"א בחדושו דכל שלא מתפונן לשחיטה נפלה קאי ליה התנא וכמו שאבאר בל' רש"י ד"ה אבל הכא ולפיכך איצטריו למתני' דלעיל ורש"י לשיטתה שפירש שם בר"פ אין מוסרין לכתחלה באחרים רואין אותו וא"כ הוקשה לו שפיר ל"ל סיפא דכולן ששחטו דכשר דלא בעינו פנונה ותי' דהא לא תנן בהדיא במתני' דהפיל' הוא כשירה וה"א דהכא דהפיל' הוא נפלה קרי ליה התנא ומש"ה לא פרי' אלא לרבא דלמה לי למימר תרי זימני דהלכ' כר"נ.

ומשני דכאן איצטריו דל"ת דווקא לנועצה דמכון לחתיכה מיהא ר"ל חתיכת פותל נאי אמר פאן ה"א התם פסול דלא אתי מפח בן דעת והא דכשר התם במתני' דיעבד דכונת אחרי' מהני דהנה גדול עע"ג וכ"כ הרשב"א בחדושו והתו' יע"ש ומה"ט יש ליישב קושית התו' ד"ה והא אמרה רבא חדא זימנא דאי לאו דאמר לעיל דהלכה כר"נ ה"א דהתם טעמא דכונת אחרים מהני ולעולם דבעינו פנונה לשחיטה ולהכי אמר פאן הא

הפילה הוא פשיטה וליקה פריה דרבא אמר לעיל הלכה כר"נ אלמא דלא ס"ל דאחרים הנה פגדול ע"ג או דלא מהני בפשיטה פריה שפיר: וברש"י ד"ה אבל הכא כו' לא הנה דייקנו מנייה כו' והוא גופא איצטריה והא דתנינא תדא זימנא משום דבמתני' כו' עכ"ל.

עיין במהר"מ מלובלין ז"ל שפי' דבמתני' איצטריה להיכא שהיה יושב ומצפה מתי תפול ספינו דהנה פוננה יע"ש והרשב"א ז"ל פתב וז"ל פירוש לפירושו שאלמלא לא אמרה רבא ה"א כל שלא נתפגין לזביחה נפלה קרי ליה יע"ש והנה הרשב"א פתב דבריו אהא דכתב רש"י דלא פרי תנינא כו' ויש לראות לאיזה צורך פתב פן דא"נ בלא רבא הנה דייקנו הא הפילה הוא פשיטה מ"מ לא מניטר מתני' דכאן דאיצטריה לגופו דבעינו פשיטה מפת אדם ונפלה פסולה אלא דלא תקשי ל"ל מתני' דלעיל וכו' ויש שחטו ואחרים רואין אותן לכן פי' דמתני' דכאן ליכא למיזק הא הפילה דכל שלא נתפגין לזביחה נפלה קרי ליה אבל התו' ד"ה והא אמר' רבא לא פי' פן דברי רש"י להמעיין שם.

אלא דקשי' לי א"כ למה ליה לרש"י לומר דאי לאו דאשמעינן רבא הא הפילה הוא ה"א דהפילה הוא גמי פסולה והיא גופא איצטריה ליה לתנא לאשמעינן דבעינו זביחה מפת אדם ותיפוק ליה דה"א כל שלא מתפגין לחתיכה בעלמא נפלה קרי ליה וכמ"ש א"ח"כ לפי פי' הרשב"א בחדושי שפיר' דבריו של רש"י ז"ל: בתו' ד"ה ואסורה לאכול בתרומה הא דנקיט תרומה ולא מעשר דנוהג בזמן הזה עכ"ל ר"ל דמעשר שני אינו נאכל פעת אלא בפני הבית כדאיתא במכות י"ט ועיין בר"מ הלכות מעשר שני פ"ב ה"א דמעשר שני אינו נאכל אלא בפני הבית ולא עתה אלא טעון שריפה ומעשר ראשון אין בו קדושה כלל ומותר לזרים ולאכול בטומאה וכ"מ ששנינו הוחזק למעשר וכדומה היינו מ"ש ועיין פ"א דמעשר ה"א ופי"ג מהל' א"ה ה"ה יע"ש ועיין במ"ל פ"ז מהל' בית הבחירה הל' י"ד ופ"ו מהל' מ"ש הלכה י"ו דנפל מחיצות לא הנה דשיל"מ והוא בב"מ דף נ"ב ב' ומה בקד פניו דהבית קיים וקדושת רישלים קדושה לעתיד לבוא יכניסום ויאכלום והנה ליה לומר דחרב הבית דאיפקש לבכור ולא דנפל מחיצות דלא מעלה ולא מוריד.

והמ"ל שכתב להמעיין היטב יתישב לו ואיני יודע היאך וצ"ע: ע"ש גמרא ומנא תימרא דלחולין לא בעי פונה עכ"ל והא דלא אמר ליה ממתני' דהכא הא הפילה הוא פשיטה דאלמא לחולין לא בעינו פוננה וכדמקשי ליה לקמן לר' יוחנן ממתני' דהכא ולכאורה הנה נראה לומר דהנה ידע מה דיונתו בן יוסף דמקיש תכפונסת שני' דבעינו דעת בחולין ומש"ה פריה ליה ומנא תימרא דבפשיטה ידענו מדגלי רחמנא מתעסק בקדשים פסול הא חולין לא בעי פונה משא"כ בשאר דברים לילף מתכפונסת דבעינו פונה ומש"ה הוצרך להביא מתני' טבל ולא, הוחזק מותר לחולין אלמא לא בעינו פונה אף לשאר דברים אלא דעיקר חסר מן הספר דהנה ל' להביא הא דיונתו בן יוסף דאי לאו הא ודאי ממתני' מוכח דבחולין לא בעינו פוננה דמשחיטה ילפינו פולהו ועיין מ"ש לקמן בהא דאמרינו מדגלי יע"ש ודע דאין לפרש דהכי פריה ומנא תימרא דחולין לא בעי פוננה ר"ל דנדה שפאנסה משמע ליה שפלה מן הגשר פריה שפיר אימא בפשיטה גופא בעינו פוננה לחתיכה ונרק ספין לבועצה הוא דוקא אף לר"נ דבעינו מיהא פוננה לחתיכה ומגלן דרבותא דרבנן הוא ודיוקא דדייקנו מתני' הא הפילה הוא פשיטה היינו גמי ביושב

ומצפה מתי תפול סכיננו ותשחוט דהנה פנונה ממש כמו נפלה דמצינו לפרושי כה"ג
כמ"ש מהר"מ מלובלין ז"ל לעיל ומתני' היא גופא אתי לאשמעינן דבעינן פח גברא
כמ"ש רש"י ורבא הוא דדייק לי' ממתני' הא הפילה ואף דלא היה יושב ומצפה וסתמא
דתלמודא הוא דפריה ליה ומנא תימרא דלחולין לא בעינן פנונה ולא רבא הוא דפריה
ליה אלא דא"כ מה מניתי ראיה לקמן ממתני' טבל ולא הנוחזק דמותר לחולין דלמא
דמכוון להקר מיהת אלא ודאי דלא מניתי ראיה דלא בעינן פנונה מעלמא ומניתי שפיר
ראיה משם ולכך צריה לומר כמ"ש מעיקרא: מאי לאו אדם דומיא דכלים מה כלים דלא
מתפונגי דודאי ידע דגם בכלים מצינו לאשכוחי פנונה ביושב ומצפה כדמסיק דהנה כונ'
מעלי' ואי דמאי למימרא י"ל דמ"ד למגזור משום חרדלית של בשמים כו' אלא דא"כ
בחד מינייהו סגי וליתני במשנת' ונפל על האדם לחוד, אלא דמש"ה תני להו בהדדי לומר
דומיא דכלים ולא ביושב ומצפה איירי ומיתורא אשמעי' זה דאי לא, הנה תני אלא כלים
לחוד ה"א ביושב ומצפה איירי ודחי דלמא מש"ה תני אדם וכלים לומר מה אדם דמכוון
דאי לא הנה תני אלא כלים לחוד ה"א דלא ביושב ומצפה וחולין לא בעי פנונה ומיתורא
ידעינן דומיא דאדם דחולין בעי פנונה והא דקאמר וכ"ת לא יתישב שפיר לפ"ז דהא ידע
המקשן דאשמעינן דלא גזרי' משום חרדלית של בשמי' וכדכתבנא שוב ראיתי להת"ח
שכתב כה"ג: (ע"ב) בתו' ד"ה דתנו מטבילין בראשין.

קצת תימא כו' תרי זמני כו' והיא דגל לאשמעינן אפילו מדרבנן אין גזרין עכ"ל משמע
דהיא דגל ליפא לפרושי טהורין מן התורה קאמר והיא דמטבילין בראשין משום סיפא
איצטריה לי' דאין מטבילין בכיפין וע' מהרש"א ויש לראות האיה מוכח זה אם לא
מיתורא וא"ל דליפא לאוקמיה מ"ה דאין זה צריה ופשיטא אלא מדרבנן דאין במשמעות
הלשון ומ"מ פן הוא פונתו דמדרבנן איירי דאל"כ מאי למימרא פשיטא וע' מ"ש לקמן
מזה בעזה"י ובב"י יע"ש: ודע דאפשר לומר לאשמעינן גל שנתלש מן היים וסתמא
כפירושו ולמסתם כר' יוסי דכל הימים הן כמעין ומטהר בזוחלין וע' בתי"ט פ"ה
דמקנאות מ"ו מ"ש שם בשם הרא"ש גם למ"ש שם בשם מהר"י קולין שור' קט"ו דאף
שאם נפסק הנה כמקנה ואינו מטהר בזוחלין י"ל דמ"מ עדיין חיים הן יע"ש וא"כ הא
גופא אתי לאשמעינן דאף שנתלש מן היים עדיין שם מעין עליהו מטהר בזוחלין ואי
מהא דמטבילין בראשין אין ראי' שראש חד מחובר אל המעין ושם מעין עליהם ולכך
אשמעינן דאף בנתלש לגמרי וכדאסברה מהרי"ק: וראיתי לתוס' יום טוב שהקשה למאן
דאית ליה דמעין מטהר בכל שהוא אף באדם הקשה ליה גל שנתלש ובו ארבעים סאה
אלמא דווקא ביש בו ארבעים סאה.

ורצה לומר דגל שנתלש מן המעין או מן היים וכו' יוסי דאמר כל הימים כמעין הם דאי
מן המקנה או מן המעין וכיון שנתלש תו הנה ליה כמקנה ובעינן מ' סאה א"כ איך מטהר
בזוחלין וכקושית מהרי"ק הבאתיו בסמוך ולפי זה יותר היה לו להקשות דברי הר"מ
ז"ל אהדדי דבפרק תשיעי ה"ח מהלכות מקנאות כתב דהמעין מטהר בכ"ש ואף
לטבילת אדם קאי וכמ"ש הכ"מ שם ועיין בתי"ט פ"א דמקנאות מ"ז יע"ש היטב וכתב
בהלכה י"ב כל הימים מטהר בזוחלין וכו' בפ"ה דמקנאות מ"ד וה"ה וכ"ש דמטהר
בכל שהו דכמה דברים מצינו שמטהרין בכ"ש לא בזוחלין עיין בפ"ט דמקנאות הי"א
ובכ"מ שם ואיך כתב בה"ג גל שנתלש מן היים ונפל על אדם וכלים אם יש בו ארבעים

סָאָה טְהוּרִין וְהֵלֵא מַעֲיָיִן מְטֵהָר בְּכָל שְׁהוּא אַף בְּאָדָם וּכְמ"ש הַכ"מ בַּה"ח וְהַבְּאֲתִיו לְעֵיל וְהֵיָה נִרְאָה לּוֹמֵר דִּישׁ חִילּוּק בֵּין יָם הַגְּדוֹל לְשִׁאָר יָמִים כְּמ"ש הַכ"מ שְׁם בַּה"ב יַע"ש וּמֵיָרִי פֶּאֶן בַּיָּם הַגְּדוֹל אֶלֶּא דְמ"מ קִשְׁיָא פִּינּוֹן דְּמְטֵהָר בְּזוּחְלִין כ"ש בְּכָל שְׁהוּא וְע"כ אִו בְּשִׁאָר יָמִים אִו אַף יָם הַגְּדוֹל דְּמְטֵהָר בְּזוּחְלִין וְאַף אִם הֵיִינוּ אוֹמְרִים דְּמ"ש הַר"מ בְּהַלְכָּה ח' דְּמַעֲיָיִן מְטֵהָר בְּכ"ש דְּוּוֹקָא לְכָלִּים וְלֹא לְאָדָם מ"מ הַר"מ ו"ל שְׁיָנָה בְּכוּוֹן מְלִשׁוֹן הַמְּשֻׁנָּה דְתַנּוּ גַל שְׁנַתְלֵשׁ וּבוּ אַרְבַּעִים סָאָה וְנִפְל עַל הָאָדָם וְעַל הַכָּלִּים וּמְצִינוּ לְפְרוּשֵׁי דְמ' סָאָה אֶאָדָם קָאִי וְאֵלוּ הַר"מ ו"ל פְּתַב בְּהִיפּוּף גַל שְׁנַתְלֵשׁ וְנִפְל עַל הָאָדָם וְכָלִּים אִם יֵשׁ בּוּ אַרְבַּעִים סָאָה טְהוּרִין הָרִי דְאֶתְרַנְיָהוּ קָאִי וְהָא וְנִדְאִי תִיּוּבְתָא דְמַעֲיָיִן מְטֵהָר בְּכ"ש לְכָלִּים מִיְהַת וּמְשֻׁנָּה עֲרוּכָה הִיא וּבַתְלִמוּד פְּמָה פְּעַמִּים וְע"כ לֹא פְּלִיגִי אֶלֶּא בְּאָדָם אִי מַעֲיָיִן מְטֵהָר בְּכָל שְׁהוּא אִו לֹא אֶבְל כָּלִּים כ"ע מוֹדִים דְּבַכ"ש מְטֵהָר מַעֲיָיִן וְצָרִיף עֵיוֹן: שׁוּב רְאִיתִי בִי"ד סִימָן ר"א שְׁהוּקְשָׁה לְהֵם זֶה בְּסַעֲרֵיף ה' דְּלָמָּה לִי מ' סָאָה דְּמַעֲיָיִן מְטֵהָר בְּכָל שְׁהוּ וְהַב"ח תִּי דִּים לֹא מְהַנִּי אֶלֶּא לְעַנְיָן זוּחְלִין וְלֹא לְעַנְיָן כ"ש וְהֵיִינוּ דְאָמַר ר' יוֹסִי כָּל הַיָּמִים מְטֵהָרִין בְּזוּחְלִין וְהַש"ף תִּי בַס"ק כ' דְּנַתְלֵשׁ מִן הַיָּם בְּעֵינּוּ אַרְבַּעִים סָאָה וּמ"מ קִשְׁיָא לִיָּה פִּינּוֹן דְּמְטֵהָר בְּזוּחְלִין אַף בְּנַתְלֵשׁ כָּל שְׁכָן בְּכָל שְׁהוּא וּכְמ"ש: וְרְאִיתִי בְּסִימָן הַנ"ל לְהַב"י שְׁפַתְב לְהֵרָא"ש דְּכַתְב גַּל שְׁנַתְלֵשׁ אֶתְיָא כַר' יוֹסִי דְּמְטֵהָר בְּזוּחְלִין קִשְׁיָה א"כ אִימָא דְהִיא גּוּפָא אִיצְטְרִיף וּמָה מְקִשָּׁה אִי בִּיּוֹשֵׁב וּמְצַפָּה מְאִי לְמִמְרָא יַע"ש וְאִין לּוֹמֵר דְּפָרִיף הָא תַּנְיָנּוּ תוּ זִמְנָא אַחֲרִיתִי מְטְבִילִין בְּרֵאשִׁין וּסְתָמָא קְתוּנִי מְשַׁמַּע דְּכָל הַיָּמִים הֵן כְּמַעֲיָיִן שְׁמַדְקָדַק הֵרָא"ש מְגַל שְׁנַתְלֵשׁ יַע"ש בְּב"י וִי"ל דְּאֶפְתִּי לֹא יָדַע הָא מְתַנִּי מְדְפָרִיף וּמְנָא תִימְרָא דְאִין זֶה מְטְבִילִין בְּכִיפִין וְאִין זֶה כָּלוּם דְּנָכִי תִימָא מְאִי לְמִמְרָא הוּא דְבָרִי רַב נַחְמָן וְאִיהוּ גּוּפָא קְאָמַר לָהּ מְאִי לְמִמְרָא.

וְהַב"ח פְּתַב דְּפָרִיף שְׁפִיר מְאִי לְמִמְרָא דְאִי לְמַסְתָּם כַר"י לֹא שְׁיָיִף לְהַזְפִּיר גַּל שְׁנַתְלֵשׁ אֶלֶּא כָּל הַיָּמִים הֵם כְּמַעֲיָיִן כּו' וּלְפִי דְבָרִי מְהֵרִי"ק שְׁנַרְשׁ קַט"ו וְהַבִּיאִו הַב"י בַּסִּי ר"א בְּהָא דְמַעֲיָיִן שְׁהַפְסִיקוּ מִן הַמַּעֲיָיִן דְּהֵנוּ כְּמִקְנָה דְּלֹא תִקְשָׁה מְגַל שְׁנַתְלֵשׁ דְּהֵתָם לֹא נַעֲשׂוּ אֲשַׁבְּרוּן עֲדִינּוּ וְעֵינּוּ בְד"מ שְׁם יִקְשָׁה מְאִי פָרִיף מְה קַמ"ל הָא גּוּפָא קַמ"ל וּכְמ"ש לְעֵיל בְּסו' וְלֹא שְׁיָיִף תִּירוּצוּ שְׁל הַב"ח.

אֶמְנָם נִרְאָה לִי לּוֹמֵר הָא דְאָמַר וְכִי תִימָא מְאִי לְמִמְרָא לֹא לְמִימַר דְּמַתְנִי מִיּוֹתְרַת הִיא דְּטוּבָא אֲשַׁמְעִינּוּ כְּש"ש הַב"י אִו כְּמָה שְׁהַקְשִׁינוּ דְאָף שְׁנַתְלֵשׁ לְגַמְרִי מִן הַיָּם וְאִינוּ מְחֻנְפָּר אַפ"ה כָּל זְמַן שְׁלֹא נְקוּוּ וְנַעֲשׂוּ אֲשַׁבְּרוּן שְׁם מַעֲיָיִן יֵשׁ עָלָיו וּכְמ"ש מְהֵרִי"ק אֶלֶּא דְקִשְׁיָא לִיָּה לָמָּה לִי כָּלִּים דְתַנּוּ לִיתְנִי סְתָמָא גַל שְׁנַתְלֵשׁ כּו' אִו עַל הָאָדָם לְחוּד בְּשִׁלְמָא אִי לֹא בְּעֵינּוּ פְּוּוּנָה נְקִיט כָּלִּים שְׁנַפְל הַגַּל עֲלֵיהֶם בְּלֹא פְּוּוּנָה וְאָדָם דּוּמִיָּא דְכָלִּים דְּלֹא מִכְּפּוּנִי רְצָה לּוֹמֵר דְּלֹא הָיָה פְּוּוּנָה לְטְבִילָה אֶלֶּא לְרַחֲיִצָּה בְּעֵלְמָא דְהַ"א דְגָרַע מְכָלִּים בְּלֹא פְּוּוּנָה כָּלִּל אֶבְל אָדָם דְּמְכּוּנִין לְרַחֲיִצָּה וְלֹא לְטְבִילָה אַפ"ה קַמ"ל דְּמְהַנִּי דְלַחְוּלִין לֹא בְּעֵינּוּ פְּוּוּנָה מְשֵׁא"כ אִי אִיָּרִי בִּיּוֹשֵׁב וּמְצַפָּה מְאִי לְמִמְרָא וְלָמָּה לִיָּה כָּלִּל כָּלִּים דְּנְקִיט וּמְשַׁנִּי מ"ד לְגִזּוֹר מְשׁוּם חֲרָדְלִית שְׁל בְּשָׁמִים כּו' א"כ לְגִזּוֹר אֲטוּ כִּיפִין קַמ"ל וְהַרְצוּן בְּזָה דְאִי לֹא דְתַנּוּ כָּלִּים בְּהַדְיָהוּ הַ"א דְטְהוּרִין מִן הַתּוּרָה קְאָמַר וְלֹא מְדַרְבְּנּוּ דְגְזָרִינּוּ רֵאשִׁין אֲטוּ כִּיפִין קַמ"ל כָּלִּים וְע"כ תַּנָּא אִיָּרִי מְדַרְבְּנּוּ דְאִי מִן הַתּוּרָה לָמָּה לִי אַרְבַּעִים סָאָה דְנָהִי פִּינּוֹן שְׁנַתְלֵשׁ מִן הַיָּם דִּין מְקִנָּה עֲלֵיהֶם לְעַנְיָן זֶה שְׁאִין מְטֵהָרִין בְּכ"ש אִו כְּמ"ש הַב"ח דְּכָלִּל הַיָּמִים הֵם כְּמַעֲיָיִן לְעַנְיָן זוּחְלִין לְחוּד וְלֹא לְעַנְיָן כָּל שְׁהוּא מ"מ בְּמִקְנָה גּוּפָא לֹא בְּעֵינּוּ

לכלים ארבעים סאה מן התורה אלא באדם ונקא בעינן מ' סאה מורחץ כל בשרו במים ולא בכלים ומדרבנן הוא דבעינן מ' סאה פדאמרין בנזיר פרק ג' מינין דבטלוה לרביעית דמקנה ומבואר זה בפסחים י"ז ע"ב בפסחים בגמ' ורש"י ותו' ד"ה אלא דהו רביעית וכיון שפן ע"כ תנא בדרבנן קמייירי כמ"ש וז"ש דלא גזרינן אף מדרבנן ראשין אטו כפיין או משום חרדלית של בשמים וא"כ לא קשיא קושני' הב"י גם מה שהקשינו למהרי"ק וכו' ונתנישב דברי מהרש"א ז"ל היטב אשר כל דבריו קדושים ומיןשורים בתו' ד"ה דתנן מטבילין בראשין דכתב ממתני' דגל ודאי מדרבנן איירי היינו כמ"ש דאי מן התורה א"צ ארבעים סאה בכלים אף במי מקנה וגשמים ועל זה פתב דמתני' דמטבילין בראשין משום סיפא איצטריף ואין לומר דאי נמי הנה מציינו לפרש הך דגל מן התורה ע"כ מדרבנן מייירי דאל"כ מאי למימרא וא"כ בלא"ה תקשי למה לי מטבילין בראשין י"ל דהוקשה לו לפי האמת דמתני' דגל איצטריף לומר דלחולין לא בעי פנונה דאי ממתני' דהושיט ידיו טהורות לא מוכח דשאני טבילת ידיו מטבילת גוף דאל"כ תקשה לר' יוחנן מסתם משנה וכמ"ש התו' ד"ה הוא סבר כו' ולזה אמר דמ"מ ע"כ אף באמת מייירי טהורין מדרבנן מדנקיט ארבעים סאה לכלים וזה הנה דרבנן: ודע עוד שמ"ש התו' דאין מטבילין בכיפין מ"ה הוא דהנה במחלוקת שנוי' שהרי הרב אינו אומר פן בפ"ט מהלכות מקנאות הי"ח פתב הר"מ דעת רבינו ז"ל דהא דאין מטבילין בכיפין הוא גזירה מדרבנן יע"ש ועיין בפ"ח בסימן ר"א גבי כיפין יע"ש ולפי זה תקשי קושנית התו' להר"מ למה לי מתני' דלעיל גל שנתלש מן היים דאי דלא נגזור הא שמעינן ממתני' דמטבילין בראשין וע"כ אף מדרבנן הנה טבילה דאין מטבילין בכיפין לא הנה כ"א מדרבנן ומפני זה הנה נראה דפסק הר"מ ז"ל דהלכה פרב דטהורה לבייתה דחולין לא צריכי פנונה שפן בפ"א דמקנאות הי"ח פתב פן יע"ש בכ"מ ונראה אף דהלכה כר' יוחנן לגבי רב מ"מ מוכח ממתני' דגל שנתלש דהא אתי לאשמעינן דחולין לא בעי פנונה דאי דלא נגזור הא שמעינן לה מדתנן מטבילין בראשין ואין מטבילין בכיפין דלא הנה אלא מדרבנן וכמ"ש בסמוך וע"כ לאשמעינן דחולין לא בעי פנונה ואדם דומיא דכלים אף דלא מכנין לטבילה דגרע טפי מפלים אפ"ה קמ"ל דמהני ליה טבילה ועיין בתו' ד"ה עון פרת התרת שכתבו כה"ג וזהיא דמטבילין בראשין ואין מטבילין בכיפין משום סיפא נקיט לה כמ"ש מהרש"א ז"ל ובכך הנה אפשר לפרש דנקיט אדם וכלים כ"א איצטריף באדם לומר דבעינן ארבעים סאה דלא תימא דמי מעיין הם קמ"ל דלעין זה הנה מי מקנה כמ"ש הב"ח או כמ"ש הש"ך פיון דנפסקו מן היים אין מטהרין בכל שהוא ואפשר דלא הנה אלא מדרבנן ולכך בכלים ודאי די בכ"ש פיון דמ"ה אף במי מקנה די לכלים בכל שהו אלא דבטלוה לרביעית דמקנה לכלים מדרבנן אבל כה"ג לא וארבעים סאה משום אדם נקיט לה וכלים נקיט דלחולין לא בעינן פנונה ועיין בתי"ט פ"ה משנה ו' יע"ש: עוד אבאר לה שמ"ש הב"ח ז"ל דר' יוסי דאמר כל הימים מטהרין בזוחלין לאו בכל שהו לפי מ"ש אין ראיה דנקיט זוחליו וכ"ש כל שהוא אלא שאני תמה עליו שהרי הר"מ ז"ל במס' פרה פ"ח מ"ח פתב כל הימים הן מטהרין בזוחליו ומטהרין בכל שהו כמעיינו הרי בהדיא דדין מעיין יש להם לטהר בכל שהוא ואם נאמר דים הגדול אין דינו פן ומ"ש גל שנתלש מן היים הוא הידוע אבל אין דברי הב"ח פן שהרי פתב דר"י אמר כל הימים מטהרין כו' ולא בכ"ש וזה אינו כמה שכתב: גמ' פאלו לא טבל למעשר אבל לוחליו כו' עכ"ל הא דסיים

כּוּן הַיָּינוּ דְּאֵי לְמַעֲשֵׁר הָא תָּנָא לֵה רִישָׁא אַף בְּהוֹחֲזָק לְחוֹלִין אָסוּר לְמַעֲשֵׁר אֱלָא דְּסִיפָא
אֲשַׁמְעִינוּ דְּלֵא הוֹחֲזָק לְמַעֲשֵׁר הָא לְחוֹלִין הוֹחֲזָק וְאֲשַׁמְעִי דְּחוֹלִין לֵא בְּעֵי כְּנֹנָה כּוּן כ'
הַתּוֹס' בְּחִגְיָגָה י"ט ע"א בד"ה לֵא יע"ש וְעוֹד תִּתְרַצוּ דְּגִרְע הוֹחֲזָק לְחוֹלִין דְּעָקָר דְּעֵתוֹ
מְמַעֲשֵׁר מִשָּׂא"כ בְּלֵא כְּנֹנָן כָּלָל וְכַעֲיִן זֶה פְּתַבְנוּ לְעִיל.

וּמִיָּהוּ לְהַמְקִשָּׁה דְּפָרִיף הוֹחֲזָק לְחוֹלִין אָסוּר לְמַעֲשֵׁר הוֹחֲזָק אִין לֵא הוֹחֲזָק לֵא אִין
לְהַקְשׁוֹת א"כ לְמָה לִי סִיפ' דְּטָבֵל וְלֵא הוֹחֲזָק דְּהֵנָּה כְּאֵלוּ לֵא טָבֵל הָא מְרִישָׁא שְׁמַעֲיָנוּ לֵה
דְּנָקָא הוֹחֲזָק וּלְתַנִּי הַשְּׁנֵי שֵׁם בְּחִגְיָגָה נָמִי לֵא יִתְיַשֵּׁב וְאֲפָשֵׁר דְּדָרְךָ הַתָּנָא לְאֲשַׁמְעִינוּ מַה
דְּאָתָא מְדִיוֹקָא וְכַהֲנָה רַבּוֹת בְּש"ס: בְּעֵנִין טְבִילָה שְׁלֵא בְּכּוֹנְנָה הִר"מ ז"ל בְּפ"א דְּמַקְנוֹאוֹת
פְּסָק כְּרַב דְּלְחוֹלִין לֵא בְּעֵי כְּנֹנָה וְכַתֵּב דְּלְכַתְּחִלָּה צָרִיף לְכּוֹנִין לְשֵׁם כְּףָּ וְדִיעֵבַד מוֹתֵר
וְנִדְּהָ שְׁנִפְלָה מוֹ הַגָּשֵׁר אוֹ יִרְדָּה לְהַקֵּר דְּהֵנָּה זֹו וְאֲצ"ל זֹו וְאֲפָשֵׁר דְּהֵנָּה רַבּוֹתָא טְפִי שְׁנִפְלָה
מִן הַגָּשֵׁר אִי הֵנָּה יִדְעָא הֵינָּה מִיכּוֹנְנָא מִשָּׂא"כ כְּשִׁירְדָּה לְהַקֵּר לֵא כְּנֹנָה לְטְבִילָה וְכַה"ג
כְּתִבוּ הַתּוֹ ד"ה עוֹן כְּרַת הַתֵּרַת וּבְש"ע הִבִּיא לְשׁוֹן הִר"מ בְּסִימָן קצ"ח סְעִיף מ"ח בְּשִׁינּוּי
קִצָּת נִדְּהָ שְׁטָבְלָה בְּלֵא כְּנֹנָה מוֹתֵרַת וּפִירוּשׁוֹ ג"כ דִּיעֵבַד וְרַמ"א מַחְמִיר לְכַתְּחִלָּה הַיָּינוּ
שְׁתַּטְבּוּל פַּעַם אַחַת אִם אֲפָשֵׁר וְכַמ"ש הַשְּׁ"ף ס"ק ס' וְעֵינִין ב"ח: עֵינִין בְּבֵית הַלֵּל שְׁכַתֵּב
דַּמ"ש בְּסִי' קצ"ח דְּבִזְמַן שֶׁהֵן רַפּוּיִם אִין חוֹצְצִין יְקֻשָּׁה מֵא"ח סִימָן קע"א דְּאִין אָנוּ
בְּקִיָּאִים בְּרַפּוּיִם אֲבָל הַמַּעֲיָיִן בַּמ"א בֵּא"ח דְּכַתֵּב דְּמִיָּרִי לְכַתְּחִלָּה אֲבָל דִּיעֵבַד ש"ד
כְּדַמְסִיק י"ד סִימָן קצ"ח הִרִי בְּהַדְיָא דְּכָאֵן מִיָּרִי מְדִיעֵבַד וּמִשְׁמַע אַף שְׁלֵא שְׁמַשָּׁה עַם
בְּעֵלָה וְהַב"ח כְּתִבְּ סִימָן קצ"ח דְּבִטְרִיחָא מְלִתָּא לְהַסִּירָן אָסוּר לְכַתְּחִלָּה דְּגִזְרִינָן אָטוּ
שְׁאִין רַפּוּיִם וְדִיעֵבַד שְׁרִי מִשְׁמַע הָא בְּלֵא טְרִיחָא אַף לְכַתְּחִלָּה שְׁרִי וּבִנְט"י אַף בְּלֵא טְרִיחָא
אָסוּר לְכַתְּחִלָּה וּמ"מ הַמַּחְמִיר לְכַתְּחִלָּה אִם אֲפָשֵׁר כְּדַבְרֵי ב"ה תַּע"ב לֵא בַּע"א: ע"ש
בְּשַׁחֲיָטָה אֲפִילוּ יוֹנְתָן ב"י מוֹדָה מְדַגְלִי רַחֲמָנָא בְּקַדְשִׁים מִתְּעַסֵּק פְּסוּל מְכָלָל בְּחוֹלִין כְּשֵׁר
עכ"ל בְּיֹרְדָה דְּעָה סִימָן א' ס"ק ג' הַקְשָׁה, הַפְרִישָׁה, מָהָא דְּחַתָּה הַמְפָרְקַת לְשָׁנִים דְּאָסוּר
לְפִי רַש"י נִימָא מְדַגְלִי רַחֲמָנָא בְּקַדְשִׁים דְּפְסוּל דְּלֵא לִישׁוּנִי גִיְסְטְרָא מוֹשַׁחַת הָא בְּחוֹלִין
שְׁרִי כְּדַמְסִיק הַכ' וּבְס' אֲשֵׁל אַבְרָהָם כְּתִב דְּהָכָא הַיָּינוּ לִיוֹנְתָן ב"י דְּכִיבְס שְׁנִית לְחוֹלִין
דְּבַעֲי כְּנֹנָה וְלָמָּה לִי מִתְּעַסֵּק דְּפְסוּל אֱלָא לְמַעַט חוֹלִין דְּלֵא בְּעֵי כְּנֹנָה מִשָּׂא"כ בְּגִסְטְרָא
דְּאִיצְטְרִיף לְגוֹפָא וְיִלְיָף נָמִי חוֹלִין וְלַהֲר"מ דְּפְסָק כו' אה"נ דְּחוֹלִין מְקַדְשִׁים לֵא יִלְפִינָן
יע"ש וְלִי נִרְאָה דְּאֲכַתִּי תַקְשִׁי לְפִרְש"י ז"ל דְּגִסְטְרָא אָסוּר וְיִלְפִינָן חוֹלִין מְקַדְשִׁים א"כ
מֵאִי קָאָמַר רַבָּא הָא זְכָנָהוּ ר"נ לְרַבְּנָן וּמֵאִי קוּשְׁיָא אִימָא דְּרַבְּנָן לֵא סְבִירָא לְהוּ כְּיוֹנְתָן
ב"י וְכִיבְס שְׁנִית לִית לְהוּ כְּסִתָּם מִתְּנִי דְּטָבֵל וְלֵא הוֹחֲזָק מוֹתֵר לְחוֹלִין דְּלֵא בְּעֵי כְּנֹנָה
וְאִיצְטְרִיף מִתְּעַסֵּק לְגוֹפָא בְּקַדְשִׁים דְּפְסוּל וְיִלְפִינָן מִיָּנִי ג"כ שְׁחִיטַת חוֹלִין וְאִין לוֹמַר
דְּרַבָּא סוֹבֵר דּוֹנְבַחַת מִשְׁמַע וְדֵאִי דְּבַעֲיָנוּ כְּנֹנָה לְזַבְיָחָה מִמֶּשׁ וְע"כ פְּרִיף שְׁפִיר מְדַגְלִי
רַחֲמָנָא מִתְּעַסֵּק דְּפְסוּל דְּלָמָּה לִי גִילְף מְחוֹלִין אֱלָא ע"כ לְמַעַט חוֹלִין א"כ תּוֹ נְמַעֲטוּיָהּ
לְגַמְרִי אַף לְחַתִּיכָה דֵא"כ תִּיקְשִׁי לִיָּה רַבָּא לְנַפְשִׁי דְּסוֹבֵר דְּהִלְכָּה כו"נ דְּחוֹלִין לֵא בְּעֵי
כְּנֹנָה לְשַׁחֲיָטָה וְאִמָּי הָא וְזַבְחַת מִשְׁמַע כְּנֹנָה מְעֵלִיא וְרַב שִׁימִי דְּפָרִיף לר"י וְאִמָּי לֵא
פְּרִיף לר"נ אֱלָא וְזַבְחַת אֲפָשֵׁר דְּלֵא מִשְׁמַע כָּלָל כְּנֹנָה וְלְרַבְּנָן הוּא דְּפָרִיף לִיָּה אִי וְזַבְחַת
מִשְׁמַע כְּנֹנָה א"כ זַבְיָחָה מִמֶּשׁ מִשְׁמַע וְאִי כו' וּמֵאִי קוּשְׁיָא אִימָא וְזַבְחַת לֵא הֵנָּה אֱלָא כְּמוֹ
וְעֵשִׂיתָ כַּמ"ש הֵרָא"ש ז"ל אוֹ דְּלֵא מִשְׁמַע כָּלָל וְא"כ יִלְפִינָן שְׁפִיר חוֹלִין מְקַדְשִׁים דְּבַעֲיָנוּ

פּוֹנָה לְזַבְיָחָה מִמֶּשׁ כְּמוֹ בְּקִדְשִׁים וְהָא דְנִקְיִט זָרַק סִפִּין לְנוֹעֲצָה בְּפִתְלָה וְדָאֵי רְבוּתָא דְרַבְּנָן הוּא כַּמ"ש הַתּוֹס' פ"ק י"ב ב' ד"ה זָרַק סִפִּין כו'.

וְאֵה"נ דְּרַבְּנָן פּוֹנָה מְעַלְיָא בְּעֵינָן לְחֻלְיִין כְּמוֹ בְּקִדְשִׁים וְכַמְּה שְׁפַתְבְּנוּ פָּאן: וְדַע דְּרִש"י פ"ק י"ג א' אֵהָא דְּמַנְיִין לְמַתְעַסַּק בְּקִדְשִׁים פִּי' מִתְּפֹנִין לְזָרוּק הַסִּפִּין וְהַקְּשׁוּ הַתּו' דְּהָא אִפִּי' בְּחֻלְיִין פְּסוּל לְרַבְּנָן עַד שְׂיִתְפֹּנִין לְחַתִּיכַת בְּשׂוֹר יַע"ש.

וְאִין לֹזְמֵר דְּפִי' פִּן לר"נ דְּהִלְכְּתָא פְּנוּתִי' דְּחֻלְיִין לֹא בְּעֵינָן פּוֹנָה כָּלֵל וְא"כ אִיפָּא לְפְרוּשֵׁי מַתְעַסַּק בְּקִדְשִׁים דְּפְסוּל הִיָּינוּ מִתְּפֹנִין לְזָרוּק הַסִּפִּין דְּבְעֵינָן פּוֹנָה לְחַתִּיכַת בְּשׂוֹר אוֹ סִימָנִים דִּישׁ לֹזְמֵר מֵהִיכָא תִּיתִי לֹזְמֵר דְּפִלְגִי ר"נ וְרַבְּנָן בְּזָה וְלֹא פּוֹשֵׁי מִחֻלְיִין בְּמָה דְּלֹא הִנְזַפְּרָא כָּלֵל בְּגַמ' וְעֵינָן מ"ש ע"א: עוֹד אֲבָאָר לָךְ כְּפִי מַה שְׁנִרְאָה פִּן מֵהִגְמָרָא דִּילְפִינוּ חֻלְיִין מְטַבִּילָה דְּשַׁחֲיָטָה בְּעֵי פּוֹנָה אִי לֹא מְדַגְלִי וְכֹן לְהִקְפֹּד יֵשׁ לָנוּ לֹזְמֵר פִּן א"כ יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת בְּאַמַּת לְדִידָן דְּלִית לָן וְכַבֵּס שְׁנִית וְחֻלְיִין לֹא בְּעֵי פּוֹנָה בִּין בְּטַבִּילָה וּבִין בְּשַׁחֲיָטָה כַּמ"ש הַר"מ ז"ל בַּה'ל' מְקוֹנְאוֹת פ"א וְהִבְאֵתִיו לְעִיל אִם פִּן בְּתֵרוּמָה וְקִדְשִׁים וְדָאֵי אִית לָן לְמִילָף דְּבְעֵינָן פּוֹנָה בְּטַבִּילָה מִיֵּהֵת וְנִילָף מְשַׁחֲיָטָה בְּקִדְשִׁים דְּבְעֵינָן פּוֹנָה לְהִקְפֹּד דַּמ"ש דְּפִרְיָף וְיָמִי אָמַר ר"י הִכִּי וְהָאָר"י הִלְכָה פְּסָתָם מְשַׁנָּה אֶלְמָא דְּמִקְשָׁה מְשַׁחֲיָטָה לְטַבִּילָה ה"ה גְּמִי אִיפָּא וְאִמָּאֵי פְּסָק הַר"מ ז"ל בַּה'ל' א"ה פ"ג ה"ב דְּטַבֵּל וְלֹא הִנְזַמְּק לְקוּדְשׁ אֲסוּר וְסִימָנִים דְּכָל זֶה הֵנָּה מְעַלּוֹת מְדַרְבְּנָן וְהַכ"מ פְּתַב שְׁפִין מְשַׁמַּע בְּגַמ' דְּפְסָחִים, דָּף י"ח וְבְאַמַּת שְׁגַם רִש"י וְהַר"ב בְּנִלְמָה פִּירְשׁוּ בְּחִגְיָה י"ט ב' טַבֵּל לְחֻלְיִין וְעוֹד זֶה מְעַלָּה מְשַׁמַּע דְּאֲכֹלְהוּ קָאֵי וְנִקְיִט לָהּ בְּהַדִּי אִינָף מְעַלּוֹת דְּהֵנָּה דְּרַבְּנָן וְאִמָּאֵי בְּקוּדְשׁ גִּיְהוּי מִן הַתּוֹרָה וְנִילָף מְשַׁחֲיָטָה דְּמַתְעַסַּק פְּסוּל ה"ה בְּטַבִּילָה דְּלִיבְעֵי פּוֹנָה מְעַלְיָא כְּמוֹ דְּמַסִּיק ר"פ לר"נ שְׁנַפְּלָה מִן הַגָּשָׁר וְלְרַבְּנָן שְׂיִרְדָּה לְהַקְרָה וְכַפִּירִש"י דְּלְרַבְּנָן דְּסַבְּרִי חֻלְיִין בְּעֵי פּוֹנָה לְשַׁחֲיָטָה חַתִּיכַת בְּשׂוֹר אוֹ סִימָנִין בְּעֵינָן בְּטַבִּילָה יִרְדָּה לְהַקְרָה מִיֵּהֵת וְא"כ בְּקִדְשִׁים דְּבְעֵינָן פּוֹנָה מְעַלְיָא גִּיבְעֵי בְּטַבִּילָה פּוֹנָה מְעַלְיָא וְלִפְרִש"י בַּפ"א י"ג א' שְׁפִי' מַתְעַסַּק מִתְּפֹנִין לְהַפִּיל סִפִּין וְסִימָנִים אֶלָּא כו' מְשַׁמַּע מְדַבְּרִיו דְּמִתְּפֹנִין לְחַתִּיכָ' מֵהִנֵּי וְהֵינָנוּ לר"נ דְּבְחֻלְיִין לֹא בְּעֵינָן פּוֹנָה כָּלֵל א"ש הֵיא דְּחִגְיָה דְּנִקְיִט לָהּ גְּבִי מְעַלּוֹת מְדַרְבְּנָן הִנְזַמְּק לְתֵרוּמָה אֲסוּר לְקוּדְשׁ מְדַרְבְּנָן דְּמִן הַתּוֹרָה הֵנָּה טַבִּילָה דְּוִמְז' דְּשַׁחֲיָט' דְּמִתְּפֹנִין לְחַתִּיכָה מֵהִנֵּי וְה"ה בְּיַרְדָּה לְהַקְרָה דִּי כְּמוֹ דְּמַסִּיק לְרַבְּנָן בְּחֻלְיִין שְׂיִרְדָּה לְהַקְרָה דִּי אֲבָל לְהַר"מ ז"ל א"א לְפִרְשׁ כֹּף שְׁהָרִי בַּפ"א מֵהַל' פְּסוּלִי מְקוּדְשִׁין ה"ג פְּתַב קָטָן אִינוּ שׁוֹחֲט בְּקִדְשִׁים הָרִי אִף דְּמַכְוִין לְחַתִּיכָה מַתְעַסַּק מִזְּקָרִי כְּדַמְסִיק בַּע"א אִי אִשְׁמַעֲיָנוּ הֵתָם דְּקָא מְפֹנִין לְשׁוּם חַתִּיכָה דְּקָטוּמַחְשָׁבָה אִין לֹא אֲבָל מְעַשָּׂה יֵשׁ לוֹ וְאִפ"ה פּוֹנָה מְעַלְיָא בְּעֵינָן א"כ קָשָׁה וִי"ל דְּבְקִדְשִׁים בְּעֵינָן חַתִּיכַת סִימָנִים וְמ"ה קָטָן פְּסוּל וּבְטַבִּילָה לְהַקְרָה הֵנָּה כְּמוֹ שְׁחִיטַת סִימָנִין לְרַבְּנָן כְּדַמְסִיק שְׂיִרְדָּה לְהַקְרָה וּבְדָאֵי לְרַבְּנָן בְּחֻלְיִין בְּעֵי שְׁחִיטַת סִימָנִין דְּנִקְא כַּמ"ש בְּכָאן וּבַפ"ק וְעוֹד אֲפִשְׁרָ לֹזְמֵר דְּהֵנָּה מְעַלָּה דְּרַבְּנָן דְּכּוֹנְנָה לְתֵרוּמָה הֵנָּה פּוֹנָה לְעַנְזֵין קוּדְשׁ אֶלָּא מְדַרְבְּנָן וְיֵשׁ לְעֵינָן: הָא דְּפִרְיָף וְיָמִי אַר"י הִכִּי וְהָאָמַר ר"י הִלְכָה פְּסָתָם מְשַׁנָּה וְתַנּוּ נְפִלָה סִפִּין כו' יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת אִמָּאֵי לֹא מְבִיא פְּלוּגְתָא דְּרַב וְר"י בַּפ"ק אִמְתַּנִּי' מֵאֵן תַּנָּא דְּלֹא בְּעֵינָן פּוֹנָה לְשַׁחֲיָטָה וְלִמְפָרְךָ מִינֵי' לר' יוֹחָנָן הָא לֹא קוּשְׁיָא דְּמַצִּינוּ לֹזְמֵר גְּדָה שְׁנַאֲנָסָה שְׁנַפְּלָה מִן הַגָּשָׁר וְפִלְגִי רַב וְר"י אֶלְיָבִי' דַּר"נ לְרַב זָרַק סִפִּין לְנוֹעֲצָה לֹא דְּנִקְא וְלְרַבּוּתָא דְּרַבְּנָן נִקְיִט לָהּ וְר"י אָמַר דְּנִקְא זָרַק סִפִּין דְּמִתְּפֹנִין לְשׁוּם חַתִּיכָה וְה"ה וְכ"ש שְׁחִיטַת חַש"ו דִּישׁ לָהֶם מְעַשָּׂה לְחַתִּיכַת בְּשׂוֹר וּמַש"ה כְּשֵׁר נִגְדָה שְׁנַאֲנָסָה שְׁנַפְּלָה מִן הַגָּשָׁר אִף לְבִיתָה לֹא

טְהוֹרָה מִשָּׂא"כ כַּאֲשֶׁר דְּדִיִּיק הָא הַפִּילָה הוּא פְּשִׁירָה אֶלְמָא לר"נ לְנוּעֲצָה לָאו דוּקָא א"כ
שְׁפִיר מִקְשָׁה לר' יוֹחָנָן דְּאַר נְפִלָה מִן הַגֶּשֶׁר פִּי הוּי טְבִילָה כְּמוֹ בְּשִׁחִיטָה וּמִשְׁנֵי שְׂאֵנֵי
שְׁחִיטָה מִדְּגָלֵי רַחֲמָנָא מִתְעַסֵּק בְּקִדְשִׁים פְּסוּל מִפְּלִל דְּחֻלְיִין לָא בְּעֵינֵן פּוֹנֵה מְעַלְיָא וְכִינּוּן
שְׁפִין אַר פּוֹנֵה כֹּל דְּהוּא לָא בְּעֵינֵן מִשָּׂא"כ בְּטְבִילָה יִלְפִינּוּ מִן וְכַבֵּס שְׁנִית עוֹד אֶפְשָׁר לוֹמַר
דְּטַעֲמָא דְּמִתְנִי' דפ"ק טַעֲמָא דְּאַחֲרִים עוֹמְדִין ע"ג וְכַמ"ש הֶרְשֵׁב"א וְהַת"ח לְעִיל בְּהָא
דְּעֵבִיד צְרִיכּוּתָא אֶלָּא דא"כ מִכָּאן נָמִי לָא קָשָׁה דְּרַבָּא הוּא דְּדִיִּיק לִיה הָא הַפִּילָה הוּא
בְּלֵא רַבָּא לָא הָוֵה דְּיִיקִינּוּ כֹּל הָא הַפִּיל' הוּא כַּמ"ש רַש"י לְעִיל דְּמִש"ה לָא מִקְשָׁה מִתְנִי'
אֶהְדְּדִי וְכַמ"ש הֶרְשֵׁב"א שָׁם א"כ אִימָא דר' יוֹחָנָן נָמִי לָא מְדִיִּיק הָא הַפִּילָה הוּא וְהִיא
גוּפָא אֲשַׁמְעִינּוּ כַּמ"ש מֵהַר"מ: ע"ש הִיכִי דְּמִי נִדְּהָ שְׁנֵאנְסָה אִי דְּאַנְסָה חֲבַרְתָּה כו' דְּתַנּוּ
הַחֲרַשְׁתָּ כו' יֵשׁ לְהַקְשׁוֹ דְּלִמָּא חֲרַשְׁתָּ וְשָׂאִין לְהֵם דְּעָה מְהֵנִי טְבִילָה וְכַנְנָה דְּחֲבַרְתָּה
מִשָּׂא"כ בְּיֵשׁ לָה דְּעַת וְלֵא נִתְכַּנְנָה לְטְבִילָה לָא מְהֵנִי פּוֹנֵה דְּחֲבַרְתָּה וְכַה"ג מְחַלְקִינּוּ בְּגִיטִין
וּבְכַמְהָ דְּוִכְתִּי בְּקִטּוֹן וְגָדוֹל עוֹמֵד ע"ג דְּמְהֵנִי דְּעַתָּה' דְּגָדוֹל וּבִין נְכָרִי דְּלָא מְהֵנִי גָדוֹל עוֹמֵד
עַל גְּבִיּוֹ דְּנְכָרִי אֲדַעְתִּיָּה דְּנִפְשִׁיָּה עֵבִיד וְה"נ פֶּן וצ"ע: (דָּרָף לֵב ע"א) גְּמָרָא אָמַר רַבָּא שְׁחַט
פָּרָה וּבְהֵמָה אַחֲרָת עֲמָה לִד"ה פָּרָה פְּסוּלָה נִשְׁחַטָּה בְּהֵמָה אַחֲרָת עֲמָה לר"נ פָּרָה פְּסוּלָה
וּבְהֵמָה פְּשִׁירָה וְלִרְבֵּנּוּ פָּרָה פְּשִׁירָה וּבְרַש"י ד"ה פְּסוּלָה פָּרָה מְחַמַּת מְלֵאכָה אַחֲרָת עַכ"ל
וְה"ה דְּמַצִּי לְפָרוּשֵׁי מְחַמַּת אוֹתָהּ וְלֵא חֲבַרְתָּה לְפִי גִירְסָתוֹ לְקַמְן קמ"ל אוֹתָהּ וְלֵא חֲבַרְתָּה
אֶפִּילוּ בְּחֻלְיִין אֶלָּא דְּפִי פֶּן דְּכִי הִיכִי דְּתַתִּישְׁב קוֹשְׁיָת הַמְקַשָּׁה דְּפָרִיף פְּשִׁיטָא דְּשַׁמְעִינּוּ
מִמִּתְנִי' דְּפָרָה כֹּל הָעוֹסְקִין בְּפָרָה פּוֹסְלִין בְּמְלֵאכָה אַחֲרָת וּמִיָּהּ לְפִי מַה שְׂאֲבָאָר לְקַמְן
דְּגַם אוֹתָהּ וְלֵא אוֹתָהּ וְחֲבַרְתָּה נָמִי מִקְשָׁה פְּשִׁיטָא לָא יִתְיַשְׁב אִמָּאֵי לָא פִירַש"י פְּסוּלָה
מְחַמַּת אוֹתָהּ וְלֵא חֲבַרְתָּה וּלְפִי מ"ש הַתּוֹסֵ' לְעִיל ע"א ד"ה הָא אִמְרָה חֲדָא זִימְנָא וְד"ה
וְאִי אֲשַׁמְעִינּוּ דְּלִרְבֵּנּוּ בְּעֵינֵן פּוֹנֵה לְחַתִּיכַת סִימְנִין א"כ מִש"ה פִירַש"י פְּסוּל' מְחַמַּת מְלֵאכָ'
אַחֲרָת דְּאַר דְּבַהֲמָה נָמִי פְּסוּלָה שְׁמַתְפּוֹנִין לְחַתִּיכַת בְּשָׂר וְלֵא לְסִימְנִים דְּהַשְׁתָּא לִיכָּא מִשׁוּם
אוֹתָהּ וְלֵא חֲבַרְתָּה אַפ"ה פָּרָה פְּסוּלָה מְחַמַּת מְלֵאכָה כְּמוֹ חֲתוּף דְּלַעַת עֲמָה וְהָא דְּפִירַש"י
וּבְהֵמָה פְּשִׁירָה אֶלִּיכָּא דְּהַלְכָתָא דְּקִי"ל לְרַבֵּנּוּ דְּחֻלְיִין לָא בְּעֵי פּוֹנֵה וְלִרְבֵּנּוּ אַה"נ דְּשַׁתִּיָּהּ
פְּסוּלוֹת אֲבָל אִם נֹאמַר דְּרַש"י מִיָּאן בְּסִבְרַת הַתּוֹסְפוֹת וְסוּבֵר לְרַבֵּנּוּ לְחַתִּיכַת בְּשָׂר סְגִי
וְהָא דְּמוּקִי רַבָּא בַּפ"ק וְכוּלָן שְׁשַׁחְטוּ וְאַחֲרִים רוֹאִין כַּר"נ מִשׁוּם דְּרַש"י לְשִׁיטְתִּי' שְׁפִי
בַּפ"ק דְּקִטּוֹן יֵשׁ לוֹ מְעַשָּׂה הִינּוּ עִם הַדִּיבּוּר וְכוּלָן שְׁשַׁחְטוּן מִשְׁמַע בְּלֵא אִמְרָה כֹּל גַּם
רִישָׁא שְׂמָא יִקְלָקְלוּ כו' וְעוֹד דְּשׁוּטָה וְקִטּוֹן אִינּוּ דוּמִין וּמִש"ה א"ש הָא דְּפִירַש"י שָׁם י"ג
א' מִנִּין לְמִתְעַסֵּק שְׁהוּא פְּסוּל שְׁהַפִּיל הַסְפִין כו' וְשׁוּב רְאִיתִי כֵּן בְּמַגִּינֵי שְׁלֵמָה בַּפ"ק
שְׁכַתְב דְּרַש"י סוּבֵר דְּלִרְבֵּנּוּ בְּחַתִּיכַת בְּשָׂר סְגִי קָשָׁה לְאִיזָה צוּרָף פִּי מִשׁוּם מְלֵאכָה וְעֵינֵן
מ"ש לְקַמְן ד"ה לְרַבֵּנּוּ פָּרָה כו' יע"ש: פְּשִׁיטָא וּפִירַש"י ז"ל אֶפְתִּי לָא שְׁמַעִינּוּ כֹּל
הָעוֹסְקִין בְּפָרָה פּוֹסְלִין אוֹתָהּ בְּמְלֵא' אַחֲרָת עַכ"ל וְהִיא מְשַׁנָּה בְּמַסְכַּת פָּרָה מ"ד וְהַקְשָׁה
הַת"ח מֵאִי פָּרִיף פְּשִׁיטָא וְהָא אֶפְתִּי, לָא שְׁמַעִינּוּ דְּרַשָּׁא דְּאוֹתָהּ וְלֵא אוֹתָהּ וְחֲבַרְתָּה עַכ"ל
וְר"ל דְּאִמָּאֵי לָא אָמַר סִיכָּא אִיזְטָרִיף לִיה לְאֲשַׁמְעִינּוּ דְּפָרָה פְּסוּלָה מִשׁוּם דְּרַשָּׁא דְּאוֹתָהּ.

וְלִי נִרְאָה לְגִי רַש"י מִקְשָׁה שְׁפִיר פְּשִׁיטָא דְּהָא נָמִי תַנּוּן פ"ג מ"ז דְּפָרָה לָא הִיָּתָה פָּרָה
רוּצָה לְצֵאת אִין מוֹצִיאִין שְׁחוּרָה שְׁלֵא יִאמְרוּ שְׁחוּרָה שְׁחַטוּ וְלֵא אֲדוּמָה שְׁלֵא יִאמְרוּ
שְׁתִּים שְׁחַטוּ וְפִי הֵרַב דְּכַתִּיב אוֹתָהּ וְלֵא אוֹתָהּ וְחֲבַרְתָּה וְהִדִּין עֲמוֹ דְּפִי כֵּן דְּאִי מִשׁוּם
מְלֵאכָה אַחֲרָת הִנָּה לוֹ לוֹמַר שְׁלֵא יִאמְרוּ שְׁתִּיָּהּ שְׁחַטוּ וּמְדַאֲמַר שְׁתִּים שְׁחַטוּ מִשְׁמַע

דחששא היא ששא יאמרו שתיהן פרות היו ובב' פרות ליכא משום מלאכה אחרת כמ"ש התו' ד"ה נשחט' בהמה אחרת כו' וע"כ טעמא משו' אותה ולא אותה נחברתה ומיהו רש"י ביומא מ"ב ב' פ'י שלא יאמרו שתים שחטו ופסול משום מלאכה אחרת ולקמן נמי אמרינן ונשחט אותה ולא אותה נחברתה הרי דמצינו לפרוש שתים לאו ב' פרות אלא א' חולין או דרש"י סובר דב' פרות נמי פסולה משום מלאכה אחרת וכמ"ש התו' ד"ה נשחטה וא"כ תקשי מאי פריה פשיט וגם אמאי לא משגי סיפא איצטריה ליה דאשמעינן אותה ולא אותה נחברתה כו'.

וניש לנישב דהכי מקשה פשיטא דשחט פרה ושחט בהמה אחרת עמה דפסולה מחמת מלאכה אחרת ולמה לא השמיענו רבנותא טפי דשחט ב' פרות בהדדי דשתייהן פסולות משום אותה ולא אותה נחברתה דמשום מלאכה אחרת ליכא ששתייהן פרות כמ"ש התוספות ד"ה נשחטה בהמה אחרת עמה ולא שמעינן דרשא דאותה ולא חברת' ואפשר דגם אסיפא מקשה דתו לא הנה למתני כלל נשחטה פרה אחרת עמה לר"נ שתייהן פסולות ולרבנן אותה שבכונה פשיטה והיני טעמא דפרה קדשי ב"ה הוא ומש"ה לר"נ שתייהן פסולה מחמת אותה ולא אותה נחברתה דזה נמי פשיטא וגם לרבנן אותה שבכונה פשיטה פשיטא פנין דשחיטת חולין לא בעי פנונה הנה אותה שלא בכונה לא שחיטה כלל ואף לטהר מידי גבילה לא טיהרה כלל והנה פנחה ופשיטא אותה שבכונה פשיטה ומשגי מ"ד חברתה דומיא דידה בעינן קמ"ל והשפא ודאי סיפא איצטריה ליה למנקט בהמה אחרת ונקיט רישא אידי דסיפא וסיפא איצטריה לי' כמ"ש: ודע דלפי מה דפירש"י ביומא שלא יאמרו שתים שחטו ופסול משום מלאכה אחרת איכא למימר דת"ק לא דריש אותה לא בהוצאה ולא, בשחיטה ומאי פריה והא כתיב אותה אבל לפי הר"ב והוא פ'י הר"ש ג"כ בפרה שלא יאמרו שתים שחטו ופסול מחמת מלאכה אחרת שצאמר ושחט אותה ולא חברתה פריה שפיר וה"ק פנין דדריש אותה דבשחיטה אמאי לא דריש אותה בהוצאה ועיין בתי"ט בפ"ג מ"ז דפרה ד"ה אלא יאמרו שתים שחטו ובפירוש הר"ש שם ולרש"י ז"ל: פתב הר"מ ז"ל בהל' פרה פ"ד הלכה י"ח נשחטה בהמה אחרת עמה שתייהן פשירות וכתב הכ"מ דגרסתו היתה בגמרא נשחטה בהמה אחרת שתייהן פשירות ופריה פשיטא ומשגי מ"ד אותה ולא חברתה אף חולין קמ"ל חברתה דומיא דידה, עכ"ל ובה מתורץ קושית התו' ד"ה אבל פרה דחולין דאה"נ דעליו דומיא דידה ולפי שיטה זו א"ש הא דתנן בפ"ג דפרה מ"ז לא היתה פרה רוצה לצאת אין מוציאין שחורה שלא יאמרו שחורה ולא אדנמה שלא יאמרו שתים ולא אמר בקיצור אין מוציאין עמה אחרת שלא יאמרו שתייהן שחטו ונחמנא אמר אותה ולא חברתה אבל להר"מ דאין איסור אלא בב' פירות לא בשא' חולין א"ש דנקיט שחורה שלא יאמרו שחורה שחטו ובאדנמה שתים שחטו וכמה שפתבתי: ודע דלדעת הר"מ דאמרינן חברתה דומיא דידה יש להקשות הא דאמרינן ביומא מ"ב ב' מאן ת"ק ר"ש דדריש טעמא דקרא ואמרי' מאי בינייהו דאפיק חמור בהדה ופירש"י לת"ק שרי ולר"י אסור ואמאי לר"י פשיטא דשרי דאותה דכתיב בהוצאה נמי אית לן למדרש חברתה דומיא דידה ודוקא ב' פרות אין מוציאין דמ"ש גבי שחיטה דאמרינן דוקא ב' פרות ועוד במתני' גופא דר"י אומר לא משום זה אלא משום שצאמר אותה והא בשחורה לא שייך האי טעמא וגם באדנמה אי חולין היא וכדכתבנא.

וניש ליישב זה דהר"מ סובר דגם בב' פרות שנייה פסול מלאכה אחרת דהסיח דעתו מזו דלא כמ"ש התו"ד ד"ה נשחטה כו' ולפי זה ת"ק דפ"ד דפ"ה מ"ד דהוא ר"ש פדמסיק ביומא ור"ש לשיטתו דאמר בכ"מ פ"ה קדשי ב"ק הבית הוא ולכך הוצרך לדרוש טעמא דקרא דאי מןשחט אותה וה"ה בהוצאה ה"א דוקא דומיא דידה ואי דאיך מצי למימר בשחיטה דומיא דידה תיפוק לי' משום מלאכה אחרת י"ל שלא במתכונן וחוץ לין לא בעי פולה דפ"ה קדשי ב"ה הוא וכמ"ש מהר"ש"א ז"ל ולכך דריש טעמא דקרא ואפילו שחורה אין מוציאין ו ה"ה אגוןמה חולין שלא יאמרו כו' דה"ט שנייה אף בבהמת חולין שלא יאמרו וכיון דאותה דכתיב בהוצאה הוא לאו דוקא תברתה דומיא דידה ה"א אותה דכתיב בשחיטה נמי לאו דוקא דומיא דידה ואף בהמת חולין אסור לשחוט עמה משא"כ ר' יוסי אפ"ש דסובר פ"ה קדשי מזב' הנה ועיין ביומא מ"ב ד"ה שאני פ"ה ובע"ז דף כ"ג ע"ב בפירש"י שם דר"ש ור"ב ב"ה מןחולקין ולעיל י"א וזבחים י"ד וס"ח ומנחות ו' ושבועות י"א יע"ש ואם פ"ה נשחט אותה לאו דוקא תברתה דומיא דידה דאל"כ למה לי נשחט אותה תיפוק ליה משום מלאכה אחרת דבשתי פרות נמי שנייה מלאכה אחרת ואי שלא בכונה שחיטת קדשים בעינן פ"ה וע"כ נשחט אותה ולא אותה ונתברתה בהמת חולין ונשחט דפסול משום נשחטו אותה וכיון דאותה דבשחיטה לאו דוקא דומיא דידה ה"ה אותה דבהוצאה נמי לאו דוקא הוא דגילוי מלתא בעלמא הוא ואף דאפיק חמור בהדה נמי פ"ה הוא ולזה אמר דאפיק חמור בהדה לת"ק שרי ולר"נ אסור כמ"ש משא"כ הר"מ ז"ל דפוסק דפ"ה קדשי ב"ק הבית הנה נוכח לומר שלא בכונהפשירה נשחט אותה דוקא דומיא דידה ונשחט ומש"ה פסק דבהמת חולין שלא בכונה פ"ה פשיירה דתברתה דומיא דידה ואין להקשות ה"ה בהלכה א' בפ"ב דפ"ה פסק לא היתה פ"ה רוצה לצאת אין מוציאין שחורה שלא יאמרו שחורה שחטו כו' והיינו כת"ק וכיון דהוציא אותה לאו דוקא תברתה דומיא דידה ה"ה נשחט אותה נמי לאו דוקא וכמ"ש לר"י בהיפ"ה ולזה יש לומר דנדאי מ"ה אין איסור להוציא אחרת עמה אלא תברתה דומיא דידה והוציא אותה אלא מדרש אין מוציאין שלא יאמרו שתיים שחטו ואף חולין אין מוציאין שלא יאמרו דהעולם אין יודעין שחולין היא ובזה מתורץ מה שהקשה הת"י"ט בפ"ה פ"ה ג' מ"ו דבכ"מ פסק הר"מ דלא פ"ה דלא דרשינן טעמא דקרא וכאן פסק כר"ש ולפי מ"ש א"ש מדחזינו דסתם במתני' פ"ה ה"ה הכין הלכתא ומיהו מדרבנן הוא דהנה דמ"ה אין איסור אלא תברתה דומיא דידה ומדרבנן הוא דאסור שלא יאמרו ומש"ה פסק נשחטת חולין עמה דפ"ה פשיירה.

ואין להקשות דא"כ אף בשתי פרות שנייה פסול מלאכה אחרת א"כ תקשי קושית התוס' ד"ה נשחטה לרבנן דאף שתי פרות למה לי אותה ולא תברתה דבעינן פ"ה אף לשחיטת חולין לדידהו יש לומר דרבנן דרשי נשחט אותה שלא יסיח דעתו ממנה ולפ"ה שיהא זר שוחט ואלעזר רואה ועיין בפ"ה פ"ה חוקת וכמו שאבאר לקמן בתו' וא"כ אין קושיא לרבנן פ"ה משא"כ להנה דרשי לפ"ה שלא יסיח דעתו נשחט אותה ולא אותה ותברתה שפיר יש לפרש כמ"ש פ"ה ובתוספות אבאר שם: תוספות ד"ה נשחטה בהמה אחרת עמה כו' וא"ת לרבנן למה לי אותה כו' עכ"ל ולכאורה אין קושיא דת"י שמת מנייה מאותה ולא מלאכה אחרת ולא אותה ותברתה כמ"ש והת"י"ט במס' פ"ה פ"ד מ"ד ד"ה ופוסלין אותה במלאכה אחרת וא"כ לרבנן איצטריו אותה להא לחוד שלא יסיח דעתו

ממנה שלא יחתוך דלעת עמה ויש לפרש דקושית התוס' הוא לרב ביומא מ"ב א' דאמר
לפניו שלא יסיח דעתו ממנה וא"כ ע"כ ושחט אותה ולא אותה וכתבתה ולרבנן למה לי
דשחיטת חולין בעי פונה ועיין שם ביומא לרב לפניו שלא יסיח והיינו פסול מלאכה
כמ"ש רש"י פאן דפסול מלאכה משום הסיח הדעת הוא גם יש לפרש דרבנן ע"כ דרשי
אותה ולא כתבתה דאל"כ אמאי לא אמר רבא רבותא טפי בשחט אחרת שלא בכונה
ואדם אחר מכונן לשחיטה דהנה פונה מעליא דהנה כמ"ש מהר"ם מלובלין בהא דנפלה
ספין דמשפחת פונה באדם יושב ומצפה מתי תפול ספינו ותשחוט וה"ה וכ"ש פאן דאדם
אחר מכונן לשחיטה ויש פח גברא דשתייהו פשירות אלא ע"ס לרבנן גם הם דרשו אותה
ולא אותה וכתבתה והקשו שפיר ומיהו לפ"ז פשיטא דלק"מ דאיצטריך להאי גוונא
דכתיבנא דאדם א' מכונן: ודע דיש להקשות בדברי הר"ם ז"ל שכתב בפ"ד דפרה הלכה
י"ז ומנין שהמלאכה פוסלת בה שנאמר ושחט אותה כו' והלא הוא פסק פרב דשחיטת
פרה פסולה בזר עיין שם בהלכה י"ו ובפ"א וא"כ ע"כ לפניו שלא יסיח דעת ממנה
ואותה שלא ישחוט פרה אחרת עמה שלא בכונה דפרה קדשי בדיק הבית היא דהנה ואיך
כתב מאותה: עוד אבאר לה שמ"ש מהרש"א דפרה קדשי ב"ה יש לעיין דהא חטאת
קריא רחמנא והא דאין שנים שוחטין זבח מה"ט הוא דחטאת קריא רחמנא וה"ה לענין
שחיטה דבעי פונה גם בשחיטה שלא לשמה פסק הר"ם ז"ל דפסולה יע"ש היטב ואין
להאריך: בהא מתני' דפרה פ"ג מ"ז לא היתה רוצה לצאת והקשינו אמאי לא פלל בחד
בבא לומר שלא יאמרו שתייהו שחטו ולשי' הר"ם א"ש דחולין אין פסול בשחט אותה
ואפתי הא איכא למיחש שמה בכונה שחטו שתייהו ופסול מחמת מלאכה אחרת וי"ל דלא
חיישינן לשמה יאמרו בכך נפסל א"נ תנא אשמעינן דרשה דאותה ועיין בתוי"ט דתרתמי
שמעינן מאותה: לשון הר"ן ז"ל בחדושיו לחולין בחמש שיטות אהא דרב ור' יוחנן פליגי
אי חולין צריך פונה כתב דלא שייכא הך פלוגתא להא דאיפלגו בפסחים ובד"ה אי מצות
צריכות פונה אי לא דהכי טבילה ושחיטה לאו מצות הן אלא מכשירין הן ופליגי למר
קילי מכשירין ממצות ולמר חמירי ממצות אבל במצות גופייהו לא מעייילי נפשיהו רב
ור"י בהא עכ"ל ור"ל דרב סובר מצות צריכות פונה ומכשירין קילי ממצות או דסובר
מצות גם פן אינן צריכות פונה והוא הדין לר"י אפשר דמצות אינן צריכות פונה
ומכשירין חמירי ממצות או מצות צריכות פונה גם פן וליכא למידק מהא: מאי כדי
שחיטה אמר רב כדי שחיטה בהמה אחרת המקשה לא ידע אי כדי שיגמור זאת השחיטה
או כדי שחיטה בהמה אחרת גם לא ידע אי שחיטת בהמה לבהמה או שחיטת עוף לבהמה
דהנה חומרא אמר רב פרי שחיטת בהמה אחרת ונפשטו תרנוייהו: איכא בינייהו פן הוא
גירסת רש"י ז"ל דרב ושמואל ור' יוחנן לא בעינן שיעור הטלת כ"א שיעור שחיטה ורב
חנניא אמר שיעור הטלה אבל שאר פוסקים גורסים כדי שייבא בהמה כו' בעומדת להטיל
ומה שיש להאריך בכאן בפירושי הפוסקים אבאר בי"ד סי' כ"ג בעזה"י: ע"ש שהיה
במיעוט סימנים מהו תיקו ופסק רש"י לחומרא ולעיל כתבו התוס' פירוש שיש לפרש
בבעיא זו לרש"י שייך איבעיא זו גם בעוף ולר"ת ג"כ בין בהמה ובין עוף במיעוט קמא
דנושט ולהר"ר אושעיא בבהמה דוקא ושחט סימן ראשון ומיעוט בספין רעה ומש"ה
סמך איבעיא זו להשוות בספין רעה.

והא דאמר בְּכָאן עוֹף לְעוֹף פִּירְשׁוּ הַתּוֹס' לְעִיל לר"ת. ומיהו אֶפְשָׁר לְפָרֵשׁ בְּמִיעוּט אַחֲרוֹן וְאֵף דְּאִין שְׁהִיָּה פּוֹסֵל בְּמִיעוּט בְּתַרְא כִּינּוּ דְּאִין זְקוּק לְשַׁחוּט עוֹד מ"מ מִשְׁפַּחַת לִיהִי הִיכָא דְשַׁחַט בְּב' מְקוֹמוֹת אִי אֶמְרִינּוּ דְּבַעֲיָנּוּ שְׁחִיטָה מְפֹרַעַת א"כ צָרִיךְ לְגַמּוֹר כָּל סִימָן לֹא בְּרוֹב דְּלִיקוּי שְׁחִיטָה מְפֹרַעַת כּמ"ש הִישׁ"ש בְּסִי' ז' דְּפָסֵק פְּשִׁמוּאֵל דְּבַעֲיָנּוּ שְׁחִיט' מְפֹרַעַת וּא"כ שְׁיִיךְ שְׁהִיָּה בְּמִיעוּט בְּתַרְא דְּעַדִּינּוּ צָרִיךְ לְשַׁחוּט כָּל הַסִּימָן אֲלָא דְרַב הוּא דְאָמַר פְּדֵי שְׁחִיטָה עוֹף לְעוֹף וְאִיהוּ אָמַר דְּלֹא בַעֲיָנּוּ מְפֹרַעַת קְשִׁיָּא: עֵינּוּ בְּר"מ ז"ל בְּפִי הַמְשָׁנִיּוֹת שְׁפִי' פְּדֵי בִיקוּר טַבַּח חֲכָם לְרֵאוֹת אִם שַׁחַט הָרוֹב וְהָא בְּכ"ק מְפָרֵשׁ פְּדֵי בִיקוּר טַבַּח חֲכָם שְׁיִרְאָה הַסִּפִּין וְכַבֵּר תְּמַה בְּזָה הַת"ח וּמ"ש פְּדֵי שְׁחִיטָה בְּהֵמָה לְעוֹף הוּא בְּהֵמָה דְקָה וְכִמוֹ שְׁסִיִּים שֵׁם וְהוּא בְּמַעְרְבָא דְאֶמְרֵי הַכִּין בְּהֵמָה גָּסָה לְגָסָה וְדָקָה לְדָקָה וְעוֹף לֹא הִזְכִּירוּ ש"מ דְּעוֹף נְמִי פְּדֵי בְּהֵמָה דְקָה נְמִי: מִתְּנִי' שַׁחַט הַנּוֹשֵׁט וּפְסֵק הַגְּרָגְרַת אוֹ פְסֵק הַגְּרָגְרַת וְאִת"כ שַׁחַט הַנּוֹשֵׁט עַכ"ל נְקִיט לֹא זֹו אֵף זֹו לֹא מִיבְעִיָּא בְּשַׁחַט וְאִת"כ פְּסֵק דְהֵנָּה גְבִילָה אֲלָא אֵף בְּפָסֵק וְאִת"כ שַׁחַט נְמִי גְבִילָה כְּדַמְסִיק ע"ב דְאֵף בְּשַׁחַט אִת"כ הֵנָּה גְבִילָה וְהָא דְנִקְיט פְּאֵן שְׁחִיטָה בְּנוֹשֵׁט וְלֹא בְּגְרָגְרַת אֵף שְׁדַרְדְּרָה הַגְּרָגְרַת לְשַׁחוּט קוֹדֵם דְמוּנַח קוֹדֵם הַנּוֹשֵׁט כּמ"ש הָאֲחֲרוֹנִים וּבְהַמְתִּין לָהּ עַד שְׁמַתָּה נְקִיט סְתָמָא וְלֹא נְקִיט שַׁחַט גְּרָגְרַת וּפְסֵק הַנּוֹשֵׁט אוֹ פְסֵק הַנּוֹשֵׁט וְאִת"כ שַׁחַט הַגְּרָגְרַת.

וביש"ש סימן י"ט כתב הגירסא שַׁחַט הַנּוֹשֵׁט וּפְסֵק הַגְּרָגְרַת אוֹ שַׁחַט הַגְּרָגְרַת וּפְסֵק הַנּוֹשֵׁט יע"ש וְכֵן הוּא בְּמַקְצֵת גְּנוּסְחָאוֹת יע"ש בְּמַשְׁנִיּוֹת בְּכ"ב דְּחַוְלִין מִשְׁנֵה ה' שַׁחַט הַנּוֹשֵׁט וּפְסֵק הַגְּרָגְרַת אוֹ שַׁחַט הַגְּרָגְרַת וּפְסֵק הַנּוֹשֵׁט וְהָא דְפָרִיךְ לְקַמְן לְרַבָּא דְאָמַר כּו' הוּא מִתּוֹסְפֵתָא וְלֹא מִתְּנִיּוֹתִין דְּבַמְשָׁנָה לֹא הִזְכִּיר פְּסֵק קוֹדֵם אֲלָא אִת"כ פְּסֵק וּבְרִיּוֹתָא הוּא דְתַנִּיָּא שַׁחַט הַנּוֹשֵׁט וְאִת"כ פְּסֵק כּו' אִי פְסֵק הַגְּרָגְרַת וְאִת"כ שַׁחַט הַנּוֹשֵׁט וּבְרִשְׁב"א ז"ל הִנֵּה הַגִּירְסָא כְּמוֹ שְׁהִיא לְפָנֵינוּ אֲלָא דְלֹא גָרִיס בְּמִתְנִי' וְאִת"כ וּלְקַמְן גְּרִיסִינוּ שְׁתִּי תְשׁוּבוֹת בְּדָבָר חֲדָא דְהֵינּוּ קַמֵּיָתָא וְעוֹד הָא תַנִּיָּא וְאִת"כ שַׁחַט כּו' וְהוּא תּוֹסְפֵתָא: אוֹ שַׁחַט א' מֵהֵן וְהַמְתִּין עַד שְׁמַתָּה אוֹ שְׁהַחְלִיד תַּחַת הַשְּׁנִי וּפְסֵק כּו' עַכ"ל כְּתַב הַתִּי"ט דְאִי שַׁחַט א' מֵהֵן וְהַמְתִּין לר"ע אִיֶּצְטְרִיךְ וּר"ל דְלַר' יִשְׁבָּב כ"ש הוּא מְשַׁחַט א' וּפְסֵק הַשְּׁנִי דְהֵינּוּ עֵיקוּר אֲלָא לר"ע אִיֶּצְטְרִיךְ דְאִפ"ה טְרִיפָה הֵנָּה וְלֹא גְבִילָה וְאֵף דְּבַבְּהֵמָה אִיֶּרִי דְאִילוּ בְּעוֹף בְּסִימָן א' מִתְפָּשֵׁר אִפ"ה סוֹבֵר ר"ע דְסִימָן א' מֵהֵנִי לְטַהַר מִיַּד גְבִילָה וְכֵן בְּמִשְׁנֵה דְאִילוּ טְרִיפּוֹת דְקַתְנִי פְּסִיקַת הַגְּרָגְרַת בְּרוֹב דְהֵנָּה כְּנִפְסֵק כְּלוֹ וְאִפ"ה בְּסִימָן הַשְּׁנִי מְטַהַר מִיַּד גְבִילָה וְטְרִיפָה הֵנָּה וְקוֹדֵם חֲזָרָה וְהָא דְאָמַר אוֹ שְׁהַחְלִיד תַּחַת הַשְּׁנִי וְלֹא אָמַר רְבוּתָא שְׁהַחְלִיד תַּחַת שְׁנֵי סִימָנִין רְבוּתָא דַר' יִשְׁבָּב נְקִיט אוֹ דַר"ע לֹא פְּלִיג אֲלָא בְּסִימָן א' בְּהַכְּשֵׁר הוּא דְמְטַהַר מִיַּד גְבִילָה לֹא בְּשִׁפְלֵי הַשְּׁחִיטָה בְּפִיֶּסוּל בְּעֵיקוּר אוֹ בְּחִלְדָּה דְלֹא מְטַהַר וְאִת"כ הוֹדָה לר' יִשְׁבָּב דְסִימָן א' בְּבִהֵמָה לֹא מֵהֵנִי לְטַהַר מִיַּד גְבִילָה וְלֹא עוֹד אֲלָא אֶפְּלוּ נִקְיַב הַנּוֹשֵׁט בְּמִקוֹם שְׁחִיטָה דְתוֹ לֹא מֵהֵנִי לְטַהַר מִיַּד גְבִילָה כְּמוֹ שְׁתִּתְבָּאֵר לְקַמְן בְּגַמ' אִי"ה וְתוֹסְפוֹת שְׁכַתְבוּ לְעִיל דְּרַף ל' ע"ב ד"ה אוֹ שְׁהַחְלִיד רְבוּתָא נְקִיט הֵינּוּ דְלֹא תַנּוּ בְּמִתְנִי' הַחְלִיד סִימָן רֵאשׁוֹן וְאִת"כ שַׁחַט הַשְּׁנִי כְּרֵאוֹי וְלִזָּה תִּירְצוּ דְרְבוּתָא אֲשַׁמְעִינּוּ דְאֵף דְסִימָן א' כְּרֵאוֹי שְׁחוּט וְהַחְלִיד הַשְּׁנִי אִפ"ה הֵנָּה גְבִילָה וְאִינִי יוֹדַע לְמָה פִּרְט דּוֹקָא אִילוּ ב' דְּבָרִים עֵיקוּר וְחִלְדָּה וְלֹא הִזְכִּיר כָּל חֲמִשָּׁה הַלְכוֹת שְׁחִיטָה אוֹ הִנֵּה דִי לֹו בְּאַחַד: בְּתוֹסְפוֹת בְּד"ה אִילוּ טְרִיפּוֹת כּו' מ"מ לֹא פָקַע מִיַּגִּיָּה אִיסוּר טְרִיפּוֹת עַכ"ל הַתּוֹסְפוֹת סוֹבְרִים בְּפִשְׁיטוֹת דְנִקְיַבַת הַנּוֹשֵׁט וּפְסוּקָתָא לֹא הֵנָּה אֲלָא טְרִיפָה מַחֲיִים וְאִין שְׁחִיטָה

מועלת בהן משום דנפסל במקום הראוי לשחיטה וזה בכלל מ"ש במשנה נפסלה בשחיטה היינו במקום הראוי לשחיטה כמ"ש הכ"מ בפ"ג מה"ש הלכה כ"ג ועיין ב"ח בי"ד סי' כ"ז ול"ג ול"ד יע"ש ומש"ה הוקשה להם דאימא דנקיט טריפות דחייב אף משום טריפות אבל הר"מ ז"ל סובר שמעולם לא חנייל עליה שם טריפות אלא שם נבילה שפן פתב בפ"ג הי"ט פסוקת הגרגרת ונקובת הנושט הנה נבילה מחיים א"כ פריה שפיר מאלו טריפות פינן דהודה ר"ע לר' ישבב דפסול בשחיטה הנה נבילה איה תנן התם דהנה טריפה והא מעולם לא חנייל שם טריפה עליה ועיין בתב"ש סי' ל"ג ס"ק ד' יע"ש באנרף ומ"מ מתני' דהקא אינו מוכח דהנה נבילה מחיים דהא דאמר ר"י פל שפסל' בשחיטה הנה נבילה היינו לאחר שחיטה ומנא ליה להקשות ממתני' דאלו טריפות דשם טריפה מעיקרא הנה עליה כו': בא"ד והא דאמרין בזבחים ס"ט יצא עוף שאין במיגו טריפה היינו דלקי נמי משום נבילה עכ"ל התם אמרין בנבילת עוף טהור טריפה למה נאמר יצא עוף טמא כו' והתם אפשר הפירוש שאין טריפה חל עליה דאין איסור חע"א בטמא בין לר"י ובין לר"מ המם או בכולל או באיסור חמור לר"י שפן איסורו נוהג בב"נ ועיין בג"ה לקמן ק"א גבי האוכל ג"ה של טמאה יענין שם וא"כ מש"ה אמר דאין חל טריפה דאין איסור חע"א ובחלב דחל עליו טריפה דהנה כולל או דהותר מקללו כו' יע"ש: (ע"ב) גמרא אלו טריפות נקובת הנושט ופסוקת הגרגרת עכ"ל משניהם פריה דתנן הכי פל שפסלה בשחיטה היינו מקום הראוי לשחיטה הנה נבילה והודה ר"ע אלמא נקובת הנושט הנה נבילה ועיין תוי"ט במתני' ועיין ב"ח בסי' ל"ג ול"ד יע"ש וכ"ש דפריה מפסוקת הגרגרת דקתני פאן שחט הנושט ופסק גרגרת דהנה נבילה ואף לפי רש"י דפסק היינו עיקור דספין פגומה וגרע טפי מ"מ פריה מהמתין לה עד שמתה דהנה נבילה אלמא בסי' א' לא מהני לטהר מידי נבילה ואיה תנן פסוקת הגרגרת ברובו דהנה פמאן דפסיק לגמרי טריפה.

ומיהו לא יתכן מה דפריה ואח"כ שחט כו' ויש ליישב ועיין לקמן מ"ש בזה: ודע דר"ל דמשני פאן ששחט במקום חתף ודחי תלמודא להאי תירוץא פינן דכמנחא בדיקולא דמיא ומאי קושיא אימא דפסוקת הגרגרת דהתם מיירי במקום שאין ראוי לשחיטה דהיינו למעלה מטבעת הגדולה דלא הנה נבילה אלא טריפה שהרי הרב אומר פן בפ"ג מהלכות שחיטה הלכה כ"ג נפסקה הגרגרת במקום הראוי לשחיטה הנה נבילה וכתב הכ"מ דלמעלה הנה טריפה יע"ש היטב ועיין בתב"ש סי' כ"ו ס"ק ג' יע"ש ואף דסובר הר"מ אף דכמאן דמנחא בדיקולא דמיא מ"מ למעלה במקום שחיטה לא אמרין יע"ש וא"כ מאי קושיא אימא דנקובת נושט וגרגרת איירי שלא במקום שחיטה דלא הנה אלא טריפה לא מיבעיא נקובת הנושט דמצינו לפרושי פה אלא אף בפסוקת הגרגרת ורובו נמי דינא הכי כמו שהתבאר אלא שמצאתי להת"ח בר"פ א"ט תימא אמאי לא נקיט ניקב הנושט נפסק הגרגרת וי"ל דנקיט אף במקום שחיטה.

ולהכי תנן ופסוקת הגרגרת בני"ו דשייכי להדדי במקום שחיטה א"ש פאן: ע"ש פי קתני דמטמא מחיים כו' הנה מדאמר דמטמא מחיים לא תנן ולא אמר בקוצר נביל' לא תנן מחיים וזה מסכים למה שכתב התבואת שור בי"ד סימן ל"ג ס"ק ד' דלהר"מ ז"ל בפ"ג מה"ש נהי דפסוקת הנושט וגרגרת הנה נבילה מחיים היינו דלקי עליה משום נבילה ולא דמטמא מחיים יע"ש באנרף ולפי דבריו א"ש דאמר נבילה דמטמא מחיים לא קתני.

אָבֵל דַּעַת הַפֶּר"ח בְּסִימָן נ' ס"ק ה' הֵבִין דַּהֲר"מ ו"ל סוּבְר דְּפִסּוּקַת הַגְּרָגְרַת וּנְקוּבַת הַוּוֹשֵׁט הֵוָה נְבִילָה מְחִיִּים לְכָל מִילֵי וְכֵן דַּעַת הַש"ף בְּסִי' ל"ג ס"ק ד' דַּעַת הַר"מ דַּהֲוָה נְבִילָה מְחִיִּים וּמִטְמֵא וּבְאַמַּת שְׁכֵן מִשְׁמַע לְשׁוֹן הַר"מ ו"ל בַּפ"ב מֵה"ש הִי"ט שְׁפַתְב, נִיטֵל הַיָּרֵךְ וְחָלָל שְׁלָה נִיכָר אוֹ נִקְרַע מִגְּבֵה אוֹ נִיָּקֵב הַוּוֹשֵׁט הֵוָה נְבִילָה וְדוּמִיָּא דְאִינְךָ מִשְׁמַע וּא"א לֹא מֵר פֶּן דְּמִלְבַד מֵה שְׁהַקְשׁוּ הֵם ו"ל הִיָּה לָהֶם לְהַקְשׁוֹת קוֹשְׁיַת הַרְשָׁב"א בְּחַדוֹשׁוֹ רִישׁ אֵלוֹ טְרִיפּוֹת וְז"ל פִּינּוֹן דְּנְקוּבַת הַוּוֹשֵׁט מְסִיק לְעֵיל דַּהֲוָה נְבִילָה א"כ וְכִי מֵתָה עוֹמֵד וְשׁוֹחֵט וְכַה"ג הַקְשָׁה דָּף כ' ע"ב וְתִי' דְּלֹא הֵוָה נְבִילָה מְחִיִּים יַע"ש אָבֵל אִי הֵוָה נְבִילָה מְחִיִּים יִקְשָׁה דַּהֲדָרָא קוֹשְׁיָא לְדוּכְתִּיָּה וְהַנְּכוּן כַּמ"ש הַתְּב"ש דְּלֹא הֵוָה נְבִילָה מְחִיִּים אֲלֵא לְעַנְנֵי מְלָקוֹת וּבִזָּה א"ש פְּוֵלְהוּ וּבֵא"ט רִישׁ פִּירְקִין שֵׁם אַבְרָהָהּ הָא דְּפִרְיָךְ לְתַנְּא דְּבְרִייתָא וְהֵאִיפָא בְּס"ג ר"ש"ב שְׁמַעְתָּא יַעֲוִין שֵׁם הֵיטֵב: גְּמָרָא אֲלֵא אָמַר ר"ח פֶּר אַבְרָהָהּ אָמַר ר"י לֹא קוֹשְׁיָא פְּאֵן קוֹדֵם חֲזָרָה וְכֵאֵן לֹא חֲזָרָה וּמִשְׁנָה לֹא זִנְה מִמְקוּמָה עַכ"ל לְכַאוּרָה יֹאמַר דַּר' יוֹחָנָן ג' כ"כ סוּבְר פְּרִישׁ לְקִישׁ כְּמֵאֵן דְּמִנְחָא בְּדִיקוּלָא דְּמִיָּא דַּא"ל"כ אֲמַאי לֹא מִשְׁנֵי פְּאֵן שְׁשַׁחֵט בְּמָקוֹם חֲתָף וְכֵאֵן שְׁשַׁחֵט שְׁלֵא בְּמָקוֹם חֲתָף וְעִינֵן בְּתַבּוּאֵת שׁוֹר סִי' כ"ו ס"ק ב' שֵׁכ' דַּר"י אֲפֻשֶׁר דְּסוּבְר כַּר' זִירָא דְּאִין טְרִיפּוֹת לְחֻצֵי חֵיּוֹת וְשִׁאנֵי הֵכִי דְּבִסִי' גּוֹפֵא וְנֹדַאי אָמַרִינּוּ כְּמֵאֵן דְּמִנְחָא בְּדִיקוּלָא דְּמִיָּא יַע"ש.

עוֹד יֵשׁ לֹאמַר כָּל שְׁנַפְסָלָה בְּשַׁחֲטָהּ מִשְׁמַע לִיהָ הֵינּוּ בְּמָקוֹם הָרְאוּי לְשַׁחֲטָהּ וְאִף שְׁלֵא בְּמָקוֹם חֲתָף הֵוָה נְבִילָה מִמֶּשׁ. עוֹד יֵשׁ לֹאמַר דַּר' יוֹחָנָן סוּבְר דְּפִסּוּקַת הַגְּרָגְרַת וּנְקוּבַת הַוּוֹשֵׁט הֵוָה נְבִילָה מְחִיִּים וְכַמ"ש הַר"מ בְּאַמַּת בַּפ"ג מֵה"ש הִי"ט וְהֵבֵאֵתוֹ לְעֵיל וְכִינּוֹן שְׁכֵן לֹא מְצִי לְשׁוֹנֵי פְּאֵן שְׁשַׁחֵט שְׁלֵא בְּמָקוֹם חֲתָף דְּמָה בְּכָף וְהִיאָף מוֹצִיאָה מִיַּדִּי נְבִילָה דַּהֲוָה מְחִיִּים עַד שְׁאֵנִי תְּמַה בְּמָה דְּמִשְׁנֵי ר"ל פְּאֵן שְׁשַׁחֵט שְׁלֵא בְּמָקוֹם חֲתָף וּמָה בְּכָף וְהִיאָף מוֹצִיאָה מִיַּדִּי נְבִילָה דְּכָל שְׁנַפְסָלָה בְּשַׁחֲטָהּ הֵינּוּ, מְקוֹם הָרְאוּי לְשַׁחֲטָהּ כַּמ"ש הַתְּב"ש בְּסִימָן ל"ג ס"ק ד' וְאִיָּךְ מוֹצִיאָה הַשַּׁחֲטָה מִיַּדִּי נְבִילָה אַח"כ וְאִין לֹאמַר דַּר"ל אַה"נ סוּבְר דְּלֹא הֵוָה נְבִילָה כָּל מְחִיִּים אֲלֵא לֹא חֲזָרָה שְׁחִיטָה וּמִשְׁנֵי פְּאֵן שְׁשַׁחֵט בְּמָקוֹם חֲתָף הֵוָה נְבִילָה וְכַשְׁשַׁחֵט שְׁלֵא בְּמָקוֹם חֲתָף מְהֵנִי לְטַהַר מִיַּדִּי נְבִילָה דַּא"כ בְּלֵא"ה א"ש דְּלֹא קוֹשְׁיָא מֵאֵלוֹ טְרִיפּוֹת דְּמִצִּינוּ לְתַרְוֻצֵי פְּקוּשְׁיַת הַתּוֹסְפּוֹת דְּאֵלוֹ טְרַפּוֹת דְּחָל נְמִי שֵׁם טְרַפּוֹת עֲלֵיהָ מְחִיִּים כְּמוֹ שְׁפַתְבוּ ד"ה וּרְמִינְהוּ אֵלוֹ טְרַפּוֹת וְכַתְּב הַתְּב"ש מְכָאֵן הוֹכִיחַ הַר"מ ו"ל דַּהֲוָה נְבִילָה מְחִיִּים וְלַר"ל לֹא ק"מ: וּבְתוֹסְפּוֹת ד"ה וְלִיחְשׁוּב נְמִי דְּחֻזְקִי' וּא"ת אֲמַאי לֹא פְּרִיָּךְ וְלִיחְשׁוּב דְּזַעֲרִי וִי"ל דְּאִין טְרַפּוֹת אַח"כ נְפִסְק הַחוּט וְהָא תְּנִי לָהּ בִּי"ד הוֹכִיחַ הַט"ז בְּסִימָן כ"ז דְּנִשְׁבְּרָה מְפָרְקַת וְרוּב בְּשׂוֹר בְּלֵא פְּסִיקַת הַחוּט דְּלֹא הֵוָה טְרַפּוֹת דַּא"ל"כ אֲמַאי לֹא תְּנֵן לָהּ בַּא"ט וְלְכַאוּרָה י"ל דְּאֲתִיָּא בְּזָה הַפְּלֵל מֵה שְׁאִין פֶּן הִנְךָ דַּהֲוָה נְבִילָה לֹא מְצִי לְרַבּוֹת בְּזָה הַפְּלֵל כַּמ"ש הַתּוֹסְפּוֹת וִי"ל דְּאֲכַתִּי אֲמַאי לֹא חֲשִׁיב בְּבְרִייתָא דַּר' יִשְׁמַעֵאל לְקַמֵּן דְּלֹא תְּנִי זֶה הַפְּלֵל שׁוּב מְצַאֲתִי פֶן בְּשׁוֹ"ת בֵּית יַעֲקֹב סִימָן קכ"ב וְשׁוֹ"ת ח"צ סִימָן כ"ח וְאִין לֹאמַר דַּר' יִשְׁמַעֵאל לֹא חֲשִׁיב אֲלֵא טְרַפּוֹת וְלֹא נְבִילוֹת וְחֲסַר לִי פְּסוּקַת הַגְּרָגְרַת וּמַעֲיִל לִיהָ הָא נִשְׁבְּרָה מְפָרְקַת בְּלֵא הַחוּט י"ל דְּהָא מְסִיק הַתָּם דְּפִסּוּקֵי תְּרַמִּי הֵוָה חֲשִׁבִינְהוּ כְּחַד וְאֲכַתִּי אִיפָא יוֹתֵר מִי"ח טְרַפּוֹת וּמָה שְׁיֵשׁ לְעִינֵן בִּי"ד סִימָן כ"ז בְּדַבְּרֵי אַחֵיו שֵׁל ט"ז אַבְרָהָהּ בְּחַדוֹשֵׁינוּ לְיוֹרָה דַּעַה סִימָן כ"ז שֵׁם אִי"ה: בַּא"ד אָבֵל מְחֻזְקִיָּה פְּרִיָּךְ שְׁפִיר דְּמִשְׁכַּחַת לִיהָ גְּסָטְרָא דְּנַעֲקָרָה צֵלַע מְכָאֵן וּמְכָאֵן דְּקַרִי לִיהָ רַב לְקַמֵּן גְּסָטְרָא עַכ"ל וְכ' הַת"ח וְתִמָּה דְּנַעֲקָר' צֵלַע מְכָאֵן וּמְכָאֵן דְּלֹא הֵוָה גְּסָטְרָא אֲלֵא

כְּשֶׁנֶעְקַר ג"כ הַחֲוֹלִיאַ עִמָּה וּא"כ הו"ל טְרִיפָה דְמַחֲמַת חֲסָרוֹן בְּשִׁדְרָה דְמַרְבֵּי בְּזֵה הַפְּלִל
לְקַמְן בְּרִישׁ א"ט דְּבַסְגְּרָא אַתְיָא בְּזֵה הַפְּלִל עכ"ל וְלֹא זְכִיתִי לְהַבִּין דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁי וְלָמָּה
יְדַבֵּר הָאָדוֹן דְּבָרִים פְּאֵלוּ דְהֵתָם דָּף נ"ב ע"א אָמְרִינוּ בְּעוּ מִיָּנִיָּה מַרְבַּ נְעַקְרָה צֹלַע מִכָּאן
וּמִכָּאן וְחֲוֹלִיאַ קִינְיַת מַהוּ אָמַר לְהוּ גִסְטְרָא קְאָמְרִיתוּ וְאָף דְמַסִּיק דְהֵם צֹלַע עִם אֲסִיתָא
קְאָמְרִי מ"מ הַחֲוֹלִיאַ קִינְיַת אֲלֵא שְׁהַחֲזוֹר שְׁהַצֹּלַע תְּחֻב בּוּ נִיטַל מִכָּאן וּמִכָּאן וּז"ש וְחֲוֹלִיאַ
קִינְיַת קָאִי עַל אֲמַצְעֵית הַחֲוֹלִיאַ כּו' וְאָף לְפִי הָאָמַת פֶּן וְעֵינֵן בְּרִשׁ"י שֵׁם ד"ה אָמַר ר"י
וּמִש"ה אָמַר דְלֹא שְׁמִיעַ לִיָּה דְרַב אָבֵל דְשִׁמּוּאֵל שְׁמִיעַ לְהוּ שְׁפִיר דְחֲסָרוֹן בְּשִׁדְרָה דְאָמַר
וְכוּ לְטְרִיפָה וְאִינְהוּ בְּאֲמַצְעֵית הַחֲוֹלִיאַ קִינְיַת אִינְרִי וְשְׁפִיר הַקֹּשְׁשָׁה לְהֵם לְתוֹסְפוֹת דְאֲמַאי
לֹא חָשִׁיב דְזַעֲרִי וְתִי דְבִלֵּא"ה טְרִיפָה מִשָּׂא"כ גִּסְטְרָא פְרִיָּה שְׁפִיר דְנְעַקְרָה צֹלַע מִכָּאן
וּמִכָּאן עִם אֲסִיתָא דְאֲמַצְעֵית הַחֲוֹלִיאַ קִינְיַת דְלֹא הָוָה טְרִיפָה מַחֲמַת חֲסָרוֹן בְּשִׁדְרָה וּבְזֵה
הַפְּלִל לֹא אַתְיָא דְהוּהוּ נְבִילָה וְלֹא טְרִיפָה וּמִש"ה פְרִיָּה הַגְמָרָא שְׁפִיר וְדַבְרֵי הַת"ח צְרִיכִין
עֵינֵן נִישׁוּב דַּעַת.

וּבְחֲדוּשֵׁינוּ בֵּא"ט נ"ב ע"ב שֵׁם אָבָאָר עוֹד: גְמָרָא גּוּפָא אָמַר רִשְׁב"ל שְׁחַט הַקְּנָה כּו' אָמַר
רְבָא לֹא אָמַר ר"ש אֲלֵא בְרִיאָה הוֹאִיל כּו' אָבֵל בְּבִנֵי מַעֲיִים לֹא עכ"ל הִנֵּה מִשְׁמַע דְבָנֵי
מַעֲיִנֵן הֵן הַדְּקִין הַתְּלוּיִן בְּנוֹשֵׁט וּמִשׁוּם דִּישׁ טְרִיפּוֹת לְחֲצֵי חַיּוֹת אָבֵל כָּל מָה שְׁתְּלוּי בְּקְנָה
פְּגוֹן לֵב וְכַבֵּד וְכַדוּמָה פְּנִלְהוּ פְּמֵאן דְּמִנְחָא בְּדִיקוּלָא דְמֵיָא וְלֹא דְוּוּקָא רִיאָה וְאָף שְׁפִשוּט
הוּא לְכָאוּ' וְאָף הַרְשָׁפ"א ז"ל בְּחֲדוּשֵׁיוּ בַד' שִׁיטוֹת אָבֵל בְּשָׂאָר בְּנֵי מַעֲיִים לֹא פִי' כְּשִׁשְׁחַט
הַקְּנָה תְּחִלָּה וְה"ה אִם שְׁחַט הַנוֹשֵׁט תְּחִלָּה הָוָה אִיפְכָא עכ"ל וְאָף זֶה דְבָר פְּשׁוּט לְכָאוּרָה
אָבֵל הַר"ן ז"ל בְּחֲמַשׁ שִׁיטוֹת פְּתַב וּז"ל לֹא אָמַר ר"ל אֲלֵא בְרִיאָה וְלֹא דְוּוּקָא וְה"ה לֵב
וְכַבֵּד וְה"ה שְׁחַט הַנוֹשֵׁט וְנִקְבּוּ בְּנֵי מַעֲיִים פְּשִׁירִים וְאִינוּ מְחֻנּוֹר דֵּא"כ הָרִי הַבְּהֵמָה מִתָּה
וְאִיָּה יִתִּירָנָה שְׁחִיט' הַנוֹשֵׁט וְכוּן לְהַקֵּל שְׂאֵם שְׁחַט הַנוֹשֵׁט וְנִקְבּוּ בְּנֵי מַעֲיִים דְטְרִיפָה שְׂאִין
לְנוּ אֲלֵא מָה שְׁמָנוּ חז"ל וְאִין מְזַמְנִין כּוֹתִי עַל בְּנֵי מַעֲיִים כּו' מִשׁוּם רִיאָה וְכוּן פִּירִשׁ"י ז"ל
עכ"ל מָה שְׁפְתַב דְאִיָּה יִתִּירָנָה שְׁחִיטַת הַנוֹשֵׁט הַבְּהֵמָה וְהֵלֵא פְּכָר מִתָּה לְכָאוּרָה דֵר"ל
אִיָּה נִיְתָר לֵב וְכַבֵּד בְּסִי' א' פִּינֵן דְכָבֵר אִין אַ חַיּוֹת וְאִיָּה יִתִּיר אַחַר כֶּף שְׁחִיטַת הַנוֹשֵׁט
הִנֵּה גַם בְּרִיאָה תִקְשִׁי זֹאת אֲלֵא הָכִי אֲגַמְרִי' רַחֲמָנָא לְמִשָּׁה דְבַעֲיָנֵן ב' סִימָנִים לְכָל הַבְּהֵמָה
וְאֵה"נ דֵּלֵר"ל אִם שְׁחַט הַקְּנָה וְהוֹצִיא הַרִיאָה מִבְּהֵמָה קוֹדֵם שְׁחִיטַת הַנוֹשֵׁט דְמוֹתֵר דְדִי
בְּסִי' א' פִּינֵן שְׁיָצָא כָּל הַחַיּוֹת כְּמוֹ עוֹף דְזוּטֵר חַיּוֹתוֹ דִּי בְּסִי' א' אֲלֵא דְקִשְׂיָא לִיָּה לְהַרְ"ן
ז"ל אִי אִיתָא דְלֵב וְכַבֵּד נְמִי נִיְתָרִין בְּסִי' א' דְכְּמֵאן דְּמִנְחָא בְּדִיקוּלָא דְמֵיָא א"כ וְדֵאִי מִתָּה
כָּל הַבְּהֵמָה בְּסִי' א' דְעִיקֵר חַיּוֹת בְּעֵלֵי חַיִּים תְּלוּי בְּלֵב וְעֵינֵן בְּשׁו"ת חֲכָם צְבִי בְּמַעֲשֵׂה
דְלֹא הָיָה לֵב לְתַרְנֻגְלוֹת יַע"ש.

וּמָה שְׁפִינֵים וְכוּן פְּתַב רִשׁ"י ז"ל הוּא מ"ש רִשׁ"י עַל הָא דְאָמַר רַב אַחָא בְּר יַעֲקֹב ש"מ
מִדֵּר"ל מְזַמְנִין יִשְׂרָאֵל עַל בְּנֵי מַעֲיִים וְאִין מְזַמְנִין כּוֹתִי עַל בְּנֵי מַעֲיִים מִשׁוּם רִיאָה וְאֲמַאי
לֹא פִי' עַל בְּנֵי מַעֲיִים מִמֶּשׁ וְכְשֶׁנֶּשְׁחַט גַּם הַנוֹשֵׁט אֲלֵא ש"מ דְקִים לְהוּ לְחַז"ל דְוּוּקָא רִיאָה
הוּא דְחַיּוֹתוֹתְלוּי בְּקְנָה לְחוּד וְלֹא יִנְק מִשְׂאָר הָאֲבָרִים וְלֹא בְשָׂאָר בְּנֵי מַעֲיִים וּמִש"ה
פִּירִשׁ"י מִשׁוּם רִיאָה וְעֵינֵן מָה שְׂאָכְתוּב בְּדַבְרֵי רִשׁ"י הִלְלוּ לְקַמְן בַּעֲזָה"י וְכָל זֶה לְטַעֲמָא
דְרְבָא דְאָמַר כְּמֵאן דְּמִנְחָא בְּדִיקוּלָא דְמֵי אִית לָן לּוֹמֵר דְוּוּקָא רִיאָה וְלֹא שְׂאָר אֲבָרִים
פְּנִימִים וְה"ה שְׁחַט וְנוֹשֵׁט אִין נִיְתָרִין הַדְּקִין אָבֵל לֵר' זִירָא דְאָמַר דְטַעֲמָא דְאִין טְרִיפּוֹת

לחצי חיות אין חילוק בין ריאה ללב וכבד ובני מעיים דטעמא לאו כמאן דמנחא בדיקולא דמא.

ויש בדבריו דר' זירא קולא וחומרא קולא דלאו דוקא ריאה אלא ה"ה בני מעיים וכ"ט לב וכבד וחומרא דאילו שחט הקנה והוציא הריאה קודם שחיטת הנושט הנה נבילה דהיטר שלה בב' סימניו דוקא אלא דאי נטרפה אין בכך פלוג דכי גמרי טריפות לאו בחצי חיות ואילו לרבא הוא בהיפך דאם הוציא ריאה בסימן א' די ואם נטרפה לב וכבד וכ"ש דקין טריפה הו אמת שמ"ש הר"ן ו"ל דמדברי רש"ל נראה דוקא ריאה ולא לב וכבד וה"ה שחט הנושט אין נטרין דקין וכמ"ש דראיה ממה דנקיט רש"י משום ריאה הנה ממ"ש רש"י ד"ה נהדר ביה ר' זירא כו' מדבעי ר' זירא נקבו בני מעיים בין סימן לסימן מהו לאחר שחיטת הקנה שהוא לעולם ראשון ואמאי לא פלי' בין סימן לסימן איזה ששחט ראשון או קנה או נושט כמ"ש התוס' ד"ה נהדר ביה ר"ז דנקבו בין סימן לסימן משמע אף בין נושט לקנה דאל"כ הנה להזכיר בין קנה לנושט כמו דאמר ריש לקיש ורש"י פתב דרף הקנה לשחוט תחלה וסתמא פפירושו ומ"מ אמאי לא פלי' בין נושט ובין קנה אלא סתמא דאף דסובר דר"ז לא פליג אר"ל מ"מ פיון נהדר ביה מטעמא דאין טריפות לחצי חיות א"כ נדאי דוקא ריאה כמאן דמנחא בדיקולא דמא דקים ליה לחז"ל ולא לב וכבד וה"ה שחט רק הנושט ונקבו הדקין דלאו כמאן דמנחא בדיקולא דמא דיש ליישב בדוחק ומ"מ נראה נדאי דעת רש"י ו"ל דאף בשחט הנושט ונקבו בני מעיים להתיר ממה דכתב ד"ה אבל בבני מעיים לא לאחר שחיטת הקנה ולא פתב רבותא לאחר שחיטת הנושט וכן סיים דבני מעיים בנושט תליא משמע הרי בהדיא כמ"ש וכן בד"ה נהדר ביה ר"ז פתב אבל בבני מעיים לא דתלוי בנושט פיון שהנושט עדיין קיים משמע בהדיא דאי נשחט הנושט אף הדקין שריא אם נקבו ומהתימא על הר"ן ו"ל שפתב דכן משמע מרש"י וילקמן ד"ה אין מזמנין ישראל ואין מזמנין כותים משום ריאה אבאר: וברש"י ד"ה אבל בבני מעיים לא דרף הקנה לשחוט תחלה כו' עכ"ל הנצרך לנה פאן דל"ת דר"ל בדוקא נקיט שחט הקנה כו' אבל בבני מעיים לא אף ששחט הנושט תחלה וכמ"ש הר"ן בהדושיו וילכך פירש דמש"ה נקיט קנה שהוא דרף לשחוט קודם שהוא סמוך לעזר או דלעיל הייתי אומר הטעם דאין טריפות לחצי חיות וקמ"ל דאף שחיטת הקנה סגי דחיותו זוטרי דאילו פסוקת הגרגרת ברובו דוקא ואילו נושט בכ"ש אלמא חיות הבהמה תלוי רובה בנושט לא בקנה ורבותא קמ"ל משא"כ פאן דאמר דהסי' השחוט כמאן דמנחא בדיקולא דמא פלי' דרף הקנה לשחוט קודם שהוא סמוך לעזר דל"ת דוקא קנה נקיט דנפיש חיותיה ולא נושט דזוטרי חיותיה: ובד"ה נהדר ביה ר' זירא כו' נקבו בין סימן לסימן לאחר שחיטת הקנה שהוא לעולם ראשון פבר פתבתי דרש"י פירש פן כדי לתרץ מה דאמר סתמא בין סימן לסימן דמשמע לכאורה אף לאחר שחיטת הנושט כמ"ש התוספות ד"ה נהדר לזה אמר דסתמא פפירושו דרף הקנה לשחוט תחלה ומה שלא פירש לאחר שחיטת הנושט פירשו התוספות דלא נראה לו שיתלוק ר"ז על ריש לקיש ורצונם לומר דאל"כ אמאי לא מפרש לקמן לדבריו דרבא קאמר ליה היינו הך אתקפתא מה לי בריאה כו' ולפרש הפל פפירוש התוספות ולא על איבעיא נהדר ביה היינו על איבעיא אלא דאין נראה לו לרש"י שר"ז יתלוק על ריש לקיש כי סובר דהלקתא כר"ל גם ר"א בר יעקב סובר פן גם ר"י לעיל דלא מוקי כר"ל דשחט שלא במקום חתך

דכמאן דמנחא בדיקולא דמא ולפ"ז הל' כר"ל אכל לפי התוס' דהדר מאיבעיא ומסיק דלא הדר וליה לא ס"ל א"כ אף לאחר שחיטת הנושט אם נקבו בני מעיים ה"ה לאחר שחיטת הקנה הדין פן ועיין בי"ד סי' כ"ו ובחדושינו שם אבאר בזה: ובתוספות ד"ה ואמרינו לאו היינו דבעי אלפא כו' ולטהרו מידי גבילה קאמר לה עכ"ל ר"ל אי לאו הא דבעי אלפא הייתי אומר דר"י לענין איסור אכילה מיבעיא ליה והרשב"א ז"ל בחדושו הקשה דא"נ לענין איסור אכילה מיבעיא ליה אפ"ה הדר פי' מאיבעיא מוכח דכאן אמר דשריא אפילו באכילה והניח בצ"ע והיינו לשחיטתיה והיא שיטת התוספות דכאן דהדר מאיבעיא אכל לפירש"י דהדר ממה שהקשה לרבא מה לי בקנה כו' הוצרך להביא הא דאלפא דא"כ אפתי לא ידעינן אי נדאי טריפות לחצי חיות או ספיקא מיהא הנה דהא דבעי ר"ז לענין אכילה ומספק בדברי ר"ל אי טעמא דידיה דכמאן דמנחא בדיקולא דמא ונדוקא ריאה ולא בני מעיים או דאין טריפות לחצי חיות ולא ידעינן הלכתא לכך הביא דלאו היינו דבעי אלפא נדאי משמע דר"ז לטהורי מידי גבילה מיבעיא ליה אכל באכילה נדאי אסור ומזה נדאי ידעינן דהספים עם דברי ר"ל דלא אמר ריש לקיש אלא בריאה ולא בבני מעים אכל לשחיטת התוס' דהדר מאיבעיא יקשה לפ"ז לאיזה צורך הזכיר הא דבעי אלפא.

דא"נ לאכילה קבעי הא הדר ביה ושריא באכילה דאין טריפות לחצי חיות ואף בבני מעים נמי לאחר שחיטת הקנה שריין דאין טריפות לחצי חיות ודע לשחיטת רש"י ז"ל שפי' והדר מאתקפתא דאין לומר מאיבעיא דא"כ מה משני וליה לא סבירא ליה דדוחק לומר דפליג על ר"ל דרש"י סובר דכ"ע אית להו הא דר"ל וא"כ אי הפי' וליה לא ס"ל הא דר"ל זה דוחק ואי הפי' לדבריו דרבא קמיבעיא ליה וליה לא ס"ל איבעיא א"כ אין נפקותא בין הא דאמר והדר ביה ובין הא דאמר לדבריו דרבא קאמר דהמקשן נמי אמר הכין דר"ז לאו אליביה דנפשיה בעי.

ועוד דרש"י סובר דהא דאמר נקבו בני מעיים פן סימן לסימן היינו מסתמא בין קנה לנושט שפן מסתמא דרף הקנה שחוט תחלה כמ"ש בד"ה והדר ביה וא"כ ע"כ מודה להא דר"ל אמאי לא מיבעי ליה בריאה גופא דאסורה באכילה אי מהני לטהורי מידי גבילה ועוד אף אם נאמר בין סימן לסימן הנה אף בין נושט לקנה מ"מ אמאי משני מלישנא דר"ל ולא אמר ניקב הריאה בין סימן לסימן דדרף הקנה לשחוט תחלה אלא ע"כ כר"ל סובר דריאה לא מטורפא וע"כ הדר ממה דאמר מה לי בריאה דאי מאיבעיא מאי משני לדבריו דרבא קאמר אי אאיבעיא קאי הא המקשן נמי אמר דהדר ביה לדידיה ואי אאיבעיא ע"כ דהדר ביה ואי אתקפתא א"כ הא דמשני לדבריו דרבא אמר והוא סובר דלא כר"ל א"כ אפתי תקשי אמאי מיבעי ליה בבני מעיים בריאה לאחר שחיטת הקנה תיבעי ליה ועל הגמרא גופא לא קשיא מנלן דהדר מאתקפתא דלמא מאיבעיא הדר י"ל דא"כ צ"ל דר"ז פליג על ר' יוחנן דגד משנינא דכאן במקום חתף וגם על רב אחא בר יעקב דאמר ש"מ מדר"ל אין מזמנין בני נח על בני מעיים דהם סבירא להו דטעמא הנה כמאן דמנחא בדיקולא דמא ומסתבר לומר דהדר ביה ממה דאתקרי ליה לרבא וסובר דטעמא הנה משום כמאן דמנחא בדיקולא דמא ולא פליג עם הגי' כמ"ש.

ומשני דמסתבר יותר ר"ז לא הדר ממה דהקשה לרבא ולדבריו דרבא דאיבעיא ליה הרצון בזה דאי הדר ממה שהקשה לרבא זה דוחק אבל השתא לא חזר מדברי עצמו ואיבעיא נמי איתא דלדבריו דרבא מיבעיא ליה וכדכתיבנא: ושיטת התוס' הפך הוא משיטת רש"י ו"ל דר"ז דאמר בין סימן לסימן משמע אף בשחט הנושט תחלה מדאמר סתמא וא"כ גרסינו והדר ביה ר"ז מדבעי ולא דבעי כו' דמאיבעיא הוא דחזר דיותר טוב לומר דחזר מאיבעיא ומדברי עצמו וסובר כר"ל וכמו דאתקיף ליה לרבא מלומר שחזר מדברי עצמו מה דאתקיף ליה לרבא וגם פליג על ריש לקיש לכן סברא ודאי שחזר מאיבעיא וע"ז משני שפיר לדבריו דרבא אמר רצה לומר דיותר מסתברא לומר דלא הדר מאיבעיא שהם דברי עצמו ופליג על ריש לקיש ואף בשחט הנושט תחלה אסורין בני מעים אם ניקבו ולטהורי מידי נבילה מיבעי ליה וכן לא הדר ממה דאתקיף ליה לרבא דשפיר הקשה לו דר"ל ע"כ גם בבני מעיים התיר לאחר שחיתת הקנה דכמאן דמנחא ליה לר"ז וע"כ הטעם דאין טריפות לחצי חיות וא"כ ה"ה בבני מעים אבל ר"ז פליג אר"ל אבל מדברי עצמו לא חזר כלל בין מאיבעיא ובין הא דאתקיף ליה לרבא דסובר ר"ז כמאן דמנחא בדיקולא לאו סבר וע"כ דאין טריפות לחצי חיות ה"ה בני מעים נמי כן הנה: שיטה השלישית יש לנו לומר דהג"ה הוא מדבעי ר' זירא והיינו מאיבעיא הוא דהדר ואפ"ה א"ש דלדבריו דרבא אמר ולא קמבעיא ליה והיינו אתקפתא דפריה ליה ואפ"ה הלכה כר"ל דר"ז לא פליג על ר"ל והוא כמ"ש לעיל בשם הר"ן ו"ל דנוכל לומר דיש חילוק בין ריאה ללב וכבד וה"ה בשחט הנושט ונקבו בני מעיים דריאה הוא כמאן דמנחא בדיקולא ולא לב וכבד וה"ה בני מעיי' והכי פירושו דנודאי ר"ז דאמר נקבו בני מעיי' בין סימן לסימן שחיתת הקנה דאי לאחר שחיתת הנושט הנה לומר נקבה הריאה בין סימן לסימן דמאיבעיא הוא דהדר דהא דרף הקנה לשחוט תחלה ומשני לדבריו דרבא קאמר ר"ל לעולם דלא הדר מאיבעיא והא דאתקיף ליה לרבא נמי לא הדר לדידן' אמר לדדי ונדאי טעמא כמאן דמנחא בדיקולא דמיא וריאה לחוד ולא לב וכבד וה"ה שחט הנושט תחלה דבני מעיים לאו כמאן דמנחא דמיא אבל לדידך דאמרת אבל בני מעיים לא ולא אמר לב וכבד לא אלמא דטעמא דידך משום דאין טריפו' לחצי חיות א"כ מה לי בריאה אבל באמת אין סובר ר' זירא כן אלא דווקא ריאה ולא לב וכבד וה"ה בני מעיים והא דבעי נקבו בין סימן לסימן מהו היינו אף בשחט הנושט תחלה ונקבו בני מעי' ואסורין באכילה ולטהורי מידי נבילה מיבעיא ליה: (דף לג ע"א) גמרא אמר רב אחא בר יעקב ש"מ מזמנין ישראל על בני מעיים ואין מזמנין כותי עב"מ עכ"ל הת"ח בפ"ק כ' ע"ב פתב בהא דמביא הטור בסימן כ"ז מה דהנה נבילה ומה דהנה טריפה דנ"מ בזמן הזה להאכיל בני מעיים לב"ג דבטריפה שרי ובנבילה דלא מהני הך שחיתת מידי אסור להאכיל לב"ג הבני מעיים והפר"ח בסימן כ"ז השיבו דלא קי"ל כר"ל ועיין בתבואת שור שם.

ואני אימר דמ"מ נ"מ דנהי דריאה ובני מעיי' לאו כמנחין בדיקולא דמיא מ"מ הסי' השחוט עצמו כמאן דמנח בדיקולא דמיא לאחר ששחט רוב הקנה או הנושט ומדע שהרי בסי' כ"ו פתב הטור אם ניקב הסימן נגד מה ששחט כפר טריפה וכתבו אחרוני' דוקא קודם שחיתת הרוב אבל לאחר שחיתת הרוב פשר וכן הוא ביש"ש סימן י"ז יע"ש ועיין בתב"ש סימן כ"ו ס"ק ב' דנהי דריאה לאו כמאן דמנחא בדיקולא דמיא ויש בזה חיות

דינקי משאר אברים הקנה עצמו אין בו חיות כלל א"כ אפתי נ"מ בין מה דהנה נבילה
ובין טריפה ליתן הסימן עצמו לנכרי דבטריפה פינו דמהני בישראל לטהורי מידי נבילה
מהני לב"נ ובנבילה לא ולפי זה בבהמה שאירע לה פסול בשחיטה אסור ליתן לב"נ
הסימניו עצמן שהן הנושט והקנה דנהי דריאה לאו פמאן דמנחא דמי דיש לה חיות משאר
אברים וא"כ מה שמוכרין מנבילה הבני מעים אפשר דסמכו על פר"ח דלא קי"ל כר"ל
אלא כר"ז ואף לקולא קיימא לן כר"ז מ"מ הסי' עצמו נדאי דמאן דמנחא בדיקולא דמיא
וב"נ אוכל אותו ונהה אמ"ה וגם הפר"ח יודה לזה עיין סימן כ"ו ס"ק א' דאם נשחט רוב
הסימן אף מה שניקב נגדו אף בבהמה בסימן א' פשר ובחדושינו ליי"ד סימן כ"ו וכ"ז
אבאר בזה: ע"ש נכרים דבנחירה תליא מלתא כו' לא מצינו בשום מקום דבן נח מצנוה
על הנחירה דאי הנה מצנוה על כף נחירה זו היא שחיטתו אלא דבמיתה הותר להם אבל
בתוס' לקמן צ"א ע"א ד"ה פמאן דאמר כתבו שם דבן נח מצנוה על הנחירה ויש לעיין
ובחדושינו לקמן בפ' גיד הנשה אבאר בזה: ומולחו יפה ופיהו יפה ועיין בהעור
ורוטב קכ"א ד"ה יפה יפה שפתב רש"י יותר מבשר אחר מפני שפשוטו נבלע בו הדם
בשעת צאת נפשה יותר מבשר אחר יע"ש ועיין בשמלה חדשה סי' כ"ז סעיף א' שפתב
ומולחו יפה יותר מבשר אחר וצ"ע רש"י בפ' העור ורוטב ואף דבפ' כ"ה קי"ג א'
אמר נמי אמר שמואל אין הבשר יוצא מידי דמו עד שמולחו יפה ופיהו יפה ומדיחו יפה
סובר רש"י דהכא צריף יותר דאל"כ למה מזכיר מליחה פאן דמהיכא תיתי לומר דלא
בעי מליחה דסובר לקדירה מייירי וא"כ לא עדיף מבשר אחר אלא דצריף מליחה יותר
מש"ה הזכיר מולחו כו' ובשאר בשר אפשר סובר רש"י דבמליחה מצד א' די או דכאן
צריף הרבה מלח כבנין ועיין י"ד סימן ס"ט מדיני מליחה ורש"י לשחיטתו דסובר צלי
ג"כ צריף מליחה עיין בר"פ פיצד צולין ובחדושינו לקמן בפכ"ה יע"ש.

אמנם לי נראה ממ"ש רש"י פאן ומדיחו יפה יפה מפני שעדיין הדם נבהל לצאת ולא
יצא עדיין נראה דהאי מדיחו הדחה ראשונה קאמר ולא קפיד על סידרא וכאילו אמר
מדיחו יפה ומולחה יפה דאי הדחה אחרונה קאמר א"כ מאי קאמר דלא יצא הדם הא
בשעה שיעור מליחה יצא כל הדם או בצלי דאין צריף שהי' אלא מיד צולחו ונהדס יוצא
או על ידי מליחה או על ידי צלי' ולא יזה צורף הנצור בכאן להזכיר הדחה ויפה יפה
יותר משאר בשר ואף שיש לפרש בתרי גונוי מ"מ נראה יותר דקאי אהדח' ראשונה
דאילו בשאר בשר בחללי בי טבחי סגי כמ"ש בפכ"ה קי"ג ע"א ואילו הכי בעינן הדחה
יפה יפה בהדחה ראשונה דהדח' הוא פדי לרפף הבשר שע"י פן נתעורר הדם לצאת בנקל
וכאן שעדיין דם מרובה שחתה קודם צאת נפשה מש"ה בעינן יפה יפה בהדחה ראשונה.

והתם בפכ"ה קי"ג לא הוזכר יפה יפה אלא בהדחה אחרונה ועיין בי"ד סי' ס"ט ולזה
כתב פאן דהדחה ראשונה נמי בעינן יפה יפה וכן יש לפרש שהיא בעור ורוטב דאהדחה
קאי ולא אמליחה: ברש"י בד"ה מדר"ל כו' אין מזמנין על בני מעיים משום ריאה עכ"ל
כו' מהר"מ מלובלין אמאי לא דקין בשחט הנושט דהנה פמאן דמנחא בדיקולא דמיין
יע"ש ודחוק לומר משום ריאה הוא דנקיט ש"מ מדר"ל דאילו לאתר שחיטת ב' סימנין
גם ר"ז מודה דהנה פמאן דמנחא בדיקולא דמיא כמ"ש הרשב"א בתה"א דף ל' ע"ג ועיין
בתב"ש סי' כ"ז סק"ה א"כ כ"ע מודים בהא דאין מזמנין אלא משום ריאה נקיט לה
דדרף הקנה לשחוט תחלה אלא שמלבד זה אינו דבלא"ה א"א לפרש פן דא"כ הכי הנה

ליה לומר משום ריאה נקיט לה ולא משום ריאה דמשמע דעיקר האיסור משום ריאה וז"א דה"ה בדקין נראיתי להבכור שור בחדושו שכתב משום דבהעור ורוטב פליגי חזקיה ור' יוחנן דלחזק' אף בהמה טמאה שחט בה שנים הרי היא כמתה ואין בה איסור אמ"ה לב"נ וא"כ שרי הדקין ג"כ ואף דהלכה כר' יוחנן היינו דמיייתי שם סייעתא מהאי ברי' ורב אחא בר יעקב לא ידע מהאי ברי' ולדי' הל' פחזקיה דרבי' דר"י הנה ועוד דהתוס' דף פ"ד ד"ה דבעינן כתבו דבשחיטה ששחט פראוי הוא כמתה ממש ודוקא ריאה דשחט הקנה תחלה דהנה כמאן דמנחא בדיקולא דמאי עכ"ל ואני תמה עליו לתי' ראשון א"כ מאי פרי' מבריייתא דתניא א' נכרי וא' ישראל מותרין בו דמייירי ששחט ב' סימנין ומש"ה מותר דמתה הנה פחזקיה דאמר הכין בעור ורוטב קכ"א ע"ב משא"כ בריאה דעדיין לא שחט הנושט ונהנה פאלו הוציאה הריאה קודם שחיטת סי' השני והנה צרי' להביא רישא דבריייתא דתניא בהמה טמאה בשר הפורש מן מפרקסת אסור לב"נ דהיינו דלא פחזקיה ועדיין סיה הנה ואפ"ה בטרהורה שרי דליכא מידי דאסור לב"נ ולישראל שרי דלא כר"א ב"י וכאן לא הביא אלא סיפא דבריייתא דלא מוכח מיני' מידי וכדכתיבנא ומכ"ש לפי תי' שני שלו דבשחיטה פשיטה הנה כמתה ממש לכל מילי ודוקא ישראל בטמאה וגוי בטרהורה הוא דמפרקסת הרי הוא כחי' לכל דבריה א"כ לא מקשה פלום מהא ברייתא אף לפי האמת דהתם בטרהורה שחט בה רוב שנים דהנה כמתה מש"ה שרי לב"נ משא"כ בריאה דהנה פאלו הוציאה קודם שחיטת הנושט דבישראל מותר כמו עוף דדי בסימן א וכמ"ש לעיל משא"כ לבן נח דאסור ומה פרי' ועיין במהר"מ מלובלין ל מה שכתב פאן בגמרא: ובד"ה הרוצה לאכול משום דמעלי כדאמר לקמן הרוצה שיבריא עכ"ל לכאור' דלא תקשי פיון שלא הזכיר שיבריא לאיזה צורך הזכיר מליחה בשלמא לקמן אשמעי' דהרפואה הוא שימלח דוקא ולכן פ' דכאן נמי שיבריא הוא ועיין ביש"ש סי' י"ח דאיירי לצלי ומשום שיבריא טוב למלות יע"ש ז"א דרש"י סובר דכל צלי בעי מליחה ורש"י לפרש פא לאיזה צורך רוצה לאכול מחותף קודם שתצא נפשה דהא צרי' להמתין עד שתצא נפשה ופ' שיבריא וזה ג"כ אינו דבתוף כף יצלה: ובד"ה ומדיחו יפה שעדיין הדם נבהל לצאת ולא יצא עיין בתב"ש סי' כ"ו ס"א: ובתו' ד"ה ומולחו יפה יפה דחללי ב' טבחי א"נ בביה"ש ולא הוצרך להזכיר ולקדירה א"נ לצלי עכ"ל ר"ל דבפכ"ה קי"ג א' אמר שמואל אין הבשר יוצא מידי דמו עד שמולחו יפה ומדיחו ופרי' והתניא מדיחו ל"ק הא דחללי ב' טבחי ורגילין היו בכף יע"ש ומ"ה גם פאן לא הזכיר הדחה ראשונה וא"נ פיון דביה"ש פשיטא שצרי' הדחה מפני דם בעין והא דמזכיר התם הדחה ראשונה אף פאן דם בעין לרפף הבשר ומ"ש לקדירה ואשמעינן מולחו יפה יותר משאר בשר כמ"ש התב"ש סימן כ"ו ס"א א"נ לצלי איירי ובחדושי הרשב"א פתב וזה לשונו ולצלי איירי דאי לקדירה מאי קאמר וממתין עד שתצא נפשה הא בשיעור שהי' של מליח נדאי שתצא נפשה ואי משום הא יש לומר דלצלי לא בעינן מליחה דהנה דם אברים שלא פ' וממקום למקום לא איכפת לן ומולחו לקדירה וממתין קאי ארוצה לאכול חי או צלי ולא קאי אמולחו יפה ובי"ד סי' ס"ט אבאר: ובד"ה א' נכרי וא' ישראל מותרין בו משמע דטעמא דליכ' מידי דלישראל שרי ולעפוש אסור עכ"ל דאין לומר דשחט בה שנים הנה כמתה דהא איתותב חזקיה מרישא דבריייתא ועוד דא"כ לאי הנה מקשה פלום לר"א ב"י וכמ"ש לעקר: בא"ד וא"ת דבפג"ה פליגי אי אמ"ה נוהג בטמאין וי"ל דמ"מ

אמ"ה דידהו אסור משום דבעי שחיטה אע"ג דכותי אסור במשהו בשר מ"מ הא תצי שיעור אסור מ"ה עכ"ל מה שכתבו דבן נח מונהר על הטמאין פטהורין משום דבן נח פתיב סתמא ומשמע בין טהורה או טמאה ושאר תיה ועוף ומהרש"א ז"ל הקשה דאימא אח"כ דנתנה תורה ע"כ בב"נ נמי שרי בטהורין וענין שם משום דליכא מידי דלישראל שרי ולבן נא אסור כו' ומה שכתבו דטעון שחיטה היינו עשה דונבחת ואכלת עיין בשבועות כ"ד ד"ה האוכל נבי' בד"ה ומ"ש אע"ג דכותי אסור במשהו בשר גידים ועצמות כו' לכאורה שהוקשה להם מ"מ בעופות וחיות הטהורים דלישראל אסור משום דבעי שחיטה ואין אסור אלא בכזית ולב"נ משום אמ"ה ואסור אף במשהו בשר עם גידים ועצמות ולזה תי' דמ"מ תצי שיעור אסור מ"ה וז"א דנדאי אף לישראל אסור בכ"ש מעשה דונבחת ואף לר"ל דתצי שיעור מותר מ"ה מ"מ עשה דונבחת ואף בכ"ש מודה עליה דנהי דכתיב ונבחת ואכלת הא אכיל' רשות הוא וממילא דכי אזהר רחמנא בכ"ש נמי אזהר ועיין בתו' שבועות כ"ד ד"ה האוכל דכתבו דאין אסור אמ"ה יכול לחול על אסור ונבחת משמע כמ"ש דאל"כ משפחת ליה בתצי שיעור דחל עליו אסור אמ"ה יע"ש אכל נראה נדאי דהתו' קאי אהא דב"נ מונהר על הטמאין פטהורין וקשיא להו שפיר דלישראל אין אסור אלא בכזית ונצי שיעור מותר מ"ה לר"ל א"כ בטמאים אין אסור לישראל בתצי שיעור בטמאין גם עשה דונבחת לא קאי אטמאים כ"א אטהורים ובטמאין אין מונהר כ"א אטמאה ואילו לב"נ מיחייב במשהו בשר גידים ועצמות ולזה כתבו דאה"נ דלר"ל לית ליה מי איכא מידי דיש דבר שאסור לב"נ ולישראל שרי פהאי גנא דכתיבנא: ודע דמדברי התו' נראה בנדאי דאף לב"נ כל היכא דכתיב אכילה הוא דוקא בכזית דאל"כ מאי פתבו ואע"ג דב"נ אסור במשהו בשר גידים ועצמות ול"ל הכי תיפוק ליה דב"נ מונהר בכ"ש אלא נדאי דאכילה הנה פזית גם לדידן' ואמ"ה אכילה פתיב ביה פדמסיק בג"ה ק"ב א' וזה דלא פשיטת הר"מ ז"ל בהלכות מלכים פ"ט ה"י שכתב דב"נ מצווה על אמ"ה ובשר מן החי וחיוב בכ"ש שלא נתנו השיעורים הללו אלא לישראל ולא לבן נח יע"ש א"נ סובר דב"נ בכ"ש מיחייב נמצינו למדין לשי' התוס' ב"נ אינו מונהר אלא בכזית דאכילה בכזית וכ"ש אין בו אסור פלל דלדין אית ריבוי' דכל חלב לרבנות תצי שיעור ולא לב"נ ולהר"מ ז"ל ב"נ מיחייב אף בכ"ש דסתם אכילה הנה בכ"ש ולדין אית לן הלכתא דאינו חייב כ"א בכזית ולב"נ אוקמיה אפשטי' דבכ"ש מיחייב ועיין במשנה למלך מהלכות חמץ ומצה ה"ז פ"א מה שהאר"י שם בדברי רא"מ בפ"י הסמ"ג בלא יאכל חמץ לר"י אכילה בכל שהוא והלכתא לעונש דווקא פזית יע"ש ולתו' סתם אכילה בכזית דוקא ועי' ביומא לענין תצי שיעור יע"ש היטב: פתב הר"מ ז"ל פ"ט מהל' מלכים הי"ג וי"ג החותם בשר מן המפרקסת לישראל שרי ולב"נ אסור וכבר תמה הכ"מ והלח"מ שם והרשב"א בחדושו פתב ג"כ דלא כר"מ שהרי אמר תניא דלא פרב אחא ב"י.

והנה מה דאמר תניא דלא כר"א ב"י ולא איתותב מיניה י"ל דלריש לקיש דאמר תצי שיעור מותר מ"ה ע"כ פליגי תנאי אי אמרינן מי איכא או לאו דלר"מ ונחמים בדר' ק"ב דאמ"ה אין נוהג אלא בטהורים בלבד ע"כ דאמ"ה במשהו בשר לב"נ אסור מ"ה ולישראל מותר מ"ה וברייתא דתניא א' גוי וישראל מותרין דליכא מידי ע"כ סוברת דאמ"ה נוהג אף בטמאין כו' יהודא התם והסברא החיצונה דליכא מידי דלישראל שרי

וּלְנִכְרֵי יַאֲסוּר כּו' וְע"כ תַּנְאֵי פְּלִיגֵי בְּהַד סְבָרָא וּר"א ב"י אֶפְשֶׁר דְּסוּבַר כּר"ל וְלֹא קִשְׁיָא מְבַרְיִיתָא לְדִידֵיהּ דְּאִיהּוּ סוּבַר פְּתַחְמִים דְּג"ה דַּאמ"ה אִין נוֹהַג אֶלְא בְּטְהוּרִין וְע"כ אִיפָּא מִיְדֵי דְלִישְׁרָאֵל שְׂרִי וּמָה שְׁאָמַר תַּנְיָא דְלֹא כְּרַאב"י הוּא לְדִידֵן דְּפִסְקִינָן כּר' יוֹחָנָן דְּחֻצֵי שְׂעִיעוּר אָסוּר מ"ה וַא"כ אִין רְאֵיהּ לֹמַר דְּאִין הִלְכָה פְּהַד בְּרִייתָא דַּא' נִכְרֵי.

וּמִיְהוּ לר"מ ז"ל לֹא יוֹעִיל זֶה דְּהָא אִיהוּ פִּסְק כּר"י וְאִמַּאי דְּחָה בְּרִייתָא זֹאת מִהִלְכָּה. הֵן אֲמַת לְשִׁיטַת הַר"מ י"ל דְּכָל הַשְׂעִיעוּרִין הִלְלוּ לֹא נֶאֱמְרוּ אֶלְא לִישְׁרָאֵל וְלֹא לַב"נ א"כ לְרִישׁ לְקִישׁ בְּרִייתָא דַּא' גּוֹי וַא' יִשְׂרָאֵל מְוַתְרִין דְּלֹא פְּמַאן דְּאָף לר' יְהוּדָא דְּסוּבַר אַמ"ה נוֹהַג בְּטְמֵאִין מ"מ לִישְׁרָאֵל חֻצֵי שְׂעִיעוּר וּלְכֹן נַח מִיְחֻיב מִיתָה בַּכ"ש וַא"כ ע"כ אִיפָּא מִיְדֵי וְהָאֵי בְּרִייתָא דְּלֹא דְּסַמְכָא הוּא אֶלְא שְׂיֵשׁ לֹמַר הָא דְּכַתַּב הַר"מ כָּל הַשְׂעִיעוּרִין לֹא נֶאֱמְרוּ לַב"נ הוּא לר' יוֹחָנָן דְּאָמַר חֻצֵי שְׂעִיעוּר אָסוּר מ"ה וְסַתֵּם אֶכִּילָה בַּכ"ש וְהִלְכְתָּא לְעוֹנֵשׁ דְּאִין חֻיב אֶלְא בְּכַזִּית וּמַש"ה בַּב"נ דְּלִית הִלְכְתָּא פְּדֻקָּאֵי קָאֵי מַשׂא"כ לְרִישׁ לְקִישׁ דְּסוּבַר חֻצֵי שְׂעִיעוּר מְוַתְרִין מִן הַתּו' אֶכִּילָה בְּכַזִּית מְשַׁמַּע וְה"ה בַּב"נ אִו אֶכִּילָה כ"ש וְהִלְכְתָּא אֶפְקִי' לֹמַר דְּאִין אָסוּר אֶלְא בְּכַזִּית עֵינָן בַּמ"ל פ"א מִהִלְכוֹת חֻמְצָה וּמִצָּה מ"מ מְשַׁנְתָּנָה תוֹרָה גַּם בַּב"נ אִין נְהַרְג אֶלְא בְּכַזִּית דְּלִיפָּא מִיְדֵי דְלִישְׁרָאֵל, שְׂרִי נוֹהַ בְּרוּר וְאִיף שִׁי קִשְׁיָא: הֵן אֲמַת שְׁהַתּוּס' הַנִּיחוּ פְּאֵן בְּתִימָא הָא דְּמְשַׁמַּע דְּלִיפָּא מִיְדֵי דְלִישְׁרָאֵל שְׂרִי וּלְכוּתֵי אָסוּר וּבְסַנְהֶדְרִין נ"ח מְשַׁמַּע הִיכָּא דְּאִיפָּא טַעְמָא לֹא שְׂיֵיף מִי אִיפָּא מִיְדֵי וְהֵינּוּ טַעְמָא דְּאָמַר ר"פ וְלֹא אֲמִינָא לִיהּ דְּהָא טַעְמָא אָמַר וּכְמ"ש הַרְשֵׁב"א בְּחֻדוּשֵׁי דְּהִיכָּא דְּאִיפָּא טַעְמָא לֹא שְׂיֵיף לְאֶקְשׁוּנֵי מִי אִיפָּא מִיְדֵי יַע"ש וְעֵינָן בַּלַּח"מ בַּפ"ט מִהִלְכוֹת מְלָכִים הִי"ג וּלְיִשְׁב זֶה נִרְאֵה לֹמַר דְּבִיפַת תְּנֹאֵר אִיפָּא פְּלוּגְתָּא בִּירוּשְׁלַמִי בַּפ"ק דְּקֻדוּשִׁין וְנִבְיָאוּ הַתּו' בְּקֻדוּשִׁין כ"ב ע"א ד"ה שְׁלֹא יִלְחַצְצָנָה בְּמִלְחָמָה לְרַב בִּיאָה רַאשׁוֹנָה בְּמִלְחָמָה וּשְׁנֵי' לְאַחַר כָּל הַמַּעֲשֵׂי וְלִשְׁמוּאֵל אָף בִּיאָה רַאשׁוֹנָה לְאַחַר כָּל הַמַּעֲשֵׂים וִי"ג רַב וּר' יוֹחָנָן וְעֵינָן בְּהִלְכוֹת מְלָכִים פ"ח ה"ב בַּכ"מ וּבַלַּח"מ וְעֵינָן בְּרַא"ם פ' פִּי תַצֵּא וַא"כ לְמ"ד בִּיאָה רַאשׁוֹנָה נְמִי לְאַחַר כָּל הַמַּעֲשֵׂים דְּהֵינּוּ שְׁנַתְּגַזְיָרָה מְרַצוֹנָה הַטּוֹב כְּמוֹ שְׁנִירָאָה מְדַבְרֵי הַר"מ ז"ל בַּפ"ח מִהִלְכוֹת מְלָכִים הִלְכָה ז' וּמָה שְׁאָמַר בְּגַמְרָא לֹא דְּבִרָה תוֹרָה אֶלְא נִגְדַּד הִיצֵה"ר יֵשׁ לְתַרְץ בְּכַמָּה גּוֹנֵי א"כ לֹא קִשְׁיָא מִיְדֵי מִיפַת תְּנֹאֵר דְּהַקְוִשְׁיָא הִיא מְאֻשַׁת וְאָף אֻשַׁת אִישׁ דְּלִישְׁרָאֵל שְׂרִי וּלְגוֹי אָסוּר וְהָא הַר"מ פִּסְק בַּפ"ט ה"ח מִהִלְכוֹת אֱלוֹ דְּאָף בַּב"נ שְׂיֵיף גִּירוּשִׁין אִו הוּא מְגַרְשָׁה אִו הִיא מְגַרְשָׁתוּ וּמִשְׁתַּלַּף מִבֵּיתוּ הֵנָּה בְּגִירוּשִׁין גְּמוּרִין וְלֹא הֵנָּה אֻשַׁתוּ יַע"ש וְעֵינָן בִּירוּשְׁלַמִי פ"ק דְּקֻדוּשִׁין וּבְבִרָאשִׁית רַבָּה פְּרָשָׁה ח"י סִימָן י"ט וְכִינּוּן שְׁפָן אִין קוֹשְׁיָא מִי אִיפָּא מִיְדֵי דְּכִינּוּן שְׁנַתְּגַזְיָרָה מְרַצוֹנָה הַטּוֹב הֵנָּה גִּירוּשִׁין גְּמוּרִין וְאָף לַב"נ כַּה"ג שְׂרִי וְלִיפָּא מִי אִיפָּא מִיְדֵי וְסוּגְיָא דְּסַנְהֶדְרִין סוּבְרַת דְּבִיאָה רַאשׁוֹנָה בְּמִלְחָמָה נְמִי שְׂרִיָּא וַא' קִשְׁיָא שְׁפִיר מִי אִיפָּא מִיְדֵי אִו דַּלְב"נ לֹא מְהַנִּי גִירוּשִׁין כָּלֵל וּמִשְׁנֵי הִיכָּא דְּאִיפָּא טַעְמָא לֹא שְׂיֵיף מִי אִיפָּא מִיְדֵי כּו' וְעַל קוֹשְׁיַת גְּזֵל דְּפִרְיָהּ וְהָרִי פְּחוֹת מְשׁוּה פְּרוּטָה לִישְׁרָאֵל כּו' י"ל נְמִי הֵתֵם טַעְמָא רַבָּה אִיפָּא דְּלַבְנֵי נַח הָוִי גְּזֵל וּלִישְׁרָאֵל לֹא מִיקְרִי גְּזֵל אִו כְּמ"ש הַר"מ ז"ל בַּפ"א מַה' גְּזִילָה וְאַבְדָּה הִלְכָה ב' דְּאָסוּר לְגִזֵּל ד"ת אָף כ"ש וְאָף לִישְׁרָאֵל וְע' בַּלַּח"מ שָׁם וְהָא.

דְּפִרְיָהּ וְהָרִי גְּזֵל הֵינּוּ לְתִי' דְּכּוּבֵשׁ שְׂכַר שְׂכִיר אֶבֶל לר"פ אַה"נ דְּלֹא קִשְׁיָא מְגִזֵּל דְּלִישְׁרָאֵל אִסוּר' מִיְהוּ אִיפָּא וְשׁוּב אִין חִידוּשׁ מַה שַׁב"נ נְהַרְג עֲלֵיו וַא"כ הָא בְּרִייתָא דְּתַנְיָא א' גּוֹי וַא' יִשְׂרָאֵל מְוַתְרִין בּוֹ כּו' סוּבְרַת דְּשִׁאנֵי יְפַת תְּנֹאֵר דְּלֹא הִתְרַם לְבֹא עֲלֵי

אֵלָא לְאַחַר שְׁנַתְגִּיּוּרָה וְלֹא הָוָה א"א מִשָּׂא"כ הֵר"מ דְּפֶסֶק דְּבִיאָה רֵאשׁוּנָה אַף בְּמִלְחָמָה שְׁרִי א"כ ע"כ הֵיכָא דְּאִיפָא טַעֲמָא לֹא שְׁיִיךְ מִי אִיפָא מִיּוֹדֵי א"כ פֶּסֶק שְׁפִיר דְּמִפְרַכְסֵת לְגוּי אָסוּר דְּאִיפָא טַעֲמָא דְּיִשְׂרָאֵל בְּשַׁחֲיֻטָּה תְּלִיא מְלִתָּא וְכָל הֵיכָא דְּאִיפָא טַעֲמָא לֹא שְׁיִיךְ מִי אִיפָא מִיּוֹדֵי וּמִפְרִיָּתָא לֹא קוּשְׂיָא וְכִדְכֻתֵיבְנָא וְדַע דְּלִפִּי מ"ש הַתּוֹסֵף דְּלֵר"ל אַה"נ דְּסוּבְרָ דְּאִיפָא מִיּוֹדֵי דְּלִישְׂרָאֵל שְׁרִי וּלְכוּתֵי אָסוּר א"כ יִקְשָׁה מְנַלְן דְּכָל מְצָנָה שְׁנֹאֲמָרָה לֵב"נ וְלֹא נִישְׁנִי בְּסִינֵי לִישְׂרָאֵל נֹאֲמָרָה וְלֹא לֵב"נ וּפְרִיָּה סְנֵהֲדָרִין נ"ט אִימָא לֵב"נ וְלֹא לִישְׂרָאֵל וּמִשְׁנֵי לִיפָא מִיּוֹדֵי דֵלֵב"נ אָסוּר וּלְיִשְׂרָאֵל שְׁרִיָּא וְלֵר"ל תְּקֻשָּׁה זֹאת וּי"ל דַּע"כ לֹא אָמְרִינְן הָכִי אֵלָא לֵר"מ וְלַחֲכָמִים דְּפַגְג"ה דְּף ק"ב מִשָּׂא"כ לֵר"י דְּאָמַר הָתָם דְּנוֹהֵג אַף בְּטַמְאִין לְדִידֵיהּ אַה"נ דְּלִיפָא מִיּוֹדֵי דְּלִישְׂרָאֵל שְׁרִי וְלֵב"נ אָסוּר וְאָנוּ אִין לָנוּ אֵלָא גִיד הַנְּשָׂה וְאֵלִיפָא דֵר' יְהוּדָא שְׁנֹאֲמָרָה וְלֹא נְשֻׁנִית פְּדַמְסִיק בְּסְנֵהֲדָרִין נ"ט ע"א וְלִדְיָדִין לִיפָא מִיּוֹדֵי דְּלִישְׂרָאֵל שְׁרִי וְלְגוּי אָסוּר וְהֵאִי בְּרִיָּתָא דֵא' נְכָרִי וְא' יִשְׂרָאֵל כֵּר' יְהוּדָא אֲתִיָּא וְלֵרְבָנָן לִיפָא מִיּוֹדֵי דְּנֹאֲמָרָה לֵב"נ וְלֹא בְּסִינֵי וְלֵהֵר"מ דְּכָל הַשְּׁעִיּוּרִין לִישְׂרָאֵל כְּתִבְנוּ שְׁזָה לֵר' יוֹחָנָן וְלֹא לֵר"ל: עוֹד יֵשׁ לְהַסְתַּפֵּק לִפִּי מַה דְּפֶסֶקִינְן דְּלֹא כֵר"מ וְהַחֹתֵף בְּשׁוּר מִן מְפִרְכְּסֵת לְגוּי שְׁרִי מ"מ בְּבָן פְּקוּעָה שְׁנִיתָר בְּשַׁחֲיֻטָּת אָמוּ וְאִין טַעוֹן שַׁחֲיֻטָּה אִי תִלְשׁ מִמֶּנּוּ אֲבָר בְּעוֹדוֹ חֵי אִי שְׁרִי לִיתָן לֵב"נ מִי אָמְרִי דְּלִיפָא מִיּוֹדֵי דְּלִישְׂרָאֵל שְׁרִי וְלֵב"נ אָסוּר אוֹ דְּלִמָּא שְׁאֵנִי הֵכָא דְּאִיפָא טַעֲמָא רַבָּה שְׁהָרִי הוּא חֵי לְגַמְרִי וּבִישְׂרָאֵל הַתִּיר הַכְּתוּב מְכָל בְּבַהֲמָה תֹאכְלוּ וְלֹא לֵב"נ וְלֹא דְמִי לְשַׁחַט בְּהַ שְׁנַיִם וְחַתֵּף בְּשׁוּר מִן מְפִרְכְּסֵת דְּאָמְרִינְן כִּינּוּ דְמַהֲנֵי הֵאִי שַׁחֲיֻטָּה לִישְׂרָאֵל דְּהִנֵּה כְּמַתָּה ה"ה לֵב"נ מִשָּׂא"כ בְּבָן פְּקוּעָה דְּאִיפָא טַעֲמָא רַבָּה לֹא אָמְרִי מִי אִיפָא מִיּוֹדֵי דְּוּמִיָּא דְּגִזְלֵי שְׁכַתְּבְנוּ לְעִיל וּקְצַת רֵאָיָה מְפִסְחִים כ"ב ב' דְּפְרִיָּה וְהָרִי אַמ"ה וְתַנְיָא מִנֵּין שֶׁל יוֹשִׁיט כּוֹס יֵין לְנִזְיָר וְאִמ"ה לֵב"נ כּו' וּמֵאִי קוּשְׂיָא דְּלִמָּא מִיָּרִי בְּבָן פְּקוּעָה אֵלָא מִשְׁמַע אַף כַּה"ג שְׁרִי לֵב"נ וְאִין גְּרָאָה אֵלָא כַּמ"ש וְעֵינֵן בְּחִדּוּשֵׁי ח"א בְּפִתְיָה מ"ש שָׁם.

וְלַעֲנֵן אִי הָוָה סְפִיקָא אִי כְּמֵאן דְּמַנְחָא בְּדִיקוּלָא דְּמִיָּא אוֹ וְדֵאִי לָאו כְּמֵאן דְּמַנְחָא בְּדִיקוּלָא דְּמִיָּא הִנֵּה מְדַבְרִי הֵר"מ ז"ל בַּפ"ז מַה"ש גְּרָאָה וְדֵאִי דְּלָאו כְּמֵאן דְּמַנְחָא בְּדִיקוּלָא דְּמִיָּא דַּל"כ הִנֵּה לְהַשְׁמִיעֵנוּ דֵאִין מְזַמְנִין פּוֹתֵי עַל בַּמ"ע לְשִׁיטְתֵי בְּהַלְכוֹ מְלָכִים וְהֵכָא לְחֻזְמָרָא וְהֵכָא לְחֻזְמָרָא ש"מ דְּמִפְשֻׁט פְּשִׁיטָא לִי דְּוֹנְדֵאִי לָאו כְּמַנְחָא דְּמִיָּא וּמִוֹתֵר לִיתָן לְעַפּוּ"ם בְּנֵי מַעֲיִים וְאִף נִתְנַבְּלָה בְּשַׁחֲיֻטָּה וְעֵינֵן בִּי"ד וְשָׁם אֲבָאָר בַּעֲזָה"י וְעֵינֵן בַּפ"ח וְתַב"ש סִימָן כ"ו וְעֵינֵן מ"ש לְעִיל לְעֵנֵן הַסִּימָן עֲצָמוּ יַע"ש: שָׁם בְּמַשְׁנֵה הַשּׁוֹחֵט בְּהֵמָה חִיָּה וְעוֹף וְלֹא יֵצֵא מִהֶן דָּם פְּשִׁירִים וְנֹאֲכָלִין בְּיָדֵים מְסוּנְאָבוֹת עֵיקְרָה דְּהָא מִתְּנִי מִשּׁוֹ רִישָׁא נְקִיט לָהּ בְּהֵאִי מְסַכְתֵּי דְּכְשִׁירִים וְאֵגַב אֲשַׁמְעִינּוּ פְּלוּגְתָּא דֵר"ש וְרַבְּנָן אִי הִנְקִשְׁרוּ בְּשַׁחֲיֻטָּה אִי לָאו וּמְדַבְרֵי הַטּוֹר וּש"ע סִימָן כ"ח מִשְׁמַע דְּאֲשַׁמְעִינּוּ אַף דְּלֹא קִינִים מְצֻנֹת פְּסוּי כְּשִׁרִין וְהַשְּׁמִיט הַטּוֹר בְּהֵמָה וְכֵן הִרְשִׁבָּא בְּחִדּוּשֵׁי כ"כ אַף דְּלֹא קִינִים מְצֻנֹת פְּסוּי כּו' אֲבָל הֵר"מ בַּפ"ט מְהַלְכוֹת מ"א הִי"ג כְּתִב הַשּׁוֹחֵט בְּהֵמָה חֵי וְעוֹף וְלֹא יֵצֵא מִהֶן דָּם כּו' וְלֹא אָמְרִינְן שְׁמָא מֵתִים הִיוּ וְהִדִּין עֲמוּ דַּל כַּ בְּפֶרֶק פְּסוּי הַדָּם הָוָה לִי לְמַתְנֵי שְׁשָׁם עֵיקְרָה דִּין פְּסוּי וְלֹא הֵכָא אֵלָא דְּלֹא חִיָּיִשִּׁין שְׁמָא כּו' וּבִתְרָה הָכִי תַנּוּ הַשּׁוֹחֵט הַמְּסוּכָּנֹת דְּדָמֵי לְהִדְדִי.

וְלִכְאוּרָה יֹאמֵר דְּנְקִיט חִיָּה וְעוֹף לֹאֵר אִם יֵצֵא מִהֶן דָּם אִין נֹאֲכָלִין בְּיָדֵים מְסוּנְאָבוֹת וְלֹאֲשַׁמְעִינּוּ דָּם חִיָּה וְעוֹף מְכְשִׁירִין וְכַמ"ש הַתּוֹ ד"ה הַשּׁוֹחֵט וּבְהֵמָה אֵגַב חִיָּה נְקִיט:

וּנְאֻכְלִין בְּיָדִים מְסֻאָבוֹת עֵינַי בְּפִי הַמְשַׁנְיֹת לְהַר"מ ו"ל וְכַתּוּב אִין עֵנִינוּ בְּכָאן בְּקַדְשִׁים
דְּדָם קְדָשִׁים אִין מְכַשִּׁיר מוֹסִיף עַל הַיּוֹת הַדָּם עֵנֵנוּ הִכְרַחֵי בְּקַדְשִׁים יַע"ש ר"ל דָּם קְדָשִׁים
אִין מְכַשִּׁיר וְהוּא הוֹכְחָה נוֹסֶפֶת עַל וְאִי בְּקַדְשִׁים כִּי לֹא יֵצֵא מִהֵן אֲמַאי כְּשִׁירִים וְהֵלֵא כֹּל
עֲצָמוֹ לְדָם צָרִיף וְלֹא אָמַר אִי בְּקַדְשִׁים חֲזִיה מִי אִיכָּא אוֹ לְהַכְשִׁירוֹ בְּחִיבַת הַקּוֹדֶשׁ דְּכַתּוּב
זֶה שְׂלֵא יֵצֵיר זֶה כֹּל בְּקַדְשִׁים בֵּין אִי יֵצֵא דָּם אוֹ לֹא יֵצֵא דָּם: וּבְתוֹ ד"ה וְנֻאכְלִין כּו'
לְצֻלִי אֵינִירִי דְלֹא בְּעֵי הַדְּחָה א"נ לְקַדְרִינָה וְהוֹדְחוּ בְּמִי פִירוֹת עַכ"ל עֵינַי בְּש"ף ס"ט
שְׁפַתּוֹ אִף הַדְּחָה רֵאשׁוּנָה סְגִי בְּמִי פִירוֹת מְדַכְתְּבוּ א"נ לְצֻלִי אֵינִירִי וְעוֹד דֹּא"כ הַדְּרֵא
קוּשְׁיָא לְדוֹכְתִּינָה עַכ"ל ר"ל מְדַכְתְּבוּ לְצֻלִי אֵינִירִי מְשַׁמֵּע דְּרוּצָה לְצֻלוֹת אַח"כ דֹּא"צ הַדְּחָה
רֵאשׁוּנָה דֹּא"כ הֵנָּה לְהוֹ לְמִימַר בְּצֻלִי אֵינִירִי וְעוֹד דֹּא"כ כַּתְּיָקְשִׁי הַוְּכָשְׁרוּ בְּהַדְּחָה רֵאשׁוּנָה
וְנַע שְׁאִף שְׁפַתּוֹ הַתּוֹ לְעֵיל ד"ה מוֹלְחוֹ דְּהַחֲתוּף בְּשֵׁר קוֹדֶם שְׁתַּצָּא נִפְשָׁה דְּצָרִיף מְלִיחָה
א לְצֻלִי וְהַדְּחָה הֵתָם לֹא מְשׁוּם דִּישׁ הַרְבֵּה דָּם שְׂלֵא יֵצֵא אֶלָּא שְׁנַתְּעוֹרֵר לְצֵאת וְהֵנָּה
כְּפִירֵשׁ מְמָקוֹם לְמָקוֹם מִשָּׂא"כ הַשּׁוֹחֵט וְלֹא יֵצֵא מִהֵן דָּם כֹּל אִף שְׁנַבְלַע בְּאֵיבָרִים לֹא
הֵנָּה פִּי מְמָקוֹם לְמָקוֹם וְא"צ מְלִיחָה וְהַדְּחָה לְצֻלִי אַח"כ וְעֵינַי בְּפִיר"ח סִימָן ס"ז יַע"ש
וּבְחֻדוֹשֵׁינוּ שְׁם אַבְאָר וְעֵינַי סִימָן ס"ט מְדִיחָה בְּמִי פִירוֹ הַדְּחָה אַחֲרוֹנָה בְּט"ז וְסִימָן ע"ג
וְע"ז יַע"ש: בְּפִירֵשׁ"י ד"ה הַוְּכָשְׁרוּ בְּשַׁחֲטָה מִיגוֹ דְּשׁוּנָא הַף שְׁחִיטָה אוֹכְלָא לְהוֹצִיא מִיַּדִּי
אֲמ"ה כּו' מְשַׁמֵּע אִף בְּשׁוֹחֵט וְנִמְצָא טְרִיפָה אַפ"ה הַוְּכָשְׁרוּ בְּשַׁחֲטָה דְּמַהֲנִי לְהוֹצִיא מִיַּדִּי
אֲמ"ה וְעֵינַי לְקַמָּן לִיה מ"ש בְּתוֹ ד"ה שְׁחִיטָה יַע"ש: (ע"ב) תּוֹס' ד"ה וְהָא נִגְעָה הִיא כּו'
אֲמַאי לֹא יֵאכַל כְּשִׁיטָא הַדָּם עַכ"ל וְאֵהָא דְּמַתְּנִי דְּכָל הַטְּעוֹן בִּיאַת מִים מִד"ס לֹא קִשְׁיָא
לְהוֹ דְּאִי בְּנִיגְעָה שְׁרִי אֲמַאי אָסוּר לְאָכּוֹל דְּהֵהִיא בְּשַׁפְּל גּוּפוֹ טְמֵא כְּמוֹ הָאוֹכֵל אוֹכְלִין
טְמֵאִין וְלֹא אִידִים קָאִי כְּפִירֵשׁ"י כָּאן וּמַש"ה חֲכָמִים אוֹסְרִין בְּמַעֲשֵׁר דְּגוּפוֹ שְׁנִי הוּא
וְנִפְסַל מְלֵאכּוֹל מְעַשֵׂר שְׁנִי מַה שְׁאִין כֵּן בְּמַתְּנִי דְּאִין גּוּפוֹ טְמֵא אֶלָּא יָדִים מְסֻאָבוֹת אֲמַאי
לֹא יֵאכַל כְּשִׁיטָא מִהֵן דָּם וּמַהֲרַש"א ו"ל הַקְּשָׁה דְּאֲמַאי לֹא הַוְּכָשְׁרָה לְהֵם מִיַּד בְּהָא דְּאָמַר
ע"כ לֹא פְּלִיגִי אֶלָּא בְּאֵכִילָה וּמַתְּנִי אֲמַאי אָסוּר כֵּינֵן דְּאִין גּוּפוֹ טְמֵא וְתִי דְּה"א נִגְיָעָה
הֵינֵנוּ שְׁמוֹתָר לִיגַע שְׁנִי בְּמַעֲשֵׁר שְׁנִי אֶבֶל מ"מ אָסוּר תּוֹ הַמ"ש בְּאֵכִילָה אַח"כ אֶלָּא
מְדֵאֵמַר וְהָא נִגְיָעָה הוּא וְהֵינֵנוּ נִגְיָעָה לְאָכּוֹל אַח"כ הַוְּכָשְׁרָה לְהֵם שְׁפִיר וְעֵינַי בְּמַהֲרַש"א
ו"ל וְזֶה כְּפִירוֹתָו כָּאן: וּבְהָא דְּכָל הַטְּעוֹן בִּיאַת מִים חֲזִים בְּפִי"א דְּפָרָה מְשֻׁנָּה ו' וְלֵאחֲרַ
בִּיאַתוֹ מוֹתֵר בְּכוֹלוֹ וְהַכ"מ בְּפ"ט ה"ב מְהַלְכוֹת א"ה הַקְּשָׁה בְּמ"ש הַר"מ ו"ל דְּט"י דְּרַבְּנָן
הֵנָּה כְּשֵׁנִי לְטוּמְאָה מַהֲנִי דְּלֵאחֲרַ בִּיאַתוֹ מוֹתֵר מִיַּד וְסִימָן אוֹלִי יֵשׁ בְּטוּמְאָה דְּרַבְּנָן שְׁצָרִיף
הָעֶרֶב שְׁמֵשׁ וְצ"ע וְלֹא הִבִּינוֹתִי דְּהָא כְּבָר קִדְמוֹ הַר"ש שְׁם בְּמַשְׁנָה שְׁכַתּוּב בְּהַדְּיָא כֵּן שְׁיֵשׁ
טוּמְאָה דְּרַבְּנָן שְׁצָרִיכִין הָעֶרֶב שְׁמֵשׁ וְהִבִּיא כְּפָה רְאִיוֹת יַע"ש וְעֵינַי בְּפִסְחִים י"ד בְּתוֹ
ד"ה הָכָא פְּסוּל וְטְמֵא שְׁכַתּוּבוֹ דְּט"י דְּמַתְּנִיתִין הֵינֵנוּ ט"י דְּבֵית הַפֶּרֶס שְׁהוּא מְדַרְבְּנָן אֶלְמָא
יֵשׁ טוּמְאָה דְּרַבְּנָן שְׁצָרִיכִין הָעֶרֶב שְׁמֵשׁ וְהָא דְּתַנְּן וְלֵאחֲרַ בִּיאַתוֹ מוֹתֵר בְּכוֹלוֹ אִין לְמַדִּין
מִן הַכְּלָלוֹת אֶפִּילוֹ בְּמָקוֹם שְׁנֵאֵמַר בְּהֵן חוּץ: דְּמַתְּנִי ר"א אוֹמַר הָאוֹכֵל אֵינֵן רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן
ה"ג וְאִינִי יוֹדַע לְמָה לֹא מְבִיא מְשֻׁנָּה דְּפ"ב דְּטְהָרוֹת דְּתַנְּן שְׁם בְּהַדְּיָא הֵן הֵן הַדְּבָרִים
שְׁשׁוּנוּיִם כָּאן וְאוֹלִי ט"ס יֵשׁ וְצָרִיף לְהִיוֹת דְּתַנְּן וְלֹא דְּמַתְּנִי.

וְהֵנָּה רְאִיתִי לְבָאָר כָּאן בְּדֶרֶךְ הַפְּשׁוּט וְלֹא אֲכַנִּס א"ע בְּכָאן בְּדִינֵי טוּמְאָה וְטְהָרָה כִּי
עֲמוּק מְאֹד וְאֲבָאָר רַק מַה דְּצָרִיף לְפִי פְּשׁוּטוֹ בְּסוּגִין. הֵנָּה רְאוּי שְׁתַּדַּע שְׁרֵאשׁוֹן עוֹשָׂה
שְׁנֵי בְּחֻלִין וְשְׁנֵי שְׁלִישֵׁי בְּתְרוּמָה וְשְׁלִישֵׁי רְבִיעֵי בְּקוֹדֶשׁ וְאִין רְבִיעֵי עוֹשָׂה חֲמִישֵׁי בְּקוֹדֶשׁ

חוץ מחטאת שהיא פרה אדומה שיעשה רביעי חמישי ועיין בפ"ב דטהרות משנה ה' ובפ"ה הר"ש והרע"ב שם דבחטאת דהיגו פרה אף מאה עושין ולפ"י שני חמישי ותו לא.

ואמנם אדם האוכל אוכלין טמאין מן התורה טהור גמור הוא דאין אדם וכלים מקבלין טומאה כ"א מא"ה ואוכל אין נעשה אב לעולם ומדרבנן שיהא גופו טמא ואף שיפסול תרומה במגעו ובפ"ק דשבת מפרש טעמא זימנין אכל אוכלין טמאין ושדי משקין דתרומה לתוך פיו שפבר שבלע במעיו והם עדיין בתוך פיו ויטמא את התרומה ומנוקה לשמור בטהרה או שיאכל תרומה טמאה וכן פ"ה הר"ח ו"ל בהלכות א"ה פ"ח ה"י וסייגים: וכבר בארנו בתרומה שאסור לאכול תרומה טמאה ורש"י בשבת דף ע"ו פ"ה דמנוקה לשמור בטהרה וע"ש והנה פשישמוך חולין ע"ט"ת תמצא בו שלישי וע"ט"ק רביעי וע"ט חטאת חמישי וזה מבואר בפ"ב דטהרות משנה בג"ה יע"ש ובחולין שנעט"ק איפא פלוגתא אי הנה פקודש ולקמן אבאר בזה.

עוד אבאר לה דכל הפוסל את התרומה והוא שני מטמא משקין להיות תחלה ואין חילוק לעולם אף מאה הן תחלה ועיין בכ"מ ובר"מ בהלכות אב הטומאה פ"ח וט' וי"א וי"א נכל הפוסל את הקודש מטמא משקה הקודש להיות תחלה פמבואר ג"כ בפ"ב דטהרות משנה ו' השלישי שפכולן מטמא משקה קודש יע"ש ודע עוד דטהרת תרומה אם לא נעשה ע"ט"ק הוא פלוגתא בפ"ב דטהרות משנה ו"ז השלישי שבתרומה לת"ק אם עשאן ע"ט"ק מטמא משקה קודש ופוסל אוקלי קודש ואם לאו מטמא שנייגם ופוסל אחד דמספקינן בראשון ומטמא שני ושלישי ופוסל א' רביעי ור"א במשנה ז' פליג ואמר כי טהרת תרומה הם טהרה אצל הקודש ושלישי אין מטמא אלא פוסל אוכלי קודש וגדולה מזאת ביאר ר"א ואמר דשני שפכולן אף של חולין פוסל א' ומטמא א' בקודש ולת"ק ונדאי דהנה ראשון מכ"ש מתרומה וכמ"ש בסמוך ולפי הנראה דת"ק הוא ר' יהושע דאמר שם במשנה ב' דשלישי שני לקודש בחולין ע"ט"ת שטהרתה של תרומה טומאה היא אצל הקודש ור"א פליג וסובר אף חולין גרידא נמי לאו טומאה היא אצל הקודש ומש"ה שלישי שלישי וזה אף לקודש כמו שאבאר לקמן אי"ה.

ודע דמעשר שני הנה בחולין דאין בו אלא שני ולא שלישי ומיהו בזה נשתנה דינו בחולין באדם שאכל ראשון או שני שישוב גופו להיות שני כמו שהתבאר אמרו חכמים דאסור לאכול במעשר כדתנן בפ"א דפרה משנה ה' כל הטעון ביאת מים מד"ס אותן שהונכרו בח"י דבר דהנה שני חכמים אוסרין במעשר ובאכילה עביד רבנן מעלה לא בגייעה דאין שני עושה שלישי במעשר כמו שהוזכר בשמעתין לעיל ונראה דהלכה פתחמים כמ"ש הר"ב והר"ש בפ"ה המשניות ואף אם נאמר דט"י במעשר מותר אף מדרבנן שאני ט"י דקליש ליה טומאה דכמו כן אמרו כל הפוסל את התרומה מטמא משקין כו' חוץ מט"י מה"ט ועיין בר"מ הלכות מ"ש פ"ג ה"ד ולאחר אלו קצת העיקרים אבוא לבאר זאת הלכה ואיני מקבל על עצמי לבאר הפל בשלימות כי לא הנה הזמן גורם כי אם מקצת.

הנה ר"א אומר ראשון ישוב גופו להיות ראשון שני שני ופוסל את התרומה שלישי שלישי (פוסל את הקודש במגע ועיין בר"ש בפ"ב דנדה מ"ב וטעם ר"א דגזרו זימנין דאכיל אוכלין טמאין וישפח ויספור שבלע ואין מטמאין אז לתרומה דהנה פאוקלין וישקול משקין דתרומה ויטמא את התרומה מש"ה גזרו דליהוי שני ויהא נזכר דאף

שִׁיסְפֹר שְׂבַלַע הָאֶזְכָּרִין אֶפְתִּי גּוּפוֹ טָמֵא מִדְּרַבָּנָן וּבִשְׁנֵי בְּעֵית לְמִינְעָבְדֵי שְׁנֵי דְאֵי שְׁלִישֵׁי וַיְהִי נִזְקָר מִתְרוּמָה כַּמ"ש עֹלָא לְקַמְן הָאוּכַל שְׁלִישֵׁי נְפֹסֵל גּוּפוֹ מְלֶאכְלוּל בְּתְרוּמָה פְּתַב מְהַרְשָׁא הֵינְנוּ בְּחֻלִּין עַט"ת דְּאֵי בְּהוּ ג' אַבְל בְּחֻלִּין גְּרִיד' דְּלִי בְּהוּ ג' אֵי הֵנָּה גּוּפוֹ שְׁלִישֵׁי לֹא הֵנָּה נְפֹסֵל גּוּפוֹ מְלֶאכְלוּל בְּתְרוּמָה ע' מְהַרְשָׁא ד"ה תו' הָאוּכַל אֶנְכֵל רֵאשׁוֹן מַש"ה ר"א מְשׁוּה מְדוּתָיו כְּמוֹ שְׁנֵי שְׁנֵי ה"ה רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן דְּלֹא לִיְהוּי מִיְלֵי דְרַבָּנָן וּמְקַנְתָּם פְּסוּתָרִין דְּבִשְׁנֵי אוּכַל כְּמֶאכַל וּבְרֵאשׁוֹן לֹא וּשְׁלִישֵׁי וּשְׁלִישֵׁי וְכַתְבֵּי הַר"ש בַּפ"ב דְּטְהָרוֹת מ"ב דְּעָף דְּבִשְׁלִישֵׁי לִיכָּא לְהֵאִי גְזִירָה מ"מ לֹא חִילְקוּ וְכַתְבֵּי מְהַרְשָׁא בְּשַׁבַּת דְּלִיכָּא שְׁתִּיית מְשַׁקָּה קוּדְשׁ וְהֵינְנוּ דַּר"א אֶזְכָּרִין קָאִי וּבְאֶזְכָּרִין לִיכָּא טַעַם לְמַגְזֵר אַבְל כְּמִשְׁקִין אִיכָּא טַעַם זִימְנִין דְּשְׁתִּי מְשַׁקִּין טָמֵאִין שְׁלִישִׁים שְׁנִינְעוּ בַּט"י דְּפּוֹסֵל אֵת הַמְשַׁקִּין וַיִּשְׁכַּח וַיִּשְׁקוּל אוּכְלֵי קוּדְשׁ וְאִין לֹאמַר בְּרַבִּיעֵי סְגִי וַיְהִי גּוּפוֹ נְפֹסֵל מְלֶאכְלוּל קוּדְשׁ כְּמוֹ שְׂפַתְבֵּי הַר"מ בַּפ"א הֶלְכָה יו"ד דְּאוּכַל רַבִּיעֵי שֶׁל קוּדְשׁ נְפֹסֵל גּוּפוֹ מְלֶאכְלוּל בְּקוּדְשׁ כְּמוֹ שְׂפַתְבֵּי רֵאשׁוֹן לְקַמְן חֵדָּא פִּינּוּ דְּחֻלִּין עַט"ת לִית בְּהוּ רַבִּיעֵי שׁוּב לֹא נְפֹסֵל גּוּפוֹ מְלֶאכְלוּל בְּקוּדְשׁ כַּמ"ש מְהַרְשָׁא לְעַנְנֵי חֻלִּין גְּרִידָא בְּשְׁלִישֵׁי וְעוֹד לַר"א מְשׁוּה מִדְּוֹתָיו דְּלֹא לִיְהוּי מִיְלֵי דְרַבָּנָן כּו' אַבְל בְּאוּכַל אוּכְלֵי טָמֵאִין לִיכָּא טַעַם כַּמ"ש מְהַרְשָׁא ז"ל דְּלִיכָּא שׁוּם שְׁתִּיית מְשַׁקָּה קוּדְשׁ וּבְתוֹ דְּסוּטָה דָּף ל' ע"א ד"ה הָא אֵינִיתִינָהוּ בַּק"ו כּו' כְּתִבוּ בְּשֵׁם ס' הֵיִשֵּׁר הָא דְאָמַר בְּחֻלִּין אָמַר עֹלָא הָאוּכַל שְׁלִישֵׁי נְפֹסֵל גּוּפוֹ לֹא נוֹדַע טַעַם גְּזִירָה זֹו דְאִין שְׁלִישֵׁי עוֹשָׂה רַבִּיעֵי בְּתְרוּמָה וְעֵינִין בְּמְהַרְשָׁא שֶׁם שְׁהַקְשָׁה עַל מ"ש דְּאֵי מְשׁוּם דְּקִשְׁקִיל מְשַׁקִּין דְּתְרוּמָה וּמָה בְּכָף וְהָא אִין שְׁנֵי שְׁלִישֵׁי עוֹשָׂה רַבִּיעֵי בְּתְרוּמָה יַע"ש וְהַס' הֵיִשֵּׁר דְּלֹא הִקְשָׁה לוֹ עַל ר"א דְאָמַר שְׁלִישֵׁי שְׁלִישֵׁי מ"ט גְּזֵרוּ הֵינְנוּ לְשִׁיטְתָּם שֶׁם שְׂפַתְבוּ דְאֵי מְשׁוּם גְּזִירָה דְלִמָּא נְשַׁקִּיל מְשַׁקִּין דְּתְרוּמָה וְנִיחָ' לְהוּ בְּכָף אֶלָּא דְקִשְׁיָא לִי לִיפְסֹל כְּמַגְעוּ ג"כ וְלַר"א נִיחָא.

וְהָא דְלֹא אָמַר ר"א הָאוּכַל רַבִּיעֵי נְעֻשָׂה גּוּפוֹ רַבִּיעֵי וִי"ל דְּלֹא אֵינִירִי אֶלָּא לְעַנְנֵי שְׁיִפְסוּל כְּמַגְעוּ וְלֹא לְעַנְנֵי אִיסוּר אַכִּילָה שְׁיִהָא אִיסוּר לְאֶכְלוּל וּמַש"ה לֹא קָאֵמַר רַבִּיעֵי דְלֹא מְשַׁכַּחַת שְׁיִעֻשָׂה רַבִּיעֵי חֲמִישֵׁי בְּקוּדְשׁ וְלְעַנְנֵי חֲטָאֵת אִין נ"מ בְּזָה דְּבְרֵאשׁוֹן נְמִי מְסַפְקִינָן לִיה וְעֵינִין בַּר"מ הַלְכוֹת פְּרָה: וְהֵנָּה לְכַאֲרָה הֵנָּה, אֶפְשָׁר לֹאמַר דַּר' יְהוֹשֻׁעַ וְר"א מְחֻלְקִין בְּפְלוּגְתָא דַּר"מ וְחֲכָמִים בְּהָא דְכָל הַטְעוֹן בִּיאַת מִים מַד"ס דַּר"א סוֹבֵר אֶנְכֵל שְׁנֵי הֵנָּה גּוּפוֹ שְׁנֵי וּמִתְרַ לְאֶכְלוּל מְעַשֵּׂר וּמַש"ה, רֵאשׁוֹן הֵנָּה גּוּפוֹ רֵאשׁוֹן דְּחֻשְׁשׁוֹ לְתַקְנַת מְעַשֵּׂר דְאֵי יְהִיָּה שְׁנֵי אֶפְתִּי יְבֵא לְאֶכְלוּל מ"ש אוֹ לְהִיפְּךָ דִּישְׁקוּל מְשַׁקִּין דְּמַעֲשֵׂר לְתוֹף פִּינּוּ אֶלָּא דְהַתוּ' כְּתִבוּ ד"ה הָאוּכַל דְכָל הַפּוֹסֵל הַתְרוּמָה מְטָמֵא מְשַׁקִּין לְהִיּוֹת תַּחֲלָה.

אַבְל לַמ"ש הֶרַב בַּס' פ"י בְּשַׁבַּת ט"ו א' בְּהָא דְשְׁקִיל אוּכְלֵי טָמֵאִין וַיִּשְׁתָּה מְשַׁקִּין דְּתְרוּמָה הַקְשָׁה אֶמְאִי לֹא אָמַר דִּישְׁקוּל אוּכְלֵי דְתְרוּמָה שְׁזָה שְׁכִיחַ טָפִי וְתִי אַה"נ אֶלָּא דְהַגְמָרָא רְבוּתָא אָמַר אָף מ"ה עוֹשָׂה אִיסוּר דְאִין אֶנְכֵל מְטָמֵא אֶנְכֵל וְסִינִים מַש"ה נִיחָא בִּישְׁרָאֵל אֶמְאִי גְזֵרוּ אֶלָּא מְשׁוּם אוּכְלֵי קוּדְשׁ יַע"ש וְלַפ"ז שְׁפִיר אִיכָּא לְמִימַר דַּר"א רֵאשׁוֹן מְשׁוּם מ"ש דָּאֵם יְהִיָּה שְׁנֵי אֶפְתִּי יְבֵא לְאֶכְלוּל מ"ש וְר"י סוֹבֵר פְּחֲכָמִי דְלַעֲיִל דְנְפֹסֵל גּוּפוֹ מְלֶאכְלוּל מ"ש וּבִשְׁנֵי סְגִי דְעָף שְׁיִהָא מְוֹתֵר לִיגַע אֶפְתִּי לֹא יְבֵא לְאֶכְלוּל מ"ש דְנְפֹסֵל גּוּפוֹ וּמַש"ה רֵאשׁוֹן וְשְׁנֵי שְׁנֵי: וְדַע מ"ש בַּס' פְּנִי יְהוֹשֻׁעַ דְּחֻשְׁשׁוֹ מְשׁוּם אוּכְלֵי קוּדְשׁ אִין לְהַקְשׁוֹת בְּשְׁלִישֵׁי סְגִי דְאוּכַל רֵאשׁוֹן וּב' יְהִיָּה שְׁלִישֵׁי וְלֹא יְבֵא לְאֶכְלוּל קוּדְשׁ וִי"ל כַּמ"ש מְהַרְשָׁא פִּינּוּ דְבְּחֻלִּין גְּרִידָא לִית בְּהוּ שְׁלִישֵׁי וּמִיָּהוּ ז"א דַּע"כ לֹא כְּתִבַּת כֵּן

אָלָא לַעֲנֵן לְאִיפְסוּלֵי גּוּפָא מִשָּׂא"כ לַעֲנֵן קוּדְשׁ דְּשְׁלִישֵׁי עוֹשֶׁה רְבִיעֵי בְּמַגְעוֹ אָלָא דְּטַמּוּיֵי מִטְּמָ' בְּקוּדְשׁ וְא"כ בְּשְׁלִישֵׁי סְגִי וי"ל פִּינּוּ דְּהַנְּצָרְכוּ תּוֹ לְגִזְרָא בְּיִשְׂרָאֵל הַשְּׁוֹ מְדוּתִיהָ שְׂיָהָא פְּכֻהֵי דְּשְׁנֵי שְׁנֵי וְזֶה שְׁסִימֵי שָׁם הָרַב אַע"ג דְּעֵיקָר הַתְּקֵנָה מְשׁוּם פְּהֵינִים יַע"שׁ: אָלָא דְּזֶה צְרִיף לֹמֵר לְשִׁיטַת רַש"י בְּרִישׁ פְּתוּבוֹת דָּף כ' דְּפִי' בְּתוּלָה נְשִׂאת לְיוֹם ד' שְׁמָא יְבוֹאוּ עֲדִים וְלֹא נִיחָא לִיה כַּמ"ש הַתּוֹסְפוֹת שָׁם דְּעֵיקָר הַתְּקֵנָה מְשׁוּם פְּהֵינִים וְגִזְרוּ אַף בְּיִשְׂרָאֵל דְּמְשׁוּם מְעוּטָא לֹא הָיָה לְהֵם לְגִזְרָא כַּמ"ש הָרַא"ה שָׁם וְרִיטְב"א וְכַבֵּר הַתְּבָאָר זֶה בְּחֻדוֹשֵׁינוּ פ"א וְא"כ גַּם פֶּאן לֹא שְׁיִיף לֹא פְּלוּג מְשׁוּם פְּהֵינִים לְחוּד מִשָּׂא"כ לְשִׁיטַת הַתּוֹ' בְּכַתְּבוֹת שְׁפִיר יֵשׁ לָנוּ לֹמֵר דְּעֵיקָר הַתְּקֵנָה מְשׁוּם פְּהֵינִים וְגִזְרוּ בְּיִשְׂרָאֵל מְשׁוּם לֹא פְּלוּג וּמ"ה הַקְּשׁוֹ שְׁפִיר דְּדִי בְּשְׁנֵי דְּלֹא נִיחָא לְהוּ מְשׁוּם אוֹכְלֵי קוּדְשׁ אוֹ אוֹכְלֵי מְעַשֵּׂר אָלָא כְּמוֹ שְׁמָר בְּשִׁבְתַּת מְשָׁקִין דְּמְעַשֵּׂר וְלֹא חֲזִינְשֵׁנוּ לְאַוְכְּלִין אַחַר אוֹכְלִין אוֹ מְשָׁקִין אַחַר מְשָׁקִין וּמִשָּׁה שְׁפִיר הוּק' לְהֵם דְּדִי בְּשְׁנֵי.

והר"ש ז"ל בטהרות דהוק' לו וכן בסה"י דהוקשה לו לאינ' צנרף גזרו בשלישי שיהא שלישי היינו דסוברי' דלא חששו באוכלין אחר אוכלין ושתיית משקה קודש ליפא אבל לסברת פ"י מש"ה גזרו דלמא שקיל אוכלין קודש אחר אוכלין טמאין ומש"ה שלישי שלישי אלא דהם בשיטת התו' קיימי ומש"ה לא הוקשה לספר הישר אלא לעולא כו' ודע לשיטת רש"י בכאן ובשבת י"ד כ' דאוכל אוכלין טמאין שיעורו פחצי פרוס דלא כשיטת התו' שם ט"ו א' דחצי פרוס גזירה קדמונית היתה ולפירש"י צ"ל אף דמטעם דלמא שקיל אוכלין דתרומה או להקפד הי' ראוי לגזור אף בכביצה וצ"ל כמ"ש הר"מ בפ"ב דטהרות דאין אדם צמא לשתיית א"כ אוכל פחצי פרוס והוא לפי שיטת רש"י בכתובות דמשום פהנים לא היה לגזור דהנה מיעוטא אלא משום אוכלי קודש דשכיח טפי שיאכל אוכלין אחר אוכלין וכמ"ש בפני יהושע שם בשבת א"כ אף בכביצה היה להם לגזור שיהא שני ויפסול תרומה במגעו מה"ט דאוכלין אחר אוכלין ואפשר למ"ד אין אנוכל מטמא אנוכל כ"א מדרבנן ולא רצו לגזור מתחלה כה"ג דהנה גזירה לגזירה אלא גזרו מתחלה בפהנים משום משקין אחר אוכלין ובחצי פרוס וכיון דשייף מיהא בישראל כאוכלין אחר אוכלין דרבנן גזרו וצדיין צ"ע: עוד הקשו בתו' שם בשבת י"ד ב' ד"ה והשונה משקה טמאין דאי לא הנה תני אלא משקין לחודי' הא אוכלין לא יע"ש והנה נראה לומר דאי לא הנה תני אלא והשונה משקין טמאין ה"א דגזרו משום דזימנין כו' ואכל אח"כ אוכלי תרומה ובישראל נמי איפא אוכלי קודש ואף דבשלישי דהשוו מדותיהם ולא חלקו כמו בפהנים שיהא גופו שני כמ"ש בסמוך משא"כ באוכל אוכלין טמאין ה"א דלא גזרו משום מיעוטא דכהנים דליפא שום שתיית משקה קודש כמ"ש מהרש"א על הר"ש ז"ל ולא שייף למגזר בישראל הך גזירה וקמ"ל דאפ"ה גזירה משום מיעוטא דכהנים כמ"ש לשיטת' בכתובות דעשו תקנה אף בשביל פהנים הן אמת שיש לראות בהא דהוקשה לו להפני יהושע בישראל אמאי גזרו דלא שייף הך טעמא דתרומה ואמאי לא משום משקין דמעשור שני דזימנין דאכל אוכלין טמאין ושקיל משקין דמ"ש וטמוי מטמא דכל הפוסל התרומה מטמא משקין להיות תחלה ומש"ה גזרו שיהא גופו שני ויהא זוכר שלא לשתיית עוד.

משקין דמעשור וזה שייף אף בישראל ואי תימא דמש"ה לא גזרו בשביל כן פיון דהנה גזירה לגזירה הא ליתא הא באוכלין אחר אוכלין נמי למ"ד אין אנוכל מטמא אנוכל הנה

גזירה לגזירה ועוד הא התו' פאן ד"ה האוכל וד"ה שני שני למה כ' ואי משום משקין דמעשר והיינו דיהא שני ויטמא משקין דמ"ש מטעם פל הפוסל כו' ויש ליישב דא"כ תחלה הנה לגזור גזירה דכל הפוסל מטמא משקין להיות תחלה ואח"כ האוכל אוכלין טמאין כיון דאי לא הא לא קיימא הא והם גזרו תחלה אוכלין טמאין ואח"כ על משקין פל הפוסל כו' כמ"ש התו' בשבת י"ג ב' ד"ה והשוטה וי"ד א' ד"ה זימנין דשקיל כו' יע"ש וע"ב ד"ה אלא יע"ש.

ולפי זה אפשר לומר כיון דבדעתם הנה לגזור מיד הך הגזירה דכל הפוסל מטמא משקין גזרו ג"כ ביישראל משום משקין דמ"ש והשוטה משקין טמאין משום אוכלי קודש דשייך ביישראל או משום אוכלין דמ"ש דמשקין לעולם תחלה הנה וגזרו שיהא גופו שני ויהא נזהר לאכול מעשר פחמים דלעיל פל הטעון ביאת מים אסור במעשר אבל משום אוכלין אחר אוכלין או משקין אחר משקין לא שכיח פלל דלא כס' פ"י בשבת שם ועיין מה שאכתוב לקמן בתו' ד"ה שני שני למה: וראיתי להרב ז"ל בס' פ"י בחדושינו לשבת י"ג ב' אהא דהקשו התוספות ליתני אןכל א' לחוד כתב אפתי ליתני סתמא אוכל אוכלין טמאין פוסל תרומה ותי' לאפוקי שלישי דלא כר"א דאמ' אף שלישי בכלל והיינו לפסול את התרומה כמ"ש התי"ט בפ"ב דטהרות בשם הרא"ש וסיים דבמשקה תני סתמ' דלא שייך שלישי אלא בנעט"ק וזה לא שייך במשקין דליכא שתית משקה קודש עכ"ל ואני בעניי לא הבינתי דבריו פלל במ"ש לאפוקי מר"א דאמר אף שלישי בכלל לפסול את התרומה לא מצאתיו לר"א שיאמר פן אלא שאמר שלישי שלישי והיינו לפסול קודש במגעו כמ"ש הר"ש בפ"ב דטהרות, ולתרומה אין פוסל במגעו אלא נפסל גופו מלאכול בתרומה כעולא לקמן וכאן תנו אלו פוסלין את התרומה דהיינו מגע ועוד באכילה אף ר"י מודה פדמסיק לקמן שלישי שני לקודש ואין שני לתרומה אלא שלישי ואף דדחי מ"מ האמת פן הוא כמו שאבאר שם גם מ"ש שפן כתב התי"ט בשם הרא"ש אני לא מצאתי בתי"ט בפ"ב שיאמר זה רק בשם הר"ש כתב שלישי שלישי חכמים השוו מדותיהם יע"ש והיינו דליהוי שלישי ויפסול קודש במגעו ויהא גופו נפסל מלאכול בתרומה כעולא לקמן בשמעתין וכמ"ש.

גם מ"ש דבמשקין לא שייך עט"ק דליכא שום שתית משקה קודש כמ"ש מהרש"א לא ידענא מאי קאמר דמ"מ איכא שלישי במשקין כמו משקין שנעשו על טהרת תרומה דמצינו בהו שלישי ע"י ט"י ולכן דבריו צ"ע וישוּב דעת: ובהא דכתב מהרש"א ז"ל דליכא שום שתית משקה קודש צ"ע האיכא מותר של שמן של לוג מצורע ומותר שמן של מנחת ישראל ומותר שמן המתנדב שמן והוא משנה מפנרשת בפ' כל התדיר צ"א א' ועיין בר"מ הל' מעה"ק פי"ו הי"ד והל' מחנפרי פפ"ה פ"ד הל' ב' וג' יע"ש ודאי דאיכא שתית משקה קודש ואי תימא שהשמן לבד אין ראוי לשתיה כמו דאמרי' בפרכות דאזיקי מזיק ומש"ה פסקינן בא"ח סימן ר"ז ס"ז דאין מברך עליו פלל מ"מ שוטה הוא לפעמי' ע"י אניגרון או ע"י טיבול וא"כ שייך גם בקודש פן וי"ל דמ"מ מלתא דלא שכיחא הוא ולא הנה להו למגזר.

ולפי מ"ש בסמוך א"ש דהר"ש ז"ל הוקשה לו שלישי שלישי למה ואי משום אוכלי קודש או משקה קודש די לו שיהא רביעי ויהא גופו נפסל מלאכול בקודש כמ"ש הר"מ

ז"ל בהל' אה"ט פי"א ה"י ויהא זְהִיר עוֹד וְנֶאֱמַר דְּלֹא כַּמ"ש מְהֻרָּשׁ"א בְּשִׁבְתָּ וּבְכָאן פִּינּוֹן דְּלִיפָּא בְּהִנְיָה חֻלְיִין רְבִיעֵי יַע"ש מִשְׁא"כ בְּשָׁנֵי דִין הוּא שְׁיָהָא שְׁנֵי דְזִנְיָמְנִין דְּשִׁקִּיל מְשַׁקִּין דַּמ"ש וְכָל הַפּוֹסֵל כּו' מְטַמָּא מְשַׁקִּין לְהִיּוֹת תַּחֲלָה מִש"ה גְּזָרוּ שְׁיָהָא שְׁנֵי וְלֹא שְׁלִישֵׁי מִשְׁא"כ שְׁלִישֵׁי דֵי שְׁיָהָא גּוּפוֹ רְבִיעֵי וְלֹא שְׁלִישֵׁי בְּרֵאשׁוֹן לֹא קָשִׁי לִיְהִי שְׁנֵי מִשׁוּם מַעֲשֶׂר שְׁנֵי שְׁיָאכֵל אוֹכְלִין אַחַר אוֹכְלִין וְלִית לִי הָא דְחֻכְמִים דְּלַעֲיִל דְּכָל הַטְּעוֹן דְּמִןתֵּר בַּמ"ש וּמִש"ה רֵאשׁוֹן שְׁנֵי שְׁנֵי מְשִׁים מְשַׁקִּין דְּמַעֲשֶׂר וְשְׁלִישֵׁי לְמָה שְׁלִישֵׁי דְדִי לְקוֹדֶשׁ בְּרְבִיעֵי וְתִי' דַּר"א הַשְּׁוֹה מְדוּתָיו שְׁיָהָא אוֹכֵל כְּמוֹ מֵאֲכָל: הַקְּשָׁה הַרְשָׁב"א ז"ל בְּחֻדוֹשׁוֹ בְּשִׁבְעֵי שִׁטוֹת אַהָּא דְאָמַר מַהוּ דְתִימָא הָא שְׁכִיחָא הַקְּשָׁה אַפְתִּי לְמָה לִי הָא דְשׁוֹתָה מְשַׁקִּין טְמֵאִין דְחִיָּישִׁינּוּ שְׁמָא יֵאכֵל תְּרוּמָה וְאַח"כ יִשְׁתָּה מְשַׁקִּין טְמֵאִין וְתִי' מִמ"נ אִם יִנְפָּר שְׁלֹא בְּלַע לֹא יִשְׁתָּה וְאִם יִשְׁפַח אַפְתִּי יִשְׁתָּה מְשַׁקִּין טְמֵאִין שְׁהֵם אַחֲרוּנִים לְתְרוּמָה שְׁאֵכֵל כְּבָר יַע"ש וּמִיָּהוּ לְפִי מַה שְׁהֵתְבָאָר בְּחֻדוֹשֵׁינוּ בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת וְגַם לְקַמְן דְּסַפִּינּוּ לִי מִיָּדִי דְפָסוּל לְגוּיָה וְאָסוּר לְטְמָאוֹ גּוּפוֹ יַע"ש אַפְתִּי תַקְשֵׁי דַמ"מ הֵךְ גְּזִינְךָ מוֹעִיל' דְתוֹ לֹא יְבוֹא לְשִׁתוֹת מְשַׁקִּין טְמֵאִין דְהִנְהוּ שְׁנֵי וְאָסוּר לְטְמָאוֹת גּוּפוֹ בִּימֵי טְהָרְתוֹ וְיִהְיֶה זֹכֵר וְלְפִי מַה דְאֶתְרֹב בְּרִש"י שְׁם דְוּוֹקָא פְהִינִים הוּא דְמִןזְהִרִין עַל פְּסוּל עֲכוּ"ם וְלֹא יִשְׁרָאֵלִים א"ש דַּמִּש"ה הַנְּצָרָה לֹו' דְשִׁקִּיל מְשַׁקִּין טְמֵאִין וְאַח"כ אוֹכְלִין דְתְרוּמָה וְלֹא לְהִכְפֹּה דִישְׁתָּה אַח"כ דְהַתִּינַח בְּכַהֲנִים בְּיִשְׂרָאֵל מֵא"ל וְכִי גְזָרוּ מִשׁוּם מִיַּעוּטָא לְשִׁיט' רִש"י בְּרִישׁ פְּתוּבוֹת דְלֹא עָשׂוּ תַקְנָה מִשׁוּם פְּהִינִים מִש"ה אִמַּר דְשִׁקוּל מְשַׁקִּין טְמֵאִין וְיֵאכֵל תְּרוּמָה וּבְיִשְׂרָאֵל אוֹכְלֵי קוֹדֶשׁ: גְּמָרָא הֵכָא בְּחֻלְיִין עַט"ת וְלֹא כַּר"י כְּתַב הַרְשָׁב"א בְּחֻדוֹשׁוֹ דְהָא דְלֹא קָאָמַר וְכַר"א מִשׁוּם דְשִׁמּוּתֵי מִתְלַמְדֵי שְׁמָאֵי א"נ הָא דְסִיִּים בְּחֻלְיִין עַט"ת אֶפְשָׁר דְקָאֵי גַם לַר"א אוֹ לֹאוּ מִש"ה אִמַּר דְלֹא כַּר"י וְדָאֵי אֲבָל ר"א סָפַק וּמִיָּהוּ בַפ"ב דְטְהָרוֹת מ"ח רַאב"צ אוֹמַר חֻלְיִין הֵרִי הֵן פְּתוּמָה וְא"כ הַמ"ל רַאב"צ הוּא דְאִית בְּהוּ שְׁלִישֵׁי וְלְקַמְן אֲבָאָר מְזָה בְּאוֹרְהוּ: הָאוֹכֵל אוֹכֵל רֵאשׁוֹן כּו' רַבִּי אֶלְעָזָר פְּלִיג עִם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בְּתַרְתֵּי פִינּוֹן דְשְׁנֵי שְׁנֵי ה"ה רֵאשׁוֹן הֵנּוּ רֵאשׁוֹן דְמִשְׁוֹה מְדוּתָיו וְשְׁלִישֵׁי שְׁלִישֵׁי בֵּין לְעַנְיָן גּוּפוֹ שְׁיָהָא נְפֹסֵל מֵאֲכִילַת תְּרוּמָה כְּעוֹלָא לְקַמְן ק' לְמַגַּע קוֹדֶשׁ שְׁיָהָא רְבִיעֵי כִי ר"א סוֹבֵר דְאִין טְהָרַת תְּרוּמָה טְמָאָה אֲצֵל הַקּוֹדֶשׁ כַּמ"ש בַּפ"ב דְטְהָרוֹת מְשֻׁנָּה ו' ר"א אוֹמַר שְׁלִישְׁתָּן שְׁוִוִין וְכַפְי' הַר"ב שְׁם דְלִית לִיהּ לַר"א טְהָרְתָה טוֹמְאָה אֲצֵל הַקּוֹדֶשׁ וְר"י אוֹמַר כִּי שְׁנֵי יִצְטָרְיָה לְהִיּוֹת שְׁנֵי אוֹ מִשׁוּם תְּרוּמָה אוֹ מ"ש וְכִמוֹ שְׁאֲבָאָר לְקַמְן אֲבָל רֵאשׁוֹן בְּשָׁנֵי סְגִי וּפְלִיג נְמִי בַג' דְהִנְהוּ שְׁנֵי לְקוֹדֶשׁ וּבְשִׁבְתָּ י"ד א' פִּירִש"י דְחִיָּישִׁינּוּ שְׁמָא רֵאשׁוֹן הוּא וְכָאן לְקַמְן ד"ה מְפָנִי שְׁטְהָרְתָה כּו' דְבִשְׁנֵי מְסַפְקִינּוּ לִיהּ וְשֵׁם אֲבָאָר וְעִינּוּ תִי"ט בַּפ"ב מ"ג וּמְהֻרָּשׁ"א שְׁבָא בְּחֻלְיִין עַט"ת אִין עַט"ק לֹא הִנְהוּ דִין דְחֻלְיִין עַט"ת הוּא פְּתוּמָה וְעַט"ק פְּקוּדֶשׁ רֵאוּי לְבָאָר קִצַּת בְּכָאן מָה הוּא וְרֵאִיתִי לְבָאָר קִצַּת הִנְהוּ מִי שְׁרוּצָה לְאַכּוֹל חֻלְיִין עַל טְהָרַת תְּרוּמָה כְּדִי שְׁיָהָא גְזָהָר בְּתְרוּמָה מְכָל טוֹמְאָה וְזָה שְׁיָיָה בְּכַהֲנִים לְבַד וְחֻלְיִין עַט"ק כְּדִי שְׁיָהָא גְזָהָר מְכָל טוֹמְאָה בְּקוֹדֶשׁ וְזָה שְׁיָיָה אַף בְּיִשְׂרָאֵל כִּי אוֹכֵל קְדָשִׁים קְלִים הִנְהוּ יְהִי חֻלְיִין הֵהֵם יְהִי עֲלֵיהֶן מְדַרְבְּנָן דִּין קְדוּשַׁת תְּרוּמָה אוֹ קוֹדֶשׁ לְעַנְיָן שְׁאִין רִשְׁאֵי לְטְמָאוֹת] בְּיָד כְּמוֹ הַתְּרוּמָה וְהַקּוֹדֶשׁ עֲצָמָן וְע' בְּרַפ"ק בְּחֻלְיִין עַט"ק וּבְפִירִש"י שְׁם גַם יִמְצָא בְּהֵן שְׁלִישֵׁי אִם עַט"ת וְרְבִיעֵי אִם עַל ט"ק אִמְנָם צְרִיָּה אַתָּה לְדַעַת כִּי מ"ש שְׁיָישׁ בְּהֵן שְׁלִישֵׁי אוֹ רְבִיעֵי הוּא שְׁאִם יִגְעוּ אוֹתָן חֻלְיִין שְׁלִישִׁים לְקוֹדֶשׁ יִפְסְלוּ אֶת הַקּוֹדֶשׁ וְאוֹתָן חֻלְיִין שְׁהֵם רְבִיעֵי עַט"ק אִם יֵאכֵל אוֹתוֹ אָדָם יָשׁוּב גּוּפוֹ רְבִיעֵי וְיִהָא פְּסוּל

מלאכול קודש כמ"ש הר"מ ז"ל בהל' אה"ט פי"א ה"י ואבאר לקמן בעזה"י גבי והשלישי נאכל בנזיר הדמע אבל שיהיו אותן חקולין עצמן אסורין לאכול פשוטמאו מדרבנן זה אינו ומתני' אומר פן בפ"ב דטהרות מ"ג דשלישי נאכל בנזיר הדמע וגדולה מזו דתרומה גופא אם נעשית עט"ק ונגעה בשלישי מותר לאכול אותה וכן בקודש ע"ט חטאת מותר החמישי לאכול ועיין בתוספות לקמן, ל"ד ע"ב ד"ה והשלישי נאכל בנזיר הדמע ובר"ש בטהרות ובתי"ט שם אמנם כ"ז לחד פירושו שם אבל לאינה פירושים שיתבאר לקמן באנרף בעזה"י אין ראי' משם אדרבה פיון דתרומה עט"ק הוא אסור לאכול אותה וכן קודש עט"ח ומה בכך דבדידה ליכא רביעי פיון דעט"ק היתה ואית בה רביעי מדרבנן ומ"מ חקולין עט"ק נראה נדאי דאסור לטמאנתם מדרבנן ואם נטמאו מותר לאוכלן בטומא' וע' בר"י פ"ק ועי' בתוי"ט פ"ב דטהרות מ"ח יע"ש במ"ש לכל הדברים ולפ"ז יש ליישב קושית ספק הישר בתוס' א' שהוקשה להם אהא דעולא מ"ט יהא נפסל גופו מלאכול בתרומה ועל ר"א לא קשיא ליה דלמא שלישי שלישי משום קודש וכמו כן יש ליישב לעולא דמש"ה גזרו שיהא גופו נפסל מלאכול בתרומה דלמא אכל אוכלין שלישי ושקיל משקין דתרומה שנעט"ק דמסתמא כל התרומה של פהני' הנה עט"ק וה"ה המשקין דתרומה עט"ק דאיכא משקה קודש מותר שמן של מנח' ולג של מצורע והמתנדב שמן וכמ"ש לעיל וא"כ יפסול את התרומה ואסור לפסול תרומה ואף דזה לא הנה אלא מדרבנן והנה גזירה לגזירה הא פבר גזרו גזירה לגזירה דהשונה משקין טמאין דטומאת משקין לטמא אחרים דרבנן כמ"ש הר"מ ז"ל בהל' א"ה פי"ד ה"ז ואפ"ה פסק דשונה משקין טמאין הנה שני שמא יאכל תרומה אח"כ דלא הנה אלא מדרבנן ואפ"ה גזרו וה"ה פאן ועוד אני אומר דזה לא הנה גזירה לגזירה פיון דיהא פסול מדרבנן וע"כ יפסיד התרומה ולא יהא ראוי לאכול והנה איסור תורה דמנוזהר שלא להפסיד תרומה פדכתיב ושמרתם את תרומתי והראוי לאכילה אי אתה רשאי להדליק ולמשוח עורות כמ"ש הר"מ ז"ל בהל' תרומה פ"ו יע"ש וא"כ ע"כ הוא מפסיד את התרומה כמ"ל לחד פירושא דתרומה עט"ק אסור לאכול פשיש בה רביעי וכמו שאבאר לקמן בסוגיא דשלישי נאכל בנזיר הדמע יע"ש ומה"ט לא הנה גזירה לגזירה בשונה משקין טמאין ואח"כ מפסיד התרומה שהוא איסור תורה ובזה א"ש מה דכתב רש"י שבת י"ד א' דהתורה הזהירה לשמרה בטורה דכתיב משמרת תרומתי ומהרש"א הקש' דתיפוק ליה משום אוכל תרומה יע"ש ולפי מ"ש א"ש דל"ת דהנה גזירה לגזירה דטומאת משקין לטמא אחרים דרבנן ומש"ה מפרש דחוזר לשמרה בטורה שלא יפסיד ליה רצונו לומר דנגיעת תרומה במשקין טמאין מ"מ הנה איסור תורה פיון דטמא הוא מדרבנן ומפסיד ליה ונגע באיסור תורה ורש"י אפשר דקאי על משקין או אף על אוכלין פי' כולה בחדא גנונא ובזה א"ש דפריף התם היינו הך ומאי קושיא והא אוכל אוכלין טמאים הנה מ"ה ושונה משקין טמאים לא הנה אלא מדרבנן דטומאת משקין לטמא אחריה מדרבנן וטומאת עצמן הנה דאורייתא עיין בר"מ הל' אה"ט פי"ד ה"ז ולפי מ"ש א"ש דהנה פאיסור תורה בחקולין עט"ת לקמן אמרינן בג' אופנים או רבותא אומר אף בחקולין עט"ת אית בהו שלישי או דווקא אומר דעט"ק לית בהו שלישי דאין נתפס בהו קדושת קודש או טעמא זיהב למילתה' מש"ה שני מפני שטהרתה טומאה אצל הקודש ולכל הפירושים יש לדקדק לאיזה צורך הזכיר זה ר"י אי אמרינן רבות' אומר לא שייך להשמיענו פאן

ואי דוקא נמי לא שייך פאן בפלוגתא דפליגי ביה עכשיו ואי טעמא יהיב למילתיה הנה ליה לומר באיזה שלישי אמרו בתרומה עצמה שטתרתה טומאה הוא כו' ולא יזנה צורך הזכיר חולין עט"ת ואפשר דמשום תרומה לא היה להם לגמור דמלתא דלא שכיח' הוא שיהאכל תרומה טמאה ומש"ה אמר עט"ח ועיין לקמן בתוספות ד"ה אף אני לא אמרתי כו' ומש"ה אמר בחולין ולא בתרומה עצמה ומ"מ קשה לאינך פרושים: בתוספות ד"ה האוכל אוכל ראשון כו' וא"ת בשני סגי וכ"ת כו' ויש לומר דר"א משנה מדותיו לעשות אוכל כמאכל עכ"ל מהרש"א ו"ל הקשה דאמאי לא הוקשה להם בשלישי סגי דיהא גופו נפסל מלאכול בתרומה כו' יע"ש וסבירא ליה דתו לא אתי למיכל או למשתי אבתריה דאי יסבור שבלע האוכלין טמאין מ"מ פסול הוא לאכול תרומה אבל מהדורא בתרא ושאר אחרונים כתבו דחז"ל גזרו שיהא פוסל במגעו דאז מידכר דכיר ולא יגע משא"כ אם רשאי ליגע יבוא למיכל ומש"ה לא קשיא לתוספות כ"א בשני סגי ועיין מ"ש לעיל בדברי התו' הלו' יע"ש.

ומה שסיימו התו' דר"א משנה מדותיו פ"י דבשני ע"כ שני בעית למעבדיה ה"ה ראשון דליהוי ראשון ויש עוד לפרש דבשונה משקין טמאים ראשון בעית למעבדיה משום חששא דמעשר דשקיל אוכלין דמעשר ה"ה בראשון דאוכלין נמי הנה ראשון ודע לפי שיטת מהרש"א ו"ל יש להקשות לכאורה במה דכתבו התוספות וכ"ת משום משקין דמעשר אפתי תקשה כיון דהלכתא פחכמים דלעיל דאוכל שני הנה שני ופסול למעשר כמו ששינונו לעיל כל הטעון ביאת מים מד"ס דהיינו שני כמו שפירש"י לעיל וא"כ בח"י דבר אמאי גזרו דיהא ראשון י"ל דר"א כר"מ סובר ובי"ח דבר לא גזרו אלא שיהא פוסל תרומה כדתנן אלו פוסלין כו' עיין בסוף זבים: יש מקשין הא דעביד צריכותא בשבת דאי תנא אוכלין טמאין ה"א דשונה משקין טמאין לא שכיחי ואמאי לא דאי הנה תני אוכלין ה"א שיהא ראשון בשונה משקין טמאין משום חששא דמעשר שני משא"כ באוכלין טמאין וא"נ ישתה אח"כ משקין דמ"ש בשני סגי דכל הפוסל כו' ולא קושיא היא דהכי קא קשיא ליה אמאי חזרו ונמנו לגזור בשונה משקין טמאין דיהא גופו פסול דהיינו הך פנין דגזרו על אוכלין טמאין ה"ה משקין ולא על התנא קשיא ליה דלמה למתני תרתי אלא על מה שהוצרכו לגזור מחדש דכיון דהנה קאי בתקנתא קמא סגי ומהכי תיתי היינו מוסיפין לעשות ראשון פנין דלא גזרו על משקין טמאין ובכלל גזירה דאוכלין טמאין הנה.

והתוספות שכתבו שם וצריכא שמעינן היינו נמי על מה שגזרו מחדש על משקין ולא על התנא וכדכתבנא, ולשיטת מהרש"א ו"ל ניהא דלא חששו לתקנת מעשר דהלכה פחכמים דכל הטעון ביאת מים מד"ס אסור במעשר וא"כ תו מיןהר זהיר אף אם הוא שני ולא יבא לאכול מ"ש ולשיטת מהדורא בתרא יקשה.

גם לדברי פני' הושע דחיישינו באוכלין אחר אוכלין דשכיח טפי ממשקין אחר אוכלין לא הנה התוספות מקשין מידי דר"א דמש"ה ראשון הנה ראשון משום אוכלין אחר אוכלין פנין דאיהו כר"מ סבירא לי' דשני מותר כמ"ש לעיל דמשום הכי לא הוקשה להם אלא מטעם כל הפוסל את התרומה עוד ראיתי ברשב"א בשבע שיטות בשבת על הא דאמר מהו דתימא הא שכיחא שהקשה ואמאי לא ניהוש שיהאכל תרומה טהורה

ואח"כ ישתה משקין טמאין ובפני יהושע כתב משמו ממ"נ אי יזפור לא ישתה ואי ישפח לא מהני קלל.

ואני בעניי לא זכיתי להבין דבריו הקדושים קלל ועיניתי ברשב"א ולא כתב דבר מזה קלל והכי כתב דזה מלתא דלא שכיחא הוא ושיאכל תרומה טהורה וישפח ויספור שבלע קבר ושקיל, משקין טמאין כי זוכר הוא משא"כ בשותה משקין טמאין או אוכלין טמאין לא שם על זכרונו זה שם רשות ויספור שבלע ועדיין בפיו עוד תי' שם דבאוכל תרומה ואח"כ משקין טמאים התרומה נמאסת בפיו ואין מוזהר לשמרה בטרה דאי ראוי לאכילת אדם עוד משא"כ להיפך שותה משקין טמאין ויטמא לאוכלין הראוי עכ"ל ויש לפרש כפשוטו ויש עוד לפרש אוכלין מה שנושאר בידו שהו ודאי ראויים לאכילת אדם ובזה א"ש טפי מה שכתבנו לעיל דשלישי נפסל גופו משום תרומה עט"ק ואף אי הנה גזירה לגזירה הנה איסור תורה ושם כתבנו ומ"ש פאן ניקח טפי דמה שבידו הנה ודאי איסור תורה כשיבוא לידי הפסד גמור.

ומ"ש הרשב"א דהתרומה נמאסת בפיו ועל המשקין אין קושיא איך יטמאו לאוכלין פיו דכבר נפסלו בפיו משתית אדם פיו דירדה להם טומאה תו אין עולין מטומאתו עד שיפסלו משתית קלב כדאיתא בר"מ ז"ל הל' ט"א פ"ב ה"ח והא דלא תי' הרשב"א כמ"ש בס' פ"י משום דלשית רש"י לקמן שאסור לפסול גופו אפתי תקנו שלא יבוא לשותה משקין טמאין שלא יפסול גופו והפיהו מוזהר ע"ז וכמו שכתב לקמן בהא דשלישי נאכל בגזיר דדמע ועיין מ"ש לעיל מזה: (דף לד ע"א) גמרא ואני אמינא ר"י היא ולא מבעיא קאמר לא מבעיא חולין עט"ק דאית בהו שלישי אלא אף חולין עט"ק כו' אבל רביעי אפשי לא דסבירא ליה כראב"ז בפ"ב מטרהות מ"ח דהרי הן בתרומה יע"ש ומתני' אתיא שפיר כר"י.

ויש לראות דאפשר מש"ה סיים בחולין עט"ק משום דסיים שלישי שני לקודש ואין שני לתרומה ודייקינן מיני' לקמן שני הוא דלא הא שלישי הנה ואף דדחי לה התם ממ"מ האמתה הוא דנפסל גופו מלאכול בתרומה וא"כ ה"ק הא דהנה שלישי ונפסל גופו מלאכול בתרומה ואף שאין טעם לגזירה זו כמ"ש בספר הישר בסוטה למ"ד א' ואף שכתבנו שם לעיל מש"ה שלישי שלישי משום משקה קודש דלא כמהרש"א לעיל דאיכא טובא משקי קודש מ"מ לר"י דלקודש הנה שני אמאי? הא שלישי לתרומה וגם אמאי? הא גופו נפסל מלאכול תרומה וכתבנו לעיל משום תרומה עט"ק דמסתמא הפהנים היו אוכלין תרומה עט"ק משום שירי מנחות ולקחם הפנים וכיוצא בהן טובא ומש"ה הנה שלישי שלא יבוא לאכול תרומה עט"ק ויבוא לידי איסור תורה מה שישיר ממאכלו או משתיתו דאינו ראוי עוד פיו דהו טמאין לחד פירושא לקמן גבי והשלישי נאכל בגזיר דדמע או דגזרו גזירה לגזיר' באוכלין אחר משקין דטומאת משקין לטמא אחרים דרבנן וקשיא ליה רביעי ויהא נפסל גופו מלאכול וכה"ג הקשה מהרש"א בתו' ד"ה האוכל אנוך ראשון וצ"ל פתרוצו פיו דלית בתרומה רביעי וה"ה בחולין הקלו לא עבדינו לגופו רביעי שתי' מהרש"א פהאי גוונא וא"כ זה דווקא חולין עט"ק אבל בחולין עט"ק ברביעי הנה סגי דיהא גופו נפסל מלאכול כו' פיו דאית בהו רביעי אלא עט"ק וזה שסיים ר"י בחולין עט"ק ואפשר דה"ק דעיקר גזירה הנה משום זה ולשית מ"ב

דבנגיעה עביד רבנן מעלה לא קשיא כל זה: ע"ש דאילו מאכל כפיצה ואוכל פחצי פָרס מפירש"י ז"ל דמאכל מקבל על עצמו טומאה בכפיצה מן אחרים וסובר דלטומאת עצמו לא בעינו כפיצה אלא אף בכ"ש וכן פי' בהרבה מקומות ועיין בסוטה ל"ד ובפסחים ל"ג ע"ב בתוס' ד"ה לאימת מתפשרי יע"ש דלטומאת עצמן לא בעינו כפיצה והוא שיטת הר"מ ז"ל ג"כ בהלכות ט"א פ"ד ה"א לעצמן בכ"ש ועיין ברש"י ל"ג ע"ב ד"ה כפיצה נמי שהביא ת"כ דמכל האוכל אף בכ"ש.

וראיתי להרב ז"ל בס' פ"י בחדושי לפרסחים שכתב דלר"ע דייטמא יטמא ושני עושה שלישי בחולין א"כ א"ש דמכל האוכל מרבינו טומאה עצמן בכ"ש אשר יאכל לטמא אחרים כפיצה אנוכל הנאכל בב"א משא"כ לרבנן דאין שני עושה שלישי בחולין וע"כ אשר יאכל לטומאת עצמן בעי כפיצה ודברים ראונו למי שאמרו אלא מהכי תקשי ליה ז"ל דהא ר"י ע"כ פדבריהם דרבנן סובר דאין שני עושה שלישי בחולין דאל"כ לאיזה צורך הזכיר חולין עט"ת הא בחולין גרידא נמי מצינו בהו שלישי ואפ"ה פי' רש"י דעל עצמו מקבל טומאה בכ"ש וזהו לא יתכן דאף טומאת עצמו בעינו כפיצה.

הן אמת שמדברי רש"י שלפנינו שכתב בזה"ל מצינו שהמאכל חמור מן האוכלו דאילו המאכל קיבל טומאה בכפיצה אוכלין טמאין שנגע ויש לומר בכפיצה אמאכל קאי וה"ק המאכל שהוא כפיצה מקבל טומאה מאוכלין שנגעו בו אבל הר"ן ז"ל בחמש שיטות פירשה למ"ש רש"י ז"ל בכפיצה אוכלין טמאין שנגעו דכפיצה אוכלין טמאין שנגעו קאי וז"ל פירש"י ז"ל שהמאכל מקבל טומאה מפיצה אוכלין טמאין שנגעו בי משמע דעל עצמן בכ"ש ואפשר שהיה כתוב ברש"י מפפיצה כו' ומ"מ כבר אפשר לפרש כן סוגיא דשמעתין בפשי' ולא הבינותי מ"ש הפגיה במשנה למלוך פ"ד ה"א מהל' ט"א שסוגיא דשמעתין סובר דטומאת עצמן כפיצה ויקשה למי שסובר טומאת עצמן בכ"ש ואדרבה נראה דמ"ש"ה לא הזכיר אילו המאכל מקבל על עצמו בכ"ש דלא שייך להזכיר זה בקאן אלא ה"ק דאילו אנוכל עושה פעולתו בנגיעתו לאחרים אם הוא כפיצה מטמא אחרים ואילו באכילה לא עביד פעולה עד דאכיל האוכל פחצי פָרס ואין להאריך פאן: וברש"י דזה על ידי משקין כו' דאכילה חמירא ממגע הוא מגומגם קצת לר"י ובד"ה ואיל ר"א ממשקין בעית למלפי תחלה נמי בעית למעבדיה ור"י לא יליף כו' עד פאן לשונו זה לא כפי' התוספות ד"ה משקין תחלה הנה ומ"מ גם לרש"י לא גרסינן שאני משקין דעלולין ורש"י ז"ל פירש כן דלר"י לא קשיא ממשקין דעלולין לקבל טומאה: ובד"ה אף אני לא אמרתי אלא באנוכל של תרום' פלומר בחולין עט"ת פדאמר ר"י בהדיא לעיל כו' עכ"ל הא ודאי אף בתרומה עצמה הנה שני לקודש וכמ"ש אה"כ שטהרתה של תרומה טומא' אצל הקודש אלא משום תרומה לא היה להם לגזור דמלת' דלא שכיחא הוא שיאכל תרומה טמאה אלא בחולין עט"ת דמותר לאכול בטומאה כמ"ש לעיל ובתרומה עט"ק פתבנו לחד פירוש' דאסור משא"כ בחולין עט"ת וכדבעינו למימר לקמן גבי והשלישי נאכל בגזיד הדמע וזה שכתב דאמר ר"י לעיל בהדיא היינו במתני' בפ"ב דטהרות משנה ב' בחולין שנעשו על טהרת תרומה וע"ש היטב: ובד"ה מפני שטהרתה של תרומה טומאה היא אצל הקודש כו' ה"ל שלישי דתרומה מספקינן ליה בשני עכ"ל ראיתי לת"ט בפ"ב דטהרות משנה ה"ו וז"ל ד"ה מטמא שנים ופוסל א' פי' הרב דחשבינו פאלו נגע בשרץ דנגדו אוכלי תרומה מדרס לקודש כתב התי"ט אבל אוכלין

אין נעשין אב לעולם כמ"ש הר"מ בפרק יו"ד מהל' אה"ט הלכה ט' מש"ה לא נוכל לחשבם כ"א בנטמאו בשרץ עכ"ל הנה פשוט פנונתו דקשה ליה אמאי לא תישינו שיהא אה"ט פמדרס הזב שהיא אב ויטמא שלשה ופוסל א' ולזה אמר דאין אוכל נעשה אב לעולם כמ"ש הר"מ פ"י ה"ט מהל' אה"ט ולפ"ז יקשה לרש"י למ"ש בפסחים י"ז א' ד"ה רביעי בקודש בתו' שם דהא דאין אוכל נעשה אב לטמא אדם וכלים אבל אוכלין ומשקין מטמא והיינו הא דמשני התם שלישי שלכם נעשה אה"ט וע"ש היטב א"כ יקשה יטמא שלשה ויפסול א' פיון דמספקין לי' באב ג"כ אלא דיש לומר ונדאי דהא דבגדי אוכלי תרומה מדרס לקודש היינו בבגדים גזרו כן ולא באוכלין דאל"כ מאי אריא שלישי שני לקודש טהור גמור נמי אם אוכל חולין על טהרת תרומה תישינו שמה ראשון הוא אלא דלא אמרינו הכי אלא בבגדים ולא באוכלין ומש"ה די שיהא פראשון ולא אב: ואני בעניי לא זכיתי להבין דברי הת"ט ז"ל במ"ש דאוכלין אין נעשין אה"ט דאי נמי נעשין אה"ט מה איכא לספוקי בשלמא בגדי אוכל תרומה איכא לספוקי שמה ישבה עליהן אשתו נדה או מדרס הזב דהנה אב הטומאה משא"כ באוכלין דאין נעשין מדרס לעולם דעמוד ונעשה מלאכתו הוא אא"כ יתקדה לשיבה וטח פניה בטיט פהיהא דכיפת שאור שיחדה לשיבה בכ"ש.

מ"ה ב' ובהעור ורנב קכ"ט א' דכשישימש מעשה עץ שימש ונעשה אה"ט וכ"ז מתבאר היטב למענין בר"מ ז"ל הלכות משפב ומושב פרק ז' וט' ובהל' פלים פכ"ה הי"ב ובהל' ט"א פרק ב' ה"כ יע"ש וכיון שפן נודאי אין אוכלין המיוחדין למאכל אדם נעשין מדרס לעולם אף לרש"י שסובר דאנאל נעשה אה"ט למימני בי' ראשון ושלי' ודברי תי"ט צ"ע ועיין בפ"ב דחגיגה מ"ז בר"ב ובתי"ט שם ועיין מאש לקמן ל"ה ע"ב מדרסות יע"ש: ומה שפירש"י פאן דמספקין לי' בשני ובשבת י"ד א' פי' דהנה ראשון וכן הוא במשנה דטהרות פ"ב מ"ו בתרומה שנעט"ק ואשלישי קאי התם ועט"ת הנה מטמא שנים ופוסל א' כו' דהנה ראשון ועיין בתי"ט שם במשנה ב' ד"ה שלישי שני לקודש ובמהרש"א במסכת שבת יע"ש ומיהו להמענין במ"ו פ"ב דטהרות אין הכרע דלאותה גירסא שכתובה שם בד"א שנעט"ק מצינו לומר ארישא קאי ולקמן אבאר באור: בא"ד הלכך האוכל שני לקודש דמצינו שני עושה שני ע"י משקין ר"ל פיון דמספקין ליה להמאכל בשני תו שני הנה שני כמו בתרומה דשני הנה שני ופוסל במגעו תרומ' ואף דהתם לא סגי שיהא שלישי אי לשיט' מהרש"א ז"ל פיון דאין בחולין עצמן שלישי ואי לשיטת מהדורא בתרא דחקמים עשו הרחקה אף לנגיעה שיהא לזהר וא"כ לענין קודש א"נ המאכל שני יהא הנאי שלישי וסגי בכך דתו לא אתי לידי נגיעה דשלישי עושה רביעי בקודש יש לומר דחקמים השוו מדותיהם פיון דתרומה כך ה"ה לקודש כך: ודע דיש להקשות א"כ מה פריק ליה ר"א לר"י ועוד שלישי שני למה הא מצינו שהשלישי עושה שני ע"י משקה פדתנן בפ"ב דטהרות מ"ו השלישי שבתרומה מטמא משקה קודש דכל הפוסל את הקודש מטמא משקה קודש להיות תחלה וכן פסק הר"מ בהל' אה"ט פי"א הלכה י"א גם בהשגו' וא"כ שפיר הנה שני לקודש ולא לתרומה ולשיטת התו' ד"ה משקין תחלה נמי הנה לא קשיא דמ"מ שני למה בשלישי סגי משא"כ בשני שני דהוצרכו משום תרומה או מעשר אבל לשיטת רש"י ז"ל שפי' א"ה תחלה בעית ליה לעשות וכמ"ש לעיל א"כ מאי קושיא משלישי שני לקודש ואין לומר דקשיא ליה אליבא דלוי

בפסחים ט"ז דמשקי בי מדבחי דהיינו יין ושמן נמי דכו מלטמא לאחרים וא"כ לא מצינו שהשלישי עושה שני ע"י משקין דהא טהור מלטמא אחרים אבל לזה י"ל דהא אמרו התם לא אמרו דכו אלא שנטמאו במקומן אבל שלא במקומן לא יע"ש וא"כ מה פרייה ליה ר"א לר"י והיה נראה לומר דהא דפרייה אי הכי תחלה בעית למיעבדה ולא אאנכל שני קא קשיא דלמא להיות ראשון כמו שכתבו התו' בד"ה משקין תחלה הו' אלא אאנכל ראשון קשיא ליה דליהוי אדם גם פן ראשון משום אוכלין דמעשר כמ"ש הפני יהושע דחיישינו באוכלין אחר אוכלין דשכיח טפי והבאתיו לעיל או בשוטה משקין טמאין דהנה שני ואמאי הא חיישינו שישקול אוכלין דמעשר שני לתוך פיו ולא סגי בשני אלא בראשון לשיטת מה"ב דעבדו רבנן תקנה אף במגע והעד ששני שני ומיהו זה אין ראיה משום מעשר אלא דהסברא פן הוא שע"י זה יהא נכור משא"כ אי לא תקנו אלא על אפולה אכתי ישפח ויאכל ומה"ט בגזירה קדמוניות לא גזרו אלא באכילה ובשני גזרו אף במגע ואף לרש"י שפי' דתדא גזירה הנה יש לומר כף משא"כ בשלישי שני קשיא ליה שפיל דלמה לי אי משום דמצינו שהשני עושה שני ע"י משקה קודש מ"מ למה לו להיות שני בשלישי סגי ואף לשיטת מהרש"א ז"ל אתי שפיר דר"א סובר דשני מותר לאכול במעשר כר"מ דאמר לעיל כל הטעון ביאת מים מותר במעשר ור"י לדבריו דר"א קאמר ומיהו אף אני לא אמרתי לא יתישב לפי זה דהא לר"י בלא"ה א"ש כדכתבנאורש"י שכתב תחלה בעית למעבדיה להאי גברא יש לומר היינו לאנכל ראשון ולא אאנכל שני אלא אראשון ראשון תחלה הנה פינו דשוטה משקין טמאין ע"כ בעית למעבדיה משום מעשר ה"ה באנכל אוכלין ראשון דהנה להם להשוות מדותיהו ולפני יהושע א"ש בפשיטות דחיישינו לאוכלין אחר אוכלין.

או יאמר, דהכי פרייה אי הכי תחלה בעית למעבדיה דהיינו באנכל ראשון שיהא ראשון ואף דלמה לו להיות ראשון מ"מ דלא ליהוי תקנתא דרבנן פחוקא ואטלולא ח"ו כמ"ש התוספות ד"ה שני שני למה ה"נ דכנותי' פינו דשני שני ה"נ הנה להשוות המדות ולומר דראשון ראשון ור"י משני לי דשאני משקין דעלולין לקבל טומאה ופרייה ליה שפיר שלישי שני למה דלא ליהוי מילי דרבנן פחוקא ואטלול' ובשלישי סגי לענין קודש כמ"ש בסמוך ולר"א ניתא דראשון הנה ראשון דמצינו שני שעושין ראשון ע"י וכן שני וה"ה שלישי שלישי להשוות המדות וכמה שכתבנו לעיל יע"ש: בא"ד מדאמר רבב"ח דאותביה ר"א לר"י כו' דנקא קאמר ולא רבותא דאי טעמא כו' עכ"ל הגה מהר"ם מלובלין ומהדורא בתרא ושאר אחרונים פירשו מדאמר אף אני לא אמרתי משמע שפרנז בדברי ר"י כמ"ש בחולין עט"ת נאי רבותא קאמר לא מרנז פלל בדבריו יע"ש ולפ"ז טעמא ליכא למימר מדאותבי' ר"א לר"מ ורבותא ליכא למימר ממה דאדרק' ר"י לר"א ומה שפנים רש"י לעולא טעמא גהיב למלת' ולא שמיע ליה קושית ר"א לר"א א"נ שמיע ליה הקושיא ואהדרו' לא סבירא לי' דלר"י אף בחולין עט"ק סבירא ליה דהנה טומאה אצל הקודש ואינו יודע מי הכריח לרש"י לפרש בל' ראשון דעולא סובר דהא דסיים ר"י בחולין עט"ת טעמא הוא וע"כ הא דאמר עולא נאני אומר לא מיבעי' קאמר צרייה לדחוק ולומר דרבותא ממילא משתמע וגם הקושיא של ר"א לר"י לא שמיע לי' ואמאי לא כפי' השני של רש"י ז"ל דר"י רבותא אשמעינו וממילא אף אני לא אמרתי לא שמיע ליה לעולא והקושיא שפיר שמיע ליה לעולא אבל לפי מהר"ש ז"ל א"ש דאי

עולא סובר ג"כ דטעמא דר"י דטהרת תרומה טומאה אצל הקודש ולא עט"ק דלא הנה
טומאה אצל קודש גמור ע"כ ר"י טעמא יהיב במה שפייס בתולין עט"ת דלא שייך
רבותא פנין דאפשר לטעות דרבותא לגמרי משמע לא מיבעיא עט"ק דאיכא שלישי וה"ה
דנעשה שני לקודש כמו בתולין עט"ת וכעין זה כתב הת"ח דלא שייך רבות' דמשמע
בכולא מילתא שווין הם עט"ת ועט"ק וז"א ולכך פירש"י טעמא ופי' שני פי' דעול' באמת
סובר פו אף תולין עט"ק הנה טומאה אצל הקודש ורבותא קמ"ל ולגמרי שוין הנה וילקמן
בהא דאמר ר' ינאי אבא ר' יוחנן בעזה"י והרשב"א ז"ל בחדושי' פתב פי' אחר וז"ל דעולא
סובר דלמאן דאית לי' תולין עט"ק פקודש ודאי דהנה טומאה אצל הקודש וא"כ לית ליה
לרבה בר בר חנה רבותא דא"כ אף עט"ק הנה ליה להיות שני לקודש עכ"ל והיינו לר"י
שסובר דתולין עט"ת הנה טומאה אצל הקודש ה"ה תולין עט"ק נמי פו משא"כ לר"א
דפריה ליה שלישי שני למה והא דלא אפשר לומר רבותא אמר דלענין תירוצא דאף אני
לא אמרתי הנה רבותא טפי בתולין עט"ק דאפ"ה הנה טהרה דידיה טומאה אצל קודש
גמור ומש"ה ליכא למימר רבותא קאמר ואף אני ממעט קודש ר"ל שלישי של קודש
עצמו דלא הנה איהו שני מטעמא דכתיב וסיים עוד ומה"ט אמר רבותא קאמר ולא אמר
טעמא יהיב למלתיה אלא דסובר אף לקודש הנה שני לקודש ויש להקשות איך יאמר
זאת והא בפ"ב דטהרות מ"ו תנן השני שבתולין כו' בתולין עט"ק אבל עט"ת לא דהנה
טומאה אצל קודש אלא עט"ק לא הנה טומאה אצל קודש גמור אלא מאן דסובר
תולין עט"ת הנה טומאה ולא עט"ק ומכ"ש לפי מה שאבאר לקמן משנה ו' בד"א אשלישי
של תרומה קאי דהנה טומאה לקודש ואפ"ה תולין עט"ק לא הנה טומאה אצל קודש
ומיהו י"ל שאני תרומה וילקמן אבאר בזה: בתוספות בד"ה שני שני למה כו' משקין
דמעשר כו' פחוקא ואטלולא עכ"ל מהרש"א ז"ל לעיל בתוספות ד"ה האוכל אנוכל ראשון
פי' דהא דשקיי תרומה דאיירי תלמודא ונקטו מעשה משום דר"י בתולין עט"ת איירי
והנה סגי בשלישי ויהא גופו פסול מלאכול תרומה עכ"ל לא הבינותי דבריו הקדושים
דנהי בשלישי שלישי מירי תולין עט"ת אבל שני שני ונדאי אף בתולין גרידא מצינו
לאשכוחי וא"כ ע"כ שני מטעם משקין דתרומה גופייהו דאי הנה שלישי לא שייך זה
פנין דאין בתולין עצמה שלישי ואין לומר לר"י דתרומה טומאה אצל הקודש מטעם
דבגדי אוכלי תרומה כו' השנוי במסכת תגיגה י"ח ובפ"ב יע"ש וה"ה תולין גרידא הנה
טומאה אצל תרומה ומספקינן בראשון דהכי נמי חנן התם בגדי פירושין מדרס לאוכלי
תרומה והר"מ ז"ל בהלכות אה"ט פי"ג הנזכר זה וא"כ בתולין גרידא ונדאי הנה ראשון
לטומאה ומש"ה אין קושיא שני שני למה ואי עט"ת יהא שלישי ויהא גופו נפסל מלאכול
תרומה ולכך נקטו בדבריהם מעשר כי' דזה לא הוזכר בשום מקום ואדרבה בפ"ב
דטהרות דהוזכר בנעשו עט"ק לא הוזכר אלא לענין קודש ולא בתולין עט"ת וקתני
סתמא דתולין גרידא נמי פוסל שני שבו אוכלי תרומה וילקמן אבאר גפי' והשלישי נאכל
בניד הדמע ובשבת י"ד א' פתבו התוספות טעמא דר"י משום תרומה ד"ה האוכל אנוכל
ראשון יע"ש משום פנין דבתולין גרידא צריה לה ות שני משום תרומה ה"ה תולין עט"ת
דלא חלקו חכמים וצ"ע ומה דלא נקט בשבת טעמא משום משקין דמעשר דשייך אף
בישראל כפר פתבנו לעיל דא"כ הנה למה לגזור תחלה כל הפוסל מטמא משקין להיות
תחלה כו' ומ"ש התוס' דלא פחוקא כו' היינו ראשון ושני שני משא"כ לר"א דמשנה

מדותיו לא הנה ח"ו וי"ל בע"א: ובד"ה משקין נמי תחלה הווי לא בא להקשות שפמיהו יעשה האדם ראשון דלמה להיות לו ראשון עכ"ל ואף באוכל ראשון מצינו לומר דקשיא ליה לר"א דליהוי אדם ראשון משום מעשר באוכלין אחר אוכלין כמ"ש פני יהושע בשפת דנה שכיח טפי ונהבאתיו לעיל בתחלת הסוגיא י"ל דדי בשני פתקים דפליגי על ר"מ ואמרו דשני אסור במעשר ומפאן יש הוכחה לשיטת מהרש"א וי"ל דדי בתקנה למפסל גופו באכילה דאל"כ אפתי אימא דתחלה בעית למעבדיה משום אוכלין דמעשר אלא דינש לומר דהתוספות סוברים לאוכלין אחר אוכלי לא חיישינן אלא משקין אחר אוכלין ותקנה משום פהן היתה דאי לישראל ומשום משקין דמעשר הנה להם לגזור פל הפוסל מתחילה דאי לא הא לא קנימא הא דאין שני עושה שלישי במעשר וכמ"ש לעיל בסמוך משא"כ רש"י לשיטתיה וע"כ משום אוכלין אחר אוכלין ר"ל אוכלי קודש דשניו בישראל א"כ שפיר י"ל תחילה בעית למעבדיה משום אוכלי מעשר ואוכל אוכל ראשון ליהוי תחלה וכפי מהדורא בתרא דעיקר תקנה משום נגיעה דיהא זכור כו' או כפי מהרש"א וכמ"ש ברש"י ד"ה א ה יע"ש וכבר הארכנו בזה לעיל באורך בתוספות ד"ה האוכל אוכל ראשון יע"ש ועיין בפני יהושע בשפת י"ד ע"א בהא דזימנין כו' יע"ש: (ע"ב) גמרא אר"ז אר"א אר"י אמר ר' ינאי האוכל שלישי של חולין עט"ק נמי הנה שני לקודש וטעמא דשמיר' דידיה לגבי קודש לאו כלום הוא וחישינן בשלישי שמא שני הוא או ראשון והאוכלו שני דהלכה כר"י דאוכל ראשון הנה ב' וקשיא לי אמאי לא אקשי ליה ממשנה ז' דתנו השני שבחולין כו' והשלישי פוסל אוכלי קודש בד"א על טהרות קודש ומייתי לקמן ל"ה ב' אלמא אי עט"ק לית בהו טומאה ואף לפי גרסתנו בטהרות השלישי שבתרומה בד"א עט"ק אלמא על טהרות קודש הנה פקודש ודוחק לחלק בין תרומה עצמה לחולין עט"ק דמ"ש ועוד בחגיגה י"ח ב' תנו במתני' יוחנן בן גודגדא הנה אוכל על טהרת קודש פל ימיו והנה מטפחתו מדרס לחטאת ודייק שם בגמ' כ' א' לחטאת אין לקודש לא אלמא חולין עט"ק פקודש דמי אלמא למ"ד דפקודש דמי לא הנה טהרה דידיה טומאה אצל קודש דהכי משמע ודאי התיב ואין חילוק בין תרומה עט"ק או חולין על ט"ק וכמ"ש והנה נראה לומר דר"י לא מבטיח קאמר וא"כ פיון דרבותא הוא משמע דשניהו שוין לגמרי כמ"ש מהרש"א ברש"י ד"ה אף אני לא אמרתי וסובר ר"י אף עט"ק הנה טומאה אצל הקודש ופסק כר"י.

ובזה הנה ניחא דמשני אמוראי נינהו ואלקיבא דר' יוחנן ומאי קושיא דלמא ר"י דוקא קאמר באילו חולין יש שלישי ולא עט"ק דלאו פקודש דמי ור"ז אר"א סובר דפקודש דמי ופולוגתא הוא תנאי בהכין ומתני' דחומר פקודש סוברת פקודש דמי ובגדה ע"ב ב' סוברת פקודש דמי ואפ"ה סובר דטהרתה טומאה היא אצל הקודש אלא דא"כ קשי' התיב דלקמן ל"ה ב' והיא משנ' פ"ב דטהרו' מ"ז דמשמע חולין עט"ק פקודש ולא הנה טהרת' טומא' אצל הקודש ומתני' דחגיגה יש ליישב דלא תקשי מינה.

ומיהו, בלא"ה א"ש דע"כ לית לי אף אני לא אמרתי דאל"כ מאי אף אני לא אמרתי דמשמע דליכא לאשכוחי אלא חולין עט"ק הוא דהנה שני לקודש הא אי משכח חולין על טהרת קודש לא הנה שני לקודש ולא כן הוא ע"ש אמוראי נינהו ואלקיבא דר' יוחנן עכ"ל קשא לי אימא דר"א אר"י נמי שמיע ליה אף אני לא אמרתי ור"י ה"ק לר"א הא דין שלי לא אמרתי אלא בחולין עט"ק דאי עט"ק לית בהו שלישי פלל וכיון שפיר

שְׁטֵהֲרֵתָהּ טוֹמְאָה אֶצֶל הַקּוֹדֵשׁ וּבִשְׁלָמָה אֵי אֲמַרְתִּי אֵף בְּחֻלִּין עַט"ק וְהֵייתִי סְבוּר פְּקוּדֵשׁ דְּמִי שְׁפִיר הֵייתִי מִקֶּשֶׁה מִשָּׂא"כ הַשְּׁתָּא וּר"א אָמַר ר' יוֹחָנָן סוּבֵר לָאוּ פְּקוּדֵשׁ אֵלָא כְּתוּמָה פִּי כֵן סוּבֵר רַב"צ בַּפ"ב דְּטֵהֲרוֹת מ"ח יַעו"ש מִש"ה אָמַר דְּאִנְכֵל שְׁלִישִׁי שֶׁל חוּלִין עַט"ק הֵנָּה שְׁנֵי לְקוּדֵשׁ כְּמוֹ אִנְכֵל שְׁלִישִׁי שֶׁל תְּרוּמָה עֲצֻמָּה מִשָּׂא"כ ר"י אָמַר אֵי חוּלִין עַט"ק פְּקוּדֵשׁ דְּמִי וְכַמ"ש וַיֵּשׁ לִיְיָשֵׁב קֶצֶת: רְאִיתִי לֵהֲת"ח שְׁפֹתָב בְּהָא דְּפָרִיף עַל טְהֵרַת תְּרוּמָה אֵין עַט"ק לֹא וְאָף דַּר"א סִתְּמָא אָמַר שְׁלִישִׁישְׁלִישִׁי וְאָף בִּנְעֻט"ק מ"מ הִלְכָה כַּר"י, דַּר"א שְׁמוּתִי עַכ"ל לֹא הִבְנֵתִי דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים דְּמֵאֵי סִינְעֵתָא מַר"א דְּאָמַר חוּלִין עַט"ק פְּקוּדֵשׁ דְּמִי מ"מ סוּבֵר דְּטֵהֲרֵתָהּ לָאוּ טוֹמְאָה אֶצֶל קוּדֵשׁ דְּאָף טְהֵרוֹת תְּרוּמָה לָאוּ טוֹמְאָה אֶצֶל קוּדֵשׁ לְדִידֵיהּ וְע"כ כַּר' יְהוֹשֻׁעַ סוּבֵר דְּטֵהֲרַת תְּרוּמָה טוֹמְאָה אֶצֶל קוּדֵשׁ וְה"ה עַט"ק וּפְרִיף שְׁפִיר וְהָא ר"י דְּנֻקָּא עַט"ת אָמַר וְכַמָּאן סוּבֵר ר' אֲסִי אָמַר ר' יוֹחָנָן וְלָכֵן דְּבָרָיו צְרִיכִין עֵיוֹן: וּבְרַש"י ד"ה לֹא מִיְבַעְיָא קָאֻמַר כְּלו' אֶפִּילוּ פְּהֵי אִיכָּא שְׁלִישִׁי עַכ"ל מִשּׁוּם לְכַאֲוָרָה לֹא מִבְּעֵי' עַל שְׁלִישִׁי שְׁנֵי וּז"א דְּאֶדְרָבָה הֵנָּה לֹא שְׁמַעְיִנָּן עַט"ק לְזָה אָמַר דַּר"י לֹא מִבְּעֵי' אָמַר פְּלוּמֵר לַעֲנִין דְּלִהְיֵי חוּלִין נְתַפְסִין בְּקוּדֵשׁ אֵף עַט"ת וְזָה הֵנָּה רְבוּתָא וּבַד"ה נוֹטְלִין בְּדְּפָרִישִׁית דְּמִינְתָּר הוּא דַּה"א עַט"ת נְמִי טוֹמְאָה וְהַבֵּן: וּבַד"ה קַמ"ל דְּשְׁלִישִׁי מִיָּהָ הֵנָּה וְכִי אָמַר ר"י כו' לַעֲנִין אֶכִּילָה מוֹדָה דְּאָסוּר עַכ"ל לְפִי מ"ש בְּרִישׁ הַשִּׁטָּה דְּאִיכָּא לְמַגְזֵר מִשּׁוּם תְּרוּמָה עַט"ק דְּאִית בָּהּ רְבִיעִי וּבִהְדִי דְּאֶכִּיל אוֹכְלִין שְׁלִישִׁים שְׁקִיל מִשְׁקִין אֵלּוּ לְתוֹף פִּיּוּ וַיִּפְסֹל אוֹתָם וְלַעֲנִין חוּלִין אוּ תְּרוּמָה עַט"ק לֹא אֲמַרְיִנָּן פְּקוּדֵשׁ דְּמִי לַעֲנִין שְׁיָהָא תְּרוּמָה עֲצֻמָּה אוּ חוּלִין עַט"ת טוֹמְאָה אֶצֶל חוּלִין עַט"ק יַע"ש א"ש בְּכָאן דַּמִּש"ה צְרִיף שְׁיָהָא גּוּפוֹ שְׁלִישִׁי וּמִמִּיל' נִפְסֵל הוּא מְלַאֲכֹל תְּרוּמָה דְּפָסוּל מִיקָרִי לְגַבֵּי תְּרוּמָה וְכַמ"ש לַעֲלֵל מִשָּׂא"כ בְּרַאשׁוֹן דְּבִשְׁנֵי סָגִי וְהָכָא לֹא סָגִי בְּרְבִיעִי כַּמ"ש מְהַרְשֵׁ"א פִּיּוֹן דְּאֵין בְּחוּלִין אֵלּוּ רְבִיעִי: וּבַתּוֹסְפוֹת ד"ה אֵף אֲנִי לֹא אֲמַרְתִּי עַד שְׁשָׂאֵלוּ ר"א עַכ"ל ר"ל דַּהָּא אֶהְדְּרִין סוּבֵר רַב"ח דְּבְּחוּלִין שִׁנְעֻט"ת הוּא לְאַחַר שְׁשָׂאֵלוּ ר"א לַר"י הַשִּׁיב לוֹ כֵּן וּמ"ש אֵף שְׁיֵשׁ קוּדֵשׁ שְׁיֵשׁ בּוֹ ג' עֵינֵין מְהַרְשֵׁ"א: ע"ש גְּמָרָא הֲרַאשׁוֹן שְׁבְּחוּלִין רְאִיתִי לְהַעֲתִיק בְּכָאן מִשְׁנָה גְּדוּהו"ז וּלְבָאֲרָם בַּעֲזָה"י: מִשְׁנָה א' הֲרַאשׁוֹן שְׁבְּחוּלִין טְמֵא וּמְטֵמָא וְהַב' פּוֹסֵל וְלֹא מְטֵמָא וְהַג' נְאָכֵל בְּנִזִּיד הַדְּמַע: מ"ב הֲרַאשׁוֹן וְהַב' שְׁבְּתְּרוּמָה טְמֵאִים וּמְטֵמָאִים וְהַג' פּוֹסֵל וְלֹא מְטֵמָא וְהַד' נְאָכֵל בְּנִזִּיר הַדְּמַע: מ"ג הַא' וְהַב' וְהַג' טְמֵאִים וּמְטֵמָאִים וְהַד' פּוֹסֵל וְלֹא מְטֵמָא וְהַו' נְאָכֵל כו': מ"ד הֲרַאשׁוֹן וְהַב' שְׁבְּחוּלִין מְטֵמָא מִשְׁקָה חוּלִין וּפּוֹסֵל אִנְכֵלִי תְּרוּמָה הַשְּׁלִישִׁי שְׁבְּתְּרוּמָה מְטֵמָא מִשְׁקָה קוּדֵשׁ וּפּוֹסֵל אִנְכֵלִי קוּדֵשׁ שִׁנְעֻט"ק אֶבֶל עַט"ת פּוֹסֵל א' וּמְטֵמָא שְׁנַיִם וְעֵינֵין בַּר"שׁ וּבַרְע"ב וּבַתִּי"ט וְאֲנִי מְבָאֵר קֶצֶת בַּעֲזָה"י וְרְאִיתִי שְׁיֵשׁ ד' פִּירוּשִׁים בְּהֵמָה: הַפִּירוּשׁ הַא' הוּא דְּמִיָּרִי בְּחוּלִין גְּרִידָא וְתְּרוּמָה גְּרִידָא וְקוּדֵשׁ גְּרִיד' וְה"ק הֲרַאשׁוֹן טְמֵא אֵף בְּחוּלִין כִּי עוֹשֶׂה שְׁנֵי בְּחוּלִין וּמְטֵמָא תְּרוּמָה שְׁיָהָא הַשְּׁנֵי נִקְר' טְמֵא כִּי הַשְּׁנֵי עוֹשֶׂה שְׁלִישִׁי בְּתְּרוּמָה וְהַשְּׁנֵי פּוֹסֵל לְתְּרוּמָה וְלֹא שְׁיָהָא שְׁלִישִׁי טְמֵא שְׁאֵין שְׁלִישִׁי עוֹשֶׂה ד' בְּתְּרוּמָה וְהַשְּׁלִישִׁי ר"ל אִם יֵשׁ בְּחוּלִין שְׁלִישִׁי שִׁנְעֻט"ת יְכוּל לַעֲרַב בְּהוֹן תְּבָלִין שֶׁל תְּרוּמָה וְלֹאֲנֻכְלָם וְאֵף דְּנִפְסֵל גּוּפוֹ מְלַאֲכֹל בְּתְּרוּמָה כִּיּוֹן דְּלִיכָּא כְּזִית בְּכַא"פ אֵף דְּחֻצֵי שְׁעוֹר אָסוּר מ"ה כִּיּוֹן דְּפָסוּל גּוּי הוּא מְדַר' לֹא גְזָרוּ כ"א בְּאוּכַל פְּשִׁיעוֹר שְׁלָם וּמִתְּנִי' תְּרִיתִי אֲשַׁמְעִינָּן חֲדָא דְּחוּלִין גְּרִידָא טְהֵרְתוּ לָאוּ טוֹמְאָה אֶצֶל תְּרוּמָה אֵף דְּטֵהֲרַת תְּרוּמָה טוֹמְאָה אֶצֶל קוּדֵשׁ כְּדַמְסִיק בְּמִשְׁנָה ד' שִׁנְעֻט"ק אֶבֶל עַט"ת מְטֵמָא שְׁנַיִם וּפּוֹסֵל א' מ"מ חוּלִין נִגְדַת תְּרוּמָה לֹא

הנה טומאה אצל תרומה ולא מספקינן לשני בראשון ולכה השני פוסל ואין מטמא ועוד
אשמעינן דאף דנפסל גופו מלאכול בתרומה אפ"ה נאכל בגזיד הדמע דלא כללו חצי
שיעור בזה ולפי זה היה יכול להביא סייעת' לעולא ממשנה זו דקתני בגזיד הדמע דווקא'
דליכ' פזית בכא"פ כדמסיק הנח לגזיד הדמע משמע שסתמו כה הוא ואמאי אף ביותר
מכא"פ נמי שרי דאין שלישי עושה רביעי בתרומה אלא ע"כ דנפסל גופו ואסור לאכול
יותר מכא"פ והא דלא מייתי סייעת' לעול' איכ' למימר דסתם גזיד הדמע אפשר דאיכ'
פזית בכא"פ כמ"ש התוספות ד"ה הנח לגזיד הדמע ומיהו בפסחים דף מ"ד ד"ה והאיכ'
כתבו דסתם גזיד הדמע לית ביה פזית בכא"פ ונהנה להביא סייעת' לעול' מהא והדר אמר
הא' והב' שבתרומה גריד' טמאין ומטמאין קודש דשלישי עושה רביעי בקודש והשלישי
פוסל את הקודש כו' והרביעי אם הוא תרומה עט"ק שיש בה רביעי נאכל בגזיד הקודש
מותר לערב בו שמן של קודש או שאר תבשיל קודש ומיירי ג"כ שאין פזית בכא"פ
משל קודש דאל"כ איך נאכל והא האוכל רביעי נעשה גופו ד' ופסול לאכול קודש כפסק
הר"מ ו"ל בפ"א ה"י מהל' אה"ט דהאכל ד' נעש' גופו ד' ופסול מלאכול קודש יע"ש
ובהשגותיו ובכ"מ ולקמן אבאר ועיין בפ"ה הר"ב שם במשנה ד' שפירש והרביעי נאכל
בגזיד הקודש פלומר אם יש באותה תרומה רביעי עט"ק נאכל בגזיד הקודש דמשמע עד
עתה מיירי בתרומה גריד' וכמ"ש ולא אבין איך יאמר זאת דהא תנן בהדיא אח"כ מ"ו
בד"א עט"ק אכל עט"ת מטמא שנים ופוסל א' ופ"ה הר"ב דאם התרומה לא נעשית עט"ק
טהרתה טומאה אצל הקודש כו' א"כ איך אמר דשלישי פוסל ולא מטמא קודש וזה א"א
דהא מטמא שנים ופוסל א' ולקיים פירוש הברטנורא ו"ל א"א אם לא בא' מב' פנים או
דבסיפא גורס פסול ולא פוסל וה"ק השני טמא ומטמא ולא דוקא מטמא אלא פוסל
ואידי דרישא נקיט הכי והשלישי פסול ולא מטמא עוד דאין ג' עושה רביעי בתרומה
והרביעי אם יש בהן כגון עט"ק נאכל בגזיד הקודש ואשמעינן אף דכמה מעלות עבדי
רבנן לקודש יותר מתרומה אפ"ה נאכל בגזיד הקודש דלא כר"מ בפ"א ה"א וי"ב
דבקודש אסור אף שהוא פחות מכא"פ יע"ש.

או שנאמר דאף הרישא הא' והב' טמא ומטמא והג' פוסל מיירי ג"כ תרומה עט"ק ולשון
הר"ב לא יסבול זה מדכתיב והרביעי ואם יש בהן רביעי כגון שנעט"ק משמע דעד השתא
בלא נעט"ק איירי ויש לדחוק ולפרש דברי הר"ב והתי"ט במשנה ד' ד"ה והשני
שבתרומה מטמא לקודש יע"ש מדכתיב לקודש ולא לתרומה עצמה משמע דרוצה לפרש
דלא איירי בעט"ק ומטמא רוצה לומר שיהא טמא לעשות רביעי וזה א"א אם לא לקודש
כו' וקשי' כמ"ש דאף הג' יטמ' אף לעשות שנים ולפסול א' ואי איירי כולה עט"ק נוכל
לפרש טמא ומטמא כולו אמינו דהיינו טמא כו' אתרומה עט"ק ולא אקודש שלא נזכר
ולכן דבריו שכ' צ"ע ובתר הכי תנן הא' והב' והג' שבקודש טמאים ומטמאים ורצה בזה
לחטאת דהיא פרה אדומה שיש בה חמישי הד' פוסל את החטאת ולא מטמא פי אין חמישי
עושה יותר והא דתנן בסוף פרה לגין של חטאת ונהביאו הר"ש בכאן ע"כ דנגעו כולהו
בהדי אכל בזא"ז אין בחטאת אלא חמישי ולא ששי ובתר הכי תנן הג' שבקודש כו'
והרביעי פוסל ולא מטמא והחמישי ר"ל אם יש בקודש זה חמישי שנעט"ח נאכל בגזיד
הקודש היינו אף דאיכא פזית בכא"פ שרי דרביעי דוקא באין בו פזית בכא"פ והחמישי
אף שיש קודש בתבשיל של תרומה או חולין יותר מפזית בכא"פ שרי משום דלא גזרו

בכה"ג שיהא גופו חמישי ועוד דקודש גופא אם היה חמישי שנעט"ח מותר לאכול פיון דבקודש גופא לית ביה חמישי ומה"ט רביעי של תרומה עט"ק או חמישי של קודש עט"ק מותר לאכול כמו שכתב הר"ש והתוספות בשמעתין ד"ה והשלישי וכמ"ש הת"ט במשנה ד' ד"ה והרביעי ופי' זה דחוק מאד כמ"ש חז"ל דנזיד בסיפא לא הוי דומיא דנזיד הקודש דמשנה ה' ועוד דתקשה כמו שכתב דאי במשנה ד' מייירי בתרומה גרידא איך תנו ופוסל והא תרומה טומאה אצל קודש: הפירוש השני הוא יותר מרנוח דבא' הוא עט"ח רצוני לומר בבא א' חע"ת ומטמא במינו והשני פוסל לשלישי דידן' ולא מטמא והג' הזה נאכל בנזיד הדמע ובאין בו פזית בכא"פ ובבא שניה מייירי תרומה עט"ק הא' וה' שבתרומה עט"ק טמא ומטמא לשלישי שיעשה רביעי במינו והג' פוסל ואין מטמא והד' דידנה נאכל בנזיד הקודש באין בו פזית בכא"פ ובבא ג' אמר והב' והג' שבקודש עט"ח טמאין ומטמאין במינם והד' פוסל ואין מטמא ואף דבחטאת גופא אין מונין א' וב' אלא עד אלה טמא מדרבנן מ"מ בקודש עט"ח לא החמירו חכמים ודי עד חמישי ותו לא ומש"ה חמישי נאכל בנזיד הקודש ואף שיש יותר מכא"פ שרי לאכול ולערב כדפרשית לעיל דהא אף קודש גופא שנעט"ח שיש בו חמישי מדרבנן מותר לאכול אותו וכן תרומה עט"ק ברביעי פיון שאין בהם ד' וה' כדכתיבנ' מכ"ש האדם שהוא חמישי שרשאי לאכול אותו: הפירוש השלישי הוא דבבא ראשונה בחולין גרידא ומטמא תרומה ופוסל תרומה וה"ג אם הוא עט"ח נאכל בנזיד הדמע וכן תרומה גריד' מטמ' ופוסל קודש אלא דקש' מ"ש בפ"ה הא' יע"ש.

ובבא שלישית ה"ק הא' והב' והג' מטמא א"ע ומטמא לאו דוקא ואגב רישא נקיט הכי והד' פסול גרסינן הקא ולא פוסל והחמישי נאכל בנזיד הקודש אם יש בה חמישי שנעט"ח ואפשר דיש בה ששי ג"כ פיון שנעט"ח ואפ"ה שרי לאכול בנזיד הקודש אף פזית בכא"פ ודוקא חמישי ולא רביעי דמטמ' הד' לחמישי ואסור לערב לכתחלה ולטמא דנהי אם נטמא מותר לאכול אותו קודש פיון דבדידה גופא ליכא חמישי מ"מ אסור לכתחלה לטמא קודש על טהרת חטאת דיש בו קדושת חטאת ולעשות בו חמישי כלל' דמלת' פל הנהך שאמרו עט"ח נ"מ דמונין בו עד"מ חולין ע"ט תרומה מונין ג' ועוש' ד' פקודש ואותו קודש אסור וחולין מותרין ולכתחלה אסור לטמא לאותו חולין ואם נטמאו רשאין לאוכלו וכן תרומה וכן קודש וזה שתראה בתי"ט במשנה ה' ד"ה והרביעי פסול דיליף ק"ו ממחוסר פיפורים כו' והיינו דגורס בהך בבא פסול ולא פוסל מחמת קושיות הר"ש והבאתיו לעיל דבבא חטאת אין מונין בו ראשון ושני ועד מאה פולין טמאין וכדכתיבנא: הפירוש הד' דגרסינן פסול בכולהו בין בריש' ובין בסיפ' וה"ק הראשון בחולין טמא ומטמא במינו שעושה שני והב' פסול דלא מטמא עוד והשלישי נאכל בנזיד הדמע ר"ל שהוא מגע שני והוא טהור גמור בחולין גרידא מייירי ובשביל זה יכול לערב שום ותבלין של תרומה ובתנאי שאין בתבלין פזית בכא"פ ומש"ה אף שרואה לערב בחולין תרומה לאו על טהרת תרומ' בעי למיכלה להני חולין ואין בהן שלישי ומש"ה יכול לערב תרומה משא"כ אי הנהו בהו שלישי דהיינו שיש יותר פזית מכא"פ והני חולין עט"ח בעי למיכל' א"כ האוכל שלישי נפסל גופו מלאכול תרומה וכעולא ואסור לערב שום ותבלין של תרומה.

וְדוֹקָא בְּאִין כּוֹזֵית כּא"פ אוּ דְעִירְב מִתְחִילָה תְּרוּמָה עִם חוֹלִין וְנִגְע מִצַּד הַחוֹלִין וּקמ"ל דָּאם נִגְע בְּשַׁנֵּי רִשְׁאֵי לְאַכּוֹל פִּינּוֹ דְאִין הַחוֹלִין עַט"ת פִּינּוֹ דְאִין כּוֹזֵית בְּכּא"פ בְּתְרוּמָה וְאִין בְּהוֹן שְׁלִישֵׁי וְהַגְמָר' פְּרִש"י וְתוֹסְפוֹת אַבְאָר יוֹתֵר בְּזָה.

וּמִיָּהוּ סִינְעָת' לִיכָּא לְעוֹל' דְאִדְרַב' נִימָא פִּינּוֹ דְבְּעֵי לְעִרְב תְּרוּמָה הִנֵּי חוֹלִין עַט"ת הֵן וּקמ"ל דְאִוְכַל שְׁלִישֵׁי אִין גּוֹפּוֹ נִפְסַל מִלְּאַכּוֹל בְּתְרוּמָה דְסַתָּם נִזִּיד הַדְּמַע אִיכָּא לְמִימֵר דִּיש כּוֹזֵית בְּכּא"פ כּמ"ש הַתּוֹס' בְּשִׁמְעָתִין ד"ה וְהַג' נֶאֱכַל בְּנִזִּיד הַדְּמַע וְלֹא סִינְעָתָא וְלֹא תִיּוֹבָתָא, אִיכָּא וְכִדְמַסִּיק וּבְכָא שְׁנֵי ה"ק הַא' וְהַב' שְׁבִתְרוּמָה טָמָא וּמִטָּמָא בְּמִינוֹ וְהַשְׁלִישֵׁי פְּסוּל וְלֹא מִטָּמָא דְאִין שְׁלִישֵׁי עוֹשֶׂה רְבִיעֵי בְּתְרוּמָה כְּמוֹ שֶׁהַתְּבָאָר לְעִיל בְּזָה וְהַרְבִּיעֵי שֶׁהוּא טְהוֹר גְּמוּר נֶאֱכַל בְּנִזִּיד הַקּוֹדֵשׁ אַף שְׂדַעְתּוֹ לְעִרְב בּוֹ קוֹדֵשׁ פִּינּוֹ דְאִין בְּהַ כּוֹזֵית בְּכּא"פ לָאו עַט"ק בְּעֵי לְמִיכְלִין לְתְרוּמָה מִשְׁא"כ הָאוֹכַל ד' שֶׁל קוֹדֵשׁ אוּ עַט"ק נִפְסַל גּוֹפּוֹ מִלְּאַכּוֹל בְּקוֹדֵשׁ כּמ"ש הַר"מ ז"ל בְּפִי"א מַה"ל אַה"ט הַלְכָּה י' וְהַבְּאִתּוֹ לְעִיל וּבְכָא שְׁלִישִׁית אָמַר הַא' הַב' וְהַג' שְׁבִקְוֹדֵשׁ טָמָא וּמִטָּמָא בְּמִינוֹ שְׁעוֹשֶׂה ד' וְהַד' פְּסוּל וְלֹא מִטָּמָא וְהַחֲמִישִׁי שֶׁהוּא טְהוֹר גְּמוּר אֵלָּא שֶׁהוּא מִגַּע רְבִיעֵי' קָרִי לִיהַ חֲמִישִׁי נֶאֱכַל בְּנִזִּיד הַקּוֹדֵשׁ וְאֵה"נ דְאִי אִיכָּא יוֹתֵר מְכּא"פ רִשְׁאֵי לְעִרְב עִם חֲמִישִׁי פִּינּוֹ שֶׁהוּא טְהוֹר גְּמוּר אֵלָּא לְדִיּוֹקָא אֲתִי דְוּוֹקָא חֲמִישִׁי וְלֹא ד' שְׁאֵם קוֹדֵשׁ גְּמוּר נִגְע בְּג' וְנִעְשֶׂה ד' אֲסוּר לְעִרְב בּוֹ אַף פְּחוֹת מְכּא"פ דְאִוְכַל רְבִיעֵי נִפְסַל גּוֹפּוֹ מִלְּאַכּוֹל בְּקוֹדֵשׁ וּכּמ"ש הַר"ם וְהַבְּאִתּוֹ בְּסִמּוּד וְאִיךָ יֵאֱכַל אַח"כ קוֹדֵשׁ טְהוֹר דְּפִתִּיךָ בִּיהַ רְצוֹנֵי לוֹ' קוֹדֵשׁ טְהוֹר שְׁפִתֶיךָ בַּד' הִזְהַ וְלָזָה דְוּוֹקָא, חֲמִישִׁי וְלֹא ד' וְלִפִּי שִׁטָּה וּפִי' זֶה נוֹכַל לוֹמֵר תְּרוּמָה עַט"ק שִׁישׁ בְּהַ רְבִיעֵי אֲסוּר לְאַכּוֹל מִדְּרַבָּנּוֹ וְהַה' קוֹדֵשׁ עַט"ח אֲסוּר לְאַכּוֹל מִדְּרַבָּנּוֹ כְּשִׁישׁ בּוֹ חֲמִישִׁי וְאִין לוֹ' פִּינּוֹ דְלִית בְּמִינָם רְבִיעֵי וְחֲמִישִׁי מוֹתֵרִין אֵלָּא כּמ"ש.

וְהַרְבִּיעֵי נֶאֱכַל בְּנִזִּיד הַדְּמַע דְּטְהוֹר הוּא אַף מִדְּרַבָּנּוֹ דְלָאו עַט"ק הוּא פִּינּוֹ דְלִית בִּי כּוֹזֵית בְּכּא"פ וְכֵן חֲמִישִׁי שֶׁל קוֹדֵשׁ טְהוֹר גְּמוּל הוּא וְלֹא קָרִי לִי חֲמִישִׁי אֵלָּא שֶׁהוּא מִגַּע ד' וְלֹא אִיכָּטְרִיךָ לִיהַ אֵלָּא דִיּוֹקָא וְכִדְכֹתִיבְנָא וְזֶה הַפִּי' נֶכּוֹן וּמְחַנּוֹר לְדַעְתִּי מְאֹד וְעֵינִין בְּפִי' הַרְע"ב וְר"ש וְר"מ בְּפִי' יַע"ש: וְרִאִיתִי לְהַרְשָׁפִ"א ז"ל בְּחִדּוּשָׁיו בְּשִׁמְעָתִין ד"ה הִרְאִישׁוֹן שְׁבִחַחוֹלִין שְׁסִינְעָה וּפְרִיק הַנַּח לְנִזִּיד הַדְּמַע דְּלִיכָּא כּוֹזֵית בְּכּא"פ וְאִין חַיּוּב אִוְכַל תְּרוּמָה בְּפְסוּל הַגּוֹף אֵלָּא בְּאוֹכַל כּא"פ וְהַר"מ ז"ל פִּירְשָׁה בְּמַקְפָּה שֶׁל תְּרוּמָה שְׁנַתְּעַרְבָּה בְּהַ שׁוּם וְשָׁמֵן שֶׁל חוֹלִין שְׁנַעַט"ת וְהַה' הַנַּח דְּלִיכָּא כּוֹזֵית בְּכּא"פ הִינּוּ כּוֹזֵית חוֹלִין דְּלֹא נִפְסַל גּוֹפּוֹ עַכ"ל וְנֶאֱנִי הַהֲדִיּוֹט הַפּוֹתֵב לֹא מְצִאתִי הַמְּקוֹם שִׁיאֵמַר הַר"מ ז"ל כֵּן בְּפִי' הַמְּשַׁנְיּוֹת בְּפ"ב דְּטְהוֹרוֹת מ"ג פְּתַב וּכְבָּר הַתְּנָה תְּנֵאִי בְּזָה הַתְּבַשִּׁיל שְׁלֹא יִהְיֶה מִן הַתְּרוּמָה כּא"פ כּו' אֲבָל אִם הִנֵּה מִתְּרוּמָה יוֹתֵר אֲסוּר יַע"ש הֵרִי בְּפִירוֹת שֶׁהַתְּבַשִּׁיל שֶׁל חוֹלִין וְשׁוּם וְשָׁמֵן שֶׁל תְּרוּמָה מְעוֹרָב בּוֹ וְכֵן בְּהַלְכוֹת אַה"ט פִּי"א הִי"א פְּתַב הָאוֹכַל שְׁלִישֵׁי שֶׁל חוֹלִין שְׁנַעְשֻׂו עַט"ת אֲסוּר לְאַכּוֹל תְּרוּמָה בַּד"א תְּרוּמָה עֲצָמָה אֲבָל תְּבַשִּׁיל שְׁנַתְּעַרְב בְּהַ תְּרוּמָה אִם אִין כּוֹזֵית כּא"פ שְׁרִי הֵרִי מִדְּכָרִיו דְּתְבַשִּׁיל שֶׁל חוֹלִין וְתְבַלִּין שֶׁל תְּרוּמָה הֵרִי כְּפִי' רִש"י ז"ל וְהַר"ב וְהַר"ש גְּמִי מְפָרְשִׁים כֵּן דְּתְבַשִּׁיל שֶׁל חוֹלִין הִיא וְשׁוּם וְשָׁמֵן שֶׁל תְּרוּמָה.

וְכִינּוֹן דְּבִרְיָנָא לְהִנֵּי מְשַׁנְיּוֹת קִצָּת אַבְאָר כְּאִין בְּשִׁמְעָתִין: בְּרִש"י בַּד"ה הִרְאִישׁוֹן שְׁבִחַחוֹלִין טָמָא וּמִטָּמָאָה תְּרוּמָה כּו' פְּתַב מַה"ר"מ מְלוּבָלִין הִינּוּ לְלִשׁוֹן שְׁנֵי אֲבָל לְלִשׁוֹן רִאשׁוֹן נוֹכַח לְפָרֵשׁ בְּאוֹתוֹן חוֹלִין עֲצָמֵן יַע"ש וְאִיהוּ לָזָה י"ל אַף לְלִשׁוֹן רִאשׁוֹן פִּירוּשׁוֹ הִרְאִישׁוֹן וְהַשְּׁנֵי

בְּחֻלּוֹ גְרִיד' מִיָּרִי וְהַשְּׁלִישִׁי ה"ק וְאִם יֵשׁ בְּהוֹ שְׁלִישִׁי שְׁנַעַט"ת נֶאֱכָל בְּנִזִּיד הַדְּמָע וּכְבָר רָאִי שֶׁהֵרֵב בְּרִטְוֹנָה בַּפ"ב דְּטָהֲרוֹת מ"ב פִּירָשׁ פֶּן וְהִבְאֵתִי לְעִיל בְּאֶנְרָה א"כ ה"ה לְרִשׁ"י פֶּן: וּבִתּוֹ וְהִג' נֶאֱכָל בְּנִזִּיד הַדְּמָע כּו' וּמִפְּרִשׁ ר"ת בְּחֻלּוֹ גְרִידָא מִיָּרִי וּמִטְמֵא הֵינּוּ פּוֹסֵל וְהַשְּׁנִי פּוֹסֵל כּו' ר"ת גּוֹרֵס בְּכוּלְהוּ פּוֹסֵל וְלֹא פּוֹסֵל וּפְלִיג עַל רִשׁ"י בְּתַרְתִּי כִּי רִשׁ"י סוֹבֵר טְמֵא שְׁמִטְמֵא אַחֲרֵים וּר"ת פִּי טְמֵא הֵינּוּ פּוֹסֵל וְרִשׁ"י גּוֹרֵס פּוֹסֵל וְע"כ הֵינּוּ תְרוּמָה וּר"ת גּוֹרֵס פּוֹסֵל וְהֵינּוּ בְּחֻלּוֹ גְרִידָא מִיָּרִי הַפֶּל: בַּא"ד וְלֹא קָרִי לִי שְׁלִישִׁי אֲלֵא דְהוּהוּ מְגַע שְׁנֵי מִפִּי מְהַרְשָׁא וְ"ל לִפִּי רִשׁ"י א"ש טְפִי דְנִגַּע בְּתְרוּמָה עֲצָמָה יַע"ש הִכִּי מִשְׁמַע לִישְׁנָא דְרִשׁ"י שֶׁפֶתֶב וְהַשְּׁלִישִׁי נֶאֱכָל אֶפְלוֹ הוּא נִזִּיד הַדְּמָע וְנִגַּע בְּשְׁנֵי מִשְׁמַע לְאַחַר שֶׁעִירֵב תְרוּמָה נִגַּע בְּשְׁנֵי שֶׁל חֻלּוֹ: וּבַא"ד הֵנַח לְנִזִּיד הַדְּמָע דְלִיכָא פְּזִית בְּכַא"פ לְאוֹ שֶׁיְהֵא סֵתֵם הַנִּזִּיד הַדְּמָע פֶּן כּו' וְעֵינֵי בְּתוֹס' פ' אֵלוֹ עוֹבְרִין מ"ד א' שֶׁפֶתֶבְנוּ דְסֵתֵם נִזִּיד לִיכָא כַא"פ וּבִפְסוּקִים כִּידוּע: (דָּף לַה ע"א) בְּרִשׁ"י בַּד"ה דְלִיכָא פְּזִית בְּכַא"פ אֲבָל בְּרֵאשׁוֹן וּב' אֵין נֶאֱכָל בְּנִזִּיד הַדְּמָע דְאַרְף בְּחֻלּוֹ מְהֵנִי וְעוֹד דְשְׁנֵי פּוֹסֵל לְתְרוּמָה עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ מִפִּי מְהַרְשָׁא וְ"ל מִשְׁמַע דַּה"ק דְשְׁנֵי בְּחֻלּוֹ מְהֵנִי ר"ל דְשְׁנֵי פּוֹסֵל תְרוּמָה וְאִיךְ יֵאֱכָל אַח"כ דְחֻצִי שְׁעֵעוֹר אֲסוּר מ"ה וְעוֹד דְאַרְף לְעֵרֵב אֲסוּר דְאַסוּר לְפִסְלוֹ תְרוּמָה מ"ה מִשָּׂא"כ פּוֹסֵל גּוֹי' ר"ל בְּשְׁלִישִׁי דְגּוּפּוֹ מְדַרְבְּנָן וּפּוֹסֵל וּמִשָּׂא"ה לֹא גְזָרוּ עַל חֻצִי שְׁעֵעוֹר וְיֵשׁ לְפָרִשׁ דְשְׁנֵי בְּחֻלּוֹ מְהֵנִי וְהַחֲמִירוּ בְּחֻצִי שְׁעֵעוֹר וּבְשְׁלִישִׁי הוּא דְלֹא הִחֲמִירוּ כּו': בַּא"ד וּקְשִׁיָא לִי דְהָא מְוֹזְהָר לְפִסְלוֹ אַרְף גּוּפּוֹ עַכ"ל הִנֵּה לְשִׁיטַת רִשׁ"י נִרְאָה דְכִהֵן הוּא: דְמְוֹזְהָר עַל פּוֹסֵל גּוּפּוֹ וְלֹא יִשְׂרָאֵל וּכְמ"ש כָּאן לְקַמְן סְפִינָן לִי לְהֵאִי פִהֵן מִיָּדִי דְפּוֹסֵל לְגּוּפָה וְאַתְּ לְמִיכָל תְרוּמָה אֲבָתְרָה רְצָה לֹמַר הֵיאֵךְ פְּסֻלִינָן לְגּוּפָא מְלַמְיכָל תְרוּמָה אֲבָתְרָה' כְּמ"ש מְהַדוּרָא בְּתָרָא יַע"ש מִשְׁמַע בְּהַדְיָא דְנֻקָא פִהֵן וְלֹא יִשְׂרָאֵל וְעֵינֵי בְּפִנֵי הַיֹּשֵׁעַ בְּמַס' רֵאשׁ הַשְּׁנֵה ט"ז ע"ב יַע"ש וּלְפ"ז: הִנֵּה מְקוֹם לְיִישָׁב דְבָרֵי הַמ"א בַּא"ח ה'ל' שְׁבַת סִימָן ת"ט לְכַהֵן בְּבֵית הַפָּרֶס כְּתֹב וְאֵע"ג דְלֹא חֲזִי לִיהַ מְפָל מְקוֹם חֲזִי לִישְׂרָאֵל וְיֵשׁ לְיִישָׁב עַפ"י מ"ש כָּאן דְלְכַהֵן אֲסוּר דְמ"מ הַחֻלּוֹן טְמֵאִין הֵם וְאֲסוּר לְטְמֵאוֹת גּוּפּוֹ מ"מ חֲזִי לִישְׂרָאֵל דְלֹאוֹ מְוֹזְהָר עַל פּוֹסֵל גּוֹיָה וְלִית הַלְכָתָא פְּסוּמְכוֹס דְלִדִּידִין' בְּעֵינֵי חֲזִיָא כּו' וְכְתֹב פֶּן לְפִירִשׁ"י כֹּא וְעֵינֵי מַס' עִירוּבִין ל"א א' לְכַהֵן טְהוֹר בְּתְרוּמָה טְהוֹרָה וּכ"ש בְּחֻלּוֹן דְאִי מִיטְמֵי חֲזִי לִי עַכ"ל וּלְפִי שְׁיִטְתּוֹ כָּאן דְכִהֵן מְוֹזְהָר עַל טְוּמַאת גּוֹיָה אִיךְ יִתְיַשָּׁב זֹאת וְלְכַאוּרָה הִנֵּה נִרְאָה לֹמַר דְאוֹכֵל פְּחוֹת מְפִזִּית כְּפָה פְּעָמִים וְשׁוּהָה יוֹתֵר מְכַא"פ דְתוֹ לֹא מְצַטְרְפִי וְלֹא פּוֹסֵל גּוּפּוֹ וְאַרְף פְּזִית שְׁלֵם יְכוֹל לְאַכּוֹל וְדוֹחֵק וְעוֹד דְחֻצִי שְׁעֵעוֹר נְמִי אֶפְשָׁר דְאַסוּר דְחֻצִי לְאַצְטְרוּפִי וְעֵינֵי תוֹ רִישׁ בְּפֶל מְעַרְבִין שֶׁפֶתֶבוּ דִיכוֹל לְבוֹא וְלְחַצּוֹן וְלְאַכּוֹל מִשְׁמַע דְר"מ פְּסוּמְכוֹס סוֹבֵר וְכֵן אָמַר לְקַמְן דְכִהֵן טְהוֹר בְּתְרוּמָה טְהוֹרָה מִשְׁמַע דְבְּעִי מִיָּדִי דְחֲזִי לִי עַכ"ל לְכַאוּרָה מִשְׁמַע דְר"מ בְּעִי דְנֻקָא שְׁלֵא הִנְכָשְׁרוּ אוֹ בְּמִי פִירוֹת דְאִי לְאוֹ הִכִּי אַרְף דְלִישְׂרָאֵל חֲזִי לְכַהֵן לֹא חֲזִי וּז"א לְשִׁיטַת הַתּוֹסְפוֹת כָּאן דְאַרְף פְּהֵנִים אֵין מְוֹזְהָרִין עַל פּוֹסֵל גּוֹי' אֲלֵא כְּוִנַּת הַתּוֹסְפוֹת.

מְדַאֲמַר וְיְכוֹל לְאַכּוֹל מִשְׁמַע דְנֻקָא פְּשִׁיכוֹל לְאַכּוֹל הָא טְמֵא בְּטוּמַאת שְׂרָץ אוֹ בְּשָׂאֵר טוּמַאוֹת וְעִירְבוּ בְּתְרוּמָה טְהוֹרָה שְׁלֵא הִנְכָשְׁרוּ אַרְף דְלְכַהֵן אַחַר שְׂרִי לְאַכּוֹל אֵין עִירוּבוֹ עִירוּב דְכְּסוּמְכוֹס סְבִירָא לִי דְלִדִּידִיהָ חֲזִי בְּעֵינֵי וְעוֹד יֵשׁ לְפָרִשׁ דְאַמַר וְלְאַכּוֹל מִשְׁמַע גַּם זֶה מְעִיכוֹב הָעִירוּב וְאַרְף דְבִלֵּא"ה אֵין עִירוּבוֹ עִירוּב דְהוּא בְּמְקוֹם אַחַר וְעִירוּבוֹ בְּמְקוֹם אַחַר מ"מ קָאֲמַר דִּיכוֹל לִילְךְ וְלְחַצּוֹן וְלְאַכּוֹל הַרְצוֹן דְכָל הַטְּעָמִים לִיתְנָהוּ: בַּא"ד וְ"ל

בְּחֻלּוֹ גְרִידָא מִיָּרִי רִישָׁא דְמַתְנִי וְהַשְׁלִישִׁי נְאָכְל בְּנֻזִיד הַדְּמַע וְנִגְע בְּשַׁנִּי לְטוֹמְאָה כּו' הַלְפָּד לֹא בְּעִי לְמִכְלִי עַט"ת וְהִנֵּה חֻלּוֹ גְרִידָא עַכ"ל מ"ש רִישָׁא אִיָּרִי בְּחֻלּוֹ גְרִידָא הִינּוּ לְפִי דַעַת הַמְקַשָּׁה אִיָּרִי סִיפָא עַט"ת אָכְל לְמַאי דְמִשְׁנֵי דְלִית כְּזִית בְּכַא"פ אַף סִיפָא שְׁלִישִׁי אִיָּרִי בְּחֻלּוֹ גְרִידָא וְלֹא קָרו' לִית שְׁלִישִׁי מִשּׁוּם דְהִנֵּה מִגַּע שְׁנֵי אוֹ כַּמ"ש מְהַרְשָׁא ז"ל דְהַתְרוּמָה עֲצָמָה הִתְהַרְוּ רְאוּי לְהִיּוֹת שְׁלִישִׁי אִי הִנֵּה בֵּה כְּזִית בְּכַא"פ.

וְנִשׁ לְפָרֵשׁ דַּמ"ש רִישָׁא אִיָּרִי בְּחֻלּוֹ גְרִידָא הִינּוּ מְשַׁנָּה ג' וְסִיפָא מ"ד אִיָּרִי בְּתְרוּמָה עַט"ק דְתַנּוּ וְהִרְבִּיעִי נְאָכְל בְּנֻזִיד הַקּוֹדֵשׁ דְּאִי בְּתְרוּמָה גְרִידָא מַאי אֲשַׁמְעִינוּ הָא שְׁמַעִינוּ לָה מְרִישָׁא דְמָה לִי תְרוּמָה אוֹ קוֹדֵשׁ וְהַחֲמִישִׁי אֲשַׁמְעִינוּ דְלֹא עֲבִיד שְׁשִׁי אַף דַּנְעַט"ח וְלַכּוּד כְּתָבוּ דְרִישָׁא בְּחֻלּוֹ גְרִידָא מִיָּרִי וּז"ל דְאֲשַׁמְעִינוּ דְלֹא עֲבִיד רַבְּנָן מַעְלָה בְּקַדְשִׁים.

וְנִשׁ לְפָרֵשׁ דְסִיפָא ע"כ בְּתְרוּמָה עַט"ק דַּא"ל"כ מַאי אִיָּרִי בְּנֻזִיד הַקּוֹדֵשׁ דְלִיכָא כְּזִית בְּכַא"פ דְסֵתָם נֻזִיד כּו' הוּא כַּר"ש בְּפִסְחִים מ"ד וְהִבְאִתּוּ לְעִיל דְלֹא כַּמ"ש כָּאן בְּשַׁמְעִתִּין תִּיפּוּק לִי אַף שְׁשִׁי יוֹתֵר שְׁרִי דַע"כ לֹא עוֹרֵב מִקּוֹדֵשׁ קוֹדֵשׁ קוֹדֵשׁ שְׁנַגְעָה הַתְרוּמָה בְּשְׁלִישִׁי דַּא"ל"כ נְטָמָא הַקּוֹדֵשׁ בְּשִׁלְמָא בְּחֻלּוֹ מְצִינוּ לֹמַר דְנִגְעָה הַטּוֹמְאָה מִצַּד הַחֻלּוֹ מִשְׁא"כ בְּקוֹדֵשׁ דִּישׁ צִירוּף לְקוֹדֵשׁ וְאִפְשָׁר אַף מִן הַצַּד הִנֵּה תְרוּמָה נְטָמָא הַקּוֹדֵשׁ וְהַדְּבָר צִירוּף אֲצִלִי תַלְמוּד וַע"כ מִקּוֹדֵשׁ נִגְעָה הַתְרוּמָה וְטַהוּרָה הִיא לְגַמְרִי שְׁאִין שְׁלִישִׁי עוֹשֶׂה רְבִיעִי בְּתְרוּמָה וְיָכוֹל לְעָרֵב כְּמָה זִיתִים בְּכַא"פ דְבַר קוֹדֵשׁ אֲלֵא ע"כ תְרוּמָה עַט"ק דִּישׁ בֵּה רְבִיעִי וְנִפְסֵל גּוֹפּוּ מִלְּאָכְל בְּקוֹדֵשׁ כַּמ"ש הַר"מ בְּפִי"א מִהִלְכוֹת אַה"ט ה"י וּמִשְׁ"ה פִי לִינָא כְּזִית בְּכַא"פ שְׁרִי מִשְׁא"כ בְּחֻלּוֹ עַט"ת דְכִי אִיכ' כְּזִית עַט"ת בְּעִי לְמִכְלִיָּה וְלִהֲאִי לִישְׁנָא סְבִירָא לָן דְכִי לֹא הִי הַתְרוּמָה אוֹ הַקּוֹדֵשׁ בְּשַׁעָה שְׁנַגְעָה הַטּוֹמְאָה אַף שְׁדַעַתּוּ לְעָרֵב אַח"כ לֹא עַט"ת אוֹ עַט"ק בְּעִי לְמִכְלִיָּה דְלֹא כַּר"ת בַּד"ה וְהַשְׁלִישִׁי כּו' וּמִשְׁ"ה פִירִש"י דְהִנֵּה הַתְרוּמָה שָׁם בְּשַׁעָה שְׁנַגְעָה הַטּוֹמְאָה וְהַנְּכוּן כַּמ"ש מַעֲיָקְרָא בְּפִשְׁט דְבָרֵי רַש"י ז"ל: וְמָה שְׁפָתַב רַש"י ז"ל דְלִיכָא כְּזִית בְּכַא"פ וְלֹא עַט"ת בְּעִי לְמִכְלִיָּה לִיכָא לְאַקְשׁוּיֵי מ"מ חֲצִי שְׁיַעוּר אֲסוּר מ"ה פִינוּדְרִש"י סוֹבֵר דְבְשַׁעָה שְׁנַגְעָה בְּשַׁנִּי הִנֵּה הַתְרוּמָה מְעוֹרֵב בְּתַבְשִׁיל וְיִקְשָׁה כְּמוֹ שְׁכַתְּבוּ הַתּוֹס' ד"ה וְהַשְׁלִישִׁי נְאָכְל בְּנֻזִיד הַדְּמַע וְתִי דְפִסּוּל גּוֹיָה לֹא הִנֵּה אֲלֵא מְדַרְבָּנָן וְזֶה לֹא שְׁיָיָף לְפִירִש"י דְתְרוּמָה עֲצָמָה נִגְעָה בְּשַׁנִּי וְנִטְמָאת דְרַש"י פִי בְּחִגִּיגָה כ"ד דְלִמ"ד דִּיו דְרַבְּנָן הִנֵּי מַעְלוֹ דְרַבְּנָן נִינְהוּ וְה"ה שְׁלִישִׁי שֶׁל תְרוּמָה דְלִפְנֵי לָה מִק"ו אִי הִנֵּה דְרַבְּנָן אִי דִּיו דְרַבְּנָן אוֹ דִּאִין אֲנָכְל מְטָמָא אֲנָכְל כ"א מְדַרְבָּנָן וּבְחֲצִי שְׁיַעוּר לֹא גָזְרוּ עַל זֶה אָכְל אִין לְפָרֵשׁ שֶׁהַתְרוּמָה הִנֵּה בְּתַבְשִׁיל וְהַשְׁנִי נִגְעָה בְּחֻלּוֹ לֹא מִצַּד הַתְרוּמָה וְשׁוֹב רְאִיתִי לְהַר"ן ז"ל בְּחֻמְשׁ שִׁיטוֹת שְׁפִי כֵּן לְדְבָרֵי רַש"י יַע"ש אֲלֵא דַא"כ אֲמַאי לֹא פִי כַּפִּי ר"ת בְּשִׁלְמָא אִי נִגְעָה בְּתְרוּמָה עֲצָמָה מִשְׁ"ה שְׁפִיר הִנֵּה שְׁלִישִׁי אִי הִנֵּה כְּזִית כַּמ"ש מְהַרְשָׁא אוֹ דַּמ"מ שְׁלִישִׁי הִנֵּה אֲלֵא שְׁאִין כְּזִית מִשְׁא"כ לְפִיר"ת אָכְל אִי אֲמַרִינוּ דְנִגְעָה הַשְׁנִי מִצַּד הַחֻלּוֹ יְפָרֵשׁ כַּפִּיר"ת וִי"ל דְסְבִירָא לָה דְלֹא הִנֵּה עַט"ת אֲלֵא כְּשַׁעֲרֵב כְּבָר הַתְרוּמָה הוּא דְהִנֵּה עַט"ת וְכַמ"ש לְעִיל וּמִשְׁנֵי דְלִיכָא כְּזִית בְּכַדִּי אֲכִילַת פָּרֶס כּו': בְּהָא דְתַנּוּ וְהִרְבִּיעִי נְאָכְל בְּנֻזִיד הַקּוֹדֵשׁ יֵשׁ לְרֵאוּת אִיָּד יַעֲרֵב קוֹדֵשׁ עִם תְרוּמָה וְהָרִי מִמַּעַט אֲכִילַת תְרוּמָה דְאֲסוּר דְקוֹדֵשׁ אִם הִיא שְׁמֵן שֶׁל שִׁירֵי מְנַחוֹת אוֹ סוֹלֵת שֶׁל מְנַחוֹת אוֹ לְחָמִי תוֹדָה אִין נְאָכְלִין כ"א לְיוֹם וְלִילָה וְאִיָּד רִשָׁא לְעֵשׂוֹת כֵּן וְעֵינִין בְּפ"ג דְמַעֲשָׂר שְׁנֵי מְשַׁנָּה ב' וְעֵינִין בְּר"מ ז"ל הִלְכוֹת מַעֲשָׂר שְׁנֵי וּבְכ"מ שְׁאִין לְוִקְחִין בְּמַעוֹת מ"ש תְרוּמָה דְמַמַּעַט בְּאֲכִילָה דַּמ"ש אִין נְאָכְל אֲלֵא בִירוּשָׁלַיִם וְאֲסוּר לְאוּנָן וְא"כ ה"ה

כאן ואין לומר פינון דליכא פזיית בכא"פ מותר לאכול אף ליום המחרת ז"א דחצי שיעור מן התורה אסור ולא התירו אלא פסול גויה דהנה דרבנן ואפשר דמ"מ שרי דה"נ לוקחין זבחי שלמים במעות ע"ש: עוד אבאר לה דאפשר דהנה מצוי לאוקמיה מתני' כר"ע דשני עושה שלישי בחולין וע' בחדושי רשב"א וא"כ בלאו עולא לא קשיא דאיכא למימר שלישי של חולין עצמו נאכל בגזיד הדמע שיערב אח"כ תבלין של תרומה ומש"ה בלא עולא לא קשיא אף אוכל תרומה טמאה משא"כ לעולא שאמר האוכל שלישי נפסל גופו מלאכול בתרומה וע"כ דלא כר"ע ובחולין גרידא דא"כ אף ספינו מדי דפסול לגופיה וע"כ פרבנו אתיא דאין שני עושה שלישי בחולין והא דקרי ליה שלישי ע"כ שיערב קבר התבלין עם החולין והנה עט"ת דאי דעשה החולין עט"ת הנה ליה לפרש בחולין עט"ת דרש"י לא סובר כפי"ר"ת פינון דבדעתו לערב גזיד הדמע עט"ת הנה אלא שיערב קבר וסתמא כפירושו פריד שפיר לעולא ומשני דלית פזיית כא"פ ולא הנה עט"ת ושלישי משו' דראוי הנה להיות שלישי כמ"ש מהרש"א ז"ל ואין להאריה.

אלא נראה דא"א להעמיד המשנה כר"ע משום סיפא דשני פוסל אוכלי תרומה אלמא שלישי בחולין ליתא ומייתי לה ע"ב וזה נדאי דלא כר"ע מסתמא ה"ה רישא דהנהו משניות נמי דלא כר"ע אתיא אלא פרבנו: גמ' אמר רבי יצחק בר שמואל בר מרתא האוכל שלישי של חולין עט"ק טהור לאכול קודש עכ"ל הנה רש"י פי' דנודאי ר"י בר שמואל סובר בחולין עט"ק הרי הן כתרומה וסובר כר"א ב"צ דמייתי ע"ב הרי הן כתרומה ואין עושה רביעי בקודש ומדסיים ואמר שאין לה עושה רביעי אלא קודש מקודש בלבד משמע נדאי אף שלישי דתרומה אין עושה רביעי בקודש וה"ה חולין עט"ק דהרי הן כתרומה והא דנקיט חולין עט"ק רבותא אשמעינן אף דנעט"ק הנה אמינא דעושיין רביעי כמו קודש גמור קמ"ל דלא ולפי זה ע"כ רב יצחק פליג ג"כ אעולא וסובר דכל היכא דטהור ליגע אף באכילה לא עביד רבנו מעלה דלעולא אוכל ג' של חולין עט"ת נפסל מלאכול תרומה וכ"ש קודש ולרב יצחק אין איסור לאכול קודש ונתוס' ד"ה האוכל שלישי של חולין הקשו דר"א דאמר שלישי שלישי אלמא דעושה רביעי בקודש אף שהוא לאו קודש מקודש וצ"ל דטהרתה טומאה היא אצל הקודש אף דר"א סובר שלישי שלישי ולא סובר דטהרתה טומאה פי' דחכמים השוו מדותיהן ונהי דמספקינן להאי בשני מ"מ אדם האוכלו הנה שלישי ומטמא קודש ואדם לא הנה אלא ג' וכמ"ש ומ"מ קשה במאי פליגי ר"א ור"י דבין לר"א ור"י לא מצוי לטמוני קודש אלא למפסל ותו לא אלא צריד לו לומר דר"י סובר דמטמא קודש לעשות רביעי פינון דטהרתה טומאה אצל קודש גזרו רבנו שיהא שלישי עושה רביעי ור"א אמר די אם פוסל את הקודש ותו לא.

אבל חולין עט"ק דלאו טהרתה טומאה אצל הקודש, אין עושה רביעי בקודש: ודע דהא דמקשה מר"י שלישי שני לקודש והא לאו קודש מקודש כו' וכן מר"א שהקשו לתו' ד"ה האוכל שלישי של חולין כו' אף שי"ל, דהם סברי דשלישי הוא מן התורה וה"ה רביעי בקודש כמו שיראה הרואה בחגיגה כ"ד ברש"י שם דלמאן דלית ליה דיו היכא דמפרד ק"ו הני מעלות דאורייתא נינהו יש לומר דר"א ור"י לית להו דיו אף היכא דמפרד ק"ו כדמסיק בב"ק נ"ה א' דר"א סובר קרי בזב טהור ממשא דלית לי' ק"ו

דאָמרינן דיו ור"י נמי הָתָם דאי אָפְשָׁר בְּלא צְחָצוּחַי זיבָה הָא לא"ה לָא הָנָה מְיִיתִינוּ
מק"ו א"פ.

דמִןפְּרָף יע"ש היטב וילקמן נמי דמקשה מהא דהשני שפחולין כו' עט"ק משמע כר"י
אָתֵיא ור"א בְּסִיפָא פְּלִיג הָתָם יע"ש: אָבֵל להר"מ ז"ל: דְּפָסֵק בפ"א מְהֵלְכוֹת א"ה
דְּהָאוּכַל שְׁלִישִׁי שֶׁל חֻלִּין עט"ק טְהוֹר לְאַכּוֹל: בְּקוּדָשׁ וּפּוֹסֵק פְּעוּלָא דְאוּכַל ג' שֶׁל חֻלִּין
עט"ת נְפֹסֵל גּוּפוֹ מְלֻאָכָל בְּתְרוּמָה מְשוּם דְּאִיהוּ מְפָרֵשׁ הָא דְאָמַר שְׂאִין לָהּ עוֹשֶׂה רְבִיעִי
בְּקוּדָשׁ אֲלֵא קוּדָשׁ בְּלִבְד הֵינּוּ לֹמַר דְּחֻלִּין עט"ק לָא תְּפָסִי בְּהוּ קוּדָשׁ פְּלֵל נְהָרִי
הוּן פְּחֻלִּין גְּמֻרִין וְהָא דְאָמַר ע"כ תְּנָאֵי הִיא הֵינּוּ דְרַב יִצְחָק בַּר שְׁמוּאֵל סוּבֵר כְּת"ק
דְּהָרִי הוּן פְּחֻלִּין גְּמֻרִין וְלִית בְּהוּ שְׁלִישִׁי פְּלֵל וּמִש"ה טְהוֹר וְהָא דְקָרִי לִיהּ שְׁלִישִׁי דְהָנָה
מִגַּע שְׁנֵי כַּמ"ש הַתּוֹס' ד"ה וְהָא גְּאָכַל בְּנֻזִיד הַדְּמַע וְהָא דְפָרִיף מִתְחַלָּה מְשֻׁנֵי לְקוּדָשׁ לָא
הֵיָה יָדַע וְסוּבֵר טַעְמָא הָנָה דְמַעְלָה דְרַבְּנָן הוּא וּכְפִירֵשׁ"י וּמְשֻׁנֵי עַד שְׁלִבְסוּף הַעֲלָה וּמְסִיק
תְּנָאֵי הוּא דְחֻלִּין עט"ק אִין נְתַפְסִין בְּקוּדָשׁ פְּלֵל וְעֵינֵן בְּר"מ ז"ל וְעֵינֵן פְּאֵן בְּשִׁמְעָתִין
מֵה שְׁפֵתָב הַרְשָׁב"א בְּחֻדוּשֵׁי וְהָר"ן בְּחֻמְשׁ שִׁטוֹת וּבְרִשׁ"י ד"ה אֲלֵא קוּדָשׁ מְקוּדָשׁ בְּלִבְד
וְאִף דְּמְיִיתִינוּ בְּק"ו כו' דְּהָא מ"ט דְּתְרוּמָה מְיִיתִינוּ וְהִיא גּוּפָא לָא פְּתִיבָא בְּהֵדְיָא עַכ"ל
יִרְאֵה לְפָרֵשׁ דֵּה"ק דְּמְיִיתִינוּ רְבִיעִי מִק"ו שְׁלִישִׁי שְׁפָסוּל בְּתְרוּמָה א"ד שְׁיַעֲשֶׂה רְבִיעִי
בְּקוּדָשׁ וְקִשְׂיָא נִימָא דִּיו וְאִי דְמִןפְּרָף ק"ו הָא שְׁלִישִׁי בְּתְרוּמָה לָא פְּתִיבָא אֲלֵא מִק"ו
מְטָבוּל יוֹם אָתֵיא בְּסוּטָה פ' פֶּשֶׁם דָּף לְמ"ד יע"ש וְחֻגִיגָה כ"ד וּבַכַּה"ג לָא הָנָה מִןפְּרָף
ק"ו אֲלֵא הִיבָא דְכְּתִיב בְּהֵדְיָא פְּמִבְּנֹאֵר ב"ק דָּף כ"ה ב' בְּסוּגִיָא דְמַפְּץ בְּמַת יע"ש.

וְהָא דְאָמַרִינוּ בְּסוּטָה וּפְסוּחִים י"ז וְלִמְדֵנוּ שְׁלִישִׁי בְּקוּדָשׁ מ"ה וְהַבְּשָׁר אֲשֶׁר יִגַע בְּכָל טָמֵא
לָא יֵאָכַל מִי לָא עֲסֻקִינוּ דְנִגַע בְּשֵׁנֵי הָנָה, אֲסַמְכְתָּ וְכִינוּ דְלָא פְּתִיב שְׁלִישִׁי בְּהֵדְיָא לָא הָנָה
מִןפְּרָף ק"ו וְאָמַרִינוּ דִּיו וְכְדְכְתִיבָנָא.

וּבְחֻגִיגָה פִּי רִש"י דְהָנָה דְרַבְּנָן דְאָמַרִינוּ דִּיו אִף הִיבָא דְמִןפְּרָף ק"ו וְכָאן לָא רְצָה לְפָרֵשׁ
פֶּן דְקִשְׂיָא לִיהּ א"כ בְּחֻלִּין עט"ת נְמִי נִימָא הִכִּי שְׂאִין לָהּ דְבָר שְׁעוֹשֶׂה שְׁלִישִׁי אֲלֵא
תְרוּמָה וְכָבֵר רֵאִיתִי לְהַרְשָׁב"א שְׁהֵנִיחַ בַּצ"ע וְהֵיָה אֲפְשָׁר לְתַרְץ דָּג' שֶׁל חֻלִּין עט"ק פִּינוּ
דְּהִיא גּוּפָא שְׂיֵהָא שְׁלִישִׁי בְּחֻלִּין עט"ק לָא הָנָה אֲלֵא מְדַרְבְּנָן מִש"ה לָא גְּזָרוּ שְׂיֵהָא עוֹשֶׂה
רְבִיעִי מִשָּׂא"כ בְּחֻלִּין דְמַדִּינָא אִית בְּהוּ שְׁנֵי וְאֲפְשָׁר דְאִין חִילוּק וּמֵה"ט הַקְּשׁוּ הַתּו' ד"ה
הָאוּכַל שְׁלִישִׁי שֶׁל חֻלִּין מִמְתְּנִיתִין דְטְהָרוֹת דְקִתְּנֵי שְׁלִישִׁי פּוֹסֵל וּמִיָּרִי עט"ק יע"ש
וְעֵינֵן בְּמַהְרָשׁ"א ז"ל, וְלִפִּי מֵה שְׁפֵתָבָנוּ יֵשׁ לִינְשֵׁב זֶה, דְמִתְּנִי דְטְהָרוֹת לָא קִשְׂיָא גַם
מִחֻלִּין לָא קִשְׂיָא דְהָנָה מִןפְּרָף ק"ו דְלָא אָמַרִינוּ דִּיו בַּכָּה"ג דְשְׁנֵי בְּתוּלִין פְּתִיבָא בְּהֵדְיָא
וּשְׁלִישִׁי בְּתְרוּמָה הָנָה בְּק"ו מִן הַתּוֹרָה כַּמ"ש מִשָּׂא"כ שְׁלִישִׁי בְּקוּדָשׁ לָא פְּתִיבָא בְּהֵדְיָא
בְּתוֹרָה דְקָרָא אֲשֶׁר יִגַע בְּכָל טָמֵא אֲסַמְכְתָּא הָנָה וְלָא יִלְפוּתָא גְּמוּרָה הִיא גַם מֵהָא דְתַנּוּ
הַשְׁלִישִׁי שְׁבִתְרוּמָה פּוֹסֵל וְהֵינּוּ תְרוּמָה עט"ק פְּמוֹ שְׁפִירִשׁוּ הַתּו' לְעֵיל מ"מ אֲפְשָׁר כַּר"ע
אָתֵיא דְשְׁלִישִׁי בְּחֻלִּין טָמֵא וְהו' רְבִיעִי מ"ה דְמִןפְּרָף ק"ו הוּא דְשְׁלִישִׁי בְּחֻלִּין בְּהֵדְיָא
פְּתִיב יְטָמָא וְיְטָמָא וְע"כ רְבִיעִי בְּקוּדָשׁ מ"ה הָנָה מִשָּׂא"כ מְשֻׁנֵה הַשְּׁנוּיָה בְּתַר הִכִּי הַשְּׁלִישִׁי
פּוֹסֵל אוּכְלֵי קוּדָשׁ וּמְטָמָא מְשַׁקָּה קוּדָשׁ בְּחֻלִּין עט"ק מִשְׁמ' עט"ק אִין הָא חֻלִּין גְּרִינָדָא
לָא וְכֵן מֵה דְמְסִיָּים אָבֵל עַל טְהָרַת תְרוּמָה כו' הָרִי בְּהֵדְיָא דְלָא כַּר"ע דְחֻלִּין גְּרִינָדָא לִית
בְּהוּ שְׁלִישִׁי וּפְרִיף שְׁפִיר.

ואין לומר היאך אתיא כר"ע ההיא דשלישי שבתרומה א"כ רישא איך אוכל חולין טמאין דפסול לגופי' הא רב יצחק בר שמואל פליג אענא וכמ"ש לעיל וא"כ אין קושן' מפאן ולכך פריה ממשנה השנויה בתר הכי וכמה שפתבנו פאן ואין להאריה: (ע"ב) גמרא מתיב רבי הונא בר נתן השני שבתולין מטמא משקה חולין ופוסל אונקלי תרומה והשלישי מטמא משקה קודש ופוסל אונקלי קודש עכ"ל הנה במשנה ו' פ"ב דטהרות לא תנן הכי אלא השני שבתולין כו' והשלישי שבתרומה מטמא משקה קודש כו' בנעט"ק וכפי הנראה ברייתא היא דמקשה ממנה ובאמת ה"מ להקשות ממתני' דלא שניא שלישי של תרומה או חולין עט"ק כמ"ש התו' לעיל ע"א ד"ה האוכל שלישי של חולין ועיין במהרש"א מ"ש שם וכפי הנראה מדברי הרא"ש ז"ל במשנה ח' שם דמדר"א פריה דאמר השלישי שבתולין מטמא משקה קודש ופוסל אונקלי קודש דמשמ' אף בתולין עט"ק נמי פן יקצרה המשנה השני שבתולין הוא רישא דמשנה ו' והשלישי הוא סיפא דמשנ' ז' ומדר"א פריה וה"ה דה"מ פריה מת"ק וכמ"ש דאין חילוק בין חולין או תרומה עט"ק ושניהן שוין הנה כמ"ש לעיל: ראיתי להר"מ ז"ל בפ"ב דטהרות מ"ח העתיק תוספתא אמת וסיים במעשר שני הרי הוא כחולין אמנם במעשר, ראשון תמצא בו מחלוקת בי"א מפנה עכ"ל לא ידענא מה הוא זה דאם לומר דמ"ש בתולין לגמרי שוין דאם גופו שני שרי לאכול מ"ש ועל זה דבמעשר ראשון איפא פלוגתא וזה שבמשנה ה' פי"א דפרה איתא פלוגתא פל הטעון ביאת מים מד"ס דחכמים אוסרין באכילת מעשר וכדמסיק לעיל בשמעתי ל"ג ב' ע"כ לא פליגי אלא באכילה דמעשר וזה איירי במעשר ראשון אמנם פן לא יכלתי להבין דמעשר ראשון אין בו שום קדושה כלל ונהרי היא חולין גמור וכל מקום שנאמר קודש או טמא הוא מ"ש ומעשר ראשון מותר לאכול בטומאה וכן פתב הר"מ ז"ל הלכות מעשר פ"א ה"ב ובפ' יש מותרת פ"ו ופ"ז מסיק להדיא דכ"ע מעשר ראשון מותר לאכול בטומאה ומהם בהרבה מקומות בר"מ ז"ל ובפי"ג קדשו: גמ' שחיטה מכשרת ולא דם ופירש"י דנ"מ אילו נפל דם שחיטה על זרעים כו' משמע דליתא נפקותא אחרת דאי בשחט ונמצא טריפה אפ"ה הןכשרו בשחיטה מיגו דשניא הך שחיטה אונקלא להוציא מידי אמ"ה וכן פתב רש"י במתני' והרע"ב בפ"ה המשניות דשניא אונקלא להוציא מידי אמ"ה יע"ש: ת"ש ר"ש אומר דם המת אינו מכשיר משמע הא דם שחיטה מכשיר הנה שיטת רש"י ז"ל לכאורה יראה דכ"ע סברי דבבהמה נמי שנייה דם חללים ומש"ה פי הרגה ונדאי דמה מכשיר לכ"ע ולא פליגי ר"ש ורבנן אלא דרבנן סברי דם המת נמי מיקרי דם חללים דמה לי קטל' איהו או כו' וכן דם מגפתה רבנן סבור מה לי קטליה פלגא או כולה ור"ש סובר דלא אמרינן מה לי אכל דם מגפתו של אדם גם ר"ש מודה דמכשיר וההיא דשבת קמ"ג א' דבאשה דם מגפתה טמא והיינו מכשיר אתיא כר"ש ג"כ דוקא ומש"ה בהמה דם מגפתה אין מכשיר יע"ש ודם שחיטה סובר ר"ש דאין מכשיר דהיקשא על הארץ תשפכנו פמים סובר דאתא לדם פסולי המוקדשין למישרי בהנאה ודם חללים לא הנה פינון דרף שחיטה הוא מיקרי דם זביחה כמ"ש רש"י ד"ה ס"ד כו' ומיהו בעור ורנטב קכ"א א' פתב בד"ה והכשר ממקום אחר דלאו דם חללים הוא דחלל לא מיקרי אלא ע"י גסטרא ומצואר פדכתיב לתת אונתך על צוארי חללי רשעים יע"ש והיינו מן העורף ולא מצואר וא"כ לא הנצרך לתת פאן טעם דדם שחיטה הנה דם זבוח דשייך דוקא בטורה ולא בטמאה וכלא אף בטמאה לא הנה דם חללי דלא הנה אלא מן

העונף ולא מצואר יע"ש ומיהו דברי רש"י דהתם צ"ע שכתב אבל דם שחיטה הוגנת מכשרת דאיתקש למים אבל זה לא איתקש למים ולא הנה אלא פדם מגפתה כו' והא לרבנן פי' פן דאי לר"ש אף דם שחיטה הוגנת אין מכשיר פדמסיק הקא אר"א אומר הי' ר"ש שחיטה מכשרת ולא דם והתם רב אסי מרא דשמעתין אמר ר"א שונין ישראל בטמאה כו' וא"כ מאי האי דפי' דלא הנה אלא דם מגפתה והא דם מגפתה נמי מכשיר לרבנן דפליגי על ר"ש וסוברים דמכשיר לשיטת רש"י בכאן מדאמר ר"ש דם מגפתו אין מכשיר וע"כ רבנן פליגי עליה ובבהמה איירי כמ"ש התוס' ד"ה דם המת אינו מכשיר ואם פן יקשה זאת כמ"ש: ועוד בשבת קמ"ד א' ד"ה יטמא חלב הבהמה שלא לרצון כתב דבהמה לאו בכלל חלל הוא ומיהו דם שחיטה מכשיר דאיתקש למים עכ"ל הרי דכתב דדם בהמה לאו בכלל חלל דקרא הנה ועוד מדכתב ודם שחיטה מכשיר וע"כ פרבנן דפליגי על ר"ש ואפ"ה כ' דם מגפתה טהור אף לרבנן ואיך כ' בשמעתין דר"ש מיירי פדם מגפתה של בהמה דמשמע דרבנן פליגי עליה בזה.

וא"כ קשיא דברי רש"י בשבת בתרתי: ודע דבפ"ו דמכשירין מ"ז איפא פלוגתא דת"ק סובר דם שחיטת הטמאין לא מכשיר ור"א מטמא באלו והיגנו טומא' והכשר בב"א ועיין בפ"ה הר"ב שם וא"כ בהא פליגי, ת"ק סובר דם שחיטה מכשיר מהיקשא דעל הארץ תשפכנו פמים משא"כ דם טמאים דלא הוקש למים כמ"ש התוס' י"ט שם במשנה ה' והוא גמרא ערוכה בהעור ורוטב קכ"א א' שונין ישראל בטמאה וכפירש"י שם וא"כ סובר ע"כ דם חללים לא שייך בבהמה כ"א באדם דאל"כ בטמאים אמאי לא ואין לומר דלא מיקרי חלל אלא מן העונף פדכתיב לתת על חללי צוארי רשעים דהא ת"ק סובר במשנה ז שם דם מגפתה אינו מכשיר בבהמה ובאדם מכשיר דם מגפתו פכמשנה ח' שם שדם מגפתה של אשה טמא והיגנו מה לי קטלו פולו או פלגא וא"כ דם בהמה נמי ליהוי דם מגפתה מכשיר אי הנה שייך דם חללים בבהמה וה"ה וכ"ש גם שחיטת הטמאין אלא דלא שייך חלל בבהמה ור"א סובר דם חללים שייך בבהמה ודם מגפתה טמא וה"ה דם שחיטת הטמאין דמה לי קטלו פולו או פלגא ובשבת קמ"ד א' דכתב רש"י דם שחיטה מכשיר דאיתקש למים ולא דם מגפתה של בהמה לת"ק דמ"מ במכשירין כתב פן דהוא סובר פן והלקתא פנותיה ומשנה ח' שם דם מגפתה טהור כת"ק אתיא ור"ש דאמר דם מגפתה של בהמה אינו מכשיר מפלל דאיפא מאן דפליג עליו אמיא לך מני ר"א הוא דמשנה ז' וכדכתובנא דאיהו סובר דם שחיטת הטמאין מכשיר וע"כ סובר חלל לאו דוקא מן העונף אלא כעין חלל ע"י מכה ומה לי קטלו פולו או פלגא וכמ"ש אבל הא דעור ורוטב קשיא שכתב דם שחיטה מכשיר דהוקש למים והיגנו רבנן דר"ש ואפ"ה כתב שם דטמאים לא דלא הנה חלל אלא מן העונף משמע דבהמה שייך דם חללים וצ"ע: עוד אבאר לך אם נאמר דגם לרבנן שייך דם חללים בבהמה כפי הנראה מדברי רש"י בהעור ורוטב קכ"א א' ונהבאתיו בסמוך.

א"כ הא דאמרי' בפסחים כ"ג ע"א וליחזקיה למאי הלכתא איתקש למים כדר"ח בר אבא אר"י מניין לדם קדשים שאין מכשיר שנאמר על הארץ תשפכנו פמים כו' נקיט השלילה ולא נקיט עיקר הקושני' לומר דם חולין מכשיר הנה נראה לומר דלרבנן דהלקתא פנותיהו דם מגפתה של בהמה מכשיר לשי' רש"י דרבנן פליגי על ר"ש בהא א"כ לא גרע דם שחיטה מדם מגפתה וז"א ועוד דבטהורים גרע דלא מקרי חלל אלא זבוח משא"כ

בטמאים: ודע עוד דהא דפריה בריש הסוגיא ועוד בקדשים מי מכשיר והא ר"ח ב"א אר"י מניין לדם קדשים כו' ומאי קושיא והא במליקת עולת עוף או חטאת העוף דהוא מן העורף מיקרי דם חללים לשיטת רש"י בעור ורוטב קכ"א דמיקרי דם חלל בכף ומש"ה פי יצא מהו דם אין נאכלין בידיהם מסנאות משום עוף דנקיט בהדיהו דמכשיר ואף דאפשר לומר דמליקתו זו היא שחיתתו ולא הנה דם חלל אלא דם זבוח זה לר"ש דאמר שחיתה מכשיר ולא דם משא"כ לת"ק.

ומש"ה פריה שפיר לר"ש היקשא למה לי על הארץ תשפכנו פמים דאין לומר למעט מליקת עולת עוף דלא תימא דהנה דם חללים פיון דהוא מן העורף והנה בכלל דלר"ש לא הנה דם חלל אלא דם שחיתה מליקתו זו שחיתתו ויש ליישב בענין אחר גמרא לישמענין דם שחיתה וכ"ש דם המת לכאורה דהמקשן היה סובר דבדם שחיתה נמי שנייה דם חללים לשיטת רש"י וא"כ לישמענין דם שחיתה דלא מכשיר דמיקרי דם זבוח מכ"ש דם המת ומשני דם המת איצטריו ליה דה"א דמיקרי יותר דם חלל אבל רש"י לא פ"י פן אלא לישמענין דם שחיתה דלא איתקש למים וכ"ש דם המת וא"כ קשיא קצת ואיך לא ידע דת"ק סובר דם המת מכשיר מטעם חלל דשנייה בבהמה ודם שחיתה מטעם היקש למים ואין ענין זה לזה כלל ויש ליישב זה וענין בחמש שיטות להר"ן ז"ל בחדושו לחוליו ואין להאריה: ובתו' ד"ה למישרי דמן דפסולי המוקדשין עכ"ל בפסחים כ"ב ע"א ד"ה ור"ש סובר דכ"מ שנא' לא יאכל אכילה והנאה משמע מדאוסר ג"כ בהנאה וא"כ יקשה מהכא אמאי אמר למישרי דם פסולי המוקדשין לחוד ולא פל דם למשרי בהנאה אתא ולת"י השני א"ש שפכתבו שם דר"ש לא סובר כר"א משא"כ לת"י הא' קשה פאן והנה יש ליישב דלר"ש אפשר דלא צריה קרא דדם חולין יתא מותר בהנאה והוא מדאמרינן זבחי ל"ד א' ומ"ו אי אמרינן פל היכא דקרינא והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל קרינא ביה וטומאתו עליו ונכרתה וכפי הנראה שפן הלכה וא"כ נדאי פל היכא דקרינא והבשר אשר יגע כו' לא יאכל קרינא ביה וטומאתו עליו וכפירש"י בדרף מ"ו ב' דבהדדי פתיבי בפ' צו יע"ש ור"ש אית ליה בדוכתי' טובא דאנכל שאי אתה יכול להאכילו לאחרים שלא היה לו שעת הכושר שאסור בהנאה אין מקבל טומאה שנאמר מפל האוכל כו' ענין בכורו' יו"ד ובדוכתי טובא וה"ה במשקה שאסור בהנאה אין מקבל טומאה שנאמר וכל משקה אשר ישקה בכל פלי משקה הראוי לשתייה כו' וא"כ אי ס"ד דם חולין אסור בהנאה ולא היה לו ש"ה א"כ למה לי תלתא קראי למעט דם מטומאה אם אכלה בטומאת הגוף כדאיתא זבחים מ"ו א' והא לא קרינא והבשר לא יאכל וה"ה משקה דכל היכא דלית בי' טומאת לאו ה"ה טומאת הגוף בכרת ואין לומר דמעט ליה שלא, יתא לאו ג"כ באוכל בטומאת הגוף הא קיי"ל כר"י שם ל"ד א' דכל היכא דלית פרת לית לאו יע"ש אלא נדאי דם מותר בהנאה ומקבל טומאה ואיצטריו למעט מפרת דם וכמ"ש: ודע דלמאן דאמר טומאת משקין דרבנן הנה א"כ למה לי קרא למעט דם שאין חייב משום טומאה עליו י"ל דמצנינו בדם שנקרש דהנה אוכל כמ"ש הר"מ בהלכות ט"א פ"א הי"ט דם שנקרש הנה אוכל אם חישב לאכילה וא"כ משפחת שפיר והא דפריה פסחים ט"ז ע"ב דם שנטמא וזרקו או על מה הציץ מרצה אלמא דם מקבל טומאה ולא משני ליה בנקרש י"ל דם שנקרש אין ראוי עוד להנאה ועוד דבקדשים לא שנייה חישב לאכילה וענין.

וְהָא דְכִתְיָבָא לר"ש לְמָה לְמַעַט דָּם מְטוּמָא אַף דר"ש סוֹבֵר אֵין אִיסוּר חַע"א אַפ"ה צָרִיף לְמַעַט כַּמ"ש הַתּוֹס' זְבָחִים מ"ה ע"ב ד"ה אֶבֶל הַעֲצִים יַע"ש דְּמִשְׁפַּחַת לִיה בְּאִיסוּר ב"א בְּהִבָּאָת ב' שְׁעָרוֹת לְאַחַר מִיָּפֶן יַע"ש.

או יאמר הא דפריף פסחים כ"ג ולמאי הלכתא איתק' למים להיתר הנאה והקשו התו' אמאי לא אמר דדם הנה בכלל היתר נבילה ואפשר לומר דפריף אדם קדשים ועיין בתו' שם ולפ"ז דם חולין ממילא הותר אלא דמ"מ לא הו"ל לפסולי מוקדשים אלא לכל קדשים: שוב ראיתי שמה שכתבנו לר"ש אם הנה דם אסור בהנאה לא הנה מקבל טומאה יש לראות ביה דאכילת מזבח שמה אכילה ה"ה שתית מזבח שמה שתיה כמ"ש התו' במנחות ק"א ד"ה פיגל במנחה לר"ש יע"ש וה"ה דם חשיב משקה אשר ישטה בכל כלי מטעם שתית מזבח כמו עולה שפולה כליל ואף בהקדשה בשעה שיצאה לאויר העולה או ממעי אמו היא שלמים וולדה עולה: עוד אבאר לה שמ"ש התוספות בפסחים ל"ג ב' ד"ה לאימת מתפשרי שהקשו התוס' על רש"י שפי' על עצמו מקבל טומאה בכ"ש וגם רש"י בעצמו חזר בו בחולין פ"ב יע"ש ואני אומר כי לא חזרה היא דעתם ר"ש הוא דאמר פרה מטמאה טומאת אוקלין ולדידן' א"ש דאנכל על עצמו אין מקבל טומאה בכ"ש דמ"ט אמרינן דעל עצמו בכ"ש דכתיב מפל האנכל לרבות כו' כמ"ש רש"י פסחים ל"ג ב' ולר"ש הא איצטרף מפל לדרשא אחריןא כמ"ש התו' במנחות ק"א ב' ד"ה אנכל שאתה יכול להאכילו לאחרים דלר"ש אי לאו כל ריבויא הנה ממעטינן אף איסורי אכילה ואיצטרף כל ריבויא ואשר יאכל הנאכל בב"א דהיינו ביצה קאי ג"כ אקבלת עצמו דבעי שיעור כפיצה לר"ש דתרת' שמעת מאשר יאכל או שיעור הלמ"מ ומש"ה לר"ש בעינן אף טומאת עצמו כפיצה ודבר זה תליא בפלוגתא דרבנן ור"ש כמ"ש פאן ועיין בתו' לקמן פ"ה ד"ה ור"ש אשר יאכל כתיב אבל בכורות יו"ד ב' ד"ה מפל האנכל כתבו בע"א דבכסוי הדם כתיב יצוד ציד חיה או כו' אשר יאכל משמע שפיר למעט מינים טמאים משא"כ מפל האנכל אשר יאכל בא"ד ואומר ר"י אע"ג דאין היקש למחצה כו' עכ"ל פוננתם מבואר דלר"ש אמאי לא מקשינן נמי לענין הכשר שיהא דם מכשיר ותו' דאין סברא להקיש לענין הכשר אמנם פן היה נראה לומר דר"ש סובר דעצים ולבונה לאו בני קבולי טומאה ניהו ואף דדרשינן בכמה מקומות והבשר לרבות עצים ולבונה לאו מ"ה אלא מדרבנן וכמ"ש הר"מ בפ"ו מהלכות איסורי מזבח ה"ח ועיין בכ"מ ובמ"ל ופ"י מהלכות ט"א פסק בע"א ואבאר לקמן וא"כ הא דכתיב והבשר לרבוני בשר גופא קאתי דמהני ביה חובת הקודש ואין צריף הכשר וקונשית התו' בזבחים ל"ד א' ד"ה והבשר לרבות עצי' ולבונה שכתבו ודברי תימא מנלן והבשר לרבות עצים אימא לבשר דאין צריף הכשר ולפ"ז לר"ש אה"נ דהבשר לרבות בשר גופא ולא עצים כו' ועיין מנחות ק"א ב' ד"ה פיגל וא"כ ע"כ דם שחיטה אין מכשיר דאל"כ למה לי קרא אי יצא דם הוקשרו בדם ואי לא יצא כל עצמו לדם צריף ופסול ואין לומר לר"ש בלא"ה שחיטה מכשרת י"ל דהאי הכשר לא הנה אלא מדרבנן ואף לטמא הוא גופא אפשר דהנה מדרבנן כדמסיק לקמן עצאיהו כהכשר מים מדרבנן ושם אבאר ואף דדם קדשים אין מכשיר וא"כ אפתי נימא אין היקש למחצה ולמעט דם קדשים כו' י"ל דסובר ר"ש אי דרשינן היקשא אף דם התמצית נמי מכשיר דנשפף פמים שאין מקבלין בכלי אלא דם הנפיש וא"כ בקדשים גופא דם התמצית שיורד בתחלה קודם דם הנפיש כמו שאבאר לקמן

מְכַשִּׁיר וְהָא דְאָמַר פְּסָחִים ט"ו הַנּוֹחַ לְדָם הַתְּמַצִּית הַיְיָנוּ אִי מִדָּם חֲלָלִים וּכְפִירֵי שְׂמֵי
דָּם הַתְּמַצִּית לֹא הָיָה דָּם חֲלָלִים מִשְׂא"כ מְהִיקָשָׁא עַל הָאֲרֶז תְּשַׁפְּכֵנוּ פְּמִים אַף דָּם
הַתְּמַצִּית הָיָה לְרַבּוּי וְרַש"י בְּחֻמְשׁ דְּבָרִים י"ב פ"א עַל הָאֲרֶז תְּשַׁפְּכֵנוּ פְּמִים לְדָם הַתְּמַצִּית
יַע"ש וְאִי אִי מִקְרָא דְלַעִיל מִיְיָנִיָּה נְמִי י"ל פֶּה וּלְפִי זֶה לְרַבְּנָן נְמִי לֹא מֵעַל הָאֲרֶז נִפְקָא
אַלְא מִדָּם חֲלָלִים וּלְר"ש לֹא דָּם חֲלָלִים הוּא אֲלָא דָּם שְׁחִיטָה וּבְפִירֵי שְׂמֵי וּלְקַמְן ל"ו
אַבְאָר בְּזָה.

אַלְא דְכָל זֶה לֹא יוֹעִיל אִימָא דְהַבְּשָׁר לְרַבּוּת שְׁאָר קְדָשִׁים אֲתִי צָרִיד שְׁל מְנַחֵת וּכְדוּמָה
וְאִה"נ דָּם קְדָשִׁים מְכַשִּׁיר אֲלָא דְהִיקָשָׁא לֹא וּלְעֵנָן הַכָּשֵׁר אִיגְרִי אַף לְרַבְּנָן וְהַמְקָשָׁה
דְּפָרִיף דְלָא הָיָה יָדַע קָרָא לְמֵאִי אֲתָא וּלְקַמְן אַבְאָר: וְרֵאִיתִי לְהַפְּנִים מְאִירוֹת בַּח"א
בְּחֻדוּשֵׁי לְמַס' נְבָחִים ל"ד א' אֲמָה שְׁהַקְשׁוּ הַתּוֹסְפוֹת וְא"ת דְלָמָּא וְהַבְּשָׁר קָאִי לְבָשָׁר
קוֹנְדֵשׁ שְׁאִין צָרִיף הַכָּשֵׁר פְּתַב דָּא"כ לָמָּה לִי עַל הָאֲרֶז תְּשַׁפְּכֵנוּ פְּמִים דָּם קְדָשִׁים אִין
מְכַשִּׁיר בְּלֹא"ה יָדַעִין דָּא"כ אִיף מִשְׁפַּחַת בָּשָׂר קוֹנְדֵשׁ דְלָא הוֹכָשֵׁר וְאִי דְלָא יָצָא דָּם מִי
כָּשֵׁר הוּא עֲצָמוֹ לְדָם צָרִיף עַכ"ל וְלֹא יָדַעִנָּא חֲדָא דְהָא אִיזְטָרִיף לְגוּפָא דְהִיקָשָׁא דָּם חוֹלִין
שְׁמַכְשִׁיר פְּדַמְסִיק פְּאֵן דְמִדָּם חֲלָלִים לֹא נִפְקָא דְלָא הָיָה חֲלָל אֲלָא זְבוּחַ כַּמ"ש רַש"י פְּאֵן
אוֹ כַּמ"ש בְּעוֹר וְרוֹטָב דְלַתַּת עַל צוֹאֲרֵי חֲלָלִי רַשְׁעִים כּו' וְדָם קְדָשִׁים שְׁאִין נִשְׁפָּף פְּמִים
מִמִּילָא יָדַעִין דְלָא מְכַשִּׁיר דְלָא הוֹקֵשׁ לְמִים כַּמ"ש רַש"י פְּסָחִי י"ו א' ד"ה שְׁנִשְׁפָּף פְּמִים
דָּם קְדָשִׁים לֹא אִיִּתְקַשׁ לְמִים הָרִי דְעִיקָר קָרָא לְדָם חוֹלִין שְׁמַכְשִׁיר וְעוֹד דְצָרִיף נְמִי לְהֵם
דַּס"פ פְּיִסוּי הַדָּם פ"ב לְדָם בְּהֵמָה לֹא בְּעִי פְּיִסוּי וְהִבִּיאוּ הַתּוֹס' בְּשִׁמְעֵתִין ד"ה לְמִשְׁרֵי
דְמֵן וְעוֹד דַּמ"מ מְנַלְן וְהַבְּשָׁר לְרַבּוּת עֲצִים וּלְבוֹנָה דְלָאו אוֹכְלִין נִינְהוּ פְּלָל אִימָא צָרִיד
שְׁל מְנַחֵת וּכְדוּמָה כַּמ"ש לַעִיל וְהַתו' שְׁפַתְבוּ בָּשָׂר הַיְיָנוּ לְפִי הָאֲמַת דָּם קְדָשִׁים אִין
מְכַשִּׁיר וְהָא דְכַתְּבֵנוּ עֲצָמוֹ לְדָם צָרִיף בְּזָה הַדִּין עֲמוּ דְאִי פְּסוּל גַּם חִיבַת הַקּוֹדֵשׁ לֹא
הָיָה וְכַמ"ש לַעִיל סוּף דְבָר שְׁדַבְּרִיו צ"ע וְיִשׁוּב דַּעַת: הֵן אֲמַת שְׁמָה שְׁפַתְבוּ דְהִיקָשָׁא
פְּמִים אֲתִי לְדָם חוֹלִין שְׁמַכְשִׁיר וְדָם קְדָשִׁי מִמִּילָא לֹא אִיִּתְקַשׁ לְמִים יֵשׁ לַעֲיִין בְּזָה שְׁהָרִי
רַש"י פְּסָחִים י"ו ע"ב ד"ה קִיבְּלָה מִיְיָנִיָּה פְּתַב דָּם קְרוּי מִשְׁקָה דְכַתִּיב דָּם חֲלָלִים יִשְׁתָּה
וְכַתִּיב וְכָל מִשְׁקָה אֲשֶׁר יִשְׁתָּה כּו' הִנֵּה נִרְאָה בְּהִדְיָא דָּם חוֹלִין שְׁמַכְשִׁיר מִדָּם חֲלָלִים
נִפְקָא וְדָם הַתְּמַצִּית לֹא דָּם חֲלָל הוּא וְהִיקָשָׁא לְדָם קְדָשִׁים שְׁאִין מְכַשִּׁיר וּלְר"ש פְּתַב
רַש"י פְּאֵן דָּם שְׁחִיטָה לֹא מִקְרִי דָּם חֲלָל אַבְל לְרַבְּנָן אִה"נ דָּם שְׁחִיטָה דְמְכַשִּׁיר הוּא
מַה"ט דְהָיָה דָּם חֲלָלִים אֲלָא דְדַבְּרֵי רַש"י צ"ע דָּא"כ מְלֵא תֹאכְלָנוּ עַל הָאֲרֶז תְּשַׁפְּכֵנוּ
פְּמִים הָיָה לָן לְרַבּוּי דָּם הַתְּמַצִּית כַּמ"ש רַש"י בְּחֻמְשׁ דְהָאִי קָרָא בְּדָם הַתְּמַצִּית אִיגְרִי
וְאֲפָשָׁר דָּם חֲלָלִים יִשְׁתָּה מִיְיָנִיָּה לְוֹמֵר דְוָקָא דָּם חֲלָלִים וְצ"ע: וְדַע דְבַפ' רָאָה פְּתִיב רַק
הַדָּם לֹא תֹאכְלוּ עַל הָאֲרֶז תְּשַׁפְּכֵנוּ פְּמִים וְהָיָה קָרָא דְרִישׁ לָהּ לְפִסּוּלֵי הַמְּוֹקְדָשִׁין שְׁמַבִּיא
רַש"י פְּאֵן בְּשִׁמְעֵתִין דְכַתִּיב פְּצָבִי וּכְאֵיל כּו' וּבְתֵר הָכִי פְּתִיב עַל הָאֲרֶז תְּשַׁפְּכֵנוּ פְּמִים
וְשֵׁם פִירֵי שְׂמֵי דְקָאִי אֲדָם הַתְּמַצִּית וְהַיְיָנוּ דְהַתָּם לֹא פְּתִיב דָּם אֲלָא לֹא תֹאכְלָנוּ לְחוּד וְא"כ
יֵשׁ לְוֹמֵר חֲד קָרָא לְוֹמֵר הָא דַּפ' פְּיִסוּי הַדָּם וְדָם שְׁחִיטָה דְמְכַשִּׁיר מִדָּם חֲלָלִים נִפְקָא לְרַבְּנָן
דְּפִלְגִי עַל ר"ש וּמִמִּילָא דָּם הַתְּמַצִּית לֹא וְחֲד קָרָא לְדָם קְדָשִׁים אֲתָא שְׁאִין מְכַשִּׁיר
וּבְחֻדוּשֵׁי לְמַס' פְּסָחִי אַבְאָר מְזָה בַעֲזָה": (דַּף לו' ע"א) גְּמָרָא תְּנָא דְבִי ר' יִשְׁמַעֲלֵל וְדָם
חֲלָלִים פְּרַט לְדָם קוֹלּוּת שְׁאִין מְכַשִּׁיר וּכְרַבְּנָן סוֹבֵר וּבְמַקִּיז דָּם דְּבִהֶמְתוּ אִיגְרִי דָּם חֲלָלִים
נְמִי שְׁיִיף בְּבִהֶמָה לְרַש"י וּמַש"ה אִין מְכַשִּׁיר דָּם קוֹלּוּת אֲלָא דָּם הַנֶּפֶשׁ וּסְבִירָא לִי

לתדר"י פריש לקיש בכריתות וכו"ש ה"ה דם הנפ"ש הוא מט"פה המשחרת ואילך
וארבע מיני דמים יש בתחילה שותת ואח"כ מקלח ועדיין הבהמה חיה ולא הנה דם
תללים ומט"פה המשחרת ואילך הנה דם תללים ומכשיר ולאח"כ הנה דם התמצ"י שאז
הבהמה כבר מתה ועי"ן בחייושי הר"ן ז"ל בחמש שיטות יע"ש והא דאמר ר"ל מט"פה
המשחרת ואילך ט"פה המשחיר בכלל דהיא דם הנפ"ש ואף דהתם בכריתות אמרו למעט
ט"פה המשחיר לפי ה"א אבל באמ' דמסיק תנאי היא אף ט"פה המשחיר הנה דם הנפ"ש
והא דפי' לקמן ד"ה אינה לשחיטה אלא בסוף ודם מגפתו הוא אף דהוא פרבנו דדם
שחיטה מכשיר מ"מ דם מגפתו דמכשיר לרבנו הוא דווקא דם המשחיר שנעשה בו חלל
ודם שחיטה כל דם מכשיר חוץ דם שיוצא לאחר יציאת הנפ"ש וכבר יש מקום עיון בהאי
דכריתות ואין פאן מקומו להאריך: ובתו' ד"ה ודם תללים ישנה עי"ן בכריתות כ"ב א'
ד"ה דם תללים שכתבו דבפ' השוחט פירש"י דם תללים פרט קלוח שהוא לאחר שנעשה
חלל יע"ש ופאן לא משמע פן מפירש"י אלא דם קלוח שקודם דם הנפ"ש ואפשר שאין
זה פירש"י שלפנינו ופי' אחר: בא"ד ובדם שחיטה הוא איפכא עי"ן במהרש"א ועי"ן
בהל' ט"א פ"י ובפ"ז ממס' מכשירי' ובפ"י הר"מ ז"ל בהא דם מגפתה של אשה טמא
ובפ"א מהל' משפ"ב ומושב ואין להאריך: גמרא הפל מודים היכא דאיתא לדם מתחלה
ועד סוף דמכשיר עכ"ל והיינו אף למ"ד אין לשחיטה אלא בסוף והקשה הר"ן ז"ל בחמש
שיטות דהא לעיל דף כ"ט ע"ב אמר לפלוג בהכשירה דפרה ששחטה בתרי סודרין למ"ד
אין לשחיטה אלא בסוף סודר ראשון טהור אף שנגמר השחיטה בכשרות לא אמרינו
איגלאי מלתא למפרע ות' דשאני הכא דקרא הקישון לכל דם שחיטה ודווקא פי אית'
לבסוף אבל ליתא לא יע"ש: ע"ש רב אשי אמר תולין לעולם משמע רב אשי פליג
אוקמת' דלר"ח ונדאי אינה לשחיטה אלא בסוף דליתא דא"כ לא שייך לומר תולין
דלעולם משמע אלא ספוקי מספקא ליה ומש"ה פי נתקנח תולין לא אוכלין ולא שורפין
והר"מ ז"ל בפ"י מהל' ט"א ה"ג הדם המנוי בז' משקין הוא דם שחיט' השותת ולא דם
קלוח שעדיין חיים הם נתז הדם על אוכלין ונתקנח בין סימן לסימן הרי ספק ותולין
עכ"ל מ"ש דם קלוח אין מכשיר שעדיין חיים הן לכאור' יראה כפירש"י בכאן לא כפי'
התו' ד"ה ודם תללים ישנה ואין פאן מקומו ואי"ה במס' פסחים אבאר פל הצנור' ואמנם
מ"ש נתקנח בין סימן לסימן הרי הדבר ספק והא בגמרא מוקי לה דר"ח ספוקי מספקא
ליה אי ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף או לאו והוא ז"ל בפ"א מהל' פסולי מוקדשין
הלכה י"ח כתב שחט מיעוט סימנים בחוץ וגמרון בפנים כו' שישנו לשחיטה מתחלה ועד
סוף וכן כתב הכ"מ שם דהלכה כר' יוחנן לגבי ריש לקיש ועי"ן בהל' ק"פ פ"ב ה"ה
יע"ש וא"כ למה פסק פאן דהנה ספק והאי אי ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף אין פאן
מקום לחול הספק אלא בנדאי מכשיר אף שיש לומר דהא דכ' הר"מ שחט מיעוט סימנים
בחוץ פסולים היינו מספיקא ומש"ה לא כתב חייב פלישנא דגמרא דספיקא הוא דהנה
וכאן ג"כ הדבר ספק ודישנים דישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף משמע דפשיטא ליה
פך ועוד דהא בהל' ק"פ לא משמע פך להמעין שם היטב וא"כ דבריו קשים להקלמם
וע' בה"ש פ"ד הי"ג ובלח"מ שם וע' מש"ל כ"ט ב' על דברי מהרש"ל ביש"ש סימן בהא
דשחט בתרי סודרים יעוין שם: בתוספות ד"ה צריד של מנחות וא"ת ויצטרף הפלי כו'
וי"ל דלא נתן שמו במנח' פשהסולת בבססה וה"ה דמצי למבעי בשר קודש כו' עכ"ל

הוקשה להם כמו דמהני צירוף הפלי לענין טומאה ה"ה לענין הכשר דהא מקרא דרשינו
כף אחת כל מה שפפף אחת לענין טומאת הוא הדין לענין הכשר והנה צירוף אמרינו
דלא הנה מן התורה אלא מדרבנן כדמסיק בפסחי י"ט אלמא קסבר צירוף דרבנן כו' וכן
פסק הר"מ ז"ל בהל' אה"ט פי"ב ה"ז דכל המעלות אלו מדבריה' וא"כ לפי מה דמסיק
לקמן ע"ב דריש לקיש מ"ה בעי לה ומדרבנן נדאי דמהני חיבת הקודש א"כ שפיר איפא
לאוקמי' בהיה שמן בפלי ורב יוסף דהיה סובר דאיבעיא דר"ל מדרבנן לא דקדק בלשון
צריד דאמר ריש לקיש דמשמע מקצתה לחה ומקצתה יבשה והיה סובר דאיבעיא בלא
נתן שמן דהסולת בביתא עדיין ורש"י פי' לפי האמת דאיבעיא מ"ה ושפיר יש ליישב
לצריד של מנחות דמייירי דנתן שמן ומן התורה מיבעיא הנה כו': ועם זה יתישב הא דכתב
הר"ם ז"ל בהל' אה"ט פ"ח ה"ג הצריד הרי הוא פראשון לטומאה ומונין בו ראשון ושני
ובפי"ג הי"ד פתב שהדבר ספק אי מונין בחיבת הקודש ראשון ושני וכבר הוקשה להכ"מ
שם והיה נראה לומר דהר"מ סובר דהדבר ספק אף מדרבנן אי מונין בו א' וב' וכמו
שאבאר לקמן ע"ב אלא דבצריד דהוא לח קצת וכבר נתן השמן והפלי מצרף לקודש
והוכשר פולו ולכן נדאי מדרבנן מונין בו ראשון ושני ולכן פתב הצריד מונין בו א' וב'
לא מטעם חיבת הקודש אלא מטעם צירוף כמ"ש אכל בפי"ב מהל' אלו דמייירי מחמת
חיבת הקודש סיים שפיר דהדבר ספק אי מונין בו ראשון ושני דסובר דאיבעיא קאי אף
מדרבנן וכסברת הר"א בהשגות בפ"ג מהל' אה"ט יע"ש אלא דלא יתייבש לשון צריד
בדברי ר"ל אם נאמר דצריד משמע קצת לחה וקצת יבשה.

אלא דמצינו לומר דאיבעיא דר"ל בין מן התורה ובין מדרבנן ומש"ה פתב אוכלין שלא
הוכשרו ספק מיהא הנה מדרבנן וצריד של מנחות מטעם צירוף ואצ"ל דמדרבנן מפשט
פשיטא ליה ומש"ה בפי"ב מה' אה"ט דהדבר ספק ובעיא דר"ל א"ש אף בצריד אי הנה
מ"ה או לא ומ"ש נקיט צריד ולא נקיט בשר קודש דלא אתי למטעי ולומר דוקא מדרבנן
הוא דמיבעיא ליה ולא מ"ה להכי נקיט צריד וע"כ מ"ה מספק' ליה וכמ"ש כ"א: בא"ד
והנה מצי למיבעי בשר קודש דדם קדשים אין מכשיר ודחוק לומר דר"ל כר"ש סובר
דהוכשרו בשחיט' ועוד דר"ש מדרבנן הוא דהוכשרו ובעיא דר"ל הוא מ"ה ומיהו לזה
י"ל דמיבעיא ליה בין מ"ה אי מונין ובין מדרבנן אי אין מונין: (ע"ב) גמרא חד בטומאת
מת וחד בשרץ וצריכי וה"ה דה"מ למימר חד בתלושין וחד במחוקרין דמכשרי וכל
משקה לטומאת עצמן אתא ועיין פסחים ט"ז א' יע"ש: ע"ש אומר הוכשרו בשחיטה
ואפי' למימני ביה ראשון ושני עכ"ל ופירש"י ובחולין אוקמי' דליכא משום איפסולי
גופא לאיתסורי באכילה ויש להקשות דהא נדאי מצי לפרושי לאיפסולי גופא דמייירי
בחולין על טהרות קודש ושפיר אמר הוכשרו ואסור לפסולי וליגע בטומאה כמו ששינונו
בריש פ"ק ב' ע"ב הפל שוחטין ואף חולין עט"ק דחייב להבדיל מכל הטומא' שוחט דהנה
גזיר' לגזירה יע"ש וא"כ שפיר אמר דהוכשרו ואסור לאכל בידים מסואבות ואת"ק
קאי: ודע דהר"ם ז"ל בפי"ב מהל' א"ה הלכה י"ד פתב דאנכל שלא הוכשר בקודש אין
נאכל בידים מסואבות ולמנות בו ראשון ושני הדבר ספק וכתב הכ"מ בפ"ח מייירי בנגע
בטומאה דאורייתא משא"כ כאן בסתם ידים דהנה דרבנן מש"ה הדבר ספק והנה אם נא'
דר"ש דאמר הוכשרו בשחיטה אף למימני ביה ראשון ושני הוא נאמלתי' דת"ק קאי
שאין נאכלין בידים כו' א"כ אפתי מוכח דמדרבנן מונין אף בטומאה דרבנן אלא דלא

קאי אמלתיה דת"ק דר"ש גם ממלת הנוקשרו דייק דמשמע אף למנות ראשון ושני וכן כתב הרשב"א בחדושו ונה"ר"ן בחמש שיטות וכן הוא דפריד הבוצר לגת מלשון הנוקשר דייק דמשמע כו': מכלל דחיבת הקודש מן התורה מכלן ומסיק מהבשר לרבות עצים ולבונה הנה משמע מפאן דחיבת הקודש מ"ה מהני לאפסולי גופא ולמנות ראשון ושני בעיא דלא איפשטא ומדרבנן מפשט פשיטא ליה דמונין בו כו' א"כ הוא דמבעי ליה היינו אי ניקא דהנה תרי קראי חד למעוטי חיבת הקודש דלא מהני הכשר לממני ראשון ושני חד במת וחד בשרץ אבל מדרבנן מהני כמו הנוקשרו בשחיטה וכדומה אבל הר"מ ז"ל בהל' איסורי מזבח פרק ו' ה"א פתב דעצים ולבונה דמדרבנן מקבלין טומאה הם וכמ"ש המ"ל שם דחיבת הקודש מדרבנן הנה וכמ"ש הר"מ בהל' ט"א פ"י הל' י"ז דחיבת הקודש לא מהני אלא מדרבנן ולא מן התור' יע"ש ובהשגות הר"א שם ואיך פתב הכ"מ בפרק ח' הלכה ג' מהלכות אבות הטומאה דסובר רבינו דבעיא דריש לקיש הוא מן התורה פיון דסובר רבינו דחיבת הקודש גופא לא הנה אלא מדרבנן והנה הנה נראה לומר שמ"ש בפ"ח דמבעיא מ"ה ומדרבנן פשיטא ליה היינו לריש לקיש דסובר פן אבל רבינו פוסק דחיבת הקודש גופא הנה דרבנן כדמסיק בפכ"ש מעלה עשו ובזבחי ל"ד ומ"ו ב' אליבא דרבא יע"ש ור"ל פאבני התם או דמ"ש בפ"י מהל' ט"א הלכה י"ז דבפ"א להתטמא מן התורה אבל מדבריהם א"צ הכשר ה"ק להיות הבשר טמא ר"ל שייטמא אחרים אבל פסול נדאי מיקרי בלא הכשר מים דחיבת הקודש מהני נדאי לאפסולי גופא ועיין בהשגות הר"א שם ז"ל ומ"ש בפ"ו מהל' איסורי מזבח הלכה ח' דעצים ולבונה מדבריהם אפשר דוקא עצים ולבונה דלאו אוכלא גינהו דעיקר קרא דהבשר קאי לרבות בשר גופא שא"צ הכשר מים לאפסולי גופא דזה הנה מ"ה ועצים ולבונה הוא דהנה מדרבנן אבל ממ"ש הכ"מ שם דרבינו פתב דעצים ולבונה אין חייבין עליהם משום טומאת הגוף אבל חייבין עליהן משום טומאת לאו דהיינו טומאת עצמה עיין בפח"י מהל' פסולי המוקדשין ה"ד וזה יקשה למ"ש בפ"ו מהל' איסורי מזבח אילימא מדכתיב והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל דאיתכשר במאי בפסחים דף כ' א' ברש"י ד"ה הבשר פתב דאבשר דקרא לא פריד דמזירי בקדשים קלים דמדיחין בכל העיר והנוקשר יע"ש והקא עדיפא קאמר בק"ק שהעביר בעיר: והא אמר ר"י בר"ח משקי בי מדבחיא לא דיינן שהן דכן אלא שאין מכשירין הר"מ ז"ל בפ"י מהל' ט"א הי"ו פתב משקי בי מטבחיא דם מים אין מתטמאין ואין מכשירין והנה פפי הנראה למ"ד בפסחים י"ו א' טומאת עצמן מ"ה משקי בי מטבח' טמאין והר"מ דפסק טומאת עצמן מן התורה פ"י מהל' א"ה ה"י איך פתב דמשקה בי מטבח' אין מתטמאין ואף שפתב הר"מ ז"ל בהל' ט"א פ"י דבר זה הלכה מפי הקבלה כו' מ"מ הא, אסיק בקונשא התם לרב פפא דאמר הכין בפסחים י"ז וי"ט שוב ראיתי בס' פני יהושע שם בפסחים י"ז א' וי"ט ב' שהרגיש בזה יענין שם ובחדושינו למס' פסחים אבאר וראיתי להר"מ ז"ל בהל' פ"מ פ"א הל"ז פתב דם קדשי' אין מקבל טומאה שנאמר על הארץ תשפכנו פמים דם הנשפך פמים הנוקש לענין הכשר ולענין טומאה יע"ש מפשט דבריו נראה דדם לא מצינו דאיכרי משקה הו לענין טומאה והו לענין הכשר דכתיב, וכל משקה אשר ישטה בכל פלי יטמא אלא או מדם חללים ישטה או מדהוקש למים ודם קדשים לא הוקש למים וגם לא הנה בכלל חלל או דמצנאר הוא דם זבוח הנה כו' או דלא שייך חלל בבמה ומש"ה אין מכשיר ואין מטמא ג"כ

ומש"ה דם התמצית נמי דנשפף אין מכשיר ואין מטמא דמדם חללים נפקא כפירש"י
בפסחים דלא הנה משקה ועיין בהל' ט"א פ"א ה"ד ובברכת הגזב בנבחי' דף מ"ו ע"א
יע"ש ולפי זה הא דמקשה בפסחים דף ט"ז ב' על מה הציץ מרצה על הדם ומשני מדר'
ודלא פיוסי בן יועזר איש צריקה וכתבו התוס' ד"ה מדרבנן ה"ה דה"מ לאוקמני' מ"ה
ולמ"ד טומאת עצמן מ"ה ולפי דעת הר"מ סמך קושניתו אמאי דמסיק מעיקרא התם
מניין לדם קדשים שאין מכשיר וה"ה דאין מטמא ופריה שפיר ליוסי בן יועזר, דאמר
אף מדרבנן טהור איך תנן התם על מה הציץ מרצה ושמואל דאמר משקי בי מטבחיא
דכו לטמא אחרים אבל טומאת עצמן יש להם לאו אדם קאי אלא אמאי ומשקי בי
מטבחיא תני עיין י"ז ע"א: ואי קשיא לי הא קשיא לי לאיזה צורך פתב הר"מ ו"ל משקי
בי מטבחיא דם קדשים אין מקבל טומאה על הארץ תשפכנו כו' ולא היה בכלל וכל
משקה אשר ישטה בכל פלי ותפזק ליה דהלכתא גמירי דמשקי בי מטבחיא דכו אף
טומאת עצמן כמ"ש בפ"י מהל' ט"א הלכה י"ו והבאתיו לעיל ואין לומר דהלכתא לא
נאמרה אלא שאין מכשירין והא מיא טמוי לא מטמא וע"כ דהלכתא אף על הטומאה
נאמרה וא"כ למה לי בדם טעמא דעל הארץ תפזק ליה דהלכתא ניהו ועיין בלחם משנה
פ"א מהל' פ"מ הל"ו שהרגיש מזה ודבריו שם בקושני' צריכין קצת עיון וישוב דעת
להמענין שם ובהא דכתב הר"מ דבר זה הלכה מפי הקבלה הוא בין לענין הכשר ובין
לענין טומאה דהא הר"מ ו"ל לא חילק בהכשר בין אם הוא תלוש או לא ובכל ענין הוא
מכשיר מ"ה כמו שאבאר בסמוך ואפ"ה אין מכשירין והיינו משום הלכתא כגון שהיתה
לו פרה של זכחי שלמים והעבירה בנהר וכתבו התו' דשמואל סובר טומאת עצמן הנה
דאוריית' וא"כ ליכא אלא אד קרא בהכשר ורש"י סובר דלשמואל תלושין מכשי' מן
התורה ולית ליה צריכותא דהתם אלא בין תלושין ומחופרין מחז קראנפקי מכל האוכל
אשר יבא עליו מים נפק' לתרנוייהו וכן הר"מ ו"ל אף דסובר טומאת עצמן מ"ה מ"מ לא
חילק בין תלושין למחופרין ע' בהל' א"ה פ"י ה"י ובהל' ט"א פתב בפ"א סתמא ששניהן
מכשירין מ"ה גם ידוע ליהוי לה שממ"ש בפ"י מהל' ט"א הלכה י"ז בד"א להתטמא מ"ה
וסיים ג"כ אבל מדרבנן כו' נפסלו משמע ודאי דאף לטמאות עצמן לא הנה חזיבת הקודש
מ"ה אלא מדרבנן ואף שפכתנו לעיל דלא כן מ"מ הרואה יראה דאף ט"ע מדרבנן: תוס'
ד"ה והכשר לרבות עצים ולבונה תימא דלמא לבשר גופא ובצאן קדשים בזבחים ל"ד
ע"א בתו' שם פתב דלק"מ דרש"י פתב פאן והכשר יתירא ובפסחים דף ל"ה ע"א
פירש"י מני"ו יתירא ולפי' תרתי שמעת מיניה יע"ש ולפ"ז י"ל דמש"ה פתב רש"י
בפסחים מני"ו יתירא דהתם מסיק מעלה בעלמ' והיינו מדרבנן דרבנן פליגי עליה דר"ע
ביבמות ס"ח ב' דלא דרשי ווי"ן ועיין בתו' שם ולדידהו הנה אסמכת' בעלמא אבל בשור
גופא שיהא טמא בלא הכשר הנה דאורייתא מהכשר יתירא דרשינן לרבות בשור גופא
וכבר זכרנו מזה לעיל קצת יע"ש ולר' עקיבא אף עצים ולבונה דאורייתא: ובד"ה עצים
ולבונ' וא"ת משקי בי מדבחי' אמאי דכו לתכשרי בחבת הקודש ובפסחי' כ' ע"א הקשו
דלאיז' נ"מ אמרו דמשקי בי מדבחי' דכו יע"ש וי"ל במ"ש לעיל בסמוך דלרבות עצים
ולבונה הוא מדרבנן ובשור גופא הנה מדאורייתא אבל דבר שאין לו לא אוכל ולא משקה
לא מהני חזיבת הקודש כ"א מדרבנן כמו עצים ולבונה ור"ל בצריד מיבעיא ליה דהנה
מ"ה ומש"ה לא הוקשה להם למ"ש תוס' בפסחים כ"ה ד"ה דאיכתשר אלא לאיזה נ"מ

אָמרו דאָ אין מַכְשִׁירִים כו' וע"ו תִּרְצוּ שָׁם וע"ש היטב: (דף לז ע"א) מִתְּנִי הַשּׁוֹחֵט אֶת הַמְּסוֹפְנֵת רִשְׁבֵּ"ג אומר עד שְׁתַּפְּרָס בֵּיד וּבְרֶגֶל פְּתָבו הַתּוֹס' והת"ט הא דְּנִקְיֵט הַשּׁוֹחֵט לְשׁוֹן דִּיעֲבַד מִשּׁוּם דְּבַעֵי לְמִתְּנִי עַד שְׁתַּפְּרָס עכ"ל וַיֵּשׁ לְלַמּוּד מִדְּבָרֵיהֶם דְּכָל הַיָּכָא דְמַחְסָר תַּקְנָה שֵׁינָה לְמִתְּנִי לְשׁוֹן דִּיעֲבַד וְאִין זֶה דוֹמָה לַמ"ש פ"ק ג' הַמְּנִיחַ עִפּוּ"ם בְּחִנוּתוֹ וַיִּשְׂרָאֵל יוֹצֵא וְנִכְנָס דְּדִינִיק שָׁם דִּיעֲבַד יע"ש.

וּמְסוֹפְנֵת זוּ שְׁתַּשֵּׁשׁ פְּחָה וְנִטְתָּה לְמוֹת וּקמ"ל כִּינּוּן דְּלֹא נוֹלַד בָּהּ אַחַת מִי"ח טְרִיפוֹת שְׁרִיָּא וּלְשׁוֹן הַר"מ ז"ל בַּהֲל' מ"א בְּהֵמָה שְׁתַּשֵּׁשׁ פְּחָה וְנִטְתָּה לְמוֹת הוֹאִיל וְלֹא אֵינְרַע מִפְּחָה שְׁלֵא אֶסְרָה תוֹר' אֲלֵא כְּעִין חֵיט הַיַּעַר שְׁהֵרִי עֲשֵׂה בָּהּ מִפְּחָה הַמְּמִית עכ"ל וְאִף דְּפִשְׁטָא דְקָרָא בְּדְרוּס' מִיָּרִי שְׁהֵטִיל בָּהּ אָרֶס כַּמ"ש פ"ה מה"ש אפ"ה חֲשִׁיב חֶסְרוֹן דְּסוּפּוֹ לִיְנָקָב א' מְאָבְרִים הַפְּנִימִים מִשָּׂא"כ מְסוֹפְנֵת שְׂאִין חֶסְרוֹן אֲלֵא שְׁתַּשֵּׁשׁ פְּחָה פְּתַב הַר"מ בַּהֲל' מ"א פ"ד הִי"ג אִם שְׁחִטָּה וְלֹא פְּרָפְסָה הַר"ז גְּבִילָה וְלוֹקִין עָלֶיהָ וּבַהֲל' ט"ו פְּתַב הַשּׁוֹחֵט בְּלִילָה וְאִין יָדוּעַ אִם פְּרָפְסָה הַר"ז סָפֵק גְּבִילָה הִנֵּה מ"ש דְּלוֹקִין עָלֶיהָ פְּתַב הַמ"מ וּבְסוּמוֹ אֶבְאָר מַה שְׂאָמְרוּ בַּגַּמ' בִּידוּעַ שְׁנִטּוּלָה נְשִׁמְתָה קוֹדֵם לְכֹן עכ"ל מְבִיא סִיּוּעַ לְדְבָרֵי רַבֵּינוּ ז"ל דִּהְיָה נִדְאֵי גְּבִילָה וְהַתְּבוּאֹת שׁוֹר סִימָן י"ז ס"ק י"ז הַקְּשָׁה אִי רֹב מְסוֹפְנֹת מֵתִים קוֹדֵם גָּמַר שְׁחִיטָה א"כ הַשּׁוֹחֵט בְּלִילָה וַא"י אִם פְּרָפְסָה הַר"ז סָפֵק וְאִין לֹא מְרַל שְׁלֵא פְּרָפְסָה הִנֵּה סִימָן דְּמִתָּה דִּהָא כַּמָּה בְּהֵמוֹת בְּרִיאֹת אִין מְפָרְפְּסִין כָּלָל עכ"ל וְהִנֵּה הִנֵּה אֶפְשָׁר לִיְיָשֵׁב מ"ש הַר"מ הַשּׁוֹחֵט בְּלִילָה הוּא דְבָרֵי הַמְּשַׁנָּה הַשּׁוֹחֵט בְּלִילָה רַא"א דִּיָּה אִם זִינְקָה וְזֶה נִיכָר אִם מְצָא כְּוִתְלֵי בֵּית הַשְּׁחִיטָה מְלֵאִים דָּם וְכו' וְחַכְמ"א עַד שְׁתַּפְּרָס וּלְקַמְן אֶמְרִינוּ דְּרַבְּנֵן אֶדְרִשְׁבֵּ"ג פְּלִיגִי וְלֹא אֶדְר' א דְּזִינּוּק עֲדִיף מִפְּרָכּוּס וּכְשִׁנּוּיָא אַחְרִינָא דְּרַבְּנֵן אֶדְר' א פְּלִיגִי וְהַטּוֹר בְּסִימָן י"ז פֶּסֶק כְּשִׁנּוּיָא דְּרַבְּנֵן אֶדְרִשְׁבֵּ"ג פְּלִיגִי וְהַר"מ ז"ל סְפּוּקִי לִיָּה מְסַפְקָא הִי מְשִׁינּוּיֵי עֵינָר וּמִשָּׂה פְּתַב הַשּׁוֹחֵט בְּלִילָה וַא"י אִם פְּרָפְסָה אֲלֵא נִיכָר שְׁזִינְקָה הַר"ז סָפֵק גְּבִילָה וּמ"מ הִנֵּה לוֹ לְרַבֵּינוּ לְבָאָר אִם זֶה הִנֵּה כְּוִתְלֵי וְעֵינֵין בְּדְרִישָׁה סִימָן י"ז וּלְקַמְן בְּגִמְרָא אֶבְאָר בְּזֶה: אָמַר ר"ש הַשּׁוֹחֵט בְּלִילָה וּפִירִשׁ"י בְּהֵמָה מְסוֹפְנֵת שְׁצָרִיכָה פְּרָכּוּס כו' מִתּוּף לְשׁוֹנוֹ מִשְׁמַע דְּזִינּוּק עֲדִיף מִפְּרָכּוּס וְהִינּוּ מִיד אוּ מְרַגֵּל דְּזִינּוּק דְּרִשְׁבֵּ"ג פְּרָכּוּסֵא דִּידִיָּה נִדְאֵי עֲדִיף פְּדַמְסִיק לְקַמְן דִּיָּה אִם זִינְקָה וְלֵהֲכִי אָמַר שְׂאֵם מְצָא כְּוִתְלִים מְלֵאִים דָּם כְּשִׁינְרָה דְּעֲדִיף מִפְּרָכּוּס וַא"ד דָּא"כ ר"א נְמִי מוֹדָה דִּיד אוּ רַגֵּל סְגִי וּבְמֵאֵי פְּלִיג עַל חֲכָמִים אֲלֵא דר"א דְּוִקָא זִינּוּק וְלֹא יד אוּ רַגֵּל אִם נִאֲמַר דְּזִינּוּק עֲדִיף אֲלֵא ע"כ אֶרְשִׁבֵּ"ג קָאֵי דְאָמַר שְׁצָרִיכָה פְּרָכּוּס גָּמוֹר יָד וְרַגֵּל אִם הַשְּׁכִי וּמְצָא כְּוִתְלִים מְלֵאִים דָּם שְׁפִיר סְמִכִּינּוּ אֶזִּינּוּק גּוּפָא וְהָא דְצָרִיף פְּרָכּוּס לָאו דְּוִוִקָא הוּא גַּם מַה שְּׁפִיִים וְלֹא יָדַע אִי פְּרָפְסָה לָאו שַׁע"י זִינּוּק יוֹדַע אִם פְּרָפְסָה וּלְקַמְן ל"ח אֶבְאָר: אַחַד בְּהֵמָה דְקָה וַא' בְּהֵמָה גְּסָה וּפִירִשׁ"י צָרִיכָה פְּרָכּוּס אִם הִיא מְסוֹפְנֵת עכ"ל וְאִינִי יוֹדַע אֲמֵאֵי נִקְיֵט לָה הֲכִי בְּדְרַבְּנֵן וְדְרִשְׁבֵּ"ג ור"א אֲמֵאֵי לֹא תָנּוּ הֲכִי דָא' גְּסָה וְדְקָה צָרִיף פְּרָכּוּס דְל"ת דְּוִוִקָא דְקָה אֲבָל גְּסָה חֵיטָה מְרֻבָּה וְאִין מִתָּה קוֹדֵם גָּמַר שְׁחִי' אוּ לְהִיפּוּף דְל"ת בְּדְקָה אִף שְׁלֵא פְּרָפְסָה אִין זֶה סִימָן וְרֵאשׁוֹן נִרְאֵה יוֹתֵר נְכוּן כַּמ"ש לְעֵיל בְּשֵׁם תב"ש.

וְאִין לֹא מְרַבְּנֵן אָמַר זֹאת בַּהֲמ' גְּסָה וְדְקָה הוּא דְמַהֲנִי כְּשִׁפּוּשׁ בְּזִנְבָה וְלֹא בְּעוּף דְּדְבָר קַל הוּא כְּשִׁפּוּשׁ בְּעוּף דְּזֶה לֹא שְׁמַעִינוּ מִשּׁוּם פּוֹסֵק שְׂיֵאמַר שְׁיַחְלוּק מִתְּנִי עַל בְּרִיָּיתָא לְקַמְן וְעֵינֵין ב"י בְּסִימָן י"ז וְאֶפְשָׁר לֹא מְרַבְּנֵן אֶמְרָא דְּבְרִיָּיתָא דְאָמַר בְּעוּף כְּשִׁפּוּשׁ בְּזִנְבוֹ וְלֹא בְּהֵמָה גְּסָה וְדְקָה לְחַד פִּי' בְּב"י סִי' י"ז לְכַף אָמַר דְּמַהֲנִי בְּבְהֵמָה וְעֵינֵין ש"ע:

שאינה אלא הוצאת נפש ופירש"י ז"ל שפשוטה ידה בגמר שחיטה והוצאת נפש היינו קודם גמר שחיטה ומשמע מדבריו דלא צריך לאחר שחיט' פרכוס ואפשר דאין ראיה ולקמן בגמרא דף ל"ח ע"א אבאר שם בעזה"י: אבל אם הייתה בריאה אפילו אין בה א' מסימני' הג'לו פשירים משום דרוב מסופנות מתים קודם גמר שחיטה ומש"ה בעינו פירפו' כמ"ל ובתב"ש: גמרא דכתיב זאת החיה כו' והא מסופנת אינה חיה עכ"ל וכתבו ד"ה שאינה חיה בריש א"ט דריש לטריפה שאינה חיה לפי מסקנא דהכא לכאורה לפי ה"א זו לא ידעינו דטריפה אינה חיה וא"כ מה מקשה.

טריפה למה לי השתא מסופנת דלא מיחסרא כו' ומאי קושיא הא לפום סברא דהשתא אימא דטריפה חיה ואסור משום דמחסרא ומסופנת מוזאת החיה אלא נראה למ"ד טריפה אינה חיה קבלה הוא ולקמן אמר רמז לטריפה ר"ל היכן רמיזא בתורה טריפה כו' ולכך פריך לקמן שפיר ודלמא היינו נבילה היינו מסופנת ר"ל דקרוכה למיתה קורא הפתוב נבילה והתו' בד"ה דלמא מקשין אמאי לא אמר לעיל ולעבור בעשה ול"ת ואין לומר דכי מקש' היינו נביל' היינו מסופנת אפשר דזאת החי' קאי על טריפ' שאינה חיה כמו באמת ולעבור בעשה ול"ת ושאני טריפ' דמחסרא ולא מוקמינו זאת החי' על מסופנת פלל ונבילה היינו מסופנת ולעבור בלאו לחודיה וז"א דא"כ פי מסיק דנבילה לאחר מיתה ואפ"ה פריך מחיים בעשה וע"כ דפריך דטריפה אפשר דחי' ומאי פריך בתר הכי טריפה למה לי אלא נדאי דפריך דנימא דנאת החי' קאי על מסופנת וטריפה ושפיר הוקשה להם.

וכבר יש לפרש דפריך למ"ד טריפה חיה וזאת החי' לדרוש בי' מלמד שתפס מפל מין פדמסיק בריש א"ט פריך בפשיטות אימא היינו מסופנת היינו נבילה ונהדר פריך מחיים בעשה מדרשא דנאת החי' א"כ טריפה למה לי למ"ד טריפה אינה חיה ובמסקנא אתי שפיר אף למאן דאמר טריפה חיה: ודלמא לעולם אימא לך היינו נבילה היינו מסופנת ר"ל דנבילה לאו צריכנא למימר דעשאה גסטר' אלא שמתה מאליה והיתה מסופנת קודם ואפ"ה איצטריך לאחר מיתה בלאו ומשני מדאיצטריך טריפה למה לי וסוגין כמ"ד אינה חיה ולמ"ד טריפה חיה יקשה ואפשר דלמ"ד חיה נמי לא ק"מ דלדידן דריש מלמד שתפס מפל מין כו' ופריך היינו טריפה היינו מסופנת כפירש"י ז"ל דטריפה אף דלא מחסרא אלא שאין יכול לחיות קורא טריפה ויש לראות א"כ ע"כ ע' טריפות שהן הלכה למ"מ למה לי השתא דלא מחסרא אסירא כ"ש דמחסרא ואין חיי' דאסירא ובשר בשדה טריפה דאיירי בדרוסה שטרפה חיות היער ומטעם שסופו לינקב למה לי וזה י"ל ובפא"ט אבאר באורך בעזה"י יע"ש.

והנה יכול להקשות דטריפה דוקא מחסרא ולעבור בעשה ול"ת ומסופנת עשה הוא דאיכא מזאת החי' ולא הנה מקשה פלום מדאסר רחמנא נבילה אלא עדיפא פריך ובמס"ק י"ל היאך יתורץ: (ע"ב) גמרא נאנא אמיןא ומה מחיים חל לאחר מיתה לא כ"ש ופירש"י עיין מ"ש ונהנה לפירש"י דהק"ו הוא אם טריפה שהוא מחמת קרוב מיתה חל על חלב ממה ממש לא כ"ש משא"כ אי טריפה מחסרא ליכא ק"ו ופריך אימא נבי' שעשאה גסטר' וע"ז הקשו התוספות ד' קושיות חדא דאפתי הנה ק"ו דמית' אין לך חסרון גדול מזה ומה"ט לא אמר בזבחים ע' א' וצריכא דאי אשמעינו טריפה דמחסרא דמיתה הנה

יותר חסרון ועוד הקשו דמאי פריד שעשאה גסטרא אפתי איפא ק"ו אם טריפה קרוב מיתה נבילה לכ"ש וקושיא שלישיית אימא דמסונפת בע"ש וטריפה מחסרא בלאו ונבילה לאחר מיתה בלאו וליפא ק"ו מטרנ' דמחסרא וכבר רמזנו בזה לעיל יע"ש וקושיא ד' בנבחים אמרינו להיפה דאי אשמעינו טריפה שיחז' אלמא מחיים איסור תמור הוא וכאן אמר מחיים קיל הוא ועיין בתוספות שם בנבחי' גם יש להקשות דאין עונשין מדין ק"ו ולזה יש לומר כל היכא דאיפא איסורא והק"ו אינו אלא למלקות שפיר עונשין וכבר התבאר זה בחדושינו ח"א יע"ש וגם עתה בחלק שני בכללים פתבנו מזה ומ"מ שאר הקושיות קשה אבל המעיין בחדושי רשב"א ז"ל פאן ואני אוסיף קצת להקל על המעיין א"ש דהכא נמי קאמר אי ס"ד טריפה היינו מסונפת א"כ למה לי נבילה דחייל ומה קרוב מיתה נבילה לכ"ש דליחול ולילקי שלש א' משום חלב וב' משום טריפה ונבילה וליפא למימר דטריפה אסורה מחיים נבילה נמי אסורה מחיים וכפי' ר"ת גופא פיון דטריפה או מסונפת אסורה בעשה מיתה א"כ נבילה מתחיל מחיים שקרובה למות ותהיה נבילה.

ומה שפירש"י ז"ל ש"מ דטריפה לאו מסונפת וליפא ק"ו דטריפה מחסרא וכדאמרינו בנבחים ירצה בזה דנדאי נבילה אין לה חסרון גדול מזה אלא דטריפ' מחמת חסרון ולא מחמת קרוב מיתה ומסונפ' נמי שריא א"כ למפרד שפן אסורה מחיים וכדמצינו בנבחים שם תאמר בנבילה שלא נמצא שום ואיסור מחיים מחמת נבילה ואף למ"ד טריפה אינה חיי א"ש ופריד מנבילה שעשאה גסטרא דלא חל אסורא במקצת מחיים וכפי' ר"ת גופא לא ידענא איזה הכרח היה לתוספות שריש"י לא יפרש פן כמו לר"ת ועיין מהר"מ ובמהרש"א וא"ש הפל ועיין בפ"ז זבחים ע' ב' בתו' ד"ה ואי פתב ושמ פירש"י והצאן קדשי' הגי' ושמ פירשתי ול"נ כפי גי' בה"ז שם דלפירש"י א"ש הפל נכון: בהא דפריד א"כ לכתוב חלב טריפה לא תאכלהו וחלב נבילה יעשה למלאכה והיינו דקשיא ליה למה פללה התורה באיסור לאו תרנייהו נבילה וטריפה ואין להקשות בהיתר יעשה למלאכה למה פלל טריפה פיון דבא לומר שאין מטמא דא"כ הנה צ"ל נבילה בפ' פעמים ולכן פללה: וברש"י ד"ה מתנותיה כו' ויחזקאל פהו הנה עכ"ל יראה לפרש דליפא למימר מבהמה שלא הורמו מתנותיה לא אכל משאר הבשר דמאי רבותי' דיחזקאל דנהי דאין המתנות טובלין דאין הלכה כר' יוחנן לקמן קל"ב ע"ב מ"מ איסורא איפא לכל אדם וכמ"ש התו' קל"א א' ד"ה ה"ג וא"כ אפתי מאי רבותי' דיחזקאל ולכך פתב שהי' פהו נדאי בכהן אף איסורא ליפא שכיול לאכול בלא הרמה שאין טובלין ונהי בשאר אדם אסור עד שיפריש ועיין בפר"ח סימן ס"א ס"ק ט': (דף לח ע"א) גמרא איצטריד ליה לאפא אזויי אונא כו'.

מדנקיט לאזויי אונא הנה נראה לומר דאגועה והטילה ריעי לא קשיא ליה דהם פחותים מפרכוס יד נרגל בהדדי אלא או יד או רגל הם חשיב' ושפיר אשמעי' רב דהני תרתי נמי פפרכוס חשיבי אלא כשכ' באזנה דבזה אפי' ר"ג מודה דמהני למה לאשמעינו השתא פפרכוס יד או רגל מהני כ"ש און דמהני ועיין בת"ח מ"ש בשמעתין אבל מדברי התו' ד"ה גועה או הטילה ריעי לא משמע פן דאל"כ לא הנה מקשה גועה אגועה פיון דברייתא ע"כ ר"ג היא מדקתני כשפש בנבחה לא מהני ומש"ה לא מהני גועה והטילה ריעי דזה לא מהני אלא לרבנן אלא נדאי מדכיל להו בהדדי משמע אף גועה והטילה ריעי מהני לרשב"ג כמו כשפש באזנה ושמואל חדא מינייהו נקיט וה"ה דאגועה קשיא ליה פשיטא

דְּעָדִיף הוּא מִפְּרָכּוּס יָד נִרְגָּל וְרַב אֶפְשָׁר דְּסִבִּירָא לֵיה דְּהִלְכָה פְּרִישְׁבָּ"ג אוּ דְאֶשְׁמְעִינוּ הֲגִי תִלְתָּ לַר"ג נְמִי מְהִנֵּי וְשִׁמוּאֵל כְּרַבְּנֵי וּפְרִיָּה הִשְׁתָּא יָד אוּ רִגְלָא מְהִנֵּי כ"ש דְּחֻשְׁיָבֵי הֲגִי כְּיָד נִרְגָּל בְּהַדְּדִי וְלַהֲר"מ וְ"ל בַּפ"ד מֵהִמ"א הִי"ד יִרְאֶה שְׁיִטָּה אַחֲרֵת הִבִּיאוּ הִמ"מ שָׁם דְּרַב סוּבֵר כְּפָפָה וּפְשֻׁטָּה וּכְיִיפָּה רְצוּנֵי לּוֹמַר הֵיטָה יָדָה כְּפּוּפָה וּפְשֻׁטָּה וּכְיִיפָּה וְלֹא פְשׁוּטָּה וּכְפָפָה וְלִזָּה לֹא הֵנָּה כ"ש הֲגִי תִלְתָּ גּוּעָה וְהִטִּילָה רִיעֵי וּכְשִׁכְּשָׁה בְּאַזְנָה וְשִׁמוּאֵל סוּבֵר דְּפְשׁוּטָּה וּכְפָפָה מְהִנֵּי כ"ש הֲגִי תִלְתָּ וְלֹא לְרַב יַע"ש וּבִת"ח בְּשִׁמְעֵתִין וּלְדַבְּרֵי הֲר"מ וְ"ל אִין הִכְרַע מְדַבְּרִיו מְדַכְּתַב בַּפ"ד אֶבֶל אִם פְּשֻׁטָּה יָדָה וְלֹא הִחְזִירָה הֲר"ז אֲסוּרָה וְלֹא כְּתַב רְבוּתָא טְפִי הֵיטָה יָדָה פְּשׁוּטָּה וּכְפָפָה דְּאִין זֶה אֲלֵא הוּצָאת נֶפֶשׁ דְּכְפָפָה הוּא יוֹתֵר רְבוּתָא מִפְּשֻׁט' לְבַד שְׁהָרִי לְשִׁמוּאֵל כֵּן הוּא וְיֵשׁ לִיְיָשֵׁב וְיוֹתֵר נִרְאֶה לּוֹמַר הָא דְאָמַר שְׁמוּאֵל אִינְצֻטְרִיָּה לִי' לְאַבָּא אַזְוִי אֲנָנָא וְלֹא פְרִיָּה אֲגוּעָה וְהִטִּילָה רִיעֵי מִשּׁוּם דְּבִבְרִייתָא תְּנָא דְלֹא מְהִנֵּי הֲגִי תְרִי רִיעֵי וּקמ"ל רַב דִּישׁ חִילּוּק בֵּין עַמִּי קָלָא לְעַבֵּי קָלָא וּבֵין מִתְרַזְתָּ כּו' יַע"ש: וְדַע דְּהִטּוֹר בְּסִימָן י"ז הִבִּיֵא ב' סִימָנִים גּוּעָה וְהִטִּילָה רִיעֵי וְלֹא הִבִּיֵא פְשֻׁטָּה בְּאַזְנָה וְאִם נֶאֱמַר דְּשִׁמוּאֵל אַזְוִי לְחוּד קִשְׁיָא לִי' א"ש הָא דְלֹא הִבִּיֵא אֲלֵא הֲגִי תְרִי וְלֹא אֲנָוִן: וּבְרִישׁ"י ד"ה שְׁפִיר דְּהָא חֲזִינוּ לְמַחֵר ע"י זִינוּק דְּפְרָכּוּס בְּאַנְרֵתָא עֵינִין בְּדְרִישָׁה סִימָן י"ז סִק"ו בַּמ"ש שָׁם וּמִשְׁמַע דְּזִינוּק עָדִיף מִפְּרָכּוּס דְּרַבְּנֵי יָד אוּ רִגְלָא וְאַפ"ה מְבִיֵא רֵאִיָּה ר"נ בַּר יִצְחָק דְּסִבִּירָא לֵיה מֵאַחַר דְּלֹא הִנְזַכְרָה פְּלוּגְתָּא זֹו בֵּין ר"א לְחַכְמִים מִשְׁמַע דְּכוּלְהוּ מוֹדִים דְּדִי בְּסִימָן בְּתַחֲלַת שְׁחִיטָה אֲלֵא דְּפִלְגִי אִיזָה סִימָן מְהִנֵּי וּסְתָמָא דְּתַלְמוּדָא הוּא דְּמַדְחִי וְדַלְמָא שְׁאֵנִי נִיזּוּק אֶבֶל בְּאַמְתָּ אִין חִילּוּק וּמְדַר"א גְּשִׁמְעָה לְרַבְּנֵי מְדָלָא חִלְקוּ וְאָמְרוּ וּבְלִבְדָּ שְׁיָהּ הַפְּרָכּוּס לְבִסּוּף מִשְׁמַע דְּגַם הֵם מוֹדִים דְּדִי בְּתַחֲלַת שְׁחִיטָה אֲלֵא דְּקִשְׁיָא א"כ ר"א וְחַכְמִים בְּמֵאֵי פְלִיגִי פִּינֵן דְּזִינוּק עָדִיף מִפְּרָכּוּס וּר"א אֹמַר אִם זִינְקָה מִשְׁמַע דְּמִשּׁוּם דְּזִינוּק וְדֵאִי פְּרָכּוּסָה א"כ ג"כ חַכְמִים מוֹדִים וּבְמֵאֵי פְלִיגִי וַע"כ אִי זִינוּק עָדִיף סוּבֵר ר"א דְּוָקָא זִינוּק וְלֹא פִּינְרָכּוּס וְחַכְמִים מוֹסִיפִין אַף פְּרָכּוּס וְאִי זִינוּק קַל חַכְמִים אֹמְרִים דְּוָקָא פְּרָכּוּס יָד נִרְגָּל וְלֹא זִינוּק וְעוֹד מִי הִכְרִיחַ לְרִישׁ"י לְפָרֵשׁ כֵּן וְאַמֵּי לֹא גִימָא דְּר"נ ב"י סוּבֵר דְּזִינוּק קַל מִפְּרָכּוּס כְּדִמְסִיק מְדַאֲמְרוּ חַכְמִים עַד כּו' וּמֵייתִי רֵאִיָּה בְּפִשְׁיטוֹת מְדִמְהִנֵּי זִינוּק בְּתַחֲלִילַת שְׁחִיטָה כ"ש פְּרָכּוּס יָד אוּ רִגְלָא דְּהָא מְהִנֵּי: גְּמָרָא רְבָא אָמַר פְּרָכּוּס שְׁאֲמְרוּ בְּסוּף שְׁחִיטָה הִטּוֹר כְּתַב דְּזִינוּק מְהִנֵּי וְדוּקָא בְּגִמְרָה שְׁחִיטָה וְאִם לֹא הֵיזָה כּוֹתֵב בְּגִמְרָה שְׁחִיטָה הֵייתִי דִּינִיק לָהּ מְדַרְבָּא דְּאָמַר פְּרָכּוּס בְּסוּף בְּעֵינֵי וְקוֹשְׁיָא מִזִּינוּק וְצְרִיָּה לּוֹמַר זִינוּק עָדִיף מִפְּרָכּוּס וְכִינּוּן שְׁפֵן פְּשֻׁטָּא דְּזִינוּק מְהִנֵּי מִשְׁא"כ הִשְׁתָּא דְּאָף בְּזִינוּק בְּעֵינֵי גִמְרָה שְׁחִיטָה וַע"כ הָא דְּשׁוּחַט בְּלִילָה צְרִיָּה לּוֹמַר כְּפִי' הַתּוֹסְפוֹת ד"ה רְבָא אָמַר כּו' דְּלֹא שְׁכִיחַ שְׁיַעֲשֶׂה הַזִּינוּק בְּתַחֲלָה וַא"כ ע"כ הֵנָּה לִיָּה לְמַפְסַק דְּזִינוּק קַל וְכַדְדִּחִי דְּחַכְמִים אֹמְרִים עַד שְׁתַּפְּרַס דְּלֹא מְהִנֵּי בְּזִינוּק וְהִלְכָה כְּחַכְמִים וְהֵנָּה אֶפְשָׁר לּוֹמַר דְּוִדֵּאִי זִינוּק עָדִיף מִפְּרָכּוּס וְזִינוּק בְּתַחֲלַת שְׁחִיטָה עָדִיף מִפְּרָכּוּס בְּתַחֲלָה וְכֵן בְּסוּף ר"ש אֹמַר כִּי הַשׁוּחַט וְלְמַחֵר מְצָא כְּתִלִים מְלֵאִים דָּם פְּשִׁיר' וְאָף אִי לֹא יְדַעִינוּ אִי הֵיזָה בְּתַחֲלָה אוּ בְּסוּף וְחַכְמִים אֹמְרִים עַד שְׁתַּפְּרַס וּמְדַאֲמְרוּ עַד שְׁתַּפְּרַס ש"מ דְּבַעֲיָנוּ פְּרָכּוּס בְּסוּף שְׁחִיט' דְּאִי בְּתַחֲלָה הָא זִינוּק עָדִיף מִפְּרָכּוּס וּמֵאֵי עַד כּו' וְכ"ש זִינוּק לְבִסּוּף דְּמְהִנֵּי דְּעָדִיף מִפְּרָכּוּס וּמִש"ה פְּסַק הִטּוֹר דְּזִינוּק מְהִנֵּי לְבִסּוּף וְאַפְשָׁר דְּנִקְיֵט בְּמִתְנָי' רִשְׁבָּ"ג וּר"א וְחַכְמִים וְהֵיזָה לְסִדֵּר רִשְׁבָּ"ג וְחַכְמִים וּר"א וְאָף שְׁאִין זֶה קוֹשְׁיָא מ"מ יֵשׁ לְדַקְדַּק כֵּן וְאַפְשָׁר דְּר"א דוּאָם זִינְקָה בְּסוּף קְאָמַר וְעָדִיף מִפְּרָכּוּס דְּרַבְּנֵי אֲלֵא דְּר"ש סוּבֵר אַף בְּתַחֲלָה וְזֵהוּ

שְׁאָמַר וּכְמַדַּת ר"א וְלֹא כו"א מִמֶּשׁ סוֹבֵר וּמִש"ה פָּסֵק הַטּוֹר פֶּן וּבִי"ד אֲבָאָר בְּזָה:
וּבְתוֹסְפוֹת ד"ה רְבָא אָמַר כו' וְהָא דְלֹא חֵיִיִּשְׁיִנּוּ דְלָמָּא בְּתַחֲלָה כו' וְרַשְׁבַּ"א בְּחִדּוּשׁוֹ פְּתַב
דְּרַבָּא לִית לִיה דְּשִׁמוּאֵל דְּכֹתְלֵי בֵיה"ש בְּעֵינָן אֵלָּא פְּוֹתְלֵי הַבַּיִת וְיָכוֹל לְהַפִּיר וְעֵינָן
בְּרַש"י ד"ה אָמַר שְׁמוּאֵל כו' וּכְבָר פְּתַבְנּוּ דְאַיְקָא לְמִימַר מִשּׁוּם דְּזִנְוּוּק עֲדִיף מִפְּרָכּוּס
וְעוֹד דְּאָמְרוּ חֲכָמִים לָאו דְּוָקָא וְאַיְדִי דְרַשְׁבַּ"ג נָקֹט פֶּן וְעֵינָן מַה שְׁפַתְב דְּרִישׁ: (ע"ב)
גְּמָרָא אֵלָּא אִי אָמַרְתָּ לָּא בְּעֵינָן חַיּוּתָא כו' וּפִירַש"י ש"מ פֶּל מְלִתָּא דְבְּעֵי רַבְּנָן חַיּוּתָא כו'
יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת דְּמֵאֵי רֵאִי הִיא זֹו דַּמ"מ אִימָא אִם פְּרָפְסָה בְּאַמְצַע הַשְּׁחִיטָה דִּי בְּכַף בְּכַף
וְקִים לְהוּ לְחַז"ל דְּבַהֲכִי הָוָה לָה חַיּוּתָא בְּסוּף שְׁחִיטָה דְּנֻדָּאֵי מֵאֵן דְּסוֹבֵר בְּאַמְצַע אוֹ
בְּתַחֲלָה סְגִי סוֹבֵר דְּבְּעֵינָן חַיּוּתָא עַד גְּמַר רַבּוּ סִימְנִים הוּא וּפְשִׁיטָא הִיא שְׁפַל שְׁמַתָּה קוֹדֵם
גְּמַר שְׁחִיטָה לְבִילָה הִיא אֵלָּא דְּפְרָכּוּס בְּתַחֲלָל הָוָה סִימֵן שְׁלֵא מַתָּה עַד גְּמַר: ע"ש וְעוֹף
אִפִּי לָא רַפְרָף אֵלָּא גְּפִי וְלֹא כְּשִׁפְשׁ אֵלָּא בְּזַנְבּוֹ הַר"ז פְּרָכּוּס עַכ"ל וּפִירַש"י דְּרַפְרָף פְּחוֹת
מִכְּשִׁפּוּשׁ עֵינָן בְּמַהֲרָשׁ"א וְרַצָּה לֹוּמַר דְּנֻדָּאֵי גַם תַּנָּא דְּבְּרִיִּיתָא סוֹבֵר דְּכְּשִׁפְשׁ זַנְבּ בְּבַהֲמָה
מְהֵי וּמֵאֵי אֲפִילוּ עוֹף דְּמִשְׁמַע דְּסְגִי לִיה מַה דְּלֹא סְגִי בְּבַהֲמָה וְאִין לֹוּמַר אֲגַפִּי קָאֵי דְּהָא
בְּבַהֲמָה נְמִי מַה שְׁשִׁינְיָה בְּהַ מְהֵי כְּשִׁפְשׁ לִזְהָ אָמַר רַפְרָף סְגִי וּבְבַהֲמָה לָּא מְצִינּוּ זֵה אֵלָּא
כְּשִׁפּוּשׁ דְּוָקָא כו' וְלִדְעַת הַר"מ ז"ל בַּהֲל' מ"א דְּוָקָא עוֹף הוּא סְגִי בְּכְּשִׁפְשׁ זַנְבּ וְלֹא בְּבַהֲמָה
דְּלֹא מְהֵי כְּשִׁפּוּשׁ בְּזַנְבָּה לְתַנָּא דְּבְּרִיִּיתָא כו' א"ש בְּפְשִׁיטוֹת לְשׁוֹן אֲפִילוּ בְּעוֹף כַּמ"ש
עוֹף אִיִּצְטְרִיף לִיה דְּלֹא תִנּוּ עֵינָן בִּי"ד וּבְאַחֲרוֹנִים שְׁהַקְשׁוּ לְשִׁי הַר"מ דְּעוֹף מְהֵי כְּשִׁפּוּשׁ
זַנְבּ בְּבַהֲמָה: מַתְּנִי הַשּׁוֹחֵט לְפוּתֵי שְׁחִיטָתוֹ כְּשִׁינְיָה אִיכָּא תְּרֵי לִישְׁנֵי בַּגְמ' ל"ק שְׁלֵשׁ
מַחְלוֹקוֹת בְּדָבָר ת"ק סְבַר סְתָם מַחְשֶׁבֶת כּוּתִי לָאו לַע"ז וּר"א סוֹבֵר לַע"ז וְתַרְנִיִּיהוּ ס"ל
זֵה מַחְשֶׁב וְזֵה עוֹבֵד אֲמַרִּינּוּ וּר"י אֹמַר זֵה מַחְשֶׁב וְזֵה עוֹבֵד לָּא אֲמַרִּינּוּ וְאִף שְׁמַעִינּוּ
דְּחִשְׁבִּי כְּשִׁינְיָה וּל"ב ג"כ ג' מַחְלוֹקֶת ת"ק סוֹבֵר בַּחוּץ לָּא אֲמַרִּינּוּ זֵה מַחְשֶׁב וּר"א סוֹבֵר
בַּחוּץ ג"כ אֲמַרִּינּוּ זֵה מַחְשֶׁב כו' וּר"י סוֹבֵר אִף בְּפָנִים לָּא אֲמַרִּינּוּ זֵה מַחְשֶׁב וְזֵה עוֹבֵד
כו'.

וְהָא דְּאָמַר לְעִיל י"ג א' מַתְּנִי דְּלֹא כו"א כו' כו"א וְדָאֵי דְּלֹא אֲתִיָּא אֲבָל ת"ק וּר"י אֲפָשֶׁר
דְּסוֹבְרִים סְתָם מַחְשֶׁבֶת כּוּתִי לַע"ז וְת"ק דְּמַכְשִׁיר דְּלֹא יְלִיף חוּץ מִפָּנִים וּר"י אִף בְּפָנִים
פְּלִיג וּמ"ה אָמַר דְּלֹא כו"א דְּלֹא מְצִי אֲתִיָּא בְּנֻדָּאֵי וְהָא דְּתַנּוּ הַשּׁוֹחֵט כְּתַב הַרְשָׁבַ"א דְּוָקָא
דִּיעְבַּד וְלֹא לְכַתְחֲלָה דְּגִזְרִינּוּ אִטּוּ בְּדִשְׁמַעְנִי דְּחִשְׁבִּי לְלִשׁוֹן רֵאשׁוֹן וּלְל"ב אִטּוּ שׁוֹחֵט
גּוּפָא לַע"ז יָבוֹא לְאַכּוֹל וְהַר"ן פְּתַב בְּחִמְשׁ שִׁיטוֹת וְז"ל אִף לְכַתְחֲלָה שְׁרִי וְהָא דְּלֹא תַנּוּ
שׁוֹחֵטִין לְכוּתֵי דַּה"א דְּאַשְׁמַעִינּוּ דָּאִין בְּזָה מִשּׁוּם לְפָנֵי עוֹר וְלֹא שְׁתַּהָּא שְׁחִיטָתוֹ כְּשִׁינְיָה
לְכַף תַּנִּי שְׁחִיטָתוֹ כְּשִׁינְיָה עַכ"ל וְהָא דְּלֹא הָוָה לְפָנֵי עוֹר אִף שְׁלֵא הִיָּה שְׁחִיטָתוֹ כְּשִׁינְיָה
דְּלָאוּ מִיַּדִּי עֲבִיד א"נ הַנְּכָרִי בַּלֵּא"ה הִיָּה עוֹשֶׂה פֶּן וּל"ש לְפָנֵי עוֹר: (דָּף לַט ע"א) גְּמָרָא
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַבְּהֵמָה לְזִרוּק דְּמָה לַע"ז ר"י אָמַר פְּסוּל' וּר"ל אֹמַר מְוֹתֵר' וְלֹא גְּמָרִינּוּ חוּץ
מִפָּנִים ר"ל לַר"ל לִית לָן נ"מ לְאַגְמוֹרִין חוּץ מִבְּפָנִים דְּפָנִים גּוּפָא לָּא אֲמַרִּינּוּ מַחְשֶׁבִין
כו' חוּץ פִּיגוּל שְׁעִיקָר פְּסוּל בְּכַף מְשִׁחִטָּה לְזִרְיָקָה אוֹ לְהַקְטֵרָה וְעֵינָן זְבָחִים י' וְהָא דְּאָמַר
ר"י פְּסוּלָה וּפִי רַש"י אֲסוּרָה בְּאַכִּילָה וּבַהֲנָאָה וְהָא דְּלֹא אָמַר זְבָחֵי מַחִים פְּדִדְנִיק לְקַמֵּן
בְּמַתְּנִי הַשּׁוֹחֵט לְשִׁמְהָרִים וְכָאֵן לָּא שְׁיִיף תִּי הַתּוֹסְפוֹת ד"ה פְּסוּלָה דְּבָרֵי ר"י מְוֹקְדָמִין
לְדָבְרֵי ר"ל וּבְרִיִּיתָא לְקַמֵּן תַּנָּא זְבָחֵי מַחִים וְשֵׁם אֲבָאָר וּמִיהוּ ר"ל אִף בְּאַכִּילָה מִתִּיר
וְכֵן פִּירַש"י בְּזְבָחִים י' וְהָא דְּלֹא הָוָה שְׁחִיטָת מוּמָר פְּתַבּוּ הַתּוֹסְפוֹת דָּף י"ד ע"א ד"ה

השוחט דפ"א לא חשיב מומר והרשב"א בחדושי תי' דמיירי ששחט ע"מ שיזרוק הדם לע"ז דלא הנה שחיטת מומר ומיני דלר"י אף בכה"ג מיסר קאסר וכן פסק בש"ע סימן ד' והש"ף בסי' ד' פתב להדיא לא נאסר אלא באכילה כה"ג ואיני יודע הא בחדושי פתב ר"י אמר אסורה בהנאה יע"ש ומשמע דגריס אסורה ולא פסולה וכן גריס הר"ן ז"ל יעוין שם: גמרא הוא מותיב והוא מפרק בארבע עבודות וה"ק ומה במקום כו' עכ"ל ורש"י ז"ל פירש דבקדשים פסולה מתשבה בד' עבודות ובע"ז בשתיים בשחיטה וזריקה ולא קבלה והולכה.

וראיתי להקדים פאן הקדמה אחת הצריף לענינו והוא דבקדשים יש ד' עבודות שחיטה קבלה הולכה זריקה וכולן עבודות הצריכות לזבח הן ולפיכך הנה עבודה לפסול בהן אבל הקטרת אימורים ושפיכת שירים ליסוד לא מעפבא ולא הנה עבודה לפסול ובד' עבודות אם חישב שינוי קודש בשחיטה עצמה או בקבלה עצמה וכן פולם בשאר קדשים כשירים אלא שלא עלו לבעלים כו' ובפסח וחסאת פסול כיצד חטאת ששחט לשם עולה או קיבל והלף וזרק לשם עולה כו' ובשינוי בעלים אין פוסל אלא משחיטה לזריקה וכן קבלה על זריקה ובזריקה עצמה אבל משחיטה עצמה או הולכה וקבלה עצמה אין פוסל דבשינוי בעלים פתיב פפרה וכפרה לא הנה בשאר אלא בדם ויש עוד ב' מתשבות אחרות מתשבת המקום חישב בשחיטה על הקטרה או מקבלה והולכה על הקטרה להקריב פזית חוץ למקומו הראוי לו או על אכילת אדם או משחיטה על זריקה פסול ואין בו פרת ובשחיטה עצמה או קבלה והולכה עצמה אין פסול ובמתשבה חוץ לזמנו בכה"ג דחוץ למקומו חייב פרת והכלל בזה מתשבת המקום או מתשבת פיגול אין פוסל כ"א על אכילת אדם או אכילת מזבח ובד' עבודות דווקא אבל הקטרת אימורים ושפיכת שירים אין פוסל אם חישב בהקטרה לאכול למחר דעבודה דלא מעפבא לאו עבודה היא ומיהו בשחיטה על מנת להקטיר או לשפוך שירים למחר הנה פיגול ובמתשבת שינוי השם יש חילוק בשינוי בעלים דווקא מג' עבודות על זריקה ובשינוי קודש מד' עבודות דכ"א בפ"ע הנה פסול כו' והני תרתי שינוי קודש ובעלים משחיטה על הקטרה או שפיכת שירים לא מהני ודווקא במתשבת מקום וזמן דאי תרבי מהני ולא בהנהך וכל זה מתבאר יפה בזבחים ד' יו"ד וי"ג ובמ"ל פט"ו ה"א מהל' פ"מ יע"ש והנה שינוי בעלים ומתשבת מקום וזמן כ"ע לא פליגי דעיקר מתשבה הוא מעבודה לעבודה פי פליגי ר"י ור"ל בשינוי קודש דר"י אמר מתשבתין ור"ל אמר אין מתשבתין ור"י יליף לה בזבחים י' מק"ו מפילגל שאין פוסל בשחיטה עצמה פוסל משחיטה על זריקה שינוי קודש לא כ"ש וכתבו התו' שם ד"ה מתשבתין דווקא משחיטה לזריקה הוא דמתשבתין לא משחיטה על קבלה דדיו כפיגול ושינוי בעלים כו' וכתב המ"ל פ"ק ט"ו ה"י בהל' פ"מ דה"ה מקבלה על זריקה או מהולכה ע"ז גמי שייך האי ק"ו יע"ש ועיין בפ"ג וי"ד וט"ז כר"מ ובכ"מ שם ובע"ז כתבו שחיטה ויזבחו זבחי מתים זריקה בל אסיף נספיהם מדם הקטרה ג"כ כתבו פמה פעמים וסובר רש"י ז"ל בע"ז אם חישב בשחיטה עצמה וכ"ש בזריקה עצמה נאסר כל הבהמה כ"ג לכאורה מפירש"י אבל הקטרה אם חישב בשעת הקטרה לא מיפסל דהא בקדשים גופא לא מיפסל כה"ג ומ"ש רש"י ז"ל בד"ה וה"ק ומה מוקדשין אם חישב בשחיטה לאכול מזבח או להקטיר חוץ לזמנו הנה פיגול לאו דווקא הוא דא"כ מפגלת הנה לי' לומר כמ"ש רש"י מקודם אלא לדוגמא נקיט והק"ו הוא משנוי קודש שישנה בד' עבודות כמו

שְׁהַתְּבָאָר ע"ז בב' עבודות לא כ"ש ולפירוש"י לר"י מחשבין לעבודה אחרת משחיטה על זריק' או הקטר' וה"ה מזריק' על הקטר' ויליף ק"ו מפגיגול גופ' לא משינוי בעלי' דא"כ דיו פהתם דוק' על זריק' ולא על הקטר' שאין פוסל שם כמ"ש המ"ל בפ"ט ונהבאתיו לעיל אלא מפגיגול יליף לה דהתם פסול אף משחיטה להקטר' פסול וכרת איכא וזה החילוק יש בין ק"ו דפגיגול ובין ק"ו דשינוי בעלים דמשינוי בעלים אין פוסל בב' עבודות אלא משחיטה על זריקה וה"ה בעצמן אבל משחיטה על הקטר' לאו די בשינוי בעלים דלא פסול משחיטה על הקטר' דלא איתרבי דשם פפרה פתיב ועיקר פפרה לא הוה אלא בעלים לא צריכנא לטעמא דלא איתרבי דשם פפרה פתיב ועיקר פפרה לא הוה אלא בדם כמ"ש רש"י בזבחים ד' בהא שישנון בד' עבודות יע"ש ובשינוי קודש הוא דצריף להאי טעמא וכמו שאבאר לקמן אי"ה והא דאמר בקדשים ישנון בד' עבודות הוא שינוי קודש ובע"ז בב' עבודות בשחיטה וזריקה לא קבלה והולכה דלא אשכחן דהנה בהו עבודה והקטר' גופה אף בקדשים לא מפסל דלא מעכב' כמו שכתבב' פ"מ דמ"ש המ"ל דשינוי קודש אין פוסל משחיטה להקטר' יש לראות אמאי לא יליף ק"ו מפגיגול שאין שחיטה עצמה פוסלת אפ"ה כי חישב משחיטה להקטר' פוסלת שינוי קודש לא כל שכן שיהיה פוסל משחיטה להקטר' כמו דיליף התם קל וחומר משחיטה לזריקה ה"ה להקטר' ומיהו אי יליף לה מק"ו דרב אשי התם בזבחים י' א' משינוי בעלים ליתא לק"ו אלא משחיטה לזריקה וה"ה הולכה וקבלה אזריקה דומיא דשינוי בעלים דוקא אזריקה ולא הקטר' דכתיב לכפר עליו דבר שהפפרה תלוני' בו זריקת דמים כמ"ש שם רש"י ד' א' ד"ה וישנון בד' עבודות יע"ש ומש"ה כתב הר"מ ז"ל בפט"ו מהל' פ"מ ה"י שחטה לשמה לזרוק דמה שלא לשמה פסולה דמחשבין מעבודה לעבודה ולא כתב בשחיטה ע"מ להקטיר שלא לשמה משום דסובר ק"ו דרב אשי דק"ו מפגיגול פריף לי' התם בזבחים י' א' ובתר הכי קאמר ונהדר ביה ר"נ לגבי דרבה משום ק"ו דר"א הרי ק"ו דרב אשי הוא העיקר מש"ה כתב דוקא משחיטה על זריקה ולא משחיטה להקטר' והא דכתב בה"ש פ"ב הלכה ט"ו השוחט הבהמה לזרוק דמה לע"ז ולהקטיר חלבה לע"ז הר"ז אסורה אף דמק"ו דרב אשי משינוי בעלים אנו למדים א"כ בשחיטה להקטר' אמאי פסולה י"ל אמאי פריף לה התם ק"ו דפגיגול שכן פרת כו' ובע"ז ג"כ יש פרת וסקילה בהו וכן פירכא דכן ישנה בכל הקדשים לא שייף אלא לשינוי קודש שאין נוהג בכל הזבחים משא"כ ע"ז לא שייף הני פירכוי' וילפינן שפיר עיקר הק"ו מפגיגול גופא משחיטה להקטר' דהנה אכילת מזבח שזהו עיקר הפגיגול כמ"ש: הן אמת שיש להקשות לשיטת הר"מ ז"ל בפט"ו מהל' פסולי המוקדשין א' וב' שהשנה דין שינוי קודש לשינוי בעלים וכתב שחט עולת ראובן לשם שמעון לא עלו והשונה לשינוי קודש וכבר תמה המ"ל דבגמרא ד' מבואר דשינוי בעלים משחיטה לזריקה דחק' וכן פל אינף שלשה עבודות ג"כ וצריף לומר דהר"מ סמך עצמו אמה דאמרי' התם דף י"ג א' כמו שיראה הרואה שם ואיף שיהי' קש' א"כ ליכא ק"ו משינוי בעלים דגם הם פוסלין בשחיטה גופא אם לא מפגיגול יליף לה ואמאי כתב דוקא משחיטה לזריקה ה"ה נמי משחיטה להקטר' ג"כ פיון דיליף לה מפגיגול ויש ליישב וצ"ע: אבל שיטת הרשב"א בחדושי' וכו"ה שיטת הר"ן פרי"ף ושיטת הר"ן ה"ה הביאו מהרש"א ז"ל דנדאי בע"ז אין נפסל אלא בשחיטה לבדה ולא בזריקה והקטר' והינו כמ"ש הר"ן ז"ל פיון דבחולין עיקר הכשירו שחיטה

תו לא מסתבר לפסול בשביל זריקה והקטרה בשלמא בקדשים ד' עבודות מעפכא ואף קבלה שאפשר לבטלה ששוחט בצד המזבח ממש מ"מ פשוחט רחוק מהמזבח ויש צורך בעבודה זו להכשיר הקרבן מש"ה נפסל בעבודה זו משא"כ חולין דאין צורך יותר מש"ה לא נפסל אלא בשחיטה וה"ק בקדשים יש פסול בד' עבודות בשחיטה על קבלה והולכה וזריקה והקטרה ואלו בע"ז ליכא שחיטה על זריקה והקטרה לא קבלה והולכה דלא פתיב בי' אלא שיש שינוי לשון בדבריה' פי הרשב"א בחדושי פתב וז"ל בד' עבודות חישב בשחיטה ע"מ לקבל ולהוליה ולזרוק ולהקטיר חוץ לזמנו או ן למקומו פיגול ופסול ואין הכל הולך אלא אחר כו' והר"ן וז"ל והר"ן"ה לא פתבו כ"א בד' עבודות שחיטה ע"מ להוליה או לקבל או לזרוק או להקטיר בפסול כו' עכ"ל והנה מ"ש הרשב"א בחוץ לזמנו או חוץ למקומו יש לתמוה הא בפסול לא מיתסר אלא משחיטה על זריקה או הקטרה או אכילת אדם פמבואר יפה זבחים י' ובררנו לעיל בס"ד ואיך פתב משחיטה על קבלה דלא הוי אכילת אדם ולא אכילת מזבח וז"א ולפי שיטת הר"ן ורז"ה דלא פתבו כ"א ד' עבודות בפסול אפשר דבשינוי קודש או שינוי בעלים מיירי מ"מ בדידהו ליכא מחשבה משחיטה על הקטרה כמ"ש המשנה למלך בהל' פסולי המוקדשין פט"ו ה"א והבאתיו לעיל וא"כ קשיא בין לרשב"א ובין לר"ן ורז"ה וז"ל כמ"ש דבין בשינוי השם ובין במחשבת פיגול לא משכחת ליה ד' עבודות ולפי מה שכתבתי לעיל מקל וחומר דפיגול יליף לה שפיר מצינו לומר דשינוי קודש פוסל משחיטה להקטר' כמו שכתבתי לעיל מקל וחומר דפיגול שאינו בשחיטה ישנו משחיטה להקטרה שינוי קודש לא כל שפן אבל לק"ו דרב אשי התם לא יתכן זו ומש"ה לא פירש"י פן ופי' בענין אחר מה"ט אבל לשיטת רש"י יקשה קושית התוספות ד"ה פנים קשיא לריש לקיש דאמאי לא מוקי במחשבה לעבודה אחרת בשינוי בעלים דליכא למימר מה לשינוי בעלים שפן אינה באותה עבודה דאם פן למה ליה לרש"י לומר דליתני מפגלת כו': ובתוספות ד"ה אלא זביחה דע"ז דמיתסרא כו' תימא אי חשיב פיגול במחשבה כו' עכ"ל ר"ל אי מחשבה אמורה בקדשים היא בלב א"כ מצינו לומר בע"ז לא מתסרא אלא בדיבור דוקא וה"ק ומה במקום שפסלה מחשבה מקום שלא פסלה מחשבה אלא דבור דוקא.

ומדברי התוספות דכאן נראה שהן מסופקים אי בעינן דבור בקדשים או לאו ועיין בהל' פ"מ פי"ג ובמ"ל במ"ש שם דברי התוספות דזבחים ד' ד"ה מחשבה ובתמיד נשחט ס"ג ובפ' הגזקין וס"פ המפקיד ומנחות ב' וזבחים מ"א אבל דעת הר"מ וז"ל דמחשבה סגי בלא דיבור ודע דהמג"ל במ"ל שם הקשה דאי במחשבה בעלמא איך לוקה אטו מאן דאכיל תמרי בארבלא לוקה דה"נ פריך בסוף הגזקין ולא ידענא מאי קשיא לי' אטו בדיבור לא משכחת ליה ואף דלא הנה פיו ולבו שוין ומאי קושיא.

והתורת חיים פתב דלא הנה לאו שיש בו מעשה דעקימת שפתיו, לא הנה מעשה כ"א בחסמה והנהיגה בקול דע"י כף הולכת ויש לראות דבפיגול נמי דהקרבן נפסל ע"י כף ודומה למ"ש התוס' בעדים זוממין דף צ' ע"א ד"ה ר' יוחנן שמחייבין הגידון לשלם הנה מעשה וה"נ פן: (ע"ב) בתוספות ד"ה מקום שאין המחשבה פוסלת אלא בשתי עבודות כו' קשה מהנהו טיעוי דאמרו כו' ועוד תניא בתוספתא כו' וצריך לומר דדמה מתסר עיין במ"ה וז"ל אבל הפר"ח והב"ח בי"ד סימן ד' פירשו לשיטת התו' בזריקה אם זרק מקצת

הדָם נָאָסֵר כָּל הַדָּם אִם מֵה שְׁלֵא זָרַק וּבִהֲקֻטְרָה אִם הַקְטִיר מִקְצֵת לֹא נֶאֱסֵר הַשָּׂאֵר וְלֹא חָשִׁיב כִּי אֵלֵא מֵה שֶׁהִמְחֻשְׁבָּה עוֹשֶׂה פְּעוּלָה לְאֶסְרֵי הַשָּׂאֵר וּבִזְרִיקָה מִתְסַר הַשָּׂאֵר וּמִדְבָרֵי הַתְּבוּאָת שׁוֹר בְּסִימָן ד' לְמִדְתֵי פִירוּשׁ אַחֵר דַּמ"ש וְצ"ל לֹא עַל פִּירֵשׁ"י כְּתוּבוֹ כֵּן אֵלֵא שֶׁהִתּוֹ פִּירוּשׁוֹ לְעֶצְמָם דָּאָם זָרַק מִדָּם נֶאֱסֵר מִיָּהָ הַדָּם שֶׁזָרַק וְהָא דְלֹא חָשִׁיב הַקְטֻרָה דְלֹא מִיִּירֵי אֵלֵא בְּאוֹתָן עֲבוּדוֹת דְשִׁינִיכִים בְּקִדְשֵׁי וְה"ק אוֹתָן ד' עֲבוּדוֹת בַּע"ז אֵינוֹ אֵלֵא שְׁתֵּי מִהֵן יַע"ש אֲבָל לְפִירֵשׁ"י וְדַאי א"א לֹא מֵרַח פֶּן דְּהָרֵי כְּתוּב אֲבָל הַקְטֻרָה לֹא עֲבוּדָה הוּא לְאַפְסוּדֵי הַבְּהֵמָה וְהָא דָּם ג"כ הֵכִי הֵנָּה וְהֵכִי הֵנָּה לִיה לֹא מֵרַח דְלֹא מִיִּירֵי כ"א בַּד' עֲבוּדוֹת דְקִדְשִׁים אֲבָל לְפִי הַב"ח וּפְר"ח יֵשׁ לִינְשִׁיב גַּם שֵׁיטַת רַש"י וְצ"ל דְהַקְטֻרָה לֹא עֲבוּדָה הִיא לְאַפְסוּדֵי הַבְּהֵמָה ר"ל חֶלֶב הַנֶּשֶׂאֵר מִשֶׂא"כ בְּזִרְיקָה דָּאָם זָרַק מִקְצֵת הַדָּם נֶאֱסֵר כָּל הַדָּם אִם מֵה שֶׁנֶּשֶׂאֵר וְשִׁינִיךְ שֶׁפִּיר לִישְׁנָא לְאַפְסוּדֵי הַבְּהֵמָה: וְדַע דָּאָם נֶאֱמַר דְשִׁינִי קוֹדֵשׁ וְשִׁנִּי בְּעֵלִים לֹא שִׁינִי כ"א מְשַׁחֲטָה לְזִרְיקָה וְלִהַקְטֻרָה יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת אִיךְ עֲבִיד ק"ו ע"ז מְשִׁנִּי הַשֵּׁם דְאִיכָּא לְמִפְרָךְ מֵה לְהִנְךְ שֶׁכֵּן אֵין פּוֹסְלִין אֵלֵא עַל הַזְרִיקָה דְנוֹקָא וּבַע"ז לֹא כֵן וְלְפִי מ"ש לְעֵיל י"ל וְאֵין לְהַאֲרִיךְ: גְּמָרָא לֹא אָמְרוּ אִיסוּר מִשׁוּם כְּבוֹדֵן דְרַבְּנָן וְהִיתָר מִשׁוּם כְּבוֹדֵן דַּר"א אֲתֵיָא כַּל"ק דְאָמְרִין לְעֵיל בְּדִלָּא שְׁמַעֲיִנִי דְחָשִׁיב פְּלִיגִי וְת"ק סוֹבֵר דְלֹא אָמְרִין סְתָם מְחֻשְׁבָּה כּוֹתִי לַע"ז וְאֵי נָמִי לְלִישְׁנָא בְּתָרָא דַּת"ק סוֹבֵר אֲפָשֵׁר דְסְתָם מְחֻשְׁבָּת כּוֹתִי לַע"ז מ"מ הָא אִיכָּא רַבְּנָן דְסְבָרֵי דְלֹא אָמְרֵי סְתָם מְחֻשְׁבָּת כּוֹתִי לַע"ז בַּפ"ק דָּף י"ג ע"א מִתְנִי שְׁחִיטַת נְכָרֵי גְבִילָה וּמְסִיק אִיסוּר הַנָּאָה לֹא דְלֹא כַר"א דְאָמַר לַע"ז הוּא: (דָּף מ ע"א) מִתְנִיחִין הַשׁוֹחֵט לְשֵׁם הָרִים וּגְבַעוֹת יָמִים נְהָרוֹת שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה וּבְגְמָרָא פְּרִיךְ מִבְּרִייתָא דְהֵנָּה זְבָחֵי מֵתִים כּו' הֵנָּה יֵשׁ פִּירוּשִׁים רַבִּים וְאֲבָאֲרָם: הַפִּירוּשׁ הָא הוּא פִּירֵשׁ"י וְצ"ל דְּוִדַּי מִתְנִי מִיִּירֵי שְׁשׁוֹחֵט לְאֵלוֹ וּמִתְפַּוֵּן לְעוֹבְדֵם בְּכַף לְשֵׁם ע"ז וּפְרִיךְ פְּסוּלָה אֵין זְבָחֵי מֵתִים לֹא וְהָא תְנִי זְבָחֵי מֵתִים לְאֶסְרֵי בְּהֵנָּה וְהִתּוֹ לְעֵיל דָּף ל"ח ע"ב ד"ה פְּסוּלָה הַקְשׁוֹ וְהָא תְנִי לְעֵיל וְר"א פּוֹסֵל וְאִפ"ה הֵנָּה זְבָחֵי מֵתִים וְכֵן הַרְשָׁפָא בְּשִׁמְעֵתִין הַקְשָׁה לוֹ כֵּן וְאֲפָשֵׁר לֹא מֵרַח דְפְרִיךְ דְבְרִייתָא תְנָא לְשֵׁם חֲמָה וְלִבְנָה וְכַדוּמָה וְהָא לֹא תְנִי כ"א מְחַוְּבָר וְהִינֵנוּ דְלֹא הֵנָּה אֵלֵא פְּסוּלָה בְּאֲכִילָה וְלֹא בְּהֵנָּה וּמִש"ה לֹא תְנִי חֲמָה וְלִבְנָה דְהֵנָּה תְלוּשׁ כְּמוֹ שִׁיתְבָּאָר בְּסִמּוּךְ וְהָא פְרִיךְ דְהָא תְנִי בְּבְרִייתָא אִם בְּמְחַוְּבָר נָמִי הֵנָּה זְבָחֵי מֵתִים וּמִשְׁנֵי מִתְנִי לְהַר וּבְרִייתָא לְגַדָּא דְהַר דְהֵנָּה תְלוּשׁ וּמִתְנִי אִסוּרָא בְּאֲכִילָה מְדַרְבְּנָן לֹא מִן הַתּוֹרָה וְרַש"י נָמִי סוֹבֵר דְבְּמְחַוְּבָר הַעוֹבְדוֹ בְּסִינִיךְ כְּדָאָמְרִין בַּע"ז דָּף מ"ו ע"א וְסַנְהֶדְרִין ס"א א' אֵלֵא כִּינּוּ דְלֹא מִיִּקְרֵי אֵלוֹהִים לֹא מִתְסַר תְּקוּרָתָה שְׁלוֹ וּבְעֵלֵי חַיִּים אִם דְלֹא מִיתְסַרוּ מ"מ מִיִּקְרֵי אֵלוֹהִים דְכָתִיב הֵן נִזְבַּח כּו' וְרֵאִיתָ הַשְּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְהַשְּׁתַחֲוִיתָ וְהִינֵנוּ לְרַש"י אִם חֲמָה וְלִבְנָה גּוֹפָא תְלוּשִׁים הֵן דְּוִרְאִית אַגוּף הַשְּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ קָאֵי וְדַאי וְא"כ ע"כ תְלוּשִׁי הֵן דַּל"כ הָא מְצִינּוּ מְחַוְּבָר שְׁמִקְרֵי אֵלוֹהִים אֵלֵא תְלוּשִׁי הֵן וּמִש"ה לֹא תְנִי בְּמִתְנִי חֲמָה וְלִבְנָה וְכּוֹכְבִים שֶׁהֵן תְלוּשִׁים מִיִּקְרֵי לְדַעַת רַש"י וְאִסוּר אִם בְּהֵנָּה וּלְפ"ז בְּרִייתָא תְרַתִּי אֲשַׁמְעִינוּ א' לְגַדָּא דְהַר נֶאֱסֵר אִם בְּהֵנָּה אִם דַּב"ח אֵין נֶאֱסְרִין מ"מ מִיִּקְרֵי אֵלוֹהִים וְנֶאֱסֵר הַתְּקוּרָב וְעוֹד אֲשַׁמְעִי דְחֲמָה וְלִבְנָה תְלוּשִׁים הֵנָּה דְל"ת מְחַוְּבָרִים הֵנָּה קַמ"ל דְלֹא וְהִינֵנוּ כְּמוֹ שְׁכָתַב הַת"ח דַּבְע"פ אָמְרִין חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים גְּלַגֵּל קְבוּעַ וּמְזוּלוֹת חוֹזְרִים לֹא כְּאֵנוֹת עוֹלָם וְא"כ הֵנָּה תְלוּשִׁים וְהַזֵּר אָמַר א' שְׁשׁוֹחֵט לְשֵׁם בְּרִי גְדוֹל שְׁבַכּוֹלֵן וְא' שְׁשׁוֹחֵט לְשִׁלְשׁוּל קֶטֶן הֵנָּה זְבָחֵי מֵתִים וְלְפִירוּשֵׁי רִישָׁא קָאֵתִי דְמִיִּירֵי נָמִי לְגַדְיָהוּ דְוּמָן

דמיכאל וה"ה דה"מ לומר דומיא דחמה ולבנה דהנה תלושים אלא דלא פסיקא ליה כמ"ש הת"ח: הפירוש הב' פי' התו' ד"ה הא דאמר לקר פי הם סוכרים דחמה ולבנה מחוברין הם ומש"ה המשתתווה לקר וכן ב"נ עובדיהו בסיני משום דגלי קרא וראית השמש והירח ואשמש גופא קאי כמ"ש לעיל ואפ"ה חזיב ותקרוך' מחובר לא מיתסר מ"ה דכתיב אבד תאבדון ובמשמשי ע"ז קמיירי ודרשינן ולא החרים אלהיהם שאין צריך לאבד המשמשים וה"ה תקרוכת נמי לא נאסר במחבר א"נ מהאי קרא גופא מוכח דברי מקרי אלוה דכתיב אלהיהו על החרים ולא החרים שאין אלוה שאין צריך לאבדם ש"מ דמקרי אלוה לענן העובדו חזיב מיתה וברייתא דחמה ולבנה מיירי לגדייהו דידהו כדאיתא במדרש י"ב מלאכים מנהיגים את החמה ובמתני' דלא תנן חמה ולבנה צריך לומר דתנא ושייר וע' ב"י סי' ד' וא"כ הא דפריך פסול' אין זבחי מתים לא מברייתא ע"כ דפסולה משמע איסור הנאה לא ומש"ה לשיטתם הוקשה להם לעיל דף ל"ח ב' ד"ה פסולה יע"ש ותי' מה שתירצו ובין לרש"י ותו' מיירי במתפנין לעובדם בשחיטה זו ופסולה מדרבנן משום דמחלפא כפירש"י ומיהו אי בפ"א חשיב מומר לע"ז בפרהסיא איפא למימר פסולה מן התורה דהנה שחיטת מומר ובחזושינו לי"ד סי' ב' וד' אבאר בזה ומה שכתב הרא"ש ז"ל ור"י פי' דמחבר מקרי עכו"ם ר"ל דתו' סוכרים דחמה ולבנה מחובר מקרי ואפ"ה כתיב וראית השמש והירח כו' אלא מקרא דאבד תאבדון ולא משמשי ע"ז דהר ונ"מ לדינא בחמה ולבנה גופא אי הנה זבחי מתים: הפירוש הג' הוא פי' הר"מ ז"ל במתניתין במתפנין לעבדם ודאי מן התורה הנה ת"ע ואסור בהנאה ואף לשם הרים אלא מיירי בשוחט לדברי הבאי לרפואה וכיוצא בה ומש"ה אסורה באכילה מדרבנן ולא בהנאה דהר עצמו ג"כ אינו נאסר כדכתיב אלהיהו כו' ודי לאסור באכילה ומיניה בשוחט לגדא דהר אף בשוחט לרפואה נאסר בהנאה מדרבנן מיהת דאי במתפנין לעובדם אף להר נאסר בהנאה ועובדיהו בסיני ונא הוא ונא דפריך פסולה אין זבחי מתים לא מברייתא ולא תי' דברייתא מיירי במתפנין לעובדם ומתני' ברפואה וכיוצא בהו דא"כ אמאי לא תנן במתני' חמה ולבנה דהנה תלושי ומקרי אלוה אפ"ה פסולה אין זבחי מתים לא אלא ודאי בהני ודאי אף במתפנין לרפואה אפ"ה אסור בהנאה וא"כ אינה נמי וע"כ לגדייהו דידהו מיירי ג"כ והב"י בסי' ד' הביא דברי הר"מ ועי"ש שהפי' הנה לקוח מדברי הרשב"א בתורת הבית הארוך ומ"מ צ"ע לגדא דהר אמאי אסור בהנאה מדרבנן פניו שהו אינו נאסרין ודאי וכל ב"ח אין נאסרין וג"כ אינו שלו אלא צ"ל כפירש"י ז"ל גם להר"מ ז"ל דהנה אלהות מיהא מקרי דכתיב וראית השמש והירח כו' אלא שמלשון הרשב"א שכתב שהו עצמן נעשים ע"ז לא תישב לפי זה ואין פאן מקומו להאריך ובי"ד אבאר זה בעזה"י: הפירוש הד' הוא פי' הר"ן בדברי הר"מ ז"ל דטעמא דמתני' נמי ברפואה וכיוצא בה הא נתפנין לעובדם הנה ת"ע ואסור בהנאה מן התורה ונדקא לקר או לימים ולהני דמתני' שאין דרו העכו"ם לעובדם ומש"ה לא אסור בהנאה אבל לחמה ולבנה וכוכבים ומזלות אף דהם מחוברים אסור בהנאה מדרבנן הואיל ואיכ' עכו"ם טובא דעובדי' לאלו וקרא נמי קאמר וראית השמש והירח כו' מש"ה אף לרפואה אסור בהנאה וא"כ מ"ש בפשיטות לגדא דהר אסור דדרו לעבוד ומחלפא בת"ע ממש ומש"ה אסור בהנאה מדרבנן ומש"ה לא תנן במתני' כ"א ימים ונהרות ולא חמה ולבנה דהני דרו לעבוד אותן ואין ראיה מדברי הר"מ ז"ל אם חמה ולבנה מחוברין

וכמ"ש: הפירוש החמישי הוא פירוש הב"י בדברי הר"מ ו"ל דהא שכתב הר"מ בפ"ב מה"ש הלכה י"ד השוחט לשם הרים אפילו שחט לרפואה האי אפילו לגמרי משמע לא מבעיא לעובד דאסור באכילה דמחלףא אלא אפי' לרפואה הדין פן ואפ"ה בסיפא מודה להטור דלגדייהו אף לרפואה אסור בהנאה אף דאזנא למימר דה"ק לשם הרים בין פך ובין פך אסור באכילה ולגדייהו פועמים שאסור בהנאה אם מתפונן לעובד אלא דסיפא דומיא דרישא משמע אף בנתפונן לרפואה אסור בהנאה ולפי' זה לא ידענא איזה הכרח יש לו לרבי מאיר לומר כל ששוחט לרפואה להר אסור באכילה ולגדא דהר אסור בהנאה ובחדושינו ל"ד אבאר בזה: ע"ש גמרא לשם מיכאל שר הגדול או שלשול קטן שפי'ם הרי אלו זבחי מתים כתב הת"ח וז"ל שלשול קטן לשר שלו עכ"ל אמת שכן כתב הטור בסי' ד' השוחט כו' ומשמע שלשול קטן גופא לא נאסר בהנאה ואיני יודע למה דהא דרפן לעובדן גם לפירש"י ור"י נמי אם מתפונן לעובדן אסור בהנאה מ"ה דמאי שנא מגדא שלו דאסור בהנאה אי דמקרי אלוה"ה נ"ב"ח נמי אלהות מקרי דכתיב הן נזבח תועבת מצרים כפירש"י ו"לולפי' התו' בלא"ה א"ש דוקא מחובר גלי לן קרא דלא מיתסר תקרובת דידהו ואף דעובדיהו בסיני דכתיב אבד תאבדון ובמשמשי ע"ז איירי אפ"ה ולא הרים אלהיהו שאין צריך איבוד וה"ה תקרובת דידהו משא"כ ב"ח דלא גלי קרא הנה זבחי מתים ממש ואף לב"ח שאין שלו אסור בהנאה ובי"ד אבאר ועיין בתב"ש סי' ד' לבנה שאם מש"ה לא תנא ברייתא ימים דנקיט לבנה ע' אהבת יונתן סל"ח: גמ' אמר רב הונא היתה בהמת חבירו רבוצה לפני ע"ז כיון ששחט סימן א' אסרה סבר לה פי הא דאמר עולא אף שאמרו המשתחנה לבהמת חבירו לא אסרה עשה מעשה אסרה רב הונא תרתי אשמעינן חדא דב"ח שאין נאסרין בהשתחונאה להדיוט מדגלי נעבד לגבוה אפ"ה במעשה אסרה נחדא אף שאין אדם אוסר דבר שאין שלו עשה מעשה אסרה ולהדיוט מייירי רב הונא והא דלא אמר רבונא טפי אפי' גיסוף לה בין קרניה משמע דזה לא מהני אלא לגבוה לאסור משום נעבד אבל להדיוט לא מיתסר אלא במעשה בגופה פן משמע לכאורה ועולא דאמר המשתחנה לבהמת חבירו כו' משמע הא בגיסוף לה בין אסרה לגבוה איירי משום נעבד והא דמיייתי ראיה מעולא לרב הונא הכי מיייתי פמו דיש חילוק בין השתחונאה למעשה כ"ד לגבוה ה"ה להדיוט יש חילוק וע' בע"ז נ"ד א' אלא דא"כ לא הנה מקש' לקמן מפדי רב הונא כעולא אמרה ועולא כ"ד קאמר אף דהתם לגבוה איירי מ"מ אפשר דפריד שפיר אבל רש"י בשמעתין לא כתב אלא מ"ש עולא עשה מעשה אף להדיוט וע' בע"ז נ"ד א' דמשמע מדברי רש"י שם דהא דילפינן מפלים דאחז היינו מדרבנן ולא מ"ה וע"כ דיש חילוק בין עשה מעשה בגופה ובין גיסוף לה בין קרניה פי שהיא דאבני מנבח כו' ולהכי פריד מהשוחט בשבת כו' ולהכי נקיט רב הונא שחט דוקא דליהוי מן התורה: סבר לה פי הא דאמר עולא כתבו התו' ד"ה פי הא כו' דלא מיייתי סייעתא דלמא מעשה רבה קאמר כו' ולכאורה דשפיר מיייתי סייעתא כיון דאמר עולא אדם אוסר דבר שאינו שלו ע"כ בכ"ד דאי לאו דעולא הייתי אומר אף במעשה רבה אין אוסר דבר שאינו שלו וס"ד דכל הזבחים אינו שלו וחסאת כיון דקניא לפפ"ר הנה פדיד' וכיוצא בזה כמו שאמר ר"נ ב"י לקמן ולא קשיא ליה מ"ש חסאת דנקיט אלא ליתני זבח סתם משא"כ אי חסאת או עולה ואשם אין קוש' דחדא מינייהו נקיט וא"כ אדרב' אשמעינן חסאת דאף לכפרה וכדיד' דמאי ונאסר דהנה ת"ע וכגון

שָׁאֵמֶר בְּגִמְרָה זְבִיחָה עוֹבְדָה וְהָא דְאִין חֲזִיב מְשׁוּם שְׁבֵת דְּמָה תִּיקְוֵן פְּקוּשְׁיַת הַתּוֹ פְּסָחִים
ע"ג א' אפ"ה חֲזִיב דְּתִיקְוֵן לְהוֹצִיאֵו מִיַּדִּי אִמ"ה אֲבָל מְשׁוּם טוֹמְאָה לֹא תִיקְוֵן דַּת"ע נְמִי
מְטַמָּא מְשׁוּם דְּאִתְקַשׁ לְמַת וְע' פְּסָחִים שְׁם בַּתּוֹ מִשְׁא"כ אִי הִנֵּה תַנּוּן זָבַח הָא דַּא"י
(דְּאִינְרִי) בְּשִׁלְמִים דְּלָאו דִּידִן' הוּא וְאָרְף בְּגִמְרָה זְבִיחָה לֹא מִתְסַר' דְּאִין אָדָם אוֹסֵר דְּבַר
שְׂאִין שְׁלוֹ אָרְף בְּגִמְרָה מַעֲשֶׂה וְלֹא הִנֵּה ת"ע וְתִיקְוֵן לְהוֹצִיאֵו מִיַּדִּי טוֹמְאָת נְבִילָה וּלְקַדְּ
אֲשַׁמְעִינּוּ חֲטָאת וּבְגִמְרָה זְבִיחָה אוֹ בְּחֻצֵי קְנָה פְּגוּם וּבְחֻצֵי מִשְׁא"כ לְעוֹלָא דְּאָמֵר
אָדָם אוֹסֵר שְׂאִינוּ שְׁלוֹ בְּמַעֲשֶׂה רַבָּה א"כ מֵאִי אִירֵא חֲטָאת דְּנִקִּיט לְאֲשַׁמְעִינּוּ זָבַח סָתָם
וּמוֹכַח ג"כ אָרְף דְּאִין מוֹצִיאֵו מִיַּדִּי ת"ע מִיַּדִּי טוֹמְאָה בְּגִמְרָה מַעֲשֶׂה אִפ"ה מְהַנִּי לְהוֹצִיאֵו
מִיַּדִּי אִמ"ה אֲלֵא ש"מ עוֹלָא מַעֲשֶׂה כ"ד קְאָמֵר וּמִשְׁ"ה נְקִיט חֲטָאת דְּוִקָא וְלֹא עוֹלָה וּשְׂאָר
דְּבָרִים דַּא"כ אֲשַׁחֲוִי חוּץ לֹא מִיְחֲזִיב דְּמַחֲתָף בְּעַפְרָה הוּא וּלְקַדְּ נְקִיט חֲטָאת הָעוֹרְף וּבְחֻצֵי
קְנָה פְּגוּם דְּכוּלְהוּ בְּהִדְדֵי אֲתִינּוּ וְשִׁפִּיר מוֹכַח דְּעוֹלָא כ"ד קְאָמֵר: אֲשַׁחֲוִי חוּץ לֹא לְחֲזִיב
דְּמַחֲתָף בְּעַפְרָה הוּא וּפִירִש"י ז"ל דְּפָקַע שְׁם קְדָשִׁים מִיְנִיָּה הָר"ן פְּתַב אָרְף אִי אִין אָדָם
אוֹסֵר דְּבַר שְׂאִינוּ שְׁלוֹ מ"מ בְּאֲכִיל' אֲסוּרָה דְּלָאו שְׁחִיטָה הִנֵּה אֲלֵא פְּמַתָּה מֵאֲלִיָּה וְהַקְשׁוּ
עָלֵיו א"כ בְּלֵא רַב הוֹנָא קְשָׁה מְהַרְבֵּי בְּרִינְתָא וְאָרְף שְׁיֵשׁ לוֹמֵר פִּינוּ דְּלָאו מְשׁוּם לְתַא דַּע"ז
נִגַּע בֵּיה א"כ קְשִׁיא מַחֲתָף בְּעַפְרָה הוּא וְאֲפִשֵׁר פְּרַבְנָן דַּר"ש נְמִי אֲתִיא דְּשְׁחִיטָה שְׂאִינָה
רְאוּיָה שְׁמִיָּה שְׁחִיטָה דְּכֹן פְּלִיגִי לְקַמֵּן אֲלֵא דְּהַמְעִינּוּ בַב"ק דָּרְף ע"א ע"ב בְּתוֹסְפוֹת ד"ה
אִיסוּרֵי הַנֶּאֱמָר נִיגְהוּ דְּכַתְּבוּ דְּקוּשְׁיַת הַגְּמָרָא דְּהִכָּא מַחֲתָף בְּעַפְרָה הוּא הִינּוּ מְשׁוּם דְּאִין
מִתְקַבֵּל בְּפָנִים דְּאִתְסַר מְשׁוּם ע"ז א"כ ה"ה אִי אֲסוּרָה בְּאֲכִילָה נְמִי אִין מִתְקַבֵּל בְּפָנִים
קְשִׁיא שִׁפִּיר יַעו"ש: (ע"ב) גְּמָרָא אָמֵר רַב פְּפָא הִכָּא בְּחֲטָאת עוֹרְף עֲסָקִינוּ דְּכוּלְהוּ בְּהִדְדֵי
אֲתִינּוּ הִנֵּה סוּבֵר דְּרַב הוֹנָא סִי' א' בְּדוּנְוָא נְקִיט וּמִשְׁ"ה הַקְשָׁה לְרִש"י דְּלִידִין' אִמֵּאִי
אוּקְמִיָּה בְּחֲטָאת עוֹרְף בְּחֲטָאת בְּהִמָּה ג"כ מְצִינוּ לְאוּקְמִיָּה דְּבָסִי רֵאשׁוֹן מְחִיב ג"כ
אֲשַׁחֲוִי חוּץ פְּדַמְסִיק לְעִיל כ"ח ע"ב יַעו"ש: פְּגוּן שְׁהִיָּה חֻצֵי קְנָה פְּגוּם וְהוֹסִיף עָלֶיהָ כ"ש
דְּכוּלְהוּ בְּהִדְדֵי אֲתִינּוּ הִנֵּה מְפָאן מְשַׁמַּע דְּבַמִּיעוּט קְמָא דְּקְנָה נְמִי נְאָסֵר לַע"ז וּכְבָר הַקְשָׁה
הַפֵּר"ח בִּי"ד סִי' ב' וְד' עַל הַטו"ז יַעו"ש וּבְחֻצֵי שְׁיֵנוּ לִי"ד אֲבָאָר בְּזָה בַעֲזָה"י: אִי הָכִי
מֵאִי אִרְיָא חֲטָאת דְּנִקִּיט לְלִשׁוֹן רֵאשׁוֹן שֶׁל רִש"י ז"ל ה"פ אַא"ב דְּסִי' א' דְּוִקָא א"ש
דְּנִקִּיט חֲטָאת דְּהִינּוּ חֲטָאת עוֹרְף דְּדִי בְּסִי' א' וּבְהִדְדֵי אֲתִינּוּ אֲבָל אִי סִימָן א' לָאו דְּוִקָא
אֲלֵא כ"ש וְע"כ בְּגִמְרָה זְבִיחָה אִירֵי א"כ מֵאִי אִרְיָא חֲטָאת וְה"ה אִי אֲמָרִינּוּ אִין אָדָם אוֹסֵר
אֲלֵא בְּגִמְרָה מַעֲשֶׂה וְעוֹלָא מַעֲשֶׂה רַבָּה קְאָמֵר נְמִי הִנֵּה מְצִי לְאֲקָשׁוּי מ"ש חֲטָאת דְּנִקִּיט
דְּהָא שְׁלָמִים נְמִי לָאו דִּידִיָּה הִנֵּה פְּרַבְנָן דְּפִלִּיגִי עַל ר"י דְּשְׁלָמִים נְמִי לָאו מְמוֹן בְּעֵלִים הֵן
א"כ לִיתְנִי עוֹלָה וְלִלְשׁוֹן שְׁנִי לֹא קְשִׁיא כ"א לְרַב הוֹנָא דְּאִי לְעוֹלָא מְצִינוּ לוֹמֵר בְּגִמְרָה
מַעֲשֶׂה וּשְׁלָמִים לֹא מְצִי לְמַתְנֵי דְּשְׁלוֹ הַנוּיִן כַּר"י הַגְּלִילִי וְעוֹלָה לֹא קְשִׁיא דְּמָה לִי דַּתְנָן
חֲטָאת אוֹ עוֹלָה וּלְקַדְּ לֹא קְשִׁיא אֲלֵא לַר"ה דְּוִנְוָא וּלְלִשׁוֹן רֵאשׁוֹן בִּין לַר"ה וּבִין לְעוֹלָא
קְשִׁיא וְה"ה לַר"נ דְּאִין אוֹסֵר בְּגִמְרָה מַעֲשֶׂה קְשִׁיא: וְדַע דְּלִפִּי מַה דְּאוּקְמִיָּה בְּחֲטָאת הָעוֹרְף
וְאִין מְטַמָּא בְּמַגַּע אֲלֵא בְּבֵית הַבְּלִיעָה דְּוִנְוָא וּבְהִמָּה לְהִיפּוּף דְּוִנְוָא בְּמַגַּע וְלֹא בְּבֵית
הַבְּלִיעָה דְּמַגַּע בֵּית הַסְּתָרִים הוּא וְאִין מְטַמָּא א"כ יֵשׁ לְרֵאוֹת בְּהָא דְּפְסָחִים דָּרְף ע"ג ע"א
שׁוֹחֲט בְּשֵׁבֶת חֲטָאת בְּחוּץ מַה תִּיקְוֵן לְהוֹצִיא מִיַּדִּי, אִמ"ה וְכָאן פִּירִש"י וְגַם שְׁם שְׂאֵם
אֲכָלוּ בְּוֹן אִין נְהָרְג עָלֵיו דְּאִי לִישְׁרָאֵל לֹא מְהַנִּי דְּאָסוּר מְשׁוּם ע"ז וְקְדָשִׁים פְּסוּלִין אֲלֵא
לַב"נ שְׂאִין נְהָרְג עָלֵיו וְלֹא אָמֵר לְטַהַר מִיַּדִּי נְבִילָה דַּת"ע מְטַמָּא אָרְף בְּאוּנְהָל כַּמ"ש

רש"י שם בפסחים וא"כ בעוף אפשר לומר דאמ"ה א תשיב תיקון דלא הני תיקון אלא
מה שמהני לישראל ולא לב"נ או דמפרפסת הרי היא פתיה ולא משתריא לב"נ דלא
שניף ליפא מידי דלישראל שרי דהא אסור משם אחר ונאמר כה"ג נמי הנה פטמא ויכבר
הארבנו בזה במקום אחר ועיין שם פסחים תו' ד"ה לדברי האומר וד"ה תיקון להוציא
ושבת ק"ז א' ובתו' שם דאין התיקון בא מיד יע"ש ומש"ה נקיט חטאת דשניף בעוף
ומהני לטהר מידי גבילה ר"ל מטומאת בית הבליעה שאם אכלו אדם ונכנס למקדש אין
חייב פרת משא"כ אם מתה פך דהשתא משום ת"ע ודאי לא מטמא בבית הבליעה דהנה
מגע בית הסתרים זולת עוף טהור דחידוש הוא ואי דליתני עולה מה לי חטאת או עולה
ולא קשיא אלא ליתני זבח סתם ואי הנה אמרינו דקשיא מאי אריא חטאת דוקא ליתני
עולה הנה א"ש: הן אמת שיש לראות הא דאמרינו בפסחים ע"ג תקן מידי אמ"ה ופירש"י
אי משום גבילה ת"ע נמי מטמא ועיין בתוספות שם והא בחטאת עוף אוקמינהו פאן
דלית ליה טומאה במגע אלא בבית הבליעה ולזה מהני שחיטה דאי משום דהנה זבחי
מתים אפתי לא מטמא בבית הבליעה דמגע סתרים הוא ואילו נבלת עוף טהור מטמא
שם ולזה אהני שחיטתו לטהר מידי טומאת בית הסתרים ואף דרבא אמר גדה מ"ב ב'
דבית הבליעה מגע סתרים הוא ולא טומאה בלוע ונ"מ אי בלע כזית מבהמה דבמשא
מיהא וטמא וכן פסק הר"מ ז"ל בהלכות טומאת מת פ"ז ה"ג וח"י ע"ש ובה"ל אבות
הטומאה פרק שלישי יע"ש מ"מ נ"מ בהא שלא הנה טמא במשא שהיה בית הבליעה
רחב וכמ"ש בגדה מ"ב ב' ד"ה יצתה זו יע"ש ואפתי איפא נ"מ זו או שתחב לו חבירו
לתוף הבליעה לסוף הבליעה ועיין ברמב"ן בגדה ב' א' דאף לרבא בסוף הבליעה גבילת
העוף מטמא יענין שם ולקמן בפ' בהמה המקשה אבאר זה בעזה"י ואפשר דסוגין דהתם
סברה דבחטאת בהמה איירי וחסטאת דנקיט דשלמים דידיה הנה ואוסר מיד ולא מחייב
משחוטי חוץ ועולה לא קשיא דמה לי חטאת או עולה ואין להאריה: (דף מא ע"א) גמרא
ת"ש ב' אוחזין בספין ושוחטין א' כו' הקשה הב"ח למאן דאית ליה באכילה אסור פדעת
הר"ן ז"ל א"כ מה פריף דהא שחיטתו פסולה קתני והט"ז תי' דא"נ מסלק מעשה הראשון
איפא אדם אחד דכשר יע"ש בסי' ד' ואני אומר מאן לימא לן דשנים אוחזין בספין אחד
אימא כשפל א' ספינו בידו ושחט כל א' חצי וע"י שניהם הרוב או דאחד קנה וא' נושט
וא"כ אי סילק מעשה הפסול אין פאן כ"א סי' א' בבהמה וחצי בעוף ולעיל דף למ"ד נמי
אמרינו ב' ספינין אף דתנן ב' אוחזין בספין ועיין בסי' ה' ס"ק ו' תי' הט"ז זאת דשנים
שוחטין משמע שכ"א עושה כל השחיטה: כתב הר"ן בחידושו על הא דמקשה מב' אוחזין
ושוחטין דלמא משום שחיטת מומר וי"ל פכר פתבנו בפ"ק דבאותה שחיטה אין נעשה
מומר לפסול אלא מאותה שחיטה ואילף ועוד דלרפואה מייירי עכ"ל הנה מ"ש דמאותו
שחיטה ואילף פסול לשחוט דלא פדעת התוס' בפ"ק י"ד א' ד"ה השוחט בשבת ובי"ה
דכתבו אהא דמשני בישראל מומר ותיפוק ליה דשחיטה מומר אלא דפ"א לא נעשה
מומר הרי אף בשחיטה אחרת אין פסולה כ"א בעשה שני וג' פעמ' כו' והר"ן ז"ל דלא
קשי' ליה קוש' התו' אהמתרץ לפי תי' ראשון שלו י"ל דסובר דשנים אוחזין ושוחטין
כשר ופסול שחיטתו כשירה דלא דמי למתני' דמחשב לעבודה, זרה ועיין בי"ד סימן ב'
בש"ע סעיף י"א ובש"ף ובפר"ח ס"ק ל"א באורף דלא פדעת הרשב"א בת"ה יע"ש
ומש"ה אמר טעמא דמחשב לעבודה זרה שחיטתו פסולה ולא משום מומר ומייירי

שֶׁהַשְּׁחִיטָה נִגְמַר ע"י כ"א ב"פ"ע אֲלֵא דְהִיָּה קוֹשֵׁיָא לִיָּה לְר"ן לְהַמְקִישָׁה מֵאֵי קוֹשֵׁיָא דְלָמָּא מִשׁוּם שְׁחִיטַת מוֹמֵר וְהַשְּׁחִיטָה ע"י שְׁנֵיהֶם נַעֲשֶׂה בְּצִירוּף שְׁשַׁחַט כָּל א' חֲצִי וּמִש"ה שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה לְזֶה אָמַר דְּבִאוּתָהּ שְׁחִיטָה שְׁנַעֲשֶׂה בָּהּ מוֹמֵר אֵין שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה כו'.

וּמִזֶּה הִי' נִרְאֶה לֹמֵר וּלְתַרְזֵן מַה שֶׁהֲר"מ ז"ל מְפָרֵשׁ מִתְּנִי' לְרִפּוּאָה וְכִינְצָא מִדְּבָרֵי הַבָּאֵי הוּא מְפָנֵי קוֹשֵׁיָת הֲר"ן ז"ל תִּפְּוֹק לִיָּה מִשׁוּם שְׁחִיטַת מוֹמֵר וְכִתְּרוּץ שְׁנֵי שְׁל הֲר"ן ז"ל אֲבָל הַמְּעַיִן בְּפִירוּשׁ הַמְּשֻׁנִּיּוֹת לִהֲר"מ בְּמִתְּנֵי' דְּשׁוּחַט בְּשַׁבַּת וּבִי"ה דָּף י"ד א' דִּישׁ פְּנִים לְכָאן וּלְכָאן יַעֲוִין שָׁם וּבִי"ד אֲכַתְּוֵב בְּזֶה.

וְהַתּוֹסְפוֹת שֶׁהוֹקֵשׁ לָהֶם בְּדָף י"ד ד"ה הַשׁוּחַט בְּהָא דְמִשְׁנֵי בְּיִשְׂרָאֵל מוֹמֵר תִּפְּוֹק לִי' דְּשְׁחִיטָה מוֹמֵר הִיא וּבִלֵּא"ה פְּסוּלָה סְבִירָא לְהוּ כְּשִׁיטַת הֲרִשְׁבָּ"א ז"ל דְּכָשֵׁר וּפְסוּל שְׁאוּחְזִין בְּסַכִּין וְשׁוּחְטִין שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה וּמִש"ה הוֹקֵשׁ לָהֶם דָּאָרְף אֵי נִימָא שֶׁהַשְּׁחִיטָה נִגְמְרָה ג"כ ע"י הַכָּשֵׁר לְחֹד אִפ"ה שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה דְּיִשְׂרָאֵל מוֹמֵר הוּא אֲלֵא דְּבִפ"א לֵא חֲשִׁיב מוֹמֵר וּמִש"ה דוֹנָקָא שְׁשׁוּחַט לְשֵׁם דְּבָר הוּא דְּפְסוּלָה כְּמוֹ לְשֵׁם הָרִים יָמִים וּגְבַעוֹת הַשְּׁנֵי שָׁם בְּמִשְׁנֵה: עוֹד אֲבָאָר לָהּ שְׁמָה שְׁפָתַב הַט"ז בִּי"ד סִי' ד' ס"ק ד' דְּהִתִּימָא עַל ב"י וְרַמ"א שְׁלֵא כְּתָבוּ דְּלֵאסוֹר בְּאֲכִילָה אָרְף שְׁאִין שְׁלוֹ אָסוֹר יַע"ש וְעַל קוֹשֵׁיָת הַבֵּית חֲדָשׁ תִּיגְרִץ דְּהָא דְּפָרִיף מְשֻׁנִּים אוֹחְזִין הִכִּי פָרִיף דָּאָרְף כִּי נִסְתַּלַּק מִעֲשֶׂה הַפְּסוּל אִפ"ה שְׁחִיטָתוֹ כְּשִׁירָה מִשׁוּם הַכָּשֵׁר שְׁשׁוּחַט כְּרָאוּי אֵין לֹמֵר דְּמִשׁוּם הִכִּי הַשְּׁמִיט הַב"י זֶה דְּלֵאסוֹר בְּאֲכִילָה דֵּא"כ מַה מְקִשָּׁה הַגַּמ' מִב' אוֹחְזִין בְּסַכִּין וְהָא אִיהוּ פָּסַק לְעֵיל בְּסִימָן ב' דְּכָשֵׁר וּפְסוּל שְׁשׁוּחְטִין שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּל' כְּהִרְשָׁב"א שְׁאִנֵּי הֵתֵם דְּנִכְרִי אוּ מוֹמֵר שְׁשׁוּחַט עִם כָּשֵׁר שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה אָרְף שֶׁהַשְּׁחִיטָה נִגְמַר ע"י כ"א לְחֹד דְּלֵאוּ בַר זְבִיחָה הוּא וּפְסוּל לְשְׁחִיטָה מִשָּׂא"כ כְּשִׁשְׁחַט לְשֵׁם ע"ז וְאֵין שְׁלוֹ דְּלֵא מִתְּסַר מִטְּעַם ת"ע אֲלֵא בְּאֲכִיל' אָסוֹר דְּהִנֵּה כְּאֵילוּ לֵא מִתָּה ע"י מַה בְּכָדָּ הָא אִיכָּא שְׁחִיטַת הַב' שְׁשַׁחַט כְּרָאוּי וְכָשֵׁר וְזֶה דוֹמָה לַמ"ש הִיש"ש ב"פ"ק גְּבִי מֵאן תְּנָא דְּלֵא בְּעֵינֵן כְּנוֹנָה לְשְׁחִיטָה וּבְרִישׁ פָּרָק שְׁנֵי דְּהִיכָּא דְּמִתְּפֹנִין שְׁלֵא לְשֵׁם שְׁחִיטָה דְּפְסוּלָה הַשְּׁחִיטָה יַע"ש וְאִם אַחַר שׁוּחַט עִמּוֹ וּמְכַוֵּן וּנְגַמְרָה הַשְּׁחִיטָה ע"י כ"א לְחֹד כְּשִׁירָה כִּי כֵן מְסַתְּבַר וְהִכִּי נִמִּי דְּכֹתִיבָה הִנֵּה וְלֵא הִנֵּה שְׁחִיטַת פְּסוּל.

שׁוּב רְאִיתִי בְּתַבּוּאֵת שׁוֹר סִימָן ד' ס"ק י"ד דְּכָתַב דְּמִש"ה לֵא הִבִּיא הַש"ע הָא דְּבְּאֲכִילָה אָסוֹר דָּאִם כֵּן מַה מְקִשָּׁה הַגְּמָרָא מְהָא דְּשְׁנִים אוֹחְזִין בְּסַכִּין וְשׁוּחְטִין דְּהָא ס"ל לְעֵיל דְּכָשֵׁר וּפְסוּל שְׁשׁוּחְטִין שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה יַעֲוִין שָׁם.

וּלְפִי מַה שְׁכַתְּבִיתִי אֵין רְאִיָּה מִהֵתֵם דְּשָׁם שְׁפְסוּל מִחֲמַת דְּאִינוּ בַר זְבִיחָה וְשָׁם פְּסוּל עָלִיו מַה שְׁאִין כֵּן כָּאֵן דְּאִינוּ פְּסוּל אֲלֵא שְׁלֵא הִתִּירָה וּמִש"ה כִּי אִיכָּא שְׁחִיטַת הַכָּשֵׁר שְׁעַל יָדוֹ לְחֹד נִגְמַר הַשְּׁחִיטָה כְּשִׁיר'.

וּמִש"ה הוֹקֵשׁ לּוֹ לַהֲט"ז לְמָה הַשְּׁמִיט דִּין זֶה דְּבְּאֲכִילָה אָסוֹר וְכִבֵּר כְּתַבְּנוּ לְעֵיל מִזֶּה וּבִי"ד אֲבָאָר בַּעֲזָה"י: מִתְּנִיתִין אֵין שׁוּחְטִין לְתוּף יָמִים וּנְהָרוֹת וְלֵא לְתוּף כְּלִי אֲבָל שׁוּחַט לְתוּף עוֹגָה שְׁל מִים אֵין שׁוּחְטִין לְגוּמָ' כָּל עֵינָר כו' עכ"ל וְטַעֲמָא דְּהָא מְלִתָּא הִנֵּה מִשׁוּם מְרִאִית הָעֵין לִיָּם וּנְהָרוֹת שְׁלֵא יֵאמְרוּ לְשָׂרָא דִּימָא הוּא שׁוּחַט וְהִנֵּה ת"ע וְכִדְּמִסִּיק לְקַמָּן בְּגַמְרָא ע"ב וְהָא דְּלֵא אִמְרוּ שְׁלֵא יֵאמְרוּ לִיָּם גּוּפָא הוּא שׁוּחַט שְׁעוֹשֶׂה הִיָּם ע"ז הִנֵּה נִרְאֶה לֹמֵר הַטְּעַם מִשׁוּם גְּזִירָה שְׁלֵא יֵאמְרוּ ת"ע מְוִתֵר בְּאֲכִילָה וּמִש"ה לִיָּם גּוּפָא דְּלֵא מְתַסַּר אֲלֵא מִדְּרַבְּנָן כַּמ"ש רש"י לְעֵיל דְּמַחְלָפָא בַּע"ז מְמַשׁ וּמֵן הַתּוֹרָה שְׁרִיא לִיָּם דְּמַחְוֵבֵר הוּא

ולא מתסר תקרונכת דידניה אלא מדרבנן ואם כן הנה גזירה לגזירה ומשום הכי אמר שלא יאמרו לשרא דימא הוא שוחט דהנה מן התורה תקרונכת דידניה ואיכא למגזר שפיר שְהוּאָה יאמר ששוחט לשם ע"ז ואתא למשרי תקרונכת עכו"ם ממש באכילה ובהנאה.

אבל נראה הטעם משום חשדא לחוד שלא יחשדו הבכריות שעובד עכו"ם לא שיאמרו ת"ע מותר ומה"ט כתב השמלה חדשה סימן י"א סעיף ח' וס"ק י"ב בתבואת שור דאף השוחט הטריפה נמי פן יע"ש ואפשר לשרא דימא הוא שוחט דהוא דבר השכיח טפי שדרה העכו"ם לעובדם משא"כ ימים ונהרות אין דרפן לעובדם וכמ"ש הר"ן בהא פסולה אין זבחי מתים לא ובהבאתיו לעיל ומש"ה נקיט פן דאיכא חשדא טפי משא"כ לים דלא חשדא הוא ועוד דלקמן אמרי' וצריף בדיקה אחריו ואם לא בדקו שחיטתו זו אסורה אף דיעבד ומש"ה אמרי' לשרא דימא דהנה ספיקא דאורייתא ולחומרא דת"ע הוא מ"ה משא"כ אי לימא גופא לא הנה אלא מדרבנן דמחלפא בת"ע הנה ספק דרבנן ולהקל ושחיטה זו מותר ושחיטת מומר לא הנה באו' שחיטה כמבואר לעיל כמה פעמים ולא הנה ספק בשחיטה אלא ככל ספק דרבנן ולהקל בכה"ג דליכ' חזק' נגדו.

והר"מ ז"ל בפ"ב מה"ש הלכ' ה' כתב אין שוחטין לתוף ימים ונהרות שלא יאמרו עובד מים הוא הנה נראה לומר דאיהו לשיטתיה שכתב בפ"ב הלכה י"ד השוחט לרפואה לימים הוא דאסור מדרבנן הא לעובדם הנה אסור מ"ה וכשיטת הטור בסי' ד' יענין שם ומש"ה אף לים גופא הנה מ"ה ואיכא למגזר דהנה איסור תורה והכ"מ שכתב בהלכה ה' ומ"ש רבינו שלא יאמרו עובד מים פ' לשר של ים או לשר של נהר אגיל לשיטתיה שיהא סובר שמ"ש הר"מ בהלכה י"ד אפ' לרפואה האי אפ' וכ"ש לעובדם דשחיטתו פסולה ואפ"ה פסולה אין זבחי מתים לא ונהנה מדרבנן כמ"ש בב"י בסי' ד' יע"ש ומש"ה כתב פן: והטעם בקל אלו לתוף ימים ונהרות שלא יאמרו לשרא דימא הוא שוחט ואף בעפורין אסור מהאי טעמא דכתיבנא ואף דלא שייך ביה בבואה כו' וכמ"ש דלא יאמרו לשרא דימא הוא שוחט ומשמע ודאי דבורות המכונסין מים ליכא חשדא וכמ"ש התב"ש בסי' י"א.

ונראה דאין דרף לעבד לבור מלא מים ולתוף כלים לא שלא יאמרו מקבל הדם לזרוק לע"ז ואף לר"ל דאמר שוחט ע"מ לזרוק הדם לע"ז שחיטתו כשירה מ"מ חיישינן שלא יאמרו שחיטה גופא לכה היתה ועוד משום חשדא איכא וכמה שכתבתי בסמוך.

אבל אי איכא מעט מים בכלי דשוב אין הדם לזריקה ואף, דבפנים ראוי הוא במעט מים כמו ששינינו בזבחים דם שנתערב במים אם יש מראית דם פשר והובא לקמן בפ' פסווי הדם פ"ז ב' יע"ש מ"מ דרף עובדי פוכבים במעט מים אין זורקין תו לע"ז ומעט עפר בכלי תו אין ראוי לזריקה ואין שוחטין לגומא כל עיקר מפירש"י ע"ב משמע דאין שוחטין כל עיקר אף בבית ואפשר לומר כל עיקר אף שיש עפר או מעט מים אסור לתוף הגומא והטעם דמנהג המינים לאסוף הדם בגומא ולאכול סעודתם על הדם וכתוב בחוקותיהם לא תלכו רשפ"א בת"ה ובב"י סי' י"ב וי"א ובהגהת, פרישה וכ"ש אם נקיים דאסור שלא יאמרו מקבל הדם לע"ז והא דשוחטין לתוף עוגה של מים היינו מליאה מים ולא מעט מים וכמו שכתבתי וכן כתב התב"ש בסימן י"א יע"ש: (ע"ב) גמרא ובשוק לא יעשה פן שלא יחקה את המינים הנה לשחוט להדיא לתוף הגומא איכא איסור תורה

שְׁנָאֵמַר בְּחֻקוֹתֵיהֶם לֹא תִלְכוּ וּבַבַּיִת לִיכָא אִיסוּרָא כַּמ"ש הַת"ח דְּאִיכָא טַעְמָא לְנַקֵּר
חֻצְרוֹ הוּא צְרִיךְ וְהַתּוֹ שְׁפָתְבוּ ע"א ד"ה וּבִשְׂוֹק לֹא יַעֲשֶׂה כֵּן אַף בְּמִקּוֹם שְׁאֲסֵרוּ חֻקִּים
מִפְּנֵי מַרְאִית הָעֵינַן אַף בְּחֻדְרֵי חֻדְרִים אָסוּר וְהָא בְּכָאן לֹא מְשׁוּם מַרְאִית הָעֵינַן הוּא אֲלֵא
שְׁעוֹבֵר בְּלֹא דְחֻקוֹתֵיהֶם לֹא תִלְכוּ אֲלֵא שְׁפָתְבוּ כֵּן אֵהָא דְמַשְׁנֵי עוֹשֶׂה מְקוֹם מְדָרוֹן חוּץ
לְגוּמָא שְׁבִיזָה לֹא הֵנָּה מ"ה אֲלֵא מִפְּנֵי מַרְאִית הָעֵינַן וְשִׁפִּיר הַנּוֹקְשָׁה לָהֶם אַף בַּבַּיִת הֵנָּה
לְאַסוּר דְּכָל מְקוֹ שְׁאֲסֵרוּ כו' וּמ"מ צ"ע בְּדַבְרֵי הַתּוֹ: מִתְּנִי הַשּׁוֹחֵט לְשֵׁם עוֹלָה כו' וּר"ש
מְכַשִּׁיר עַכ"ל וּפִירָשׁ"י ז"ל דְּלִית לֵיהּ מַרְאִית עֵינַן מִשְׁמַע דַּת"ק מְשׁוּם מַרְאִית הָעֵינַן אָסֵר
לֵיהּ וּמְדַרְבְּנֵן אֲבָל הַטּוֹר בְּיֹרְהָ דְעָה סִימָן ה' פֶּתַח חִיְיָשִׁינֵן שְׁמָא עִתָּה קִדְשׁוֹ וְהוּא אִיסוּר
תּוֹרָה וְאִיהוּ גַם הַטּוֹר מוֹדָה דְחִיְיָשִׁינֵן לְמַרְאִית הָעֵינַן וְאִף בְּבַעֲלַת מוֹם דְּלָמָּא אִיכָּא מִיָּדֵי
דְּכַסִּי אַמוּמָא וְלֹא חֲזִי לֵיהּ אֲלֵמָּא חִיְיָשִׁינֵן לְמַרְאִית הָעֵינַן וְכֵן פֶּתַח שֵׁם הַטּוֹר וְעֵינֵן פְּרִישָׁה
וְשֵׁם אֲבָאָר בַּעֲזָה"י: שְׁנֵים אֶחָדִין בְּסִכִּין וְשׁוֹחֵטִין א' לְשֵׁם א' מְכַל אֱלוֹ וְא' לְשֵׁם דְּבָר
כְּשֶׁר שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה עַכ"ל מִפְּנֵי מַרְאִית הָעֵינַן שְׁלֵא יֵאמְרוּ עִתָּה הַקְּדִישׁוֹ וְאוֹכֵל קְדֻשִׁים
בַּחוּץ וְעֵינֵן בִּי"ד בִּב"י וּבְאַחֲרוֹנִים מ"ש: ע"ש בְּאוּמָר לְשֵׁם חֻטָּאת: כו' עַכ"ל הֵנָּה בִּי"ד
מְבֹאָר שְׁצָרִיךְ שְׁיֵאמַר לְשֵׁם חֻטָּאתִי אוֹ לְחֻטָּאתִי בְּלִמ"ד וּבִי"ד וְאִם חִסֵּר אַחַת מֵהֵן לֹא
פְּלוּם הוּא וְעֵינֵן בַּתּוֹ בַּד"ה וְהָא לֹא אָמַר לְחֻטָּאת יַע"ש.

וּרְש"י ז"ל פִּי מֵאֵן דְּחֲזִי סִבְרָא לְחֻטָּאת הוּא מְפָרִישׁ עַכְשָׁיו וּמִשְׁמַע נְמִי הַטַּעַם מְשׁוּם
מַרְאִית עֵינַן וְהַרְש"ל בַּהַג"ה וְהַט"ז וְהַפְּר"ח הֵבִיאוּ דְאוּמָר לְחֻטָּאת אָסוּר אַף בַּהֲנָאָה
וּמִשְׁמַע דְּהֵנָּה חֻטָּאת מ"ה אֲבָל דְּבָרֵי רְש"י מְבֹרָרִין עַפ"י מֵהַ שְׁפִירָר הַפְּר"ח בְּסִימָן ה'
סְעִיף א' ס"ק ז' ח' דְּכָל שְׁלֵא אָמַר הָרִי זֹו לְחֻטָּאתִי אֲלֵא שְׁאֲמַר כו' סְתָם לְשֵׁם חֻטָּאת לֹא
הֵנָּה אֲלֵא מִפְּנֵי מַרְאִית הָעֵינַן: זֶה הַכֹּל לְאַתְוִי עוֹלַת נְזִיר וְשְׁאִינוּ נִיָּדָר וְנִיָּדָב לְאַתְוִי עוֹלַת
יּוֹלָדָת הַר"מ ז"ל בַּפ"ב מֵהַלְכוֹת שְׁחִיטָה פָּסֵק לְקוּלָּא פְּלִישְׁנָא בְּתָרָא שְׁפִי רְש"י ז"ל
וְהֵינֵנו דְּסַפְקָא דְרַבְּנָן וְלֵהַקְּלֵל אוֹ אֲפָשֶׁר מְשׁוּם דְּחִיְיָת רְש"י לְשׁוֹן רֵאשׁוֹן שְׁפָתְבָנוּ וְאֲפָשֶׁר
אַף בְּאֲמַר הָרִי זֹו לְעוֹלַת אֲשֵׁתִי דְהֵנָּה מִתְּפִיס בְּהַקְּדֵשׁ וְהֵנָּה סְפָק אִיסוּר תּוֹרָה אַפ"ה שְׁרִי
דְּמִתְנִי הָא קַמ"ל וְשְׁאִינוּ נִיָּדָר וְנִיָּדָב עוֹלַת יּוֹלָדָת אַף שְׁיֵשׁ לוֹ אֲשֶׁה דָּאִם אִיתָּא דִּילְגָדָה
קָלָא אִיתָּא לָהּ וּמְשׁוּם הָכִי לֹא חִיְיָשִׁינֵן וְשְׁרִי אַף בְּאַכִּילָה מֵהַאי טַעַמ' דְּכַתִּיבָנָא: בְּפִירוּשׁ
רְש"י בַּד"ה הָרִי זֹו כו' לִישְׁנָא אַחֲרִינָא חֲדָא דְמַהוּ דְתִמָּא לֹא אָמַר אֲכַל לִישְׁנֵי דְלַעִיל
רְצָה לוֹמַר אֲמַאי לֹא אָמַר נְמִי אֵהָא דָּאִם מְחֻנְיָב חֻטָּאת אוֹ שְׁיֵשׁ לוֹ זָבַח בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ מַהוּ
דְּתִמָּא כו' וְאִף דְּלְשֵׁם לֹא קָשְׁיָא בְּכָאן מְכַל מְקוֹם וְהִיא גּוּפָא מֵאִי קַמ"ל קָשְׁיָה וְעֵינֵן בְּלַחֵם
מְשֻׁנָּה שֵׁם בְּפָרֵק שְׁנֵי מֵהַלְכוֹת שְׁחִיטָה בְּמַה שְׁפָתְבַּת בְּהַלְכָה כ' וְאִין לְהַאֲרִיךְ כָּאן וּבַעֲזָה"י
בְּיֹרְהָ דְעָה אֲבָאָר.

סְלִיק פְּרָק הַשּׁוֹחֵט: אֱלוֹ טְרִיפּוֹת בְּבַהֲמָה נְקוּבַת הַנּוֹשֵׁט וּפְסוּקַת הַגְּרָגְרַת הַתּוֹרַת חֲזִים
וּמֵהַר"מ שִׁי"ף ז"ל דְּקִדְקוּ דְהוּל"ל נִיקֵב הַנּוֹשֵׁט נְפִסַּק הַגְּרָגְרַת וְהֵנָּה וְנִשְׁט וְגְרָגְרַת לְשׁוֹן
זָכָר הוּא כְּמוֹ לַעִיל ל"ב אָמַר בְּמִתְנִי שְׁחֵט הַנּוֹשֵׁט וּפְסוּקַת גְּרָגְרַת כו' אוֹ שְׁחֵט אֶחָד מֵהֵן
וּלְקַמֵּן מ"ב הֵיא פְּסוּקַת הַגְּרָגְרַת כו' וּבְדָקָה בְּרוּב עוֹבְיָה וְאֲמַרִי בְּרוּב חֲלָלָה הָרִי לְשׁוֹן
נְקִיבָה וּמ"מ הו"ל לוֹמַר נִיקְבָה הַנּוֹשֵׁט כְּמוֹ נִיקְבָה הַרְיָאָה, וְלַעֲנ"ד דְּבָא לוֹמַר בֵּין בְּמִקּוֹם
שְׁחִיטָה וּבֵין שְׁלֵא בְּמִקּוֹם שְׁחִיטָה הֵנָּה רַק טְרִיפָה וְלֹא נְבִילָה וְזֶה צוּדֵק לַמ"ש לַעִיל ל"ב
ב' דְּמִתְנִי קוֹדֵם חֲזָרָה הִיא וְכַר"ע אֲתֵיָא: נִיטֵל הַכֶּבֶד וְלֹא נִשְׁתַּיִיר הַיִּמְנָה פְּלוּם בַּה"ג
מְכַשִּׁיר נִיטֵל הַמְּרָה מִמִּתְנִי גּוּפָא דְנִיטֵל הַכֶּבֶד תִּיפּוֹק לֵיהּ דְּנִטְלָה הַמְּרָה שְׁתַּלוּי' בְּכֶבֶד

אֵלָא ש"מ דְּכְשִׁירָה וְדוּקָא גִיקְבָה טְרִיפָה כְּמוֹ טְחוּל וְעֵינָן בְּהַג"א וְלִתְּסוּפּוֹת ד"ה גִיקְבָה הִלְבַּב אֵין רֵא"י גַם י"ל דְּאִשְׁמַעֲיָנָן אַף בְּאוֹתָן מֵינִים שְׂאִין לְהֵם מְרָה כְּמוֹ תוֹרִים וּבְגֵי יוֹנָה דְּאִי גִיטְל הִכְבֵּד טְרִיפָה גַם אֵין לְהַכְשִׁיר בְּחִסְרָה הַמְרָה בִּידֵי אָדָם דְּלִמָּא מִתְּנִי מֵיִרֵי בְּחִסְרָה בִּידֵי שְׂמִים הַמְרָה וְטְרִיפָה מְשׁוּם שְׁנִיטְל אַח"כּ הִכְבֵּד וְעֵינָן בִּי"ד סִי' נ' וּבְחִדּוּשֵׁינוּ לִי"ד סִימָן מ"ב וְסִימָן נ' אֲבָאָר בְּזָה בְּאוֹרְךָ בַּעֲזָה"י: הַרְיָאָה שְׁנִיטְבָה אוֹ שְׁחִסְרָה לְקַמָּן מ"ז ע"ב הֵינָנו גִיקְבָה הֵינָנו חִסְרָה אֵלָא לְאוֹ חִסְרוֹן בְּפִנֵי וּמְשִׁנֵי לִר"ש דְּנִקְבָה שְׂאִין חִסְרוֹן עַד סְמִפּוֹת וּבְחִסְרוֹן א"צ לְסִמְפּוֹן וְלֹא יִדְעָנָא אִמְאִי לֹא חִסְרָה בִּידֵי שְׂמִים דְּהֵינָנו חִסְרָה הָאֲנָא מִתְּלִתָּא מִמֵּינָא וּב' מְשִׁמָּל כְּמוֹ שְׁיִרְאָה מְדַבְּרֵי הִר"מ ז"ל בְּפִי הַמְשִׁנִּיּוֹת וְנ"ל וְאִם חִסְרָה מְגוּף הַרְיָאָה כ"ש טְרִיפָה וְאִם נִפְתָּה וְלֹא יִצָּא הַרוּחַ וְעֵנָן הַחִסְרוֹן הוּא ג' מִמֵּינָן וּב' מְשִׁמָּל יִעֲוִין שְׂמֵם וְזָה כִּמ"ש וּמ"ש גִיקְבָה רִיָּאָה וְלֹא קִרוּ עֵינָן ר"ש: הַמְסָס וּב"ה שְׁנִיטְבָה לְחוּץ וּפִירִש"י לְאִפּוֹקֵי זָה לְתוֹף זָה וְהַנְקָב הוּלְךָ מְחַלְלוֹ שְׁל זָה לְחַלְלוֹ שְׁל זָה הֵינָנו אַף שְׁנִיטְבָה שְׁנִיטְבָה ר"ל שְׁנֵי הַדְּפָנוֹת דְּבִלְא"ה שְׂפָכֵי לְהַדְדֵי וּמִיָּהוּ אֵי לְאוֹ מִתְּנִי דְּלִקְמָן אֵלוֹ פְּשִׁירוֹת הַמְסָס וּב"ה שְׁנִיטְבָה זָה לְתוֹף זָה הֵיטִי אֹמֵר שְׁנִיטְבָה לְחוּץ נִקְבָה מְפִלְשׁ הַר"ן ז"ל בְּמִשְׁנָה דְּלִקְמָן וְרָצָה לֹמֵר דְּה"א גִיקְבָה עוֹר א' פֶּשֶׁר וּשְׁנִיטְבָה טְרִיפָה דְּבִמְקוֹם חִיבּוּר יֵשׁ דִּןְפִן לְזָה וְדִןְפִן לְזָה וּמִש"ה אָמַר לְחוּץ קמ"ל מִתְּנִי דְּלִקְמָן דְּזָה לְתוֹף זָה אַף נִקְבּוֹ שְׁנִיטְבָה פֶּשֶׁר דְּבִלְא"ה שְׂפָכֵי אֶהְדְּדֵי יוֹתֵר הֵיָה נִרְאָה לֹמֵר לְכֹאוּרָה דְּמִתְּנִי דְּכֹאן הֵיטִי אֹמֵר לְחוּץ מְשִׁשׁ לְאִפּוֹקֵי מְקוֹם חִיבּוּרָן פֶּשֶׁרִיטְבָה עוֹר א' דְּכֶשֶׁר דְּחִבְרִי מִגֵּין מִשְׂא"כ אֵי נִקְבּוֹ שְׂמֵי הַדְּפָנוֹת טְרִיפָה אַף זָה לְתוֹף זָה דְּזָה סוּבֵל יוֹתֵר וְעֵינָן בְּתִי"ט בְּמִתְּנִי שִׁמ"ש וְאִם הַרְבֵּה מְפָרֵשׁ כְּדִס"ד שְׂפָתַב הַר"ן לְעֵיל זָה דִּוְחַק גַם לְלֹא צְוֹרָךְ הֵיָה מְפָרֵשׁ כּוּ.

נִרְאָה לֹמֵר אַף דִּיוֹתֵר סוּבֵל פִּי הִר"ב לְחוּץ מְשִׁשׁ לְאִפּוֹקֵי זָה לְתוֹף זָה דְּחַד מִגֵּין אַחְבְּרִי מ"מ הָא הָרַב פְּתָבָה שְׂמֵם דְּמִשְׁנָה דְּאֵלוֹ פְּשִׁירוֹת מְשִׁנָּה יִתִּירָא הִיא אוֹרְחָא דְּתַנָּא הַכִּין כּו' עֵינָן שְׂמֵם בִּפ"ב דְּכִלִּים וְהַתּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב הִבִּיאוּ כָּאן: וּבְתוֹסְפוֹת ד"ה אֵלוֹ טְרִיפּוֹת כּו' דְּקֹאֵי אֶפְלוּגְתָּא דִּר' יִשְׁבָּב וּר"ע וְהוֹדָה לוֹ ר"ע עכ"ל עֵינָן בְּמִתְּנִי שְׂאִי דְּכֹאן אֵיִרֵי קוֹדֵם חֲזָרָה וּלְפִי זָה לֹא הֵנָּה הַפִּי וְאֵלוֹ לֹמֵר שְׂאֵלוֹ חִלּוּקִין מִהֵתָם אֵלָא אֶהְתָּם קֹאֵי וְאֵלוֹ הַמְּוֹזְפִירִין כְּבָר שְׂמֵם לֹא הֵנָּה רַק טְרִיפּוֹת וְלֹא גְבִילוֹת וְדוּחַק גַם לֹא הֵנָּה לְהַזְכִּיר לְהוֹ לְתוֹסְפוֹת וְהוֹדָה ר"ע גַם אֵין לֹמֵר דְּכִתְבוּ לְהַךְ תִּירוּצָא כָּאן שְׂשַׁחַט בְּמִקּוֹם חֲתָף כּו' דְּשִׁפִּיר אָמַר וְאֵלוֹ הַמְּוֹזְפִירִין כָּאן הֵנָּה רַק טְרִיפּוֹת וְלֹא גְבִילוֹת דְּהָא אֵינְתוּב הַךְ תִּירוּצָא: בִּא"ד אוֹ קֹאֵי אֲכַל הֵנִי דְּלְעֵיל דְּהֵנָּה פְּסוּל מִחֲמַת שְׁחִיטָה וְקֹאֵמֵר הֵכִי וְאֵלוֹ טְרִיפּוֹת עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ הַךְ פְּסוּל מִחֲמַת שְׁחִיטָה צְרִיף לְפָרֵשׁ דְּקֹאֵי אֶהָא דְּאָמַר בִּפ' הַשּׁוֹחֵט מ"ג הַתִּיז הִרְאֵשׁ בִּב"א פְּסוּלָה דְּהֵינָנו דְּרִסָּה אוֹ אִמ"ד נְפִלָה סִפִּין וּשְׁחִטָּה שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה דְּהֵנָּה פְּסוּל שְׂאִירַע בְּשְׁחִיטָה דְּאִף ר"ע קוֹדֵם חֲזָרָה מוֹדָה דְּהֵנָּה גְבִילוֹת דְּע"כ לֹא מְטַהֵר מִיַּדִּי גְבִילוֹת אֵלָא בְּנִיטְבָה מְקוֹם שְׁחִיטָה אוֹ פְּסוּל הַגְּרָגְרָת דְּהֵינָנו מְקוֹם חִיבּוּרָן בְּלַחֵי וְאַח"כּ שְׂשַׁחַט כְּרֹאוֹי וּמִיָּהוּ גַם בְּהַחֲלִיד תַּחַת הַשְּׁנֵי פְּסוּל ר"ע דְּהֵנָּה טְרִיפָה דְּסוּבֵר סִי' א' מְהֵנִי לְטַהֵר מִיַּדִּי גְבִילוֹת אֲבָל פֶּשֶׁשַׁחַט ב' סִימָנִים פְּסוּלִין גַם ר"ע קוֹדֵם חֲזָרָה סוּבֵר דְּהֵנָּה גְבִילוֹת וְכּוּ נְפִלָה סִפִּין ג"כ הֵנָּה גְבִילוֹת לִר"ע וּמִש"ה אָמַר וְאֵלוֹ חִלּוּקִין הֵן וְלֹא הֵנָּה אֵלָא טְרִיפּוֹת לִר"ע קוֹדֵם חֲזָרָה.

אָבֵל לִיפֵא לְפָרֵשׁ כָּל הַגִּי הַשׁוֹחֵט לְשֵׁם הָרִים כּו' חָדָא דְאָרְף בְּהִנָּאָה אֵינָה אֲסוּרָה אֶלָּא בְּאֵכִילָה מְדַרְבְּנָן וְאָרְף הַשׁוֹחֵט לַע"ז וּמִטְמֵא בְּאֵנְהָל לְמַ"ד ת"ע דְּאֲרִיזְיָתָא אוּ מְדַרְבְּנָן מִיַּת מ"מ אִיךְ פְּתָבוּ דִּהְוָה פְּסוּל בְּשַׁחֲיִטָּה וְהָא פְּסוּל מִחֲשִׁבָּה הוּא אֶלָּא פְּמָה שְׁפַתְבָּנוּ דְּלֵא קָאִי כ"א אֶהֱתִיזוּ הָרֵאשׁ אוּ נִפְלָה סַפִּין דִּהְוָה פְּסוּל בְּשַׁחֲיִטָּה דְשַׁנִּי סִימָנִין בְּפִסּוּל מוֹדָה ר"ע דִּהְוָה גְּבִילָה וְקָאֵמֵר דְּנִיֶּקֶב הַנּוֹשֵׁט טְרִיפָה לר"ע קוֹנְדָם חֲזָרָה.

גַּם אֲשַׁחֵט וְחֲצִי בְּבִהְמָה לֵא קָאִי וּמִיָּהוּ שְׁחֵט חֲצִי אֶחָד בְּעוֹף אֲפֶשֶׁר דְּקָאִי וְאֵלוּ טְרִיפּוֹת כּו': וּבד"ה גִּיֶּב הֵלֵב לְבֵית חָלְלוּ וְנִיֶּקֶב כּו' וְנִיטֵל הֵלֵב וְהָרִיזָה וְהִדְקִין לֵא אִיֶּצְטְרִיף וְנִיֶּקֶב הַמָּרָה כּו' עכ"ל פְּתָבוּ דְנִיטֵל הֵלֵב לֵא אִיֶּצְטְרִיף מִשׁוּם דְּפִשִׁיטָא לְהוּ דְטְרִיפָה וְע"כ דְּטַחֲוֹל יֵצֵא מִגְּדָר הִזָּה דְאִי פִשִׁיטָה אֲמַאי לֵא תָנַן בְּסִיפָא וְאֵלוּ פִשִׁירוֹת כָּל הַגִּי גְטוּלֵי אֶלָּא וְדָאִי דכ"ש הוּא דְטְרִיפָה וּמִש"ה לֵא תָנַן פָּאן דכ"ש הוּא וְאָרְף דְאִיפָא לְמַטְעֵי מִטַּחֲוֹל יֵשׁ לוֹמֵר טַחֲוֹל חִידוּשׁ הוּא וְאִין לְמַדִּין מִחִידוּשׁוֹ וְעוֹד שְׂאֵנִי טַחֲוֹל דְלָאוּ בכ"מ גִּיֶּב טְרִיפָ' וְעִיִּין בְּפִרְקִין וְאֵח"פ פְּתָבוּ דְנִיֶּקֶב הַמָּרָה דכ"ש נִיטֵל וְלֵא פְתָבוּ בב"א מִשׁוּם דְנִיטֵל הַמָּרָה אִיפָא מִחֲלֻקָת כמ"ש ה"ג א' בְּשֵׁם רָאבִי אִי טְרִיפָה אִי לָאו לְזָה פְתָבוּ דְגַם בְּמָרָה גְרָאָה דכ"ש נִיטֵל וּמִיָּהוּ לְמֵאן דְמִכְשִׁיר נִיטֵל הַמָּרָה אִין לְהַקְשׁוֹת אֲמַאי לֵא תָנַן בְּסִיפָא וְאֵלוּ פִשִׁירוֹת וי"ל דְלֵא צְרִיף מִדְתָּנָן נִיטֵלָה הַכְּבֵד וְלֵא נִשְׁתַּיִיר כְּלוּם וְתִפּוֹק לָהּ דְנִיטֵלָה הַמָּרָה אֶלָּא ש"מ נִיטֵלָה הַמָּרָה פִּשִׁיטָה וְהַתּוֹסְפוֹת לֵא גִיחָא לְהוּ בְּזָה דמ"מ הָוָה לִיָּה לְמַנְקֵט בְּפִי אוּ דְמַתְנִי אִין רָאִיָּה דְאִיפָא לְמִימֵר שְׁהַמָּרָה דְבוּקָה בְּסַמְפוּנֵי הַכְּבֵד וּא"כ לִיתְנִי בְּאֵלוּ פִשִׁירוֹת ש"מ דְטְרִיפָה וּמ"ש דְלֵא תָנַן פָּאן דכ"ש הוּא א"נ דְאֶתְיָא בְּזָה הַכְּלָל כְּדַמְסִיק לְקַמָּן אֶלָּא אֶתְנָא דְבִי ר' יִשְׁמַעְיָאל לְקַמָּן הַנּוֹצְרֵכוּ לּוֹמֵר כָּף: בֵּא"ד גִּיֶּב הֵלֵב לְבֵית חָלְלוּ כּו' אָבֵל מְדַבְּרֵי הָר"ן ז"ל בְּמַתְנֵי דְלְקַמָּן מִשְׁמַע דְמִש"ה תְּנִי לְאִשְׁמַעִינָן דְנִיֶּקֶב מַעְבָּר אֶל עֵבֶר וְלֵא לְבֵית חָלְלוּ דְכָשֵׁר יַע"ש בְּמַתְנֵי דְלְקַמָּן: בֵּא"ד נִיטֵל הַכְּבֵד וְלֵא נִשְׁתַּיִיר הַיָּמִינוּ בְּגִמְרָא פְרִיף רִישׁ לְסִיפָא הַיָּינוּ לְפִי גְרִסְתָּם לְקַמָּן בְּמִשְׁנָה דְאֵלוּ פִשִׁירוֹת נִיטֵל הַכְּבֵד וְנִשְׁתַּיִיר פְּזִיזָת אָבֵל לְפִי גִי הָרִי"ף וְנִשְׁתַּיִיר כ"ש וְהָא דְפְרִיף לְקַמָּן מ"ו א' וְהַתָּנָן לֵא גְרִסִּינוּ אֶלָּא וְהַתְּנִיָּא וּמִתּוֹסְפֵתָא פְרִיף לָהּ אָבֵל הַתּוֹס' לְשִׁיטְתָּם מ"ג א' בד"ה וְהָא ר"י דְגְרִסִּינוּ לְקַמָּן בְּמַתְנֵי נִיטֵל הַכְּבֵד וְנִשְׁתַּיִיר פְּזִיזָת: גַּמ' אָמֵר רִישׁ לְקִישׁ רְמֵז לְטְרִיפָה מִן הַתּוֹרָה כּו' אֶלָּא רְמֵז לְטְרִיפָה שְׂאִינָה חֵי' כּו' וּנ"מ לְסַפֵּק טְרַפָּה אִי מִשְׁהִינָן י"ב חוֹדֵשׁ אֵינוּ טְרִיפָה כֵּן פְתָב הַרְשָׁב"א בְּחִידוּשׁוֹ וְהָר"ן בְּחֻמֵּשׁ שִׁיטוֹת וְדַע דְהָר"ם ז"ל פְתָב בְּפ"ה מִה"ש ה"ג הוֹאִיל וְאִין לָהּ בְּפִירוּשׁ מִן הַתּוֹרָה אֶלָּא דְרוּסָה וְכוּלָּן הֵלֵמ"מ כָּל סַפֵּק שְׁיִסְתַּפֵּק בָּהּ הַחֲמִירוּ בָּהּ א"כ מִשְׁמַע דְשָׂאָר טְרִיפּוֹת אִין מְוַזְכְּרִין בְּפִסּוּק כ"א דְרוּסָה דְבִשְׂרָ בְשִׁדָּה טְרִיפָה הַיָּינוּ שְׁטַרְפָּה חֵיזַת הַיַּעַר א"כ מִה קִשְׂיָא לִיָּה מְנִיִּין הָא כְּתִיב מִבְּשָׂר בְּשִׁדָּה כּו' מ"מ ר"ל בְּעֵי רְמֵז לְשָׂאָר טְרִיפּוֹת מְנִיִּין הֵיכָא מְרוּמְזִין בְּקָרָא וְאָמֵר זֹאת הַחֲזִיָּה כּו' אָבֵל הַמַּעֲיִין בְּר"מ ז"ל יִרְאָה לְהַדְנִי שְׁגָם שָׂאָר טְרִיפּוֹת מְוַזְכְּרִין בְּקָרָא כמ"ש לְהַדְנִי בְּהַלְכָּה א' שָׁם כָּבֵר בְּאֵרְנוּ שְׁהַטְרִיפָה הָאֲמוּרָה בְּקָרָא הִיא הַנּוֹטָה לְמוֹת וְהַיָּינוּ בְּפ"ד מִה"מ א' ה"ו וְשָׁם כ' לְכָלֵב תִּשְׁלִיכוּן שְׂאִין רָאוּי כ"א לְכָלֵב וְכוּן דְחֲזִינוּן הַטַּעַם שְׁטַרְפָּה אֲסוּרָה שְׂאִינָה רָאוּיָה לְחֵיזַת עוֹד א"כ אִין חִילּוּק בֵּין מַחֲמַת אָרִי אוּ שְׁנוּלֵד בָּהּ דְבָר בְּגוּפָה וְז"ל הַמ"מ שָׁם עֵינֵי טְרִיפּוֹת מְפֻרָשׁ בַּתּוֹרָה וּפְרִירוּשׁ פְּרִטִּיו הֵלֵמ"מ יַע"ש מִשָּׂא"כ דְרוּסָה פְּרִטִּיו מְבוֹאָרִין בְּקָרָא וּמִש"ה כָּל סַפֵּק שְׁיִסְתַּפֵּק בָּהּ הַחֲמִירוּ וְלֵא בְּזוּלָתוֹ וּמִש"ה פְרִיף שְׁפִיר מְנִיִּין הָא כְּתִיב וּבִשְׂרָ בְשִׁדָּה טְרִיפָה שְׁכוּלָל כָּל הַטְרִיפּוֹת כמ"ש הָר"מ ז"ל.

וניש לראות לתנא דבי ר"י דטרקפה ח"א"כ מנלן ללקות על שאר טרקיפות חוץ מדרסה דהא ודאי ובשר בשדה טרקיפה היינו שטרקפה חזית היער אלא מפלג תשליכון אותו דחזינון שיהקפידה התורה שאינה יכולה לחיות ואית לן תו היקשא דטרקיפה לנבילה מה התם אין חילוק בין מחמת עצמה כו' ולתנא דבי ר"י דאמר טרקיפה ח"א לית לן לימוד מלקלב שאינה ראוייה לחיות וא"כ מנלן על שאר טרקיפות דלוקה ובי"ד אבאר: ע"ש בין הח"י הנאכלת ובין הק"י כו' אלו ח"י טרקיפות שצאמרו למ"מ ותו ליכא וקאיפ' כו' בדרה פלפול אפשר לומר לכאורה דתנא דבי ר"י סובר ג"כ דטרקיפה אונה חיה אלא דכבר פתבנו לעיל בשם הרשב"א וקצת מהמחברים דביתר דהנה פנטול דמי בזה אמרינו דחיה והובא דבריהם במבוא שערים בשערי דורא גבי יתיר רגל יע"ש וא"כ איכא למימר לתנא דבי ר"י אמר בין הח"י אפשר לא תאכל וקאי איתר דהנה פנטול דאי אנקב אין ח"י וקרא אמר ובין החיה אפשר לא תאכל כו' אלא איתר קאי וא"כ פשתחשוב ליכא כ"א י"ח דש"ב שמעתתא לא הנה כ"א שלשה דלקתה הפוליא ונקב הטחול א"א למחשבני דאינה חיה אלא ביתר והני פשירים הן ביתיר דא"נ הנה פנטול פנלו לפירוש דאמרינו כל יתר פנטול פנלו כמו שיתבאר בי"ד בחדושינו נישלו הפליות וניטל הטחול פשר ועיין בסי' נ' ונעקרה צלע מעיקרא ביתר כה"ג פשירה פמבואר בש"ע סי' נ"ד ס"ג וסי' שגנדלדלו בין החיה אפשר לא תאכל וזה אינה ח"י וחסר חוליא ביתר פשר פמבואר בסי' נ"ד שם וא"כ ליכא אלא ד' דברים דמצינו למחשביה וגם אילו מצינו לומר דאפיק דרוסה דאינה חיה ונשתברו רוב צלעותיה ביתר פשירה ונפלה מן הגג אינה חיה והמפס וב"ה חשיבי חדא או דניקבה חמה אין לחשוב ואם דנמצאו ב' מרות לדעת ראבי' בהג"א פשר אם נישלה חמה ה"ה יתר לדעת כל יתר פנטול לגמרי ואין להאריך פאן (ע"ב) גמרא אלא לתנא דבי ר"י כו' ואין לומר תנא ושייר דהא אלו קתני דמשמע תו ליכא כפירש"י לקמן נ"ד א' כ"ה דתנא אלו משמע ותו לא יע"ש ומיהו הא דתנן מנינא אין ראיה כמ"ש התו' בקדושין ט"ו ע"ב ד"ה והא איבעי קתני יע"ש: סבר ליה פושב"א כו' וצ"ל דה"ה נישל צנמת הגידין סובר גמי דכשירה ודוסק: אפיק מרה ועייל חרותא אין להקשות נהי דניקב פשירה נישל טרקיפה ואפתי איכא יותר מי"ח טרקיפות דהא פניטל אין ראיה מאיוב דהתם ניקבה הנה י"ל דגם ניקבה חמה אין ראי' לתנא דבי ר"י דהנה פשירה מאיוב דהא איהו סובר טרקיפה ח"א אלא מסברא אית ליה דכשרה ה"ה נישל סובר דכשר: ודע לפי מ"ש הרשב"א בת"ה שעיקר טרקיפות הפכד הוא מפני שסוף חמה לישל וכו"ש התב"ש בסי' מ"א וע"ש א"כ הא דמשני מרה מאן קתני לה ר"י בר"י א"כ מאן דלית ליה טרקיפות חמה לית ליה ג"כ טרקיפות, הפכד ובציר מי"ח טרקיפות: עוד אבאר לה לפי מה דס"ד השתא אפיק תרתי ועייל תרתי י"ל אימא דלא מפיק פלל ותנא דבי ר"י מנה טרקיפות ולא נבילות ונקובת הנושט ופסוקת הגרג' הנה נבילה פדמסיק לעיל דף ל"ב ע"ב ובמתני' תנן אלו טרקיפות אלו אסורות או קודם חזרה משא"כ תדר"י סובר דהנה נבילה ואם נאמר שלא במקום שחיטה בתורפץ הנה טרקיפה הנה א"ש כו' ומ"מ פסוקת הגרגרת יש לעיין דיראה אף שלא במקום שחיטה הנה נבילה דכמאן דפסוק דמי ובי"ד סי' ל"ד אבאר בזה ועוד התיינח למאן דאית ליה הכי אכל להב"י בש"ע סי' ל"ג דכתב דאף שלא במקום שחיטה הנה נבילה קשה ולפר"ח שם שכתב לאחר מיתה ולא מחיים י"ל קצת: והנה במאי שכתבנו דאפתי אמאי לא תנן נישלה חמה י"ל חדא בתברתה דנדאי נישלה חמה ליכא מאן

דפליג ואף חכמים מודים דטרופה אלא דלא חשיב להו בתרתיה נטלה הפכד ונטלה המרה דחד טעם הוא כמ"ש הרשב"א בת"ה דטעם נטל הפכד משום נטל המרה דסוף המרה לנטלה וכה"ג פתבו התוס' ד"ה ואמר רב יהודה אמר שמואל כו' דמה"ט לא חשיב ניקב המוח והחסרון גולגולת בתרתי אלא דיש לנו לומר דנדאי אי איצטריף ניקב קרום של מוח איצטריף נמי חסרון גולגולת לאשמעינו הא גופא דטרופה מטעם שסוף לינקב המוח כו' אלא דקשיא למה לי ניקב קרום של מוח ומש"ה לא חשיב בתרתי וה"נ דכנת' דנדאי אי נקבה המרה טריפה תרנוייהו איצטרכו דאי תנו נטלה הפכד לא שמעינו ניקבה המרה דנטלה המרה עדיף ואי חשיב ניקבה המרה אפתי צריף למתני נטלה הפכד לאשמעינו הא גופא דסוף המרה לנטול ולכף משגי מרה מאן קתני לה ר"י בר"י ולא ס"ל כן ולא הנה אלא נטלה המרה ולא חשיב להו בתרתי פיון דתנו נטלה הפכד והטעם דסוף המרה לנטול תו לא צריף למחשב' נטל המרה דכ"ש הוא וכדכתיבנא ומזה ראיה למ"ש הרשב"א בת"ה דטעם נטלה הפכד משום שסוף המרה לטלה כו' וכדכתיבנא: נקובי תמניא הווי אפיק שב ועייל שב עיין במהרש"א ז"ל מ"ש דאי נמי נקובי עשרה הנה חשבינהו פחד אלא דקושטא קאמר עכ"ל מ"ש פחייא בר רב היינו הא דאמר בסמוך אמר חייא בר רב שמונה טריפה בנקובה יע"ש אלא דמ"מ נקבה המרה לאו קושטא הוא דהא הלכה כר"י בר"י פדמסיק לקמן הלכה כר"י ואי דהוצרך לומר דמדלית מרה דאל"כ איכא נטלה המרה חדא דכ"ש הוא מניקבה המרה ועוד דנטולי תרין הנה נטלה הפכד ונטלה המרה חשבינהו פחד ומה"ט ניחא אם מדלית מרה דאמאי לא חשיב נטלה המרה אלא דנטולי תרין הנה חשבינהו פחד: בתו' ד"ה ואמר רב יהודה אמר שמואל וכן לטרופה וא"ת אמאי לא פריף נמי לחשוב גולגולת כו' עכ"ל יש לפרש הקישור כפשוטו ויש לפרש בריווח דאי מלתא דרב יהודה הנה מלתא דאמוראי לא הנה קשיא אמאי לא מקשה גולגולת פיון דכבר מקשה מנחבסה הגולגולת כמ"ש הר"ן ז"ל בה' שישות והרשב"א פחדושו בשם הרמב"ן יע"ש פיון דפחד אבר לא חשיב בתרתי ואף התוספות מודים לזה שכתבו בד"ה והאיכא בהמה שפחתכו רגליה כו' דהנה בכלל יע"ש אבל עכשוו שכתבו דהנה בכלל בסג"ר הוקשה להם זה דאמאי לא חשיב חסרון הגולגולת בהדי בסג"ר דמתניתין הוא פנ"ל לפרש דבריהם (דף מג ע"א) בתוספות ד"ה הנה דאפקת כו' וא"ת אמאי לא חשיב חסרון גרגרת בכאיסור לכאורה יאמר דקשיא להו למאן דלית ליה דרב מתנא וע"כ חשיב צומת הגידין ונחתכו רגלי' בתרתי אף דהנה פחד אבר א"כ קשיא להו שפיר דהנה טפי מי"ח דחסרון הגרגרת אבל למאן דחשיב נחתכו רגלי' וצומת פחדא ה"ה חסרון הגרגרת כן ויש לחלק בע"א דלחשוב חסרון הגרגרת ופסוקת חוט השדרה בתרתי ומה שהוקשה להם מחסרון כאיסור ולא מניקבה הגרגרת ברובה בנקבים שאין חסרון דנדאי בכלל פסוקת הגרגרת ברובה אבל חסרון כאיסור סברי לומר דטרופה כפ"ע הוא ובחמש שישות שכתב דאיכא נמי נקבים שמצטרפין לרובא אינו מדוקדק גמ' אמר חייא בר רב ח' טריפות בנקובה ופירש"י דלית ליה דרב עוירא ולכאורה הנה נראה לומר דלא מנה אלא טריפות ולא מנה נקובת הנושט דהנה נבילה אף שלא במקום שחיטה הנה נבילה וכבר פתבנו בזה לעיל באורף יעוין שם: בתו' ד"ה והא אר"י הלכה פסתם משנה הו' דכחדא בבא חשיב להו קצת קשה דלמא ר"י מספיקא אמר דבעינו פזית דשמא ואלו פשירות נשנית באחרונה וסתמא בתרא עיקר וכה"ג פחדש בקדושוין ל"ז יע"ש

וי"ל דא"כ הול"ל הלקה פזית ולא הלקה פזית צריף פזית ומש"ה הוקשה שפיר
ניש לנישב בענין אחר: בא"ד וע"כ סתמא דאלו פשירות לאו סתמא מעלייתא הנה אמאי
איצטריף כו' עכ"ל רצונם לומר דאי סתמא מעלייתא אמאי איצטריף לומר הלקה הא
אמר חדא זימנא הלקה פסתם משנה וסתמא בתרא עדיף אלא דלאו סתמא מעלייתא הוא
וא"כ קשה ומי אר"י הכי ואמאי פסק פדברי האומר פזית פיון דסתמא בתרא לאו
מעלייתא הוא ובאלו טריפות תנו ולא נשתייר הימנו פלום הא כ"ש פשיטה דלפום סברא
דהשתא סתמא בתרא עדיף אף כה"ג אלו טריפות ואלו פשירות ויש סדר למשנה אף
פהאי גוונא וכ"ז לגרסתם לקמן במתני' אבל לפי גי' הרי"ף לקמן ואלו פשירות נטלה
הפבד ונשתייר כל שהיא פשיטה וכבר כתבנו לעיל מזה במתניתין יענין שם: גמ' ניקב
השורקבו והפיס קנים פשיטה ופירש"י פיס היינו קליפה הפנימית היינו מה ששולפין
בספין או ביד וזהו סימן שורקבו נקלה והא דמביעיא לקמן ניקב הפיס ושורקבו קנים
מהו יש לראות אם ניקב כל הבשר והפיס קנים פשר כ"ש ניקב הפיס והבשר קנים
ואפשר הנה לומר דהכי מביעי ליה דנודאי ניקב השורקבו והפיס, קנים מיירי ע"י חולי
כמ"ש הפוסקים דאי ע"י קוץ טריפה ומביעיא ליה ניקב הפיס ע"י קוץ או מחט מהו מי
חיישינו שמה ניקב כל הבשר כמו בנפש דחיישינו כה"ג או לא דשאני ונפש שעורו דק
או שאר טעמים שיבואר לקמן אלא דא"כ לא הנה פשיט ליה מניקבו זה בלא זה דכשר
דאיירי על ידי חולי ולא ע"י קוץ אלא דאפ"ה מביעיא ליה שמה עיקר החיות תלוי בפיס
ולא בבשר השורקבו: אמר רבא ב' עורות יש לנפש חיצון אדום ופנימי לכן למה למימר
כו' דאי דמבחוץ אין לו בדיקה הא אמר לקמן רבא ונפש אין לו בדיקה וענין לעיל כ"ט
ע"ב יע"ש או דלמה לי חיצון אדום ולא אמר סתם א' אדום וא' לבן וזה שאמר ל"ל
למימר ולא אמר למאי נ"מ דנודאי נ"מ לענין דרוסה דאין לו בדיקה ומשני דאי חליף
טריפה ויש פירושים רבים יש אומרים דווקא שניהם וי"א אפי' א' דלא דמי לניקב דהכא
כל העור לקוי וי"א בשניהם לבינים פשר ושניהם אדומים טריפה ובי"ד סי' ל"ג אבאר:
ניקבו זה בלא זה פשר ופירש"י אהא דנקבו שניה' זה שלא כנגד זה זה למעל' וזה למטה
משמע דוק' כה"ג הוא דבנפש פסול דפעיא ביה וזימניו דניתרמי אהדדי אבל ברוחב אף
מרוח אחת פשר דאין מוחב ברוחב ובי"ד אבאר: ואמר רבא קרום שעלה מחמת מפה
בנפש אינו קרום מפרש"י ז"ל דהיינו טעמא דסתומה לאחר זמן לא מהניא פיון שנטרפה
שעה אחת אין לו תקנה ויש מי שסובר דטעמא דסופו לקסתר הקרום ההוא ושאיני ריאה
שניקבה ודופן סותמה דסתימה עבה הוא ולא יתפרק לאחר זמן ורש"י לא ניחא ליה
דא"כ אמאי לא מחלקינו גם פאן בין סתימה עבה לדקה אלא טעמא דהנה סתומה לאחר
זמן וענין ברא בשמעתין: ואמר רבא ונפש אין לו בדיקה מחוץ אלא בפנים למאי נ"מ
לספק דרוסה הנה רש"י ז"ל לעיל כ"ח ב' פי' בהדיא דבר אונא דרבא לענין נקב איירי
שאין לו בדיקה מבחוץ ובהכרח הוא לפי שיטתו פאן דלענין דרוסה יש תקנה גם בבמה
וא"צ לשחוט הקנה לבד וא"כ למה אמר החם נשחט' לקנה אלא לענין נקב איירי התם
וממה שפי' פאן בד"ה ומ"ש מספק דרוסה דהכא לא אפשר למבדקה דנקב בעור החיצון
בנפש לא מינכר א"כ קשיא מ"ש התוספות שם כ"ח ע"ב אמאי לא אמר נ"מ לנקב
ולכאורה מדאמר סתמא אין לו בדיקה אלא מבפנים משמע אף בבמה ונקב אימא שמה
במקום נקב שחט אלא בדרוסה ואף בבמה יש תקנה וכמ"ש רש"י פאן אלא שאין זה

מספיק דאימא בעורף אייגרי ועוד דמשמע למאי נ"מ מדברי רבה ואין זה מוכרח וי"ל קצת מדאמר אלא מפנים ולא אומר סתמא ונושט אין לו בדיקה מבחוץ ומדייקא הנה שמעינן דבפנים יש לו בדיקה אלא דאשמעינן דיש לו בדיקה בפנים וע"כ בדרוסה הוא ור"ל מבפנים לצד המאכל שעובר בו ול"ת שצריף להפריד שני עורות זה מזה ולראות בעור הפנימי במקום שהוא דבוק לעור החיצון אם יש טפת ארס או לאו קמ"ל דאין צריף והיא קנושית ה"ר"ן ו"ל וקרא"ש בשמעתין וחי' ה"ר"ן דאין טריפה עד שיאדים גם מבפנים כמו שאבאר לקמן אי"ה לזה אומר שאין צורך אלא לבדוק מבפנים לבד כמ"ש ה"ר"ן דעור הפנימי זה ובהיר הוא ואי הנה ארס בעור הפנימי במקום דבוקו הנה מינכר יע"ש: והנה אומרו למאי נפקא מינה לספק דרוסה הקשה הרשב"א בחדושי דהנה מצי למימר דנפקא מינה לונדאי דרוסה דג"כ יש לו בדיקה פדמטיק לקמן דף נ"ג ע"ב ובתוספות ד"ה דרוסה יעוין שם, ולפי תי' א' של הרא"ש בשמעתין דבספק דרוסה הקילו א"ש דבונדאי דרוסה לא מהני בדיקה בפנים שמא האדים עור החיצון ומטרפא בכף וקרא"ש הקשה מאי מהני בדיק' לדרוסה דלמא האדים עור החיצון וטריפה ואין לומר דעד שיאדימו שניהם א"כ מה קאמר ונושט אין לו בדיקה מבחוץ למה יבדקנו אף יש לו בדיקה פניו דלא מטריף בכף ולא זכיתי להבין דבריו הקדושים דמאי קשיא ליה דלמא ה"ק ונושט אין לו בדיקה בחוץ לסמוך עליו להקל ואם לא ימצא בחוץ פשר כי עור החיצון אדום ואין טפת הארס ניכר בו וצריף לבדוק גם מבפנים וכן הוא האמת ומאי קשיא ליה ו"ל וקרא"ש ו"ל תי' דבעינן שיאדימו שניהם בהאדים החיצון לחוד לא מטריף יע"ש ויש לראות דמה בכף שאין סופו ליגד לעור הפנימי מ"מ עור החיצון פולו לקי והנה פניטל עור החיצון פולו ולה"ר"ן אפשר דסובר דאי חליף טריפה דנוקא שגחלפו שניהם או פנימי לאודם דחיישינן לדרוסה אבל הרא"ש ו"ל דכתב דאי ניטל עור א' פולו טריפה א"כ אמאי לא הקשה בפשיטות שמא האדים עור החיצון והנה ניטל פולו וטריפה ויש ליישב זאת דסימנים קשים הם ואף עור החיצון גופא לא מיקלי זיהרין' אם לא ירד לעור הפנימי ומה שהקשינו בדברי הרא"ש יש ליישב בדוחק דקשיא ליה להרא"ש ו"ל למה ליה לרבה לומר ונושט אין לו בדיקה בחוץ פשיטא שכל א' יחמיר על עצמו פניו שאדום הוא במרא' ואין טפת הארס ניכר אלא דעיקר דינא בא לאשמעינן דבפנים מיהא יש לו בדיקה וע"ז קשיא ליה פשיטא דבלא"ה לא יבדוק מבחוץ וצ"ע: והיא ספק דרוסה כו' הנה קא בדיק ליה מאבראי לחדודי דאבני עכ"ל יראה לי לפי ה"ר"ן ו"ל דאם האדים עור החיצון לחוד פשר ולא ט' בבדיקה הנושט מבחוץ פלל בין לקולא ובין לחומרא דא"נ משתכח בחוץ טפת הארס אפתי איכא לאכשורי אם לא ימצא בפנים דרוסה א"כ שפיר אמר למה לי כו' ורבה עשה לחדודי דאבני להורות דין חדש שאין בדיקת חוץ מעלה ולא מוריד דאם נמצא טפת ארס אם בפנים אין ניכר פשר וזה שהקשה לו אבני וקרא"ש הוא דאמר ונושט אין לו בדיקה מבחוץ אלא בפנים וע"כ מוכח דהאדים עור החיצון לחוד פשר פקנושית קרא"ש וקרא"ש אכל לפי תי' שני של הרא"ש ע"כ דבעי גם בדיקת חוץ להחמיר שאם ימצא שם טפת הארס אין לו תקנה אף שאין בפנימי שום ארס צ"ל דרבה הנה רוצה להכשירו בבדיקת חוץ וזה שסיים קרא"ש ועשה רבה עצמו פלא הנה רוצה לבדוק בפנים דלפירושו קשיא מה האי דקאמר לחדודי דאבני ואבני מה הקשה לו דלמא בדיק בחוץ שאם ימצא בחוץ מטריף גם עליו החיוב לבדוק שאף שלא נמצא בפנים עדיין לא נתחלחל

הָאָרְס מִשָּׂא"כ לִפְנֵי הָרִ"ן א"ש בְּפִשְׁיטוֹת דְּבִדְיָקָת חוּץ לָא מַעְלָה וְלֹא מוֹרִיד: פְּתַב הַפְּר"ח
בִּי"ד סִימָן ל"ג ס"ק י"ד דַּמ"ש הָרָא"ש דַּא"א בַּע"א וְהַקִּילוּ בְּסַפֵּק דְּרוּסָה אַמַּאי וְהָא
סְפִיקָא דְּאוֹרְיִיתָא לְחוּמְרָא הִיזְה אֶפְשֵׁר לִזְמַר דְּהָא דְּמַחְמִירִין בְּסַפֵּק דְּרוּסָה לָא הִנֵּה אֵלָא
מְדַרְבְּנָן כַּמ"ש הַרְשָׁב"א בְּחִדוּשָׁיו לְקַמְן נ"ג א' וּב' דְּקַשְׁיָא לִיה אַמַּאי חוּשְׁשִׁין לְסַפֵּק
דְּרוּסָה וְהָאִיפָא ס"ס שְׁמָא לָא דָּרַס זֶה וְאֵת"ל דָּרַס זֶה שְׁמָא לָא נִגְדַּד הִחְלַל וְתִי כָּל הֵיכָא
דְּאִיפָא לְבְרוּרֵי מְבַרְרִין יַע"ש הָרִי הֵיכָא דְּאִיפ' שְׁוֹנְרִים הִרְבֵּה מ"ה שְׁרִיָא וּמְדַרְבְּנָן הוּא
דְּצָרִיף לְבְרוּרֵי כְּמוֹ בְּרַנְבָּא וּמַה"ט הֵיכָא דְּאִיתָא לְפִנְיֵנוּ צָרִיף לְשׁוֹאֲלוֹ אִם הוּא מְנוּמָחָה
גַּם הִישִׁישׁ בְּסִי' פ"א בַּפֵּא"ט כ' דַּמ"ה הִי' לְהַתִּיר ס' דְּרוּס' שְׁמָא בְּשֵׁן וְאֵת"ל בְּיַד שְׁמָא
לָא נִגְדַּד הִחְלַל אוֹ שְׁמָא אִי הִנֵּה בְּדִקְיָנוּ הִנֵּה כְּשִׁיר' וְאַבָּאָר לְקַמְן אִי"ה וְאַף וְדַאי דְּרוּסָה
יַע"ש וַא"כ נִרְאָה לְכַאוּרָה דְּשִׁפִּיר פְּתַב הָרָא"ש דְּבְּסַפֵּק דְּרוּסָה הַקִּילוּ דִּהְנֵה ס"ס שְׁמָא
לָא דָּרַס וְאֵת"ל דָּרַס שְׁמָא שְׁלֹא כְּנִגְדַּד הִחְלַל וְכִינּוּן דְּלִיפָא לְבְרוּרֵי דְּוֹנֶשֶׁט כּו' שְׁרִי וְאַף
שְׁפַתְבּ"א בְּחִדוּ' נ"ג ע"א דְּהֵיכָא דְּלִיפָא כ"א בְּהֵמָה אַחַת הִנֵּה סְפִיקָא דְּאוֹרְיִיתָא
וְכֵאן מְשַׁמַּע אֶף בְּבִהֵמָה אַחַת מְקַלִּין אַבָּאָר לְקַמְן בְּאוֹרְיָה בַּעז"ה וְאִין לְהַקְשׁוֹת דְּלַדִּידוּ
דְּלֹא בְּקִיאִין בְּבִדְיָקָה כַּמ"ש רַמ"א בְּסִי' נ"ז אַמַּאי אֶסְרִין סְפֵק דְּרוּסָה הָא הִנֵּה ס"ס וְלִיפָא
לְבְרוּרֵי וְעוֹד הָא פְּתַב רַמ"א בְּסִי' ק"י בְּס"ס אֶף דַּאי לְבְרוּרֵי לָא מְבַרְרִין י"ל דִּהְנֵה ס'
מַחְמַת חֶסְרוֹן יִדְעֵ' וְלֹא הִנֵּה סְפֵק וְאַפִּי לְס"ס לָא מְצַרְפִּין שְׁמָא אִילוּ הִיזְה בְּקִי הִיזְה נִיפֵר
הַדְּרוּסָה נִגְדַּד כּו' וּמ"מ הַפְּר"ח לָא מְקַשָּׁה דַּאי דְּאַמַּאי פֶּשֶׁר הָא הִנֵּה חֶסְרוֹן יִדְעֵה ז"א דְּאַף
הַבְּקִי אִין יוֹכַל לְהַפִּיר בְּחוּץ וּלְדִידוּן אַה"נ בְּכָל עֲנִין טְרִיפַת דַּאִין אֲנוּ בְּקִיאִין וְעוֹד שְׁיִתְבָּאָר
בְּחִדוּשֵׁינוּ לִי"ד בְּסִי' נ"ז בַּעז"ה: דַּע דְּמַדְבְּרֵי הַרְשָׁב"א בְּחִדוּשָׁיו נ"ג ע"א יֵשׁ לְלַמּוֹד
דַּע"כ אֶמְרֵי פֶשֶׁסְפֵק א' בְּגוֹפּוֹ וְהַב' ע"י תַּעְרוּכַת לָא הִנֵּה ס"ס אֵלָא בְּסַפֵּק טְרִיפ' שְׁנוֹתְעָרַב
אַח"כ בְּאַחְרוֹת כְּמַבְן' בְּסִי' ק"י מִשָּׂא"כ הֵיכ' שְׁנוֹלְדוּ ב' הַסְפִּיקוֹת בְּיַחַד כִּי הֵכָא שְׁבָא זָאֵב
לְעַדְר וְדָרַס א' מְהוּ וְאִין יְדוּעַ שְׁפִיר הִנֵּה ס"ס וְאַף לַמ"ש הַפְּר"ח בְּסִי' ח"י ס"ק מ"ז אֶף
שְׁלֹא נוֹדַע ב' הַסְפִּיקוֹת אֵלָא בְּיַחַד אֶסוּר שְׁאִנֵּי הֵתָם דְּנוֹדַע לְמַפְרַע דְּבִיץ' הִיָּתָה אֶסוּרָה
בְּסַפֵּק מְקוֹדָם לְכֹן עַד"מ בִּיצָה שְׁנוֹתְעָרְבָה בְּבִיציִים אַחְרִים וְאַח"כ נוֹדַע לְנוּ שְׁהַתְרַנְגְלוּת
הִיָּתָה סְפֵק טְרִיפָה קוֹדָם שְׁהַטִּילָה בִּיצָה זֹו אֶבְל אִם לָא נוֹדַע בְּבִיָּרוּר וְסַפֵּק אִם בְּשַׁעָה
שְׁהַטִּילָה בִּיצָה זֹו הִיָּתָה טְרִיפָה אוֹ לָאוּ אֶפְשֵׁר שְׁדוּמָה לְס"ס דְּרַשְׁבָּ"א וְאַנִּי עֵתִיד לְבַרֵּר
זֶה לְקַמְן נ"ג בְּאוֹרְיָה: גַּם מ"ש הַתַּב"ש בְּסִימָן ל"ג ס"ק י' דְּהַבְּדִיקָה אִינוּ אֵלָא מְדַרְבְּנָן
דְּרוּב סִימָנִים אִין אָרְס שׁוֹלֵט בְּהוּן וְלְחוּמְרָא לְחוּשׁ לְמִיעוּטָא וְהֵיכָא דְּלֹא אֶפְשֵׁר הִלְכוּ אַחַר
הָרוּב עַכ"ל הִנֵּה רַש"י לְקַמְן נ"ג ב' ד"ה, סִימָנִין עֲצָמָן פְּתַב כְּדִין דְּרוּב סִימָנִים אִין אָרְס
שׁוֹלֵט בְּהוּן אֵלָא דְּהָרָא"ש לָא יִסְבּוֹר כֵּן דַּאֲל"כ בְּבִהֵמ' לְשִׁיטַת הָרָא"ש אִין תַּקְנָה בְּבִדְיָקָה
כְּמַבְנוֹאָר בְּסִי' ל"ג וּבב"י דְּלֹא כְּרַש"י בְּשַׁמְעִתִּין וְאַמַּאי כִּינּוּן דַּא"א לְבַרֵּר הִיזְה לִילְיָה אַחַר
הָרוּב דְּלֹא שְׁלִיט הָאָרְס בְּוֹנֶשֶׁט גַּם מ"ש הָרָא"ש הַקִּילוּ בְּסַפֵּק דְּרוּסָה אֶף וְדַאי דְּרוּסָה
הִיזְה לְהַקִּיל מִן הַטַּעַם הִיזְה דְּרוּב סִימָנִים אִין אָרְס שׁוֹלֵט בְּהוּן אֵלָא הָרָא"ש מְפַרְשׁ עַד
שְׁיִאֲדִימוּ סִימָנִין עֲצָמָן דְּקִים לְהוּן לְחוּ"ל דְּלֹא מִזִּיק אָרְס שְׁנִגְדַּד הַסִּימָנִין אֵלָא בְּסִימָנִין
עֲצָמָן וְלֹא מִטַּעַם רַנְבָּא וּבְזֶה יֵשׁ לִיִּישָׁב וְלִזְמַר דְּבִבְהֵמָה גַּם לְהָרָא"ש דִּינָא הֵכִי דַּא"א
בְּבִדְיָקָה שְׁרִי כֵּן בְּלֹא בְּדִיקָה דְּסַמְכִינוּ אַרְנוּבָא וְהָא דְּאָמַר בַּפ' הַשּׁוֹחֵט נִשְׁחַטְיָה לְקַנְהָה הִיָּנּוּ
בְּעוּף דְּאֶפְשֵׁר: הֵן אֲמַת דַּמ"ש הַב"י בְּסִי' ל"ג דְּרָא"ש סוֹבֵר בְּבִהֵמָה אִין לוּ תַּקְנָה כַּפִּי
הַתּוֹסְפוֹת בַּפ' הַשּׁוֹחֵט כ"ט ע"א וּמַה בְּכָף וְהָא אִיפָא לְמִימַר בְּעוּף דְּאִיפָא לְבְרוּרֵי מְבַרְרִין

ובהמה שרָא בלא בדיקה פֿינן דא"א בבדיקה דְבַעֵי שְׁחִיטַת ב' סִימָנִין וְסִמְכִינוּ אַרְנוּבָא אֱלָא מְהָא דְאָמַר רַבָּא הִיכִי לִיעֲבַד וְלֹא יָדַע וְתַקְנֵתָא דְרַב יוֹסֵף בְּד"י אַמְאִי לֹא שְׁרָא בְּלֹא בְּדִיקָה הִיכָא דא"א וְרַבָּה נָמִי דְאָמַר וְנֹשֶׁט אִין לֹו בְּדִיקָה מִבְּחוּץ הָא לֹא אֶפְשָׁר בַּע"א אֱלָא דְלִיתָא, וּמֵאֵן דְּמִפְרָשׁ לְהֵיכָא בַר אֲנוּזָא בְּדְרוּסָה ע"כ לֹא יִפְרָשׁ כַּפִּירֵשׁ"י לְקַמְן עַד שְׂיֵאדִימוּ סִימָנִין עֲצָמֵן דְּרֹב אִין אָרְס שׁוֹלֵט בְּהֵן אֱלָא שְׁקִים לְחַז"ל פֿינן שְׁלֹא בָּא הָאָרְס מִיָּד שׁוֹב לֹא יָבֹוא מִן הַבְּשָׂר שְׁנַגְד הַסִּימָנִים לְסִימָנִים וְרַש"י לְשִׁיטָתִיהָ לְקַמְן שְׁפִירֵשׁ בְּהֵיכָא בַר אֲנוּזָא בְּנִקְב וְלֹא בְּדְרוּסָה שְׁפִיר פְּתַב דְּרוּסָה אִין אָרְס שׁוֹלֵט בְּהֵן וְהָא דְכַתַּב בְּדְרוּסָה יֵשׁ תַּקְנָה קוּשְׁטָא קְאָמַר וּלְחַוּמָרָא דְבַעֵי בְּדִיקָה אַף בְּבִהְמָה דְלֹא שְׁיֵיךְ לֹוּמַר שְׁמָא כו' וּמִיָּהוּ ז"א דְּנֹדָאֵי צָרִיךְ בְּדִיקָה שְׁמָא שְׁלֹא בְּמָקוֹם שְׁחִיטָה הִטִּיל אָרְס אֱלָא קוּשְׁטָא פְּתַב וּלְפִירוּשֵׁי מְלֵתָא דְפֶרֶק הַשׁוּחַט פְּתַב כֵּן דַּע"כ בְּנִקְב אֵינְרִי גַם מ"ש הַתְּבוּאוֹת שׁוֹר דַּהֲפֵר"ח חֲתִינֵשׁ לְשְׁמָא וְלֹא חֲתִינֵשׁ לְנֹדָאֵי י"ל דַּפֵּר"ח לְדַבְרֵיו דְרַא"ש קְאָמַר דָּאֵי זַהֲרָא מִיקְלָא קְלִי אַף בְּעוֹר הַחִיצוֹן לְחוּד הֵנָּה סְפִיקָא דְאוּרִייתָא וּלְחַוּמָרָא אֱלָא דְקִים לְחַז"ל דָּאִין שׁוֹרְף לְאַחַר מִיָּכֵן וּבְסִי' ל"ג וּנ"ז בְּיֹוֹרָה דְעָה אַבְאָר בַּעזָה"י: הֵן אֲמַת דִּישׁ לְרֵאוֹת בְּהָא דְבַר אֲנוּזָא דְרַבָּא דְאָמַר הִיכִי לִיעֲבַד וְלֹא יָדַע מִתַּקְנֵתָא דְאַבְיִי נְשִׁחֲטִיהָ לְקַנְהָ אִיךְ הִבִּין דְבָרֵי רַבָּה דְאָמַר וְנֹשֶׁט אִין לֹו בְּדִיקָה מִבְּחוּץ אֱלָא בְּפָנִים דְלִמָּא בְּמָקוֹם נִקְב קְשִׁחִיט וְהָא מְשַׁפְּחַת בְּדִיקָה בְּפָנִים וּלְפִירֵשׁ"י נִיחָא דְבְּדְרוּסָה יֵשׁ בְּדִיקָה לְאַחַר שְׁחִיטָה דְאָרְס רַחֲב הוּא וְנִיכְר מ"ש פֶּאן אֵינְרִי לְעַנְיָן נִקְב אַבְל לְפִי הָרַא"ש קְשָׁה אִם לֹא שְׁרַבָּא אָמַר כֵּן לְחַדוּדֵי דְאַבְיִי הִנֵּה אוֹמַר כֵּן הִיכִי לִיעֲבַד וְלֹא לְפִי הָאֲמַת וְאִם כֵּן אֶפְשָׁר דְבְּדִיקָה זֹו הִיכָא דְאֶפְשָׁר לְבְרוּרֵי מְבָרְרִינוּ וְהִיכָא דְלֹא אֶפְשָׁר סִמְכִינוּ אַדְרַבָּא דָּאִין אָרְס שׁוֹלֵט בְּסִימָנֵי שְׁהֵן קְשִׁים וּכְפִירֵשׁ"י לְקַמְן בְּנ"ג א' וְא"כ א"ש כֵּן זֶה אָמַר עֲוֹלָא יֵשׁב לֹו קוּץ בְּנוֹשֶׁט אִין חוּשְׁשִׁין כו' אוּ דְנִקְיֵט יֵשׁב לְרַבּוּתָא אַף שְׁקוּץ עוֹמֵד בְּרוּחַב הַנוֹשֶׁט וּכְשֶׁהִבְהֵמָה מוֹתַחַת צוֹנָאָר נֹקֵב וְאַפ"ה אִין חוּשְׁשִׁין אוּ דְנוֹקָא יֵשׁב אַבְל נְמָצָא נְקוּב עוֹר הַפְּנִימִי וְלֹא עוֹר הַחִיצוֹן וְנִיכְר שְׁהוּא ע"י קוּץ חוּשְׁשִׁין שְׁמָא גַם עוֹר הַחִיצוֹן נְקוּב וְאִין לֹו בְּדִיקָה לְשִׁיטַת רַש"י דְנִקְב אִין לֹו בְּדִיקָה בְּחוּץ וּלְפִי' רַאשׁוֹן שְׁפַתְבְּנוּ דְרַבּוּתָא קְאָמַר ל"מ בְּמָצָא נְקוּב עוֹר הַפְּנִימִי ע"י ק אֶמְרִינוּ שְׁלֹא הִנֵּה מְמַלָּא כֵּל הַחֲלָל ר"ל הַקוּץ לֹא מְלֹא כֵּל רוּחַב הַנוֹשֶׁט אֱלָא אֶפִּילוּ מְלֹא כֵּל רוּחַב הַחֲלָל וּכְשֶׁהִבְהֵמָה מוֹתַחַת צוֹנָאָר שְׁכִיחַ הוּא דְנוֹקֵב אַפ"ה עֲוֹלָא לְטַעֲמָהּ דָּאִין חוּשְׁשׁ לְסַפֵּק דְרוּסָה אַף דְשְׁכִיחַ הוּא וְה"ה פֶּאן וּפִי' הַשְּׁנִי דְנוֹקָא יֵשׁב אִין חוּשְׁשִׁין דָּאִין סְבָרָא שְׁנִקְב עוֹר, הַחִיצוֹן וְחוּר לְאַחוּרֵי בְּמַקְצַת וְכַה"ג פְּתַב הָרַא"ש בְּשִׁמְעֵתִין אַבְל נְמָצָא נְקוּב וְנִיכְר ע"י קוּץ חוּשְׁשִׁין שְׁמָא נִיִּקְב גַם עוֹר הַחִיצוֹן וְאִין לֹו בְּדִיקָה: בְּפִירֵשׁ"י יֵשׁב לֹו קוּץ כו' וְקוֹרֵט דָּם, אִין בְּפָנִים עַכ"ל וְהָא דְלֹא תַקְשִׁי לְרַש"י אִם אִין קוֹרֵט דָּם בְּפָנִים אַמְאִי אֶמְרִי' לְמֵאֵן דְחֲתִינֵשׁלֵס"ד חֲתִינֵשׁ הֵכָא וְהָא נֹדָאֵי לְאַחַר שְׁחִיטָה נִקְב כְּמוֹ לְקַמְן נ"א ב' בְּמַחַט בְּבֵית הַפּוֹסוֹת דְלֹא נְמָצָא קוֹרֵט דָּם בּוֹ תִירְצָה הַרְשָׁב"א וּשְׁאָר פּוֹסְקִים שְׁאֵנִי וְנֹשֶׁט מִתּוֹךְ אוֹכְלִין וּמְשַׁקִּין שְׁטָפוּהָ לְטַפַּת דָּם גַם הַתּוֹ' ד"ה יֵשׁב קוּץ בְּנוֹשֶׁט מוֹדִים שְׁיֵשׁ לְחַלֵּק כֵּן שְׁהָרִי פְּתַבוּ דְאַיִרֵי אַף בְּאַיִפָּא קוֹרֵט דָּם בְּפָנִים וְכ"ש דְמָצִי אֵינְרִי בְּאִין בְּפָנִים וְע"כ דִּישׁ לְחַלֵּק בֵּין וְנֹשֶׁט לְהַמְסֵס וּב"ה וְהַרְשָׁב"א בְּחַדוּשֵׁיו שְׁפַתַּב דַּתּוֹ' הַכְּשִׁירוּ בְּאִין קוֹרֵט בְּפָנִים לֹא נִתְפַּנֵּין לְתוֹס' שְׁלִפְנֵינוּ כַּמ"ש.

ומ"ש רש"י וקורט דם אין בפנים משמע אי יש טריפה והא אין בחוץ ומה איכפת לו מה שיש בפנים פקושית התו' ד"ה ישוב ופ' שראיתו מגמרא וכמ"ש הרשב"א בחדושי דאמר ישוב לא איצטריף והיגו באין קורט דם בפנים כמו שאבאר אי"ה בחדושינו באורף סי' ל"ג בעזה"י מ"מ הפל טעמ' לעולא אמאי בקורט דם בפנים חיישינו פינו דאין בחוץ ואין לומר דרש"י פתב וקורט דם אין בחוץ לומר דאפ"ה צריף לעולא לאשמענו דבנושט אימור אוכלין ומשקין שטפוה וה"ה לדין באין קורט דם טריפה וחיישינו דזה דוסק ולכאורה דרש"י לשיטתיה בהא דלקמן נ' ב' בברייתא במחט בביה"כ מצ"א פשיטה ומדנקיט ביה"כ ושביק המפס ש"מ דשם טריפה אף מצ"א כפירש"י שם ובשפת ל"ו א' יע"ש והיגו בנמצא קורט דם בפנים דבהמסס ובה"כ לא אמרינו אוכלין ומשקין שטפוה ולא דמי לנושט ואיך פליג עולא על ברייתא דלקמן דחוששין שמה הבריא מדאמר עולא אין חוששין אף בניקב קצת מעור החיצון כמ"ש רש"י להדיא ד"ה ישוב ואין נראה נקובתו בחוץ דמשמע כל שלא נראה מעבר אל עבר אין חוששין דסתמא אמר אין חוששין דאל"כ הוה לומר ישוב קוז מצ"א כמו בברייתא דלקמן וא"כ קשיא נהי דמצ"א בבה"כ פשיטה דלא חיישי' לעור א' כולו משא"כ פשיטתא עור א' והשני במקצת אמאי לא חיישינו שמה נקוב כולו עור שני כמו בהמסס אלא ש"מ דכאן לא איירי בנמצא קורט דם בפנים דאיכא ס"ס שמה לאחר שחיטה ואת"ל מחיים שמה לא ניקב מעבר אל עבר ומש"ה מכשיר עולא ופריף מ"ש מספק דרוסה דמחמירינו ואף דאיכא ס"ס שמה לא דרס ואת"ל דרס שמה למטה מחלל הגוף וכה"ג פתב הרשב"א לקמן בחדושינו נ"ג א' והבאתו לעיל וצריף לומר דספק שמה לא דרס מש"ה לא חשיב ספק דלא הוה ספק השקול דדרוסה שכית יותר או דרוב אריות דורסין ממש ונהנה כמאן דליתא דמי הספק הזה ועיין תו' פתובות ט' ע"א יע"ש בפסוגיא דפתח פתוח וכמו שאבאר לקמן באורף נ"ג א' גבי נמצא צפורן בגבו של אחד מהן ועיין סי' נ"ג ונ"ו ונ"ז ואף דאיכא ספק שמה לא נגד החלל לא אמרינו אוקי אחזקה אלא היכא דהיתרא שכית טפי מלאסורא כמו שהיא אמרתא דשגרון פרעא בתרייתא שגרונא שכית וכבר האריכו בזה הפר"ח והתב"ש בסימן כ"ט יע"ש ומש"ה פאן בדרוסה אסרינו ואפשר מ"ה מוקמינו אחזקה בספק השקול ומדרבנן הוא דאסור וכמו שהארכנו בזה בפ"ק י"א יע"ש ובפר"ח סימן ק"י בכללי הס"ס יע"ש ופריף שפיר דישב לו קוז בנושט הספק שמה לא נתחב מעבר אל עבר לא הוה ספק השקול דקרוב לודאי דנתחב גם בעור הב' כולו כמ"ש התוס' ד"ה קסבר וכמאן דליתא דמי ולא נשאר אלא ספק א' מחיים או לאחר שחיטה ונהו לאחמורי מספיקא מיהת מדרבנן כמו בדרוסה וגרע מדרוסה דספק מחיי' או לאחר שחיטה י"א דמסתבר לתלות מחיים ולא הוה ספק השקול ומשני קסבר עולא אין חוששין לס"ד דמה בכך דספק הראשון לא הוה ספק השקול מ"ה הוה רובא להיתרא דס"ס מטעם רובא הוא כמ"ש הרשב"א בחדושינו סימן ת"א וספק הב' הוה ספק השקול ובכל דהו מספק הא הוה רובא וכבר עמד על תקירה זו הרב בספר פני יהושע בחדושינו לפתובות בפסוגיא דפ"פ בתוספות שם ובסוגיא דרוב אריות דורסין אכתוב בזה בעזה"י ועיין בסי' נ' בב"ח ופ"ד שם וה"ה פאן דלא חיישינו ולא דמי להמסס מצ"א דהתם ביש קורט דם וליכא אלא חדא ספיקא שמה ניקב מעבר אל עבר ולא הוה ספק השקול או דמ"מ בדיקה מיהא בעי ולקמן בפסוגיא דביה"כ נאריף בו בעזה"י והתוס' לשיטתיהו בהא דהמסס מצ"א

כְּשִׁירָה ג"כ דְּלֹא חִיּוּשֵׁינוּ שְׁמָא הִבְרִיא יע"ש בד"ה מחט דַּיֵּשׁ לַחֲלֵק בֵּין הַמָּסָס לְנוֹשֵׁט וְכַמוֹ שְׁאַבְאָר שֵׁם בַּעֲזָה"י וּמַש"ה פְּתָבוּ דְעוֹלָא מְכַשִּׁיר אַף בְּיַשׁ קוֹרֵט דָּם בְּפָנִים דְּאֶדְרָבָה רְאֵיתוּ מַהֲדָּה דְלִקְמָן דְּלֹא חִיּוּשֵׁינוּ שְׁמָא הִבְרִיא וְאָנוּ הוּא דְמַחְלִקֵינוּ בֵּין הַמָּסָס וּבַה"כ לְנוֹשֵׁט וְעוֹלָא לֹא יִסְפֹּר חֵילוּק זֶה וְאֵה"נ לְרַש"י לְמַאי דְמַסִּיק קְסָבֵר עוֹלָא אִין חוּשְׁשֵׁין לַס"ד וְאָנוּ דְחִיּוּשֵׁינוּ לַס"ד חִיּוּשֵׁינוּ הֵינּוּ בְּנִיקָב עוֹר וּמְחַצָּה לֹא בַע"א דְוָמְל' דְּמַחַט בַּבֵּיה"כ אוֹ דַּיֵּשׁ לַחֲלֵק בֵּין וְנוֹשֵׁט לְשֵׁם וְכַדְכְּתִיבְנָא אֲבָל הַמְעַיֵּין בְּרַש"י שְׁבַת ל"ו א' יִרְאֶה לְהִדְיָא דַּמַּש"ה בְּהַמָּסָס מְצַד אֶחָד כְּשִׁירָה מִתּוֹדָה שְׁדוּפָן דִּק מְאוּד אִין זֹו סְתִימָה וְלֹא מְשׁוּם שְׁמָא הִבְרִיא וְא"כ קְשִׁיָּא הֵךְ וְאִין לְהֶאֱרִיף: וּבַד"ה אִין חוּשְׁשֵׁין שְׁמָא נִיקָב הֵיךְ וְהִבְרִיא וְנִתְרַפָּא וְקָרוּם שְׁעָלָה מִחַמַּת מִפָּה כו' וְאָנִי שְׁמַעְתִּי לְשׁוֹן נִיקָב וְכַמוֹ בְּרָא כו'.

וְהַרִי"ף פִּי הִבְרִיא נְפִיק לַחוּץ כְּמוֹ פּוֹק לְבָרָא יע"ש וּמַה שְׁפִירַש"י לְשׁוֹן רֵאשׁוֹן שְׁמָא נִתְרַפָּא מִשְׁמַע לְשְׁמָא נִיקָב חִיּוּשֵׁינוּ א"כ וְנוֹשֵׁט אִין לוֹ בְּדִיקָה בַּחוּץ לְוֹמֵר דְּלֹא עֵבֵר כֹּל עוֹר הַפְּנִימִי ז"א גַּם פְּתָבְנוּ לְעִיל דַּא"א לְוֹמֵר כֹּן וְלִכְאוּרָה דְלִשׁוֹן רֵאשׁוֹן לְמֵאן דְּסוֹבֵר נִיקָב יֵשׁ לוֹ לְנוֹשֵׁט בְּדִיקָה וּמֵאן דְּלִית לֵיהּ הֵכִי מְפָרֵשׁ כְּפִי שְׁנֵי אִין חוּשְׁשֵׁין שְׁמָא נִיקָב עוֹר הַחִיצוֹן וּמִיָּהוּ לְמֵאן דַּאִית לֵיהּ נִיקָב יֵשׁ בְּדִיקָה מְצִי לְפָרֵשׁ כְּפִי הַב' אִין חוּשְׁשֵׁין שְׁמָא נִיקָב וְאֵף בְּדִיקָה לֹא בְּעֵי בְּלִשׁוֹן עוֹלָא מִשְׁמַע הֵכִי אִין חוּשְׁשֵׁין אַף בְּדִיקָה א"צ וּפְרִיף מ"ש מַס"ד דַּעֲכ"פ בְּדִיק' בְּעֵי וְעַיֵּין בְּרַא"ש פָּאן אֲלֵא דְקָשָׁה מ"ט לֹא בְּעֵי בְּדִיקָה נְהִי דְלֹא חִיּוּשֵׁינוּ שְׁמָא נִיקָב עוֹר הַחִיצוֹן דְּאוּקִי אַחְזָקָה מ"מ כֹּל הֵיכָא דְאֵיפָא לְבַרוּרֵי מְבָרְרִינוּ וְכַדְאִיתָא רֵישׁ פְּסָחִים וְשִׁאנֵי ח"י טְרִיפּוֹת דְּלֹא אֵיִתְרַע כְּלָל וְלֹא נוֹלַד שׁוּם סְפָק גַּם טְרִיחָא מְלִתָּא מִשֵּׁא"כ לְבַדּוּק נֶגֶד מְקוּם הַקּוּץ אַמְאִי לֹא בְּעֵי בְּדִיקָה וּבִי"ד סִימָן ל"ג אֲבָאָר בְּזָה בַּעֲזָה"י: וּבְתוֹ ד"ה הֵיכָא ס"ד וְלִמְאִי דְפִי בַּפ"ק דְּבַס"ד אֵיִרִי לֹא יִתְכֵּן עַכ"ל ר"ל בְּבַהֲמָה ע"כ אִין תְּקֵנָה בְּדְרוּסָה מְדַאֲמֵר נְשַׁחֲטִיָּה לְקִנְיָה גַּם שְׁמָא בְּמְקוּם נִיקָב כו' וּלְפִרַש"י אֵיִרִי בְּנִיקָב: וּבַד"ה קְסָבֵר עוֹלָא כו' נְשַׁחֲטִיָּה הַתְּרַה וְהַעֲמִידְנָה בְּחֻזְקָת שְׁאִינָה דְרוּסָה לְמֵאן דְּסוֹבֵר גְּדֻרְסָה הָאֵם יִזִּיק גַּם לְנוֹלַד הֵנָּה הָאִי חֻזְקָה מִחַמַּת רְוָבָא לֹא הֵנָּה חֻזְקָה בַּפ"ע מִשְׁעָה שְׁנוּלְדָה דְאֵימּוֹר גְּדֻרְסָה הָאֵם וְיִזִּיק לְנוֹלַד אֲלֵא חֻזְקָה מִחַמַּת רְוָבָא הֵנָּה: אֲמַרָא נְמַצָּאתָא לֹא אֵיִצְטְרִיף מַה שְׁיֵשׁ לְדִקְדָּק בְּזָה אִי אֵיִרִי בְּקוֹרֵט דָּם בְּפָנִים לֹא שְׁיִיף לְוֹמֵר כֹּל חִינֵי בְּרִייתָא קוּצִי אֲכָלָן יִתְבָּאָר בְּסִי ל"ג וְעַיֵּין ט"ז שֵׁם גַּם יֵשׁ לְרֵאוֹת נְמַצָּאתָא לֹא אֵיִצְטְרִיף מִמ"נ אִי יֵשׁ נִיקָב בְּעוֹר פְּנִימִי אֲטוּ כְּפֹלְהוּ חִינֵי בְּרִייתָא נִקוּב עוֹר פְּנִימִי שְׁלֵהוּ וְאִי דֵאִין נִיקָב עוֹר פְּנִימִי פְּשִׁיטָא ל"ל כְּפֹלְהוּ קוּצִי אֲכָלָן הָא בְּפָנִים יֵשׁ לוֹ בְּדִיקָה וְהֵינּוּ לְשׁוֹן שְׁמָא הִבְרִיא נִיקָב אֲבָל לְלִשׁוֹן שְׁמָא נִתְרַפָּא א"ש וְי"ל דְּמִיִּרִי בְּלֹא נִיקָב וּקַמ"ל דַּאֲף בְּדִיקָה א"צ וּמַש"ה אֲמַר כְּפֹלְהוּ אֲכָלָן כו' גַּמְר' תּוֹרְבִץ הַנוֹשֵׁט רַב אֲמַר בְּמַשְׁהוּ וְשְׁמוּאֵל אֲמַר בְּרַבּוּ הַרְשָׁב"א בַּח' פְּרִיף לְשְׁמוּאֵל אַמְאִי לֹא חֲשִׁיב תּוֹרְבִץ בְּרַבּוּ לְפִי הַאֲמַת לֹא קוּשְׁיָא פְּסוּקֵי תַלְת' הֵנָּה גְּרַגְרַת וְתוֹרְבִץ וְחוּט הַשְּׂדֵרָה חֲשָׁבִינְהוּ כְּפָחַד אֲלֵא דְקָשִׁיָּא לִיָּה לְהַמְקָשָׁה אַמְאִי לֹא קְשִׁיָּא לִיָּה וְתִי בַּח"א לֹא חֲשָׁבִינּוּ אֲלֵא כְּפָחַד וְכַמוֹ שְׁבַתוֹסְפוֹת בַּד"ה בְּהֵמָה שְׁנַחֲתָכוּ כו': זִיל שְׁלִים דְּמִי תוֹרָא לְמַרְי' הַתּוֹ פְּתָבוּ ד"ה זִיל שְׁלִים דְּאֵיִרִי שְׁהֲאֲכִילוּ בְּיָדִים דְּהֵנָּה נְשָׂא וְנָתַן בְּיַד דַּא"כ הֵנָּה לִיָּה טוּעָה בְּדָבָר מְשֻׁנָּה וְאִין מְשַׁלֵּם וְהַרְשָׁב"א כְּתִב לְפִי אֵן בְּסִנְהֶדְרִין דַּאֲף נְשָׂא וְנָתַן בְּיַד פְּטוּר צ"ל דַּר"א הֵיךְ חוּשֵׁב זֶה לְשִׁקּוּל הַדַּעַת דְּלֹא בּוֹדַאי תְּרִי קוּלֵי דְסִתְרָן אֶהְדְּדִי דְלִמָּא כְּרַב כְּפֹלְהוּ וְר"א הוּא דְסוֹבֵר דְּהֵנָּה תְּרִי קוּלֵי כו' וּמְפִירַש"י כָּאן מִשְׁמַע כֹּל שְׁהֲאֲכִיל לְכַלְבִּים אַף שְׁלֹא נָתַן בְּיַד

חייב אף בטוע' בדבר משנה ועיין בחושן המשפט סימן כ"ז: (דף מד ע"א) גמרא פנולה
פרב עבדה כו' והיינו אף דלאו מקום שחיטה היא מ"מ טריף ביה משהו ומיהו נבילה לא
הנה וכתבנו לעיל מזה ועיין בסי' ל"ג בש"ע במ"ש או תורבץ הנושט נבילה ובש"ף
והתו' בד"ה פנולה פרב עבדה דהנה מצי לומר פשמואל ופסול, הגרים שלישי ושחט ב'
שלישים וכן כתבו לעיל ד"ה אי פשמואל והנה אין ראיה ממ"ש דף כ' א' אמר שמואל
פל הפשר כו' הא פסול בשחיטה פסול במליקה למעוטי שפוי ראשו וכדר"ה אמר ר"א
הגרים שנים ושחט ב' שלישים פסולה דלדוגמא נקטי' דשמואל לא בא להשמיענו אלא
דהגרמה פוסל במליקה כמו בשחיטה יע"ש ושוב מצאתי בריטב"א שם כ' א' לדוגמא
נקטי' דהלכתא הגרים שלישי ושחט ב' שלישים פשר א דה"מ לומר פנולה פשמואל ורבא
סובר הגרים שלישי ושחט ב"ש טריפה אלא דלית הלכתא הכי והגרים שלישי ושחט ב"ש
כשיירה: ע"ש למעלה עד כמה פדי תפיסת יד כתבו התוס' בשם בה"ג פדי אצבע שאוחז
מפאן ומפאן והיינו גנדל דכ"מ שמונזכר אצבע הוא גנדל עיין בטור סי' כ' אכל בתו'
משמע שיוכל לאחוז כ"ש ולא בעי גנדל ועיין באחרוני' ושיעור זה הוא ג"כ שיעורא
דחותרכו וכוונין או חותרכו ועומד במקומו ושיעור אחד הוא דהנה: אמר שמואל תורבץ
שניטל מלחי פשר בי"ד סי' כ"ד סעיף י"ו אאריף בזה בעזה"י: (ע"ב) אמרי לה רוב
עובדי' ואמרי לה רוב חללה עכ"ל לכאורה כ"א משמש קנלא וחומר רוב עובדי' אף
שאין רוב חלל טריפה וכל שאין רוב טוביה שנספס ממט' למעל' אף שנספס רוב חלל'
כשיירה וכן למ"ד רוב חללה הנה חומר אף שאין רוב עובדי' וקנלא אם נפס רוב עובדי'
לחוד דכשיירה אבל הפר"ח בסימן ל"ד ס"א למ"ד רוב חללה אף שאין רוב עובדי' יע"ש
ומ"מ אין ראיה למ"ד ברוב עובדי' אי ברוב חלל מטריף או לא ומתני' דקתני פסוק'
גרג' למאי דקיי"ל רוב חלל' בעי' אמאי נקיט פסוקת גרגרת שהוא רוב הטבעתולא
נקיט פסוקת הקנה דהוא הקרום שבפני': ע"ש גמרא והיכי עביד הכי כו' כתב מהר"ש א'
ז"ל דאין לומר דלא ידע רבב"ח דטרפ"י רב דא"כ קשיא על רב היאך שלח לרבב"ח
יע"ש ובהא דמקשה וכיון שהורה חכם היכי אכיל דלמא לא ידע שאסר רב וגם לא שייך
אין הקב"ה מביא תקלה ע"י פיון דמן הדין רשאי אלא מדת חסידות דאל"כ מה: רבותי'
דיחזקאל אלא דנדאי הנה לו להודיעו שרב אסר מיסר ומיהו מה דשרי לכתחלה אין
קושיא דאפשר שלא הנה יודע שרב אסר כו': ובתו' ד"ה היכי עביד והתנא כו' מלתא
כו' עכ"ל ר"ל לשיטת רש"י בגדה פי אמר אגמרא סמוך הדר ביה ממה דהנה אמרה פל
יומא דכי הנה וה"ה פאן דאמרינו חכם שאסר אין חבירו רשאי להתיר ה"מ מלתא דתליא
בסברא אבל אגמרי' רשאי לחלוק וא"ש לקמן מר טריף ומר מכשיר דאגמרי' סמוך
ומ"ש מהר"מ מלובלין דשם לא פי' רש"י פלום דהדר משינויא קמא לכאורה ממ"ש
רש"י דף כ' ד"ה מעיקרא ובד"ה אגמריה דהא דהנה מטמא משום פבודו דרבה בב"ח
והא מדינא אסור חכם שטימא אין חבירו רשאי לטהר לא משום פבוד נגעו ביה וכמ"ש
הרשב"א בחדושי' בשם הראב"ד דהנה כחתיכה דאסורה אלא ע"כ היכא דאגמריה סמוך
רשאי והא דהנה מטמא לה מעיקרא משום פבודו לחוד והא דלקמן במחטא מר טריף
ומר מכשיר לא הנה חושש לכבודו של ראשון וא"כ משמע לשיטת רש"י כי מסיק
אגמריה סמוך הדר ממה דהנה אמר מעיקרא טמוי כו' ר"ל דמצי למימר דהדר ומ"מ לא
הדר דניתא ליה לומר משום פבודו דרבב"ח לא הנה מיכל ר"י בר"י ועיין ברשב"א

שכתב חכם שטיינמא אין חבירו רשאי לטהר וא"נ מטהר לאו פלום הוא במלתא דתליא בסברא יע"ש א"כ שפיר מקשה היכי עביד הכי מסתמא הודיעו לו אח"כ שרב אסר מיסר ונהנה חתיכה דאסורא כמ"ש הרשב"א בשם הראב"ד מהא דע"ז יע"ש וכמ"ש לעיל עוד דע לה דהא דחכם שטיינמא אין חבירו רשאי דוקא באותו דבר עצמו אבל פדומה במלתא אחריתי רשאי החכם ולדעת הראב"ד א"ש בפשיטות הא ואין להאריך בזה: (דף מה ע"א) גמרא אמר רב יהודה אמר רב נקבה פנפה מצטרפי לרנבא עכ"ל מפ"י רש"י ותוספות ד"ה אישתמיטת"י משמע דהנה ס"ד דאיירי בגיש חסרון דומיא דנקבי הנפה ומצטרפי לרנבא ר"ל דאין מזיק בהם שיעור אחר אם לא שהם ברנחב הקנה וכ"ז שאין בהן רוב רנחב הקנה אף שיש שיעור איסור שהו ארנפין וקצרין דכי מעגלת להו איסור הוא דהנה אין טריפה ופריה מ"ש וכן פ"י רש"י ד"ה אלמא כו' פאילו הנה חד נקב ולא יתבינו שיעורא אחרין ר"ל להקל ולומ' שאין טהור אלא ביותר מלא מקד' ומ"ש וה"נ פאיסר בעי לשערינהו ר"ל בכאיסור נמי טריפה אף שאין עומדין ברוב הקנה הקנה טריפה דאין לו' דאשמעי' ברנבא נמי מטרפא אף שאין נפסק במקום א' אלא פאן מעט וכאן מעט מצטרפין לרנבא מאי אירא נקבו הנפה נקבים שיש חסרון בנקבים שאין חסרון נמי דינא הכי אלא ע"כ לומר אף בחסרון דוקא לרנבא ולא לכאיסור אף אי מעגלת להו ועומדין באורף הקנה ולא דמי לחסרון פאיסר דהנה במקום א' ופריה מ"ש מגולגולת וכפ"י רש"י ומשני דאיירי באין חסרון ונפה דקאמר לאו דוקא וכפ"י התו' ד"ה אשתמטת' ומדבריה' נראה שאין השלם שביניהן מצטרפין באין חסרון דאל"כ אימא דנקיט נפה לומר פי אין בין נקב לנקב כמלא נקב הוא דשלם מצטרף וכמ"ש הר"ן ז"ל פאן דנדאי אין סברא לומר שיצטרף השלם אף שיש יותר כמלא נקב אלא כמ"ש דהתו' סוכרים באין חסרון אין השלם מצטרף ולפי ס"ד דמקשה אפשר דאה"נ או דנקיט פנפה דיש בהן חסרון או דיש בין נקב לנקב כמל' נקב ונהנה מפירש"י בד"ה מצטרפים הנקבים לרנבא אילו היו פולן מחוברין יחד עכ"ל הרי בהדיא ממ"ש אילו היו הנקבים וממ"ש מחוברין יחד שאין השלם מצטרף באין חסרון ובד"ה בעופא אם חופה בין השלם היינו ביש חסרון ואין חילוק בין עוף לבהמה לענין זה ולפ"ז אין הוכחה לומר הא דאמר נקבה פנפה מצטרפים לרנבא לומ' דלא מצטרף בשיעור איסור לעול' אימא דמצטרף לאיסור והא דאמר לרנבא היינו בעומדין בהקף והא דלא אשמעינו באין חסרון יש לומר דביש חסרון מצטרף השלם שביניהן ולא באין חסרון ולה"ק נקבה פנפה מצטרפין גם השלם שביניהן הו' אמת שהש"ף ז"ל בסימן ל"ד סק"ו לא כתב אלא דמצטרף השלם לענין פאיסר ולא כתב לענין רנבא אי מצטרף השלם שביניהן והב"ח בי"ד בסימן ל"ד יע"ש אלא דמ"מ מנא ליה להקשות אימא באין השלם מצטרף הנקבי וביש חסרון מצטרף גם השלם והיש"ש בא"ט סימן יו"ד כתב דאף באין חסרון מצטרף השלם לרנב' וכ"ה דעת רש"י יע"ש וכפ"י מ"ש פאן משמע מרש"י דאין חסרון אין מצטרפין ממ"ש ד"ה מצטרפין ונהבאתיו לעיל בסמוך: ונהנה לשון מצטרפים דאמר רב יהודה משמע ודאי דאנקבים קאי ולא אשלם ולבתר דמסיק בעופא מקפלו ומניחו ע"פ הקנה משמע כל מקום הנקב גם השלם מניחו ולא באומד הדעת או בדרך אחר וה"ה בבהמה אין חילוק דמצטרף השלם אם אין בין נקב לנקב כו' ובי"ד אבאר: וברש"י ד"ה מצטרפין לרנבא דהנה פפסוקה בעלמא עכ"ל הלשון בעלמא דחוק דנדאי נקבים שאין בהן חסרון לא עדיפי מאילו נפסק

במקום א' כולו דבעינו רנבא דוקא דדונק לומר דיש יותר סברא להטריף מנפסק פאן מעט נכאן מעט ודומה לסימנין שנפסקו מהלחי ומי הכניסו לזה: ובתו' ד"ה מצטרפין לרנבא נקיט שיעורא כו' עיין במהרש"א ו"ל מה שכתב בבבאור דברי: ובד"ה אישתמיטתי כו' ולשון אישתמיטתי קאי עכ"ל דמשמע דהיה סובר נקבים שיש בהן חסרון אין מצטרפין לכאסר ואדרבה המקשה הקשה לו אמאי אין מצטרפין לכאסר ואין לומר דאשתמיטתי ליה מימרא דרב דאמר נקבים שיש חסרון מצטרפין לכאסר דאי הנה ידע הנה לו להקשות דברי רב אהדדי ממה דהקשה לו מגולגולת אף דמתניתין הוא מ"מ עדיף טפי להקשות דברי רב אהדדי מ"מ אין זה ענין לתירוצו ועיקר חסר מן הספר דלא הנה ליה לתרץ אלא דמייירי באין חסרון וכנפה לאו דוקא.

ויש ליישב קצת לפי דס"ד דאיירי בנקבים שיש חסרון משמע באין חסרון לא מצטרפין לרנבא דאל"כ הנה ליה לומר נקב' כנפה אין מצטרפין אלא לרנב' אלא דמשמ' דרנב' גופ' בא לאשמעי' דלרנב' מיהו מצטרפין ומנ' דבאין חסרון אף לרנבא אין מצטרפין דאל"כ הי' לומר כנפה אין מצטרפין לאיסו' אלא דבא לו' לרנב' מיהו מצטרפין ומנ' באין חסרון אין מצטרפין לרנב' ומלתא מציעא אתי לאשמעינו מינ' תרתי ולזה אמר אשתמיטתי מימרא דרב דאמר באין חסרון מצטרפ לרנבא וע"כ רב באין חסרון מייירי והא דאמר נקבה כנפה לאו דוקא הוא דבאין חסרון מייירי כן י"ל קצת.

שם גמרא בעופא כל שאלו מקפלו ומניחו עפ"י הקנה הלשון משמע דחותר עם השלם ומניחו עפ"י הקנה וכפירש"י והיינו היכא שאין בין נקב לנקב כמלא נקב וכפירש"י דאנפה קיימינו ר"ל אנפה דבעי ר' יצחק בר נחמני מר"י בן לוי דאיירי ביש חסרון כדמסיק: ובתו' ד"ה פדי שיפנס איסר לרוחבו של איסר לאפוקי דרף עוביו עכ"ל לכאורה שהתו' מפרשי' כפי' הרי"ף והר"מ הביאו הטור בסי' ל"ד נפתח נקב מפולש משני עבריהם דמשערים פעובי איסר לדעתם והתו' מפרשים כף ואפ"ה סוברים דבעי איסר לרוחבו ולא דרף עוביו דאי כפירש"י פשיטא דמי גרע נפתחה ועומד פדלת מנחסרה לגמרי ודונק לומר דר"נ מפרש שיעור האיס' האמו' לקמן במתני' דהיינו לרחבו ולא לעביו דלא שייך פאן בנפתח' פדלת ועיקר דינא בא לומר שיוצא בריוח: גמ' נסדקה אפי' לא נשתייר אלא חוליא למעלה וחוליא למטה פי' היינו במקום שחיטה צריף שישתייר חוליא לרב ולר"י כ"ש ועיין י"ד סי' ל"ד למטה במקום שחיטה נדון כריאה בכ"ש ויש פאן חלופי גרסאות י"ג איכא דאמרי אמרוה משמיה דר' יונתן קמיה ר"י ושבחנה ופי' דר"י לא פליג כלל עם רב להך לישנא ואדרבה שבחנה לדר' יונתן דסובר פמו רב עיין ב"ח וי"ג דלא"ד פליג נמי רב עם ר"י אלא דאמרוה משמיה דר' יונתן קמי' דר"י פמו לרב ושבחנה וגי' הש"ף א"ד דר"י לא פליג עם רב בהדיא אלא משמיה דר' יונתן אמרי' קמי' במשהו ושבחנה יע"ש: בתו' ד"ה אנסה עצמה שפשטה צנארה ליתול ירק בבור עכ"ל פי' מיבעיא ליה אם מה דאמר רבא כל שפושטת צנארה ורועה אי רועה פדרפה או שפושטת צנארה ליתול ירק בבור הנה ג"כ מקום שחיטה ועיין מהרש"א והטור בסי' כ' כתב שפושט צנארה בזמן שהיה רועה פדרפה ובלבד שלא תאנס לפשוט יותר ממה שרגילה לעשות פשהיא רועה בש"ע ס"א פשהיא רועה פדרפה בלי שתאנס עצמה ביותר ועיין ט"ו שכתב דא"ש דלא כתב הטור שאין חילוק בין אנסה אדם לאנס' עצמה בשעת שחיט' יע"ש ר"ל דהוא סובר שמ"ש הטור והש"ע בלי שתאנס

היינו ליטול ירק בבור כפי' התו' דהכי משמע לישנא וא"כ באנסה אדם הנה ודאי נבילה ובפשטה לטול ירק הנה ס' ולחומרא וא"כ אמאי לא הזכיר הו' דינא דאם אנסה עצמה בשעת שחיטה אלא שזה פשיטא פיון שפתב שהשיעור הוא פשהיא רועה כו' והש"ף כתב בלי שתאנוס עצמה בשעת שחיט' דהוא סובר דהטור והש"ע מפרשים פרש"י ובעיא דלא אפשטא ולחומרא והא דלא הזכירו ליטול ירק בבור שזה בכלל אמרם פשהיא רועה פדרפה דמלת פדרפה ודאילאפוקי מלטול ירק בבור וע"כ בלי שתאנוס היינו בשעת שחיטה דה"א דוקא בידי אדם אסור אבל אם כונה עצמה בשעת שחיטה ובא נגד צוואר פשר קמ"ל דספיקא הוא ובי"ד אבאר: גמ' קרמא עלאה אע"ג דלא אנקב תמאה וח"א עד דאנקב תמאה עכ"ל ולפי גרסא זו פליגי ח"א עילאה לחוד וח"א תרנוניהו דוקא וי"ג וח"א תמאה והיינו תמאה לחוד ועיין ברא"ש שהביא ראיה מהא דלקמן כו' דפריה אלא כו' והא למ"ד תמאה נמי קשה ותי' אי ע"י חולדה אי תמאה נקיב כ"ש עילאה וכן כתב הר"ן.

בחמש שיטות ועיין ברשב"א בשמעתין ושם לקמן אבאר בעזה"י הא דאיכא פלוגתא בנקבו ב' קרומים זה שלא פנגד זה אי פשירה או לא בנפשט או כמו בקורקבו ועיין ב"ח סימן ל"א שכתב דראיית הראב"ן עד שינקבו שניהן דאל"כ מחמת שהפתה חולדה נפסק התחתון ולא העליון יע"ש וא"כ אי ס"ד נקבו זה שלא פנגד זה טריפה אפתי מה בדיקה היא זו דלמא עילאה אינקב מחמת גשיכ' ותמאה אפסק מחמת רופכו במ"א והא דלא מבצבץ לפי שאינו זה נגד זה אלא ש"מ לראב"ן פשירים הן זה שלא פנגד זה וא"כ למאי דפסקינו בראב"ן ה"ה זה שלא פנגד זה פשר ובי"ד אבאר דמ"מ אין ראיה ועיין ברש"י לקמן דנ"ו שכתב מפני ששיניה דקות ושמא ניקב הקרום שלא פנגד העצם וה"ה דה"מ לו' שמא נקבו זה שלא פנגד זה פיון ששיניה דקות אלא ש"מ כה"ג פשר ויש לדחות דעדיפא קאמר שמא נקבה בשוה שלא נגד גולגלת: (דף מו ע"א) גמרא עד ועד בפלל או דלמא עד ולאו עד בכלל עכ"ל ראייתי לבאר בדרהו הפשוט.

הנה שמואל סובר עד אחת ר"ל עד בין הפרשות אחת טריפה ודאי עד שניה ר"ל בין הפרשות שניה איני יודע שלישית ר"ל בין הפרשות ג' פשירה ודאי וצורת החוט כזה \$ציור בספר\$ הנה החוט הישר שבין פיצול ראשון לשני נקרא בין פרשה ראשונה ומן שניה לשלישית נקרא בין פרשה שני' וכן בשלישית ושמואל לא הזכיר לשון עד אלא בראשונה ובשניה ושלישית לא הזכיר לשון עד ונדעין ודאי דבין פרשה שניה הנה איני יודע ושלישית פשירה וחוט הישר בעובי פי פיצול קרויה פי פרשה וחוט המתפצל קרוי פרשה עצמה ועתה אבאר אחת עד ועד בכלל וא"כ עד תחלת פי פרשה שניה הנה ודאי טריפה או לא ומפירש"י משמע דעד ולא עד בכלל ובין פרשה ראשונה איני יודע והא דנקיט שניה איני יודע דלא נטעה לומר דכשירה ויש לראות מדאמר שלישית פשירה מפלל דשניה אינו יודע ועל כל פנים הנה לו לומר בין פרשה ושניה אינו יודע.

והדר בעי אם תמצא לומר עד ולא עד בכלל פי פרשה מהו וכתבו התוספות בד"ה ואם תמצא לומר דהכי מבעיא ליה אי מתחלת עובי הפיצול נקרא בין פרשות ג"כ או מסוף עובי הפיצול וא"כ פי פרש' ועוד פירשו דהכי מספקא ליה אי שמואל קורא לבין פרשות פי פרשה לחוד והשתא אי לא עד בכלל פי פרשה פשירה או בין פרשות קורא לבין

ממש דהיינו מן פְּרִשָּׁה ראשונה עד שני' ועובי פִּיצוּל הָנָה ודאי טְרִיפָה וְהָא דְנָקִיט עד בין פְּרִשָּׁה ראשונה וְלֹא נָקִיט עד הפְּרִשָּׁה ר"ל אי לא עד בְּכָלֵל משא"כ אי עד בְּכָלֵל א"ש שְׁזָהוּ בֵּין וְכִתְבוּ שֶׁהָא"ח מְקִדִּים לְצֵאת וּלְהִתְפַּצֵּל וְאִי אָמַר עד פְּרִשָּׁה ה"א דְעַד פִּיצוּל הֶרְאִישׁוֹן קמ"ל בֵּין דְהֵינּוּ עד תְּחִלַּת פִּיצוּל ב' רְצוּנֵי לומר עד תחל' חוט שְׁנֵי הַמִּתְפַּצֵּל.

וְדַרְךָ כָּלֵל אֲנִי אומר לְפִירוּשׁ ראשון שֶׁל תו' בֵּין הַפְּרִשׁוֹת הֵינּוּ חוט הַיֵּשֶׁר מִן פִּיצוּל ראשון לְשֵׁנֵי וְהֵינּוּ בְּאֹרֶךְ ר"ל כֹּל אֹרֶךְ החוט מִן תְּחִלַּת פְּרִשָּׁה ראשונה עד שני' הָנָה בֵּין הַפְּרִשׁוֹת וּמִיבְעֵיָא לִי אי עד וְלֹא עד בְּכָלֵל שְׁמָא מִתְחַלָּה עוּבֵי פִיצוּל ראשון נִקְרָא בֵּין וְשִׁינָה לְמַה שְׁלֹמֶטָה וְנִקְרָא בֵּין אוּ לֹא וְאַחַר כֹּף פִּי' אַחַר דְּמִסְפָּקָא לִי אי בֵּין הַפְּרִשׁוֹת הָנָה כְּפִי הָא' וְא"כ פִּי פְּרִשָּׁה לֹא הָנָה בְּכָלֵל בֵּין הַפְּרִשׁוֹת וּטְרַפָּה אי לא עד בְּכָלֵל אוּ שְׁמָא שְׁמוּאֵל קורא בֵּין הַפְּרִשׁוֹת לְפִי פְּרִשָּׁה דְּזָהוּ ב"ה ר"ל וּבֵין חוט הַמִּתְפַּצֵּל לְיָמִין וּבֵין חוט הַמִּתְפַּצֵּל לְשְׂמָאל וְהִנְקֻשָּׁה לְהֵם תְּפִשׁוּט דְּפִי פְּרִשָּׁה וְדַאי דְּאִי סָפֵק לִיתְנִי עד הַפְּרִשׁוֹת דְּהֵינּוּ עד תְּחִלְתָּהּ פִּיצוּל ראשון וְהֵינּוּ לְפִירוּשׁ שְׁנֵי דְתְּפִשׁוּט דְּבֵין הֵינּוּ פִי פְּרִשָּׁה שְׁהוּא בֵּין חוט יָמִין לְשְׂמָאל וְהָא"נ דְּעַד בְּכָלֵל וְכֵן לְפִי ראשון וְתִי' דְּאָחַד מְקִדִּים לְצֵאת וְלִכֵּן אָמַר עד בֵּין הַפְּרִשׁוֹת דְּעַד חוט שְׂמָאל שְׁהוּא מְאֻחָר עד"מ אוּ הִיפָּף הָנָה וְדַאי טְרִיפָה וְלֹא סָפֵק וּשְׁמוּאֵל דְּאָמַר עד בֵּין הַפְּרִשׁוֹת הֵינּוּ עד פִּרְש' ראשון' וְלַעֲנִן וְדַאי טְרִיפָה אֵינְרִי דְלֹא בָּא לְסִתּוּם אֲלֵא לְפִרְש' וּמִסְתַּמָּא עד תְּחִלַּת פְּרִשָּׁה הָנָה אֲלֵא דְקִשְׂיָא לִי א"כ עד וְעַד בְּכָלֵל נְמִי הָנָה מְצִי לְמַבְעֵי לְפִי הַשְּׁנֵי אי בֵּין הָנָה בֵּין חוט יָמִין לְשְׂמָאל וּמְסוּף עוּבֵי פִיצוּל ראשון הָנָה בְּכָלֵל אֵינּוּ יוֹדַע וְהָא דְאָמַר שְׁנֵי אֵינּוּ יוֹדַע מְשַׁמַּע לְמַעְלָה מְשַׁנִּי' וְדַאי גִּידוּק מְרִישָׁא אֵיפְכָא דְעַד בֵּין הַפְּרִשׁוֹת הוּא דְּוַדַּאי וְעַד בְּכָלֵל אֲבָל מְסוּף עוּבֵי פִיצוּל ראשון הָנָה אֵינְי יוֹדַע אוּ שְׁמָא שְׁמוּאֵל קִירָא בֵּין מַה שְׁבֵּין פִּיצוּל ראשון לְשֵׁנֵי דְאֵין לומר דַּאי עד בְּכָלֵל מִסְתַּמָּא אֲמַרִּין דְּשְׁמוּאֵל קורא בֵּין לְכָל אֹרֶךְ החוט בֵּין פִּיצוּל ראשון לְשֵׁנֵי דְהֵינּוּ בֵּין הַפְּרִשׁוֹת שְׁהוּא בֵּין חוּטֵין הַמִּתְפַּצֵּלִין ראשונה לְחוּטֵין הַמִּתְפַּצֵּלִין שְׁנֵיִם כְּדִי שְׁלֹא תִקְשָׁה הַדְּיוּקִים אֶהְדְּדִי אִם נֹאמַר דְּחוּט בֵּין פִּיצוּל יָמִין לְשְׂמָאל קְרוּי בֵּין קִשְׂיָא דְבְּרִי אֶהְדְּדִי דֹא"כ מַה מִּיבְעֵיָא לִיהָ אי עד בְּכָלֵל אוּ לֹא תִפּוּק לִיהָ דְעַד בְּכָלֵל דְלֹא תִקְשָׁה אֶהְדְּדִי דְיוּקִים וְכִבְרָ גִזְהַר רִשְׁ"י מְזָה וְכִתְבְּנוּ לְעֵיל בְּסוּמוֹף וְא"כ ה"נ כֵּן וְסִימּוֹ עוֹד הַתּוֹסְפוֹת וּבְכָלֵל שְׁנֵי יֵשׁ לוֹ לְהִיּוֹת ר"ל לְעוֹלָם שְׁדִינָן לִיהָ לְמַה שְׁתַּחֲתִּי וְהֵינּוּ בְּכָלֵל ראשון אֵין לוֹ לְהִיּוֹת וְעֵינָן בְּמַהֲרָשׁ"א שְׁכַתְּבָ דְאֵין לְהוֹכִיחַ הַתּוֹס' פִּי פְּרִשָּׁה שְׁלִישִׁית דְּכְשִׁירָה פִּינּוֹן דְּסִתְרֵי הַדְּיוּקִים דְּשְׁמָא פִּי פְּרִשָּׁה לֹא הִיָּה בְּכָלֵל בֵּין וְא"כ מְרִישָׁא מְשַׁמַּע בֵּין שְׁנֵי אֵינּוּ יוֹדַע הָא שְׁלִישִׁית כְּשִׁירָה וּמְסִיפָא דְּוָקָא בֵּין שְׁלִישִׁית וְלֹא פִי כו'.

וְלְדַבְּרֵי אֶפְתִּי הו"מ לְמַבְעֵי אַת"ל עד וְעַד בְּכָלֵל פִּי פְּרִשָּׁה שְׁלִישִׁית מַהוּ הֵינּוּ אי מִיקְרֵי בֵּין וְהָנָה בְּכָלֵל כְּשִׁירָה כְּמוֹ בֵּין שְׁלִישִׁית אוּ דְלֹא מִקְרֵי בֵּין כָּלֵל אֲלֵא יֵשׁ לוֹ שֵׁם בַּפ"ע וְהָנָה אֵינְי יוֹדַע מְסִפִּיקָא וִי"ל זֹאת וּבְחִדּוּשֵׁינוּ לִי"ד סִימָן ל"ב אֲבָאָר בְּזָה: ע"ש בְּעֵי ר' יְרֵמְיָה אַת"ל עד וְעַד בְּכָלֵל פְּרִשָּׁה עֲצָמָה מַהוּ וּפִירְשׁ"י דְּפְרִשָּׁה ראשונה קְבָעִי לְכַאוּרָה הָא דְפִי כֵּן וְלֹא פִירְשׁ בְּפְרִשָּׁה שְׁנֵי אי הָנָה אֵינּוּ יוֹדַע כְּמוֹ פִּי פְּרִשָּׁה שְׁנֵי אוּ כְּשִׁירָה מְשׁוּם דְּמְשַׁמַּע לִיהָ דְלֹא מִיבְעֵיָא אֲלֵא אי טְרִיפָה וְדַאי אוּ אֵינְי יוֹדַע אוּ כְּשִׁירָה לֹא אי אֵינְי יוֹדַע אוּ כְּשִׁירָה דֹא"כ אֲמַאי מִבְעֵיָא אַת"ל לֹא עד בְּכָלֵל פִּי פְּרִשָּׁה מַהוּ וְאֲמַאי לֹא מִיבְעֵיָא לִיהָ אַת"ל עד בְּכָלֵל פִּי פְּרִשָּׁה שְׁלִישִׁית אי כְּשִׁירָה אוּ אֵינְי יוֹדַע אי הָנָה בְּכָלֵל בֵּין פְּרִשָּׁה שְׁלִישִׁית וְכְשִׁירָה אוּ יֵשׁ לְהֵם שֵׁם בַּפ"ע וְאֵינְי יוֹדַע דְּסִתְרֵי הַדְּיוּקִים אֶהְדְּדִי אֲלֵא וְדַאי

איני יודע או פְּשִׁירָה לָא מִיבְעִיא לִיה אֶלָּא אי נדאי או איני יודע וְנָה מ"ש עַד וְעַד או עַד וְלֹא עַד או נדאי טְרִיפָה או פְּשִׁירָה ומ"מ פְּרָשָׁה עֲצָמָה וְהִינּוּ פְּרָשָׁה רֵאשׁוּנָה וְהַמְתַּרֵּץ הִבִּיא, לוֹ בְּרִייתָא פְּרָשָׁה תְּדִין כְּבִשְׁר מֵאִי לָאו רֵאשׁוּנָה וְשִׁנְיָה דְּבִשְׁנִיָּה נְמִי אִיפָּא לְמַבְעִי אי אין יודע או פְּשִׁירָה וְדָחֵי לָא שְׁלִישִׁית כּו' וְעֵינִין: לָא שְׁלִישִׁית מִפְּאֵן יֵשׁ לְכַאוּרָה לְהוֹכִיחַ דְּפִי פְּרָשָׁה שְׁלִישִׁית טְרִיפָה מְדַאֲמַר שְׁלִישִׁית פְּשִׁירָה מְשַׁמַּע פִּי טְרִיפָה דְּלַעוּלָם חֲמוּר פִּי מְפָרְשָׁה עֲצָמָה וְעֵינִין ב"ח וְאַחֲרוּנִים דְּאִיפָּא לְמִימַר דְּחוּי קְמַדְחֵי לֵה דְּאִיגְרִי בְּשְׁלִישִׁית וְפִי טְרִיפָה או דְּאִיגְרִי בְּרֵאשׁוּנָה וְשִׁנְיָה וְאִין רְאִיָּה דְּשְׁלִישִׁית טְרִיפָה מְסַפֵּק וְלַעֲנִין הִלְכָה קו"ל בִּי"ד סִימָן ל"ב דְּפִי שְׁלִישִׁית טְרִיפָה מְסַפֵּק: וּבְתוֹ ד"ה וְאֵת"ל עַד וְעַד בְּכָלֵל פִּי ה"ק שְׁנַפְסָק הַפִּיצוּל מִן הַחוּט כּו' בְּרַחוּ וְכו' עכ"ל ר"ל לְרֵשׁ"י שְׁפִי שְׁנַפְסָק הַפִּיצוּל עֲצָמוּ מִן הַחוּט מְשַׁמַּע סְמוּךְ לִיה מִיָּד וְא"כ הו"מ לְמַבְעִי אִי לָא עַד בְּכָלֵל וְפִי פִרְשׁ טְרִיפָה נְדַאי אִי פְּרָשָׁה עֲצָמָה או עֲדִינִין בְּסַפֵּק עוֹמְדָת או פְּשִׁירָה וְנְדַאי וְכֹתְבוּ דְלָא כְּפִרְשׁ"י אֶלָּא שְׁנַפְסָק רַחוּק מִחִבּוּרוֹ מַחוּט הַיֵּשֶׁר וְהַפִּיצוּל הוֹלֵךְ בְּאֶלְכֶסוֹן וְא"כ לִיפָּא לְמַבְעִי אִי עַד בְּכָלֵל אֶלָּא דְּאִפְתִּי מְצִי לְמַבְעִי אִי אִינוּ יוֹדַע או נדאי פְּשִׁירָה אֶלָּא דְלָא מְבַעֵי לִיה הִכִּי כּמ"ש אֶלָּא אִי נדאי טְרִיפָה או אינו יודע או פְּשִׁירָה.

ומ"ש הַתּוֹסֵ' אֲבָל אִי פְּרָשָׁה פְּשִׁירָה לָא יִתְיַשֵּׁב שְׁפִיר לְפִי זֶה דְּנְדַאי פִּי פְּרָשָׁה רֵאשׁוּנָה או טְרִיפָה או איני יודע, וְכֵן שְׁנִי נְדַאי אִין יוֹדַע וְשְׁלִישִׁית הוּא דְּאִיפָּא לְמִימַר הִכִּי וְצָרִיךְ לִזְמַר דְּלָאו דְּנִיקָא כְּתְבוּ פְּשִׁירָה אֶלָּא אִינִי יוֹדַע הוּא דְּהָנָה כּו': וּבְד"ה מֵאִי לָאו רֵאשׁוּנָה וְשִׁנְיָה דְּאִי הָנָה טְרִיפָה הָנָה שְׁיָיֵךְ לְמִבְעִי כּו' עכ"ל דְּבָרֵי מְהַרְשֵׁ"א בְּכַאֵן צ"ע וְלֹא הָנָה לִי פְּנַאי לְעֵינִין ומ"מ אֶכְתּוּב קֶצֶת דְּנְדַאי הָא דְּבַעֵי לְשִׁמוּאֵל אִי פְּוֹנְתוֹ דְּבִין פְּרָשׁוֹת וְפִי פְּרָשָׁה וְפְּרָשָׁה אִי נְדַאי אִי לָאו נְדַאי בְּשִׁנְיָה לִיפָּא לְמַבְעִי אִי נְדַאי דְּהָא אִינִי יוֹדַע קְאָמַר ק לָן ר"ל לְדִידוֹן דְּמִסְפָּקָא לָן אִי שְׁנִי נְדַאי טְרִיפָה או נדאי פְּשִׁירָה לִיפָּא לְמַבְעִי לְשִׁמוּאֵל אִי יֵשׁ חִילוּק בֵּין פִּי פְּרָשָׁה וּבֵין פְּרָשָׁה דְּהָא שְׁמוּאֵל כָּלֵל לֵהוּ בְּאִינִי יוֹדַע אֶלָּא דּמ"מ לְדִידוֹן מְסַפָּקָא לָן הִכִּי אֵת"ל דְּפִי פְּרָשָׁה שְׁנִי נְדַאי טְרִיפָה בֵּין פְּרָשׁוֹת שְׁנִי מֵאִי וְאֵת"ל נְדַאי טְרִיפָה עֲצָמָה בְּרַחוּק מְקוּם מֵאִי וְע"ז פְּשִׁיט מִיָּה דְּפְרָשׁ' עֲצָמָה לִיפָּא לְסַפּוּקֵי כָּלֵל דִּפּ' רֵאשׁוּנָה וְשִׁנְיָה כּו' וּמְשַׁנֵּי לָא שְׁלִישִׁית וְכ"ז אִינְנוּ שְׁנָה לִי בְּדְבָרֵי מְהַרְשֵׁ"א ו"ל וְאִי"ה בְּחֻדוּשֵׁינוּ לִי"ד אֲבָאָר וְעֵינִין מְהַרְשֵׁ"ל ו"ל וְמָה שְׁסִיִּים דְּלִיפָּא לְמִימַר דְּמַבְעִי לִי בְּפְרָשָׁה שְׁנִי אִי אִינִי יוֹדַע כּו' וְהִינּוּ לְשִׁמוּאֵל דֵּא"כ אֲמַאי לָא מִיבְעִיא אֵת"ל עַד וְלֹא עַד בְּכָלֵל בֵּין אִי פְּרָשָׁה אִינוּ יוֹדַע או רַחוּק מִן הַחוּט מ"מ תְּבַעֵי אִי אִינִי יוֹדַע או פְּשִׁירָה וְאִין לְהַאֲרִיךְ כְּאֵן: בְּעוֹפָא ר' יֵנַאי אָמַר לְמַטָּה מְאֲגַפִּיִּים וּר"ל אָמַר עַד בֵּין אֲגַפִּיִּים אֲבָל גִּירְסַת הָרֵא"ש ו"ל ר' יֵנַאי אָמַר עַד בֵּין אֲגַפִּיִּים וּר"ל אָמַר עַד לְמַטָּה מִן אֲגַפִּיִּים וְהִנֵּה מ"ש הָרֵא"ש דְּהָךְ סְפִיקָא אִיפָּא לְסַפּוּקֵי לִר"י נְמִי הִינּוּ מ"ש הַתּוֹסֵ' בְּד"ה לְמַטָּה מְאֲגַפִּיִּים אִי מְקוּם חִבּוּר בְּגוּף ר"ל אוֹתוֹ עֲצָם הַמְּחוּבָּר בְּגוּף יֵשׁ לְהַסְתַּפֵּק אִי ר' יֵנַאי עַד בֵּין אֲגַפִּיִּים וְלֹא עַד בְּכָלֵל ר"ל עַד תַּחֲלַת עוֹנְבֵי אֲגַפִּיִּים וּר"ל אָמַר עַד לְמַטָּה מְאֲגַפִּיִּים שְׁהוּא סוּף עוֹנְבֵי אֲגַפִּיִּים או שְׁמָא ר"י עַד וְעַד בְּכָלֵל עַד בֵּין אֲגַפִּיִּים וְאֲגַפִּיִּים בְּכָלֵל שְׁהוּא סוּף עוֹנְבֵי אֲגַפִּיִּים וּר"ל אָמַר עַד לְמַטָּה מְאֲגַפִּיִּים הִינּוּ עַד מְקוּם כְּלוֹת אֲנִירָה אוֹתוֹ הַעֲצָם הַמְּחוּבָּר לְגוּף וְעַד אוֹתוֹ מְקוּם הוּא כַּח פְּסִיקַת חוּט הַשְּׁדָרָה אֲבָל הָרֵא"ש סוּבֵר דִּר"י וּר"ל לָא הָנָה פְּלִיגֵי בְּעֵנִין זֶה אִם לָא שְׁנַאי דִּר"י עַד בֵּין אֲגַפִּיִּים עַד וְעַד בְּכָלֵל שְׁהוּא סוּף עוֹנְבֵי אֲגַפִּיִּים וּר"ל פְּלִיגֵי וְאָמַר לְמַטָּה קֶצֶת מֵאוֹתוֹ מְקוּם הָנָה כַּח חוּט הַשְּׁדָרָה דְּהָא עַל שְׁיַעוּר דִּר"י קָאִי

ומסתמא למטה בסמוך לו או שמא ר' ינאי עד בין אופים עד פלות שכרכת עצם המחובר לגוף ור"ל אמר עד למטה קצת מאותו מקום פת חוט השדר' ובי"ד אבאר מזה בעזה"י באורף: הא ר"ח הא ר"ש ברבי כו' לפירוש ראשון לר"ח טריפה לר"ש ברבי פשיטה ולפני שני להיפה לר"ח פשיטה אם נשתייר כ"ש ולר"ש ברבי בעינן פזיזת והכי הלכתא כדמסיק לקמן דבעינן ב' זיתים יענין שם ולדידן בעינן שלשה זיתים: (ע"ב) תוס' ד"ה אינךב תפאה כו' לעיל כו' עכ"ל התו' גורסין לעיל ואמרי' לי' תפאה ולא גורסין עד דאנךב כו' ולכך פתבו שפיר הא דלא מיבעיא ליה לעיל: ובד"ה אנפמי אנפמי פי' הקונטרס כו' פשרונה פך עכ"ל פתב מהרש"א דליפא למימר פשוזרת למראה הרגאה דא"כ בהאדימה נמי טריפה פשאינה חוזרת עכ"ל ולפ"ז לשי' רש"י דכתב ל"ש וכשיטה באזונה פשיטה אין צ"ל שחוזרת למראה רגאה ולא קשיא מההיא דאנפמי דפי' שחורה דאיירי בחוזר' ע"י ליבון וע"י נפיחה ולא צריף לאוקמי פי' כוחלא וקא דכתב רש"י ז"ל גונוי גונוי ובאותן מראות פשירות ולא פי' במראות פסולת ובשלמא אי אמרינן כפי' התוספות דבמראות פסולת דוקא בכולה ולא במקצתה א"ש דחזות' חזותא בא לומר דלא הנה תרתי לריעותא אף בסמוכה זו לזו וע"כ במראות פשירות דאי במראות פסולת הנה תרתי לריעותא מיהת ובאנפמי דהיינו שחורה לא איירי בסמוכה ואשמעינן דמקצתה במראה פשיטה משא"כ אי איירי שחורה ע"י נפיחה א"כ אף בחזותא הנה יכול לפרש פן שחורה ע"י נפיחה ואף ממראה הפסולת ואפשר דמ"מ הנה תרתי לריעותא מיקרי ואין זה נכון דמדינא דגמ' לא פסלי תרתי לריעותא מדאמר לקמן תרתי בועי לית להו בדיקותא ויש לדחות נשם אבאר ובי"ד אבאר ג"כ: אמר רבא הני תרתי אונאי דסריכו להדדי לית להו בדיקה וה"מ שלא פסדון אבל פסדון היינו רביתיהו כבר האריכו בזה פל הפוסקים ואני אכתוב ליישב לשון רש"י ומיקרא דרבא נאען ואומר פי' מ"ש רש"י ז"ל בכאן דאין סירקא בלא ניקב וקרום שעלה מחמת מפה אינו קרום דסופו לסתר ולכאורה שזה מוכרח ומש"ה פסדון הקרו' הולך וחזק שיש לו סמוכין משני ראשיו ואף מחיתוף לגב או מגב לגב אלא דאין זה פלוס דמי עדיף מנךב הרגאה בגופה ויש שם קרום דאין שם דבר המפיקו ואפ"ה אינו קרום כמ"ש התו' ד"ה היינו רביתיהו ועוד דמשמע ודאי דטעמא דקרום מחמת מפה אינו קרום דלא הנה סתימה דמעיקרא כמו שאבאר שהרי לעיל בנדף מ"ג ע"א פירש"י דלא לסתימת דופן וסחלחולת וירכים מעמידין וכבד סותמה דהני הנה סתימה דמעיקרא משמע ודאי דלאו משום דסופו לסתר לחוד הוא דאינו קרום אלא משום דלא הנה סתימה דמעיקרא ולא מצינו טריפות שחורה להכשירו וכבר פתבנו מזה לעיל ברש"י שם יע"ש היטב וא"כ מחיתוף לגב וכ"ש מגב לגב אמאי פשיטה אי אין סרקה בלא כו' וגם אין לומר פסדון היינו רביתיהו וישם באה הסרקה בלא נקב כס' הראב"ד ז"ל והובא בתו' בשמעתינ דז"א דהא פתב פסדון זו מגינה על זו והדרא בריא אלמא דנקב הנה אלא דהדרא בריא והנה נראה לומר לשיטות רש"י ז"ל מגב לגב טריפ' והא דנקיט שלא פסדון לאשמעינן רבותא אף שנסרקה מחיתוף ראשונה לחיתוף שלישית דה"א דכשיטה דא"נ סופו לסתור הקרום אפ"ה אונה חכרמה שאצלה סותמת הנקב קמ"ל תרתי בעינן אונה חכרמה ונהגת הסרקה גופא וחדא בלא אידך לאו פלוס הוא דאמרינן פי' מיד שנקבה לעת צאת השואבת רצוני לומר הטפה מיד בסתם הנקב מחמת שאונה חכרמה מונעת הטפה ההיא לפול לארץ ונעשה קרום והולך

וחזק ונהנה סתימ' דמעיקר' משא"כ מראשונה לשלישית דסופו להתפרק ואינה הגנה דאונה עצמה אינה מגינה כ"א ע"י קרום ועיין ב"ר"ן ז"ל בשמעתין שפתיב לרש"י קצת פועין מ"ש ולפ"ז מחיתוף לגב וכ"ש מגב לגב טריפה דליכא הגנת הקרום כ"א אונה ואין מגינה כו' ועיין בתב"ש סימן ל"ט ויש עוד לומר מחיתוף לגב פשיך' לשיטת רש"י ז"ל דהנה ס"ס שפמא הנקב הוא החיתוף וראש השני נסתבב בגב האונה שאצלה דהשתא ק הגנת ריאה ונהגנת הקרום דלא מתפרק פיון שהן זו אצל זו ואת"ל הוא מגב הנקב וליתא הגנה כ"א הקרום ונהנה סתימה דלאחר מיפן י"ל שפמא לא ניקב כ"א קרום העליון לחוד וממנה נעשה הסרסא וסרסא זו פתחה הרשפ"א בחדושי בשמעתין וז"ל ויש להתיר סרסא תלויה מס"ס שפמא לא מחמת נקב ואת"ל מחמת נקב שפמא קרום העליון ניקב וסיים שפמא פיון דאיכא לברורי בדיקה מבררין ועיין מ"ש לקמן גבי ספק דרוסה בעל ארי ביניהן בבואור דברי הרשפ"א הללו יע"ש וא"כ מחיתוף לגב יש ס"ס ומגב לגב טריפה.

ודע דלקמן דף מ"ח ע"א אמר ריאה שניקבה ודופן סותמתה הוא דסביב ויהינו טעמא דאנו אומרים דגם בתחלה היה מדונק יפה לדופן או מיד פשיצאה הטפה שהוא ויהינו פשאנו רואין דסביב בדופן אמרין מסתמא מיד פשיצאה נסתמה וה"נ דכונתו' וכו' פתיב הרשפ"א בשמעתין קצת ויש עוד לפרש במ"ש רש"י אבל פסדון זו מגינה על זו והדרא בריא והקרום הולך וחזק תרתי קאמר דמחיתוף לחיתוף דא"נ נמצא נקוב פשירה דאונה חכרתה מגינה עלי' וסותמתה ומחיתוף לגב וכ"ש מגב לגב עכ"פ בעי בדיקה דקרום אין מתפרק ומ"מ בדיקה בעי שפמא עדיין לא נסתם הנקב לגמרי וטריפה דאמרין תו אין סופו ליסתם כלל ונקבה הריאה.

ואמר זאת בעבור שרבא הזכיר הני תרתי אונא דסריכו להדדי לית להו בדיקותא ולא אמר טריפה אלא לאשמעינן דכסדרן בדיקה מיהא בעי ויהינו מחיתוף לגב אבל לא מחיתוף לחיתוף וכמו שבארנו ובי"ד אבאר עוד בעזה"י בסי' ל"ט ויש בזה כמה שיטות ופרושי' הא דסרפ' טריפה ואבארם בעזה"י: הפירוש הא' דאין סרסא בלא נקב והוא פירש"י ז"ל ואף פסדון אין סרסא בלא נקב אלא דשם אונא חכרתה סתמתה ומגינה וא"צ בדיקה או דתרתי בעינן אונא ונהגנת קרום ובעי בדיקה שפמא לא נסתם הנקב עדיין ושלא פסדון טריפה ולא מהני בדיקה שסופו להתפרק וליכא כ"א הגנת אונא ולא מהני לחוד הפי' הב' דיש סרסא בלא נקב אלא דסופו להתפרק ויהי' נקב וכל העומד לינקב פנקוב דמי או שפן גמירי דלא חי י"ב חודש בקב וקסדרן אין סופו להתפרק.

הפי' הג' הוא דאין סרסא בלא נקב וטריפה אבל פסדון רגילה דסרסא לבא שם בלא נקב וכשירה. הפי' הד' הוא דלאו ודאי שאין סרסא בלא נקב אלא ספק הנה אי יש נקב או לא ולא הנה ודאי טריפה שלא פסדון אלא ספק הוא דהנה ולא חשבינן לספק שפמא לא ניקב אלא קרום העליון לחוד דאל"כ הנה ס"ס שפמא א נקב ואת"ל יש שפמא לא ניקב אלא קרום העליון לחוד ואמאי טריפ' אלא דלא הנה ס"ס ועוד דאפשר דלא הנה מתהפך ויש לעיין בזה דא"כ היכי קאמר הרשפ"א בסרסא תלויה דהנה ס"ס והא אין מתהפך אלא שמתחלה צריך לדון אי יש נקב וסרסא זו אי באה מחמת נקב או לא ואין פאן מקומו בזה: בתו' ד"ה היינו רבימיהו כו' היינו במקום שסמוכות האונות זו לזו דא"כ

בַּחֲנָם מְחַלֵּק בֵּין פְּסֻדָּה לְלֹא פְּסֻדָּה עַכ"ל לְכַאוּרָה דְהַקְשָׁה לָהֶם דְּאֵמַי לֹא פִי רִש"י
שֶׁלֹּא פְּסֻדָּה מְחִיתוּף לְגַב וְאֵין הִלְשׁוֹן מוֹרָה פֶּן אֵלֶּא סְמוּכוֹת הֵינּוּ לְמַעוּטֵי שִׁיפוּלֵי אֲנָא
הַמְּוֹזְפֵר בְּפּוֹסְקִים דְּשָׁם אֵינָן סְמוּכוֹת וְלִיכָא הֶגְנֵת חֲבֵרְתָּהּ עֲלֵהּ א"כ בַּחנ' מְחַלֵּק רָבֵא בֵּין
פְּסֻדָּה לְלֹא פְּסֻדָּה בְּכֻסְדָּה גּוֹפ' הֵנָּה לְהַשְׁמִיעֵנוּ דִּין זֶה וְיֵשׁ לְעֵינֵינוּ בְּזָה וְעֵינֵינוּ מ"ש בְּרִש"י
ד"ה הֵינּוּ רַבִּיתֵיהוּ וּמ"ש וְאֵם הֵינּוּ מְפָרְשִׁים הֵינּוּ רַבִּיתֵיהוּ שְׂרָגִילָה כּו' הוּא פִי
הֶרָאב"ד וְאֵינוּ פִי לְשִׁיטַת רִש"י פִי רִש"י פִי בְּהֶדְיָא וְהֶדְיָא בְּרִיא מְשַׁמַּע בְּכֻסְדָּה ג"כ
ע"י נֶקֶב הִיא בָּאָה וְגַם מִתּוֹף שְׂאָר פִּירוּשׁוֹ מְשַׁמַּע פֶּן וּמ"ש פּר"ח פִי מְרַבְּעִיתוּ קְשָׁה
דְּמְשַׁמַּע הַטַּעַם שֶׁהֵן שׁוֹכְבוֹת זֹו עַל זֹו וְלִשׁוֹן שֶׁלֹּא פְּסֻדָּה מְשַׁמַּע לְהוּ וְנֹדָאֵי מְרַאשׁוֹנָה
לְשִׁלִּישִׁית א"כ הַקְשָׁה דְּבִאוּנָה הַסְּמוּכָה נְמִי טְרִיפָה מְחִיתוּף לְגַב וּע"ז פְּתַבּוּ דְלִשִׁיטַת ר"ח
אֲפֹשֶׁר לֹוּמֵר דְּסִרְכָּא בְּלֹא נֶקֶב בָּאָה אֵלֶּא שֶׁלֹּא פְּסֻדָּה מִתְּפָרְקַת וְכֻסְדָּה אַף מְחִיתוּף לְגַב
אֵין מִתְּפָרְקַת אֲבָל אֵין לְפָרֵשׁ פִי ר"ח כְּפִי הֶרָאב"ד דֹּא"כ עֵיקַר חֶסֶר מִן הַסֵּפֶר דְּמָה בְּכָף
דְּהֵינּוּ מְרַבִּיעֵתוּ מ"מ אַפְתִּי טְרִיפָה מְחִיתוּף וְהֵינָה לֹו לֹוּמֵר דְּטַעֲמָא דְרָגִילָה שָׁם לְבֹוּא
הַסִּרְכָּא בְּלֹא נֶקֶב.

וּמ"ש שֶׁיֵּשׁ לִיִּשְׁב פ' הַקּוֹנֵט' דְקָרוּם שְׁעֵלָה מְחַמַּת מְכָה אֵין קָרוּם שְׁאֵין סְרוּף בְּשׁוּם
מְקוּם אֲבָל כְּשִׁפְרוּכ' לְשׁוּם מְקוּם כּו' יִרְאָה דֵּה"ק בְּשִׁלְמָא קָרוּם בְּמְקוּם מְכָה הַקָּרוּם
חֲלוּשׁ בֵּינָן שֶׁהוּא בְּמְקוּם מְכָה וְסוּפוֹ לְסִתּוֹר מִשְׁא"כ כְּשֶׁהַקָּרוּם נִסְמָךְ לְמְקוּם אַחַר שְׁאֵין
שָׁם מְכָה וְשָׁם אֵין סוּפוֹ לְסִתּוֹר הוּלָף וְחִזּוּק אַף בְּמְקוּם מְכָה וְעֵינֵינוּ בַּחנ"ש סִימָן ל"ט
וּמִש"ה אַף מְחִיתוּף לְגַב וְה"ה מַגְב לְגַב דְּנָהֵי דֹאֵין סִרְכָּא בְּלֹא נֶקֶב מ"מ מֵאֵן לִימָא לֹו
שְׁשֻׁנֵי רֵאשִׁיָּהֶם מְחַמַּת נֶקֶב אֵלֶּא בְּמְקוּם הָא' הוּא הַמְּכָה תְּסַתְּבָף לְמְקוּם אַחַר וְשָׁם חִזּוּק
הוּא וּמִתּוֹף כֶּף הוּלָף וְחִזּוּק וְאֵין לְהַקְשׁוֹת אַפְתִּי מִיַּדִּי סְפִיקָא לֹא נִפְקָא שְׁמָא גַם שָׁם יֵשׁ
נֶקֶב וְשְׁמָא י"ל דְּאוּקְמִינָן אַחֲזִיקָה מְחַמַּת רֹבְפָא וְאֲמַרִּינוּ שָׁם אֵין מְכָה וְיֵשׁ לְעֵינֵינוּ בְּזָה
וְאֲפֹשֶׁר דִּס"ס הֵנָּה אֵם נֶאֱמַר שְׁמָא מְחַמַּת קָרוּם הַעֲלִיּוֹן כּו' וְלַעֲנִינֵינוּ פִי רַבִּיתֵיהוּ יֵשׁ כְּמָה
פִּירוּשֵׁי לְרִש"י רַבִּיתֵיהוּ שֶׁהֵן גְּדֻלָּה זֹו עִם זֹו וְאֵינָן מִתְּפָרְקִין וְלִרְאָב"ד שְׁזָהוּ דְרָף גִּידוּל'
מְחַמַּת דְּחִזּוּק שְׁשׁוֹכְב' זֹו עַל זֹו רְגִילוֹת לְבֹוּא שָׁם בְּלֹא נֶקֶב וּלְפ"ז בְּגַב לְגַב טְרִיפָה וְא"כ
אַפְתִּי תַקְשָׁה לְפָלוֹג בְּכֻסְדָּה גּוֹפָא אֲבָל בַּחנ' פֶּן וְנֹוּ לֹוּמֵר דְּרָגִילָה לְבֹוּא שָׁם בְּלֹא נֶקֶב לֹוּמֵר
דְּקִים לְחַז"ל אוּ מְקַבְּלָה שְׁשִׁתִּי הָאוּנוֹת הַסְּמוּכוֹת רְגִילָה לְבֹוּא בְּלֹא נֶקֶב וּפִי ר"ח
מְרַבְּעִיתֵיהוּ וְדוּוּקָא בְּאוּנָה הַסְּמוּכָה לְחֲבֵרְתָּהּ וְאֵף מַגְב לְגַב כְּשִׁינְרָה וְיֵשׁ לְפָרֵשׁ ד"ה בַּע"א
וְאֵנִי מְפָרְשׁוּ כֶּף וְאֵין לְהַאֲרִיף: עוֹד אֲבָאָר לָךְ שְׁמָה שְׁקִינְיָמוּ הַתּו' פִּירִש"י דְכְּשֶׁהַקָּרוּם
בְּמְקוּם חִזּוּק וְאֵין סוּפוֹ לְהַתְּפָרֵק אַף בְּמְקוּם הַמְּכָה אֵין סוּפוֹ לְהַתְּפָרֵק וּמִש"ה דוּוּקָא שֶׁלֹּא
פְּסֻדָּה מְרַאשׁוֹן לְשִׁלִּישִׁית טְרִיפָה דְּאֲנָא אֲמַצְעִית מְפָרִידָן וְלֹא מְחִיתוּף לְגַב אוּ מַגְב לְגַב
כּו' אוּ בְּמְקוּם שִׁיפוּלֵי דְּאֲנָא שְׁשָׁם אֵין סְמִיכוֹת יֵשׁ לְרֵאוֹת א"כ מֵאֵי אֵירָא מְרַאשׁוֹנָה
לְשִׁלִּישִׁית אַף סִרְכָּא תְּלוּי' טְרִיפָה בֵּינָן דֹּאֵין סִרְכָּא בְּלֹא נֶקֶב וּקָרוּם מְחַמַּת מְכָה אֵינוּ
קָרוּם בֵּינָן שְׁאֵין לֹו לְסִמּוּף בְּתוּמְכִי נִפְשׁוּ בְּמְקוּם הַחִזּוּק וּמֵאֵי אֵירָא הֶרַאשׁוֹנָה לְשִׁלִּישִׁית
י"ל דְּקִים לְחַז"ל דְּבִסִּרְכָּא תְּלוּיָהּ בָּאָה בְּלֹא נֶקֶב וְכִי אֲמַרִּינוּ אֵין סִרְכָּא בְּלֹא נֶקֶב
כְּשִׁפְרוּכָה מְשֻׁנֵי רֵאשִׁיָּה וְעֵינֵינוּ י"ד סִימָן ל"ט וְשָׁם אֲבָאָר וְאֲפֹשֶׁר דְּשָׁם סְפָק אוּ מְחַמַּת נֶקֶב
בָּאָה וְצָרִיכָה בְּדִיקָה וּמְכַשִּׁירִין מְחַמַּת חִזּוּקָה וְזֶה צוּדֵק לְפִי הֶרָאב"ד ג"כ כַּמ"ש לְעֵיל:
(דָּף מִז ע"א) גְּמָרָא הֵנִי תְּרַתִּי בּוּעֵי דְסְמוּכִי טְרִיפָה רִש"י פִי הַטַּעַם דְּקִי"ל מְחַמַּת נֶקֶב
הֵנָּה וְלִדְיָדִי אַף בְּמְקוּם חִיתוּכָא דְּאוּנֵי טְרִיפָה דְּלֹא מִסְתַּם שְׁפֵר מְחַמַּת הַבּוּעוֹת וּקָרוּם

לחוד לא מהני כמו שהתבאר לעיל ובוועא וטנרא פשר לדעת זה דלא קי"ל אלא בתרי בוועי ולא בוועא וטנרא ואית מאן דמפרש שדוחקת זו את זו וכ"ש בוועא וטנרא טריפה דנוקבת הטנרא לבוועא ואפשר דנקיט תרי בוועי משום סיפא דזה לא שיניך בב' טנרי דקשים פאכן ועיין בי"ד סימן ל"ז ובוועי בשיפולא אי מהדר לי' הוודנא פשר היינו חוט פשר מקיף בשיפולי פשיטה: אמר רבא ה' אנוני אית לה לריאה אי חליף או חסר או יתיר טריפה הת"ח פתב ד' בימין וא' בשמאל פשיטין שזה לא חליף מיקרי אלא פשיטתחלו פשיטהם ותמהני איך לא הביא סברת רש"י דכה"ג טריפה שיהי פתב אם חסר מן אונת ימין והנונדא משלמת טריפה אלמא אף דשינ' מקומה בימין גופא טריפה שפתב דהנה חליף מכ"ש משמאל לימין אף שיש שם טעם אחר לרש"י דהנה יתר מקמא וטריפה גם אונא יש לה תואר אחר וזה תואר ונרד יש לה מ"מ לשון רש"י משמע דחליף כה"ג טריפה.

ומ"ש רש"י אם חסר אונא אין הנונדא משלמת לאו דווקא ונרדא ה"ה יתרת בתואר אונא אין משלים דה"ל שינתה מקומה הראויה לה ומיהו מטעם יתרת מקמא אפשר לאו טריפה לרש"י דלא מטריפינו יתרת אלא שיש ג' אונות לבדה אבל ב' אונות ויתרת משלים לכה פתב דאומן הראויות להיות חסירות הו אלא שזה יתרת הוא א"נ דהנה פחליף.

ושיטת רש"י ז"ל דיתרת מקמא טריפה וזה בכלל ביני וביני בין מקמא ובין מגפה בין שיש לה תואר ונרד או שיש לה צורת אונא דב' ונרדות ג"כ טריפה ומעשה דרב אשי בנורדא אחת היתה פי רוב בהמות שבזמנו לא היה להם ונרדא ואמרה ליה פל חיוי ברייתא אית להן אחת ולא שתיים וסיים וה"מ מגנאי אבל מאבראי טריפה בין שיש לה תואר ונרד או שפתחפה מגפה או מטעם יתרת דהנה פנטול דלא מכשרינן אלא מקמא ובתנאי שיש לה תואר ונרד דכל חיוי ברייתא הכי אית להו ולא מגפה דאין דרפה להיות נהנה פל יתר פנטול ומ"ש התוספות ד"ה פל עיני ברייתא כו' ומה שמטריף ביני ביני כו' היינו אם נאמר דב' ונרדות פשירות הן דלא פריש"י אבל אם ב' ונרדות טריפה נוכל לפריש ביני וביני אף שיש לה תואר ונרד טריפה פינן דשנים הן ויש לפריש ביני וביני טריפה בעומדין שניהן במקום א' דהנה חסרה הנונדא ולא בשני מקומות פי פל חיוי ברייתא הכי אית להו ולפי זה יתרת מקמא טריפא דליכא מאן דפליג עליה דביני ביני אבל הר"מ ז"ל בפ"ח מה"ש שיטה אחרת בזה דלמאי דמסיק וה"מ מגנאי משמע דהדר ביה ויתרת מקמא ג"כ פשיטה פן פתב הכ"מ ובב"י בסימן ל"ה מדלא מפליג אלא בין מקמא לגפה יע"ש ויראה פנונתו דאל"כ הנה לי' לפלוגי ביש לה תואר ונרד או צורת אונא דבאין לה תואר ונרד הנה ליה יתרת מקמא אלא ש"מ הדר ביה וסובר פל מקמא פשיטה אלא מגפה טריפה ואין לומר דמעשה דרב אשי בשתיים היה והכשיר אלמא יתרת מקמא לאו פלום הוא וכשיטה דא"כ מנא ליה להר"מ ז"ל להכשיר באין לה ונרדא פלל שפך פתב בפ' הגזפר שם.

ומנא אמינא לה מהא אין ראי'. ומיהו י"ל שסובר דנדאי בהמות שלנו לא נשתנו משלהם ורובן יש להם ונרד ורב אשי שרצה להטריף שתיים מצא בה והכשירוה וע"כ באין לה אחת פשיטה דאל"כ הנה פל יתר נטול דמי וטריפה אלא נדאי פל שחסרה הנונדא פשיטה אלא דא"כ מנא ליה להכשיר יתרת מקמא דהא אמרו לי' טבחי וקרי ליה עינונתא דנונדא

משמע דנקא כה"ג ולא בע"א ואין להאריף: שוב ראיתי שדברי ב"י המה פפושטן מדאמר ולא אמרן אלא מגונאי אבל אנבה טריף' ולא אמר אבל בשמאל או בימין ושינתה מקומ' טריף' דנהי מטעם חסרא הנוקדא פשירה מ"מ הנה לי' יתרת שלא בדרי דאונא דכל חיוי ברייתא אית להו מצד ימין במקום הראוי לה אלא ש"מ יתרת מקמא פשירה ולפי' הב"י בגמרא דהדר ביה ממה דהנה אמר ביני ביני טריפה א"ש דס"ד דרב אשי למטרפה דהוא סבר יתרת מקמא טריפה אמר ליה רב הונא בר אביא דעינונתא דנוקדא קרי ליה וה"ה דה"מ לומר יתרת מקמא פשירה דלית הלכתא פרכא אלא עדיפא מיני' קאמר שכן דרף רוב הבהמות אבל לפי' הב"ח בגמרא שפי' ביני ביני היינו מגפה דוחק קצת מה שרצה להטריף רב אשי ועינית אח"כ בב"ח וכתב דר"א רצה להטריף דסובר מקמא נמי ביני וביני הוא או דשאני ונרדא יע"ש ואם נאמר דחסרה הנוקדא טריפה אפשר לומר דר"א בב' הנוקדות הנה המעשה נרצה להטריף מטעם כל יתר פנטויל דמי ואמר רב הונא בר אביא דכל חיוי ברייתא הכי אית להו שדרכם בכף ולעולם יתרת מקמא פשר אף לפי דעת רב אשי והא דאמר וה"מ דקנימא בדרי דאונאי לאו דווקא אלא אף מקמא פשירה ומיהו להר"מ לא מצינו לומר כף דאיהו סובר חסרה הנוקדא פשירה אלא למנהגנו שאנו מטריפין חסרה הנוקדא וב' נוקדות נמי טריפה ויתרת מקמא פשר שמעשה דרב אשי הנה בב' נוקדות מרוחקין זה מזה נרצה להטריף ר"א ואמרו ליה דז"א דלא הנה חסרה הנוקדא פינון שהו מרוחקין זה מזה ועיין ט"ז סי' ל"ה וש"ף שם ס"ק י"ז יע"ש ודעת הגאונים שמכשירים בין חסרה הנוקדא ובין נמצא ב' נוקדות י"ל היינו שעומדות שתיהו במקום א' דהנה יתר פנטויל אבל מרוחק אפשר הנה יתרת ובי"ד אבאר: (ע"ב) תוספות ד"ה אבל אנבה כו' לצד שמאל טריפה היינו מטעם יתרת מקמא ולא מחמת חסרה הנוקדא דהא סינימו לעיל דעמא דבר פריש"י ועוד מדהביאו ראי' מרש"י מב' נוקדות ש"מ מטעם יתרת איתנו עלי' ולא מטעם חסרה דהא לרש"י פשר בחסר' הנוקדא אלא מטעם יתרת מקמא אם שינתה מקומה הראוי לה כו': ובד"ה אפי' פטרפא דאסא כו' התחתונה שהיא עליונה כו' ר"ל פשהיא תלויה ברגליה הנה התחתונה העליונה פשהיא הולכת או פשוטת אדם בקנה ומה שסינימו אבל אם היא פחותה מטרפא דאסא נראה לאבי העזרי דכשירה אף דפשוטא הוא דהא קאמר כט"ד דל"ת לאו דנקא הוא קמ"ל דכל שיעורי חכמים כף הוא בפחות משהו פשירה ועיין רא"ש בשמעתינ ואין צורך לדחוק דלא תימא מטעם חסרה הנוקדא איתנו עליה ולזה אמר אבל מגפה אפילו כט"ד טריפה דסופו להתחבף אף שינתה מקומה הראוי ובפחות גם כן טריפה ואצ"ל הוא דחסרה הנוקדא ואף במקום הראוי אם חסרה מט"ד טריפה כמבואר סי' ל"ה בט"ז ובש"ף בשם הגאון ובתב"ש ומש"ה אמר אפי' כט"ד לאשמעין הו' מלתא דאם פחות' מט"ד אף מקמא טריפה ואין צורך לזה ובטעם מגפה דטריפה, אם נאמר מטעם יתרת פשיטא פחות מט"ד פשירה דלאו יתרת הוא ואם נאמר דלא הנה יתרת שאפשר הנוקדא לפעמים עומדת מגפה אלא שסופו להתחבף ג"כ דנקא ט"ד הוא דסופו להתחבף ולא בפחות משהו דכל שיעורי חכמים כף הם: גמ' אמר רפרם האי ריאה דדמיא לאופתא כו' לרש"י אין פאן כ"א שלש מחלוק' או דמיא במראה לעץ והיינו חזותא ונפיחא או במשולש היד קשה כעץ והיינו נשתא או פחיתא וא"ד דלית ליה חתיכא דאונאי דה"א ע"כ לא אסר רבא אלא בחסר אונא אחת אבל כשפל הריאה אחת ה"א דלא קמ"ל דלא אבל הר"מ ז"ל פי' נפוחה שפצאה

נפוחה כמו בְּחַיִּי טְרִיפָה יע"ש: ע"ש דְּאָמַר ר"ח האי שְׁחֹר אָדוֹם הוּא אֵלָא שְׁלָקָה ר"ח
לענין דָּם אָמַר כפירש"י דְּהוּא דָּם נִדָּה דְּאֵי לְעַנְיָן טְרִיפּוֹת לֹא שְׁיִיף לומר אֵלָא שְׁלָקָה
אֵלָא הֵכִי הָיָה לִיה לומר האי שְׁחֹר לְקוּתָא הִיא אֲבָל אִם נֶאֱמַר אֲדוֹנָה גּוּפָא טְרִיפָה
כְּדָאָמַר לְעִיל ל"ש וּטְרִיפָה וְהִיא דְּהָכָא שְׁאֵנִי דְּמַתְּלַבְּנָת ע"י נְפִיחָה אוּ דְּשִׂאֵנִי מֵאֲדוֹנָה
כמ"ש הַרְשֵׁב"א וּשְׂאָר מְפָרְשִׁים א"כ א"ש פָּאן הִיא שְׁחֹר אָדוֹם הוּא אֵלָא שְׁלָקָה אַח"כ
וא"כ עֵיקַר הַפְּסוּל שְׁהִיָּתָה אֲדוֹנָה בְּיוֹתֵר לְכַתְּחִלָּה דְּסִימָן הוּא כֶּף פִּינּוֹן שְׁנַעְשָׂה אַח"כ
שְׁחֹר וְר"ש"י לְשִׁטְתָּיה לְעִיל וְעִינּוֹ בְּמַהְרָשׁ"א לְעִיל דָּף מ"ו ע"ב בתו' אֲנֶכְמִי אֲנֶכְמִי כו'
יְעוֹיֵן שֵׁם הַיֵּטֵב: אָמַר רַבָּא אָטוּם בְּרִיאָה מֵיִתִּיבֵן סְכִינָא כו' עִינּוֹן בִּי"ד אֵי קָרְעִינּוּ בְּמָקוֹם
סְמוּךְ לְמָקוֹם הָאָטוּם וְשֵׁם אֵין קְפִידָא אֵי חוֹתְכִין גַּם הַבְּשָׂר אוּ עַל מָקוֹם הָאָטוּם מִמֶּשׁ
צ"ל שְׁקוֹרְעִין הַקְּרוּמִים לְבַד וְלֹא שְׁיַחְתְּוּ ג"כ הַבְּשָׂר דַּאל"כ שְׁמָא בְּמָקוֹם הַחֲתָף הִיָּה
עֵיקַר הָאָטוּם יע"ש וּמְדַבְּרֵי ר"ש"י שְׁכ' מְנִיחִין עַל אוֹתוֹ אָטוּם רוּק אֲזַגְיָלָא מִשְׁמַע כְּפִי
הַשְּׁנִי שְׁפַתְבְּנוּ: אָמַר עֲוֹלָא אָמַר ר"י רִיאָה שְׁנַשְׁפָּכָה פְּקִיתוֹן פְּשִׁירָה מַה שְּׁפִירש"י וְחֶסְרוֹן
הוּא הֵינּוּ שְׁבִשָׂר הַרִיאָה סְפוּגִית הוּא וּבְנַמְסָה פְּמִים הֶוֶקְטוֹן שְׁיַעוּרָה וְלִית בָּהּ פְּשִׁיעוּר
הַקְּדוּם וְחֻצְיָה רִיקְנִית וְמַה שְּׁפִי פֶן מִשּׁוּם הָא דְּמַקְשָׁה אֶלְמָא חֶסְרוֹן מְבַפְּנִים לֹא שְׁמִיָּה
חֶסְרוֹן דְּהֵינּוּ מִשּׁוּם שְׁחֻצְיָה רִיקְנִית דְּאֵי מִשּׁוּם שְׁנַמְס בְּשָׂר הַרִיאָה דְּלָמָא לֹא הָיָה חֶסְרוֹן
בְּכֶף פִּינּוֹן דמ"מ אֵיתְנָהוּ לְמִיָּא דִּידָה וְהָא דְּלֹא מִשְׁנֵי רִיאָה שְׁחֶסְרָה הֵינּוּ מְבַפְּנִים וְכַדְר"ג
רִיאָה שְׁנַמּוּקָה וּקְרוּם קָיִים פְּשִׁירָה עַד כְּדֵי רְבִיעִית וְלֹא יוֹתֵר דְּמַתְּנִי סְתָמָא תָּנוּן וְלֹא פִי
שְׁחֶסְרָה שְׁיַעוּרוֹ בְּכַמָּה וְהָא דִּישׁ חִילּוּק בֵּין גְּשָׁפָכָה פְּקִיתוֹן וּבֵין גִּימּוּקָה הִנָּה גִּימּוּקָה
פִּירש"י שְׁנַתְּרוּקְנָה מֵאֲלִיָּה וְהֵלֶךְ הַבְּשָׂר לְאִיבּוּד וּמִש"ה פִי יֵשׁ חֶלֶל יוֹתֵר מְרְבִיעִית טְרִיפָה
מִשָּׂא"כ בְּגֻשְׁפָּכָה פְּקִיתוֹן שְׁהַבְּשָׂר גַּמֵּס לְמִים אֶף שְׁתַּחֲזִיק יוֹתֵר מְרְבִיעִית פִּינּוֹן שְׁהַבְּשָׂר
עַדִּינּוֹ בְּעוֹלָם אֵלָא שְׁהִיָּה לְמִים פְּשִׁירָה וּבִיש"ש סִימָן מ"ב פְּתַב שְׁצ"ל שְׁגָרַע גִּימּוּק
בְּמָקוֹם א' מְנַשְׁפָּכָה פְּוֹלָה פְּקִיתוֹן י"ל ב' פְּנִים אוּ פְּרִש"י ז"ל אוּ כְּפִשׁוּטוֹ דְּגִימּוּקָה
בְּמָקוֹם א' וְהִיוּ לְמִים וְהַרִיאָה סְפוּגִית וּמְחַמַּת זֶה נִשְׂאָר מְקוֹם הַרִיאָה רִיקָן רְבִיעִית הָיָה
טְרִיפָה וּבְגֻשְׁפָּכָה פְּוֹלָה פְּשִׁירָה הָיָה וְה"ה בְּרוּבָא פְּשִׁירָה וּבְיֹרָה דְּעָה סִימָן ל"ו אֲבָאָר
בְּזָה בְּאוּרָף מַה שְׁיֵשׁ לְעִינּוֹ בְּזָה: וּבַתו' ד"ה אֲבָל נֶקֶב שְׁיֵשׁ חֶסְרוֹן כו' דַּא"כ הָיָה לִיה
לְשׁוֹנֵי הֵכִי עכ"ל עִינּוֹ בְּש"ף ס' ל"ו וְאֵין רִאָיָה מְדָלָא מִשְׁנֵי פָּאן חֶסְרָה וְלֵאחַר נְפִיחָה
אֵינָה עוֹלָה דַּא"כ אֲמַאי סַתָּם לֵן בְּמַתְּנִי וְהָיָה לֵן לְפְרוּשָׁה וְאֵינוֹ עוֹלָה בְּנְפִיחָה וְכֵן פְּתַב
הַת"ח בְּכָאן יע"ש וּמִיָּהוּ אֵין זֶה נְכוּן דמ"מ אֲמַאי לֹא מִשְׁנֵי חֶסְרָה דְּמַתְּנִי שְׁנַרְאָה הַחֶסְרוֹן
מְבַחוּץ לֵאחַר נְפִיחָה וְהָא דְּלֹא מְפָרֵשׁ בְּמַתְּנִי פֶן דְּמַלְתָּא דְּפִשִׁטָּא הוּא דְּמַתְּנִי בְּהֵכִי אֵיִירִי
דְּאֵי שְׁעוֹלָה לֵאחַר נְפִיחָה וְנִרְאָה שְׁלִימָה לְאוּ חֶסְרוֹן הוּא דְּבַהֲמָה בְּחַיִּי הַרִיאָה נְפוּחָה וְכֵל
מַה שְּׁמִשְׁעָרֵינוּ פְּשִׁיָּה נְפוּח' מִשְׁעָרֵינוּ וּמְלִשׁוֹן הַתו' שְׁכַתְּבוּ עוֹלָה בְּנְפִיחָה וְלֹא פְּתַבוּ
שְׁתַּעֲלָה בְּנְפִיחָה מִשְׁמַע לְכַאוּרָה אֶקְמֵט קָאֵי: הַרְשֵׁב"א בְּחַדוּשֵׁי הַקְּשָׁה דְּעוֹלָא אַר"י
רִיאָה שְׁנַשְׁפָּכָה פְּקִיתוֹן פְּשִׁירָה מִי גְרִיעָא מְהָא דְּהַעֲלָתָה צְמַחִין לְקַמֵּן מ"ח א' דַּר"י לֹא
סְבִירָא לִיה לְהִתְרָא וְתִי שְׁאֵנִי הֵתָם שְׁהוּ בֵּין עוֹר לְבִשָׂר חֵיִישִׁינּוּ שְׁמָא גִּיבָה קְרוּם הַרִיאָה
יע"ש מִשְׁמַע מְדַבְּרֵיו דְּאֵין חִילּוּק בֵּין גִּימּוּקָה פְּוֹלָה אוּ מְקַצְתָּה אֵלָא רִיאָה שְׁנַתְּרוּקְנָה וְלֹא
נִשְׂאָר כְּלוּם הוּא דְּבִיּוֹתֵר מְרְבִיעִית טְרִיפָה: (דָּף מַח ע"א) גְּמָרָא אָמַר רַב יוֹסֵף בַּר מְנַיּוּמִי
אָמַר רַב נַחֲמָן רִיאָה הַסְּמוּכָה לְדוֹפָן אֵין חוֹשְׁשִׁין לָהּ יֵשׁ בְּכָאן פִּירוּשִׁים רַבִּים וְהַנְּגִי
מְבַאָרָם אַחַת אֵל אַחַת בַּעֲזָה"י: הַפְּירוּשׁ הַא' הוּא פִּירש"י ז"ל בְּשְׁמַעְתִּין דַּר"ג מְשֻׁנָּה

מדותיו דאי ליכא ריעותא לא בריאה ולא בדוןן תלינו בדוןן והינו לפי שיטתו לעיל בהני תרתי אנוי דסריכו להדדי דטעם סירכא הוא מחמת נקב ומש"ה אין פסול כ"א בשפסרוכה לב' מקומות שהנקב פוסל בהו אכל פאן שראש הא' בדוןן תלינו ריעותא בדוןן או מחמת דרוב בהמות בחזקת פשרות הו ופאן שזיה יצאה מפלל הרוב שהרי יש ריעותא מ"מ אמרינו דלית פאן ריעותא אלא המפה בדוןן ומשם באה הסירכא או מחמת ס"ס שפא מן הדוןן ואת"ל מן הריאה שפא לא ניקב אלא קרום העליון לחוד ומחמת זה באה הסירכא וכה"ג פתב הרשב"א בחדושייו בב' אוני דסריכו להדדי בסירכא תלויה להתיר מס"ס ונהבאתיו לעיל ובין בסירכא ריעותא בריאה ובדוןן תלינו מהנהו טעמין דכתיבנא בסמוך ולא אמר חוששין אלא באיכא ריעותא בריאה ולא בדוןן שאז נראין הדברים מחמת הריאה באה הסירכא וא"ת בליכא ריעותא בשניהם או באיכא ריעותא בשניהם אמאי פשיגה פיון דמיירי שלא במקום רביתא כדמסיק בסמוך בשמעתינן וא"כ נימא דסופו להתפרק ויהא נקב הא ליתא דע"כ לא פתב רש"י לעיל שלא פסדון שפופו להתפרק וטרופה היינו קרום מחמת מפה סופו להתפרק ושאר הנקב כמו שהי' משא"כ פאן אם תתפרק ותפרק מצד הדוןן ששם המפה לא מצד הריאה מאחר שאנו תולין שפדוןן מקום חיות' של סירכא ומצד ריאה תשאיר שלימה ומדאמר ר"נ העלתה צמחין חוששין וכן מר' יהודה משמיה דאבימי אמר אהד זה ואהד זה חוששין היינו חוששין לבדוק ולא טריפה ונדאית ובבדיקה מתכשרא.

הו אמת דר"נ איכא למימר חוששין וצריף לראות אם יש מפה בדוןן ואם לאו טריפה ונדאית אבל אבימי דאמר חוששין ואמר רבא היכי עבדינו והינו דקשיא ליה מדאמר חוששין משמע בדיקה מהני וע"ז אמר דמיייתנו ספינא דתליש פנמא משום דצריף אח"כ בדיקה אם עולה בנפיחה ואי איכא ריעותא בדוןן פשיגה בלא בדיקה ובין אי איכא ריעותא בריאה או לאו דאבימי לא משנה מדותיו דאי ליכא לא בריאה ולא בדוןן תלינו בריאה ובבדיקה מיהא מתכשרא דהכי משמע חוששין כו' ואי איכא ריעותא בריאה ודוןן אמרינו מסתבר שפדוןן באה הסירכא ששם לחותו רב ומשם הנה וא"צ בדיקה ולא צריף בדיקה בנפיחה אלא כי ליכא ריעותא בשניהם צריף לנפחה ואפשר בפופשרין היא ולא גרסינו ואי ליכא מפה בדוןן מחמת ריאה וטרופה ופאן דלא מפקי זיקה אלא ה"ג ואי ליכא מחמת ריאה היא, ותו לא והינו דבדיקה צריף אם אינה מבצבץ ובדיקה זו שאנו אומרים אם הנה נקב בריאה מסתמא לא הנה נסתם לגמרי ותלינו המפה בדוןן וכשירה ומדאמר מיייתנו ספינא דתליש פנמא מוכח זה דאל"כ דתליש פנמיה למה לי איכ' מפה בדוןן אף דאיכא בריאה פשיגה וא"צ בדיקה דרב נחמיה פליג ואמר בדוק בפופשרי בין דאיכא מפה בדוןן ובין דליכא כמו שאבאר בסמוך אבל מר יהודה משמין דאבימי סובר כי איכא ריעותא בדוןן לא צריף בדיקה כלל א"כ למה לי תליש פנמא אי איכא ריעותא בריאה ודוןן פשיגה בלא בדיקה אלא תליש פנמא כי ליכא ריעותא בדוןן ופאן כי איכא בריאה מהני בדיקה זו לקול' ורב נחמיה בדיק לה בפפשוירי ולהחמיר ופאן כי איכא ריעותא בדוןן ולא בריאה ובין ליכ' בדוןן ואיכ' בריאה סמכינו אבדיקה זו בין להקל ובין להחמיר ולפ"ז לא יהיה שנה אתון אהא מתנייתו דהינו לחומר אנו אדרבה מתנינו לה דהינו לקולא להכשיר בבדיק' זו ומ"ש רש"י ז"ל העלתה צמחין סביב סמיכתה לדוןן לאו דאי במקום סמיכתה לדוןן הנה טריפ' מטעם תרתי לריעותא ז"א תדא דתרתי

לריעות' הנה חנומרת אחרונים ולא נזכר בתלמוד פלל סירכא מתוך בועה ועוד דמאן לימא לו דריעותא הנה דאנו תולין שהסירכא מדון הנה ונסתבכה לריאה ואין פאן תרתי לריעות' אלא רבותא פתב אפי' סביב סמיכותה לדון חוששין מיהת: הפירוש הב' אם נאמר דרב נחמיה בדיק לה בפשורי אתא לפרש הא דרבין בר שפא דאמר מיייתין ספינא דחליש פומא איפא למימר דע"כ מכשירין לה כי איפא ריעותא בדון ואף כי איפא מפה בריאה דאבימי לא משנה מידותיו וכמ"ש לפי' הא' אלא ע"י בדיקה דוןקא כדרב נחמיה דבדיק לה בפשורי ואאיפא ריעותא בדון הוא דמהני בדיקה אבל כי ליפא מפה בדון אף דליפא בריאה תלינו בריאה וטרופה וה"ג אף דלא מפקא זיקא טריפה דמסתבר יותר לתלות בריאה מדון וספינא דחליש פומא להכי הוא אי איפא מפה בדון בדיקה מיהא בעי ולהחמיר ורב נחמיה מפרש להא דרבין בר שפא וכדכתיבנא אבל העלמה צמחין לרב נחמן או לא העלמה צמחין לאבימי כי ליפא מפה בדון לא מהני בדיקה ורב נחמן דאמר חוששין היינו לראות אם יש מפה בדון.

אבל מדברי רש"י ז"ל ד"ה ה"ג בשלמא ה"ג תלינו בדון ולא גרסינו איפא ריעותא כו' משום לדידיה בין באיפא ריעותא בדון ובין ליפא ואף העלמה צמחין מהני בדיקה בין להקל ובין להחמיר ומיני' לרבין בר שפא אי איפא מפה בדון אף בדיק' לא צריף אבל לפי השני גרסינו לה שפיר דדוקא אי איפא ריעותא בדון הוא דמהני בדיקה להחמיר דמדינא א"צ בדיקה אבל כי ליפא מפה בדון ומכ"ש העלמה ריאה צמחין דלא מהני בדיקה וטרופה בכל ענין דוקא להחמיר בדיקה זו ולא להקל דלא הנה: הפירוש הג' הוא פ"ה התוס' ד"ה מיייתין ובד"ה רב נחמיה בדיק לה בפשורי יענין שם והוא דאם נאמר דסרכא בלא נקב באה אלא שטרופות הסירכא שסופו להתפרק ואף מחיתוף לגב טריפה מהראוי וכ"ש מריאה לדון שלא במקום רבייתא דראוי להטריף וסופו להתפרק שלא במיצר החזה ויהיה שם נקב אלא דרב נחמן אמר דתלינו שמצד הדון תתפרק לא מצד הריאה וכשירה אבל העלמה צמחין ואפשר דהיינו במקום דיבוקה לא סביב חוששין שפא מצד הריאה תתפרק מאחר ששם ריעותא דצמחין והאי חוששין נדאי הוא ואף בדיקה לא מהני ומ"מ שייף שפיר לשון חוששין דספק טריפה הנה לא נדאי דשפא תתפרק מצד הריאה או מצד הדון וספק הוא דהנה ומר' יהודה משמיה דאבימי אמר א' זה ואחד זה חוששין לה שפא מצד הריאה תתפרק אלא מיייתין ספינא דחליש פומא ואי איפא ריעותא בדון תלינו מחמת הדון סירכא וכאן נסתבכה בריאה ומדון תתפרק לא מריאה ואי לא טריפה בין העלמה ריאה צמחין או לאו דאבימי משנה מידותיו כמו רב נחמן ודוקא היכא דאיפא ריעותא בדון ולא בריאה הוא דכשירה לא בע"א נחליש פומא הוא להחמיר ולהצריף בדיקה אף כי איפא ריעותא בדון ולא בריאה אבל כי ליפא ריעותא בשניהם לא מהני בדיקה דטעמא דסופו להתפרק ומה בדיקה שייף להקל ומ"ש התוספות אאיפא ריעותא בדון כפי' הקונטרס לאו לגמרי דלרש"י אף כי ליפא ריעותא בדון ואף כי בריאה איכ' אפ"ה מהני בדיקה כדכתיבנא לעיל ומוכרח ג"כ ממ"ש רש"י ד"ה ה"ג ה"ג תלינו בדון ועכ"פ כי ליפא בשניהם ריעותא מהני בדיקה זו ולתו' דוקא כי איפא ריעותא בדון ולא בריאה הוא דמהני בדיקה ולא בע"א.

ורב נחמיה בדיק לה בפשורי ולהחמיר ולפרש בא ארבין בר שפא הא דמיייתין ספינא דח"פ כדי לבדוק הריאה שפא בתוך דבוקה נפרקה קצת מצד הריאה ויהיה

נָקב ומ"מ להחמיר מהני בדיקה ולא להקל דלא מהני דאי רב נחמני יפלוג אדרבין ואבימי
אם כן לאבימי כי איפא מפה פשיגרה בלא בדיקה וח"פ למה לי אי ליפא מפה בשניהם או
בתרונניהו איתא א"כ בדיקה זו להקל וליתיה דמה בדיקה שינה אלא גרסינן ואי לאו
טרופה ואף דלא מפקא זיקא ולפ"ז הא דאמר היכי עבדינן אין מנושב שפיר דמה קשיא
ליה היכי עבדינן אימא כי איפא מפה פשיגרה ואי לאו טריפ' פינן דחוששין הוא שינה אף
אטרופה ודאי דהא אמר אהד זה ואהד זה חוששין ובאיפא ריעותא בשניהם לא מהני
בדיקה וטרופה ה"ה בליפא בתרונניהו אימא פה אבל לפי א' וב' א"ש דקשיא ליה היכי
עבדינן דחוששין משמע ספק ולא נדאי ויש תקנה ומש"ה פריה היכי עבדינן.

ואין לומר דרב נחמיה פליג ואמר אף כי ליכ' בשניהם או דאיפא בתרונניהו תלינן בדופן
כרב נחמן ולהחמיר סבירא ליה דצריה בדיקה דא"כ מלתא דרב נחמיה תיכף לכתר
מלתא דרב נחמן הנה לאתויי ואין זה ראיה דמש"ה סדרוה בתר מר יהוד' משמני דאבימי
משום דבין כי איפא מפה בדופן ולא בריאה ובין בשניהם או ליתא בשניהם הנה מצריה
בדיקה ואי הנה מלתיה אדרב נחמן הייתי אומר דלא קאי כ"א אליפא בשניהם ריע' אבל
כי איפא בדופן ולא בריאה אף רב נחמיה לא מצריה בדיקה להחמיר ולכך אמר מלתני'
בתר הא דאבימי ועיין: הפירוש הד' הוא דאיפא למימר דרב נחמני' לא קאי כ"א אליפא
ריעות' לא בריאה ולא בדופן דחוששין להחמיר והי' בודק בפושטין להקל ומש"ה א"ש
אתון אהא מתניתו לה כו' דבין אהא ובין אדרבה בדיקה זו להקל ואי איפא ריעות' בדופן
ולא בריאה או אפשר אף בשניהם א"צ בדיקה ואי כי ליפא בשניהם צריה בדיקה ול"ג
ואי לא טריפה אף דלא מפקא זיקא ורב נחמיה מפרש לה לספינ' דח"פ למה א"ת אי
איפא ריעות' בדופן פשיגרה בלא בדיקה אלא כי ליפא בשניהם או איפא בשניהם מהני
בדיק עכ"פ במי' פושרי' וסובר אין סירכא בלא נקב אלא כל סירכא שסתמה כל הנקב
פשיגרה היא דהא דקרום מחמת מפה אינו קרום אינו אלא פשאין להקרום חיזוק רק
במקום המפה לא פשראש השני נסרה למקום נאמן וקיים אלא שפא לא נסתם כל הנקב
ולכך הי' בודק לו ואמר אתון אהא מתניתו אנו אדרב' מתניתן לה ותרונניהו לקולא
ופריה בה הכי השת' בשלמ' הקא סגי בבדיקה דאנו תולין מצד הדופן תתפרק משא"כ
התם דבכ"מ דתתפרק טריפה ויש ליישב בע"א ויש עוד פ' ופי' הר"מ ז"ל ובי"ד אבאר:
ובתוס' ד"ה והוא דסביה בבישר' פי' נאחז ומסנפך היטב כו' וכן נראה כו' משמע דלר"נ
לא בעי סריה וסביה עכ"ל לכאורה הא דלא במי לא סריה וסביה הוא מדחזינן דמותיב
ר"נ אדידיה ואמאי לא משני כאן בלא סביה דריאה הסרוכ' לדופן משמע סריה לחוד
אע"כ דרבינא פליג עם רב נחמן ולרב נחמן אף דלא סביה ואם כן אית לן לומר אף דלא
סריה דמהיכא תיתי.

ונה אינו דמהיכא תיתי לעשוי מחלוקת רחוקה בין ר"נ לרבינא ונאמר דלר"נ סריה מיהא
בעינן כו' גם מ"ש עוד וכן נראה כו' הוא לדחויי דרבינא לא מפרש דברי: ר"נ מ"מ לא
מוכח דר"נ לא בעי מיהת סריה לפי מהרש"א ע"ש ולפי' מהר"מ מלובלין ג"כ יע"ש
אבל נראה לומר דאי לר"נ בעי סריה א"כ מאי פריה ומי אמר ר"נ הכי ומאי קושיא והא
ר"נ חוששין קאמר ולשון חוששין משמע נדאי שפיר חוששין וצריה בדיק' ומש"ה אמר
העלתה צמחין חוששין שפא עדיין לא נסתם נקב הריאה וצריה נפיחה לראות אם נסתם
הנקב מחמת הסירכא מפל וכל וחיתכין את בשר דופן הסירכא ונופחין פינן דסריה מיהת

בְּעֵינָיו גַּם לְרִשׁ"י פִּי דְסָבִיף בְּבִישׁוֹרָא בְּעֵינָיו וְלֹא בְּעֵינָיו בְּצִלְעוֹת וְלַעֲלִיל פִּי רִיאַה הַסְּמוּכָה לְדוֹפָן דְּבוּקָה בְּצִלְעוֹת א"כ לֹא הָוּה פְּרִיף מִיַּד אִי רְבִינָא בְּאֵל פְּרִישׁ דְּבָרֵי ר"נ אֲלֵא דְפָלִיג רְבִינָא עַל ר"נ כּו' וְלִכְף פְּרִיף דְּרַב נַחְמָן אֲדִידִין כּו' וְכַמ"ש הַתּו': גְּמָרָא זֶהוּ פְּסוּל הַחוּזוֹר לְהַכְשִׁירוֹ לְאוֹ לְמַעוּטֵי כַה"ג לֹא לְמַעוּטֵי מַחְמַת מִכָּה עַכ"ל זֶהוּ לְאוֹ דְּוָקָא דְאִיכָא נְמִי סָבִיף בְּדוֹפָן דְּהוּה סְתִימָה דְלֹא חָר מִכּוֹן וְכַשְׂיָרָה וְהָא דְמַהְגֵּי שְׂיִישׁ ב' סְתִימוֹת הַדוֹפָן וְהַקְרוּם וְעוֹד דְּקָרוּם הוּלָף וּמַתְחַזֵּק בְּמָקוֹם שְׁפָרִיף לְדוֹפָן וְדוּמָה לְסַרְכָּא פְּסֻדוֹן דְּכַשְׂיָרָה וְהָכִי נְמִי דְכּוֹנְתִין שְׁהוּ בְּמִיצַר הַחֲזָה: הַעֲלָתָה צְמַחִין פְּשִׁיר' וְהָא דְאָמַר לַעֲלִיל חוֹשְׁשִׁין הֵינְנוּ בְּסָרוּכָה לְדוֹפָן כְּפִי הַתּוֹס' וְלֹא מִטַּעַם תְּרַתִּי לְרִיעוּתָא אֲלֵא שְׁאֲנוּ תוֹלִין שְׁהַסְּיָרְכָא מַחְמַת הַרִיאַה בָּאָה וַיֵּשׁ שָׁם נֶקֶב מִשָּׂא"כ אִם אֵין צְמַחִין אָנוּ תוֹלִין סִרְכָּא זֹו בְּלֵא נֶקֶב וְתַתְּפָרַק מִצַּד הַדוֹפָן אוֹ דְּבַהֲעֲלָתָה חוֹשְׁשִׁין שְׁמָא תַתְּפָרַק מִצַּד הַרִיאַה וְאֵין דוּמָה לְמ"ש בִּי"ד סִי ל"ו סִרְכָּא מִתּוֹף בּוּעָא דְטְרִיפָה מִטַּעַם תְּרַתִּי לְרִיעוּת' וְשָׁם אֲבָאָר בְּאוֹרָף בַּעז"ה וּבָהָא דְבוּעָא בְּרִיאַה כַּשְׂיָרָה הִר"מ ו"ל הַצְּרִיף ג"כ בְּדִיקַת הַסְּמָפוֹן כּו' וְלֹא קַשְׂיָא הָא דְהֵגִי רַבְּנָן דְּמִיַּתִּי לְקַמְן דְּחֻזִי דְקִיָּמִי כְּדִי כְּנֻדִי וְלֹא אָמַר וְלֹא מִיַּדִּי לְהִר"מ ו"ל בְּלֵא"ה צְרִיף לֹוֹמַר דְּבִדִּיק אִם הֵם עֲכוּרִין אוֹ סְרוּחִין וְעֵינֵין בִּי"ד סִי ל"ו וְל"ז וְהַרְשָׁב"א בְּחֻדוּשֵׁי פֶּאן פְּתַב דֹּא"צ בְּדִיקַת הַסְּמָפוֹן וְלֹא דְמִי לְנִימוּקָה פְּוֹלָה אֲבָל בּוּעָא בֵּין עוֹר לְכַשֶּׁר לֹא עַכ"ל הֵנָּה הַתְּחִיל בְּמַחְלִיקָה דְנִימָס פְּוֹלָה וְהָכִי שְׁאֲנִי דְלֹא נִימָס פְּוֹלָה וְסִיִּים דְּגִדְלִילוֹת בֵּין עוֹר וְאֵין שָׁם רַקְבוֹן בְּשָׂר פְּלָל וְאִף נִימָס מְקַצֵּת לִיכָּא וְעֵינֵין ש"ף סִי ל"ו וְל"ז ס"ק כ"ח יַע"ש הֵיטֵב וְאֲפֹשֶׁר דְּהַרְשָׁב"א ו"ל תְּרַתִּי קָאָמַר וְכַמָּה שְׁכַתְּבָנוּ בְּזֵה: (ע"ב) גְּמָרָא אֲתַמַּר מַחַט שְׁנַמְצָאֵת בְּרִיא' כּו' דַּכ"ע חֲסָרוֹן בְּפָנִי לֹא שְׁמִי חֲסָרוֹן עַכ"ל בְּמַחַט שְׁנַמְצָאֵת בְּרִיא' שְׁלִימָה עֲסָקִינוּ וְנִפְחִיָה וְאֵין הָרוּחַ יוֹצֵא מִפְּנֵי וְכַפִּירִיש"י וּמְסִיק לַכ"ע חֲסָרוֹן מִפְּנֵים לֹא שְׁמִי חֲסָרוֹן דְּלִיכָּא לְמִימַר שְׁמִי חֲסָרוֹן דֹּא"כ קַשְׂיָא דְר"י אֲדַר"י דְלַעֲלִיל אָמַר רִיאַה שְׁנַשְׁפָּכָה פְּקִיתוֹן כַּשְׂיָרָה דְחֲסָרוֹן בְּפָנִים לֹא שְׁמִיָּה חֲסָרוֹן אֲלֵא שְׁאֵין זֶה מְסָפִיק דְשְׁאֲנִי הָתָם דְּהַבְּשָׂר נִמָּס וְהָיָה לְמִים מִש"ה לֹא שְׁמִיָּה חֲסָרוֹן דְחֲסָרוֹן זֶה לֹא הָוּה אֲלֵא מַחְמַת שְׁהַרִיאַה סְפוּגִית וְחִלּוּלָה וְכַשְׁנָמָס נִתְמַעַט הַכְּמו' וּמִש"ה אִף בְּיוֹתֵר מְרַבִּיעֵית כַּשֶּׁר וּבְנִתְרוּקָה מְאֲלִיָּה דְהֵינּוּ רִיאַה שְׁנִימוּק' יוֹתֵר מְרַבִּיעֵית טְרִיפָה וְכַבֵּר נִתְבָּאָר זֶה לַעֲלִיל יַע"ש וַא"כ הָכִי נְמִי שְׁהַחֲסָרוֹן הָוּה מַחְמַת הַמַּחַט שְׁהַעֲלָה חֲלוּדָה וְנִפְסַד הַבְּשָׂר אֲפֹשֶׁר חֲסָרוֹן כִּי הָאִי דְהַבְּשָׂר נִפְסַד מִן הָעוֹלָם אִף ר"י מוֹדָה דְהָוּה חֲסָרוֹן וְאִף בְּפָחוֹת מְרַבִּיעֵית וְלַעֲלִיל אַה"נ דַּה"מ לְשׁוּנֵי חֲסָרוֹן דְּמַתְּנִי שְׁחָסַר הַבְּשָׂר לְגַמְרִי וְלָזָה פְּתַב ה"ג דַּכ"ע לֹא שְׁמִי חֲסָרוֹן דֹּאִי שְׁמִי חֲסָרוֹן בַּכַּה"ג א"כ מ"ט דְר"י דְמַכְשִׁיר בַּכַּה"ג רִיאַה שְׁנַמְצָאֵת בָּהּ מַחַט אֲלֵא ע"כ גְּרַסִּינוּ לְהִי"פ וְעֵינֵין בְּרַש"י: ע"ש וְהָא ר"נ הֵהִיא סְמָפוֹנָא דְרִיאַה דְאִינְקַב טְרִיפָה הֵהִיא לְחַבְּירוֹ אֲתַמַּר מִפִּי מְהַרְשָׁ"א אֵהָא דְלַעֲלִיל מַחַט שְׁנַמְצָאֵת בְּרִיאַה כַּשְׂיָרָה מְצִינוּ לֹוֹמַר בְּסְמָפוֹן דְרִיאַה יַע"ש אֲמַת שְׁכָן הִבִּיא הַב"י בְּסִימָן ל"ז בְּשָׁם בַּעַל הָעֵיטוֹר לְמָאן דְּגָרִיס לַעֲלִיל דַּכ"ע שְׁמִיָּה חֲסָרוֹן דְלֹא תַקְשִׁי קוֹשְׁיַת רַש"י דְּהַמַּחַט אוֹכְלַת הַבְּשָׂר שְׁסָבִיבוּתֵי דְנִמְצָא בְּסְמָפוֹן וְהֵינּוּ בְּסְמָפוֹנוֹת קִטְנִים דְרִיאַה נְמִי מְצִינוּ לְאוּקְמִי אֲלֵא דְקַשְׂיָא תִינַח לְשִׁי הַתּו' ד"ה דְלִמָּא אִי הָוּה רִיאַה דְלֹא חֵיִישִׁינוּ דְלִמָּא דְרָף הַנוֹשֵׁט אֲלֵא שְׁמָא אֲנַקְבָּה רִיאַה וְחֲזָרָה הַמַּחַט לְאַחוּרִי וְכַאֲשֶׁר פִּי דַעַת הַתּו' מְהַרְשָׁ"א וּמַהֲר"מ מְלוּבְלִין וְכָל הַפּוֹסְקִים וְכַמוֹ שְׁאֲבָאָר לְקַמְן בְּאוֹרָף בַּעזָה"י א"כ א"ש דְלַעֲלִיל ה"א דְמַשְׁתַּכַּח בְּסְמָפוֹנֵי הַרִיאַה וּמְסַפֵּק לֹא מַחְזִקִינוּ רִיעוּת' דְלִמָּא נִיקַב סְמָפוֹן וְחֲזָרָה לְאַחוּרִי

משא"כ עכשיו דאָמר בְּחִיתוּכִי טְרִיפֶה שְׁנַמְצָאת ג"כ בְּסַמְפוֹן וְאַפ"ה חִיּוּשֵׁינוּ שְׂמָא נִיקְבָה
לְחוּץ הַרְיָאָה א"כ אַף בְּשִׁלְיָמָה מַה מְהַנִּי נְפִיחָה וּבְדִיקָה דְלָמָא נִיקְבַּת הַסַּמְפוֹן וְחוּרָה
לְאַחוּרֵי וּמִש"ה פְּרִיָּה פֶּאן מִשְׂא"כ לְשִׁיטַת רִש"י ז"ל דְּפִרִי דְרַךְ הַנּוֹשֵׁט לְבָלוּעַ וְכָל זְמַן
דֵּא"א בְּבִדִיקָה מְטְרִיפִין לֵה א"כ מֵאֵי קוּשְׁיָא דְלָמָא הָכִי מֵינְרֵי שְׁנַמְצָא בְּסַמְפוֹנֵי הַרְיָאָה
אַלָּא שְׂאֵנוּ חוּשְׁשֵׁין שְׂמָא בְּחוּץ מְדְרַךְ הַנּוֹשֵׁט נְכֻסָּה דְאַזְלִינוּ בְּתַר רַבָּא פְּדַבְעִינוּ לְמִימַר
לְקַמֵּן בְּאַנְרָה אִם פֶּן פְּשִׁיחָה שְׁלִימָה לְקַמֵּן וְנִפְחוּהָ פְּרֵאוּי פְּנֵרָאָה מִפִּירִש"י ד"ה מַחַט
שְׁנַמְצָאת בְּרִיָּאָה וְאִין הָרוּחַ יוֹצֵא מְמַנָּה כּו' וְהֵינּוּ ע"י נְפִיחָה א"כ חִזִּינוּ שְׁדְרַךְ הַקְּנָה
נְכֻסָּה וְלִשְׂמָ' נְקָבָה הַסַּמְפוֹן לֹא חִיּוּשֵׁינוּ מִסַּפֵּק וּמֵאֵי פְּרִיָּה פֶּאן גַּם מִפִּירִש"י ד"ה פְּשִׁיחָה
כּו' נְהִי דְרַךְ הַסַּמְפוֹן נְכֻסָּה הָרִי לֹא בְּסַמְפוֹן נְמַצָּאת ע"כ נּוֹקְבָה וְאִין מְוַכְרַח זֶה לּוֹמַר
דְּלֹא בְּסַמְפוֹן נְמַצָּאת (וְעֵינֵינוּ בְּשִׁיטָה א' וְשֵׁם אַבְרָה דְאִין רֵאִי מַחְסְרוֹן מִבְּפִנֵי יע"ש) וְלִזְה
יֵשׁ לָנוּ לּוֹמַר דְּנְהִי דְמַחְלִקִינוּ בֵּין רִיָּאָה לְכַבְדָּא דְהֵתָם בְּקוּפָא א"א לִינְקַב שְׁהַבְּשֵׁר הַפְּבַד
עַב וְקִשָּׁה וּבְשֵׁר הַרְיָאָה רַךְ וְסַפּוּגִית וְאַפְשֵׁר בְּקוּפָה לְנַקְבַּת הַבְּשֵׁר פְּמוֹ שְׂאַבְרָה לְקַמֵּן
בְּאַנְרָה מ"מ סַמְפוֹנֵי הַרְיָאָה סוֹבֵר רִש"י דְדַמְיָא לְבְּשֵׁר הַפְּבַד דְסַמְפוֹנֵי הַרְיָאָה וְדֵאֵי דְקִשִּׁין
הֵם פְּמוֹ בְּשֵׁרָא דְכַבְדָּא אֲצֵל הַקְּנָפָה וְא"כ פְּרִיָּה שְׁפִיר מְדִלָּא מְפִלִיג בֵּין קוּפָא לְבַר אוֹ
קוּפָא לְגִיּוֹ ש"מ דְנַמְצָאת בְּבְשֵׁר הַרְיָאָה דְאֵי בְּסַמְפוֹנֵי הַרְיָאָה אַף בְּקַטְנִים נְחִזִי אֵי קוּפָה
לְבַר ר"ל לְצַד חֲלָל הַבְּהֵמָה טְרִיפֶה שְׂמָא דְרַךְ הַנּוֹשֵׁט נְכֻסָּה וְאֵי קוּפָא לְגִיּוֹ לְצַד סַמְפוֹן
הַרְיָאָה פְּשִׁיחָה אַף בְּחִתִּיכָא דְנֻדְאֵי דְרַךְ סַמְפוֹן הַרְיָאָה נְכֻסָּה דְאֵי בְּחוּץ הַיָּאָה נְכֻסָּה
לְתוּף סַמְפוֹן הַרְיָאָה שְׁהוּא קִשָּׁה יוֹתַר מִן בְּשֵׁר הַפְּבַד אֲלָא ע"כ בְּנַמְצָאת הַמַּחַט בְּבְשֵׁר
הַרְיָאָה וּמִש"ה אַף בְּקוּפָא לְגִיּוֹ לְצַד סַמְפוֹן הַרְיָאָה טְרִיפֶה מְתוּף שְׁבִשֵׁר הַרְיָאָה וְהַקְּרוּמִים
רַפִּים הֵם וְשְׂמָא דְרַךְ הַנּוֹשֵׁט נְכֻסָּה וּמִש"ה דְיֵינִי מֵינְרֵי שְׁפִיר דְאֵלוּ אֵיתִי רִיָּאָה שְׁלִימָה
הָוָה פְּשִׁיחָה הָא אֵינְקַב הַסַּמְפוֹן טְרִיפֶה וּמִשְׁנֵי הֵהִיא לְחַבְרִירוֹ אֲתַמַּר דְטְרִיפֶה אֲבָל לְבְּשֵׁר
פְּשֵׁר: מַה שְׁהַקְּשָׁה מְהַרְש"א ז"ל אֵי ס"ד אַף לְבְּשֵׁר טְרִיפֶה תְּקַשִּׁי לִיה מְתַנִּי ר"ש אוֹמַר
עַד שְׁתַּנְקַב לְבֵית הַסַּמְפוֹנָת מִשְׁמַע לְבְּשֵׁר פְּשֵׁר יע"ש וּר"ל לְמָה לִי דְנִיקְבַת הַרְיָאָה בְּחוּץ
עַד הַסַּמְפוֹן הַגְּדוֹל אַף בְּנִיקְבַת סַמְפוֹן הַגְּדוֹל לְחוּד טְרִיפֶה וּמִשְׁמַע וְדֵאֵי לר"ש בְּעֵינֵינוּ שְׁיִנְקַב
גַּם הַסַּמְפוֹן לֹא עַד וְלֹא עַד בְּכָלֵל וְה"ה דְקִשְׁיָא מֵאֵי אֵינְרֵא סַמְפוֹן הַגְּדוֹל אַף סַמְפוֹנוֹת
קַטְנִים דֵּינָא הָכִי כּו' לְפִי דַעַת הַמְקַשָּׁה וְאַפְשֵׁר לּוֹמַר דְמְתַנִּי אֵינְרֵי בְּנִיקְבַת שְׂאִין בּוֹ חִסְרוֹן
וּמִשׁוּם הֵכִי אֵינִין טְרִיפֶה אֲלָא עַד שְׁתַּנְקַב לְבֵית הַסַּמְפוֹנָת וְאֵלוּ אֵינְקַב הַסַּמְפוֹן לְחוּד פְּשֵׁר
כּו"ג דְבְּשֵׁר הַרְיָאָה שְׁהוּא רַךְ נְכֻסָּה בְּתוּף הַנְּקַב וְסוֹתְמוֹ מִשְׂא"כ בְּמַחַט שְׁבִשֵׁר סְבִיב
אוֹכְלַת הַמַּחַט סְבִיב וְלִית מִיַּדִּי לְמַסְתֵּם וְאַפ"ה מְשַׁנֵּי הֵהִיא לְחַבְרִירוֹ אֲתַמַּר וּבִי"ד אַבְרָה:
וְהִנֵּה רֵאִיתִי לְפָרֵשׁ שִׁיטַת כ"א וְא' בַּעֲזָה"י עַל מְכוּנָה וְאַתְחִיל בְּשִׁיטַת רִש"י ז"ל: הַשִּׁיטָה
הָא' הוּא שִׁיטַת רִש"י ז"ל וְהוּא דְנֻדְאֵי פֶּל דְרַךְ הַנְּבָלְעֵי דְרַךְ הַנּוֹשֵׁט הוּא וְרַבָּא דְאוּרִיָּתָא
מִש"ה פִּי לִיתָא לְרִיָּאָה לְפִנֵּינוּ אוֹ שְׁחַתְכוּהָ וְא"א לְמַבְדַּק חִיּוּשֵׁינוּ שְׂמָא דְרַךְ הַנּוֹשֵׁט בָּא
וְנִיקְבָה לְרִיָּאָה וְאַף אֵי נְפִיחֵנוּ לְהֵאֵי חִתִּיכִ' ע"י קִשׁ וְכַדוּמָה שְׁנַמְצָאת בָּהּ הַמַּחַט וְלֹא מְפָקָא
זִיקָא אַפ"ה טְרִיפֶה חִיּוּשֵׁינוּ שְׂמָא מְמָקוּם אַחַר נְקָבָה וְנְכֻסָּה שָׁם וְלֹא סַפֵּק טְרִיפֶה אֲלָא
וְדֵאֵי טְרִיפֶה וְהָאוּכַל מְמַנָּה לּוֹקְהָ דְרַבָּא הָוָה מִן הַתּוֹרָה וְדוּוּקָא אֵי אֵיתָא לְרִיָּאָה קָמֵן
שְׁלִימָה וְנִפְחוּהָ וְלֹא נִרְאָה נְקַב אָנוּ אוֹמְרִים דְרַךְ הַקְּנָה נְכֻסָּה שְׁנָה רְחוּק לּוֹמַר שְׁקָרוּם
עָלָה וְנִסְתַּם וְהָא דְבּוֹנוּשֵׁט לְעֵיל מ"ג ע"ב דְחִיּוּשֵׁינוּ שְׂמָא קָרוּם עָלָה וְנִסְתַּם דְשְׂכִיחַ
לְאִיסוּרָא טְפִי מְלֵהִיתָרָא פְּמוֹ בְּסַפֵּק דְרוּסָה דְשְׂכִיחַ לְאִיסוּרָא טְפִי וְה"נ שְׂכִיחַ טְפִי דְרַךְ

הַנוֹשֵׁט צָרִיף לֹאמֵר דְּרִישׁ"י סוֹבֵר כִּפִּי שְׁפֹתַי לְעֵיל וְאֲנִי שְׁמַעְתִּי הַבְּרִיא נִיָּקָב כְּמוֹ וּבְרִיא
אֲתֵהוּ בְּחִרְבוּתֵיהֶן כּוֹ' וְשֹׁשׁ דָּא"א לְמַבְדְּקִי אֲבָל לְמִיחָשׁ שְׁמָא קְרוּם עֲלֵהּ וְנִסְתָּם
לֹא תִיַּשִּׁינֵן וּמִשׁ"ה פְּשִׁירָה וְאִין חִלּוּק בֵּין קוּפָא לְבֵר אוּ קוּפָא לְגִיּוּ וְקוּפָא לְבֵר לְפִירִישׁ"י
הוּא לְצַד חֲלַל הַבְּהֵמָה וְלְגִיּוּ הוּא צַד סְמְפוּנֵי רַבָּה דְּרִיָּאָה וְדַכְבָּדָא וְהִינּוּ טַעְמָא פִּינּוּ
שְׁרִיָּאָה שְׁלִימָה וְנִפְחוּיָהּ וְלֹא נִמְצָא נִקְבָּא אַף קוּפָא לְבֵר וְנִמְצָאָת בְּרִיָּאָה שְׁעֵבְרָה הַסְמְפוּן
וּע"כ אֲמַרִּינּוּ דְאַף בְּקוּפָה עֲבָרָה וְנִקְבָּה הַסְמְפוּן וְאַף דְכַתְּבֵנוּ דְסְמְפוּן דּוּמָה לְבִשְׂרֵי הַפְּבַד
לֹא אֲמַרִּינּוּ קְרוּם עֲלֵהּ וְנִסְתָּם נְהִי דְרוּב פְּעָמִים אִין נוֹקְבַת הַקּוּפָא לְסְמְפוּן מ"מ בְּמִיעוּט
פְּעָמִים שְׁנוּקְבַת קוּפָא לְסְמְפוּן אוּ יֹאמֵר שְׁפַח הַדּוּחָה בְּבִהֵמָה דּוּחָה לְמַחַט חוּץ אַף דְרַף
הַקּוּפָא מִשָּׂא"כ בְּנִמְצָאָת בְּחִיתוּכָא דְרִיָּאָה בְּקוּפָא לְגִיּוּ לֹא הִנְהוּ טְרִיָּפָה אִי נִמְצָא לְתוּדָה
הַסְמְפוּן מִי הִבִּיאוּ לְשֵׁם וְרֵאשׁוֹן עֵיקָר וּבִי"ד סִימָן ל"ו אֲבָרָא בְּזָה בְּאֲרַף בַּעֲזָה"י.

וּבְחִיתוּכָא דְרִיָּאָה אִין חִלּוּק בֵּין קוּפָא לְבֵר אוּ קוּפָא לְגִיּוּ בְּכָל עֲנִינּוּ טְרִיָּפָה דל"מ בְּקוּפָא
לְבֵר טְרִיָּפָה אַף בְּקוּפָא לְגִיּוּ דְבִשְׂרֵי הַרִיָּאָה רַף הוּא וְאַף בְּנִמְצָאָת בְּסְמְפוּן טְרִיָּפָה דְאַף
דְסְמְפוּן דּוּמָה לְבִשְׂרֵי הַפְּבַד מ"מ פִּינּוּ דָא"א לְמַבְדְּקִי בְּנִפְיחָה לְרִיָּאָה אֲמַרִּינּוּ דְרַף הַנוֹשֵׁט
נִכְנַס שְׁכַן רֹב הַנְּבַלְעִין דְרַף הַנוֹשֵׁט הֵן וְאִיפָּא רַבָּא לְכָאן וְרַבָּא דָאִין קוּפָא נוֹקְבַת אֲלֵא
מִיעוּטָא הִנְהוּ סְפַק הַשְּׁקוּל וְסְפַק טְרִיָּפָה פִּינּוּ דְנִמְצָאָת בְּחִיתוּכָא דְרִיָּאָה אֲלֵא שְׁזָה לִיתָא
דָאֵם פֶּן בְּחִתִּיקָא דְכַבָּדָא אֲמַאי פְּשִׁירָה בְּקוּפָה לְגִיּוּ וְהָא הֵתָם א"א בְּבִדִיקָא וְלֹא אֲמַרִּינּוּ
פִּינּוּ דָאִיפָּא רַבּוּ שְׁדִרְף הַנוֹשֵׁט נְבַלְעִין וְרַבָּא שְׂאִין קוּפָא נוֹקְבַת הִנְהוּ לָהּ סְפַק הַשְּׁקוּל
וּבְדָאוּרִיָּיתָא לְחוּמְרָא אֲלֵא צ"ל דְכִינּוּ דָא"ל הֵכִי וְא"ל הֵכִי אוּקְמִינּוּ בְּחִזְקַת הַיִּתְרֵי מְחַמַּת
רַבָּא וְאַף אִי נֹאמֵר דְרִיעוּתֵי דְמַחֲיִים לֹא מְהִי בִיָּה חִזְקָה כַּמ"ש ר"מ בְּסִי' ל"א וְסִי' נ'
יַע"ש הִינּוּ בְּרִיעוּתֵי שְׁנוּלָד בְּבִהֵמָה מְחַמַּת חוּלִי וְכַדּוּמָה וְטַעְמָא רַבָּה אִיפָּא לְחֵלֶק בְּהֵכִי
דִישׁ לֹאמֵר כַּמ"ש הַתְּב"ש בְּסִי' כ"ט דְאַדְרַבָּה נֹאמֵר דְרוּב בְּהֵמוֹת אִין בְּהֵם מִים בְּרֵאשׁ וְזוּ
יֵשׁ לָהּ מִים מִן הַמִּיעוּט הוּא יַע"ש מִשָּׂא"כ פֶּאן דְכָל חִינֵי בְּרִיָּיתָא קוּצִי אֲכָלֵן וּמַחֲטִין דְרַפֵּן
לְבַלּוּעַ וְכָל מַה שְׁיִמְצָאוּ וְאִין פֶּאן רִיעוּתָא שְׁיִצְאָה מְהָרוּב דְרוּב בְּהֵמוֹת בְּחִזְקַת פְּשִׁירוֹת
הֵן וְחִזְקָה טוֹבָה הִנְהוּ דְהִיָּה לְהֵם מַעֲיָקְרָא מְחַמַּת רַוב'.

א"נ דָאִין דְרַף הַקּוּפָה לְנִקְוָב פְּלָל כ"א הִיכָא דְאוּכְלִין וּמִשְׁקִין דְחִקוּיָהּ וְלֹא בַע"א פְּדַמְסִיק
בְּהָא דְהַמְסָס וּבַה"כ וְהָא דְפְרִיף וְהָא ר"נ ס"ל סְמְפוּנֵי דְנִקְוָב טְרִיָּפָה וּפִירִישׁ"י דְהָא לֹא
בְּסְמְפוּנֵי אֲשֶׁתְּכַח דָאֵם לֹא פֶן הִנְהוּ לֹאמֵר הִהִיא מַחֲט' דְאַשְׁתְּכַח בְּסְמְפוּנֵי דְרִיָּאָה וְלֹא
בְּחִיתוּכָא דְרִיָּאָה דְמִשְׁמַע בְּבִשְׂרֵי הַרִיָּאָה נִמְצָאָת הַמַּחֲטָא וְשֹׁשׁ רִיָּאָה מְכַבָּד' וְא"כ יֵשׁ לְרֵאוּת
אֲמַאי לֹא הַקְּשָׁה לְעֵיל בְּרִיָּאָה שְׁלִימָה וְכַדְכַתִּיבָנּוּ'.

וְאִין לֹאמֵר דְכָאן ע"כ לֹא בְּסְמְפוּנֵי הַרִיָּאָה נִמְצָאָת מְדַמְקָשָׁה ר' יְרֵמְיָה מְחַסְרוֹן בְּפָנִים
אֲלֵא בְּבִשְׂרֵי הַרִיָּאָה הִנְהוּ מַעֲשָׂה חֲדָא דָא"כ לְעֵיל מְנָא לִיָּה לְרִישׁ"י דְלֹא גָרִיס דַּכ"ע חֲסְרוֹן
מְבַפְּנִים שְׁמִיָּה חֲסְרוֹן וּבְאַשְׁתְּכַח בְּסְמְפוּן אֲלֵא ע"כ כַּמ"ש הַב"ח סִי' ל"ו עַל מַה דְאַמְרִינּוּ
סְמְפוּן הַרִיָּאָה שְׁנִיָּקָב טְרִיָּפָה וּס"ד אַף בְּלֹא נִיָּקָב אֲלֵא מְנוּחַ הַמַּחֲטָא בְּתוּדָה הַסְמְפוּן וְאוּכְלַת
קֶצֶת סְבִיבּוֹ יַע"ש לְדַעַת הַר"מ וְא"כ ע"כ גְּרִיסִין לְעֵיל דַּכ"ע ע שְׁמִיָּה חֲסְרוֹן וְאִין רֵאזָה
מְכָאן ג"כ וְעוֹד דְלִמָּא בְּסְמְפוּן וְדִיצָא בִיָּה וְלֹא נִיָּקָבָה מְעַבְרָא אֶל עֲבָר וְכַה"ג פְּתַב בַּה"ג
וְהִבִּיאוּ הָאֲחֵרוּנִים וְהַב"י סִי' ל"ו אֵהָא דְלַתְּבִירוֹ אֲתֵמֵר וְא"כ רַב יְרֵמְיָה וְדָאִי מִטַּעַם חֲסְרוֹן
מְבַפְּנִים הִנְהוּ סֵבֵר לְמַטְרָפָה דְבְּמָקוֹם שְׁתַּחֲוָבָה שְׁם בְּסְמְפוּן בְּמַקְצַת נְחָסֵר שְׁם מַקְצַת

וחסרון מבפנים שמיה חסרון לדעתו ואין ראיה מ"ש שניקבה כל הסמפון ויצאה לבשר
הריאה ובין פה סוף דבר הפל נשמע לשיתת רש"י ז"ל א של דברים פה הוא
בריאה לא מפלגינן ו קופא לבר או קופא איז אלא בין שלימה לחתוכ' בשלימה אף קופא
לבר פשר דבשר הריאה רה ובחיתוכ' אף קופא לגיו טריפה שמא דרף הנושט נכנסה
דרוב הנבלעין הו דרף הנושט ונכנסה בקופא בשר הריאה רפה ובכפדא בין שלימה ובין
חתוכה אי קופא לבר טריפה ולגיו פשיטה ולפי' זה י"ל מאי קאמר חזינן אי קופא לגיו
פשיטה ולבר טריפה מאי איריא לבר אף שאין יודעין חנייתה או בנמצאת מונחת לרחבה
בעובי הכבד כמ"ש הב"י בס"י מ"א שאם נמצאת ביושר כו' יע"ש גמי הנה לנו להטריף
דרוב דרף נושט הו נבלעין ואין לומר לגיו פשיטה ולבר ודאי טריפה וביושר ספק טריפה
אמאי גמי ודאי ליהוי דרובא הנה ולילקי גמי לילקי כמ"ש לעיל דאין לומר דיוקא דסיפא
לאו דוקא הוא כיון דאיפא למטעי ולהקל הנה למידק בלישניה ובקטינת' בכל ענין טריפה
כיון דאיפא ספיקא ורוב הנבלעין כו' ולשיתת רש"י לאו דוקא הוא דכי פיה יצאה לחוץ
הוא דמפליגינן פן קופא לבר או לגיו אלא רבותא קאמר לא מיבעיא בטמונה תוה הכבד
אנו רואין אם קופא לבר או לגיו אלא אפי' ביצאה המחט לחלל הגוף פשיטה דלא דמי
לקמן בקוץ עד שתנקב לחלל דהתם בכתחילה משא"כ הכא כמ"ש הרשב"א והר"ן בחדושיהם
יע"ש ומ"ש רש"י והלקה כר"י דקים ליה ר"א ורב אשי אי קופא לבר כו' נ"ל הכי
פירושא כיון דאי קופא לגיו פשיטה אלמא אמרינן כיון דאין הקנפה נוקב ברוכ' אמרינן
דרף הקנה נכנסה ה"נ אית לן לומר כיון דלא חזינן ריעותא שנפחיה אית לן לומר דרף
הקנה מלומר קרום עלה ונסתם שנה דבר רחוק אלא שיש לראות אי אמרינן ברוכ פעמים
אין קופא נוקב ומיעוטא מיתרמי דנוקב א"כ מה מקשה מהא דביה"כ אדרבה רוב נבלעין
דרף נושט שם אבל המעיין שם יראה להדני' בפירש"י ז"ל דקשי' ליה נימא ניקב הנושט
לא דנימ' בחוץ דרף דופן בהמה פא דאי הכי רובא דרף הנושט ורובא דאין קופא נוקבת
אית לן לאוקמ' ברוכ' דהיתר' או חזקה מחמת רובא או חזקה מבחירת טפי בשעה שנולדה
לא הנה המפסס וביה"כ נקובות מחמת מחט פן נראה לי: השיטה הב' היא פ"י הרשב"א
ז"ל בחדושי' אליפא דרש"י ז"ל והוא דריאה וכבד' דין א' להם ובריאה שלימה גמי לא
מכשרינן אלא קופא לגיו לא בע"א וזה שהביא רש"י ראיה דקם ליה ר"א בשיטה דר'
יוחנן אלמ' גם בריאה לא מכשירין אלא בקופא לגיו ועוד פתב לשי' רש"י ז"ל בקטינת'
ל"ש וכשי' ול"ג נקובי נקובי ואתאי והקשה הוא ז"ל וז"ל חדא בחלישת' אית לן לומר
טריפה דרוב הנבלעין דרף נושט ועוד דלא חילקו פלל בריאה בין קופא לבר או לגיו
ועוד בחיתוכ' דריאה למה אמר הם הכשירו שידעו מאיזה טעם הנה לו לבדוק אי קופא
לגיו או לבר ומיהו י"ל כיון דאשתכח בחיתוכ' לא הנה יודע אי קופא לבר או לגיו עכ"ל
ולנה הנה נראה לומר דודאי רש"י ז"ל מודה דברי' חיישינן שמא ניקב' המחט לחוץ
וחזרה לאחור' ונקובת הריאה במשהו וזה החילוק בין ריאה לכבדא אלא דבריאה
שלימה אין אנו חוששין שמא ניקבה לחוץ כיון דנפחיה ומיהו אי קופא לבר טריפה דע"כ
דרף הנושט נכנסה ומ"ש רש"י שאין דרף הקנה כו' היינו לרבנן טרופאי פ"י פן דמטרפי
אף בקופא לגיו והיינו מהאי טעמא ומש"ה בחיתוכא דריאה טריפה שהרי חיישינן דלמא
ניקבה וחזרה לאחור' אלא שנה אי אפשר שהרי פירש דלמא אי הנה ריאה קמן הנה
מינקבה שדרף הנושט לבלוע אלמא מהאי טעמא אתינן עלה ולא משום שמא ניקבה

וְחִזְרָה לְאַחֲרֵיהֶם וּבְקוֹפָא לְגִיּוֹ לִיכָא לְמִימַר הֵכִי וְקוֹפָא לְבַר אַף בְּשִׁלְיָמָה טְרִיפָה וַיֵּשׁ לְזוֹמֵר
עוֹד דְּבְרִיאָה שְׁלִימָה בֵּין קוֹפָא לְגִיּוֹ אוֹ דְחִלְיָשְׁתָּא כְּשִׁירָה וְאִילוּ בְּחִיתוּכָא דְנוֹקָא קוֹפָא
לְגִיּוֹ כְּשִׁירָה וְלֹא בְּחִלְיָשְׁתָּא וּלְזָה אָמַר הֵם יָדְעוּ מְאִיזָה טַעַם שְׁהַכְשִׁירוּ וְאָנּוּ כּוּ דְלָמָּא אִי
הָוָה רִיבָה קָמָן כּוּ דְרוּב הַנְּבָלְעִין דְּרַף הַנּוֹשֵׁט הוּא וּמִשׁ"ה בְּחִלְיָשְׁתָּא יֵשׁ חִילּוּק בֵּין
שְׁלִימָה לְחִיתוּכָא וּמַעֲשֵׂה דְחִיתוּכָא בְּחִלְיָשְׁתָּא הָוָה וּמִשׁ"ה מְקַשָּׁה לִי וְהָא הֵם הַכְשִׁירוּ
וּמִשְׁנֵי לִי כּוּ אֵלָּא שְׁהוֹקְשָׁה לוֹ לְהַרְשָׁב"א וְ"ל לְשִׁיטְתָּיָה שְׁפַתְבּ לְשִׁיטַת רִש"י מִשְׁמַע
דְּבְחִלְיָשְׁתָּא ל"ש וְכְשִׁירָה א"כ הֵיא מַעֲשֵׂה בְּחִיתוּכָא דְרִיבָה לָא בְּהֵכִי אִיירִי אֵלָּא דְלֹא
יְדַענָּא מְנָא לִיה זֹאת לְרִש"י אִמְאִי לָא לְרִש"י בְּחִלְיָשְׁתָּא ל"ש וּטְרִיפָה אִם לָא שְׁגִירְסָתוּ
הָיָה קַ בְּרִש"י.

אֵלָּא דִּישׁ לְזוֹמֵר מִמ"ש רִש"י לְקָמָן אַבְל דְּזִינְתָּא מִיבְזַע בְּזַע וּלְמֵאן דְּטְרִיף כּוּ וְהָא מֵאן
דְּמְכָשִׁיר בְּרִיבָה טְרִיף בְּהָא דְהָוָה דְּוּמְיָא דְחִלְיָשְׁתָּא וּלְפִי מַה שְׁיִתְבָּאָר בִּי"ד וְהַפְר"ח הֵבִיא
קֶצֶת מְזָה דְבְמָרָה נְמִי אֶפְשָׁר לְמַבְדֵּק ע"י נְפִיחָה הָוָה א"ש דְּלְמֵאן דְּמְכָשִׁיר בְּרִיבָה מְכָשִׁיר
נְמִי בְּמָרָה וּבִי"ד אַבְאָר וּלְע"ע לָא הָיָה סֶפֶר הַפְר"ח ת"י.

אֲמַנָּם מִמ"ש רִש"י בַּד"ה בְּבִיה"כ מְשִׁנֵּי ק אַף קוֹפָא לְבַר כְּשִׁירָה אֵלָּמָּא כָּל הֵיכָא דְאִיכָּא
לְמִימַר סְמִפּוּנָא נְקִיט וְאִתָּאִי כְּמוֹ הֵכָּא דִּי"ל דְּרַף הַנּוֹשֵׁט כּוּ עכ"ל יִרְאָה מְפִירוּשׁוֹ דַּה"ק
מְדַחְזִינָן בְּבִיה"כ קוֹפָא לְבַר כְּשִׁירָה אֵלָּמָּא דְּרַף הַקּוֹפָא לִינְקָב וְה"נ כְּפָדָּא פִּינּוֹן דְּקוֹפָא
נְמִי מְנַקְבָּה לִיְהוּי פֶּשֶׁר דְּרַף הַסְּמִפּוּן בָּא וְלֹא דְּרַף הַנּוֹשֵׁט אֵלָּמָּא אִי אֲמַרִּינוּ דְּגַם קוֹפָא
יְכוּלָּה לִינְקָב פֶּשֶׁר וְה"ה בְּאַמְתַּת בְּחִלְיָשְׁתָּא הַדִּין כּוֹאֵלָּא שְׁיֵשׁ לְתַמְנָה דְּמֵאִי רֵאִי מְבִיה"כ
דְּרוּב הַנְּבָלְעִין דְּרַף הַנּוֹשֵׁט לְחִיתוּכָא דְּכַבְדָּאִי וְהֵכִי הָוָה לִיה לְפְרוּשֵׁי אֵלָּא ע"כ דְּרַף
הַקּוֹפָה לִינְקָב וְא"כ כְּפָדָּא אַף קוֹפָא לְגִיּוֹ טְרִיפ' דְּרוּב הַנְּבָלְעִין כּוּ אוֹ הַקּוֹפָא הֵיא
בְּבִיה"כ לְחֻדְיָא אִמְאִי, בְּקוֹפָא לְבַר כְּשִׁירָה כּוּ וַיֵּשׁ לִינְשָׁב דְּהֵכִי פְרִיף מְדַכְשִׁיר בִּיה"כ
אַף דְּרוּבָּא אִין קוֹפָא נּוֹקָב אַפ"ה אֲמַרִּינוּ רוּב בְּהַמּוֹת כְּשִׁירוֹת הֵן וְא"ל הֵכִי וְא"ל הֵכִי
וְאוֹקְמָא אַחְזָקָה בְּשַׁעָה שְׁנוּלְדָה לָא הָיָה בִּיה"כ נְקוּב מְחַמַּת מַחַט דְּהָוָה חֲזָקָה מְבוֹרְרַת
א"כ ה"ה כָּאן וּמִשְׁנֵי שְׁאֵנִי הֵתָם דְּאִיכָּא לְמִימַר כְּלִין וּמִשְׁקִין דְּחִקוּיָה וְשְׁאֵנִי כְּפָדָּא דְלֹא
שְׁיִיף לְזוֹמֵר הֵכִי וּמִשׁ"ה טְרִיף: הַשִּׁיטָה הַג' הוּא, לְשִׁיטַת הַתּוֹ ד"ה דְּלָמָּא וּד"ה אִי דְלֵהָא
לָא חִיְיָשִׁינוּ שְׁמָא דְּרַף הַנּוֹשֵׁט דְּאַחְזוּקִי אִיסוּרָא מְמַקּוּם לְמַקּוּם לָא מְחֻזְקִינוּ וְכָאן נְמַצָּא
כָּאן הָיָה, וְדְרַף הַקְּנָה בְּאַתָּה הַמַּחַט אֵלָּא דְּחִיְיָשִׁינוּ שְׁמָא נִיקְבָּה הַרִיבָה וְחִזְרָה לְאַחֲרֵיהֶם
וּמִשׁ"ה כִּי בְּאַתָּה שְׁלִימָה וְעַלְתָּה בְּנִפְיחָה כְּשִׁירָה וְזֵה הַחִילּוּק בֵּין רִיבָה לְכַבְדָּא כִּי הַכַּבְד
אִין אוּסַר נְקוּבָתוֹ בְּמִשְׁהוּ וּמִשׁ"ה בְּכַבְדָּא אַף שֵׁא"א בְּבִדִיקָה פִּינּוֹן שְׁקוֹפָא לְגִיּוֹ לְצַד
הַסְּמִפּוּן כְּשִׁירָה דְאִין אָנּוּ חוֹשְׁשִׁין שְׁמָא נִיקְבָּה הַכַּבְד וְחִזְרָה לְאַחֲרֵיהֶם בְּפֶשֶׁר דְּמַה בְּכַף
וּמ"ש הַתּוֹ בַּד"ה דְּלָמָּא דְּהָא בְּכַבְדָּא כְּשִׁירָה הוּא כְּפִי מְהַרְשָׁ"א ו"ל דְּבְרִיאָה אַף קוֹפָא
לְגִיּוֹ טְרִיפָה וְאִי מִשׁוּם דְּרוּב הַנְּבָלְעִין דְּרַף הַנּוֹשֵׁט ע"כ דְּחִקוּיָה הַקּוֹפָה נְקָבָה א"כ בְּכַבְדָּא
אִמְאִי אֵלָּא אִין אָנּוּ תוֹלִין כְּלָל בְּנוֹשֵׁט וְשְׁאֵנִי הֵכָּא שְׁמָא נִיקְבָּה הַרִיבָה וְאַף דְּלִפִּי שִׁיטְתָּם
בַּד"ה אִין רִיבָה דְּבְרִיאָה שְׁלִימָה אַף בְּקוֹפָא לְבַר כְּשִׁירָה א"כ אִימָּא בְּחִיתוּכָא דְרִיבָה
דְּנוֹקָא קוֹפָא לְבַר טְרִיפָה מ"מ מְדָלָא מְפַלְגִיג בֵּין קוֹפָא לְבַר אוֹ לָאוּ מִשְׁמַע בְּכָל עַנְיָן טְרִיפָה
וְדַע דִּישׁ לְהַקְשׁוֹת אִמְאִי חִיְיָשִׁי שְׁמָא נִיקְבָּה הַרִיבָה וְחִזְרָה לְאַחֲרֵיהֶם לְהַחְזִיק רִיעוּתָא
מְסַפִּיקָא וְלֹא אֲמַרִּינוּ זִיל בְּתַר רַבָּא וְאַף אִי לִיכָּא כָּאן רַבָּא מ"מ חֲזָקָה מְחַמַּת רַבָּא אוֹ
חֲזָקָה אֵלִימָתָא מִשְׁעָה שְׁנוּלְדָה לָא הָיָה נְקוּבָה הַרִיבָה מְחַמַּת מַחַט וְאַף לְמ"ש הַר"מ

בסי' ל"א וג' דבריעותא מחיים לא אוקמוה אַחַזְקָה הֵינּוּ רִיעוּתָא ע"י חוּלֵי שְׁחִינּוּן זוּ יִצְאָה מְרוּב וע"י קוּץ אוּ מַחַט דְּכַה"ג בְּקוּץ בְּנוּשָׁט אִי לָאוּ דְשָׁכִיחַ לְאִסּוּר טְפֵי מְלֵהִיתֵר הֵיָהּ מוֹתֵר מְסַפֵּק אַף שְׁנוּלֵד הַרִיעוּתָא מְחִיִּים וּכְבָר הַתְּפָאָר זֶה לְעֵיל וע' בתב"ש סי' כ"ט ובי"ד אַאֲרִיף בעז"ה וְהֵיָה נִרְאָה לְכַאוּרָה דַּס"ס הֵיָה לְאִסּוּרָא חֲדָא שְׁמָא דְרַף הַנוּשָׁט נִכְנָפָה וְנוֹדָי נִיָּקֵב א' מְאָבְרִיָּהֶם הַפְּנִימִים שְׁנִקּוּבְתָן בְּמִשְׁהוּ וְאֵת"ל דְרַף הַקְּנָה נִיָּקֵבָה הַרְיָאָה וַס"ס הֵיָה כְּמוֹ רַנְפָּא וְרַנְפָּא וְחֻזְקָה רַנְפָּא עֲדִיף וְאִם לְהַקְּל כֵּן כ"ש לְהַחְמִיר אֲלָא שׁו"א דא"כ כְּשִׁרְיָאָה שְׁלִימָה וְנִפְחֻיָּה כְּשִׁירָה דְלָמָּא אֵינְקֵב הַסְּמִפּוֹן חֵד לְחַבְרִיָּה וּטְרִיפָה כְּדָאֵמֵר רַב נַחְמָן בְּשִׁלְמָא לְשִׁיטַת רַש"י לָא מַחְזִיקִין רִיעוּתָא מְסַפִּיקָא אִם לָא הֵיָכָא דְשָׁכִיחַ לְאִסּוּר טְפֵי מְלֵהִיתֵר מִשָּׂא"כ לְשִׁיטַת הַתּוֹס' הָא אֵיפָּא גַם פֶּאן ס"ס שְׁמָא דְרַף הַנוּשָׁט וְאֵת"ל דְרַף הַקְּנָה שְׁמָא נִיָּקֵב סְמִפּוֹן חֵד לְחַבְרִיָּה וְאִיף גִּדְעָה דְבָר זֶה ע"י נְפִיחַת הַרְיָאָה דְלָמָּא דְרַף הַנוּשָׁט וְנִיָּקֵב א' מְאָבְר' הַפְּנִימִים וְאֵת"כ נִיָּקֵבָה הַקְּנָה לְמַעְלָה מִמְקוֹם שְׁחִיטָה וְנִכְנָסָה שָׁם לְסְמִפּוֹן וּמִשָּׁה"ה אֵין הַרוּחַ יוֹצֵא אִם לָא שְׁנֵאֵמֵר דְּנוֹדָי לָא מַחְזִיקִין דְרַף הַנוּשָׁט אֲלָא כָּאן נִמְצָא וְכָאן הֵיָה אֲלָא דִּמְש"ה חֲזִינְשִׁין שְׁמָא נִיָּקֵבָה הַרְיָאָה כֹּחַ דּוּחָה שְׁבִבְהֶמָה טְבַעוּ לְדַחוּת לְחוּץ וְחִינְשִׁין שְׁמָא נִיָּקֵבָה לְחוּן וְחֻזְרָה לְאַחוּרִי' ע"י אֵיזָה נַעֲנוּעַ מִשָּׂא"כ חֲשָׁשָׁא דְשְׁמָא נִיָּקֵב סְמִפּוֹן חֵד לְחַבְרִי' הֵיָה סְפֵק הַשְּׁקוּל דְנֵהִי דְכַח הַדּוּחָה דּוּחָה לְחוּץ מ"מ מֵאן לִימָא שַׁע"י סְמִפּוֹן לְחַבְרִיָּה נְקוּב אֲלָא לְבָשָׂר הַרְיָאָה וּמִשָּׁה"ה כִּי אֵיִתָּא לְרִיָּאָה שְׁלִימָה אֵין מַחְזִיקִין רִיעוּתָא וְלוֹמֵר שְׁמָא נִיָּקֵב חֵד לְחַבְרִיָּה וְלְכַאוּרָה הֵיָה נִרְאָה לוֹמֵר דֵּהתו' סוּבְרִים בְּקִטְיָנְתָא ל"ש וְכִשְׁרִיָּה כִּמ"ש רַשְׁבָּ"א פְּרַש"י דג' לָא שְׁנָא וְכִשְׁרִיָּה וּמִשָּׁה"ה הַקּוּשָׁה לֶהֱם בְּרִיָּאָה אֲמַאי טְרִיפָה אֲלָא דָּאֵין צוּרָף וְכִמ"ש וּמ"ש הַתּוֹס' ד"ה אִי בְּרִיָּאָה כְּשִׁירָה בְּכָל עֲגוּן דְּסְמִפּוֹן דְּרִיָּאָה רַחֵב וְיֵשׁ לוֹ חֲלָל גְּדוּל וּפִי' אַף בְּקוּפָא לְבַר מְצִינוּ שְׁנִכְנַס לְתוּכָה וּר"ל אַף שְׁנִמְצָאֵת בְּבָשָׂר הַרְיָאָה כֹּחַ הַדּוּחָה דְחַקָּה אַף בְּקוּפָא וְיֵשׁ לְפָרֵשׁ דְּבָשָׂר רִיָּאָה רַף וְאֵין לְהַאֲרִיף אֲלָא שְׁיֵשׁ לְרֵאוּת אִי אֲמַרִּין דְּלָא חֲזִינְשִׁין דְרַף הַנוּשָׁט נִכְנָסָה כָּאן נִמְצָא כָּאן הֵיָה כִּי א"כ חֲלִישְׁתָּא ל"ש וְכִשְׁרִיָּה דְמָה לְמִיחַשׁ נִיָּקֵב הַפְּכַד כְּשִׁירָה לְשְׁמָא דְרַף וְנוּשָׁט לָא חֲזִינְשִׁין יֵשׁ לְחַלֵּק בֵּין קְנָה הַרְיָאָה דְקַרוּבָה וּבֵין קְנָה הַפְּכַד דְּרַחוּק מְמַנָּה יֵשׁ לְתַלוּת יוֹתֵר בְּנוּשָׁט מְקַנָּה וּמִשָּׁה"ה ל"ש וּטְרִיפָה אֲלָא אַף בְּאַלִּימְתָא וְקוּפָא לְבַר גְּמִי כְּשִׁירָה וְיֵשׁ לְפָרֵשׁ עוֹד דֵּהתוֹס' סוּבְרִים דְרַף הַנְּבִלְעִין כו' אֲלָא שְׁכַתְּבוּ דְלִיפָא לוֹמֵר בְּקוּפָא לְגִין ה"ט דא"כ בְּכַבְדָּא אֲמַאי כְּשִׁירָה קוּפָא לְגִין אֲלָא קוּפָא לְגִין אֲמַרִּין סְמִפּוֹנָא נִקְיֵט וְחִינְשִׁין שְׁמָא נִיָּקֵבָה הַרְיָאָה וְחֻזְרָה לְאַחוּרִי' מִשָּׂא"כ בְּפַכְד: הַשְּׁיטָה הַד' הוּא שִׁיטַת הַרִי"ף ז"ל וְכַפִּי מַה שְׁפִי הַרְשָׁב"א בְּחֻזְשִׁין דְּבָרֵינוּ דְלַעוֹלָם אֲמַרִּין כָּאן נִמְצָא וְכָאן הִי' וּמְפָרְשִׁים בְּהִיפָף קוּפָא לְבַר לְצַד הַסְּמִפּוֹן וְקוּפָא לְגִין לְצַד חֲלָל בְּהֶמָה וּרְבִנּוּ טְרוּפָאי לָא הַטְרִיפוּ אֲלָא בְּקוּפָא לְבַר שְׁמָא דְרַף חֻזְרָה אוּלַי נְטֻתָה אֵילָף וְאֵילָף וְנִיָּקֵבָה הַרְיָאָה אֲבָל קוּפָא לְגִין א"א לִינְקֵב בְּקוּפ' אֵילָף וְאֵילָף וְכִשְׁרִיָּה וְאֵי שְׁרַאֲנוּ שְׁנִיָּקֵבָה וְהַלְכָה עַד הַבָּשָׂר אַפ"ה אַחְזוּקִי רִיעוּתָא לָא מַחְזִיקִין וּרְבִנּוּ דְמְכָשְׁרֵי אַף קוּפָא לְבַר וְכִשְׁרִיָּאָה שְׁלִימָה וְנִפְחֻיָּה אֲבָל בְּחִיתוּכ' שָׂא"א לְנִפְחָה טְרִיפָה שְׁמָא נְטֻתָה אֵילָף וְאֵילָף וְכַדָּאֵמֵר הֵם יָדְעוּ מֵאֵיזָה טַעַם הַכְּשִׁירוּ וּמִשְׁמַע הָא קוּפָא לְגִין אַף בְּחִיתוּכ' כְּשִׁירָה וְא"כ אַפְתִּי קוּשָׁה אֲמַאי לָא הַזְּפִיר זֶה אִי קוּפָא לְבַר אוּ לְגִין כְּמוֹ בְּכַבְדָּא וּבְכַבְדָּא אִי קוּפָה לְבַר טְרִיפָה שְׁמָא נִיָּקֵבָה וְהֵינּוּ שְׁמָא נִיָּקֵבָה קְנָה דְכַבְד' שְׁנִקּוּבְתוֹ בְּמִשְׁהוּ כְּדָאֵמֵר לְעִי וְאֲמַרִּי לָהּ דְכַבְד' כְּרִיָּאָה וְאֵי שְׁכַתְּבֵי הַרְשָׁב"א כִּי אֲשַׁתְּכַח בְּסְמִפּוֹנָא רַבָּה דְכַבְד' כְּשִׁירָה וְכַדָּאֲמַרִּין בְּגִמְרָא

שקילו גלומי דטרופאי אלמא אף בקופא לבר פשירה וא"כ פי אשתכח בבשר הכבד נמי מה הנה פינו דבסמפונא רפה לא חיישינו דניקב ששם רחב הוא וילאחר שונכנס לבשר הכבד שם לית לן אי אינקב צריף לומר שאני פינו ש"כ נקוב המחט אמרינו אפשר קודם בואו לבשר נמי אולי נטתה אילף ואילף וניקבה לסמפון הגדול ובי"ד אבאר באנרף בעזה"י והרשפ"א הקשה א"כ בקופא לגיו פשר וקא אין הקופא עשוני' לינקב ומחט דאשתכח בריאה וכבד' בבשרא משמע והניח בצ"ע יע"ש.

והנה הא דמחטא דאשתכח בחיתוכ' דריאה כו' דהנה סבר למטרפיה מחמת חסרון בפנים ע"כ בשר הריאה אמרי לא בסמפוני הריאה וא"כ ע"כ בקופא לגיו נמי טריפה מדלא מפליג פאן בין זה לזה כמו בכבדא אלא דמשום דבבשר הריאה הנה מעשה ובין אי קופא לבר טריפה אולי נטתה אילף ואילף וניקבה בשר הריאה או קנה הריאה וקופא לגיו ע"כ דרף הנושט פאתה דאי לקנה היאך יכולה קופא לינקב משא"כ מחטא בכבדא אפשר דבמזרקי הכבד הנה ומכ"ש לדעת הר"מ ו"ל שסובר קנה הכבד שניקב טריפה הנה כו' וע"כ בגמצא בקנה הכבד איירי משא"כ בריאה המעשה בבשר הנה ומש"ה לא מפליג בין קופא לבר או לגיו ומיהו המעשה בקופא לבר הנה מדאמר וקא רבנו מפשרי ובקופא לגיו גם רבנו טרופאי מפשרי בריאה וכדכתיבנא לעיל ובמרה דזיתא מבוע בוע וטרפיה דע"כ לא הכשירו אלא בריאה שלימה ונפוחה משא"כ מרה דא"א למבדקה דמאן נימא לן דלא איפא גילדי גילדי שמעפבין הרוח לצאת וע' תב"ש ויש עוד לפרש בחיתוכ' דריאה בין קופא לבר או לגיו שפא ניקבה הריאה וחזרה לאחורי אבל להא לא חיישינו שפא נטתה אילף ואילף דסמפון גדול מקום רחב הוא דהא פי אשתכח בסמפונא רפה דריא' ודכבדא פשיר' פאמור ואף רבנו טרופאי לא אמרו ביה איסור וא"כ בכבד אמאי אסור אלא דחיישי' לנקיבת מזרקי הכבד ומש"ה קופא לבר טריפה במקום צר חיישינו שפא נטתה אילף ואילף וקרוב לנדאי הנה משא"כ בקנ' הריאה דלא חיישינו שפא ניקב א' לחבירו דלא מחזקינן איסור: (דף מט ע"א) בתו' ד"ה אבל דזיתא מבוע ולמאן דטריף כו' חיישינו שפא ניקב הנושט וחזר לכבד עכ"ל אפשר דתוס' סוכרים דבריאה שלימה לאו דבדקינן לריאה בנפוחה אלא פשהיא שלימה ואנו אין רואין מבחוץ שום נקב סגי ובחיתוכא חיישינו שפא ניקבה במקום אחר וחזרה לאחוריה ומש"ה בזיתא נמי אי לאו טעמא דגסיס הם הנה סגי בבדיקה לראות אם אין נקב ואה"נ בכבדא בקטינתא די לראות אם אין שם נקב לא תלינו שפא מן הנושט וכבר הארכנו בזה לעיל: גמ' פנותיה דאבוח דאבא מסתברא דהא תלינו בזאב לכאורה אף דנדאי אוקמינו אחזקה ובטריפה שנוולד לאחר מיפן אוקמינו אחזקה מחמת רובא אלא בהא פליגי מאן דטריף סובר אין סרפא בלא נקב ומש"ה צריף בדיקות הריאה דסרפ' מיעוט המצוי הוא כמ"ש הפוסקים וא"כ נדאי דשכיח ביה נמי נקבים וא"כ פי לא בדקו מנקבים לא תלינו בינדא דטבחא אלא תלינו במיעוט המצוי כו' שמחיים היתה נקובה ומאן דמכשיר סובר דסרפא בלא נקב הוא אלא משום דסופו להתפרק ומש"ה פי בדיק לה מסירכות ולא מצא תלינו בינדא דטבחא וילזה אמר פנותיה דאבוח' דאבא מסתברא דהא תלינו בזאב וריאה בכלל בני מעיים הנה וכפירש"י לעיל ל"ג ע"א מזמנין ישאל על בני מעיים ואין מזמנין כו' משום ריאה וא"כ אף בריאה תלינו בזאב וע"כ סרפא לאו מחמת נקב הוא ומיירי שפדקה מסירכ' ואח"כ מצאוה נקובה תלינו בזאב וה"נ תלינו בינדא דטבחא אבל שלא במקום משמוש

יְדָא דְטַבְחָא הָוָה סַפְקַּהּ הַשְׁקוּל וְאֶפְשָׁר דְשָׁכִיחַ לְאַסּוּר' טְפִי דְמִסְתַּבֵּר יוֹתֵר לְתַלּוּת מַחְיִים
מִלְאַחַר שְׁחִיטָה וְכַבֵּר הָאֲרִיכוּ הַפּוֹסְקִים אִי מוֹקְמִינן אַחְזָקָה בְּסַפְקַּהּ הַשְׁקוּל אִי לָאוּ וְעֵינִין
בִּי"ד סִי' כ"ט ל' וְנָ' וְשָׁם אֲבָאָר: (ע"ב) גְּמָרָא חֲדָא דְהָא אָמַר רַב שִׁשְׁתַּת חֵלֶב טָמֵא נְמִי
סוּתָם פְּתַבּוּ הַתּוּ' דְרַבָּא חֲזוּר בּוּ מְדַאֲמַר לְקַמֵּן חַד סְתִים וְחַד לָא סְתִים וּמִשְׁמַע לְהוּ דְרַבָּא
הָכִי סוּבֵר דְלְכָאוּרָה מְצִינּוּ לְפָרוּשֵׁי דְרַבָּא מְשַׁמְיָה"נ לְעַנְנֵן אִיסוּר אֲכִילָה אָמַר וְנָהִי, דְלָא
ס"ל כַּר"נ מ"מ נ"מ בְּמָה דְאָמַר הִי מִינֵיהּ חֵלֶב טָמֵא וְהִי מִינֵיהּ חֵלֶב טָהוֹר: (דָּרָג ע"א)
גְּמָרָא דְאֶקְשָׁת' כ"ע ל"פ הַת"ח ו"ל הַקְּשָׁה לְמָה לִי הָא דְאִינְהוּ מִיכַל אֲכִילִי וְכּוֹנְנָתוּ מְבּוֹנָר
פִּינֵן דְוִדָּאִי מִסְתַּבֵּר חֵלֶב הָיִתֵּר מִסְתַּבֵּר טְפִי לְהַתִּי' מֵאֶקְשָׁת' א"כ וְדָאִי חֵלֶב הִית' סוּתָם
וְלָא דְאֶקְשָׁת' וְלָא לְהִקְפָּה וְע"ש וְלְכָאוּרָה לָא הָוָה יְדַעֵינן בְּאִינְזָה מְקוּם הָוָה חִימְצָא וְכַר
חִימְצָא אִי בְקִיבָה אִוּ בְשָׂאָר מְקוּמוֹת א"נ תְּרַנּוּיָהּ בְּאֶקְשָׁתָא וּבְאֶמְצָעָא שְׁהוּא מְחַבֵּר יָפָה
לְקִיבָה כְּפִירִש"י שְׁקוּרִין פִּישׁט"א שָׁם הוּא סוּתָם וְאִין זָה רְאָיָה דַּמ"ש רִש"י אֶפְשָׁר
בְּאֶמְצָע הָיִינוּ דְאִיְתֵר' כּו' וְעֵינִין: ע"ש גְּמָרָא אָמַר רַב שִׁמְיָ בֶּר חֲזִיָּא מְקִיפִים בְּבִנֵי מְעֵינִים
וּפִירִש"י ו"ל אִם מוֹצָא נֶקֶב וְאִין יוֹדַע אִם קוֹדֵם שְׁחִיטָה אִוּ לְאַחַר שְׁחִיטָה עַכ"ל אִם נֹאמַר
דְּבִסְפַק הַשְׁקוּל אֲמַרִינן אוֹקִי אַחְזָקָה שְׁאֵנִי הַכ' דְּמִסְתַּבֵּר יוֹתֵר לְתַלּוּת מַחְיִים מִמָּה שְׁנֵא'
לְאַחַר שְׁחִיטָה וְלִכְפֵּי צָרִיף הַקְּפָה לְדַמּוּי לְנֶקֶב אַחַר שְׁחִיטָה וְהַקְּפָה לְקוֹלָא הוּא שְׁאֵם
דוּמִין זָה לְזָה אָנוּ תּוֹלִין שְׁלֹאֲחַר שְׁחִיטָה נַעֲשֶׂה הַנֶּקֶב כְּמוֹ נֶקֶב הַשְּׁנִי וְע' בִּי"ד סִי' ל"ב
יַע"ש: ר"י ור"א אָמְרוּ מְקִיפִין הַרְיָאָה מְזָה הוֹכִיחַ רַבִּינוּ יוֹנָה וְהִבִּיאֻ הַרְשָׁב"א ו"ל
בְּחֻדוּשֵׁיוּ וְגַם הַר"ן דְּבַל' מְשַׁנָּה הוּא רִיָּאָה בְּכֻלָּל בְּנֵי מְעֵינִים וְלָא בַל' אֲמוּרָאִים מְדַהֲוֹצְרִכוּ
לוֹמַר מְקִיפִים בְּרִיָּאָה אַף דְּכַבֵּר אָמַר רַב שִׁמְיָ בֶּר חֲזִיָּא מְקִיפִים בְּבִנֵי מְעֵינִים וְאִין לוֹמַר
דְּלַעוּלָם רִיָּאָה בְּכֻלָּל בְּנֵי מְעֵינִים אֲלָא הִיכָא שְׁיֵשׁ סַבֵּר' לְחַלְקַּהּ בִּינֵיהֶן פִּי הִהִיא דְהִכָּא
דְּאֶפְשָׁר דְּמְקִיפִים הָיִינוּ בְּדִקּוּן וְכַדוּמָה דְהַקְּפָה הָוָה לְחוּמָר' דְּמַדִּינָ' אוֹקְמִינן אַחְזָקָה אֲלָא
מְדַרְבְּנָן מְחַמְרִינן מַש"ה מְהַיֵּי הַקְּפָה מַשָּׂא"כ בְּרִיָּאָה דְמֵן הַתּוֹרָה צָרִיף בְּדִיקוֹת דְּעֻלּוּלָה
בְּנֶקֶבִים וְסִרְכּוֹת וְאִין סִרְכ' בְּלָא נֶקֶב אֲלָא דְזָה לִית' מְכַמָּה טְעָמִים וְחַד מְהֵם דְּבְדִיקַת
הַרְיָאָה כְּבָר הִסְפִּימוּ דְהָוָה דְרַבָּנָן: מ"ש הַשְּׁ"ף בְּסִי' ל"ו דַּנ"ל מוֹכַח מַש"ס דְּכָל הִיכָ'
דְּתַלְיִין בִּידָא דְטַבְחָא לָא צָרִיף הַקְּפָה הָיִינוּ מְדָלָא הִבִּיא הָא דְכָאן עַל הָא דְלַעִיל אִינְקֵב'
רִיָּאָה הִיכָ' דְמַשְׁמַשׁ יְדָא דְטַבְחָ' וּמ"ש שְׁפֵן מוֹכַח בְּטוֹר לָא יְדַעְנָא הָא בַש"ע ג"כ כְּתַב אִי
נֶקֶבָה רִיָּאָה הִיכָ' דְמַשְׁמַשָּׂא יְדָא דְטַבְחָ' תְּלִינן וְאִם לָא נּוֹקְבִין נֶקֶב אַחַר וּמְדַמִּין כּו' מִשְׁמַע
בְּהִדָּא דְכָל הִיכָ' דְתַלְיִין בְּזָאב אִוּ בִּיד' דְטַבְחָ' אִין צָרִיף הַקְּפָה כְּלָל וְסַבֵּר' הוּא דְכַה"ג
אֲמַרִינן תּוּ אוֹקְמִיָה אַחְזָקָה: (ע"ב) גַּמ' אַר"נ ב"י אַר"א לָא גְדוּלָה מְמַשׁ וְלָא קְטַנָּה מְמַשׁ
כּו' אֲלָא טַפַּח בְּמַשְׁהוּ עַכ"ל לְשִׁיט' רִש"י ו"ל הָא דְאָמַר קְטַנָּה מְמַשׁ דְל"ת שְׁאִין בְּכָל
הַפֵּרֶס טַפַּח אִוּ טַפַּח מְצוּמְצָם הוּא דְסָגִי בְּרוּב' אֲבָל כָּל הִיכָ' דְאִיכָא טְפִי מְטַפַּח בְּעֵינֵן טַפַּח
וְלִכְפֵּי הַשְּׁמִיעֵנוּ ר"נ ב"י דְבַחְדָּא מִינֵיהּ מִיטְרָפָא אֲלָא מ"ש גְדוּלָה מְמַשׁ לָא יְדַעְנָא מַה הִיא
וְרִש"י פִּירֵשׁ גְדוּלָה שְׁבַגְדוּלוֹת וְלָא יְדַעְנָא לְפָרְשׁוּ דְמַה בְּכָף וּמַה טְעוּתָא אִיכָא אִי דְלָא
נִימָא גְדוּלָה לְפִי גְדוּלוֹ וְהַקְּטֵן לְפִי קְטַנּוּ וְע' מַהֲר"מ מְלוּבְלִין ו"ל וַא"כ שְׁפִיר אִיכָא טְעוּתָא
דְלָא נִימָא גְדוּלָה שְׁבַגְדוּלוֹת טַפַּח וְהַפֵּל לְפִי גְדוּלוֹ וְקְטַנּוּ ז"א דְהָא סִיִּים ר"י בְּמַתְנֵי
וְהַקְּטַנָּה בְּרוּבָא אֲלָמָא בְּגְדוּלָה לָאוּ לְפִי גְדוּלוֹ מְשַׁעֲרִינן לָהּ גַם מַה שְׁהַקְּשָׁה רּוּבָא וְלָא הָוָה
טַפַּח פְּשִׁיטָא לְכָאוּרָה אַר"י דְמַתְנֵי קְשִׁיָא לִיהָ לְשִׁיטַת רִש"י וְהִיאָף תְּלוּי זָה בַר"נ בַּר"י
אַמְתַּנִּי ה"ל לְאֶקְשׁוּיָי לְמָה לִיהָ לְהַזְפִּיר וְהַקְּטַנָּה בְּרוּבָא וְלָזָה י"ל כַּמ"ש מַהֲר"מ מְלוּבְלִין

דאר"י איכא למימר דאשמעינן דל"ת הגדול לפי גדולה משא"כ אר"נ בר"י פריה שפיר דמה אשמעינן דל"ת דוקא פשאין בכל הפרס טפח אבל כי איכא טפי מטפח טפח בעינן והא רובה ככולה ומשני לא צריכא דאשמעינן דאיכא טפח במשהו יותר ואפשר לומר דאשמעינן דלא נימא בעינן רובא דמיןכר בטרופו ובעי' טפח בכה"ג עד"מ שאין בכל הפרס כ"א ב' טפחים חסר ג' משהין ונקרע טפח פחות משהו דהנה רוב מצומצם מהו דתימא בעינן טפח דהנה רובא דמנפר קמ"ל דרוב מצומצם סגי ועיין לעיל כ"ח במחצה על מחצה פרוב: לכשתמתח תעמוד על טפח לפירש"י אקדירה קאי שאם תמתח הקדירה לאנרה או לרוחב תהיה בו טפח וע"כ לרוחב הסלע ב' שלישי טפח וכל שיש ברחבו טפח יש בהיקפו ג' טפחים ולפי' התו' ד"ה לכשתמתח קאי אחוט ולפ"ז יהיה רוחב הסלע שלישי טפח וימתח החוט יהיה טפח כו' ולשון תעמוד קשה לפי' התו' ובין לפי' רש"י ובין לחו' מחמרינן טפי בנקדרה דהנה חסרון מנקרע שאין חסרון דאילו התם לא מיטרף עד שיהא באנרה או ברוחב טפח ובנקדרה לרש"י סגי בשיעורים דידיה ולתו' אם תמתח חצי טפח: (דף נא ע"א) גמרא ת"ר מחט שנמצאת בענבי ביה"כ מצ"א ח פשירה מב' צדדין טריף' הנה שיטת רש"י ז"ל בב"מ דף ל"ו מבואר בפ' דוקא ביה"כ ולא המסס ואף במקצת עור פנימי טריפה וטעמא כיון שעורו דק לא הנה הנשאר סתימה ולא כמ"ש התו' פאן דחיישינן שמה הבריא ומדנקיט מב' צדדין ולא אמר מצד פנימי פשר מצד חוץ טריפה אף שלא ניקב עור הפנימי דודאי ניקב א' מאברים הפנימיים י"ל דאשמעינן מב' צדדים כמו בניקב עור ומחצה טריפה שמקצת עור החיצון אינו מגין כמו בהמסס לשיטת רש"י ואם נאמר דשאני המסס מביה"כ דעור ביה"כ עב יותר נאמר לדיוקא איצטרף ממלתא ותיירא דלמה לי מב' צדדין מדאמר מצ"א פשירה משמע הא מב' צדדין טריפה אלא לומר ביה"כ הוא דבעינן הכי ולא בהמסס ומהא דשביק להמסס לא הנה ידעינן דה"א רבותא קמ"ל אף שניקב עור א' שלם אפ"ה פשירה כמ"ש התו' ד"ה מחט לכו אמר מב' צדדין טריפה לאשמעינן הא בהמסס מצ"א ג"כ טריפה משא"כ לר"ת הןצרכו לומר בע"א ואם נאמר דזה לאו קושא הוא דהוצרך לומר ואם נמצא קורט דם דהיינו בב' צדדין משא"כ בצד החיצון לחוד אף בלא קורט דם טריפה דנהי לאחר שחיטה נקיב מ"מ הא ניקבה א' מאברים הפנימיים שנקובתן במשהו ואדרבה מש"ה טריפה דלשמה הבריא ונתרפא לאחר שחיטה ליתא ולהכי אשמעינן מב' צדדין נקב מפולש אפ"ה דוקא כי איכא קורט דם הא לא"ה פשירה דאמרינן לאחר שחיטה נעשית וענין אומר נמצא עלי' קורט דם היינו בין מצ"א ובין מב' צדדין מצ"א בין אי נמצא או לא נמצא פשירה דלא חיישינן שמה נתרפא ולא חיישינן להכי ובמב' צדדין אף אי נמצא בפנים כיון דנעשה מחיים אמרינן שנעשית כולו מחיים והכ"מ בפ"א מה"ש שהקשה בזה הוא אם נאמר שגם מב' צדדין תהיה הטפה מחוץ כסברת הראב"ד שם יע"ש וא"כ מקשה שפיר אבל שיטת הר"ש ז"ל מה"ש פ"ו דהאי מצ"א הוא אף מחוץ וסבירא ליה הא דאמרינן לקמן בקוץ עד שתנקב לחלל היינו דבדיקה צריף ובדיקה מיהא פשר וא"כ אף בצד החיצון סגי בבדיקה וז"ש מב' צדדין טריפה הא בחיצון לחוד יש תקנה בבדיקה באברים הפנימיים.

נמצינו למדין שיש בשמעתין ד' פירושים הפי' הא' הוא פירש"י בב"מ דף ל"ו דביה"כ הוא דאיכא לפלוגי מצ"א וב' צדדין והמסס לא ואף בדיקה לא מהני ליה דטעמא דחצי

עור אין מגין ואפשר ה"ה ביה"כ עור ומחצה טריפה אם יש קורט דם בפנים ואם נאמר דקורט בפנים לא מעלה ולא מוריד ביה"כ דאיכא עור שני שמה לאחר שחיטה נקב מב' צדדין היינו הפולש מעבר אל עבר או בעור א' נמי אם נמצא קורט דם בחוץ במעשה דרבי לקמן ומתני' דקתני המסס לחוץ ע"י חולי או דלא קאי כ"א אביה"כ.

הפי' הב' הוא מ"ש התו' ד"ה מחט דחיישינן שמה הכריא אם נא' הכריא ניקב הא דבהמסס טריפה בלא בדיקה דכשיורה משמע בלא בדיקה והא דהפך רבי מעשה אינרע כף ואם נאמר דבעי בדיקת חוץ ורבי מדינא הפכה ע"כ הכריא נתרפא ובהמסס אף בדיקה לא מהני ושפתבו התו' מצינו לומר אף פלוו ניקב וחישינן שמה הכריא היינו נתרפא.

הפי' הג' הוא פי' התו' דלאו דווקא ביה"כ ה"ה המסס ונקיט ביה"כ לרבותא אף דניקב עור א' שלם. הפי' הד' הוא הר"מ ז"ל מצ"א מחיצון וכשיורה ע"י בדיקה קאמר וביורה דעה אבאר בעזה"י גמ' הגליד פי המכ' בידוע ג' ימים קודם שחיט' לא הגליד המוציא מחבירו עליו הראי' ופירש"י ז"ל למאי נ"מ ל"ג אבל פרי"ף גריס ליה למאי נ"מ למקח וממכר משמע דלא נ"מ לטריפות אלא למקח והמכר ורש"י סובר דנ"מ לענגן גבינות שנעשו מבהמה שנמצאת טריפה אם הגליד פי המכה בידוע ג' ימים קודם שחיטה וטריפה עכ"פ מה שחלבו תוף ג"י או אף למפרע פינו שיעצא מחזקתה שעה א' וא"א לומר השתא הוא דנטרפה תו לא מוקמינן אחזקה כסברת הרשב"א ז"ל בפ"ק י"א א' יע"ש אבל הרי"ף ז"ל סובר לענגן טריפות אין נ"מ בזה דטריפות שנעשה מחיים לא אמרינן אוקי אחזקה וכסברת רמ"א בסי' נ' והפל טריפה ואין נ"מ בין ג"י או לאו דמספיקא אסרינן אלא לענגן מקח וממכר וזה שפייס שהלוקח יכול להוציא ממון בדין אם לקחה ושחטה בתוף ג' ימים ובהא דהמוציא מחבירו עליו הראי' נודאי לענגן מכירה אלא הא דמאי נ"מ קאי אהגליד פי המכה וכמ"ש בסמוך גם מה שפייס הרי"ף משני צדדין פי' מפולש הוא להוציא שלא נאמר עור ומחצה נמי: ע"ש גמרא ומ"ש מפל נקובי דעלמא התם ליכא מידי למסרה הקא כו' פי' בכל נקובי היכא דליכא למיתלי בזאב או בידא דטבחא טריפה מספק או משום דמסתבר לתלות יותר מחיים מלאחר שחיטה או בספק השקול נמי טריפה ולא אמרינן מדלא נמצא קורט דם נודאי לאחר שחיטה נעשית ומשני התם ליכא מידי למסרה או ע"י חולי והכא איכא מידי למסרה כו'.

ובהג"א פתב ע"ש רש"י מב' צדדין טריפה אף דליכא קורט דם והקשה היש"ש בסי' ס"א דזה סותר דברי הרביית' יע"ש ולכאורה י"ל מצ"א הוא דיש לחלק בין קורט דם בפנים דהנה ס"ש שמה לא ניקב פלוו ואת"ל ניקב פלוו שמה לאחר שחיט' רצוני לומר לשיט' רש"י ז"ל דב' צדדין היינו עור ומחצה אבל במפולש ליכא אלא קרא ספיקא אלא ז"א דהא אומר איכא מידי למסרה אלא דהא גופא קשיא לי מה מקשה דלמא פאן איכא ס"ם ובכל נקובי דעלמא ליכא אלא חזא ספיקא ובעיקר הקושיא י"ל במפולש טריפה דליכא אלא חזא ספיקא והא דאמר אי איתא דהו' דם מסרה הנה סריף י"ל דה"ק בשאר ספיקות מסתבר טפי לתלות מחיים מלאחר שחיטה שהולכת פאן וכאן משא"כ במחט או קוץ תחוב הנה תו ספק השקול ובי"ד אבאר: ובפירש"י מבפנים וד"ה והפכה רבי לצד החיצון כו' נגד פיה עכ"ל מ"ש מחט שנמצא בענבי ביה"כ בפנים לשיטת' דבחוץ אף

שלא נמצא קונרט דם בפנים טריפה דשמה ניקב א' מאברים הפנימים שנקובתן במשהו ואין להם בדיקה כפירש"י לקמן נ"ב ב' בקוץ עד שתנקב לחלל יע"ש ומ"ש מצ"א שלא נראה לחוץ יש לראות הא בעור ומחצה סגי לשיטת רש"י מדשב"ק המפסס וקאמר ביה"כ אלא עור א' חצי לא פלום ואם נאמר דביה"כ עורו עב יותר מהמפסס א"ש כ"ז שאין נראה לחוץ פשיטה ועיין מ"ש בזה לעיל ומ"ש נגד פיה לא סביב המחט אלא נגד פיה דווקא ועיין י"ד מ"ש: בתו' ד"ה דהנה שגרון פרעא בתרייתא לא בנפולה מייירי עכ"ל לאפוקי מדעת בה"ג שהביא הרשב"א בחדושי' ונה"ן בשמעתין מדמיתתי על' דמתני' נפולה מייירי בנפולה ואין להקשות אי בנפולה הא בלא"ה צריף בדיקה פכל נפולה דעלמא ואיך אמר שגרונא נקטי' י"ל דמייירי בהלכה שא"צ לבדוק אבל התו' סוברים בנפולה אף בהלכה צריף לבדוק דלא שייך לומר בנפולה חוט השדרה לא שכיח פינו דנפולה ועיין בי"ד ס"ס ל"ב ובש"ף שם ומיהו בדיקה מהני וכן משמע לשון הטור חוששין משמע דחוששין עד שייבדוק לה יע"ש ובהא דשגרונא שכיח כו' משמע הא ספק השקול צריף בדיקה לא קשיא נימא זיל בתר רובא י"ל דאיתרע רובא שגורת רגלים ולרמ"א סימן נ' בלא"ה א"ש: אמר רב יהודא אמר רב הפה על ראשה כו' אפילו פנגד פל השדרה פולה אין חוששין זהו גי' הרי"ף והר"מ ז"ל ופירשו המפרשים דבריו לא מבעיא פשפף המטה באמצעו ולא נגע בבהמה אלא בראשה ובזנבה דכשיירה אלא אפילו הלה המקל על פל אורף השדרה פשיטה אי לא שלים חוטרא אפלגא דגבה אבל רש"י ז"ל פוסק דאי לא פפף המטה והלה על פל אורף השדרה חיישינו אף בלא שלים חוטרי' בכפף איירי ולא גרסינו אפילו נגד פל השדרה דמאי אפילו שייך דהא דוקא בלא כפף איירי וגם דוקא על פני פל השדרה הלה המקל דאי שלים חוטרי' חיישינו וכדמסיק וגרסינו ברש"י ד"ה ואפי' לא גרסינו דווקא כפף פל המטה והפה על פל הצלעות ר"ל נגד פל הצלעות כו' ועיין פ"ח ס"ס ל"ב יע"ש ומ"ש נגד הצלעות אפשר דה"ה נגד חולית השדרה או אפשר שאני חוליות דבולטין הם ע"ש בב"ח.

ורש"י שלפנינו דלעיל ד"ה הפה על ראשה שפפף המטה וד"ה ואפי' ל"ג דווקא לא כפף המטה הוא ט"ס ועיין במהרש"א שמינישבו וממ"ש אין חוששין משום ריסוק אברים משמע דאי שלים חיישינו לכל אברים וע' בי"ד סימן ל"ב: אמר רב נחמן בית הרחם אין בו משום ריסוק אברים כו' בכלו חדשו מייירי דאל"ה אסור משום ספק נפלים פל שלא שקה שמונה ימים בבהמה ועיין י"ד סי' ט"ו ובא"ח סי' תצ"ח ופירש"י שא"צ לשהותו מעל"ע וה"ה בדיקה נמי א"צ וחדא מיני' נקיט ל"מ בדיקה דטורח רב הוא אלא אפי' מעל"ע דה"א נחוש למיעוטא דשכיח' פמו בסירכ' דריאה ושאר דברים פמו רוב מצוין דהיכא דאיכא לברורי בקל כו' קמ"ל דא"צ ועיין בר"ן בשמעתין: בתוספות ד"ה בית הרחם אין בו משום ריסוק אברים משום דאיכא ריעותא דאינו הולף דאל"ה פשיטא וא"ת ומה ראי' כו' עכ"ל לכאורה משמע דעמדה מיתה בעינן אבל הרא"ש פתב בית הרחם אין בו משום ר"א ואף באין יכול לעמוד פן פסק הטור בסי' נ"ח והא דאמר לקמן הב"ע בהפריס ע"ג קרקע ופירש"י פדאמר לקמן עמדה אינ' צריכה מעל"ע אף דבדיקה מיהא צריכה פדמסיק לקמן עמדה צריכה כו' משמע דר"נ עיקר דיני' בלא עמדה אשמעינו דבעמדה אף מאן דדחי מודה דלא חיישינו לר"א מדלא משגי הפריס והלה ע"ג קרקע ור"נ אף בלא עמדה סובר דלא חיישינו וה"ט דנדאי אזלינו בתר רוב ונלדות אלא

המדחן סובר כל היכא דאיכא לברורי בקל בשההי מעל"ע מבררין פמו בריאה ורוב מצוין כו' ומיהו בדיקה לא צריף דטורח רב הוא וסמכינו ארנפא פמו בכל י"ח טריפות ור"נ סובר דלא חיישינן פלל וע"כ לא אמרינן פל היכא דאיכא לברורי מבררין אלא במיעוט המצוי קצת אבל לא במיעוטא דמיעוטא פנראה מדברי הר"ן ז"ל בשמעתין וע"ש היטב.

אבל התוס' ימאנו בפ"י הר"ן ז"ל ועיקר מלתא דר"נ משום דאיכא ריעותא דאינו הולף דיצא מפלל רוב ונלדות הוא דאיצטריף נ לאשמעינן וא"כ הא דאמר לקמן בהפריס ע"ג קרקע כו' למאן דדחי לה וסובר היכא דאיכא ריעותא כו' חיישינן לר"א וע"כ עגל ושוןין כו' בהפריס ע"ג קרקע והלף הגלף יפה לא כפירש"י לשם דמייירי בעמדה אלא בהלף ג"כ כו' וזה שהוסיפו מהרש"א ז"ל בדבריו וכתב דלקמן מסיק בהדי' בעמדה והולף לא איצטריף לאשמעינן והיינו כמ"ש לשיטת התוס' ע"כ הא דמשני הפריס ע"ג קרקע והולף דאל"ה צריף בדיקה עכ"פ והתם קתני שנה מן המוכן משמע דאף בדיקה אין צריף ועוד אפשר כה"ג אסור לשחוט ביו"ט או משום טורח או שמה ימצא טריפה ועשה מלאכה שלא לצורך ביו"ט וכה"ג פתבו הפוסקים ביו"ט סי' נ"ח אהא דלא תקשה במ"ש הטור בא"ח סימן תצ"ח וברמ"א שם יע"ש ועיין לקמן בגמרא הוא דשוןין שאם נולד הוא ומומו שנה מן המוכן יע"ש ומ"ש התו' דאל"ה פשיטא דאזלינן בתר רנפא פתב מהרש"א ז"ל ר"ל בליכא ריעותא ולא מעלה פמו בתינוק כו' או בבמה ולא ראינו אם הלף ושחטו מיז דאי באו לומר בהלף לא איצטריף ר"נ לאשמעינן לזה לא הנה צריכי לראי' דהא המדחן מודה לי' בהפריס מפלל דר"נ בלא הפריס מייירי אלא דכתבו דר"נ עיקר רבותא דבלא ריעותא ולא מעלה פשיטא דאזלינן בתר רנפא אבל הא לא קשיא דאי בהולף למה לי טעמא דרוב ונלדו' תיפוק לי' בהולף ליכא חשש משום ריסוק אברים י"ל דר"נ אפשר פחייא בר אשי סובר לקמן דאחת זו ואחת זו צריף בדיקה ואף בהלכה צריף בדיקה וקמ"ל ר"נ דבהולף לא בעי בדיקה כו' ומ"ש התו' מתינוק י"א מיייתי ראי' דליהוי מחמת אונסו הקשה הר"ן ז"ל בחדושו דאפתי מה ראי' מיייתי בעגל שנולד ביו"ט או משוןין שנה מן המוכן דלמא מייירי באינה מקשה לילד יע"ש היינו לשיטת' דמוקי ההיא דר"נ במקשה לילד אבל התו' דמוקי באיכא ריעותא לא קשיא דאה"נ דה"מ לומר בהולף בעגל וכדמסיק בשוןין שפריס ע"ג קרקע ה"נ פן נחדא מינייהו נקיט: (ע"ב) גמרא ושוןין שנה מן המוכן לכאורה בשהה מעל"ע וה"ה עגל שנולד ביו"ט ומייירי בב' י"ט של ראש השנה דאסור בשתייהו אלא דאפתי בדיקה בעי אלא נחדא מיני' נקיט ועיין מ"ש לעיל ועיין סי' נ"ח מ"ש הב"י דברי הרא"ש והטור אהדדי ובי"ד שם אבאר באורה בעזה"י: (דף נב ע"א) גמרא אמר רב נעקרה צלע כו' והא רב גמי גסטרא קאמר כו' מפלל דר"כ ור"א כו' מה שפירש"י ד"ה והא רב גמי גסטרא קאמ' וקרי לה טריפ' לאו מדרב קרי לי' טריפה ולדידהו אמר גסטרא קאמריהו קשה דבלא"ה יקשה לרב למה לי וחוליא עמה בלא"ה תיפוק לי' פיון שנעקרו ב' צלעות אף שחוליא קיימת הנה גסטרא אלא לאלומי השושיא פתב פן דלרב לא הנה אלא טריפה ולא נבילה ולכן השיב דנעקרו ב' צלעות אף שחוליא קיימת הנה נבילה ומ"ש התוס' ד"ה והא רב גמי גסטרא קאמר דבלא הא דר"כ ור"א הנה א"ש דלמא כה"ג לא הנה גסטרא ולכאורה דלמא בלא הא דר"כ ור"א ה"א דרב צלע וחצי חוליא עמה מייירי והצלע השני' מחוברת יפה בחצי חוליא הנשאר אלא שהמקשה סמוך עצמו אקוש' שניה מפלל דר"כ ור"א בלא חוליא וקשיא מר"י והא

דפרידו וְהָא צִלְע וְחֻלְיָא קְאָמַר דְּאִיְהוּ הַבִּין דְּמֵאֵי דְּמִשְׁנֵי צִלְע בְּלֵא חֻלְיָא לְגַמְרֵי קְאָמַר
עַד שְׁהִשִּׁיב לֵא צִלְע וְחֻלְיָא קְאָמַרִינוּ וְהוּקְשָׁה לֹו מַר"כ וּר"א אָף בְּכָל הַחֻלְיָא קִינְמַת
מִיבְעֵי לִיה וְהִשִּׁיב לֹו גְסָטְרָא קְאָמַרִיתוּ וְהָא ר"י כֹּו וְהָא דְלֵא פְרִיָד מַרְב לֹר"י עֲדִיפָא
מִינְיָן פְרִיָד וְהָא צִלְע וְחֻלְיָא קְאָמַר אֱלֵא דְהַתּוֹסְפוֹת עֲדִיפָא מִינְיָנָה מִשְׁנֵי כֹו וּמָה דְפְרִיָד
מַר"י וּמַבְר וּפְאֵי אָף לְרִש"י שְׁפִיר' לְקַמֵּן דְּשִׁמוּאֵל פְּלִיג אֹר"י כְּבָר פִּי' הַת"ח דְּהִכִּי פְרִיָד
דְּדוֹחֵק לֹו דְפְלִיגֵי פְלֹוגְתָ' רְחוּקָה דִלְר"י פְּשִׁירָה פְּשִׁנְעֶקְרוּ זֹו פְּנִגְד זֹו וְלִרְב גְּבִילָה וְכַעֲיִן
זֶה פֶתֶב הַרְשָׁב"א וְר"ן בְּחִדוּשָׁיו עַל מ"ש הַר"י"ף דְּסוּגִין כֹּר"י דְלִית רֵאִי' דְפְרִיָד דְלֵא
יִתְכֵן דְפְלִיגֵי פְלֹוגְתָא רְחוּקָה: ע"ש בּוּכְנָא וְאַסְיָתָא פִירִש"י פְלוֹמַר צִלְע וּקְצַת חֻלְיָא
וּפְרִיָד א"ה הִינְנוּ דְרַב וּבִפִירִש"י ד"ה אֲסִיָתָא חוֹר שְׁבַחֲחֻלְיָא הִינְנוּ בְּחֻצֵי חֻלְיָא וּמִפְּי'
מְהַרְש"א נִרְאָה דְגָרִיס בְּכ"ף פְּחֻצֵי חֻלְיָא יַע"ש וְלִכְאוּרָה י"ל מְדַכְתֵּב רִש"י פְלוֹמַר וּקְצַת
חֻלְיָא מִשְׁמַע חֻצֵי חֻלְיָא מִמֶּשׁ וְז"ל הַר"ן בְּשִׁמְעֵתִין קְשֶׁר הַשְׁדָּרָה נִקְרָא חֻלְיָא וּבֵית
קִיבּוּל שְׁלָה נִקְרָא אֲסִיָתָא וּבֵית יָד שֶׁל צִלְע נִקְרָא בּוּכְנָא וְא"כ מָה מְקַשָּׁה דְלִמָּא רַב צִלְע
וּקְצַת חֻלְיָא הִינְנוּ שְׁנִיטְל קְשֶׁר הַשְׁדָּרָה מְקַצַּת ג"כ וּמִש"ה טְרִיפָה וְהֵם מִיבְעֵי לִי' כְּשֶׁפֶל
קְשֶׁר הַשְׁדָּרָה קִינְמַת אֱלֵא שְׁנִיטְל הַבֵּית קִיבּוּל מְפָאן וּמְפָאן עִם הַבּוּכְנָא אִי הֵוּה פְּשִׁירָה
אוּ טְרִיפָה וְהִשִּׁיב רַב גְסָטְרָא קְאָמַרִיתוּ וּלְכָף פִירִש"י פְלוֹמַר דִּר"כ וּר"א נְמִי בְּחֻצֵי חֻלְיָא
מִמֶּשׁ שְׁנִיטְל קְצַת הַשְׁדָּרָה וְהִשִּׁיב רַב גְסָטְרָא וּפְרִיָד וְהָא רַב נְמִי גְסָטְרָא קְאָמַר דְבִהִכִּי
מִינְיָרִי אֱלֵא דְקִשְׂיָא מְנָא לִי' לְהַמְקַשָּׁה לְהַקְשׁוֹת אִימָא יָרַב בְּנִיטְל צִלְע עִם חֻצֵי קִישׁוֹר
הַשְׁדָּר' דִּה"ק נְעַקְרָה צִלְע מְעַקְרָא וְחֻלְיָא עֲמָה דְהִינְנוּ מְקַצַּת הַקְשֶׁר לֵא אֲסִיָתָא שֵׁישׁ
שֵׁם בִּפ"ע וּר"כ וּר"א מִיבְעֵי לְהוּ בְּכָל הַקְשֶׁר קִינְמַת אֱלֵא שְׁנִיטְלוּ אֲסִיָתָא מְפָאן וּמְפָאן: מָה
שְׁהַקְשָׁה מְהַרְש"א אֵהָא דְפְרִיָד מְפָלֵל דְהֵם צִלְע בְּלֵא חֻלְיָא קְאָמַר דְלִמָּא הֵם טְעוּ דְרַב
צִלְע וְכוּלִיָהּ חֻלְיָא קְאָמַר עַכ"ל אִין לְהַקְשׁוֹת א"כ תְּפִשׁוּט דְכְּשִׁירָה מְדָאֵמַר רַב צִלְע
וְחֻלְיָא עֲמָה מְפָלֵל דִּב' צִלְעוֹת וְחֻלְיָא קִינְמַת פְּשִׁירָה י"ל דְרַב אֲשִׁמְעִינוּ דְאַפִּילוּ חֻלְיָא
עֲמָה אִפ"ה טְרִיפָה וְלֵא גְבִילָה תַדַּע דְהָא לְמֵאֵי דִס"ד מְעַקְרָא דְרַב צִלְע וְכוּלָהּ חֻלְיָא
וְאִינְהוּ צִלְע וּמְקַצַּת חֻלְיָא מְפָאן וְכֹן מְפָאן לֵא הֵוּה קִשְׂיָא תְּפִשׁוּט מַרְב דּוּקָא פֶל הַחֻלְיָא
וְלֵא מְקַצַּת חֻלְיָא אֱלֵא גְסָטְרָא קִשְׂיָא לִי' אֱלֵא כִמ"ש וּמִיְהוּ זֶה אִינוּ כִמ"ש לְעֵיל וְעֵינִין:
(ע"ב) גְמָרָא וְאָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר שְׁמוּאֵל וְכֹן לְטְרִיפָה אֲבָל לְרַב לֵא קִשְׂיָא דְאִימָא דְלִית
לִיה הָא דְשְׁמוּאֵל וּמִיְהוּ כ"ש הֵוּה מְצִי לְאַקְשׁוּיֵי דְאִיְהוּ דּוּקָא ב' חֻלְיָת וְלֵא חֻלְיָא א'
לְעַנְיָן טּוּמְאָה וְהָא לְרַב הֵוּה גְסָטְרָא בְּחֻלְיָא א' עִם ב' צִלְעוֹת וּלְזָה י"ל דְלִרְב אֵה"נ דְלֵא
שְׁיִיכָא דִין טּוּמְאָה לְטְרִיפּוֹת אֲבָל לְמ"ש הַתּוֹסְפוֹת רִישׁ פִּירְקִין ע"ב דְרַב יְהוּדָה מְתַנִּי'
הוּא וְלֵא מִשְׁב שְׁמַעְתָּא א"כ מִשְׁמַע וְדֵאֵי דְפְלִיגֵי הֵתֵם אִי הֵוּה טְרִיפָה בְּכָף וְדוֹחֵק לּוֹמַר
דִּיהֵנ' פְּלוּגְתָא רְחוּקָה דִלְב"ש יְהִי פְּשִׁירָה בְּחֻלְיָא א' וּלְב"ה וְלִרְב דְפָסֵק פְּנוּתִי' הֵוּה
גְבִילָה וְעֵינִין בְּתו' ד"ה נְעַקְרָה שְׁנֵאֲדוּ מִפִירִש"י מַה"ט דְלִשְׁיַטְתִּיְהוּ אֲזִילִי וְכִמ"ש וִי"ל:
ע"ש בְּשֶׁלְמָא צִלְע בְּלֵא חֻלְיָא מִשְׁפַּחַת לִיה אֱלֵא חֻלְיָא בְּלֵא צִלְע הִכִּי מִשְׁפַּחַת לִיה
וּמִשְׁנֵי בְשֶׁלְהִי כְפִלֵי עֵינִין בְּת"ח וְז"ל שְׁהַקְשָׁה אִמָּאֵי לֵא פְרִיָד לְעֵיל בְּרִישׁ פִּירְקִין דְחִשְׁבִּיב
חִסַר חֻלְיָא וְנְעַקְרָה צִלְע בְּתַרְתִּי וְהָא בְּכָלֵל חִסְרָה הַצִּלְע הוּא יַע"ש וְיִישׁ לִינְשֵׁב זֹאת עִפ"י
מ"ש יַש"ש בְּסִי' ס"ד ל"ש צִלְעוֹת גְדוּלוֹת אוּ קְטַנוֹת שְׁאִין בְּהֵן מוֹח אִם נְעַקְרָה צִלְע וְחֻצֵי
חֻלְיָא דְהִינְנוּ בְּכִנְנָא וְאַסְיָתָא טְרִיפָה דְנְעַקְרוּ צִלְע מְפָאן וּמְפָאן דְהֵוּה גְסָטְרָא אִין לְחֻלְק
בִּין יַש"ש אוּ לָאו וְא"כ מָה פְרִיָד א"ה הִינְנוּ דְרַב דְלִמָּא הֵם בְּצִלְעוֹת קְטַנוֹת מְבַעֲיָא לְהוּ

אָלא דָּרב נְמִי בְּצִלְעוֹת קִטְנוֹת בְּאֵין מוֹח אִי נְעֻקְרָה צֻלַע וְאַסְיָא מַצ"א טְרִי יַע"ש וַא"כ
בְּרִיש פְּרָקִין לֹא קִשְׁיָא דְצֻלַע מְעִיקְרָא בְּיַש מוֹח אִיגְרִי וְחוֹלְיָא בְּצִלְעוֹת קִטְנוֹת אִיגְרִי דְלֹא
מְטָרְפָא מְשׁוּם צֻלַע אָלֵא מְשׁוּם חוֹלְיָא מְשֵׁא"כ פֶּאן דְּמַסְיָק רַב גְּסִטְרָא קְאָמְרִיתוּ אֵלְמָא
בְּגִסְטְרָא אִין לְחֻלְק בֵּין גְּדוּלָה לְקִטְנוֹת ה"ה נְעֻקְרָה צֻלַע א' מְעִיקְרָא אִין לְחֻלְק וּפְרִיָּה
שְׁפִיר וּמְשַׁנֵּי בְּשִׁלְהִי כְּפֻלִי וּכְפִירִש"י דִּיש חוֹלְיוֹת הֶרְבֵּה בְּלֹא צֻלְעוֹת כָּלֵל וּמַש"ה אָמַר
וְכוּ לְטְרִי' אָבֵל לְעִיל ה"א דְלֹא הֵוָה גְּסִטְרָא בְּכַף וְעִיָּין לְעִיל תּו' ד"ה וְהָא רַב נְמִי גְּסִטְרָא
כו' וּקְצַת קִשְׁיָה מֵאִי פְרִיָּה דְלִמָּא חֲסָרָה חוֹלְיָא הִיָּינוּ קִשְׁר וּשְׁתֵּי צֻלְעוֹת מְחֻנְבְּרַת יָפָה
בְּאַמִּיתָא וְאַפ"ה טְרִיָּפָה: פְּסָקָא וְדְרוּסַת הַזָּאב אָמַר רַב יְהוּדָא אָמַר רַב בְּבַהֲמָה מִן הַזָּאב
וּלְמַעְלָה וּבְעוֹף מִן הַנֶּץ וּלְמַעְלָה עַכ"ל בְּמַתְנִי' פִּי' רַש"י דַּת"ק פְּלִיג עִם ר"י וְסוּבֵר דְּזָאב
בְּגַס' נְמִי דְרִיס דְּפּוֹסֶק כַּל"ק דְּרַב פְּלִיג אַרְב"י וּפּוֹסֶק כְּרַב דְּרַב לְחוּמְר' גַּם מ"ש הַתּוֹס'
בְּמַתְנִי' וְדְרוּסַת הַנֶּץ גַּם בְּעוֹף לְקַמֵּן בְּטְרִיָּפוֹת עוֹף הֵוָה לְמַתְנִי אָלֵא מְשׁוּם ר"י תָּנָא לִי'
הָכִי ר"ל דְּמַחְלֵק בֵּין אַרְי בְּגַסָּה וְזָאב בְּדָקָה וְנֶץ בְּעוֹף הַדֶּק גַּם בְּעוֹף הַגָּס וְלְכַאוּרָה נִרְאָה
לוֹמַר דְּנִקְיֵט הָכִי דְּוּמְיָא דְאַרְי וְזָאב בֵּין יַש מְצִילִין וּבֵין אִין מְצִילִין הוּא הַדִּין בְּנֶץ גַּם
דִּינָא הָכִי וְעִיָּין בְּמָה שְׁאַכְתּוּב לְקַמֵּן בְּגִמְרָא וְעִיָּין בְּר"ן וּבְרַשְׁבֵּי"א מָה שְׁכַתוּב בְּשִׁמְעִיתִין
וּלְקַמֵּן אָבָא: אָמַר רַב יְהוּדָא אָמַר רַב בְּבַהֲמָה מִן הַזָּאב וּלְמַעְלָה וּבְעוֹפוֹת מִן הַנֶּץ וּלְמַעְלָה
וּפִירִש"י וְזָאב בְּכָלֵל וּבְעוֹפוֹת הַנְּדָרְסִין כו' יַש לוֹ פַּח לְדָרוֹס עוֹף חֲבִירוֹ עַכ"ל הֵוָה מ"ש
וְזָאב בְּכָלֵל בְּאֵ לְשִׁלּוֹל שֵׁל"ת דַּה"ק מִן הַזָּאב וּלְמַעְלָה דִּינוֹ כְּאַרְי וַיַּש לוֹ דְרוּסָה בְּגַסָּה גַם
יַש מִי שְׁפוּבֵר כֵּן בִּי"ד סִימֵן נ"ז יַע"ש וַא"כ לֹא הֵוָה מְקַשָּׁה מֵאִי קַמ"ל דְּטוּבָא אֲשַׁמְעִינוּ
דְּמַזָּאב וּלְמַעְלָה דִּינוֹ כְּאַרְי אָלֵא דְּוּמְיָא דְנֶץ וּלְמַעְלָה דְּהֵתָם לִיכָא לְפְרוּשֵׁי מִן הַנֶּץ וּלְמַעְלָה
דִּינָם כְּגַס דְּהָא מַסְיָק לְקַמֵּן שְׁאַר עוֹפוֹת טְמֵאִין יַש לְהֵן דְרוּסָה וּפְרִיָּה וְהֵתָנּוּ דְרוּסַת הַנֶּץ
וּלְמֵאן דְּמְפָרֵש דְּאִיבְעִיָּא הוּא בְּעוֹפוֹת שְׁלִמְעָלָה מִנֶּץ וּמַסְיָק דְנֶץ דְּכּוֹנוֹתִי' מְשַׁמַּע דְּלְמַעְלָה
מִנֶּץ נְמִי לֹא דְרִיס אָלֵא בְּעוֹף הַדֶּק וְדְוּמְיָא דְּהָכִי נְמִי מִן הַזָּאב וּלְמַעְלָה וְזָאב בְּכָלֵל וְעִיָּין
לְקַמֵּן מָה שְׁאַכְתּוּב שָׁם וּמ"ש בְּעוֹפוֹת הַנְּדָרְסִין דַּל"ת בְּעוֹפוֹת הַדּוֹרְסִין קְאִי וַז"א דְּהָא
בְּבַהֲמָה אֲנְדָרְסִין קְאִי וּמ"ש לְדָרוֹס עוֹף חֲבִירוֹ הוּא כַּל"ק לְקַמֵּן דְנֶץ בְּדְכּוֹנוֹתִי' גְּדוּל כְּמוֹתוֹ
וְאִינְהוּ בְּדוּוֹטְר מִינֵי' אָלֵא דְקִשְׁיָא דְמִנֶּץ וּלְמַעְלָה מְשַׁמַּע אִינְהוּ נְמִי בְּדְכּוֹנוֹתִי' וַז"א דְּאִינְהוּ
בְּדוּוֹטְרִי מִינֵי' וּלְל"ב קִשְׁיָא מִנֶּץ דְּאַף בְּדְרַבְרַבִּי נְמִי וְאִם נְאָמַר דְּסוּבֵר הָא דְמִיבְעִיָּא לְקַמֵּן
שְׁאַר עוֹפוֹת טְמֵאִין הוּא לְמַטָּה מִנֶּץ קְמִיבְעִיָּא לִיָּה הֵוָה א"ש דְּלְמַעְלָה מִנֶּץ יַש לוֹ פַּח
לְדָרוֹס עוֹף חֲבִירוֹ כְּמוֹתוֹ כְּמוֹ נֶץ וְכַל"ק וְעִיָּין מ"ש בְּסִמּוּף וּמ"ש רַש"י מִן הַזָּאב וּלְמַעְלָה
הָא לְמַטָּה אִין לוֹ אָרְס אָלֵא בְּעוֹפוֹת כְּתַב מְהֻרָשׁ"א אַף בְּגִדִיִּים וּטְלָאִים יַע"ש וְהַדִּין עֲמוֹ
דַּל"כ מ"ש עוֹף הַגָּס דְּנִקְיֵט וְהָא בְּבַהֲמָה קִיָּמִינוּ וְהִיָּה לוֹמַר אָלֵא בְּדָקָה שְׁבָדָקָה אָלֵא
מְשַׁמַּע דְּנִקְיָא עוֹף הַדֶּק וְלֹא גַם דְּהֵוָה כְּמוֹ דְּקָה שְׁבָדָקָה דְּהִיָּינוּ גְּדִיִּים וּטְלָאִים וּמ"מ קִשְׁיָא
דַּל"כ מָה פְּרִיָּה מָה קַמ"ל הָא טוּבָא קַמ"ל דְּאַף מְגִדִיִּים וּטְלָאִים מְמַעֵט לִי' דְּזָה לֹא שְׁמַעִינוּ
מְמַתְנִי' אָלֵא חֲתוּל מְדָקָה דְּהוּא אָמְרִי רַבְרַבִּי וְאַף ע"כ הַמְתָּרֵץ צְרִיָּה לְשַׁנּוּיִי מְשׁוּם הֵהִיא
דְּלְקַמֵּן מ"מ עַל הַמְקַשָּׁה קִשְׁיָה גַם יַש לְרֵאוֹת אֲמֵאִי לֹא מְשַׁנֵּי לְמַעַט חֲתוּל דְּאִין לוֹ דְרוּסָה
בְּבַהֲמָה אַף בְּזוּטְר מִינֵי' דַּל"ת מַתְנִי' בְּדְכּוֹנוֹתִי' כְּמוֹ נֶץ וַיַּש לִיָּישָׁב זֹאת: אִילִימָא לְמַעוּטִי
חֲתוּל וְהֵתָנּוּ דְרוּסַת הַזָּאב וְכ"ת הָא קַמ"ל דְּזָאב בְּגַסָּה נְמִי דְרִיס כו' וְאַבָּאָר לְעוֹלָם לְמַעוּטִי
חֲתוּל עַכ"ל כְּתַבוּ הַתּוֹס' כְּלוּמַר מְשׁוּם דִּיש דְרוּסָה לְחֲתוּל בְּגִדִיִּים וּטְלָאִים וְדַאי כְּמוֹ
שְׁאַמַר רַב לְקַמֵּן אָלֵא אֲמַתְנִי' קְאִי הַזָּאב בְּדָקָה וְהִיָּינוּ אָמְרִי רַבְרַבִּי וּלְמַעַט חֲתוּל מְאַמְרִי

רברבי ואף דסתמא אמר בבקהמ מן הזאב ולמעלה דלא כפירש"י אין לו ארס אלא בעופות וכו' וכ"ת הא קמ"ל דזאב בגסה נמי דריס לפירש"י מתני' קמ"ל דזאב בגסה דריס והא דחתול בדקה קמ"ל רב דאף בדקה לא ואי קשיא ממתני' נמי מוכח דאל"כ אמאי לא אמר זאב בגסה וחתול בדקה כמו שאמר ר"י זאב בדקה וארי בגסה לכאורה משום דחתול דוקא במצילין כברבי לקמן ומש"ה לא תני במתני' דזאב ואינה או באין מצילין ורב פא לומר אף מצילין אין דורס כרבנן דפליגי על בריבי דא"כ אימ' אה"נ באמת אלא משו' הא ל"ק דצריה רב להשמיענו זה דלאו כ"ע ידעי מדלא תנו במתני' חתול בדקה לא דריס והא דאמר ואבע"א לעולם למעוטי חתול לפירש"י י"ל לתי' ראשון תרתי אשמעי' רב בבקה' מן הזאב ולמעלה אף בגסה מפניו דאשמעינו למעוטי חתול ע"כ סובר דפליג ר"י עם ת"ק ונהלכה כת"ק ולאבע"א למעוטי חתול לחוד דל"ת מתני' אורחא דמלתא תנו אלא שרש"י בעצמו לא פי' פן ד"ה ואבע"א מתני' נמי ממעט חתול כו' ר"ל לתי' ראשון הנה רב ממעט חתול ולתי' ב' מתני' גופא ממעט חתול אלא משום דלא נטעה לומר אורחא דמלתא: גמרא והא הדיא תרנגולת דהנה בי ר"כ פתב מהרש"ל אמתני' ל"ק ועיין מהרש"א וכוונתו אפשר לומר דנדאי ידע דזהירא אית לי ולא קלי זיהרי ואף למה דס"ד אף בעופות נמי לא אפ"ה אית לי ולא קלי אבל לרבנן פריה דהנה ס"ד דרבנן במצילין סברי כמו בר"י באין מצילין ודומיא דאין מצילין אף בעופות אין לו כלל אף לרבנן במצילין אין לו כלל ומשני דלא כן הוא אלא במצילין יש לו ארס אלא דלא קלי זיהרא ולפי' הר"מ ז"ל דעד שתנקה לחלל אית לי זיהרא ונדאי מברייתא ל"ק דזיהרא אית ליה ולא"ד דברייתא כבריבי אפשר דבריבי אברייתא קאי לא אמרו אלא במקום שאין מצילין ולל"ק אמתני' קאי לא אמרו ואדיקא קאי מדתנו דרוסת הזאב בדקה מכלל דחתול לא דריס בדקה לא אמרו אלא באין מצילין אלא דא"כ הנה משמע דאף באמרי רברבי יש דרוסה לחתול במצילין ור"ח אמר דוקא גדיים וטלאים שהיא דקה שבדקה ואפשר דה"ק מדלא תנו במתני' ודרוסת חתול בדקה שבדקה אלמא ממעט ליה אף מגדיים וטלאים ולא אמרו אלא באין מצילין אבל מצילין עכ"פ בגדיים וטלאים יש דרוסה ולא"ד דמוקי ברייתא כבריבי ובאין מצילין אין לו ארס כלל מדפריה והא הדיא תרנגולת כו' ולהר"מ ז"ל מאי האי הא ע"כ מוכח דיש לו ארס מדאמר עד שתנקה לחלל אית לי זיהרא וצ"ל דפריה מדאית לי רוב זיהר' פי' הא וכעין מ"ש הרשב"א: ובתוספות ד"ה ה"ג ובד"ה מ"מ יש לי בזה דברים ארוכים ועיין ברא"ש וכעת לא הנה הזמן גורם לעיין ואי"ה בחדושינו ל"ד סי' נ"ז אבאר ד"ה באורה שם בזה: (דף נג ע"א) גמרא ל"ק הא באמרי רברבי הא בגדיים וטלאים הא בעופות עכ"ל ל"ק לעיל הו"מ לומ' ל"ק הא דאמ' לחתול ולחולדה אין דרוסה בגדיים וטלאים באין מצילין והא דחתול יש דרוסה בינש מצילין כבריבי וכו"ח דפסק פן והא דיש לחולדה דרוס' בעופא בינש מצילין אלא משמע דנהלכה כל"ב כרבנן דאין חילוק בין מצילין לאין מצילין גמ' בעי ר"א שאר עופות יש להן דרוסה או לאו כו' והאגון תנו דרוסת הניג הנה מפירש"י ד"ה שאר יראה דשאר עופות למעלה מנין וגם מיבעיא לי אית להו דרוסה או לאו דשמא אין ארס שלהן מזיק שכן פתב שאר עופות חוץ מגס ונין ואלו הנה הפי' למטה מהן לא הנה צריה להזכיר גס בדבריו ועיין בחדושי הרשב"א והא דפריה והאגון תנו ודרוסת הניג הכי פריה אמאי לא תנו נמי שאר עופות טמאין שלמעלה מנין וגם פן פתב הרשב"א ולפי זה הנה למנט

והתנו ג' וגם פיון דמגס נמיקש'א ליה ומ"ש רש"י לעיל מן הג' ולמעלה בעופות לדרוס
עוף חבירו ע"כ לא הנה דומיא דזאב ולמעלה דהתם זאב בכלל והכא חוץ מג' דג' לא
הנה פלמעלה ממש דג' בדרב מיג' ואינה בדכווי' ומ"ש בעוף חבירו פלומ' גדול פמותו
ועיין מ"ש בדברי רש"י הללו לעיל ויש בכאן פירושים רבים ואבארם בקיצור.

הפי' הא' הוא דלמטה מג' מיבעיא ליה ולמעלה יש דרוסה עד הגס שקורין אסטו"ר או
פלקו"ן דינם פג' בדקין ולמעלה מגס דינו פגס ופריה לי' מג' דמשמע למטה לא ומשני
כו' והא דאמר רב בבבבמה מזאב ולמעלה לפי מה דס"ד וכל"ק ה"ק פל מן הזאב ולמעלה
שוויון כמו ארי בגסה ומן הג' ולמעלה אינו שוין דג' בדק וגם בעוף הגס ומעלות יש
אלא אידי דאמר מן הזאב ולמעלה הכין אמר בעופות ג"כ לישנא זו ולא"ד א"ש דכל
פונות רב לאשמעינו דבבבמה למטה מזאב לא וה"ה בעופות דברב מיג' לא או בדכונות'
כו'.

הפי' הב' הוא דלמטה מג' אין לו דרוסה פלל ומבעיא לי' שאר עופות חוץ מגס נג' כפירש"י
ושמעתי' ולפ"ז רב דאמר מן הזאב ולמעלה למעוטי חתול אתא ולמעלה היינו
ארי אבל שאר חיות לא דהני קתני ולא אחר' ובעופות מסיק דיש חילוק בין דרב מיג'
ובין דכונות' ואפשר ה"ה בבבמה.

הפי' הג' הוא דלמטה מג' אין דרוסה ומבעיא לי' למעלה מג' עד הגס אי יש להן דרוסה
כמו גס או כמו ג' דווקא בדקין ומשני דג' בדרב מיג' והוא עוף הדק ולמעלה אף בעוף
הגס בדכונות' או בדזוטר מיג' וגם אף בדרב מיג' בעוף הגס אלא דלא יתישב לפ"ז הא
דפריה והתנו ודרוסת הג' דמדיד' א קשיא פלל אלא מגס כו'.

הפי' הד' הוא דגס דמתני' לאו מין ידוע הוא מעופות הנקרא אסטו"ר או פלקו"ן אלא גס
מג' כו' דהינו למעלה מג' הוא בעוף הגס כמו אוןזין ותרנגולין ומבעיא ליה למטה מג'
מהו ומשני דג' בדרב מיג' או בדכונות' ואינה בדזוטר מיג' ובי"ד אבאר: ובתוס'
ד"ה שאר עופות טמאים כו' דבטהורים פשיטא ר"ל דמתחלה פתבו דיש דרוסה היינו
בהדי דשליף שדי ונהרי' דאי דורס היינו מחיים הא אמרינו עופות טמאין דורסין אלא
דהתם היינו מחיים ואהא קשיא להו א"כ אמאי נקיט עופות טמאין בשלמ' אי דורס דכאן
נדלקמן א' א"ש דבעוף טהור אין לה שדורס דכל עוף הדורס טמא משא"כ השתא ות'
דפשיטא ליה דשאר עופות טהורים אין דורסין כו': ובד"ה ובא מעשה לפני חכמים כו'
וי"ל דא"כ מאי אריא שועל אף חתול גמי עכ"ל מדבריהם אלו משמע דחתול עדיף
משועל אבל הרשב"א ובחדושו פתב י"א דאי יש לשועל דרוסה אף באמרי רב' רבי
דגדול הוא מחתול ואי אין לו דרוסה אף בגדיים וטלאים אין לו וכתב דרב אמר מזאב
ולמעלה ושועל למטה מזאב הוא עכ"ל יע"ש אלקא אף הרשב"א סובר דשועל גדול
מחתול לענין דרוסה ויש סברא לומר אף באמרי רב' כו' וא"כ מה מקשה דלמא התם
בגדיים וטלאים ור"נ באמרי רב' איירי ולרשב"א י"ל דמתני' שמעין לה דדוחק
לומר אורחא דמלתא תנו או גברא אנברא קא רמית אבל לימ' אימא דר"כ באמרי רב' רבי
וז"א קושיא ובקל יש ליישב ויהא דהקשה הרשב"א ממתני' דזאב דווקא ולא למטה
מזאב ללישנא קמא הוא דאמר כבריבי ונהלכה פן דיש חילוק בין מצילין לאין מצילין
אימא דשועל ג"כ הכי הוא דביש מצילין אף באמרי רב' ובאין מצילין לא ולהכי לא

תנו במתני' דנאב ואינך אף באין מצילין אלא דא"כ לישני ההיא דבית היינו ביש מצילין ולדידן ל"ק לישני הא ביש מצילין ור"כ באין מצילין דא"כ לאשמעינן חתול לל"ק ולל"ב אין לחלק לרבנו דהלכתא פנותי' בין מצילין לאין מצילין גם יש לראות לא"ד אמר ר"כ יש דרוסה לשועל איני כו' ומשני ההיא פלב הנה ואמאי לא משני ההיא חתול הנה וברחל גדולה דאין דרוסה לחתול אבל לשועל יש דרוסה פעין קושית התו' ד"ה ובא מעשה וא"ת לישני ברחל גדולה כו' בשלמא לדידן ל"ק ההיא חתול הנה ובאמרי רב רב רב דמתני' היא פקושית התו' משא"כ לי"מ ע"כ ממתני' לא מוכח דהא שועל יש דרוסה אף לאמרי רב רב רב לא"ד אלא דאי חתול מה אשמעינן הא פבר אמר רב לעיל למעוטי חתול אלא ע"כ בגדיים וטלאי' וכלב הנה דאין לו דרוס' אף בדקה כו': גמרא אין דרוסה אלא ביז ואין דרוסה אלא בצופון לאפוקי שו דלא הרי"ף משמע דגריס עד שיינקב לחלל ועיין ברא"ש ומ"מ עד דמינקב לחלל כו' לא הנה כמו לעיל דרוסת חתול ונמ' עד לחלל דהתם דעת הרי"ף והר"מ ו"ל מטעם דרוסה והקא מטעם בקוץ עד החלל ועיין ביש"ש סי' ע"ד יע"ש והא דאמר בהדי דשליף שדי זיהר' פירש"י פשמוצי' וחולץ צפרנו לכאורה יראה לפרש דווקא פשחולץ צופון מגבה שדי זיהר' אבל פשצופון נשאר שם והיז נשמט מן צופון לא שדי זיהר' ולא קלי כו' ועיין מה שאכתוב לקמן בהא דארי שנקנס לבין השוורים ונמצא צופון בגבו כו' גמרא אמר רבה בר רב הונא אמר רב ארי שנקנס לבין השוורי' ונמצ' צופון בגבו של א' כו' רב רבותא אשמעינן לא מיבעיא אם לא ידעינן שנקנס ארי ונמצא צופון דלא חיישינן דזה אף למאן דחייש לס"ד שרי כמ"ש הפוסקים דהנה ס"ס שפא לא נכנס ואת"ל נכנס שפא מן הפותל כמו שיתבאר לקמן אלא אפילו נכנס והנה ספק השקול שרי דרב לטעמ' אף מש"ה אמר נכנס דרב דווקא אמר צופון אבל מקום צופון חיישינן פדמסיק אביי לרב וזה דווקא בישבה לו צופון בגבו שרי כו' ומש"ה דווקא נכנס אבל לא ידענו אם נכנס שרי מטעם ס"ס אף במקו' צופון אלא שיש לעיין בזה לא מבעי' לשי' התו' דאימר בכותל נתחכף ומהארי חולה ולא תלינן שבכותל הנה הצופון א"כ במקום צופון ראוי לאסור אף דלא ידעינן אי עאל ארי ביניהן אי לאו דהא מקום צופון זה נדאי מהארי בא ורוב בריאין וראיין לדרוס ואף לשיטת רש"י ו"ל שפי' שצופון זה הנה בכותל מקודם אפ"ה מקום צפור אסור אף דלא ידעינן אי נכנס או לא דא"ל כל המתחכף אין צופון יושבת לו בגבו לאו דווקא יושבת אלא אין דרכו להתחכף כל כף שיהא ניכר מקום צופון דאל"ה א"כ מ"ש אף בישבה בגבו פיון דפעמים עשויים ליתחב אפטר שנשארה בגבו וכמו שאבאר בתוס' ד"ה רוב ובי"ד אבאר בעזה"י אלא דא"כ קשיא אף בנמצא צופון בגבו שכתב הרשב"א בהדושיו נ"ג ע"ב ד"ה ונראה דהיכא דלא ידעינן אי עאל הנה ס"ס והא נדאי עאל אם נאמר פשיטת ר"ת אימור בכותל מהארי חולה דלא תלינן פלל בכותל אלא בארי חולה פרע שכתב אצל הפותל ומשם באה הצופון וליכא אלא חדא ספיקא אבל המעיין ברשב"א יראה להד' שכתב ונ"ל אימור לא עאל ואת"ל עאל אימור צופון זה לא מיד הארי אלא בכותל נתחכף הרי דהוא מפרש כפירש"י שצופון זה תחובה פבר בכותל והא דלעיל כתב פי' ר"ת בהא דרב ארי שנקנס לשוורים הא הקשה שם לדבריו ונ"ל אמאי קאמר ולא אמרן אלא לחה אבל יבשה עבידא דמשמטה ולא אמר אבל יבשה אינה מורה על ארי חולה פי' דהוא כתב בשם ר"ת דלחה מורה שהי' לו מכה פרגל וחולה ויבשה פבר נתרפא וראוי לדרוס

וא"כ הוקשה לו שפיר אף אם נימא דלא עבידא דמשמטא מ"מ צפון במאי תלינו בכותל לא תלינו ומיד הארי בא וראוי לדרוס דבפשה הוא ונתרפא ולפיכך אפשר דפסק פ"י דתלינו בכותל ולפ"ז איכא למימר דהנה ס"ס גמור שמא לא עאל ארי ביניהן וצפון זה הית' תחובה בכותל מכבר ואת"ל עאל שמא ארי חולה היה וע"י שכב פ"ע אצל הכותל וע"י חיפוף השור ישב' צפון בגבו ואף דרוב בריאין הו וראונו לדרוס ס"ס הנה ספק השקול דכל הדורס רופן אין צפון נשמטה ואף דכל המתחכף רופן אין צפון יושבת לו בגבו תו הנה ספק השקול ואיכא ס"ס גמור שמא לא עאל ובפנותל היה כבר ואת"ל נכנס שמא ארי חולה ונתחכף וכדכתובנא ולא צריכנא למ"ש הפרישה והב"ח וט"ז בס"י נ"ז ומ"הרש"ל בס"י ע"ד דהנה כעין ס"ס דהנה משם א' שמא בכותל נתחכף אלא דס"ס גמור הוא דלאו משם א' הוא דספק השני גרע יותר ואת"ל נכנס ומיד ארי בא אימור ארי חולה וכל זה כשנמצא צפון בגבו אבל במקום צפון או יבשה ודאי חיישינו דליכא תרי ספיקי דהיכי נימא את"ל מן הארי שמא חולה והא רופן אין חוליו ובריאין וראונו לדרוס דמה אמרת כל הדורס אין צפון נשמטת והא מקום צפון הנה או יבשה דעבידא דמשמט' כו' ולכך נראה לאסור כה"ג אבל מ"ש הרשב"א ונראה דוקא שראינו נכנס אבל לא ראינו נכנס הנה תרי ספיקא שמא לא עאל ואת"ל עאל שמא צפון זה לא מיד הארי בא אלא מפנותל ולדידן נהפוך הוא א' שמא לא עאל ומפנותל בא ואת"ל עאל שמא חולה היה וכמ"ש ובי"ד בסמ"ן נ"ז אבאר: ארי שנכנס לבין השוורים ונמצא צפון בגבו של א' מהן אין חוששין שמא ארי דרוסו ה' עובד' ע"כ מיירי בעאל והוא שותק והו גם כן או תרנוייהו מקרקרין דאי הוא שותק והו מקרקרין ורב לטעמיה דאין חוששין לס"ד א"כ להמקשה הנה ליה לאקשוויי בלא אדרבה כל המתחכף אין צפון יושבת לו בגבו דא"נ צפון זה מפנותל הנה אימור ארי דרוסו למאי דלא אסיק אדעתיה דרב לא חייש לס"ד לשיטת רש"י ז"ל דאימור בפנותל היה צפון זה אלא דאפשר דרב איירי בהוא והו שותקין מש"ה לא פריף אלא אדרבה כל המתחכף כו' והנה ספק השקול ובדרוסה מחמרין ומשני דרב לטעמיה דאין חוששין ומיניה לדידן דחיישינו אן בהוא והו שותקין אסור וז"ש הטור בס"י נ"ז אף בתרנוייהו שותקין אלא שאין זה הוכחה אלא לשיטת רש"י ולא לתו' ועוד דאף דלשיטת רש"י י"ל דעדיפא מיניה פריף ולכאורה איכא מסתברא דרב בספק דרוסה דלקמן איירי מדאמר איכא למימר הכי ואיכא למימר הכי אוקי חזקה ורב לטעמיה דאין חוששין לס"ד ואף אם היה חושש בהא דלקמן בהוא שותק והו מקרקרים שאני התם דאיכא ריעותא דהוא שותק והו מקרקרין קרוב הדבר דמעשה עביד בהו ומש"ה מקרקרים תדע דהא באין יודעין אי שותקין או מקרקרין שרינו בס"י נ"ז וכמו שאבאר לקמן גבי הוא שותק והו מקרקרים ואילו בשותק והו מקרקרין אסור משום דקרוב הדבר דמעשה עביד בהו משא"כ כאן דהוא והו שותקין או דלא ידענו מה היה להם הנה ספק השקול ושרי דריעותא דצפון א"ל הכי וא"ל הכי אפשר שמואל יודה דאוקי אחזקה אלא רב מיירי בהוא שותק והו מקרקרים וקאמר שפיר הנה ספק השקול ואוקי אחזקה אלא דל צפון מהכא לשיטת רש"י ז"ל דבכותל היה הצפון כו' והנה לאסור משום ס"ד דלקמן ומסיק רב לטעמיה דאין חוששין לס"ד ובזה מדויק לישנא דתלמודא הנה ליה ספק השקול ואוקי אחזקה ורב לטעמיה דאין חוששין לס"ד איכא הנה לומר רב לטעמיה דאין חוששין לס"ד דאוקי אחזקה אלא

כמ"ש והיגו משום דרב סתמא אמר אין חוששין אף בהן מקרקרים ומש"ה אמר דרב לטעמיה דאין חוששין לספק דרוסה אף בהוא שותק והם מקרקרים: ודע דיש להקשות בקמה דאמר רב לטעמיה ע"כ לא א"ר דאין חוששין משום דהוא שותק והם מקרקרים אין ריעותא מחמת ביעותות' כו' ואיפא ס"ס שפמא לא דרס ואת"ל דרס ושפמא לא נגד הקלל דרס דשם אין פוסל' שהרי הרב אומר פן הרשב"א ו"ל אהא דהוא שותק והם מקרקרים הקשה פשיש עוד שנונים שפמא לא זו ואת"ל זו שפמא למטה מחלל דרס והיגו לשמואל שחושב קרוב לנדאי שדרס משא"כ לרב דהנה ס' השקול א"כ אף בא' הנה ס"ס שפמא לא דרס כו' ומש"ה שרי משא"כ שנומצא צפון בגבו במקום חלל הגוף ואין פאן אלא ספק א' ונהה ספק השקול ואפשר אסור ואין זה לטעמיה עוד אבאר לה בהא דרב לטעמיה אימא דשמואל נמי יודה לזה דאייני בהוא והן שותקים דאיפא הוכחה שלא דריס כמו שפמא לקמן אימור שלמא שניא דהוא נדאי אף שאמר אימור וא"כ פאן דספק השקול אי ציפון מארי או בפנותל נתחבף אית לן לומר מדשתיקי שלמא עביד וצפון מן הפנותל ורנבא להיתרא ולא ספק השקול ושמואל יודה אלא ש"מ מאן דחייש לס"ד אף בהוא והן שותקין חייש ובי"ד אבאר: ע"ש פל הדורס אין צפון נשמטת כו' אבל יבשה עבידא דמשמטא בי"ד סימן נ"ז פתב הדרישה אפשר הא דאמרין בהדי דשליף שדי זיהרין היגו פשהוציא צפון מגב השור אבל פשהצפון שם אין מטיל ארס והב"ח בסימן הנזכר ג"כ רצה לכאורה לומר פן וקשיא א"כ מה האי דאמר פל המתחבף כו' ומארי פא וגם לפה ליה לומר פל הדורס אין צפון נשמטת לו יתיה פן שנומט ולאביי דאמר יבשה עבידא דמשמטא ומה בכך הא לא שדא זיהרין פשהצפון נשאר שם בגבו ואי משום שפמא דרס מקודם הא רב לטעמיה דאין חוששין לס"ד וי"ל דע"כ לא אמר רב דאין חוששין אלא היכא דלא חזינא שום ריעותא אבל אי הנה תלינו זה צפון זה מן ארי הנה לן למיחש שפמא גם בצפונים אחרים הפה פאחת או מקודם לכן ה"נ בזה ושליף עם צפון דכה"ג גם רב יודה דחייש לס"ד אי לאו פל הדורס כו' ומש"ה יבשה עבידא דמשמטא וא"כ ארי הפה וחישינן שפמא גם באחרים הפה ולקמן אמרין דלא עביד מעשה פלל: בפירש"י ד"ה רוב אריות דורסין פלומר אף שרוב דורסין קים לן שפל הדורס אין צפון נשמטת בא' מהן עכ"ל מ"ש פלומר דל"ת כפי התוס' ומיעוטן אין דורסין חולין ובפנותל נתחבף ומן הארי חולה ולפ"ז טעמא דרוב אריות דורסין הנה טעמא להא מלתא דמש"ה אין חוששין דרוב דורסין ומיעוטן חולין ותלינו בחיפוף מן ארי חולה אבל רש"י מצינו בזה ואמר דלא פן שהרי פ"ה ד"ה נתחבף השור וצפון זה היתה בפנותל הרי דפי דצפון מכבר הי' בפנותל וא"כ לאיזה צורך הנכיר ואמר רוב אריות דורסין לא הנה ליה למימר אלא פל הדורס אין צפון נשמטת ואימר בכנותל נתחבף וא"כ פל אריות דורסין דינא הכי ולכך אמר דה"ק אע"פ שרוב דורס ונהה לן למיזל פתר רנבא מ"מ פל הדורס אין צפון נשמטת ונהה ספק השקול ורב לטעמיה דלא חייש לס"ד.

ומיהו בהא דרוב אריות דורסין ראוינן קאמר גם רש"י יודה לזה דאל"כ אלא דורסין ממש אמאי אין חוששין לס"ד ושאר גונשיות התו' שהקשו וע' מ"ש בתו' ד"ה רוב וע' מ"ש רש"י קים לן שאין לה א' שצפון נשמטת הוא דלא כפי התו' ד"ה פל הדורס דהאי פל לאו דוקא הוא ולכאורה על פרחף מוכח פן מדפריף אדרבה ואיך יתכן זה שלא נמצא

במציאות וכן כל המתחבף ואיך יתכן לומר באמת א"ל הכי וא"ל הכי דמרונייהו ליתא במציאות ומ"ל זאת אין א' מהם שצפונן נשמטת בשעת הטלת ארס כמ"ש רש"י לעיל בהדי דשליף צפוננו כו' ופריף אדרבה כל המתחבף ונימא צפונן זה מיד ארי ונהי דבהא לא הטיל ארס מ"מ אימ' בשאר צפר' הטיל ארס או מקנדם הטיל ארס ומיהו כל המתחבף ודאי לאו דוקא הוא כמ"ש: ובתו' ד"ה רוב אריות דורסין ראונן לדרוס ומיעוטן חולין הנה התוספות הקשו שלש גושיות א' למה באמת אין חוששין לרב לס"ד וא' דל צפונן מהכ' אימא ארי דרסו וא' למה לי מקום ציפונן תיפוק ליה בלא"ה דרובן דורסין והנה כל הגושיות יכול לתרץ כ"א משני פנים או דרוב אריות ראונן לדרוס ולא דורסין ממש ובכחל נתחבף היינו פותל ממש כפירש"י או להיפך דרוב דורסין ממש אלא בכחל נתחבף לאו בכחל ממש אלא מן ארי חולה וז"א דנהי דהי קשיא דלצפונן לא קשיא כיון דארי חולה תו אין מקום לחוש מ"מ אב"י קשיא למה לי מקום ציפונן וגם רב אמאי לא חייש לס"ד אכל קושיא ראשונה קשה ומהרש"א ו"ל תי' דא"כ לא הנה ספק השקול דהא צדדא דמהארי בא פולא לאיסורא והי צדדא בכחל נתחבף לא הנה פולא להיתרא דשפא ארי ג"כ דרסו ואף רב יודה לזה דחיישינן אלא דאין סבר' לתלו' בכחל אלא מהארי חולה ונהי תו שקול ומה שסיים מהרש"א מתוספות לעיל משמט דשאר שונורים אף לדידן שרי היינו ממ"ש התו' בדף מ"ג ע"ב ד"ה קסבר עולא למ"ד חיישינן לא מוקמינן אחזקה משמע דשאר שונורים שרינן להו והיינו טעמא דבשאר שונורים איפא ס"ס ספק שפא הארי זה חולה הנה ואת"ל בריא שפא לא דרס דרוב ראונן לדרוס ולא ודאי בשלמא דרוסה דלא נמצא צפונן אזלינן בתר רובא ורוב בקיאי וראונן לדרוס ולא הנה ספק השקול משא"כ כשנמצא צפונן הנה ע"כ ספק השקול דמאין צפונן זה מהרוב ודאי לא דכל הדורס אין צפוננו נשמטת ומיעוטא דמיעוטא הוא דנשמט וע"כ ארי חולה וכן להיפך א"כ ודאי הנה ספק השקול ובהאי שור מחמירינן דיותר יש לתלות בדרוסת ארי משא"כ בשאר שונורים ודאי איפא ס"ס שפא חולה דהנה שקול ואת"ל בריא שפא לא דרס אינך אלא הנה בלבד ואף שבתו' בכחלנות בסוגיא דפתח פתוח פתבו דהיכא דספק א' הנה רובא לאיסורא לא מהני ולא מצרפינן לס"ס זה ברוב.

גמור ולא ברוב דלא הנה אלא מדרבנן יע"ש וה"ה הכא בהאי שור אמרינן בחד ספק מדרבנן אסור דשכיח דרוסה טפי מחיכופה מ"מ בס"ס מהני ואני עתיד לבאר זאת באורף בעזה"י בס' נ"א: עוד אבאר לה ממ"ש התו' דל מהכא ציפונן אפתי רוב דורסין ממש אין לומר דרב לטעמיה דאיפא ספק שפא לא נגד החלל הכה ואוקמיה אחזקה לא חזקה מחמת שנוולדה לא היתה דרוסה אלא חזקה מחמת רובא דכשירות הן דא"כ מאי קאמר לקמן מ"ס בעוטי הוא דמבעי' מהדדי משמע אי לאו האי טעמא הנה מודה רב דחיישינן ואהא הוקשה להם שפיר: גמ' ספק עאל ספק לא עאל אימור לא עאל ספק שונרא ספק פלפא אימור פלפא שתיק ואותב בינייהו אימור שלמא שוין קטע רישיה דחד מיניה נח רוגזי' הוא מעואי והם מקרקרין בעית הוא דמבעתי אהדדי כ"פ הוא שמתק והם מקרקרים הנה ה' דרכים כ"ע מודים אף שמואל דלא חיישינן פלל בספק עאל או דהנה ס"ס או דאוקמיה אחזקה וכן בשתקו פולם מראין הדברים ודאין דשלמא עביד מדשתקו תרנונייהו וכן בצועקים הרי בעוטי מבעתי והנה אימור ודאי הנה מה שאין פן כשהוא שותק והם מקרקרים דהנה ספק אי דרסו או לאו בהא פליגי דרב מוקי אחזקה ושמואל סבר דרוסה

שְׂכִיחָא וּלפ"ז ה"ה דְּלֹא יִדְעֵנוּ אִם שׁוֹתְקִין אִם מְקַרְקְרִין מְסַפִּיקָא אֶסְרִינּוּ לָהּ וְלֹא שְׂרִינּוּ לָהּ אֲלֵא בְּיַדְעֵינוּ דְּתַרְנוּנְיָהּוּ שְׂתַקִּי דָּאָז וְדָאִי שְׁלָמָא עֶבֶיד בִּינְיָיְהוּ וְזָה נִרְאָה דְּעַת הַתּוֹס' לְעֵיל מ"ג ע"ב ד"ה קְסָבֵר שְׁהַקְשׁוּ אִמְאִי לָא אִוְקְמִינּוּ אַחְזָקָה וְתִי דְרוּסָה שְׂכִיחָא וְלֹא תִינְצוּ דְהַתָּם רְגָלִים לְדָבָר דְּהוּא שׁוֹתֵק וְהֵם מְקַרְקְרִים אֲלֵא שְׁהֵם סוֹבְרִים דְּהֵנָּה סְפִיקָא וְאַפ"ה חִיִּישִׁינּוּ וְה"ה לָא יִדְעֵנוּ אִם שְׂתַקּוּ אוּ לָאוּ אֶסוּר מְסַפִּיקָא כַּמ"ש פָּאן אֲבָל הָרָא"ש ז"ל פְּתַב שָׁם שְׂאֲנֵי דְרוּסָה דִּישׁ רְגָלִים לְדָבָר וְגַם שְׂכִיחָא דְּהוּא סוֹבֵר דְּהֵנָּה חֲמִשָּׁה דְּרָכִים לָאוּ וְדָאִי הוּא אֲלֵא סְפָק אִימּוֹר כּו' אֲלֵא מוֹקְמִינּוּ אַחְזָקָה וְהוּא שׁוֹתֵק וְהֵם מְקַרְקְרִים סוֹבֵר שְׂמוּאֵל דְּמִרְאִין הַדְּבָרִים שְׂדָרְס וּמַש"ה הוּא שׁוֹתֵק וְהֵם מְקַרְקְרִים מְחַמַּת הַפָּאָה שְׁהַפָּה בָּהֶם וּמַש"ה בְּלֹא יִדְעֵנוּ מָה הִיָּה לָהֶם שְׂרִי דְּאוֹקְמִינּוּ אַחְזָקָה שְׁהִיתָה מְקוֹדֵם בְּשַׁעֲהָ שְׁנוֹלְדוּ שְׁלֹא הִיָּתָה בְּחֻזְקַת דְּרוּסָה ה"ה עֲכָשְׁוּ וְעִינּוּ בִי"ד סִי"ג נ"ז מְחַלְקַת בְּזָה יַע"ש וְעִינּוּ בְּר"ן בְּרִי"ף מ"ש שָׁם בְּזָה וּלפ"ז הָא דְּאָמַר הוּא וְהֵם שׁוֹתְקִין לָאוּ דְּוָקָא ה"ה כְּשִׁלֵּא יִדְעֵנוּ מָה הִיָּה לָהֶם וְלֹא אֶסְרִינּוּ אֲלֵא פְּשִׁיִדְעֵנוּ בְּבִירוּר דְּהוּא שׁוֹתֵק וְהֵם מְקַרְקְרִים: וּבְרַש"י ד"ה עָלָה אַרְי בִּינְיָהוּ וַיֵּשֶׁב שָׁם.

דְּקָדֵק לְפָרֵשׁ וְכַתֵּב אַרְי דְּל"ת דְּקָאִי אִמָּה דְּסָלִיק מִינְיָה סְפָק שְׁוֹנָרָא סְפָק כְּלָפָא שְׁהָרִי הָרַשְׁבָּ"א ז"ל בְּחֻדוֹשְׁוֹ פְּתַב וְז"ל כְּתַב בְּעַל הַתְּרוּמָה דְּמַעֲשִׂים בְּכָל יוֹם דְּחַתּוּלִין נִכְנָסִין לְלוּל שֶׁל תְּרַנְגוּלִים וְהוּא שׁוֹתֵק וְהֵם מְקַרְקְרִים וְלֹא חִיִּישִׁינּוּ כְּבָרִיבִי מְקוּם שְׂאִין מְצִילִין אִין דְּרוּסָה אֲלֵא כְּשִׁבּוֹרַחַת וְהַפָּה אוֹתָם אֲזִי שׁ דְּרוּסָה וְהוּא ז"ל הַשִּׁיב עָלֶיךָ חֲדָא דְּבַמְסַקְנָא קִיִּימָא לִן כְּרַבְנָן וְעוֹד דְּבַעוּף הֵנָּה מוֹדָה בְּרִיבִי עוֹד דְּעָאֵל וְאוֹתִיב בִּינְיָיְהוּ הִיָּנוּ חַתּוּל מִמָּה דְּסָלִיק מִינְיָה עַכ"ל וְרַש"י אֶפְשָׁר דְּפּוֹסֵק כַּל"ק דְּהוּא דְּאָמַר כְּבָרִיבִי וְכַנְרָאָה מְרַש"י ד"ה לֹא אָמְרוּ אִין דְּרוּסָה לְחַתּוּל לְגָדִי וְלַעוּף וְאַף שְׁמַהֲרַש"ל וּמְהַרְש"א כְּתַבּוּ שָׁם הָא חֲזִינּוּ לְבַעַל הַתְּרוּמוֹת שְׁסוֹבֵר כֵּן דְּאָף בְּעוּף אִי דְּרוּסָה בְּאִין מְצִילִין וְנֹאמַר שְׁגַם סְבַרַת רַש"י כֵּן וְגַם הָרָא"ש ז"ל סוֹבְרַקְצַת כֵּן שְׁהַבִּיא דְּבָרִי בְּעַל הַתְּרוּמוֹת וְאַף שְׁיַשׁ לוֹמַר דְּרָא"ש כְּתַב לוּל שֶׁל תְּרַנְגוּלִי דְּהוּא עוּף הַגָּס וְדִינוּ כְּגִדִּים וְטְלָאִים וּמַש"ה אִין הַעוֹלָם גְּזַהֲרִין וְאַפְשָׁר דְּקַשְׁנִי לִיָּה לְרַשְׁבָּ"א אִמְאִי אִין גְּזַהֲרִין בְּעוּף הַדֵּק כּו' וְלָזָה כְּתַב רַש"י ז"ל עָלָה אַרְי בִּינְיָהוּ לְשַׁלּוֹל דְּבָרִי הָרַשְׁבָּ"א וּבִירוּרָה דְּעָה אֲבָאָר זָה בַעֲזָה": קְטַע רִישֵׁי דְּחַד, מִינְיָיְהוּ נַח רְוַגְזִין אִף דְּלֹא יִדְעֵנוּ אִם מִיָּד בְּבוֹאֵוּ קְטַע אוּ לֹא אַפ"ה לֹא חִיִּישִׁינּוּ דְּהָא דְּחִינִי לַס"ד הִיָּנוּ מְשׁוּם דְּשְׂכִיחָא שְׂיַדְרוּס כַּמ"ש הַתּוֹס' רִישׁ פְּרָקִין אוּ דְּרַגְלִים לְדָבָר שְׁהוּא שׁוֹתֵק וְהֵם מְקַרְקְרִים וְהִיָּכָא דְּאִיכָּא לְמַתְלִי בְּמִיָּדִי לוֹמַר שְׁמַתְחַלָּה פְּגַע בְּהָאִי וְשַׁפְּדָה חֲמַתּוּ וְאַח"כּ וְדָאִי נַח רְוַגְזִין דְּקִים לְהוּ לְחַז"ל בְּהַכִּי אוּ דְּלֹא הֵנָּה שְׂכִיחָא תּוּ כ"כ וּלפ"ז אִף שְׁמַצָּאוּ הַרְבֵּה גְּפָצְעוּ מוֹחָם וְהָרַג אוֹתָם אִית לֵן לוֹמַר דְּאַח"כּ נַח רְוַגְזִיָּה אֲבָל הָר"ן ז"ל כְּתַב הַטַּעַם דְּלַכְּף לֹא חִיִּישִׁינּוּ שְׂדָרְס מְקוֹדֵם כִּינּוּ דְּחֻזִּינּוּ שְׁהָרַג אַחַד מֵהֶן אִי אִיתָא שְׂדָרְס א' מְקוֹדֵם הִיָּה לוּ לְהָרוּג אוֹתוֹ כִּינּוּ דְּחַמְתּוּ בְּעַרְהָ בּוּ עַד שְׁהַמִּית א' מֵהֶן אֲלֵא מְסַתְמָא זָה פְּגַע בְּרִישֵׁי וְהָרַג וְנַח רְוַגְזִיָּה וּמַש"ה כְּתַב בְּחַתּוּלִין שְׁמַכְנִיסִין יְדִיהֶם לְלוּל אִף שְׁקַטַע רִישֵׁיָה דְּחַד מִינְיָן אֶסוּר שְׂמָא דְּרַס אַח"כּ דְּחַמְתּוּ שְׁפוּכָה וְלֹא נַח מְרַוַּגְזִי כִּינּוּ שְׂיַכּוּלִין לְהַצִּיל אֶת עַצְמָם וְהֵנָּה הִי לְתַת טַעַם דְּחִיִּישִׁינּוּ שְׂמָא דְּרַס מְקוֹדֵם בְּשַׁלְמָא דְּעָאֵל בִּינְיָיְהוּ א"א דְּדָרְס הִיָּה לוּ לְהָרוּג מִיָּד מַשָּׂא"כּ בְּלוּל שְׂאַפְשָׁר לְהַנְצִיל קְצַת מְפָנִיו אֲלֵא נְתוּן טַעַם אִף דְּחֻזִּינּוּ שְׂדָרְס וְהָרַג תִּיְקָף בְּהַכְנִיס יָדוֹ לְלוּל אַפ"ה לֹא נַח רְוַגְזִיָּה כּו' וּלפ"ז הִיָּכָא דְּמַצָּאנוּ דְּרוּסִיָּה כַּמָּה וְאַח"כּ קְטַע רִישֵׁיָה דְּחַד מִינְיָן אֶסוּר לְטַעַם הָר"ן ז"ל דְּהָא חֲזִינּוּ

דָּרַס וְלֹא עָשָׂה כְּרִצּוֹנוֹ לְהִמִּית בְּפַעַם א' וְחִיּוּשֵׁינוּ לְכָל הָעֵדָר וְאִילּוּ לְטַעַם שְׁכַתְּבוּנוּ יֵשׁ לְהִתִּיר דַּע"כ אָסְרִינוּ ס"ד מִשּׁוּם דְּשָׁכִיחַ הוּא שְׁדוּרֵס כּוֹלֵן וְנֹאמַר אוֹקֵי אַחְזָקָה שְׁפִיר שְׁמִיד לְאַחַר אֵלּוּ הַנְּדָרִסִּין הֶרַג זֶה וְנַח רְוִגְזִיָּה וּבִי"ד יֵשׁ מִחֲלֻקַּת בְּזֵה וְשֵׁם אַבְאָר בַּעֲזֵה"י: ע"ב כ"פ הוּא שׁוֹתֵק וְהֵם מְקַרְקְרִים מ"ס עֶבֶיד בְּהוּ מַעֲשֵׂה וּמ"ס בַּעוֹתֵי הוּא דְּמַבְעֵתִי אַהֲדָדִי הֶר"ן ו' לְפֶתַח דְּהֶנְהָ אִיסוּר הוּא וְדָאֵי הָא סַפְק אָסוּר וּמִשּׁוּם הֵכִי אִם לֹא יִדְעִינוּ אִי שְׁתָּקוּ וְאִי מְקַרְקְרִים אָסוּר וְזֶה סְבַרְתָּ הַתּו' רִישׁ פְּרָקִין וּכְמ"ש לְעֵיל דְּדְרוּסָה שְׁכִיחַ וְהִבִּיא רֵאִי מְסַפֵּק עָאֵל סַפְק לֹא עָאֵל וְאִי מִשּׁוּם הָא לֹא אֲרִיא כְּמ"ש הֶרְשֵׁב"א בְּחֻדוּשֵׁי סַפְק עָאֵל וְשִׁמְעֵנוּ קוֹלָם שְׁהִי מְקַרְקְרִים יַע"ש וְלִדְיָדִיָּה בְּסַפְק שְׁרִי וְהֶנְהָ אִיסוּר סַפְק הֶנְהָ וְשִׁרִינוּ כ"פ הוּא שׁוֹתֵק וְהֵם מְקַרְקְרִים מ"ס מַעֲשֵׂה עֶבֶיד דְּרַגְלִים לְדָבָר.

מ"ש לְעֵיל בְּשֵׁם הֶר"ן דְּקַטְע רִישֵׁי דְּחַד מִיַּנְי' אִם אֵיתָא שְׁדָרֵס קוֹדָם הֵיָה לְהַרְוֵג אוֹתוֹ לֹא בְּפִי כְּתַב כּוֹ אֵלָא מְפָלְלָא וְז"ל וְלֹא אֲמַרִינוּ שְׁמָא דָרֵס מְקוֹדָם כִּינּוּ שְׁהוּ עוֹמְדִין בְּמְקוֹם שְׁיֻכַל לְדָרוֹס אֵינְהָ שְׁיִרְצָה אָנִי אוֹמֵר שְׁזֵה דָרֵס רֵאשׁוּנָה וּמִשְׁמַע קֶצֶת כְּמ"ש וּבְדַרְיָשָׁה סִי נ"ז ס"ק כ"ג בַּהֲג"ה, הַקְּשָׁה כּוֹן דְּלָמָּא דָרֵס מְקוֹדָם וְתִי' דְּלַעוֹל' אֵין פֶּחַ לְכַרוֹחַ בְּהֶמָּה מִיַּד אֲרִי וּבְדָאֵי זֶה דָרֵס תַּחֲלָה הֶרִי כְּמ"ש כָּאֵן כִּינּוּ שְׁרֵאִינוּ שְׁחַמְתּוּ בְּעֶרְהָ בּוֹ וְהֶרַג א' מִהֵן אִי אֵיתָא דְּדָרֵס מְקוֹדָם הֵיָה לוֹ לְהַרְוֵג אוֹתָהּ וְזֶה ל"ח שְׁנִשְׁחַטָּה מְמַנּוּ וְז"ש הֶר"ן ו' לְעֵיל כִּינּוּ שְׁהוּ עוֹמְדִין בְּמְקוֹם שְׁיֻכַל לְדָרוֹס אֵינְהָ שְׁיִרְצָה דְּטַעֲמָא קְנִיָּהִיב לְמַלְתִּיָּה וְלֹא קָאֵי לְמָה שְׁלַמְט' אֵלּוּ הַחֲתוּלִין יַע"ש דָּאֵין עֲנִין לְכָאֵן וּבִי"ד יַתְבָּאָר זֶה בְּאִנְרָה וְעִינּוּ מ"ש לְעֵיל בְּסוּמָה דְּנ"מ לְהֶנְהָ ב' טַעֲמִים: הֶרְשֵׁב"א ו' לְבַחְדוּשֵׁי הַקְּשָׁה וְז"ל הִיכָא דָאִיכָא פְּמָה שְׁוֹנִרִים אֲמַאי לֹא נִתִיר מִס"ס דְּהָא וְדָאֵי כּוֹלְהוּ לֹא הֶנְהָ וְדָאֵי דְּדָרֵס דְּלֹא דִי דְּנִיחּוּשׁ לְחַדָּא מְחַמַּת שְׁהוּא שׁוֹתֵק וְהֵם מְקַרְקְרִים וְא"כ אִיכָא ס"ס שְׁמָא לֹא זֶה הִיא וְאֵת"ל זֶה שְׁמָא לְמַטָּה מְחַלֵּל הַגּוֹף דָּאֵין דְּרִיסָה פּוֹסְלַת שָׁם וִי"ל כֹּל הִיכָא דָאִיכָא לְמַבְדַּק מְבָרְרִינוּ אִף אִם נִתְעַרְבַּ בְּאַחֲרִים שְׁרִי וְאִם אֵין בְּדִיר אֵלָא א' אִז אִם נִתְעַרְבַּ בְּאַחֲרִים לֹא שְׁרִי מְטַעַם ס"ס כְּמוֹ שְׁאֲמַר רַבִּינוּ יֶצְחָק בְּהֵיָה דְּרִישׁ מְסַכַּת בִּיצָה וְסַפִּיק' אָסוּרָה עַכ"ל מ"ש דְּהֶנְהָ ס"ס אֲבָל בְּסַפְק א' שְׁמָא לְמַטָּה מְחַלֵּל הַגּוֹף וּבָאֵין שָׁם אֵלָא א' ל"ק לִי דְּנוֹקְמִיָּה אַחְזָקָה דְּלֹא שְׁיִיף חִי הַתּוֹס' כְּרִישׁ פְּרָקִין דְּרוּסָה שְׁכִיחַ וּמָה בְּכָף דְּלָמָּא לְמַטָּה מְחַלֵּל הַגּוֹף דְּרִיס וְאִף דְּרַגְלִים לְדָבָר דְּהוּא שׁוֹתֵק וְהֵם מְקַרְקְרִים וּמָה בְּכָף דְּלָמָּא לְמַטָּה מְחַלֵּל הֶנְהָ וּמִיָּהוּ לְזֵה י"ל דְּלֹא מוֹקְמִינוּ אַחְזָקָה דָאִיכָא רַעוּתָא ל"מ חֲזָקָה מְשַׁנּוּלְד' דְּלֹא הֵיָתֵה דְּרוּסָה שְׁהִרִי יֶצְאָה קֶצֶת מְחֻזָּקָה זֶה שַׁע"כ פ' נְדָרְסָה לְמַטָּה מְחַלֵּל גַּם חֲזָקָה מְחַמַּת רַוְבָּא לִיתָא דְּרוּב אֵין נְדָרְסִין כְּלָל וְזֶה עַכ"פ נְדָרְסָה לְמַטָּה מְחַלֵּל וּכִינּוּ שְׁרוּבָא לִיתָא ה"ה חֲזָקָה מְחַמַּת רַוְבָּא לֹא הֶנְהָ וּכְהֵיָה מַעֲשֵׂה דְּמִים בְּרֵאשׁ בְּסִי' נ' וּבַתְּב"ש סִי' כ"ט וּל"א וּמ"ש דְּנִיָּהוּ ס"ס אִף שְׁסַפֵּק א' בְּגוּפּוֹ וְהִב' בְּתַעְרוּבָתָא לֹא אֲמַרִינוּ כְּמ"ש אַח"כ בְּסוּמָה בְּשֵׁם רַבִּינוּ יֶצְחָק י"ל דְּכָאֵן לֹא נוֹדַע מִי הוּא הַסַּפֵּק וּלְפ"ז בְּתַרְנַגְלוּלַת שְׁהִטִּילָה בִּיצִים עִם אַחֲרוֹת וּלְאַח"כ מְצָאָה טְרִיפָה לְאַחַר שְׁחִיטָה ר"ל סַפְק טְרִיפָה יֵשׁ לְצַדָּד לְהִתִּיר לְזַעַת הֶרְשֵׁב"א וּבִי"ד סִימָן ק"י אַבְאָר בְּזֵה וּמ"ש דִּס"ס הִיכָא דָאִיכָא לְבָרוּרִי מְבָרְרִינוּ בִּי"ד סִי' ק"י פְּסַק דָא"צ לְבָרֵר יַע"ש וְעוֹד לְדִינוּ דָא"א בְּקִיאֵין בְּבִדִיקָה אֲמַאי לֹא מִתִּירִין מְטַעַם ס"ס וּמִיָּהוּ לְזֵה י"ל דְּהוּ' ס' מַחֲמ' חֲסָרוֹן יְדִיע' דָּאֵם הִי' חֲכָם לְפָנֵינוּ הִי' מְפִיר טַפַּת אָרֵס וְאֵין נְכַנְס בְּגֵדָר הַסַּפֵּק וּלְכָף אֵין לְהִתִּיר וְצ"ע וְעוֹד י"ל דְּלֹא הֶנְהָ ס"ס הַמְתַּהַפֵּף דְּהִיכִי גִימָא לְהִנְפֵף שְׁמָא לְמַטָּה מְחַלֵּל וְאֵת"ל לְמַעְלָה שׁוּב טְרִיפָה אֵלָא דְּמַתְחַל' צְרִיף לְהַתְחִיל אִם הֵיָה דְּרוּס' בְּכָאֵן

כָּלֵל וְעֵינָן בְּשׂוּף סִי ק"י מְדִינַי ס"ס יע"ש וְאֵין לְהַאַרְיָה: אָתִי בְּהוּ לִיִּדֵי תִקְלָה רִשׁ"י ו"ל פִּי מִתּוֹךְ שֶׁהוּ מְרֻבֵּין הֵינְנוּ הֵיכָא דְלֹא תִקְשִׁי קוֹשְׁנֵת הַתּוֹס' דְּהָ אָתִי בְּהוּ לִיִּדֵי תִקְלָה וְהַתּוֹ תִּיְרָצוּ דְהֵתָם אֵי סוּפָה לְטַעוֹן מְמַהֲרַת בְּכַף מִשְׁא"כ י"ב חוֹדֶשׁ הוּא זְמַן מְרֻבָּה וְחֵיִשִּׁינּוּ לִיִּדֵי תִקְלָה וְהָא דְפָרִיף לְחֻנּוּק וְלִישְׁדֵי בְּחֻדוֹשֵׁי רִשְׁבִּי"א מִשְׁמַע דְּגָרִיס א"נ לְחֻנּוּק וְלִיתְנּוּ לְעַפּוֹ"ם דִּישְׁרָאֵל לֹא זָבִין מִיַּנְי' דְּרוּאָה שֶׁהוּ נְבִילוֹת וּבִפְג"ה אֵיִרִי בְּשִׁחוּטָה יע"ש וּמ"ש רִשׁ"י ו"ל הָא דְלֹא בְּדַק אֹתָם הֲרִשְׁבִּי"א הֵבִיא סְבַרְת רֵאשׁוֹנִים דְּהָא בְּדִיקָה הַמְּוֹזָפֵר לְקַמְן לֹא הָוָה אֱלֹא בְּה' דְּרַכְי' הַמְּוֹזָפֵרִים לְעֵיל הוּא דְמַהֲנֵי בְּדִיקָה וְלֹא בַס"ד דְּשִׁמוּאֵל וּכ"ש וְדֹאֵי דְרוּסָה יע"ש וְלְדַבְרֵיהֶם אֲפֻשֵׁר לִיתְנּוּ טַעַם דְּה' דְּרַכִּים ס"ס הָוָה מְסַפֵּק שְׁוֹנָרָא אוּ עָאֵל אוּ שׁוֹתְקִים אוּ צוֹעֲקִים שְׁמָא לֹא דָרַס וְאֵת"ל דָּרַס שְׁמָא לְמַטָּה מְחַלֵּל כּו' אֱלֹא כָּל הֵיכָא דְאִיכָא לְבְרוּרֵי מְבָרְרִין פְּדַעַת רִשְׁבִּי"א אַף בַס"ס וְהֵבֵאתִיו לְעֵיל וּמִיָּהוּ בְּקַטְע רִישָׁא דְחַד מִיַּנְי' י"ל דְלֹא הָוָה אֱלֹא סְפַק אֲבָל בְּהוּא שׁוֹתֵק וְהֵם מְקַרְקְרִים וּכ"ש וְדֹאֵי דְרוּסָה לֹא מַהֲנֵי בְּדִיקָה אֲבָל כְּבָר הִסְפִּימוּ רַבְּוֹן כְּכֻלָּן מְדִינָא דְגַמ' אַף לְנֹדֵאֵי דְרוּסָה מַהֲנֵי בְּדִיקָה וּבְה' דְּרַכִּים א"צ בְּדִיקָה אַף לְדִינָן דֹּא"א בְּקִיאִין בְּבְדִיקָה דֹּא"צ כָּלֵל.

וּמ"ש רִשְׁבִּי"א דַס"ס הֵיכָא דְאִיכָא לְבְרוּרֵי מְבָרְרִין יֵשׁ לְרֵאוּת דַס"ס מְטַעַם רַבְּוֹא וְעֵדִיף מְחֻזְקָה כּמ"ש בְּתִשׁוּבָה סִימָן ת"א וְרַבְּוֹא אוּ חֻזְקָה הֵיכָא דְאִיכָא טְרַחָא לֹא מְבָרְרִין וּמַה"ט לֹא בְּדַקִּינּוּ אַחַר י"ח טְרַיְפוֹת מְטַעַם רַבְּוֹא אוּ חֻזְקָה וְהָא דְהַמְשַׁפִּיר בֵּית לְחַבְרִוּוֹ בִּי"ד אֵם הוּא בְּעִיר שׁוֹאֵלוּ כ' הַפְּר"ח בֹּא"ח סִי תל"ז דְּבַקֵּל הוּא לְבָרֵר מִשְׁא"כ י"ח טְרַיְפוֹת דְּטוֹרַח וּמַהֲנֵי טַעַמָא בְּדִיקַת הַרְיָאָה דְּבַקֵּל יְכוּל לְבָרֵר ע"י גְּפִיחָה כּו' אוּ דְרַבְּוֹא עֵדִיף מְחֻזְקָה יע"ש א"כ בַס"ס דְּהָוָה כְּמוֹ רַבְּוֹא אֲמַאי טְוֵרַח רַב הוּא לְבַדּוּק כָּל חָלֵל הַבְּהֵמָה מְשַׁמַּע דְּאֵף מִן חֻזְקָה גְּרוּעָה הוּא לְדַבְרֵיוּ פֶּאֵן דְּהָא בְּהַמְשַׁפִּיר אֵם לִיתָא בְּעִיר לֹא מְטַרְחִינּוּ לְבַדּוּק כָּל הַבֵּית וְכֵאֵן צְרִיף בְּדִיקָה וּבִי"ד סִי ק"י אֲבָרָא בְּאַנְרָה בַעזָה"י הֵהוּא בַר אֲוֹנָא דְּהָוָה בִּי רַב אֲשִׁי עַל לְבִינֵי קַנְיָא אֲתָא פִי מְמַסְמַס קוֹעֵיָה דְמָא כּו' ה"נ אֵימּוֹר קַנְיָא מְחִיָּא עַכ"ל מ"ש עַל לְבִינֵי קַנְיָא כְּתַב הֲרִשְׁבִּי"א בְּחֻדוֹשֵׁי דֹאֵל"כ הָוָה תְּלִינּוּ בְּחַתּוּל דְשִׁכִּיחַ טְפִי אֲבָל י"א לְהִיפּוּף דְּהִכִּי מִיִּרִי בְּחַתּוּל לְפִנְיֵנוּ אֲבָל פִּי לִיתָא לְתַרְנוּוֹיָהוּ תְלִינּוּ בְּקַנְיָא וְעֵינָן לְעֵיל כ"ח ע"א וּבַתּוֹס' שֵׁם דַנ"מ בֵּין חַתּוּל לְקַנְיָא אֵי הָאֲדִים הַקְּנָה אוּ הַנּוֹשֵׁט בְּפָנִים מְשָׁהוּ אוּ לְעֵינָן בְּדִיקָה כָּל הַחָלֵל אוּ אַף לְחַוְמָרָא לְשִׁיטַת רִשׁ"י ו"ל לְעֵיל דְרוּסָה יֵשׁ בְּדִיקָה אַף לְאַחַר שְׁחִיטָה דְּטַפַּת הָאָרֶס הִיָּה נִיפֵר וְאֵילוּ בְּקַנְיָא שׁוֹחֵט הַקְּנָה לְבַדּוּ ו"ל הֲר"ן בֵּין לְהַקֵּל וּבֵין לְהַחְמִיר תְּלִינּוּ בְּקַנְיָא דְאֵי בְּדְרוּסָה אַף בְּבִהֵמָה מַהֲנֵי בְּדִיקָה דְנִיפֵר וְאֵילוּ בְּקַנְיָא חֵיִשִּׁינּוּ שְׁמָא בְּמַקּוֹם נִקְבַּ שְׁחִיטָה יע"ש וְהִנֵּה בְּזָה אֲפֻשֵׁר לֹאמַר דְּמַסְפִּיקָא תְּלִינּוּ לְהַקֵּל דְּרַב כְּשִׁירוֹת אֱלֹא דְכֵאֵן הַנְּצָרָה לֹאמַר עַל לְבִינֵי קַנְיָא דֹאֵל"ה אַף בְּבִהֵמָה הִיָּה תִקְנָה.

וְה"ה בְּעוֹף אֵם שְׁחַט הַנּוֹשֵׁט וְלֹא הַקְּנָה דְּהָוָה תְּלִינּוּ לְהוּ בְּשִׁאָר בְּהֵמוֹת שְׁאִינּוּ דוֹרְסִין כְּמוֹ כָּלֵב דֹּאִין לוֹ דְרוּסָה אַף בְּעוֹפּוֹת וְאַף אֵם שְׁחַט הַנּוֹשֵׁט בְּעוֹף תְּחַלָּה כְּשֵׁר דְלַגְבָּב לֹא חֵיִשִּׁינּוּ וְכָלֵב אֵין לוֹ דְרוּסָה מִשְׁא"כ עַכְשָׁיו דְעַל לְבִינֵי קַנְיָא תּוֹלִין בְּמַצּוֹי לְהַחְמִיר וְאֵם הוּא עוֹף צְרִיף לְשַׁחוּט הַקְּנָה תְּחַלָּה וְלְהַפּוֹף הַנּוֹשֵׁט אֵם נֹאמַר דֹּאִין לְנִקְבַּ בְּדִיקָה מִבְּחוּץ וְלְעוֹלָם כָּל הֵיכָא דְלֹא שְׁכִיחָא תְּרַנּוּיָהוּ אוּ שְׁכִיחָא תּוֹלִין לְהַקֵּל וּמַה שְׁכַתְּבַת הֲר"ן ו"ל בְּשֵׁם הֲרָא"ה דְאֵי חֵיִשִּׁינּוּ לְקַנְיָא בְּבִהֵמָה אֵין לוֹ תִקְנָה יֵשׁ לְרֵאוּת א"נ בְּשׁוֹנָרָא וְשִׁאָר דְּבָרִים שְׁמָא בְּצַפְרָנְיוּ נִיקְבַב הַנּוֹשֵׁט וּג"כ אֵין תִקְנָה: בַתּוֹ ד"ה דְרוּסָה שְׁאִמְרוּ צְרִיכָה

בדיקה נגד בני מעינים כו' וקא דא"ר מפפא דמוחא כו' ונראה גם לרש"י כו' עכ"ל עיין במהר"מ מלובלין דברי מהרש"א יש לכונן עפ"י מ"ש הש"ך בסי' נ"ז ס"ק ל"ה ואבאר דבריו דנדאי מתחלת הבינו התוס' מרש"י דאף שראינו שהפה הדורס ולא האדים בחוץ הנה ס"ד לשיתט רש"י דאי נדאי דרוסה אמאי יש לו בדיקה דמ"ש האדים בחוץ או לא האדים בחוץ אלא ע"כ בלא האדים הנה ס"ס ומש"ה מהני בדיקה דשמא לא הטיל כלל ארס אבל בהאדים בחוץ הרי חזינו דהטיל ארס אין בדיקה בפנים דשמא אין ניפר כ"כ כמש"כ בשם ריב"ם אח"כ בסמוך וא"כ הוקשה להם שפיר מרב דבדק מפפא דמוחא עד אטמא במאי איירי אם שאין ניפר הדרושה שלא האדים בחוץ הנה ס"ד ורב אין חושש לס"ד וא"צ בדיקה כלל דאי כשי' המפרשים בהנה"ה דרכי' אפ"ה בעי בדיקה דא"כ איך מהני בראינו שדרסה או בספק לדין משא"כ לפי מה שכתבו דרש"י לא פתבאלא אי האדים בחוץ א"צ אלא נגד אותו מקום רב איירי בלא האדים בחוץ ומקרי נדאי דרוסה דבאמת לרש"י נדאי דרוסה יש לו בדיקה בחוץ וקא דכתב רש"י שאין ניפר דאל"כ לא הנה צריף נגד כל החלל.

ומ"מ לא דייק לן שפיר דמאי קושיא דאטו קא ביה תליא דלמא בניפר מקום הדריסה לא מהני בדיקה ואם לא ניפר מהני ואפ"ה מודה רב דחיישינן פה"ג לספק דרוסה שמא הטיל או לא הטיל ולא סמכינן אחזקה דאיתרע חזקה תדע דקא לעיל אמר ס"ס מחמת בעותי וס"ס מעשה עביד ביה משמע בכה"ג הוא דשרי רב קא אילו ידעינן שהפה בהו ולא ניפר ארס מבחוץ אוסר והתם הנה ס"ס שמא לא הפה ואת"ל הפה שמא לא הטיל ארס אפתי מאי קושיא מהא דרב מפפא דמוחא עד אטמא מיירי באין ניפר מבחוץ.

ובש"ך סי' ה"ל ס"ק ל"ו פתב דעת רש"י דאם האדים בחוץ לא מהני בדיקה דשורף אח"כ לפנים ולא קשה כל הקושיות שהקשו התו' לרש"י יע"ש ור"ל אם לא האדים נמי הנה נדאי דרוסה ובהכי איירי רב מפפא עד אטמא ובהאדים הבשר נגד הסימנין פשירה דסימנין קשים הן ואין סופו לירד ולשורף וא"ש נמי קנה דרוסתו בכמה כו' ובי"ד אכתוב עוד ודע שמא שהוקשה להם לתו' מהאדים בשר נגד הסימנין אלמא אף נדאי דרוסה לא חיישינן שלא יכול לכונן י"ל לכאור' דסימנין קשים אצל בדיקה ומדינא א"צ בדיקה כלל דרוב אין ארס שולט בהן וכמ"ש רש"י בשמעתין וכמ"ש ד"ה עד שאידימו סימנין עצמן וכמו שאבאר לשם ומה"ט פתב הרא"ש בריש פרקין למאי נ"מ לס"ד והקשה שם דנושט אין לו בדיקה בחוץ מה נ"מ שאין בפנים שמא יש בחוץ ותי' דבס"ד לא החמירו והיינו דהפר"ח בסי' ל"ב הקשה דספיקא לחומרא ותירץ התב"ש שם דרוב סימנים און ארס שולט בהן והיכא דא"א בבדיקה שרי א"כ ל"ק מידי מהאדים בשר נגד סימנין פיון דמדינא אין ארס שולט בהן אלא כל היכא דאיכא לברורי מבררין וכיון דלא אפשר שרי כה"ג.

גם יש לראות לתי' א' שכ' שם הרא"ש דס"ד הקילו ואפשר כמ"ש הרשב"א דהנה ס"ס והיכא דאפשר בבדיקה מבררין וכבר פתבנו מזה לעיל יע"ש אבל בנדאי דרוס' אה"נ דאין תקנה לנושט פיון דאין לו בדיקה בחוץ א"כ קשיא הך דשמעתין דהאדים הבשר נגד הסימנים לא איכפת לן ואמאי קא נדאי דרוסה ושמא נכנס טפת הארס בעור החיצון ואין בדיקה פקושני' הרא"ש שם ולנה י"ל דרא"ש סובר דבס"ד מיירי ולהכי בהאדים

בְּשֵׁר נִגְדַת בְּנֵי מַעֲיִם טְרִיפָה אֲבָל נִגְדַת הַסִּמְנִים אֵין בְּכֹף פְּלוּם דְּמַדִּינָא הָוָה סְפֵק סְפִיקָא
אֲרַף בְּהָאֲדִים הַבְּשֵׁר אֲמַרִּינֵן לָאו דְרוּסָה הוּא דִּיהָ בְּסִפֵּק עַל וְהָאֲדִים הַבְּשֵׁר פְּתִבוּ הַפּוֹסְקִים
דְּכַשְׁיָרָה כּו' וּמַש"ה מְקִילִינֵן א"נ עַד שְׂיֵאֲדִימוּ סִמְנִין עֲצָמֵן קָנָה וְנִשְׁט וְיֵשׁ לְעֵינֵן בְּהָא
דְּכַפָּא דְמוֹחָא עַד אֲטָמָא דְרַב בְּנֻדָּי דְרוּסָה אֲיִרֵי וְאַפ"ה מְהַנִּי בְּדִיקָ' לְוִנְשֵׁט ג"כ וְאֵין
לְהָאֲרִיף: רַב נַחְמָן אָמַר בְּקוּץ עַד שְׁתַּנְקַב לְחַלְלַל בְּדְרוּסָה עַד שְׂיֵאֲדִימוּ סִמְנִים עֲצָמֵם
וּפִירֵשׁ"י בְּקוּץ אֵין בְּדִיקָה שְׂאֵין נִקְבַּב דֵּק נִיפְרָר בְּהֵן מְדַבְּרִי מִשְׁמַע אֲבָל קָנָה רְחַב יֵשׁ
בְּדִיקָה וְה"ה בְּמַקּוּם אֶחָד אֲפֹשֶׁר דְּמַהַנִּי אֲרַף בְּקוּץ וְעֵינֵן בְּרָא"ש וּמ"ש עַד שְׂיֵאֲדִימוּ
סִמְנִים עֲצָמֵן דְּרוּב סִמְנִים קָשִׁים הֵן וְאֵין אֲרַס שׁוֹלֵט בְּהֵן הָוָה לְפָרוּשֵׁי בְּקִיצוֹר דָּאֵין
הָאֲדָמַת הַבְּשֵׁר מִזִּיק לְסִמְנִים אֲלֵא דְבָא לֹאמַר דְּלֵא תִקְשִׁי קו' רָא"ש בַּר"פ דְּלֵמָא הָאֲדִי
סִי' עֲצָמֵן וּכְמ"ש הַתּוֹב"ש: (דָּף נד ע"א) גְּמָרָא הוֹרֵי רַב מַכְפָּא דְמוֹחָא עַד אֲטָמָא וּפִירֵשׁ"י
הִירֵף דְרִיָּא' וְכַבֵּד וְכָל בְּנֵי מַעֲיִם וּבַד"ה כְּפָא דְמוֹחָא דְהֵינֵנו כָּל הַחֲלָל אֲרַף נִגְדַת הַסִּמְנִין עַד
כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ מ"ש דְרִיָּאָה וְכַבֵּד מִפְּנֵי שְׁמִפְרָשׁ כְּפָא מִתְחַלַּת כְּפָא וַא"כ מֵאֵי פְרִיף הֵינֵנו כְּנִגְדַת
בְּנֵי מַעֲיִם אֲלֵא דְרִיָּאָה וְכַבֵּד בְּכָלל בְּנֵי מַעֲיִ' וּמ"ש כְּפָא דְמוֹחָא דְהֵינֵנו כָּל הַחֲלָל וְאֲרַף נִגְדַת
הַסִּמְנִים מִשְׁמַע דָּאֵם הָאֲדִים בְּשֵׁר נִגְדַת סִמְנִים טְרִיפָה לְרַב וּפְלִיג אַרְבַּ זְבִיד דָּאֲמַר עַד
שְׂיֵאֲדִימוּ סִמְנִים עֲצָמֵם וְכַפָּא מִתְחַלַּת כְּפָא אֲרַף הַמּוֹחַ כְּנִגְדוֹ צְרִיף בְּדִיקָה וְזֵה נִכְלָל בְּמָה
דָּאֲמַר רַב חֲנָן מִשְׁמִיָּה דְרַב נִגְדַת כָּל הַחֲלָל וְאֲרַף סִמְנִים דְּחַלְלַל כְּפָא אֲרַף מוֹחַ מִשְׁמַע לְשִׁי
רַש"י ז"ל וְע' לְעֵיל ד"ה כְּנִגְדַת בֵּית הַחֲלָל לְאַפּוּקֵי עוֹבֵי הִירְכִים וְעוֹבֵי הַצְּנוּאָר יַע"ש וּבִי"ד
אֲבָאָר בַּעֲזָה"י: בַּתּוֹסְפוֹת ד"ה אֲיִלְיָמָא מַכְפָּא דִּידָא וְכֵן לְעֵיל דָּאֲמַר שְׁמוּאֵל נִגְדַת בְּנֵי מַעֲיִם
וְאַח"כּ מוֹסִיף רַב חֲנָן מִשְׁמִיָּה דְרַב נִגְדַת כָּל הַחֲלָל עַכ"ל הָא דָּאֲמַר לְעֵיל צְרִיכָה בְּדִיקָה
נִגְדַת כָּל הַחֲלָל אֲרַף בְּסִמְנִים לָאו מְדַבְּרֵי רַב הוּא אֲלֵא סַתְמ' דְּתַלְמוּד' הוּא דְמַסִּיק לָהּ אוֹ ר'
זִיר' מְדָאֲמַר רַב נִגְדַת כָּל הַחֲלָל הֵינֵנו אֲרַף נִגְדַת הַסִּמְנִין אֲלֵא מְדַהֲתֵם בְּנִפּוּלָה דָּאֲמַר נִגְדַת בְּנֵי
מַעֲיִים וּמַר זוּטְרָא מוֹסִיף נִגְדַת הַחֲלָל וּמִיבַעֲזֵי' בְּתַר הֵכִי נִגְדַת סִמְנִין מַהוּ אֲלֵמָא חֲלָל לָא הָוָה
סִמְנִין בְּכָלל ה"ה כָּאֵן ע"כ רַב בְּפִירוּשׁ אֲמָרָה נִגְדַת הַחֲלָל וְנִגְדַת הַסִּמְנִין וַא"כ מְדָאֲמַר נִגְדַת
הַחֲלָל ע"כ דְּבָא לְהוֹסִיף רִיָּאָה וְכַבֵּד דַּא"כ הִנֵּה לֹאמַר בְּנֵי מַעֲיִ' וְאֲרַף סִמְנִים וְע' מְהַרְשֵׁ"א:
וּבְרַש"י ד"ה כְּפָא דְהַמּוֹחָא כִּי הִגְוִלְגַּלְתָּ וְהֵינֵנו כָּל הַחֲלָל וְאֲרַף נִגְדַת הַסִּמְנִין כְּבָר כְּתִבְנוּ
לְעֵיל וְהִנֵּה נִרְאָה לֹאמַר דְרַש"י מְפָרֵשׁ נִגְדַת הַחֲלָל כְּפָא וְכַבֵּד אֲרַף סִמְנִים וּמַכְפָּ' סוּף
כְּפָא וְהָא בְּפִירוּשׁ מִתְחַלַּת רִיָּאָה וְכַבֵּד בְּכָלל דַּא"כ אֵימָא דְמִיָּרֵי בְּכַפָּא מִתְחַלַּת כְּפָא
וּמָנָא לִיהָ לְהַקְשׁוֹת וְעֵי' ב"י שְׁמִפְרָשׁ דְּבָרֵי רַש"י כְּמָה שְׁפַתְבְּתִי כָּאֵן יַע"ש: הָר"ן ז"ל
בְּחַדוּשֵׁי מְפָרֵשׁ כְּפָא דְמוֹחָא לְאַתּוּנֵי צְנוּאָר אֲתָא וְאֵם הָאֲדִים הַבְּשֵׁר נִגְדַת הַסִּמְנִים טְרִיפָה
וְכֵן מִשְׁמַע לְשׁוֹנוֹ בְּר"ן אֲצָל רִי"ף יַע"ש וְע' ב"ח סִי' נ"ז מ"ש שָׁם: שְׁמוּטָה שְׁחוּטָה
כְּשִׁיָּרָה וּר"י אָמַר יָבֵא וְיִקְיָר אַר"ן ל"ש שְׁלֵא תַפְס בְּסִמְנִים עַכ"ל וּפִירֵשׁ"י ז"ל יָבֵא
וְיִקְיָר יַחְתְּכֵנָה בְּמַקּוּם אַחַר אִם דּוֹמִין טְרִיפָה דּוֹקָא בְּאוֹתָהּ בְּהֵמָה אֲבָל בְּהֵמָה אַחֲרַת לָאו
דָּאֵין מְדַמִּין מְבַהֲמָה לְבַהֲמָה אֲלֵא דְקִשְׁנֵי' בְּאוֹתָהּ בְּהֵמָה אֲרַף אִם אֵין דּוֹמִין אֵין רֵאִי דְחַתְּמָה
הִרְאִישׁוֹן נַעֲשֵׂה בַּעֲזַת הַסִּי' שְׁלֵם וְאֲרַף שְׁנַעֲקַר מִמָּקוּם חִיבּוּרוֹ בְּלַחֵי מַה בְּכֹף וּמַש"ה מְאָדִים
יּוֹתֵר מִן הַשְּׁנֵי שְׁכָבֵר נִשְׁחַט וְרֵאִיתִי לְהַרְשֵׁב"א בְּחַדוּשֵׁי שְׁהַקְשָׁה כֵּן אֲלֵא שְׁכַתְבַּת עֵיקוֹר
לָא הָוָה טְרִיפָ' אֲלֵא שְׂאֵין שְׁחִיטָה מוֹעֲלַת בְּסִמְנִין עֲקוּרִין מְגִזְזִירַת הַפְּתוּב א"כ אֵין הַחֲתִכִּי
דּוֹמִין זֵה לְזֵה וְלֵא הַבְּנֵי דָאֲרַף אִם נִאֲמַר דְּעֵיקוֹר הָוָה טְרִיפָה מ"מ לָא הָוָה נִבְיָלָה דְלֵא
הָוָה מְקוּם שְׁחִיטָה וּמָה רֵאִי דָאֵין הַחֲתִכִּי שְׁוִין דָּאֲטוֹ טְרִיפָה לִית בָּהּ חֵיּוּתָא וְלִכְאוּרָה

נראה דבאמת הקפה לחומרא הוא דבלא"ה פשיטה פרב שא"א לשמוטה שתעשה שחוטא אלא דאי דומין הסתכין זה לזה טריפה דאיגלי מלתא שהחמך הראשון הנה ג"כ לאחר שנעקר ממקום חיבורו בלחי אלא שאיך יצויר להיות שוין דחמך הראשון הנה קודם שחיטה והנה חיות בו ואטרוחי בכדי כו' ויש ספרים דגרסי יביא בהמה אחרת וניקיף וכן כתב הרשב"א בחדושי ווא"ש דמביא בהמה אחרת ושוחט ואח"כ עוקר אם דומין הסתכים זה לזה פשיטה וא"ל שהחמך האחרון מאדים יותר טריפה וה"ה להיפך שעוקר ואח"כ שוחט אם הראשון מאדים יותר פשיטה וא"ל טריפה אלא שאינו רשאי להטריף בהמה טהורה לכתחיל משום כל תשחית כמ"ש הפוסקים בפ"ק ב"ק דידע דלא גמיר: ויש בכאן ד' שיטות.

השיטה הא' הוא דר"י פליג ארב דאמר כו' ואמר הקפ' בעינן ובלא תפס אף הקפה לא מהני והקפה לחומרא הוא כמ"ש לעיל ורב נחמן מפרש הוא לר"י ולרב ואין פאן כ"א שני מחלוקת רב ור"י והדרינן לקללן רב ור"י הלכה כר"י.

השיטה הב' הוא דר"י פליג אדרב בין תפס בסימנין ובין לא תפס פשיטה דאילו לרב בתפס א"צ הקפה ובלא תפס לא מהני הקפה ולר"י בין תפס או לא תפס צריף ומהני הקפה ורב נחמן מפרש לדברי רב בתפס לא צריף הקפה ובלא תפס לא מהני הקפה ונהנה תרי לגב' ר"י רב וכן ר"נ ונהלכה פרבים דבתפס אין צריף הקפה ובלא תפס לא מהני.

השיטה הג' גרסינן רב נחמן אמר ופליג אר"י דאילו לר"י אף בלא תפס מהני הקפה ואיהו אמר ל"ש אלא שתפס דאז מהני הקפה ובלא תפס לא מהני הקפה ושלש מחלוקת בדבר לרב בתפס א"צ הקפה ובלא תפס לא מהני הקפה ולר"י תפס לא מעלה ולא מוריד והקפה בכל ענין מהני ור"נ אמר בתפס בעי הקפה ובלא תפס לא מהני הקפה.

השיטה הד' הוא דר"י מודה בלא תפס שא"א לשמוטה שתעשה שחוטא פרב ובתפס פליג עלי דאילו לרב לא מתקשרא אלא מטעם שא"א לשמוטה שתעשה שחוטא הא תפס טריפה ולר"י מהני הקפה אף בתפס ובלא תפס מודה לרב כמו שאמר ור"נ לפרושי מלת' דרב אמת או דפליג אר"י ג"כ ועיין י"ד כ"ד: זה הפלל לאתויי מאי לאתויי שב שמעתתא הא דלא אמר בסג"ר כתב הרשב"א ז"ל דהנהו משניות הן ולא צריף לתנא דמתני' לאתויי אלא שב שמעתתא של אמוראים: מתניתין אלו פשירות בבהמה עיין ב"ר"ן ות"ט.

ניטלה הכבד ולא גרסינן ונשתתיר כ"ש אלא פזית אבל ברי"ף הגי' ונשתתיר כ"ש ולעיל בריש פרקין גרסי' והתניא וברש"י ניטלה הכבד, יע"ש וברש"י ניקבה בלא חסרון איסור ר"ל דעיקר לאשמעינן דכאיסור טריפה דהא מדיוקא דרישא נפקא ניטל לחי תחתון הא עליון להר"מ טריפה: (ע"ב) גמרא א"ר מתנה בוקא דאטמא דשף מדינת' טריפה ורבא אמר פשיטה ואפסוק גיבי טריפ' והלכתא עד דאעפול עפולי עכ"ל יש בכאן גוססאות שונות.

הגי' הא' הוא כמו שהוא כתוב בספרים דר"מ מטריף בשף לחוד אף בלא אפסיק גיבי' ובהא פליגי ר"י ור"ל דלר"י כשר כה"ג עד דאעפול עפולי ואף דאמר אלו טריפות דוקא לאו לגמרי ממעט לה אלא בלא אעפול גיבי' וגי' הרי"ף ז"ל אמר רב מתנה בוקא דשף

טְרִיפָה וְהוּא דְאֵעֵכּוּל עֵפוּלִי מִשְׁמַע דְר"מ גּוּפָא לֹא מְטַרְיָא אֶלְא בְּעֵיפּוּל וּר"י וּר"ל פְּלִיגִי
בְּדַר"מ וּלְר"י אַף בְּאֵעֵכּוּל פְּשִׁירָה וְהִק' הֲרִשְׁבָּ"א ו'ל בְּחֵדוּשֵׁי לְגִי' זֹד דַּא"כ קִי"ל כַּר"ל
דְּהָא פְּסִיקִינוּ לְמָן הִלְכְתָא דְטְרִיפָה וְעוּד דְהָא בְּדָף נ"ז לְמָן ר"י גּוּפָא אֶמְרִישְׁמוּטַת יִרְדָּה
בְּעוּף טְרִיפָה וּכ"ש בְּהֵמָה וְהֶאָרִיף שָׁם יַעֲזִיב שָׁם וְהֵנָּה אִם נֹאמַר דְלְמָן מִיִּירִי שְׁמוּטַת
יִרְדָּה וְאֶפְסֵק נִיבְי' וְאִף דְלֹא מְוַזְכֵּר הֵתָם הָא כְּבָר פְּתִיבוּ הַפּוֹסְקִים וְהֲרִשְׁבָּ"א מְפַלְלֵן דְשָׁם
מִיִּירִי בְּעֵיפּוּל כּו' א"כ מְצִינּוּ לֹמַר דְר"י פְּלִיג עַל ר"מ בְּעֵיפּוּל וְלֹא אִיפְסֵק לְגִי' הֲרִי"ף
ז"ל וְכַפְי' הַב"ח בִּי"ד ס' נ"ה ס"ה דְנֶפֶסְק גְּרַע מְעֵיפּוּל וְגוֹרֵס בְּטוֹר אוֹ שְׁאֵעֵפּוּל נִיבְי'
וּא"כ ר"י דְפְלִיג בְּאֵעֵכּוּל הָא בְּאִיפְסוּק טְרִיפָה וְה"ה עוּף בְּאֶפְסֵק דְמְכַשִּׁיר וְעִינֵן בְּכוֹרוֹת
מ' ע"א בְּתו' ד"ה נִשְׁמַטָּה יִרְיָכוּ וּבִשְׁ"ף ס' נ"ה וּמ"ש תו' שָׁם דְמִיִּירִי, בְּנִשְׁמַטָּה מִתְחַלַּת
בְּרִינְתָּהּ מִשְׁמַע שְׁסוּבְרִי דְכָל אֶבֶר שְׂאֵם נִיטַל בְּיָד אוֹ ע"י חוֹלֵי טְרִיפָה אִם נִבְרָא כְּפֵה פְּשִׁירָה
וְה"ה אֶפְסֵק אוֹ שְׁלֹא הָיָה לְגַמְרֵי מִתְחַלַּת בְּרִינְתָּהּ פְּשִׁיר: גַּמ' אַר"נ פְּסִלַע בְּיִתֵּר מִפְּסִלַע
כְּאִיסוּר בְּיִתֵּר מְכַאִיסוּר מֵה שְׁהִקְשׁוּ תו' עַל רִש"י כְּבָר פְּתַב הֲרִשְׁבָּ"א בְּחֵדוּשֵׁי דְרִש"י
נִשְׁמַר בְּזֵה וְכַתֵּב דְלֹא, קָאִי אֶלְמָא אֶלְא עַד כְּאִיסוּר דְתַנּוּ בְּמִתְנִי' דְהֵנָּה עַד וְלֹא עַד בְּכָלֵל
יַע"ש וּלְפ"ז לֹא קִשְׂיָא גְּוִלְגֵּלַת דְלֹא מִיִּתְנִיָּא בֵּיהָ עַד וּמֵהֵהִי דַּפ' הִזְהֵב קִשְׂיָה וְאִין קוֹשְׂיָא
דְלַפְעָמִים הֵנָּה כְּמוֹ עַד כּו' יַע"ש בְּרִשְׁבָּ"א: ע"ש ת"ש הַדְּקִין שְׁבַכְלֵי חֶרֶס כּו' מִפִּירִש"י
מִשְׁמַע דְגָרֵס הֵן וְקַרְקוּרִיתֵיהֶן וְעִי' ת"ח: (דָּף נה ע"א) אָמַר ר' אֲבָהוּ כָּל שְׂעִירוֹי חֲכָמִים
לְהַחְמִיר חוּץ מְגָרִיס שֶׁל כְּתָמִים לְהַקֵּל מִפִּירִש"י יִרְאֵה לָאו דוּק' גָּרִיס שֶׁל כְּתָמִי' אֶלְא כָּל
דְרַבְּנָן כְּפֵה הוּא שְׁהָרִי כ' וְטַעְמָא דְכְּתָמִי' דְרַבְּנָן הוּא מִשְׁמַע כָּל מַלְת' דְרַבְּנָן כְּפֵה הוּא וְכֹן
מְצִאתִי בְּחַמֵּשׁ שִׁיטוֹת לְהַר"ן ז"ל דְלֹא דוּקָא גָּרִיס כּו' וְעִינֵן תו' ד"ה כָּל שְׂעִירוֹי חֲכָמִים
וְאִי אֶמְרִינוּ תְּפִלָּה דְרַבְּנָן הֵנָּה יֵשׁ לִיִּישֵׁב וְאֶפְשֵׁר דְהֵנָּה בְּכָלֵל לֹא תִשָּׂא שְׁמַע שְׁנֹא: אָמַר
ר' עוּרְיָא ל"ש אֶלְא נִיטַל אֶבֶל נִיִּקֵּב טְרִיפָה מִיִּתִּיבִי כּו' דְרַב עוּרְיָא אַף בְּקוֹלְשֵׁי מְטַרְיָא
בְּנִיִּקֵּב כְּדַמְסִיק לְמָן וּמִש"ה אֶקְשִׁי לִיה מִמִּתְנִי' דְבַהֲמָה הַמְקַשָּׁה וְהַנּוֹצֵרָף לְשׁוֹנֵי נִיִּקֵּב
לְחוּד וְנִחְתָּף לְחוּד אֵב לְפִי הַמְסַקְנָא בְּלֹא"ה לֹא קִשְׂיָא מֵהֵתָם דְאִיִּירִי בְּקוֹלְשֵׁי וְלִכְּפֵה אַף
בְּנִחְתָּף בְּסַמְנִי' טְרִיפָה וְכַדְכְּתִיבְנָא אֶבֶל בְּטוֹר ס' מ"ג מִשְׁמַע דְנִחְתָּף גְּרַע מְנִיִּקֵּב וְע" ב"ח
דְלֹא גָרִיס וּבַע"א יַע"ש שְׁהֶאָרִיף וּמ"ש בְּטְרִיפּוֹת כּוֹלִיאָ שֶׁל עוּף דְלוֹי אָמַר כָּל מֵה שְׁמָנוּ
חֲכָמִים וְלֹא אָמַר כָּל שְׁטְרִיפָה בְּבַהֲמָה טְרִיפָה בְּעוּף אֶלְא מֵה שְׁמָנוּ בְּמִתְנִי' וְכּוֹלִיאָ וְטַחוּל
לֹא מָנוּ בְּמִתְנִי' יַע"ש לְכַאוּרָה הָא כָּל שֶׁב שְׁמַעְתָּתָא לֹא מָנוּ בְּמִתְנִי' אֶלְא מְזַה הַפְּלֵל
מְרַבֵּינִי לֵה וְאֶפ"ה בּוּקָא דְשָׁף טְרִיפ' בִּי"ב בֵּין בְּעוּף וְהִכִּין הִלְכְתָּהּ אֶלְא דַּה"ק דְלוֹי אָמַר
כָּל מֵה שְׁמָנוּ חַז"ל לְאֶפּוֹקִי מֵה דְלֹא מָנוּ יֵשׁ שְׁטְרִיפּוֹת בְּעוּף וַיֵּשׁ כְּשִׁירוֹת הֵן וְלִכְּפֵה בְּכּוֹלִיאָ
וְטַחוּל שֶׁל עוּף דִּישׁ לְהַתִּיר אוֹתָן דְטַחוּל כּוֹלִיאָ קוֹלְשֵׁי' וְכּוֹלִיִּיָהֶן סְגוּרָה מִש"ה מִתְּפוּנֵן לוֹי
לְזֵה לְהַכְשִׁיר וְעוּד דְבוּקָא דְאֶטְמָא פְּסִקִי' לְמָן בְּהִדְיָא דְטְרִיפ' כְּהָא דְבוּקָא שֶׁל עוּף יַע"ש
וּבִי"ד מ"ג וּמ"ד יַע"ש: (ע"ב) גְּמָרָא כָּל הַפְּסוּל בְּרִיאָה כְּשֶׁר בְּכּוֹלִיאָ כ"ש כְּשֶׁר בְּרִיאָה
כּו' וּפִירִש"י דִּיּוּקָא הוּא דִּיּוּקִינוּ ר"ל דְאִי בְּפִי' אָמְרוּ כְּפֵה מֵה מְשַׁנֵּי אִין אוֹמְרִי' בְּטְרִיפּוֹ'
אֶלְא בְּמַעְרְבָא כָּל הַפּוֹסֵל בְּרִיאָה כְּשֶׁר בְּכּוֹלִיאָ וְלְפִי הַמְסַקְנָא הַאי כָּלֵל' לָאו דוּקָא וְאֶפְשֵׁר
דְכָל הַפּוֹסֵל כְּשֶׁר וְכָל הַכְּשֶׁר פְּסוּל בְּהִיפָּף וְלְזֵה אָמַר וְהָרִי מִים זְפִים דְכְּשִׁירִים כְּאִין וְכָאֵן
וְאֶפְשֵׁר דְכָל הַפּוֹסֵל בְּרִיאָה וְדֹאִי כְּשֶׁר בְּכּוֹלִיאָ הָא כְּשֶׁר בְּרִיאָה פְּעָמִים פְּסוּל בְּכּוֹלִיאָ
וּפְעָמִים כְּשֶׁר דְהָא לְקוּתָא דְפְסוּל הֵכָא וְהֵכָא לְגִי' הֲרִי"ף לְמָן יֵשׁ פְּסוּל כְּאִין וְכּוֹלֵן
בְּלְקוּתָא אוֹ בְּמִים עֲכוּרִים דְפּוֹסֵל הֵכָא וְהֵכָא: (דָּף נו ע"א) מְשַׁנֵּה וְאִלוֹ טְרִיפּוֹת בְּעוּף

נקובת הנושט ופסוקת הגרגרת פירש"י אף דכל טריפות בבהמה פנגדון בעוף איצטריף משום פסוקת גרגרת דל"ת תיטרף במשהו עכ"ל מ"ש פל טריפות בבהמה פנגדון בעוף הוא פרייתא דלוי לקמן אלא דבלא"ה מהיכא תיתי דעוף יהיה קיל מבהמה ובנדאי מה דטריפה בבהמה כ"ש עוף ואף דכוליא וטחול פשירים בעוף הני טעמא אית בהו ע' י"ד סי' מ"ד יע"ש ולוי משום יתר עליהם עוף הוא דאמר הכין או לומר דוקא מה שמונו כו' ומ"מ קשיא לי מה"ת לומר דה"א עוף גרגרת במשהו דיו לבא מ"ה כו' כמו בהמה דעד דלא מפסיק רובה לא מיטרפה דהא לא תנו נשבר השדרה ונפסק החוט דל"ת דחיותו מועט טריפה אף בלא נפסק החוט וכדומה בשאר טריפות ולכאורה הנה נראה למאי דמסיק לעיל דמתני' דאלו טריפות קודם חזרה נשנית אשמענו שפיר דה"א עוף דני בסי' א' ה"א דנפסק גרגרת בסי' א' ליהוי נבילה דחיותו יוצא בסי' א' קמ"ל דלאו לגמרי מתה היא וכי מתה עומד ומולק וע' לעיל כ' ע"ב בחדושי רשב"א שם ואמר דהנה טריפה ולא נבילה לר"ע קודם חזרה אף בעוף וכדכתיבנא וע' מ"ש לעיל במשנה דא"ט יענין: ודע דהתי"ט פתב ונ"ל ה"ה דה"מ לומר דאשמענו דהפחה חולדה על ראשה אף קרום א' טריפה אלא דאיכא מ"ד דאף בבהמה בחדא עכ"ל לא זכיתי להבין דבריו הקדושים דמאי דאית ליה בבהמה בעיניו ב' קרומים ה"ה בעוף פדאמר בהדיא בגמרא הניחא למ"ד עד דמינקב תתאה, שפיר אלמא למאן דאית ליה בבהמה ב' קרומים ה"ה עוף ובדייקא דלוי מסייע קצת ודוחק לומר למאי דמשני תתאה אגב רופכני משמע שהתחתון רף יותר מעליון א"כ בנדאי בקרו' עליון לחוד טריפה לאותה גירסא לעיל מ"ה ע"א אמרי לה תתאה והוא גי' הרי"ף ז"ל דבתתאה לחוד טריפה וע' בחדושי רשב"א שם וע' ברא"ש שכתב פאן בשם רבינו שמשון בשמעתינן הא דחסרון הגולגולת עם קרום עליון דסוף לפסוק וא"כ לגי' הרי"ף ז"ל א"ש דע"כ קרום התחתון יותר חזק תתאה מעליון משא"כ בעוף דתתאה רף דאמר הואיל אגב רופכני מפקע פקע א"כ בעליון לחוד כמו תתאה לחוד וז"א מפמה טעמים חדא דרא"ש מפרש גי' רש"י ז"ל בדרף מ"ה דעד שינקבו שניהו וכן משמע מפירש"י פאן דעד דאינקב עלאה ותתאה ועוד דלא הנה ליה לסתום ואין לומר בנקיבת עצם גולגולת מיטרפא בקרום עליון לחוד והיינו ג"כ למאי דמשני תתאה אגב רופכני וזה ג"כ אינו וזה אפשר גם כן למ"ד עד דמינקב תתאה ועיין דף מ"ח ע"ב בתו' פמה חסרון הגולגולת וכ"ז צ"ע: והא דאמרנו הפחה חולדה פירש"י בשיני' דאילו ביז יש דרוסה לחולדה בעופות, מדבריו משמע אף בעוף הגם יש דרוסה לחולדה בעופות וכ"כ הרשב"א בחדושי דאף לחולדה בגדיים וטלאים אין דרוסה הא עוף הגם יש דרוסה ועיין לעיל במהרש"א ומהרש"ל בדרף נ"ב יע"ש כמ"ש: גמ' מכניס ידו לפנים פירש"י לתוף פיו ועיין ברי"ף ובפני' המשניות לר"מ שפי' בתוף נקב הגולגולת יע"ש ומ"ש רש"י טריפה שמה ניקב קרום אפשר שבא לומר למאן דמטרף דוקא בעלאה ותתאה א"כ פשמבצבץ מספק טריפה שמה עלאה אינקב ותתאה אגב רופכני פקע דבהא ל פליגי כ"ע כדמסיק לקמן והבדיקה הוא להחמיר פמה שכתבנו בסמוך ואפשר הוא כפשוטו: אמר זעירי אין בדיקה לחולדה מפני ששיניה דקות ופירש"י ונקב עצם הגולגולת אינו נגד נקב הקרום משמע דאי פותח עצם גולגולת ורואה ע"י בדיקה מלמטה למעלה או למעלה כמ"ש הרי"ף וכעין פי' המשניות, לר"מ הנה שפיר בדיקה פיון שאין שם פלום נגד נקב הקרום ואי דלמא נקבי הקרומים אינו שוין אפשר דכשר כה"ג ועוד דלא מסתבר

בקרומים דקים שלא יהיו נקבים זה נגד זה ועוד תתאה אגב רנפכיה פקע ולפ"ז ר"י דאמר אף במסמר אפשר דמיירי כה"ג בפותח עצם גולגלת דבין ביז ובין במסמר שרי לכ"ע ביז דליפא למימר ששינייה דקות ועקנמות פדכתיבנא ולא הנה ר"י דלא כמאן דהני תנאי ר' יהודא ור' נתניה פליגי בלא פתיחת עצם גולגלת מר בדיק ביזא ואמר ליה איך עד מתי אתה מאכיל טריפות לישראל ששינייה דקות ועקנמות כפירש"י לקמן אבל בפותח גולגלת בין ביז ובמסמר שרי גם מ"ש רב נחמן לרב ענן מר אמר שמואל בדיק ביזא ומכשיר אפשר דאשמענו בכל גונוי מכשיר אף בלא פתיחת עצם גולגלת דאי מההיא דלעיל ה"א בפותח גולגלת ודוחק למעלה מצד על הקרומים או בתוך פיו של עוף דוחק למעלה ומניח ידו למעלה אף כף המוח נדחק בין הקרומים ויוצא למעלה דרך נקב גם מה שהקשה לרב ושמואל מבריי' דלוי ולא ללוי גופא כמ"ש התוס' ד"ה והא תנא לוי כו' הנה נראה דלעיל איפא למימר בדיקת חולדה בהפחה על ראשה וקרעה העור העליון לבד ולא ידענו אם ניקב עצם גולגלת ובדיקה זו מהני לחומרא ולקולא אם תבצבץ אז טריפה נדאי ואם לא תבצבץ ויראה לעין השמש שאין בעצם נקב פשיטה אלא להחמיר עבדינו בדיקה מה שאין פן לרב ענן דאשמענו אף בלא פתיחת עצם גולגלת מהני בדיקה דל"ת שיני' דקות הנקשה לו שפיר דע"כ הבדיקה משום קרום המוח ופרי' שפיר אלא דלישנא משמע דבדיקה להקל: גם יש לראות למאן דבדק במסמר אם יחגור למאן דאית ליה עד מנקב תתאה מה זו בדיקה ואי מספק טריפה א"כ יש לפרש מכלה ממון ישראל דלמא תתאה לא אינקב א"כ גם ביז י"ל דלמא תתאה לא אינקב ואגב רנפכי' פקע דנדאי פן הוא דלמאן דטריף בעלמא לחוד סמכינן להקל בבדיקה זו ואין זה מוכרח למ"ד עד דמנקב תתאה אלא שרש"י פי' מכלה ממון ישראל פעמים עושה נקב במסמר למאן דאית ליה עלמא לחוד טריפה ולמ"ד עד תתאה אה"נ עד מתי מכלה דלמא תתאה לא אי וכמ"ש: רב שיזבי בדיק בשמיא רב יימר בדיק במיא הני גמי אית להו דעד דמנקב תתאה הוא דטריפה ובמיא יש ב' פירושים או שהיה מים מוריק המוח מצ"א וממלא מיא או שהיה מים לתוך עצם גולגלת ואם יצא לבן עמו בידוע שהוא מזהמון ועיין בר"ן ובגילא דחיתתא פירש"י כעין מסמר ועיין ברי"ף ובר"ן שהיה מניץ בגילא יע"ש: (ע"ב) גמרא באלו בני מעיים אמרו לב נכבד וכתבו התו' וז"ל בד"ה באלו דלא חשיב ריאה בהדיהו דאין ריאה לעוף ליחמר משמע מדבריהם דאף אם בדק הריאה והוריקה דכשירה אבל רש"י לקמן בהא דלא ליחמר פי' דא"צ בדיקה אבל הוריקה טריפ' ועיין סי' נ"ב: משנה ואלו פשירות בעוף ר"י אומר אם נישל הנוצה פסולה ופירש"י ז"ל נוצה תחתונה וזה מטעם גלודה והר"מ ז"ל פי' פי' מחודש בפי' המשניות והוא שניטל עור שעל הזפק עם נוצה שעליו ולשון הפסוק והסיר מוראתה בנוצתה יע"ש ובי"ד אבאר: גמ' ת"ר כו' איבעיא להו הורו בטרפחת לאיסורא כר' בנפק להיתרא א"ד הורו בטרפחת כר' בנפק וכו' בנפק לא סבירא להו תיקו ונתו' מקשין דה"מ למיבעי בתרנוייהו להיתרא ומהרש"א ז"ל בשבת פ' פירה דף מ"ו הקשה דהתם פירש"י נדא הוראה וכו' ש בנר לא ידענא לא לאיסורא ולא להיתרא וכאן אמאי לא פי' נדא הוראה וכו' בנפק לא ידענו והב"י בסי' מ"ה מביא דעת הרוקח נישל האם פשיטה וניקב או נישוק טריפה ובאמת בגמ' אין הכרע כ"ש מניטל דכשר ושאיני טחול דחידוש הוא משא"כ שאר אברים אם נישל כ"ש ניקב דכשר ויש ליישב ע"פ פי' רש"י ז"ל וגי' וניטל דנדאי

בטרפחת לא הִיָּה מְסוּפֵק סְתָמָא דְתַלְמוּדָא דְנִיטְל פְּשִׁירָה וְנִיָּקֵב טְרִיפָה פְּסָתָם מִתְנִי' דְלַעִיל נִיטְל פְּשִׁירָה וְנִיָּקֵב טְרִיפָה פְּסָתָה הַרְוֵחַס אֲלֵא בְּזַפֵּק מִיבְעֵיָא לִיה וְה"ק הוּרוּ בְּטְרַפְחַת לְהִיתְרָא כַר' בְּזַפֵּק וְהִיָּנּוּ בְּנִיטְל הָאָם אוּ הוּרוּ בְּטְרַפְחַת לְאִיסוּר' דְמַעֲשֵׂ' כִי הָנָה בְּנִיָּקֵב וְנִיָּמוּק וְכַר' בְּזַפֵּק לְהִיתְרָא וְהִשְׁתָּא בְּטְרַפְחַת אִין בּוּ מְקוּם שְׁיַפְּלוּ בּוּ הַסְפֵּק דְבְּנִיטְל פְּשִׁירָה וְנִיָּקֵב טְרִיפָה וְאָף ר"ט חֲזוּר בְּסִנְהֶדְרִין וְעִיָּקֵר אִיבְעֵיָא בְּזַפֵּק אִי כַר' אוּ פְּחֻכְמִים וְלַכֵּף לֹא מִיבְעֵיָא תְּרַנּוּיָהּ לְהִיתְרָא דְזָה לְאוּ הוּרָאָה הִיא דְסָתָם מִתְנִי' הִיא דְנִיטְל פְּשִׁיר וּבְלָאוּ הוּרָאָתָם יָדְעִינּוּ דְנִיטְל טְרַפְחַת פְּשִׁירָה אֲלֵא מִיבְעֵיָא לִיה הוּרוּ לְאִיסוּרָא בְּנִיָּמוּק וְנִיטְל דְזָה הָנָה הוּרָאָה וְלֹא שְׁמַעִינּוּ מִמִּתְנִי' דְלַעִיל וְכַר' בְּזַפֵּק לְהִיתְרָא א"ד הוּרוּ בְּטְרַפְחַת כַר' בְּזַפֵּק לְהִיתְרָא וּבְנִיטְל וְלִדְיֻקָא אֲתִי הָא כַר' בְּזַפֵּק לֹא סְבִירָא לְהוּ וְזָה עִיָּקֵר הוּרָאָתָם דְבָאוּ בְּשִׁנְיָהּ לְשִׂאוּל לְפְנִיָּהּ בְּטְרַפְחַת וּבְזַפֵּק וְאָמְרוּ דְבְּטְרַפְחַת אָנוּ פְּסָקִינּוּ כַר' וְלֹא בְּזַפֵּק וּבְזָה ל"ק קוּשְׁנִי מְהַרְשֵׁ"א ו"ל דְאָמְאִי לֹא מִיבְעֵיָא כַר' בְּזַפֵּק לֹא יָדְעִינּוּ כָּלֵל דֹּא"כ לֹא מִיָּקֵרִי הוּרָאָה כָּלֵל דְבִלֵּא"ה שְׁמַעִינּוּ מִמִּתְנִי' דְלַעִיל נִיטְל טְרַפְחַת פְּשִׁירָה אֲלֵא עִיָּקֵר הוּרָאָתָם הִי בְּזַפֵּק דְאִיסוּר וְטְרִיפָה פְּחֻכְמִים דְרַבִּי יִישׁ עוֹד לְפָרֵשׁ הוּרוּ בְּטְרַפְחַת כַר' בְּזַפֵּק וְכִי מָה עִיָּנּוּ טְרַפְחַת לְזַפֵּק אֲלֵא דַּה"ק הוּרוּ בְּטְרַפְחַת בְּנִיָּקֵב לְאִיסוּר' וְכַר' בְּזַפֵּק לְהִיתְרָא א"ד הוּרוּ בְּטְרַפְחַת כַר' בְּזַפֵּק ר"ל כְּמוֹ דַּס"ל לַר' בְּזַפֵּק דְנִיָּקֵב קִיל מְנִיטְל וּבְתַרְנוּיָהּ הוּרוּ פְּשִׁירָה בְּזַפֵּק כֵּן הוּרוּ בְּטְרַפְחַת כֵּן דְנִיָּקֵב קִיל מְנִיטְל וּכְשִׁירָה וּלפ"ז כַר' בְּזַפֵּק לֹא יָדְעִנָּא וְעִיָּנּוּ בְּרַשְׁבֵּ"א כָּאָן: וּבְתו'.

ד"ה אִיבְעֵיָא לְהוּ כו' דְמַצִּינּוּ לומר בְּעוֹף וְלִיָּפֵא לְמַפְשֵׁט מְלוּי דְבְּפְלוּגְתָא לֹא מִיָּיִרִי עַכ"ל מְפִי מְהַרְשֵׁ"א ו"ל יְרָאָה דַּכ"ע בֵּין רַבָּנּוּ וּבֵין ר"ט מוֹדִים בְּעוֹף דְטְרִיפָה אֲלֵא ר"ט מְעִיָּקֵרָא מָה דְהוּהוּ סְבוּר בְּבִהְמָה טְרִיפָה וְלֹא שְׁיִיָּף לְמִתְנִי' יָתֵר עֲלֵיהֶם בְּעוֹף וּמַש"ה פְּלוּגְתָא לֹא קְמִיָּירִי אֲבָל מְהַר"מ מְלוּבְּלִין כִּי דְרַבָּנּוּ אָף בְּעוֹף פְּלִיגִי עַל ר"ט וְסוּבְרִים דְכָשֵׁר וְזָה פְּלוּגְתָא לֹא מִיָּיִרִי דוּמְיָא דְנִיטְל הַנּוּצָה לַר"י דְהוּהוּ פְּלוּגְתָא וּמְפִירַש"י מְשַׁמַּע דְרַבָּנּוּ פְּלִיגִי אָף בְּעוֹף אִם נֹאמֵר דְסוּבֵר כַּמ"ש הַתּוֹס' דְהוּרוּ בְּטְרַפְחַת לְאִיסוּרָא בְּעוֹף שְׁהִירִי כְּתֵב הוּרוּ לְאִיסוּרָא כַר"ט שְׁהִיאָכִילָה לְכָלֵבִים בְּסִנְהֶדְרִין אֲלֵמָא כְּרַבָּנּוּ לֹא מִיתּוּקְמָא הַךְ הוּרָאָה וְזָה כְּפִי מְהַר"מ מְלוּבְּלִין.

וְיִישׁ לְפָרֵשׁ הוּרוּ בְּטְרַפְחַת לְאִיסוּרָא הִיָּנּוּ בְּעוֹף אוּ לְהִיתְרָא וּמַעֲשֵׂה כִי הָנָה בְּבִהְמָה הָנָה וּמַש"ה הוּרוּ לְהִיתְרָא וְז"ש רַש"י פְּסָתָם מִתְנִי' וּמַמ"ש רַש"י תְּרַתִּי הוּרָאָה הָנָה כו' מְשַׁמַּע דְאִי הוּרוּ לְהִיתְרָא הָנָה חֲדָא הוּרָאָה וְזָה דְהוּרוּ בְּטְרַפְחַת לְהִיתְרָא בְּבִהְמָה לְאוּ הוּרָאָה הָנָה דְסָתָם מִתְנִי' הָנָה דְנִיטְל פְּשִׁירָה אֲלֵא דְהוּרָאָה בְּזַפֵּק הָנָה וּבָא לְפְנִיָּהֶם שְׁנִיָּהֶם בְּאוּנוּ טְרַפְחַת וְזַפֵּק וְהוּרוּ לְהוּרָאָה בְּטְרַפְחַת הוּא דְסְבִירָא לָן כַר' בְּזַפֵּק וְלֹא בְּזַפֵּק וְהוּרוּ לְאִיסוּר' וְזָה עִיָּקֵר הוּרָאָתָם וְזָה יִנְצֻדֵק לַמ"ש בְּגַמ' לִישֵׁב רוּקְס: בַּא"ד וְנִרְאָה דְגְרָסִי כו' אֲבָל כַר' בְּזַפֵּק לֹא סְבִיר' לְהוּ עַכ"ל וּלפ"ז טְרַפְחַת וְדָאִי לְהִיתְרָא וְזַפֵּק מִיבְעֵיָא לִיה וְתִיָּקֵן לְאִיסוּר' וְעוֹד דְהִלְכָה פְּחֻכְמִים וְלַרַש"י בְּטְרַפְחַת וְזַפֵּק מְסוּפֵק וּר"ת פִּסְק לְחוּמְרָא בְּטְרַפְחַת בַּל הָר"ן יִישׁ לוֹ גִי' שְׁלִישִׁי הוּרוּ בְּטְרַפְחַת לְאִיסוּר' וְכַר' לְהִיתְרָא א"ד בְּטְרַפְחַת ג"כ לְהִיתְרָא וְלֹא מְסוּפֵק א בְּטְרַפְחַת וּבְזַפֵּק לֹא מְסוּפֵק וּפְסָק כַר' יַע"ש: (דָּף נז ע"א) גְּמָרָא אָמַר רַב יְהוּדָא אָמַר רַב שְׁמוּטָה יָרֵךְ בְּבִהְמָה טְרִיפָה שְׁמוּטָה יָרֵךְ בְּעוֹף טְרִיפָה וּבִקְצָת גּוֹסְחָאוֹת גְּמָחַק יָרֵךְ בְּבִהְמָה כו' וּבְהָא דְמְסִיק לְרַב הוּנָא שְׁמוּטָה יָרֵךְ בְּעוֹף פְּשִׁירָה כ"ש בְּהִמָּה לְפִי הַא' שָׁל תו' ד"ה לְמָה לִיה לְמַר כְּוִלִי הַאִי וְרַב יְהוּדָא הִיָּה רוּאָה בְּפוּמְבְּדִית' שְׁהִיוּ נוֹהֲגִין

בַּשְׁתִּיָּהוּ לְאִיסוּרָא אוּ בְבִהְמָה וּכ"ש עוֹף לְפוּם סִבְר' דְּהַשְׁתָּ' וּלְקַמְן אַבְאָר עוֹד וְעִי' מ"ש
לְעִיל וּבִי"ד אַבְאָר עוֹד: ע"ש שְׁמוּטַת יֵרֶךְ רַש"י וְתו' פִּירְשׁוּ דְבוּק' דְּאֵטְמָא אֵינְרִי אַבְל
יֵשׁ מְפָרְשִׁים דְּבוּקָא דְרַב מִתְנָה אֵינוּ עֲנִין לְשְׁמוּטַת יֵרֶךְ דְּהִכָּא דְאֵינְרִי שְׁנִשְׁמַט שׁוּק מִן
הַיֵּרֶךְ אוּ לְהִיפּוּף דְּכָאן מֵינְרִי בּוּקָא דְאֵטְמָא דְשָׁף וּר"מ בְּשׁוּק מִן יֵרֶךְ וְעִי' ר"ן וְרַשְׁבָּ"א
וִי"ד סִי' נ"ה נ"ו: (ע"ב) גְּמָרָא סִי' לְטְרִיפָה י"ב חוֹדֵשׁ כּו' סִי' לְטְרִיפָה כָּל שְׁאִין יוֹלְדַת
פִּירִש"י לְסַפֵּק טְרִיפ' דָּאֵי נְדָאֵי טְרִיפָה לֹא מְהַנִּי שְׁיֵהוּי י"ב חוֹדֵשׁ אוּ לִינְדָה וְאָף אִם יִרְבֶּה
כְּחוֹל יָמִים וּכְבָר הָאֵרִיף הִיש"ש בְּסִי' פ' בְּהַד מְלִתָּא וְהַנְּנִי מְעַתִּיק בְּקִיצוֹר הַנְּנָה הַרְשָׁבָ"א
נִשְׂאֵל בְּתִשׁוּבָה עַל יְתֵרַת רְגֵל שְׁחִיטָה כְּמָה שְׁנִים דְּטְרִיפָה אֵינָה חִיָּה וְהַשִּׁיב דְּבָר זֶה לֹא
נִהְיָה וְאָפִי' אִם תִּשׁוּב וְתֹאמַר מָה נַעֲשֶׂה שְׁרָאֵינוּ בְּעֵינֵינוּ יְתֵרַת רְגֵל שְׁחִיטָה כְּמָה שְׁנִים זֶה
הִיא שְׂאֵמֶר רִיב"ל ל' יוֹסִי בֶן נְהוֹרָאִי וְעַל דָּא אֶת סְמִיךָ פְּלוּמֶר שֵׁא"א וּכְאֵלוּ מְעִיד עַל
שֵׁא"א כּו' וְאִם יִתְחַזֵּק בְּטַעוֹתוֹ וְיֹאמַר לֹא כִי אֶהְבַּתִּי דְּבָרִים זָרִים וְהֵם אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֵיהֶם
וְאֶחָרֵיהֶם אֵלֶּךְ נֹאמַר לְבַטֵּל דְּבָרֵי חֻכְמִים א"א וְיִבְטֹל הַמְּעִיד וְאֵלֶּךְ פִּיּוּצָא בּוֹ וְאֵל יִבְטֹל
דְּבָר אֶחָד מֵהַ שְׁהִסְכִּימוּ חֻכְמֵי יִשְׂרָאֵל וּנְבִיאִים הַקְּדוֹשִׁים וּבְנֵי הַנְּבִיאִים וְהַלַּמ"מ מִזֶּה נְעוֹד
אֲנִי אוֹמֵר שְׂלֵא אָמְרוּ יְתֵרַת רְגֵל אֵינָה חִיָּה אֵלָּא כָּל שְׁאֵילוֹ נִבְטֵל אֵינָה חִיָּה וְכֵן בְּחִסְרֵי רְגֵל
אֲפִילוֹ חִיָּה טְרִיפָה שְׁאֵילוֹ נּוֹלְדָה שְׁלִימָה וְנִיטֵל טְרִיפָה אָף עַכְשָׁיו טְרִיפָה סוּף דְּבָר מוּטָב
נְחֻזָר אַחַר טַעֲנוֹת כְּדִי לְקַיֵּים דְּבָרֵיהֶם וְלֹא שְׁנִדְחָה דְּבָרֵיהֶם אֲמִיתִיִּים וּמְקַנְיָמִים וְהַמְּקוֹד'
וְנַעֲמִיד דְּבָרֵיהֶם שְׁלֵ אֵלוֹ הַבְּטִילִים עַכ"ל נְמַצִּינוּ לְמִיָּדִין מְדַבְּרִיו דְּנוֹדָאֵי טְרִיפָה א"א
לְחִיּוֹת י"ב חוֹדֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים לְמ"ד אֵינָה חִיָּה אֵלָּא בִּיתְרַת רְגֵל דְּקִי"ל כָּל יְתֵר כְּנִטוּל
בְּזֶה אֲפֹשֶׁר שְׁתַּחֲוִיָּה וּבְחִסְרֵי רְגֵל אֲפֹשֶׁר אָף בְּנוֹלְד מְמַעֵי אִמּוֹ אֵינָה חִיָּה וּלְבַסּוּף אָמַר אָף
בְּחִסְרֵי אֲפֹשֶׁר כָּל שְׁנוֹלְדָה מְמַעֵי אִמּוֹ כִּף חִי' תַּחֲוִי' וְלֹא אָמְרוּ אֵינָה חִיָּה אֵלָּא בְּנוֹלְד לָהּ
אֶחָד ע"י חוֹלִי אוּ ע"י אָדָם אַבְל בְּנוֹלְדָה כִּף אֲפֹשֶׁר שְׁתַּחֲוִיָּה יוֹתֵר מִי"ב חוֹדֵשׁ וּלְפ"ז אֵין
הוֹכַחָה לְמ"ש הַתּו' בְּפ"ק י"א א' דְּכָל חוֹזְקָה שְׂלֵא נִתְבָּרְרָה לֹא הִנְהוּ חוֹזְקָה דְּלַעוֹלָם הִנְהוּ
חוֹזְקָה וְשִׁאֲנֵי הִכָּא דְלִמָּא נּוֹלְדָה טְרִיפָה בְּתוֹלְדָתָהּ וְחִיָּה יְחִיָּה שְׂמָא נּוֹלְד יְתֵרָה בְּאֶבְרִים
פְּנִימִים שְׁאֵילוֹ נִיטֵל טְרִיפָה וּמִיָּתִי רֵאזָה שְׁפִיר מְפָרָה וְכֵן לְמַהֲרָש"ל דְּרוּב בְּהַמּוֹת אֵינֶן
חִיָּה וּמִיעוּטָן חִיָּה וּבְסַפֵּק טְרִיפּוֹת מְהַנִּי שְׁיֵהוּי י"ב חוֹדֵשׁ דְּאֵזְלִינֶן בְּתֵר רַבָּא וּמְסַתְּמָא מִן
הַרוּב הִיא וְאֵילוֹ הֵיטָה טְרִיפָה לֹא הֵיטָה יְכוּלָה לְחִיּוֹת י"ב חוֹדֵשׁ א"כ נְמִי מוּכַח דְּבְתֵר
רַבָּא אֵזְלִינֶן מְפָרָה דַּל"כ דְלִמָּא מִן הַמִּיעוּט הוּא וְטְרִיפָה וּלְפִי מ"ש לְעִיל דָּף י"ד א'
בְּתו' ד"ה אֶתִּיא דְקוֹשְׁיָתֶם דְלִמָּא מְטַעַם רַבָּא וְחוֹזְקָה כְּקוֹשְׁיַת הַר"ן א"ש עוֹד י"ל דְּהֵאֵי
מִיעוּטָא הִנְהוּ מִיעוּטָא דְמִיעוּטָא דְחִיָּה י"ב חוֹדֵשׁ וּלְהַכִּי הוֹקְשָׁה לְהֵם שְׁפִיר דְמַנְלֶן דְּאֵזְלִינֶן
בְּתֵר רַבָּא בְּמִיעוּטֵי הַמְּצוּי כּו' וְעֵינֵן בְּמַהֲרָש"א שְׁם בְּתו' ד"ה אֶתִּיא מְפָרָה אֲדַנְּמָה יַע"ש.

וּא"כ הִיכָּא דְאֵרְע סַפֵּק טְרִיפּוֹת מְשִׁהִינֶן לָהּ י"ב חוֹדֵשׁ וְשְׁרִינֶן לָהּ וּבְהִנְהוּ אֲנוּזוֹת שְׁיֵשׁ
לְהֵם חֲטוּטֵרַת בְּרֵאשֵׁן וּפְתַחוּ כְּמָה מְהֵם וְרָאוּ שְׁכַמָּה מְהֵם עֲצָם גּוֹלְגֵלַת גְּסַדְקָה לְשְׁנִים
וְיֵשׁ רוּצִים לְהַכְשִׁיר מְטַעַם דְּחִיָּה יוֹתֵר מִי"ב חוֹדֵשׁ וּלְפִי' הַרְשָׁבָ"א אֵין רֵאזָה דְכָל שְׁנוֹלְד
בְּתוֹלְדָה כִּף חִיָּה יְחִיָּה וּבִי"ד אַבְאָר: וְהִיכָּא שְׁנַמְצָא קוּץ תַּחוּב לְחַלֵּל הַגּוֹף וּמְקַצָּתוֹ לְחוּץ
אוּ שְׁהַרְגִישׁוּ בְּמִישׁוּשׁ הַיָּד שְׁיֵשׁ שְׁם קוּץ וּל נוֹדַע אִם מְחוּץ בָּא לְשֵׁם אוּ מְנוּשֵׁט דִּישׁ ס"ס
לְאִיסוּרָא שְׂמָא מְנוּשֵׁט בָּא וְנוֹדָאֵי נִיקָב א' מַאבְרִים הַפְּנִימִים שְׁנִקְוִבְתָן בְּמִשְׁהוּ וְאֵת"ל
מְחוּץ בָּא שְׂמָא בְּפִגְעוּ בֵּא' מַאבְרִים הַפְּנִימִים נִיקָב א' מְהֵן וְהִנְהוּ ס"ס גְּמוּר לְאִיסוּרָא
וְאֵזְלִינֶן בְּתֵרֵיהּ אֲפֹשֶׁר דְלֹא מְהַנִּי שְׁיֵהוּי י"ב חוֹדֵשׁ לְמ"ש מְהַרְש"ל דְּרוּב אֵינֶן חִיּוֹת

ומיעוטן חיות הנה ואי דאזלינו בטר רנבא דאינון חיות הא ס"ס מתנגד לרוב ושקינו
רנבא ואזלינו בטר ס"ס לשיט' הרשב"א בתשובה סימן ת"א דס"ס עדיף מרוב והביא
ראיה מסוף פ"ק דכתובות לר"ג אלים ס"ס ולא מהני שיהוי י"ב חודש ומכ"ש דרף
הנבלעין מסתמא ואף שתאמר ס"ס גמור הוא: גם מ"ש עד שתלד פי' היש"ש תרנונייהו
בעינו עיבור ולידה בלא עיבור או עיבור בלא לידה לא מהני וכו' מה שהוקשה
לתו' ב"א אתיא מפרה אדומה ותי' חזקה שלא נתברר' לא הנה חזקה ואפתי הא פרה
מעוברת פשיטה ודלמא הא דכתב ושרף פשיטה משום דאוקמ' אחזקה שנתבררה
בשעת לידה אלא לפי מ"ש היש"ש א"ש דעיבור ולידה בעינו ובשעת לידה הוברר הדבר
דבשעת עיבור פשיטה היתה ודלמא נטרפ' לאחר עיבור ולא נתבררה: (דף נח ע"א)
גמרא איתביה ר"א לאמימר ושנוין בביצת טריפה ק שאסורה כו' אלא הא דתנו כו'
במאי קמפלגי עכ"ל עיין במהרש"א ואבאר דבריו פי' הנה לפי התו' ד"ה במאי
קמפלגי וראיה דאמימר פליג אר"א בתרתי דלאמימר שיחלא קמא אסור דעובר ירף אמו
הוא ושחלא בתרא שריא דזוז"ג שרי ולרב אשי נהפוך הוא שיחלא קמא שריא דעובר
לאו ירף אמו וכשנוצר בהיתר נוצר דעדיין לא נטרפה עמו וכשנטרפה ולסוף עיברה
אסור הביצה דהיינו שיחלא בתרא דזוז"ג אסור ונהה מפרש ושנוין בביצת טריפה
בשחלא בתרא דהכי משמע לישינא שגדלה באסור ובנולד טריפה דשרי ר"י בעיברה
ולסוף נטרפה דעובר לאו ירף אמו משא"כ לאמימר קשיא תרנוניהו ומתחלה הקשה
ממתני דעדידות על שחלא בתרא ואח"כ הקשה על שחלא קמא אר"י דמתיר וקם אממר
דלא פהלקתא כר"א ומשני דפליגי בנטרפה ולסוף עיברה ובזוז"ג ואמימר כר"י משא"כ
לפירש"י ושנוין קאי אפלוגתא דר"א ור"י א"כ לס"ד דר"א דביצה בדלא ספנא מארעא
וזוז"ג אסור א"כ בנולד טריפה אמאי פליגי, ר"י כה"ג ובביצה מודה ותי' מהרש"א ו"ל
לשיטת רש"י רב אשי בחזא פליגי על אממר דבשיחלא קמא מודה ליה ובשחלא בתרא
פליגי עלי' ואוסר דכגופ' דמי ואף בנטרפה ולסוף עיברה אסור והשתא לא קשיא ושנוין
ביצה שאסורה כו' דכגופא דמיא ונולד טריפה פליגי ר"י דשרי בנטרפה לאחר שעברה
דעובר לאו ירף אמו ור"א סובר עובר ירף אמו אבל אממר לא סבירא ליה כגופה דא"כ
שיחלא בתרא ליתסר א"כ קשה מ"ש ביצה דאסור ותי' בדספנא מארעא.

והא דלא פי' בלא אממר הייתי אומר דמייירי בנטרפה ולסוף עיברה ואסור דכגופה דמיא
ומה"ט אף כה"ג אסור ובנולד פליגי ר"י דלאו אגידא בה זוז"ג שריא ואה"נ לר"א אסור
מטעם שזוז"ג אסור משא"כ למימר דלית ליה אגידא ביה מדמתיר שחלא כו' א"כ קשיא
ביצה דשנוין ונהה ניחא טפי דדוחק לומר דרב אשי הנה סובר דביצה בעיברה ולסוף
נטרפה ולא חייש לגדלה גמ' מיבעיא ליה כו' אלא דא"כ פינון דמשני ליה בדספנא מארעא
תו מה קשיא ליה אלא הא דתני ונולד כו' פינון דהנה ניחא ליה לרב אשי מתחלה דפליגי
בזוז"ג אי ביצה איירי בעיברה ולסוף נטרפה.

ובזה כתב מהרש"א מ"ש רש"י אלא הא דתנו פינון דאמרת בדספנא מארעא דחד גורם
כו' מפלל דפליגי בזוז"ג אי הכי ועיקר קושיא סמוך אאי הכי ליפולגו בהדיוט פנראה
מדברי רש"י משיגרת לישינא במאי קמפלגי ע"כ בנטרפה ולסוף עיברה והיינו אי הנה
פליגי בעובר ירף אמו אפשר לכ"ע להדיוט שרי ולגבוה אוסר ר"ה וביצה אף להדיוט
אסור לכ"ע דאגידא בי' כגופא דמיא ולא הנה קשיא ליפולגו בהדיוט משא"כ אי ביצה

בדספנא מארעא נדומיא דהכי נולד בנטרפ' ולסוף עיברה נודאי לר"א אף להדיוט אסור דהא שמענין ליה לר"א פסחים כ"ז א' דכן הנה ר"א אוסר בכל איסורין כמ"ש התוס' ד"ה במאי קמפליגי יע"ש ולא פירש"י כתו' דבלא אמיתר ה"א דפליגי בעופר ירף אמו משא"כ לאמיתר דא"כ קם אמיתר כר"א דהא רב אשי נמי הנה סובר דשיחלא קמא אסו' ואף שיחלא בתרא פליג ואוסר ג"כ ואין להקשות דאפתי אמאי לא בלא אמיתר הייתי אומר דפליגי בעופר ירף אמו משא"כ לאמיתר קם דלא פהלקתא בעלמא לר"א שאני ביצה דאגידה בה משא"כ לאמיתר מדמתיר שיחלא בתרא ע"כ לית ליה אגידא ביה וע"כ ביצה שנה לנולד, וא"כ לר"י דמתיר בנולד ה"ה ביצה וקם דלא פהלקתא דא"כ עיקר הקושיא מהא דמתיר אמיתר שיחלא בתרא א"כ מעיקרא הנה להקשות אלא הא דתנו נולד טרפה ממ"נ לאמיתר אי מוקי פלוגתניהו בעופר ירף אמו קם אמיתר דלא פהלקתא ואי דשאני ביצה דאגידא ביה אמיתר לא סבירא ליה דא"כ שחלא בתרא ליתסר ולא להני זו"ג ועדיפא טפי מלהקשות תחלה מביצה טריפה וכתב עוד מהרש"א ז"ל ומ"מ היאך מוכח אי איירי ושוניו בדספנא דחד גורם דנולד בזו"ג דלמא נולד איירי בנטרפה וקודם לכן עיברה ור"ל אף דלא הנה דומיא דביצה מ"מ ה"ק בנולד פליגי נודאי ממ"נ אי עיברה ולסוף נטרפה פשר לר"י דעופר לאו ירף אמו ואי נטרפה ולסוף עיברה הנה ליה זו"ג משא"כ ביצה דפעמים אסור בדספנא מארעא ועוד מה פריף ולישני בש"ק דא"כ אמאי ושוניו בביצה ובנולד פליג דהא נולד בעיברה ולסוף נטרפה הנה כמו ביצה בש"ק ומ"ה בדספנא דאמיתר לית ליה חילוק ביצה דאגידא.

עוד אני חוזר לראשונה דמהא דפריף ר"א ושוניו ולא קשיא לדידיה אמאי ביצה מודה נולד פליג אם לא דהנה מוקי בעיברה ולסוף נטרפה ועופר ירף אמו ושאני ביצה ולא חייש גדלה גמרה א"כ איף הונח לו במה שתי' לו אמיתר בדספנא הא על ביצה לא קשיא דאפשר דאיירי בש"ק לפי סברת ר"א דלא חייש דגדלה גמרה אלא בנולד אמאי פליג ומה מתרץ אמיתר בדספנא אפתי בנולד מ"ט דר"י דכשר אלא דהנח לו דגילה לו אמיתר דומיא דהכי נולד נטרפה ולסוף עברה בזו"ג פליגי ופריף אלא כו' אי ה ליפלגו להדיוט דהא ר"א אוסר זו"ג אף להדיוט כמבואר פסחים לז וכן ה"ר ר"א אוסר בכל איסורין שבתורה משא"כ אי ביצה בשחלא קמא א"כ נולד נמי בנטרפה ולסוף עיברה ושאני ביצה דאגידא בה משא"כ לאמיתר דא"כ שחלא בתרא נמי ליתסר זהו מה שרצוני לבאר בדברי קדשו כי הם עמוקים מאוד פידוע מאוד להמענין בדבריו ואני הערתי בה הערה קטנה והמבין יבין.

וענין בר"ן בחמש שיטות בחדושי לוחליון מה שכתב בסוגיא דשמעתין יענין שם: אם כן גדלה גמרה מיבעי ליה וה"ה דהוי קשיא אמאי תלי טעמא מפני שגדלה באיסור אף ביצה בקליפתה נמי אסורה אם עופר ירף אמו ל"ש מעורה בגידין או בקליפתה וכן לל"ב תני גמרה לא קשיא מאי איריא גמרה י"ל דאי נטרפה, והטילה ביצתה מיד בקליפתה שריא מדינא דעופר לאו ירף אמו כר"י בנולד אלא ביצה שאני דאגידא ביה דמעורה בגידין כפירש"י קמו ואף דאנו פסקינן ב"ד סי' פ"ו דאף בנגמרה בקליפתה אסורה משום לא פלוג ועיקר טעמא משום אטו מעורה בגידין מש"ה נקיט מפני שנגמרה כי הוא עיקר הסבר' משא"כ לל"ק דאמיתר דעופר ירף אמו ואין חילוק בין ביצה לנולד א"כ בש"ק אף בנגמרה בקליפתה ואח"כ נטרפה דאסורה דעופר ירף אמו דאין חילוק בין

נגמר הנוקד או לאו לענגן זה: ובתו' ד"ה במאי קמפלגי כו' עיין מהרש"א וכוונתו מבוואר דאי סמוך המקשה אאי הכי א"כ אף אי פליגי בעובר ירף אמו ע"כ פליגי נמי בזו"ג דאי בעובר ירף אמו לחוד א"כ אממר דפסק שחלא בתרא מותר כמאן דהא ר"א אוסר בהדיא זו"ג בפסחים ומאן שריא אלא דסובר דר"א ור"י בתרתי פליגי בין בנטרפ' ולסוף עיבר' בזו"ג ובעיברה ולסוף נטרפה בעובר ירף אמו א"כ קשיא ליפלגו בהדיא בזו"ג דר"א אוסר אף להדיא ממה דפליגי לגבוה גם בעובר ירף אמו ויש לראות מה קושיא אימא דפליגי בתרתי ובעי"א נמי פליגי ולא שייך אלא לגבוה ולא להדיא ומש"ה נקט פלוגתיהו לגבוה ועיין: רבינא לא סבר להא דראב"י כו' ופירש"י וליכא ליפא למיתני ש"ב דהא טריפה אינה יולדת ויש לראות נהי דמיעוט טריפות יולדות וחי' י"ב חודש מ"מ אממר על הרוב דיבר או אפשר יולדת אפילו מיעוט ליפא ומ"מ לפי מ"ש יש"ש בסימן פ' נהבאתיו לעיל דעבור ולידה בעינן ועיבור בלא לידה אין ראיה א"כ אמאי לא משפחת שחלא בתרא בשחט לטריפה ונמצא ביצה במעי אמן דשריא דהנה זו"ג דמותר הן אמת שיש להביא ראיה מפרישה ושפן סברת הב"ח בסי' נ"ז דעיבור לחוד תליא מלתא שפן כתבו עד שתלד פי' הב"ח דאין אנו יודעין ובפרישה יע"ש אבל לפי פי' היש"ש דעובר לאו ראיה הוא א"כ מציינו לאשכוחי להאי דינא אף דטריפה אינה יולדת ומ"מ אפשר לומר דאי שחלא בתרא זו"ג שריא ע"כ כר"י ומוקי פלוגתיהו בזו"ג א"כ וולד טריפה יקרב ע"כ בנולדה ואין טריפה מתעברת ויולדת מנטרפה ואי בנמצא עוברה בצידה ולמאי אי חלב הא מאי חלב ושתי הפליות האמורות באשם מוצא מפלל שליל ואי בעולה הא אין נקיבה עולה ועיין בר"מ ז"ל הל' מעשה קרבנות פרק א' הלכה י"ט יע"ש: איתביה רב אשי לאממר ושוןין בביצת טריפה אלמא הדרה טענה הא דפריה ליה אף דמציינו פלוגתא דתנאי אי טריפה חיה או לאו מ"מ הלכה כב"ש וב"ה דמודים אלמא הדרא טענה אלא למ"ש יש"ש בסימן ה' איפא לאוקמי' בלא לידה ביצה טריפה במעי אמן ובעיבור לחוד אין ראיה ולישנא בתרא הכי מפרשא לרש"י בשלמא אי לאו דאממר הייתי אומר דפלוגתיהו בזו"ג ומודים ביצה מדספנא מארעא דחד גורם הוא או דאגידא ב' ומה"ט ראוי לאסור אף בזו"ג ולשון א"ה הנה נראה לומר דאממר קאי דאוסר שחלא קמא מטעם עובר ירף אמו וקם כר"א א"כ ר"א אף להדיא אוסר ליפלגו להדיא אלא שזה אינו דא"כ קם דלא פהלקתא כר"א ועוד דהא מסיק ביצה אגידא ב' ועיין פירש"י דקושיא אא"ה סמוך כמו לעיל לראות דאי בזו"ג נמי יקשה ליפלגו בהדיא דר"א אוסר בשאר איסורים וי"ל: ומודים בביצה בשחלא קמא מ"ט גופה היא ופירש"י ז"ל דמעורה בגידין כגופה היא נאנן קי"ל כל"ב ונ"מ בין ל"ק לל"ב טובא דאלו לל"ק עובר ירף אמו ואין חילוק בין ביצה לולד דאסורה אף ביצה בקלקפתה או עכ"פ באין מעורה בגידין ונגמר החלמון והחלבון אסורה מ"ה דעובר ירף אמו ולישנא בתרא עובר לאו ירף אמו וולד טריפה בעיברה ולסוף נטרפה שריא וביצה מעורה בגידין מ"ה אסור דכגופה דמא ואינה מעורה מדרבנן אסור גזירה אטו מעורה כמ"ש רשב"א בחדושו והב"י בסימן פ"ו גבי ביצת נבילה וטריפה יע"ש ומ"מ כתב הפרישה בסימן פ"ו דביצה שהטילה טריפה אף בספק טריפה דלא פלוג רבנן ובי"ד אבאר וביצת נבילה אף מעורה הנה מ"ה ואם נגמרה הנה מדרבנן אטו ביצת טריפה ואף דלכאורה הנה גזירה לגזירה דביצת טריפה גופא הנה מדרבנן כו' לא חשיב גזירה לגזירה דביצה טריפה בנגמרה

אסרויה מטעם דלא נתנו דבריהם לשיעורין ועיין פרישה ודע דהש"ך בסי' פ"ו ס"ק ח' כתב ביצת טריפה אסורה מפני שנגמרה באיסור ואף אם ילדה סמוך לטריפת' אסור משום לא פלוג כ"כ ב"י עכ"ל הנה מ"ש שנגמרה באיסור הוא מגומגם דעיקר טעמא דמענרה בגידין כגופה דמאי נהיה שפיר ירה אמו כדמסיק פאן משא"כ בנולד אף דנגמרה באיסור אפ"ה לאו כגופה דמאי נהיה שפיר ומ"ש אף סמוך לשיחיטה הנה מן התורה ריאה שיהא ט"ס דלא הנה אלא מדרבנן גזירה אטו מענרה בגידין ואף הוא סיים דלא פלוג וזה יורה דהנה מדרבנן וכן בסימן ע"ט ס"ק ח' כתב הנולד מן הטריפה מותר ואף דביצה אסורה שנגמרה באיסור והא בנולד נמי גדל באיסור ואם יש שום חילוק בין ביצה לנולד דביצה מחמת האם מתגדל ובין נולד שהוא בעל חי ויש לו נפש המגדלת ומאיליו הוא גדל א"כ מאי פריה לאמימר לש"ק דמכשיר ר"י בנולד ולזה י"ל כמ"ש מהרש"א דא"כ שחלא בתרא נמי ואפשר לל"ק הכי הוא אבל לל"ב אה"נ דלאו טעמא דמענרה בגידין גופה היא אלא שנגמרה אח"כ באיסור ומש"ה אסורה משא"כ בנולד דמאיליו הוא רבי וגדל ואף בנטרפה סמוך לשיחיטה א"א דלא גדלה קצת באיסור מחמת האם ואסור מן התורה אלא שלא מצאתי לא' מן המחברים שיאמר פן וכולם כתבו דאטו מענרה בגידין הוא דהנה גזירה מדרבנן וכ"כ הב"י בסימן פ"ו יע"ש.

עוד כתב הש"ך בסימן פ"ו ס"ק י"א אם היא ביצת שיחיטה ונ"ל דלא מיבעיא אם הספק הוא שמה מתרנגולת אחרת אלא אף אם ספק בשיחיטה שריא ודוק עכ"ל נראה דכוונתו לתרץ מ"ש אם ספק ביצת נבילה או שחיטה ולא אמר ספק אם מנבילה או מכשירה וכבר העיר בזה הפרישה ותירץ דניכר אם נמצא במעי אמן דרפה הוא אף שנגמרה בקליפת' ואם הטילה בחייה יענין שם ולי הנה נראה דמשום הכי כתב מנבילה או משחיטה דלא נטעה לומר בנקובת הנושט דהנה נבילה מחיים דהביצה אסורה דלא גרע מטריפה כו' וכ"ז חשב הש"ך לדחוק ולכן כתב דה"ק הש"ע אם מנבילה או משחיטה דהיינו שיש ספק בשיחיטה וזה כתב בש"ע אם היא ביצת נבילה או ביצת שחיטה והיינו דספק בשיחיטה אלא דקשיא לי אמאי הא ספק בשיחיטה הנה פנודאי דאוקמי' אחזקה דבהמה בחי' בחזקת איסור אמ"ה קיימא ומ"ה ביצה שריא ומדרבנן מיהא ליתסר אלא שיש לומר דלא הנה אלא ספק השקול בספק בשיחיטה לא מיבעיא אם אינו יודע אם שיהא או דרס או שלא שחט רוב הסימנים דרוב שוחטים שוחטין פהלכתן כמ"ש הרשב"א בחדושו' בפ"ק דף י' ע"א גבי ספק שיהא ספק דרס שכתב בד"ה וילעגין פל ספק בשיחיטה לא אמרינן הלך אחר רוב שוחטין שאין שוהין ואין דורסין וכן בשיחיתת מומר כתב פי בודקין לו ספין שרי דרוב שוחטין שפיר יע"ש וא"כ בספק בשיחיטה היינו טעמא דסמוך מיעוטא לחזקה והו"ל פלגא ופלגא מדרבנן ולר"מ הוא דהנה מן התורה כמו שהתבאר פל זה באורף בדרף י"א יע"ש בדיני רובא וחזקה ובלא יודע דשחט רוב סימנין אף דרובא דתליא במעשה זה לא הנה אלא מדרבנן כמו שצידדנו שם יע"ש וכיון שכן ביצה דרבנן תו הנה ליה ספק דרבנן להקל או ס"ס כו' ואף באין ידוע אם נשמטה גרגרת קודם או לאו דהוי ספק בשיחיטה לא הנה אלא ספק נבילה דאיכא חזקה מחמת רובא דרוב אין גרגרת שלהו שמוטה וחזקה נגדה הנה ספק השקול וכל כה"ג ביצה נבילה דרבנן ולהקל ואף אם נאמר דהנה ספק תורה ולא מהני אח"כ מה דהנה ביצה דרבנן כמבואר בכמה מקומות דבעינן שיפול הספק בדרבנן גופה לא בדאורייתא שאני הכא דלא נולד הספק

כ"א בב"א עם הפיצה ויש לעיין בזה גם יש לעיין דהנה תרתי במקום תדא תזקה דהשתא דגרגרת שמוטה נחזקה דאמ"ה נחזא במקום תרתי לא אמרינן ובי"ד סי' פ"ו וק"ו אאריה בזה בעזה"י בדיני' אלו (ע"ב) גמרא הני תמרי דכדא לבתר תריסר ירחי שתא שרינן ופירש"י ז"ל שהתליעו ואין ידוע אם במקונפר או בתלוש שרינן דאי במקונפר לא הנה חיינן עכ"ל משמע דווקא נמצא תולע חי הוא דשרי אבל לא מת דאפתי דלמא במקונפר התליע ואסור אף במת אבל הר"מ ז"ל בהשגו' בפ"ק ב' מהל' מ"א דאף במת שריא לאחר שנים עשר חודש דעפרא בעלמא הוא לאחר שנים עשר חודש וכן דעת הרבה פוסקים ועיין ברא"ש ואפשר גם רש"י מודה דתמרי דרפן להתליע ואסור בלא בדיקה אף בלא ראינו שהתליע אלא דמ"ה פי' התליע דאי בלא בדיקה אף לבתר תריסר ירחי שת' אסור שפא מתים הן וע"כ בבדיקה ורואה שאין תולעים מתים אלא חיינן ושריא דוודאי בתלוש התליע ומש"ה פתב שהתליע פיון דבעומד ורואה איירי וכדכתיבנא ועיין בר"ן מה שהקשה לרש"י מאי איריא תמרי דכדא דנקיט ויש ליישב קצת עפ"י מה שכתבנו ומ"ש התוס' דרבינו שמואל דכרום כו' הוא לומר כפירש"י דווקא בנודאי התליעו ורואה אבל בספק אף לבתר תריסר ירחי שתא אסורין שפא מתים הן ובמקונפר התליעו וכתב עוד דאי תמרי דכדא הו"ל התליעו ר"ל לדידי הוא במנוח קנים דמתים אסירי והו"ל התליעו דהיינו ע"י בדיקה ור"ת גורס תמרי דכדא ומדלא פי' התליעו ש"מ תרתי תדא דכד שדרכו להתליע אסור מספק פי' ההיא דס"פ לא לישפי אינש שיקרא בצביקתא באורתא ופירש"י שם דתמרים מצוין בהן תולעים ועיין ברא"ש פ"א ובחזיושי הרשב"א ועוד נשמע דאף מתים שרינן דעפרא הוא כו' ויש לפרש כפשוטו דר"ש סובר דווקא ודאי התליעו ולא בספק ור"ת אומר דבר שדרכו להתליע אסור לאכול בלא בדיקה ובי"ד סי' פ"ד אבאר: ע"ש ל"ש אלא שחסר ויתר ביז מה שיש לעיין פ"א בהא דיתר פנטול דמי עיין בי"ד נ"ה ושם אבאר: (דף נ"ט ע"א) מתניתין ובדגים פל שיש לו סנפיר וקשקשת ר"י אומר סנפיר א' וב' קשקשתין איזהו קשקשתין כו' לכאורה דר"י מפרש דברי ת"ק כמו ר' יוסי דמפרש הוא ולא פליג את"ק ועיין ברא"ש לקמן ס"ה א' יע"ש אלא דא"כ הך דתוספתא שהביא ב"י בסי' פ"ג דבעינן שלשה אחת תחת לחיו ואחת תחת ראשו ואחת תחת זנבו את"ל דאו או קתני ע"כ ר"י פליג עם ת"ק ונה שמפרש ר"י דברי איזה קשקשת ואיזהו סנפיר דלת"ק אין חילוק בין יתיה קשקשת סנפיר וסנפיר קשקשת או כמו שהוא האמת משא"כ לר"י דריש ממלת קשקשת שנים שהוא מלה כפולה כמ"ש הר"ן מש"ה הנצרך לפרש איזה קשקשת ואיזה סנפיר כו' גמרא ת"ר כו' בידוע שאין לה שינים למעלה וטהורה וכלל הוא ונהרי בן גמל כו' אלא ה"ק פל שאין לה שינים בידוע שמפרסת פרסה ובלבד שיפיר בן גמל עיין בת"ח דאפתי לאו כלל הוא דאיכא בן גמל יע"ש ויש ליישב דה"ק ברייתא פל בהמה גדולה שאין לה שינים ימיה ונדאי אית לה פרסה וטהורה מיהו להפיר בהם לאו סימן הוא דלמא בן גמל הוא בעודו קטן מש"ה צריף שיפיר בן גמל וכי פריף מן גמל הנה מצוי לתרוצי הכי אלא משום אינף קושית שפן כו' וה"מ לומר דה"ק פל שמעלה גרה ואין לה שינים למעלה בידוע שטהורה דתרתיה בעינן אלא דמלת בידוע הגיה דקאי אסימן וגם קושטא קאמר כדר"ח הנה מהלה כו' משמע דא"צ אלא שנים: (ע"ב) בסוגיא דכרוכות לא הנה הזמן מספיק וא"ה בי"ד בסי' פ' אבאר בסוגיא באורף מה שיש לעיין: (דף ס ע"א) בתו' ד"ה פסוק זה שר עולם אמרו

כו' פִּיט שֶׁר הַמְשֵׁרֶת נַעַר נִקְרָא כּו' א"נ שְׁבַע שְׁמוֹת כּו' עכ"ל ר"ל מְדִיָסָד
הַפִּיט שֶׁר הַמְשֵׁרֶת נַעַר נִקְרָא הֵינּוּ מְדַכְתִּיב נַעַר הֵייתִי גַם זְקַנְתִּי כְּדַאִיתָא בִּיבְמוֹת וְע"כ
מט"ט שֶׁר הָעוֹלָם וְאִי אִיתָא שְׁהוּא חֲנוּף שְׁנֵהֶפֶד לְאֵשׁ מְבֹשֵׁר אִיף אָמַר כָּאֵן שְׁהוּא שֶׁר
הָעוֹלָם בּו' יָמֵי בְּרֵאשִׁי וְתִי דְאֶגְדוֹת חֲלוּקוֹת הֵן וְיָמֵי שְׁסוּבְר מֵט"ט שֶׁר הָעוֹלָם לִית לִיה
חֲנוּף זֶה מֵט"ט עוֹד תִּי דְהֶנָּה ג' אֶגְדוֹת ל"פ דְחֲנוּף זֶה מֵט"ט וּמֵט"ט נַעַר נִקְרָא כְּדַחְשִׁיב
ז' שְׁמוֹת כּו' וְלֹאֵו מִשׁוּם דְנַעַר הֵייתִי וְשֶׁר הָעוֹלָם לָאו מֵט"ט וַא"ש פְּסוּק זֶה שֶׁר הָעוֹלָם
כו': גְּמָרָא בְּעֵי רְבִינָא הֲרַפִּיב ב' מֵינֵי דְשָׂאִים מֵהוּ כִּינּוּ דְלֹא פְתַב בְּהוּ לְמִינְהוּ לֹא מִיחְיִיב
א"ד כִּינּוּ דְהֶסְפִּים אִיזְדִּיהוּ כְּמֵאן דְכָתִיב כּו' מִשׁוּם דְבִזְרָעִים בְּצַוְנָאָה לֹא פְתִיב לְמִינְהוּ אֲלֵא
בְעֵשִׂיָה פְתִיב לְמִינְהוּ מִיבְעֵיָא לִי וְרַש"י פִּי מֵהוּ לְהֲרַפִּיב אִף דְבִגְמ' אָמַר לֹא מִיחְיִיב
מִשְׁמַע הָא אִיסוּרָא אִיפָא פִּי הוּא ז"ל דַּאֲת"ל חִיּוּבָא לִיפָא אִיסוּרָא נְמִי לִיפָא וּק"ו שְׁנֵשְׂאוּ
דְשָׂאִים פְּרִיכָא הוּא וְלֹאֵו ק"ו גְּמוּר הוּא וְעֵינֵן מֵה שְׁאֲכַתְּוּב בְּתוּס' ד"ה הֲרַפִּיב שְׁנֵי מֵינֵי
דְשָׂאִים: וּבְתו' ד"ה הֲרַפִּיב כּו' וַא"ת מִתְנִי הָא אִין נוֹטְעִין אֵילָן בְּאֵילָן וְיָרֵק בְּיָרֵק עכ"ל
לְכַאוּרָה מְקַרָא הֵנָּה לְאִקְשׁוּי דְכָתִיב שְׂדֵה לֹא תִזְרַע פְּלֵאִים כִּינּוּ דְזִרְעָה אִסוּרָה שְׁנֵי מֵינֵין
בְּלֹא הֲרַחֲקָה כ"ש הֲרַכְּבָה דְאִסוּר דְהָא וְנִדְאִי גְרַע טְפִי דְאֵילָן בְּאֵילָן הֲרַכְּבָה אִסוּר וְלִנְטוּעַ
יַחַד שְׂרִי וְעֵינֵן בַּפ"א מֵהֲלָכוֹת פְּלֵאִים בַּר"מ וּבַכ"מ שֵׁם דַּמְש"ה הַשְּׁמִיט דִּין יָרֵק בְּיָרֵק
בַּא"י דַּכ"ש הוּא מְדַאִסוּר לְזִרְוּעַ וְהַנְּרָאָה שְׁזָה סְבָרָא פְּשׁוּטָה וּמְוַכְרַחַת הוּא לַכ"ע אֲלֵא
דְהֵיָה אֲפֹשֶׁר לִזְמַר דְמִבְעֵיָא בְּכָאֵן לַר' יֵאשִׁיָה דְבְּכֵלָאִי הַפְּרָם אִינוּ חֲיִיב אֲלֵא בַּג' מֵינֵין
דְלִית לִיה פְּלֵאִי זְרַעִים פְּלָל דְלֹא מְסַתְּפַר לִזְמַר פְּרָמָה לְעַבְנָר בְּלֵאוּנֵי יִתִּירָא מַש"ה מִבְעֵיָא
לִיה בְּהֲרַכְּבָה מֵהוּ דְלִדִּידֵיהָ שְׂדֵה לֹא תִזְרַע אוּ דְאֵיירִי בַכ"ה אוּ דְאֵיירִי בְּאֵילָנוֹת בְּשִׂדָּה
אֵילָן כְּדַזְרָשִׁינּוּ בְּקִדּוּשֵׁין מ' וּבְסִנְהֶדְרִין מֵה בְּהֵמָה בְּהֲרַכְּבָה וְסוּבְר פְּלֵלָה לְהֵכִי הוּא דַּאֲתָא
וְכֵלָאִי זְרַעִים מְדַרְבְּנָן אִסוּרִין וְעֵינֵן שַׁבַּת פ"ז בְּרַש"י וּבְתו' שֵׁם וּבְמִנְחוֹת נ"ד וּבְתו' ד"ה
דְגֵן שְׁפִיר מִבְעֵיָא לִיה בְּהֲרַכְּבָה מֵהוּ אַבְל מִמִּתְנִי קַשְׂיָא לְהוּ שְׁפִיר דְתַנּוּ וְלֹא יָרֵק בְּיָרֵק
דְדוּחַק לְאוּקְמִיָה מִתְנִי פְּרַבְּנָן דְפְּלִיגִי עַל ר' יֵאשִׁיָה דְלֹא פְּהֵלְכְתָא דְהֵלְכָה כַר"י כְּדַאֲמַר
בַּפ' רֵאשִׁית הִגְזוּ וַא"נ דְאִי פְּרַבְּנָן מֵאִי אִירָיָא יָרֵק בְּיָרֵק אֲפִילוּ לְזִרְוּעַ אִסוּר וַאֲפ"ה תִּזְרָצוּ
לְקַמּוּ מִתְנִי רַבְּנָן וְאַשְׁמַעִינּוּ פְּלוּגְתָא דַר' יְהוּדָה דְמִתִּיר יָרֵק בְּאֵילָן וּמַש"ה תַּנּוּ נְמִי יָרֵק
בְּיָרֵק אֵיזִידִי דְיָרֵק בְּאֵילָן: בַּא"ד וּמִיבְעֵיָא לִיה אִי חֲשִׁיבָא הֲרַכְּבַת זְרַעִים פְּהֲרַכְּבַת אֵילָן
א"נ לַר' יֵאשִׁיָה מִיבְעֵיָא דְלֵמָּא מִתְנִי פְּרַבְּנָן א"נ כּו' קַנְבוּס וְלוּף עכ"ל מִתְחַלָּה תִּי
דְמִבְעֵיָא הֲרַכְּבַת יָרֵק בְּיָרֵק בַּח"ל דְזִרְעָה שְׂרִיָא מִמְּיַעוּטָא דְשְׂדֵה וְהֲרַכְּבַת אֵילָן אִסוּר
כְּמוֹ הֲרַכְּבָה דְבְּהֵמָה כְּדַאִיתָא בְּקִדּוּשֵׁין וּמִיבְעֵיָא לִיה כָּאֵן אִי לְמִינְהוּ בְּדְשָׂאִים הֵנָּה הֲרַכְּבָה
כְּמוֹ בְּאֵילָנוֹת דְאִי לָאו קָרָא לְמִינְהוּ מִגּוּפָא דְקָרָא שְׂדֵה לֹא תִזְרַע לֹא מְצִינּוּ לִזְמַר מֵה,
בְּהֵמָה בְּהֲרַכְּבָה אִף שְׂדָה בְּהֲרַכְּבָה וְקֵאִי נְמִי אֲמִינֵי זְרַעִים כְּמוֹ דְקֵאִי אֵהֲרַכְּבַת אֵילָן ר"ל
דְחוּקִים שְׁחַקְתִּי לֵה כְּבָר לֹא קֵאִי כ"א אֵהֲרַכְּבַת אֵילָן שְׁנַאֲסַר לַב"נ אַבְל הֲרַכְּבַת זְרַעִים
אִי לָאו לְמִינְהוּ בִּיצִיאָתֶם לֹא הֵנָּה דְרָשִׁינּוּ מֵה בְּהֵמָה כּו' דְהָא לֹא שְׁיִיף חֲוָקִים שְׁחַקְתִּי
כְּבָר וּמַש"ה מִיבְעֵיָא לִיה אִי לְמִינְהוּ בְּעֵשִׂיָה הֵנָּה כְּמֵאן דְכָתַב בְּצַוְנָאָה אוּ לָאו וּבְזָה אֲפֹשֶׁר
מ"ש רַש"י מֵהוּ לְהֲרַפִּיב מִשְׁמַע דְמִבְעֵיָא אִי שְׂרִי לְהֲרַפִּיב וְהָא אִיסוּרָא מִיָּהָ הֵנָּה מִק"ו
נְשָׂאוּ דְשָׂאִים לָן מִהֲרַש"א ז"ל וְכַפִּי מ"ש י"ל דַּבַּח"ל מִבְעֵיָא לִיה אִף דְאִיפָא ק"ו מֵאֵילָנוֹת
מ"מ מְדַכְתְּבָה הַתּוֹרָה חֲוָקִים שְׁחַקְתִּי כְּבָר וּמֵה אֲשַׁמְעִינּוּ קָרָא בְּזָה אִי לְאִסוּר הֲרַכְּבָה
וְהֲרַכְּבָה לַב"נ מִלְמִינְהוּ נְפָקָא כַּמ"ש הַתּו' לְקַמּוּ שְׁהוּקְשָׁה לָהֶם זֶה אֲלֵא לְמַעוּטֵי אָתָּא

דוקא חוקים שחקקתי פֿכֿר לב"נ הוא דאסור בח"ל ולא הרֿכֿבֿה יֿרק בֿיֿרק דלב"נ שְׁרִיא
וה"ה דמ"ל מהו להרֿכֿיב ב"נ דאין עונֿשֿין מדין בב"נ כמו שֶׁהֵבֵאתִי בִּפְלִלִים יע"ש ומש"ה
מִיִּבְעֵיא ליה ומ"ש התו' דלר' יאשִׁיָּה מִבְּעֵיא ליה הֵינּוּ אִם נאמר דר"י לית ליה פֿלֵל פֿלֵא
זרעים פֿקוּשִׁית הִירוּשְׁלַמִי שֶׁהֵבִיאוּ התו' בְּקִדּוּשִׁין ל"ט א' על דַּעְתָּי דר"י לאִינְהוּ צוֹרֵף
נאמר כו' וְסוֹבֵר כְּשִׁיטַת רִשִׁי שֶׁבַת פ"ד וּמְנַחֲחוֹת נ"ד וּבְתוֹ ד"ה דָּגוּן יע"ש דִּהְוֵה דְרַבְּנָן
פֿלֵא זרעים לר"י.

ואף שֶׁהִתּוֹ בְּקִדּוּשִׁין וּלְקַמֵּן באו"ב פֿתְּבוּ דר"י אִית ליה פֿלֵא זרעים פֿאן לא פֿיֿרְשׁוּ פֿן
אֵלָא דְלִית ליה פֿלֵא זרעים. ומוקי שְׁדָּף לא תִּזְרַע בְּהֶרְכָּבַת אֵילָן וּמִבְּעֵיא ליה אִי הֶרְכָּבַת
יֿרק הָוֵה בְּכָלֵל חוקים שֶׁחֻקְקִיתִי פֿכֿר עֵינָן סִנְהֶדְרִין ס' וּבְתוֹס' ד"ה חוקים וה"ה דה"מ
לְתוֹרֵצֵי דְּמִבְּעֵיא לר' יהודה בְּסוּף פ"א דְּכָלְאִים דְּאִית ליה בְּכָלְאֵי זרעים אִין חֵיִיב אֵלָא
בג' מִיִּנְיָן פֿמו' לר"י בכ"ה דְּשְׁדָּף פ' יע"ש וּמִבְּעֵיא ליה ב' מִיִּנְיָן בְּהֶרְכָּבַת מֵהוּ דְּאֵילָן בְּאֵילָן
ב' מִיִּנְיָם כ"ע מוֹדִים דְּאָסוּר וְאִי דִּהְלָכָה כר' יאשִׁיָּה פְּכִי הִנְרָאָה אִם נאמר דר' יאשִׁיָּה לית
ליה פֿלֵא זרעים לית הִלְכָתָא פְּנוּתִיָּה וְעֵינָן מְגִינֵי שְׁלֵמָה מ"ב ע"ד: עוד פֿתְּבוּ התו'
דְּמִיִּבְעֵיא לְרַבְּנָן קִנְבוּס וְלוֹף אָסְרָה תוֹרָה וְלֹא שְׁאָר זרעים יִרְצוּ בְּזָה דְּשְׁאָר זרעים הֵם
מְדַרְבְּנָן בְּזִרְעָה וּמִבְּעֵיא ליה בְּהֶרְכָּבַת מֵהוּ פִּינָן דְּכָתַב לְמִינְהוּ בִּיִּצְיָאָה כו' וְאִנִּי תָמָה עַל
עֲצָמֵי מַה עֵנָן קִנְבוּס וְלוֹף לְכָלְאֵי זרעים דע"כ אֲמַרִּינָן קִנְבוּס וְלוֹף וְלֹא שְׁאָר זרעים אֵלָא
בכ"ה בְּמְנַחֲחוֹת ט"ו ב' דוּמְיָא לכ"ה וְשִׁנְגַּמְרוּ לְשֵׁלֶשׁ שָׁנִים מִשָּׂא"כ פֿלֵא זרעים פֿוֹלָן
אָסוּרִים אִם רוּצָה בְּקִיּוּמָן לְזִרְעָה וּכ"ש לְהֶרְכִּיב פֿמְבוֹאָר יָפָה בר"מ ז"ל בְּהִלְכוֹת פֿלֵאִים
פ"א ודו"ה ובכ"מ וְכָאן לְעֵנָן פֿלֵאֵי זרעים אֲמַרוּ וּמַה עֵנָן קִנְבוּס וְלוֹף וְאִי דִּהְתּוֹ סְבִירָא
לְהוּ דְּכָלְאֵי זרעים נְמִי אִין אִיסוּר אֵלָא בְּמַאֲכָל אָדָם כמ"ש הר"מ בפ"א ה"ד מ"מ אִין
עֵנָן קִנְבוּס לְכָאן: הֵן אֵמַת שֶׁהַכ"מ פֿתַּב בפ"א ה"ד שִׁמ"ש רַבִּינוּ הִרְאוּ לְמַאֲכָל אָדָם לֹא
בָּא לְשִׁלּוֹל אֵלָא דְּבָרִים הַמְרִים לְרַפּוּאָה וְכִיּוּצָא אֲבָל מַאֲכָל בְּהֵמָה אִם רוּצָה בְּקִיּוּמָן הִר"ז
פֿלֵאִים יֵשׁ לְרֵאוֹת הָא דְּכָתַב הִר"מ בפ"ה ה"ג וְאִינוּ חֵיִיב מִן הַתּוֹרָה אֵלָא קִנְבוּס וְלוֹף
שִׁנְגַּמְרִי עִם תְּבוּאֹת הַפָֿרִם אֲבָל שְׁאָר הַזְּרָעִים אָסוּרִי מְדַבְּרִיָּה וּבְמֵאֵי מִיִּירִי פִּינָן דַּאכ"ה
קֵאִי וּפְסוּק לְעִיל בְּהִלְכָה א"ב כר' יאשִׁיָּה דְּאִינוּ חֵיִיב אֵלָא ב' זרעים לְבַד הַפָֿרִם א"כ מ"ש
אִינוּ חֵיִיב עֲלֵיהֶם הֵינּוּ מִשּׁוּם כ"ה דְּאִי מִשּׁוּם פֿלֵאֵי זרעים אִף שְׁאָר מִיִּנְיָם שְׂאִין קִנְבוּס
וְלוֹף אָסוּר מ"ה וְלוֹקָה וְאִיָּךְ פֿתַּב אַח"כ וְאִינוּ אָסוּר אֵלָא מְדַבְּרִיָּהֶם וְהָא וְנֹדְאֵי מִן הַתּוֹרָה
אָסוּר וּבְשִׁלְמָא אִי אֲמַרִּינָן דְּמַאֲכָל בְּהֵמָה אִין בּוּ אִיסוּר תּוֹרָה בְּכָלְאֵי זרעים מְצִינוּ לֹאמַר
דְּאִיָּרִי פֿאן בְּמַאֲכָל בְּהֵמָה מִשָּׂא"כ אִי בְּמֵא' בְּהֵמָה מ"ה אִיָּךְ פֿתַּב שֶׁהוּא מְדַבְּרִיָּהֶם וְאִין
לֹאמַר דְּאִין רְאוּי פֿלֵל אִף לְמַאֲכָל בְּהֵמָה א"כ אִף מְדַבְּרִיָּהֶם שְׁרִי כמ"ש לְקַמֵּן בַּה"ו וְכִמוּ
שְׁאָבָאָר בְּסוּמוֹף וְע"כ צ"ל דַּה"ק אִין חֵיִיב מִשּׁוּם כ"ה אֵלָא קִנְבוּס אֲבָל מִשּׁוּם פֿלֵאֵי זרעים
לוֹקָה כמ"ש הַכ"מ אִינוּ חֵיִיב פֿלוֹמַר מִשּׁוּם כ"ה וְהִזְדַּר פֿתַּב אֲבָל אִיסוּר דְּרַבְּנָן יֵשׁ בְּזִרְעָה
מִין א' עִם חֶרְצָן וּפְעָמִים אִיסוּר תּוֹרָה בְּב' מִיִּנְיָן מִשּׁוּם פֿלֵאֵי זרעים וְזַע דִּהְעוּלָה מְדַבְּרִי
רַבִּינוּ שֵׁם הוּא פֿךְ דְּתְבוּאָה שֶׁהוּא ה' מִיִּנְיָ דָּגוּן וּקְטָנִית וְיֿרֿק הָנֵה מ"ה עִם חֶרְצָן וּשְׁאָר
זרעים הַנְּאָכְלִין בִּין לְאָדָם אוּ לְבְּהֵמָה מְדַרְבְּנָן אָסוּר וּקִידֵשׁ מְדַרְבְּנָן וְעֵינָן מ"ש הִר"מ
פ"ה ה"ח וי"ט יע"ש הֵיטֵב וְאִם אִין נְאָכְלִין פֿלֵל אִף מְדַרְבְּנָן לִית אִיסוּר.

ומ"מ נְרָאָה דְּבָרֵי הַתּוֹ דְּכָאן שְׁלֵמְדוּ פֿלֵאֵי זרעים מְכ"ה שְׂאִין אִיסוּר אֵלָא ה' מִיִּנְיָ דָּגוּן
וּקְטָנִיּוֹת וְיֿרֿק וּקִנְבוּס וְלוֹף וְלֹא שְׁאָר זרעים. ומ"ש הַכ"מ עֲלָה דִּהְוֵה שְׁפַתְּבָה הִר"מ אִין

אסור אלא הראוי למאכל אדם מהא דפ"ה הי"ח הרואה פלאים אף דהתם מדרבנן דמ"ה אין אסור אלא ה' מיני דגן כו' מ"מ מדכתב אין אסור משמע אף מדרבנן ומש"ה הקשה פן וצ"ע: פתב הר"מ ז"ל בפ"א מהלכות פלאים ה"ד המרפיב אילו באילן או ירק באילן לוקה בכ"מ נכתב הכ"מ הא דלא הזכיר רבינו ירק בירק דכ"ש הוא בא"י דאסור לזרוע כ"ש המרפיב ובח"ל שרי דממעט משדף דאיירי בהרפכה וא"ת הא דבעיא בפא"ט הרפיב ב' דשאין אי בא"י אסור ובח"ל שרי וי"ל בא"י ומתני' סברה פיון דכתיב למינהו בעש"י איפא למימר פה נצטוו אבל ר' חגינא דאמר לא נצטוו ע"כ מיבעיא ליה והתוספות תירץ בחוצה לארץ מיבעיא ליה ועוד תירצו תירוצים אחרים עכ"ל מ"ש דסובר רבינו דממעט נמי הרפכה היינו דלשאנא דתלמודא בקדושין דף ל"ט הפתיב שדף למעט זרעים שבח"ל היינו הרפכה דלא כפירש"י כ"ה דלזרעים לא אצטריף ולהר"מ לדונק יחשב מש"ה אמר בפשטיה להרפכה ומ"מ מלת נמי אין מדונק דלהרפכה אצטריף ולא לכלאי זרעים דחובת קרקע היא וק"ו ליפא יע"ש בקדושין ומ"ש דלא מבעיא אלא לר"ח דלא נצטוו אלא מעצמן נשאו ק"ו אפתי מה מיבעיא מדאסור לזרוע כ"ש הרפכה בא"י כמ"ש הכ"מ מקודם דמ"ה השמיט הר"מ ירק בירק בא"י ואיך אפשר דלא נצטוו ומה בכך הא אח"כ הנהירה תורה שדף לא תזרע כ"ש הרפכה ומ"ש דהתו' תירצו עוד תירוצים אחרים היינו לומר דרבינו לא הונח לו בתירוצים שתי' התו' דתי' א' דבח"ל מבעיא א"כ אמאי השמיט רבינו בח"ל דהנה ספק פשל תורה ולהחמיר ותי' הב' דמבעיא לר' יאשיה לא הונח לו דרבינו פסק כר"י בפ"ה נאפ"ה פוסק פלאי זרעים אסירי מ"ה מקרא שדף לא תזרע פלאים פשיטת התוס' בקדושין ובשאר דונקתינן א"כ פיון דזריעה בב' מינין כ"ש הרפכה גם תי' דקנבוס ולוף אין ענינו לכלאי זרעים ואי דאפתי איפא למבעי בדברים הפרים או שאין רוצה בקיומן או שאין ראוי למאכל אדם א"כ אמאי השמיט הר"מ ז"ל הך בעיא ולומר ספק הנה גם אין לומר לב"נ קמבעיא ליה פמו שתי' התו' דא"כ בהל' מלכים פ"י ה"ו פתב דב"נ מצווה על הרפכת אילן משמע למעט הרפכת ירק אתא ומש"ה פתב הכ"מ דאיבעיא לר"ח אבל באמת נפשטה איבעיא ממתני' וכבר כתבו מה שיש לעיין בדברי הכ"מ.

ויותר הנה נראה לכאורה דהר"מ סובר דאלקבא דר' יהודא מיבעיא דסובר בכלאי זרעים לא מיחייב כ"א בג' מינין פמבןאר בפ"א מפלאים ונהבאתיו לעיל מש"ה מיבעיא בהרפכה אי הנה דומיא דאילן ובהמה דמודה ר"י דמחייב בב' מינין א"ד פיון דלא פתיב למינהו והר"ח ספק כר' יאשיה בכ"ה וכת"ק דר"י בזרעים ואין ספק: והנה מהרש"א ז"ל בחר לו דרך אחרת לתרץ קושיות התוספות דמיבעיא לענין מלקות אבל אסור איפא מק"ו ששאו דשאים כו' ונהיא מתני' דאין מרפיבין א"ל איסורא מק"ו ומ"ה הר"מ דנח"י למלקות השמיט ירק בירק עכ"ל מ"ש דאיסורא איפא ומיבעיא למלקות אף דלמינהו לא הנה לאו ואף דניגוי פמאן דכתיב בצוואה אפתי מלקות מנלן י"ל או מקרא שדף לא תזרע חוקים שחקקתי כבר והיינו נמי הרפכה בירק או פיון דאשפחן איסורא בירק מלמינהו תו אית לן למילף מלקות מק"ו וכפי מ"ש המ"מ בפ"ב מהלכות מ"א ונתבאר בפללים בח"א יפה בח"ש אלא דלפי הנראה סובר מהרש"א הרפכה מזריעה לא אתיא דאל"כ כ"ש הרפכה דלוקה בב' מינין מזריעה וכמ"ש הכ"מ טעם להשמת הר"מ ירק בירק ובשלמא התו' היו סוברים פקושית דר' יאשיה לית ליה פלאי זרעים פלל או בג'

מינין משא"כ להר"מ דפסק בהדיא דב' מינין לוקה כ"ש הרפכה וכבר אפשר לומר
דסובר אף דהרפכה כ"ש הוא אין עונשין מק"ו ואף דהנה בכלל מאתים מנה אי לאו עם
עשה דלמינהו או דמ"ה השמיט הר"ם ירק בירק דבמ"ל אין לוקה איסורא איפא מק"ו
שנשאו דשא' אבל מק"ו אין עושין ולמינהו דכתיב דליהוי בכלל חוקים שחקקתי בעיא
דלא אפשטא ומ"ה השמיט הר"מ דנחית למלקות דאפתי למה השמיט הרפכה ירק בירק
בח"ל דאסור מק"ו שנשאו דשאים בשלמא בא"י השמיט דאיסורא ק"ו מזריעה ומלקות
אף אין עונשין בכה"ג ולמינהו בעי דלא איפשטא הוא אלא הא קשיא אמאי השמיט ירק
בירק בח"ל דאיסורא מיהא איפא וכדכתיבנא: בפירש"י ד"ה נשאו דשאים ק"ו בעצמן
מפי' יראה דק"ו הוא לזריעה ואיני יודע הא באילנות ליפא איסורא כ"א הרפכה גם
איבעיא הוא בהרפכה לא בזריעה ועיין פ"א מהל' פלאים דבאילנות אין איסור לזרוע
שני מיני אילנות כי אם הרפכה אילן באילן אסור: (ע"ב) גמרא שסועה בריה בפ"ע עיין
בר"מ הל' מ"א פ"א ובי"ד סימן י"ג דבמעיי אמו אסורה דבריה בעלמא ליתא ואגמרה
רחמנא במעיי אמו ועיין מהר"ם שי"ף ז"ל הא דפייט במוסף שלשבעות סוף שסועה או
דיש לה סימני טהרה נאסורה או כל היצא מטהור טהור ושסועה מטהורה היא: (דף סא
ע"א) ברש"י ד"ה עוף הבא בסימן א' טהור וכ"ש ב' או ג' ובלבד שיפיר שאין מכ"ד
עופות עכ"ל הנה נראה דר"ח בדוקא סי' א' נקיט דאף שאין מכיר פירס ועונג' לא שכיחי
כדאמר לקמן משא"כ בס' שמה עורב אלא מדאמר בסימן א' משמע אף בשאר סימנין
זקא או קורקבו וכן כתב מהר"ם שי"ף דהאי סימן א' חוץ מאותו שאין דורס יע"ש ושמה
עורב הוא אלא שפירו ה"ה יותר ומכיר כל הכ"ד כו' ודע לשי' הר"מ ז"ל בפ"א מהל'
מ"א עוף בסי' א' וא"י אם דורס או לאו טהור הוא דסבר סימן החדש אינו דורס ופ"ו לא
שכיחי ועיין בסימן פ"ב בדופ' א"כ אפשר דוקא סימן א' נקיט בעורב ליפא למיחש ופ"ו
לא שכיחי והיינו אצבע תירא ואין ידוע אם דורס כו' אבל רש"י סובר כפי' ר"ח דסי'
החדש קורקבו נקלף א"כ לספוקי בעורב ומ"מ גם לרש"י אפשר סי' א' דוקא בעורב
מכיר הוא ואינו דורס מסופקין בו ואי לא סי' א' שמה נשר הוא ודעת רש"י יתבאר לקמן
אינה סימן החדש בעזה"י: בתוספות ד"ה כל עוף וא"ת וכי כו' ואי הלמ"מ למה פו"ע
דממ"נ חד מינ' דורס עכ"ל בס' אור יקרות פ' שמיני מקשה דאי לא הנה פתיב אלא חד
ה"א דילפינן מפו"ע ונשר לסימנין צריף ושמה תרנויהו דורסין עכ"ל וי"ל מ"ש
התוספות דלכתוב אותו שאין דורס הוא סי' הישן דסי' החדש קורקבו נקלף וע"כ דורס
ומסי' ישן ליפא למילף דבב' עם י"ט כדמסיק לקמן ואם נאמר דלא ידעינן סי' החדש
מ"מ אי א' דורס ידעינן סי' טהרה דסי' דורס לא צריף למילף דהלמ"מ כמ"ש הוא בעצמו
ואי שניהו דורסין לא לכתוב סי' החדש ומהבין יבין.

ועיין ר"מ שי"ף ז"ל מ"ש ועוד דאי שניהו דורסין לכתוב סימן חדש מינ' וי"ט עופות
לפי' סי' טומאה. ומיהו ז"א דאי לא הנה פתיב סי' חדש לחוד ה"א גילף מפ"ו ואי נשר
ל"ל ה"א לילף מעורב ופ"ו צריף לסי' טהרה יע"ש: שם ע"ב ונילף מעורב א"כ פ"ו למה
לי מהר"מ שי"ף ז"ל כתב דאף דלא ילפינן אלא מה דאיתא בעורב י"ל דפרס מסופק
התוס' לא ידענא היכן ואפשר דפשיטא לתלמודא דאותו סי' שיש בפרס יש בעורב אמנם
עונג' ונדאי דאית בי' סי' חדש ונהא דאמר פ"ו ל"ל תרנויהו ל"ל אלא לכתוב חדא בסי'
חדש ובהו י"ל קושית אור יקרות שהקשה לילף מפ"ו ואי נשר ל"ל ה"א לילף מעורב

ופ"ו צריף לסי טהרה ול"ק דא"כ סי יִשָּׁן לָמָּה לי וַיִּדְעִינוּ סי טהרה מי"ט וסי חֲדָשׁ וְכֹן מ"ש דְּעִדִּינָן לֹא נְחִית דְּהֵנָּה י"ט פְּתוּבִים וּבְאֵמַת דִּינְדַע מְזָה ל"ק מְעַנְרָב לִילָף א"כ נִשְׁר ל"ל אֶלָּא בְּנָן אָב נִשְׁר לִית לִי פֶלֶל כּו' וְעוֹד עוֹרָב עִם י"ט הֵנָּה ב' פְּתוּבִי מֵה שְׁמִקְשָׁה מֵהר"מ ש"ף אִיף אָמַר לִילָף מִסִּי חֲדָשׁ לְפִי קַבְלַת ר"ת אה"נ דוֹרְס אָסוּר וְעוֹד דְּלִיפֵּא חוּץ מִכ"ד דְּדוֹרְס עִכ"ל וְאֶפְשָׁר דְּהַתוֹרָה גְּלָה לָן שְׁאִין שׁוּם עוֹף טְהוֹר דוֹרְס דָּאָם פֶּא בְּסִי א' וְנִשְׁחַט וּא"א לְבֹנְדְקוֹ טְהוֹר וּמֵאַחַר שְׁקַבְלָנוּ מִנַּח שְׁאִין עוֹף טְהוֹר פְּעוֹלָם דְּדוֹרְס ע"כ שְׁאִין שׁוּם עוֹף חוּץ מִכ"ד דוֹרְס וּמִיָּהוּ בְּלֹא סִמְנִין פֶּלֶל אִיפֵּא פְּמָה מִיָּנִין דוֹרְסִין .

מ"ש בא"י וְלִנְיַת חֵן דְּאִי א' דוֹרְס לְכַתּוּב אוֹתוֹ שְׁאִין דוֹרְס כּו' לֹא יִדְעָנָא דא"כ גִּילָף מִפ"ו וְאִי נִשְׁר ל"ל א"כ גִּילָף מְעַנְרָב דְּהָא פֶּרְס צְרִיף לִסִּי טְהָרָה אֶלָּא כִּמ"ש דְּסִי הֲחֲדָשׁ אִינוּ דוֹרְס וּמִסִּי יִשָּׁן לֹא לִילָף וְאִי מֵה דְּכַתְּב מֵהר"מ ש"ף לְמֵאָן דְּאִית לִיהָ סִי חֲדָשׁ קְוֶרְקָבֵן כּו' ע"כ אִית לִי מִסִּי יִשָּׁן הֵנָּה יִלְפִינוּ יע"ש פְּכָר פְּתַבְתִּי שִׁישׁ לִינִישְׁב קוֹשְׁיַת' מֵה שְׁהַעֲלוּ הַתּוֹס' דְּפֶרְס עִם עֲזָנָי' ב"כ וְלֹא סִי יִשָּׁן עִם י"ט ב' פְּתוּבִים דְּאִיִּצְטְרִיף דְּמִי"ט לִיפֵּא לְמִילָף אִפִּי סִי א' פְּקוֹשְׁיַתָּם בְּסוּמָה .

ק מ"ש פְּעוֹרָב ה"ח לוֹמַר לְמִינוּ ב"כ וְלֹא הִקְשׁוּ דְּהֵנָּה ב' פְּתוּבִי עִם י"ט דְּלֹא מְצִי לְמִילָף מִי"ט מְדִאִיִּצְטְרִיף לְגוֹפִיָּה וּבְזָה נְמִי דְּלֹא תִקְשָׁה ל"ל עוֹרָב דְּבג' לֹא מְצִינוּ לְמִילָף דְּהֵנָּה י"ט פְּתוּבִים וּבב' מְצִינוּ לְמִילָף מִי"ט אֶלָּא דְּמִי"ט ב' נְמִי לֹא מְצִינוּ לְמִילָף כִּמ"ש תו': (דף סב ע"א) גְּמָרָא אר"נ הִיָּה בְּקִי בְּהֵן כּו' הִנֵּה מִפִּירִש"י יִרְאָה דְּהֵנָּה בְּקִי בִּפ"ו וּבְזָה צְרִיף שְׁיָהָא נִיפְרָ בּו סִי א' טְהָרָה שְׁמָא נִשְׁר הוּא אוּ שְׁמוּ שְׁלוּשָׁה וּמִי"ט הוּא .

אָבֵל הַב"י הִקְשָׁה דְּלָמָּה לִיָּה סִי א' וְלֹא יִדְעָנָא מֵאִי קוֹשְׁיַי' . אָמְנָם יִרְאָה לוֹמַר דְּה"ק הִיָּה בְּקִי בְּהֵן כִּכ"ד עוֹף בְּסִי א' טְהוֹר הָא אִין יְדוּעַ חִיִּישִׁינָן שְׁמָא יִשְׁאָר מִיָּנִין טְמֵאִין לְשִׁי תו' שִׁישׁ פְּמָה מִיָּנִי שְׁאִין מִין נִשְׁר וְאִין לָהֶם פֶּלֶל וְכֹן יִרְאָה שִׁי תו' דְּכַתְּבוּ ה"ס טְהוֹר בְּסִי א' וּבְלִבְד שְׁיִפִּיר פ"ו הִיָּנֵנוּ מְדִאִמַר בְּקִי בְּהֵן מְשַׁמַּע כ"ד: (דף סג ע"א) תו' ד"ה הָא בְּאַתְרָא פ"ה דְּדַמּוּ לָהֶם כּו' עִכ"ל מִפִּירִש"י ק שְׁכַתְּב דְּרֵאִינוּ שְׁהוֹחֲזָקוּ שְׁם פ"ו א"כ מְשַׁמַּע שְׁמִפִּירִין פ"ו וּא"כ זֶה שְׁאִין שְׁמוּ פ"ו לְמֵאִי נִיחּוּשׁ אִי לֹאוּ דְּדַמּוּ וּט"ז הִקְשׁוּ בְּשְׁאָר דוּכְתִי נְמִי לְתַסְרוּ וְתִי דְּוּנְדֵאִי לֹאוּ מִיָּנִי הוּא דְּלֹא פְּתִיב לְמִיָּנֵהוּ בִּפ"ו וְכֹן לְעִיל הִיָּה בְּקִי פְּתַבוּ הַתּוֹסְפוֹת דְּבְעִי תַרְתִּי בְּהֵן וּשְׁמוֹתֵיהֶן עֵינָן מֵהר"מ ש"ף ז"ל וְאִין לוֹמַר דְּה"ק אִאוּתָן מְקוֹמוֹת קְרוּבִים לֹאִי הֵתָם דְּשְׁכִיחִי פ"ו חִיִּישִׁינָן שְׁמָא פ"ו הוּא אָף דְּאִין שְׁמוּ כְּדָ שְׁמָא דְּמִי לָהֵן מִשְׁא"כ הִיָּכָא דְּלֹא שְׁכִיחַ לֹא מְחֻזְקִינָן רִיעוּתָא דְּלֹא שְׁכִיחִי בִּישׁוּב דֵּא"כ אָף בְּמְקוֹם דְּשְׁכִיחִי יָהָא מְוֹתַר פִּינוּ דְּאָף בְּאִין שְׁכִיחַ פ"ו נְמִצְאִי אֵלוּ הַמִּיָּנִין וְע"כ לֹאוּ מִין פ"ו הֵם .

וְעוֹד אִמָּאִי מְנַהֲגָא אִיסוּרָא לִיָּהוּי פִּינוּ דְּאִיפֵּא לְמַחֲשׁ לְפִי עֲצָמָן וְעֵינָן מְהַר"ם ש"ף מ"ש בְּזָה יע"ש: מ"ש מֵהר"מ ש"ף ז"ל פִּינוּ דְּלֹא פְּתִיב לְמִיָּנֵהוּ בִּפ"ו לִיפֵּא אִיסוּרָא אֶלָּא מְנַהֲגָא לֹא יִדְעָנָא הָא אֶמְרִינָן אָף פֶּל שְׁאִין בּו א' מִסִּי טְהָרָה לְפִי רִש"י דְּמַרְבָּה מִין נִשְׁר אָף דְּלֹא פְּתִיב לְמִינוּ ה"ה פ"ו וְאָם נְאָמַר אָף דְּמִין פ"ו מְוֹתַר פִּינוּ דְּלֹא פְּתִיב לְמִינוּ וְעוֹרָב נְמִי אִי לֹאוּ לְמִינוּ אָף דְּהֵנָּה מִינוּ שְׁרִיָּא פִּינוּ דְּאִין לְמִיָּדִין מְהֵם מִשְׁא"כ נִשְׁר דְּלְמִיָּדִין הִיָּמְנוּ אָף דְּלֹא פְּתִיב לְמִינוּ אָסוּר א"כ אָף מְנַהֲגָא לֹא לִיָּהוּי דְּאָף א"ת שְׁהוּא מְמִינָי' שְׁרִי כִּמ"ש בְּסוּמָה דְּלִיפֵּא לְמִילָף מִיָּנֵהוּ וְצְרִיף עִי"ש: (דף סד ע"א) גְּמָרָא אֶלָּא אר"ז כּו' הָא

דחלקן בברייטא ראשה א' פד כו' היינו דאי ב' ראשין חדין או פדין או חלמון מבחויז נמי טמא ובעיני שניהו לטיבותא ואפשר לומר בהיפך דאינו טמא ודאי עד שיהיו ב' ראשין פדין וחלמון מחויז דאפשר דקבלה ביזו הנה דכף הוא וקשה דמה אהני הנה סימנין דאף חתוכה נמי שרי באומר של עוף פלוגי וטהור דמרתת כו' דסימנין לא מעלין פיון דאיפא דעורבא כו' י"ל דנדאי א"א לב' מינין חלוקין שיהי' דומה ממש ועיין ב"י בסי' פ"ו בשם הרשב"א וא"כ אפשר דאות' מין פו"ע כמ"ש רש"י ז"ל אלא דמותר דלא פתיב בי' למינו כמ"ש לעיל ומש"ה אין לוקחין ביצים עד שיאמר ואיפא סימנים דבלא סי' אימא מפ"ו עצמן הן ואיהו אמר ממין פ"ו שהוא טהור כמ"ש בסמוך ולא מרתת דיקיף לאותו מין ויהיו ביצים דומין פיון דמין א' הוא עכ"פ אבל סימנין ליפא דדמי אלא דעורבא ועורב לאו מינו הנה ולא דמי להדדי ומרתת.

ומהר"ם שי"ף פתב דסימנין מסייע לנכרי כו' היינו דרוב טמאין אין ראשה א' חד וכד יע"ש ואיני יודע אמאי לא אזלינן בתר רבא וי"ל במ"ש בסמוך: (דף סה ע"א) תוספות ד"ה ר"י אומר ושמו חגב כו' ביאור דברייהם דאיפא בהא פליגי ת"ק סבר כתנא דבי רב וראשו ארוך אסור ור"י סבר פתדרי' א"כ עיקר חסר מן הספר והנה לומר ד' סימנין ולא ראשו ארוך ודע לפום סברא דהשתא ע"כ לית שום מין שיהא ד' סימנין ואין שמו חגב והוא מארבה וסלעם וחגב וחרגל הפתוב דהשתא לא קשיא אמאי לא אמר ת"ק ראשו ארוך אבל באמת אפשר דלית מין חגב שיה' מארבה כו' אבל יש כמה מינין שיש ד' סי' ואין שמו חגב ועיין לקמן בתוספות מה שפכתבו שם בזה יע"ש: (דף סו ע"ב) התו' ד"ה ה"א מאי קשקשת סנפיר הרבה אמר לנו טעמין' לידע מהו קשקשת עכ"ל במהר"ם שי"ף ז"ל אפשר בלא קרא דשריון נמי ידעינן אלא דלא ידעינן הי סנפיר ומבין שניהם גלמוד סי' דגים או יאמר סנפיר ידעינן בכל שאר מלות שבתורה עכ"ל וא"ל א"כ ל"ל להגדיל תורה כו' אפשר דשמואל גופא לא ידע הא דשריון קשקשים לבוש אלא מדכתיב סנפיר וקשקשת וסנפיר הפורח בהן ידעינן קשקשת לבוש אבל אי לא הנה פתיב סנפיר לא הנה ידעינן מהו קשקשת ואפשר קושטא משני דיודעינן מהו קשקשת.

אבל במס' נדה ס"א ב' בתו' ד"ה ולכתוב רחמנ' כו' וא"ת דלמ' חדא סגי ומאי קושטא א"כ לכתוב סנפיר לחוד וקשקשת יש לו סנפיר ולמה לי קשקשת אי סנפיר ידעינן אבל אי לא ידעינן אלא מפח קשקשת לבוש ידעינן סנפיר הפורח אי לא הנה פתיב אלא סנפיר א"ה הוא קשקשת ובעיני תרתי והיינו דא"כ הנה לשנויי כמ"ש.

אמנם מ"ש התו' לעיל כ"ב אמאי איצטריוך קרא לקשקשת שלא נטעה ותי' דמשמע קשקשת מלשון סכסוף היד יענין שם ובסנפיר לא שייך האי תי' וצ"ע: (דף סז ע"א) א"כ תאכלו למה לי לתי' ב' שפכתבו התו' דאי מקרא בתרא ה"א למעט מלאו אתא א"ל אימר פרטא לאיסור דבורת אף יש לו אסור וקרא בתרא לפלים להתיר ואת זה תאכלו למעט פלים מעשה דא"כ ימים ונחלים דסיפא דקרא למה לי מאת זה תאכלו ממעט אף מעשה: (ע"ב) פרשה ומתה כו' בי"ד סי' פ"ד פתיב פרשה ומתה קודם שמגיע לארץ או מקצת או שפי' ע"ג תמרה אסור אף דלא איבעני' אלא בראו לרחוש היינו אי פרשה ומתה מותר אבל אי אסור ה"ה פירשה לאויר העולם ולא הנה לו ראוי לנפול לארץ עד שמתה אסור דאויר עולם חשיב כנפל לארץ ואסור ומ"ש מקצתו פי' מן הפרי כו' היינו אי אויר

העולם חשיב כנפל לארץ ובארץ אף לא נגע אלא מקצת איבעיא דלא אפשרטא הוא
ואסור ה"ה מן הפרי מקצת דאסור ואיני יודע אמאי לא פי' בקרא לאויר העולם מהו כמ"ש
הטור דעד שלא הגיע לארץ מתה ונהנה כמו את"ל קמא דאת"ל דבעי ראשונה לחומרא
וצ"ע: שינוי לך ס"ה ע"א: מ"ש מהר"מ שי"ף דקא דאמר דאיפא דעורבא דמי לדיונה
לאו דוקא אלא איזה מינים מועטים יע"ש אמת שכן הוא אלא דאיזה מינים מועטים
אפשר דדמיא להעורב דכתיב בהו איזה ודעה נגז' כו': אמר המחבר מן דף ס"א ע"א עד
כאן ר"ל סוף הפרק לא מצאתי כתוב בקונטרס אלא מ"ש בגילדותי רשמי בכאן ולא
היה הזמן מספיק ועינין: סליק פ"ק אלו טרפות: